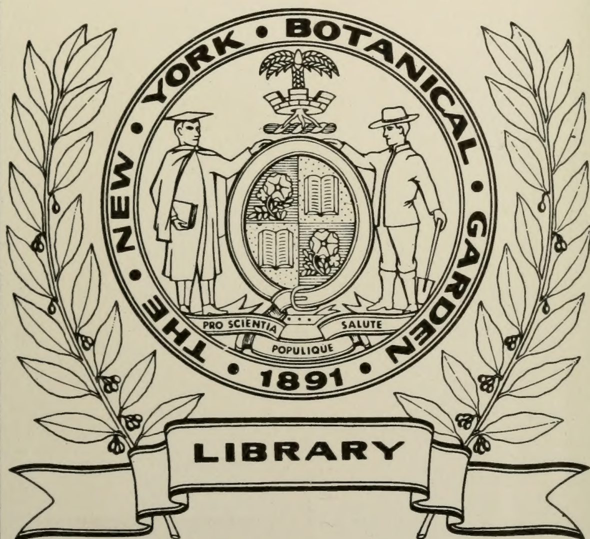

THE NEW YORK • BOTANICAL • GARDEN
PRO SCIENTIA
POPULIQUE
SALUTE
• 1891 •
LIBRARY

HAANDBOG

i

DEN DANSKE FLORA

af

Joh. Lange.

Anden omarbeidede Udgave.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1856—59.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhle.

Fortale til förste Udgave.

Idet jeg herved overleverer mine Landsmænd nærværende Arbeide over den danske Flora, turde det maaskee være nødvendigt at ledsage samme med nogle Bemærkninger, i hvilke jeg skal giøre Rede, deels for de Grunde som have foranlediget mig til at optræde som Forfatter, deels for Bogens Indretning.

De betydelige Fremskridt, som Botaniken, ogsaa dens beskrivende Deel, i de senere Aar har gjort, havde længe ladet denne Videnskabs Dyrkere her i Landet føle Savnet af en Haandbog, i hvilken man kunde finde hvad der fra ældre Tid var bekjendt om Danmarks Vegetation forøget med det i senere Tid Iagttagne, og som altsaa ved paa eet Sted at samle det, der hidtil maatte søges paa mange, til en Tid kunde træde istedetfor de tidligere Arbeider i denne Retning. Efterat jeg i længere Tid med Forkjærlighed havde beskjæftiget mig med at iagttage mit Fædrelands Planter og deres Fordeling, blev jeg fra flere Sider opfordret til at udarbeide en Haandbog af den omtalte Beskaffenhed og jeg begyndte altsaa paa dette Arbeide, men jo længere dette rykkede frem, desto mere indsaae jeg de dermed forbundne Vanskeligheder, og hvis ikke Haab om velvillig Overbærelse fra det botaniske Publikums Side og den Tro, at det jeg vilde være istand til at levere, dog i hvert Fald vilde kunne gjøre nogen Nytte som Materiale, hvormed der senere kunde bygges videre, havde bestyrket mig i at vedblive, vilde jeg maaskee ikke have havt den

fornødne Taalmodighed for at bringe det tilende, men forlængst have opgivet et Arbeide, som jeg ikke troede at kunne fuldføre paa en for mig selv eller Andre tilfredsstillende Maade. Og de Vanskeligheder af forskjellig Art, som efterhaanden viste sig for mig, vare tilvisse ikke faa. Jeg vil ikke omtale det Vanskelige og næsten Umulige i at vedligeholde den til et mere omfattende Arbeide fornødne Ro under de sidste Aars politiske Bevægelser, (dette Tryk ville Alle, der i dette Tidsrum optraadte som Forfattere, have følt); jeg vil ikke opholde mig ved at udvikle videre, hvad Enhver let indseer, at Botanikens nuværende Standpunkt mere opfordrer til at anvende sin Tid paa physiologiske og morphologiske end paa floristiske Arbeider; men jeg vil indskrænke mig til, med særligt Hensyn paa det foreliggende Skrift, at fremhæve nogle af de betydeligste Hindringer, som jeg har havt at kjæmpe imod, fordi jeg haaber, at mange Enkeltheder, som jeg selv høiligen føler kunde og burde have været anderledes, derved maaskee, idetmindste tildeels, turde finde sin Undskyldning.

Skjøndt næsten alle de i Bogen indeholdte Planter ere forud vel kjendte og for største Delen fortræffeligt beskrevne, ansaae jeg dog en R e v i s i o n af A r t e r n e i den levende Natur for aldeles nødvendig; thi foruden at der ofte ved Beskrivelserne af selv de bedst kjendte Arter kan være Et eller Andet at tilføie eller forandre, saa antage mange Planter i de forskjellige Lande et forskjelligt Præg, hvilket fordrer at Arterne skildres efter Exemplarer fra det Land selv, hvis Flora man vil beskrive. Jeg har søgt, saavidt muligt, at opfylde denne Fordring, men naar man erindrer, at Beskrivelserne ikke affattes efter Individer, men efter Masser, at det ikke er nok at iagttage Planten paa et enkelt Tidspunkt, men paa dens forskjellige Udviklingstrin, og naar det fremdeles tages i Betragtning, hvor vanskeligt det er at tilbageføre de ofte i det Uendelige varierende Former indenfor bestemte Grændser og at adskille de blot locale eller tilfældige Afændringer fra virkelig ty-

piske Former, saa vil det let indsees, at det ikke er faa Aars Arbeide. Jeg har derfor ved enkelte Arters Beskrivelse maattet indskrænke mig til at jevnføre tørrede Exemplarer og de bedre Afbildninger i Fl. Dan. med de allerede forhaanden værende Beskrivelser. Ved Behandlingen af nogle Slægter, f. Ex. *Calamagrostis*, *Callitriche*, *Atriplex*, *Rosa*, har jeg især levende følt det Ønske i længere Tid end der efter Omstændighederne stod mig til Raadighed, at have kunnet indsamle Iagttagelser over deres talrige og yderst foranderlige Former; blandt det Meget, som endnu staaer tilbage at iagttage angaaende de danske Planter, troer jeg fortrinsvis at burde anbefale disse Slægter til nærmere Prøvelse af Botanikere her i Landet.

Hvad Beskrivelsernes Form angaaer, da blev jeg snart enig med mig selv om at disse burde forfattes i det danske Sprog, navnlig fordi et ikke lidet Antal af Dem jeg tænkte mig som Bogens Læsere ikke uden Møie kunne benytte de latinske Beskrivelser; større Vanskelighed foraarsagede det mig derimod at træffe den rette Middelvei mellem for lange og for korte Beskrivelser. De blotte Diagnoser, som kun have til Opgave at adskille Arten fra de nærmest beslægtede, give, naar de staae isolerede, paa Grund af deres Korthed, kun et meget ufuldstændigt Billede af den Plante de skulle betegne, derimod kunne de aldeles fuldstændige Beskrivelser af Planten fra øverst til nederst vistnok være meget lærerige for Begyndere, men ikke at tale om at de optage en betydelig Plads, saa ere de trættende at gjennemløbe for den noget Viderekomne; ogsaa have de, efter min Mening, kun deres Plads i specielle Monographier eller hvor det gjælder om at beskrive nye Arter, men ikke hvor den omhandlede Plante allerede utallige Gange iforveien har været Gjenstand for Beskrivelse. Jeg har i denne Henseende især taget til Mönster Kochs fortræffelige Synopsis; at jeg overalt skulde have været heldig, tør jeg ikke haabe, men jeg troer, at Enhver, der har givet sig af med at affatte Beskrivelser

af Naturgjenstande, vil have erfaret Vanskeligheden ved at affile disse saaledes, at de forene Tydelighed i Udtryk paa den ene Side med det passende Jevnmaal (hvor kun det Væsenlige fremhæves og det Tilfældige holdes borte) paa den anden Side. — De danske Benævnelser paa Plantedelenes Former ville i Almindelighed kunne forstaaes ved Hjælp af Drejers Terminologi; de enkelte Afvigelser herfra ere i Regelen forklarede ved Anmærkninger under Texten; at afvige betydelig fra denne Bog, hvortil jeg ofte var fristet, ansaae jeg ikke for rigtigt, saalænge intet nyere Arbeide foreligger, hvortil Forandringerne kunde støtte sig.

Valget af et passende Antal Citater og Synonymer blandt den uendelige Mængde heraf, som enhver Art endnu stadigt maa slæbe omkring med sig, er ikke heller altid saa aldeles let; i et Arbeide som det nærværende ansaae jeg det dog for tilstrækkeligt at anføre de vigtigste af vore egne og de fortrinligste og meest bekjendte af Nabolandets floristiske Forfattere: af indenlandske Værker har jeg derfor i Regelen henviist til Hornemanns Plantelære og Drejers flora excursoria, ved enkelte Slægter tillige til Rafns og Schumachers Florer; af udenlandske til et eller andet af Fries's Værker og i Tilfælde af Navne-Ulighed til Kochs Synopsis. Ved enhver Art har jeg anført hvor den findes afbildet i Flora Danica og i Reichenbachs nöiagtige Afbildninger; kun naar en Plante ikke findes optaget i noget af disse Billedværker, har jeg, for saavidt muligt at nævne en Figur for hver Art, citeret et eller andet let tilgængeligt Værk. Prof. Fries's Herbarium normale har jeg ogsaa stadigt nævnt ved de Planter, som ere optagne i denne vigtige Kilde til Kundskab om vore nordiske Planter.

Det er nutildags temmelig almindeligt at lægge et eller andet naturligt System til Grund for Inddelingen af Planterne i floristiske Arbeider; det vil derfor maaskee af Flere blive lagt mig til Last at jeg har ordnet Stoffet efter linnéiske Klasser. Jeg behøver neppe at bemærke, at dette

ikke har sin Grund i nogen Forkjærlighed for hiin Inddelingsmaade betragtet i og for sig, men derimod vil jeg ikke fragaae at være conservativ forsaavidt at jeg anseer den kunstige Inddelingsmaade for uden Sammenligning den beqvemmeste som Nøgle til at opsøge Slægterne, og derfor troer at Begynderen lettest vil finde sig tilrette ved Hjælp af denne. Mange have vistnok med mig gjort den Erfaring, at Intet mere forstyrrer og afskrækker selv de dygtigste Begyndere ved Planternes Bestemmelse, end Mangel paa faste Regler og Kjendetegn; og hvorvel ogsaa den linnéiske Classification indeholder Undtagelser og Uregelmæssigheder, saa ere disse dog baade langt færre og lettere at omgaae end i de naturlige Familier, hvor de først finde deres Løsning ved at sees i Sammenhæng med det Hele. Men i en Haandbog som nærværende, der for en saa væsenlig Deel er beregnet paa at give Begynderen Midler ihænde til den enkelte Plantearts Bestemmelse, forekommer Lettelsen af det hermed forbundne Arbeide at være et ikke uvigtigt Hensyn; dette vilde jeg dog have sat tilside, hvis jeg havde troet at derved en mindre videnskabelig Opfattelse kunde befrygtes; men skjøndt de fleste Botanikere hidtil have gjort Begyndelse med at bestemme Planterne efter det linnéiske Systems mere schematiske Form, er der vel neppe Mange, som ville paastaae at have taget Skade paa deres senere botaniske Studier ved at være indførte i Videnskaben ad denne Vei. Derimod er der naturligviis ingen Tvivl om, at Enhver som vil gaae ud over det Elementære, snart maa begynde med Övelser i at henföre de bekjendte Planter til deres naturlige Slægtskab, hvortil da kan benyttes et eller andet Værk, som særligt omhandler de naturlige Familier. For at imidlertid ogsaa de Læsere, som savne Adgang til slige fuldstændigere systematiske Værker, kunne erholde en foreløbig Øvelse i at classificere de i vor Floras Omraade forekommende Planter efter naturlige Familier, har jeg anseet det for hensigtsmæssigt, som et Hjælpemiddel hertil at vedføie ved enhver Slægt

dens Plads i Systemet og i Begyndelsen af Bogen at give en kort Oversigt over de vigtigste Kjendetegn for hver Familie som er repræsenteret i vor Flora, med Indordning af de danske Slægter og Angivelser af disses Artsantal. Ved enhver Familie har jeg henviist til Mag. Anderssons «Atlas öfver den Skand. Florans nat. Familjer», et Arbeide, der saavel paa Grund af de nöiagtige Tegninger, som paa Grund af dets Prisbillighed fortjener at være i Manges Hænder.

Hvad Planternes Udbredelse i Landet angaaer, da har jeg anvendt al den Omhu som var mig mulig paa at samle saa mange Data, at deraf kunde udbringes et Resultat til Oplysning om de enkelte Arters Grændser og Fordeling. Jeg skal her nævne de vigtigste Kilder, hvoraf jeg i denne Henseende har øst, for at Læserne lettere kunne sættes istand til at dømme, hvorledes jeg har benyttet disse. Hovedværket til Kundskab om de danske Planter er naturligviis endnu Hornemanns Plantelære, og naar man betænker, at den af Botanikens Studium her i Landet høit fortjente Forfatter af hiint Værk har maattet samle saagodtsom forfra den betydelige Mængde Detail-Angivelser om Planternes Voxesteder, som indeholdes i samme, maa dette i høi Grad paaskjønnes, ikke alene som et for sin Tid yderst værdifuldt Arbeide, men ogsaa som et vigtigt Grundlag for senere Undersøgelser. Ogsaa Drejers Flora excursoria er et Arbeide, som har gjort megen Nytte især ved sin beqvemme Indretning, der gjør den særdeles brugbar ved Planternes foreløbige Bestemmelse; ogsaa denne indeholder mange værdifulde Bidrag til Floraen, af hvilken den dog kun giver Oplysning om en liden Deel, idet den kun omhandler Sjællands Planter og tilmed det vestlige Sjælland dengang kun var ufuldstændigt undersøgt. Men et ikke kort Tidsrum er allerede forløbet siden begge hine Værker bleve til, de i den mellemliggende Tid stadigt fortsatte Undersøgelser over vore indenlandske Planter have

baade forøget disses Tal betydeligt*) og modificeret de dengang antagne Regler for Fordelingen af et stort Antal blandt de tidligere bekjendte. Men hvad der især bevirker, at de to nævnte Arbeider ofte maa benyttes med Varsomhed, er den Omstændighed, at den nuværende Tids Opfattelse af Artsbegrebet er anderledes end dengang, og at det altsaa i Tilfælde af at man har at gjøre med en forhen collectiv Art, som nu er deelt i 2 eller flere, oftest er yderst vanskeligt at henføre de tidligere anførte Voxesteder til en bestemt af de nyere Arter. (Som Exempel blandt flere kunde anføres de forhen collective Navne *Betula alba*, *Agrimonia Eupatoria*, *Montia fontana*, *Valeriana officinalis*, *Glyceria fluitans*, flere *Rubus*- og *Hieracium*-Arter). De floristiske Arbeider af Rafn, Schumacher og Nolte, hvis vigtigste Udbytte er optaget i de 2 ovenfor nævnte Værker, har jeg dog stadigt raadspurgt i tvivlsomme Tilfælde, og naar hertil endnu føies nogle spredte Noticer, især bekjendtgjorte i Krøyers Naturhist. Tidsskrift, saa har jeg omtrent nævnt Alt, hvad der af trykte Materialier foreligger til Afbenyttelse. Af Localflorer, et Materiale, hvorpaa Nabolandenes botaniske Litteratur er rig indtil Overflod, ere kun yderst faae tilstede hos os. Lige saa vigtige som imidlertid slige Angivelser over Planterne i en vis Egn, naar de ere fuldstændige og nøiagtige, ere som Forarbeider for den samlede Oversigt over Floraen, lige saa meget har jeg følt Savnet deraf, fordi det derved blev vanskeligt at have nogen bestemt Mening om mangen Arts Forekomst eller Mangel i en vis Egn. Det var nemlig hidtil almindelig Brug i Rubriken om Planternes geographiske Fordeling kun at angive Voxesteder for de Arter, som ansaaes for sjeldnere, og derimod om dem, der i Sjælland og især omkring

*) Hornemann angiver i 1821 de danske Phanerogamers Tal til 1064, medens næsten 1300 Arter nu ere kjendte herfra, og alene Sjællands Flora er i de 12 Aar, siden Drejers Flora udkom, idetmindste forøget med 50 Arter.

Kjøbenhavn forekomme hyppigt, at bruge Udtrykket «almindelig», uden at angive om dette ogsaa er Tilfældet i Landets øvrige Egne. Derfor forekommer det Enhver, der kun har undersøgt Jylland og Fyen, ligesaa forunderligt at see Planter som *Plantago media*, *Carduus acanthoides*, *Helianthemum vulgare*, *Alopecurus pratensis* o. fl. nævnte blandt de almindelige, som det vilde undre Den, der kun har gjort Excursioner i Sjælland, om man kaldte *Myrica*, *Genista tinctoria*, *Phyteuma*, *Arnica*, *Narthecium* o. fl. almindelige, hvilket de dog i Virkeligheden kunne kaldes med lige saa stor Ret som hine. Den omtalte Mangel paa Specialflorer er imidlertid for en stor Deel bleven mig erstattet ved talrige Bidrag af Planter og Noticer fra de forskjellige Egne af Landet, som ere komne til min Kundskab, deels gjennem den herværende botaniske Forening, deels ad privat Vei ved flere Dyrkere af Botaniken saavel i Hovedstaden som i Provindserne og deels endelig ved egne Undersøgelser, hvilke jeg har været saa heldig at have kunnet fortsætte i en Række af Aar paa Reiser gjennem de fleste danske Provindser. Ved Ordningen af de saaledes indsamlede Angivelser om Planternes geographiske Udbredelse har jeg nu sædvanligviis fulgt den Regel, kun at betegne som almindelige uden videre Bemærkning de Planter, som jeg havde Grund til at ansee for omtrent ligeligt udbredte over hele Landet, for enhver Art derimod, der maatte antages at have en ueensartet Udbredelse, har jeg fremhævet de Egne, hvor samme synes at være sjelden eller aldeles at mangle. Specielle Voxesteder har jeg troet at burde anføre ikke alene for de strængt taget sjeldne Arter, men ogsaa for mange, som have en adspredt Forekomst, og kun naar der for slige sporadiske Planter var et saa stort Antal Voxesteder bekjendt, at Opregnelsen af dem alle vilde optage uforholdsmæssig stor Plads, har jeg undladt at nævne dem særskilt. Ved at ordne Provindserne og de enkelte Findesteder indenfor hver af disse i en bestemt Rækkefølge efter deres Beliggenhed, ved frem-

deles at begynde med den Egn af Landet, hvor den omhandlede Plante synes at være meest udbredt, troer jeg at have lettet Oversigten for Dem, der ville benytte denne Deel af Bogen, og skjøndt visselig Meget endnu staaer tilbage før vor Flora er saa vel undersøgt som det kunde ønskes, haaber jeg dog at en noget fuldstændigere Forestilling om Vegetationsforholdene i Danmark ved Hjælp af de her leverede Bidrag efterhaanden skulde kunne erholdes.

Det havde været mit Ønske at vedføie en almindelig Skildring af Vegetationen i Danmark og sammes afvigende Characteer i de forskjellige Egne: et Bilag, som jeg troer vilde have givet Bogen mere Værd, idet derved paa eet Sted kunde været sammenfattet hvad der nu maa søges i spredte Noticer for hver enkelt Plante, men da en slig Oversigt, for at have nogen Betydning, ikke kunde være aldeles kortfattet, har jeg, saavel af Hensyn til Forlægger og Kjøbere af Bogen (idet denne allerede har overskredet det Arkeantal, hvortil den foreløbigt var anslaaet), som af Mangel paa tilstrækkelig Tid, da jeg er beskjæftiget med de fornødne Forberedelser til en Reise i Syden, opgivet dette. Nogle herhen hørende Bemærkninger har jeg bekjendtgjort i «den naturhistoriske Forenings videnskabelige Meddelelser» 1849, p. 77; til disse saavelsom til Hornemanns «Bemærkninger angaaende Forskjelligheden af Vegetationen i Danmark» maa jeg altsaa her nøies med at henvise.

Endnu staaer tilbage for mig den behagelige Pligt at udtale min anerkjendende Tak til de Mange, uden hvis Opmuntring, Raad og Medvirkning jeg ikke skulde have været istand til at udføre dette Arbeide. Jeg maa først bringe min varmeste Taksigelse til Hr. Etatsraad Schouw, hvis bekjendte Velvillie og virksomme Deeltagelse for de yngre Botanikere ogsaa i høi Grad er kommet mig til Gode og paa mange Maader har bidraget til at fremme mine Forskninger i den danske Flora, og til Hr. Professor Fries, ikke alene fordi ethvert Blad i hans Skrifter over Skandinaviens Flora er en Guldgrube for alle senere Arbeider i

denne Retning, men ogsaa for de værdifulde Oplysninger om mangen tvivlsom Form, som han har havt den Godhed at meddele mig af sin rige Erfaring over Arternes vexlende Skikkelser. Blandt de mange Andre, hvis Interesse for mit Arbeide har forskaffet mig saa mange vigtige Meddelelser om Planternes Udbredelse, maa jeg især nævne min mangeaarige Ven, Dr. Poulsen, hvis nøie Kundskab til Halvøens og fornemmelig Slesvigs Flora har havt stort Værd for mig; min Broder, Cand. theol. M. T. Lange, hvem jeg bl. A. skylder flere heldige Iagttagelser angaaende adskillige Arters Characteristik; mine Venner Apotheker Piper og Cand. pharm. Th. Schiøtz, om hvis Ufortrødenhed i at efterforske vore indenlandske Planter næsten enhver Side i Bogen kan vidne; Godseier Hofman-Bang, som endnu i sin høie Alderdom vedbliver med ungdommelig Iver at dyrke sin Yndlingsvidenskab; Frøken Rosenberg, hvem jeg skylder en Mængde Oplysninger om Vegetationen i det nordlige Fyen; Professor Liebmann, som velvilligt har overladt mig sit danske Herbarium til Gjennemsyn; Dr. J. Vahl; Apotheker Steenberg; Bot. Gartner Weilbach; Pastor Fausbøll; Cand. pharm. G. Jensen; Cand. theol. Vaupell; Cand. phil. E. Møller-Holst; Underlæge Meinert; Stud. polyt. Rostrup. Disse og mange Flere modtage herved min erkjendtligste Tak!

Og hermed anbefaler jeg min Haandbog til omhyggelig Prøvelse og velvillig Overbærelse af Botanikens Dyrkere i Fædrelandet.

Kjøbenhavn i December 1850.

Joh. Lange.

Fortale til anden Udgave.

Da Forlæggeren af min »Haandbog i den danske Flora,« Hr. Boghandler Reitzel, i 1856 meldte mig at første Oplag af denne Bog var udsolgt og opfordrede mig til at besørge anden Udgave, havde jeg ikke troet, at det med Revisionen forbundne Arbeide vilde blive saa betydeligt eller at saa mange Forandringer vilde blive fornødne, som det viste sig at være Tilfældet, efterhaanden som Arbeidet rykkede videre frem. Jeg indsaae derfor snart, at den Tid, som jeg foreløbig havde antaget at ville medgaae til Arbeidets Fuldendelse, ingenlunde vilde blive tilstrækkelig, saameget mere, som mange Forretninger og andre Omstændigheder, hvorover jeg ikke selv var Herre, kun levnede mig liden Tid til stadig Beskjæftigelse dermed. Disse Grunde bevirkede, at den hermed afsluttede 2den Udgave først blev færdig langt senere, end jeg havde ventet, og jeg føler mig i høi Grad opfordret til at takke Bogens Læsere for den Overbærelse de velvillig have viist mig ved at vente saa langt ud over den bestemte Tid.

Da jeg i Fortalen til første Udgave har gjort Rede for Bogens Plan og Indretning, kan jeg her nøies med at henvise til denne, som derfor er bleven aftrykt uforandret. Kun skal jeg tilføie nogle Oplysninger om de vigtigste i denne Udgave foretagne Forandringer:

1. Det vil sees, at et ikke ubetydeligt Antal af Arter er tilkommet siden Bogen først udkom, idet Totalsummen af de deri beskrevne Planter, som dengang kun beløb sig

til 1291, nu er voxet til 1361 (hvorunder dog er indbefattet 22 Arter af Slægterne *Chara* og *Nitella*, som heelt og holdent ere tilføiede i den nye Udgave). Dette Antal af c. 50 for Danmark nye Planter indbefatter deels saadanne Arter, som tidligere vare bekjendte fra Nabolandene, men ikke fundne i Danmark eller idetmindste optagne med Tvivl (f. Ex. *Agropyrum strictum* og *pungens*, *Poa bulbosa*, *Aira uliginosa*, *Setaria glauca*, *Carex maxima*, *Juncus tenuis*, *Potamogeton zosteraceus*, flere *Salices*, *Hieracium pratense*, *Melilotus arvensis*, *Linnæa borealis*, hvortil endnu kan føies det mærkelige Fund af Nødderne af *Trapa natans)*, deels nogle Arter som enten ere beskrevne i de senere Aar, eller om hvis Ret som gode og holdbare Arter der tidligere var Tvivl (f. Ex. *Atriplex Babingtonii*, *Hieracium integrifolium*, *Galium elongatum*, *Cuscuta Trifolii*, *Galeopsis angustifolia*, *Rubus Arrhenii*, *Polygala depressa o. fl.*). Denne ikke ubetydelige Tilvæxt skyldes især andre Botanikeres utrættelige Undersøgelser og velvillige Meddelelser, da jeg selv i de senere Aar ikke har havt Leilighed til at foretage mange længere botaniske Reiser. Ogsaa har den Iver, hvormed Flere arbeide for en nøiere Undersøgelse af Danmarks Vegetation og den Redebonhed, hvormed disse have meddeelt mig Udbyttet af deres Undersøgelser, sat mig istand til at tilføie mange nye Voxesteder for de sjeldnere Arter, hvorved det for flere af disse er bleven muligt at paavise en mere bestemt begrændset Udbredelse. En Reise til det vestlige og nordlige Jylland, som jeg i Sommeren 1858 foretog for kongelig Regning som Udgiver af Flora danica, bragte mig mange interessante Resultater om disse Egnes Vegetation og om enkelte sjeldnere Arters Forekomst, men uheldigviis var allerede dengang den største Deel af Bogen trykt, saa at de fleste Iagttagelser maatte meddeles i et Tillæg.

2. Ved Revisionen af de tidligere i Haandbogen beskrevne Slægter og Arter har jeg bestræbt mig for ikke at foretage andre Forandringer end saadanne, som en nøiere

Prøvelse og sikkre Iagttagelser gjorde fornødne; enten der var Spørgsmaal om at forøge eller om at formindske Slægternes og Arternes Antal har jeg derfor enten selv anstillet yderligere Undersøgelser eller i tvivlsomme Tilfælde raadført mig med de dygtigste Floristers Fremstilling. Læserne ville see, at kun yderst faae Slægter have faaet en forandret Begrændsning eller Benævnelse; i Henseende til Arterne ere Forandringerne vistnok flere, men jeg haaber dog ikke at skulle blive beskyldt for at have foretaget mange Forandringer uden Grund. Da jeg overhovedet anseer det for urigtigt at forandre Planternes Navne uden bydende Nødvendighed, har jeg kun foretaget Forandring af saadanne Navne, som enten ifølge de vedtagne Regler for Prioriteten eller paa Grund af en tidligere stedfunden Forvexling af Arter formeentlig ikke kunde beholdes.

3. I Henseende til Plantebeskrivelsernes Form og Omfang har jeg foretaget enkelte Modificationer, især sigtende til at gjøre Beskrivelserne mere ensartede, og, hvor jeg ansaae det for hensigtsmæssigt, noget udførligere. Da det for Begyndere ofte kan være vanskeligt at finde sig tilrette med de aldeles kortfattede Beskrivelser, haaber jeg, at den derved bevirkede Forøgelse af Bogens Omfang ikke vil blive misbilliget. Det er ligeledes fornemmelig Hensyn til Begyndernes Tarv, som har bevæget mig til fremdeles at fastholde den tidligere Ordning efter det linnéiske System, og jeg henviser i denne Henseende til mine Yttringer i den tidligere Fortale, hvor villig jeg end er til at indrømme, at den mere videnskabelige Ordning af Planterne efter et naturligt System vilde have gjort Bogen mere tiltalende for de mere øvede Botanikens Dyrkere og mere tilfredsstillende for mig selv. Det er mit Forsæt, hvis der forundes mig Helbred og den fornødne Tid, senere at udarbeide et kort Compendium af den danske Flora, ordnet efter naturlige Familier og maaskee forfattet paa Latin, deels for at give en billigere og beqvemmere Haandbog til Brug paa Excursioner, deels for at bidrage til et nøiere

Bekjendtskab ogsaa udenfor Landets Grændser, med Danmarks Vegetation, som synes at være de fleste Botanikere i Udlandet saagodtsom ubekjendt.

Foruden de i forrige Udgave nævnte Hjælpemidler har jeg af trykte Arbeider saagodtsom ingen yderligere at støtte mig til, kun skal jeg nævne en Afhandling af F. Müller: i «Flora» 1853, som omhandler de i Eidersted og i Egnen om Husum fundne Planter; uheldigviis blev jeg først opmærksom paa denne efterat endeel af Bogen var trykt. Derimod har jeg havt rigelig Understöttelse af flere Botanikens Dyrkere, som med største Forekommenhed og Velvillie have meddeelt mig hver fra sin Egn deels Planter, deels haandskrevne Bemærkninger. Idet jeg fornyer min Tak til de mange, som allerede understøttede mig ved den første Udgave, er det med Sorg jeg mindes, at flere af disse, og deriblandt saa udmærkede Botanikere som Schouw, Hofman-Bang, J. Vahl og Liebmann, ere bortkaldte fra Videnskaben i de faae Aar, som siden den Tid ere forløbne. Blandt dem, som nærværende Udgave især skylder saavel saare mange og værdifulde Bidrag af nye og sjeldne Planter som Berigtigelser og critiske Bemærkninger om enkelte Arter eller Grupper, maa jeg særligt nævne Dhrr. Professor Steenstrup, Bibliothekar Dr. Didrichsen, Seminarielærerne Mortensen, Th. Jensen og Rostrup, Stud. mag. Heiberg, Cand. theol. Branth og M. T. Lange, Cand. pharm. Schiøtz, Sognepræsterne Jacobsen, Fausbøll, Koch og Visby, Overretsprocurator Morville, Adjuncterne Grønlund, Juel, Jørgensen, Knæckenborg, Lütken, Strøm og d'Origny, Baron Rosenørn Lehn, Forstcandidat West, Stud. med. Valløe, Apothekerne Aabye og Benzon. Alle disse og flere Andre, som have meddeelt mig Bidrag og Oplysninger, bringer jeg herved min oprigtige Taksigelse.

Kjøbenhavn den 30te Juni 1859.

Joh. Lange.

Forklaring

over

adskillige af de i Haandbogen hyppigst forekommende Tegn og Forkortninger.

Kyll. = P. Kylling, viridiarium danicum, Hafn. 1688.

Rafn. = C. G. Rafn, Danmarks og Holsteens Flora. Kbhavn. 1 D. 1796, 2. D. 1800.

Schum. = C. F. Schumacher, Enumeratio plantarum Sjællandiæ sept. & orient., vol. 1—2. Hafn. 1802—3.

H. = Hornemanns oeconomiske Plantelære 3. Udg., 1. Deel, 1821, **H. II.** — 2. Deel, 1837.

N., Nolt. = E. F. Nolte, Novitiæ Floræ holsaticæ, Kilon. 1826. — Bidrag til Fl. Dan.

Dr., Drej. = S. T. N. Drejer, flora excursoria Hafniensis 1838. — Bidrag til den danske Flora i Krøyers Tidsskrift.

Fr. nov. = E. Fries, novitiæ flor. Suec. ed. II, 1828. — **mant.**, = mantissa I-III, 1832-42. — **S. Veg. Sc.** = Summa vegetabilium Scandinaviæ sect. 1—2, 1845—49.

Koch. Syn. II. = W. D. I. Koch, Synopsis floræ germanicæ & helveticæ ed. 2, voll. 1—3. Lipsiæ 1843—45.

F. D. = Flora Danica.

E. B. = English Botany.

Rchb. fl. g. = Reichenbach, Icones floræ germanicæ & helveticæ voll. I—XVIII.; **Rchb. ic.** = iconographia botanica, cent. I—X, 1823 etc.

And. Atl. = N. J. Andersson, Atlas öfver den Skand. Flor. nat. Fam. Stockh. 1849. — **Cyp. Scand.** = Cyperaceæ Scandinaviæ, Holm. 1849. — **Gram. Scand.** = Gramineæ Scandinaviæ, Holm. 1852.

H. N. = Fries, Herbarium normale plantarum rariorum & criticar. Sueciæ. fasc. 1—15.

L. Herb. = Herbarium for den landoeconomiske Botanik, udg. af Joh. Lange, 1—9 Hæfte.

☉ = 1 aarig; ⚇ = 2-aarig; ♃ = vedvarende urteagtig; ♄ = træ- eller buskagtig.

♂ = Støvblomst; ♀ = Frugtblomst; ☿ = Tvekjønsblomst.

∞ = ubestemt Antal.

† foran en Planteart (med №) betegner indførte og nu akklimatiserede Planter.

† — (uden №) dyrkede eller tilfældigviis forvildede Arter.

X — Arter, som tidligere have forekommet i Danmark, men nu synes at være forsvundne.
? — Tvivlsomme Arter for vor Flora.
* — (med №.) Sandsynligviis egne Arter.
* — (uden №.) Udmærkede Varieteter.
⪤ — Bastardformer.
▷ — Monstrositeter.

Tegnene ved Slægterne i Klassen Tetradynamia ere forklarede i Oversigten over de naturlige Familier (Fam. Cruciferæ).

Tallene efter Plantebeskrivelserne betegne de til de resp. Tal svarende Maaneder af Aaret, i hvilke Planten blomstrer, f Ex. 5 = Mai, 6 = Juni o. s. v. $^5/_2$ — $^6/_1$ = Blomstringstid fra Slutningen af Mai til Begyndelsen af Juni.

J. — Jylland.
Sl. — Slesvig.
F. — Fyen.
Loll. — Lolland.
Falst. — Falster.
Sj. — Sjælland.
Bornh. — Bornholm.

Tegnet * med en Linie i forskjellig Retning, efter Artiklen om Planternes Forekomst, betegner den resp. Plantes Grændser mod Nabolandene, f. Ex. *̄ Planter, som mangle i Norge, |* i England, *| i Sverige, *̲ i Tydskland.

! efter et Voxested betegner at jeg selv har fundet Planten paa det angivne Voxested. Navnene i Parenthes efter Voxesteder betegne Finderne af den paagjældende Plante. De oftest nævnte blandt disse ere betegnede ved Tal, hvis Betydning nedenstaaende Fortegnelse angiver.

1. Den botan. Forening i Kbh. *)
2. Fausbøll, Præst.
3. Gøtsche, Provst.
4. Hofman-Bang, Godseier.
5. Holst, E. Møller-, Cand. phil.
6. Hübertz, Cand. pharm.
7. Jensen, G., Apotheker.
8. Jensen, Th., Seminarielærer.
9. Kamphøvener Docent.
10. Kjærbølling, Dr. phil.
11. Liebmann, Professor.
12. Lange, M. T., Cand. theol.
13. Meinert, Underlæge.
14. Mortensen, Seminarielærer.
15. Piper, Apotheker.
16. Poulsen, Dr. phil., Justitsraad.
17. Petit, pract. Læge.
18. Rosenberg, Frøken.
19. Rostrup, Seminarielærer.
20. Schiøtz, Cand. pharm.
21. Steenberg, Apotheker.
22. Steenbuch, pract. Læge.
23. Steenstrup, Professor.
24. Strøm, V., Adjunkt.
25. Tuxen, Præst.
26. Tutein, Contoirchef.
27. Vahl, Dr. phil.
28. Vaupell, Dr. phil.
29. Westesen, Præst.

*) De til den bot. Forening indsendte Planter ere i Regelen betegnede med Indsenderens Numer, og Nr. 1 er derfor kun brugt naar det ikke er blevet optegnet fra hvem Planten er modtaget.

Tabel
over det linnéiske System.

I. Classer.

- **Tydelig Modsætning mellem ♂ og ♀ (Støvdragere og Støvveie).**
  - **Blomsterne tvekjønnede.**
    - **Støvdragerne adskilte fra Støvveien.**
      - **Støvdragerne indbyrdes frie.**
        - **Støvdr. af lige eller ubestemt Længde.**
          - med 1 Støvdr. 1. Cl. *Monandria* (Enhannede).
          - - 2 — 2. — *Diandria* (Tohannede).
          - - 3 — 3. — *Triandria* (Trehannede).
          - - 4 — 4. — *Tetrandria* (Firehannede).
          - - 5 — 5. — *Pentandria* (Femhannede).
          - - 6 — 6. — *Hexandria* (Sexhannede).
          - - 7 — 7. — *Heptandria* (Syvhannede).
          - - 8 — 8. — *Octandria* (Ottehannede).
          - - 9 — 9. — *Enneandria* (Nihannede).
          - - 10 — 10. — *Decandria* (Tihannede).
          - - 11-20 — 11. — *Dodecandria* (Tolvhannede).
          - - 20 el. flere Støvdr. paa Bæg. 12. — *Icosandria* (Bægerhannede).
          - - 20 el. flere paa Frugtbunden. 13. — *Polyandria* (Mangehannede).
        - **Støvdr. i bestemt Forh. uligelange**
          - - 4 Støvdr., de 2 længere, de 2 kortere 14. — *Didynamia* (Tomægtige).
          - - 6 Støvdr., de 2 længere, de 2 kortere 15. — *Tetradynamia* (Firemægtige).
      - **Støvdr. indbyrdes sammenvoxne.**
        - med Støvtraadene i 1 Bundt 16. — *Monadelphia* (Enknippede).
        - - Støvtraadene i 2 Bundter 17. — *Diadelphia* (Tveknippede).
        - - Støvtraadene i flere Bundter 18. — *Polyadelphia* (Fleerknippede).
        - - Støvknapperne i et Rør . . . 19. — *Syngenesia* (Rörhannede).
    - **Støvknapp. befæst. til Støvveien** . . . . 20. — *Gynandria* (Hunbo).
  - **Blomsterne særkjønnede.**
    - ♂ og ♀ Blomster paa samme Pl. 21. — *Monoecia* (Enbo).
    - ♂ og ♀ Blomster paa forskj. Pl. 22. — *Dioecia* (Tvebo).
    - ♂, ♀ og ☿ Blomster paa samme eller forskjellige Planter 23. — *Polygamia* (Fleerbo).*)
- **Ingen tydelig Modsætning mellem 2 Kjøn.** . . . . 24. — *Cryptogamia* (Lønbo).

---

*) Ifølge almindelig Vedtægt bliver denne Classe nu i Almindelighed inddraget og de til denne hørende Slægter fordeelte i andre Classer, hvorved Antallet af linneiske Classer bliver 23 og ikke 24, som i Systemets oprindelige Skikkelse.

II. Ordener.

1. I de første 13 Classer bestemmes Ordenen efter **Støvveienes Antal**, saaledes at naar *flere Frugtknuder* med særskilte Grifler findes i en Blomst, angiver disses Tal Ordenen; er kun 1 Frugtknude tilstede, tælles *Griflerne*, og hvis Griflerne mangle, *Arrene*, f. Ex.:
   1. Orden: *Monogynia* (Enhunnede) med 1 Griffel.
   2. — *Digynia* (Tohunnede) med 2 (Frugtknuder,) Grifler (eller Ar).
   n. — *Polygynia* (Mangehunnede) med ∞ Grifler.
2. I 14de og 15de Classe bestemmes Ordenen efter **Frugtens Beskaffenhed**; enhver af disse Classer har 2 Ordener:
   a) 14. Kl. 1 Orden: *Gymnospermia* (Spaltefrugtede) med 4, mod Modningen adskilte, 1-frøede, uopspringende Smaafrugter.
   - - 2 — *Angiospermia* (Kapselfrugtede) med 1 fleerfrøet Kapsel.
   b) 15. - 1 — *Siliculosa* (Smaaskulpede) Frugten (Skulpen) kort i Forhold til Breden.
   - - 2 — *Siliquosa* (Langskulpede) Skulpens Længde betydeligt større end Breden.
3. I 16de—18de Classe angiver **Støvknappernes Antal** Ordenen, f. Ex.:
   Tetrandria (Firehannede) med 4 frie Støvknapper.
   Hexandria (Sexhannede) med 6 frie Støvknapper.
   Polyandria (Mangehannede) med ∞ frie Støvknapper.
4. I 19de Classe bestemmes Ordenen efter **Forholdet mellem Rand- og Skiveblomsterne.** Følgende Ordener findes:
   1. Orden: *Syngenesia æqualis* (Lige Sambo) med alle Blomsterne i Kurven ☿.
   2. — *S. superflua* (Overflødig Sambo). Skiveblomsterne ☿, Randblomsterne ♀.
   3. — *S. frustranea* (Unyttig Sambo) Skiveblomsterne ☿; Randblomsterne kjønsløse.
   4. — *S. necessaria* (Nødvendig Sambo). Skiveblomsterne ♂, Randblomsterne ♀.
   5. — *S. segregata* (Særskilt Sambo). Flere 1-blomstrede Kurve (med ☿ Blomster) samlede til et Hoved.
   6. — *Monogamia* (Særbo). Blomsterne enlige (ikke i Blomsterkurv).
5. I 20de til 22de Classe tælles **Støvdragerne** (ligesom i 16—18de Cl.) for at angive Ordenen, f. Ex.:
   1. Orden: *Monandria* (Enhannede), med 1 Støvdrager.

2. Orden: *Diandria* (Tohannede), med 2 Støvdragere.
n. — *Polyandria* (Mangehannede), med ∞ Støvdragere.

6. I 23de Classe ere Ordenerne følgende naturlige Familier:

1. *Filices* (Brægner).
2. *Equisetaceæ* (Padderokker).
3. *Rhizocarpeæ* (Rodfrugtvæxter).
4. *Isoëteæ* (Brasenurter).
5. *Lycopodiaceæ* (Ulvefødder).
6. *Musci* (Bladmosser).
7. *Hepaticæ* (Levermosser).
8. *Lichenes* (Lavarter).
9. *Algæ* (Alger, Vandtarrer).
10. *Fungi* (Svampe).

Tabel

over det naturlige Systems Hovedrækker.

I. **Thallophyta** (Løvplanter).

Ingen Karbundter mellem Cellevævet, ingen Modsætning mellem Stængel og Blade; Formeringsorganerne (Forplantelseskorn, Sporer) bestaae kun af een enkelt Celle og mangle Kim.

A. *Hysterophyta.*

(Fungi. Svampe.)

B. *Protophyta.*

(Algæ. Vandtarrer.)

(Lichenes. Lavarter.)

II. **Cormophyta** (Stængelplanter.)

Mere eller mindre fuldkomne Karbundter mellem Cellevævet; Bladene i Regelen tydeligt adskilte fra Stængelen.

A. *Acrobrya* (Sporeplanter.) Voxe ved Tilsætning af nye Dele i Spidsen af Stængelen. Formeringsorganerne Sporer som hos de foregaaende.

(Hepaticæ. Levermosser.)

(Musci. Bladmosser.)

De Planter, der indeholdes i de Afdelinger af Systemet, som her ere indklamrede, ere ikke beskrevne i Haandbogen.

Lycopodiaceæ, Isoëteæ, Rhizocarpeæ, Filices, Equisetaceæ, Characeæ.

B. *Amphibrya* (Enfrøbladplanter). Stængelen dannet af Cellevæv, som gjennemkrydses af Karbundter uden concentrisk Ordning; ingen Adskillelse mellem Bark og Marv; Bladenes Nerver alm. ugrenede; Bladstillingen i Regelen $1/3$ og Blomsten derfor alm. delelig med 3; Frøene udvikles efter forudgaaet Bestøvning, Kimen med 1 udeelt Frøblad.

* Frugten oversædig.

* Frugten undersædig.

C. *Acramphibrya* (Tofrøbladplanter). Stængelens Ved dannet af Karbundter og Vedceller i concentriske Aarlag, som adskille det indre Cellevæv (Marven) fra det ydre (Barken); Bladene alm. med forgrenede Nerver; Bladstillingen typisk $1/2$ eller $2/5$ (og Blomstens Tal derfor alm. deleligt med 2 eller 5); Kimen deelt i 2 Frøblade.

* Gymnospermæ (Nøgenfrøede.)

** Apetalæ (Kronløse).

*** Gamopetalæ (Heelkronede).

**** Eleutheropetalæ (Frikronbladede).

Oversigt

over

de i Haandbogen indeholdte danske Slægter, ordnede efter naturlige Familier *).

A. Acrobrya — (Pseudocotyledoneæ). Sporeplanter.

I. **Characeæ** Rich. (Krandsnaalvæxter). And. Atl. tab. 21. Vandplanter med leddede *Stængler*, fra Leddene udgaae krandsstillede *Grene*, som enten forgrene sig ensartet med Hovedstængelen eller i Spidsen opløses i Straaler; *Formeringsorganerne* 2 Slags, som enten findes paa forskjellige Planter (Tvebo) eller paa een Plante alm. ved Grenenes Led eller i Straalerne; *Sporehusene* ovale eller kugleformede, indeholdende 1 Spore, omgivet af spiralformigt snoede Celler, der i Spidsen ere frie og danne en Krone; Antheridierne kugleformede, alm. høirøde, indeholdende Spiraltraade. (Ofte indhyllede i et Overtræk af Kalk og ildelugtende).

1. Nitella . . . . 9. 2. Chara . . . . 13.

II. **Equisetaceæ** DC. (Padderokker). And. Atl. t. 21. *Stængelen* leddet, med en tandet Skede ovenfor hvert Led, forøvrigt bladløs, uden eller med krandsstillede, leddede Grene; *Sporehusene* kredsformigt stillede paa Underfladen af stilkede, skjoldformede Forgreninger af en fælles forlænget Axe, ordnede til en endestillet, axformet Frugtstand.

3. Equisetum . . . . . 8.

III. **Filices** (L.) (Brægner.) And. Atl. t. 26. Fra Rodstokken udgaae (oftest) grenede *Løv; Sporehusene* kapselagtige, tilligemed leddede Traade, samlede i *Frugthobe* (sori) paa Bag-

---

*) Ved Opstillingen af Familierne er i det Væsenlige fulgt Endlichers Genera plantarum. De i () indsluttede Kjendetegn ere i Regelen saadanne, som kun gjælde for de i vor Flora forekommende Slægter, det i [] Indsluttede betegner Forhold som kun finde Sted hos udenlandske Slægter. Tallene efter Slægterne angive disses Antal af Arter i Danmark.

siden af Løvet, nøgne eller bedækkede enten af et hindeagtigt Skjæl (Sløret) eller af Løvets tilbagebøiede Rand.

a. *Polypodiaceæ* R. Br. *Løvet* i Knoptilstanden sneglehuusformigt indrullet; *Sporehusene* omgivne af en leddet Ring, opspringe paatværs.

4. Polypodium . . . . . 3.
5. Aspidium . . . . . . 1.
6. Lastræa . . . . 5.
7. Cystopteris . . . . . 2.
8. Asplenium . . . . . 5.
9. Scolopendrium . . . 1.
10. Pteris . . . . 1.
11. Blechnum . . . . . 1.
12. Struthiopteris . . . . 1.

b. *Osmundaceæ* R. Br. *Løvet* som foreg., *Sporehusene* uden Ring, opspringende paalangs; (Bladkjødet forsvundet paa de med Frugthobe beklædte Endegrene af Løvet).

13. Osmunda . . . . . 1.

c. *Løvet* i Knoptilstanden ret, Bladkjødet forsvundet fra de frugtbærende Grene; *Sporehusene* uden Ring, opspringe paatværs.

1 . Botrychium . . . . 2.
15. Ophioglossum . . . 1.

IV. **Rhizocarpeæ** Schleid. (Rodfrugtvæxter) And. t. 26. Fra Rodstokken udgaae (i Knoptilstanden sneglehuusformigt indrullede) *Blade* og ved Grunden af disse kugleformede (4-rummede, ved Modenheden 4-klappede) Frugtsamlinger, der indslutte talrige *Sporehuse*, hvoraf de nedre indeholde 1 større, de øvre flere smaa *Sporer*.

16. Pilularia . . . . . . 1.

V. **Isoëteæ** Bartl. (Brasenurter) And. t. 26. Fra en forkortet Rodstok udgaae udeelte, i Knoptilstanden rette *Blade*, som i deres udvidede Basis indslutte rundagtigt-ovale, af en uopspringende Hinde omgivne *Sporehuse*, af hvilke nogle (de ydre Rækker) indeholde større, kantede, andre (den indre Række) mindre, trindt-aflange *Sporer*, befæstede til tværstillede Traade.

17. Isoëtes . . . . 1.

VI. **Lycopodiaceæ** DC. (Ulvefodsfamilien) And. t. 26. Stængelen beklædt med taglagte *Blade; Sporehusene* i Bladhjørnerne eller samlede til Ax og omgivne af Dækblade, enten alle eensartede (indeholdende fine Sporer) eller af 2 Slags (nogle 2-klappede med fine Sporer, andre 3—4-klappede med faa, men større Sporer).

18. Lycopodium . . . . 6.
19. Selaginella . . . . . 1.

B. Amphibrya (Monocotyledoneæ). Enfrøbladplanter.

* *Blomsten undersædig, Frugten fri.*

VII. **Gramineæ** Juss. (Græsarter) And. t. 25. *Stængelen* huul, leddet, *Bladene* med omskedende, paalangs spaltet *Skede* og Skedehinde; *Blomsterstanden* sammensat (Ax, Klase eller Top), dens mindste Forgreninger (Smaaax) omgivne af alm. 2 *Yderavner* (glumæ), der indslutte 1—flere Blomster (alm. toradet-taglagte opad en fælles Axstilk); de enkelte Blomster bestaae af 1—2 *Inderavner* (paleæ) og indenfor disse 2—3 (stundom manglende) hindeagtige *Blomsterskjæl* (lodiculæ); *Støvdragerne* i Regelen 3; 1 *Frugtknude*, 2 *Grifler* (undtagen hos Nr. 62); *Frugten* Nød med hindeagtigt, til Frøet fastvoxet Frøgjemme; *Frøhviden* stor, melet.

a. *Locustifloræ* J. Ag. Den øvre Blomst i Smaaaxet fuldstændig, med 1 eller flere golde Blomster ved Grunden.

20. Cynosurus . . . . . 1.
21. Setaria . . . . . . 2.
22. Echinochloa . . . . 1.
23. Digitaria . . . . . . 1.
    (Panicum.)
24. Phalaris . . . . 1.
25. Digraphis. . . . . . . 1.
26. Hierochloa . . . . . . 1.
27. Anthoxanthum . . . . 1.
28. Leersia . . . . 1.

b. *Spiculifloræ* J. Ag. Smaaaxet 1- eller fleerblomstret med alle Blomsterne fuldstændige eller den øvre Blomst ufuldstændig (gold) eller særkjønnet.

29. Alopecurus . . . . 4.
30. Phleum . . . . . . 3.
31. Psamma . . . . . . 2.
32. Calamagrostis . . . 5.
33. Agrostis . . . . . . 4.
34. Milium . . . . . . , 1.
35. Phragmites . . . . 1.
36. Holcus . . . . 2.
37. Melica . . . . 2.
38. Koeleria . . . . . . 2.
39. Trisetum. . . . . . . 1.
40. Avena . . . . 6.
41. Airopsis . . . . . . 2.
42. Corynephorus . . . 1.
43. Aira . . . . 3.
44. Triodia . . . . 1.
45. Fluminia . . . . . . 1.
46. Enodium . . . . . . 1.
47. Catabrosa . . . . 1.
48. Glyceria . . . . 5.
49. Briza . . . . 1.
50. Poa . . . . 9.
51. Dactylis . . . . 1.
52. Vulpia . . . . 1.
53. Schedonorus . . . . . 5.
54. Festuca. . . . . 8.
55. Bromus. . . . . 6.
56. Brachypodium . . . . 3.
57. Lolium . . . . 3.
58. Agropyrum . . . . 7.
    (Triticum.)
    (Secale.)
59. Elymus . . . . 1.
60. Hordeum . . . . 4.
61. Lepturus . . . . 1.
62. Nardus . . . . 1.

VIII. **Cyperaceæ** Juss. (Halvgræsarter) And. t. 24. *Stængelen* heel; *Bladene* omskedende med heel *Skede* og mere eller mindre tydelig Skedehinde; *Blomsterne* i enlige, endestillede Ax eller flere til en Blomsterstand samlede Smaaax, med adskilt eller samlet Kjøn; de enkelte *Blomster* omgivne af (alm. 1) Dækskjæl (palea); *Blomsterdækket* fribladet (børsteformet), sambladet (krukkeformet) eller 0; *Støvdragerne* alm. 3; 1 *Frugtknude*, 2—3 Ax; *Frugten* nødagtig, med et tørt, til Frøet ikke fastvoxet Frøgjemme.

a. *Monoclines.*

63. Cyperus. . . . . . 2.
64. Schoenus . . . . . 2.
65. Cladium. . . . . . 1.
66. Rhyncospora . . . 2.
67. Eleocharis. . . . . 4.
68. Scirpus . . . . . . 14.
69. Eriophorum . . . . 5.

b. *Diclines* *).

70. Carex . . . . 54.

IX. **Typhaceæ** Juss. (Duunhammerfamilien) And. t. 24. *Blomsterne* særkjønnede (enbo), i valseformede eller kugleformede Ax eller Hoveder, adskilte ved Mellemrum eller omskedende Blade (♂ ovenfor ♀); Blomsterne af begge Kjøn omgivne af skjæl- eller børsteformede *Perigonblade; Støvdragere* 3; 1 *Frugtknude* med 1 Æg, 1 fladtrykt, tungeformet eller sylformet *Ar; Frugten* nød- eller steenfrugtagtig.

71. Typha . . . . 2.
72. Sparganium . . . 3.

X. **Lemnaceæ** DC. (Andemadfamilien) Svømmende bladløse Vandplanter; fra den bladlignende *Stængel* (Løvet) og dettes Forgreninger (Plader) udgaae Trævlerødder forsynede med en *Rodhætte;* ♂ og ♀ *Blomster* omgivne af et fælles hindeagtigt Hylster uden særegne Blomsterdække; ♂: 1—2 *Støvdragere;* ♀: 1 *Frugtknude; Frugten* 1—fleerfrøet, uopspringende eller tværsopspringende.

73. Lemna. . . . . 4.

XI. **Aroideæ** Juss. (Kolbeblomstrede) And. t. 24. *Blomsterne* i en endestillet eller falsk sidestillet, af et Hylster omgivet *Kolbe*, sær- eller tvekjønnede, med eller uden *Blomster-*

---

*) Dr. Didrichsen har meddeelt mig den Iagttagelse, at der hos flere Carices, og normalt hos C. maxima, findes Tvekjønsblomster ved Grunden af ♀ Axene.

dække; Støvdragerne 6—∞; *Frugt* uopspringende, bær- eller kapselagtig, 1—∞-frøet.

74. Arum . . . . 1.
75. Calla . . . . 1.
76. Acorus . . . . . . 1.

XII. **Fluviales** Vent. (Vandaxfamilien) And. t. 22 og 24. Vandplanter med nedentil omskedende *Blade* eller Axelblade; *Blomsterne* enlige, omgivne af Hylster eller samlede til Ax eller Kolber, særkjønnede eller tvekjønnede; 1—4 *Støvdragere; 1—4 Frugtknuder; Frugten* 1-frøet.

77. Zostera . . . . . . 2.
78. Najas . . . . 1.
79. Zannichellia. . . . 3.
80. Ruppia . . . . . . 2.
81. Potamogeton . . . 23.

XIII. **Alismaceæ** R. Br. (Blomstersivene) And. t. 23. Sumpplanter med nedentil omskedende *Blade; Blomsterdækket* regelmæssigt, 3-deleligt, med en *ydre Kreds* af alm. grønne Blade (Bæger) og en *indre,* oftest farvet (Krone); *Støvdragere* 6, 9 eller flere; *Frugtbladene* 3—∞; *Frugten* nød- eller kapselagtig.

a. *Juncagineæ.* Bladene linieformede (Blomsterne i Klase), *Blomsterdækket* grønt; *Støvdragere* 6; *Frugtblade* 3, fra Begyndelsen eller ved Modningen sondrede; *Frugterne* enfrøede, uopspringende.

82. Triglochin. . . . . 2.
83. Scheuchzeria . . . 1.

b. *Alismaceæ veræ. Bladpladen* med forgrenede Nerver (Blomsterne i krandsblomstret Top; *Bægerbladene* grønne; *Kronbladene* farvede; *Støvdragere* 6—∞; *Frugtbladene* ∞, adskilte; *Frugterne* enfrøede, uopspringende.

84. Alisma . . . . . . 3.
85. Sagittaria. . . . . 1.

c. *Butomeæ. Bladene* linieformede (Blomsterne i Skjærm); *Bæger* og *Krone* som foreg.; *Støvdragere* 9; *Frugtblade* 6 med talrige *Æg* befæstede paa Klappernes indvendige Overflade; *Frugt* kapselagtig.

86. Butomus. . . . . . 1.

XIV. **Colchicaceæ** DC. (Tidløsfamilien) And. t. 23. Knolleformet Rodstok (ingen overjordisk Stængel); *Blomsterdækket* farvet, 6-deelt; *Støvdragere* 6, tilvoxne til Blomsterdækket, med udadvendte *Støvknapper; 3 Grifler; Frugten* 3-rummet Kapsel med ved Modenheden indbyrdes adskilte og i Bugsømmen opspringende Rum; *Frøene* befæstede til Bugsømmen.

87. Colchicum . . . . . 1.
88. Narthecium . . . . 1.

XV. **Juncaceæ** DC. (Sivfamilien) And. t. 23. *Bladene* omskedende; *Blomsterne* omgivne af Dækblade; *Blomsterdækket*

6-bladet, med oftest hindeagtige Perigonblade; *Støvdragerne* 6 (sjeldent 3) med indadvendte *Støvknapper;* 1 *Griffel*, 3 *Ar; Frugten* 3-klappet, 3—∞-frøet Kapsel med rumdelende Opspringning.

89. Juncus . . . . . . 20. 90. Luzula . . . . 5.

XVI. **Liliaceæ** Juss. (Liliefamilien) And. t. 23. Oftest Løgvæxter; *Blomsterdækket* farvet, 6 bladet eller 6-deelt; *Støvdragerne* 6, med indadvendte *Støvknapper;* 1 *Griffel* og et 3-deelt eller 3-kantet *Ar; Frugten* 3-klappet Kapsel med rumdelende Opspringning; *Frøene talrige*, befæstede til en midtstillet Frøstol.

(Lilium.)
91. Fritillaria . . . . . 1.
92 Tulipa. . . . . 1.
93. Gagea . . . . 5.
(Endymion).
(Muscari).
94. Ornithogalum. . . 2.
95. Allium . . . . 6.
96. Anthericum . . . . 2.

XVII. **Smilaceæ** R. Br. (Konvalfamilien) And. t. 23. *Blomsterdækket* grønt eller farvet, 6-bladet eller 6-deelt (sjeldnere 4- eller 8-bladet); *Støvdragerne* i lige Antal, med indadvendte *Støvknapper; Frugten* bæragtig, 3—4-rummet, uopspringende.

a *Asparageæ. Blomsterdækket* 6-deelt; 6 *Stovdragere*, 1 *Griffel*, 3 *Ar; Frøenes* Skal haard.

97. Asparagus. . . . . 1.

b. *Convallarieæ. Blomsterdækket* 4-6-deelt; *Støvdragere* 6, 1 *Griffel*, 3 *Ar; Frøenes* Skal hindeagtig.

98. Convallaria . . . . 4. 99. Majanthemum. . . 1.

c. *Parideæ.* (*Blomsterdækket* 8-bladet; de ydre *Perigonblade* større end de indre, *Støvdragerne* 8); *Frøenes* Skal hindeagtig.

100. Paris . . . . 1.

** *Frugten undersædig.*

XVIII. **Narcissineæ** Juss. (Narcisfamilien) And. t. 22. Løgvæxter; *Blomsterne* tvekjønnede, enlige eller i Skjærm, omgivne af et Hylster; *Blomsterdækket* 6-deelt, i 2 Kredse, farvet, med eller uden Bikrone; *Støvdragere* 6, med indadvendte *Støvknapper;* 1 *Griffel* og udeelt *Ar; Frugten* 3-rummet, ∞-frøet Kapsel med rumdelende Opspringning.

101. Galanthus . . . 1. 103. Narcissus . . . . . 2.
102. Leucojum. . . . 1.

XIX. **Irideæ** (Sværdlilier) And. t. 22. Rodstokken knolleformet; *Blomsterdækket* farvet, 6-deelt, i 2 Kredse, den *ydre*

Kreds ofte forskjellig fra den *indre; Støvdragerne* 3, ligefor de ydre Perigonblade, med udadvendte *Støvknapper;* 1 *Griffel;* 3 (kronbladagtige eller tragtformede) *Ar; Frugten* 3-rummet Kapsel med rumdelende Opspringning.

104. Iris	2.	105. Crocus	1.

XX. **Orchideæ** (Gjøgeblomster) And. t. 22. *Bladene* omskedende; (Blomsterne i Klase eller Ax); *Blomsterdækket* i 2 trebladede Kredse; Perigonbladene i *den ydre Kreds* omtrent ligeformede og oftest regelm. stillede; de 2 nedre (ved Blomstens Dreining opadvendte) i *den indre Kreds* ligeformede, det tredie (øvre, tilsyneladende nedadvendte), *Læben*, i Form og Størrelse afvigende fra de øvrige; 1 fuldkommen og 2 uudviklede *Støvdragere*, hiin siddende, tilvoxet til Arret og ved Foreningen med dette dannende en *Griffelstøtte; Støvet* i Masser (1—2 i hvert af den 2-rummede Støvknaps Rum); *Frugten* 3-klappet, 1-rummet Kapsel med vægstillede Frøstole og talrige, smaae *Frøe.* (Ofte Knoller fra Rodstokken).

106. Orchis	8.	114. Neottia	1.
107. Anacamptis . .	1.	115. Listera	2.
108. Gymnadenia . .	2.	116. Spiranthes	1.
109. Platanthera. . .	2.	117. Epipactis	4.
110. Coeloglossum. .	1.	118. Cephalanthera . .	3.
111. Herminium . . .	1.	119. Corallorhiza . . .	2.
112. Ophrys . . . . -	1.	120. Malaxis	1.
113. Epipogum . . .	1.	121. Sturmia.	1.

XXI. **Hydrocharideæ** DC. (Frøbidfamilien) And. t. 23. Vandplanter; *Blomsterne* tvebo; *Blomsterdækkets* Blade i 2 trebladede Kredse, *de ydre* (Bæger) grønne, *de indre* kronbladagtige; *Støvdragerne* 9—12, ofte med flere Bistøvdragere; *Grifterne* 3—6, med 2-deelte *Ar; Frugten* fleerrummet, ∞-frøet, kjødfuld, uopspringende.

122. Hydrocharis . . .	1.	123. Stratiotes	1.

C. Amphibrya (Dicotyledoneæ). Tofrøbladplanter.

* ***Gymnospermæ*** **(Nøgenfrøede). Frøene nøgne, i aabne Frugtblade.**

XXII. **Coniferæ** Juss. (Naaletræer) And. t. 20. *Blomsterne* særkjønnede, i Rakler, dannede af spiralformigt taglagte *Dækblade;* ♂: *Blomsterne* nøgne, med bladagtigt Knapbaand og 1 eller flere Rum i Støvknappen; ♀: *Frugtbladene* i Vinklerne af Dækbladene, tilsidst læder-, træagtige eller kjødfulde,

hvorved fremkommer en *Kogle* eller *Bærkogle; Frøene* stundom deelte til Grunden i flere Flige. — Træagtige Væxter med punkterede Vedceller (ingen Kar), indeholde Harpix; Bladene naaleformede, oftest læderagtige og stedsegrønne, spredte eller ved Grenens Sammendragning knippestillede og i sidste Tilfælde omgivne af et Naalehuus (ɔ: hindeagtige Knopskjæl).

a. *Abietinæ. Støvknapperne* 2-rummede; *Frugtbladene* talrige, træ- eller læderagtige; Frøene omvendte.

124. Pinus. . . . . 1. (Abies.)
(Larix).

b. *Cupressinæ. Støvknapperne* fleerrummede; *Frugtbladene* faa (de nedre henvisnende, de øvre tilsidst kjødfulde), *Frøene* oprette.

125. Juniperus . . . . 1.

** ***Apetalæ*** **(Kronløse). Frøene indesluttede i lukkede Frugtblade; Blomsterdækket enkelt eller 0.**

XXIII. **Ceratophylleæ** Gray. (Hornbladfamilien) And. t. 21. Vandplanter med krandsstillede, fiint deelte *Blade*, uden *Axelblade*; *Blomsterne* særkjønnede, siddende i Bladhjørnerne; ♂: *Blomsterdækket* 8—12-fliget; *Støvdragerne* i ubestemt Antal, med siddende, oventil braadspidsede *Støvknapper;* ♀: *Blomsterdækket* som hos ♂; 1 fri *Frugtknude* med 1 Rum og 1 hængende Æg, braadspidset *Griffel; Frugt* nødagtig, ofte med udvoxende, tornspidsede Tilhængsler ved Grunden; *Frøene* uden Frøhvide, med ∞-deelte Frøblade.

126. Ceratophyllum . . 2.

XXIV. **Callitrichineæ** Link (Vandstjerner) And. t. 21. Vandplanter med modsatte, udeelte *Blade* uden *Axelblade; Blomsterne* i Bladhjørnerne, tvekjønnede eller særkjønnede, alm. omgivne af 2 modsatte, hindeagtige Dækblade; *Blomsterdække* 0; 1 *Støvdrager;* 1 4-rummet *Frugtknude* med 1 Æg i hvert Rum; 2 *Grifler; Frugten* tilsidst deelt i 4 uopspringende, ofte vingede Smaafrugter; *Kimen* ret; *Frøhviden kjødagtig.*

127. Callitriche . . . . 5.

XXV. **Myriceæ** Rich. (Porsfamilien) And. t. 20. Buskvæxter med harpixholdige Punkter i *Bladene; Blomsterne* særkjønnede (tvebo), i Rakler; ♂: *Blomsterdække* 0; 2—6 *Støvdragere,* befæstede til Grunden af Rakleskjællene; ♀: hver Blomst omgivet af et 2—4-fliget, undersædigt *Blomsterdække,* 1 *Frugtknude* med 2 *Grifler; Frugt* 1-frøet, nødagtig, ved Grunden sammenvoxet med Blomsterdækket; *Frøhvide* 0.

128. Myrica . . . . . . 1.

XXVI. **Betulineæ** Rich. (Birkefamilien) And. t. 20. Træagtige Væxter med affaldende *Axelblade; Blomsterne* særkjønnede (enbo), i Rakler; ♂: *Rakleskjællene* med Biskjæl, indsluttende 3 1-bladede eller 4-deelte *Blomsterdække*r; 4 *Støvdragere* indenfor hvert Blomsterdække; ♀: *Rakleskjællene* 2—3-blomstrede med eller uden Biskjæl; *Blomsterdække* 0; 1 *Frugtknude* med 2 *Grifler; Frugten* Nød eller Vingefrugt; *Frøhvide* 0.

129. Betula . . . . . . 2.	130. Alnus . . . . 2.

XXVII. **Cupuliferæ** Rich. (Skaalbærere) And. t. 20. Træagtige Væxter med affaldende *Axelblade; Blomsterne* særkjønnede (enbo); ♂ i Rakler; indenfor Rakleskjællene et 5—9-fliget *Blomsterdække* eller 2 *Biskjæl; Støvdragerne* i lige eller dobbelt Antal mod Blomsterdækkets Flige (eller Biskjællene); ♀: *Blomsterne* enlige eller flere samlede til Hoveder eller Rakler, hver Blomst især eller flere tilsammen omgivne af et med Frugten tilvoxende *Hylster* eller af flere ved Grunden sammenvoxne (tomme) *Dækblade* (Skaal, Hase); *Blomsterdækket* oversædigt, dannet af en svagt tandet, snart forsvindende Rand; 2—3 *Ar* og ligesaamange Rum i Frugtknuden, 1 Æg i hvert Rum; den modne *Frugt* 1-rummet, 1-frøet (nødagtig); *Frøhvide* 0.

131. Carpinus . . . . . 1.	133. Fagus . . . . 1.
132. Corylus . . . . . 1.	134. Quercus . . . . . 2.

XXVIII. **Ulmaceæ** Ag. (Ælmefamilien) And. t. 19. Træer med afvexlende, rue (ved Grunden ofte skjæve) *Blade* og affaldende *Axelblade; Blomsterne* i Hoved eller Skjærm paa Siderne af Grenene, tvekjønnede; *Blomsterdækket* grønt eller farvet, 4—6-tandet; *Støvdragerne* modsatte og i lige Antal med Blomsterdækkets Flige; 1 fri, 2-rummet *Frugtknude* med 1 Æg i hvert Rum; 2 *Grifler*; *Frugten* en ved Modenheden enfrøet Vingefrugt, med ret Kim uden Frøhvide.

135. Ulmus . . . . . 3.

XXIX. **Urticaceæ** Juss. (Nældefamilien) And. t. 19. Urter med modsatte eller afvexlende *Blade*, beklædte med rue, ofte brændende Haar, vedblivende eller affaldende *Axelblade; Blomsterne* særkjønnede (sjeldent tvekjønnede); ♂: *Blomsterdækket* regelm. 4—5-bladet; *Støvdragere* i samme Antal som og modsatte Blomsterdækkets Blade; ♀: *Blomsterdækket* undersædigt; *Frugten* 1-frøet, uopspringende.

a. *Urticeæ.* ♀: Blomsterdækket 2—4-deelt, Frøet opret, Kimen ret, omgivet af Frøhvide.

136. Urtica . . . . . 2.	137. Parietaria . . . . 1.

b. *Cannabineæ.* ♀: Blomsterdækket 1-bladet, skjælformet; Frøet hængende, Kimen spiralkrummet, Frøhvide 0.

138. Humulus . . . . 1. (Cannabis).

c. *Moreæ.* ♀: Blomsterdækket 4-bladet; Frøet opstigende; Kimen bøiet, omgivet af Frøhvide.

(Morus).

XXX. **Salicineæ** Rich. (Pilefamilien) And. t. 20. Træ- eller buskagtige Væxter med vedblivende (eller ingen) *Axelblade; Blomsterne* tvebo, i Rakler; *Rakleskjællene* uden Biskjæl, *Blomsterdække* 0, i dets Sted en kirtelformet eller skaalformet Udvidelse af Frugtbunden; ♂: *Støvdragerne* 2—∞: ♀: 1 *Frugtknude; 2 Grifler* eller 1 Griffel med 2—4 fligede *Ar; Frugten* 2-klappet Kapsel med talrige *Frøe*, som ved Grunden ere omgivne af Frøuld; Kimen ret, Frøhvide 0.

139. Salix . . . . . . 25. 140. Populus . . . . . 7.

XXXI. **Salsolaceæ** Moq. (Salturter) And. t. 19. Urter eller Halvbuske med afvexlende *Blade* uden *Axelblade; Blomsterne* særkjønnede eller tvekjønnede; *Blomsterdækket* undersædigt, grønt, 5-bladet eller 5-tandet (sjeldnere 2—3-deelt); *Støvdragere* i bestemt Tal (typisk 5), modsatte Perigonbladene (sjeldnere færre og aldrig flere end disse); *Frugtknuden* enkelt, 1-rummet og 1-frøet; *Grifler* 2—4; *Frugten* Hindefrugt eller Nød, ofte omgivet af det vedblivende og tilvoxende Blomsterdække; *Kimen* krum eller spiralformet, uden eller med melet, midtliggende *Frøhvide.* (Voxe hyppigt paa saltholdig Jordbund og indeholde ofte Salt, ofte ere de overtrukne af en løs melet Beklædning).

a. 141. Salicornia . . . . 2.
b. 142. Chenopodina . . 1.
143. Salsola . . . . . 1.
c. 144. Kochia . . . . . 1.
145. Chenopodium . . 7.
146. Blitum . . . . . 5.
147. Beta . . . . 1.
d. 148. Atriplex . . . . 7.
149. Halymus . . . . 2.

XXXII. **Amarantaceæ** Juss. (Amarantfamilien) And. t. 19. Urter med modsatte eller afvexlende *Blade* uden *Axelblade; Blomsterne* tvekjønnede eller særkjønnede, i Nøgler, Hoveder eller Ax; *Blomsterdækket* 3—5 deelt, hindeagtigt, ofte omgivet af et 3-bladet Biblomsterdække; *Støvdragerne* i lige Antal med Blomsterdækkets Flige; *Frugtknuden* fri, 1-rummet, med 1—flere Frøe; *Frugten* uopspringende (Nød) eller opspringende [uregelm. eller paatværs: Hindefrugt].

150. Amarantus . . . . 1.

XXXIII. **Polygoneæ** Juss. (Syrefamilien) And. t. 17. (Urteagtige) Væxter med afvexlende *Blade* og et hindeagtigt *Axel-*

blad (Kræmmerhuus) indenfor Bladstilken; *Blomsterne* tvekjønnede eller særkjønnede; *Blomsterdækket* undersædigt, farvet, 3—5—6-deelt (Perigonbladene i den indre Kreds ofte større); *Støvdragerne* i bestemt Tal, oftest lige med Perigonbladene (typisk 6); 1 *Frugtknude;* 2—3 *Grifler* (eller 1 Griffel og 2—3 Ar); *Frugten* 1 frøet Nød (fladtrykt eller 3-kantet), ofte omgivet af det vedblivende Blomsterdække; *Frøhviden* stor, melet.

151. Polygonum . . . 12. 153. Rumex . . . . . . 14.
152. Fagopyrum . . . 1.

XXXIV. **Santalaceæ** (Sandelfamilien). (Urteagtige) Væxter med afvexlende *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* med Dækblade (tilvoxne til Blomsterstilken), tvekjønnede; *Blomsterdækket* indvendig farvet, sambladet, med 3—5-deelt Krave; *Støvdragerne* i lige Antal med, tilvoxne til og modsatte Kravens Flige; *Frugtknuden* 1, undersædig; 1 *Griffel; Frugten* 1-frøet, nød- eller steenfrugtagtig, beklædt med det vedblivende, oversædige Blomsterdække; *Frøene* med Frøhvide.

154. Thesium . . . . 1.

XXXV. **Thymeleæ** Adans. (Kjælderhalsfamilien) And. t. 18. (Buskagtige) Væxter med udeelte *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede; *Blomsterdækket* farvet, sambladet med 4-fliget Krave; *Støvdragerne* befæstede til Røret af Blomsterdækket i [lige eller] dobbelt Antal mod dettes Flige; *Frugtknuden* 1, fri, 1-rummet (og 1-frøet; *Frugten* Steenfrugt; *Frø* med ret Kim uden Frøhvide).

155. Daphne . . . . 1.

XXXVI. **Elæagneæ** R. Br. (Sølvbladfamilien) And. t. 18. Buskvæxter (ofte med Vedtorne af tilspidsede Grene); *Bladene* beklædte med sølvglindsende, stjerneformede og skjoldformigt tilhæftede Skjæl; *Blomsterne* [tvekjønnede eller] særkjønnede; ♂: *Blomsterne* i korte Ax, hver Blomst omgivet af et Dækblad; *Blomsterdækket* 2—4-bladet; 4 *Støvdragere;* ♀ (og ☿)- *Blomsterne* enlige eller faae samlede; *Blomsterdækket* sambladet, 1 fri *Frugtknude,* 1 *Griffel; Frugten* 1-frøet, uopspringende, omgivet af det vedblivende og kjødagtigt tilvoxende Blomsterdække (og derved falsk-bæragtig).

156. Hippophaë . . . 1.

XXXVII. **Aristolochieæ** Juss. (Slangerodfamilien) And. t. 18. Urter (eller slyngende Buske) med afvexlende, brede, fod- eller haandnervede *Blade; Blomsterne* tvekjønnde; *Blomsterdækket* oversædigt (skjævt tragtformet eller regelm. 3-deelt); *Støvdragerne*

6—12, tilvoxne (med Støvtraaden) til en oversædig Skive eller (med Støvknapperne) til Arret; *Frugtknuden* 3—6-rummet med midtstillet Frøstol, 6 straaleformede *Ar; Frugten* kapselagtig med talrige *Frøe.*

157. Asarum . . . . . 1. 158. Aristolochia . . . 1.

*** ***Gamopetalæ*** **(Heelkronede). Blomsterdækket dobbelt, Kronen sambladet.**

XXXVIII. **Plantagineæ** Juss. (Veibredfamilien) And. t. 6. Urteagtige Væxter; *Blomsterne* i Ax eller enlige, tvekjønnede eller særkjønnede; *Bægeret* 4-deelt, vedblivende; *Kronen* 4-fliget med hindeagtige Flige; 1 *Frugtknude* med 1—2 Rum og 1—2 *Grifler; Frugten* hos de særkjønnede en enfrøet Nød, hos de tvekjønnede en torummet Buddike med en—fleerfrøede Rum; *Frøene* med Frøhvide.

159. Plantago . . . . 5. 160. Littorella . . . . 1.

XXXIX. **Plumbagineæ** Juss. (Hindebægerfamilien) And. t. 6. Vedvarende Urter med udeelte *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, i Hoved eller ensidige, grenede Ax; *Bægeret* hindeagtigt, vedblivende, 5-tandet, foldet; *Kronen* 5-deelt eller 5-bladet; *Støvdragerne* 5, i første Tilfælde befæstede til Frugtbunden, i sidste til Kronbladenes Basis; 1 typisk 5-rummet *Frugtknude; Griflerne* (typisk) 5, (*Frugten* 1-frøet, uopspringende); *Kimen* ret, omgivet af Frøhvide.

161. Statice . . . . . 2. 162. Armeria . . . . . 2.

XL. **Valerianeæ** DC. (Baldrianfamilien). And. t. 2. Urter med modsatte *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* i gaffeldeelt, qvastformet Blomsterstand, fuldstændige eller ufuldstændige; *Bægeret* oversædigt, hindeagtigt eller haarformet med indrullet, mod Frugtmodningen udbredt Rand (Fnok); *Kronen* rør- eller tragtformet, befæstet til Bægerranden, med alm. 5-deelt Krave; *Støvdragerne* 1—5 (hos de danske Arter 3), befæstede til Kronrøret; *Frugtknuden* 3 rummet, de 2 Rum tomme og ofte tilsidst forsvindende, det tredie 1-frøet; 1 *Griffel;* 2—3 *Ar; Frugten* uopspringende (Skalfrugt); *Kim* ret, *Frøhvide* 0.

163. Valeriana . . . . 3. 164. Valerianella . . . 2.

XLI. **Dipsaceæ** DC. (Kartebollefamilien) And. t. 1. Urter med modsatte *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* samlede i Hoved (Blomsterkurv) og omgivne af et fælles Svøb (*Kurvdække*), dannet af tomme Dækblade, befæstede paa en fælles Blomsteraxe (*Blomsterleie*), ofte med særegne Dækblade (*Avner*) for hver enkelt Blomst, tvekjønnede; *Bægeret* dobbelt (et om-

kringsædigt *Yderbæger* udenfor det egenlige, oversædige Bæger), begge eller kun det indre haar- eller børsteformede, beklædende Frugten i Form af Fnok; *Kronen* regelm. eller uregelm.; *Støvdragerne* 4, frie, befæstede til Kronrøret; *Frugtknuden* 1-rummet, 1-frøet; 1 *Griffel;* 1—2 *Ar; Frugten* undersædig (Skalfrugt); *Frøet* med ret *Kim*, omgivet af kjødagtig *Frøhvide.*

165.	Dipsacus	2.	167.	Scabiosa	2.
166.	Knautia	1.	168.	Succisa	1.

XLII. **Synanthereæ** Rich. (Kurvblomstrede) And. t. 1. Urter (eller Buskvæxter) uden Axelblade; *Blomsterne* samlede til en *Blomsterkurv*, befæstede paa et *Blomsterleie*, omgivne af et *Kurvdække* (ɔ: tomme Dækblade), de enkelte Blomster ofte af særlige Dækblade (*Avner*); *Blomsterne* tvekjønnede, særkjønnede eller kjønsløse; *Bægerets* oversædige Krave (Fnok) fjer-, børste- eller haarformig, oftest mangestraalet, eller hindeagtig (sjeldnere 0) uden *Yderbæger; Kronen* snart regelm. 5-tandet (rørformet), snart ensidigt udbredt og i Spidsen heel eller 2—5-tandet (tungeformet) eller uregelm. tragtformet [sjeldnere 2-læbet], alle eens eller de ydre (*Randkronerne*) forskjellige fra de indre (*Skivekronerne*); *Støvdragerne* 5, befæstede til Kronrøret, med rørformigt sammenvoxne *Støvknapper; Frugtknuden* enkelt, undersædig; 1 *Griffel*, 2 *Ar; Frugten* 1-frøet, nødagtig, beklædt med den vedblivende Fnok (Skalfrugt); *Kimen* ret, ingen Frøhvide.

a. *Cichoraceæ* Juss. (Løvetandsgruppen). Planten indeholder Mælkesaft, alle Blomsterne i Kurven ☿ med tungeformede Kroner.

169.	Lampsana	1.	177.	Crepis	4.
170.	Arnoseris	1.	178.	Sonchus	4.
171.	Cichorium	1.	179.	Lactuca	2.
172.	Thrincia	1.	180.	Taraxacum . . .	3.
173.	Leontodon . . .	2.	181.	Scorzonera . . .	1.
174.	Picris	1.	182.	Tragopogon . . .	3.
175.	Aracium	1.	183.	Hypochoeris . . .	3.
176.	Hieracium	13.			

b. *Cynareæ* Less. (Tidselgruppen). Griffelen hos Tvekjønsblomsterne med en opsvulmet (ofte af en Haarkrands omgivet) Ring under Arrets Flige, Kurvdækket alm. kugleformet, med stive, ofte stikkende Blade.

184.	Centaurea	5.	189.	Carduus	4.
185.	Serratula	1.	190.	Cirsium	6.
186.	Lappa	4.	191.	Carlina	1.
187.	Onopordon . . .	1.	192.	Echinops	1.
188.	Silybum	1.	193.	Calendula	1.

c. *Eupatoriaceæ* (Malurtgruppen). Kronerne rørformede, i Skiven ☿, i Randen alm. ♀; Griffelen uden opsvulmet Ring (Kurvdækket alm. valseformet, med urteagtige Blade).

194. Bidens . . . . . . 2.
195. Eupatorium . . . 1.
196. Petasites . . . . 3.
197. Tussilago . . . . 1.
198. Cotula . . . . . . 1.
199. Tanacetum . . . 1.
200. Artemisia . . . . 4.
201. Antennaria . . . 1.
202. Gnaphalium . . . 5.
203. Filago . . . . 4.
(Senecio vulgaris).

d. *Radiatæ* (Straaleblomstrede). Kronerne i Randen tungeformede ♀, i Skiven rørformede, ☿.

204. Aster . . . . 2.
(Stenactis).
205. Erigeron . . . . 2.
206. Solidago . . . . 1.
207. Inula . . . . . . 6.
208. Bellis . . . . . . 1.
209. Achillea . . . . . 2.
210. Anthemis . . . . 3.
211. Matricaria . . . . 2.
212. Chrysanthemum . 3.
213. Doronicum . . . 1.
214. Arnica . . . . . . 1.
215. Cineraria . . . . 2.
216. Senecio . . . . . 8.
(Helianthus).
(Calendula).
(Tussilago).
(Bidens cernua radiata).

XLIII. **Ambrosieæ** Link (Braadfrøfamilien) And. t. 1. Enaarige Urter [eller Halvbuske] med Særkjønsblomster; ♂: *Blomsterne* i Hoved, omgivet af et mangebladet *Svøb*, de enkelte Blomster med Dækblade og et sambladet, 5-tandet *Blomsterdække; Støvdragerne* 5 med (frie eller) sammenvoxne Støvtraade; ♀: flere Blomster, hver med 1 *Frugtknude* og 2 *Ar*, indsluttede af et fælles Svøb, der udvoxer og forhærdes omkring den modnende, nødagtige Frugt.

217. Xanthium . . . . 1.

XLIV. **Lobeliaceæ** Juss. (Lobeliefamilien) And. t. 3. Urter [eller Halvbuske] med Mælkesaft; *Bladene* afvexlende, uden Axelblade; *Blomsterne* fuldstændige, typisk uregelmæssige; *Bægeret* oversædigt eller halvt-oversædigt, regelm. eller uregelm. 5-fliget; *Kronen* befæstet til Bægerrørets øvre Rand, uregelm. og paa forskjellig Maade 5-deelt (ofte med tolæbet Krave og ensidigt spaltet Rør); *Støvdragerne* 5, befæstede til Kronrøret eller en omkringsædig Skive; *Støvknapperne* rørformigt sammenvoxne; *Frugtknuden* 1, 2—3-rummet; 1 *Griffel*, 1 udeelt eller lappet, af en Haarkrands omgivet *Ar; Frøstolene* tilvoxne til Skillevæggene; *Frugten* uopspringende eller kapselagtig med rumdelende Opspringning.

218. Lobelia . . . . . 1.

XLV. **Campanulaceæ** Juss. (Klokkefamilien) And. t. 3. Urter med Mælkesaft; *Bladene* afvexlende, uden Axelblade; *Blomsterne* med Dækblade, fuldstændige, regelm. og typisk 5-deelte; *Bægeret* oversædigt eller halvt-oversædigt; *Kronrøret* tilhæftet til en oversædig Skive, Kraven mere eller mindre dybt 5-deelt; *Støvdragerne* befæstede til den oversædige Skive eller til Basis af Kronen, i lige Antal med Kronfligene, frie eller med tildeels sammenvoxne *Støvknapper;* (1 Griffel, 2—3 Ar); *Frugtknuden* (2—3-rummet) med fuldstændige Skillevægge og pladedannede *Ægstole* befæstede til Frugtbladenes i Midten sammenstødende Vinkler; *Kapselen* (2—3-rummet) ∞-frøet, opspringende ved Huller paa Siderne, sjeldnere ved Klapper; *Kimen* ret, i Midten af den kjødede *Frøhvide.*

219. Jasione . . . . . 1.
220. Phyteuma . . . . 1.
221. Campanula. . . 8.

XLVI. **Rubiaceæ** DC. *α*, **Stellatæ** (L.) (Krapfamilien) And. t. 2. Urter med krandsstillede *Blade,* modsatte *Grene; Blomsterstandens* mindre Forgreninger oftest gaffeldeelt-qvastformede; *Blomsterne* fuldstændige; *Bægeret* oversædigt, 4—5-tandet, ofte utydeligt; *Kronen* tragt- eller hjulformet, 4—5-fliget; *Støvdragerne* befæstede til Kronrøret, i samme Antal som og afvexlende med Kravens Flige; *Frugtknuden* undersædig, dannet af 2 Frugtblade; 2 *Grifler* eller *Ar; Frugten* ved Modenheden 2-delelig Spaltefrugt, med uopspringende, 1-frøede *Smaafrugter* (Nødder eller Steenfrugter); *Kimen* ret, omgivet af en hornagtig *Frøhvide.*

222. Sherardia . . . . 1.
223. Asperula. . . . . 2.
224. Galium . . . . . 12.
(Rubia).

XLVII. **Caprifoliaceæ** Juss. (Gedebladfamilien) And. t. 2. Buskvæxter med modsatte *Blade; Blomsterne* (parviis samlede eller i gaffeldeelt Qvast) fuldstændige eller nogle kjønsløse; *Bægeret* 5-tandet, oversædigt; *Kronen* regelm. eller uregelm. 5-deelt; *Støvdragerne* (5) befæstede til Kronrøret; *Frugtknuden* 2—5-rummet, undersædig; *Frugten* et undersædigt Bær; *Frøene* med ret *Kim* og kjødet *Frøhvide.*

225. Sambucus . . . . 3.
226. Viburnum . . . . 1.
227. Lonicera . . . . 2.
228. Linnæa . . . . . 1.

XLVIII. **Oleineæ** Link. (Oliefamilien). Træer eller Buske med modsatte *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* fuldstændige eller ufuldstændige, regelmæssige; *Bægeret* 4-tandet (eller 0);

Kronen 4-fliget eller 0; *Støvdragerne* 2, tilvoxne til Kronrøret eller til Frugtbunden; *Frugtknuden* 1, 2-rummet, med 1—2 hængende *Æg* i hvert Rum; *Arret* 2-deelt eller udeelt; *Frugten* 1—2-rummet (Bær, Kapsel eller Vingefrugt).

229. Ligustrum . . . . 1.
230. Syringa . . . . . 1.
231. Fraxinus . . . . . 1.

XLIX. **Apocyneæ** R. Br. (Snokronede) Contortæ And. t. 5. Halvbuske [eller Træer], indeholdende Mælkesaft; *Bladene* modsatte; *Blomsterne* fuldstændige, regelmæssige, typisk 5-deelte; *Kronens* Krave i Knopleiet snoet; *Støvdragerne* befæstede til Kronrøret, i samme Tal som og afvexlende med Kravens Flige; *Støvknapperne* indadvendte, ofte med Tilhængsler; *Frugtknuderne* 2, adskilte eller sammenvoxne, 1—2-rummede; 1 fælles, ofte foroven (i Form af en flad Skive under Arret) udvidet *Griffel; Frugterne* 2 Bællekapsler [eller 1 to-klappet Kapsel, *Frøene* ofte omgivne af Frøuld].

232. Vinca . . . . 1.

L. **Asclepiadeæ** R. Br. (Svalerodfamilien) Contortæ And. t. 5. Urter [eller Buske] med Mælkesaft; *Bladene* modsatte, *Blomsterne* fuldstændige, regelm. 5-deelte; *Kronens* Flige i Knopleiet taglagt-snoede, med *Bikronblade* i Svælget; *Støvdragerne* 5, befæstede ved Kronrørets Basis og afvexlende med Kronfligene; *Støvknapperne* udadvendte, ofte med Tilhængsler og indbyrdes sammenvoxne; *Støvet* i parviis sammenhængende *Masser* (1 Masse fra hvert af de sammenstødende Støvknappers Naborum) og ved en Kirtel fasthæftede til Arrets Spidse eller Sider; *Frugtknuderne* 2, 1-rummede; *Griflerne* 2, forenede under det fælles, 5—∞ kantede *Ar*; *Frugterne* (typisk) 2 Bællekapsler; *Frøene* omgivne af Frøuld.

233. Vincetoxicum . . 1.

LI. **Gentianeæ** Juss. (Bitterbladfamilien). Urter, indeholdende et bittert Stof, uden Axelblade; *Blomsterne* fuldstændige, regelmæssigt 4—5-deelte; *Bægeret* vedblivende; *Støvdragerne* i lige Tal og afvexlende med Kronfligene, befæstede til Kronrøret; *Støvknapperne* indadvendte, ofte efter Bestøvningen snoede; 1 *Frugtknude* og *Griffel*, 2-deelt *Ar; Frugten* 2-klappet, opspringende, med *Frøene* befæstede paa Frugtbladenes indbøiede Rand.

a. *G. veræ* (And. t. 5). *Bladene* modsatte; *Kronen* i Knopleiet snoet; *Frugten* med tørt Mellemlag.

234. Gentiana . . . . 3.
235. Cicendia . . . . 1.
236. Erythræa . . . . 3.

b. *Menyantheæ* Fr. (And. t. 4). *Bladene* afvexlende; *Kronen* med foldet Knopleie; *Frugtens* Mellemlag saftigt.

237. Menyanthes . . . 1. (Villarsia).

LII. **Labiatæ** (Læbeblomstrede) Urter eller Halvbuske med 4-kantet *Stængel*, modsatte *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* i Qvaster eller Knipper, ved hvis Stilling i de modsatte Blades Hjørner ofte dannes (falske) Krandse, ofte, ved disses indbyrdes Tilnærmelse, Ax; *Bægeret* 5-tandet, regelm. eller 2-læbet (Overlæben 3-, Underlæben 2-fliget); *Kronen* 2-læbet (Overlæben 2-deelt eller udeelt, Underlæben 3-fliget); *Støvdragerne* 4, tomægtige, sjeldnere 2, befæstede til Kronrøret; *Frugtknuden* befæstet paa en skiveformet Udvidelse af Frugtbunden, 2 bladet, 4-rummet, med 1 *Æg* i hvert Rum; *Griffelen* 1, midtstillet, med 2-deelt *Ar*; *Frugten* 4-delelig Spaltefrugt med nødagtige *Smaafrugter*; *Frø* uden eller med sparsom Frøhvide (Ætheriske Olier i Kirtler under Overhuden give dem alm. en aromatisk Lugt).

238. Lycopus . . . . . 1.
239. Mentha . . . . . 8.
240. Elsholzia . . . . 1.
241. Origanum . . . . 1.
242. Thymus . . . . . 2.
243. Acinos . . . . . 1.
(Melissa).
244. Clinopodium . . . 1.
245. Brunella . . . . . 2.
246. Scutellaria . . . 2.
247. Nepeta . . . . . 1.
248. Glechoma . . . . 1.
249. Marrubium . . . 1.
250. Ballota . . . . . 2.
251. Betonica . . . . 1.
252. Stachys . . . . . 4.
253. Galeopsis . . . . 7.
254. Lamium . . . . . 6.
255. Galeobdolon . . . 1.
256. Leonurus . . . . 2.
257. Teucrium . . . . 1.
258. Ajuga . . . . . . 2.

LIII. **Verbenaceæ** Juss. (Jernurtsfamilien) And. t. 5. Urter [eller Buske] med hyppigt 4-kantet *Stængel* og oftest modsatte *Blade; Bægeret* regelmæssigt eller uregelmæssigt 5-deelt; *Kronen* med en uregelm. 5-deelt, næsten 2-læbet Krave; *Støvdragerne* befæstede til Kronrøret, 4, tomægtige, de 2 ofte ufuldkomne, *Frugten* 4-rummet, med 1-frøede [eller 2-frøede] Rum, steenfrugtagtig, de enkelte Rum tilsidst som Smaafrugter indbyrdes adskilte; *Frøe* uden Hvide.

259. Verbena . . . . 1.

LIV. **Asperifoliæ** L. (Rubladede) (Borragineæ Juss.) And. t. 3. (Urteagtige) alm. hvashaarede Væxter; *Bladene* udeelte, uden Axelblade; *Blomsterstanden* i Spidsen af Stængelen eller Grenene, ofte ved Grunden gaffeldeelt, ensidig og før Udspringningen sneglehusformigt indrullet, *Blomsterne* fuldstændige; *Bægeret* regelm.

5-deelt; *Kronen* med regelm. eller sjeldent uregelm. 5-deelt Krave og ofte Folder eller Tænder (den saakaldte Bikrone ɔ: 5 indadvendte Sporer) i Svælget; *Støvdragerne* 5, befæstede til Kronrøret; *Frugten* 4-delelig Spaltefrugt med 1-frøede *Smaafrugter* og midtstillet *Griffel; Frøhvide* 0 eller liden.

260. Asperugo	1.	266. Anchusa.	2.
261. Echinospermum .	1.	267. Myosotis	8.
262. Cynoglossum . .	1.	268. Lithospermum .	2.
263. Omphalodes . . .	1.	269. Stenhammaria . .	1.
264. Symphytum . . .	1.	270. Pulmonaria . . .	2.
265. Borrago	1.	271. Echium	1.

LV. **Convolvulaceæ** Juss. (Snerlefamilien) And. t. 3. (Urteagtige) slyngende Væxter med Mælkesaft; *Bladene* afvexlende, uden Axelblade; *Blomsterne* med Dækblade, fuldstændige; *Bægeret* regelm. 5-bladet, vedblivende; *Kronen* i Knopleiet snoet, mere eller mindre tydeligt 5-deelt; *Støvdragerne* 5, befæstede ved Kronrørets Basis og afvexlende med Kronfligene; *Frugten* 2—4-rummet, kapselagtig med skillevægbrydende Opspringning; *Frøene* befæstede ved Grunden af Skillevæggen, med bøiet *Kim* og slimagtig *Frøhvide.*

272. Convolvulus . . . 2.

LVI. **Cuscutinæ** Link. (Hørsilkefamilien) And. t. 3. Slyngende og ved Sugevorter snyltende bladløse Urter med Mælkesaft og uden grøn Farve; *Blomsterne* sammenhobede i Hoveder [eller Ax], fuldstændige, regelmæssigt 4—5-deelte; *Kronen* med eller uden Bikronskjæl i Svælget; *Støvdragerne* befæstede til Kronrøret, afvexlende med Kronfligene; *Frugten* faafrøet, tværsopspringende; *Frøene* med midtliggende, kjødagtig *Frøhvide* og spiralkrummet *Kim* uden tydelige Frøblade.

273. Cuscuta . . . . 4.

LVII. **Solaneæ** Juss. (Kartoffelfamilien) And. t. 6. (Urter eller Buske); *Bladene* afvexlende, uden Axelblade; *Blomsterne* uden Dækblade, fuldstændige; *Bæger* og *Krone* typisk regelm. 5-deelte; *Støvdragerne* befæstede til Kronrøret, afvexlende og i lige Antal med Kronfligene; *Frugtknuden* 2-rummet med en tyk, midtstillet *Ægstol*, ved hvis Udvidelse Frugten ofte bliver (falsk) 4-rummet, Bær eller Kapsel opspringende paalangs (skillevægdelende) eller paatværs; *Frøe* med kjødagtig *Frøhvide* og bøiet *Kim.* (Alm. giftige Væxter).

274. Lycium	1.	277. Atropa	1.
275. Solanum	5.	278. Datura	1.
276. Physalis	1.	279. Hyoscyamus . .	1.

LVIII. **Scrophularineæ** R. Br. (Maskeblomstrede) And. t. 5. (Urteagtige Væxter) uden Axelblade; *Blomsterne* fuldstændige, uregelrette eller næsten regelrette; *Bægeret* 4—5-deelt; *Kronen* 2 læbet, maskeret eller gabende, sjeldnere næsten regelm. hjulformet, med eller uden Spore; *Støvdragerne* 4, tomægtige, sjeldnere 2 eller 5 uligelange, befæstede til Kronrøret; *Frugtknuden* enkelt; 1 *Griffel; Arret* udeelt eller 2-deelt; *Frugten* 2-rummet, med *Frøstolen* paa Midten af Skillevæggen udvidet til en Plade eller Støtte i begge Rummene, kapselformigt opspringende ved Huller eller 2, ofte tvedeelte Klapper; *Frøene* talrige, med Frøhvide.

a. *Verbasceæ.* Støvdr. 5 (eller 4 fuldkomne og 1 ufuldkommen) med Støvknapperne opspringende ved en Tværspalte.

280. Verbascum . . . 4. 281. Scrophularia . . 3.

b. *Antirrhineæ.* Støvdragerne 2 eller 4 (tomægtige), Støvknapperne opspringe paalangs, uden Tilhængsler.

282. Limosella . . . . 1.
283. Veronica . . . . 18.
284. Gratiola . . . . . 1.
(Mimulus).
285. Digitalis . . . . . 1.
286. Antirrhinum . . . 1.
287. Linaria . . . . . 3.

c. *Rhinanthaceæ.* Støvdragerne 4 tomægtige, Støvknapperne med Længdeopspringning, nedentil braadspidsede eller med Tilhængsler.

288. Melampyrum . . 5.
289. Pedicularis . . . 2.
290. Rhinanthus . . . 2.
291. Odontites . . . . 2.
292. Euphrasia . . . . 3.

LIX. **Orobancheæ** Juss. (Skjælrodfamilien) And. t. 5. Snyltevæxter med skjælformede *Blade* uden grøn Farve; *Blomsterne* (i Klaser eller Ax) omgivne af Dækblade, fuldstændige, uregelmæssige; *Bægeret* 4—5-deelt eller -tandet; *Kronen* 2-læbet, Overlæben hvælvet, heel eller 2-lappet, Underlæben 3-lappet; *Støvdragerne* 4, tomægtige, befæstede til Kronrøret; 1 enkelt *Frugtknude;* 1 *Griffel* med 2-deelt eller udeelt *Ar; Frugten* kapselagtig, 2-klappet, 1-rummet med vægstillede *Frøestole* og talrige *Frøe* med Frøhvide.

293. Orobanche . . . . 2. 294. Lathræa . . . . . 1.

LX. **Lentibulariæ** Rich. (Blærerodfamilien) And. t. 6. Vand- eller Sumpplanter (ofte med Bladfligene tildeels omdannede til Blærer); *Blomsterne* fuldstændige, uregelmæssige; *Bægeret* 2-bladet eller 5-deelt, tolæbet; *Kronen* hurtigt affaldende, tolæbet eller maskeret, forsynet med en Spore; *Støvdragere* 2, befæstede

til Grunden af Kronrøret, med 1-rummede *Støvknapper;* 1 *Frugtknude*, *Griffelen* kort eller 0; *Arret* tolæbet eller skjævt tragtformet; *Frugten* 1-rummet kapselagtig, 2-klappet eller uregelm. opspringende, med fri, kugleformet *Frøstol*; *Frøene* uden Frøhvide.

295. Utricularia	5.	296. Pinguicula . . .	1.

LXI. **Primulaceæ** Vent. (Kodriverfamilien) And. t. 6. Urter uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, typisk 5-deelte; *Bægerets* og *Kronens* Flige i lige Antal og indbyrdes afvexlende; *Støvdragerne* i samme Antal, befæstede til Kronrøret og modsatte dettes Flige; 1 *Frugtknude;* 1 enkelt *Griffel* med udeelt *Ar; Frugten* 1-rummet, opspringende paalangs, med Tænder af Kronbladenes Antal, eller paatværs; *Frøene* talrige, befæstede i Gruber paa den frie, midtstillede *Frøstol.*

297. Glaux	1.	301. Lysimachia. . . .	4.
298. Trientalis	1.	302. Primula	5.
299. Centunculus . .	1.	303. Hottonia	1.
300. Anagallis	2.	304. Samolus	1.

LXII. **Ericineæ** Juss. (Lyngfamilien) And. t. 16. Buske eller Halvbuske, sjeldnere vedvarende Urter med alm. stedsegrønne *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* fuldstændige, regelrette, omgivne af Dækblade; *Bægeret* 4—5-deelt eller -tandet, undersædigt eller tilvoxet til Frugtknuden; *Kronen* 4—5-bladet eller -tandet, i Knopleiet taglagt, befæstet til Frugtbunden eller en oversædig Skive; *Støvdragerne* i [lige eller] dobbelt Antal, befæstede til Kronrørets Basis, til Frugtbunden eller til den oversædige Skive; *Støvknapperne* opspringe ved Huller i Spidsen [sjeldnere ved en Længdespalte], ofte med horn- eller børsteformede Tilhængsler; *Frugten* fri eller undersædig, 4—5-rummet, bær- eller kapselagtig; 1 — ∞ *Frøe* i hvert Rum med ret Kim, kjødet Frøhvide.

a. *Vaccinieæ.* *Frugten* undersædig, bær- eller steenfrugtagtig. ♄.

305. Vaccinium . . . . 4.

b. *Ericeæ.* *Frugten* fri, kapselagtig, med oftest rumdelende Opspringning, sjeldnere Steenfrugt; *Kronen* sambladet; *Støvdr.* befæstede til en undersædig Skive. ♄.

306. Arctostaphylos . .	1.	308. Calluna	1.
307. Andromeda . . .	1.	309. Erica	1.

**** ***Eleutheropetalæ*** **(Frikronbladede). Blomsterdækket dobbelt, Kronen fribladet.**

LXIII. **Umbelliferæ** Juss. (Skjærmblomstrede) And. t. 8. Urter med leddet, ofte huul *Stængel*, afvexlende, omskedende, alm. dybt deelte *Blade*; *Blomsterne* tvekjønnede, i enkelt eller sammensat Skjærm, ofte (saavel *Storskjærmen* som *Smaaskjærmene*) omgivne af Dækblade (*Stor-* og *Smaasvøb*); *Bægerets* Krave 5-deelt, ofte utydelig eller 0 ; *Kronbladene* 5, regelm. eller uregelm., ofte med 2-fliget, indrullet Spidse; *Støvdragerne* i lige Tal og afvexlende med Kronbladene samt tilligemed disse befæstede til en oversædig Skive, i Knopleiet indrullede; *Frugtknuden* undersædig, 2-rummet, med 1 hængende *Æg* i hvert Rum; 2 *Grifler* med udeelte *Ar*, forneden udvidede og i Forbindelse med Skiven dannende en *Griffelfod* (stylopodium); *Frugten* en 2-delelig Spaltefrugt, de nødagtige *Smaafrugter* løsne sig fra neden og blive fastholdte ved den fra oven alm. 2-deelte *Frugtstol* (carpophorum) Frøgjemmet ofte udvendig beklædt med *Ribber* (Hoved- og Biribber), indvendig forsynet med *Oliekanaler*; *Kimen* liden, ret, i Spidsen af den kjødede eller hornagtige *Frøhvide*.

a. *Orthospermæ.* Frøhviden paa den indadvendte Side (Bugfladen (plan).

310. Hydrocotyle . . . 1.
311. Sanicula . . . . . 1.
312. Eryngium . . . . 1.
313. Cicuta . . . . . . 1.
314. Apium . . . . . . 1.
(Petroselinum).
315. Helosciadium . . 2.
316. Aegopodium . . 1.
317. Carum . . . . . 1.
318. Pimpinella . . . . 2.
319. Sium . . . . 2.
320. Falcaria . . . . . 1.
321. Bupleurum . . . 2.
322. Oenanthe . . . . 3.
323. Aethusa . . . . . 1.
324. Libanotis . . . . . 1.
325. Cnidium . . . . . 1.
326. Haloscias . . . . . 1.
327. Levisticum . . . . 1.
328. Selinum . . . . . 1.
329. Angelica . . . . . 1.
330. Archangelica . . . 1.
331. Peucedanum . . . 2.
332. Imperatoria . . . . 1.
333. Anethum . . . . . 1.
334. Pastinaca . . . . . 1.
335. Heracleum . . . . 2.
336. Laserpitium . . . . 1.
337. Daucus . . . . . . 1.

b. *Campylospermæ.* Frøhviden paa Bugfladen indbøiet i Form af en Fold eller Fure.

338. Caucalis . . . . . 1.
339. Torilis . . . . . . 2.
340. Scandix . . . . . 1.
341. Anthriscus . . . 3.
342. Chærophyllum . . . 1.
343. Myrrhis . . . . . . 1.
344. Conium . . . . 1.

c. *Coelospermæ.* Frøhviden fra Grunden til Spidsen krumbøiet.

345. Coriandrum . . . 1.

LXIV. **Araliaceæ** Juss. (Vedbendefamilien) And. t. 7. Vedvarende Urter eller Buskvæxter; *Blomsterne* fuldstændige, regelmæssige; *Blomsten* oversædig eller halvt-oversædig, *Bægerets* Krave svagt 3—5-tandet; *Kronbladene* alm. 5; *Støvdragerne* i lige eller dobbelt Tal, tilligemed Kronbladene befæstede til en oversædig Skive; *Frugtknuden* (5-rummet) med 1 hængende *Æg* i hvert Rum, 1—5 *Grifler* med udeelte *Ar; Frugten* bæragtig; *Kimen* ret; *Frøhviden* kjødagtig.

346. Hedera . . . . . 1. 347. Adoxa . . . . . . 1.

LXV. **Corneæ** DC. (Kornelfamilien) And. t. 7. Træer eller Buske med modsatte *Blade*; *Blomsterne* fuldstændige, regelmæssige, oversædige; *Bægerkraven* 4-tandet, oversædig; *Kronbladene* 4, affaldende, afvexlende med Bægertænderne og tilvoxne til en oversædig Skive; *Støvdragerne* i lige Antal og afvexlende med Kronbladene; *Frugtknuden* 1—3-rummet, med 1 hængende *Æg* i hvert Rum; 1 *Griffel; Arret* udeelt; *Frugten* 1—3-rummet med beenhaarde Vægge og saftigt Mellemlag; *Kimen* ret; *Frøhviden* kjødagtig.

348. Cornus . . . . . 2.

LXVI. **Loranthaceæ** Don. (Mistelfamilien) And. t. 2. Snyltende, stedsegrønne Buskvæxter med leddede, gaffeldeelte *Grene* og modsatte *Blade; Blomsterne* [tvekjønnede eller] særkjønnede; *Blomsterdækket* enkelt eller dobbelt [eller 0], 4-deelt; ♂: *Støvdragerne* af lige Antal med Blomsterdækkets Flige og modsatte disse (tilvoxne til samme uden Støvtraade); ♀: *Blomsten* oversædig, et nøgent *Æg* indsluttet af den kjødfulde Frugtbund (ofte med 2 Kime); *Frugten* saftig.

349. Viscum . . . . . 1.

LXVII. **Crassulaceæ** DC. (Steenurtfamilien) And. t. 13. Urter med saftige *Blade*; *Blomsterstanden* alm. gaffeldeelt; *Blomsterne* regelm. (tvekjønnede); *Bægeret* typisk 5-deelt; *Kronbladene* i samme Antal som Bægerbladene og befæstede til Bægerets nedre Deel; *Støvdragerne* i lige eller dobbelt Antal, befæstede til Kronbladenes Basis; undersædige *Skjæl* modsatte og af Tal med *Frugtbladene*, der ere krandsstillede, i samme Antal som Kronbladene, indbyrdes adskilte, 1-rummede; *Frugterne* Bællekapsler; *Frøene* talrige, befæstede til Bugsømmen, med kjødet *Frøhvide* og ret *Kim.*

350. Bulliarda . . . . 1. 352. Sempervivum . . 1.
351. Sedum . . . . . 7.

LXVIII. **Saxifragaceæ** Vent. (Steenbrækfamilien) And. t. 13. (Urteagtige Væxter), *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige; *Bægeret* 4—5-deelt, undersædigt eller halvt oversædigt; *Kronbladene* i tilsvarende Antal og afvexlende med Bægerets Flige, befæstede tilligemed Støvdragerne til Bægerrøret; *Støvdragerne* i [samme eller] dobbelt Antal; *Frugtknuden* dannet af 2 Frugtblade, med talrige *Æg;* 2 *Grifler* med udeelte *Ar; Frugten* kapselagtig, 1—2-rummet, opspringende i Spidsen eller paalangs.

353. Saxifraga . . . . 3.   354. Chrysosplenium . 2.

LXIX. **Ribesiaceæ** Rchb. (Ribsfamilien) And. t. 13. Buske med spredte, haandnervede *Blade*; *Blomsterne* regelmæssige, tvekjønnede eller særkjønnede; *Bægeret* 5-deelt; *Kronbladene* befæstede til en oversædig Skive i Bægerets Svælg, i tilsvarende Antal til og afvexlende med Bægerfligene; 5 *Støvdragere; Frugtknuden* undersædig, 2-bladet, 1-rummet, med talrige *Æg* befæstede til vægstillede *Ægstole; Griflerne* 2, frie eller tildeels sammenvoxne, *Frugten* bæragtig, med det henvisnede Bæger i Spidsen, fleerfrøet; *Frøene* omgivne af en geleeagtig Frøhud; *Kimen* ret.

355. Ribes . . . . . . 4.

LXX. **Ranunculaceæ** Juss. (Ranunkelfamilien) And. t. 9. Urter [eller Halvbuske] med oftest afvexlende, omskedende *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige eller uregelmæssige, undersædige; *Bægeret* 3—6-bladet, grønt eller farvet; *Kronbladene* affaldende, i tilsvarende eller større Antal mod Bægerbladene, eller 0; *Støvdragerne* i ubestemt Antal, frie; *Frugtknuderne* [oftest] adskilte, i bestemt eller ubestemt Antal (sjeldnere 1), 1-rummede, med 1—flere *Æg* befæstede til Bugsømmen; *Griffel* og *Ar* enkelte; *Frugterne* flere Nødder eller Bællekapsler (sjeldnere 1 Bær eller 1 fleerrummet Kapsel); *Frøene* vandrette; *Kimen* ret, liden; *Frøhvide* hornagtig.

a. *Anemoneæ.* Bægeret farvet; Kronen 0; Fr. ∞ Nødder ofte med vedblivende Griffel (Frøhale).

356. Thalictrum . . . 4.   358. Pulsatilla . . . . 2.
357. Anemone . . . . 3.

b. *Ranunculeæ.* Blomsterdækket dobbelt; Frugterne ∞ Nødder.

359. Myosurus . . . . 1.   361. Ranunculus . . . 12.
360. Ficaria . . . . . 1.   362. Batrachium . . . 9.

c. *Helleboreæ.* Bægeret farvet; Kronbladene 0 eller ufuldkomne; Frugterne krandsstillede Bællekapsler.

363. Caltha	1.	366. Aquilegia	1.
364. Trollius	1.	367. Aconitum	1.
365. Eranthis	1.	368. Delphinium . . .	1.

d. *Pæoniaceæ.* Bægeret grønt; Kronbladene farvede eller 0; Støvknapperne indadvendte; Frugterne [Bællekapsler eller] Bær.

369. Actæa . . . . . 1.

LXXI. **Berberideæ** Vent. (Berberisfamilien) And. t. 9. Buske [eller Urter] med tornet-tandede *Blade* (de primære Bld. ofte omdannede til Torne), og smaae affaldende *Axelblade; Blomsterne* tvekjønnede, regelmæsssige, undersædige; *Bægeret* farvet, 6 [3—4—9] -bladet, dets Blade i 2 Rækker; *Kronbladene* i tilsvarende Antal i 2 Rækker, modsatte Bægerbladene (den ydre Række af Kronbld. modsat den ydre Række Bægerblade o. s. v.), ofte *Kirtler* ved Grunden af Kronbladene; *Støvdragerne* i samme Antal og modsatte Kronbladene; *Støvknapperne* elastisk opspringende ved Klapper; *Frugtknuden* enkelt, 1-rummet; *Griffelen* kort eller 0; *Arret* skjoldformet; *Frugten* (bæragtig) 1—faafrøet; *Frøene* med ret *Kim* og kjødagtig eller hornagtig *Frøhvide.*

370. Berberis . . . . . 1.

LXXII. **Papaveraceæ** DC. (Valmuefamilien) And. t. 9. (Urter) med (hvid eller guul) Mælkesaft; *Bladene* alm. spredte, uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige: *Bægeret* 2-bladet, affaldende; *Kronbladene* (4) affaldende; *Støvdragerne* frie, i ubestemt Antal; *Frugtknuden* 2—fleerbladet, ved de indbøiede *Ægstole* ufuldstændigt 2—flerrummet; *Arrene* siddende, vedblivende, med Flige af Frugtbladenes Antal; *Frugten* kapselagtig, 2-klappet, opspringende paalangs eller ved de ufuldstændige Skillevægge falsk flerrummet, opspringende ved Huller i Spidsen under Arret; *Frøene* med liden *Kim,* olieholdig *Frøhvide.*

371. Papaver	4.	373. Chelidonium . . .	1.
372. Glaucium	1.		

LXXIII. **Fumariaceæ** DC. (Jordrøgsfamilien) And. t. 10. Urter med vandagtige Safter; *Bladene* dybt deelte uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, undersædige, med Dækblade; *Bægeret* 2-bladet, affaldende (eller 0); *Kronbladene* 4, affaldende, de 2 ydre frie, ofte med en Spore, de 2 indre i Spidsen sammenhængende, uligestore med de ydre; *Støvdragerne* 6, med sammen-

voxede *Støvtraade* i 2 Bundter (den midterste i hvert Bundt med 2-rummet, de ydre med 1-rummede Støvknapper); *Frugtknuden* enkelt, med 1—flere *Æg*; *Arret* siddende, heelt eller 2-fliget; *Frugten* 1-frøet, uopspringende eller 2-klappet, kapselagtig med flere *Frøe*; liden *Kim* ved Grunden af *Frøhviden.*

374.	Fumaria	3.	375.	Corydalis	5.

LXXIV. **Cruciferæ** Juss. (Korsblomstrede) And. t. 10. Urter, alm. indeholdende skarpe Stoffer, med typisk afvexlende, fjernervede *Blade*, uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, undersædige, i (først halvskjærmformede, senere) forlængede Klaser, alm. uden Dækblade; *Bægeret* 4-bladet, affaldende, de 2 ydre Bægerblade (ligefor Frugtens Klapper) undertiden bredere og med udvidet Basis; *Kronbladene* 4, med Negle, afvexlende med Bægerbladene; *Støvdragerne* 6, de 2 i den ydre Kreds kortere, ligefor de ydre Bægerblade, de 4 i den indre Kreds længere, ligefor Kronbladene; *Kirtler* paa Frugtbunden; *Frugtknuden* 2-bladet, 2-rummet; 1 *Griffel* med mere eller mindre tydeligt 2-deelt *Ar; Frugten* 1 Skulpe, ved en hindeagtig Skillevæg (den udvidede Frøstol) afdeelt paalangs i 2 Rum, med *Frøene* befæstede i 2 Rækker paa hver Side af Skillevæggen; Klapperne opspringende fra neden (sjeldnere Ledskulper med flere Tværrum eller 1—faafrøet og uopspringende) Frøene uden *Frøhvide,* med krum *Kim* og olieholdige *Frøblade.*

a. *Pleurorrhizeæ* (o ═) Frøbladene flade, Rodspidsen indbøiet mod deres sammenstødende Rand.

376.	Dentaria	1.	383.	Lunaria	1.
377.	Cardamine . . .	6.	384.	Berteroa	1.
378.	Arabis	3.	385.	Alyssum	1.
379.	Turritis	1.	386.	Cochlearia . . .	3.
380.	Barbarea	3.	387.	Thlaspi	1.
381.	Nasturtium . . .	6.	388.	Teesdalia	1.
382.	Draba.	2.	389.	Cakile.	1.

b. *Notorrhizeæ.* (0 ‖) Frøbladene flade, Rodspidsen indbøiet mod deres Ryg.

390.	Hesperis	1.	395.	Capsella	1.
391.	Sisymbrium . . .	3.	396.	Lepidium	4.
392.	Alliaria	1.	397.	Neslia	1.
393.	Erysimum. . . .	2.	398.	Senebiera	1.
394.	Camelina	2.			

c. *Orthoploceæ* (o>>) Frøbladene foldede paalangs, med Rodspidsen indbøiet mod Folden.

399. Brassica . . . . . 5.
400. Sinapis . . . . . 2.
(Diplotaxis).
401. Raphanus . . . . 1.
402. Subularia . . . . 1.
403. Crambe . . . . . 1.

d. *Spiroloboeæ* (0 o∞) Frøbladene spiralformigt indrullede.

404. Bunias . . . . . 1.

LXXV. **Resedaceæ** DC. (Resedafamilien) And. t. 8. (Urter) med spredte Blade; *Blomsterne* i Klaser eller Ax, tvekjønnede, undersædige; *Bægeret* 4—7-deelt, uregelmæssigt, vedblivende; *Kronbladene* i tilsvarende Antal, fligede (undertiden 0); *Støvdragerne* 12—24, frie, befæstede til en skiveformet Udvidelse af Frugtbunden; *Frugtknuden* 1-rummet, aaben i Spidsen, dannet af 3—6 Frugtblade med et lige Antal korte *Grifler; Frugten* kapselagtig, med Undtagelse af den oprindelige Aabning i Spidsen uopspringende, 1-rummet, 3—6-hjørnet, med *Frøstole* i Hjørnerne, talrige *Frøe* med krum *Kim* uden Frøhvide.

405. Reseda . . . . . 1.

LXXVI. **Nymphæaceæ** DC. (Aakandefamilien) And. t. 9. Vandplanter med krybende Rodstok, hele, rundagtige, paa Vandfladen svømmende *Blade* med i Knoptilstanden indrullet Rand, uden Axelblade; *Blomsterne* enlige paa Blomsterstilkene, endestillede uden Dækblade, tvekjønnede, regelmæssige; *Bægeret* 4—5-bladet; *Frugtbunden* udvidet, tildeels omsluttende Frugtknuden og bærende Krone og Støvdragere; *Kronbladene* talrige, i flere Rækker; *Støvdragere* i nbestemt Tal, frie, med fladtrykte, ofte kronbladagtige *Støvtraade* og indadvendte *Støvknapper; Frugtknuden* ∞-rummet, med talrige, vægstillede *Æg; Griffelen* kort, udvidet til et straaleformet, vedblivende *Ar; Frugten* uopspringende, ved den vedblivende, kjødfulde Frugtbund bæragtig; *Frøene* talrige, med ret *Kim* ved Grunden af den melede *Frøhvide.*

406. Nuphar . . . . . 1.
407. Nymphæa . . . . 1.

LXXVII. **Cistineæ** Juss. (Soløiefamilien) And. t. 11. Halvbuske med (modsatte) hele *Blade*, med [eller uden] *Axelblade; Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige; *Bægeret* 5 bladet, de 2 ydre Bægerblade ofte mindre [eller 0]; *Kronbladene* typisk 5, affaldende; *Støvdragerne* i ubestemt Antal, frie; *Frugtknuden* (3-bladet), 1-rummet, med vægstillede *Ægstole;* 1 *Griffel; Frugten* kapselagtig, opspringende fra oven

i Klapper af Frugtbladenes lige eller dobbelte Antal; *Frøene* (talrige) med melet *Frøhvide* og krum *Kim.*

408. Helianthemum. . 1.

LXXVIII. **Pyrolaceæ** Lindl. *) (Vintergrønfamilien) And. t. 16. Vedvarende Urter med oftest stedsegrønne *Blade; Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige; *Bægeret* 5-deelt, vedblivende; *Kronbladene* 5, affaldende; *Støvdragerne* 10, frie; *Støvknapperne* opspringe ved Huller i Spidsen; *Frugtknuden* 5-rummet med 5 (vægstillede?, tilsyneladende midtstillede) *Ægstole*, 1 *Griffel* med rundagtigt lappet *Ar; Frugten* kapselagtig, 5-klappet med rumdelende Opspringning; *Frøene* talrige, smaae, omgivne af en løs Frøhud; *Kimen* ret, *Frøhviden* kjødagtig.

409. Pyrola . . . . . 6.

LXXIX. **Monotropeæ** Nutt. (Snylterodfamilien) And. t. 16. Snyltevæxter med skjælformede, ikke grønne *Blade; Blomsterne* tvekjønnede, undersædige, med regelret, 4—5-deelt *Bæger; Kronbladene* 4-5, vedblivende; *Støvdragerne* i Kronbladenes dobbelte Antal, frie, med Tilhængsler ved Grunden af Støvtraadene; *Støvknapperne* 1-rummede, opspringende ved Spalter paatværs (eller halvkredsformigt); *Frugten* 4—5-rummet, med rumdelende Opspringning, 1 *Griffel* med fladt, rundtakket *Ar*; *Frøene* talrige, smaae, omgivne af en løs Frøhud; *Frøhviden* kjødagtig.

410. Monotropa . . . 2.

LXXX. **Droseraceæ** DC. (Soldugfamilien) And. t. 12. Urter med *Bladene* samlede ved Grunden, alm. med kirtelbærende Haar og i Knoptilstanden spiralformigt indrullede; *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige; *Bægeret* 5-bladet; *Kronbladene* i samme Tal og afvexlende med Bægerbladene (*Støvdragere* 5); *Frugtknuden* 1-rummet med 3—5 vægstillede *Ægstole; Grifler* eller *Ar* 3—5; *Frugten* kapselagtig, opspringende paalangs, med talrige *Frøe* paa Midten af Klapperne; *Kimen* ret; *Frøhviden* kjødagtig.

411. Drosera . . . . . 3. 412. Parnassia . . . . 1.

---

*) Ved en Forglemmelse er Slægten Pyrola pag. 277 henført til Ericineæ, hvor den i første Udgave er stillet (ved Siden af Monotropeæ). Denne tidligere alm. antagne Plads for disse 2 Slægter, som grunder sig især paa Støvknappernes Bygning hos Pyrola, synes de fleste nyere Forfattere tilbøielige til at opgive, og de frie Kronblade og Støvdragere synes vistnok ogsaa at være tilstrækkelig Grund til at stille disse Familier blandt Eleutheropetalæ, hvor Familien Droseraceæ, især Parnassia, synes at være deres nærmeste Beslægtede.

LXXXI. **Violarieæ** DC. (Violfamilien) And. t. 12. (Urter) med enkelte *Blade* og *Axelblade*; *Blomsterne* tvekjønnede, undersædige, med 2 *Dækblade* paa Blomsterstilkene; *Bægeret* 5-bladet, uregelmæssigt; *Kronbladene* 5, uligestore eller uregelmæssige (det øvre ofte større, ved Blomsterstilkens Dreining nedadvendt og forsynet med en Spore); *Støvdragere* 5, med udvidede *Støvtraade* og indadvendte, sammenstødende eller sammenvoxede *Støvknapper*, Knapbaandet forlænget udenfor Rummene; *Frugtknuden* enkelt, 3-bladet, 1-rummet, med vægstillede *Ægstole; 1 Griffel; Frugten* kapselagtig, 3-klappet, opspringende paalangs, med talrige *Frøe* paa Midten af Klapperne; *Kimen* ret; *Frøhviden* kjødagtig.

413. Viola . . . . . . 11.

LXXXII. **Cucurbitaceæ** Juss. (Agurkfamilien) And. t. 13. Urter med saftrige, ved Hjælp af *Slyngtraade* klattrende *Stængler*, spredte, haandnervede, hvashaarede *Blade; Blomsterne* særkjønnede, regelmæssige, typisk 5-deelte; ♂: *Støvdragerne* befæstede til Kronrøret, 5, i 3 Bundter (de 4 parviis sammenvoxne, den 5te fri) [eller alle i 1 Bundt]; ♀: *Bægeret* 5-fliget; *Kronbladene* 5, afvexlende med Bægerfligene, frie eller forneden sammenvoxne indbyrdes og med Bægeret; *Frugtknuden* undersædig, 3 [— 5]-rummet, med tilbageböiede Skillevægge og herved mere eller mindre fuldstændigt 6 [— 10]-rummet; *Æggene* befæstede i flere Rækker til Skillevæggenes tilbagebøiede Rand; *Frugten* bæragtig, 3—5-rummet eller tilsidst 1-rummet; *Kimen* ret, *Frøhvide* 0.

414. Bryonia . . . . . 2.

LXXXIII. **Portulaceæ** Juss. (Portulakfamilien) And. t. 17. Urter med heelrandede, kjødfulde *Blade; Blomsterne* tvekjønnede; (*Bægeret* 2-bladet) [eller 2—5-fliget]; *Kronen* 4—6-bladet (hos Montia 5-fliget) eller 0, befæstet til Bægeret; *Støvdragerne* (3) [eller 5—20], befæstede til Bægerrøret eller Frugtbunden; *Frugtknuden* 1-rummet, med flere *Æg* befæstede til en midtstillet *Ægstol*; (3 *Ar*) [eller 1 Griffel med 1—8 Ar]; *Frugten* kapselagtig (3-klappet); *Frøene* med krum *Kim* og melet *Frøhvide.*

415. Montia . . . . . . 2.

LXXXIV. **Paronychieæ** St. Hil. (Sandurter) And. t. 17. Urter med heelrandede, modsatte eller sjeldnere afvexlende *Blade* og typisk hindeagtige *Axelblade; Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige; *Bægeret* typisk 5-deelt; *Kronbladene* 5, befæstede til Bægerets nedre Deel (eller 0); *Støvdragerne* i tilsvarende eller dobbelt Antal (i sidste Tilfælde ofte hveranden gold);

1 fri, 1-rummet *Frugtknude* med 1—2 *Æg; 2 Grifler* eller *Ar; Frugten* 1-frøet Hindefrugt eller Nød; *Kimen* krummet.

416.	Scleranthus . . .	2.	418.	Corrigiola	1.
417.	Illecebrum . . .	1.	419.	Herniaria	2.

LXXXV. **Alsinaceæ** Bartl. (Spergelfamilien) And. t. 12. Urter [eller Halvbuske] med modsatte, heelrandede *Blade,* uden eller med hindeagtige *Axelblade; Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige, i qvastformet Blomsterstand; *Bægeret* dybt 4—5-deelt eller -bladet; *Kronbladene* med kort Negl, i tilsvarende Antal og afvexlende med Bægerbladene (sjeldnere 0); *Støvdragerne* i dobbelt eller samme Antal; *Frugtknuden* siddende, 1-rummet, Æggene befæstede til en fri, grund- eller midtstillet *Ægstol; 3—5 Grifler; Frugten* kapselagtig, opspringende fra oven i Tænder eller Klapper af Griflernes lige eller dobbelte Antal; *Frøene* talrige, med krum eller spiraldreiet *Kim* og midtliggende, melet eller kjødagtig *Frøhvide.*

420.	Lepigonum . . .	5.	426.	Moehringia . . .	1.
421.	Spergula	3.	427.	Holosteum . . .	1.
422.	Sagina	6.	428.	Stellaria	7.
423.	Alsine	1.	429.	Cerastium	7.
424.	Halianthus . . .	1.	430.	Malachium . . .	1.
425.	Arenaria	1.			

LXXXVI. **Silenaceæ** Braun. (Nellikefamilien) And. t. 12. Urter eller Halvbuske med modsatte, hele, ofte ved Grunden sammenvoxede *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, sjeldnere særkjønnede, regelmæssige, undersædige, i en alm. qvastformet Blomsterstand; *Bægeret* sambladet, (5-) tandet; *Kronbladene* (5) med tydelige Negle (og ofte Bikronblade), tilligemed de i Almindelighed i dobbelt Antal tilstedeværende *Støvdragere* befæstede til Frugtbunden, der ofte er forlænget til en Frugtholder (carpophorum) indenfor Bægeret; *Frugtknuden* 1-rummet eller ved Grunden ufuldstændigt 3—5-rummet, 2—5 *Grifler*; *Frugten* og *Frøet* som hos foreg. Fam.

431.	Gypsophila . . .	1.	435.	Melandrium . . .	3.
432.	Dianthus	5.	436.	Lychnis	1.
433.	Saponaria	1.	437.	Viscaria	1.
434.	Silene	7.	438.	Agrostemma . .	1.

LXXXVII. **Malvaceæ** Juss. (Katostfamilien) And. t. 11. Urteagtige [eller træagtige] Væxter med afvexlende, oftest haandnervede *Blade* og (vedblivende) *Axelblade*; *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige; *Bægeret* 5-bladet eller 5-deelt, omgivet af et *Yderbæger*; *Kronbladene* 5, afvexlende med Bægerbla-

dene, befæstede til Frugtbunden og med Neglene sammenvoxede med de til et Bundt forenede, talrige *Støvtraade*; *Frugtknuderne* flere samlede omkring en fælles Axe; flere forneden sammenvoxede *Grifler*; *Frugten* ved Modenheden en ∞-delelig Spaltefrugt med 1-frøede, uopspringende *Smaafrugter* omkring den vedblivende Griffelbasis [hos flere udenlandske Slægter er Fr. en ∞-frøet Kapsel]; *Frøe* med krum *Kim* og sparsom, kjødagtig eller slimet *Frøhvide.*

439. Malva . . . . . . 5. 440. Althæa . . . . . 1.

LXXXVIII. **Tiliaceæ** (Lindefamilien) And. t. 11. Træagtige Væxter med afvexlende, enkelte *Blade* og affaldende [eller vedblivende] *Axelblade*; *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige, (med et til Blomsterstilken fastvoxet Dækblad); *Bægeret* 4—5-bladet; *Kronbladene* i tilsvarende Antal og afvexlende med Bægerbladene, og ligesom disse, affaldende; *Støvdragerne* i ubestemt Antal, indbyrdes frie; *Frugtknuden* 2—10-rummet (hos Tilia 5-rummet med 2 Æg i hvert Rum); *Griffelen* 1; *Arret* med Lapper af Frugtbladenes Antal; *Frugten* kapselagtig eller opspringende (hos Tilia 1-rummet, 1-frøet, uopspringende); *Kimen* ret; *Frøhviden* kjødagtig.

441. Tilia . . . . . . 3.

LXXXIX. **Hypericineæ** DC. (Perikonfamilien) And. t. 11. Urter [eller Buske og Træer] med modsatte, hele, fjernervede, af indsænkte Kirtler punkterede *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige; *Bægeret* 5-bladet, vedblivende; *Kronbladene* i tilsvarende Antal og afvexlende med Bægerbladene (gule); *Støvdragerne* i ubestemt Tal, tilligemed Kronbladene befæstede til Frugtbunden, forneden alm. forenede til Bundter; *Frugtknuden* 3 [—5] -bladet, ved de indbøiede Rande mere eller mindre fuldstændigt 3 [—5] -rummet; *Grifler* af Frugtbladenes Antal; *Frugten* kapselagtig, med skillevægdelende Opspringning fra oven, ∞-frøet; *Frøene* uden Frøhvide.

442. Hypericum . . . . 7.

XC. **Elatineæ** Juss. (Bækarver) And. t. 12. Enaarige, urteagtige Vandplanter med modsatte *Blade* og *Axelblade; Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige, i Bladhjørnerne; *Bægeret* 3—5-deelt; *Kronbladene* i samme Antal, afvexlende med Bægerbladene; *Støvdragerne* i tilsvarende eller dobbelt Antal, tilligemed Kronbladene befæstede til Frugtbunden; *Frugtbladene* 3—5 med et tilsvarende Antal korte *Grifler* og hovedformede *Ar; Frugten* 3—5-klappet med talrige, [rette eller] bøiede *Frøe* uden Frøhvide.

443. Elatine . . . . . . 2.

XCI. **Acerineæ** DC. (Valbirkfamilien) And. t. 8. Træagtige Væxter med modsatte, oftest haandlappede *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede eller særkjønnede, regelmæssige, undersædige; *Bægeret* 4—5-bladet, affaldende; *Kronbladene* i samme Antal og afvexlende med Bægerbladene (eller 0); *Støvdragerne* typisk i dobbelt Antal, befæstede tilligemed Kronbladene til en undersædig Skive; *Frugtknuden* 2-rummet, med 2 hængende Æg i hvert Rum; 1 *Griffel* og et 2-deelt *Ar*; *Frugten* 2-delelig Spaltefrugt; *Smaafrugterne* oftest 1-frøede Vingefrugter fasthæftede ved den vedblivende, ofte 2-kløvede *Frugtstol; Kimen* med sammenfoldede Frøblade, uden Frøhvide.

444. Acer . . . . . . 3.

XCII. **Hippocastaneæ** DC. (Hestekastaniefamilien). Træagtige Væxter med modsatte, (oftest) fingrede *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, uregelmæssige, undersædige; *Bægeret* 5-deelt; *Kronbladene* 4—5, uligestore; *Støvdragerne* 6—9, med opstigende, indbyrdes adskilte Støvtraade; *Frugtknuden* 3-rummet, 2 Æg i hvert Rum, befæstede til Frugtbladenes i Midten sammenstødende Rande; 1 *Griffel*; *Frugten* 3-klappet Kapsel med rumdelende Opspringning og 1—2-frøede Rum; *Frøene* store, med læderagtig Skal; *Kimen* krummet, med store, kjødagtige Frøblade, Frøhvide 0.

445. Aesculus . . . . 1.

XCIII. **Polygaleæ** Juss. (Mælkurtfamilien) And. t. 10. Urter eller Halvbuske med spredte, udeelte *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, uregelmæssige, undersædige; *Bægeret* 5-bladet, de 3 ydre Bægerblade mindre, de 2 indre større, farvede; *Kronbladene* 3—5, forneden sammenvoxne med Støvdragerne, det nedre (bageste) læbe- eller kjølformet; *Støvdragerne* 8; *Støvtraadene* sammenvoxne i 2 Bundter; *Støvknapperne* 1-rummede; *Frugtknuden* 2-rummet, med 1 hængende Æg i hvert Rum; 1 *Griffel* (*Frugten* 2-rummet Kapsel med rumdelende Opspringning, *Frøene* omgivne af Frøhud); *Kimen* ret.

446. Polygala . . . . 3.

XCIV. **Frangulaceæ** (Endl.) (Beenvedfamilien) And. t. 7. Buske eller Træer med afvexlende eller modsatte, fjernervede *Blade*; *Blomsterne* tvekjønnede eller særkjønnede, regelmæssig 4—5-deelte; *Bægeret* under- eller omkringsædigt; *Kronbladene* afvexlende med og i samme Tal som Bægerbld., frie eller forneden sammenvoxede, befæstede til Bægeret eller en omkringsædig Skive (undertiden 0); *Støvdragerne* i samme Antal, af-

vexlende med eller modsatte Kronbladene og befæstede til disses nedre Deel eller den omkringsædige Skive; *Frugtknuden* fri, 2—5-rummet, med 1 Æg i hvert Rum; *Frugten* bæragtig med forhærdede Skillevægge eller kapselagtig opspringende; *Kimen* ret; *Frøhviden* kjødagtig.

a. *Ilicineæ.* Kronen sambladet. Frugten bæragtig.

447. Ilex . . , ... 1.

b. *Rhamneæ.* Kronen fribladet; Støvdragerne modsatte imod Kronbladene; Frugt bæragtig.

448. Rhamnus . . . . 2.

c. *Celastrineæ.* Kronen fribladet, afvexlende med Støvdr., Fr. kapselagtig, Frøe med Frøhud.

449. Euonymus. . . . 1.

XCV. **Empetreæ** Nutt. (Kræklingfamlien) And. t. 16. Buskvæxter med smale, læderagtige, stedsegrønne *Blade*; *Blomsterne* tveboe, enlige i Bladhjørnerne; *Bæger* og *Krone* 3-bladede; ♂: *Støvdragerne* 4, afvexlende med Kronbladene; ♀: 1 fri, 5—6-rummet *Frugtknude* med 1-frøede Rum; 1 *Griffel* med straaleformet lappet *Ar*; *Frugten* et Steenbær med 3—6 Stene.

450. Empetrum. . . . 1.

XCVI. **Euphorbiaceæ** Juss. (Vortemælkfamilien) And. t. 16. Urter [i varmere Lande hyppigt Træer] ofte med Mælkesaft; *Blomsterne* særkjønnede, (♂: *Støvdragerne* frie;) ♀: *Blomsterdækket* undersædigt eller 0; 2—3 *Grifler*; *Frugtknuden* 2—3 rummet, med 1—2 *Æg* i hvert Rum; *Frugten* ved Modningen 2—3-delelig Spaltefrugt (med 2-klappet opspringende, 1-frøede *Smaafrugter*); *Kimen* ret; *Frøhviden* kjødagtig.

a. *Euphorbieæ.* ♂ og ⚥ *Blomsterne* samlede til en *Blomsterkop* ɔ: omgivne af et fælles 5-bladet Hylster (*Kopdække*), talrige, nøgne, 1-hannede ♂ *Blomster* paa en leddet Stilk, med særegne Dækblade ved Grunden; 1 midtstillet ♀ *Blomst;* uden eller med utydeligt Blomsterdække, 3 *Grifler* med 2-lappede eller udrandede *Ar*; *Frugten* 3-delelig.

451. Euphorbia . . . 4.

b. *Acalypheæ.* Tvebo; ♂: *Blomsterdækket* 3-deelt; *Støvdragere* 9-12; ♀: *Blomsterdækket* 3-deelt, 2 *Grifler;* 2-delelig *Spaltefrugt.*

452. Mercurialis . . . 2.

(*Juglandeæ* DC. (Valnødfamilien) And. t. 20. Træer med finnede Blade; Blomsterne særkjønnede: ♂ Blomsterne i Rak-

ler, med fliget Blomsterdække, ∞ Støvdragere; ♀ Blomsterne i Nøgler med 4-deelt, oversædigt Bæger, Frugten undersædig Steenfrugt; Frøet uden Frøhvide, med store, lappede Frøblade). (Juglans.)

XCVII. **Geraniaceæ** DC. (Storkenæbfamilien) And. t. 11. (Urter) med *Bladene* ofte forneden modsatte og *Axelblade*; *Blomsterne* tvekjønnede, undersædige, alm. parvise paa Blomsterstilkene eller i Skjærm, omgivne af *Dækblade*; *Bægeret* 5-bladet, vedblivende, *Kronbladene* afvexlende med og i samme Tal som Bæg., affaldende; *Støvdragerne* alm. dobbelt saa mange som Kronbld., og tilligemed disse befæstede til Frugtbunden; *Støvtraadene* stundom ved Grunden sammenvoxne eller i den ydre Kreds golde; 5 *Frugtknuder* omkring en midtstillet *Frugtstol*, med hvis søileformede Forlængelse de 5 *Grifler* ere sammenhængende; *Frugten* 5-delelig Spaltefrugt; *Smaafrugterne* 1-frøede, i Bugsømmen opspringende Hindefrugter, der adskille sig fra Frugtstolen ved de nedenfra spiralformigt tilbagerullede *Grifler*; *Kimen* krum; *Frøhvide* 0.

453. Geranium . . . . 12. 454. Erodium . . . . 1.

XCVIII. **Lineæ** DC. (Hørfamilien) And. t. 11. Urter [eller Halsbuske] med heelrandede *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige; *Bægeret* vedvarende, 4—5-bladet; *Støvdragerne* i samme Antal (eller undertiden Spor til en anden Kreds i Form af tandformede Bistøvdragere), tilligemed de affaldende Kronblade befæstede til Frugtbunden; *Frugtknuden* 1—5-rummet, med 2 Æg i hvert Rum; *Griflerne* 4—5; *Frugten* kapselagtig, 4—5-rummet, med skillevægdelende Opspringning eller ved en ufuldstændig Ryg-Skillevæg deelt i et dobbelt Antal Rum; *Frøene* fladtrykte; *Frøhvide* 0; *Kimen* ret.

455. Linum . . . . . . 1. 456. Radiola . . . . . 1.

XCIX. **Oxalideæ** DC. (Suurkløverfamilien) And. t. 11. (Urteagtige) Væxter med sammensatte, i Knoptilstanden spiralformigt indrullede *Blade*; *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige; *Bægeret* 5-bladet; *Kronbladene* 5, paa Frugtbunden, afvexlende med Bægerbladene; *Støvdragerne* 10, ved Grunden sammenvoxne, de 5 (mindre) modsatte Kronbladene, de 5 (større) modsatte Bægerbladene; *Frugtknuden* 5-rummet; *Grifler* 5; *Frugten* 5-rummet Kapsel, opspringende ved Længderidser i Midten [eller uopspringende]; *Frøene* (omgivne af Frøhud) med kjødagtig *Frøhvide*.

457. Oxalis . . . . . . 3.

C. **Balsamineæ** A. Rich. (Balsaminefamilien) And. t. 10. Saftige Urter med fjernervede *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, typisk 5-deelte; *Bægeret* uregelm., affaldende, det bageste Bægerblad forlænget til en Spore, de 2 forreste smaae eller 0; *Kronen* uregelret, dens Blade afvexlende med Bægerbld., det forreste størst, de bageste og Sidebladene alle sammenvoxede, hvorved Kronen synes 3-bladet); *Støvdragerne* 5 med i Randen sammenhængende *Støvknapper; Frugtknuden* 5-rummet, fri, med siddende *Ar;* (*Frugten* alm. kapselagtig, elastisk opspringende i 5 Klapper med rumdelende Opspringning); *Frøstolen* midtstillet; *Frø* med ret *Kim* uden Frøhvide.

458. Impatiens . . . . 1.

CI. **Onagrarieæ** Juss. (Natlysfamilien) And. t. 14. (Urter) med fjernervede, spredte eller modsatte *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, typisk regelrette, oversædige; *Bægeret* 2- eller 4-fliget; *Kronbladene* i samme Antal, afvexlende med og befæstede til Bægeret; *Støvdragerne* i samme eller dobbelt Tal, paa Bægeret; *Frugtknuden* undersædig, 4-, sjeldnere 2-rummet; Rummene 1 — ∞-frøede med midtstillet *Ægstol;* 1 *Griffel* med fliget *Ar*; *Frugten* 4-rummet Kapsel, opspringende fraoven eller 2-rummet uopspringende, *Kim* ret; *Frøhvide* 0.

459. Epilobium . . . . 8.
460. Chamænerium . . 1.
461. Oenothera . . . . 1.
462. Circæa . . . . . 3.

CII. **Halorrhageæ** R. Br. (Vandspirene) And. t. 14. Vandplanter med modsatte eller krandsstillede *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* krandsstillede (ufuldstændige); *Bægerets* Krave oversædig, typisk 4-deelt, undertiden ∞-tandet, utydelig eller 0; *Kronbladene* 0 eller af Antal og afvexlende med Bægerfligene; *Støvdragerne* typisk af lige eller dobbelt Antal med Bægeret, sjeldent kun 1; *Frugtknuden* undersædig, 1—4 rummet, med 1 *Æg* i hvert Rum; *Frugten* nød- eller steenfrugtagtig, 1 frøet eller ved Modenheden adskilt i 4, 1-frøede *Smaafrugter*; *Kimen* ret, indsluttet af en kjødfuld *Frøhvide.*

463. Myriophyllum . . 3.
464. Hippuris . . . . 1.

CIII. **Lythrarieæ** Juss. (Kattehalerne) And. t. 13. (Urteagtige) Væxter med modsatte (heelrandede) *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige; *Bægeret* omkringsædigt, sambladet, deelt i 6 ydre og 6 indre Tænder; *Kronbladene* befæstede til Bægerets Svælg, af samme Antal som og afvexlende med dettes indre Tænder; *Støvdragerne* i lige eller

dobbelt Antal mod Kronbladene, befæstede til Bægerrøret; *Frugtknuden* fri, 2- [—6-] rummet, talrige *Æg* befæstede til en midtstillet, med Skillevæggen sammenvoxet *Ægstol*; 1 *Griffel*, udeelt *Ar*; *Frugten* (2-rummet, 2-klappet) Kapsel omgivet af det vedblivende Bæger; *Kimen* ret; *Frøhvide* 0.

465. Peplis . . . . . . 1.	466. Lythrum . . . . . 1.

CIV. **Pomaceæ** Lindl. (Kjærnefrugtsfamilien) And. t. 14. Træer eller Buske med afvexlende *Blade* og affaldende eller vedblivende *Axelblade*; *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, oversædige; *Bægerets* Krave 5 deelt; *Kronbladene* i tilsvarende Antal og afvexlende med Bægerfligene, befæstede til disses Svælg og oversædige Ring; *Støvdragerne* (befæstede paa samme Maade) i ubestemt Antal; *Frugtknuden* 1—5-rummet, med midtstillet *Ægstol* og 1 eller flere *Æg* i hvert Rum; *Griflerne* i samme Antal som Frugtknudens Rum; *Frugten* Æblefrugt (ɔ: Frøgjemmet med hindeagtige, bruskagtige eller beenhaarde Vægge, indsænkt i det kjødfulde, udhulede Bægerrør*) (Underbægeret); *Frøene* med ret Kim uden Frøhvide.

467. Cotoneaster . . . 1.	470. Pyrus . . . . . . 2.
468. Cratægus . . . . 2.	471. Cydonia . . . . . 1.
469. Sorbus . . . . . 5.	

CV. **Rosaceæ** Juss. (part.) (Rosefamilien) And. t. 15. Urter eller Buske med afvexlende, oftest sammensatte eller dybt deelte *Blade* og vedblivende *Axelblade*; *Blomsterne* typisk tvekjønnede, regelmæssige; *Bægeret* omkringsædigt eller undersædigt, typisk 5-bladet eller -fliget, ofte med et *Yderbæger* af et tilsvarende Antal Flige; *Kronbladene* befæstede til Bægeret, af samme Antal som og afvexlende med Bægerfligene; *Støvdragerne* i ubestemt Antal, sjeldnere af lige Antal med Kronbladene, befæstede til Bægeret; *Frugtknuderne* oftest talrige, indbyrdes adskilte, sjeldnere i bestemt Antal; 1 *Griffel* for hver Frugtknude; *Frugterne* frie paa Frugtbunden eller indsluttede af Bægerrøret, alm. dannende en *Fleerfoldfrugt*, hvis enkelte Smaafrugter ere Nødder, Steenfrugter eller Bællekapsler; *Frøene* uden Frøhvide.

---

*) I Slægtsoversigten (p. 326) er Underbægeret hos Pomaceæ og Rosa beskrevet som den udhulede Frugtbund; om dette Punkt have Meningerne været deelte og det Sandsynligste er, at en Forening af Axe (Frugtbund) og Blad (Bægerrøret) her finder Sted, men i Analogi med andre undersædige Frugter og med det omkringsædige Bæger hos Drupaceæ turde det være naturligst at henføre Underbægeret til Bægerrøret.

a. *Sanguisorbeæ. Bægeret* 4-fliget; *Frugtknuderne* i bestemt Tal; Fr. nødagtig, indsluttet af det forhærdede *Underbæger.*

472. Poterium . . . . 1. 474. Alchemilla . . . . 2.
473. Sanguisorba . . . 1. 475. Agrimonia . . . 2.

b. *Roseæ. Bægeret* 5-fliget, *Frugterne* i ubestemt Antal, nødagtige, omgivne af det kjødfulde *Underbæger* (Hyben). Buske med Barktorne.

476. Rosa . . . . 9.

c. *Rubeæ. Bægeret* 5-bladet, undersædigt, *Frugterne* i ubestemt Antal, Steenfrugter paa den frie *Frugtbund.* (Buske med Barktorne).

477. Rubus . . . . . 20.

d. *Dryadeæ. Bægeret* 4-bladet, undersædigt (med 5-fliget Yderbæger); *Frugterne* i ubestemt Antal, Nødder paa den frie *Frugtbund* (Urter).

478. Potentilla . . . . 11. 480. Comarum . . . . 1.
479. Fragaria . . . . . 3. 481. Geum . . . . . . 3.

e. *Spiræaceæ. Bægeret* 5-fliget, *Frugterne* frie, typisk 5 (sjeldent flere eller færre) Bællekapsler.

482. Spiræa . . . . . 3.

CVI. **Drupaceæ** DC. (Steenfrugtfamilien) And. t. 14. Buske eller Træer med afvexlende, hele, fjernervede *Blade* og affaldende *Axelblade* (Grenene ofte tilspidsede til Vedtorne); *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige; *Bægeret* omkringsædigt, 5-fliget, tilligemed de i sammes Svælg befæstede 5 *Kronblade* og talrige *Støvdragere* affaldende; 1 enkelt, 1-rummet *Frugtknude*, med 1—2 hængende *Æg*; 1 *Griffel*; udeelt *Ar*; *Frugten* Steenfrugt med kjødagtigt Mellemlag og beenhaard Steen; 1 *Frø* med ret *Kim* uden Frøhvide. (Indeholde Blaasyre i Frøet, Barken og stundom i Bladene, og tillige Gummi).

483. Prunus . . . . . 6.

CVII. **Papilionaceæ** L. (Ærteblomstrede) And. t. 15. (Urter eller Buske) med afvexlende, oftest sammensatte *Blade* og vedblivende *Axelblade*; *Blomsterne* tvekjønnede; *Bægeret* omkringsædigt, 2-læbet eller uregelmæssigt 5-tandet; *Kronbladene* 5 uligestore; det øvre større (*Fanen*) i Knopleiet yderst, de 2 mellemste ligestore (*Vingerne*), de 2 nedre (*Kjølen*) mere eller mindre sammenvoxede; *Støvdragerne* (10, med *Støvtraadene* forenede til 1 eller 2 (9 + 1) Bundter), tilligemed Kronbladene befæstede til Grunden af Bægeret; 1 *Frugtknude* med oftest

talrige *Æg* befæstede til Bugsømmen; 1 *Griffel* med udeelt *Ar*; *Frugten* 1-rummet, fleerfrøet (sjeldnere 1-frøet) Bælle, opspringende paalangs i Bug- og Rygsømmen, sjeldnere afdeelt paatværs eller uopspringende; *Frøene* med ingen eller liden *Frøhvide*; *Frøbladene* oftest kjødfulde.

a. *Loteæ.* *Frøbladene* bladagtige, ved Spiringen ovenfor Jorden; *Bladene* typisk fingrede, sjeldnere udeelte eller uligefinnede; *Bællen* opspringer paalangs.

484. Ulex . . . . . . 1.
485. Sarothamnus . . 1.
486. Genista . . . . . 4.
487. Cytisus . . . . . 1.
488. Ononis . . . . . 3.
489. Anthyllis . . . . . 1.
490. Medicago . . . . 5.
491. Melilotus . . . . . 4.
492. Trifolium . . . . 13.
493. Lotus . . . . 3.
494. Tetragonolobus . 1.
495. Astragalus . . . . 3.
(Phaseolus).

b. *Vicieæ.* *Frøbladene* kjødfulde, ved Spiringen under Jorden; *Bladene* typisk ligefinnede med Slyngtraade; *Bællen* opspringer paalangs.

496. Pisum . . . . . . 1.
497. Ervum . . . . . . 2.
498. Vicia. . . . . . . 11.
499. Lathyrus. . . . . 10.

c. *Hedysareæ.* *Bællen* uopspringende, 1-frøet eller afdeelt paatværs i 1-frøede Led (*Bladene* uligefinnede uden Slyngtraad.)

500. Onobrychis . . . 1.
501. Ornithopus . . . 1.

Antallet af de naturlige Familier, som ere repræsenterede i den danske Flora er altsaa (med Undtagelse af de lavere Cryptogamer) 107, som indeholde 501 Slægter med 1361 Arter. Fordeles disse i de 3 større Hovedrækker, fremkommer følgende Forhold:

Tofrøbladplanter	86 Familier,	378 Slægter,	962 Arter.
Enfrøbladplanter	15 —	104 —	336 —
Sporeplanter	6 —	19 —	63 —

Ordnede efter deres Antal af Arter komme de danske Familier i følgende Orden:

Familiens Navn.	Antal af Arter i Danmark.	Forholdstal til alle de her beskrevne danske Planter.
Synanthereæ	123	9,0 p. c.
(Cichoraceæ . . . 41).		
(Cynareæ . . . 25).		
(Eupatoriaceæ . . . 23).		
(Radiatæ . . . 34).		
Gramineæ	109	8,0
Cyperaceæ	84	6,2
Papilionaceæ	66	4,9
Cruciferæ	58	4,3
Rosaceæ	56	4,1
Labiatæ Umbelliferæ	48	3,5
Scrophularineæ	46	3,4
Ranunculaceæ	39	2,9
Alsinaceæ	34	2,5
Orchideæ Salicineæ	32	2,4
Fluviales	31	2,3
Polygoneæ Salsolaceæ	27	2,0
Junceæ	25	1,8
Filices	24	1,8
Asperifoliæ Characeæ	22	1,6
Silenaceæ	20	1,5
Liliaceæ	17	1,3
Primulaceæ	16	1,2
Rubiaceæ	15	1,1
Geraniaceæ Onagrarieæ	13	1,0
Violarieæ Pomaceæ	11	0,8
Campanulaceæ Solaneæ	10	0,7
Crassulaceæ	9	0,7

Familiens Navn.	Antal af Arter i Danmark.	Forholdstal til alle de her beskrevne danske Planter.
Equisetaceæ Alismaceæ Gentianeæ Ericineæ Fumariaceæ	8	0,6 p. c.
Lycopodiaceæ Smilaceæ Hypericineæ Caprifoliaceæ	7	0,5
Plantagineæ Dipsaceæ Lentibulariæ Pyrolaceæ Paronychieæ Papaveraceæ Malvaceæ Euphorbiaceæ Drupaceæ	6	0,4
Typhaceæ Cupuliferæ Valerianeæ Saxifragaceæ Callitrichineæ	5	0,4
Narcissineæ Lemnaceæ Betulineæ Urticaceæ Cuscutineæ Plumbagineæ Ribesiaceæ Droseraceæ Frangulaceæ Halorrhageæ	4	0,3
Irideæ Aroideæ Ulmaceæ Polygaleæ Orobancheæ Oleineæ	3	0,2

Familiens Navn.	Antal af Arter i Danmark.	Forholdstal til alle de her beskrevne danske Planter.
Tiliaceæ		
Acerineæ	3	0,2 p. c.
Oxalideæ		
Hydrocharideæ		
Colchicaceæ		
Ceratophylleæ		
Coniferæ		
Aristolochieæ		
Convolvulaceæ		
Monotropeæ		
Araliaceæ	2	0,2
Corneæ		
Portulaceæ		
Elatineæ		
Cucurbitaceæ		
Nymphæaceæ		
Lineæ		
Lythrarieæ		
Isoëteæ		
Rhizocarpeæ		
Myricaceæ		
Thymeleæ		
Santalaceæ		
Elæagneæ		
Amarantaceæ		
Ambrosieæ		
Lobeliaceæ		
Apocyneæ	1	0,1
Asclepiadeæ		
Verbenaceæ		
Loranthaceæ		
Berberideæ		
Resedaceæ		
Cistineæ		
Hippocastaneæ		
Empetreæ		
Balsamineæ		

Kortfattet Anviisning

til

Haandbogens Brug ved Planternes Bestemmelse.

Mange af dem, som ville gjøre Brug af nærværende Haandbog til paa egen Haand at undersøge de danske Planter, kunde muligen ønske at erholde nogle Vink med Hensyn til den beqvemmeste Maade, hvorpaa dette kan skee, og jeg skal derfor ledsage Bogen med en kort Veiledning til sammes Brug.

Undersøgelsen af den Plante som man ønsker at kjende, begynder man med at bestemme dens *Plads i det linnéiske System* efter den pag. XIX meddeelte Tabel. *Classen* finder man bedst ved at gjennemgaae Tabellen nedenfra, saaledes at man først forvisser sig om hvorvidt Planten har tydelige eller utydelige Blomster, i første Tilfælde om Blomsterne ere særkjønnede eller tvekjønnede. Er Blomsten særkjønnet, da undersøger man om den er Enbo eller Tvebo, er den derimod tvekjønnet, da efterseer man om en Sammenvoxning af Befrugtningsdelene finder Sted (og i saa Fald paa hvilken Maade) eller om Delene ere frie o. s. v. Har man ved denne Fremgangsmaade fundet Classen, da gaaer man videre til at bestemme *Ordenen*, hvilket skeer efter Tabellen pag. XX. Dersom man f. Ex. har valgt til Undersøgelse den almindelige Døvnælde (hvid Tvetand), som har 2 lange og 2 korte Støvdragere og altsaa hører til 14de Classe, da finder man paa Ordenstabellen, at der i denne Classe ere 2 Ordener (Spaltefrugtede og Kapselfrugtede). Man bemærker, at den Plante man har for sig, har 4 frie Nødder, og den hører altsaa til 1ste Orden (Spaltefrugtede). Nu gaaer man videre frem i Bogen, hvor en Oversigt over de til 14de Cl. 1ste Ord. hørende

Slægter er fremstillet S. 385. Denne Orden er, for at lette Bestemmelsen af de talrige Slægter, yderligere underafdeelt, og de til hinanden svarende (med ensartede Mærker betegnede) Underafdelinger maa nu stadigt sammenlignes, efterhaanden som Undersøgelsen rykker frem. Dersom f. Ex. den Plante, hvis Slægtsnavn jeg søger, har Frugten allerede før Modenheden deelt i 4 Nødder og Blomsterne tilsyneladende krandsstillede, da hører den til Afdelingen A, og denne er atter deelt i 3 Underafdelinger efter Bægerets Beskaffenhed, idet dette enten kan være 10-tandet (AA), regelmæssig 5-tandet (BB) eller tolæbet (CC). Den Plante jeg har for mig, har et regelm. 5-tandet Bæger, den hører altsaa til Underafd. BB, og jeg maa nu dernæst lægge Mærke til, om Støvtraadene ere parallele (a) eller efter Bestøvningen bøiede fra hinanden foroven (b). Paa denne Maade fortsættes saalænge der findes opstillet Underafdelinger som ere betegnede ved Mærker der svare til hinanden indbyrdes. Har man ad denne analytiske Vei fundet at den søgte Plante hører til *ββ*, Underafdelingen *, da har man i denne kun 2 Slægter at sammenligne, nemlig Lamium og Galeobdolon, og ved at gjennemgaae de for hver af disse angivne særegne Kjendetegn, finder man, at disse passe paa den førstnævnte Slægt, som i Oversigten er betegnet med Nr. 6. Der staaer endnu tilbage at finde Navnet paa *Arten*, og dette skeer ved at opslaae den fundne Slægt (efter det angivne Numer), som indeholder flere Arter, der ere beskrevne S. 397. For at spare Gjennemlæsningen af de talrige Arters Beskrivelse ere disse atter fordeelte i Afdelinger som ere betegnede med Bogstaver, der maa sammenlignes ligesom i Slægtsoversigten. Finder man, at Planten har tilspidsede Blade og er vedvarende (a), at dens Kronrør er krummet med en Haarkrands indvendig i Røret (aa), da er der i denne Afdeling kun 2 Arter at vælge imellem; ved nøiagtig at gjennemgaae de for disse Arter givne Beskrivelser findes at den første, L. album, har udeelt Stængel, børsteformede Bægerflige, en skjæv Haarkrands i Kronrøret og hvide Kroner. Alle disse Kjendetegn, men derimod ikke de for den anden

Art (L. maculatum) anførte, passe paa den Plante, jeg har til Undersøgelse, og jeg har saaledes fundet dens Navn. Foruden den egenlige Beskrivelse bør man ikke forsømme at lægge Mærke til de med mindre Tryk tilføiede Bemærkninger om Høiden, Blomstens Farve, Plantens Varighed, Blomstringstid o. s. v., hvilke Angivelser ofte kunne være oplysende ved Plantens Bestemmelse. Adskillige af disse ere udtrykte ved Tegn, hvis Forklaring er meddeelt S. XVII—XVIII.

Den her beskrevne Fremgangsmaade vil ved nogen Øvelse lette Arbeidet ved Planternes Undersøgelse betydeligt, idet man ved en nøiagtig Sammenligning af de hinanden modsatte Underafdelinger sparer den Uleilighed som er forbunden med at gjennemlæse Beskrivelserne paa en stor Mængde Slægter eller Arter. Men ved enhver Plantebestemmelse, og ikke mindst ved Brugen af det linnéiske System, udfordres en omhyggelig Undersøgelse af de enkelte Plantedele, især af Blomsten og Frugten, hvortil man bør være forsynet med en god Lupe*) og en skarp Kniv, samt nogle Naale. Det Exemplar, man vælger til Undersøgelse, bør være i god Tilstand, om muligt forsynet med Blomster og Frugter paa eengang, og man maa da ikke nøies med at undersøge en enkelt Blomst, men helst flere, deriblandt især nys udsprungne Blomster eller større Blomsterknopper, fordi de ældre Blomster ofte tidligt tabe enkelte af de til Bestemmelsen væsenlige Dele. Frugten er altid vigtig og hos enkelte Slægter, f. Ex. Skjærmplanter, Rumex, Atriplex, aldeles nødvendig til Slægtens eller Artens Bestemmelse. Ofte er det ogsaa vigtigt at undersøge Roden og Rodbladene, og da de sidste stundom tidligt visne, bør man undersøge Planten i flere forskjellige Afsnit af dens Liv. Hos Tveboplanter, f. Ex. Pileslægten, bør man saavidt muligt søge at forskaffe sig begge Kjøn, og tillige de ældre Blade, da flere Arter blomstre førend Bladenes Udvikling.

---

*) De Kjendetegn, som i Haandbogen ere benyttede til Planternes Beskrivelse, ere i Regelen saadanne som kunne sees med blot Øie eller med en stærk Lupeforstørrelse.

Endnu bør omtales de enkelte Uregelmæssigheder, som finde Sted i det linnéiske System, og som stundom forvirre Begynderne. Hertil høre især de Tilfælde, da en Plante har Blomster med et forskjelligt Antal Støvdragere, endog paa samme Individ, f. Ex. Chrysosplenium, Adoxa, Polygonum o. fl.; disse henføres da til den Classe, hvortil de ifølge Fleertallet af deres Blomster henhøre. Fremdeles kan en Slægt indeholde flere Arter, hvoraf nogle efter den kunstige Inddeling henhøre til en, andre til en anden Classe. Denne Uregelmæssighed er søgt afhjulpen derved, at Slægten er *beskreven* i den Classe, hvortil dens fleste Arter henhøre; men enhver af de afvigende Arter er *nævnt* i den Classe og Orden, hvorhen man ifølge dens Befrugtningsdeles Antal eller andre Forhold maatte sætte den, og naar man altsaa i Slægtsoversigten foran en Classe finder enkelte Arter nævnte særskilt uden Beskrivelse, maa man eftersee, om Kjendetegnene paa den Slægt, hvortil de høre, og hvis Plads i Systemet ved hver især er angivet, muligviis passe paa den Plante, man søger; f. Ex. i 22de Classe 6te Orden anføres Rumex Acetosa og Acetosella, som ere Tvebo-Planter, medens de øvrige Arter af Slægten Rumex henhøre til 6te Classe 3die Orden.

For at erhverve sig nogen Øvelse i at bestemme Plantens Plads i det naturlige System bør man ikke forsømme at benytte den Oversigt over de danske naturlige Familier, som findes foran i Bogen S. XXII. Til Lettelse ved det hermed forbundne Arbeide er der i Slægtsoversigten foran enhver Classe angivet den Familie, hvortil enhver Slægt hører, og ved at gjennemgaae de Familiers Kjendetegn, hvortil de undersøgte Slægter henhøre, vil man efterhaanden erhverve sig en foreløbig Kundskab om de vigtigste af disse.

1ste Klasse. Monandria (Enhannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

A. Blomsterne hylsterløse.

1. **Hippuris** L. Stængelen bærer krandsstillede Blade; Bægeret oversædigt, i Form af en (utydelig) hindeagtig Rand; Krone 0; Arret sylformet, udeelt; Frugten nødagtig, beklædt af den vedblivende Bægerrand. (Naturl. Fam. Halorrhageæ.)

Salicornia L. Stængelen leddet, bladløs; (2. 1).

Alchemilla Aphanes L. (4, 1).

B. Blomsterne indsluttede af et Hylster.

Zostera L. Bladene flade, baandformede; Blomsterne nøgne, i ensidig, linieformet Kolbe (21, 1).

Eriophorum alpinum L. (3, 1).

2. Orden. Digynia (Tohunnede).

Vulpia Gmel. Græsart med skjællignende Blomster; Frugten Græsfrugt. (3, 2).

Blitum capitatum og *virgatum* L. Frugten nødagtig, omgivet af det vedblivende, kjødfulde Blomsterdække. Blomster i Ax. (5, 2).

Callitriche L. Vandplante med Blomster i Bladhjørnerne; Frugten 4-delelig Spaltefrugt. (21, 1).

3. Orden. Tetragynia (Firehunnede).

Zanichellia L. (21, 1).

I. Monogynia.

1. Hippuris. Vandspiir.

1. **H. vulgaris** L. (Almindelig V.) H. p. 5; Drej. n. 1; F. D. t. 87.

Stængelen rank, udeelt, leddet, porøs; Bladkrandsene 8—12-bladede; *Bladene* linieformede, med bruskagtig Spids; *Blomsterne* siddende i Bladhjørnerne.

1' höi. Støvdrageren mangler undertiden. 6—8. ♃.

β, fluitans Liljebl. Stængelen heelt nedsænkt under Vandskorpen; Bladene lange og slappe, ikke bruskagtige i Spidsen.

I Aaer og Bække, ikke sjelden i Danmark. *β*, i dybere Vand, f. Ex. i Leersøen ved Kjøbenhavn! ***Falst.*** i en Aa mellem Lidstrup og Tingsted (14); ***F.*** ved Nakkebølle (12).

2den Klasse. Diandria (Tohannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

A. Blomsterne ufuldstændige.

1. **Fràxinus** L. Træagtig; Blomsterne nøgne; Frugtknuden 2-rummet, 1 Griffel med kløvet Ar; Frugten 1-frøet Vingefrugt. (N. F. Oleineæ.)

2. **Salicórnia** L. Stængelen kjødfuld, leddet, bladløs; Blomsterne axformigt samlede i Stængelens og Grenenes øvre Led, 3 og 3 indsænkte i Gruber ovenfor Leddene, hver omgivet af et 1-bladet, kjødfuldt Blomsterdække; Arret kløvet; Frugten nødagtig. (N. F. Salsolaceæ.)

Lemna L. Stængelløs, svømmende Plante. (21, 2).

Cladium P. Br. Bladene i Randen og paa Kjølen hvast saugtakkede. (3, 1).

Rhyncospora Vahl. Bladene i Randen rue. (3, 1).

Scirpus setaceus L. Bladene glatte. (3, 1).

Lepidium ruderale L. Bægeret 4-bladet (Krone 0); Frugten Skulpe. (15, 1).

B. Blomsterne fuldstændige.

a. Frugten undersædig.

3. **Circæa** L. Bæger og Krone 2-bladede, affaldende; Kronbld. dybt 2-kløvede; Frugten nødagtig, uopspringende

(1—)2-rummet med 1-frøede Rum, beklædt med Hagebørster. (Urter med krybende Udløbere og modsatte Blade.) (N. F. Onagrarieæ.)

b. Frugten oversædig,

α. 4-delelig Spaltefrugt. ♃.

4. **Lýcopus** L. Bægeret regelmæssig 5-tandet, vedblivende; Kronen budt- 4-kløvet, næsten læbedannet; Smaafrugterne nødagtige. (N. F. Labiatæ.)

β. Frugten uopspringende Heelfrugt. ♄.

5. **Ligústrum** L. Bægeret svagt 4-tandet; Kronen tragtformet med 4-fliget Krave; Fr. et 2-rummet, 2—4-frøet Bær. (N. F. Oleineæ.)

γ. Frugten kapselagtig, opspringende.

* Kronen regelret, Kapselen 2-rummet. ♄.

6. **Syrínga** L. Bægeret 4-tandet; Kronen fladkravet, med 4-fliget Krave; Kapselen 2-klappet med rumdelende Opspringning, faafrøet. (N. F. Oleineæ.)

** Kronen uregelret, uden Spore, Kapselen 2-rummet. ♃,

7. **Verónica** L. Kronen med kort Rør, 4-deelt Krave, den nedre Flig mindst; Arret udeelt.

8. **Gratíola** L. Kronen 2-læbet (2/3), med langt Rør; 2—3 golde Støvdragere; Arret 2 kløvet. (7—8. N. F. Scrophularineæ.)

*** Kronen læbedannet, med Spore, Kapselen 1-rummet. ♃.

9. **Pinguícula** L. Bægeret 5-deelt; Kronen gabende; Støvknapperne aabne sig paatværs; Kapselen opspringer paalangs fraoven. (Sumpplante med hele Blade.)

10. **Utriculária** L. Bægeret 2-bladet; Kronen maskeret, Støvknapperne aabne sig paalangs; Kapselen tværsopspringende. (Vandplante med fiindeelte Bld., der tildeels ere omdannede til Blærer forsynede med et Laag.) (9—10. N. F. Lentibulariæ.)

2. *Orden. Digynia (Tohunnede).*

Blitum L. (5, 2).

Anthoxanthum L. Græsart. Smaaaxene 1-blomstrede med 2 Skjæl (ufuldstændige Blomster). (3, 2).

Hierochloa Gmel. Græsart. Smaaaxene 3-blomstrede. (3, 2).

3. Orden. Tetragynia (Firehunnede).

Ruppia L. Blomsterdække 0; Frugterne 4 langstilkede Nødder. (4, 3).

I. Monogynia.

1. Fraxinus. Ask.

2. **F. excelsior** L. (Almindelig A.) H. 13; Drej. n. 3; F. D. 969; Rchb. ic. fl. germ. XVII, tab. 1072.

Bladene modsatte, uligefinnede med 3—6 Par lancetformede, saugtakkede Smaablade; *Blomsterne* i grenede Klaser, tvekjønnede og særkjønnede enten paa samme eller forskjellige Planter; *Vingefrugten* oval, i Spidsen udrandet.

Høit Træ med glat Bark; Knopperne tykke, omgivne af sorte Knopskjæl; Blomsterne udvikles för Bladene. 5. ♄.

Almindelig som plantet Træ omkring beboede Steder; i Skove forekommer den sjeldnere, deels plantet, deels, som det synes, oprindelig vildvoxende, f. Ex. ***Bornh.*** ikke sjelden i Østkystens Skove; ***Sj.*** Kulaas Skov i Odsherred! Bognæs (20), ***F.*** Hofmansgave! Dalby (12), Thorseng! ***Sl.*** v. Aabenraa!

2. Salicornia. Salturt.

3. **S. herbacea** L. (Enaarig S.) H. 4; Drej. n. 2; F. D. 303 og 1621.

Stængelen urteagtig, saftig; *Grenene* korsviis modsatte, oprette (*α*, *erecta* F. D. 303) eller aabent udstaaende (*β*, *patula* F. D. 1621), ligesom Stængelen leddede; *Axene* valseformede; *Arret* svagt kløvet.

¼—1' höi; var. opret og nedliggende, med 1 og 2 Støvdragere. 8—9. ⊙

Paa leret, dyndfuld Grund, som overskylles af Havet, almindelig i Danmark, især paa nys inddæmmet Land og udenfor Digerne i Marskegnene paa Halvøens Vestkyst, sjeldnere paa saltholdige Steder inde i Landet, f. Ex. Vildmosen i ***Jylland*** (H).

* 4. **S. radicans** [Sm. i E. B. 1691]. (Rodskydende S.) H. II, 107; Nolt. nov. p. 1; S. biennis — radicans Fr. S. Veg. Sc. p. 55 og 201.

Stængelen ved Grunden rodslaaende, næsten træagtig; *Axene* tykkere og mere budte end hos foregaaende; *Arret* dybt deet.

Større end foregaaende. 9. ⊙ eller ♃. Om den er en fra hiin virkelig adskilt Art, synes ikke endnu at være tilstrækkeligt beviist. Jeg har ikke seet levende Exemplarer. (S. biennis Afz., Fr. H. N. X. 58, som af Fr. ansees for Hovedarten til denne, er ikke rodslaaende).

Strandbredder: *J.* Ydre Bjerrum ved Ribe (16).

3. Circæa. Steffensurt.

5. **C. alpina** L. (Glat S.) H. 32; Drej. n. 8; F. D. 1321.

Bladene hjerteformede, kort tilspidsede, grovt-tandede, med vinget Bladstilk; *Dækbladene* smaae, sylformede; *Blomsterstilkene* glatte, efter Afblomstringen udstaaende, *Bægerbladene* glatte, hindeagtige, hvide, i Spidsen røde, *Frugten* aflang-kølleformet, 1-rummet, tilligemed Blomsterstilkene tidligt affaldende.

Stængelen saftig, rød, 3—8″ høi, fra Grunden grenet; Bladene randhaarede, forøvrigt, ligesom Stængelen, glatte og glindsende, Kronbld. hvide, med tydelig Negl. 6—7. ♃.

I Skove, især paa fugtige Steder ved raadne Træstubber o. s. v., sporadisk: paa ***Halvøen*** ikke sjelden; ***F.*** Ravnholt Hestehave (25), Skjoldemose, Nielstrup (12); *Sj.* hist og her! ***Moens*** Klint (H); ***Falster*** i Corselitze og Hanenov Skove (14).

⋊ 6. **C. intermedia** [Ehrh. Beitr. 4, 42]. Drej. n. 9; H. N. II, 47; C. alpina major H. 33; F. D. 256 (ikke god); C. lutetiana intermedia Wahlenb.

Bladene hjerteformede, langt-tilspidsede, grovt-tandede med rendet, uvinget Bladstilk; *Dækbladene* smaae, sylformede; *Blomsterstilkene* næsten glatte, efter Afblomstringen udstaaende; *Bægerbld.* glatte, hindeagtige med rødlig Spidse; *Frugten* omvendt-ægformet.

8—12″ høi. Stængelen oventil samt Bladene i Randen og paa Nerverne duunhaarede, forøvrigt næsten glat. Kronbl. som foreg. 7—8. ♃.

I fugtige Skove, sporadisk og ikke almindelig: *Sj.* Helsingør (21), Steenholts Mølle (27), Folehaveskov v. Hirschholm (7), Dronninggaard (9), Hareskoven (Schum.), Sparresholm (16); ***F.*** Ulriksholm, Svendborg (H), ***J.*** Bangsbo v. Fladstrand (H), Haven og Sæbygaard i Vendsyssel (12), Skoven ved Klausholm! Veile (15), Kolding (28): ***Sl.*** Gram (1), Gelting (16), Adserballig p. Als (10); ***Bornh.*** ved Røe og Klause Mølle!

Anm.. Ansees af flere Forff. for en Bastard, og forekommer under 2 Former, den ene (*C. alpino-lutetiana* Mey. Chl. Hanov.), mere lig følgende, den anden (*C. lutetiano-alpina* Mey.), mere lig foregaaende. Ofte forekommer den dog hvor ingen af de andre Arter findes i Nærheden.

7. **C. lutetiana** L. (Dunet S.) H. 32; Drej. n. 10; F. D. 210; H. N. 1, 44.

Bladene ægformede eller æg-hjerteformede, langt-tilspidsede, utydeligt tandede, med uvinget Bladstilk; *Dækbladene*

0;*) *Blomsterstilkene* haarede, efter Afblomstringen nedbøiede; *Bægerbladene* paa Yderfladen svagthaarede, grønne, i Spidsen farvede; *Frugten* omvendt-ægformet, 2-rummet.

½—1½' høi. Hele Planten mere eller mindre duunhaaret; Bladene fastere og mindre gjennemsigtige og glindsende end de foregaaende Arters. Kronbladene hvide, uden Negl. 7—8. ♃.

I Skove, almindelig udbredt.

4. Lycopus. Sværtevæld.

8. **L. europæus** L. (Almindelig S.) H. 31; Drej. n. 11; F. D. 1081.

Stængelen firekantet, furet; *Bladene* modsatte, æg-lancetformede eller elliptiske, saugtakket-fligede eller fjersnitdeelte; *Blomsterne* talrige, siddende og tæt krandsformigt samlede i Bladhjørnerne; *Bægertænderne* sylspidsede, randhaaret-rue; *Kronens* Overlæbe udrandet, Underlæben 3-kløvet, den midterste Flig bredere end de øvrige.

1—2' høi. Var. mere eller mindre haaret eller næsten glat, Bladenes Indskjæringer aftage almindelig i Dybde fra Grunden mod Spidsen. Kr. hvid med rødprikket Svælg. 7—8. ♃.

Ved Grøfter, Sø- og Aabredder, almindelig.

5. Ligustrum. Liguster.

† 9. **L. vulgare** L. (Almindelig L.) H. 11; F. D. 1141; Rchb. fl. germ. XVII, tab. 1074.

Bladene modsatte, lancetformede, heelrandede, glatte; *Blomsterstanden* en tætblomstret Top i Spidsen af Grenene.

Kr. hvide, have en sød Lugt.. Bær sort med violet Kjød. 6—7. ♄.

Ikke sjelden plantet ved Gjærder, og oprindelig indført, men findes undertiden forvildet: *Sj.* ved Lyngby Sø (H); *F.* Hofmansgave (1), mellem Svendborg og Nyborg! *Sl.* Augustenborg, Sundeved, Aabenraa (Rafn), Gelting (16), Eckernførde, Husum (H).

6. Syringa. Siren.

† 10. **S. vulgaris** L. (Almindelig S.) H. 12. Rchb. fl. germ. XVII, tab. 1073.

---

*) Kun de nederste Blomster i Klasen have sylformede Dækblade (bracteæ), som hos de foreg., men disse falde af før Udspringningen. Blomsterstilkene hos denne Art ere mere vedblivende end hos de foreg., hvor de falde meget tidligt af.

Bladene modsatte, æg-hjerteformede, heelrandede, glatte; *Blomsterstanden* en endestillet, pyramideformet Top.

Kr. violet eller hvid, af behagelig Lugt. 5—6. ♄.

Oprindelig fra Orienten, almindelig plantet som Siirbusk i Haver, forekommer hist og her forvildet, f. Ex. ved Gjærder i det østlige og sydlige Fyen! *Sl.* ved Husum og Eckernførde (H).

7. Veronica. Ærenpriis.*)

a. *Cochliosperma* Rchb. Blomsterne enlige i Bladhjørnerne. ⊙.

(Frøene paa den ene Side hvælvede, paa den anden udhulede.)

a. Bægerfligene spidse.

11. **V. hederæfolia** L. (Vedbendbladet Æ.) H. 23; Drej. n. 16; F. D. 428 (ikke god).

Stængelen fremliggende; *Bladene* hjerteformet-nyreformede, haandnervet 3—5-lappede; *Blomsterstilkene* af Længde med eller kortere end Bladene, ensidigt haarede, *Bægerfligene* hjerteformede, randhaarede; *Kapselen* 4-lappet, næsten firekantet, i Spidsen indtrykt.

Kr. lila eller skident blegrød; Støvdragerne blaae. 4—5. ⊙.

Almindeligt Ukrud i Haver og paa dyrkede Marker.

† 12. **V. persica** [Poir. enc. 8, 542] (Storkronet Æ.) H. N. IV, 23; V. Buxbaumii Ten., H. II, 109; F. D. 1982; Rchb. ic. pl. crit. III, 430—31.

Stængelen fremliggende eller opstigende; *Bladene* æg-hjerteformede, dybt saugtakkede; *Blomsterstilkene* længere end Bladene, alsidigt duunhaarede; *Bægeret* ved Basis og i Randen haaret, med æg-lancetformede, spidse Flige; *Kapselen* fladtrykt, omvendt-nyreformet, budt-udrandet, med ophøiede, nætformede Aarer og langt fremragende *Griffel.*

Kr. himmelblaa, større end hos de øvrige Arter af samme Gruppe. 4—5. ⊙.

---

*) Det relative Forhold mellem Blomsterstilke, Dækblade og Bæger i denne Slægt er, (ligesom i Regelen i det Følgende, naar intet Andet udtrykkeligt er bemærket), bestemt under Blomstringen, mellem Frugten og de øvrige Dele derimod ved dennes fuldstændige Udvikling.

Oprindelig indført, forekommer nu forvildet paa dyrkede Steder, f. Ex. almindelig i Haver i Sorø! *F.* Ollerup (12), Slotshaven i Slesvig (16). *

13. **V. polita** [Fr. nov. ed. 2 p. 1] (Glandsbladet Æ.) Drej. n. 17; H. N. IV, 25; Rchb. ic. pl. crit. III, 304—5; V. agrestis F. D. 449.

Stængelen fremliggende; *Bladene* fjernervede, æg-hjerteformede, dybt saugtakkede; *Blomsterstilkene* omtrent af Længde med Bladene, alsidigt haarede; *Bægerfligene* ægformede med puklede Tilhængsler ved Basis, randhaarede, spidse, tydeligt (3) nervede; *Støvdragerne* befæstede til den nedre Rand af Kronrøret; *Kapselen* omvendt-hjerteformet, spidst udrandet (med *Griffelen* fremragende af Indskjæringen), utydeligt aaret, opblæst, kirtelhaaret, Rummene omtrent 10-frøede. *)

Bladene noget kjødfulde, glindsende, svagthaarede og især paa Underfladen blaagrønne. Kr. himmelblaa, omtrent halvt saa stor som hos foregaaende. 4—5 og 8—9. ⊙.

Paa dyrkede Steder, ikke sjelden paa Øerne (f. Ex. i Kjøbenhavns Omegn! ved Sorø!) og sandsynligviis udbredt over hele Danmark (*Jyll.* v. Dybdals Kalkbakker (Dr.), *Slesvig* (16)), men mindre hyppig end de 2 følgende.

bb. Bægerfligene budte.

14. **V. opaca** [Fr. l. c. p. 3] (Matbladet Æ.) Drej. n. 19; H. N. II, 28; Rchb. ic. III, 441; V. agrestis H. 32 (ifølge Beskr.).

Stængelen fremliggende; *Bladene* rundagtigt-hjerteformede, grovt rundtakkede; *Blomsterstilkene* kortere end Bladene; *Bægerfligene* omtrent af Kronens Længde, ovale eller spatelformede (bredest i Midten), tæthaarede, tydeligt (3)-nervede; *Støvdragerne*

---

*) Baade denne og foregaaende Art forekomme hos os under 2 Former *α*, *gracilis*, med smaae Blade, mange Gange kortere end Ledstykkerne, traadformede Blomsterstilke, (der hos 13 ere længere end Bladene) og *β*, *robustior*, med større Blade (1/2 Gang kortere end Ledstykkerne). Reichenbach bemærker (Fl. exc. p. 365) at Høstformen af V. polita er mere haaret og derfor mindre glindsende end Vaarformen, hvilket jeg sgsaa har iagttaget i vor Flora. Den første kan derfor ved overfladisk Betragtning forvexles med V. opaca, fra hvilken den dog stedse er adskilt.

befæstede til Svælget; *Kapselen* omvendt nyreformet, dybt og spidst udrandet (*Griffelen* ligelang med eller lidet længere end Indskjæringen), tæt- og kruset-haaret, med 3—5-frøede Rum.

Hele Planten tæt haaret; Bladene af mørkere og mattere Farve end hos foregaaende og følgende; Kr. himmelblaa. 4—5 og 6—9. ⊙.

Paa dyrkede Marker og i Haver, især i feed Muldjord, ikke sjelden i de danske Provindser.

15. **V. agrestis** L. (Fr.!) (Fleerfarvet Æ.) H. N. IV, 24; Rchb. ic. III. 440; V. versicolor (Fr.), Drej. n. 18; F. D. 2221.

Stængelen opstigende; *Bladene* hjerteformet-ægformede, ovale eller elliptiske, saugtakkede; *Blomsterstilkene* omtrent af Bladenes Længde; *Bægerfligene* ovale (bredest i Midten), af Længde med eller længere end Kronen, imod Frugtmodningen snoede, utydeligt (3)-nervede, beklædte med faae lange Haar; *Støvdragerne* befæstede til Kronrørets Basis; *Kapselen* kirtelhaaret, opsvulmet, omvendt-hjerteformet, dybt og spidst udrandet (*Griffelen* kortere end Indskjæringen), Rummene 4—5-frøede.

Planten af en lysere grøn Farve end de 2 foregaaende: Kr. blegrød eller mælkeblaa, den nedre Flig hvid. 4—5 og 8—9. ⊙.

β, calycida Fr. Væxten finere og mindre, Bægeret ofte 5-fliget med indskaarne Flige.

Paa dyrket Jord i Mark og Have meget almindelig. *β*, træffes ofte mellem Hovedarten, især tidligt paa Foraaret.

16. **V. triphyllos** L. (Trefliget Æ.) H. 24; Drej. n. 20; F. D. 627; H. N. IV, 22.

Stængelen opret, med udspærrede eller opstigende Grene og Blomsterstilke; de nedre *Blade* ægformede, rundtakkede, Stængelbladene dybt haandfligede, *Bladene ved Blomsterne* hele eller trefingrede med linieformede Flige; *Kapselen* kirtelhaaret, omvendt-hjerteformet, udrandet, *Griffelen* længere end Indskjæringen.

Hele Planten kirtelhaaret, mørkfarvet, ved Tørring sort; Kr. mørkblaa. 4—5. ⊙.

Paa tørre Marker mellem Vintersæden, sporadisk og ikke almindelig; forekommer i alle Provindser, men sjeldnere paa Halvøen end paa Øerne.

b. *Veronicastrum* Benth. Blomsterne i endestillede, spredtblomstrede Klaser (eller Ax); Kapselen fladtrykt.

(Kronrøret meget kort, Frøene flade, skjoldformede.)

aa. Planten haaret. ⊙.

17. **V. verna** L. (Vaar-Æ.) H. 25; Drej. n. 27; F. D. 252.

Stængel og Grene oprette; de nedre *Blade* ægformede, saugtakkede, de øvre dybt 3—5-fligede; *Dækbladene* lancetformede, af Bægerfligenes Længde; *Blomsterne* tætsiddende; *Blomsterstilkene* oprette, kortere end Bægeret; *Kapselen* fladtrykt, omvendt-nyreformet, overalt haaret, bredere end Bægeret, *Griffelen* af Længde med Indskjæringen.

1—4" høi. Kr. blaa, kortere end Bægeret. 4—5.

Paa tørre, udyrkede, især sandige Marker, forekommer i alle danske Provindser, men sporadisk og ikke meget almindelig.

18. **V. arvensis** L. (Mark-Æ.) H. 23; Drej. n. 28; F. D. 515. (slet Fig.)

Stængel og Grene opstigende; *Bladene* æg-hjerteformede, rundtakkede; *Dækbladene* lancetformede, heelrandede eller svagt takkede, af Længde med eller længere end Bægeret; *Kapselen* fladtrykt, omvendt-hjerteformet, randhaaret, af Bægerets Brede, *Griffelen* af Længde med Indskjæringen.

1—6" høi. Kr. blaa (meget liden), kortere end Bægeret. Var. med heelrandede Blade (Drej.) 4—6.

Paa dyrkede og udyrkede Marker, ved Gjærder o. s. v. almindelig.

bb. Planten glat. ♃.

19. **V. serpyllifolia** L. (Glat Æ.) H. 18; Drej. n. 29; F. D. 492.

Stængelen bueformigt opstigende, ved Grunden rodslaaende; *Bladene* modsatte, ovale, heelrandede eller utydeligt rundbugtede; *Blomsterstilkene* oprette, kortere end de elliptisk-ovale *Dækblade*, af Længde med *Bægerets* længste Flige; *Kapselen* randhaaret, omvendt-nyreformet, bredt, men svagt udrandet, *Griffelen* af lige Længde med Kapselen.

Bladene glatte, Stængelen (seet under Lupen) fiint- og tiltrykthaaret. Kr. lysblaa. 5—7.

Paa grusede og lerede Steder, høie Enge, Græsmarker o. s. v. almindelig udbredt.

c. *Pseudolysimachium* Koch. Blomsterne i endestillede, tætblomstrede Klaser (eller Ax). Kapselen trind, svagt sammentrykt. (Kronrørets Længde større end dets Tværsnit. ♃.*))

20. **V. spicata** L. (Axblomstret Æ.) H. 16; Drej. n. 30; F. D. 52.

Stængelen opstigende; *Bladene* modsatte, æg-lancetformede, elliptiske eller ovale, rundtakkede eller saugtakkede, i Spidsen og ved Grunden heelrandede; *Blomsterstanden* tætblomstret, axformet (Blomsterstilkene utydelige); *Dækbladene* lancet-sylformede, længere end de indbyrdes omtrent ligestore Bægerflige; *Støvdragerne* længere end Kronen; *Kapselen* rundagtig, udrandet, opblæst, flere Gange kortere end *Griffelen.*

½—1' høi. Kr. blaa. 7—8. Var. betydeligt i Henseende til Bladenes Form, Indskjæring og Beklædning (almindelig tæt- og tiltrykthaarede, sjeldnere graafiltede eller næsten glatte), Bladstilkenes Længde o. s. v. De hos os forekommende Variationer synes mig dog ikke constante og afvigende nok for at kunne henføres til de talrige Former (eller egne Arter) som flere Forfattere have opstillet. Den meest iøinefaldende Form (— *integrifolia*) har alle Bladene lancetformede, spidse, heelrandede, meget kort- og svagthaarede, Stængelen kirtlet-duunhaaret.

Paa tørre Steder saavel med Kalk- som Granit-Underlag: ***Jyll.*** i Kalkterrainet mod N.: Thorup, Løgstør (12), Nørbjerg i V. Hanherred (16), Aalborg, Daastrup (H), Gjedsted mellem Viborg og Løgstør (12); ***Sj.*** i en Linie fra NV. mod SO.: Refsnæs (21), Nykjøbing, Kongsøre, Adelersborg (H), Kalundborg (23), Jægerspriis, Skulleløv, Selsø (15), Holmene i Isefjorden (H), Frederikssund (Schum.), ved gl. Kjøgekro og fra Prambroen langs Stranden til Stevns Klint (H); ***Bornh.*** paa flere Steder i Granit-Terrainet, f. E. S. for Aakirkeby! Gudhjem (var.)!

21. **V. longifolia** L. (Langbladet Æ.) H. 15; H. N. III, 12; V. maritima F. D. 374.

Stængelen opret; *Bladene* krandsstillede (2—4 i Krandsene), fra bredere Basis lancetformede, tilspidsede, indtil Spidsen skarpt og ofte dobbelt saugtakkede; *Blomsterne* i tætblomstrede Klaser fra Enden af Stænglerne og de øvre Bladhjørner; *Blomsterstilkene* af Længde med eller kortere end de indbyrdes

---

*) Bladene hos Arterne i denne Afdeling ere modsatte, almindelig aftagende i Størrelse nedenfra opad. Nogle have tillige Klaser fra de øvre Bladhjørner, af hvilke da de øverste udvikles først, efter den begrændsede Stængels Typus.

uligestore Bægerflige, kortere end de linie-sylformede *Dækblade; Støvdragerne* længere end Kronen; *Kapselen* opblæst, rundagtig, udrandet, af Længde med eller længere end Bægerfligene, flere Gange kortere end *Griffelen.*

2—3' høi. Stgl. nedentil næsten glat, oventil duunhaaret; Bladenes Overflade næsten glat, Underfladen duunhaaret (Var. i Form og Indskjæring). Bliver sort ved Tørring. Kr. blaa. 7—8.

Paa fugtige Steder sjelden: *J.* Overklitgaards Mark ved Hjørring (Schjønning), Nørholm (H); *Sl.* Treya Holm ved Trenefloden (16).

d. *Pleurobotrys* Fr. Blomsterne i Klaser fra Bladhjørnerne.*)

aa. Bægeret 5-fliget. (Pentasepalæ Ledeb.)

† *V. latifolia* L. (Bredbladet Æ.) *V. pseudo-chamædrys* Jacq. fl. austr. tab. 60.

Stængelen opret eller bueformigt opstigende; *Bladene* modsatte, siddende, ægformet-elliptiske, grovt saugtakkede eller halvfinnede; *Klasestilkene* mange Gange længere end Bladene; *Blomsterstilkene* oprette; *Bægerfligene* uligelange.

Kr. store, blaae med mørkere Striber. 6—7. ♃.

Forvildet i Charlottenlund! Fredriksdal (19).

bb. Bægeret 4-fliget.

α. Kapselen omvendt-hjerteformet, svagt udrandet og næsten 3-sidet. Klasen mangeblomstret *(Chamædrys).*

22. **V. officinalis** L. (Læge-Æ.) H. 21; Drej. n. 26; F. D. 248.

Stængelen nedliggende eller opstigende, ved Grunden rodslaaende, alsidigt haaret; *Bladene* kortstilkede, elliptiske eller omvendt-ægformede, fiint-saugtakkede; *Klaserne* mangeblomstrede; *Blomsterstilkene* oprette, kortere end de linie-lancetformede *Dækblade* og de budt-lancetformede *Bægerflige; Kapselen* fladtrykt, overalt klæbrig-haaret, længere end Bægeret, neppe saa lang som *Griffelen.*

---

*) Arterne i denne Afdeling have modsatte Blade (almindelig aftagende i Størrelse ovenfra nedad) og derfor ogsaa typisk modsatte Klaser, men undertiden kommer kun Klasen i det ene Bladhjørne (alm. afvexlende) til Udvikling. Nr. 24 og 25 have saaledes hyppigst afvexlende Klaser. Da Stængelens Væxt er ubegrændset, udvikles de nedre Klaser først.

Var. mere eller mindre tæt haaret. Kr. lila eller blegblaa. 6—7. ♃.

β, decolorans! Fr. S. Veg. Sc. p. 18. Stgl. meget grenet, med korte Ledstykker og sammentrængte Blade. Kronen guulgrøn med violette Aarer.

I Skove og paa solaabne, tørre Steder, almindelig i Danmark. *β*, paa Lyngbakker ved Haraldslund i Jylland!

23. **V. Chamædrys** L. (Tveskjægget Æ.) H. 21; Drej. n. 24; F. D. 448.

Rodstokken krybende; *Stængelen* opret, tvesidigt haaret; *Bladene* æg-hjerteformede, dybt og grovt saugtakkede, de øvre siddende, de nedre kortstilkede; *Blomsterstilkene* oprette, efter Afblomstringen længere end de lancetformede Dækblade og de linie-lancetformede *Bægerflige*; *Kapselen* kortere end Bægeret og *Griffelen.*

Bladene rynkede, paa Underfladen duunhaarede; Kr. stor, mørk himmelblaa, Støvdragerne hvide. 5—6. ♃.

β, parviflora! Bladene mindre, svagere haarede, Kronen liden, hvidagtig-blegblaa.

Paa høie Enge, ved Gjærder, i Krat o. s. v. almindelig. *β*, en Skyggeform, funden i Sønderskoven ved Sorø!

β. Kapselen omvendt-nyreformet, vinget-fladtrykt. Klasen fjernt- og faablomstret *(Parmularia).*

24. **V. montana** L. (Bjerg-Æ.) H. 22; Drej. n. 25; F. D. 1201; H. N. II, 29.

Rodstokken krybende, grenet; *Stænglerne* opstigende eller krybende, alsidigt langhaarede; *Bladene* ægformede, grovt saugtakkede, alle langstilkede; *Blomsterstilkene* længere end Dækbladene og de omvendt-ægformede *Bægerflige; Kapselen* i Randen bølget og haaret, længere end Bægeret, omtrent af Længde med *Griffelen.*

Kr. blegblaa eller lila med mørkere Aarer, mindre end hos foreg. 5—7. ♃.

Paa fugtige Steder i Skove, forekommer i alle danske Provindser og i flere Egne ikke sjelden, men sporadisk.

25. **V. scutellata** L. (Smalbladet Æ.) H. 20; Drej. n. 21; F. D. 209.

Stængelen svag, opstigende, med Udløbere fra Grunden;

Bladene linie-lancetformede, spidse, heelrandede eller fjernt og utydeligt tandede, med nedadvendte Tænder; *Blomsterstilkene* udspærrede eller (imod Frugtmodningen) tilbagebøiede, omtrent dobbelt saa lange som de linieformede *Dækblade*, 3—4 Gange længere end de lancetformede *Bægerflige; Kapselen* dybt udrandet, længere end Bægeret, omtrent ligelang med *Griffelen*.

Hele Planten (hos Hovedarten) glat, Kr. hvid med lysblaa eller blegrøde Aarer. 6—7. ♃.

β, villosa (Schum.). F. D. 1561; V. parmularia Poit. & Turp. Stængel og Bld. duunhaarede.

Paa vaade og oversvømmede Steder ikke sjelden. *β*, paa lignende Steder som Hovedarten, især paa Tørvgrund, f. Ex. flere Steder i Nordsjælland!

γ. Kapselen kredsrund, svagt udrandet, noget opblæst. Klasen mangeblomstret (*Beccabunga Grisebach*).

26. **V. Anagallis** L. (Lancetbladet Æ.) H. 19; Drej. n. 22; F. D. 903.

Stængelen opret; *Bladene* alle stilkløse, lancetformede, spidse, med halvomfattende Basis, saugtakkede; *Klaserne* forlængede, mangeblomstrede; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen udstaaende eller opstigende, længere end de linie-lancetformede *Dækblade* og de lancetformede *Bægerflige; Kapselen* af Længde med *Bægeret* og længere end *Griffelen*.

Hele Planten glat. Var. med næsten heelrandede Blade. Kr. blegblaa eller blegrød. 6—8. ♃ (eller ⊙).

I Moser, Grøfter og Bække, almindelig udbredt.

27. **V. Beccabunga** L. (Tykbladet Æ.) H. 19; Drej. n. 23; F. D. 511.

Stængelen opstigende, ved Grunden rodslaaende; alle *Bladene* kortstilkede, ægformet-ovale, budte, svagt saugtakkede; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen udstaaende, omtrent ligelange med de linie-lancetformede *Dækblade*, længere end *Bægeret; Kapselen* omtrent af Længde med Bægeret, lidet længere end *Griffelen*.

Hele Planten glat, Bladene kjødfulde, var. næsten heelrandede. Kr. mørkblaa. 6—8. ♃.

I Dynd, ved Kildevæld og paa andre fugtige Steder almindelig.

8. Gratiola. Naadesurt.

28. **G. officinalis** L. (Lancetbladet N.) H. 26; F. D. 363.

Rodstokken horizontal, leddet; *Stængelen* opstigende, foroven, tilligemed Grenene, firekantet; *Bladene* modsatte, trenervede, linie-lancetformede med afrundet, halvt-omfattende Basis, fra Midten til Spidsen saugtakkede; *Blomsterstilkene* 1-blomstrede i Bladhjørnerne, Bægeret 5-deelt med 2 *Dækblade* ved Grunden.

$^1/_2$—$1^1/_2$' høi. Kr. hvide eller blegrøde med guult, indvendig haaret Rør. 7—8. ♃.

Ved Flodbredder og paa fugtige Enge. Opbevares i Heerforths Lolland-falsterske Herbarium, men uden Angivelse af Voxestedet; *J.* Ribe (6).

9. Pinguicula. Vibefedt.

29. **P. vulgaris** L. (Almindelig V.) H. 27; Drej. n. 12; F. D. 93.

Alle *Bladene* samlede ved Roden og tiltrykte til Jorden, ægformet-ovale, budte, i Randen indrullede; *Blomsterstilkene* 1 eller flere fra Grunden, bladløse, 1-blomstrede; *Blomsten* nikkende; *Sporen* sylformet; *Kapselen* ægformet.

Hele Planten fedtagtig af klæbrige Kirtler. Kr. violet med hvide Haar i Svælget. 5—6. ♃.

I fugtige Enge og Tørvmoser, almindeligt udbredt i Danmark (paa *Loll.* sjelden og kun bemærket ved Engestofte 19).

10. Utricularia. Blærerod*).

a. Bladene gjentaget kamdeelte, med haarformede Flige.

30. **U. vulgaris** L. (Almindelig B.) H. 29; Drej. n. 13; F. D. 138.

Bladenes Flige med fjerntsiddende, fine Smaapigge i Randen og Blærer ved Basis; *Klasen* 6—10-blomstret; *Blomsterstilkene*

---

*) Arterne i denne Slægt overvintre ved kugleformede Knopper med tæt sammenhobede Blade, som udvikles i Spidsen af Hovedaxen og tilsidst løsrives fra Moderplanten. De svømmende, bladbærende Stængler udskyde opadtil et blomstrende Skaft. Alle ere forsynede med Blærer, som enten findes mellem Bladfligene eller paa særegne, bladløse Grene.

efter Afblomstringen tilbagebøiede eller udstaaende; *Ganen* oppustet, omtrent af den heelrandede *Overlæbes* Længde; *Sporen* budt, kegleformet, noget udstaaende fra *Underlæben* og lige lang med eller lidet længere end denne.

Skaftet bruunagtigt. Kraftigere af Væxt og med større Blærer end de følgende. Kr. æggeguul med mørkere Striber paa Ganen. 6—8. ♃.

I Kjær og Tørvgrave almindelig, især paa Øerne. I flere Egne af Halvøen er den sjeldnere end følgende Art.

31. **U. neglecta** [Lehm. ind. schol. Hamburg. 1828]. H. II, 11; F. D. 1981; H. N. VIII. 11.

Bladene som foregaaende, men fjernere fra hinanden og med finere Flige; *Klasen* 5—8-blomstret; *Blomsterstilkene* opret-udstaaende; *Ganen* oppustet, halvt saa lang som den *heelrandede Overlæbe; Sporen* budt-kegleformet, noget bøiet, tiltrykt til *Underlæben* og af dennes halve Længde.

Af Høide med foreg., men meget finere, Bægeret og Blærerne mindre. Kronens Farve som foreg. 7—8. ♃.

Paa samme Localiteter som foreg., bemærket flere Steder paa den jydske Halvö, hvor den synes at være alm. udbredt, f. Ex. *J.* Eveldrup Præstegaard (Dr.), Randers (7), Tolstrup og Brøndsted v. Fredericia! Kolding (28); ***Sl.*** Aabenraa (N.) Lyrskov v. Slesvig (Jessen), Seemühle og Carlshütte v. Rendsburg! ***Bornh.*** i Vallensgaards Mose! (Paa de andre Øer er det mig ikke bekjendt at den er funden. [*]

b. Bladene gjentaget-tvedeelte, med børsteformet-tilspidsede, noget fladtrykte Flige.

32. **U. intermedia** [Hayne i Schrad. Journ. 1, p. 18] (Storlæbet B.) H. 30; Drej. n. 14; F. D. 1262.

Bladenes Flige med Midtnerve og talrige Smaapigge i Randen, uden Blærer; de blærebærende Grene bladløse; *Klasen* 3—4-blomstret; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen opadrettede; *Ganen* oppustet, halvt saa lang som den heelrandede *Overlæbe; Sporen* ret, spidst kegleformet, tiltrykt til og omtrent halvt saa lang som den brede, nyreformede, fladtrykte *Underlæbe.*

Hele Planten grøn, noget mindre og finere end de foreg. Knopperne af en god Ærts Størrelse. Kr. forholdsviis stor, svovlguul med røde Striber paa Gane og Overlæbe. 6—7. ♃.

Paa samme Steder som de foregaaende, sporadisk; ***Sj.*** mellem Birkerød og Rudergaard (Schum.), Lyngby Mose! Holmegaardsmosen (16); *J.* Gravens Mose i V. Hanherred (16), Skjern Aa ved Lønborg og

Petersminde! Ribe (16); *Sl.* Aabenraa o. fl. St. (16); *Bornh.* Vallensgaards Mose!

33. **U. Bremii** [Heer Fl. der Schweitz. p. 984]. Koch Syn. II, p. 666; Hartm. Skand. Fl. 5. Uppl. p. 67; U. pulchella C. A. Lehm., Fr. S. Veg. Sc. p. 20.

Bladenes Flige uden Midtnerve og Smaapigge, med faa (eller ingen) Blærer, de blærebærende Grene bladløse; *Klasen* 3—5-blomstret, *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede; „*Bægerbladene* rundagtigt-nyreformede med en kort Spids"; *Ganen* nedtrykt, af Længde med den udrandede *Overlæbe; Sporen* meget kort, budt; *Underlæben* næsten kredsrund, fladtrykt.

Fiin som følgende, men med større, lys-svovlguul Kr. og bruunstribet Gane. 7—8. ♃.

Voxested som de øvrige Arter. Exemplarer, som jeg 1844 samlede i Lyngby Mose for U. minor, stemme aldeles overeens med den af *Koch* givne Beskrivelse. (Om Kronens Farve ligeledes er overeensstemmende med denne, kan jeg dog, da kun tørrede Exemplarer staae til min Raadighed, ikke udfinde). Disse Arter maa anbefales til nærmere Undersøgelse.

34. **U. minor** L. (Liden B.) H. 30; Drej. n. 15; F. D. 128.

Bladenes Flige uden Midtnerve og Smaapigge, med Blærer ved Basis; *Klasen* 3—6-blomstret, *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Bægerbladene* rundagtigt-ovale; *Ganen* nedtrykt, af Længde med den udrandede *Overlæbe: Sporen* meget kort, budt; *Underlæben* ægformet med tilbagerullet Rand.

Liden og spæd, Knopperne meget smaae. Kr. liden, skident-bleggguul. 6—8. ♃.

Voxested som foreg., bemærket i alle Provindser, men sporadisk. (Dersom den foregaaende Arts Forekomst i Danmark skulde bekræfte sig, maa de enkelte for denne Art angivne Voxesteder paany eftersees).

3die Klasse. Triandria (Trehannede).

1 Orden. Monogynia (Enhunnede.)

A. Blomsterdækket dobbelt.

1. **Valeriana** L. Bægerets Rør sammenvoxet med Frugtknuden, dets Krave under Blomstringen indrullet; Kronen tragt-

formet, uregelm. 5-fliget, ved Grunden puklet; Frugten 1-rummet Skalfrugt, oventil beklædt med fjeret Fnok (den tilsidst udfoldede Bægerkrave).

2. **Valerianélla** Poll. Bægeret sammenvoxet med Frugtknuden, dets Krave 3—4-tandet eller 0; Kronen tragtformet, regelm. 5-fliget, ikke puklet; Fr. 3-rummet Skalfrugt (med to tomme Rum), oventil beklædt med den vedblivende, hindeagtige Bægerkrave. (1—2. Bladene modsatte, Blomsterne i Qvast. N. F. Valerianeæ.)

3. **Móntia** L. Bægeret undersædigt, 2-bladet; Kronen tragtformet med kløvet Rør og uregelm. 5-fliget Krave; Fr. 3-klappet, 3-frøet Kapsel. (Lave, glatte Sumpplanter med kjødfulde, modsatte Blade. N. F. Portulacaceæ.)

B. Blomsterdækket enkelt eller 0,

a. oversædigt, kronbladagtigt-farvet. (Frugten kapselagtig).

4. **Crocus** L. Blomsterdækket med langt Rør og regelret 6-deelt, klokkeformet Krave; Griffelen forlænget, Arret 3-fliget med tragtformede, i Spidsen tandede Flige; Kapselen 3-klappet. (Urt med Løgknol og linieformede Blade. N. F. Irideæ).

5. **Iris** L. Blomsterdækket med kort Rør og 6-deelt Krave, hvis ydre Flige ere tilbagebøiede og af anden Form end de indre, oprette; Griffelen kort, med 3 kronbladagtige Ar; Kapselen 3-klappet. (Urter med knolleformigt forgrenet Rodstok og sværdformede Blade. N. F. Irideæ.)

b. Blomsterdækket undersædigt, børsteformet eller 0. (Fr. nødagtig).

(Græslignende Væxter med omskedende Blade og heel Bladskede; Blomsterne i enlige Ax eller flere, til en sammensat begrændset Blomsterstand forenede, Smaaax; de enkelte Blomster omgivne af [oftest] 1 Dækskjæl [gluma]; Arret 2—3-deelt.)(6—12. N. F. Cyperaceæ * og **).

aa. Smaaaxene med toradede Dækskjæl.

6. **Cypérus** L. Smaaaxene fladtrykte, mangeblomstrede;

alle Dækskjællene blomsterbærende, ligestore eller de nedre størst; Blomsterdækket 0. (Smaaaxene sammenhobede til en hoved- eller skjærmformet, endestillet Blomsterqvast, omgivet af 3 uligelange Svøbblade.

7. **Schoenus** L. Smaaaxene med 5—6 Dækskjæl, hvoraf de 3—4 nederste (mindre) ere blomsterløse; Blomsterdækket børsteformet eller 0. (Blomsterstanden et Hoved, omgivet af 1—2 Svøbblade.)

bb. Dækskjællene alsidigt taglagte.

α. Griffelen tilleddet, dens nedre Deel vedblivende.

8. **Rhyncóspora** Vahl. Smaaaxene flere, faablomstrede, samlede til ax- eller hovedformede Nøgler; de nedre 3—4 Dækskjæl mindre og blomsterløse; Blomsterdækket 6—12 Børster.

9. **Eleócharis** R. Br. Eet mangeblomstret Endeax; de nedre 1—2 Dækskjæl bredere og blomsterløse; Blomsterdækket 5—6 Børster.

β. Griffelen ikke tilleddet til Frugtknuden.

10. **Scirpus** L. Eet eller flere endestillede (stundom falsk sidestillede) Smaaax; de nedre 1—2 Dækskjæl bredere og blomsterløse; Blomsterdækket 0 eller børsteformet, kortere end Dækskjællene.

11. **Erióphorum** L. Eet eller flere endestillede Smaaax; de nedre 1—2 Dækskjæl bredere og blomsterløse; Blomsterdækket haarformet, tilvoxende efter Afblomstringen, under Frugtmodningen meget længere end Dækskjællene.

12. **Cládium** P. Browne. Blomsterstanden en Top, dannet af sammensatte Qvaster, i Spidsen af Stængelen og Grenene; Smaaaxene faablomstrede, de 3 nedre Dækskjæl mindre og blomsterløse; 2 Støvdragere; Blomsterdække 0; Frøgjemmet haardt og skjørt, løst omsluttende Frøet.

Nardus L. Blomsterne i ensidige Ax. (3, 2).
Juncus sp. (6, 1),
Asperula tinctoria. (4, 1).

2. Orden. *Digynia (Tohunnede).*

(Græsarter med omskedende Blade og kløvet Bladskede; Blomsterstanden dannet af flere [til sammensat Ax eller Top samlede] *Smaaax*, omgivne af [oftest] 2 *Yderavner* [glumæ], hver Blomst af 1—2 *Inderavner* [paleæ], af hvilke den nedre ofte har *Stak*, den øvre sædvanligt hindeagtig, 2-nervet, i Spidsen 2-tandet*). Frugten en *Græsfrugt.*) (13—58. N. F. Gramineæ.)

A. Blomsterstanden et sammensat Ax.**)

a. 1 Smaaax i hvert af Axens Led.

aa. Eet Ar, som udtræder i Blomstens Spidse.

13. **Nardus** L. Axet ensidigt; Smaaaxene 1-blomstrede, omgivne af en meget liden, 2-tandet (eller ingen) Yderavne; Inderavnerne 2, uligelange; Arret forlænget.

bb. To Ar, som udtræde ved Grunden af Blomsten.

α. Smaaaxene 1-blomstrede, indsænkte i Fordybninger af Axen.

14. **Leptúrus** R. Br. Smaaaxene omgivne af 1—2 læderagtige Yderavner; Inderavnerne hindeagtige; Griflerne korte, Arrene fjerede.

β. Smaaaxene fleerblomstrede, fritsiddende.

15. **Lólium** L. Smaaaxene fladtrykte, vende Ryggen (den smale Side) mod Axen, 3—mangeblomstrede; 1 Yderavne (undtagen i Endesmaaaxet, som har 2 Yderavner); Frugten tilvoxet til den øvre Inderavne.

16. **Brachypódium** Beauv. Smaaaxene mangeblomstrede, kortstilkede, før Blomstringen næsten trinde, vende Fladen mod Axen; 2 uligestore Yderavner; Frugten ikke tilvoxet til Inderavnerne.

17. **Agropýrum** Beauv. Smaaaxene 3—mangeblomstrede, fladtrykte, vende Fladen mod Axen; Yderavnerne 2, lancetformede, omtrent ligestore, 5—mangenervede; Frugten tilvoxet til Inderavnerne.

---

*) Naar i det Følgende Inderavnerne nævnes uden særskilt Angivelse af hvilken der menes, er dette sædvanligt den nedre.

**) Et ægte Ax er lettest kjendeligt paa den regelmæssigt leddede Axe, i hvis Led 1 eller flere Smaaax ere befæstede.

† 18. **Tríticum** L. (part.) Smaaaxene hvælvede, 3—5-blomstrede (de øvre Blomster ofte ♂ eller golde), vende Fladen mod Axen; Yderavnerne 2, ægformede, bugformigt hvælvede, fleernervede; Frugten fri eller tilvoxet til Inderavnerne.

† 19. **Secále** L. Smaaaxene 2-blomstrede med Ansats til en tredie Blomst foroven, vende Fladen mod Axen; Yderavnerne 2, sylformede, 1-nervede; Frugten fri.

a. Flere Smaaax i hvert af Axens Led.

20. **Hórdeum** L. Smaaaxene (3 i hvert Led) 1-blomstrede med Ansats til en anden Blomst (eller 2-blomstrede); Yderavnerne tilspidsede i en lang Stak.

21. **Élymus** L. Smaaaxene (2—3 i hvert Led) 3—fleerblomstrede (eller 2-blomstrede med Ansats til en tredie Blomst); Yderavnerne sylspidsede.

B. Blomsterstanden en Dusk*) eller Top.

a. Smaaaxene 1-blomstrede eller med Ansats til en anden Blomst.

aa. Yderavner 0.

22. **Léersia** Soland. Inderavnerne 2, pergamentagtige, fladtrykt-kjølformede.

bb. 1—2 Yderavner.

a. Blomsten under Blomstringen lukket, Griflerne forlængede, Arrene udtræde i Blomstens Top.

aa. Ved Grunden af den frugtbærende 1 gold Blomst (dannet af 1—2 Inderavner).

23. **Setária** Beauv. Smaaaxene med et børsteformet Svøb ved Grunden, samlede til en alsidig Dusk; Yderavnerne uligestore: den nedre liden, den øvre af Smaaaxets Længde, stakløs, 5—7 nervet; den golde Blomst (stundom ♂) dannet af 1—2 stakløse Inderavner, der ere ligelange med Smaaaxet.

*) Naar Blomsterstanden er en Dusk, ere Blomsterne ofte saa kortstilkede, at de synes at danne et Ax, men kjendes da paa den ikke regelmæssigt leddede Axe.

24. **Digitária** Scop. Smaaaxene uden Svøb, samlede til en fingerformet Halvskjærm, dannet af ensidige Ax; Yderavnerne uligestore: den nedre liden eller 0, den øvre 3-nervet, stakløs, kortere end Smaaaxet; den golde Blomst dannet af 1 stakløs Inderavne af Smaaaxets Længde.

† 25. **Pánicum** L. (part.) Smaaaxene uden Svøb, samlede til en alsidig Top med forlængede Grene; Yderavnerne tilspidsede i en kort Braad, uligestore: den nedre kortere end Smaaaxet, 5-nervet, den øvre af Smaaaxets Længde, 9—11-nervet; den golde Blomst dannet af 2 Inderavner, af hvilke den nedre er tilspidset, omtrent ligelang med den øvre Yderavne.

26. **Echinóchloa** Beauv. Smaaaxene uden Svøb, samlede til en Top, dannet af ensidige Ax; Yderavnerne uligestore: den nedre kortere end Smaaaxet, den øvre af Smaaaxets Længde, 5-nervet, endende i en Stak eller Braad; den golde Blomst dannet af 2 Inderavner, af hvilke den nedre er ligelang med Smaaaxet, stakbærende.

ββ. Blomsten paa hver Side omgivet af et hindeagtigt Skjæl (ɔ: 2 ufuldkomne, golde Blomster).

27. **Digráphis** Trinius. Smaaaxene paa begge Sider hvælvede; Yderavnerne omtrent ligestore, paa Ryggen kjølformede, uvingede; de golde Blomster skjæghaarede, kortere end den frugtb.; Inderavnerne 2, læderagtige, kortere end Yderavnerne. (Blomsterstanden en sammentrængt Top.)

† 28. **Phálaris** L. Smaaaxene udadtil hvælvede, indadtil hule, Yderavnerne omtr. ligestore, paa Ryggen vingede; de golde Blomster ikke skjæggede, kortere end den frugtb.; Inderavnerne som foreg. (Blomstersanden et rundagtigt Hoved.)

29. **Anthoxánthum** L. Yderavnerne uligestore: den nedre kortere, den øvre længere end Blomsterne, paa Ryggen uvingede; de golde Blomster stakbærende, haarede, længere end den frugtb.; Inderavnerne 2, stakløse, hindeagtige; 2 Støvdragere. (Blomsterstanden en aflang Dusk.)

γγ. *Ingen golde Blomster ved Grunden af de frugtbærende. (Blomsterstanden en valseformet Dusk).*

30. **Alopecúrus** L. 2 nedentil sammenvoxne, omtrent ligestore Yderavner uden Stak, 1 Inderavne med en nedenfor Midten befæstet Stak.

31. **Phleum** L. 2 frie, omtrent ligestore, i en Stak eller Braad tilspidsede Yderavner; 2 Inderavner uden Stak.

β. Blomsten under Blomstringen aaben, Griflerne korte, Arrene udtræde ved Grunden af Blomsten.

αα. Inderavnerne ved Grunden omgivne af lange Haar.

32. **Psamma** Beauv. Blomsterstanden sammenkneben, duskformet; Yderavnerne længere end de læderagtige, kort stakbærende Inderavner, den nedre Yderavne mindre, 1-nervet, den øvre større, 3-nervet (eller indbyrdes ligelange).

33. **Calamagróstis** Adans. Blomsterne i en Top; Yderavnerne længere end de hindeagtige, med en kortere eller længere Stak forsynede Inderavner; den nedre Yderavne længere end den øvre.

Phragmites communis β, repens.

ββ. Inderavnerne uden eller med meget korte Haar ved Grunden.

34. **Agróstis** L. Yderavnerne kjølformigt sammentrykte, længere end Blomsten og indbyrdes lidet uligelange; Inderavnerne (1—2), hindeagtige. (Blomsterstanden en Top.)

35. **Milium** L. Yderavnerne bugformigt hvælvede, indbyrdes ligelange og af Længde med Blomsten; Inderavnerne tilsidst læderagtige. (Blomsterstanden en Top.)

Melica uniflora.
Catabrosa aquatica β, subtilis.

b. Smaaaxene med 2 eller flere fuldt udviklede Blomster.

aa. Yderavnerne (idetmindste den ene) længere end eller ligelange med Smaaaxet.

α. Nogle af Blomsterne særkjønnede eller golde.

36. **Mélica** L. Smaaaxene 2—fleerblomstrede, de nedre (1—2) Blomster tvekjønnede, den øvre gold, alle stakløse;

Yderavnerne hvælvede, omtrent af Blomsternes Længde; Arrene udtræde ved Grunden af Blomsten.

37. **Hieróchloa** Gmelin. Smaaaxene 3-blomstrede, de 2 nedre Blomster ♂ trehannede, den øvre ☿ tohannet, alle stakløse (eller med en kort Stak); Yderavnerne kjølformigt sammentrykte, omtrent af Blomsternes Længde; Arrene udtræde i Spidsen af Blomsten.

38. **Holcus** L. Smaaaxene 2-blomstrede, den nedre Blomst ☿ stakløs, den øvre ♂ med en Stak fra Ryggen; Yderavnerne kjølformigt sammentrykte, længere end Blomsterne; Arrene udtræde ved Grunden af Blomsten.

Avena elatior.

Setaria glauca.

β. Alle Blomsterne ☿.

39. **Fluminia** Fr. Yderavnerne bugformigt hvælvede, den nedre 3-, den øvre 5-nervet; Inderavnerne ved Grunden omgivne af Haar, den nedre 5-nervet, i Spidsen 3-fliget, stakløs; Frugtknuden i Spidsen haaret.

40. **Triódia** R. Br. Yderavnerne bugformigt hvælvede, begge ved Grunden 5-nervede; den nedre Inderavne læderagtig, 7-nervet, ved Grunden og i Randen haaret, i Spidsen 3-tandet, (eller 2-tandet med en kort Braad i Indskjæringen); Frugtknuden glat.

41. **Koeléria** Pers. Yderavnerne kjølformigt sammentrykte, den nedre 1-, den øvre 3-nervet; den nedre Inderavne udeelt, stakløs eller med en kort Braad fra Spidsen; Frugtknuden glat, fri. (Blomsterne i Dusk).

42. **Aira** L. (part.) Yderavnerne kjølformigt sammentrykte; Inderavnerne med Haar ved Grunden, den nedre i Spidsen udrandet eller gnavet, med en Stak udgaaende fra Ryggen eller Grunden; Frugtknuden glat, fri, uden Længdefure. (Blomsterstanden en Top.)

43. **Corynéphorus** Beauv. Yderavnerne kjølformigt sammentrykte; Inderavnerne med Haar ved Grunden, den nedre udeelt, spids, med en Stak udgaaende fra Grunden; Stakken paa Midten leddet og ved Leddet haaret, dens øvre Ledstykke

opadtil kølleformet; Frugtknuden glat, med en Længdefure paa den indre Side.

44. **Airópsis** Desv. (Fr. mant. 3). Yderavnerne kjølformede; den nedre Inderavne trind, utydeligt 3—5-nervet, i Spidsen 2-kløvet med en knæbøiet Stak fra Ryggen; Frugten glat, tilvoxet til Inderavnen.

45. **Trisétum** Pers. (Fr. m. 3). Yderavnerne kjølformede, den nedre Inderavne hindeagtig, i Spidsen 2-børstet, 3—5-nervet med en kjølformet Midtnerve og en knæbøiet Stak fra Ryggen; Frugten glat (eller i Spidsen skjægget), fri, uden Længdefure.

46. **Avéna** L. (part.) Yderavnerne bugformede, den nedre Inderavne ved Grunden læderagtig, 5—11-nervet, paa Ryggen trind med tokløvet eller tandet Spidse og en knæbøiet Stak fra Ryggen; Frugten i Spidsen eller overalt haaret, fri, med en Længdefure paa den indre Side.

Holcus. L. n. 38.

bb. Yderavnerne kortere end Smaaaxet (af Længde med eller kortere end den nedre Blomsts Inderavner).

α. En af Blomsterne i Smaaaxet ♂ eller gold.

47. **Phragmítes** Trin. Blomsterne 2—7, ved Grunden omgivne af lange Haar (den nedre, ♂ eller golde Blomst undtagen); Yderavnerne uligelange (den øvre størst); den nedre Inderavne sylspidset, 3-nervet, den øvre meget kortere.

48. **Enódium** Gaudin. Smaaaxene ægformet-aflange, 2—3-blomstrede; Blomsterne uden Haar ved Grunden, den øvre gold; Yderavnerne uligelange (den øvre størst); den nedre Inderavne spids, æg-lancetformet, 5-nervet, stakløs. (Straaet har kun et enkelt Led ved Grunden).

Melica nutans (den øvre Blomst gold).

β. Alle Blomsterne fuldt udviklede.

αα. Den nedre Inderavne stakløs, med parallele, i Spidsen ikke sammenløbende Nerver,

* bugformigt-hvælvet.

49. **Briza** L. Smaaaxene før Blomstringen bredt-ægfor-

mede, efter samme hjerteformede, 6—10-blomstrede, Blomsterne toradet-taglagte; Yderavnerne ligelange; Inderavnerne i Spidsen afrundede, den nedre ved Grunden hjerteformet-øret, svagt 7—9-nervet.

50. **Catabrósa** Beauv. (Fr. m. 3). Smaaaxene ægformede, 1—3-blomstrede; Yderavnerne uligelange (den øvre størst); den nedre Inderavne tværhugget, budt, i Spidsen gnavet, 3-nervet.

51. **Glycéria** R. Br. (Fr. m. 2, 3). Smaaaxene linieformede eller aflange, 4—12-blomstrede; Yderavnerne uligelange (den øvre størst); den nedre Inderavne 5—7-nervet, i Spidsen hindeagtig.

** Den nedre Inderavne kjølformigt-sammentrykt.

52. **Poa** L. Smaaaxene ægformede eller elliptiske, fladtrykte, 2—8-blomstrede; Blomsterne tæt taglagte, ved Grunden frie eller løst sammenhængende formedelst en fiin, kruset Uld.

ββ. Den nedre Inderavnes Nerver (idetmindste de midterste) sammenløbende i Spidsen, Midtnerven (som oftest) i eller nedenfor Spidsen udløbende i en Stak.

* Smaaaxene uden Hylster ved Grunden.

† Inderavnerne bugformigt-hvælvede.

53. **Festùca** L. (part.) Yderavnerne uligelange (den nedre 1-nervet, over halvt saa lang som den 3—5-nervede øvre) eller næsten ligelange; den nedre Inderavne 3—5-nervet, stakløs eller med Midtnerven udløbende i en Stak fra Spidsen, den øvre fiint-randhaaret; Griflerne befæstede i Spidsen af Frugtknuden. (Bladskeden heelt kløvet.)

54. **Vúlpia** Gmel. Yderavnerne uligelange: den nedre meget kort (ikke halvt saa lang som den øvre) eller 0; den nedre Inderavne 5-nervet, med en lang Stak befæstet i Spidsen, den øvre fiint-randhaaret; Griflerne i Spidsen af Frugtkn. (Blomsterstanden sammentrængt; Bladskederne heelt kløvede; Smaagrenene imod Grunden af Smaaaxene kølleformede; Støvdr. ofte 1.)

55. **Bromus** L. (part.) Yderavnerne uligelange: den nedre 3—5-nervet, over halvt saa lang som den øvre

(5—∞-nervede); den nedre Inderavne 5—7-nervet, med en Stak befæstet nedenfor den tokløvede Spidse, den øvre i Randen kamformigt-børstehaaret; Griflerne befæstede paa Siden (ovenfor Midten) af den haarede Frugtknude. (Bladskederne neppe i deres halve Længde kløvede.)

†† Inderavnerne sammentrykte, med kjølformet Midtnerve.

56. **Schedonórus** Beauv. (Fr. bot. not. 1843). Yderavnerne ligesidede, uligelange: den nedre 1-nervet, over halvt saa lang som den øvre, 3-nervede; den nedre Inderavne 5-nervet, med en Stak i eller lidet nedenfor Spidsen; Griflerne befæstede paa Siden (ovenfor Midten) af den haarede Frugtknude; Bladskederne neppe i deres halve Længde kløvede.

57. **Dáctylis** L. Yderavnerne uligesidede, den ene (bredere) Side hvælvet, den anden flad eller indtrykt, uligelange: den nedre kortere, 1-nervet, den øvre 3-nervet; den nedre Inderavne 5-nervet med stivt-randhaaret Kjøl og en kort Stak lidet nedenfor Spidsen; Griflerne endestillede, Frugtknuden glat. (Bladskederne kløvede i næsten hele deres Længde; Smaaaxene sammenhobede til ensidige Nøgler.)

** Smaaaxene ved Grunden omgivne af et kamformigt-fliget Hylster, (et uudviklet Smaaax).

58. **Cynosúrus** L. Blomsterstanden Dusk, dannet af toradet stillede, ensidigt vendte Nøgler; Smaaaxene 2—5-blomstrede.

3. Orden. *Trigynia (Trehunnede).*

59. **Holósteum** L. Bæger og Krone 5-bladede; Kronbladene i Spidsen tandede; Frugten en med 6 Tænder opspringende, mangefrøet Kapsel. Frøene skjoldformede (Støvdragerne undertiden 4 eller 5). (Enaarig Urt med modsatte Blade. N. F. Alsinaceæ.)

Montia L. (3, 1).

Stellaria media. (10. 3).

I. Monogynia.

1. Valeriana. Baldrian.

a. Stængelen firekantet med stribede Sider. Blomsterne tveboe.

35. **V. dioeca** L. (Tvebo-B.) H. 42; Drej. n. 31; F. D. 687; Rchb. fl. germ. tab. XII, 1428.

Bladene paa Rodstokken og de overjordiske Vandgrene heelrandede, ægformet-ovale; *Stængelbladene* lyreformet-snitdeelte med linieformet-ovale, budte, næsten heelrandede Afsnit.

½—1' høi. ♂ Planten lavere og spædere end ♀, men med større, kjødfarvede, sjeldnere hvide Kroner og mere udspredt Qvast; ♀ Kr. smaae, hvide. 5. (6—7. fr.) ♃.

I fugtige Enge, hyppig paa *Øerne*; i *Halvøens* sydlige Deel bemærket paa flere Steder, mod N. sjeldnere eller maaskee aldeles forsvindende (mangler f. Ex. i Egnen ved Randers (7) og Haraldslund!).

b. Stængelen furet. Blomsterne ☿.

36. **V. sambucifolia** Mikan [Pohl. fl. boëm, I, 41] (Hyldbladet B.) Rchb. fl. germ. XII, 1431; Fr. mant. 3, p. 1; H. N. XI, 16.

Alle *Bladene* fjersnitdeelte, med 3—5 Par lancetformede eller elliptiske, grovt og fjernt-tandede Afsnit; *Rodstokken* skyder over- eller underjordiske Udløbere.

Qvasten efter Afblomstringen meget udspredt med fjerntsiddende Blomster. Skalfrugterne omtrent dobbelt saa store som hos følg.; Kr. hvid eller kjødfarvet. Blomstringstid hos os mindst 8—14 Dage tidligere end følg. 6—7. ♃.

Anm. Synes at være en naturlig og vel adskilt Art, om der end kunde ønskes mere bestemte Characterer for at begrunde Adskillelsen. Dyrket i meget tør Jord, har den i 6 Aar vedligeholdt sine Udløbere og særegne Habitus (12). De til hver Art hørende Afændringsformer maa nærmere iagttages.

Ved Randen af Bække og Grøfter og paa andre sumpige Steder især i Skove, almindeligt udbredt over hele Landet.

37. **V. officinalis** L. (Læge-B.) H. 43; Drej. n. 32 (undt. Voxest.) F. D. 570! Rchb. fl. germ. XII, 1432.

Alle *Bladene* fjersnitdeelte, med 6—9 Par lancetformede, heelrandede eller tandet-saugtakkede Afsnit; *Rodstokken* med eler udenl underjordiske Udløbere.

Qvasten med talrige og mere tætsiddende Blomster, Kr. blegrød, kjødfarvet eller hv., Roden stærktlugtende (som hos den foreg.) 7. ♃.

β, *angustifolia* (V. angustifolia Tausch, Rchb. fl. germ. XII, 1433); H. N. XI, 15; V. off. *β*, minor Koch Syn. II, 369.) Bladafsnittene linie-lancetformede, næsten alle heelrandede.

Anm. Denne Form forekommer hyppigt med Udløbere, hvis Mangel eller Nærværelse fortrinsviis turde rette sig efter Voxestedet. Var. desuden i Henseende til Beklædningen, Stængelens Høide o. s. v. (Adskillelsen mellem *α*, *major* og *β*, *minor*, saaledes som den er fremstillet hos *Koch*, forekommer mig ikke begrundet i Naturen, da Stængelens Høide og Bladenes Indskjæring neppe staae i Afhængigheds-forhold til hinanden).

I Grøfter, paa Enge mellem Krat, ikke sjelden, men mindre hyppig end foreg., meest udmærket og i stor Mængde har jeg fundet den paa Kalkgrund (Møens Klint! Alindelille!)

2. Valerianella. Krop.

38. **V. olitoria** [Poll. palat. 1, p. 30]. (Tandfri K.) Rchb. fl. germ. XII, 1398; H. N. XIII, 33; Fedia Vahl, H. 44; Drej. n. 33; F. D. 1681; Valeriana Locusta *α* olitoria L.

Stængelen kantet-furet, paa Kanterne svaghaaret af nedadvendte Haar; *Stængelbladene* lancetformede, i Spidsen og ved Grunden afrundede; *Skalfrugten* ægformet rundagtig, fladtrykt, trerummet, de 2 tomme Rum større end de frøbærende, adskilte ved en ufuldstændig Skillevæg; den oversædige *Bægerkrave* utydeligt 2—3-tandet.

Plantens Farve blaagrøn, Rodbladene omvendt-ægformede, de øvre Stængelblade ved Grunden ofte svagt-tandede. Kr. blegblaa, næsten hvid. 5. (6 fr.) ⊙.

Paa Diger og dyrkede, især tørre, Marker ikke sjelden, og bemærket i alle danske Provindser, men paa Halvøen mindre hyppig.

39. **V. dentata** [Poll. l. c.] (Tandbægret K.) Rchb. fl. germ. XII, 1402; Fedia Vahl, H. 44; Drej. n. 34; H. N. IV, 8; Valeriana Locusta *δ*, dentata L.; V. olitoria F. D. 738; Valerianella Morisonii DC.

Stængelen (især under Leddene) ru; *Stængelbladene* linie-lancetformede, ved Grunden ofte saugtakkede; *Skalfrugten* ægformet-kegleformet, enrummet med Spor til 2 tomme Rum i Form af linieformede Striber, indsluttende et ægformet Mellem-

rum; det oversædige *Bæger* omtr. 1/4 af Skalfrugtens Længde, skraat afskaaret, faatandet, med uligestore, nerveløse Tænder.

Rodbladene spadeformede, Kr. blegrød eller hvid. 6—7. ⊙.

α, *lejocarpa* Koch; Rchb. l. c. f. 1402. Frugten glat.

β, *dasycarpa* Rchb. l. c. f. 1403. Frugten beklædt af udstaaende, i Spidsen indbøiede Haar.

Paa dyrkede Marker som Ukrud i Vintersæden, især paa de ***sydlige Øer***: Bornholm, Møen, Falster, Lolland og Langeland; i det sydlige Fyen alm. (12); i Sydsjælland v. Høvdingsgaard og Præstø (Dr.)! I de nordligere Egne ikke bemærket.

† *V. eriocarpa* (Desv. journ. bot. 2 p. 314 t. 11, f. 2.) Fedia Rchb. ic. I, f. 132. Det oversædige Bæger omtr. ligelangt med Skalfrugten, 5—6-tandet med skraat afskaarne, uligestore, nætformigt-nervede Tænder, de tomme Rum indslutte et ovalt Mellemrum, forøvrigt som foreg.

Forvildet i Rosendals Have paa Østerbro, og tidligere paa Pladsen ved Thorvaldsens Museum!

3. Montia. Vandarve.

40. **M. rivularis** [Gmel. Fl. bad. I, p. 302]. (Stor V.) Koch. Syn. II, 445; H. N. XIV, 58; M. fontana major F. D. 1926; M. lamprosperma Chamisso. (Linnæa VI, p. 564 t. 7.)

Stængelen langstrakt (2—8″ høi), flydende; *Bladene* omvendt-ægformede; *Blomsterne* i faablomstrede Qvaster fra Hjørnerne af de modsatte Blade; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen nikkende; *Frøene* med fiint punkteret, glindsende Skal.

Bladene af en frisk grøn Farve, saftrige. Kr. hvide, kun aabne i Solskin. 7—8. ♃.

I Kildevæld, Bække, almindelig paa ***Halvøen***, synes at være mindre hyppig paa Øerne: *Sj.* Strandmøllen (15), Nymølle! ***Bornh.*** v. Sandvig!

41. **M. minor** [Gmel. l. c. p, 301] (Liden V.) Koch syn. II, 445; M. fontana L., Cham. (l. c.); F. D. 131 (?)

Stængelen (1/2—2″ høi) opret eller opstigende; *Bladene* elliptiske eller omvendt-ægformede; *Blomsterne* i fleerblomstret, endestillet Qvast eller paa enblomstrede, efter Afblomstringen nikkende Blomsterstilke fra Hjørnerne af de modsatte Blade; *Frøenes* Skal grovt punkteret, glandsløs.

Bladene mere guulgrønne, mindre saftige. Kr. som foreg. 5—6 og 9. ⊙.

Ved Bredderne af stillestaaende Vand; paa fugtig, af og til oversvømmet, især sandig Grund: i *Sjæll.* og paa *Bornh.* ikke sjelden, og, som det synes, ogsaa udbredt over de andre danske Øer (jeg har seet Expl. fra Møen, Falster, Lolland, Fyen); fra *Halvøen* er den derimod ikke opgivet mig fra andre Steder end Dronninglund i Vendsyssel (12), Hansted Mose (2), Hjortlund ved Ribe (12).

4. Crocus. Safran.

42. **C. vernus** L. (Vaar-S.) H. II, 112; F. D. 2042; Rchb. fl. germ. IX, tab. 355.

Hovedaxen en fladtrykt-kugleformet *Knol*, beklædt med brune, trævlede Hinder (det foreg. Aars henvisnede Bladskeder); *Bladene* smalt-linieformede, mørkgrønne med hvid Midtnerve og tilbagerullet Rand, ved Grunden omgivne af 4—5 hvide Bladskeder uden Plade, Blomsterstilken af et 1-bladet Hylster.

½' høi. Blomsterne blaae, aabne sig kun i Solskin. Frugtknuden under Blomstringen skjult langt nede i Hylsteret. 3—4. ♃.

Paa Enge, meget sjelden og hidtil kun funden i *Slesvig*: Hammelmark NO. for Eckernförde (N), Neuwerk ved Slesvig, Slotsengen ved Husum (16).

5. Iris. Sværdlilie.

43. **I. Pseudacorus** L. (Guul S.) H. 45; Drej. n. 35; F. D. 494; Rchb. fl. germ. IX, tab. 344.

Bladene sværdformede, af Stængelens Længde; *Dækbladene* af Længde med eller længere end Blomsterne; *Blomsterdækkets* ydre Flige store, elliptiske, gule med brune Striber ved Basis, de indre lancetformede med bredere, foldet Basis, mindre end Arrets Flige; *Kapselen* trekantet.

2—3' høi. Blomsterne gule. 6—7. ♃.

I Kjær, ved Aa- og Søbredder, almindeligt udbredt i Danmark.

44. **I. spuria** L. (Blaa S.) H. 46; Drej. n. 36; F. D. 734; Rchb. fl. germ. IX, tab. 345; H. N. XII, 70.

Bladene sværdformede, kortere end Stængelen; *Dækbladene* kortere end Blomsterne; *Blomsterdækkets* ydre Flige med ægformet, blaa Plade og smalere, rødstribet, Negl, de indre omvendt-ægformede, lila, længere end Arrets Flige; *Kapselen* sexkantet.

1—2' høi. Blomsterne blaae. 6. ♃.

Ved Strandbredder af Øer i Øresundet og Østersøen: hyppig ved Nordkysten af Saltholm (!), i Nakskov Fjord paa Øerne Steensø! og Dueholm (9), Iholm mellem Fyen og Thorseng (Bredsdorff 1778, nu forsvunden, 12). ⊞

Anm. I. germanica L., som af Kylling angives fra Lolland, er ikke funden der senere, og hvis Citatet forøvrigt er rigtigt, maa den vel antages at have været forvildet fra Haver, eller ialtfald forlængst ophørt at være vildvoxende i vor Flora. Fries (Bot. not. 1845 p. 123) antager forøvrigt, at de ældre Angivelser om denne sigte til I. squalens.

6. Cyperus. Fladax.

45. **C. fuscus** L. (Bruunt F.) H. 50; Drej. n. 38; F. D. 179; And. Cyp. Scand. t. I, f. 2; Rchb. fl. g. VIII, tab. 280; H. N. XII, 79.

Stængelen skarpt-trekantet, med hule Sider; *Smaaaxene* fladtrykte, linieformede, med taglagte, tilsidst udspærrede Dækskjæl; *3 Ar; Frugten* elliptisk, skarpt trekantet.

Smaaaxene samlede til 1 eller (hos kraftigere Expl.) flere, i en halvskjærmformet Qvast stillede Hoveder i Enden af Stængelen, omgivne af oftest 3 Svøbblade, der ere længere end Blomsterstanden; Dækskjællene sortbrune, med grøn, i en kort Spids udløbende Midtnerve. 7—8. ⊙. (Synes ikke i ethvert Aar at komme til Udvikling.)

I udtørrede Søer og paa fugtige, af og til oversvømmede Steder, ikke almindelig: *Sj.* Skjæremøllen ved Fredensborg (Dr.), Frederiksborg, Lyngby, Frue Skov ved Bagsværd, Fortunen (H), Ermelund (26), mellem Christiansholm og Bellevue (Dr.); ***Loll.*** ved Steensgaard (19); ***Thorseng*** i en Skov mellem Lundby og Thaersminde! ⊼

46. **C. flavescens** L. (Guult F.) H. 50; F. D. 1682; And. I, 1; Rchb. VIII, tab. 278.

Stængelen budt-trekantet, *Smaaaxene* linie-lancetformede, fladtrykte, med taglagte, tiltrykte, budte Dækskjæl; *2 Ar; Frugten* rundagtig, fladtrykt.

Blomsterstand og Svøbblade som hos foregaaende. Dækskjællene guulbrune med grøn Midtnerve. 7—8. ⊙ (♃? I Frankerig har jeg fundet Expl. med i Spidsen knolleformigt fortykkede Udløbere. Maa nærmere undersøges).

Paa fugtige Steder. *Efter H.* funden i Slesvig af Lehmann. ⊞

7. Schoenus. Skjæne.

47. **S. ferrugineus** L. (Rustfarvet S.) H. 47; Drej. n. 37; F. D. 1503; And. I, 3; H. N. I, 72; Chætospora Rchb. VIII, tab. 285.

Stænglerne tueformigt samlede, mange Gange længere end Bladene; *Smaaaxene* 2—4, samlede i et elliptisk, endestillet Hoved; *det ydre Svøbblad* opret, lidet længere end Hovedet; *Dækskjællene* glatte; *Blomsterdækket* dannet af 3—5 Børster.

½—1' høi. Dækskjællene og Bladskederne glindsende og sortagtigt kastaniebrune. 6. ♃.

I Tørvmoser, sjelden i Danmark: *Sj.* Bidstrupgaards Mose (!) og Svogerslev Mose (20) ved Roeskilde; ***Moen*** i Enggrøfterne ved Grønsund (11); *J.* Bjørnsholm, Vissegaards Mose ved Aalborg (23), Moser Ø. for S. Tranders (12). |*

48. **S. nigricans** L. (Sortagtig S.) H. 47; F. D. 2281; And. I, 4; Rchb. VIII, tab. 286; H. N. IV, 89.

Stænglerne og *Rodbladene* tueformigt samlede (Bladene omtrent halvt saa lange som Stgl.); *Smaaaxene* 5—8, samlede i et rundagtigt, endestillet Hoved; *det ydre Svøbblad* skraat opstigende, meget længere end Hovedet; *Dækskjællenes* Rygnerve ru; *Børster* 0 (eller 6).

½—1' høi. Dækskjællene og Bladskederne glindsende sortbrune. 6. ♃.

I Tørvmoser, meget sjelden og kun bemærket paa Halvøen: *J.* Gravens Mose i V. Hanherred, Jensby og Hillerslev Moser i Thy (Dr.).

8. Rhyncospora. Næbfrø.

49. **R. fusca** [Roem. & Schult. Syst. II, 88]. (Bruun N.) And. I, 7; Rchb. VIII, 285; H. N. XIV, 80; Schoenus L., H. 49; F. D. 1562.

Rodstokken krybende; den blomsterbærende *Stængel* opret, med (i Spidsen af Stængelen og fra de øvre Bladhjørner) Smaaax sammenhobede til elliptiske Nøgler, der ere meget kortere end det ydre Svøbblad; *Blomsterdækkets* Børster 3, dobbelt saa lange som Frugten; *Støvdragere* 3; *Arrene* 2, længere end Griffelen.

¼—½' høi. Bladene guulgrønne, Dækskjællene brune. 7—8. ♃.

I Tørvmoser paa Hedegrund, kun funden paa ***Halvoen***: *J.* Viborg (H); ***Sl.*** Oxager i Angeln (28); i Vesteregnene almindelig (H)!

50. **R. alba** [Vahl Enum. II, 236] (Hvid N.) Drej. n. 39: And. I, 6; Rchb. VIII, 285; Schoenus L., H. 49; F. D. 320; L. Herb. IV, 71.

Stænglerne tueformigt samlede, opstigende, med (i Spidsen af Stængelen og fra de øvre Bladhjørner) Smaaax sammenhobede til rundagtige Nøgler, omtrent af det ydre Svøbblads Længde; *Blomsterdækkets* Børster omtrent 10, af Længde med Frugten; *Støvdragere* 2; *Arrene* 2, kortere end Griffelen.

½—1′ høi. Bladene mere blaagrønne, Dækskjællene hvidgule, imod Frugtmodningen blegbrune. 6—8. ♃.

I Kjær og Hedemoser, især i Hængedynd: paa ***Halvøen*** alm. især i den midterste og vestlige Deel; sjeldnere paa Øerne: ***F.*** Langensø (13), Rødskebølle (12); ***Falst.*** i Horreby Lyng! ***Sj.*** Holmegaardsmosen, Tepri og Lyngby Mose (H), Erlandsens Mølle ved Hillerød (7), Helsingør (H); ***Bornh.*** i Høilyngen (8).

9. Eleocharis. Sumpstraa.

a. Frugten jævn.

51. **E. palustris** [R. Br. prodr. fl. nov. holl. I, 80.] (Almindeligt S.) Drej. n. 43; Scirpus L., H. 51; F. D. 273; And. II, 22; Rchb. VIII, 297; H. N. II, 68; L. Herb. VII, 137.

Rodstokken krybende; *Stængelen* trind, noget fladtrykt, med to lige afskaarne, bladløse Skeder ved Basis; *Axet* linie-lancetformet eller ovalt; *Dækskjællene* næsten spidse, de 2 nedre (blomsterløse) budte, omfattende hver Halvdelen af Axet; 2 *Ar; Frugten* omvendt-ægformet, noget fladtrykt med afrundet Rand.

Var. efter Voxestedet i Høide (⅓—1′), Axets Form o. s. v. 6—8. ♃.

Almindelig paa fugtige Enge, i Moser, ved Søbredder og i selve Vandet (alm. den større Form).

52. **E. uniglumis** [Link i Jahrb. d. Gew. K. I, 3, 77. (Enskjællet S.) Scirpus Fr. mant. 2, 45; Rchb. VIII, 296; And. II, 23; H. N. II, 69; S. palustris β, minor H. 51; S. acicularis F. D. 167 (?)

Stængelen trind; *Axet* æg-lancetformet; *det nedre* (blomsterløse) *Dækskjæl* rundagtig-ægformet, heelt omfattende Axet, (forøvrigt som foreg.)

Ansees af Mange for en Form af foreg., fra hvilken den, foruden de angivne Kjendetegn, er forskjellig ved mere glindsende, mørkrødbrune Bladskeder og finere Stængler. 6—8. ♃.

Paa Enge og andre fugtige Steder, især ved Strandkanterne, forekommer i alle Provindser, men ikke saa hyppig som foreg.

53. **E. multicaulis** [Smith fl. britt. I, 48. Scirpus] (Mangestænglet S.) H. II, 113; F. D. 1923; Rchb. VIII, 296; And. II, 24; Fr. mant I, 3; H. N. II, 67.

Stænglerne tueformigt-samlede, trinde, med to bladløse, skraat afskaarne Skeder ved Grunden; *Axet* æg-lancetformet eller ovalt; *Dækskjællene* budte, det nedre udrandet, heelt omfattende Axet; 3 *Ar; Frugten* omvendt-ægformet, skarpt 3-kantet.

De nederste Blomster i Axet ere stundom topskydende; Bladskederne blegbrune. Hos Rchb. (anf. St.) er den afbildet med 2 Ar, og maaskee altsaa disses Antal er forskjelligt; paa alle de af mig undersøgte Expl. har jeg fundet 3 Ar. 6—8. ♃.

Ved Søbredder og paa oversvømmet, sandig Grund, hidtil kun bekjendt fra S l e s v i g: Huusby (28) og Oxager i Angeln (16) Leck (Heiberg); Romø (N.) i smaae Sumper udenfor den vestlige Klitrække (16). *

b. F r u g t e n s t r i b e t.

54. **E. acicularis** [R. Br. l. c.] (Naaleformet S.) Drej. n. 44; Scirpus L., H. 53; F. D. 287; Rchb. VIII, 294; And. II, 26.

Stængelen traadformet, furet-4-kantet; *Axet* ægformet-elliptisk, faablomstret; *Dækskjællene* ægformede; 3 *Ar; Frugten* omvendt-ægformet, med omtrent 8 Striber paalangs.

Rodstokken alm. krybende, stundom sammentrængt, med tueformigt samlede Stgl. Hele Planten meget spædere og finere end de foreg. 6—8. ⊙ (efter Koch), ♃ (Horn. o. Fl.)

Ved Sø- og Aabredder, (paa sandig og leret Bund) alm. i Sjælland og paa Bornholm og savnes neppe i nogen af de danske Provindser (fra Fyen har jeg ikke endnu seet Expl.)

10. Scirpus. Kogleax.

a. *B æ o t h r y o n* N. E. 1 e n d e s t i l l e t e n k e l t A x, 6 B ø r s t e r i B l o m s t e r d æ k k e t, 3 A r.

55. **S. parvulus** [R. & S. Syst. Veg. II, 124.] (Lavt K.) F. D. 2161; Rchb. VIII, 299; And. I, 20; H. N. X, 68; S. nanus Spreng., H. II, 113.

Stænglerne trinde, med indvendige Tværrum, ved Grunden

omgivne af tyndhindede Bladskeder uden Plade; *Dækskjællene* ovale, budte; hveranden af Børsterne længere end den 3-kantede, jævne Frugt.

Rodstokken krybende, udsender traadfine Udløbere med en opsvulmet Knop i Spidsen; Planten liden som E. acicularis, men mere robust. 7—8. ♃.

Ved Sø- og Flodbredder: ***Sl.*** ved Bredderne af Slien i Mængde (16); ***Loll.*** i stor Mængde paa inddæmmede Strækninger af Nakskov Fjord, f. Ex. ved Holeby (19). Maa nærmere eftersøges, da dens Lighed med foreg. let kan skjule den for en flygtig Betragtning.

56. **S. pauciflorus** [Lightf. fl. Scot. p. 1078.] (Faablomstret K.) F. D. 1862 (høire Fig.); Rchb. VIII, 299; And. I, 21; S. Bæothryon Ehrh., H. 52; H. N. II, 66; Heleocharis Bæothryon Drej. n. 45.

Stænglerne tueformigt samlede, trinde, ved Grunden omgivne af Bladskeder uden Plade; *Axene* rundagtigt ægformede, 4—6-blomstrede; *Dækskjællene* ægformede, budte, alle blomsterbærende, det nedre større og omfattende, kortere end Axet, *Børsterne* lidt kortere end den 3-kantede, paalangs stribede Frugt.

4—8" høi. 6—8. ♃.

β, minor (Blytt) F. D. 1862 (venstre Fig.) Straaene lavere (omtr. 2" høie), opstigende.

I Hedemoser, ved Søbredder og paa fugtige Overdrev, alm. udbredt paa ***Halvøen***, mindre hyppig og kun sporadisk paa ***Øerne.*** *β*, paa mere tør Grund, f. Ex. Amager Fælled! Overdrev ved Støvringgaard i Jylland!

57. **S. cæspitosus** L. (Tue-K.) H. 52; F. D. 1861; Rchb. VIII, 300; And. I, 19; Limnochloa Drej. n. 47.

Stænglerne tueformigt samlede, trinde, stribede, ved Grunden omgivne af tæt-taglagte Bladskeder, af hvilke de øvre ende i en kort, sylformet Plade; *Axet* 3—5-blomstret; *Dækskjællene* ægformede, budte, det nedre tomt, af Længde med og omfattende Axet, tilspidset i en tyk, bladagtig Braad; *Børsterne* længere end den 3-kantede, jævne Frugt.

2—8" høi. Straaene meget stive og tæt sammenhobede. Skederne glindsende og løst omsluttende. 5—7. ♃.

I Lyngmoser, almindelig i ***Halvøens*** Hedeegne, paa Øerne ikke alm.; ***F.*** i Mængde paa Hals Overdrev v. Hofmansgave (18); ***Falst.*** Horreby Lyng (14) ***Sj.*** gl. Kjøgekro (H.), Holmegaardsmosen! ***Bornh.*** i Høilyngen alm.!

b. *Heleogiton Link.* Stængelen flydende, leddet, fra Leddene (Bladhjørnerne) udgaae Blomsterstilke med 1 enkelt, endestillet Ax. Børster 0. Ar 2.

58. **S. fluitans** L. (Flydende K.) H. 54; F. D. 1082; Rchb. VIII, 298; And. I, 18; H. N. II, 70; Dichostylis Beauv., Drej. n. 46.

Stængelen grenet, ved Grunden rodslaaende; *Bladenes* Plade linieformet, længere end Skeden; *Axene* faablomstrede; *Frugten* tveægget-fladtrykt.

De meget tynde, flydende Stængler ere eensbetydende med beslægtede Arters krybende Rodstok, de fra Bladhjørnerne udgaaende Blomsterstilke med hines overjordiske „Stængler". Dækskjællene lysgrønne, i Randen hindeagtigt blegbrune. 7—8. ♃.

I rindende og stillestaaende Vand: paa *Halvøen* hist og her: Koustrup i Thy (Dr.), Aarslev ved Aarhuus, Lille og Store Ring ved Skanderborg (H.), Borris! Henne! og derfra mod S. i *Slesv.* ikke sjelden (N.); paa *Øerne* kun angivet fra (*Sj.*) en Dam i Hareskoven og (*Bornh*). ved Vallensgaarden (H.). *

c. Blomsterstanden tilsyneladende sidestillet, idet det større Svøbblad udvikler sig i Retning af Stængelen og ligner en Fortsættelse af denne. Smaaaxene alm. 2 eller flere, i siddende eller til en sammensat, halvskjærmformet Qvast forenede Nøgler.

aa. Isolepis R. Br. Dækskjællene i Spidsen hele, med en Braad. Børster 0.

59. **S. setaceus** L. (Børsteformet K.) H. 55; Drej. n. 53; F. D. 311; Rchb. VIII, 301; And. 1, 17; H. N. I, 74.

Stængelen trind, ved Grunden beklædt med Bladskeder, af hvilke de øvre have Plade; *Axene* 1—3, siddende, ægformede, kortere end det tilsidst tilbagebøiede Svøbblad; 3 *Ar; Frugten* omvendt-ægformet, noget fladtrykt, stribet paalangs.

1—6" høi. Var. med krybende eller tueformigt sammentrængt Rodstok, Stænglerne oprette eller bueformet nedbøiede, med kortere eller længere Svøbblad, 2 og 3 Støvdr.; Bladskederne rødlige. 7—8. ⊙.

Ved Søbredder, paa fugtige Overdrev, især paa sandig eller tørv-

holdig Bund, sporadisk og ikke almindelig, men bemærket i alle danske Provindser, hyppigst paa Halvøen og i Nordsjælland. *

bb. *Schoenoplectus Rchb. Dækskjællene fryndset-randhaarede, i Spidsen udrandede med en Braad i Indskjæringen. Blomsterdækket børsteformet.*

α. Straaet trindt.

60. **S. lacustris** L. (Sø-K.) H. 54; Drej. n. 54; F. D. 1142; Rchb. VIII, 306; And. 1, 13.

Stængelen ved Grunden med Bladskeder uden eller med en kort Plade; *Blomsterstandens* Grene uddragne; *Dækskjællene* jævne; *Støvknapperne* i Spidsen haarede; 3 *Ar; Frugten* budt-3-kantet.

Stgl. 3—6' høi, af grøn Farve. (En Form i rindende Vand med forlængede Bladplader anføres fra Sydeuropa og maa efsersøges hos os.) 6—7. ♃.

I Bække, Aaer og Indsøer, alm. udbredt i Danmark.

61. **S. Tabernæmontani** [Gmel. Fl. Bad. p. 101.] (Blaagrøn K.) Rchb. VIII, 307; S. glaucus Sm., H. II, 114; Drej. n. 55; F. D. 1922 og 454 (S. Holoschoenus); H. N. II, 65; S. lacustris *β* glaucus Fr. Nov. p. 6; And. 1, 13.

Blomsterstandens Grene korte; *Dækskjællene* rødbrunagtigt-punkterede; *Støvknapperne* alm. glatte; 2 *Ar; Frugten* i Gjennemsnit fladtrykt halvtrind (mere hvælvet udad- end indadtil), forøvrigt som foreg., men lavere (omtr. 2' h.) og mere blaagrøn. 6—7. ♃.

β, monostachys nob. 1 siddende, aflangt Ax, omgivet af 2 længere (uligelange) Svøbblade; Dækskjællene jævne; Bladpladerne stærkt udviklede.

Flere Forff. antage denne paa Grund af Overgangsformer og flere af de angivne Kjendetegns Foranderlighed for en Afart af foreg., frembragt ved Forskjellighed af Voxested; men saavel paa Grund af de anførte Kjendstegn som et særeget Habitus, forekommer mig dog Adskillelsen af denne og foreg. ligesaa naturlig som flere andre almindeligt antagne Arter.

Ved Bredderne af Salt- og Brakvand, ikke sjelden, bemærket i alle Provindser, især hyppig ved Halvøens Fjorde og Marskenge. *β*, en meget afvigende Form (i Udseende lig S. pungens) funden ved Flaskekroen 1856 (19).

β. Straaet tresidigt.

62. **S. carinatus** [Sm. i E. B. 1983.] (Budtkantet K.). H. N. XII, 81; And. 1, 14; S. Duvalii Hopp., H. II, 114; F. D. 1743; Rchb. 724; S. trigonus Nolt. nov. p. 9.

Stængelen forneden trind, fra Midten opad budt-3-kantet (med 2 hvælvede og 1 flad Side); *Smaaaxene* samlede i flere, stilkede eller siddende Nøgler; *Dækskjællene* spidst-udrandede; *Støvknapperne* glatte; 2 *Ar; Blomsterdækkets Børster* ligelange med den fladtrykte, paa Ryggen hvælvede *Frugt.*

Stgl. 2—4' høi, af grøn Farve, ved Grunden tyk og opblæst, de øvre Bladskeder med længere Plade, Svøbbladet længere og mere opret end hos foreg. 6—7. ♃.

Ved Flodbredder, kun funden ved Bredderne af Eideren (N.)! ☞

63. **S. triqueter** L. (Trekantet K.) H. 56; F. D. 1983; Rchb. 719; And. I, 15; H. N. XII, 82; S. Pollichii Godr. & Gr.

Stængelen overalt skarpt-3-kantet; det øvre Blad med en Plade kortere end Skeden; *Smaaaxene* samlede i et siddende eller flere kortstilkede *Nøgler; Dækskjællene* budt-udrandede; *Støvknapperne* glatte; 2 *Ar; Børsterne* som foreg.; *Frugten* 3-kantet, paa Ryggen hvælvet.

2—4' høi, frisk grøn (ogsaa i tørret Tilstand); Bladpladen bred, 3-kantet, Svøbbladet opret, længere og bredere end hos foreg. 7—8. ♃.

Ved Bredderne af Eideren (N.)! ☞

64. **S. pungens** Vahl. [ms., herb.! enum. II, 255.] (Stikkende K.) H. II, 114; Nolt. nov. p. 9; And. I, 16; H. N. XIII, 79; S. Rothii Hopp., Rchb. 717—18; S. triqueter F. D. 1563.

Stængelen overalt skarpt 3-kantet; de 2 øvre *Blade* med Plade længere end Skeden; *Smaaaxene* enlige eller flere samlede til et siddende Nøgle; *Dækskjællene* spidst-udrandede; *Støvknapperne* i Spidsen randhaarede; 2 *Ar; Børsterne* neppe halvt saa lange som den budt-3-kantede, paa Ryggen hvælvede *Frugt.*

½—1½' høi. Bliver guulbruun ved Tørring. Bladpladerne og det oprette, sylspidsede Svøbblad omtr. dobbelt saa lange, men meget smalere og finere end hos foreg. 7—8. ♃.

Paa lignende Steder som de to foreg. Arter, og ligesom disse, hidtil kun funden i *Slesvig:* ved Slien (Jessen), Ulsnis (16). [*]

d. *Phyllanthela* Fr. Blomsterstanden endestillet, med flere stærkt udviklede Svøbblade. (2 Ar.)

65. **S. maritimus** L. (Strand-K.) H. 56; Drej. n. 56; F. D. 937; Rchb. 726—28; And. I, 11; L. Herb. IX, 164.

Stængelen overalt skarpt 3-kantet, mangebladet; *Smaaaxene* samlede i 1 siddende og flere stilkede Nøgler; *Dækskjællene* spidst udrandede med en Braad i Indskjæringen; *Blomsterdækkets Børster* 3—6, kortere end Frugten; *Støvknapperne* i Spidsen randhaarede; *Frugten* omvendt-ægformet, budt-3-kantet, i Gjennemsnit næsten halvtrind.

1—3′ høi. Dækskjællene kastaniebrune. Rodstokken krybende, ofte knolleformigt opsvulmet. 7—8. ♃.

β, monostachys, 1 enkelt rundagtigt-ovalt Ax.

γ, macrostachys Koch. Smaaaxene lancetformede, næsten 1″ lange.

δ, sphærostachys! Smaaaxene æg-kugleformede.

Ved Strandbredder, meget alm. Formerne paa samme Steder, men sjeldnere: *β*, *F.* Hofmansgave (4), *Loll.* ved Bjerremark (19), *Falst.* Kippinge Nor (19), *Sl.* v. Flensborg Fjord! *γ*, Marienborg paa *Møen* (9) *Loll.* ved Torpe (19); *δ*, Tørvmoser paa Lyø (12).

66. **S. silvaticus** L. (Skov-K.) H. 57; Drej. n. 57; F. D. 307; Rchb. 731; And. I, 10.

Stængelen forneden budt-, foroven skarpt-3-kantet, mangebladet; *Blomsterstanden* flere Gange sammensat, qvastformet, med forlængede Smaagrene; *Dækskjællene* budte med en kort Braad; *Børsterne* 3—6, længere end den 3-kantede *Frugt.*

2—3′ høi. Hele Planten frisk grøn, Bld. brede; Dækskjællene sortgrønne med bleggrøn Midtnerve. Smaaaxene mange Gange mindre end hos foreg. 6—7. ♃.

Paa sumpige Steder i Skove, ved Grøfter, Vandhuller o. s. v., forekommer i alle Provindser, men i enkelte Egne sparsom (f. Ex. i det sydvestl. *Sjæll.* (17), paa *Lolland* og i det nordl. *Jyll.*; ikke bemærket i V. Hanherred (12)).

e. *Blysmus* (Panzer). Smaaaxene toradet ordnede til et sammensat, endestillet Ax. (2 Ar).

67. **S. Caricis** [Retz. Prodr. ed. II, p. 16] (Fladtrykt K.)

Schoenus compressus L., H. 48; F. D. 1622; Blysmus compr. Panz., Drej. n. 41; Rchb. 693; And. I, 9.

Stængelen utydeligt- og budt-3-kantet; *Bladene* flade med kjølformet Midtnerve paa Underfladen; *Smaaaxene* 6—8-blomstrede; *Blomsterdækkets Børster* med nedadvendte Smaatorne, vedblivende, længere end den lindseformet-fladtrykte, glindsende *Frugt; Støvknapperne* i Spidsen randhaarede.

Svøbbladet oftest længere end Axet. Dækskjællene lyst-kastaniebrune. 6—7. ♃.

Paa Enge (saavel Færskvands- som Strandenge) alm. udbredt. ⚹

68. **S. rufus** [Schrad. fl. germ. I, 133] (Rødbrunt K.) Schoenus Huds., H. 48; F. D. 1504; Blysmus Link., Drej. n. 42; Rchb. 694; And. I, 8; H. N. XII, 80; L. Herb. VII, 139.

Stængelen trind; *Bladene* halvtrinde, paa Overfladen rendede; *Smaaaxene* 2—5-blomstrede; *Børsterne* 0 eller hurtigt affaldende, „med opadrettede Smaatorne", kortere end den fladtrykt-halvtrinde, glandsløse *Frugt*.

Svøbbladet ofte kortere, sjeldent længere end Axet; Dækskjællene mørkere og mere rødligt-kastaniebrune, Frugterne større end hos foreg. 6—7. ♃.

Syltenge og Strandfælleder, sporadisk og ikke almindelig: ***Sj.*** Holbek (15), Jægerspriis (19), Boserup (20), Saltholm (!) Vesterfælled, Kjøge (Dr.); ***Møen*** v. Grønsund (14), Ulfshale (17); ***Falst.*** v. Grønsund (9); ***Loll.*** Strognæs (5); ***F.*** Hofmansgave (4), ***J.*** mellem Fjerritslev og Klim i V. Hanherred, Agger i Thy (Dr.), Mariager Fjord (7); ***Sl.*** Flensborg Fjord, Slien ved Slesvig (16), Sylt (N.).

11. Eriophorum. Kjæruld.

a. *Polystachya.* Smaaaxene flere (3—10), i halvskjærmformet Qvast, omgivne af Svøbblade; det indre Smaaax siddende, de ydre stilkede, paa tilsidst nikkende Axstilke.

69. **E. gracile** [Koch i Roth. Cat. bot. 2. p. 259] (Fiin K.) H. 61; Drej. n. 52; Rchb. 687—88; And. II, 29; L. Herb. III, 51; H. N. XIV, 79; E. triquetrum Hopp., F. D. 1441; E. polystachyon γ, L. fl. Suec.

Rodstokken med Udløbere; *Stængelen* budt-3-kantet; *Bladene* overalt 3-kantede, det øvre Stængelblad naaer ikke Blomsterstanden; *Axstilkene* duunhaaret-rue; *Dækskjællene* budte; *Støvknapperne* kortere end Støvtraadene.

Finere og med smalere Blade end de 2 følgende; Ulden (det haarformede Blomsterdække) kortere. 5—6. ♃.

I Hængedynd og dybe Moser, sporadisk og ikke almindelig: ***Sj.*** Bagsværd (H.), Dronninggaard (Puerary), Lyngby Mose (!) og Viintappergaarden (Dr.), Lundehuusmosen! ***F.*** Hofmansgave (H.), Norup Mose (18); ***J.*** Hobro (16), Karlslund ved Randers (7), Bredstrup ved Fredericia (12); ***Sl.*** Haderslev (16), Aabenraa (Rafn), Huusby i Angeln (16).

70. **E. latifolium** [Hoppe Taschenb. 1800, p. 108] (Fladbladet K.) Drej. n. 50; Rchb. 691—92; And. II, 28; L. Herb. III, 50; E. polystachyon *β*, L. fl. Suec., F. D. 1381; H. 59.

Rodstokken uden Udløbere; *Stængelen* oventil budt-3-kantet; *Bladene* flade med kjølformet Midtnerve paa Underfladen, i Spidsen 3-kantede, det øvre Stængelblad ikke naaende Blomsterstanden; *Axstilkene* rue; *Dækskjællene* spidse; *Støvknapperne* kortere end Støvtraadene.

Frisk grøn, Bld. aftage jævnt i Brede mod Spidsen, de øvre have alm. en sort Plet ved Grunden; Ulden kortere end hos den følgende. 5—6. ♃.

Paa fugtige Enge, i alle Provindser, men ikke saa almindeligt udbredt som følgende og som oftest ikke i Selskab med denne.

71. **E. angustifolium** [Roth. tent. 1, 24] (Smalbladet K.) H. 60; Drej. n. 51; F. D. 1442; And. II, 27; L. Herb. VII, 138; E. polystachyon a, L. fl. Suec., Rchb. 689—90.

Rodstokken med Udløbere; *Stængelen* trind; *Bladene* rendeformede, omtrent fra Midten til Spidsen 3-kantede, længere end Ledstykkerne (det øverste Stængelblad naaer under Blomstringen op over Blomsterstanden); *Axstilkene* jævne og glatte; *Dækskjællene* spidse; *Støvknapperne* længere end Støvtraadene.

Bladene blaagrønne, mere ligebrede overalt end hos foreg., var. iøvrigt i Henseende til Bladenes Brede, Stængelens Høide, Axenes Antal o. s. v. Ulden meget lang. 4—5. ♃.

I Sumper, Kjær og Grøfter overalt i de danske Provindser.

b. *Monostachya.* Et enkelt endestillet Ax.

72. **E. vaginatum** L. (Skedestraaet K.) H. 58; Drej. n. 49; F. D. 236; Rchb. 686; And. II, 30; L. Herb. III, 52.

Stængelen glat, oventil budt-3-kantet, med 1—2 bladløse, opblæste Skeder; *Rodbladene* lange, børsteformede, i Randen rue; *Børsterne* talrige, forlængede til en ret Uld.

$^1/_2$—$1^1/_2$' høi, Rodstokken sammentrængt, danner tætte Tuer, omgivne af Trævlenæt (de ældre Bladskeders Rester). 4—5. ♃.

I Tørv- og Hedemoser, alm. paa Halvøen og i Sjælland, sjeldnere i Fyen og paa Lolland.

73. **E. alpinum** L. (Liden K.) H. 59; F. D. 620; Rchb. 683—84; And. II, 33; L. Herb. V, 89; Limnochloa Drej. n. 48.

Rodstokken skjævt krybende, udsender med korte Mellemrum flere, 6—8″ lange, 3-kantede, rue *Stængler*, som kun ved Grunden ere forsynede med Blade, af hvilke de øvre have en meget kort, i Randen ru, de nedre ingen Plade; *Børsterne* 4—6, forlængede til en kruset Uld.

Hele Planten, og især Axene, meget mindre end foreg., Dækskjællene guulbrune med grøn Rygnerve. (Ligner under Blomstringen meget Scirpus cæspitosus). 4—6. ♃.

I Moser, især med Hængedynd, sporadisk og hidtil bemærket hyppigere i Sjælland end i de andre Provindser: *Sj.* Dronninggaard, Tepri og Lyngby Moser (H.), Viintappermosen (Dr.) Holmegaardsmosen (H.)! Kongsted Mose (9), Antvorskov (H.); ***Moen*** (H.); ***J.*** Vildmosen (16), Svenstrup Eng ved Aalborg (Branth), Fusing Vasehuus (7), Gjedved, Satrup, Riis Mose (2), Kolding (28); ***Sl.*** Broager (28).

12. Cladium. Avnknippe.

74. **C. Mariscus** [R. Br. Prodr. fl. N. Holl. I, 92] (Hvasbladet A.) Drej. n. 40; Rchb. 682; And. I, 5; H. N. IV, 88; C. germanicum Schrad., H. 33; Schoenus Mariscus L., F. D. 1202.

Stængelen trind, glat, mangebladet; *Bladene* i Randen og paa den kjølformede Rygnerve hvast-saugtakkede; *Smaaaxene* knippeformigt samlede i stilkede, qvastformede Blomsterstande i Spidsen af Stængelen og Grene fra de øvre Bladhjørner.

Stgl. 3—4' høi og stiv, med tydelige Led. 7—8. ♃.

I dybe Kjær og Tørvgrave ikke almindelig: ***Sj.*** Slangerup (H.), Ørholm (20), Nymølle, Lyngby Mose (H)! Leerbæks Mose ved Roeskilde! Holmegaardsmosen (Dr.); ***Falst.*** Liselund v. Stubbekjøbing (14); ***Langeland*** i Freimose (H.); ***F.*** Schelenborg! Øxemose ved Hofmansgave (18); ***J.*** Skanderborg (H.); ***Sl.*** Langsø ved Midsunde (16).

13. Nardus. Katteskjæg.

75. **N. stricta** L. (Stivt K.) H. 61; Drej. n. 143; F. D. 1022; Rchb. fl. germ. I, tab. 110; And. Gramin. Scand. XII, 141.

Straaene og de stive Bladknipper tæt tueformigt sammenhobede; *Smaaaxene* indsænkte i Axen; *den nedre Inderavne* læderagtig, sylformet, randhaaret-ru; *Griffelen* traadformet, *Arret* forlænget udenfor Blomstens Spidse.

6—8" høi, blaagraa. 6—7. ♃.

Paa slette Enge og Lyngheder, almindelig i Landets magrere Egne, sjeldnere i de frugtbare (f. Ex. Lolland-Falster).

II. Digynia.

14. Lepturus. Spidshale.

76. **L. filiformis** [Trin. Fund. agrost. 123] (Traadstænglet S.) Rchb. fl. g. I, tab. 2; And. Gram. I, 12; H. N. XI, 94; L. Herb. VI, 112; (L. incurvatus Drej. n. 142 og Rottboellia incurvata H. 135 tildeels: efter Voxestederne); Rottboellia filiformis Roth Cat. bot. 1, p. 21.

Straaet fra Grunden af grenet, med knæbøiet-opstigende Grene; *Axet* ret eller svagt bøiet, efter Afblomstringen fjernet fra det øvre Stængelblad; *Axen* skjør.

4—10" høi, blaagrøn. 6—7. ⊙. Forekommer under 2 Former:

α, strictus! (Rottboellia incurvata E. B. tab. 760). Axene stivt oprette.

β, subcurvatus! (R. incurvata F. D. 938; H. og Drej. tildeels; Lepturus incurvatus (?) Lange Haandb. 1. Udg. p. 42). Axene i Spidsen noget bøiede.

Paa Strandenge og Strandfælleder, sjelden og sporadisk: ***Sj.*** Vesterfælled (Blytt.), Reersø (13); ***Møen*** p. Grønsund Eng (14); ***F.*** Hofmansgave (H.); ***J.*** Limfjorden V. for Aalborg? (H.); ***Sl.*** Gelting

(Stisgaard!), Beenshallig (N.). β, Amager ved Limfabriken (Schum., F. D.), Amrom (N.). *

Anm. Den i Sydeuropa, f. Ex. ved Kysterne af Middelhavet og paa Spaniens Saltstepper voxende *L. incurvatus* (Trin.) Koch Syn. II, p. 958; Rchb. fl. germ. I, tab. 2 (Rottboellia incurvata Cav. ic. 3, tab. 213!) er i Udseende saare forskjellig fra vor Art og adskilles let ved lavere Væxt, nedliggende Grene, Axet under og efter Blomstringen stærkt seglformigt indbøiet, dets nedre Deel indsluttet i det øvre Stængelblad, hvis Plade er bredere og kortere. (Det fra Inder- og Yderavnernes gjensidige Længde hentede Kjendetegn forekommer mig foranderligt). Til denne havde jeg tidligere med Tvivl henført Formen β, som da kun var mig bekjendt fra F. D. og et Expl. fra Nolte i Poulsens Herb., men efterat jeg har samlet og sammenlignet begge Arter i Sydeuropa, og efterat Prof. Nolte har havt den Godhed at meddele mig den Bemærkning, at efter hans Anskuelse Alt hvad her i Landet forekommer, hører til een Art, har jeg udslettet L. incurvatus af nærv. Udgave. Sandsynligviis er den fra Skåne angivne L. incurvatus (Fr. mant. 2, And. Gram. Scand, p. 10.) og overhovedet den af flere Forff. under dette Navn anførte Plante ligeledes den her angivne L. filiformis β. — Rottboellia incurvata L. fil. (Ægilops incurvata L. Sp.) synes efter Beskr. og Citater at indbefatte begge Arter.

15. Lolium. Raigræs.

77. **L. perenne** L. (Almindeligt R.) H. 133; Drej. n. 136; F. D. 747; Rchb. I, tab. 6; And. Gram. II, 15; L. Herb. III, 49.

Fra Roden udgaae saavel blomsterbærende Straae som blomsterløse Bladknipper; *Yderavnen* omtrent af Smaaaxets halve Længde; *Inderavnerne* stakløse, hindeagtige, den nedre bredere end den øvre.

Straaene glatte, ved Grunden knæbøiet-opstigende. 6—8. ♃.

α, *vulgare.* Smaaaxene 6—9-blomstrede.

β, *tenue* H. l c. (L. tenue L.) Smaaaxene 3—4-blomstrede, Straa og Blade finere.

γ, *aristatum* (Schum. p. 36) Yderavnerne stakbærende.

Paa Græsmarker, høie Enge, ved Veigrøfter o. s. v., meget alm. β, paa tørre Steder, dyrkes ofte paa kunstige Græsplainer; γ, anføres af Schum. som sjællandsk. Desuden forekomme Monstrositeter: — 1, *(adbreviatum)* med kort Ax (sammentrængt Axe), 2, *(ramosum)* med grenede og 3, *(viviparum)* med topskydende Smaaax.

78. **L. Linicola** Sonder [Koch syn. II, 957] (Hør-R.) And. II, 14; L. arvense H. 134; F. D. 1864; Rchb. I, tab. 4 f. 1337—39; H. N. II, 78; L. Herb. II, 33 (ikke Wither.).

Straaene oprette, glatte, ingen blomsterløse Bladknipper;

Yderavnen lidet kortere end Smaaaxet; *den nedre Inderavne* nedenfor Midten læderagtig, uden eller med en bøiet, affaldende Stak; *den øvre Inderavne* naaer (ved Frugtmodningen) med Randen udenfor den nedre. 7. ⨀.

Almindeligt Ukrud i Hørsæden, og har udbredt sig med Hørculturen, som det synes, til alle Egne af Landet. !*

79. **L. temulentum** L. (Svingel-R.). H. 134; Drej. n. 137; F. D. 160; Rchb. I, tab. 5, fig. 1342—44; And. II, 13; L. Herb. II, 32.

Straaene oprette, rue, ingen blomsterløse Bladknipper; *Yderavnen* af Længde med eller længere end Smaaaxet; *den nedre Inderavne* nedenfor Midten læderagtig, med en 3—4''' lang, oftest ret Stak; *den øvre Inderavne* naaer (ved Frugtmodningen) med Randen udenfor den nedre.

Kraftigere end foreg., Smaaaxstilken skjør og Blomsterne derfor (med Undtagelse af Yderavnen) hurtigt affaldende. Var. med en kort og noget bøiet Stak. En Form med jævnt Straa (β, speciosum Koch Syn., L, arvense With.) har jeg ikke bemærket i vor Flora. 6—7. ⨀.

Ikke sjelden paa dyrkede Marker, især blandt Vaarsæden. I enkelte Egne (f. Ex. i Fyen) sparsom.

16. Brachypodium. Stilkax.

a. Inderavnerne stakløse, den øvre i Randen fiinhaaret.

80. **B. loliaceum** [Fr. mant. 3, p. 15] (Raigræsagtig S.) And. II, 16; H. N. VIII, 96; Lolium festucaceum Link, Rchb. I, tab. 6; Festuca loliacea Huds. fl. angl. 38; Koch Syn. II, 443; Glyceria lol. Godr. fl. Lorr. 3, 168.

Bladene linieformede, slappe, glatte, paa Underfladen rue; *Axet* nikkende; *Smaaaxene* fladtrykte, de nedre kortstilkede, de øvre siddende; *den nedre Inderavne* stakløs.

Væxten ligner Festuca pratensis, Blomsterstanden Lolium perenne, men den er let kjendelig fra den første ved det toradede Ax, fra den sidste ved Smaaaxenes Stilling og 2 Yderavner. De tidligere for Festuca loliacea anførte danske Voxesteder (F. D., Drej.) høre ikke til denne Art, men til F. pratensis β, pseudololiacea (sml. Lange i Krøy. Tidsskr. IV, 462). 6—7. ♃.

Paa høie Enge og ved Veigrøfter, sporadisk og sjelden: *Sj.*

Bredderne af Peblingesøen ved Kjøbenhavn (i Mængde 1841—42)! Skovsborg (15); *J.* Spørring og Haldum ved Aarhuus!

b. Den nedre Inderavne stakbærende, den øvre i Randen stivhaaret.

81. **B. gracile** [Beauv. agrostogr. p. 101] (Langstakket S.) Drej. n. 129; Rchb. 1373—75; L. Herb. VI, 108; B. silvaticum R. & S., And. II, 17; H. N. XII, 94; Festuca gracilis Moench, H. 120; Bromus pinnatus *β*, L. sp., F. D. 164; B. silvaticus Juss., Rafn I, 560; Schum. 39.

Rodstokken sammentrængt, ikke krybende; *Bladene* linie-lancetformede, slappe, tilligemed Bladskederne haarede og paa begge Flader rue; *Axet* nikkende, med fjerntsiddende *Smaaax*; *Stakken* af Længde med eller længere end *Inderavnerne.*

Plantens Farve frisk grøn. 7—8. ♃.

β, *majus!* (B. pinnatum *β*, Rchb. 1376?) Smaaaxene tættere samlede, 10—12-blomstrede, omtr. 1″ lange. Planten større.

I Skove og Krat, ikke sjelden i de danske Provindser. *β*, paa mere aabne Steder: *Loll.* Lungholm! *F.* Dyrupgaard! *J.* Nebbegaard! Riis Skov ved Aarhuus!

82. **B. pinnatum** [Beauv. l. c.] (Kortstakket S.) Drej. n. 130; F. D. 2525; Rchb. 1377—78; And. II, 18; H. N. XII, 93; L. Herb. VI, 107; Bromus L., Festuca Moench, H. 121; Bromus gracilis Schum. 39.

Rodstokken krybende; *Bladene* lancet-linieformede, stive, paa begge Flader rue og haarede, *Axet* opret, med tætsiddende *Smaaax; Stakken* kortere end *Inderavnerne.*

Af mere guulgrøn Farve end foreg. Bladskederne alm. glatte. De nedre Smaaax komme ofte ikke til Udvikling. Var. med grenede Smaaax. 6—7. ♃.

I Kratskove, paa Bakker og Skrænter, sporadisk og ikke almindelig: *Sj.* Fuglevad Mølle (Dr.), Bagsværd (Schum.), Hareskoven mod Ballerup (H), Frederiksdal (9), Enrum ved Vedbek (19), Boserup Skov (20), Kjøge Aas (9)! Alindelille Fredskov! *Møen* Dr.); *J.* Dybdals Bakke v. Aalborg (Dr.)

17. Agropyrum. Qvik.

a. Nerverne paa Bladenes Overflade beklædte med flere Rækker af fine Børster.*)

83. **A. junceum** [Beauv. l. c. p. 102] (Sivbladet Q.) Drej. n. 135; Rchb. I, f. 1394; Triticum L., H. 139; F. D. 916; And. I, 1; H. N. VI, 91; L. Herb. II, 30.

Rodstokken krybende; *Bladene* stive, tilsidst sammenrullede, paa Overfladen blødt-fløielshaarede; *Axen* skjør, glat; *Smaaaxene* fjerntsiddende, 5—8-blomstrede; *Yderavnerne* budte, 9—11-nervede, omtr. af Længde med Halvdelen af Smaaaxet; *Inderavnerne* budte, glatte.

Hele Planten blegt blaagraa, lavere, men mere robust end Nr. 85—86, fra hvilke den strax kjendes ved den meget skjøre Axe. Fra den følgende Art adskilles den let ved glatte Inderavner og ikke ru Axe. Saavel denne som alle de følgende Arter af Qvik forekomme under 2 Former, som synes at være afhængige af Voxestedet: *α, microstachyum* og *β, macrostachyum* (Fr.). 6—7. ♃.

Paa den yngre Havstok, ikke sjelden i Danmark og bemærket i alle Provindser. *

84. **A. strictum** [Dethard. consp. fl. Megapol. p. 11, under Triticum], (Stiv Q.) Rchb. 1395.

Rodstokken krybende; *Bladene* paa Overfladen fløielshaarede, stive, forholdsviis smale, tilsidst sammenrullede, med stikkende Spidse og store bugformede Bladskeder; *Axen* noget skjør, ru; *Smaaaxene* fjerntsiddende, 4—5-blomstrede, *Yderavnerne* spidse, glatte, 5-nervede, over $^2/_3$ af Smaaaxets Længde; den nedre *Inderavne* budt, fra Grunden til Midten duunhaaret.

Straaet tykt, stivt opret, høiere end foreg. 6—7. ♃.

Sandige Strandkyster. Ourehoved paa *Ærø* (12).

85. **A. obtusiusculum** nob. (Budtklappet Q.) Triticum acutum Fr. S. veg. Sc. p. 249; H. N. VI, 94 (forma macrostachya) And. I, 2; Rchb. 1393; Lange Haandb. 1. Udg. S. 46; A. adfine (3) Drej. p. 49? F. D. 1986?

---

*) Til at erkjende denne Forskjel er en nøiagtig Forstørrelse med Lupen nødvendig.

Rodstokken krybende; *Bladene* stive, kjølformede, tilsidst sammenrullede, paa Overfladen fløielshaarede, rue; *Axet* opret, med lidet skjør Axe; *Smaaaxene* tætsiddende, 4—7-blomstrede; *Yderavnerne* budte, 5—7-nervede, mere end halvt saa lange som Smaaaxet; *Inderavnerne* budte med en kort Braad.

Blaagrøn. Axen alm. glat, sjeldnere haaret. 6—7. ♃.

Ved Strandbredder, meget sjeldnere end den følgende; jeg har kun seet Expl. fra ***Halvøens*** Vestkyst, f. Ex. Øen Langlig Bjerge i Hjerting Bugt, Ballum, Høier (16), og ***Loll.*** Strandbredder mellem Rødby og Nakskov (19), som aldeles stemme overeens med Beskr. hos Fries og Fig. hos Rchb. ☞

86. **A. acutum** [DC. cat. hort. monsp. p. 153 (under Triticum)] (Slapbladet Q.) Gren. & Godr. fl. Fr. III, p. 605; L. Herb. VI, 109; A. adfine Dethard. consp. fl. Megap. p. 11, (Triticum); Lange Haandb. 1. Udg. p. 46; Drej. n. 134 (1—2!); Rchb. 1391; Triticum laxum Fr. mant. 3, p. 13; H. N. VI, 94.

Rodstokken krybende; *Bladene* slappe, flade, paa Overfladen rue; *Axet* i Spidsen bøiet, med seig, glat eller i Randen ru Axe; *Smaaaxene* fjerntsiddende, 4—7-blomstrede; *Yderavnerne* 7-nervede, spidse, $^2/_3$ af Smaaaxets Længde; *Inderavnerne* spidse.

Var. mere eller mindre blaagrøn. Fra Rodstokken udgaae talrige Bladknipper. 6—7. ♃.

α, microstachyum (Fr. m. 3; T. acutum DC. herb!). Axet kort, med mindre Smaaax, Bladene paa de blomsterløse Stængler indrullede.

β, megastachyum (Fr. l. c.: A. adfine Deth. in Rchb. fl. g. exs. n. 403). Axet forlænget, Smaaaxene større, alle Bladene flade.

Anm. Grenier og Godron (l. c.) have gjort opmærksom paa, hvad der ogsaa bekræftes ved Decandolles Original-Expl. i Pariser-Musæet), at den ved Montpellier voxende og af DC. beskrevne T. acutum er den samme som af Rchb. er afbildet under Navn af Agrop. adfine og af Fries benævnt T. laxum. Decandolles Navn maa altsaa, som det ældste, beholdes for denne Art, til hvilken det ogsaa passer bedre end til foregaaende, hvor saavel Yder- som Inderavner ere budte. Af Formen *β*, har jeg ved Lappesteen pr. Helsingør fundet Exemplarer med frisk grøn Farve og stakbærende Smaaax. Trit. littoreum Schum., F. D. 1863 er vistnok kun et meget ungt Exemplar af samme Form.

Ved Strandbredderne i Sandet, begge Former ikke sjeldne ved de danske Kyster: α, paa den yngre, β, paa den ældre Havstok. ♃

b. Nerverne paa Bladenes Overflade beklædte med en enkelt Række af Børster eller længere Haar.

87. **A. pungens** [Roem. & Sch. Syst. II, p. 753 ex part.] (Stikkende Q.) Gren. & Godr. fl. Fr. III, p. 606.

Rodstokken krybende; *Bladene* blaagraae, paa Overfladen rue, i Randen indrullede med stikkende Spidse; *Axet* opret, med glat Axe; *Smaaaxene* tætsiddende, 3—4 Gange længere end Ledstykkerne, fladtrykte, skjævt tiltrykte til Axen, 6—9-blomstrede, under Blomstringen lancetformede; *Yderavnerne* omtrent af Smaaaxets halve Længde, 5—7-nervede, spidst-lancetformede med kjølformet Ryg og smal hindeagtig Rand; *Inderavnerne* spidse eller budte med en Braad.

Ved Strandbredder: Beenshallig (Nolte i Kamphøv. Herb.) *Sj.* Rødvig Skandse paa Stevns (Visby). ♃

88. **A. repens** [Beauv. l. c.] (Almindelig Q.) Drej. n. 132; Rchb. 1383—88; Triticum L., H. 140, F. D. 748; And. 1, 4; L. Herb. IX, 163.

Rodstokken krybende; *Bladene* flade, paa Overfladen haarede og rue; *Axet* opret, med ru Axe, *Smaaaxene* tætsiddende, omtrent 5-blomstrede; *Yderavnerne* tilspidsede, 5-nervede, med bred hindeagtig Rand; *Inderavnerne* tilspidsede eller budte med en Braad.

Stakken paa Inderavnerne var. betydeligt i Længde; ogsaa Yderavnerne forekomme stakbærende. 6—8. ♃.

Anm. Af de talrige Former, hvorunder denne i Henseende til Størrelse, Farve, Beklædning o. s. v. yderst foranderlige Art ogsaa i vor Flora fremtræder, maa nævnes som de meest udmærkede:

β, arundinaceum (Fr. S. Veg. Sc. p. 250). Høi og kraftig (omtrent 2′); Bladene brede, glatte, rue; Axen glat med rue Kanter; Smaaaxene omtrent 30, tæt forenede til et næsten ½′ langt Ax; Yderavnerne 7—9-nervede, stakbærende.

γ, firmum (Presl?, Rchb. 1383). Som foreg., men med haarede Blade, færre, men større (7—9-blomstrede) Smaaax, 7-nervede Yderavner.

δ, littorale Bab. man. p. 400. Stængelen lavere og finere, tilligemed de smale, i Randen indrullede og jævne Blade, blaagraa; Smaaaxene faa- (3—5) blomstrede. A. littoreum Drej. n. 133 (efter Beskr., ikke F. D.); T. rep. *β*, maritimum Koch Syn. II, p. 953.

Et almindeligt og besværligt Ukrud i Haver, Marker, ved Gjærder o. s. v. *β*, i Strandsandet ved Frederiksort i Slesvig (16), *γ*, Strandbredder ved Aarhuus! *δ*, ved Bredderne af Tiissø i Sjælland!

89. **A. caninum** [Roem. & S. Syst. II, 756.] (Hunde-Q.) Drej. n. 131; Rcbb. 1381; Triticum Schreb., H. 141; F. D. 1447; And. I, 5; H. N. VI, 97; L. Herb. VI, 110; Elymus L., Schum. p. 44.

Rodstokken sammentrængt, uden Udløbere; *Bladene* paa begge Flader rue og haarede; *Axet* nikkende, med ru Axe; *Smaaxene* 3—5-blomstrede; *Yderavnerne* tilspidsede, 3—5-nervede; *Inderavnerne* tilspidsede, kortere end den rue og noget bøiede *Stak*.

Mørk og frisk grøn. 6—8. ♃.

β, gracilius (cfr. Fr. S. Veg. Sc. p. 250). Finere, med smalere Blade, 2-blomstrede Smaaax.

I Skove, især paa Muldjord, ikke sjelden og forekommer i alle danske Provindser. *β*, med Hovedarten, f. Ex. i Skovene ved Sorø!

18. Triticum. Hvede.

† *T. vulgare* Vill. Axet 4-kantet, med tæt taglagte, omtrent 4-blomstrede Smaaax; Yderavnerne hvælvede, med fremstaaende Rygnerve i Spidsen. 6—7. ⊙ og ⊙.

α, aestivum (T. aestivum L.). Inderavnerne stakbærende.

β, hibernum (T. hibernum L.). Inderavnerne uden Stak.

Dyrkes almindeligt i Landets frugtbare Egne.

† *T. turgidum* L. Axet 4-kantet, med tæt taglagte, omtrent 4-blomstrede Smaaax; Yderavnerne længere, med en kjølformet, vinget Rygnerve, som naaer fra Grunden til Spidsen. 6—7. ⊙ og ⊙.

Dyrkes sjeldnere end foreg.

19. Secale. Rug.

† *S. cereale* L. Smaaaxene tæt taglagte, længere end Yderavnerne; Inderavnerne kamformigt-randhaarede, tilspidsede i en lang Stak. 6. ⊙.

Dyrkes overalt i Landet, som vor vigtigste Kornsort.

20. Hordeum. Byg.

a. *Sativa.* Alle Smaaaxene 1-blomstrede, med langstakkede Tvekjønsblomster, eller Side-Smaaaxene med stakløse ♂ Blomster. Axen seig.

† *H. vulgare* L. (Alm. Byg.) Alle Smaaaxene ☿, imod Modningen stillede i 6 Rader, de to midterste Rader mindre fremragende end de øvrige. ⊙ og ⊙.

Dyrket.

† *H. hexastichon* L. (Sexradet B.) Alle Smaaaxene ☿, imod Modningen regelmæssigt ordnede i 6 Rader. ⊙.

Dyrket.

† *H. distichon* L. (Toradet B.) De midterste Smaaax ☿, Side-Smaaaxene ♂ (Axet toradet-fladtrykt). ⊙.

Den hyppigst dyrkede Bygart i Danmark.

b. *Campestria.* Alle Smaaaxene 1-blomstrede, stakbærende, de midterste ☿, de ydre ♂ eller kjønsløse. Axen skjør.

90. **H. maritimum** [Wither. arr. 172] (Strand-B.) H. 139; F. D. 1632; Rchb. I, fig. 1364; And. I, 11; H. N. XII, 95; L. Herb. VII, 135.

Bladene haarede paa begge Flader; med glatte, bugformigt oppustede *Skeder; Yderavnerne* alle børsteformede, rue, de indre i Side-Smaaaxene indadtil vingede; *Sideblomsterne* ♂.

4—8" høi. Straaene talrige, ved alle Ledene knæbøiede, det øverste Blads Skede meget længere end sammes Plade, af Længde med eller lidet kortere end Ledstykket ovenfor. Axen mindre skjør end hos de følgende. 6—7. ⊙.

Paa Digerne ved Vesterhavet i **Slesvig**: Dagebøl, Juliane-Marienkoog (H), Husum, Pellworm (N). ☞

91. **H. pratense** [Huds. fl. angl. ed. 2, p. 56] (Eng-B.) Rchb. 1363; H. secalinum Schreb., H. 138; Drej. n. 141; And. I, 10; H. N. VI, 98; L. Herb. I, 14; H. maritimum F. D. 630.

Bladene haarede paa begge Flader; *Skederne* ikke oppustede, de øvre glatte, de nedre haarede; *Yderavnerne* i alle Smaaaxene børsteformede, rue; *Sideblomsterne* kjønsløse.

Straaene 1—1½' høie, opstigende, ved de nedre Led knæbøiede, det øvre Ledstykke mange Gange længere end den øvre Bladskede. 6—7. ♃.

Paa Strandenge, kun bemærket (og ikke almindelig) i den sydligere Deel af Landet, meest udbredt paa de sydlige Øer: ***Moen*** (Dr.), ***Falster*** og ***Lolland! Ærø*** (10) og i Marskegnene ved Vesterhavet, sjeldnere mod N. ved Bælterne og Kattegattet, f. Ex. ***J.*** Horsens Fjord Nørrestrand (2), Kolding (28); ***F.*** Hofmansgave (18), Svendborg! ***Sj.*** Korsør, Helsingør? (Dr.), mellem Vedbæk og Kjøbenhavn, Amager (Schum), Avedøre (Broager), Vordingborg (2); ***Bornh.*** Skibsbroen ved Rønne (8). *

92. **H. murinum** L. (Gold B.) H. 138; Drej. n. 140; F. D. 629; Rchb. 1362; And. I, 9; L. Herb. I, 13.

Bladene haarede paa begge Flader, med glatte, bugformigt oppustede *Skeder; Yderavnerne* af det midterste Smaaax linie-lancetformede, randhaarede, den indre i Side-Smaaaxene linieformet, mod Basis randhaaret, den ydre børsteformet, uden Randhaar; *Sideblomsterne* ♂ eller kjønsløse.

½—1' høi. Straaene ved Grunden knæbøiet-opstigende. 7—8. ⊙.

Ved Mure og Veie, især omkring Kjøbstæder: i Kjøbenhavns Omegn meget almindelig og forekommer ved de fleste andre Kjøbstæder paa ***Øerne*** (ikke i det sydvestlige Sjælland (14)). Paa ***Halvøen*** sjeldnere: Aarhuus! Skanderborg, Fredericia (12), Slesvig! *

c. Alle Smaaaxene stakbærende, de yderste ☿, de midterste ofte golde. Axen seig. (Elymus L.).

93. **H. silvaticum** [Huds. l. c. p. 57] (Skov-B.) Elymus europæus L., H. 137; Drej. n. 138; F. D. 1631; Rchb. 1359; And. I, 8; H. N. IV, 99; L. Herb. VII, 136.

Bladene glatte (eller paa Overfladen svagthaarede), paa begge Flader rue, med haarede *Skeder; Yderavnerne* linie-sylformede, rue, stakbærende; den *nedre Inderavne* med en Stak, dobbelt saa lang som Avnen.

1½—3′ høi og stiv, frisk grøn. Det midterste (ofte golde) Smaaax har kortere og smalere Yderavner end de øvrige. Smaaaxene hyppigst 1-blomstrede med en børsteformet Ansats til den anden Blomst. (Da saaledes ingen væsenlig Characteer adskiller den fra Slægten Hordeum, med hvilken den i Habitus har saamegen Lighed, synes den rigtigere at finde sin Plads i denne end i følgende Slægt, til hvilken de Fleste henføre den). 6—7. ♃.

I høitliggende, skyggefulde Løvskove, hist og her paa ***Halvøens*** Østkyst; ***F.*** sjelden: Næsbyhoved-Skov (13); ***Loll.*** Ugleholt (19); ***Falst.*** i Hanenov, Oustrup og Bangsebro Skove (14); ***Sj.*** sporadisk og især i den sydlige og vestlige Deel; ikke bemærket paa ***Bornh.*** ✻

21. Elymus. Marehalm.

94. **E. arenarius** L. (Sand-M.) H. 136; Drej. n. 139; F. D. 847 (slet); Rchb. I, 1360; And. I, 7; L. Herb. VI, 111.

Bladene brede, stive og spidse, tilsidst indrullede; *Smaaaxene* 3—4-blomstrede; *Yderavnerne* lancet-sylformede, paa Ryggen kamformigt-haarede, omtrent af Længde med Smaaaxet; *Inderavnerne* duunhaarede; 2 spidse, randhaarede *Blomsterskjæl.**)

Stort (3—4′ høit) Græs af blaagraa Farve, Axet ½—1′ langt. 6—8. ♃.

β, minor! Straaet lavere (omtr. 1′), ved Grunden knæbøiet; Bladene meget smale; Axet kort (3″).

Ved sandige Strandbredder, i Flyvesandsklitter, almindelig udbredt, sjeldnere ved Bredden af Færskvandssøer, f. Ex. den østlige Bred af Tiissø! *β,* Bredderne af Øresund ved Vedbæk!

22. Léersia. Leersie.

95. **L. oryzoides** [Sw. fl. ind. occ. I, 132] (Riisartet L.) H. 63; F. D. 1744; Rchb. I, 1495; And. X, 116; Phalaris L.; Asprella Lam., Rafn I. 504.

Den øvre Deel af *Toppen* udbredt med bølgede Grene, den nedre indsluttet i Bladskeden; *Inderavnerne* (altid lukkede) ovale, stakløse, i Randen og paa den kjølformede Rygnerve stivt-randhaarede (med ofte ved Grunden grenede Haar).

---

*) Ved Blomsterskjæl (lodiculæ) forstaaes Blomsterdækket hos Græsarterne, som dannes af 2—3 hindeagtige, fine, for det blotte Øie ofte usynlige Skjæl indenfor Inderavnerne og udenfor Støvdragerne.

1—2' høi. Topgrenene og Bladene meget rue; Skedehinden meget kort. Kommer ikke i alle Sommere til Udvikling. 9. ♃.

Paa fugtige Steder, meget sjelden og hidtil kun bekjendt fra **Slesvig** (ved Eideren paa den slesvigske Side (16). ☒

23. Setaria. Skjærmax.

96. **S. viridis** [Beauv. l. c. 52] (Grønt S.) Drej. n. 58; Rchb. I, 1467; And. XI, 123; L. Herb. II, 28; Panicum L., H. 65; F. D. 852.

Bladene rue; *Skedehinden* dannet af en Haarkrands; *Dusken* valseformet; Svøbets Børster med opadvendte Smaatorne; *Blomsterne* glatte; *Tvekjønsblomstens Inderavner* jævne, af Længde med den øvre Yderavne.

Straaene som foreg. Hele Planten (ogsaa Blomsterne) grøn, var. med bruun-violette Børster. 7—8. ☉.

Paa dyrkede, tørre, især sandige Marker, funden i alle Provindser, men sporadisk og ikke almindelig.

Anm. Anbefales til Eftersøgning, især i de sydlige Dele af Landet: *S. verticillata* Beauv., F. D. 2163, med nedadvendte Smaatorne paa Børsterne, Dusken nedentil afbrudt, forøvrigt som foreg. Den er funden i Holsteen paa lignende Steder som de andre Arter.

97. **S. glauca** [Beauv. l. c. 51] (Blaagraat S.) F. D. 2162, Rchb. 1466; Panicum glaucum L., H. II, 117 (Blaagraa Hirse).

Hele Planten blaagrøn, Svøbets *Børster* brandgule; *Tvekjønsblomstens Inderavner* paatværs rynkede, dobbelt saa lange som den øvre Yderavne, forøvrigt som foreg., men Smaaaxene dobbelt saa store som hos hiin.

(De her i Landet fundne Expl. have (2) Støvdragere i den ufrugtbare Blomst.) 7—8. ☉.

Paa lignende Steder som foreg., men hidtil kun funden ved et Gjærde mellem N. Ørslev og S. Kirkeby paa **Falster** (Koch); **Fyen**? (Bruun). ☒

24. Digitaria. Fingerax.

98. **D. glabra** (Fremliggende F.) D. humifusa Pers., H. 66; And. XI, 120; H. N. I, 76; L. Herb. IV, 68; D. filiformis Koel., Rchb. I, 1406; Panicum sangvinale Poll. (ikke L.), F. D. 328 (slet); P. glabrum Gaud., Lge. Haandb. 1. Udg. S. 51.

Blade og *Skeder* glatte; *Skedehinden* kort; *Axene* liniefor-

mede, 3—4-fingerformigt sammenhobede; *Smaaaxene* ægformede, alm. 2 samlede, det ene siddende, det andet kortstilket; *Blomsterne* stakløse, duunhaarede; *Inderavnerne af Tvekjønsblomsten* budte, glatte, glindsende.

Straaene oftest fremliggende, *røde*. Blst. bruunagtige. 7—9. ⊙.

Paa sandige Marker og Veie, sjelden i Danmark: ***Sj.*** Fredensborg Slotsgaard (12); ***Falst.*** Kraghave, Hullebæk, Nyby, Meelse (14); ***F.*** Dalby paa Hindsholm! ***Sl.*** Bommerlund (16), Handeved Skovkro! i det sydlige (f. Ex. ved Rendsborg!) hyppigere.

25. Panicum. Hirse.

† *P. miliaceum* L. (Hirse) Bladene linie-lancetformede, tilligemed Bladskederne stivhaarede; Skedehinden kort, langhaaret-fryndset; Toppen rigtblomstret med oprette, imod Frugtmodningen nikkende Grene; Smaaaxene ægformede, glatte; Inderavnerne af Tvekjønsblomsten budte, glatte, glindsende.

Straaene oprette. Toppen alm. rødligt anløben. 7. ⊙.

Dyrkes hyppigt i Sydeuropa, sjeldent i Danmark. Funden forvildet ved et Gjærde mellem N. Ørslev og S. Kirkeby paa ***Falster*** (Koch).

26. Echinochloa. Hanespore.

99. **E. crus galli** [Beauv. agr. 53] (Kantet H.) Rchb. I, 1411—12; L. Herb. IV, 69; Panicum L., H. 65; F. D. 1564; And. XI, 119; H. N. I. 75.

Bladene rue, uden Skedehinde; *Axen* forlænget, 5-kantet; *Yderavnerne og den nedre Inderavne i den golde Blomst* stivhaarede; *Inderavnerne af den tvekjønnede Blomst* glatte, glindsende.

Straaene snart opstigende, snart fremliggende, Blomsterne oftest rødligt anløbne, var. med kortere eller længere Stak. 7—8. ⊙.

Paa dyrket, saavel sandig som leret Jord, sporadisk: ***Sj.*** Karise (Kyll.); ***Falst.*** Moseby (14); ***Loll.*** Søholt (H.), Maribo (5); ***Als*** (H); ***Sl.*** Bredsted (16).

27. Digraphis. Rørgræs.

100. **D. arundinacea** [Trin. Fund. agr. p. 127] (Almindeligt R.) Drej. n. 66; And. XII, 135; L. Herb. VII, 122; Phalaris L., H. 64; F. D. 259 (slet); Baldingera Dumort., Rchb. I, 1494.

Toppen med korte, under Blomstringen aabne Grene og knippeformigt sammenhobede *Smaaax; Yderavnerne* tilspidsede; *Blomsterne* stakløse, de golde meget smaae; *Bladene* brede, rue; *Skedehinden* forlænget.

3—5' høit, stivt Græs. Yderavnerne alm. rødviolette med grønne Nerver. Fr. tæt omgivet af de glatte, glindsende Inderavner. 6—7. ♃.

Ved Bredderne af Søer, Aaer og Bække, alm. udbredt i Danmark.

28. Phalaris. Glandsfrø.

† 101. **P. canariensis** L. (Kanariegræs) H. 63; Drej. p. 25; Rchb. I, 1492; And. XII, 134; L. H. II, 26.

De øvre Blades *Skeder* bugformigt oppustede; *Skedehinden* lang; *Dusken* axformigt sammentrængt, oval; *Smaaaxene* omvendtægformede; *Yderavnerne* spidse, udadtil med en bred, bueformet, grøn Nerve indenfor den hvidvingede Kjøl, indadtil med en ret Nerve, parallel med de næsten ret afskaarne Rande; *de golde Blomster* af Tvekjønsblomstens halve Længde. 7—8. ⊙.

Dyrkes paa flere Steder og forekommer hist og her forvildet paa Marker og ved Veie.

29. Anthoxanthum. Guulax.

102. **A. odoratum** L. (Vellugtende G.) H. 34; Drej. n. 79; F. D. 666; Rchb. I, 1722—25; And. XII, 136; L. Herb. II, 27.

Skedehinden forlænget, forneden skjæghaaret; *Dusken* lancetformet, før og efter Blomstringen axformigt sammentrængt; *Yderavnerne* spidse; *de golde Blomster* beklædte med (alm.) brune Haar, den ene med en ret, den anden med en længere, knæbøiet *Stak*.

Ved Tørringen vellugtende Græs, som tidligt antager en guul Farve. Var. efter Voxestedet i Henseende til Størrelse, Beklædning Bladenes Brede, Blomsterstanden o. s. v. 5—6. ♃.

Paa Græsmarker, Enge, i Skove meget almindelig.

30. Alopecurus. Rævehale.

a. Yderavnerne spidse, indtil Midten sammenvoxne. Straaet opret (eller kun med et Knæ ved det nedre Led).

103. **A. pratensis** L. (Eng-R.) H. 69; Drej. n. 62; F. D. 1985; Rchb. I, 1479; And. XI, 127; H. N. X, 88.

Straaet jævnt; *Dusken* valseformet, foroven og forneden afrundet, med 4—5 Smaaax paa hver Green; *Yderavnerne* tæt og stivt haarede, længere end *Inderavnen.*

1½—3' høi. Stakken ret, var. i Længde. Blomsterne snart grønne, snart farvede. 5—6. ♃.

Paa Enge og lavtliggende Græsmarker, ved Veigrøfter: i de østlige Egne af ***Sjæll.*** alm., sjeldnere mod V.; ***F.*** sporadisk: Rødkilde, Svendborg! synes at mangle paa de øvrige Øer samt i de fleste Egne af ***Halvøen***; de eneste mig bekjendte Voxesteder, ere Veile, Kolding, Haderslev (7), Ribe (6).

Anm. A. nigricans H., som adskilles ved krybende Udløbere og kortere, tilsidst sortagtig Dusk, er endnu ikke funden i vor Flora.

104. **A. agrestis** L. (Ager-R.) H. 70; Drej. n. 61; F. D. 697; Rchb. 1473; And. XI, 125; H. N. IV, 85; L. Herb. I, 12.

Straaet oventil ru; *Dusken* valseformet, i begge Ender tilspidset, med 1—2 Smaaax paa hver Green; *Yderavnerne* svagt randhaarede, lidet kortere end *Inderavnen.*

1—2' høi. Stakken bøiet, udgaaer nærved Grunden af Inderavnen og er dobbelt saa lang som denne. 7—8. ⊙.

Paa dyrkede Marker, især mellem Sæden og hyppigst paa Leergrund: ***Sl.*** hyppig mellem Rapssæden i Marskegnene (H) samt ved Veie og i Aggerrene i Eidersted (N), Schauendal (16); ***Als*** (19); paa ***Loll.*** et alm. Ukrud i Vaarsæden omkring Maribo (14), Rødby og Nakskov! ***Falst.*** Næsgaard; ***Moen*** Stege (14); ***Sj.*** Farimagsveien ved Kjøbenhavn! Amager ved Kastrup o. fl. St.! (I mange Egne af Landet (især mod N.) forekommer den aldeles ikke). *)

b. Yderavnerne budte, ved Grunden sammenvoxne. Straaet knæbøiet, ved Grunden nedliggende.

105. **A. geniculatus** L. (Knæbøiet R.) H. 71; Drej. n. 60; F. D. 861; Rchb. 1477; And. XI, 128; H. N. X, 89; L. Herb. III, 47.

Yderavnerne randhaarede; *Inderavnerne* med en Stak be-

fæstet nedenfor Midten og ragende udenfor Smaaaxet, (omtrent af Yderavnernes dobbelte Længde).

Smaaaxene mørkviolet anløbne, Støvknapperne violette eller skidenbrune. 5—8. ⊙.

Paa fugtige, oversvømmede Steder almindelig udbredt.

106. **A. fulvus** [Sm. Engl. Bot. 1467] (Guul R.) H. II, 117; Drej. n. 59; F. D. 1804; Rchb 1476; And. XI, 129; H. N. X, 90; L. Herb. III, 48.

Yderavnerne randhaarede; *Inderavnerne* paa Midten stakbærende; *Stakken* af Længde med Yderavnerne og indsluttet i Smaaaxet.

Planten har en mere blaagrøn Farve end foreg., Smaaaxene grønne, Støvknapperne brandgule. 5—8. ⊙.

Paa lignende Steder som foreg., bemærket i alle Provindser, men mindre hyppig.

31. Phleum. Rottehale.

a. Yderavnerne afstumpede med en Braad, intet Spor til en anden Blomst i Smaaaxet. (Phleum Beauv.).

107. **P. pratense** L. (Eng-R.) H. 67; Drej. n. 63; F. D. 1984; Rchb. I, 1483; And. XI, 130; L. Herb. V, 98.

Dusken foroven og forneden afrundet; *Smaaaxene* stilkløse; *Yderavnerne* paa Ryggen randhaarede, 3 Gange længere end den i Spidsen befæstede Braad.

Straaet stribet. 5—7. ♃.

β, nodosum (P. nodosum L., F. D. 380). Straaet ved Grunden knolleformigt opsvulmet; Dusken kortere.

Paa Enge og Græsmarker almindelig vildvoxende og dyrket (under Navn af Timotheigræs). *β*, paa tørrere Steder.

b. Yderavnerne tilspidsede, Ansats til en anden Blomst. (Chilochloa Beauv.)

108. **P. Boehmeri** [Wib. fl. Werth. p. 125] (Glat R.) H. 68; Drej. n. 64; L. Herb. I, 11; Chilochloa Beauv., Rchb. 1488; Phalaris phleoides L., F. D. 531; Phleum phalaroides Koel., And. XII, 132; H. N. XI, 84.

Dusken foroven noget tilspidset; *Smaaaxene* stilkede, paa halvt-krandsstillede, tiltrykte Grene; *Yderavnerne* paa Ryggen rue eller svagt randhaarede.

½—1½' høi. Frembringer blomsterløse Bladknipper fra Rodstokken; Straaet glat, glindsende, svagt stribet, ofte rødagtigt. Let kjendelig ved den smale, og naar den bøies, tydeligt grenede Dusk. 6—7. ♃.

Paa tørre, sandige eller kalkholdige Bakker, sporadisk i det nordlige og nordøstlige *Jyll.* (til Aarhuus); i *Nordsjælland!* paa *Møen* (Dr.); *Bornh.* ved Hammershuus (20). (I Fyen, Lolland og Falster er den hidtil ikke bemærket.)

109. **P. arenarium** L. (Sand-R.) H. 69; Drej. n. 65; F. D. 915; Rchb. 1482; And. XII, 133; H. N. II, 72; L. Herb. III, 46.

De øvre *Bladskeder* oppustede; *Dusken* valseformet eller omvendt-ægformet, forneden smalere; *Smaaaxene* stilkløse; *Yderavnerne* lancetformede, paa Ryggen stivt-randhaarede.

2—6" høi. Stænglerne talrige; ingen golde Bladknipper. Dusken almindelig kort. 5—6. ♃.

Paa Havstokken og sandige Overdrev nær Havet: paa *Halvøen* alm. i Klitterne mod V. (H) og paa Øerne i Vesterhavet, f. Ex. Fanø, Romø (16); paa *Øerne* sporadisk: *Sj.* Kongsøre i Odsherred (15), Adserbo Overdrev! Frederiksværk (H), Lappesteen ved Helsingør (21), Havstokken S. for Kjøge! Feddet ved Lindersvold! *Møen*: Ulfshale (H) og Budsemark (9); *Falst.* Grønsund (9); *Loll.* Kramnitze (H); *Bornh.* ved Hammershuus (20). ⚹

32. Psamma. Hjelme.

110. **P. arenaria** [R. & S. syst. 2 p. 845] (Sand-H.) Ammophila Link; Drej. n. 76; Lge. Haandb. 1. Udg. p. 55; Rchb. I, 1454; L. Herb. V, 81; Arundo L., H. 85; F. D. 917; Calamagrostis Roth, And. VIII, 92; H. N. XIII, 90.

Dusken valseformet, foroven tilspidset; *Yderavnerne* lancetformede, spidse; den *nedre Inderavne* over dobbelt saa lang som *Haarene*, med en kort sylformet Braad nedenfor den tokløvede Spidse.

2—3' høi. Hele Planten, Dusken indbefattet, blegt blaagraa. Bladene indrullede, med forlænget, spids Skedehinde. 7—8. ♃.

Paa Flyvesand ved Havet, almindelig, især paa Halvøen og i Nordsjælland; sjeldnere paa sandige Bakker inde i Landet (f. Ex. Ø. Nykirke i *Jyll.*; Rendsborg!)

111. **P. baltica** [R. & S. l. c.] (Østersøisk H.) Ammophila Link; Lge. Haandb. 1. Udg. p. 56; Rchb. 1455; Arundo Flügge, H. 86; F. D. 1684 (ikke god); Calamagrostis Hartm., And. VIII, 93; Fr. H. N. I, 74.

Dusken smalere og mere tilspidset, med længere Grene og derved lappet; *Yderavnerne* sylspidsede; *den nedre Inderavne* neppe dobbelt saa lang som *Haarene*, i Spidsen fiint 2-kløvet, med en haarformet *Stak* nedenfor Spidsen, af Længde med eller lidet længere end Indskjæringen.

2—3' høi, mindre blaagraa; Dusken rødviolet; Bladene tilsidst indrullede, forøvrigt som foreg. 7—8. ♃.

Paa sandige Strandbredder ved Kysterne af Vesterhavet og Østersøen: ***Sl.*** Klitterne ved Eidersted (N), Frederiksort, Bæverør, Holdnæs (16); ***Als*** (N); ***Loll.*** Bredfjed (5); ***Falst.*** Tromnæs! Grønsund (14), Bøtø (5); ***Sj.*** Havstokken (Jædderen) N. for Kjøge (9); ***Bornh.*** Nebberodde ved Rønne! Hasle (11). (I Kattegatpartiet forekommer den neppe.) ☞

33. Calamagrostis. Rør.

a. Y d e r a v n e r n e l æ d e r a g t i g e ; H a a r e n e l æ n g e r e e n d I n d e r a v n e r n e ; S t a k k e n r e t . (S t i v e , b r e d b l a d e d e G r æ s s e r : *O r o p h i l æ* F r.)

112. **C. Epigejos** [Roth tent. fl. germ. I, 34] (Bjerg-R.) Drej. n. 73; Rchb. I, (1451 og) 53; And. VIII, 83; H. N. VIII, 85, Arundo L., H. 81; F. D. 2165.

Toppen stivt opret, sammenhobet-lappet; *Yderavnerne* lancetformede, sylspidsede, efter Blomstringen lukkede; *Stakken* befæstet paa Midten af den i Spidsen tokløvede *Inderavne;* kortere end *Haarene.*

1—3' høi. Straae og Blade rue. Toppen paa aabne Steder rødviolet; i Skygge mere grøn. Var. (efter Fr.) med Stakken befæstet i Indskjæringen. 7—8. ♃.

β, glauca (Blytt. N. Fl. p. 134; Rchb. 1452; C. glauca M. Bieb.) Blaagrøn, med længere og mere aabne Topgrene.

Ikke sjelden paa lerede og sandige Skrænter, ved Strandbredder, mindre hyppig i Skove; *β*, som forekommer paa mere fugtig Grund, har jeg fundet i Kjøbenhavns Omegn, men erindrer ikke det specielle Voxested; Stokkebjerg Skov (Weilbach).

b. Yderavnerne hindeagtige, Stakken ret, indsluttet i Smaaaxet (Straaet tilsidst grenet: *Helophilæ* Fr.)

113. **C. Langsdorfii** [Trin. diss. de Gram. 1824 p. 225] H. N. XIII. 89; C. phragmitoides Lge. Haandb. 1 Udg. (ikke Hartm.); C. nutans Saut., Rchb. 1446 (?) en større Form.

Toppen noget nikkende, med udbredte Grene; *Yderavnerne* under Blomstringen aabne, lancetformet-tilspidsede; *Stakken* omtrent ligelang med og befæstet ovenfor Midten af *Inderavnen; Haarene* omtrent af lige Længde med Inderavnen.

Bladene 3—5''' brede, Skedehinden forlænget. 7. ♃.

Paa fugtige Steder, i Skove: *Sj.* Sjæl-Sø (7); *J.* Vesterengene og Tøihuushaven ved Randers (7). ⊞

Anm. Det Expl. jeg har for mig til Beskrivelse, meddeelt af Hr. Jensen under Navn af *C. Halleriana*, afviger fra *C. phragmitoides* Hn. ved en bleggrøn Top, jævnt Straa og Inderavnen længere end Haarene. Fra Expl. af *C. Halleriana* Fr. i H. N. VIII, 85 og X, 93 afviger den mere ved Toppens Form og Bladenes Brede. Bedst stemmer den overeens med saavel Beskrivelse som Afbildning af *C. Langsdorfii*, hvortil jeg altsaa nu troer at maatte henføre den. Expl. i H. N. fra St. Petersborg ere aldeles lignende det jydske, med Undtagelse af, at Haarene hos hiin ere noget længere end hos denne. Da Stakkens Tilhæftningspunkt og relative Længde til Inderavnen og Haarene varierer hos denne og nærstaaende Arter, er det vanskeligt at henføre et tørret Exemplar med Bestemthed til nogen af de talrige Arter, der ere opstillede i denne Slægt, og af hvilke endeel synes endnu ikke at være aldeles fast begrundede. En nøiagtig Uudersøgelse af de danske Calamagrostis-Arter maa særdeles anbefales Botanikerne, og vigtige Hjælpemidler hertil ville findes hos *Fries* (mant. 3, S. Veg. Sc., H. N.) og *Blytt.* (l. c.)

114. **C. lanceolata** Roth. [l. c.] (Eng-R.) Drej. n. 72; Blytt. l. c. p. 143; Rchb. 1448; And. IX, 96; H. N. X, 92; Arundo Calamagrostis L., H. 82; F. D. 280 (slet), 1624.

Toppen noget nikkende, med udbredte Grene; *Yderavnerne* smalt lancetformede, tilspidsede, efter Blomstringen aabne; *Stakken* meget kort, befæstet i Spidsen af den udrandede *Inderavne; Haarene* længere end Inderavnerne og næsten ligelange med Yderavnerne.

3—4' høi. Straaet jævnt, Skederne jævne eller oventil rue.

Bladene smalere end hos foreg., Toppen alm. rødt anløben, men var. efter Voxestedet mere grøn. 6—7. ♃.

Anm. Stakken alm. lidet længere end Indsnittet, men var. i Længde (*C. gracilis* Schum. I, 35; H. 85; Drej, n. 71, er kun en spæd Form af denne Art med ingen eller meget utydelig Stak).

Paa Enge mellem Krat, i Skove, ikke sjelden i Danmark. (Formen *gracilis* paa Strandklinterne mellem Taarbæk og Springforbi Schum.)

115. **C. neglecta** [Ehrh. Beitr. 6, 137 under Arundo] (Stivtoppet R.) And. IX, 100; H. N. VIII, 87; Arundo stricta Timm, H. 83; F. D. 1803; L. H. IV, 62; Calamagrostis str. Hartm., Drej. n. 74; Blytt. l. c. 135; Rchb. 1439; Agrostis coarctata Schum. I, p. 24.

Toppen stivt opret, med korte, under Blomstringen aabne, før og efter samme smalt sammenknebne Grene; *Yderavnerne* æg-lancetformede, spidse, efter Blomstringen lukkede; *den nedre Inderavne* længere end *Haarene*, med en *Stak*, som udgaaer lidet nedenfor eller ovenfor Midten og naaer omtrent til Spidsen; Ansats til en anden Blomst (i Form af et fiint Haarknippe ved Grunden af den øvre Inderavne).

1—3' høit, stivt Græs med jævne eller lidet rue Skeder, kort Skedehinde; Bladene paa Grenene indrullede. Toppen i yngre Tilstand mørkviolet, blaagraat-anløben. 6—8. ♃.

β, geniculata Fr. H. N. VIII, 88. Straaene ved Grunden knæbøiet-opstigende.

I Moser og paa fugtige Skovenge, hidtil kun funden paa Halvøen og i Nordsjælland og ikke almindelig: *Sj.* Adserbo Overdrev! Lille Værløse, Hesttangs Mølle (Dr.), Lundehuusmosen! Boserup (20), Dronninggaards store Mose (9), Jonstrup Vang (15); *J.* Gravens Mose i V. Hanherred (16), Skjørring Hovkjær, Tandrup i Thy, Kjærs Mølle ved Aalborg (Dr.), Vesterengene ved Randers (7); ***Slesvig*** (Rchb.). *β,* med Hovedarten i Lundehuusmosen!

c. Ugrenede Græsser med knæbøiet Stak ragende udenfor de hindeagtige Yderavner.
(*Nemophilæ* Fr.)

116. **C. arundinacea** [Roth. fl. germ. II, 1, p. 89] (Skov-R.) C. silvatica DC., Drej. n. 75; Blytt 131; Rchb. 1440; And. IX, 104; H. N. VIII, 90; Arundo Schrad., H. 84; F. D. 1683; L. Herb. V, 82; Agrostis arundinacea L.

Toppen opret, med korte, stivhaarede, under Blomstringen aabne, før og efter denne sammenknebne Grene; *Yderavnerne* lancetformede, tilspidsede, efter Blomstringen lukkede; den øvre neppe længere end *Inderavnerne; Stakken* nedenfor Knæbøiningen snoet, udgaaende fra Grunden af den nedre Inderavne og næsten dobbelt saa lang som denne; *Haarene* meget korte (1/4 af Blomstens Længde); Ansats til en anden Blomst.

1—4' høi, stiv; Skederne jævne eller lidet rue, de nedre ofte haarede! Skedehinden forlænget. 7—8. ♃.

I høitliggende Skove og paa Bakker mellem Krat, forekommer paa mager Jordbund: i ***Jyllands*** Hedeegne hist og her; sjelden paa Øerne; ***Sj.*** Marienlyst ved Helsingør! Naaleskoven i Gjelskov mod Søllerød! ***Bornh.*** i Almindingen (H). [*

34. Agrostis. Hvene.

a. *Apera* Adans. Den nedre Yderavne mindst, 2 Inderavner, den nedre med en forlænget Stak; Ansats til en anden Blomst.

117. **A. spica venti** L. (Langstakket H.) H. 73; F. D. 853; And. X, 108; Apera Beauv., Drej. n. 70; Rchb. I, 1421; L. Herb. II, 22.

Toppen pyramideformet, med talrige udspærrede Grene, før Blomstringen nikkende, under og efter samme opret; *Stakken* lige eller svagt bøiet, fæstet tæt under Spidsen af *Inderavnen* og 3—4 Gange længere end denne.

1—3' høi. Toppen grøn eller violet anløben. 6—7. ⊙.

Paa dyrkede Marker, saavel paa leret som sandig Grund, ikke sjelden, men forekommer ikke i alle Egne, hyppigst (og et besværligt Ukrud mellem Sæden) paa ***Bornholm***, ***Lolland*** og ***Falster*** samt i flere Egne af ***Jylland***.

b. *Trichodium* Michaux. Den nedre Yderavne størst; 1 Inderavne med en knæbøiet Stak. (Ingen Ansats til en anden Blomst.)

118. **A. canina** L. (Hunde-H.) H. 75; Drej. n. 67; F. D. 1443; Rchb. 1424; And. X, 112; H. N. IX, 87; L. Herb. II, 21; A. rubra H. 74 (efter de danske Voxesteder).

Rodstokken sammentrængt, udskyder tueformigt samlede *Straae* og golde *Bladknipper* eller tillige krybende *Udløbere;*

Rodbladene børsteformede; *Stængelbladene* flade; *Skedehinden* aflang; *Toppen* under Blomstringen aaben, før og efter samme sammenkneben; *Stakken* befæstet nedenfor Midten af Inderavnen, (almindelig fremragende udenfor Smaaaxet).

Toppen mørk violet-rødbruun, undertiden af blegere, endog straaguul Farve (β, pallida Rchb. 1425). Var. desuden med kortere eller længere, tæt- eller faablomstrede Topgrene, bredere eller smalere Stængelblade og med kort eller aldeles ingen Stak. 6—8. ♃.

Paa tørvholdige Enge, i Hedemoser, ikke sjelden, især hyppig paa Halvøen og i Nordsjælland. β, Strandbredden ved V. Skjerninge i Fyen.

Anm. Fig. i F. D. viser ikke de børsteformede Rodblade.

c. *Vilfa* Beauv. Yderavnerne omtrent ligestore eller den nedre størst, 2 Inderavner uden (eller med meget kort) Stak. (Ingen Ansats til en anden Blomst).

119. **A. vulgaris** [With. arr. p. 132] (Almindelig H.) H. 76; Drej. n. 68; Rchb. 1427; And. X, 110; H. N. XI, 83; L. Herb. VII, 123; A. capillaris F. D. 163; Rafn I, 523.

Alle *Bladene* flade; *Skedehinden* kort, afstumpet; *Toppen* i Omkreds ægformet, med under og efter Blomstringen udspærrede Grene.

Smaaaxene fine, rødagtige, sjeldnere grønne. 6—8. ♃.

β, *stolonifera* (A. stolonifera α L.) med Udløbere og fremliggende Bladknipper.

γ, *tenella* (A. tenella Hoffm.) Topgrenene haarfine, Smaaaxene bleggrønne, meget smaae.

δ, *pumila* F. D. 1802 (A. pumila L.) Dværgform (1—2" høi) med rundagtige Smaaax (er en ved Brandsvampe i Blomsten frembragt sygelig Form).

ε, *vivipara* Schrad. (Rchb. 1429) med topspirende Smaaax (ɔ: den nedre Inderavne grøn, 5-nervet, dobbelt saa lang som Yderavnerne).

Paa Græsmarker, høie Enge, ved Veie, i Skove o. s. v. meget alm. over hele Landet: β, paa frugtbar Jord, γ, i Skove, δ, paa tørre, sandige Bakker, ε, paa Skovenge ved Brøndsted i Jylland!

120. **A. alba** L. (Krybende H.) H. 79; Rafn I, 529; F. D. 1623; A. stolonifera Drej. n. 69; H. 77, Rchb. 1430; And. X, 109, L. Herb. IV, 61.

Alle *Bladene* flade; *Skedehinden* aflang; *Toppen* langagtig-oval, med efter Blomstringen sammenknebne Grene.

Smaaaxene større end hos foreg., grønne eller blege, sjeldnere rødligt anløbne; har undertiden en kort, ret Stak nedenfor Spidsen af Inderavnerne, Rodstokken udsender alm. vidtkrybende Udløbere og opstigende Bladknipper. 7—8. ♃.

Anm. Af de talrige Former, hvorunder denne Art efter Voxestedets Forskjellighed fremtræder, nævnes som de meest udmærkede:

β, *coarctata* Blytt 149; (A. flava F. D. 751; Rafn I, 525) Toppen forlænget, med korte Grene, Smaaxene ofte bleggule.

γ, *maritima* Mey. Chl. han. (A. maritima Lam., Rchb. 1436; A. stolonif. *β*, L. sp., F. D. 564? (slet). A. stol. decumbens Rafn. I, 522. Bladene stive, blaagrønne, Toppen axformigt sammentrængt.

δ, *gigantea* Rchb. 1433; L. Herb. VII, 124; (A. gigantea Roth) 2—3′ høi, med talrige, lange og mangeblomstrede Grene.

ε, *vivipara* Rchb. 1434 (A. silvatica L., Rafn. I, 524; A. alba silvatica H. 71)? Smaaaxene topspirende.

Meget almindelig i Danmark, forekommer baade paa tørre og fugtige, skyggefulde og aabne Steder. *β*, ved Strandbredder, f. Ex. i det sydlige Lolland; *γ*, i Flyvesandet f. Ex. Vendsyssel (26), Thy (7), Blaavands Huk (28); *δ*, ikke sjelden paa fugtig Leergrund; *ε*, (efter Hornem.) i Skove. (Saavel denne som foreg. benævnes alm. *Fioringræs*).

35. Milium. Miliegræs.

121. **M. effusum** L. (Udspredt M.) H. 72; Drej. n. 77; F. D. 1143; Rchb. 1456; And. X, 115; L. Herb. VII, 121.

Topgrenene haarfine, under Blomstringen horizontalt udspærrede, efter samme nedhængende; *Smaaaxene* ægformede; *Inderavnerne* stakløse.

2—3′ høit, glat, lysgrønt Græs med brede, slappe Blade, lang Skedehinde. 6. ♃.

Paa Muldjord i Løvskove almindelig.

36. Melica. Flitterax.

122. **M. uniflora** [Retz. obs. I, 10] (Eenblomstret F.) H. 98; Drej. n. 96; F. D. 1144; Rchb. 1576; And. VIII, 89; H. N. XIV, 89; L. Herb. VII, 125.

Skedehinden spids, hindeagtig med grøn Midtnerve, modsat Bladet; *Toppen* ensidigt grenet med oprette, 2-blomstrede *Smaaax; den nedre Blomst* tvekjønnet, *den øvre* ufuldkommen.

Skeder og Straae jævne, Topgrenene med 1—4 Smaaax, Yderavnerne mørkrøde. 5—6. ♃.

I skyggefulde Skove paa Muldjord almindelig i Danmark.

123. **M. nutans** L. (Nikkende F.) H. 98; Dr. n. 97; F. D. 962; Rchb. 1577; And. VIII, 90; L. Herb. IV, 63.

Skedehinden utydelig; *Toppen* klaseformigt sammentrængt, ensidig, med korte Grene og nikkende, 3-blomstrede *Smaaax*; de *2 nedre Blomster* ☿, *den øvre* ufuldkommen.

Straaet oventil 4-kantet, tilligemed Skederne rue, Topgrenene alm. med 1 Smaaax, Yderavnerne som foreg. 5—6. ♃.

I Kratskove, især paa fugtig Grund, sporadisk paa ***Halvøens*** Østkyst, i ***Sjælland*** og paa ***Bornholm*** (Voxesteder fra Fyen, Lolland og Falster ere mig hidtil ikke bekjendte).

37. Hierochloa. Festgræs.

124. **H. borealis** [R. & S. syst. II, 513] (Vellugtende F.) Drej. n. 80; Rchb. 1728; And. XII, 137; H. N. VIII, 92; L. Herb. III, 41; Holcus odoratus L., H. 96; F. D. 963.

Rodstokken krybende; *Straaet* med meget faa (1—2) Led ved Grunden; *Straabladenes* Plade kort; *Toppen* udbredt, med glatte Grene; *Smaaaxene* bredt-ægformede; *den nedre Inderavne* tæt randhaaret.

Vellugtende Græs, med brune, glindsende Smaaax. ♂ Blomsterne have undertiden en meget kort Stak. 4—5. ♃.

I Enge og Moser, ikke almindelig og kun iagttaget i ***Nordsjælland*** og paa ***Halvøen: Sj.*** Lundehuusmosen, Ordrup Mose! Jonstrup Vang (20), Leerbæks Mose ved Roeskilde! ***J.*** Hobro Skov (16), Grenaa (Meyer), Moesgaard pr. Aarhuus (2), Engene ved Lønborg (16); ***Sl.*** Quellenthal ved Glücksborg, Klensby Eng ved Slesvig, Husum ved Mølledammen (16).

38. Holcus. Hestegræs.

125. **H. lanatus** L. (Fløielsgræs) H. 95; Drej. n. 81; F. D. 1181; Rchb. 1718—20; And. VIII, 85; L. Herb. VII, 126.

Straa og *Blade* fløielshaarede; *Toppen* under og efter Blomstringen aaben; *den nedre Yderavne* budt med en kort Braad; ♂ *Blomsten* med en tilsidst hageformigt indbøiet, i Smaaaxet indsluttet *Stak*.

Hele Planten, formedelst den fløielshaarede Beklædning, graaagtig; Smaaaxene rødligt-anløbne, var. (*argenteus* R. & S.), med sølvhvide Smaaax.

Paa Enge og i Skove meget almindelig. 6—7. ♃.

126. **H. mollis** L. (Blødt H.) H. 96; Drej. n. 82; F. D. 1059; Rchb. 1721; And. VIII, 86; H. N. XIII, 91; L. Herb. V, 84.

Rodstokken krybende; *Straaet* og de øvre *Bladskeder* glatte, de nedre Skeder og Bladpladerne duunhaarede; *Toppen* under Blomstringen aaben, senere sammentrængt; *den nedre Yderavne* tilspidset; ♂ *Blomsten* med en knæbøiet, udenfor Smaaaxet fremragende Stak.

Blaagrøn; Smaaaxene oftest guulbrune. Var. med begge Blst. ☿, den nedre stakløs, den øvre med en langt udtrædende, snoet, ikke knæbøiet, Stak. 7—8. ♃.

I Kratskove, paa dyrkede, især sandige Marker ikke sjelden. Var. i Rudehegn (F. Schmidt).

39. Fluminia. Rørsvingel.

127. **F. arundinacea** [Fr. S. Veg. Sc. I, p. 247] (Vand-R.), And. VI, 66; Festuca Liljebl.; Glyceria Fr. mant. 2, p. 8; H. N. III, 93; Festuca borealis M. & K.; Scolochloa festucacea Link, Rchb. 1573.

Rodstokken ved Leddene rodslaaende; *Toppen* i Spidsen nikkende, med forlængede, opret aabne, rue *Grene; Smaaaxene* 3—5-blomstrede; *den nedre Inderavne* 5-nervet, med 3 spidse Tænder.

Høit (omtr. 4') og stærkt Græs, de nedre Ledstykker nedsænkte i Vandet og udsendende krandsstillede Rodtrævler. Skedehinden forlænget, en bruun Plet ved Grunden af Bladpladen. 6—7. ♃.

Ved Flodbredder, hidtil kun fundet i *Sl.* ved Steinschleuse Ø. for Süderstapel (N.). ☞

40. Triodia. Tandbælg.

128. **T. decumbens** [Beauv. agr. p. 76] (Nedliggende T.) Drej. n. 95; Rchb. 1572; And. VI, 67; H. N. IX, 97 (var.); L. Herb. VI, 101; Poa Scop., H. 112; Festuca L., F. D. 172.

Straaene ved Grunden knæbøiede, nedliggende, under Blomstringen opstigende; *Blade og Skeder* haarede, en Haarkrands i Skedehindens Sted; *Blomsterstanden* klaseformet, med korte, 1—3-blomstrede, før og efter Blomstringen opret-tiltrykte *Grene; Smaaaxene* 3—5-blomstrede; *Inderavnerne* læderagtige, den nedre 7—9-nervet, ved Grunden og i Randen haaret.

½—1' høit, stivt Græs. 6—7. ♃.

Paa høie Enge, Bakker, Lyngheder og aabne Steder i Skove, almindelig, især i Jylland, Nordsjælland, Lolland-Falster og Bornholm.

41. Koeleria. Kambunke.

129. **K. cristata** [Pers. syn. I, 97] (Randhaaret K.) Drej. n. 94; F. D. 2223; Rchb. 1668—70; And. VII, 82; H. N. XIV, 88; L. Herb. II, 29; Aira L., H. 87.

Bladene (især de nedre) i Randen og undertiden overalt langhaarede, jævne eller i Randen og paa Overfladens Nerver rue af en enkelt Række korte Børster; *Skedehinden* utydelig; *den nedre Inderavne* tilspidset.

Var. i Høide, Bladenes Brede, Smaaaxenes Farve o. s. v. 6—7. ♃.

Paa tørre Bakker, sjelden: *Sj.* en lyngklædt Bakke ved Jægerspriis (9); *J.* ved Veien over Øbjergbakker fra Langsted Kro (Beck), Dybdals Bakker og Sandgraven ved Aalborg (Dr.), Godthaab ved Aalborg (Strandgaard). ☞

130. **K. glauca** (DC. hort. monsp. 116] (Blaagrøn K.) Rchb. 1672; And. VII, 83; H. N. I, 72; L. Herb. IV, 70; Aira Schrad., H. 88; F. D. 1566.

Blade og *Skeder* overalt fiint fløielshaarede (Overfladens

Nerver med flere Rækker af meget fine Haar); *Skedehinden* kort afskaaren; *den nedre Inderavne* budt, stakløs eller med en kort Braad.

Tueformet, ved Grunden omgivet af de henvisnende, men vedblivende Skeder. Bld. ved Tørring indrullede. Hele Planten paa Grund af Beklædningen blaagrøn. 6—7. ♃.

I Sandklitter, hidtil kun bemærket i Klitterne mod Vesterhavet paa ***Halvøen*** og de vestlige Øer (Horne (Dr.) og Tornby i Vendsyssel (12), Blaavand, Fanø (H.), Romø (16). ⚑

42. Aira. Bunke.

131. **A. flexuosa** L. (Bølgestænglet B.) H. 89; And. VI, 71; F. D. 157 (slet); Rchb. 1678—79; Avenella Bluff, Drej. n. 91; Avena M. K., L. Herb. VI, 106.

Bladene smale, børsteformede; *Skedehinden* toøret; *Toppen* udbredt, nikkende, med bølgeformigt bugtet Axe og Grene; *Smaaaxene* 2-blomstrede; *Blomsterne* omtrent ligelange med den øvre Yderavne, flere Gange længere end Haarkrandsen ved Grunden af Inderavnerne; *Stakken* knæbøiet, udgaaende ovenfor Grunden af Inderavnerne og fremragende udenfor Smaaaxet.

Var. paa forskjellige Localiter i Henseende til Smaaaxenes Farve og Størrelse o. s. v. 1—1½' høi. 6—7. ♃.

Paa Lyngheder, Bakker, i aabne Skove meget almindelig.

132. **A. caespitosa** L. (Mose-B.) H. 89; Drej. n. 92; F. D. 240; Rchb. 1682; And. VI, 69; L. Herb. VII, 133; Deschampsia Beauv.

Bladene flade, paa Overfladen og i Randen rue; *Skedehinden* forlænget; *Toppen* under Blomstringen udbredt, pyramideformet, opret; *Smaaaxene* 2-blomstrede med Ansats til en tredie Blomst; *Inderavnerne* med Haar af Blomsternes halve Længde; en knæbøiet eller næsten ret *Stak* ovenfor Grunden omtrent af Inderavnens Længde, indsluttet i Smaaaxet.

Yderavnerne viol. med bruunglindsende Rand, hvorved Smaaaxet faaer et broget Udseende. 2' høi, danner tætte Tuer. 6—7. ♃.

β, pallida Koch. (ochroleuca Rchb. 1685). Yderavnerne uligelange, hvidgule med grøn Rygnerve, Stakken ragende udenfor Smaaaxet.

γ, *vivipara,* med topspirende Smaaax.

δ, *stolonifera,* med Udløbere fra Rodstokken, Yderavnerne meget kortere end Smaaaxet.

Paa Enge og ved Grøfter meget almindelig. β, (en meget afvigende Form) paa en Eng ved Liselund paa Møen! γ, Søllested p. Lolland (19); δ, Ollerup i Fyen (12).

Anm. Den ved Elbbredden udenfor Altona forekommende *A. Wibeliana* Sonder, F. D. 2461, som afviger ved Udlöbere fra Rodstokken, mindre rue Blade, større Smaaax af guulagtig Farve, tidligere Blomstringstid o. s. v. er endnu ikke bemærket i vor Flora, men kunde muligviis forekomme ved Bredderne af de større Aaer.

43. Corynephorus. Sandskjæg.

133. **C. canescens** [Beauv. agr. p. 90] (Graat S.) Drej. n. 93; Rchb. 1674; And. VIII, 84; L. Herb. III, 45; Aira L., H. 92; F. D. 1023; H. N. I, 77.

Roden fiinttrævlet; *Straaene* talrige, tueformigt samlede; *Bladene* stive, børsteformigt sammenrullede; *Toppen* med korte, under Blomstringen aabne Grene.

4—8" høit, stivt Græs af blaagraa Farve, Toppen violetagtigt anløben, sjeldnere bleg. 7—8. ♃.

Paa tørre, sandige Marker, i de magrere Enge af Landet almindelig og i Mængde.

44. Airopsis. Dværgbunke.

134. **A. præcox** [Fr. mant. 3, 180] (Tidlig D.) And. VII, 78; Aira L., H. 93; F. D. 383; H. N. II, 75; Rchb. 1675; Avena Beauv., Drej. n. 90; L. Herb. IV, 67.

Bladene børsteformede; *Toppen* sammenkneben, oval eller elliptisk, kortgrenet; *Smaaaxene* sammenhobede; *Yderavnerne* omtrent af lige Længde med Inderavnerne.

1—4" höi. Smaaaxene bruunglindsende. 4—6. ⊙.

Paa tørre, især sandige Marker, Bakker og Lyngheder almindelig udbredt.

135. **A. caryophyllea** [Fr. l. c.] (Udspærret D.) And. VII, 77; Aira L., H. 93; F. D. 382; Rchb. 1676; H. N. II, 74; Avena Web., Drej. n. 89; L. Herb. III, 44.

Bladene børsteformede; *Toppen* under og efter Blomstringen pyramideformet, med længere, udspærrede Grene; *Smaaaxene* adskilte; *Inderavnerne* kortere end Yderavnerne.

4—10" høi. Smaaaxene sølvglindsende, Straaet og Skederne forneden violette. 5—6. ⊙.

Paa lignende Localiteter som foreg., ikke sjelden. ⚹

45. Trisetum. Guldhavre.

136. **T. flavescens** [Beauv. agr. 88] (Glindsende G.) And. VII, 79; Avena L., H. 132; Drej. n. 88; F. D. 1507; Rchb. 1694—96; H. N. III, 91; L. Herb. V, 87.

Bladene flade, med kort *Skedehinde*; *Toppen* under Blomstringen udspredt; 2—3 fuldkomne og 1 gold Blomst i hvert Smaaax; *den øvre Yderavne* dobbelt saa lang som den nedre; *Stakken* af Smaaaxets dobbelte Længde.

1—1½' høi. Bladene og de nedre Skeder haarede; Smaaaxene guldglindsende, var. i Henseende til Størrelsen. 7—8. ♃.

Paa Græsmarker og ved Veie, sporadisk og ikke alm.: *Sj.* i Kjøbenhavns Omegn bemærket paa flere Steder, f. Ex. bag Kastellet, ved Leersöen, Ordrup, Sorgenfri, Dronninggaard, Jonstrup! ***F.*** Sørup (12)! ***Jyll.*** Tøihuushaven ved Randers (7)!

46. Avena. Havre.

a. *Avena* s. s. Alle Blomsterne ☿, Smaaaxene nedhængende, Yderavnerne 5—9-nervede. ⊙.

aa. (Agrestes Coss. & DR.) Blomsterne tilleddede til Blomsteraxen og ved Modenheden affaldende.

137. **A. fatua** L. (Flyve-H.) H. 129; Drej. n. 85; F. D. 1629; Rchb. 1712; And. VII, 72; L. Herb. II, 25.

Toppen alsidig; *Smaaaxene* alm. 3-blomstrede; *Yderavnerne* længere end Blomsterne, Axen skjør, haaret, Blomsterne stakbærende; *den nedre Inderavne* ved Grunden stivhaaret, i Spidsen 2-fliget, med hindeagtige Flige.

Inderavnernes Haar rødbrune. 7—8.

I flere Egne et almindeligt Ukrud mellem Vaarsæden, især paa ***Bornholm.***

138. **A. hybrida** [Peterm. in Rchb. fl. saxon. p. 17] Koch Syn. II, 917; (A. intermedia Lindgr. Bot. not. 1841; H. N. VII, 89.)

Toppen alsidig; *Smaaaxene* 2(—3)-blomstrede; *Yderavnerne* længere end Blomsterne, begge Blomsterne stakbærende; *den*

nedre Inderavne glat, i Spidsen hindeagtigt 2-fliget, Blomsteraxen skjør, haaret.

Ukrud mellem Sæden: *Sj.* mellem Valdby og Flaskekroen hyppig (med A. fatua)! *Sl.* ved Tønder (Koch).

Anm. De af mig i Sjælland samlede Expl. stemme overeens med den af Lindgr. (l. c.) beskrevne Art. Da jeg ikke har seet Expl. af A. hybrida, er det kun af den hos Koch givne Beskrivelse at jeg har troet at kunne antage denne for at være den samme som den svenske Art. Muligviis er denne kun en Var. af foreg. Art.

bb. (Sativæ Coss. & DR.) Blomsterne fastsiddende paa Axen, ikke affaldende.

† *A. sativa* L. (Almindelig H.) Toppen alsidig, Smaaaxene alm. 2-blomstrede, Yderavnerne længere end Blomsterne, den nedre Inderavne glat, i Spidsen hindeagtigt 2-fliget, den øvre Blomst stakløs, Blomsteraxen seig, glat.

Var. med alle Blomsterne stakløse, og med hvide og sorte Inderavner. 7—8.

Dyrkes almindeligt i flere Afarter.

† *A. orientalis* [Schreb. Spicil. 52] (Sværd-H.) Toppen ensidig, Smaaaxene alm. 2-blomstrede, Yderavnerne længere end Blomsterne, den nedre Inderavne glat, i Spidsen hindeagtigt 2-fliget, den øvre Blomst stakløs. 7—8.

Dyrkes mindre alm. end foreg.

139. **A. strigosa** [Schreb. spicil. 52] (Pur-H.) H. 129; Drej. n. 84; F. D. 2528; And. VII, 73; Rchb. 1710; H. N. II, 76.

Toppen ensidig; *Smaaaxene* 2-blomstrede; begge *Blomsterne* stakbærende; *Yderavnerne* af Længde med Smaaaxet; *den nedre Inderavne* glat, i Spidsen 2-fliget, med stakformigt tilspidsede Flige.

Stakken og Inderavnerne imod Modenheden sorte. Undertiden Ansats til en tredie Blomst. 7—8.

Forekommer hist og her forvildet mellem Vaarsæden, dyrkes i de magre Egne af ***Halvøen*** under Navn af sort Havre. *

b. (*Avenastrum* Koch.) Alle Blomsterne ☿, Smaaaxene oprette, Yderavnerne 1—3-nervede. ♃.

140. **A. pratensis** L. (Eng-H.) H. 131; Drej. n. 87; F. D. 1083; Rchb. 1697; And. VII, 76; L. Herb. I, 10.

Bladene stive, glatte, smale, paa Overfladen og Skederne rue; *Toppen* klaseformigt sammentrængt med meget korte Grene (1—2 i hver Krands); *Smaaaxene* 4—5-blomstrede; begge *Yderavnerne* 3-nervede.

Rodbladene ofte sammenrullede. Smaaaxene oventil sølvglindsende. 6—7.

Paa høie Enge og græsklædte Bakker alm. I enkelte Egne, f. Ex. det sydlige Fyen, ikke tilstede.

141. **A. pubescens** L. (Dunet H.) H. 131; Drej. n. 86; F. D. 1203; Rchb. 1700; And. VII, 75; L. Herb. I, 9.

Bladene slappe, tilligemed de nedre Skeder haarede; *Toppen* aaben, med længere Grene (4—5 i de nedre Krandse); *Smaaaxene* 2—3-blomstrede; *den nedre Yderavne* alm. 1-nervet, *den øvre* større, 3-nervet.

Bladene bredere, alle flade, Smaaaxene sølvglindsende. 5—6.

Paa Enge og Græsmarker, alm. udbredt.

c. (*Arrhenatherum* Beauv.) Den nedre Blomst ♂ stakbærende, den øvre ☿ stakløs. ♃.

142. **A. elatior** L. (Høi H.) F. D. 165; Fr. mant. 3, p. 4; And. VII., 74; H. N. IX, 88; Arrhenatherum elatius M. & K.; Drej. n. 83; Rchb. 1715; L. Herb. I, 8; Holcus avenaceus Scop., H. 94.

Bladene flade, rue; *Toppen* alsidig, udbredt; *den øvre Yderavne* 3-nervet, dobbelt saa lang som *den nedre* (1-nervede), den øvre Blomst haaret.

2—3' høi. Den øvre Blomst har undertiden en kort, ret Stak. I den nedre Blomst findes alm. en uudviklet Frugtknude uden Grifler. 6—7.

Paa Enge mellem Buske, ved Veie, i Krat, alm. udbredt.

Anm. Den typiske Form (med begge Blomster ☿) er meget sjelden (jeg har fundet den paa Klinterne ved Taarbæk: Smaaaxene 3-blomstrede, alle Blst. ☿), men da Arten iøvrigt er aldeles overeensstemmende med Slægten Avena, har Prof. Fries vistnok med Rette tilbageført den til denne Slægt, fra hvilken de nyere Forf. havde adskilt den.

47. Phragmites. Tagrør.

143. **P. communis** [Trin. fund. agrost. p. 134] (Almindeligt T.) Drej. n. 78; F. D. 2464; Rchb. 1729; And. VIII, 91; L. Herb. V, 83; Arundo Phragmites L., H. 80.

Bladene brede, næsten lancetformede; *Skedehinden* randhaaret; *Toppen* rigtblomstret, udbredt; *Smaaaxene* 4—5-blomstrede.

Det største danske Græs (4—6'), Rodstok og Udløbere tykke; Smaaaxene mørkt violetbrune, efter Blomstringen formedelst de lange Haar sølvglindsende. 8—9. ♃.

β, *repens* Mey. Chl. hanov.; F. D. 2164. Lav, med talrige, nedliggende og krybende Grene, 1—2-blomstrede Smaaax.

γ, *flavescens* Cust. in Gaud. fl. helv. 6, p. 341. Smaaaxene guulbrune, 3—fleerblomstrede.

Ved Søbredder og i Kjær hyppig. *β*, i Strandsandet, f. Ex. *J.* ved Harboøre (H), *Sl.* v. Aabenraa Fjord! Avernakø (12). *γ*, Stadsgravene ved Kjøbenhavn og Christianshavns Voldgrave, med Hovedarten, men tydeligt adskilt fra denne.

48. Enodium. Blaatop.

144. **E. coeruleum** [Gaud. agr. I, 145] (Almindelig B.) And. V, 55; Aira L. sp., F. D. 239; Melica L. mant., H. 99; Molinia Moench, Drej. n. 117; Rchb. 1606; L. Herb. VII, 131.

Roden stærkt- og langtrævlet; *Straaene* ved Grunden tykke, 1—2-leddede, foroven uleddede; *Bladene* brede, langt tilspidsede; paa Overfladen haarede; *Skedehinden* dannet af en Haarkrands; *Topgrenene* korte, opret-tiltrykte.

Smaaaxene og Støvknapperne mørk-viol. 7—8. ♃.

β, *altissima* Link. (Molin. littoralis Host, Rchb. 1607) Høiere, med længere Topgrene, svagere farvede Smaaax.

γ, *vivipara*, med topspirende Smaaax.

Paa tørvholdige Enge, i høie Skove og mellem Krat, alm., især paa *Halvøen* og *Bornholm*. *β*, paa skyggefulde Steder; *γ*, *Loll.* ved Maribo Sø (19).

49. Briza. Bævregræs.

145. **B. media** L. (Almindeligt B.) H. 112; Drej. n. 98; F. D. 258; Rchb. 1665; And. V, 52; L. Herb. VII, 127.

Toppen alsidigt udbredt; med haarfine *Topgrene; Smaaaxene* hængende; *Skedehinden* kort, afstumpet.

Yder- og Inderavnerne violetbrune, med hvid, hindeagtig Rand. 6—7. ♃.

Paa Enge og Græsmarker alm. udbredt.

50. Catabrosa. Tæppegræs.

146. **C. aquatica** [Beauv. agr. 97] (Dynd-T.) Fr. mant. 3, 174; Drej. n. 112; And. VI, 64; H. N. IX, 89; Aira aqu. L., H. 86; F. D. 381 (slet); Glyceria aqu. Presl; G. airoides Rchb. 1608; G. Catabrosa Kl. & R., L. Herb. I, 2.

Rodstokken krybende og forsynet med Udløbere; *Bladene* korte og budte; *Skedehinden* forlænget og afrundet; *Toppen* alsidigt udbredt, med talrige og fine Grene i Halvkrandsene; *Yderavnerne* budte, gnavede eller udrandede.

Blødt, aldeles glat Græs. Yderavnerne viol., Inderavnerne brune med hvid hindeagtig Rand, Støvknapperne hvidgule, hvorved Toppen faaer et broget Udseende. (Former med indtil 5 Blomster i Smaaaxet, som angives af H. og Rafn, har jeg ikke fundet; den forekommer hyppigst 2-blomstret, undertiden med Ansats til en tredie Blomst). 6—7. ♃.

β, *subtilis* Hook. Liden, med 1-blomstrede Smaaax.

I Dynd, ved Kildevæld og paa oversvømmede Steder ikke sjelden og forekommer i alle danske Provindser. *β*, paa fugtig Sandgrund; f. Ex. ***Falst.*** ved Øverup (14); *Sl.* Seemühle ved Rendsborg!

51. Glyceria. Sødgræs.

a. Inderavnerne utydeligt 5-nervede (Heleochloa Fr.)

147. **G. maritima** [M. & K. D. Fl. I, 588.] (Strand-S.) Drej. n. 116; Rchb. 1612; And. VI, 60; H. N. V. 94; L. Herb. I, 4; Poa Huds., H. 103.

Rodstokken udsender krybende Udløbere og nedliggende, forlængede Bladknipper; *Straaet* opstigende; *Topgrenene* i de nedre Halvkrandse alm. 2, under Blomstringen udstaaende, efter samme opret-tiltrykte; *Smaaaxene* 5—8-blomstrede (meget større end hos følgende). 6—7. ♃.

Ved Strandbredder ikke saa almindelig som den følgende: *Sj.* Helsingør, Vesterfælled, Saltholm, Bognæs ved Roeskilde, Bisserup ved Skjelskjør! Korsør (H), Veirhøi! *F.* Hofmansgave! St. Jørgensgaard o. fl. St. mod S.; Drejø, Strynø (12); *Loll.* Nebbelunde (5); *J.* Vaarsaa i Vendsyssel (12), Limfjorden v. Aalborg (9), Randers Fjord (7), i Marskegnene meget alm.

Anm. F. D. 1626, som benævnes Poa maritima, hører ikke til denne Art. Blomsterstanden ligner meest den følgende, Plantens nedre Deel er aldeles som foreg. Prof. Nolte har meddeelt mig den Bemærkning, at den er tegnet efter et stort Expl. af Catabrosa aquatica, men Tegningen er i hvert Fald saa slet at den ikke kan tjene til Oplysning om nogen Arts typiske Udseende.

148. **G. distans** [Wahlenb. fl. upsal. p. 36] (Udspærret S.) F. D. 251 (Poa maritima) og 2222; Rchh. 1609; And. VI. 62; H. N. VI, 87; L. Herb. I, 3; Poa distans L., H. 103; Heleochloa Drej. n. 113.

Straaene talrige, tueformigt samlede, knæbøiet opstigende, ingen krybende Udløbere; *Topgrenene* i de nedre Halvkrandse alm. 5, efter Blomstringen udspilede eller tilbagebøiede; *Smaaaxene* 3—7-blomstrede, dets Blomster tidligt affaldende.

Var. meget i Henseende til Topgrenenes Antal og Retning, Antallet af Blomster i Smaaaxet og dettes Farve o. s. v. 6—7. ♃.

β, *pulvinata* Fr. mant. 3; H. N. V, 90. Straaene fine, danne tætte Tuer, de nedre Topgrene 2, korte og mindre udspærrede.

Ved Strandbredder, især paa leret, af Havet ofte oversskyllet Grund, sjeldnere inde i Landet paa Gader ved Rendestene (f. Ex. Ringsted!) *β*, Tømmerpladserne paa Christianshavn, Bredderne af Tissø!

Anm. Poa arenaria Rafn I, 540, synes efter Beskrivelsen at høre til foregaaende, efter Synonymerne til denne Art.

b. Inderavnerne tydeligt 7-nervede. (Hydrochloa Hartm.)

149. **G. spectabilis** [M. & K. D. fl. I, 586] (Høit S.) L. Herb. IX, 161; Poa aquatica L., H. 100; F. D. 920; Glyceria aqu. Wahlb., Rchb. 1614; H. N. IX, 91; Heleochloa aqu. Fr. fl. scan., Drej. n. 114.

Rodstokken krybende; *Straaet* opret; *Skedehinden* kort, afskaaren; *Toppen* rigblomstret, under Blomstringen udbredt, tilligemed Axen ru; *Grenene* oprette, 6—10 i de nedre Halv-

krandse; *Smaaaxene* æg-lancetformede, 6—9-blomstrede (meget mindre end hos de følgende).

4—6' høit, bredbladet Græs, Blomsterne fastsiddende længe efter Modningen. 7—8. ♃.

Ved Randen af Søer og Aaer, alm. i de danske Provindser.

150. **G. plicata** [Fr. mant. 2 p. 6] (Foldbladet S.) H. N. V, 91; Rchb. Suppl. Agr. f. 381; And. V, 55; F. D. 237 (Festuca fluitans L.)? og 2465.

Rodstokken tyk, krybende; Straaet ved Grunden nedliggende; „de unge *Blade* foldede (plicata)"; *Skedehinden* kort; *Toppen* næsten alsidig, med jævn Axe og ensidigt rue, under Blomstringen horizontalt udspilede *Grene*, alm. 4—5 i de nedre Halvkrandse; *Smaaaxene* linieformede, 7—12-blomstrede; Blomsterne tæt taglagte; *den nedre Inderavne* budt afrundet.

De ældre Bladskeder opløses i et trævlet Næt; Støvknapperne (oftest) gule. 6—7. ♃.

β, *triticea* (M. Lange) Toppen sammenkneben, med enlige, korte Grene.

I flydende og stillestaaende Vand, bemærket i alle danske Provindser, og som det synes, ligesaa hyppig som følgende. *β*, ved Nielstrup i Fyen (12).

151. **G. fluitans** [R. Br. prodr. I, 179] (Manna-S.) Drej. n. 115; F. D. 2403; Rchb. 1615; And. V, 54; L. Herb. VII, 130; Festuca L., Poa Scop., H. 101.

Rodstokken krybende; *Straaet* ved Grunden nedliggende; „de unge *Blade* kjølformigt sammenlagte (conduplicata);" *Skedehinden* forlænget; *Toppen* ensidig, med jævn Axe cg ensidigt rue, under Blomstringen horizontalt udspilede *Grene*, 1—3 i de nedre Halvkrandse; *Smaaaxene* linieformede, 7—12-blomstrede, med løst taglagte Blomster; *den nedre Inderavne* spids.

Støvknapperne længere end hos foreg., viol., tilsidst bleggule. Blomsterne større end hos hiin, hvorved Smaaaxene blive længere. Hos begge de sidste Arter affalde Blst. hurtigt efter Blomstringen. 6—7. ♃. (Den angivne Forskjel mellem de unge Bld. kan jeg ikke opdage).

β, *triticea* Fr. (H. N. V, 92). Toppen axformigt sammenkneben, med enlige, meget korte Grene.

Paa lignende Localiteter som den foreg., alm. i Danmark. *β*, paa mere tør Grund end Hovedarten, f. Ex. *Sj.* Leersøen! Birkerød! Sorø! *F.* Hofmansgave (18); *J.* Eveldrup (Dr.)

52. Poa. Rapgræs.

a. Enaarige, med imod Frugtmodningen nedbøiede Topgrene.

152. **P. annua** L. (Enaarigt R.) H. 111; Drej. n. 99; And. V, 51; F. D. 1686; Rchb. 1621; L. Herb. II, 23.

Straaet fladtrykt; *Bladene* kjølformigt sammenlagte, paatværs bølgede; de øvre *Skedehinder* forlængede; *Topgrenene* alm. 2 i hver Halvkrands; *Smaaaxene* 3—7-blomstrede; *Inderavnernes* Nerver tydelige. 4—9.

Paa dyrket Jord, f. Ex. i Haver, paa Veie og Gader et yderst almindeligt Ukrud.

b. Vedvarende, med efter Blomstringen oprette eller udstaaende Topgrene.

aa. Caespitosae Fr. Rodstokken uden Udløbere. Inderavnerne i Randen og paa Ryggen duunhaarede, utydeligt (ikke ophøiet) nervede.

153. **P. nemoralis** L. (Lund-R.) H. 109; Drej. n. 100; And. IV. 46; F. D. 749 og 750 (P. palustris, slet); Rchb. 1638—43; L. Herb. VII, 129.

Straaet trindt, jævnt; *Bladskederne* kortere end de tilsvarende Ledstykker, den överste kortere end sin Bladplade; *Skedehinden* kort, afstumpet; *Toppen* smal, med rue, efter Blomstringen oprette *Grene* (3—5 i de nedre Halvkrandse); *Smaaaxene* 2—5 blomstrede; *Inderavnerne* spidse.

Straaene fine, alm. tueformigt samlede, Leddene brune, Bladpladen ved Grunden 2-øret. Var. i Henseende til Smaaaxenes Form og Antal af Blomster, Farven o. s. v. 7—8. ♃.

β, *subuniflora* Rchb. 1638 (*α*, vulgaris Koch Syn.) Hele Planten grøn, Straaene fine, slappe, Smaaaxene 1—2-blomstrede, meget smaae.

γ, *firmula* Gaud., Rchb. 1643. Straaet stivt, Smaaaxene 3—5-blomstrede.

Alm. i Skove og Krat, ved Gjærder o. s. v. β, i Skygge, γ, solaabne Steder.

154. **P. fertilis** [Host. gram. 3 t. 14] (Stortoppet R.) Drej. n. 101; L. Herb. III, 42; P. serotina Ehrh., H. 108; And. IV, 45; F. D. 2166, H. N. VI, 83; P. angustifolia L. (Fr. fl. hall. p. 26; Rchb. 1645—47); P. palustris Roth, Schum. p. 32.

Straaet trindt, jævnt; *Bladskederne* ligelange med Ledstykkerne, den øverste af lige Længde med sin Plade; *Skedehinden* forlænget; *Toppen* udbredt, med rue, efter Blomstringen oprette *Grene*, (omtrent 5 i Halvkrandsene); *Smaaaxene* 2—5-blomstrede; *Inderavnerne* budte.

Større og mere rigblomstret end foreg., Straaet ofte forneden grenet, Bladpladen ved Grunden 2-øret, Inderavnerne i Spidsen bruunplettede, ofte violet anløbne. 7—8. ♃.

I fugtige Enge og Moser, sporadisk og ikke almindelig: *Sj.* ved et Kjær S. for Hirschholm! ved Søerne i Rudehegn! Bagsværd, Lundehuset (Schum.), Vesterfælled (19); *Loll.* Søllested (19); *F.* Æbelø, Hofmansgave (1); *Sl.* Oxager i Angel (16). |*

Anm. P. adspersa [Drej. n. 102], som beskrives med „Skeder kortere end Ledstykkerne og Bladpladerne, forlænget Skedehinde, efter Blomstringen udstaaende Topgrene og spidse, tydeligt nervede Inderavner", er neppe nogen særskilt Art, men (efter de Expl. jeg har seet i Drejers Herbarium) kun en local Form af foregaaende, hos hvilken Nerverne i tørret Tilstand ogsaa ofte træde tydeligt frem.

bb. Subbulbosæ Fr. Flere Straae og golde Bladknipper tæt og tueformigt samlede; ingen Udløbere, Straaene ved Grunden løgformigt opsvulmede, tæt omgivne af de henvisnede Blades Skeder.

155. **P. bulbosa** L. (Løgbærende R.) Rchb. 1619; F. D. (ined.) 2606; And. V, 50; H. N. II, 77.

Bladene korte, smalt linieformede, med stærkt udviklede Skeder og spidse, forlængede Skedehinder; *Toppen* kort og sammentrængt, med 1—3 opret-aabne, rue Grene i hver Halvkrands; *Smaaaxene* ægformede, 4—6-blomstrede; *Inderavnerne* (i frisk Tilstand utydeligt, törrede tydeligt) 5-nervede, paa Ryggen og i Randen duunhaarede, ved Grunden omgivne af lang, kruset Uld.

6—8" høi. Efter Afblomstringen hurtig henvisnende. 5—6. ♃.

β, vivipara L., Rchb. 1620; Smaaaxene topspirende med forlænget-tilspidsede, ved Grunden og i Randen glatte Inderavner.

Hovedarten er ikke funden i Danmark. Var. *β*, **Bornh.** Klippestien V. for Hammershuus og ved Hammeren (8).

bb. Fasciculiferae Fr. Rodstokken udskyder golde Bladknipper, men ingen Udløbere, Inderavnerne i Randen glatte, med tydelige (ophøiede) Nerver.

156. **P. trivialis** L. (Almindeligt R.) H. 106; Drej. n. 103; F. D. 1685; Rchb. 1653—54; And. IV, 44; H. N. VII, 92 (var.); L. Herb. IV, 64.

Straaet og *Topgrenene* oventil rue; *Skederne* noget fladtrykte, rue; *Skedehinden* forlænget, spids; *Toppen* aaben, udbredt; *Smaaaxene* ægformede, omtrent 3-blomstrede; *Inderavnerne* spidse, paa Ryggen forneden randhaarede, ved Grunden omgivne af kruset Uld. 6—7. ♃.

β, multiflora Rchb. 1655. Større, Bladene bredere, tilligemed Skederne haarede, Topgrenene 7—9 i de nedre Halvkrandse, Smaaaxene 5-blomstrede.

I Grøfter, paa Enge og andre fugtige Steder alm. *β*, paa frodig Havejord mellem Buske ved V. Skjerninge i Fyen!

157. **P. (sudetica)* remota** [Fr. nov. ed. 2, p. 11] (Skov-R.) H. N. VI, 83; And. IV. 43; P. sudetica H. II, 120; F. D. 1924; P. hybrida Rchb. 1656.

Bladskederne tveægget fladtrykte, de øvre rue; *Bladene* fra bred Basis efterhaanden smalere og langt tilspidsede, kjølformigt sammenlagte, med kappeformigt sammendragen Spidse; *Skedehinden* kort; *Topgrenene* rue, lange og ved Grunden nøgne, i Spidsen nikkende, udbredte (alm. 5 i de nedre Halvkrandse); *Smaaaxene* ægformet-elliptiske, 3—5-blomstrede; *Inderavnerne* lancetformede, spidse, glatte, ved Grunden omgivne af løs Uld.

2—4' høi. Let kjendelig fra foreg. ved de haarfine, et langt Stykke nøgne Topgrene, tveæggede Bladskeder o. s. v. De golde

Bladknipper ere under Blomstringen henvisnede, herved samt ved længere Stængelblade, mindre Smaaax og finere, længere Topgrene er den forskjellig fra den ægte *P. sudetica* Hänke (Rchb. 1657—58). Jeg finder ingen Kjendetegn, hvorved vore Expl. afvige fra Beskr. af *P. hybrida* Gaud., men da jeg hverken har seet Afbildning eller Expl. af denne Art, og da den hos os fundne Form er aldeles lig den fra Skåne, har jeg beholdt det Navn, hvorunder den af Fr. er beskreven for Skandinavien. 6—7.

I fugtige Skove: *Sj.* ved Rungsted (11); andre Voxesteder ere mig hidtil ikke bekjendte (Holsteen N.). [*

cc. Stoloniferae Fr. Rodstokken krybende, med forlængede Udløbere.

158. **P. pratensis** L. (Eng-R.) H. 107; Drej. n. 104; Rchb. 1648—52; And. IV, 40; L. Herb. VII, 128; P. trivialis F. D. 1444.

Straaet trindt; tilligemed *Bladskederne* jævnt; *Skedehinden* kort afskaaren; *Toppen* udbredt, alsidig, med 3—5 Grene i de nedre Halvkrandse; *Smaaaxene* ægformede; 3—5-blomstrede; *Inderavnerne* tydeligt 5-nervede, med kruset Uld paa Ryggen og ved Grunden. 5—6. ♃.

Anm. Var. betydeligt paa forskjellige Voxesteder i Henseende til Bladenes Brede, Smaaaxenes Størrelse og Farve, Plantens Høide o. s. v. De meest afvigende Former ere:

β, *humilis* Rchb. 1651; H. N. IX, 91. Alle Bladene korte og brede, Smaaaxene violet anløbne og tilligemed hele Planten af en blaagrøn Farve.

γ, *angustifolia* Rchb. 1648. Rodbladene meget lange, traadsmale og sammenrullede, Plantens Farve grøn.

Paa Enge, Græsmarker og ved Veie meget alm. *β*, paa tør (leret eller gruset) Jordbund; *γ*, paa Bakker og aabne Steder i Skove.

* 159. **P. costata** [Schum. enum. p. 38] (Klapribbet R.) Drej. n. 105; F. D. 2402.

Straaet trindt, tilligemed *Bladskederne* jævnt; *Skedehinden* kort afskaaren; *Toppen* kort, efter Blomstringen sammenkneben, med meget korte *Grene* (alm. 2 i de nedre Halvkrandse); *Smaaaxene* ægformet-elliptiske, omtrent 3-blomstrede; *Yder-*

avnerne og *Inderavnerne* ophøiet-nervede, tilspidsede og imod Spidsen indbøiede. 6—7. ♃.

Paa Strandbredden mellem Springforbi og Papirmøllen (Schum.) gjenfunden af G. Jensen 1843; en Skov ved Bagsværd! ⊠

Anm. Hornem. anseer den for en Var. af følgende, fra hvilken den dog er vel adskilt; langt nærmere staaer den ved foreg., til hvilken den af Fries henføres, men hvorfra den dog ved de angivne Kjendetegn og et eiendommeligt Habitus er meget forskjellig.

160. **P. compressa** L. (Fladstraaet R.) H. 110; Drej. n. 106; F. D. 742; Rchb. 1636; And. IV, 42; H. N. XIII, 98, L. Herb. I, 1.

Straaet fladtrykt, ved Ledene knæbøiet, jævnt; *Skedehinden* kort, afrundet; *Toppen* noget ensidigt sammentrykt med 2—5 efter Blomstringen tiltrykte *Grene* i de nedre Halvkrandse; *Smaaaxene* elliptiske, 3—7-blomstrede, med tæt taglagte Blomster; *Inderavnerne* budte, med utydelige Nerver, paa Ryggen og i Randen duunhaarede.

½—1′ høi, mat- og blaaagtig-grøn; Inderavnerne i Spidsen bruunplettede. 7—8. ♃.

Paa tørre, især lerede Marker, forekommer i alle danske Provindser, hyppigst paa ***Lolland-Falster***, sjeldnere i ***Jylland***.

53. Festuca. Svingel.

a. *Ovinae* Fr. Rodbladene børsteformigt sammenrullede, Skedehinden 2-øret.

161. **F. ovina** L. (Faare-S.) H. 115; Drej. n. 118; F. D. 2462; Rchb. 1530—32; And. III, 27; H. N. VIII, 93; L. Herb. III, 43.

Roden fiintrævlet; *Straaene* talrige, tueformigt samlede, jævne og glatte, foroven 4-kantede; alle *Bladene* traadformigt sammenrullede; *Toppen* smal, ensidigt sammenkneben, med korte, under Blomstringen udspærrede eller opret-aabne *Grene*; *Smaaaxene* 4—6-blomstrede; *Blomsterne* stakbærende. 5—6. ♃.

β, tenuifolia (F. tenuifolia Sibth.; Rchb. 1532). Bladene frisk grønne, haarfine, Stakken kort eller 0.

γ, glauca Fr. nov. p. 13. Bladene blaagraae.

Paa Bakker, Lyngheder og andre magre Steder alm., β, i Skove, γ, paa aabne Steder med Hovedarten.

Anm. Var. γ, maa ikke forvexles med *F. glauca* Lam. (Fr. nov. p. 14, mant. 3, p. 6; H. N. V, 96), en Art, som Fries (skjøndt ikke uden Tvivl) adskiller fra foreg. ved Straaene, som ikke ere samlede i en Tue, men tilligemed de samme omgivende Blade og brede Bladskeder adskilte i flere Smaatuer. Om dens Forekomst i vor Flora kan jeg Intet angive med Sikkerhed.

162. **F. duriuscula** L. [Fr. nov. p. 12; mant. 3 p. 9] (Stivbladet S.) H. 117; Rchb. 1538; And. III, 26; H. N. VIII, 94.

Roden trævlet; *Straaene* talrige, tueformigt samlede, trinde; *Stængelbladene* smale, rendede (snart indrullede); *Toppen* opret, under Blomstringen udspærret, noget ensidig; *Smaaaxene* 3—5-blomstrede, stakbærende; den *nedre Inderavnes* Nerver utydelige.

Straaene forneden tæt omgivne af de visne Bladskeder. Det nederste Stængelblads Skede ofte haaret. Smaaaxene større end hos foreg., rødligt anløbne. 6. ♃.

β, *cæsia* Fr. med blaagraae Blade.

Paa Enge og Græsmarker, ikke sjelden.

Anm. Staaer i Kjendetegn og Udseende midt imellem foreg. og følg. Art; Voxemaaden og Toppens Form ligner meest hiin, Bladene, Straaet og Smaaaxenes Størrelse meest denne. Mellemformer ere ofte vanskelige at bestemme, men de typiske Former ere vel adskilte.

163. **F. rubra** L. (Rød S.) H. 118; Drej. n. 119 (tildeels); Rchb. 1557; And. III, 25; H. N. XII, 92 (var.); L. Herb. VI, 102.

Rodstokken udskyder Udløbere; *Straaene* trinde, med flade *Stængelblade*, af hvilke det øvre er langt kortere end Ledstykket ovenfor; *Toppen* under Blomstringen udbredt, næsten alsidig, med 5—7-blomstrede, (hos Hovedarten) glatte *Smaaax; den nedre Inderavne* dobbelt saa lang som den i sammes Spidse befæstede Stak, dens Nerver tydelige.

Straaene paa Grund af den krybende Rodstok fjernede fra hinanden; Toppen ofte lidet nikkende, var. med rødlige eller blegere Smaaax. 6—7. ♃.

α, *genuina*, Udløberne underjordiske, alle Bladene flade, Toppen rigblomstret, udbredt.

β, *dumetorum* (L.) Fr. mant. 3 p. 7; H. N. V. 97; Rodstokken forgrenet i flere, overjordiske Rodskud, Stængelbladene flade og rendede eller indrullede, Toppen smal, under Blomstringen aaben.

1, — *nemorum* Fr. høi og bleggrøn, Toppen nikkende. (F. nemorum Leyss., Rchb. 1558)?

2, — *scopulorum* Fr. Lavere, blaagrøn, Toppen opret. (F. glauca F. D. 1628.)

3, — *cæsia* Fr. H. N. V, 98. Blaagraa, med tykke og haarde, krummede Blade, ofte duunhaarede Smaaax.*)

Paa Enge, ved Veigrøfter o. s. v. meget alm. β, (1) i Skove og paa Skovenge, (2) Klipper ved Stranden mellem Allinge og Sandvig paa Bornholm (H); (3) Feddet ved Lindersvold i Sjæll.!

164. **F. arenaria** [Osbeck in Retz. Suppl. 1 fl. Scand. p. 4] (Sand-S.) F. hirsuta F. D. 1627; F. sabulicola L. Duf.; F. dumetorum Rafn I, 349; F. rubra β, arenaria Fr. fl. Hall. p. 28; Drej. n. 119 γ; Lge. Haandb. 1 Udg. p. 77.

Rodstokken krybende, forgrenet i lange og stærke Udløbere; de nedre *Bladskeder* store, bugede, violetbrune; *Straaene* knæbøiede; *Bladene* tilsidst indrullede, det øvre Stængelblad næsten ligelangt med Ledstykket ovenfor, *Toppen* noget ensidig; *Smaaaxene* større end hos foreg., graaagtige, oftest tæt duunhaarede, 7—9-blomstrede, *den nedre Inderavne* svagt nervet; forøvrigt som foreg. 6—7. ♃.

Sandige Strandbredder og Klitter: hyppig i det nordlige og vestlige ***Jylland*** (H., Drej.!) ***Bornh.*** ved Rønne (8), Boderne!

---

*) Jeg har søgt i Korthed at gjengive de vigtigste af Prof. Fries angivne Kjendetegn mellem de ovenstaaende, i høi Grad foranderlige Arter (og Former) som vistnok alle forekomme i vor Flora, men hvis rette Begrændsning jeg hidtil forgjæves har søgt i alle enkelte Tilfælde at erkjende. En nøiagtig Undersøgelse af levende Planter og Iagttagelse af de analoge Udviklingsrækker, under hvilke enhver Art efter Voxestedet fremtræder, maa høilig anbefales de danske Botanikere, og den bedste Veiledning hertil vil findes indeholdt i den ovenanførte berømte Forfatters critiske Behandling af disse Arter.

b. *Bovinae* Fr. Alle Bladene flade, Skedehinden afstumpet eller aflang, (ikke 2-øret).

aa. Stakken ret, kortere end Inderavnen (eller 0).

165. **F. pratensis** [Huds. fl. angl. ed. I, p. 37] (Eng-S.) H. 119; Drej. n. 121; F. D. 1323 (slet, hører snarere til følg.); Rchb. 1565; And. II, 24; L. Herb. V, 86; F. elatior L. (tildeels).

Rodstokken udskyder opstigende *Straae* og *Bladknipper; Bladene* bredt linieformede, med meget kort *Skedehinde: Toppen* noget ensidig, sammenkneben, under Blomstringen aaben, med 2 *Grene* fra hver Halvkrands, den ene længere, med flere, den anden meget kort, med kun et enkelt Smaaax; *Smaaaxene* linie-lancetformede, 5—10-blomstrede; *den nedre Inderavne* jævn, stakløs eller med en kort, ret Stak; *Frugtknuden* glat.

1—2' høi. 6—7. ♃.

β, pseudololiacea Fr. (F. loliacea F. D. 1925; Drej. n. 120; Rchb. 1566). Grenene korte, med faa Smaaax, de øvre næsten siddende.

Paa Enge, ved Randen af Veie o. s. v. meget alm., *β*, en paa mager Jordbund ikke sjeldent forekommende Form (som ikke maa forvexles med F. loliacea Huds. ɔ: Brachypodium Fr.)

166. **F. littorea** Wahlenb. [Bromus Retz. prodr.] (Strand-S.) H. N. IX, 94; F. arundinacea Schreb., Drej. n. 122; And. II, 23; F. D. 2463; Rchb. 1568; L. Herb. VI, 103; F. elatior Sm., H. 119.

Rodstokken udskyder krybende Udløbere; *Bladene* bredt-linieformede, med meget kort *Skedehinde; Toppen* alsidig, i Spidsen nikkende, med parvise, under og efter Blomstringen udstaaende, næsten ligelange *Grene*, begge med flere, æg-lancetformede, 4—5-blomstrede *Smaaax; den nedre Inderavne* jævn, stakløs eller med en kort, ret Stak; *Frugtknuden* glat.

2—5' høi. Smaaaxene ofte bruunagtige; var. med en Stak halvt saa lang som Inderavnen. 6—8. ♃.

Paa Strandenge og Skrænter i Nærheden af Havet, sporadisk og sjeldnere end foreg., findes sjeldent paa Enge inde i Landet (Raa-

vaddam! Lundehuset!) men fjerner sig neppe nogetsteds i vor Flora langt fra Kysterne.

Anm. Af de talrige Navne, som ere blevne denne Plante tildeel, forekommer det valgte mig heldigst for at betegne dens Forskjellighed i Forekomst fra foreg. Det Schreberske Navn er vel ældre, men har af Liljeblad været anvendt paa Fluminia arundinacea.

167. **F. silvatica** [Vill. delph. II, 105] (Skov-S.) H. 120; Rchb. 1562; And. II, 22; H. N. IX, 95; L. Herb. IV, 65; Poa silvatica Poll., F. D. 1145.

Straae og *Bladknipper* stivt oprette, forneden beklædte med bladløse Skeder; *Bladene* brede, langt tilspidsede, paa Overfladen blegere, paa Underfladen mørkere grønne, glatte, i Randen rue; *Skedehinden* forlænget; *Toppen* opret, med udspærrede Grene (2—4 i de nedre Halvkrandse); *Smaaaxene* 3—5-blomstrede; *den nedre Inderavne* tilspidset, stakløs, korthaaret-ru; *Frugtknuden* i Spidsen haaret.

2—3' høi. De bladløse Skeder bugformigt oppustede, glindsende, glatte, de bladbærende punkteret-rue. 6—7. (Blomsterne meget hurtigt affaldende). ♃.

I Skove, kun bemærket paa ***Halvøen***, især i de østlige Skove: ***J.*** Saltum (2 Mile fra Silkeborg (16), Kollerup Skov (2), Veile! ***Sl.*** hyppigere, f. Ex. Hjelm ved Aabenraa! Kobbermølleskoven ved Flensborg!

bb. Stakken bølget, dobbelt saa lang som Inderavnen.

168. **F. gigantea** [Vill. delph. II, 110] (Kjæmpe-S.) Drej. n. 125; And. II, 21; L. Herb. VI, 105; Bromus L., H. 126; F. D. 1630; Rchb. 1602.

Bladskederne glatte, stribede, foroven tilligemed de brede, mørkgrønne *Blades* Rand og Overflade lidet rue; *Skedehinden* meget kort; *Toppen* alsidigt udbredt, med lange, i Spidsen nikkende, under og efter Blomstringen udspærrede *Grene; Smaaaxene* 5—8-blomstrede; *Stakken* befæstet lidet nedenfor Inderavnernes Spidse; *Frugtknuden* glat.

3—4' høi, næsten aldeles glat. Blomsterne korthaaret-rue, Bladene ved Grunden 2—ørede. Paa Grund af Stakkens Tilhæftning danner denne Art et Mellemled til Slægten Schedonorus. 7. ♃.

β, triflora (B. triflorus L., F. D. 440). Smaaaxene 3-blomstrede.

Alm. i Skove og Krat, især paa Muldjord eller fugtig Grund, *β*, med Hovedarten, sjeldnere.

54. Vulpia. Væselhale.

169. **V. sciuroides** [Gmel. Bad. I, p. 8] (Langstakket V.) Drej. n. 127; Festuca Roth, And. III, 28; H. N. XIII, 93; F. bromoides Sm., H. 116; F. D. 1445; Vulpia bromoides Link., Rchb. 1529.

Straaene tueformigt samlede, ingen golde Bladknipper; *Bladene* smale, det øvre fjernet fra Blomsterstanden; *Skedehinden* 2-øret; *Toppen* ensidig, axformigt sammenkneben, opret; *Grenene* under Blomstringen opret-aabne, de nedre ½- mange Gange kortere end Toppen; *den øvre Yderavne* langt tilspidset; *Inderavnerne* kortere end Stakken.

4—12" høi. De nedre Grene ofte meget korte, med eet enkelt Smaaax. 6—7. ⊙.

Paa tørre, saavel sandige som lerede Marker og Bakker, sporadisk og ikke almindelig, men bemærket i alle Provindser, hyppigst paa ***Bornholm.*** *]

Anm. V. Myuros Gmel. (V. pseudomyuros Willem., Rchb. 1525), som er meget nær beslægtet med foreg. og adskilles ved en mere forlænget, nikkende Top, tæt omskedet af det øvre Blad, er funden i Holsteen (Web., N.), og muligviis høre ogsaa nogle af de danske Voxesteder herhid. Den maa søges paa lignende Localiteter som foreg.

55. Bromus. Heire.

a. Den nedre Inderavne ligelang med den øvre, længere end den bølgede Stak, Blomsterne imod Modningen i Randen indrullede (og derved fjernede fra hinanden).

170. **B. secalinus** L. (Almindelig H.) H. 121; Drej. n. 108; F. D. 293 (B. arvensis) og 1446 (?), Rchb. 1600; And. III, 35; L. Herb. VII, 132.

Straa og *Bladskeder* glatte; *Bladene* paa Overfladen haarede og rue; *Topgrenene* under Blomstringen udbredte, efter samme nikkende; *Smaaaxene* aflange, glatte.

Smaaxene grønne, var. i Henseende til Størrelse og Stakkens Længde (ofte aldeles stakløse). 6—7. ⊙.

Almindeligt Ukrud i Vintersæden.

Anm. F. D. 1446 er ikke heldig, og det er endog tvivlsomt om den hører til denne Art eller om den ikke snarere skal forestille den følgende. Til B. commutatus, hvortil Horn. henfører den, hører den neppe.

b. Den nedre Inderavne ligelang med den øvre, kortere end den rette Stak, Blomsterne imod Modenheden taglagte.

171. **B. arvensis** L. (Ager-H.) H. 124; Drej. n. 111; F. D. 2527; And. III, 34; Rchb. 1587; H. N. VI, 88; L. Herb. I, 7.

Bladene paa Underfladen rue, tilligemed de nedre *Skeder* haarede; *Toppen* udbredt, efter Afblomstringen nikkende, med lange og slappe *Grene; Smaaaxene* fladtrykte; lancetformede, glatte, med opret-aabne *Blomster; den nedre Inderavne* ligelang med Afstanden fra sammes Spidse til Spidsen af den tredie Blomst paa samme Side.

Smaaaxene alm. bruunviolette med hvid hindeagtig Rand. 6—7. ☉.

Paa dyrkede Marker, ved Veie og Grøfter, sporadisk og ikke alm., men bemærket i alle Provindser og som det synes hyppigere i de senere Aar, da den paa enkelte Steder har været dyrket (meest udbredt har jeg fundet den paa Lolland). !*

c. Den nedre Inderavne længere end den øvre, ligelang med Stakken, (forøvrigt som b.)

aa. Toppen efter Blomstringen nikkende.

172. **B. commutatus** (Schrad. fl. germ. I, 353] (Mangeblomstret H.) H. 123 (undt. Cit. af F. D.); Drej. n. 109; F. D. 2526; And. IV, 37; Rchb. 1589; L. Herb. I, 5; Br. pratensis (Ehrh.) Fr. mant. 3, p. 9; H. N. VI, 89.

Bladene og de nedre *Skeder* haarede; *Topgrenene* slappe; *Smaaaxene* 9—11-blomstrede, lancetformede, trindt-fladtrykte, glatte, med taglagt-tiltrykte *Blomster; den nedre Inderavne* ligelang med Afstanden fra sammes Spidse til Spidsen af den tredie Blomst, dens Rand danner ovenfor Midten en stump Vinkel.

Var. i Henseende til Topgrenenes Antal og Længde (alm. ere disse dog meget kortere end hos foreg.). Smaaaxene almindelig matgrønne. 5—6. ☉,

Paa tørre Steder, f. Ex. Diger, Agre, funden i alle de danske Provindser, men sporadisk. (Da jeg intetsteds har bemærket den paa Enge, hvor derimod den følgende almindeligst forekommer, synes Ehrharts Navn for Danmarks Vedkommende at være mindre passende og at kunne bevirke Forvexling).

bb. Toppen efter Blomstringen opret, sammentrængt.

173. **B. racemosus** L. (Klaseblomstret H.) H. 123; Rchb. 1590; And. IV, 36; H. N. I, 79; L. Herb. II, 24.

Bladene og de nedre *Skeder* haarede; *Toppen* klaseformet, med korte, under Blomstringen aabne *Grene; Smaaaxene* glatte, æg-lancetformede, noget trinde, 7—9-blomstrede med taglagt-tiltrykte *Blomster; den nedre Inderavne* ligelang med Afstanden fra sammes Spidse til Spidsen af den fjerde Blomst paa samme Side, dens Rand afrundet (danner en Bue).

Straaene ofte rødagtigt anløbne; Inderavnerne i Spidsen tilligemed Stakken alm. brune. 6. ⊙.

Paa fugtige Enge, ikke alm., men bemærket i alle Provindser.

174. **B. mollis** L. (Blød H.) H. 122; Drej. n. 110; F. D. 1324; Rchb. 1591—92; And. IV, 38; H. N. VII, 96; L. Herb. I, 6.

Straaet opret; *Blade* og *Skeder* duunhaarede; *Toppen* under Blomstringen udbredt; *Smaaaxene* haarede, glandsløse, æg-lancetformede, 7—9-blomstrede, med taglagt-tiltrykte *Blomster; den nedre Inderavne* ligelang med Afstanden fra sammes Spidse til Spidsen af den fjerde Blomst paa samme Side, dens Rand danner ovenfor Midten en stump Vinkel.

$^1/_2$—$1^1/_2$' høi. Var. i Henseende til Topgrenenes Længde, Straaets og Smaaaxenes Beklædning. 6—7. ⊙.

β, lejostaschys M. & K.; H. N. VIII, 95. Smaaaxene glatte eller lidet rue af meget korte Haar.

γ, pygmæus (B. nanus Weig.) Dværgform med alm. 1 enkelt Ax.

Paa Græsmarker, høie Enge, ved Veie o. s. v. meget alm. *β*, mellem Hovedarten, sjeldnere: *Sj.* Jagtveien ved Kbh.! Sorø! Kjøge! *J.* Randers (7); *γ*, paa mager Jordbund.

175. **B. hordeaceus** L. (Wahlenb. fl. ups. p. 40); Fr. mant. 3, p. 11; And. IV, 39; H. N. VII, 97; B. arenarius Thomine.

Straaene tæt samlede i Tuer, oftest nedliggende, 2—6" høie; *Toppen* under Blomstringen axformigt sammenkneben, med meget korte *Grene; Smaaaxene* elliptiske, glatte, glindsende, forøvrigt som foreg. 5—6. ⊙.

Paa Strandenge, Overdrev, ved Søbredder, mangler neppe i nogen af de danske Provindser, især hyppig langs Roeskilde Fjord, paa flere Steder ved Øresundet (f. Ex. Saltholm, Kjøge Strand!) langs Storebelt paa Østkysten af Fyen og paa Smaaøerne S. for Fyen (12).

56. Schedonorus*). Heiresvingel.

a. *Vulpioidei* Fr. Smaaaxene efter Blomstringen bredest mod Spidsen, den øvre Inderavne i Randen kamformigt stivhaaret. ⊙.

176. **S. sterilis** [Fr. Bot. not. 1843, p. 131] (Gold H.) And. III, 32; Bromus L., H. 127; Drej. n. 107; F. D. 1325; Rchb. 1583; H. N. I, 80; L. Herb. IV, 66.

Straaet glat; *Bladene* og de nedre *Skeder* fiint- og tiltrykt-duunhaarede; *Toppen* alsidigt udbredt, med lange, i Spidsen nikkende *Grene; Smaaaxene* linie-lancetformede, rue, med en *Stak* som er meget længere end *Inderavnen.*

1—2' høi. 5—8.

Ved Byer, Gjærder og Mure ikke alm., men hvor den forekommer (især ved Kjøbstæder) ofte i stor Mængde: *Sj.* Helsingør! (forøvrigt sjelden i Nordsjælland), Kjøbenhavn meget hypp.! Jonstrup Vang (20), Holbek (15), Sorø! Kongens Møller, Borreby (Dr.), Holsteinborg (14); Stevns Klint (19); ***Falst.*** Stubbekjøbing! ***Loll.*** Steensgaard (19); ***Langel.*** Rudkjøbing! ***F.*** Gudbjerg! V. Skjerninge! Ulbølle (12); ***Ærø*** (10); ***Strynø*** (12); ***Bornh.*** i Røe Sogn (19); ***Samsø*** (2). Paa Halvøen sjelden: ***J.*** Fredericia, Kolding, Ribe (12); ***Sl.*** Aabenraa, Husum (16). ⚵.

177. **S. tectorum** [Fr. l. c.] (Tag-H.) And. III, 33; Bromus L., H. 128; F. D. 1806; Rchb. 1832; H. N. XI, 91.

Straaet foroven, ligesom *Blade* og *Skeder*, duunhaaret; *Toppen* noget ensidig, nikkende, med slappe, nedhængende *Grene; Smaaaxene* linieformede, tæt duunhaarede, med en *Stak* omtrent af *Inderavnens* Længde.

---

*) Navnet Schedonorus skyldes Pal. Beauv. (Agrost. p. 99), dets her antagne Begrændsning Fries. Orthographien Schenodorus (hidrørende fra en Trykfeil i Registret hos Beauv.) og Schoenodorus (sic!) er falsk.

$1/2$—$1^1/_2$' høi. Lavere end foreg., Smaaaxene mindre, ofte rødligt anløbne. 6—8.

Den anføres som dansk af Schum. og Hornem., dog uden Angivelse af Voxesteder. De eneste danske Expl. jeg har seet af samme, ere fra **Fyen**: Hofmansgave (A. Meyer), Faaborg (12). I*

b. *Festucacei* Fr. Smaaaxene bredest i Midten, den øvre Inderavne i Randen ru af meget korte Børster. ♃.

178. **S. asper** [Fr. l. c.] (Ru H.) And. III, 30; Bromus Murr., H. 126; F. D. 1382; Rchb. 1603; H. N. IV, 97; Festuca aspera M. K., Drej. n. 123.

Bladene paa begge Flader rue, tilligemed *Skederne* stivhaarede (Haarene paa Bladskederne nedadvendte); *Toppen* udbredt, med lange, ensidigt nikkende *Grene* (omtr. 2—3 i de nedre Halvkrandse); *Smaaaxene* 7—10-blomstrede, rue; *den nedre Inderavne* af *Stakkens* Længde eller lidet længere.

3—5' høit og stivt Græs. 6—7.

I Skove, især paa fugtig Grund; ikke sjelden paa Halvøens Østkyst, i Fyen, paa Øerne og i Vest-Sjælland, sjeldnere mod Ø. (f. Ex. Vedbæk! Ordrups Mose (H.), Dronninggaard (Dr.), Jonstrup Vang (15), Boserup!)

179. **S. erectus** [Fr. l. c.] (Opret H.) And. III, 31; Bromus Huds. H. 125; F. D. 1383; Rchb. 1604; H. N. IX, 96; Festuca Wallr., Drej. n. 124; L. Herb. VI, 104.

De nedre *Skeder* haarede, med udstaaende Haar; *Bladene* randhaarede; *Toppen* opret, alsidig, med kortere, opret-aabne, efter Afblomstringen tiltrykte *Grene* (alm. 3—4 i de nedre Halvkrandse); *Smaaaxene* 5—9-blomstrede; *den nedre Inderavne* 2—3 Gange længere end *Stakken.*

$1^1/_2$—3' høi. Fra Rodstokken udgaae flere golde Bladknipper. Bld. smalere end hos foreg., og kun paa Overfladen rue. 6.

Paa tørre Steder, f. Ex. ved Randen af Marker og Veie sjelden: *Sj.* Birkerød (Schum.), Dronninggaard, Lundehuset (H), Jægersborg Allee ved Bernstorf! Strandmarkerne udfor Charlottenlund (Dr.). *

180. **S. inermis** [Fr. l. c.] (Stakløs H.) And. III, 29; Bromus inermis Leyss.; H. I, 125; Rchb. 1569—70; H. N. VII, 94; Festuca speciosa F. D. 1805.

Bladene bredere end hos foreg., tilligemed Bladskederne glatte; krybende *Udløbere* fra Rodstokken; *Toppen* opret, alsidig, med fine, efter Afblomstringen udstaaende Grene (alm. 5—7 i de nedre Halvkrandse); *Smaaaxene* lancetformede, 6—10-blomstrede; *den nedre Inderavne* stakløs eller med en kort Stak (mange Gange kortere end Inderavnen).

1—1½' høi. 7—8.

Gjærder ved Kielseng paa Sydsiden af Flensborg Fjord! ☞

57. Dactylis. Hundegræs.

181. **D. glomerata** L. (Hvas H.) H. 113; Drej. n. 126; F. D. 743; Rchb. 1523; And. II, 20; L. Herb. V, 85.

Rodstokken sammentrængt, med Bladnipper, men uden Udløbere; *Bladene* rendede, rue; *Skedehinden* lang, 2-fliget; *Toppen* ensidig, kortgrenet; med under Blomstringen udspærrede *Grene* og nøgleformigt sammenhobede *Smaaax.*

6—7. ♃. Forekommer efter det forskjellige Voxested under flere afvigende Former:

β, *adbreviata* Drej. (D. adbreviata Bernh., Rchb. 1522.) Topgrenene meget korte, fra Grunden af besatte med 5—7-blomstrede Smaaax.

γ, *lobata* Drej. Topgrenene ved Grunden et langt Stykke nøgne, Smaaaxene omtrent 3-blomstrede, Inderavnerne paa Ryggen svagt rue eller næsten jævne.

Paa Græsmarker, ved Gjærder o. s. v. meget alm. *β*, paa tørre og solaabne Steder, f. Ex. Strandbredder N. for Aarhuus; Øxnebjerg ved Svendborg! *γ*, i Skove: ***Sj.*** Skoven ved Kongens Møller (27), Alindelille Fredskov! Boserup, Sorgenfri (20), Møens Klinteskov! ***Loll.*** Kyllingskoven ved Juellinge (19); ***J.*** Haraldslund! ***Sl.*** Neuwerk ved Slesvig!

58. Cynosurus. Kamgræs.

182. **C. cristatus** L. (Almindeligt K.) H. 114; Drej. n. 128; F. D. 238; Rchb. 1351—52; And. II, 19; L. Herb. VII, 134.

Dusken linieformet, opret (1—2" lang); *Nøglerne* afvexlende, meget kortstilkede; *Yder-* og *Inderavnerne* tilspidsede i en Braad; *Skedehinden* kort afskaaren. 7. ♃.

Paa Enge, Græsmarker og ved Randen af Veie alm.

III. Trigynia.

59. Holosteum. Spidsgab.

183. **H. umbellatum** L. (Skjærmblomstret S.) H. 143; Drej. n. 145; F. D. 1204; Rchb. l. c. V, 4901; H. N. I, 40.

Bladene modsatte, lancetformede eller elliptiske, spidse, glatte; *Blomsterne* i Skjærm; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen nedhængende.

Stængelen oventil klæbrig. Kronbladene hvide. Ligner en Cerastium. 3—5. ⊙.

Paa tørre Marker, Steengjærder, ikke almindelig: *Sj.* et Tanggjærde ved Sophienberg (21), Hirschholm (Dr.), Frydenlund, Dronninggaard, Sorgenfri (H), Hvedstrup pr. Roeskilde (8); paa ***Moen*** ikke sjelden; Bogø; ***Falst.*** ved Moseby og Veiringe (14); ***Loll.*** Østofte (H); ***Bornh.*** paa Skrænterne fra Pythuset til Arnager (20). *

4de Klasse. Tetrandria (Firehannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

A. Blomsterdækket dobbelt.

a. Kronen sambladet.

aa. Frugten undersædig.

α. Blomsterne ordnede til en Blomsterkurv, Frugten en med en dobbelt Fnok*) beklædt Skalfrugt. Bladene modsatte (1—4. N. F. Dipsaceæ).

αα. Blomsterleiet beklædt med Børster.

1. **Knáutia** L. (Coulter). Den ydre Fnok utydeligt 4-tandet, den indre mange- (8—16) straalet; Kronen 4-deelt; Skalfrugten uden Furer.

ββ. Blomsterleiet beklædt med Skjæl (Avner).

2. **Scabiósa** L. Den ydre Fnok hindeagtig, udeelt, med tandet Rand, den indre 5-straalet; Kronen 5-deelt; Skalfrugten furet.

---

*) Den indre Fnok hos Planterne i denne Afdeling er dannet af det egenlige (oversædige) Bæger, den ydre af et Yderbæger.

3. **Succísa** M. & K. Den ydre Fnok 4-kløvet, kort, urteagtig, den indre 5-straalet; Kronen 4-deelt; Skalfrugten furet.

4. **Dípsacus** L. Kronen 4-deelt; den ydre Fnok utydelig, hindeagtig, den indre hindeagtig, affaldende; Skalfrugten furet (Avnerne stikkende, Blomsterleiet kegleformet).

β. Frugt 2-delelig Spaltefrugt (Skalfr. eller Steenfrugter) uden Fnok eller beklædte med en enkelt Bægerrand). Bladene krandsstillede. (5—8. N. F. Rubiaceæ a, Stellatæ).

5. **Sherárdia** L. Kronen tragtformet, (viol.); Skalfrugten beklædt af et 6-tandet Bæger.

6. **Aspérula** L. Kronen tragtformet (hvid); Bægerranden utydelig; Skalfrugt.

7. **Gálium** L. Kronen hjulformet (hvid eller guul), Bægerranden utydelig; Skalfrugt.

8. **Rúbia** L. Kronen hjulformet (grønguul); Bægerranden utydelig; Frugterne saftige, steenfrugtagtige.

bb. Frugten fri.

9. **Plantágo** L. Blomsterstanden axformet; Bægeret 4-deelt; Kronen regelm. 4-fliget, Kravens Flige tilbagebøiede; Støvdragerne afvexlende med Kronfligene og længere end disse. Frugten tværopspringende (Buddike), 2—4-rummet. (N. F. Plantagineæ).

Anm. Hos alle danske Arter af denne Slægt ere Bladene samlede ved Grunden, Skafterne bladløse.

10. **Centúnculus** L. Blomsterne enlige i Bladhjørnerne; Bægeret dybt 4-deelt; Kronen 4-fliget, med udstaaende Krave; Støvdragerne ligefor Kronfligene, kortere end disse; Frugten tværopspringende, 1-rummet. (N. F. Primulaceæ.)

11. **Cicéndia Adans.** Blomsterne enlige, endestillede eller i Vinklerne af gaffeldeelte Grene; Bægeret 4-tandet; Kronen 4-deelt, med oprette Flige og Støvdragerne afvexlende med disse; Frugt 1—2-rummet, opspringende paa langs. (N. F. Gentianeæ.)

Gentiana Amarella og *campestris* (5, 1.)

Limosella o. fl. af de Tomægtige (14, 1 og 2.)

b. Kronen fribladet.

12. **Cornus** L. Blomst oversædig; Bægeret 4-deelt; Kronblade 4, tilligemed Støvdragerne befæstede til en oversædig Skive. Fr. Steenfrugt med 2 Rum. (N. F. Corneæ.)

13. **Euónymus** L. Blomst undersædig; Bægeret 4—5-deelt; Kronblade 4—5; Støvdragerne befæstede til en omkringsædig Skive; Fr. 3—5-rummet Kapsel, i hvert Rum 1 Frø, omgivet af Frøhud. (N. F. Frangulaceæ, c.)

Rhamnus. Fr. Bær eller Steenfrugt (5, 1.)
Cardamine hirsuta. Skulpefrugt (15, 2.)

B. Blomsterdækket enkelt.

14. **Majánthemum** Web. Blomsterdækket 4-deelt, undersædigt, alle Blomsterne ☿; Griffelen endestillet; Frugten et Bær. (Urt med buenervede Bld. og Blomsterne i endestillet Klase. N. F. Smilaceæ.)

15. **Parietária** L. Blomsterne enboe eller fleerboe; ☿ og ♂ Blomsterdækket undersædigt, 4-deelt (grønt), ♀ Blomsterdækket klokkeformet, i Spidsen indsnøret, 4-tandet; Arret penselformet; Frugt nødagtig. (Urt med fjernervede Bld. og Blst. i Nøgler fra Bladhjørnerne. N. F. Urticaceæ.)

16. **Alchemílla** L. Alle Blomsterne ☿; Blomsterdækket omkringsædigt, 8-deelt, (hveranden Flig mindre)*), grønt; 1 Griffel udgaaende fra Frugtknudens Basis, med hovedformet Ar; Skalfrugt. (Urt med haandlappede Bld. og Blst. i en grenet Qvast. N. F. Rosaceæ α.)

17. **Sanguisórba** L. Blomster ☿ (eller fleerboe); Blomsterdækket oversædigt, 4-deelt, farvet; Griffelen endestillet, med 2-lappet, kirtelhaaret Ar; Skalfrugt (Urt med fjersnitdeelte Bld. og Blomsterne i Ax. N. F. Rosaceæ α.)

Thesium. ☿ Blomsterdække oversædigt, 4—5-deelt, (udv. grønt, indv. hv.) (5, 1.)

---

*) Blomsterdækket hos denne Slægt kan let antages for dobbelt, naar de 4 ydre (og mindre) Flige, som staae ligefor Støvdragerne, ansees for Bægerblade, men disse maa, i Lighed med andre Arter af samme Familie, f. Ex. Potentilla, ansees for et Yderbæger.

2. *Orden. Digynia (Tohunnede).*

Cuscuta. Frugt Buddike (Snylteplante.) (5, 2.)
Gentiana. Fr. 2-rummet Kapsel (5, 1.)
Herniaria. Hindefrugt (5, 1.)
Ulmus. Vingefrugt (♄) (5, 2.)
Alchemilla. Skalfrugt (4, 1.)
Galium og *Asperula.* 2-delelig Skalfrugt (4, 1.)

3. *Orden. Trigynia (Trehunnede).*

Holosteum. (3, 3.)

4. *Orden. Tetragynia (Firehunnede).*

A. Blomsterdækket dobbelt.

18. **Ilex** L. Bæger og Krone 4-deelte; Griffel 0, 4 Ar; Fr. et 4-frøet Bær. ♄. (N. F. Frangulaceæ.)

19. **Radíola** Dill. Bæger 4-deelt, med 2—3-fligede Afsnit; Krone 4-bladet; Fr. en 4-rummet Kapsel (hvert Rum deelt i 2 ufuldstændige, 2-klappede og 2-frøede Rum). (N. F. Lineæ.)

20. **Bulliárda** DC. Bæger 4-deelt; Krone 4-bladet; Fr. 4 fleerfrøede Bællekapsler. (N. F. Crassulaceæ.)

Sagina (a). Fr. 1-rummet, 4-klappet Kapsel (10, 4.)
Cerastium tetrandrum (10, 4.)

B. Blomsterdækket enkelt.

21. **Potamogéton** L. Blomsterdækket 4-deelt; Støvdragerne siddende paa Blomsterdækkets Flige; Fr. 4 stilkløse Nødder eller Steenfrugter. (Vandplante med Blst. i Ax).

22. **Rúppia** L. Vandplante med alm. 2-blomstrede Blomsterstilke; Blomsterdække 0; Støvdr. 4, 1-rummede, siddende parviis paa 2 korte Skjæl (eller 2, 2-rummede med skjælformede Støvtraade); Fr. 4 ved Modningen langstilkede Nødder. (21—22. N. F. Fluviales c.)

I. Monogynia.

1. Knautia. Blaahat.

184. **K. arvensis** [Coult. Dips. p. 29] (Almindelig B.) Scabiosa L., H. 152; Drej. n. 158; F. D. 447; Rchb. XII, 1353.

Stængelen stivhaaret; *Rodbladene* grovt-takkede; *Stængelbladene* fjersnitdeelte eller halvfinnede, med heelrandede, linie-lancetformede Flige og en større Endeflig; *Randkronerne* uregelrette, større end de regelrette *Skivekroner*.

1½—3' høi. Var. i Henseende til Dybden af Bladenes Indskjæring og Kronens Farve (bl., viol., hv.) 6—7. ♃.

β, *campestris* Koch. Alle Kronerne regelrette.

Alm. paa dyrkede og udyrkede Marker, ved Veie o. s. v. *β*, med Hovedarten.

2. Scabiosa. Skabiose.

185. **S. Columbaria** L. (Due-S.) H. 152; Drej. n. 159; F. D. 314; Asterocephalus Wallr., Rchb. XII, 1378.

Stængelen næsten glat; *Bladene* paa de golde Bladknipper elliptiske, rundtakkede eller, tilligemed de nedre Stængelblade, lyreformet-halvfinnede eller -snitdeelte med tandede eller indskaarne Flige; de øvre *Stængelblade* fjersnitdeelte med smalt linieformede Afsnit; Straalerne i den *indre Fnok* 3—4 Gange længere end den *ydre Fnoks* Krave; *Randkronerne* uregelrette; *Skivekronerne* regelrette.

1—1½' høi. Kr. viol. 7—9. ♃.

Paa tørre Bakker sporadisk: i det østlige og nordlige ***Sj.*** hist og her, sjeldnere mod V. (Veirhøi! Tiissø! Nestved (H)); ***Moens*** Klint alm.! ***Falst.*** ved Grønsunds Færge! ***Loll.*** Nysted (5); ***Sl.*** Haderslev, Midsunde N. for Færgestedet (16); ***i Jyll.*** og ***F.*** ikke bemærket.

186. **S. suaveolens** [Desf. cat. hort. par. 110] (Vellugtende S.) H. II, 127; Drej. n. 160; Asterocephalus Wallr., Rchb. XII, 1372; H. N. I, 9; Scabiosa canescens W. K., F. D. 2282.

Stængelen tæt graafiltet; *Bladene paa de golde Bladknipper* lancetformede, heelrandede; *Stængelbladene* fjersnitdeelte med

smalt linieformede, heelrandede Afsnit; Straalerne i den *indre Fnok* dobbelt saa lange som Kraven af den *ydre; Randkronerne* uregelrette; *Skivekronerne* regelrette.

Lavere end foreg. (1/2—1 1/2' høi), Blomsterne have en ikke stærk, men behagelig Lugt, viol. Kr. 7—9. ♃.

Paa sandige Marker og Bakker, hidtil kun funden ved Nordbredden af Tiissø paa Skrænterne tæt Ø. for Beks Kro (27)! ⚑

3. Succisa. Djævelsbid.

187. **S. pratensis** [Moench meth. 489] (Eng-D.) Rchb. XII, 1385; Scabiosa Succisa L., H. 151; Drej. n. 161; F. D. 279.

Rodstokken lodret, den nedre Deel afstumpet („afbidt Rod"), med talrige, stærke Rodtrævler; *Stængelen* duunhaaret; *Rodbladene* elliptiske eller omvendt-ægformede, heelrandede; *Stængelbladene* lancetformede, heelrandede eller utydeligt tandede; *Blomsterkurven* halvkugleformet; alle *Kronerne* regelrette.

1—1 1/2' høi. Kr. blaae, sjeldnere hvide. 8—9. ♃.

Paa høie Enge (især paa Tørvgrund) alm. udbredt. En Var. med blegrøde Blst. og 5-kløvede Randkroner er funden paa Loll. ved Hellinge (19).

4. Dipsacus. Kartebolle.

188. **D. pilosus** L. (Haaret K.) H. 150; Drej. n. 157; F. D. 1448; Rchb. XII, 1393; H. N. II, 18.

Bladene stilkede, ved Grunden ørede, svagt haarede; *Kurvbladene* nedhængende, ligelange med eller kortere end den kugleformede *Blomsterkurv; Avnerne* tæt og børsteformigt-randhaarede.

Stgl. og Grene, især oventil, beklædte med Pigge. Kronerne hvide. 7—8. ⊙.

I Skove sjelden: *Sj.* Herlufsholm, Vordingborg (H.); *Falst.* Næsgaard, Corselitze (14); *Loll.* Knuthenborg (H.), Bremersvold (5), Vesterborg, Østofte (19); *F.* Aalykkeskoven ved Odense (H.)! Nielstrup (12), Hallenskov v. Svendborg (H.); *Sl.* Ohrfeld i Angeln (1), Röest v. Slesvig (16). ⚑

189. **D. silvestris** [Mill. dict. n. 2] (Almindelig K.) H. 149; Drej. n. 156; F. D. 965; Rchb. XII, 1397.

Stængelbladene siddende, ved Grunden noget sammenvoxne,

fra bredere Basis lancetformede, tilspidsede, rundtakket-saugtakkede; *Kurvbladene* bueformigt opstigende, de ydre længere end den ægformede *Kurv; Avnerne* tæt duunhaarede og i Randen beklædte med fjerntstaaende Pigge.

3—5' høi. Stgl., Rodbl. og Kurvbl. beklædte med Pigge, Kr. viol., de midterste Blomster udspringe først. 7—9. ⊙.

Paa Marker, ved Veie og Gjærder: *Sj.* Refsnæs (21), Jyderup (Dr.), Soderup (H.), Pesthuset ved Kjøbenhavn! i Sydvest-Sjæll., paa ***Møen***, ***Falst.*** og ***Loll.*** alm.; ***Langeland*** v. Faareveile (H.); ***Strynø*** (12); ***F.*** Ulriksholm, Skovsbo (H.), Rørbek, St. Jørgensgaard, Hvidkilde! ***Femern*** (H.); ***Sl.*** Frederiksstad, Süderstapel (16); ***J.*** Rosenvold (15). (I den nordlige Deel af Jylland synes den at mangle. *]

5. Sherardia. Blaastjerne.

190. **S. arvensis** L. (Ager-B.) H. 153; Drej. n. 162; F. D. 439; Rchb. XVII, tab. 1183.

Bladene krandsstillede (typisk $^1/_6$), omvendt-ægformet-lancetformede, stivhaarede, især i Randen; *Blomsterne* i Hoveder i Spidsen af Grenene, omgivne af et alm. 6-bladet, ved Grunden sammenvoxet *Svøb.*

Stængelen svag, nedliggende, 4-kantet, ru af nedadvendte Smaatorne. Kr. viol. 6—8. ⊙.

Paa dyrkede Agre mellem Sæden, især paa Leergrund, ikke sjelden i de fleste Egne af Danmark.

6. Asperula. Mysike.

191. **A. odorata** L. (Krands-M. — Skovmærke) H. 154; Drej. n. 163; F. D. 562; Rchb. XVII, tab. 1178.

Rodstokken krybende; *Bladene* krandsstillede (de nedre alm. $^1/_6$, de øvre $^1/_8$), lancetformede, glatte, i Randen og paa Rygnerven rue; *Skalfrugterne* stivhaarede af hagekrummede Børster.

Bladene have, især tørrede, en stærk og behagelig Lugt; Kr. hvide, ved Tørring sorte. 5—6. ♃.

I Skove paa løs Muldjord og i Skygge, alm. udbredt.

192. **A. tinctoria** L. (Farve-M.) H. 155; Rchb. XVII, tab. 1180; H. N. III, 6.

Rodstokken krybende, *Bladene* krandsstillede (de nedre

$^1/_6$, de øvre $^1/_4$), linieformede, glatte, i Randen lidet rue, *Skalfrugterne* glatte.

Rodstokken høirød*), Kr. hv., alm. med 3-fliget Krave. 6—8. ♃.
Paa Bakker og Lyngheder: i Danmark kun funden ved Aalborg (Beck.) ☞

7. Galium. Snerre.

a. Bladene 3-nervede, med en Braad; Stængelen jævn. (Platygalium DC.)

193. **G. boreale** L. (Trenervet S.) H. 160; Drej. n. 164; F. D. 1024; Rchb. XVII, tab. 1186.

Stængelen opret, fiint duunhaaret eller glat; *Bladene* linie-lancetformede eller æg-lancetformede, alm. 4 i Krandsene; *Griffelen* spaltet næsten til Grunden; *Frugterne* stivhaarede af hagekrummede Børster.

1—$1^1/_2$' høi. Rodstokken alm. høirød. Kr. hvide. 7—8. ♃.

β, latifolium! Bladene bredere, de øvre ægformede, 5-nervede.

Paa høie Enge og Bakker mellem Krat: alm. i Hanherred (12), nordl. og østl. *Sjæll.* og især paa *Bornh.!* sjeldnere og sporad. i de øvrige Provindser, mangler f. Ex. i det sydlige Fyen (12). *β*, ved Helsingør (11).

b. Bladene 1-nervede, med en Braad. Stængelen jævn. (Eugalium DC.)

194. **G. silvaticum** L. (Skov-S.) H. 159; Rchb. XVII, tab. 1189; H. N. XIII, 34; G. glaucum F. D. 609.

Stængelen opret, trind, utydeligt 4-ribbet; *Bladene* 6—8 i Krandsene, oval-lancetformede, med en kort Braad, i Randen rue, forøvrigt glatte, paa Underfladen blaagrønne; *Blomsterstanden* stærkt forgrenet; *Blomsterstilkene* haarfine, før Blomstringen nikkende, efter samme aabne; *Kronfligene* med en kort Spids; *Frugterne* glatte, svagt rynkede.

---

*) Flere af de til disse Slægter (5—8) henhørende Arter have en høirød Rod og Rodstok. Hos nogle Arter er Griffelen til Grunden tvedeelt, hvorfor de søges under Digynia.

1½—2′ høi. Rodstokken høirød. Kr. hv. 6. 7. ♃.

I Skove og Krat. *Sl.* i Skoven ved Wittensee (16), i de andre danske Provindser ikke bemærket (De af Drejer l. c. angivne sjællandske Voxesteder høre ikke herhid, men til en Form af følgende). [*]

195. **G. Mollugo** L. part. (Bredbladet S.) H. 159; Drej. n. 170; F. D. 455; G. elatum Thuill.; Gren. & Godr. fl. Fr. 2, p. 22; Rchb. XVII, tab. 1187—88.

Stængelen opret eller fremliggende, 4-kantet; *Bladene* alm. 8 i Krandsene, linie-lancetformede, i Randen rue; *Topgrenene* udbredt-aabne; *Blomsterstilkene* efter Blomstringen udspærrede; *Kronfligene* tilspidsede; *Frugterne* glatte, svagt rynkede.

Stængel og Blade var. glatte eller duunhaarede. Kr. hv. 6—8. ♃.

β, *ochroleucum* H. N. II, 20; Kronerne bleggule.

γ, *umbrosum* (G. insubricum Gaud., Rchb. XVII, tab. 1188—89; G. silvaticum Drej. n. 171) Stængelen svag, nedliggende, Bladene bredere, tynde, med tydeligt Aarenæt, Toppen udspærret, med haarfine Grene; Kronerne smaae.

Ved Gjærder, i Udkanten af Skove o. s. v., ikke sjelden i Danmark, især meget alm. paa Loll.-Falster og i det sydl. Fyen! (ikke bemærket i det nordlige Jyll. og paa Bornh.!). *β*, med Hovedarten. *γ*, i Skove, sjeldnere: *Sj.* Hammermølleskoven v. Helsingør (11), mellem Springforbi og Papirmøllen (Schum.), *J.* Ødstedgaard!

196. **G. erectum** [Huds. fl. Angl. p. 68] (Opret S.) Gren. & Godr. fl. Fr. 2, p. 23; Rchb. XVII, tab. 1188; G. Mollugo L (part.)

Stængelen opret, dens Ledstykker ved Grunden mindre opsvulmede end hos foreg.; *Toppen* mere sammentrængt og med kortere Grene; *Blomsterstilkene* opret-aabne (ikke vandret udspilede); *Bladene* bredere mod Spidsen, kort braadspidsede; *Frugterne* større, forøvrigt som foreg.

Denne Art, som almindelig adskilles af de nyere Forfattere, har ikke tidligere med Bestemthed været angivet for Norden. Dens Adskillelse fra foreg. er unægtelig ikke meget skarp, og skjøndt den har et ret eiendommeligt Udseende, kunde man let fristes til at ansee den for en magrere Form af hiin og som saadan er den utvivlsomt indbefattet under Linnés og flere senere Forff.s G. Mollugo. Da jeg ved Sammenligning med forskjellige Exemplarer fra Sydeuropa, ogsaa fra England (Babington), har overbeviist mig om at den rette G.

erectum findes her, anfører jeg den for at dens Udbredelse her i Landet og dens Berettigelse som særskilt Art yderligere kan blive undersøgt. 6—7. ♃.

β, rigidum Gren. & Godr. Bladene smalt linieformede, glindsende, Pl. lavere.

I Lundehuusmosen ved Kbh. har jeg for flere Aar siden fundet et aldeles ægte Expl. af denne Art. Uden Tvivl vil den findes paa flere Steder (Fra Holsteen har jeg seet Expl. samlede ved Viehburg pr. Kiel. 18). *β*, mellem Sorø og Pedersborg! ⁜

197. **G. verum** L. (Guul S.) H. 158; Drej. n. 169; F. D. 1146; Rchb. XVII, tab. 1187.

Stængelen opret eller opstigende, med 4 Ribber, duunhaaret; *Bladene* 6—12. i Krandsene, smalt linieformede med tilbagebøiet Rand, glatte eller paa Underfladen duunhaarede; *Blomsterne* i en tæt sammentrængt Top med korte, efter Blomstringen horizontalt udbredte *Grene; Kronfligene* budte med en meget kort Braad; *Frugten* glat.

Rodstokken ofte høirød. Kr. gule. 6—8. ♃.

β, effusum (ochroleucum H. N. II, 21); G. decolorans Gren. & Godr. fl. Fr. Kronerne bleggule; Toppen mere udbredt, med længere Grene. Bliver ikke sort ved Tørring.

γ, altissimum Lecoq & Lamotte; (G. eminens Gren. & Godr.) Kr. bleggule, næsten dobbelt saa store som Hovedartens; Toppen forlænget, udbredt, med mere fjerntblomstrede Grene; de nedre Blade bredere. Bliver sort ved Tørring.

Ved Gjærder og Veie, paa Bakker, forekommer i alle danske Provindser, især i Sandegne (endog i Flyvesandsstrækninger) og er derfor sparsommere i de frugtbare Egne af Landet. *β*, forekommer ikke sjeldent med Hovedarten. *γ*, *Sl.* ved Bülk (18).

198. **G. silvestre** [Poll. palat. 151] (Liden S.) Rchb. XVII, tab. 1193; H. N. IV, 10; H. 157 (undt. Voxest.); G. pusillum Sm., H. II, 128; F. D. 1866.

Stænglerne talrige, opstigende, 4-kantede, glatte eller duunhaarede; *Bladene* omtr. 8 i Krandsene, linie-lancetformede, tilspidsede; *Blomsterne* i en halvskjærmformet *Top* med opret-aabne *Grene; Kronfligene* spidse; *Frugterne* utydeligt punkterede.

4—10″ høi. Kronerne hvide. 6—7. ♃.

α, glabrum Schrad. (G. læve Thuill.) Stængel og Blade, endog i Randen, glatte.

β, hirtum Koch (G. Bocconi All.) Stængelen forneden og Bladene korthaarede af udstaaende Haar, Bladene i Randen rue.

Paa Lyngbakker og Heder: paa *Halvøen* hist og her f. Ex. Blissø i Nors Klit i Thy, Dybdal v. Aalborg, Eveldrup (Dr.), Randers (7), Haraldslund! Ø. Nykirke (12), Nebbegaard! Veile (28), Rødding (16), paa de vestlige Øer fra Fanø til Sylt (N.). *β*, sjeldnere end *α*, f. Ex. Eveldrup (Dr.) Paa *Øerne* er denne Art ikke hidtil bemærket.

199. **G. saxatile** L. (Lyng-S.) H. 157; Drej. n. 168; F. D. 1633; Rchb. XVII, tab. 1194; H. N. II, 19; G. hercynicum Weig.

Stænglerne talrige, svage, nedliggende eller opstigende, 4-kantede, glatte; *Bladene* 4—6 i Krandsene, omvendt-ægformede, budte med en Braad (de øvre bredt-lancetformede), glatte, i Randen rue; *Blomsterne* i en halvskjærmformet Top med opret-aabne *Grene; Kronfligene* spidse; *Frugterne* tydeligt punkteret-rue.

4—10" høi. Bliver sort ved Tørring. Kr. hv. 6—7. ♃.

I Hedemoser og paa tør Grund mellem Lyng og Stene: hyppig i Halvøens og Nordsjællands Hedeegne; sjeldnere i Sydsjælland, Fyen og paa de mindre Øer, f. Ex. ikke bemærket paa Falst. (14).

c. Bladene 1-nervede, Stængelen ru af nedadvendte Smaatorne.

aa. Blomsterstanden en halvskjærmformet Top, dannet af langstilkede, endestillede Qvaster fra Hovedstængelen og de øvre Grene. ♃. Aparinoides Jord.

200. **G. palustre** L. (Kjær-S.) H. 155; Drej. n. 165; Rchb. XVII, tab. 1195.

Stængelen svag, 4-kantet; *Bladene* 3—5 i Krandsene, ulige-store, lancetformede, foroven bredere (eller omvendt-ægformede), budte uden Braad, i Randen rue; *Blomsterne* i halvskjærmformet Top med udspærrede, mod Frugtmodningen tilbagebøiede *Grene; Blomsterstilkene* mod Frugtmodningen vandret udspilede; *Frugterne* grubet-marmorerede.

$^1/_2$—1' høi. Bliver sort ved Tørring. Kr. hv. 6—7. ♃.
I Kjær og Vandgrøfter alm. udbredt.

201. **G. elongatum** [Presl. fl. Sic. I, p. 59]. Gren. & Godr. fl. Fr. 2, p. 39; Rchb. XVII, tab. 1195; G. palustre F. D. 423.

Rodstokken langstrakt-krybende; *Stænglerne* langstrakte, opstigende, mindre tæt samlede i Tuer end hos foregaaende; *Bladene* 4—6 i Krandsene, linie-lancetformede (neppe bredere imod Spidsen), med mere fremtrædende Nerve; *Blomsterstanden* mere rigblomstret, med opret-aabne eller vandret udspilede (ikke tilbagebøiede) Grene; *Blomster* og *Frugter* næsten dobbelt saa store som hos foreg., med hvilken den forøvrigt er meget nær beslægtet.

Ved de angivne Kjendetegn, ved dobbelt saa store Dimensioner af alle Plantens Dele og sildigere Blomstringstid synes denne Art vel adskilt fra foreg., men af de fleste ældre Forff. er den ikke adskilt fra hiin, og sandsynligviis er den medindbefattet under Linnés G. palustre, skjøndt Udtrykket „fol. obovata" synes at sigte til denne. (Anbefales til nærmere Undersøgelse). 7—8.

I Moser og Kjær: Lundehuusmosen ved Kjøbenhavn, Flommen ved Sorø! Sandsynligviis er den udbredt over hele Landet, men de særlige Voxesteder maa nærmere sondres fra G. palustre.

202. **G. uliginosum** L. (Sump-S.) H. 156; Drej. n. 167; F. D. 1509; Rchb. XVII, tab. 1193.

Stængelen svag, 4-kantet; *Bladene* omtr. 6 i Krandsene, smalt lancetformede, braadspidsede, i Randen og paa Ryggen rue af nedadvendte Smaatorne; *Toppen* forlænget, med opretaabne *Blomsterstilke*; *Frugterne* punkteret rue.

$^1/_2$—1' høi. Bliver ikke sort ved Tørring. Kr. hv. 6—7. ♃.
I fugtige Enge og Moser alm.

bb. Blomsterstanden en forlænget Top, dannet af qvastformede Forgreninger i Bladhjørnerne, næsten fra Grunden af Stængelen. ⊙. *Aparine Gren. & Godr.*

203. **G. Aparine** L. (Burre-S.) H. 161; Drej. n. 166; F. D. 495; Rchb. XVII, tab. 1197.

Stængelen svag, 4-kantet, meget ru; *Bladene* 6—9 i Krand-

sene, lancetformede, foroven bredere (eller linie-lancetformede), i Randen og paa Rygnerven rue af nedadvendte Smaatorne; *de blomsterbærende Grene* modsatte i Bladhjørnerne; de frugtbærende *Blomsterstilke* rette, udspærrede; *Frugterne* tæt beklædte med Kirtler, hvorfra udgaae Hagebørster.

Stgl. klattrende ved Hjælp af dens rue Beklædning. Kr. hv. eller guulgrønne. 6—9. ⨀. Var. i Henseende til Høiden, Bladenes Form o. s. v. Af de mange Former fremhæves:

β, *tenerum* (G. tenerum Schleich.) Rchb. XVII, tab. 1197. Stængelen nedliggende, Bladene omvendt-ægformede, Frugterne forholdsviis smaae.

γ, *marinum* Fr. (nov. p. 24)? Stgl. udstrakte, med korte Ledstykker; Bld. kortere og bredere, kjødfulde; Grenene korte, 1-blomstrede, med tilsidst hagekrummede Blomsterstilke.

Paa dyrket Jord, ved Gjærder og i Krat, meget alm. *β*, i aabne Naaleskove ved Sorø! *γ*, Strandbredder: *Sj*. Vedbæk; *J*. Damgaard!

Anm. Formen *γ*, kan ikke forvexles med G. tricorne With. paa Grund af Frugtens Beklædning. Den ægte *G. tricorne* (Blomsterstilkene 3-blomstrede, hagekrummede, Frugterne beklædte med knudrede Vorter) angives som dansk af Fr. (S. Veg. Sc. 1, p. 10. Jeg har ikke seet danske Expl. af denne, men muligviis forekommer den i Slesvig, da den er funden i Holsteen (Web.).

204. **G. spurium** L. (Hør-S.) F. D. 2530; Rchb. XVII, tab. 1197; H. N. II, 22; G. Aparine *γ*, Koch Syn. II, 363.

De blomsterbærende Grene gjentaget 2—3-deelte; *Bladene* smalt linie-lancetformede; *Kronerne* meget smaae, grøngule; *Frugterne* glatte, glindsende og kjødfulde, neppe halvt saa store, forøvrigt som foreg. 6—7. ⨀.

β, *Vaillantii* Rchb. XVII, tab. 1197 (G. Aparine *γ*, infestum Lge. Haandb. 1 Udg. S. 95; G. infestum W. Kit., G. Vaillantii DC.) Frugterne beklædte med stive, korte Haar uden Kirtler ved Grunden.

Ukrud i Hørsæden ved Øverup (19) og Kraghave paa Falster! *β*, mellem Sæden, hist og her, f. Ex. Tryggerød, Faxø, Pedersborg ved Sorø!

8. Rubia. Krap.

† *R. tinctorum* L. (Farve-K.) Drej. p. 61; Rchb. XVII, tab. 1184.

Stængelen 4-kantet, tilligemed Bladenes Rand og Rygnerve ru af nedadvendte Smaatorne; Bladene 4—6 i Krandsene, elliptiske; Kronfligene tilspidsede, grøngule.

6—7. ♃.

Dyrkes og forekommer stundom forvildet, t. Ex. v. St. Jørgens Sø udenfor Kjøbenhavn (Schum.).

9. Plantago. Veibred.

a. Buddiken ved en 2-vinget Frøstol deelt i 2 Rum (Bladene hele).

aa. Kronrøret glat.

205. **P. major** L. (Glat V.—Kjæmper) H. 164; Drej. n. 150; F. D. 461; Rchb. XVII, tab. 1128.

Bladene 5—9-nervede, ægformede, glatte eller med faa spredte Haar, sammendragne til en rendet Bladstilk omtrent af Pladens Længde; *Skaftet* trindt, utydeligt stribet; *Axet* forlænget, valseformet; *Kronens Krave* guulbruun hindeagtig; *Støvknapperne* rødbrune; *Buddiken* 8-frøet.

6—8. ♃. Var. i Henseende til Størrelsen, Axets Længde (1—8″) Bladenes Rand (heelrandede eller tandede) Nervernes Antal o. s. v.

β, minima (DC.) 1—2″ høi, Bladene 3-nervede, længere end Bladstilken, Axen forkortet, ægformet.

γ, pubescens! Skaftet, Bladene og Bladstilkene paa Undersiden duunhaarede.

Ved Veie, paa Marker, Strandenge o. s. v. alm. *β*, paa sandig og tørvholdig Grund ikke sjelden; *γ*, Skjolden ved Sorø!

206. **P. media** L. (Dunet V.) H. 164; Drej. n. 151; F. D. 581; Rchb. XVII, tab. 1137.

Bladene 5—7-nervede, ægformede, duunhaarede; *Bladstilken* fladtrykt, flere Gange kortere end Pladen; *Skaftet* trindt, utydeligt stribet; *Axet* kegleformet, efter Afblomstringen valseformet (kortere end hos foreg.); *Kronens Krave* hvid hindeagtig; *Støvknapperne* hvide paa rosenrøde Støvtraade; *Buddiken* 2-frøet.

Bladene fladt udbredte paa Jorden, meget kortere end Skafterne. 5—7. ♃.

Ved Veie og paa tørre lerede Marker: meget alm. i *Sjæll.* og

det nordl. ***Jyll.*** til Horsens; ***F.*** paa Hindsholm alm.! ***Loll.*** Aalholm (3), Nakskov Volde (19); ***Falst.*** Corselitze, Gjedserodde Fyrtaarn (14); ***Moen*** (14); fra de øvrige Egne af Landet ere ingen Voxesteder mig bekjendte.

207. **P. lanceolata** L. (Lancetbladet V.) H. 165; Drej. n. 152; F. D. 437; Rchb. XVII, tab. 1130; L. Herb. VIII, 157.

Bladene 3—6-nervede, lancetformede eller elliptiske, glatte eller duunhaarede, Bladstilken kortere end Pladen; *Skaftet* kantet og furet; *Axet* ægformet eller kugleformet (efter Afblomstringen alm. valseformet, men kortere end hos de foreg.); de 2 *Bægerflige* paa Ryggen kjølformigt vingede; *Kronens Krave* bruun hindeagtig; *Støvknapperne* og Støvtraadene guulhvide; *Buddiken* 2-frøet; *Frøene* med en Længdefure paa Inderfladen.

Var. i Henseende til Bladenes Brede og Beklædning, Skafternes Længde (½—2′) Axets Form o. s. v. (En Monstrositet med grenet Ax er ikke sjelden). 5—7. ♃.

β, eriophylla Decaisn. i DC. prodr. XIII, 715. Axene kugleformede, Bladene, tilligemed de korte Skafter, især ved Grunden, tæt silkehaarede.

Paa Græsmarker, høie Enge o. s. v. meget alm. *β*, paa sandig Grund, f. Ex. ***F.*** ved Hofmansgave (18), ***Bornh.*** Sandvig! Gudhjem! Rønne!

bb. Kronrøret haaret.

208. **P. maritima** L. (Strand-V.) H. 166; Drej. n. 153; F. D. 243 og 691; Rchb. XVII, tab. 1132; L. Herb. V, 99.

Bladene linieformede, i Spidsen og ved Grunden smalere, kjødfulde, 3-nervede; *Skaftet* trindt, tiltrykt-haaret (sjeldnere glat); *Axet* valseformet, forlænget; *Dækbladene* ægformede, spidse, af Bægerets Længde; *Buddiken* 2-frøet; *Frøene* med en rundagtig Grube paa Inderfladen.

7—9. ♃. Bladene ofte bruunprikkede, alm. glatte og paa den hindeagtige Bladskede duunhaarede, var. desuden:

β, dentata (F. D. 1634) Bladene fjernttandede.

γ, pygmæa! Skafterne meget korte (1—2″), udstrakte, Axet faablomstret, næsten kugleformet.

Ved Strandbredder, især paa Syltenge alm., forekommer desuden ved sandige Veie i det Indre af Landet (f. Ex. i Halvøens Hedeegne). *β*, med Hovedarten ikke sjelden, *γ*, paa Flyvesandsmarker mellem Allinge og Sandvig paa Bornh.!

b. Buddiken ved en 4-vinget Frøstol deelt i 4 Rum. Bladene fligede).

209. **P. Coronopus** L. (Fligbladet V.) H. 167; Drej. n. 154; F. D. 272; Rchb. XVII, tab. 1130; H. N. I, 23.

Bladene fjerfligede med linieformede, tilspidsede Flige, graafiltede; *Skaftet* trindt, tæthaaret; *Axet* valseformet; *Dækbladene* ved Grunden ægformede, sylformigt tilspidsede; de 2 *Bægerflige* paa Ryggen kjølformigt vingede; *Kronrøret* fiinhaaret; *Buddiken* 4-frøet; *Frøene* med en rundagtig Grube paa Inderfladen. 7—8. ⊙.

β, pygmæa! Bladene med færre Haar og svagere Flige, Axet forkortet (næsten kugleformet) og faablomstret.

Paa Strandenge og ved sandige Havbredder, ikke sjelden i Danmark, men mindre hyppig end foreg. *β*, paa Sandgrund ved Allinge p. Bornh.! Christiansø (Didrichsen). *

10. Centunculus. Centunkel.

210. **C. minimus** L. (Liden C.) H. 168; Drej. n. 155; F. D. 177; Rchb. XVII, tab. 1082; H. N. I, 22.

Stængelen grenet (ofte nedliggende); *Bladene* ægformede, spidse, de nedre modsatte, de øvre afvexlende; *Blomsterne* næsten siddende i Bladhjørnerne.

1—2" høi. Kronerne hvide eller lysrøde. 6—8. ⊙.

β, simplex (C. simplex (Hornem. 168; F. D. 1567.) Stængelen udeelt, opret, Bladene smalere.

Paa Strandfælleder og Overdrev paa Tørv- eller Hedegrund, ikke sjelden, især paa Halvøen. *β*, paa en Eng ved Grenaa (H.), Nebbegaard og Brøndsted i *Jyll.!*

11. Cicendia. Bitterblad.

211. **C. filiformis** [Rchb. fl. exc. p. 421] (Traadstænglet B.) H. N. XIII, 36; Gentiana L., F. D. 324; Exacum Willd., H. 163; Microcala Link, Rchb. XVII, tab. 1045.

Stængelen traadfiin, flere Gange gaffeldeelt, med langstilkede *Blomster* i Gaffeldelingerne; *Bladene* modsatte, siddende, linie-lancetformede.

1—3" høi. (Smaae Expl. ere ofte aldeles ugrenede). Kronen guul. 7—8. ⊙.

I Hedemoser og paa sandige Overdrev, hidtil kun bemærket i

den sydlige Deel af ***Halvøen***: Ribe (Oeder), Ostenfeldt (Didr.), Husum (Forchhammer), ved Tolker og Tolkwade Sø i Slesvig (16). *)

12. Cornus. Kornel.

212. **C. suecica** L. (Hønsebær-K.) H. 171; Drej. n. 172; F. D. 5; H. N. II, 34.

Stængelen urteagtig; *Bladene* modsatte, siddende, ægformede med 2 nærved Grunden udgaaende Sidenerver paa hver Side af Midtnerven; *Blomsterstanden* Skjærm, omgivet af et 4-bladet *Svøb*, som er længere end Blomsterne.

½' høi. Svøbet hvidt; Blomsterne smaae, sortrøde; Steenfrugten rød. 5—6. ♃.

I fugtige Skove og Hedemoser: i Vendsyssel alm. (H.) og derfra sporadisk gjennem ***Jyll.*** og ***Slesv.***; paa Øerne sjeldnere; kun bemærket i de nordlige Egne af ***Fyen*** (Einsiedelsborg, Hals v. Hofmansgave H.) og ***Sj.*** (Helsingør (21), Gribs Skov, Frederiksborg (16)) samt paa ***Møen*** v. Ulfshale (H.).

213. **C. sanguinea** L. (Rød K.) H. 172; Drej. n. 173; F. D. 481; H. N. II, 35.

Bnskagtig, med i yngre Tilstand tiltrykt-haarede, senere glatte *Grene; Bladene* modsatte, stilkede, ægformede, tilspidsede, 3 Sidenerver paa hver Side af Midtnerven, udgaaende fra dennes nederste Halvdeel; *Blomsterstanden* en foroven fladtrykt Qvast uden Svøb.

Grenene have ofte rød Bark. Kronerne hvide, Steenfr. sortblaa. 6—7. ♄.

I Kratskove og ved Gjærder, ikke sjelden i Danmark, især hyppig i Fyen, Lolland-Falster og Bornholm.

13. Euonymus. Beenved.

214. **E. europaeus** L. (Almindelig B.) H. 271; Drej. n. 174; F. D. 1089; Rchb. fl. germ. VI, 5134; H. N. II, 36.

Buskagtig med 4-kantede, glatte *Grene; Bladene* modsatte, elliptiske, fiint saugtakkede; *Blomsterne* i langstilkede, faablomstrede Qvaster fra Bladhjørnerne; *Kronbladene* aflange, grøngule; *Kapselen* 4-klappet, budt 4-kantet-lappet, rosenrød; *Frøene* hvide, heelt omgivne af en brandguul *Frøhud*.

Veddet smukt lysguult; den yngre Bark grøn, Blomsten 4- (sjeldnere 5-) delelig. 5—6. ♄.

I Kratskove og ved Gjærder, temmelig alm. udbredt i de danske Provindser.

14. Majanthemum. Maiblomst.

215. **M. bifolium** [DC. fl. fr. 3, p. 177] (Tobladet M.) Drej. n. 146; Rchb. fl. germ. X, 967; M. Convallaria Weber; Convallaria bifolia L., H. 378; F. D. 291.

Stængelen 2-bladet (sjeldnere 1- eller 3-bladet); *Bladene* afvexlende, stilkede, hjerteformede; *Blomsterne* parvise i en endestillet Klase.

6—8" høi. Blst. hvide. Bærrene før Modningen grøngule med rødbrune Prikker, i moden Tilstand røde. 5—6. ♃.

I Skove, især paa fugtig Grund, alm.

15. Parietaria. Springknap.

216. **P. erecta** [M. & K. D. Fl. 1, p. 825] (Opret S.) Drej. n. 149; P. officinalis L. (for en Deel); H. 172; F. D. 521; Rchb. XII, 1317; H. N. 1, 58.

Stængelen opret; *Bladene* afvexlende, stilkede, elliptiske, tilspidsede, heelrandede, haarede og ru-punkterede; *Blomsterne* nøgleformigt sammenhobede i Bladhjørnerne.

Støvtraadene leddede paatværs: Støvknapperne rulle sig ved Blomstens Udspringning elastisk op. Blst. grønlige. 6—8. ♃.

Ved Gjærder og Mure, især omkring Kjøbstæder, sporadisk og ikke alm. *Sj.* Kastellet ved Kjøbenhavn (Schum.)! Kjøge (9), St. Ibs Kirke ved Roeskilde, Holsteinborg! ***Møen*** v. Stege omkring Havegjærder ved Strandbredden (Dr.); ***Falst.*** Hullebæk (14), Nykjøbing (H.)! Slesvig! ⚘

16. Alchemilla. Løvefod.

217. **A. vulgaris** L. (Almindelig L.) H. 173; Drej. n. 147; F. D. 693; L. Herb. III, 58.

Bladene haandlappede, med afrundede, saugtakkede, i Randen tiltrykt-haarede Lapper; *Rodbladene* langstilkede, nyreformede, 7—9-lappede, *Stængelbladene* 3—5-lappede, med store, saugtakkede, indbyrdes til et fladkravet Rør sammenvoxne *Axelblade*; *Blomsterne* guulgrønne, qvastformigt samlede i Spidsen af Stængelen og Grenene. 5—7. ♃.

β, *subsericea* Koch (A. montana Willd., H. 164). Stængel og Blade duunhaarede.

Alm. paa høie Enge og Græsmarker. *β*, paa mere tørre Steder og noget sjeldnere end Hovedarten.

218. **A. Aphanes** [Leers fl. herb. 54] (Liden L.) H. 175; Drej. n. 148; Aphanes arvensis L., F. D. 973; Alchemilla arvensis Scop.

Stænglerne nedliggende; *Bladene* haandformigt 3-fligede, Fligene kileformede, i Spidsen 2—4-tandede, *Axelbladene* sammenvoxne, i Spidsen saugtakket-fligede, *Blomsterne* grønlige, nøgleformigt sammenhobede i Bladhjørnerne.

Blst. meget smaae, de mindre Bægerflige ofte utydelige. 5—8. ⨀. Paa dyrkede og hvilende Marker alm.

17. Sangvisorba. Qvæsurt.

219. **S. officinalis** L. (Læge-Q.) H. 169; F. D. 97; H. N. VI, 51.

Bladene uligefinnede; *Smaabladene* stilkede, æg-hjerteformede eller lancetformede med hjerteformet Basis, saugtakkede, tiltage i Størrelse mod Spidsen; *Axet* ovalt; *Dækbladene* randhaarede.

Var. med eller uden Smaabiblade ved Grunden af Smaabladene. Blst. mørkrøde. 6—8. ♃.

Paa Enge sjelden: *Sl.* Bredderne af Trenen ved Hollingsted (Didr.), Stampemøllen ved Slesvig, Eiderbredden mellem Rendsborg og Süderstapel (16).

II. Tetragynia.

18. Ilex. Christtorn.

220. **I. Aquifolium** L. (Almindelig C.) H. 177; F. D. 508; Rchb. fl. germ. XVII, tab. 1080; H. N. X, 17.

Busk (eller Træ) med immergrønne, læderagtige, glindsende, ægformet-elliptiske, i Randen tornet-tandede *Blade; Blomsterne* i Skjærm fra Bladhjørnerne.

Kronerne hvide. Bær røde. 6. ♄.

β, *integrifolia.* Bladene næsten heelrandede.

I Skove og Krat: i den østlige Deel af ***Halvøen*** fra Grenaa mod S. ikke sjelden, sparsommere i det Indre og mod V., f. Ex. Himmelbjerget (28), Skanderborg, Fohl Skov ved Ribe, Husum (16); ***Læsø*** (Kamphøv. Herb.); ***F.*** sjelden: Gribsvad (18), Æbelø ved Bogense, Einsiedelsborg, Nyborg, Faaborg (H.), ***Thorseng*** (Kyll.), ***Møen*** ved Ulfshale? (Kph. Herb.). I Sjælland, paa Lolland-Falster og Bornholm mangler den; paa flere af de fyenske Voxesteder findes den neppe mere (12). — β, mellem Hovedarten. *|

19. Radiola. Tusindfrø.

221. **R. millegrana** [Sm. fl. brit. p. 202] (Liden T.) H. 189; Drej. n. 194; Rchb. fl. germ. VI, 5152; R. linoides Gmel., H. N. XIV, 37; Linum Radiola L., F. D. 178.

Stængelen opret, med gjentaget-gaffeldeelte, udstaaende, haarfine *Grene*; stilkede *Blomster* i Gaffeldelingerne; *Bladene* modsatte, siddende, ægformede, heelrandede; *Bægerbladene* tandede; *Kronbladene* heelrandede.

½—2" høi, Kronerne hvide, meget smaae. 7—9. ☉.

Oversvømmede Steder, især paa Sand- og Hedegrund, ikke sjelden, og ofte i Selskab med Centunculus minimus.

20. Bulliarda.

X 222. **B. aquatica** [DC. bull. philom. n. 49. p. 1] Drej. n. 195; H. N. IX, 42; Tillæa L., H. 188; T. prostrata Schk., F. D. 1510.

Bladene modsatte, linieformede; *Blomsterne* næsten siddende, i Bladhjørnerne.

½—1" høi; Stængelen i Vand opret, ovenfor Vandet oftest udstrakt, Kr. blegrød. 7—8. ☉.

I Vand og udtørrede Vandhuller, Søbredder; efter Horn. funden i Sjælland af M. Vahl, men det specielle Voxested ikke angivet. Senere ikke gjenfunden. |*

21. Potamogeton. Vandax.

a. *Plantaginifolii* Fr. Bladene (idetmindste nogle) paa Midten eller nedenfor samme bredere.

aa. *De nedre Blade afvexlende, de øvre (nærmest Blomsterstilkene) modsatte. Blomsterne i Ax.*

α. Bladene forskjelligformede, alle stilkede.

223. **P. natans** L. (Svømmende V.) H. 179; Rafn 1, 679; Drej. n. 193; F. D. 1025; Rchb. fl. g. VII, 89; H. N. V, 73.

Stængelen ugrenet; alle *Bladene* stilkede; *de nedsænkte* lancetformede (uden Plade) eller linieformede, *de svømmende* langstilkede, ovale med hjerteformet Basis, læderagtige, heelrandede; *Blomsterstilkene* lige tykke overalt; *Frugterne* store, omvendt-ægformede, sammentrykte, (i frisk Tilstand) paa Ryggen budte (i tørret Tilstand skarpkjølede).

Pl. bliver ved Tørring bruun, Bld. foranderlige i Formen: de nedsænkte ere enten linieformede uden Plade eller i yngre Tilstand med lancetformet, tilsidst forraadnende Plade, hvorved Stilken bliver ene tilbage. 6—8. ♃.

β, *fluviatilis* (Fr. Nov. p. 28; *β*, prolixus Koch Syn. II, 775.) Bladene fjerntsiddende, spidst-lancetformede med afrundet (ikke hjerteformet) Basis, Axstilkene udgaae fra de nedre Bladhjørner.

I Søer og Damme meget alm. i Danmark, sjeldnere i rindende Vand. *β*, i Grøfter ved Eveldrup i Jyll. (Dr.).

224. **P. fluitans** [Roth tent. fl. germ. 1, 72, II, 202] (Flydende V.) H. II, 132; Nolte nov. p. 16; F. D. 2105; Rchb. l. c. 88; H. N. IX, 72.

Stængelen enkelt eller lidet grenet; alle *Bladene* stilkede, *de nedsænkte* vedblivende, hindeagtige, langstrakt-lancetformede, *de svømmende* lancetformede eller elliptiske (med tilspidset eller afrundet, ikke hjerteformet indskaaren Basis), læderagtige, heelrandede, *Bladstilkene* paa Overfladen convexe; *Axelbladene* med en dobbelt Kjøl paa Ryggen; *Blomsterstilkene* tykkere og oppustede foroven, tykkere end Stængelen; *Frugterne* sammentrykte, med skarpkjølet Ryg. 7—8. ♃.

β, *rivularis!* Stænglerne meget lange og grenede, de nedsænkte Blade linieformede, forlængede (indtil 1′ lange, og lignende Bladene af Zostera marina), de svømmende smalt lancetformede.

I Aaer og Bække, sjelden i Danmark: *J.* Varde Aa S. for Byen! Kongeaaen ved Hjortlund (12); *Sl.* i Eideren (N.); *β*, *F.* i Odense Aa ved Munke Mølle og Fruens Bøge! *J.* Mosbjerg Aa i Vendsyssel (23)? ☞

Anm. Den under *β*, anførte Form, som jeg tidligere henførte til P. sparganifolius Læstad. (efter Beskrivelsen i Fr. Mant. 1, p. 9), maa jeg nu efter Undersøgelse af mange Expl. (dog kun faa blomstrende

og ingen frugtbærende) ansee for en Form af P. fluitans, frembragt ligesom den af foreg. ved Forekomst i stærkt strømmende Vand. Om den fra Jyll. af Drej. (Krøy. Tidskr. II, 160) med Tvivl som P. sparganif. angivne Art ogsaa hører herhid, kan jeg paa Grund af Mangel paa Expl. ikke afgjøre.

225. **P. polygonifolius** [Pourr. Chlor. narb. in act. Toul., 3, p. 325] (Aflangbladet V.) Rchb. l. c. 79—81; P. oblongus Viv., Fr. nov. p. 29; Lge. Haandb. 1 Udg. S. 103; H. N. V, 74 og 75 (var.).

Stængelen enkelt eller lidet grenet; alle *Bladene* langstilkede, *de nedsænkte* vedblivende, bredere eller smalere lancetformede, *de svømmende* tyndt læderagtige, heelrandede, elliptiske eller ægformede (med eller uden hjerteformet Basis); *Blomsterstilkene* lige tykke overalt, tyndere end Stængelen, bueformigt nikkende; *Frugterne* smaae, sammentrykt-trindryggede.

Bladene ved Tørring brune, deres Form meget forskjellig. Let kjendelig fra P. natans ved de smaae, i tørret Tilstand rødbrune Frugter. 6—8. ♃. Blandt de talrige Former udhæves:

α, *angustifolius* (Fr. nov. p. 30) Stængelen langstrakt, alle Bladene smalt lancetformede.

β, *amphibius* (Fr. l. c.; P. parnassiæfolius Schrad.) Rodstokken krybende, med korte Grene, ingen nedsænkte Blade, de svømmende bredt ægformede, ved Basis afrundede eller hjerteformede.

I Kjær, Hedemoser o. s. v., kun bemærket paa Halvøen og Bornholm. *β*, ikke sjelden i de *jydske* og *slesvigske* Hedemoser, især i Kildevæld paa Sandgrund; *α*, sjeldnere: jeg har kun fundet den i Vandhuller ved Hammeren paa ***Bornholm*** (i Saltvand).

226. **P. coloratus** [Hornem. i F. D. 1449 (1818)]; (Veibredbladet V.) Fr. S. Veg. Sc. p. 68 (cf. p. 219); H. N. XIII, 77; H. 181; Nolte nov. p. 18; P. plantagineus Ducroz., Rchb. l. c. 82—84; P. Hornemanni Mey. Chl. Hanov.

Stænglerne enkelte eller lidet grenede; alle *Bladene* (kort-) stilkede, tynde, gjennemsigtige, med talrige og tydelige Tværaarer, i Randen bølgede, *de nedsænkte* ovale eller elliptiske, *de øvre* bredt-ægformede; *Blomsterstilkene* lange, lige tykke overalt

og tyndere end Stængelen, rette eller buekrummede; *Axet* tætblomstret, *Blomsterne* meget smaae; *Frugterne* smaae, sammentrykt-trindryggede, omvendt-ægformede.

Bld. i tørret Tilstand oftest grønne, sjeldnere rødbrune (det sidste er Tilfældet med Fig. i F. D.). Frugterne endnu mindre end hos foreg. 6—8. ♃.

I stillestaaende Vand, f. Ex. Grøfter, Moser, sjelden og sporadisk: *Sj.* Grøfter ved Leersøen udenfor Kjøbenhavn! en Dam ved Bognæsgaard pr. Roeskilde! Svogerslev Mose (20) og Ladegaardsmøllen ved Roesk. (15); ***Falst.*** ved Ourupgaard (Koch) og Hullebæk (14); ***F.*** Hofmansgave (Vahl, Hofman Bang!); ***J.*** Gravens Mose i V. Hanherred, Jensby Eng i Thy (Dr.); ***Sl.*** Wanderup S. for Flenborg (16).

Anm. Rchb. (l. c.) fører P. coloratus F. D. som Synonym til foreg., men Expl. meddeelte af Hr. Hofman Bang fra det Vahlske Findested (Hofmansgave), hvor P. oblongus ikke findes, bekræfte tilstrækkelig, hvad ogsaa Fig. udviser, at F. D. 1449 og P. plantagineus hos Rchb. ere identiske.

β. Bladene (typisk) forskjelligformede, de nedre (nedsænkte) stilkløse.

227. **P. rufescens** [Schrad. in Cham. adnot. ad Kth. fl. berol. p. 5. (Rustfarvet V.). H. II, 133; I, 180 og 182 (P. fluitans og P. lucens angustifolius); Drej. n. 192; Schum. n. 159—60 (P. fluitans og P. serratum); F. D. 1450 (P. fluitans) og 1635 (P. lucens var.); Rchb. l. c. 56; H. N. V, 76.

Stængelen enkelt; de *nedsænkte Blade* forlænget-lancetformede, hindeagtige, gjennemsigtige, *de svømmende* omvendtægformede eller elliptiske, budte, noget læderagtige, heelrandede, kortstilkede; *Axelbladene* store, tidligt henvisnende; *Blomsterstilkene* af Stængelens Tykkelse og lige tykke overalt; *Frugterne* sammentrykte, paa Ryggen skarpkjølede, udspærrede, tilspidsede i den vedblivende Griffel.

Plantens Farve i frisk Tilstand mat grøn, i tørret stærk rødbruun. Fra Bladenes Midtnerve udgaae til begge Sider et tæt Næt af Tværaarer. 7—8. ♃.

I flydende og stillestaaende Vand almindelig.

228. **P. nitens** [Web. suppl. fl. hols. n. 11.] (Krumbladet V.) F. D. 1807; Rchb. l. c. 60—62; P. curvifolius Hartm., H. II. 133; Drej. n. 191.

Stængelen grenet; *de nedre Blade* halvt-omfattende, lancetformede, spidse, gjennemsigtige, i Randen rue, *de øvre* kortstilkede, bredt-lancetformede, i begge Ender tilspidsede, læderagtige; *Blomsterstilkene* tykkere foroven; *Frugterne* halvt-kredsrunde, sammentrykte, med en budt Kjøl paa Ryggen.

Bladenes Form forskjellig; de svømmende Blade mangle hyppigt aldeles, endog hos Formen *β*. 6—8. ♃.

α, *salicifolius* (Fr. nov. p. 34.) De nedsænkte Blade linie-lancetformede, rette, Ledstykkerne og Blomsterstilkene forlængede, de sidste udgaae fra alle de øvre Led.

β, *heterophyllus* (Fr. l. c., H. N. VIII, 67, P. curvifolius.) De nedsænkte Blade kortere, bueformigt-tilbagebøiede.

I Søer og Bække, sjelden, (*α*, især i stærkt strømmende Vand): ***Møen*** v. Landsled (Holst), ***Loll.*** Maribo Sø (5); ***J.*** Vaarsaa (12) og Vang i Vendsyssel, Ove Sø i Thy (Dr.), Aalborg (Strandgaard. *α*), Skjern Aa ved Lønborg og Petersminde! (*α*); Søgaard Sø ved Aabenraa (28). [*

Anm. Paa Exemplarer af denne Art, som jeg samlede ved Stockholm Sept. 1849 har jeg fundet en eiendommelig Forgreningsmaade, som jeg ikke tidligere har seet omtalt for dens Vedkommende. Fra alle de nedsænkte Blades Hjørner udgaae 2 Grene, den indre (imod Axen vendte) kortere, opadrettet med temmelig tætsiddende Blade, den ydre (vendt imod det støttende Blad) langstrakt, nedstigende, med meget forlængede Ledstykker og skjælformede Blade, fra hvis Vinkler der udgaae opadtil nye Grene, nedadtil Rodtrævler. I Spidsen ere disse forlængede Grene opsvulmede til en Knop, som synes bestemt til at overvintre og maaskee frigjøres fra Moderplanten. Det fortjener at undersøges, om denne Forgreningsmaade, som senere er iagttaget hos P. pectinatus og synes at have Lighed med den af *J. Gay* hos P. trichoides beskrevne, er almindelig hos disse Arter ogsaa i vor Flora, og om ikke muligviis flere Arter af denne Slægt ved Undersøgelse om Efteraaret maatte fremvise lignende Forhold.

229. **P. gramineus** L. (Græsbladet V.) Fr. nov. p. 36; S. Veg. p. 244; H. N. V, 77; Drej. n. 190; P. heterophyllus Schreb., H. 180; Schum. n. 163; F. D. 1263; Rchb. l. c. 73—75.

Stængelen grenet; *de nedre Blade* i begge Ender tilspidsede, linie-lancetformede elller elliptiske, gjennemsigtige, i Randen bølget-rue, *de øvre* svømmende, stilkede, ægformede eller elliptiske, læderagtige, heelrandede; *Blomsterstilkene* tykkere foroven; *Frugterne* sammentrykte, halv-kredsrunde, med budt Ryg.

6—8. ♃. Var. i Henseende til Ledstykkernes Længde, Bladenes Form o. s. v. De vigtigste Former ere:

α, *graminifolius* (Fr. nov. p. 36; Koch Syn. II, 777; P. gramineus Schum. n. 166 (?); H. 184; Rchb. 71; F. D. 222). Bladene slappe, alle linie-lancetformede (ingen svømmende).

β, *heterophyllus* (Fr. l. c., H. N. XII, 75), de nedsænkte Blade kortere, bredere, udstaaende eller krumbøiede (de svømmende stedse tilstede).

Temmelig hyppig i alle de danske Provindser, saavel i flydende som stillestaaende Vand. *β*, den almindeligste Form; *α*, sjeldnere, f. Ex. *Sj.* Uttersløv Mose (7). Grøfter i Flommen ved Sorø! ***Falst.*** ved Ourupgaard (14); Ølene paa ***Bornholm*** (Oeder, 19). I udtørrede Tørvmoser og andre dyndfulde Steder forekommer undertiden en Form med lutter læderagtige og stilkede Blade (f. terrestris Fr. l. c.)

γ. Bladene ensformede, hindeagtige, stilkløse eller kortstilkede.

* 230. **P. Zizii** [M. K.] (Langstilket V.) Rchb. l. c. 66—67; P. gramineus *γ*, Zizii K. Syn. II, 778; P. lucens *β*, minor Nolte, P. luc. *β*, heterophyllus Fr. l. c.

Stængelen grenet; alle *Bladene* elliptisk-lancetformede, kort braadspidsede, gjennemsigtige, i Randen bølget-rue; *de nedre* kort-, *de øvre* tydeligt stilkede; *Blomsterstilkene* tykkere foroven, længere end Bladene; *Frugterne* omvendt ægformet-rundagtige, med en budt Kjøl paa Ryggen.

De af mig samlede Exemplarer blive sorte ved Tørring. Afviger forøvrigt fra følg. fornemmelig kun ved de lange Blomsterstilke og hele Plantens mindre Dimensioner (ogsaa Frugterne ere mindre), og staaer langt nærmere ved denne end ved foreg., til hvilken Koch henfører den.

J. I en Aa mellem Fiilsø og Vesterhavet (ved Henne Mølle)! *Sl.* Mølledammen ved Husum (16).

231. **P. lucens** L. (Glindsende V.) H. 181; Drej. n. 189; F. D. 195; Schum. n. 161; Rchb. l. c. 64.

Stængelen grenet; alle *Bladene* ovale eller elliptiske, kortstilkede, gjennemsigtige, i Randen bølget-rue; *Axelbladene* med en dobbelt Kjøl paa Ryggen; *Blomsterstilkene* tykkere foroven, længere end det tætblomstrede *Ax*, kortere end Bladene; *Frugterne* store, sammentrykte, paa Ryggen budt 3-kjølede.

Vedligeholder ved Tørring en smuk grøn Farve. 7—8. ♃. Bladene var. afrundede, braadspidsede og

β, *acuminatus* Rchb. 69—70; P. acuminatum Schum. n. 162; F. D. 1384.) Bladene forlænget-lancetformede, ved den udløbende Midtnerve langt tilspidsede (Spidsen ofte af Pladens Længde, undertiden er Nerven alene tilbage).

I flydende og stillestaaende Vand, ikke sjelden og udbredt i alle danske Provindser. *β*, med Hovedarten f. Ex. *Sj.* Sorø Sø! *Loll.* Maribo Sø (14); *J.* Randers (Selmer), Kongeaaen ved Ribe (16); *Sl.* Glücksborg Mølledam, Trenefloden v. Treyaholm (16), Eideren ved Rendsborg!

? 232. **P. decipiens** [Nolte i Rchb. fl. germ. exs. n. 1603] Rchb. l. c. 63; Koch Syn. II, 779; H. N. XIV, 76.

Stængelen grenet, med knæbøiede Ledstykker; alle *Bladene* stilkløse, med afrundet Basis, elliptiske eller ovale, budte med en meget kort Spids, heelrandede, hindeagtige, gjennemsigtige; *Blomsterstilkene* lige tykke overalt, tykkere end Stængelen, længere end det tætblomstrede Ax; *Frugterne* med en budt Kjøl paa Ryggen.

I Characterer nærmer den sig P. prælongus, i Udseende staaer den imellem P. lucens og nitens. 7—8. ♃.

Af Prof. Fries (S. Veg. Sc.) optaget blandt de danske Planter; funden af Prof. Nolte i Hertugdømmerne (f. Ex. ved Kiel; om den ogsaa findes i Slesvig, er mig ubekjendt). ☞

233. **P. prælongus** [Wulfen i Röm. Arch. III, 331] (Langstrakt V.) H. II, 134; Drej. n. 188; F. D. 1687; Rchb. l. c. 59; H. N. IX, 74.

Stængelen grenet, med knæbøiede Ledstykker; alle *Bladene* stilkløse, fra en bred, halvt-omfattende Basis æg-lancetformede, budte, med en hætteformigt sammentrukken Spidse, hindeagtige, gjennemsigtige; *Blomsterstilkene* af Stængelens Tykkelse og lige tykke overalt, efter Afblomstringen meget længere end Bladet og det ikke tætblomstrede *Ax; Frugterne* store, halvkredsrunde, sammentrykte, i tørret Tilstand med en skarp, vingeformet Kjøl paa Ryggen.

Blomsterstilkene ½—1′ lange, Bladene meget lange, heelrandede

eller mod Spidsen bølgede; var. fra næsten hjerteformede til linie-lancetformede, vedligeholde ved Tørring en grøn Farve. 7—8. ♃.

I Aaer og Søer, sporadisk og ikke alm. ***Sj.*** Esrum Sø, Sortesø (Dr.), Sorø Sø (M. Vahl); ***F.*** Odense Aa ved Munke Mølle! Bramstrup (18), Ollerup Sø (12); ***J.*** Ove Sø i Thy, Ridemands Mølle ved Aalborg (Dr.), Vaarsaa mellem Hjørring og Sæby (Branth); ***Sl.*** Jels Sø (28), Gram Aa og Mølledam (8, 16) o. fl. St. (N.)

234. **P. perfoliatus** L. (Hjertebladet V.) H. 182; Drej. n. 187; Schum. n. 164; F. D. 196; Rchb. l. c. 53—54.

Stængelen grenet; alle *Bladene* stilkløse, fra en hjerteformet, omfattende Basis ægformede eller æg-lancetformede, budte, hindeagtigt gjennemsigtige, i Randen bølgede; *Axelbladene* korte, ægformede, hurtigt henvisnende; *Blomsterstilkene* lige tykke overalt; *Axet* tætblomstret; *Frugterne* sammentrykte, budt 3-kjølede, med et kort Næb (af den vedblivende Griffel).

Farven i frisk Tilstand olivengrøn, i tørret bruun. 6—8. ♃.
I Søer, meget alm. i Danmark.

235. **P. crispus** L. (Kruset V.) H. 183; Drej. n. 186; Schum. n. 165; F. D. 927; Rchb. l. c. 50; H. N. VIII, 68.

Stængelen fladtrykt, grenet; alle *Bladene* stilkløse, fra en ægformet, halvt-omfattende Basis bredt-linieformede eller oval-lancetformede, budte, i Randen saugtakket-rue og bølgede, gjennemsigtige; *Axelbladene* korte; *Blomsterstilkene* lige tykke overalt; *Axet* faa- og fjernblomstret; *Frugterne* sammentrykte, halv-kredsrunde, med langt Næb (af den vedblivende, alm. tilbagebøiede Griffel).

I tørret Tilstand rødbruun. 6—8. ♃.
I flydende og stillestaaende Vand hyppig.

Anm. Forekommer undertiden i yngre, blomsterløse Expl. med smalere, linieformede, svagt saugtakkede, men ikke bølgede Blade (Rchb. 52; P. serrulatus Schrad.), og en Monstrositet med Axene omdannede til Bladknipper med brede og korte, nedentil bruskagtige Blade (β, gemmifer Rchb. 51, cfr. Nolte nov. p. 22).

bb. Alle Bladene modsatte, Blomsterne i et 2—3-blomstret Hoved.
(Antiphyllogeton Rchb.)

236. **P. densus** L. (Tætbladet V.) H. 182; F. D. 1264; Rchb. l. c. 46—49; H. N. X, 67.

Stængelen oventil gaffeldeelt-grenet, med korte Ledstykker og tætsiddende, hindeagtigt gjennemsigtige, ægformet- eller elliptisk-lancetformede, spidse *Blade; Axelbladene* korte, omvendt-ægformede; *Blomsterstilkene* korte, i Stængelens Gaffeldelinger, under Blomstringen ovenfor Vandet, efter samme tilbagebøiede; *Frugterne* sammentrykte, i tørret Tilstand paa Ryggen vingeformigt-kjølede, med krumt Næb, Frøgjemmet tyndt; *Kimen* spiralformet (med næsten 2 Vindinger).

Plantens Farve i tørret Tilstand olivenbruun. Bladene var. i Formen fra bredt ægformede til linie-lancetformede. 7—9. ♃.

I flydende og især stillestaaende Vand (f. Ex. Marskgrøfter); hidtil kun funden paa *Halvøen*: Nebel Sø i Thy (Dr.), Nibsaaen og Grøfter v. Ribe (6), Høyer (28), Tønder (H), Adserballig Aa paa Als (10).

a. *Graminifolii* Fr. Alle Bladene overalt ligebrede.

aa. Axelbladene frie i Bladhjørnerne (Chloëgeton Rchb.)

237. **P. zosteræfolius** [Schum. l. c. n. 168] (Bændelbladet V.) H. 184; Drej. n. 185; F. D. 1865 og 2046 (P. acutifol.); Rchb. 45; P. compressus L., Fr. nov. p. 44; H. N. V, 78.

Stængelen grenet, vinget-fladtrykt; *Bladene* baandformede, budte med en Braad, mangenervede, med 3—5 stærkere Nerver; *Blomsterstilkene* 2—flere Gange længere end det 10—12-blomstrede, valseformede *Ax; Frugterne* omvendt-ægformede, med budt Kjøl.

Bladene meget lange, og ligne Bladene af Zostera marina. 6—8. ♃.

I Bække og Aaer, ikke sjelden paa *Halvøen* og i *Sjælland*; *Loll.* ved Rubjergmark (Rasmussen) (Fra de øvrige Øer er den mig ikke bekjendt.)

238. **P. acutifolius** [Link i Röm. & Sch. syst. veg. III, 513] (Spidsbladet V.) H. II, 135; Drej. n. 184; F. D. 1747; Rchb. l. c. 44; H. N. V. 79.

Stængelen grenet, vinget-fladtrykt; *Bladene* linieformede, kort tilspidsede, mangenervede, med 3 stærkere Nerver; *Blomsterstilkene* neppe 1/2", af Længde med eller lidet længere

end det 4—6-blomstrede, i Frugttilstanden rundagtige *Ax*; *Frugterne* fladtrykte, skjævt omvendt-ægformede, med kjølformet, vortet Ryg.

I de fleste Blomster kommer kun 1 Frugtknude til Udvikling. Fra foreg. adskilles den let ved de mere tilspidsede Blade og de kortstilkede, faablomstrede Ax. 7—8. ♃.

I Søer og Vandgrøfter, sjeldnere end foreg.: *Sj.* Fredensborg, Fortunen (20), Mose ved Ordrup (17), Frederiksdal ved Sneglebakken, Dammen ved Ladegaarden (9), mellem Værebro Mølle og Gundsømagle, Thorslunde (15); ***Loll.*** ved Birket og Grønnegade (Rasmuss.); *F. Ø.* Skjerninge, Thorseng (12); *Sl.* Aabenraa! Huusby (28); ***Bornh.*** ved Nexø (20).

239. **P. obtusifolius** [M. & K. D. Fl. I, 855] (Budtbladet V.) H. II, 135; Drej. n. 183 (undt. Cit. af H. og Schum.); F. D. 2107; Rchb. l. c. 43; H. N. V, 80.

Stængelen grenet, traadformet, trind-fladtrykt; *Bladene* llnieformede, ved Grunden smalere og 2-kirtlede, budte med en kort Braad, 3—5-nervede, Midtnerven stærkere end Sidenerverne og dannet af flere tæt samlede Karbundter; *Blomsterstilkene* lige tykke overalt, omtrent af Længde med det tæt 6—8-blomstrede *Ax*; *Frugterne* skjævt ovale eller halv-kredsrunde, sammentrykte, paa Ryggen budt 3-kjølede, ujævne.

Midtnerven af en blegere Farve end det øvrige Blad. 7—8. ♃.

I Tørvmoser og Søer, ikke sjelden i ***Sjælland*** og paa ***Halvøen***; ***Bornh.*** Vallensgaards Mose! *F.* ved Svaninge (12); ***Loll.*** Grønnegade (Rasmuss.), ***Falst.*** Moseby (14). *

240. **P. mucronatus** [Schrad. i R. & Sch. syst. III, 517] (Braadbladet V.) P. compressus Oed. i F. D. 203; Rchb. l. c. 42; Schum. n. 167; H. 184; P. pusillus major Fr. nov. p. 48; P. Friesii Rupr.

Stængelen grenet, 4-kantet-fladtrykt (ikke vinget); *Bladene* linieformede, budte med en Braad, 5-nervede, med 2 Kirtler ved Grunden; *Blomsterstilkene* tykkere foroven, 2—3 Gange længere end det faa- og fjernblomstrede *Ax*; *Frugterne* skjævt elliptiske, med en budt 3-kjølet Ryg. 7—8. ♃.

I Søer og Aaer, f. Ex. *Sj.* Aaerne ved Tiissø (11)! Papirmøllen, St. Hans Hospital (H), Nestved (Oed.); *F.* Hvedholm (H); *J.* Vaarsaa

i Vendsyssel (12), Aalborg (Strandg.)! Ribe (6); ***Sl.*** Marskgrøfter ved Høyer (16); ***Bornh.*** (H). ‡

Anm. 1. Maaskee høre ikke alle de Hornemannske Voxesteder herhid. At den af Hornem. og Schum. beskrevne P. compressus hører til P. pusillus major Fr. forekommer mig imidlertid af Beskrivelserne og Cit. af F. D. utvivlsomt, denne nærmer sig ligesaameget P. obtusifolius som P. pusillus og er ved den mere fladtrykte Stængel forskjellig fra begge, hvorfor jeg har anseet dens Adskillelse som egen Art (hos Rchb. o. fl. Forf.) for vel begrundet.

Anm. 2. P. rutilus Wolfg. (Rchb. 40—41; P. cæspitosus Nolt. i Hans. Herb. n. 1007), som udmærker sig bl. A. ved stivere, i Tuer voxende *Stængler*, næsten 2-radede, 3-nervede *Blade*, som tilligemed *Axelbladene* ere langt tilspidsede, i ældre Tilstand af en rødlig Farve, er optaget som dansk af Fr. (S. Veg. Sc.), men jeg finder intetsteds omtalt om den af Prof. Nolte, som har fundet den i Holsteen, ogsaa er bemærket i Slesvig.

241. **P. pusillus** L. (Liden V.) H. 185; Drej. n. 182; Fr. nov. p. 48 (undtagen α, major); Schum. n. 169, F. D. 1451; Rchb. l. c. 38—39; H. N. XII, 76.

Stængelen grenet, traadformet, trind-sammentrykt; *Bladene* smalt linieformede, 3-nervede, braadspidsede, med 1—2 Kirtler ved Grunden; *Blomsterstilkene* lige tykke overalt, 2—flere Gange længere end det 4—8-blomstrede, mellembrudte *Ax*; *Frugterne* (i Regelen alle udviklede) skjævt elliptiske, opblæste, jævne, paa Ryggen budt 3-kjølede.

Forekommer under flere Former, som dog alle ere finere og spædere end de foreg. 6—9. ♃.

α, *vulgaris* Fr. nov. p. 49. Bladene 3-nervede, spidse, $^1/_2$''' brede.

β, *tenuissimus* M. & K. (Rchb. l. c. 39.) Bladene 3-nervede, med utydelige Sidenerver, tilspidsede, $^1/_5$''' brede.

I Aaer og Søer alm. α, den hyppigste Form; β, ***Sj.*** Dragerup ved Holbeks Fjord (21); ***F.*** Ollerup (12); ***Falst.*** Oustrup (14); ***Sl.*** Marskgrøfter ved Husum!

Anm. P. gracilis Fr., som foreg., men med kugleformet-elliptiske, trindryggede Fr. (Planten ved Tørring sort) kunde muligviis findes i vor Flora, men turde let forvexles med var. β af foreg.

242. **P. trichoides** [Cham. & Schldl. in Linnæa II, 176] (Haarfiin V.) Rchb. l. c. 34; P. monogynus J. Gay, (Coss. & Germ. Atl. fl. Par. tab. 33 fig. 4—6).

Stængelen traadfiin, trind, meget grenet, med 1—4 Grene fra Bladhjørnerne; *Bladene* linie-børsteformede, 3 nervede med utydelige Sidenerver, tilspidsede; *Blomsterstilkene* lige tykke overalt, oftest nikkende, flere Gange længere end det 4—6-blomstrede, mellembrudte *Ax*; *Frugterne* halv-kredsrunde, større end hos foreg., med en Tand ved Grunden paa den indadvendte Side, paa Ryggen vortet-rundtakkede. (Kun een Frugt kommer til Udvikling i hver Blomst).

Let kjendelig fra foreg. ved Frugterne og ved den eiendommelige Forgreningsmaade (cf. J. Gay i Bull. soc. bot. de Fr. 1854 Juill.). 7—8. ♃.

Paa lignende Steder som foreg., men meget sjeldnere; i vor Flora er den mig kun bekjendt fra *Sl.* Vilstrup pr. Haderslev (8).

bb. Axelbladene tilvoxne til Bladenes Basis i Form af en 2-øret Skede (Coleogeton Rchb.)

243. **P. pectinatus** L. (Børstebladet V.) H. 185; Schum. n. 171—72 (P. pectinat. og P. marinum); Drej. n. 181; Fr. nov. p. 52; F. D. 186 (P. marinum) og 1746; Rchb. l. c. 30—32; H. N. V, 82.

Stængelen grenet, langstrakt, traadformet; *Bladene* linieformet-børsteformede, svagt indrullede, tilspidsede, 1-nervede; *Bladskedens* Ører oprette; *Blomsterstilkene* lange; *Axet* mellembrudt; *Blomsterdækkets* Blade nyreformet-rundagtige; *Frugterne* halv-kredsrunde, opblæste, i tørret Tilstand budt 3-kjølede.

Stænglerne alm. meget lange; var. med tæt- og fjernblomstrede Ax, smalere og bredere Blade o. s. v. 6—8. ♃.

β, scoparius Wallr. (Rchb. 32). Bladene haarfine, knippeformigt samlede.

γ, flabellatus (P. flabellatus Bab. man. 3 ed. p. 343), Bladene bredere, 5-nervede med Tværaarer, budte med en kort Braad.

I flydende og stillestaaende, saavel Færsk-, som oftere Salt- og Brakvand; alm. i Danmark, især i Mængde i Fjordene paa Halvøens Østkyst. *β*, med Hovedarten især i Brakvand paa Leergrund, f. Ex. *F.* Hofmansgave (18), Gravensteens Nor paa *Ærø* (10); *J.* Lillestrand ved Ødstedgaard! *γ.* som ligner aldeles P. flabellatus, men ogsaa stemmer overeens med P. zosteraceus Fr., er funden i Tørvgrave paa Lyø (12), men steril, hvorfor jeg ikke er aldeles sikker i Bestemmelsen.

244. **P. marinus** L. (Traadformet V.) Fr. nov. p. 54; H. N. III, 65; Rchb. l. c. 27—29; P. filiformis Pers., H. II, 136; Drej. n. 180; F. D. 2106; Nolte nov. p. 20; P. setaceum Schum. n. 170 (ikke L.)

Stænglerne enkelte eller kortgrenede, med tæt sammentrængte Ledstykker; *Bladene* haarfine, 1-nervede, trindt-fladtrykte, paa Grund af de korte Ledstykker knippeformigt samlede; *Bladskedernes* Ører udstaaende; *Blomsterstilkene* meget lange, haarfine, enlige paa Stænglerne; *Axene* med 3—4 fjerne, alm. 2-blomstrede Krandse; *Blomsterdækkets* Blade spadeformede; *Frugterne* omvendt-ægformet-kugleformede, sammentrykte, paa Ryggen budte, i tørret Tilstand rynkede.

Finere og meget lavere end foreg., Frugterne neppe halvt saa store som hos hiin. Disse 2 Arter adskilles desuden let ved et aldeles forskjelligt Udseende. 6—8. ♃.

Medens den i Sverige, saaledes som Navnet antyder, oftest findes i Saltvand, er den hos os udelukkende bemærket i Færskvandssøer, og sjeldnere end foreg.; *Sj.* Tiissø, Sorø Sø! Haraldsted Sø (11), Fuursøen ved Frederiksdals Mølle (Dr.); *J.* Gudenaa ved Randers (7); *Sl.* (N). ✱

22. Ruppia. Havgræs.

245. **R. spiralis** [L. adnot. in herb. suo, cf. C. Hartm. Anteckn. i Vet. Akad. Handl. 1849 p. 191] (Langstilket H.) Dumort. fl. Belg., J. Gay ap. Coss. pl. crit. 1848; R. maritima L. (ex part.) H. 186; Drej. n. 179; Lge. Haandb. I Udg. S. 112; F. D. 364; Rchb. l. c. 26; H. N. XII, 77.

Bladene børsteformede, ved Grunden omskedende; *Skeden* foroven kantet; *Blomsterstilkene* under Modenheden meget lange, alm. spiralformigt snoede; *Støvknappernes* Rum ovale; *Frugterne* mange Gange kortere end Frugtstilkene, ægformede, skjævt oprette (Griffel og Ar staae ligefor Frugtstilken). 7—9. ♃.

I Salt- og Brakvand, i Vandhuller, som overskylles af Havet, alm. udbredt.

Anm. Ruppia maritima L. er uden Tvivl et collectivt Navn, som indbefatter baade denne og følgende Art. Ifølge den citerede Afhandling af Mag. C. Hartman er det endog R. rostellata, som under hiint Navn findes opbevaret i Linnés Herbarium, medens den almin-

delig saakaldte R. maritima der benævnes R. spiralis. Da dette sidste Navn tillige betegner en af Plantens meest fremtrædende Characterer, kan det med god Grund foretrækkes for det ældre, uden Frygt for at bevirke Forvexling.

246. **R. rostellata** [Koch i Rchb. ic. 2, f. 306] (Kortstilket H.) Drej. n. 178; Rchb. l. c. 25; H. N. VI, 68; R. maritima Linn. Herb. ex C. Hartm. l. c.

Bladene som foreg.; *Skeden* mindre og ikke kantet; *Blomsterstilkene* under Modenheden langt kortere end hos foreg.; *Støvknappernes* Rum næsten kugleformede; *Frugterne* flere Gange kortere end Frugtstilken, fra en ægformet Basis halvmaaneformigt opstigende, tværsstillede (Griffelen falder ikke i Linie med Frugtstilken).

Ifølge J. Gay (Gren. & Godr. fl. Fr. III, 324) er Frugtens Form foranderlig og kan ikke med Sikkerhed benyttes som Kjendetegn fra foreg. 7—9. ♃.

Paa samme Steder som foreg., ikke sjelden og bemærket ved Kysterne af alle danske Provindser.

Anm. At eftersøge paa samme Localiteter som de foreg. *R. brachypus* J. Gay ap. Coss. not. crit. 1848 p. 10, som adskilles fra R. spiralis ved korte, ikke snoede Blomsterstilke, ægformet-kugleformede Rum i Støvknapperne, fra R. rostellata ved et meget haardt Frøgjemme, og fra begge ved Frugtstilkene, som ere neppe længere end Frugterne. Den er funden i Bahuslän (C. J. Lindeberg!) og Expl. fra Øresundet udfor Classens Have (26) synes at høre hertil, men da jeg ikke er i Besiddelse af fuldkomment modne Frugter fra denne Localitet, tør jeg ikke med Vished opføre denne Art som dansk.

5te Klasse. Pentandria (Femhannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

A. Blomsterdækket dobbelt.

a. Kronen sambladet, undersædig.

aa. Frugterne 4 Nødder med en midtstillet Griffel. (Blomsterne i ensidige, før Udspringningen spiralformigt sammenrullede Klaser eller Ax.) Bladene oftest rue. (1—12. N. F. Asperifoliæ.)*

α. Kronens Svælg uden Bikrone.

1. **Échium** L. Bægeret 5-deelt; Kronen uregelm. tragtformet, næsten 2-læbet; Støvdragerne uligelange.

2. **Lithospérmum** L. Bægeret 5-deelt; Kronen regelm. tragtformet; Svælget indsnøret af 5 indvendig haarede Folder; Frugterne steenhaarde.

3. **Stenhammária** Rchb. Bægeret 5-deelt; Kronen regelm. tragtformet; Svælget i Midten sammenknebet, glat; Frugterne 3-kantede, ved Grunden puklede; Frøgjemmet hindeagtig-opblæst.

4. **Pulmonária** L. Bægeret 5-tandet; Kronen regelm. tragtformet med en Haarkrands i Svælget; Frugterne glindsende, fladtrykt-convexe.

β. Kronens Svælg med Bikrone (5 Skjæl eller Tænder).

αα. Smaafrugterne tilvoxne til (og sammenhængende med) Griffelen.

5. **Asperúgo** L. Bægeret først 5-fliget med 2-deelte Tænder mellem Fligene, tilsidst dybt 2-deelt, fladtrykt og tæt omgivende den modne Frugt; Smaafrugterne med den smalere Side tilvoxne til Griffelen.

6. **Cynoglóssum** L. Bægeret regelm. 5-deelt; Smaafrug-

---

*) Blomsterstandens første Forgrening er i Regelen gaffeldeelt, stundom med en Blomst i Gaffeldelingen efter den qvastformede Typus. Den yderligere Forgrening i saakaldte ensidige Klaser eller Ax er vistnok rettest at forklare som en Qvast, hvor bestandigt kun den ene Side kommer til Udvikling.

terne fladtrykte, overalt beklædte med Hagebørster, med den brede Side (henimod Spidsen) tilvoxne til Griffelen.

† 7. **Omphalódes** Tournef. Bægeret regelm. 5-deelt; Smaafrugterne hindeagtige, fladtrykte, mod Spidsen baadformigt sammendragne med indrullet Rand, med den brede Side tilvoxne til Griffelen.

8. **Echinospérmum** Sw. Bægeret regelm. 5-deelt; Smaafrugterne 3-kantede, med 2 Rækker Hagebørster i Randen, med den brede Side tilvoxne til Griffelen.

ββ. Smaafrugterne tilvoxne til Frugtbunden (eller en undersædig Skive),

* ved Grunden flade.

9. **Myosótis** L. Kronen hjulformet eller fladkravet; Svælget lukket ved 5 vorteformede Skjæl.

* Smaafrugterne ved Grunden udhulede og omgivne af en Ring.

10. **Borrágo** L. Kronen hjulformet, med korte, budte eller udrandede Bikronskjæl i Svælget; Støvtraadene 2-kløvede; Støvknappen befæstet paa den indadvendte Tand.

11. **Anchúsa** L. Kronen tragtformet eller fladkravet; Bikronskjællene hvid-randhaarede, budte; Støvdragerne uden Tilhængsler; Støvtraadenes frie Deel kortere end Støvknapperne; Smaafrugterne rynkede.

12. **Sýmphytum** L. Kronen kølleformet; Bikronskjællene sylspidsede, tillukkende Røret; Støvdragerne uden Tilhængsler; Støvtraadene omtrent af Længde med Støvknapperne; Smaafrugterne jævne.

bb. Frugten Heelfrugt med endestillet Griffel.

α, bæragtig.

13. **Átropa** L. Bægeret grønt, 5-fliget med udstaaende Flige, længere end Frugten; Kronen klokkeformet; Støvknapperne aabne sig paalangs.

14. **Phýsalis** L. Bægeret 5-tandet, under Frugtens Modenhed farvet, omsluttende Frugten; Kronen hjulformet; Støvknapperne aabne sig paalangs.

15. **Solánum** L. Bægeret grønt, 5-deelt, kortere end Frugten; Kronen hjulformet; Støvknapperne opspringe ved Huller i Spidsen.

16. **Lýcium** L. Bægeret grønt, 2-læbet, meget kortere end Frugten; Kronen fladkravet eller tragtformet; Støvknapperne opspringe paalangs.

β. Frugten 2—4-rummet Kapsel.

17. **Hyoscýamus** L. Kronen 5-lappet, uregelm. tragtformet; Kapselen tværsopspringende, 2-rummet, tæt omgivet af det vedblivende, 5-tandede Bæger; Arret udeelt, rundagtig-fladtrykt.

18. **Datúra** L. Kronen 5-tandet, regelm. tragtformet; Bægeret 5-tandet, tilsidst omkringskaaret; dets øvre Deel affaldende, den nedre vedblivende; tilbagebøiet; Arret 2-lappet; Kapselen 4-rummet, 4-klappet, opspringende paalangs. (Nr. 13—18. N. F. Solaneæ).

19. **Verbáscum** L. Bægeret 5-deelt, vedblivende; Kronen 5-deelt, uregelm. hjulformet; Støvdragerne uligelange (Støvtraadene, alle eller nogle, beklædte med Uld); Kapselen 2-klappet, opspringende paalangs, mangefrøet, med smaae Frøe. (N. F. Scrophularineæ *α*).

20. **Convólvulus** L. Bægeret 5-bladet; Kronen regelm. tragtformet, svagt 5-tandet, i Knopleiet snoet; Støvdragerne ligelange; Kapselen faafrøet med store Frøe; 2 Ar. (Slyngende Urter med Mælkesaft. N. F. Convolvulaceæ).

21. **Erythrǽa** Pers. Bægeret 5-deelt; Kronen regelm. tragtformet, 5-fliget, i Knopleiet snoet; Støvknapperne efter Bestøvningen spiraldreiede; Kapselen mangefrøet; Frøene smaae, befæstede paa Frugtbladenes indbøiede Rande.

γ. Frugten 1-rummet med vægstillede Frøstole.

22. **Gentiána** L. Bægeret 2—5-deelt; Kronen tragtformet eller fladkravet, 4—5-fliget; Kapselen 2-klappet, med talrige smaae Frøe paa Frugtbladenes indbøiede Rande.

23. **Menyánthes** L. Bægeret 5-deelt; Kronen tragtformet,

med 5-fliget, indvendig fryndset Krave; Frøgjemmet saftigt, tilsidst 2-klappet opspringende; Frøene store. (21—23. N. F. Gentianeæ.)

δ. Frugten 1-rummet med midtstillet Frøstol.

24. **Prímula** L. Bægeret 5-tandet; Kronen tragtformet eller fladkravet; Arret kugleformet; Kapselen opspringende i Spidsen med (5—10) Tænder.

25. **Hottónia** L. Bægeret dybt 5-deelt; Kronen fladkravet, med kort Rør; Arret rundagtig-fladtrykt; Kapselen 5-klappet med i Spidsen sammenhængende Klapper.

26. **Lysimáchia** L. Bægeret 5-deelt; Kronen hjulformet; Arret tværhugget; Kapselen 5-klappet, opspringende paalangs.

27. **Anagállis** L. Bægeret 5-deelt; Kronen hjulformet; Arret kuglerundt; Kapselen tværsopspringende. (24—27. N. F. Primulaceæ).

cc. Frugten fleerfoldig (2 Bællekapsler).

28. **Vinca** L. Bægeret 5-deelt; Kronen fladkravet, i Knopleiet snoet; Støvknapperne sammenstødende ovenfor Arret; 2 Frugtknuder med en fælles Griffel udvidet til et saftfuldt, i Spidsen skjægget Ar. (N. F. Apocyneæ).

b. Kronen sambladet, oversædig.

aa. Frugten kapselagtig,

α, opspringende ved Klapper.

29. **Sámolus** L. Bægeret halvt-oversædigt, 5-deelt; Kronen regelm. 5-deelt med 5 tandformede Tilhængsler (golde Støvdragere) mellem Fligene; Støvdragerne frie; Kapselen 1-rummet, 5-klappet. (N. F. Primulaceæ).

30. **Lobélia** L. Bægeret 5-deelt, oversædigt; Kronen uregelret, Røret spaltet i den ene Side; Støvknapperne sammenvoxne; Kapselen 2—3-rummet, 2—3-klappet. (N. F. Lobeliaceæ).

β. Kapselen opspringende ved Huller. (31—33. Urter med Mælkesaft. N. F. Campanulaceæ).

31. **Campánula** L. Kronen klokkeformet; Støvdragerne frie; Arret 3-fliget; Kapselen 2—3-rummet, opspringende ved Huller paa Siden (Blomsterne enlige eller i Klaser).

32. **Phyteūma** L. Kronen med 5 i Begyndelsen foroven sammenhængende, tilsidst stjerneformigt udbredte Flige; Støvdragerne frie; Arret 3-fliget; Kapselen 3-rummet, opspringende i Huller ved Grunden eller paa Midten (Blomsterne i Ax).

33. **Jasióne** L. Kronen som foreg., med til Grunden deelt Krave; Støvknapperne ved Grunden sammenvoxne; Arret kølleformet; tilsidst 2-lappet; Kapselen 2-rummet, opspringende ved Huller i Spidsen (Blomsterne i Blomsterkurv med mangebladet Kurvdække).

bb. Frugten bæragtig.

34. **Lonicéra** L. Kronen uregelret; Støvdragerne frie; Arret næsten kugleformet; Bærret 2—3-rummet. (Buskvæxter med modsatte Blade). (N. F. Caprifoliaceæ).

Sambucus. Kronen regelret, hjulformet, Bær 3-frøet (5, 3).
Viburnum. Kronen regelret, hjulformet, Bær 1-frøet (5, 3).
Rubia. Kronen regelret, hjulformet, 2 Steenfrugter (4, 1).

c. Kronen fribladet.

aa. Frugten kapselagtig.

35. **Viola** L. Bægeret 5-bladet, med Tilhængsler ved Grunden; Kronen uregelm. 5-bladet, det større Kronblad med en Spore; Støvknapperne sammenhængende, de 2 nedre med Spore, Knapbaandet forlænget udenfor Rummene; Kapselen opspringer fra Spidsen til Grunden i 3 Klapper; Frøstolene vægstillede. (N. F. Violarieæ).

36. **Impátiens** L. Bæger og Krone 3-bladede, uregelm., det uparrede Bægerblad stort, farvet, forlænget i en Spore; Støvknapperne sammenhængende; Kapselen elastisk opspringende i 5 Klapper fra Grunden; Frøstolen midtstillet. (N. F. Balsamineæ).

Erodium. Blomst undersædig, 5-delelig Spaltefrugt (10, 1).
Geranium pusillum. (10, 1).
Euonymus. Bæger og Krone regelm. 4—5-bladede (4, 1).

bb. Frugten bæragtig.

37. **Rhamnus** L. Blomsten undersædig eller omkringsædig; Bæger og Krone 4—5-bladede; Bærret 2—4-rummet, med ligesaamange Frøe. (Buske med fjernervede hele Blade.) (N. F. Frangulaceæ).

38. **Ribes L.** Blomsten oversædig, 5-deelt; Arret 2-deelt; Bærret 1-rummet, med 2 vægstillede Frøstole, mangefrøet. (Buske med haandlappede Blade.) (N. F. Ribesiaceæ).

39. **Hédera** L. Blomsten oversædig eller halvt-oversædig, 5-deelt; Arret udeelt; Bærret 5-rummet, 5-frøet. (Klattrende Busk med haandlappede, immergrønne Blade.) N. F. Araliaceæ).

B. Blomsterdækket enkelt,

a, undersædigt.

40. **Glaux** L. Bægeret farvet, klokkeformet; Krone 0; Frugten 5-klappet, 1-rummet, 5—10-frøet Kapsel. (N. F. Primulaceæ).

41. **Illecébrum** L. Blomsterdækket hindeagtigt, 5-bladet, med hætteformede, i en lang Spids endende Flige; Støvdragerne 10, de 5 golde; Frugt 5-klappet, 1-frøet. (N. F. Paronychieæ).

Polygonum. Blomsterdækket farvet, 4—5-bladet, Støvdragerne 5—8, Frugten nødagtig (6, 3).

Herniaria. Blomsterdækket grønt, 5-deelt (5, 2).

b. Blomsterdækket oversædigt.

42. **Thésium** L. Blomsterdækket 4—5-deelt, udvendig grønt, indvendig farvet (hvidt); Støvdragerne befæstede til og modsatte Blomsterdækkets Flige, med et Knippe af Haar ved Grunden udadtil; Frugten 1-frøet, uopspringende (Skalfrugt). (N. F. Santalaceæ).

2. Orden. *Digynia (Tohunnede).*

A. Blomsterdækket enkelt.

a. Frugt 1-frøet (Nød eller Hindefrugt) indsluttet i det vedblivende Blomsterdække. (Urteagtige Væxter).

aa. Bladene flade, med hindeagtige Axelblade.

43. **Herniária** L. Blomsterdækket grønt, 5-deelt, Fligene budte; Støvdragerne 10, de 5 golde; 2 siddende, meget korte Ar. (N. F. Paronychieæ).

Illecebrum. Blomsterdækket hindeagtigt, Fligene sylspidsede (5, 1).
Polygonum amphibium. (6, 3).

bb. Bladene flade, uden Axelblade.

44. **Beta** L. Frugten tilvoxen til det vedblivende, 5-deelte, kjød- eller bruskagtigt tilvoxende Blomsterdække; Frøet vandret, med hindeagtig Skal.

45. **Chenopódium** L. Blomsterdækket grønt, 5-deelt; Frugten fri; Frøet vandret med hornagtig Skal.

46. **Blitum** L. (C. A. Mey.) Støvdragerne 1—5; Frugten fri i det vedblivende, 5-deelte, ofte farvede (og kjødfulde) Blomsterdække. Frøet lodret (eller undtagelsesviis vandret) med hornagtig Skal.

Atriplex. Frugt fri, Frøet lodret, med hornagtig Skal, ♀ Blomsterdækket 2-bladet (21, 5).

Halymus. ♀ Blomsterdækket 2-fliget, tilvoxet til Frugten, Frøet lodret, med hindeagtig Skal (21, 5).

cc. Bladene trinde eller halvtrinde, kjødfulde.

47. **Chenopodína** Moq. Blomsterdækket 5-deelt, uden Tilhængsler; Frøets Skal hornagtig; Kimen spiraldreiet, Frøhvide 0. (Bladene uden Torne).

48. **Sálsola** L. Blomsterdækket 5-bladet, efter Afblomstringen med vingeformede, paatværs tilvoxne Tilhængsler; Frøets Skal hindeagtig; Kimen spiraldreiet; Frøhvide 0 (Bladene i Spidsen tornede).

49. **Kóchia** Roth. Blomsterdækket 5-deelt, med efter

Afblomstringen paatværs tilvoxne Tilhængsler; Frøets Skal hindeagtig; Kimen ringformigt omgivende den centrale Frøhvide. (Bladene uden Torne). (44—49. N. F. Salsolaceæ).

Scleranthus. 10 Støvdragere (de 5 ofte golde), Skalfrugt, Bladene sylformede (10, 2).

b. Frugten (Vingefrugt) længere end Blomsterdækket. ♄.

50. **Ulmus** L. Blomsterdækket 4—6-deelt; Støvdragerne 4—8; Frugtknuden 2-rummet; Frugten 1-frøet, med et paa alle Sider af Frøet hindeagtigt udvidet, fladtrykt Frøgjemme. (N. F. Ulmaceæ).

B. Blomsterdækket dobbelt.

a. Kronen undersædig, sambladet, Frugten kapselagtig.

51. **Vincetóxicum** Moench. Bægeret dybt 5-deelt; Kronen hjulformet, med 5-lappet Bikrone; Støvknapperne sammenhængende, ved deres Knapbaands hindeagtige Forlængelse dannende et Tag over det skjoldformede, for begge Grifler fælles Ar; Støvet i Masser. Frugterne 2 (sjeldnere 1) Bællekapsler; Frøene med Frøuld. (N. F. Asclepiadeæ).

52. **Cuscúta** L. Bægeret 4—5-deelt; Kronen 4—5-fliget, klokke- eller kugleformet, med skjælformet Bikrone; Støvdragerne frie; Frugten en 2-rummet Buddike; Frøene uden Frøuld; Kimen spiralkrummet, Frøhviden central. (Bladløs Snylteplante med Sugevorter, Blomsterne i kugleformede Hoveder). (N. F. Cuscutinæ).

Gentiana. Kronen tragtformet eller fladkravet, Støvdragerne frie, Fr. 2-klappet, opspringende paalangs (5, 1).

b. Kronen oversædig, fribladet*), Frugt 2-delelig Spaltefrugt, Smaafrugterne nødagtige (Frøgjemmet ofte udvendig forsynet med Ribber, indvendig med Oliekanaler; Blomster i enkelt eller sammensat Skjærm, ofte med Stor- og Smaasvøb. (53—88. N. F. Umbelliferæ).

aa. Skjærmen hovedformet (Blomsterne siddende),

α, enkelt.

53. **Hydrocótyle** L. Bægerkraven utydelig; Kronbladene hele, spidse; Frugten fladtrykt fra Siden; Smaafrugterne 5-ribbede (de 3 Ribber ofte utydelige). (Bladene skjoldformede).

54. **Erýngium** L. Bægerkraven 5-tandet; Kronbladene i Spidsen indbøiede og derved 2-fligede; Frugten trind, Smaafrugterne uribbede, beklædte med Skjæl. (Bladene tornettandede.)

β. Skjærmen sammensat.

55. **Sanícula** L. Bægerkraven 5-tandet; Kronbladene med indbøiet Spids og derved udrandede; Frugten trind, Smaafrugterne uribbede, beklædte med Hagebørster. (Bladene haandsnitdeelte).

bb. Blomsterne i egenlig Skjærm (stilkede).

α. Smaafrugternes Bugflade med flad eller convex Frøhvide. (Orthospermæ).

αα. Hovedribberne 5, Biribberne 0.

* Frugten sammentrykt fra Siden.

† *Kronbladene i Spidsen udeelte.*

56. **Bupleurum** L. Bægerkraven utydelig; Kronbladene hele, med indbøiet Spidse; Ribberne vingeformigt fremstaaende, Mellemrummene uden Oliekanaler. (Bladene hele, Kronerne gule).

---

*) Hos mange Slægter i denne Afdeling er den oversædige Bægerkrave saa svagt udviklet, at den indskrænkes til en utydelig Rand eller synes at mangle, hvorved Blomsterdækket faaer Udseende af at være enkelt.

57. **Helosciádium** Koch. Bægerkraven utydelig eller svagt 5-tandet; Kronbladene spidse, indbøiede; Ribberne traadformigt fremstaaende, 1 Oliekanal i hvert Mellemrum (Bladene snitdeelte, Kronerne hvide).

58. **Apium** L. Stor- og Smaasvøb 0; Bægerkraven utydelig; Kronbladene i Spidsen afrundede og indbøiede; Ribberne traadformigt fremstaaende, 2 Oliekanaler i hvert Mellemrum; Frugtstolen udeelt. (Bladene snitdeelte; Kronbld. hvide).

† *Petroselinum* Hoffm. Svøbet faabladet; Frugtstolen 2-deelt; 1 Oliekanal i hvert Mellemrum, forøvrigt som foreg.

†† Kronbladene ved Spidsens Indbøining udrandede eller omvendt-hjerteformede.

1. Bægerkraven utydelig.

59. **Aegopódium** L. Frugten ægformet, uden Oliekanaler; Stor og Smaasvøb 0.

60. **Carum** L. Frugten elliptisk, 1 Oliekanal i hvert Mellemrum, 2 paa Bugfladen; Storsvøbet faabladet, Smaasvøb 0.

61. **Pimpinélla** L. Frugten ægformet eller oval, flere Oliekanaler i hvert Mellemrum og paa Bugfladen; Stor- og Smaasvøb 0.

2. Bægerkraven tydeligt 5-tandet.

62. **Cicúta** L. Smaafrugterne næsten kuglerunde, med hvælvet Bugflade; 1 Oliekanal i hvert Mellemrum; Storsvøbet 0, Smaasvøbet fleerbladet.

63. **Falcária** Host. Frugten aflang; Bugfladen plan; 1 Oliekanal i hvert Mellemrum; Stor- og Smaavøb fleerbladede.

64. **Sium** L. Frugten elliptisk eller ægformet; Bugfladen plan; flere Oliekanaler i hvert Mellemrum; Stor- og Smaasvøb fleerbladede.

** Frugten sammentrykt fra Ryggen (eller trind).

† Smaafrugternes Sideribber sammensluttende.

1. Frugtens Gjennemsnit trindt eller svagt sammentrykt.

1' Bægerkraven tydeligt 5-tandet.

65. **Oenánthe** L. Bægertænderne og de oprette Grifler vedblivende; Frugten glat, omvendt-kegleformet eller elliptisk,

trind eller kantet, med budt-afrundede Ribber, 1 Oliekanal i hvert Mellemrum; Frugtstolen tilvoxet til Frugten; Frøet fastvoxet til Frøgjemmet.

66. **Libanótis** Crantz. Bægertænderne affaldende; Griflerne tilsidst tilbagebøiede; Frugten haaret, oval, trind eller noget sammentrykt, med tykke, budte Ribber, 1 Oliekanal i hvert Mellemrum, 4 paa Bugfladen; Frugtstolen fri; Frøet fastvoxet til Frøgjemmet.

67. **Halóscias** Fr. Bægertænderne meget smaae; Griffelen tilbagebøiet; Frugten glat, elliptisk, noget sammentrykt, med 5 skarpt-vingede Ribber; flere Oliekanaler i hvert Mellemrum, 6 paa Bugfladen; Frugtstolen fri; Frøet løst i Frøgjemmet.

2' Bægerkraven utydelig.

68. **Aethúsa** L. Frugten trind, ægformet-kugleformet, med tykke, skarpt kjølformede Ribber (Sideribberne bredere); 1 Oliekanal i hvert Mellemrum, 2 paa Bugfladen; Frugtstolen fri; Frøet fastvoxet; Storsvøbet 0; Smaasvøbets Blade linieformede, nedhængende.

69. **Cnídium** Cusson. Frugten trind, oval; Ribberne hindeagtigt vingede, alle ligebrede; Stor- og Smaasvøbbladene børsteformede, udstaaende forøvrigt som foreg.

2. **Frugten lindseformigt fladtrykt, Sideribberne med en udvidet Rand, (hvorved Frugten bliver 2-vinget).**

1' Bægerkraven tydeligt 5-tandet.

70. **Peucédanum** L. Alle Ribberne i lige Afstand fra hinanden; Midtribberne traadformede (Sideribberne svagere), Oliekanalerne (1 i hvert Mellemrum) nedløbende til Basis af Frugten, 2 paa Bugfladen, ikke synlige udenpaa Frøgjemmet.

71. **Heracléum** L. Midtribberne traadformede, i lige Afstand fra hinanden, men fjernede fra Sideribberne; Oliekanalerne synlige udenpaa Frøgjemmet, 1 i hvert Mellemrum, forsvindende ovenfor Basis, 2 paa Bugfladen, kølleformigt udvidede nedentil og ophørende ovenfor Midten.

2' Bægerkraven utydelig.

72. **Pastináca** L. Kronbladene rundagtige, udrandede

med indrullet Spidse (gule); Midtribberne traadformede, fjernede fra Sideribberne.

† 73. **Anéthum** L. Kronbladene tværsafskaarne, med indrullet Spidse (gule); Ribberne i lige Afstand fra hinanden; Midtribberne skarpt kjølformede.

† 74. **Imperatória** L. Kronbladene omvendt-hjerteformede, med indbøiet Spidse (hvide); Ribberne i lige Afstand fra hinanden; Midtribberne skarpt kjølformede.

†† Smaafrugternes Sideribber frastaaende (Frugten 4-vinget).

1. Bægerkraven utydelig, Frøet fastvoxet til Frøgjemmet, 1 Oliekanal i hvert Mellemrum.

75. **Levísticum** Koch. Kronbladene afrundede med ind bøiet Spidse (gule); Midtribberne vingede, smalere end Sideribberne; Storsvøb og Smaasvøb mangebladede.

76. **Selínum** L. Kronbladene i Spidsen udrandede, omvendt-hjerteformede, med indbøiet Spidse (hvide); Midtribberne vingede, smalere end Sideribberne; Storsvøb 0 eller faabladet, Smaasvøbet mangebladet.

77. **Angélica** L. Kronbladene hele, spidse, lidet indbøiede (hvide eller røde); Midtribberne traadformede, flere Gange smalere end Sideribberne; Storsvøb 0 eller faabladet, Smaasvøbet mangebladet.

2. Bægerkraven 5-tandet, Frøet frit (løst i Frøgjemmet), beklædt med talrige Oliekanaler.

78. **Archangélica** Hoffm. Kronbladene hele, spidse, med indrullet Spidse; Midtribberne skarpt kjølformede, flere Gange smalere end de vingede Sideribber.

ββ. Hovedribberne 5, Biribberne 4.

79. **Laserpítium** L. Bægerkraven 5-tandet; Kronbladene udrandede, omvendt-hjerteformede; Hovedribberne traadformede; Biribberne hindeagtigt vingede, uden Børster eller Torne. Storsvøbets Blade udeelte.

80. **Daucus** L. Bægerkraven 5-tandet; Kronbladene udrandede, omvendt-hjerteformede; Hovedribberne traadformede (de 3 midterste beklædte med Børster, Sideribberne udgaae

fra Bugfladen), Biribberne vingede, med en enkelt Rad Torne. Storsvøbets Blade fjersnitdeelte.

β. Smaafrugterne med en Længdefure paa Bugfladen, dannet af Frøhvidens indbøiede Rande (Campylospermæ).

αα. *Bægerkraven 5-tandet, Hovedribberne 5, Biribberne 4, beklædte med Pigge og Børster.*

81. **Caucalis** L. Hovedribberne traadformede, beklædte med Børster; Biribberne med en enkelt Række af Pigge.

82. **Torilis** Adans. Hovedribberne beklædte med Børster, Biribberne med flere Rækker af Pigge.

ββ. *Bægerkraven utydelig, Hovedribberne 5 (eller 0), Biribberne 0.*

* Smaafrugterne ende i et Næb.

83. **Anthriscus** Hoffm. Smaafrugterne uribbede; Næbet 5-ribbet, kortere end Frugten.

84. **Scandix** L. (excl. sp.) Smaafrugterne med 5 budte Ribber; Næbet uribbet, af Frugtens dobbelte Længde.

** Smaafrugterne uden Næb.

85. **Chaerophyllum** L. (excl. sp.) Smaafrugterne lancetformede (eller linieformede), med budte Ribber; 1 Oliekanal i hvert Rum; Storsvøb 0.

86. **Myrrhis** Scop. Smaafrugterne lancetformede; Frøgjemmet med en dobbelt Hinde, den indre tæt beklædende Frøet, den ydre løs, med ophøiede, skarpe, hule Ribber; Oliekanaler og Storsvøb 0.

87. **Conium** L. Frugten ægformet, med ophøiede, bølgettandede Ribber; Oliekanaler 0; Storsvøbet mangebladet.

γ. Frøhviden udhulet, foroven og forneden sammenbøiet (Coelospermæ).

† 88. **Coriandrum** L. Bægeret 5-tandet, Kronbladene ved den indbøiede Spidse omvendt-hjerteformede, (paa Straaleblomsterne dybt 2-deelte), Frugten kugleformet, med sammenhængende Smaafrugter og svagt ophøiede, bølgede Ribber.

3. Orden. Trigynia (Trehunnede).

a. Blomsterdækket dobbelt, undersædigt.

89. **Corrigiola** L. Bæger og Krone 5-deelte; Frugten en enfrøet, uopspringende Hindefrugt eller Nød (Bladene med hindeagtige Axelblade). (N. F. Paronychieæ).

Stellaria media. Frugten kapselagtig, opspringende med Tænder. (10, 3).

Holosteum. Fr. kapselagtig, opspringende med Tænder i Spidsen. (3, 3).

Drosera. Fr. 3-klappet Kapsel. (Bladene kirtelhaarede. 5, 5).

b. Blomsterdækket dobbelt, oversædigt.

90. **Vibúrnum** L. De ydre (udstraalende) Kroner større, hjulformede, de indre klokkeformet-rørformede; Bærret 1-frøet (Busk med lappede Blade).

91. **Sambúcus** L. Alle Kronerne hjulformede; Bærret 3-frøet (Bladene finnede). (91—92. N. F. Caprifoliaceæ).

c. Blomsterdækket enkelt.

Polygonum aviculare (6, 3).

4. Orden. Tetragynia (Firehunnede).

92. **Parnássia** L. Bæger og Krone 5-bladede; 5 kirtlet-randhaarede Bikronblade; Frugten 1-rummet, 4-klappet Kapsel med vægstillede Fröstole. (N. F. Droseraceæ).

5. Orden. Pentagynia (Femhunnede).

a. Bægeret urteagtigt.

93. **Drósera** L. Bægeret 5-deelt, 5 Kronblade; Grifler 3—5, med dybt 2-kløvede Ar; Frugt 1-rummet, mangefrøet Kapsel med vægstillede Frøstole (Bladene tæt beklædte med klæbrige, stilkede Kirtler). (N. F. Droseraceæ).

Linum. Bægeret 5-bladet, Frugt 10-rummet, 10-frøet Kapsel. (16, 1).

Cerastium semidecandrum (10, 5).

Spergula pentandra (10, 8).

b. Bægeret hindeagtigt.

94. **Státice** L. (excl. sp.). Bægeret 5-nervet og 5-tandet; Kronbladene 5, ved Grunden sammenvoxne med Støvdragerne; Frugt 1-frøet, uopspringende; Blomsterne i gaffeldeelt-grenede, ensidige Ax.

95. **Armería** Willd. Blomsterne i Hoved med taglagt Svøb, de ydre Svøbblade ved Grunden forlængede i et nedadrettet, hindeagtigt Rør; forøvrigt som foreg. (94—95. N. F. Plumbagineæ).

6. Orden. Polygynia (Mangehunnede).

Myosurus. Støvdragerne 5—∞, Frugterne talrige, nødagtige, paa en kegleformigt forlænget Frugtbund. (13, 3).

I. Monogynia.

1. Echium. Slangehoved.

247. **E. vulgare** L. (Almindelig S.) H. 219; Drej. n. 196; F. D. 445.

Stængelen rank-opret, tilligemed de linie-lancetformede *Blade* stivhaaret-rue; *Blomsterstanden* pyramideformet, sammensat af ensidige, før Udspringningen tilbagerullede Ax fra Bladhjørnerne.

1—3' høi. Kr. blaa,*) sjeldnere blegrød eller hvid. 6—7. ⊙

---

*) Alle Arter af Familien Asperifoliæ (Nr. 247—66, hvis Krone i ældre Tilstand har en blaa eller violet Farve, have umiddelbart efter Udspringningen røde Kroner. Kun hos enkelte Arter og undtagelsesviis vedligeholder den røde Farve sig under hele Blomstringen. Naar Kronens Farve i det Følgende uden yderligere Bemærkninger angives, er den bestemt efter den ældre Tilstand. Om Blomsterstandens Forhold i Knoptilstanden see ovenfor (i Slægts-Oversigten). Hos flere Arter af Familien forekommer Blomsten under en dobbelt Form: deels (♀) med stærkt udviklet Griffel (længere end Bægeret) og korte Støvdragere, deels (♂) med kort (i Bægeret indsluttet) Griffel og stærkere udviklet Krone og Støvdragere.

Ved Veie og paa Græsmarker, meget alm. paa Bornholm, i Sjælland, Møen, Falster og den nordlige Deel af Lolland; i **Fyens** nordøstlige Deel ikke sjelden (hyppigst paa Hindsholm), mod S. og V. sporadisk: Nyborg, V. Skjerninge! Svaninge, Mynderup; **Lyø** (12); paa **Halvøen** alm. i V. Hanherred (12) og omkring Aalborg (Branth), S. for Limfjorden sjelden og sporadisk: Mariager (7), Holme pr. Aarhuus (2), Horsens (Jørgens.), Estrup mellem Kolding og Ribe (28), Flensborg (16).

2. Lithospermum. Steenfrø.

248. **L. officinale** L. (Læge-S.) H. 210; Drej. n. 197; F. D. 1084.

Bladene lancetformede, tilspidsede, med ophøiede Sideaarer paa Underfladen; *Kronens* Svælg 5-puklet, Kronrøret (under Blomstringen) af Længde med Bægerfligene; *Nødderne* jævne, glindsende, hvide.

Kronerne hvidgule. Kun 2—3 Frugter komme til Udvikling i hver Blomst. 6—7.

Paa Skrænter, stenede og grusede Pladser, i Kratskove: paa Øerne sporadisk og i enkelte Egne (f. Ex. Bornholm, Møens Klint, Roeskilde og Fredriksværk) hyppig; paa Halvøen sjeldnere: *J.* Kalø Slot (13), *Sl.* Ballastbakken ved Flensborg, Neuwerk ved Slesvig (16).

249. **L. arvense** L. (Rynket S.) H. 211; Drej. n. 198; F. D. 456.

Bladene oval-lancetformede, de nedre budte, de øvre næsten spidse, Sideaarerne utydelige; *Kronens* Svælg foldet; *Bægerfligene* under Blomstringen længere end Kronrøret, efter Blomstringen linieformet-forlængede; *Nødderne* rynket-ujævne, brune.

Kronerne hvide med sortgrønt Rør, større end hos foreg. Roden rødviolet. 5—6. ⊙.

Ukrud i Vintersæden, alm. udbredt paa Øerne; i Jyll. sjeldnere, kun bemærket paa Aagaards Kalkbakker og ved N. Sundby (12), Horsens (Jørg.).

3. Stenhammaria. Hestetunge.

250. **S. maritima** [Rchb. fl. excurs. I, p. 387.] (Strand-H.) Pulmonaria L., H. 215; F. D. 25; H. N. V, 5; Hippoglossum Hartm. Skand. fl. 4. Uppl.

Stængelen meget grenet, nedliggende; *Bladene* elliptiske eller omvendt-ægformede, kjødfulde, blaagraae, paa Overfladen (i tørret Tilstand) rue af talrige vorteformede Punkter, forøvrigt glatte.

Kronerne lysblaa eller lila. 6—7. ♃.

Ved Strandbredder, meget sjelden, og kun funden i den nordvestlige Deel af *Jylland*: Svinekløv ved den grønne Strand i V. Hanherred (16), Klitmøller ved Thisted (28), Hansted paa Hanstholmen i Thy (7), Bovbjerg (Khr. Wichfeld.) ✲

4. Pulmonaria. Lungeurt.

251. **P. officinalis** L. (Almindelig L.) H. 214; Drej. n. 199; F. D. 482 (slet).

Rodbladene ægformede eller æg-hjerteformede, med en smalvinget *Bladstilk; Stængelbladene* ægformede eller elliptiske, siddende eller kortstilkede; Stængelens Haar udstaaende eller nogle nedadrettede, blandede med Kirtelhaar.

Bladene ofte plettede. Var. med smalere, elliptiske Rodblade og lancetformede Stængelblade (P. angustifolia H. 214, F. D. 483). Kronerne violet-blaa. Undertiden mangler Haarkrandsen i Svælget. 4—5. ♃.

I Skove og Krat meget alm.

252. **P. azurea** [Bess. prim. fl. gal. I, 150] (Himmelblaa L.) P. angustifolia Drej. n. 200; F. D. 2344; H. N. I, 14.

Rodbladene lancetformede, nedløbende i en bredvinget *Bladstilk; Stængelbladene* smalt lancetformede, i Randen noget tilbagerullede, halvt-omfattende og lidet nedløbende; *Stængelens Haar* nedadrettede, ingen (eller ganske faa) kirtelbærende.

Bladene med talrigere, men kortere og blødere Haar end foreg. Kr. himmelblaa (var. med hvide Kr. — 14). 4—5. ♃.

I aabne Skove sjelden: *Sj.* Jonstrup Vang imod Seminariet (i Mængde)! |✲

5. Asperugo. River.

253. **A. procumbens** L. (Fremliggende R.) H. 218; Drej. n. 201; F. D. 552.

Stængelen kantet, ru af nedadvendte Börster, gaffeldeelt;

Bladene lancetformede, budte, heelrandede eller utydeligt tandede, rue, ved Forgreningerne modsatte; *Blomsterne* enlige eller parvise i Gaffeldelingerne eller Bladhjørnerne; *Bægeret* tiltagende i Størrelse efter Afblomstringen.

Holder sig fast ved Hjælp af den rue Beklædning. Kronerne mørkviolette. 5—7. ⊙.

Ved Gjærder, især omkring Byer, alm. i *Sjæll.* og paa de østligere og sydligere Øer, sparsommere i *Fyen* (Hindsholm, Odense (12), V. Skjerninge, Svendborg! Skaarupør, *Stryno* (12); *Samso* (2); paa *Halvoen* sjelden: Broust i Ø. Hanherred (16), Mariager Kloster (7), Horsens (Jørg.), Fredericia (12), Flensborg (16).

6. Cynoglossum. Hundetunge.

254. **C. officinale** L. (Læge-H.) H. 213; Drej. n. 203; F. D. 1147.

Stængelen opret; *Bladene* lancetformede, de nedre stilkede, de øvre halvt-omfattende; *Blomsterstilkene* samlede til en Top; *Frugterne* fladtrykte, omgivne af en fremstaaende Rand.

1—3' høi. Hele Planten graafiltet. Frugterne hænge fast i Klæderne ved de hagekrummede Børster. Har en ubehagelig (museagtig) Lugt. Kronerne skident mørkrøde. 6—7. ⊙.

Ved Gjærder og Veigrøfter omkring beboede Steder alm.

7. Omphalodes. Vaarforglemmigei.

† 255. **O. verna** [Moench meth. p. 420] (Hjertebladet V.) Cynoglossum Omphalodes L., H. II. 140.

Rodbladene langstilkede, æg-hjerteformede, *Stængelbladene* æg-lancet-formede, kortstilkede; *Blomsterne* i gaffeldeelt, faablomstret Klase.

Svagt- og korthaaret, Kronen himmelblaa (ligner de større Myosotis-Arter). 4—5. ♃.

Dyrkes i Haver og forekommer derfra undertiden forvildet, f. Ex. Pulverholz og Neuwerk ved Slesvig (16).

8. Echinospermum. Pigfrø.

256. **E. Lappula** [Lehm. asperif. 121] (Tvehaget P.) Drej. n. 202; H. N. IX, 9; Myosotis L., F. D. 692; H. 209; Cynoglossum Wallr.

Stængelen opret, foroven grenet; *Bladene* lancetformede; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen oprette; *Bægeret* dybt, næsten til Grunden, 5-kløvet, med linie-lancetformede Flige; *Frugterne* vortet-punkterede, med 2 Rækker af 2—3-hagede Børster i Randen.

Stængel og Blade tæt og tiltrykt haarede, rue. Kronen himmelblaa. Ligner under Blomstringen Myosotis, under Frugtmodningen Cynoglossum. 6—7. ⊙.

Paa tørre, grusede Steder omkring Byer sjelden: ***Bornh.*** ved Hammershuus (19), Nexø og Rønne (H.); ***Møen*** (16); ***Sj.*** Stevns Klint (9), udenfor Øster- og Amager-Port ved Kbhavn (H., Dr.), Helsingør (27); ***F.*** Odense (H.).

9. Myosotis. Forglemmigei.

a. Bægerets nedre Deel beklædt med udstaaende, hagekrummede Haar.

aa. *Fugaces Fr. Tidligt blomstrende og hurtigt henvisnende.* ⊙.

α. Bægeret under Frugtmodningen lukket, længere end Blomsterstilken.

257. **M. versicolor** [Pers. syn. I, p. 156] (Forskjelligfarvet F.) H. 209; Drej. n. 213; Fr. nov. 67; F. D. 583 (høire Fig.) og 2285 b.; H. N. I, 12.

Stænglerne oventil gaffeldeelte; *Bladene* lancetformede, spidse, ved Stængelens Forgreninger ofte modsatte; *Blomsterne* i nedentil bladløse Klaser; *Blomsterstilkene* (efter Afblomstringen) udstaaende; *Bægeret* dybt fliget; *Griffelen* lidet længere end Nødderne.

4—8″ høi. Bladene stærkere randhaarede end følg., Kronen først guul, tilsidst blaa eller violet. 5—6.

Paa tørre, især dyrkede Marker, alm. udbredt.

258. **M. stricta** [Link en. hort. berol. I, 164] (Rank F.). Drej. n. 214; Fr. nov. p. 67; F. D. 2285 a.; H. N. I, 13.

Stænglerne stivt oprette, fra Grunden af grenede; alle *Bladene* spredte, oval-lancetformede, budte; *Klaserne* forneden bladbærende (undertiden Blomster fra de nederste Bladhjørner); *Blomsterstilkene* meget korte, opret-tiltrykte; *Bægeret* dybt fliget; *Griffelen* af Længde med eller kortere end Nødderne.

2—6" høi; med tættere, men kortere og blødere Haar end foreg. Kronen blaa, meget liden. 4—5.

Paa sandige Marker alm. [*]

β. Bægeret af Længde med eller kortere end Blomsterstilkene, dets Flige under Frugtmodningen opret-udstaaende.

259. **M. collina** [Hoffm. D. Fl. ed. 1 p. 61.] (Bjerg-F.) Fr. nov. p. 66; H. N. I, 11; M. hispida Schldl., Drej. n. 212; F. D. 2284.

Bladene omvendt-æg-lancetformede, budte eller (de øvre) spidse, alle spredte; *Klaserne* forneden bladløse; *Blomsterstilkene* udstaaende, omtrent af Bægerets Længde; *Griffelen* af Længde med Nødderne, meget kortere end Bægeret.

2—6" høi. Kronen blaa, meget liden. 4—5.

Paa tørre Marker og Bakker, meget alm.

260. **M. sparsiflora** [Pohl i Hopp. Taschenb. 1807 p. 123] (Fjernblomstret F.). H. 206; Drej. n. 211; F. D. 1688; H. N. X, 14.

Stængelen svag, gjentagne Gange grenet; *Bladene* elliptiske, de nedre omvendt-ægformede, budte; *Blomsterne* enlige ved Stængelens Forgreninger og i fjernblomstrede, forneden bladbærende Klaser; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen nedbøiede, 2—4 Gange længere end det dybt 5-deelte *Bæger* (Bægerfligene næsten dobbelt saa lange som Røret); *Griffelen* kortere end Nødderne.

Kronen blegblaa. 5—6.

Forekommer forvildet i og omkring Haver (oprindelig indført), f. Ex. Marienlyst ved Helsingør (21); Classens o. fl. Haver ved Kjøbenhavn! [*]

bb. Persistentes Fr. Sildigere blomstrende og længere vedvarende. (Bægeret under Frugtmodningen kortere end Blomsterstilkene). ⊙ eller ♃.

261. **M. arvensis** [Roth. fl. germ. II, p. 222] (Mark-F.) M. intermedia Link, H. II, 140; Drej. n. 210; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 258; Fr. nov. p. 65; H. N. X, 13; M. scorpioides *α*, arvensis L.

Bladene oval-lancetformede, de nedre omvendt-ægformede, budte; *Klaserne* bladløse; *Blomsterstilkene* imod Frugtmodningen

udstaaende, dobbelt saa lange som det dybt 5-deelte *Bæger; Bægerfligene* sammenstødende; *Kronens* Krave huul; *Griffelen* omtrent af Nøddernes Længde, flere Gange kortere end Bægeret.

½—1½' høi, graaagtig af den tætte Haarbeklædning. Kronen blaa. 5—7. ⊙.

Paa dyrket Jord i Mark og Have, i Udkanten af Skove o. s. v. alm.

262. **M. silvatica** [Hoffm. D. Fl. ed. 2 p. 85] (Skov-F.) H. 207; Drej. n. 209; Fr. nov. p. 64; F. D. 583 (venstre Fig.); H. N. I, 10.

Bladene lancetformede, budte eller spidse, de nedre ovale eller elliptiske, stilkede; *Klaserne* bladløse; *Blomsterstilkene* af Længde med eller lidet længere end *Bægeret*, som er dybt 5-deelt, med opret aabne *Flige; Kronens* Krave flad; *Griffelen* over halvt saa lang som Bægeret.

½—1½' høi, friskere grøn og ikke saa tæthaaret som foreg. Kronen dobbelt saa stor, blaa, sjeldnere hvid eller blegrød. 5—6. ♃.

I Skove og Krat ikke sjelden.

b. Bægeret overalt tiltrykt-haaret (under Frugtmodningen kortere end Blomsterstilkene).

263. **M. lingulata** [R. & Sch. Syst. Veg. 4, p. 780] (Sump-F.) Fr. nov. p. 64; H. N. IV, 11; M. cæspitosa Schultz, H. II, 139; Drej. n. 208; F. D. 2283.

Rodstokken sammentrængt, lodret; *Stængelen* trind; *Bladene* lancetformede, budte; *Klaserne* forneden bladbærende; *Bægeret* meget kortere end Blomsterstilken, dybt 5-deelt med udstaaende Flige; *Kronfligene* afrundede; *Griffelen* meget kort.

Stgl. alm. talrige fra Rodstokken, tiltrykt-haarede, ved Grunden rødlige. Kronen mindre end hos følgende, blaa. 6—8. ⊙.

I Tørv- og Hedemoser, paa sumpige Steder i Skove, ikke sjelden og bemærket i alle danske Provindser.

264. **M. palustris** [With. arr. of brit. pl. 2, 225] (Eng-F.) H. 207; Drej. n. 207; Fr. nov. p. 63; F. D. 1988; M. scorpioides β, palustris L.

Rodstokken forlænget, krybende; *Stængelen* kantet; *Bladene* lancetformede, Stængelbladene spidse; *Klaserne* bladløse; *Bægeret*

kortere end Blomsterstilken, 5-tandet med udstaaende Tænder; *Kronfligene* svagt udrandede; *Griffelen* af Bægerets Længde.

Høiere og med større Kroner (blaa) end de øvrige Arter. 6—8. ♃.

α, genuina (M. palustris Rchb.) Stængelen med udstaaende Haar.

β, laxiflora (M. laxiflora Rchb.) Stængelens Haar tiltrykte, Grenenes udstaaende, Kr. store.

γ, strigulosa (M. strigulosa Rchb.) Stængelens og Grenenes Haar tiltrykte, lavere og spædere end Hovedarten, Kr. mindre. (Ofte Udløbere fra Rodstokken).

Paa Enge, ved Randen af Bække og Søer, alm. udbredt. *γ* (en udmærket Form) ved Sandbjerg pr. Hirschholm! Fidt-Mose ved Hjortespring! Sorø! ***F.*** Ollerup (12).

Anm. M. repens Don (E. B. 2703) hører, efter Expl. fra Babington (og Beskrivelsen i Sammes Man. of Brit. bot.) ikke herhen, forskjellig ved nedentil bladbærende Klaser, dybere deelt Bæger, kortere Griffel, blegblaa Kr.

10. Borrago. Hjulkrone.

† 265. **B. officinalis** L. (Blaa H.) Drej. p. 75. Rafn p. 48; E. B. tab. 36.

Bladene elliptiske, stilkede, tilligemed *Stængelen* og det dybt 5-deelte *Bæger* tæt beklædte af hvide, stikkende Haar. *Kronen* himmelblaa. 6—7. ⊙.

Forekommer forvildet omkring Haver, f. Ex. *Sj.* Rungsted (Dr.); *Møen* ved Marienborg (9); *J.* Sindal i Vendsyssel (Juel); *Sl.* Stampemøllen ved Slesvig, Fredriksort (16).

11. Anchusa. Oxetunge.

266. **A. arvensis** [M. Bieberst. fl. taur. cauc. I, 123] (Krumhals). Drej. n. 205; Lycopsis L., H. 218; F. D. 435 (slet).

Bladene lancetformede, rundbugtet-tandede; *Kronens Rør* bøiet; *Bægeret* næsten til Grunden 5-kløvet.

½—1' høi. Hele Pl. hvashaaret og meget ru. Kr. himmelblaa. 5—7. ⊙.

Paa dyrkede Marker alm.

267. **A. officinalis** L. (Læge-O.) H. 212; Drej. n. 204; F. D. 572; H. N. VII, 6.

Bladene lancetformede, heelrandede eller utydeligt tandede; *Bægeret* til lidet nedenfor Midten 5-deelt; *Kronrøret* ret.

1—2' høi, stivhaaret-ru, Kronen først rødagtigt-, senere blaa-viol., sjeldnere hvid. 6—7. ♃ eller ⨀.

Var. i Henseende til Beklædningen, Bægerfligenes Retning o. s. v.

Ved Veie og paa Marker, hyppig i *Sjæll.* og paa *Oerne* (Bornholm indbef.), paa Hindsholm og i Jyllands nordlige Deel; sjeldnere og sporadisk i det sydlige *Fyen* (Nyborg! Hvidkilde (Jørgens.), Hørup, Steenstrup (12), Faaborg!) og *Halvøens* sydlige Deel (Skanderborg, Horsens (12), Rødding, Husum (16).

12. Symphytum. Kulsukker.

268. **S. officinale** L. (Læge-K.) H. 216; Drej. n. 206; F. D. 664 og 1569; H. N. V, 3; L. Herb. III, 60.

De nedre Blade æg-lancetformede, stilkede, *de øvre* lancetformede, tilspidsede, nedløbende; *Bægeret* dybt 5-deelt; *Kronens* Krave svagt 5-tandet, med tilbagebøiede Tænder.

1—2' høi; stivhaaret-ru; Kronen viol., sjeldnere ros. ell. hvid. 6—8. ♃.

Var. med længere eller kortere Griffel og Bikronskjæl; Bægertænderne oprette eller udstaaende (den sidste Form S. patens Sibth.)

Ved Søbredder og andre fugtige Steder, især omkring Byer, ikke sjelden og forekommer i alle de danske Provindser.

13. Atropa. Galnebær.

269. **A. Belladonna** L. (Giftig G.) H. 260; F. D. 758.

Bladene (alm. 2 sammen, det ene mindre) elliptisk-ægformede, heelrandede; *Blomsterne* enlige i Bladhjørnerne, nikkende; *Blomsterstilke* og *Bæger* klæbrig-haarede.

2—3' høi. Kronen skident viol. med brune Aarer. Bærret sort. Rod og Bld. have en bedøvende Lugt. Giftig. 7. ♃.

Ved Gjærder omkring beboede Steder, sjelden (og maaskee fra ældre Tider indført): *J.* Møgelkjær (H.), ved Teglovnen N. for Kolding! *F.* Middelfart (H.), *Langeland* ved Hou, *Loll.* v. Christianssæde og Aalholm (H.). ☞

14. Physalis. Blærebæger.

† 270. **P. Alkekengi** L. (Jødekirsebær). H. 261; F. D. 1636.

Bladene modsatte, stilkede, æg-hjerteformede eller ægformede med indsnøret Basis, heelrandede eller svagt tandede; *Blomsterne* enlige i Bladhjørnerne, nikkende.

1' høi. Kronen guulhvid, Bæg. først grønt, siden tilvoxende og opblæst, tilligemed Bærret høirødt. 6—7. ♃.

Omkring Byer og andre dyrkede Steder (oprindelig indført): ***Loll.*** ved Hunseby (5), Nørreballe, Hillested, Godsted (H.); ***Falst.*** ved Bregninge, Horbeløv, Taaderup (14); ***Sj.*** Vemmetofte (Sünckenberg). [*]

15. Solanum. Natskygge.

a. Stængelen urteagtig, opret.

aa. Underjordiske Knoller paa Rodstokkens Grene. ♃.

† *S. tuberosum* L. (Kartoffel). Rafn II, p. 156.

Bladene mellembrudt-fjersnitdeelte med ægformede eller ovale Afsnit; *Blomsterne* i Skjærm eller Qvast fra de øvre Bladhjørner; *Blomsterstilkene* ovenfor Midten leddede; *Kronen* 5-kantet.

Var. meget i Henseende til Kronens Farve (viol., blaa, hvid) og Knollernes Størrelse, Form og Farve. 6—7.

Dyrkes alm. overalt i Landet (oprindelig indført fra Amerika).

bb. Roden pæleformet, grenet, ingen Knoller. ⊙.

271. **S. nigrum** L. (Sort N.) H. 263; Drej. n. 239; F. D. 460.

Stængelen med fremstaaende, knudrede Kanter; *Bladene* rudeformet-ægformede, heelrandede eller rundbugtet-tandede, tilligemed Stængelen svagt duunhaarede; *Blomsterstanden* skjærmformet, modsat Bladet eller fra ubestemte Steder af Stængelen; *Blomsterstilkene* i Spidsen tykkere, tilsidst nedbøiede; *Bærret* kugleformet, sort-violet.

Kronen hvid, undertiden med viol. Spidser eller Underflade. Støvknapperne gule. 8—10.

Paa dyrket Jord, især i Haver, et almindeligt Ukrud, dog ikke overalt, f. Ex. sjelden i det nordl. Jyll. (Branth).

*272. **S. humile** [Bernh. i Willd. en. hort. ber. I, 236] (Glat N.) Drej. n. 238; F. D. 2345; S. nigrum — humile H. N. IX, 14.

Stængelen med utydeligt vortede Kanter, tilligemed *Bladene* næsten glatte; *Bærrene* guulgrønne, forøvrigt som foreg. 8—10.

Ved Gjærder og paa dyrket Jord med foreg., men sjeldnere: ***Sj.*** Charlottenlund, Amager (Drej.), Farimagsveien! ***Falst.*** ved Taaderup (14); ***Thorseng*** ved Lundby! ***F.*** Hofmansgave (18). ⚹

*273. **S. villosum** [Lam. dict. 4, p. 289] (Haaret N.) H. II, 147; Drej. p. 88.

Bladene ægformede, bugtet-tandede, tilligemed *Stængelen* fiint-udhaarede; *Bærrene* voxgule, forøvrigt som foreg. 8—10.

Med de foreg., sjelden: Helsingør (Rafn)?, Amager (27). ⚹

*274. **S. miniatum** [Bernh. l. c.] (Høirød N.) Drej. n. 240; S. nigrum villosum F. D. 1927.

Stængelen med fremstaaende, stærkt knudret vortede Kanter, tilligemed de rudeformet-ægformede, rundtakket-fjerlappede *Blade* duunhaarede; *Bærrene* høirøde, forøvrigt som foreg. 8—10.

Paa Ryddepladser, omkring Byer o. s. v. ikke alm. Amager ved Porten og Götchens Batteri (Dr.)! Hellested, Tryggevælde (9); ***Loll.*** Lindholm (19). ⚹

Anm. De 3 sidste Arter ansees af flere Forfattere kun for Varieteter af S. nigrum, men da de hver især foruden Bærrets Farve udmærke sig ved et eiendommeligt Habitus, har jeg troet at burde adskille dem som Arter.

b. Stængelen buskagtig, bøiet og noget slyngende.

275. **S. Dulcamara** L. (Bittersød N.) H. 262; Drej. n. 237; F. 607.

Bladene æg-hjerteformede, ofte spydformet-ørede ved Grunden; *Bærrene* aflange.

Kronerne violette med 2 grønne, hvidrandede Pletter ved Grunden af hver Flig. Bær røde. 6—7. ♄.

Var. i Bladenes Form, Beklædningen o. s. v.

β, *tomentosum* Koch med duunhaarede Stængler og Blade.

γ, *marinum* Bab. man. ed. 3, p. 225. Stgl. fremliggende, meget grenet, med kortere Ledstykker og tætsiddende, hele eller ørede Blade, som tilligemed de unge Grene ere kjødfulde.

δ, *laciniatum* Dun. (DC. prodr. XIII, 78). Alle Bld. ørede, de nedre og midterste lyreformede, med 2—3 Par Flige ved Grunden.

Paa fugtige Steder i Kratskove alm. udbredt. *β*, sjeldnere og

paa solaabne Steder; γ, ved Strandbredder i Sandet: *Sj.* Nykjøbing (27); *Loll.* v. Bredfjed! *Ærø* (10); δ, *Loll.* ved Maibølle (5).

Anm. Fra den hos os forekommende Strandform afviger den af Babington beskrevne γ, marinum ved hjerteformede og ikke ørede Blade.

16. Lycium. Bukketorn.

† 276. **L. vulgare** [Dun. i DC. prodr. XIII, 509] (Gjærde-B.) L. barbarum L. ex part., Schk. Handb. tab. 46.

Stængelen buskagtig, med bueformigt-hængende Grene; *Bladene* lancetformede; *Blomsterne* enlige eller 2—3 samlede, omgivne af Bladknipper fordeelte langs op ad Stængelen; *Kronens* Rør og Krave ligelange.

Kr. viol., Bær røde. 6—7. ♄.

Plantes alm. ved Hegn og udbreder sig med Lethed, hvorfor den forekommer forvildet, især i det sydvestlige Sjæll. og Fyen.

17. Hyoscyamus. Bulmeurt.

277. **H. niger** L. (Almindelig B.) H. 259; Drej. n. 236; F. D. 1452.

Stængelen opret, de nedre Blade stilkede, halvfinnede, de øvre halvtomfattende, bugtet-tandede eller halvfinnede; *Blomsterne* kortstilkede, ensidige, fra de øvre Bladhjørner.

Klæbrig-haaret, har en ubehagelig, bedøvende Lugt og er giftig. Kronens Krave gulgraa med mørkviolette Aarer, Røret indvendigt mørkviol. 6—7. ⊙.

β, *agrestis* Fr. (H. agrestis W. K.) H. N. VIII, 8. Lavere, med gule Kroner. ⊙.

Paa grusede Steder omkring Byer ikke sjelden. β, paa dyrkede Marker (af denne har jeg dog ikke seet Expl. fra Danmark).

18. Datura. Pigæble.

278. **D. Stramonium** L. (Giftig P.) H. 258; Drej. n. 235; F. D. 436.

Stængelen oventil gaffeldeelt, med *Blomsterne* enlige, kortstilkede i Greenvinklerne; *Bladene* ægformede, grovt og uregelmæssigt bugtet-tandede; *Kapselen* beklædt med Blødpigge.

Grøn, næsten aldeles glat, giftig. Kronen hvid. 7—9. ⊙.

Ved Strandbredder og paa grusede Steder omkring Byer, ikke alm. *Sj.* Snedkersteen! Vedbæk (15), Strandmøllen (Dr.), Skovshoved, Farum (H.), Amager ved Götchens Batteri! Nestved (H.); ***Bornh.*** v. Rønne (H.)! ***Falst.*** Idestrup (5), ***Loll.*** Maribo, Hunseby, Sundby (H.), Nebbelunde (5); ***J.*** Skovbakken ved Aalborg (Juel); ***Sl.*** Hvidding S. for Kongeaaen (16), Gram (1), ***Als*** v. Solbro (10).

19. Verbascum. Kongelys.

a. *Thapsus.* Bladene tæt beklædte af en hvidguul Filt, mere eller mindre nedløbende. Støvdragerne uligelange; de længere med nedløbende Støvknapper. Kapselen aflang.

† *V. phlomoides* L. *Bladene* ægformet-elliptiske, rundtakkede, de nedre stilkede, de midterste kort nedløbende i 2 brede, korte, afrundede Vinger, de øvre Blade ikke nedløbende; Klasen forneden mellembrudt, sjeldent grenet; forøvrigt som følg., men ikke saa stærkt filtet. 7—8. ⊙.

Forvildet paa Gjærder ved Hasmark pr. Hofmansgave (18). Den fra Møens Klint af Hornem. anførte tilhører maaskee en Form af følg.

279. **V. thapsiforme** [Schrad. monogr. Verb. I, p. 21] (Uldbladet K.) Fr. nov. p. 68; H. N. IV, 19; V. phlomoides Drej. n. 232; H. 256 (og 254: V. Thapsus tildeels).

Bladene nedløbende, rundtakkede, de nedre elliptiske, de øvre ægformede, tilspidsede, udstaaende; *Klasen* tætblomstret; *Blomsterstilkene* (under Blomstringen) kortere end Bægeret; *Kronen* uregelm. hjulformet, den ene Flig mindre end de øvrige; de 3 (kortere) *Støvdragere* tæt hviduldede, de 2 (længere) med oventil svagthaarede Støvtraade, 1½—2 Gange længere end de aflange, paa den ene Side nedløbende Støvknapper.

Hele Planten tæt beklædt af en uldagtig, guulhvid Filt, dannet af grenede Haar. Kr. guul. (Klasen ofte ved Grunden grenet). 7—9. ⊙

β, cuspidatum [Schrad.]. H. II, 145; F. D. 1810; H. N. IV, 20. Klasen forneden afbrudt; de øvre Blade og Dækbladene langt tilspidsede.

Paa tørre Marker, ved Gjærder: i ***Sjæll.*** meget alm. især i den vestlige Deel; ***Loll.*** og ***Falst.*** hist og her (19, 14); ***J.*** sjelden:

Fredericia! Kolding (1), fra de øvrige Provindser er intet Voxested mig bekjendt. β, hist og her med Hovedarten.

280. **V. Thapsus** L. (Filtbladet K.) H. 254 (tildeels); Drej. n. 234; F. D. 631; V. Schraderi Mey., Koch Syn. II, 586.

Bladene nedløbende, utydeligt rundtakkede, de nedre omvendt-ægformet-lancetformede, budte, de øvre elliptiske, spidse, opret-tiltrykte; *Klasen* tætblomstret; *Blomsterstilkene* kortere end Bægeret; *Kronen* tragtformet, næsten regelret (den ene Flig ubetydeligt større end de øvrige); de 3 *kortere Støvdragere* tæt hviduldede, de 2 *længere* med svagt haarede eller glatte Støvtraade, der omtrent ere 4 Gange længere end de paa begge Sider kort nedløbende Støvknapper.

Beklædningen som hos foreg. og ligesom denne, hos store Expl. med nedentil grenet Klase. Kr. guul, sjeldnere hvid. 7—8. ⊙.

Paa tørre, meest lerede Steder, ved Veie og paa Skrænter, især i Strandegne, kun sjeldent i Selskab med foreg. (ved Sorø!); meget alm. paa Bornholm, Møen, Falster og Lolland, i *Sj.* sporadisk og meget sjeldnere end foreg., i *Fyen* ikke sjelden (12), paa *Halvøens* Østkyst hist og her.

Anm. Synonymien hos Drej. (fl. excurs.) er bleven indviklet paa Grund af at han har beskreven foreg. under Navn af V. phlomoides L., som ikke findes egenlig vildvoxende i den danske Flora. 233 og 234 l. c. høre vistnok begge til V. Thapsus, men Beskrivelserne synes at være affattede efter enkelte Exemplarer.

b. *Lychnitis* Benth. Bladene ikke nedløbende, glatte eller kortfiltede, Støvdragerne ligelange, med ikke nedløbende Støvknapper, Kapselen aflang.

281. **V. nigrum** L. (Mørk K.) H. 257; Drej. n. 230; F. D. 1088.

Bladene ægformet-elliptiske med hjerteformet Basis, rundtakkede, paa Overfladen glatte eller svagthaarede, paa Underfladen tyndt-filtede, de nedre langstilkede, de øvre siddende eller kortstilkede; *Klasen* forlænget; *Blomsterstilkene* dobbelt saa lange som Bægeret; *Støvdragerne* alle violet-uldede.

Kr. guul med violette Pletter i Svælget, sjeldnere hvid. 7—8. ⊙.

β, *thyrsoideum* (Host.) Bladene paa begge Flader tætfiltede, Blomsterstilkene længere.

I Kratskove, ved Veie og Gjærder alm. udbredt. β, sjeldnere, f. Ex. ved Helsingør (27), Kolding!

282. **V. Lychnitis** L. (Smaablomstret K.) H. 256; Drej. p. 85; F. D. 586.

Bladene elliptiske, rundtakkede, paa Overfladen næsten glatte, paa Underfladen kort hvidfiltede, de nedre kortstilkede, de øvre siddende, *Blomsterstanden* en Top eller grenet Klase (dannet af indbyrdes adskilte, længere eller kortere stilkede Knipper fra Bladhjørnerne); *Støvtraadene* hviduldede.

Stgl. foroven tilligemed Blomsterstilke og Bæger støvet-hvidfiltede. Kronen hvid eller bleggul. 7—8. ⊙.

Ved Gjærder, omkring Byer o. a. dyrkede Steder, sjelden og maaskee oprindelig udkommen fra Haver: *Sj.* Hirschholms Kirkegaard (Dr.), Frederiksdal (H); *J.* Bjørnsholm (A. Lange), Ørsted (H); *Sl.* Slotsgravene ved Husum, Slesvig (16), Eckernförde (H). *

c. *Blattaria.* Bladene glatte, ikke nedløbende; Støvdragerne uligelange, de længere med nedløbende Støvknapper. Kapselen kugleformet.

† *V. Blattaria* L. (Enligblomstret K.) E. B. tab. 393.

Stængelen glat, dens øvre Deel kirtelhaaret, *Bladene* glatte, bugtet-rundtakkede, siddende, de øvre halvt omfattende, *Blomsterne* i en fjernblomstret Klase, dannet af enlige Blomster i Bladhjørnerne, *Blomsterstilkene* kirtelhaarede, længere end Bægeret og omtr. af Længde med Dækbladene; *Støvtraadene* røduldede. 7—8. ⊙.

Forvildet fra Haver: *Sj.* Bognæs (Kyll.), ikke funden i senere Tid; *Falst.* Nykjøbing (19); *Loll.* Christianssæde (2); *Sl.* Eckernförde (H). *

d. Bastardformer, frembragte ved Krydsning mellem de foreg. Arter.

(Forekomme i Regelen kun i enkelte Exemplarer og bære sjelden spiredygtigt Frø. Benævnelsen er hentet fra de Arter, fra hvilke de antages at nedstamme).

✕ **V. thapsiformi-nigrum** Schiede [V. adulterinum Koch Syn. II, 591].

Mindre filtet, *Bladene* halvt nedløbende, de øvre hjerteformede; *Klasen* forneden afbrudt; *Blomsterstilkene* af Bægerets Længde; *Støvtraadene* røduldede, forøvrigt som V. thapsiforme.

Forekommer sporadisk i Selskab med V. thapsiforme og nigrum, af hvilke den ansees for en Bastardform: *Sj.* Sorø Akademihave! Lundbygaard (Arbo), Buddinge (9), Strandmøllen (15).

× **V. thapso-nigrum** Schiede (V. collinum Schrad. monogr. tab. 5 fig. 1). H. II, 146; Drej. n. 231; F. D. 1811.

Bladene ægformet-elliptiske, rundtakkede, halvt eller næsten ikke nedløbende, paa Overfladen svagt-, paa Underfladen tæt-filtede; *Klasen* forlænget, forneden afbrudt; *Blomsterstilkene* neppe saa lange som Bægeret; *Støvtraadene* røduldede; *Støvknapperne* ikke nedløbende.

Forekommer enkeltviis med foreg. og V. nigrum, af hvilke den er en Bastardform; *Sj.* mellem Taarbæk og Strandmøllen (Drej.), Lundtofte (14), Bidstrup (19), Tappernøie! *Falst.* Nykjøbing Slots Ruiner! *Loll.* Ourebygaard (H); *F.* Christiansminde og Ørkilds Slotsbakke v. Svendborg!

× **V. nigro-thapsus** [Fr. S. Veg. Sc. p. 192]?

Stængelen svagt-, *Bladene* tæt-filtede, de mellemste og øvre siddende, forøvrigt som V. Thapsus.

En Form, (funden ved Strandmøllen af Hr. Piper) som kun ved de ikke nedløbende Blade adskiller sig fra V. Thapsus, maa jeg ogsaa formode at være en Bastard, og da Beskrivelsen hos Fr. (l. c.) ikke strider derimod, har jeg troet at kunne henføre den til denne, af hvilken jeg dog ikke har seet Expl.

× **V. nigro-Lychnitis** Schiede. (V. Schiedeanum Koch Syn. II, 592).

Bladene elliptiske, tilspidsede, dybt-rundtakkede; *Blomsterstilke*, *Bæger* og den øvre Deel af Stængelen støvet-hvidfiltede; *Støvtraadene* røduldede.

Med Hovedarterne i Sorø Akademihave.

20. Convolvulus. Snerle.

283. **C. arvensis** L. (Ager-S.) H. 235; Drej. n. 228; F. D. 459.

Bladene spydformede (sjeldnere næsten piilformede) med spidse, heelrandede Lapper ved Grunden; *Dækbladene* linieformede, fiint randhaarede, fjernede fra Bægeret.

Var. glat og duunhaaret, med 1- og 2-blomstrede Blomsterstilke. Kronen hvid eller blegrød, med 5 rosenrøde Striber, aaben i Solskin, vellugtende (omtrent som Mandler). 6—8. ♃.

Paa dyrkede og hvilende Marker, Grøftevolde, meget alm.

284. **C. sepium** L. (Gjærde-S.) H. 235; Drej. n. 229; F. D. 458; Calystegia R. Br.

Bladene piilformede med budte, bugtet-tandede Lapper ved Grunden; *Dækbladene* hjerteformede, glatte, tæt omgivende Bægeret og længere end dette; *Blomsterstilkene* 4-kantede, 1-blomstrede.

Hele Planten glat. Kr. hvid, større end hos foreg. 7—9. ♃.

β, coloratus! Stængelen og Bladnerverne paa Underfladen mørkrøde. Kronerne rosenrøde.

Ved Gjærder og i Kratskove, især paa fugtig Grund: i enkelte Egne sjelden, f. Ex. i det nordlige *Jylland* (Aalborg 16), i det østlige *Sjæll.* ikke alm., i de fleste Egne af Danmark temmelig hyppig. *β, J.* ved Damgaard! *F.* Svendborg! *Loll.* v. Søholt (19).

21. Erythræa. Tusindgylden.

285. **E. pulchella** [Fr. nov. ed. I, p. 30] (Liden T.) H. 265; Drej. n. 247; F. D. 1637; H. N. III, 16; E. ramosissima Pers., Rchb. fl. g. XVII, tab. 1061; Centaurium inapertum Rafn II, p. 77; Gentiana Centaurium b. L. (Fl. Suec.).

Stængelen skarpt 4-kantet, med smalvingede Kanter; *Bladene* ægformede; *Blomsterne* i den gaffeldeelte Stængels Vinkler paa *Blomsterstilke* næsten af Længde med Bægeret; *Bægerfligene* (ved Blomstens Udspringning) kortere end Kronrøret; *Kronens* Flige elliptiske, budte.

Stgl. gjentagne Gange, ofte fra Grunden af, gaffeldeelt. Smaae Expl. (Gentiana pulchella Sw.) have stundom 1-blomstret, aldeles udeelt Stængel. Kr. rosenrød, mindre end hos de følg., lukker sig ved Middagstid. 1—6″ høi. 7—10. ⊙.

Paa Strandenge og sandige Overdrev i Nærheden af Stranden forekommer den ikke sjeldent i alle danske Provindser, sjeldnere ved

Færskvandssøer, f. Ex. Frederiksdal, (19); *Loll.* ved Maribo Sø! *F.* Tørvmoser paa Hindsholm!

286. **E. Centaurium** [Pers. Syn. I, 283] (Almindelig T.) H. 264; Drej. n. 245; Rchb. l. c. 1061; H. N. II, 31; Gentiana L. (Sp. pl.), F. D. 617; Centaurium Erythræa Rafn l. c. 75.

Slængelen skarpt 4-kantet; *Bladene* elliptiske eller ovale, budte eller noget spidse; *Blomsterstilkene* meget korte, med 2 *Dækblade* ved Grunden; *Bægerfligene* omtrent halvt saa lange som den nys udsprungne Krones Rør; *Kronfligene* ovale.

4—10'' høi. Stængelen forneden udeelt, Blomsterne i tæt Qvast fra Enden af Stængelen og de i de øvre Bladhjørner modsatte Grene. Kr. rosenrød, sjeldnere hvid. 7—9. ⊙.

Paa Græsmarker og høie Enge, ikke sjelden. *

287. **E. linarifolia** [Pers. l. c.] (Smalbladet T.) Drej. n. 246; E. littoralis Fr. nov. ed. I, p. 29; H. 265; F. D. 1814; Rchb. l. c. 1061; H. N. V, 9; Gentiana Centaurium *α* L. (Fl. Suec.); Centaurium vulgare Rafn l. c. 73.

Stængelen budt 4-kantet, de 2 Flader bredere, convexe; *Bladene* budte, de nedre omvendt-ægformede, de øvre linieformede; *Blomsterstilkene* meget korte med 2 *Dækblade* ved Grunden; *Bægerfligene* næsten af Længde med den nys udsprungne Krones Rør; *Kronfligene* ovale, budte.

2—8'' høi. Stænglerne (ofte flere fra samme Rodstok) forneden udeelte, oventil gaffeldeelte, dannende en fjernblomstret Qvast. Kr. ros., sjeldnere hvid. 7—10. ⊙.

Paa Strandfælleder og Syltenge, ikke alm., men bemærket i alle Provindser, forekommer (ligesom 285) sjeldnere inde i Landet paa Enge eller ved Færskvandssøer (Øerne i Maribo Sø!).

22. Gentiana. Entian.

a. *Endotricha* Fröl. Kronens Svælg beklædt med fryndset-mangedeelte Skjæl af Kronfligenes Antal.

288. **G. Amarella** L. (Smalbægret E.) H. 299; Drej. n. 243; F. D. 328; Rchb. XVII, tab. 1046; H. N. VI, 15.

Stængelbladene siddende, fra en ægformet Basis smalt lancetformede; *Bægeret* næsten regelret 5-fliget med linieformede, spidse Flige; *Kronen* 5-tandet.

Rodbladene omvendt-ægformede, kortstilkede; Kronen skident blaa eller viol. 8—9. ⊙.

Var. *α*, med korte Blomsterstilke (*G. Amarella* Willd.), *β*, med Blomsterne længere end Stængelens Ledstykker samt ved Grunden afsmalnede Stængelblade (*G. uliginosa* Willd.) og *γ*, med budte, næsten tungeformede, Stængelblade (*G. lingulata* Ag., H. N. VI, 14). Blomsten paa smaae Expl. undertiden, især hos *β*, 4-deelt; Kapselen var. siddende og kortstilket.

Paa Enge, Overdrev og Fælleder, især i Nærheden af Havet, bemærket i alle danske Provindser, men i enkelte Egne sjelden, f. Ex. i det sydlige ***Fyen*** og den sydlige Deel af ***Jyll.***

Anm. *G, germanica* Willd., som adskilles fra foreg. ved større Kroner og tilspidsede Bægerflige, fra følg. ved ligestore Bægerflige, kunde muligviis forekomme i vor Flora. Expl. sendte under dette Navn fra Aalborg (Juel) høre til en Form af G. Amarella, med tydelig stilket Kapsel. Dette Forhold er ogsaa foranderligt hos G. germanica.

289. **G. campestris** L. (Bredbægret E.) H. 300; Drej. n. 244; F. D. 367; Rchb. XVII, tab. 1046; H. N. VIII, 10.

Stængelbladene siddende, æg-lancetformede, *Bægeret* dybt 4-deelt, de 2 ydre Flige ægformede, de indre meget mindre, lancetformede, tilspidsede; *Kronen* 4-tandet; *Kapselen* meget kortstilket.

Rodbladene som hos foreg. Forekommer ogsaa med 5-deelt Blomst. Kr. ureen blaa eller violet, sjeldnere hvid. 8—10. ⊙.

Paa Strandenge, Overdrev og Lyngbakker, alm. paa ***Halvøen***, ligesaa i det østlige og nordlige ***Sjæll.***; sjelden i Vestsjælland, ***Fyen*** og paa ***Loll.-Falst.***

b. *Coelanthe* Fröl. Kronens Svælg nøgent.

290. **G. Pneumonanthe** L. (Smalbladet E.) H. 297; Drej. n. 242; F. D. 269; Rchb. XVII, tab. 1051; H. N. XIV, 15.

Bladene linieformede, med tilbagerullet Rand; *Bægeret* regelm. 5-fliget med linieformede Flige; *Kronen* 5-tandet, tragtformet; *Støvknapperne* sammenklæbede.

De nedre Stængelblade smaae, skjælformede, Blomsterne enlige i Spidsen af Stængelen eller flere, kortstilkede i de øvre Bladhjørner. Kronen smukt ultramarinblaa, indvendig med grønne Punkter. 8—9. ♃.

I Hedemoser og tørvholdige Enge, paa ***Halvøen*** meget alm. i den vestlige Deel, sjeldnere mod Ø., paa Øerne sjelden: ***Sj.*** Anneberggaard, Kallundborg, Svendstrup, Roeskilde, Gilleleie, Kronborg Overdrev, Udsholt, Kjøge (H); ***Loll.*** ved Hunseby (H).

23. Menyanthes. Bukkeblad.

291. **M. trifoliata** L. (Almindelig B.) H. 226; Drej. n. 241; F. D. 541; Rchb. XVII, tab. 1043.

Stængelen opstigende; *Bladene* omskedende, stilkede, 3-koblede, med omvendt-ægformede eller ovale Smaablade; *Blomsterne* i Klase.

Kr. hvid, udvendig ros. (undertiden findes en Monstrositet med grøn, bægerlignende Krone ◁ paradoxa Fr.) 5—6. ♃.

I dybe Moser og Kjær, Hængedynd, alm. udbredt. ◁ i en Mose ved Bagsværd!

24. Primula. Kodriver.

a. Bladene glatte, paa Underfladen melede, Kronen rød eller lila.

292. **P. farinosa** L. (Melet K.) H. 224; Drej. n. 215; F. D. 125; Rchb. XVII, tab. 1092; H. N. XIII, 38.

Bladene omvendt-ægformet-lancetformede, rundtakkede; *Skaftet* bladløst; *Svøbbladene* sylformede, ved Grunden sækformigt udvidede; *Blomsterne* kortstilkede, i en tæt Skjærm; *Bægertænderne* linieformede, budte; *Kronens* Flige omvendt-hjerteformede; *Svælget* med korte, gule Kirtler.

3—10″ høi. 5—6. ♃.

I Moser og vaade Enge paa tørvholdig Bund, forekommer alm. paa ***Bornh.*** (19) og ikke sjeldent i et Bælte gjennem det midterste Sjælland (ikke bemærket i Egnen af Helsingør eller i Sydvest-Sjælland); i de andre Provindser sjelden: ***J.*** Skanderborg Dyrehave, Horsens paa Enge ved Fjorden (16); ***F.*** ved V. Skjerninge (H); ***Thorseng*** (Lund). Paa de 2 sidstnævnte Steder er den sandsynligviis forsvunden. *

b. Bladene duunhaarede, rynkede, ikke melede. Kronen guul.

293. **P. officinalis** [Jacq. misc. I, 158] (Huulkravet K.) H. 222; Drej. n. 218; Rchb. XVII, tab. 1090; P. veris α, L., F. D. 433.

Bladene med ægformet Plade, pludseligt overgaaende i en vinget, uregelm. bølget-rundtakket Bladstilk; *Blomsterne* i Skjærm med sylformede *Svøbblade; Bægeret* længere end de tæt- og korthaarede Blomsterstilke, klokkeformet, opblæst, skarpt 5-tandet, med korte, spidse, ægformede Tænder, omtr. 1/3 af Bægerrørets Længde; *Kronen* tragtformet; *Kravens Flige* omvendt-hjerteformede, hvælvede; *Svælget* indsnøret ved en Krands af vorteformede Fremragninger.

Skaftet 4—8" høit, tilligemed Blomsterstilke og Bæger fløielshaaret. Kr. citronguul med 5 orangefarvede Pletter i Svælget, sjeldnere høirød. Blomsterne af behagelig, men ikke stærk Lugt. 4—5. ♃.

Var. (ligesom de øvrige Arter i Slægten) α, med mindre Kroner, kortere Støvdragere indsluttede i Kronrøret, (som derved faaer en sækformet Udvidelse paa Midten) og stærkt udviklet Griffel (af Længde med Bægeret) og β, med større Kroner, længere Støvdr. (som naae til Kronrørets øvre Deel, der har en sækformet Udvidelse umiddelbart under Kraven) og tilbagetrængt Griffel (kortere end Bægeret). En Var. med 1-blomstrede, fra Rodstokken udgaaende Blomsterstilke og Dækblade ved Grunden, er funden i Fyen ved St. Jørgensgaard (12).

Paa høie Enge og Bakker mellem Krat alm., sjeldnere i Skove.

294. **P. elatior** [Jacq. l. c.] (Fladkravet K.) H. 223; Drej. n. 217; Rchb. XVII, 1090; H. N. II, 32; P. veris β, L., F. D. 434.

Bladenes Sidenerver talrige, lodrette paa Midtnerven; *Skaftet* 1/2—1′ høit, tilligemed Blomsterstilke og Bæger klæbrig-duunhaaret; *Bægeret* omtrent af Længde med Blomsterstilken, tragt- eller valseformet, med æg-lancetformede, pludseligt tilspidsede Tænder, omtr. halvt saa lange som Bægerrøret; *Kronen* fladkravet, med svagt udrandede *Flige*, svovlguul med citronguult, ikke indsnøret *Svælg*, forøvrigt som foreg.

Blomsterne uden eller med svag Lugt. Blomsterstilkenes Haar krusede, omtr. af Længde med Blomsterstilkens Gjennemsnit. 4—5 (omtr. 8—14 Dage tidligere end foreg.). ♃.

I Skove: i det østlige *Sj.* alm., sjeldnere mod V. (Ringsted! Tase Mølle! Førsløv!), i de andre Provindser sporadisk og mindre alm. end foreg. (Dyrkes tilligemed Nr. 296 som Siirplante i forskjellige Varieteter).

295. **P. variabilis** [Goupil ann. soc. Linn. Paris 1825 p. 294] (Langstilket K.), Gren. & Godr. Fl. Fr. II, 448; P. brevistyla DC., Rchb. XVII, 1103.

Bladene jævnt afsmalnede i en vinget Bladstilk, Sidenerverne fjernere og mindre lodrette paa Midtnerven end hos foreg.; *Bægeret* kortere end Blomsterstilken, opblæst tragtformet, dets Tænder lancetformede, jævnt tilspidsede, omtrent af Bægerrørets halve Længde; *Kronen* fladkravet, med omvendt-hjerteformede *Flige;* forøvrigt som foreg.

Ansees af nogle Forff. for en Bastardform af P. elatior og grandiflora. 5. ♃.

I Skove sjelden: *J.* Haslund Krat ved Randers (Selmer)!

296. **P. grandiflora** [Lam. fl. fr. 2, 248] (Storblomstret K.) P. acaulis Jacq., H. 223; Drej. n. 216; P. elatior *β*, acaulis H. N. II, 33; P. veris *γ*, L., F. D. 194; P. vulgaris Huds.; P. silvestris Scop., Rchb. XVII, 1091.

Bladene omvendt-ægformede, jævnt afsmalnede til en vinget Bladstilk, bølget-rundtakkede; *Blomsterstilkene* 1-blomstrede, udgaaende fra Rodstokken; *Bægeret* skarpt 5-kantet, tragtformet, med linie-lancetformede, tilspidsede Tænder omtr. af Bægerrørets Længde; *Kronen* fladkravet, med omvendt-hjerteformede *Flige*; *Svælget* svagt indsnøret ved en Krands af Vorter.

Blomsterstilke og Bæger uldhaarede. Kronen større end hos de foreg. og blegere guul, med en mørkere Ring ved Svælget. 4—5. ♃.

β, *caulescens.* Blomsterstilkene skjærmformigt samlede i Spidsen af et kortere eller længere Skaft (Kronerne mindre end hos *α*).

I Skove, ikke sjelden paa ***Halvøens*** Østkyst, sjeldnere i det Indre af Landet og mod V. (f. Ex. Kalbygaard! Gram (1), Husum (16),

derfra mod Ø. i det sydlige ***Fyen*** og paa ***Oerne*** indtil Møens Klint. ***Bornh.*** ved Nexø (20); mangler i Sjælland. β, sjeldnere, f. Ex. ***J.*** Holme (2), Boller (13), sydl. ***Fyen*** hist og her (12), ***Moen! Bornholm*** (20).

25. Hottonia. Vandrøllike.

297. **H. palustris** L. (Almindelig V.) H. 228; Drej. n. 219; F. D. 487 og 1867 (var.); Rchb. XVII, 1081.

Bladene kamformigt fjersnitdeelte, med linieformede Afsnit; *Skaftet* bladløst, med krandsstillede *Blomster* foroven, dannende en fjernblomstret Klase; *Blomsterstilkene* mod Frugtmodningen tilbageboiede; *Dækbladene* linieformede, af Længde med eller kortere end Blomsterstilkene.

½—1' høi. Kr. hvidagtig-kjødfarvet, med brandguult Svælg, sjeldnere rosenrød.

I Kjær, Grøfter o. a. stillestaaende Vand, alm. udbredt.

26. Lysimachia. Fredløs.

a. *Naumburgia* Mönch. Kronen dybt 5-deelt med 5 Tænder mellem Fligene.

298. **L. thyrsiflora** L. (Gulddusk). H. 230; F. D. 517; Rchb. XVII, 1085; Naumburgia Drej. n. 225.

Stængelen opret; *Bladene* modsatte, sjeldnere krandsstillede (⅓ eller ¼), siddende, smalt lancetformede; *Klaserne* stilkede i Bladhjørnerne, tætblomstrede, ovale; *Kronfligene* linieformede; *Støvdragerne* sammenvoxne til en kort Ring.

Klaserne udvikles kun fra de midterste Blade paa Stængelen. Bladene punkterede, Kronen guul. Har stundom 7—10 Støvdragere. 6—7. ♃.

I Kjær, ved Bredderne af Aaer og Søer, alm. i ***Sjæll.*** og paa ***Halvoen*** (især dens vestlige Egne), sjeldnere paa ***Oerne***; i det sydlige ***Fyen*** ikke funden (12!).

b. *Lysimastrum* Duby. Kronen uden Tænder mellem Fligene.

aa. Støvdragerne ved Grunden sammenvoxne; Blomsterne i Klaser fra de øvre Bladhjørner.

299. **L. vulgaris** L. (Almindelig F.) H. 229; Drej. n. 222; F. D. 689; Rchb. XVII, 1086.

Stængelen opret; *Bladene* modsatte eller krandsstillede ($^1/_3$—$^1/_4$), meget kortstilkede, fjernervede, elliptiske eller lancetformede, paa Underfladen duunhaarede; *Klaserne* halvskjærmformede, danne en Top; *Bægerfligene* æg-lancetformede.

Var. i Henseende til Bladenes Brede og Antal i Krandsen, samt Beklædningen og Blomsterstilkenes Længde. Kr. guul. 6—8. ♃.

Ved Søbredder, paa Enge, mellem Krat, i Moser o. s. v., alm. udbredt.

bb. Støvdragerne frie, Blomsterne enlige i Bladhjørnerne.

300. **L. nummularia** L. (Pengebladet F.) H. 231; Drej. n. 223; F. D. 493; Rchb. XVII, 1084.

Stængelen krybende; *Bladene* modsatte, kortstilkede, fjernervede, hjerteformet-kredsrunde eller ovale, budte, glatte; *Bægerfligene* hjerteformede, spidse.

Kr. guul, tilligemed Bladene med mere eller mindre talrige, (under Lupen synlige) blodrøde Punkter. Blomsterstilkene snart kortere, snart længere end Bld. 6—7. ♃.

Paa Enge, ved Randen af Veie og i fugtige Skove, ikke sjelden, især meget hyppig i det sydl. *Sjæll.* og *Fyen* samt paa *Øerne.*

301. **L. nemorum** L. (Arveagtig F.) H. 231; Drej. n. 224; F. D. 174; Rchb. XVII, 1084; H. N. I, 21.

Stængelen svag, udstrakt eller opstigende; *Bladene* modsatte, kortstilkede, grundnervede, ægformede, spidse, glatte; *Bægerfligene* lancet-sylformede, tilspidsede.

Blomsterstilkene fine, oftest længere end Bld., mod Frugtmodningen tilbagebøiede; Kr. neppe halvt saa stor som foreg., guul. Ligner Anagallis arvensis. 7—8. ♃.

I fugtige, skyggefulde Løvskove, paa *Halvøen* og i *Fyen* ikke sjelden, men sporadisk; i *Sjæll.* sjelden: Frederiksborg, Sparresholm (H), Langebæk og Steensbøg Skove (West); ligesaa paa de mindre Øer: *Langel.* v. Tranekjær (12); *Loll.* Stokkemarke (19); *Møens* Klinteskov! *Bornh.* Hammershuus, Røe (8), Almindingen, Svanike (F. D.).

27. Anagallis. Arve.

302. **A. arvensis** L. (Rød A.) H. 232; Drej. n. 220; F. D. 88; Rchb. XVII, 1082.

Stængelen udstrakt; *Bladene* modsatte (sjeldnere krandsstillede), siddende, ægformede; *Blomsterstilkene* enlige i Bladhjørnerne, efter Afblomstringen nedbøiede; *Bægerfligene* sylformede; tilspidsede; *Kronfligene* kirtlet-randhaarede.

Kronen høirød eller kjødfarvet. 6—8. ☉.

Paa dyrkede Agre mellem Sæden, alm. udbredt, især i stor Mængde paa ***Bornholm!***

* 303. **A. coerulea** [Schreb. spicil. fl. lips. p. 5] (Blaa A.) Drej. n. 221; F. D. 1570; A. arvensis coerulea H. 232.

Stængelen udstrakt eller opstigende; *Bladene* modsatte eller krandsstillede (1/3—1/4), siddende, æg-lancetformede; *Bægerfligene* sylformede, under Lupen saugtakkede; *Kronfligene* rundtakkede.

Kr. blaa. Ansees af Flere for en Afart af foreg. 6—8. ☉.

Paa dyrkede Agre: *Sj.* paa Markerne ved Lyngby Sø (Lehm., ikke i den senere Tid gjenfunden), Kongelunden paa Amager (19), Langebæks Mølle (Rosenørn-Lehn), Petersgaard, Viemose (West); ***Falst.*** Eget, Horbeløv (Hansen), ***Loll.*** Bollesminde (Galschiøtt); ***F.*** Hofmansgave (N. E. Hofm.-Bg.).

28. Vinca. Singrøn.

† 304. **V. minor** L. (Liden S.) H. II, 147; F. D. 1813; Rchb. XVII, 1062.

Stængelen fremliggende eller krybende; *Bladene* modsatte, elliptiske, læderagtige og immergrønne; *Bægerfligene* spidse, kortere end Kronrøret, glatte.

Var. med ægformede eller lancetformede Bld. Kronen blaa, sjeldnere hvid. 5. ♃.

I Skove og ved Gjærder: *Sj.* Frydenlund (H), Dronninggaard (19), Søndermarken! angives ogsaa fra *Jyll.* (uden Voxested) (H): *Sl.* Papirmøllebakken ved Flensborg, Neuwerk ved Slesvig (16). Paa alle disse Steder er den dog sandsynligviis forvildet fra Haver, hvor den dyrkes som Siirplante.

29. Samolus. Samel.

305. **S. Valerandi** L. (Strand-S.) H. 266; Drej. n. 226; F. D. 198; Rchb. XVII, 1083.

Stængelen opret; *Bladene* omvendt-ægformede, budte;

Blomsterne i Klaser i Enden af Stængelen og fra de øvre Bladhjørner; *Blomsterstilkene* udstaaende, ovenfor Midten knæbøiede med et Dækblad ved Bøiningen; *Kapselen* kugleformet.

½—1' høi. Kronerne hvide. 7—8. ♃.

Paa Strandenge, sporadisk og ikke alm., men bemærket i alle danske Provindser, hyppigst paa *Øerne* og i *Fyen*, sjeldnere i *Sjælland*. Forekommer ogsaa, men sjeldent, ved Bredderne af Færskvandssøer (f. Ex. Skarritsø! Suserup! Lindede ved Kjøge (9), Kattinge Sø ved Roeskilde (Dr.) ⚹

30. Lobelia. Lobelie.

306. **L. Dortmanna** L. (Tvepibet L.) H. 247; Drej. n. 248; F. D. 39; H. N. VIII, 7.

Bladene tæt samlede ved Roden, linieformede, seglformigt tilbagebøiede, 2-rummede paalangs; *Skaftet* faabladet; *Blomsterne* i en fjernblomstret Klase, efter Afblomstringen nedhængende.

Roden hvidtrævlet. ½—1½' høi. Bladene og Stængelens nedre Deel under Vandet. Kronerne bleg blaaagtigt-hvide. 7—9. ♃.

I Søer og ved Søbredder paa Gruus- eller Sandbund, paa *Halvøen* hist og her i Søerne i Hede- og Klitstrækningerne, især mod V., paa Øerne meget sjelden: *Læsø* (H.); *Sj.* Gurre Sø ved Helsingør (11).

31. Campanula L. Klokke.

a. Blomsterne stilkede, i Klase eller Top.

aa. Kapselen opspringende ved Huller i Midten eller Spidsen (nedenfor Bægerfligene).

307. **C. persicæfolia** L. (Smalbladet K.) H. 240; Drej. n. 254; F. D. 1087.

Stængelen opret; *Bladene* fjernt- og svagt saugtakkede; *Rodbladene* omvendt-ægformet-lancetformede, stilkede; *Stængelbladene* lancet-linieformede, siddende; *Klasen* faablomstret; *Bægerfligene* lancet-sylformede, neppe halvt saa lange som Kronen; *Kapselen* (oftest) stivhaaret.

Blade og Bægerflige alm. glatte, sjeldnere haarede. Kr. blaa. 6—7. ♃.

β, calycida! De nedre Blade omvendt-ægformede, Stængelen enblomstret; Bægerfligene elliptiske, over halvt saa lange som Kronen.

Paa Bakker, især mellem Krat: paa ***Bornholm***, ***Moen*** og ***Falster*** samt i det østlige og sydlige *Sjæll.* alm., i de øvrige Provindser sjelden og sporadisk: *Loll.* Christianssæde (2); *F.* Ulriksholm (H.), Holkenhavn (25); *J.* Aagaard og Nørbjerg i V. Hanherred (16), Dybdal ved Aalborg (12), Ellitshøi S. for Aalborg (H.), Mønsted ved Viborg (7), Hodal Mølle ved Hobro (16); Arnage Bakke ved Ebeltoft (H.), Aarhuus, Veile, Haderslev (7). I det sydlige Fyen ikke funden. *β*, Bornholm (11).

308. **C. Rapunculus** L. (Rapuntsel-K.) H. 239; Drej. n. 253; F. D. 1326.

Roden tapformet, kjødfuld; *Bladene* bølget-saugtakkede, *de nedre* stilkede, elliptiske eller omvendt-ægformede, *de øvre* siddende, lancetformede; *Toppen* klaseformigt forlænget; *Bægerfligene* sylformede, over halvt saa lange som Kronen; *Kronfligene* oprette.

2—3' høi. Var. glat og haaret. Kr. blaa. 7—8. ⊙.

I Krat og ved Gjærder, sporadisk, men paa de fleste Steder sandsynligviis forvildet fra Dyrkning i ældre Tid: *Sj.* Udby, Slangerup, Jægerbakken ved Frederiksborg, Bregentved (H.); ***Falst.*** Bønnet, Veiringe, Aastrup (14); ***Loll.*** Sæbyholm! Juellinge (19), Aalholm (H.); *J.* Thyrsbæk (H.); Sønderborg paa ***Als*** (20); *Sl.* Haderslev, Neuwerk v. Slesvig, Slotsengen ved Husum (16). ⚹

309. **C. patula** L. (Aabenbægret K.) H. 239; Drej. n. 252; F. D. 373; H. N. VIII, 6.

Roden tynd; *Bladene* rundtakkede; *Toppen* halvskjærmformet, med aabne, i Spidsen deelte Grene; *Bægerfligene* kortere end den halve Krone; *Kronfligene* udbøiede, forøvrigt som foregaaende, hvilken den meget ligner.

1—2' høi. Var. som foreg. i Henseende til Beklædningen. Kr. blaa. 7—8. ⊙.

Ved Gjærder, paa Marker og Bakker, meget sjelden: *Sj.* Brinker ved Aaen mellem Nymølle og Dyrehaven (9), Brankebakken ved Frederiksdal (O. F. Müller); i haandskrevne Anmærkn. af Rafn angives den fra Sønderborg og maaskee forekommer den andetsteds i Slesvig, da den i de andre Hertugdømmer ikke er sjelden. ⚹

bb. Kapselen opspringende i Huller ved Grunden,

a, glat.

310. **C. rotundifolia** L. (Rundbladet K.) H. 238; Drej. n. 251; F. D. 1086.

Rodbladene langstilkede, nyreformede eller rundagtigt-ægformede, rundtakkede; *Stængelbladene* lancetformede, de øvre linieformede, heelrandede; *Blomsterne* nikkende; *Bægerfligene* sylformede, udstaaende, ikke halvt saa lange som Kronen.

½—1½' høi. Rodbld. ere alm. henvisnede naar Blomstringen begynder. Kr. blaa (sjeldnere hvid). 7—8. ♃.

β, *stricta* Schum. (C. Rapunculus F. D. 855). Stængelen stivt opret, høi og mangegrenet, Rodbladene ægformet-elliptiske.

γ, *parviflora!* Stængelen lav; Bladene næsten børsteformede; Kronerne meget smaae, blege.

δ, *calycida!* Enblomstret, Bægerfligene linie-lancetformede, af Længde med Kronen.

Ved Gjærder og i Kratskove, paa aabne Marker og Lyngheder alm. udbredt. *β*, i Skove: ***F.*** Rødskebølle ved Svendborg (12), ***J.*** Ødstedgaard! *γ*, i Sandklitter: ***Sj.*** Tibirke Bakker! ***J.*** Nebbegaard! ***Sl.*** Rendsborg! *δ*, ***Sj.*** Grevinge i Odsherred (9); ***F.*** V. Skjerninge!

311. **C. latifolia** L. (Bredbladet K.) H. 241; Drej. n. 255; F. D. 85 (var.) og 782.

Stængelen opret, udeelt, svagt kantet; *Bladene* dobbelt saugtakkede, haarede, *de nedre* ægformede, tilspidsede, med en vinget Bladstilk, *de øvre* æg-lancetformede, næsten siddende; *Klasen* udeelt, med 1-blomstrede, tilsidst nikkende *Blomsterstilke*; *Bægerfligene* lancetformede, udstaaende.

3—4' høi. Kr. store, blaae, sjeldnere hvide. 7—8. ♃.

I Skove: paa ***Halvøens*** Østkyst, i det sydlige ***Fyen***, Sydvestsjælland og paa Øerne ikke sjelden; sparsommere i ***Sjællands*** østlige og nordlige Egne: Sophienberg (H.), Vedbæk! Strandmøllen (Dr.), Charlottenlund (15), Jonstrup Vang (14), Boserup! Alindelille!

β. Kapselen haaret.

312. **C. Trachelium** L. (Nældebladet K.) H. 242; Drej. n. 256; F. D. 1026 og 2167 (var.).

Stængelen opret, skarpt kantet; *Bladene* stivhaarede, grovt og dobbelt saugtakkede, tilspidsede, *de nedre* hjerteformede, stilkede, *de øvre* æg-lancetformede, næsten siddende; *Blomsterne* i Klase eller Top, med 1—3-blomstrede, lidet nikkende

Blomsterstilke; Bægerfligene æg-lancetformede, oprette; *Kapselen* stivhaaret af udstaaende Haar.

2—3' høi. Rodstokken uden Udløbere. Var. i Henseende til Bladenes Indskjæring, Blomsterstandens Forgrening og Bægerets Beklædning. Kr. mørkblaa. 7—8. ♃.

I Skove og Krat, alm. udbredt.

313. **C. rapunculoides** L. (Ensidig K.) H. 241; Drej. n. 257; F. D. 1327.

Rodstokken krybende; *Stængelen* opret, budt-kantet; *Bladene* rue, grovt og dobbelt saugtakkede, spidse, *de nedre* hjerteformede, langstilkede, *de øvre* æg-lancetformede, siddende; *Blomsterne* i ensidig Klase, med 1-blomstrede, nikkende *Blomsterstilke; Bægerfligene* linie-lancetformede, tilbageböiede; *Kapselen* korthaaret af nedadrettede Haar.

1—2' høi. Kr. blaa. 7—8. ♃.

Omkring Haver og Byer ikke sjelden i Danmark, og er ofte et besværligt Ukrud i Haverne paa Grund af de vidtforgrenede Udløbere; sjeldnere paa Marker mellem Sæden, f. Ex. *J. Ø.* for Aalborg (12), *Bornh.!*

b. Blomsterne stilkløse, nøgleformigt samlede i Enden af Stængelen og de øvre Bladhjørner.

314. **C. glomerata** L. (Nøgleblomstret K.) H. 245; Drej. n. 250; F. D. 1328.

Bladene fiint rundtakkede, duunhaarede, *de nedre* langstilkede, æg-lancetformede med hjerteformet Basis; *de øvre* siddende og halvt omfattende, ægformede; *Bægerfligene* oprette.

½—1½' høi. Var. i Henseende til Bladenes Brede, Beklædningen og Kronens Størrelse. Kr. blaa eller violet. 7—8. ♃.

Ved Gjærder og i Kratskove, bemærket i alle danske Provindser (undtagen Bornholm), men i de fleste Egne sporadisk og ikke alm., hyppigst forekommer den i et Parti af det østlige *Jylland* (omtrent fra Hobro til Horsens!), i det nordøstlige *Fyen* og Egnen om Roeskilde. ⚘

Anm. 1. Angivelsen af *C. Cervicaria* L. fra Lolland (Müll. i F. D. 787) beroer uden Tvivl paa en Feiltagelse. Paa det angivne Voxested (ved Rødby) findes C. glomerata i Mængde.

Anm. 2. *Wahlenbergia hederacea* Rchb. (Lge. Hdb. 1 Udg. n. 303; Campanula F. D. 330) er angivet af Horn. (1, 245) at være funden

paa Sylt og Føhr, men er ikke senere gjenfunden. De Expl., hvorefter Tegningen i F. D. er gjort, ere samlede i Hertugdømmet Oldenburg (sml. Horn. II, 144), hvorfor denne Plante indtil videre bliver at udstryge af den danske Flora.

32. Phyteuma. Rapuntsel.

315. **P. spicatum** L. (Axbærende R.) H. 245; Drej. p. 93; F. D. 362.

Bladene dobbelt saugtakkede, *de nedre* langstilkede, æghjerteformede, *de øvre* linie-lancetformede, siddende; *Blomsterne* i et endestillet, under Blomstringen ovalt, imod Frugtmodningen valseformet Ax.

1—2' høi. Kronerne guulhvide, med grønlige Spidser; Støvtraadene randhaarede. 6—7. ♃.

I Skove, alm. i den østlige Deel af ***Halvøen***, sporadisk mod V. (f. Ex. Nørholm N. for Varde! Kloby og Lundager Krat ved Ribe (6) og i ***Fyen*** (aftagende mod Ø.); i ***Sjæll.*** og paa de øvrige Øer mangler den. (Funden ved Sorgenfri (forvildet) af Drej. og gjenfunden 1855 af Rostrup). *|

33. Jasione. Munke.

316. **J. montana** L. (Blaa M.) H. 246; Drej. n. 249; F. D. 319.

Roden udeelt; *Stænglerne* enlige eller flere fra Rodhovedet, nedentil tætbladede, foroven nøgne, furede; *Bladene* linieformede, bredere imod Spidsen, bølget-tandede, stivhaarede; *Blomsterkurvene* enlige i Enden af Stænglerne.

Kronerne blaa, sjeldnere hvide. 6—8. ⊙.

β, littoralis Fr. nov. ed. 2, p. 269; H. N. VI, 12. Mangestænglet, med flere, nedliggende eller i Spidsen opstigende Stængler og mindre Blomsterkurve. (Denne Form har jeg fundet med glatte Blade).

Tørre Marker og Bakker, alm. *β,* ved sandige Strandbredder og paa Sandbakker: *Sj.* Tibirke (27); ***Thorseng*** paa Bregninge Bakke (12); ***Bornholm*** alm. i Sandstrækningerne, især omkring Rønne!

34. Lonicera. Gedeblad.

317. **L. Periclymenum** L. (Almindelig G.) H. 267; Drej. n. 258; F. D. 908; Rchb. XVII, 1172.

Stængelen slyngende; *Bladene* elliptiske eller ovale; *Blomsterne* i et endestillet, mangeblomstret Hoved; *Bægerets* Krave vedblivende (i Spidsen af Frugten).

Blomsterskaft, Bæger og Krone udvendig kirtlet-duunhaarede; Bld. var. glatte eller paa Underfladen duunhaarede, heelrandede eller bugtet-fjerlappede (β, *quercifolia*). Kr. vellugtende, lysguul, udv. rødagtig (især naar den voxer paa aabne Steder). Bærrene høirøde. 7—8. ♄.

I Krat og ved Gjærder, alm. udbredt, ogsaa i de magre Egne. β, Lundtofte (19), Sorgenfri!

318. **L. Xylosteum** L. (Dunet G.) H. 268; Drej. n. 259; F. D. 808; Rchb. XVII, 1174.

Stængelen opret; *Bladene* ægformet-elliptiske eller ovale; *Blomsterstilkene* modsatte i Bladhjørnerne, 2-blomstrede med ved Grunden sammenvoxne Blomster; *Bægerets* Krave affaldende.

Hele Pl. duunhaaret, Kronen hvidguul; Bærrene mørkrøde. De 2 Blomster ere i yngre Tilstand indbyrdes frie, omgivne yderst af 2 bladagtige, spidse, og indenfor disse af 2 budte, skaalformede Dækblade. De sidste omgive tæt Frugtknuderne, og voxe tilsidst sammen med disse. 5—6. ♄.

I Skove og Krat, sporadisk, hyppig i det østl. ***Sjæll.***, ***Moen*** og især ***Bornholm.*** I Landets vestligere Egne er den sjeldnere og maaskee aldeles ikke tilstede.

35. Viola. Viol.

a. *Nomimium* Ging. De 2 mellemste Kronblade udstaaende til Siderne, Griffelen ved Grunden lidet bøiet, foroven ret eller under Arret hagekrummet. (♃).

aa. Bægerbladene budte. Ingen overjordisk Stængel, men Rodstok eller krybende Udløbere.

α. Blomsterstilkene efter Blomstringen oprette. Griffelen oventil puklet, med skjævt endestillet Ar. Kapselen budt 3-kantet.

319. **V. palustris** L. (Eng-V.) H. 250; Drej. n. 263; F. D. 83; Rchb. III, 4491; H. N. VIII, 31.

Bladene nyreformede (eller nyre-hjerteformede), med utyde-

ļige Sideaarer; *Axelbladene* ægformede, frie; *Blomsterstilkene* (under Blomstringen) længere end Bladene, med 2 *Dækblade* nedenfor Midten; *Bægerbladene* budt-ægformede, med afrundede Tilhængsler af Længde med den næsten rette *Spore; Støvknappernes* Rum parallele, de 2 nedre med en kort, tyk, afrundet Spore.

Rodstokken krybende; Bld. glatte eller før Udviklingen svagt duunhaarede; Kr. blegt lila med viol. eller mørkrøde Aarer. 5.

I Moser (mellem Sphagnum) og fugtige Enge alm. udbredt.

320. **V. epipsila** [Ledeb. ind. sem. hort. dorp. 1820] (Tørv-V.) F. D. 2405; Fr. S. Veg. Sc. II, 556; V. scanica H. N. VIII, 32.

Bladene nyre-hjerteformede, med tydeligt og stærkt forgrenet Aarenæt; *Axelbladene* ægformede, frie; *Blomsterstilkene* (under Blomstringen) af Længde med Bladene, med 2 *Dækblade* ovenfor Midten; *Bægerbladene* ovale med afskaarne Tilhængsler, der ere kortere end den bøiede *Spore; Støvknappernes* Rum parallele, de 2 nedre med en kegleformet, bøiet Spore af Længde med Støvknapperne.

Rodstokken krybende, meget skjør; Bladene paa Underfladen duunhaarede, tilsidst næsten glatte. Kr. blaaagtigt lila, med mørkere Striber, næsten dobbelt saa stor som foreg. 5 (noget senere end foreg.).

I Moser paa tørvholdig Bund, især ved raadne Træstød, hidtil kun funden sporadisk: *Sjæll.*: Tryggerød-, Ordrup- og Lundehuus-Moserne! Bloustrød! Jonstrup Vang, Særløse ved Roeskilde, Brofelde ved Holbek (15), Sorø! ***Falst.*** Horreby Lyng (Benzon), ***F.*** Ollerup! ***J.*** ved Urup (2).

321. **V. uliginosa** [Schrad. n. journ. IV, 80] (Sump-V.) Fr. mant. 2, 51; Rchb. l. c. 4492; H. N. V, 27.

Bladene aflang-hjerteformede, rundtakket-saugtakkede; *Axelbladene* lancetformede, kirtlet-tandede, indtil ovenfor Midten sammenhængende med den vingede *Bladstilk; Blomsterstilkene* med Dækblade ovenfor Midten; *Bægerbladene* budte, med afskaarne Tilhængsler, der ere meget kortere end den budtkegleformede *Spore.*

Kronbl. store, lysviolette. 5.

I Tørvmoser, meget sjelden: *Bornh.* i Vallensgaards Mose (20). ⚑

β. Griffelen under Arret hagekrummet, Blomsterstilkene efter Afblomstringen udstrakte; Kapselen kugleformet.

322. **V. hirta** L. (Korthaaret V.) H. 249; Drej. n. 264; F. D. 618; Rchb. l. c. 4493; H. N. VIII, 30.

Rodstokken lodret eller skjæv, uden Udløbere; *Bladene* æghjerteformede, paa begge Flader haarede; *Axelbladene* smalt lancetformede, grønne, randhaarede; *Blomsterstilkene* med *Dækblade* (alm.) nedenfor Midten; *Kapselen* haaret; *Støvknappernes* Rum forneden frastaaende.

Bld. og især Bladstilke forstørres betydeligt efter Blomstringen; Kr. lugtløs, blegblaa eller lila, sjeldnere hvid (paa de senere Blomster 0). 4—5.

I aabne Skove og paa Bakker mellem Krat, hyppig i de fleste Egne af Danmark, men paa enkelte Steder (f. Ex. omkring Sorø) ikke bemærket.

323. **V. odorata** L. (Marts-V.) H. 249; Drej. n. 265; F. D. 309; Rchb. l. c. 4498; H. N. IV, 41.

Rodstokken med krybende Udløbere; *Bladene* nyreformethjerteformede, rundtakkede, glatte eller før Udviklingen svagt haarede; *Axelbladene* æg-lancetformede, hindeagtige, randhaarede; *Blomsterstilkene* med *Dækblade* ovenfor Midten; *Kapselen* som foreg.; *Støvknappernes* Rum forneden frastaaende.

Bld. alm. glindsende; Kr. mørk violet, vellugtende. 4.

β, *alba.* Blomsterstilkene duunhaarede, Kronbladene hvide med violet Spore.

I Udkanten af Skove, paa Græspletter og ved Gjærder i Nærheden af Byer, ikke sjelden. *β*, Grøfter udfor Slukefter!

bb. Den overjordiske Stængel udviklet, Bægerbladene spidse; Kapselen trekantet.

α. Stængelen ensidigt haaret.

324. **V. mirabilis** L. (Forskjelligblomstret V.) H. 252; Drej. n. 266; F. D. 1045; Rchb. l. c. 4504.

Stængelen opret; *de nedre Blade* nyreformede, *de øvre* bredt

hjerteformede, kort tilspidsede, svagt haarede, især langs Nerverne og Bladstilkene paa Ryggen; *Axelbladene**) lancetformede, tilspidsede, heelrandede (de hos Rodbladene sammenhængende med Bladstilken); *Dækbladene* nærved Blomsten; *Bægerbladene* spidse; *Sporen* budt, omtrent dobbelt saa lang som de afrundede Bægertilhængsler.

De først udviklede Blomster udgaae fra Rodstokken, ere fuldstændige, men frembringe ikke altid Frugt, de senere fra Stængelen frugtbærende, oftest med meget ufuldstændige eller ingen Kronblade. Kr. vellugtende, violet. 4—5.

I Skove og Krat sporadisk: *J.* Haslund Krat (Selmer), Haraldslund! *Sj.* Alindelille Fredskov! Borreveile (H.), Ledreborg! Boserup (Albrecht)! Jonstrup Vang (15), Krattet ved Ordrups Kongekilde, Kjøge Aas (9). I de andre Provindser ikke bemærket. |*

β. Stængelen glat eller alsidigt haaret.

325. **V. silvatica** [Fr. fl. hall. p. 64] (Skov-V.) Fr. mant. 3, p. 121; H. N. VI, 26; V. canina silvatica H. 251; V. silvestris Kit.; Drej. n. 268; Rchb. 4503; V. canina F. D. 1453 (?).

Rodstokken udskyder blomsterløse Bladknipper og opstigende Blomsterstængler; *Bladene* hjerteformede, de øvre kort tilspidsede, de nedre budte; *Bladstilkene* uvingede, flere Gange længere end de lancetformede, tilspidsede, fryndset-saugtakkede *Axelblade; Sporen* budt, udrandet, 2—3 Gange længere end Bægertilhængslerne, eensfarvet med *Kronen*; *Griffelen* i Spidsen bøiet, med en svag Haarkrands ved Bøiningen og et lidet sidestillet *Ar*; *Kapselen* spids.

Kr. blaaagtig-lila, lugtløs. (De tidligst udspringende Blomster frembringe hyppigt ikke moden Frugt og de sildigste mangle ofte Kronblade, ligesom hos flere af Slægten og typisk hos Nr. 324.) 5.

β, *macrantha* Fr. (V. Riviniana Rchb. 4502.) Kronen større, det uparrede Kronblad svagt udrandet, Sporen dobbelt saa lang som Bægertilhængslerne, hvidagtig.

---

*) Ved Undersøgelsen af Axelbladene hos Violarterne med overjordisk Stængel maa man benytte dem, der sidde paa Midten af Stængelen, som de fuldkomnest udviklede og mindst foranderlige.

I Skove og Krat alm. udbredt. *β*, med Hovedarten.

Anm. *V. arenaria* DC., som adskilles ved lavere og finere Stængler, som tilligemed Bladene ere duunhaarede, fløielshaaret Kapsel, er, saavidt mig bekjendt, ikke hidtil funden i Danmark, hvor den dog muligviis kunde findes paa sandige Bakker. Expl. samlede mellem Bramstedt og Ulzburg i Holsteen (Lehm.) findes i Hornemanns Herbarium.

326. **V. canina** L. (Mark-V.) H. 251, II, 144; H. N. IV, 42; V. ericetorum Schrad., Drej. n. 267; Rchb. 4501 *γ*.

Stænglerne udstrakte eller opstigende, ingen blomsterløse Bladknipper; *Bladene* aflang-ægformede, med hjerteformet Basis, budte, *Bladstilkene* uvingede, flere Gange længere end de lancetformede, tilspidsede, fryndset-saugtakkede *Axelblade; Sporen* fladtrykt, budt eller udrandet, dobbelt saa lang som Bægertilhængslerne, guulhvid; *Griffel* og *Ar* som hos foreg.; *Kapselen* budt.

Kr. blaa eller lila. 5—6.

β, *lucorum* Fr., Rchb. 4501 *δ*. Stænglerne langstrakte, Sporen grønlighvid.

γ, *minor*. Ingen overjordisk Stængel, Bladene bredere, Bladstilken lidet længere end Axelbladene. 1—3″ høi. (V. flavicornis Sm.; V. canina *β*, sabulosa Rchb. 4501 *α*).

Paa Bakker, udyrkede, tørre Marker og i Udkanten af Skove meget alm.; *β*, i Skove; *γ*, paa Lyngheder og tørre Fælleder.

Anm. *V. lancifolia* Thore, Rchb. 4506 (V. lactea Sm., E. B. 445), forskjellig ved længere, æg-lancetformede Blade, som ved Grunden ere afrundede eller afsmalnede i en oventil vinget Bladstilk, lange og tynde Blomsterstilke, smalere Kronbld., spids Kapsel, kunde muligviis findes her, da den er funden ved Hamborg (Sonder). Den ansees af Flere som en Var. af V. canina.

327. **V. stricta** [Hornem. oec. Pl. II, 145] (Rank V.) Fr. mant. 3 p. 124; Drej. n. 269; F. D. 1812; V. nemoralis Kütz.; V. lactea Nolt. nov.; Hans. Herb. No. 1163 (ikke Sm.); V. Ruppii Rchb. 4505.

Stængelen opret, 3-kantet, med Udløbere fra Rodstokken; *Bladene* fra en æg-hjerteformet Basis forlænget-lancetformede, nedløbende i den oventil vingede *Bladstilk*; de mellemste *Axelblade* halvt saa lange som Bladstilken, de øvre ligelange med denne, lancetformede, tilspidsede, fryndset-saug-

takkede; *Blomsterstilkene* meget længere end Bladene; *Sporen* lidet længere end Bægertilhængslerne.

Pl. bleggrøn, Kr. lys mælkblaa med bleg grønguul Spore. 5—6.

β, *humilis* Fr. lavere, med mere nedliggende Stængler.

Paa høie Enge og Strandfælleder, i Kratskove, sjelden: *Sj.* Vesterfælled (Schlichtkrull), Skjørringe Eng ved Storehedinge (Visby); *F.* Øxemose ved Hofmansgave og Kratskov ved Lunde pr. Odense (4, 18); *Loll.* ved Darket (5), Stokkemarke (19). *β*, Lunde (med Hovedarten (18). |*

Anm. De Expl. jeg har seet fra de angivne Voxesteder, stemme vel overeens med Fig. i F. D. og Beskrivelsen (cfr. Koch Syn. II, 93). Fra de ølandske Expl. af *V. persicæfolia* Schreb., Fr. H. N. IV, 43, *V. lactea* Rchb. 4507 (ikke Sm.), (som beskrives med kortere Spore, mindre nedløbende Bladstilk) formaaer jeg dog ikke tilstrækkeligt at adskille vore. De med V. stricta beslægtede Arter staae hinanden meget nær, ere i høi Grad foranderlige og derfor vanskelige at bestemme. Ogsaa har Hornem. indbefattet flere Arter under sin V. stricta, og som Hovedkilden til denne bør derfor citeres Fl. dan. 1812.

328. **V. pratensis** [Mert. & Koch D. Fl. II, 267] (Lavstænglet V.) Fr. mant. 3, p. 125; H. N. IV, 44; Rchb. 4507 b; V. pumila Vill., Gren. & Godr. fl. Fr., I, 180.

Stænglerne glatte, oprette eller opstigende, med Udløbere fra Rodstokken; *Bladene* bredt lancetformede, ved Grunden afrundede eller nedløbende i en vinget Bladstilk; *Axelbladene* bladagtige, de mellemste af Længde med eller længere end Bladstilken; *Blomsterstilkene* meget fine, længere end Bladene; *Sporen* omtrent af Længde med Bægertilhængslerne.

Lavere og finere end foreg. Blomsterne smaae, med blegblaae Kroner. 5—6.

Fugtige Pletter imellem Lyngen (Blemmelyng) i Knudsker Sogn paa Bornholm (8).

b. *Melanium* DC. De 4 øvre Kronblade opadrettede. Griffelen opstigende, med stort, krukkeformigt Ar. (⊙).

329. **V. tricolor** L. (Stedmodersblomst.) H. 253; Drej. n. 262; F. D. 623; Rchb. 4517.

Stængelen opstigende eller opret, grenet; *Bladene* ægformede eller æg-hjerteformede, de øvre elliptiske), rund-

takkede; *Axelbladene* lyreformet-fjersnitdeelte, med rundtakket Endeafsnit; *Sporen* længere end Bægertilhængslerne; *Kapselen* budt.

4—9. Var betydeligt i Henseende til Bladenes Form, Kronens Farve o. s. v. De vigtigste i vor Flora forekommende Former ere:

α, *vulgaris*. Kronbladene længere end Bægeret, lysblaa, det nedre ved Basis guult med sorte Striber.

β, *angustifolia!* Stgl. langstrakt, opret, Bladene linie-lancetformede, Axelbladene store, med linieformede, heelrandede Afsnit, Kronbladene som hos *α*.

γ, *hortensis*. Kronbladene længere end Bægeret, mørkviol. og var. med forskjellige Farver.

δ, *arenaria* Sond. Hamb. Fl. p. 137 (V. sabulosa Boreau, Puel & Maill. herb. loc. Fr. Nr. 213)? Stænglerne meget grenede, udstrakte, Bladene linie-lancetformede, Axelbladene næsten haandsnitdeelte, med meget smale Sideafsnit, Sporen lang og tynd, Kr. trefarvet, omtr. af Længde med Bægeret. (Er maaskee en egen Art).

ε, *arvensis* (V. arvensis Murr., H. 254; F. D. 1748; usædvanlig stort Expl.) Kronbladene kortere end Bægeret, hvide, det nedre ved Grunden guult med sorte Striber.

ζ, *syrtica*. Kronen som foreg., Bladene kjødfulde.

Paa tørre Marker og Bakker alm. udbredt. *α*, især paa Sandgrund og udyrket Mark; *β*, Borød ved Sorø! Jylland (5); *γ*, dyrkes i Haver og forekommer derfra forvildet; *δ*, Klitter ved Skagen (Drej.); *ε*, ogsaa paa Leerjord (især som Ukrud mellem Sæden); *ζ*, ved sandige Strandbredder.

36. Impatiens. Springfrø.

330. **I. noli tangere** L. (Springbalsamin.) H. 248; Drej. n. 270; F. D. 582; Rchb. fl. germ. V, 4483.

Stængelen opret med opsvulmede Led; *Bladene* ægformet-elliptiske, rundtakkede; *Blomsterstilkene* 1—4-blomstrede, kortere end Bladene; *Blomsterne* hængende; *Sporen* i Spidsen tilbagebøiet.

Stgl. skjør, meget saftig, Blst. lysgule med rødlig-brune Punkter. 7—8. ⊙.

Paa fugtig og løs Skovjord, ikke sjelden i Danmark.

37. Rhamnus. Vrietorn.

331. **R. catharticus** L. (Tvebo-V.) H. 269; Drej. n. 260; F. D. 850; H. N. II, 36.

Grenene modsatte, ende ofte i en Vedtorn; *Bladene* ægformede, ovale eller elliptiske, fiint saugtakkede, med 3 Sidenerver paa hver Side af Midtnerven; *Blomsterne* tvebo; 4 *Støvdragere*, *Arret* kløvet.

Bld. modsatte (paa de forkortede Grene knippestillede), ofte duunhaarede, Kr. grøn. 5—6. ♄.

I fugtige Kratskove ikke sjelden.

332. **R. Frangula** L. (Tvekjønnet V.) H. 270; Drej. n. 261; F. D. 278.

Grenene tornløse, ligesom Bladene spredte; *Bladene* ovale eller ægformet-elliptiske, budte med en kort Spids, heelrandede, med flere Nerver paa hver Side af Midtnerven; *Blomsterne* tvekjønnede; 5 *Støvdragere; Arret* udeelt.

Kr. hvidagtig. 6. ♄.

I Skove og Krat, især paa fugtig, tørvholdig Grund, alm.

38. Ribes. Ribs.

a. *Grossularia* DC. De støttende Blade (under Grenene) omdannede til Torne. Blomsterstilkene 1—3-blomstrede.

333. **R. Grossularia** L. (Stikkelsbær.) H. 275; Drej. n. 271; R. uva crispa F. D. 546.

Tornene enkelte eller tregrenede; *Bægeret* klokkeformet, med ovale, skident røde Flige; *Kronbladene* omvendt-ægformede, rødlig-bleggrønne.

Bladene mindre end hos de følgende Arter; Bladstilkene randhaarede af grenede, i Spidsen kirtelbærende Haar. Bærrene hos den vilde Pl. lysgrønne, sjeldnere røde. 5. ♄.

α, *pubescens* (R. uva crispa L.) Frugtknuden svagt haaret, den modne Frugt glat.

β, *glandulosum* (R. Grossularia L.) Frugtknuden og den modne Frugt beklædt med Kirtelhaar.

I Kratskove og ved Gjærder alm. Forskjellige Former dyrkes i Haver paa Grund af de velsmagende Frugter.

b. *Ribesia* DC. Stængelen tornløs. Blomsterne i Klaser.

aa. Klaserne hængende, Dækbladene kortere end Blomsterstilkene. ☿.

334. **R. nigrum** L. (Solbær.) H. 275, Drej. n. 274; F. D. 556.

Bladene 3—5-lappede, paa Underfladen kirtlet-punkterede; *Dækbladene* sylformede; *Bægeret* duunhaaret med ovale Flige; *Kronbladene* ovale eller omvendt-ægformede.

Har en temmelig stærk og ikke ubehagelig Lugt. Blst. grønne, indv. violette, Bær sorte (af krydret Smag). 5—6. ♄.

I fugtige Skove, ved Bredderne af Bække og Aaer, sporadisk og ikke meget alm., hyppigst i det nordøstlige Sjæll. Dyrkes alm. i Haver.

335. **R. rubrum** L. (Ribs.) H. 272; Drej. n. 273; F. D. 967; H. N. IV, 57 (var.).

Bladene 3—5-lappede, paa Underfladen duunhaarede eller tilsidst glatte; *Dækbladene* ægformede; *Bægeret* glat, dets Flige tilligemed *Kronbladene* spadeformede.

Blst. grønne, Bær røde (syrlige), sjeldnere hvide (*β*, *leucocarpon*!). 5—6. ♄.

Paa lignende Steder som den foreg., men mere alm. udbredt. *β*, ved Rugtved i Vendsyssel (12). Dyrkes alm. i Haver under forskjellige Former i Henseende til Bærrenes Størrelse og Farve.

bb. Klaserne oprette, Dækbladene længere end Blomsterstilkene. Tvebo.

336. **R. alpinum** L. (Fjeld-R.) H. 274; Drej. n. 272; F. D. 968; H. N. XIII, 56.

Bladene 3-fligede med dybt og dobbelt saugtakkede Flige, paa Overfladen tiltrykt-haarede; *Klasestilkene* og de lancetformede *Dækblade* i Randen kirtelhaarede; *Bægeret* glat, med ægformede Flige; *Kronbladene* spadeformede.

♀ Klasen alm. faablomstret, med 5 golde Støvdr., ♂ Klasen mangeblomstret, med golde Støvveie. Blst. grøngule, Bær røde (smagløse). 5—6. ♄.

I høitliggende Skove, sjelden: paa ***Moens*** Klint i Mængde! ***Falst.*** i Krat ved S. Alslev (Koch), ***Bornh.*** (H.), forekommer desuden paa enkelte Steder i Kratskove (muligviis forvildet fra Haver, hvor den stundom dyrkes), f. Ex. ***Sj.*** Tryggerød Skov! ***J.*** Randers, Veile (7); ***Sl.*** Haderslev, Munkbrarup i Angel (16).

39. Hedera. Vedbende.

337. **H. Helix** L. (Almindelig V.) H. 277; Drej. n. 275; F. D. 1027; H. N. XIII, 39.

Stængelen klattrende med Hæfterødder; *Bladene* haandnervede, 3—5-fligede eller lappede, paa de blomsterbærende Grene ægformet-elliptiske, tilspidsede, heelrandede; *Blomsterne* i Skjærm; *Blomsterstilke* og *Bæger* duunhaarede.

Bld. læderagtige, mørkgrønne med hvide Aarer, glindsende. Blst. grønne, Bær sorte (9—10. Fr. modnes i det paafølgende Foraar). ♄.

I Skove og ved Gjærder ikke sjelden, især hyppig paa Lolland-Falster og Bornholm. Kun de ældre, op til Mure eller Træer fasthæftede Individer frembringe Blomster. De paa Skovbunden krybende Expl. blomstre ikke.

40. Glaux. Sandkryb.

338. **G. maritima** L. (Almindelig S.) H. 279; Drej. n. 227; F. D. 548; Rchb. fl. germ. XVII, tab. 1127; L. Herb. VIII, 160.

Bladene modsatte, ovale eller elliptiske, heelrandede, glatte; *Blomsterne* siddende i Bladhjørnerne (ros.).

2—6" høi. 6—7. ♃.

Ved Strandbredder, saavel paa Havstokken som paa Syltenge, alm. udbredt.

41. Illecebrum. Bruskbæger.

339. **I. verticillatum** L. (Krandsblomstret B.) H. 278; F. D. 335; H. N. XII, 60.

Stænglerne fremliggende; *Bladene* modsatte, omvendt-ægformet-kredsrunde, heelrandede; *Blomsterne* krandsstillede, siddende i Bladhjørnerne (hvide). 7—8. ⊙.

Paa sandige Veie og Overdrev, tørvholdig Bund, kun bemærket i de sydlige Egne af Landet: *Sl.* sporadisk, f. Ex. mellem Ø. Vedsted og Lystrup ved Ribe (6), Lygumkloster (28), Wanderup ved Flensborg! Bilskov og Lyrskov mellem Flensborg og Slesvig, Rendsborg (16), Lund ved Husum! ***Falst.*** ved Nykjøbing (H.). [*]

42. Thesium. Naalebæger.

340. **T. ebracteatum** [Hayne i Schrad. journ. 1800. I, p. 33] (Hørbladet N.). Drej. n. 277; Rchb. fl. germ. XI, 1158; H. N. XI, 56; T. pratense H. 279; F. D. 1205.

Stængelen fra en vandret, grenet Rodstok opstigende eller opret; *Bladene* linieformede, spredte; *Blomsterne* i Klase; *Blomsterstilkene* 1-blomstrede med et enkelt *Dækblad* under Blomsten, de øverste tomme *Dækblade* danne en Bladdusk; Blomsterdækket tragtformet, ved dets smalere Basis tilleddet til Blomsterstilken og det vedblivende Dækblad, dets Flige under Blomstringen aabne, efter samme med indbøiet Spidse; et bruskagtigt Korn ved Grunden af hvert Indsnit.

Rodtrævlerne forsynede med smaae vorteformede Udvæxter, ved hvilke den, (ifølge Undersøgelse af Mitten) nærer sig som Snylteplante paa andre Planters Rødder. 6—7. ♃.

β, subbracteatum (J. Vahl i Fr. S. Veg. Sc. p. 52) T. pratense Drej. n. 278. 2—3 Dækblade under Blomsten.

Paa græsklædte Bakker, sjelden og hidtil kun bemærket i ***Sjæll.***: Brede Bakker! Jonstrup Vang (14), Ballerup Mark ved Hareskoven (H.), Hornsherred (1). *β*, paa Brede Bakker med Hovedarten (27). [*]

II. Digynia.

43. Herniaria. Bridurt.

341. **H. glabra** L. (Almindelig B.) H. 281; Drej. n. 275 (bis); F. D. 529.

Stænglerne fremliggende; *Bladene* elliptiske eller ovale, med hindeagtige *Axelblade*, de nedre modsatte, de øvre, ligesom Grenene, afvexlende; *Blomsterne* smaae, danne tætte Nøgler i Bladhjørnerne; *Blomsterdækket* glat.

Stgl. ofte rodslaaende, beklædte med meget korte, nedadrettede Haar; Bld. glatte; Blst. grønne. 6—9. ♃.

β, subciliata (Babington man. p. 121). Bladene fiint randhaarede, Blomsterdækket udvendig haaret.

Paa tørre, især sandige Marker og Bakker, alm. udbredt. *β*, ***Sj.*** ved Bredderne af Tjustrup Sø! ***Falst.*** ved Bregninge (14), Søby paa ***Ære*** (10).

? 342. **H. hirsuta** L. (Stivhaaret B.) H. 282; Drej. n. 276.

Stænglerne fremliggende, tæt duunhaarede af udstaaende Haar; *Bladene* omvendt-ægformede, tilligemed *Blomsterdækket* stivhaarede, forøvrigt som foreg. 7—9. ♃.

Paa tørre Marker, angives af H. som funden paa Hastrup Mark ved Præstø (Badstüber), men muligviis beroer denne Angivelse paa en Forvexling med Afarten af foreg. *]

44. Beta. Bede.

343. **B. maritima** L. (Strand-B.) H. 292; Drej. n. 297; F. D. 1571; H. N. XIII, 67.

Stænglerne flere, fremliggende; *Rodbladene* ægformet-rudeformede, nedløbende i Bladstilken, i Randen bølgede, *Stængelbladene* lancetformede; *Blomsterne* i Ax, dannede af tæt samlede og forneden sammenvoxne, 2—3-blomstrede Nøgler, der ere kortere end *Dækbladene; Arrene* lancetformede. 7—8. ♃.

Ved Strandbredder, sporadisk og temmelig sjelden: ***J.*** paa Vestkanten (Beck), Tyvholm og Græsholm ved Frederikshavn (Dr.), Aarhuus! ***F.*** Langø ved Hindsholm! ***Sj.*** Reersø (Dr.), Korsør! Vresen mellem Nyborg og Langeland, ***Ære*** ved Ourehoved (H.), Halen ved Marstal (Bredsdorff). *]

† *B. vulgaris* L. (Rødbede). Enstænglet, *Stængelen* opret; *Rodbladene* budt ægformet-hjerteformede; *Stængelbladene* ægformet-rudeformede; *Blomsterstanden* som foreg., *Arrene* ægformede. ⊙ eller ⊙.

α, *Cicla* (B. cicla L.) Roden cylindrisk eller omvendt-kegleformet, Bladstilkene tykke.

β, *rapacea* Koch (Runkelroe.) Roden kjødfuld, roeformet (rød, guul eller hvid).

Dyrkes alm. i Haver (*α*) og i Marker (*β*).

45. Chenopodium. Gaasefod.

a. Frøene glandsløse.

344. **C. hybridum** L. (Hjertebladet G.) H. 284; Drej. n. 292; F. D. 2049.

Stængelen opret; *Bladene* hjerteformede, bugtet-tandede eller lappede, med tilspidsede Tænder; *Blomsterstanden* en oventil bladløs Top, dannet af udspærrede, qvastblomstrede Grene; *Frøene* grubet-punkterede.

Bld. alm. uden Meel. 7—8. ⊙.

Paa dyrket, løs Jord, f. Ex. omkring Byer, i Haver o. s. v. ikke sjelden, men sporadisk.

345. **C. urbicum** L. (Rank G.) H. 283; Drej. n. 291; F. D. 1148.

Stængelen rank opret; *Bladene* triangelformede, ved Grunden lidet nedløbende i Bladstilken, grovt-tandede; *Blomsterstanden* en forlænget, oventil bladløs Dusk, sammensat af tiltrykte, axblomstrede Grene; *Frøene* meget fiint punkterede; med budt Rand.

Bld. melede. 7—9. ⊙.

β, intermedium Koch (C. rhombifolium Mühlenb., Drej. n. 290.) Bladene bugtet-tandede, med tilspidsede Tænder.

Ved Gjærder, omkring Byer o. a. dyrkede Steder, sporadisk, men forekommer i alle Provindser. *β*, paa Ryddepladser, sjeldnere. (Exemplarer fra Helsingør (11), efter hvilke Beskrivelsen hos Drej. er affattet, forekomme mig tvivlsomme og synes snarere at henhøre til Blitum rubrum ifølge dens Habitus og de glindsende Frøe.

346. **C. murale** L. (Muur-G.) H. 284; Drej. n. 289; F. D. 2048.

Stængelen opstigende; *Bladene* ægformet-rudeformede, grovt og skarpt tandet-saugtakkede, med tilspidsede Tænder; *Blomsterstanden* en Top, sammensat af udspærrede, qvastblomstrede Grene med Blade til Spidsen; *Frøene* ophøiet punkterede, med skarpkjølet Rand.

Bld. melede. 7—9. ⊙.

Ved Mure og omkring Byer, ikke almindelig: *Sj.* Lyngby Kirkegaard! udenfor Nørre Port! Dragør paa Amager! Roeskilde (15)

Sorø! Korsør! Skjelskjør! *F.* Hofmansgave (18)! Svendborg! ***Sl.*** Gelting, Husum (16), ***Loll.*** Nakskov! ***Falst.*** Nykjøbing! o. fl. St. (14), ***Bornh.*** Rønne! ⚲

b. Frøene glindsende.

aa. De ældre Blade bugtet-tandede eller lappede.

347. **C. album** L. (Hvidmelet G.) H. 285; Drej. n. 286.

Stængelen opret; *Bladene* ægformet-rudeformede, bugtettandede, de øvre elliptiske, næsten heelrandede; *Blomsterstanden* en Top, sammensat af ax- eller qvastblomstrede, oventil bladløse Grene; *Frøene* jævne.

6—9. ⊙. Var. betydeligt i Henseende til Bladformen, Blomsterstanden o. s. v.

α, album. Bladene stærkt melede; Blomsterne i Ax.

β, viride (C. viride L., Drej. n. 275; F. D. 1150). Bladene lidet melede, svagt tandede eller næsten heelrandede; Blomsterne i Qvast.

γ, glomerulosum Hartm. (C. opulifolium Drej. n. 288.). Bladene tyndere, rundagtigt-ægformede, skarptandede, næsten 3-lappede; Blomsterstanden en Top med forlængede Grene og smaae, spredte Nøgler.

Omkring Byer, paa Gjødningspladser, i Haver o. a. dyrkede Steder meget alm. (*α* og *β*); *γ*, sjeldnere.

Anm. Om den ægte *C. opulifolium* Schrad. (H. N. XIV, 62) forekommer i Danmark, er mig ikke bekjendt. Den under dette Navn af Drej. beskrevne er neppe andet end en Form af foreg.

348. **C. ficifolium** [Sm. Fl. brit. I, 276.] (Figenbladet G.) Drej. n. 287.

Stængelen opret; *Bladene* fra en kileformet Basis spydformet 3-lappede, den midterste Lap forlænget, budt, bugtettandet, *de øvre Blade* linie-lancetformede, næsten heelrandede; *Blomsterstanden* som foreg., med qvastblomstrede Grene; *Frøene* fiint grubet-punkterede, mindre end hos foreg. 7—9. ⊙.

Paa lignende Steder som foreg., sjelden: Kastellet ved Kjøbenhavn! ⚲

bb. Alle Bladene heelrandede.

349. **C. polyspermum** L. (Tætfrøet G.) H. 287; Drej. n. 283; F. D. 1153.

Stængelen opret eller fremliggende, med udspærrede Grene fra Grunden af; *Bladene* elliptisk-ægformede eller ovale, budte eller spidse; *Blomsterne* nøgleformigt samlede i tæt- eller fjerntblomstrede, qvastformede Grene fra Bladhjørnerne; *Blomsterdækket* ved Frugtens Modenhed aabent; *Frøene* punkterede.

Bld. uden Meel. 7—9. ⊙.

β, acutifolium (Sm.) Bladene spidse, Grenene tætblomstrede, næsten axformede.

Omkring Byer og andre dyrkede Steder, især paa fugtig Grund: i de fleste Egne af Danmark ikke sjelden, hyppigst i det sydøstlige Jylland, Fyen og paa Øerne. *β*, med Hovedarten.

350. **C. Vulvaria** L. (Stinkende G.) H. 286; Drej. n. 284; F. D. 1152; C. olidum Curt.

Stængelen nedliggende eller opret, med vandret udstaaende Grene fra Grunden af; *Bladene* ægformet-rudeformede, budte; *Blomsterne* nøgleformigt samlede i tætblomstrede Grene fra de øvre Bladhjørner; *Blomsterdækket* ved Frugtens Modenhed lukket; *Frøene* fiint punkterede.

Har en stærk og meget ubehagelig Lugt. Hele Pl. graaagtig af et melet Overtræk. Frøene større og mere løst omsluttede af Frøgjemmet end foreg. 7—9. ⊙.

Paa dyrkede Steder, ved Møddinger og Ryddepladser, sjelden: *Sj.* Charlottenlund, Nørreport og Salpeterværket udenfor Østerport (H.), Jagtveien (17), Amager ved Götchens Batteri! *F.* Ryslinge (H); ***Bornh.*** Nexø (11).

46. Blitum. Jordbærspinat.

a. Blomsterdækket ved Frugtmodningen kjødfuldt, farvet (hvorved Nøglerne faae Lighed med Bær). 1 Støvdrager.

X 351. **B. capitatum** L. (Nøgenaxet J.) H. 8; Drej. p. 104.

Bladene spydformede, tandede; *Blomsterne* i rundagtige Nøgler, samlede i et oventil bladløst Ax; *Blomsterdækket* ved Modenheden purpurrødt. 6—8. ⊙.

Forvildet omkring Haver og dyrkede Steder, f. Ex. *Sj.* Bagsværd (H.), Valdby (Dr.); *J.* Randers (7). Har maaskee tidligere været hyppigere, da den angives som alm. af Kylling.

† *B. virgatum* L. (Axelblomstret J.) Drej. p. 104; H. N. VIII, 52.

Bladene spydformede, dybt tandede; *Blomsterne* i rundagtige Nøgler med Dækblade indtil Spidsen af Stængelen; *Blomsterdækket* ved Modenheden høirødt. 6—8. ⊙.

Som foreg. forvildet, f. Ex. Gram i Slesvig (1). [*

b. Blomsterdækket kortere end den modne Frugt, tørt (grønt eller farvet). 5 Støvdragere*).

aa. Arrene korte. ⊙.

352. **B. rubrum** [Rchb. fl. exc. p. 582] (Rød Gaasefod H.) Drej. n. 294; Chenopodium L., H. 282; F. 1149.

Stængelen opret; *Bladene* triangelformet-rudeformede eller spydformede, bugtet-tandede, de øvre lancetformede, spidse, ofte heelrandede; *Blomsterstanden* Ax eller Dusk (med Dækblade til Spidsen), sammensat af aflange, tætblomstrede Nøgler; *Frøene* smaae, glindsende, buJtkjølede i Randen.

Var. meget i Henseende til Bladenes Form og Indskjæringer. Har alm. en rød Farve, især paa Stgl. 7—9.

Paa dyrkede Steder og ved Strandbredder (især i stærkt leret eller gjødet Jordbund), alm. udbredt.

353. **B. botryoides** [Drej. fl. exc. p. 295 (undt. Voxest.)] (Drueblomstret G.) Chenopodium Sm., E. B. 2247; Nolt. nov. p. 24; Chenopod. rubrum δ, glomeratum og ε, crassifolium Moq. (DC. prodr. XIII, 2, p. 84).

Stængelen opret eller opstigende, med lange, udspærrede Grene nedentil; *Bladene* spydformet-triangelformede, budte, heelrandede eller med faae, korte Tænder; *Blomsterne* i en oventil bladløs Dusk, sammensat af forlængede, fjernblomstrede

---

*) Denne Afdeling hører hos L. og flere nyere Forff. til Chenopodium, fra hvilken Slægt den dog synes naturligt adskilt, skjøndt den vanskeligt kan sondres ved kunstige Kjendetegn. Med Fries og Koch har jeg beholdt den Meyerske Slægtsbegrændsning.

Nøgler; *Frøene* som hos foreg., men næsten dobbelt saa store. 8—9.

Ved Strandbredder i Dynd, udtørrede Marskgrøfter: ***Falst.*** ved Gjedsergaard (14); ***F.*** Langø ved Hindsholm! Øxemose ved Hofmansgave (27), Lyø, Avernakø (12); ***Æro*** (N.); Brandsø og Aarø i Lille Belt (28. 7.); ***Føhr*** (N.).

Anm. Exemplarerne fra de angivne Voxesteder, efter hvilke Beskrivelsen er affattet, afvige ved de anførte Kjendetegn og især ved Blomsterstanden altfor meget fra foreg. til at kunne være en Afart af denne, saaledes som flere Forff., og deriblandt Moquin-Tandon (l. c.) antage. Angives ogsaa fra Flaskekroen (Drej.), men de Expl., som jeg har seet derfra, synes at tilhøre en mindre Form af B. rubrum.

354. **B. glaucum** [Koch D. Fl. Suppl.] (Rundbugtet G.) Drej. n. 296; Chenopodium L., H. 286; F. D. 1151.

Stængelen opret eller nedliggende, med udspilede Grene; *Bladene* elliptiske eller lancetformede, fjernt og dybt rundbugtet-tandede, paa Underfladen blaagraae; *Blomsterne* i sammensatte, foroven bladløse Ax, dannede af korte, rundagtige, tætblomstrede Nøgler; *Frøene* jævne, glindsende (dobbelt saa store som hos de 2 foreg.), deels vandrette, deels lodrette. 7—9.

Ved Randen af Damme o. a. fugtige Steder, især omkring Landsbyer, alm. udbredt, sjeldnere ved Strandbredderne.

bb. Arrene forlængede. ♃.

355. **B. bonus Henricus** [C. A. Mey. i Ledeb. fl. alt. I, p. 11.] (Stolt Henrik) Drej. n. 293; Chenopodium L., H. 282; F. D. 579.

Stængelen opret; *Bladene* spydformede, heelrandede; *Blomsterne* i et sammensat, oventil bladløst Ax, dannet af tætsiddende og tætblomstrede, aflange Nøgler; *Frøene* jævne, glindsende.

Hele Pl., især i ung Tilstand, beklædt med Meel. 5—7.
Ved Gjærder og omkring Byer meget almindelig.

47. Chenopodina. Strand-Gaasefod.

356. **C. maritima** [Moq.-Tand. i DC. prodr. XIII, 2, 161.] Chenopodium L., H. 287; F. D. 489; Schoberia C. A. Mey., Drej. n. 281; H. N. IV, 50; Suæda Dumort.

Stængelen opret eller opstigende, fra Grunden af grenet;

Bladene spredte, halvt-valseformede, kjødfulde; *Blomsterne* i rundagtige, faablomstrede Nøgler i Bladhjørnerne fra Grunden af Stængelen og Grenene; *Frøene* glindsende.

α, vulgaris Moq. Stængelen udstrakt eller opstigende, fra Grunden af grenet, Frøene større.

β, erecta Moq. Stængelen opret, nedentil oftest ugrenet; Frøene mindre.

½—1′ høi, blaagraa (især *α*), ofte rødligt anløben (især *β*). 7—9. ⊙. De 2 Former, som begge forekomme i vor Flora, afvige fra hinanden i Udseende, ogsaa i dyrket Tilstand, og maa nærmere undersøges, da de muligviis ere 2 adskilte Arter.

Ved Strandbredderne, i leret Marskbund alm.

48. Kochia. Laaden Salturt.

357. **K. hirsuta** [Nolte nov. fl. hols. p. 24] Drej. n. 282; H. N. IV, 49; Salsola L., H. 293; F. D. 187.; Echinopsilon Moq.

Stængelen opstigende, fra Grunden af grenet; *Bladene* spredte, linieformede, budte, kjødfulde, haarede; *Blomsterne* parviis i Bladhjørnerne; *Blomsterdækkets* Tilhængsler kegleformede; *Frøene* glandsløse. 7—9. ⊙.

Ved Strandbredderne paa lignende Steder som foreg., men sjeldnere: ***Sj.*** ved Lammefjorden alm.! Skjelskjør (H.); ***F.*** mellem Nyborg og Holkenhavn (H.); ***Halvøen***: Ydre Bjerrum ved Ribe (6), Romø, Amrom, Beenshallig (N.), Schobüll ved Husum (16), Aarø, Femern, Ærø (N.), Dreiø (12), ***Loll.*** v. Bredfjed! ***Falst.*** ved Bøtø (5), Vaalse Nor (14). ☞

49. Salsola. Sodaurt.

358. **S. Kali** L. (Tornet S.) H. 292; Drej. n. 280; F. D. 818.

Stængelen med udspærrede Grene fra Grunden af; *Bladene* naaleformede, tornspidsede, kjødfulde (de nedre modsatte); *Blomsterne* enlige i Bladhjørnerne; *Blomsterdækket* under Blomstringen hindeagtigt, ved Frugtmodningen bruskagtigt med tilspidsede Flige og afrundede *Tilhængsler*.

Var. glat eller korthaaret. 7—8. ⊙.

Ved sandige Strandbredder alm.

50. Ulmus. Ælm.

359. **U. montana** [Sm. Fl. brit. I, p. 281] (Storbladet Æ., Ypern.) Fr. mant. 3, 19; F. D. 632 (U. campestris) og 2532; Rchb. fl. germ. XII, 1332; H. N. XII, 63; U. campestris H. 294; Drej. n. 279.

Bladene ægformet-elliptiske eller omvendt-ægformede, tilspidsede, ved Grunden skjæve, grovt og dobbelt saugtakkede, rue; *Blomsterne* næsten siddende, i en meget forkortet Halvskjærm; *Støvdragere* 5—6; *Vingefrugterne* glatte, ovale, i Spidsen svagt udrandede, Indskjæringen fortsættes i en Griffelkanal af Frøets Længde.

Blst. hyppigst rødlige. 4. (6. fr.) ♄.

Et hyppigt Træ i Plantager og omkring Byer, mindre alm. vildvoxende i Skove, f. Ex. ***Bornh.*** alm. paa Østkysten (i Granit-Terrainet); ***Sj.*** Boserup Skov (20), Borreveile (H.), Kulaas Skov i Odsherred! ***F.*** Keirup (H.) og fl. St. i det sydlige (12).

† 360. **U. campestris** [Sm. Fl. brit. I, p. 281] (Smaabladet Æ.) Fr. mant. 3, 18; F. D. 2531; Rchb. l. c. 1331.

Bladene ægformet-elliptiske, tilspidsede, ved Grunden skjæve, dobbelt-saugtakkede, rue eller næsten jævne; *Blomsterne* i en forkortet Halvskjærm (næsten siddende); *Støvdragere* 4—5; *Vingefrugterne* glatte, omvendt-hjerteformet-kredsrunde, dybt indskaarne; med Frøet umiddelbart under Indskjæringen.

Grenene spædere, Bladknopperne og Bladene mindre end hos foreg., Griflerne alm. mere udspærrede. Blst. bruunagtigt-grønne. $\frac{4}{2}$—$\frac{5}{1}$. (6. fr.) ♄.

β, suberosa Fr. l. c. [H. N. IV, 80; U. suberosa Ehrh., Schum. p. 84; Rafn 258; Rchb. l. c. 1333.] Barken paa Grenene korkagtig, vingeformigt udstaaende.

I Plantager omkring beboede Steder, sjeldnere end foreg. (neppe oprindeligt vildvoxende), f. Ex. flere Steder ved Kjøbenhavn! *β*, Kaningaarden ved Fuursøen (Schum.), Glacierne mellem Øster og Nørre-Port (19), mellem Ladegaarden og Falkoneeralleen! ⚹

† 361. **U. effusa** [Willd. prodr. fl. berol. n. 296] (Skjærmblomstret Æ.) Drej. p. 100; Rchb. l. c. 1337; H. N. IV, 81; U. pedunculata Poir.

Bladene som hos foreg., men duunhaarede paa Under-

fladen og jævne (ikke rue); *Blomsterne* stilkede (i Skjærm); *Støvdragerne* 6—8; *Vingefrugterne* randhaarede, elliptiske, dybt indskaarne; Frøet umiddelbart under Indskjæringen. 4. ♄.

Forekommer hist og her omkring Byer og Gaarde (oprindelig indført), f. Ex. *Sj.* Helsingør (21), mellem Lundehuset og Bernstorf! Vesterbro (10); *Sl.* Hollingsted i Angel (Hansen), Husum (F. Müll.) ✱

51. Vincetoxicum. Svalerod.

362. **V. officinale** [Moench, method. 717] (Hvidblomstret S.) Rchb. XVII, 1067; Asclepias Vincetoxicum L., H. 280; F. D. 849; Cynanchum R. Br.; Drej. n. 306.

Stængelen opret; *Bladene* modsatte, æg-hjerteformede, tilspidsede; *Blomsterne* i Qvaster fra Bladhjørnerne, *Blomsterstilkene* kortere end Bladene; *Kronens* Flige ægformede; *Bikronen* 5-lappet med budte Lapper.

Indeholder Mælkesaft. Kr. hvid med lysguul Bikrone. 6—7. ⊙.

I høitliggende Kratskove, paa Brinker: paa ***Bornh.*** og i det nordlige og nordøstlige ***Sjæll.*** alm., sparsommere mod S. f. Ex. Kjøge, Prambroen i Stevns Herred (9), Færø (H.); i de øvrige Provindser sjelden: ***F.*** Romsø ved Hofmansgave, Nyborg (H.); ***J.*** Buderupholm (H.). ✱

52. Cuscuta. Hørsilke.

a. *Epilinella* Pfeiffer. Bægeret næsten til Grunden 5-deelt, Arrene kølleformede.

363. **C. Epilinum** [Whe. Arch. der Apoth. Verein 8. p. 51] (Ager-H.) H. II, 131; Drej. n. 176; F. D. 1987; H. N. XII, 29.

Stængelen enkelt eller svagt grenet; *Kronrøret* kugleformet, dobbelt saa langt som Kraven, omtrent af Længde med Bægerfligene; *Bikronens* Skjæl oprette; tiltrykte til Kronrøret, med nedentil afrundede Mellemrum; *Kapselen* forneden 2-rummet.

Stængelen og Blomsterne bleggule, Hovederne med færre, men større Blst. end følg. 7—8. ⊙.

Snyltende Ukrud i Hørren, hist og her paa ***Oerne***, men ikke alm. og hidtil ikke bemærket i stor Mængde. Paa ***Halvøen*** sjelden: Leutmark i Angel (16).

b. *Cuscuta* Pfeiff. Bægeret 4—5-lappet (eller-fliget). Arrene traadformede. Kapselen heelt 2-rummet.

364. **C. europæa** L. (Gjærde-H.) H. 176; Drej. n. 177; F. D. 199; C. major DC.

Stængelen grenet; *Kronrøret* valseformet, af Længde med Kraven, meget længere end Bægerfligene; *Bikronens* Skjæl oprette, tiltrykte til Kronrøret, 2-kløvede med nedentil afrundede Mellemrum.

Stgl. traadformet, tilligemed Bæg. rødligt anløben. Kr. blegguul. 7—8. ⊙.

β, nefrens Fr. (C. Schkuhriana Pfeiff. i Bot. Zeit. 1846 p. 20?) Kronrøret uden Skjæl.

Snylteplante paa Urtica dioeca, Humulus, Salix og andre vedvarende og buskagtige Væxter ved Gjærder og i Kratskove, ikke sjelden, især hyppig i Sydsjælland, Fyen og paa Øerne.

Anm. Formen *β*, som efter Fries findes paa Vicia sativa, er maaskee en egen Art, som fortjener nøiere Undersøgelse. Da Pfeiffer (l. c.) citerer F. D. 199 til C. Schkuhr., har jeg anført denne Form her, skjøndt det ikke er mig bekjendt at den er funden i Danmark, og Mangelen af Skjæl paa Fig. i F. D. muligviis kunde hidrøre fra en Unøiagtighed ved Tegningen.

365. **C. Epithymum** [Murr. i L. syst. veg. ed. 15 p. 173] (Lyng-H.) Drej. n. 175; H. 177; F. D. 427 (slet); H. N. XII, 31; C. minor DC.

Stængelen grenet; *Bægerfligene* kortere end Kronen; *Kronrøret* valseformet, af Længde med Kraven og med *Bikronens* Skjæl, som ere sammenstødende i Spidsen og tillukkende Svælget, fryndsede, med smale, spidse Mellemrum forneden; *Støvknapperne* fremragende.

Stgl. haarfine, rødlige; Blst. mindre end hos de foreg., Bæg. rødligt, Kronerne hvide. 7—8. ⊙.

Snylteplante paa Calluna, Genista, Thymus, Helianthemum, ikke sjelden i *Halvoens* Hedeegne, især i den sydlige Deel, sjelden paa Øerne: *Sj.* Veirhøi i Odsherred! Tidsvilde, Ledreborg (H.), Sonnerup (Feddersen), Roeskilde (Rohde i Schlichtkrulls Herb.).

366. **C. Trifolii** [Babingt. man. 2 ed. p. 216] (Kløver-H.) E. B. Suppl. 2898.

Hovederne større og mere tætblomstrede, *Bikronskjællene*

smale, halvt saa lange som Kronrøret, med afrundede Mellemrum forneden; *Bægerfligene* af Kronrørets Længde, forøvrigt som foreg., men hele Planten af blegere Farve. 7—8. ⊙.

Snylteplante paa Græsmarker og især paa Kløver, i hvilken den danner rundagtige Pletter: *Sj.* Helsingør (21), Roeskilde (Valløe), Smaabakker mellem Christiansholm og Ordrups Krat (26); ***Falst.*** Næsgaard (Fangel), ***Loll.*** (Benzon); ***Thorseng*** ved Thaersminde (paa Trifol. pratense)! ***F.*** Ollerup (12), St. Jørgensgaard! ***J.*** Ødstedgaard (paa Achillea Millefol. og Græsarter (12).

53. Hydrocotyle. Vandnavle.

367. **H. vulgaris** L. (Almindelig V.). H. 304; Drej. n. 339; F. D. 90.

Stængelen krybende; *Bladene* skjoldformede, kredsrunde, rundtakket-lappede, længere end Blomsterstilkene; *Skjærmen* 4—6-blomstret, ofte flere Skjærme paa samme Skaft, krandsformigt fjernede fra hinanden; *Frugterne* udrandede i Spidsen og ved Grunden.

Pl. næsten glat. Bld. var. i Størrelse; Blst. meget smaae. 7—9. ♃.
I Tørvmoser, ved Søbredder og paa fugtige Enge, ikke sjelden i Danmark.

54. Eryngium. Mandstro.

368. **E. maritimum** L. (Strand-M.) H. 302; Drej. n. 341; F. D. 875; H. N. XIV, 23.

Bladene haandlappede med tornet-tandede Lapper, *de nedre* nyreformede, stilkede, *de øvre* omfattende; *Svøbbladene* bredt kileformede, 3—5-tornet-lappede, lidet længere end det rundagtigt-ægformede Hoved, de enkelte *Blomster* omgivne af tornetfligede *Dækblade*.

Hele Pl. blaagraa, Svøbbladene violet anløbne, Blst. blaae. 7. ♃.
Ved sandige Strandbredder (paa Havstokken), forekommer i alle Provindser, i Jyll. hyppigere paa Øst- end Vestkysten.

369. **E. campestre** L. (Bjerg-M.) H. 304; F. D. 554.

Bladene dobbelt- eller tredobbelt-fjersnitdeelte, med tornettandede Afsnit; *Rodbladene* stilkede; *Stængelbladene* med en øreformet, tornet Skede omfattende; *Svøbbladene* linie-lancetformede,

tornspidsede, meget længere end det rundagtige Hoved; *Dækbladene* ved Blomsterne udeelte; *Bægeret* længere end Kronen.

Hele Pl. graagrøn, Blst. skident-hvide. 7—8. ♃.

Sandige Bakker, meget sjelden: *J.* i Vendsyssel og ved Viborg (Rafn), ikke funden i de senere Aar. ✱

55. Sanicula. Sanikel.

370. **S. europæa** L. (Skov-S.) H. 305; Drej. n. 340; F. D. 283.

Bladene haandsnitdeelte med saugtakkede, i Spidsen 3-lappede Afsnit; *Skjærmen* dobbelt sammensat, med uligelange *Straaler; Smaaskjærmene* danne et rundagtigt Hoved.

1' høi. Kr. rødlig-hvid. 6—7. ♃.

I Skove almindelig, sjeldnere i det nordl. Jyll. (efter H.).

56. Bupleurum. Hareøre.

371. **B. tenuissimum** L. (Smalbladet H.) H. 306; Drej. n. 323; F. D. 1090; H. N. I, 27.

Stængelen grenet fra Grunden af, med opstigende eller nedliggende Grene; *Bladene* linie-lancetformede, tilspidsede, heelrandede; de endestillede *Skjærme* alm. 3-straalede, de sidestillede ufuldstændige; *Smaaskjærmene* 3—5-blomstrede; *Blomsterne* siddende, kortere end de sylformede *Svøbblade; Frugten* kornet-ru.

Stgl. traadformede, 2—8'' lange. 7—8. ⊙.

Paa Syltenge og Strandfælleder sporadisk og ikke alm., men bemærket i alle danske Provindser; sjeldnere i det Indre af Landet, f. Ex. *F.* ved Skjoldemose (12). ✱

† 372. **B. rotundifolium** L. (Rundbladet H.) H. 306; F. D. 2408.

Stængelen opret; oventil grenet; *de øvre Blade* ægformede, gjennemvoxne af Stængelen, *de nedre* ovale, omfattende; *Skjærmen* mangestraalet; *Storsvøb* 0; *Smaavøbets* Blade ægformede, braadspidsede; efter Blomstringen sammensluttende omkring Frugterne; *Frugten* med ophøiede Striber mellem Ribberne.

½—1' høi. 6—7. ⊙.

Ukrud i Haver paa ***Ærø*** (10); ligesaa i Haver og Marker ved Christianshavn (Visby). Angives desuden som Ukrud mellem Sæden fra ***Møen*** (Kyll.); ***Falst.*** ved Corselitze (H.), men er ikke funden paa disse Steder i de senere Aar. ⁜

57. Helosciadium. Skjærmlille.

373. **H. inundatum** [Koch umb. p. 126] (Svømmende S.) Drej. n. 324; H. N. I, 26; Sison L., H. 325; F. D. 89.

De nedsænkte Blade dobbelt kamdeelte, med haarformede Flige, *de øvre* fjersnitdeelte med kileformede, 3—5-fligede Afsnit; *Skjærmene* modsatte Bladene, 2-straalede uden *Storsvøb*; *Smaasvøbet* faabladet.

Naar den voxer paa tør Grund er Stgl. heelt krybende og uden haardeelte Bld., i Vand bliver Stgl. forlænget, svømmende og alle Bld. haardeelte (*β, fluitans* Fr. H. N. VIII, 18). 6—8. ♃.

I Tørvgrave, Hedemoser og ved Randen af Gadekjær eller Søer: paa Øerne sporadisk, hyppigere paa ***Halvøen*** (især i den midterste og vestlige Deel) og paa ***Bornholm***. *β*, Tørvgrave ved Skodborg V. for Kolding! ⁜

374. **H. repens** [Koch l. c.] (Krybende S.) H. N. XIII, 42; Sium Jacq., H. 324; F. D. 1514.

Stængelen krybende; *Bladene* fjersnitdeelte, med rudeformet-ægformede, uregelmæssigt tandet-lappede Afsnit; *Skjærmen* 4—7-straalet med *Storsvøb* og fleerbladet *Smaasvøb*.

7—8. ♃.

I Sumpe og Tørvmoser, hidtil kun funden i ***Fyen*** ved Midskov paa Hindsholm (4). ⁜

58. Apium. Selleri.

375. **A. graveolens** L. (Have-S.) H. 341; Drej. n. 325; F. D. 790.

Bladene fjersnitdeelte, de øvre enkelt eller dobbelt haandsnitdeelte; *Afsnittene* rudeformede eller kileformede, i Spidsen tandet-lappede; *Skjærmen* kortstilket, dens *Straaler* 6—12 eller flere.

Bld. glatte, glindsende, mørkgrønne, Pl. har en stærk Lugt, som i tørret Tilstand længe vedligeholder sig. 7—9. ⊙.

Ved Strandbredder mellem Tang og i feed Marskbund, sporadisk

og ikke alm., forekommer i alle danske Provindser, især i *Sydsjælland*, *Fyen* og paa *Øerne*. Dyrkes i Haver for Rodens og Bladenes Skyld.

Petroselinum. Persille.

† *P. sativum* Hoffm. (Have-P.) E. B. Suppl. tab. 2793; Apium Petroselinum L. Bladene 2—3-dobbelt fjersnitdeelte, Afsnittene smalt-lancetformede, (paa Rodbld. kileformede) hele eller fligede; Skjærmen mangestraalet. 6—7. ⊙.

Dyrkes alm. i Kjøkkenhaver.

59. Ægopodium. Sqvalderkaal.

376. **Æ. Podagraria** L. (Almindelig S.) H. 342; Drej. n. 326; F. D. 670.

Rodstokken med krybende Udløbere; *de nedre Blade* 2—3-dobbelt, *de øvre* enkelt haandsnitdeelte; *Hoved-* og *Smaaafsnittene* 3, stilkede, de sidste ægformede med skjæv Basis, tilspidsede, saugtakkede; *Skjærmene* 12—20-straalede, den midterste frugtb., de øvrige golde.

Kr. hvide. 6—7. ♃.

I Skove og ved Gjærder, især i Haver et almindeligt og besværligt Ukrud.

60. Carum. Kommen.

377. **C. Carvi** L. (Almindelig K.) H. 337; Drej. n. 327; F. D. 1091.

Bladene dobbelt fjersnitdeelte, *Afsnittene* fligede eller snitdeelte med smalt linieformede Afsnit; *Storsvøbet* 1-bladet eller 0, *Smaasvøbene* 0.

Frugterne krydrede. Kronerne hvide. 5—6. ⊙.

β, atrorubens! Krone og de øvre Bladskeder purpurrøde.

Paa Enge, Græsgange og ved Gjærder alm. Dyrkes som Handelsplante. *β*, ved Ladegaardsaaen udenfor Kjøbenhavn (5), Ordrups Mose!

61. Pimpinella. Pimpinelle.

378. **P. magna** L. (Stor P.). H. 340; Drej. n. 328; F. D. 1155; H. N. II, 41.

Stængelen kantet, furet, fleerbladet; *Bladene* fjersnitdeelte;

Afsnittene æg-hjerteformede, saugtakkede eller fligede; *Griflerne* længere end Frugtknuden og af Længde med den ovale *Frugt.*

Kr. hvide, var. (β, *rosea* Koch) med rosenrøde Kr. 6—7. ♃.

Paa Enge og i fugtige Kratskove: i det nordvestlige ***Sjæll.*** ikke sjelden: mod S. ved Nestved (H.); ***Falst.*** Gaabense! ***Loll.*** alm. (14); ***F.*** Bogense; ***J.*** Ebeltoft (H.); ***Als*** alm.! ***Sl.*** Høyer, Kappel, Klappschau ved Slesvig (16); β, med Hovedarten, f. Ex. Enge ved Leersøen! *

379. **P. Saxifraga** L. (Almindelig P.) H. 338; Drej. n. 329; F. D. 669.

Stængelen trind, stribet, med bladløse Skeder foroven; *Rodbladene* fjersnitdeelte, med ægformede, saugtakkede eller fligede Afsnit, *Stængelbladene* dobbelt fjersnitdeelte; *Griflerne* kortere end Frugtknuden og den ægformede Frugt.

Skjærmene før Udspringningen nikkende. Kr. hvide (var. ros. ligesom foreg.) 7—8. ♃.

β, *dissectifolia* Wallr. Bladene fjersnitdeelte, med linieformede Afsnit.

Paa Grøftevolde, Græsmarker og Bakker, alm. udbredt. β, med Hovedarten.

Anm. P. nigra Willd. (H. 340) med tæt duunhaarede *Blade*, Grene og Blomsterstilke, *Roden* tyk, indeholdende en ved at udsættes for Luftens Paavirkning blaaagtig Saft, er angivet fra Immingsted pr. Husum (F. Müll.) og med Tvivl fra Ærø (Bendtsen, 12). — Jeg har ikke seet danske Expl. af denne Art, men da den findes saavel i Skåne som i Holsteen, er det rimeligt at den ogsaa forekommer her, og den anbefales derfor til nöiere Eftersøgning.

62. Cicuta. Gifttyde.

380. **C. virosa** L. (Vand-G.) H. 328; Drej. n. 330; F. D. 208.

Rodstokken afdeelt ved Tværskillerum; *Rodtrævlerne* traadformede; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* linie-lancetformede, saugtakkede; *Storsvøbet* 0 eller faabladet; *Smaasvøbbladene* talrige, sylformede.

Stgl. tyk, huul, 2—4' høi. Kr. hvide. Giftig. 7—8. ♃.

I Moser, ved Sø- og Aabredder ikke sjelden.

63. Falcaria. Seglblad.

381. **F. Rivini** [Host fl. austr. I, 381] (Langfinnet S.) Sium Falcaria L., H. 324; F. D. 1749; H. N. II, 40; Critamus Falcaria Rchb.

Bladene haandsnitdeelte, det midterste Afsnit 3-deelt, Sideafsnittene 2—3-deelte, med langstrakt-linieformede, fiint og skarpt saugtakkede Afsnit, nedløbende i den vingede Smaabladstilk; *Stor-* og *Smaasvøb* fleerbladede.

Kr. hvide. 7—8. ♃.

Paa Marker mellem Sæden, sjelden: *Loll.* mellem Vesterborg og Vedby, Rubjergmark ved Juellinge (19). (Angives af H. fra Færgegaarden ved Femern-Sund, muligviis i Holsteen og ikke paa den slesvigske Ø Femern). ☞

64. Sium. Mærke.

382. **S. latifolium** L. (Bredbladet M.) H. 322; Drej. n. 331; F. D. 246.

Rodstokken krybende; *de nedre Blade* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; de sidste Afsnit linieformede, *de øvre Blade* enkelt fjersnitdeelte med lancetformede, skarpt og ligeligt saugtakkede Afsnit; *Stor-* og *Smaasvøbene* fleerbladede med lancetformede, hele Blade; *Frugtens* Sideribber randstillede; *Oliekanalerne* tydelige udenpaa Frøgjemmet.

3—5' høi. Bladstilkene paa de nedsænkte Bld. leddede. Kr. hvide. 7—8. ♃.

Ved Bredderne af Søer, Aaer og Kjær, alm. udbredt.

383. **S. angustifolium** L. (Smalbladet M.) H. 322; H. N. I, 25; Berula Koch, Drej. n. 332; Sium nodiflorum F. D. 247.

Rodstokken krybende; *Bladene* fjersnitdeelte; *Afsnittene* ægformet-elliptiske, dybt og uregelmæssigt saugtakkede (ved Grunden ofte fligede); *Skjærmene* kortstilkede, modsatte Bladene; *Svøbene* fleerbladede, med lancetformede, i Storsvøbet alm. indskaarne Blade; *Frugten* med svage Ribber, Sideribberne indenfor Randen; *Oliekanalerne* ikke tydelige udenpaa Frøgjemmet.

1—3' høi. Kr. hvide. 7—8. ♃.

Ved Grøfter, Bække og Kilder alm. udbredt. ☞

65. Oenanthe. Klaseskjærm.

a. Roden dannet af knippestillede, kjødfulde Trævler; Frugten bredest oventil.

384. **Oe. fistulosa** L. (Vand-K.) H. 325; Drej. n. 335; F. D. 846; H. N. II, 39.

Rodtrævlerne kølleformet-aflange og traadformede; *Rodstokken* med Udløbere; *Rodbladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Stængelbladene* enkelt fjersnitdeelte med linieformede, budte Afsnit, Udløbernes Blade dobbelt fjersnitdeelte med omvendt-ægformede, 2—3-lappede Afsnit; *Bladstilken* opblæst-huul, længere end Pladen; den først udviklede *Skjærm* 2—3-straalet med frugtbare Blomster, (Smaaskjærmene i Frugttilstanden kugleformede), de senere 4—10-straalede med ufrugtbare Blomster; *Frugten* kantet, omvendt-kegleformet, kortere end de vedblivende *Grifler*.

Pl. af en blaagrøn Farve. Kr. rødlig-hvide. 7—8. ♃.

I og ved Randen af Aaer, Grøfter og Kjær, alm. udbredt.

385. **Oe. Lachenalii** [Gmel. fl. bad. I, p. 678] (Eng-K.) Drej. 336; Oe. pimpinelloides Sm., H. 325; F. D. 1454 (ikke L.).

Rodtrævlerne forlænget-kølleformede (og nogle traadformede); *Rodbladene* dobbelt fjersnitdeelte med aflange eller kileformede, budt 2—3-lappede Afsnit, *de nedre Stængelblade* 2—3-dobbelt, *de øvre* enkelt fjersnitdeelte, med smalt linieformede, spidse Afsnit; *Bladstilken* kortere end Pladen; *Skjærmene* 6—12-straalede, de ydre Blomster i Smaaskjærmene langstilkede, ufrugtbare, de indre frugtbare, næsten siddende (Smaaskjærmene i Frugttilstanden halvkugleformede); *Frugten* omvendt-ægformet, længere end de vedblivende *Grifler*.

Rodbladene henvisne meget tidligt. Kr. rødlig-hvide. 7—8. ♃.

Paa Enge, især i Nærheden af Stranden, sjelden: *Sj.* Tappernøie, Evenet ved Præstø, Gaunø, Kongebroen ved Korsør (H.); ***Falst.*** (Kyll.), Nøisomhed ved Nykjøbing (14), ***Thorseng*** ved Stioul (9); ***F.*** Svendborg (11), Langø ved Hindsholm! ***J.*** Palsgaard (H.); ***Sl.*** Gjenner (28), Aabenraa (N.), Bæverør ved Gelting (16), Husum (H.).

b. Roden dannet af krandsstillede, traadformede Trævler. Frugten smalere oventil.

386. **Oe. Phellandrium** [Lam. fl. fr. 3 p. 432] (Billebo-K.) Drej. n. 337; Phellandrium aquaticum L., H. 327; F. D. 1154.

Rodstokken med Udløbere; *Stængelen* grenet; *Grenene* udspærrede; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* udspilede, omvendt-ægformede eller elliptiske, dybt-fligede, med

lancetformede Flige, de nedsænkte Blade med haarformede Afsnit; *Skjærmen* mangestraalet; alle *Blomsterne* i Smaaskjærmene stilkede; *Frugten* ægformet-elliptisk.

2—3′ høi. Giftig. Kr. hvide. 7—8. ♃.

I Søer, Damme og Tørvgrave alm. udbredt.

Anm. At eftersøge *Oe. conioides* (Phellandrium conioides Nolt. i Hansens Herb. N. 1215), hvis nøiere Beskrivelse af Forf. (Index sem. hort. Kilon.?) er mig ubekjendt. Den ligner i Udseende endeel Conium maculatum og synes især forskjellig fra foreg. ved større Blade med bredere og grovere Flige, samt ved dobbelt saa store, lancetformede Frugter. Den er funden i Holsteen (Nolt.) og findes muligviis ogsaa i det egenlige Danmark. (Frugter af Expl. fra Ollerup i Fyen (12), synes at høre herhen).

66. Libanotis. Hjorterod.

387. **L. montana** [All. fl. ped. 2. p. 30] (Laaden H.) H. N. XII, 45; L. vulgaris DC., Drej. n. 338; Athamanta Libanotis L., H. 314; F. D. 754.

Stængelen kantet, furet; *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* halvfinnede med elliptiske, braadspidsede Flige; det nedre Par Afsnit tiltrykte til Bladstilken; *Stor-* og *Smaasvøb* fleerbladede.

Hele Planten, især Frugter og Blomsterstilke, duunhaarede; Rodhalsen beklædt med de trævleformede Rester af henvisnede Bladskeder. 1—3′ høi. Kr. hvid eller rødlig. 7—8. ♃.

Paa Skrænter imod Stranden, sandige Bakker, sjelden og sporadisk: *Sj.* Jægersborg, Valdbygaard (H.), Reersø (Dr.), Nexelø, Odsherred mellem Overby og Ebbelykke (H.); nordl. *Samsø* (Jacobsen); *F.* Fyenshoved (H.); *Sl.* Gram (16), Svanskilde (H.); *Loll.* Kramnitze Odde ved Rødby Fjord!

67. Haloscias. Lostilk.

388. **H. scoticum** [Fr. S. Veg. Sc. p. 180] (Skotsk L.) H. N. XI, 28; Ligusticum L., H. 319; F. D. 207.

Bladene dobbelt 3-koblede; *Afsnittene* rudeformet-elliptiske, foroven grovt og uregelmæssigt saugtakkede (Sideafsnittene skjæve); *Stor-* og *Smaasvøbbladene* 5—7, uligestore, tiltrykte.

Stgl. stribet, nedentil rødlig, 1—2′ høi. Pl. glat, Bld. glindsende. Kr. hv. 7. ♃.

Ved Strandbredder meget sjelden: *J.* Tyvholm og Græsholm ved Frederikshavn (Dr.), Løkken (H.); *Loll.* ved Rødby (F. D.)?

68. Æthusa. Halvsvøb.

389. **Æ. Cynapium** L. (Vild Persille). H. 329; Drej. n. 334; F. D. 1991.

Bladene 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* halvfinnede med lancetformede Flige; *Storsvøbet* 0, *Smaasvøbbladene* alm. 3, linieformede, nedhængende, ensidige, længere end Smaaskjærmene; *Bugfladens Oliekanaler* foroven sammenstødende, nedentil (ovenfor Basis) bueformigt nærmede til hinanden (ikke sammenløbende).

Giftig. 1' høi. Bld. glatte, mørkgrønne, af en svag, men ubehagelig Lugt. Kr. hvide. 6—9. ⊙.

β, pygmæa Koch (Æ. segetalis Boenn.) 2—6" høi, de nedre Blade 3-koblede, med budte Flige, Smaasvøbene korte, Blomsterstilkene lidet længere end Frugten.

Almindeligt Ukrud i Haver, *β*, mellem Sæden.

69. Cnidium. Brændeskjærm.

390. **C. venosum** [Koch umb. 199] (Fiinbladet B.) Drej. n. 333; H. N. IV, 30; Selinum lineare Schum. p. 95; H. 314; F. D. 1330; Selinum silvestre L. sp.

Stængelen trind, stribet; *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte, med forlængede *Bladskeder* (ingen Bladstilk paa Stængelbladene); *Afsnittene* linieformede, spidse, med ophøiet Midtnerve paa Underfladen; *Svøbbladene* børsteformede, Smaasvøbet af Smaaskjærmens Længde.

1—2' høi. Kr. hvide. 7—9. ♃.

Paa høie Enge, ved Gjærder, mellem Krat, meget sjelden; ***Sjæll.*** Sundbyvester (19) og Kongelunden paa Amager! Vesterfælled og Flaskekroen! ***F.*** Strandbredder ved Svendborg (H.); ***J.*** Bjørum Skov (Beck). ⁂

70. Peucedanum. Svovlrod.

391. **P. palustre** [Moench meth. 82] (Kjær-S.) Drej. n. 317; Selinum L., H. 312; F. D. 257 og 412 (S. silvestre); Thysselinum Hoffm., Koch. Syn. II, 336.

Stængelen furet; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Smaaafsnittene* hele eller dybt deelte, med linie-lancetformede, braad-

spidsede Flige; *Stor-* og *Smaasvøbbladene* talrige, lancetformede, nedbøiede, i Randen hindeagtige; *Skjærmens Straaler* ensidigt duunhaaret rue; *Oliekanalerne* paa Bugfladen ikke synlige udenpaa Frøgjemmet.

3—5' høi. Bladenes Flige og især Svøbbladene i Randen rue, forøvrigt glat. Kr. hvide. 7—8. ♃.

I Tørvmoser, paa fugtige Enge, mellem Krat, alm. udbredt.

392. **P. Oreoselinum** [Moench meth. 82] (Udspilet S.) H. N. II, 38; Athamanta L., H. 315; F. D. 1750.

Stængelen trind, stribet; *Bladene* 3-dobbelt fjersnitdeelte, med langstilkede, stivt udspilede eller næsten tilbagebøiede Afsnit; *Smaaafsnittene* elliptiske, indskaaret-tandede; *Stor-* og *Smaasvøbene* mangebladede, med linieformede, nedbøiede Blade; *Oliekanalerne* paa Bugfladen synlige udenpaa Frøgjemmet.

1—3' høi. Kr. hvide. 7—8. ♃.

Paa Bakker, høie Enge: i det egenlige Danmark kun funden paa *Bornh.*: Duebjerggaard i Almindingen (8), Kleven (Feddersen), Almegaard nær Rønne (20). (I Holsteen Nolte). ☞

71. Heracleum. Bjørneklo.

393. **H. Sphondylium** L. (Almindelig B.) H. 317; Drej. n. 319; F. D. 2406 (H. S. *β,* australe Hartm.)

Stængelen furet; *Bladene* enkelt eller dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* snitdeelte, halvfinnede eller lappede med uregelmæssigt tandet-saugtakkede Lapper (eller Flige), *Smaaskjærmene* flade, de ydre *Kroner* større; *Frugtknuden* duunhaaret; *Frugten* oval, svagt udrandet, tilsidst glat.

3—5' høi, stivhaaret-ru. Kr. hvide eller rødlige. 6—8. ⊙.

Var. betydeligt i Henseende til Smaabladenes Form og Indskjæringer. Den meest afvigende Form er:

β, elegans Koch. Bladene dobbelt fjersnitdeelte, med forlænget-lancetformede, langt tilspidsede Afsnit.

Paa Enge, ved Gjærder og i Udkanten af Skove, meget alm. *β,* sjeldnere: f. Ex. ved Sorø! Bakkerne ved Ørholm og Brede (H.), *Bornh.* ved Helligdommen i Rø Sogn (19).

*394. **H. sibiricum** L. (Sibirisk B.) Fr. mant. 2, 16; H. N. IV, 29; Drej. i Krøy. Tidsskr. III, 414.

Smaaskjærmene hvælvede; *Kronerne* omtrent ligestore, grøngule; *Frugtknuderne* og de rundagtigt-ovale, dybt udrandede *Frugter* glatte, forøvrigt som foreg.

Var. ligesom foreg. i Henseende til Bladene. 6—8. ⊙.

Paa lignende Steder som den foregaaende Art. Jeg har ofte fundet Former, som svare til Beskrivelsen hos Fr., men hyppigere saadanne, der syntes at danne en Overgang til H. Sphondylium. (Saa udmærket som den forekommer i den nordsvenske Flora har jeg aldrig seet den hos os. Dens Fordeling og bestemtere Begrændsning fra foreg. bør nærmere iagttages). !*

72. Pastinaca. Pastinak.

395. **P. sativa** L. (Almindelig P.) H. 335; Drej. n. 318; F. D. 1206; L. Herb. VI, 120.

Stængelen kantet, furet; *Bladene* fjersnitdeelte, de nedre ofte dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* æg-lancetformede, grovt saugtakket-lappede, glindsende, glatte eller paa Underfladen svagt duunhaarede; *Svøb* 0; *Frugterne* kredsrund-ovale.

2—3' høi. Roden (i det første Aar) spiselig. 7—8. ⊙.

β, silvestris. Bladene paa begge Flader duunhaarede.

Ved Veie, omkring Byer, paa høie Enge o. s. v. alm. udbredt i *Sjæll.* (især omkring Kjøbenhavn) og paa *Moen*; i mange Egne sparsom, synes f. Ex. at mangle paa Bornholm, og ofte kun forvildet, da den dyrkes i Haver. *β*, med Hovedarten, f. Ex. ved Pesthuset udenfor Kjøbenhavn!

73. Anethum. Dild.

† 396. **A. graveolens** L. (Have-D.) H. 336; F. D. 1572.

Stængelen trind, stribet; *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte, med linieformet-traadformede *Afsnit; Svøb* 0.

1—3' høi, glat, blaagrøn. Har en stærkt krydret Lugt. 7—8. ⊙. Dyrkes i Haver og forekommer derfra hist og her forvildet.

74. Imperatoria. Storskjærm.

╳ 397. **I. Ostruthium** L. (Mesterrod.) H. 335; H. N. V, 13; Peucedanum Koch.

Stængelen trind, stribet; *Bladene* 3-koblede; *Afsnittene* dybt 2-deelte, med ægformede eller elliptiske, skarpt og dobbelt saugtakkede Afsnit; *Bladskederne* store; *Storsvøb* 0; *Smaasvøb-*

bladene børsteformede, hurtigt affaldende; *Frugterne* kredsrunde.

2—4' høi, glat, med store, mangestraalede Skjærme.

Angives af Kylling fra **Bornholm**, hvor den endnu dyrkes i Bønderhaver (20), og muligviis aldrig har været vildvoxende.

75. Levisticum. Løvstikke.

† 398. **L. officinale** [Koch umb. p. 101] (Almindelig L.) Drej. p. 114; Ligusticum Levisticum L., H. 318; Hayne Arzn. I, 82 c. tab.

Stængelen trind, stribet; *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* kileformet-rudeformede, i Spidsen tandet-lappede; *Svøbbladene* lancetformede; *Blomsterstilkene* meget korte.

4—5' høi; Stgl. blaadugget, Bld. glindsende, Kr. gule. Har en stærk og gjennemtrængende Lugt, omtrent som Selleri. 7—8. ♃.

Dyrkes hist og her i Bønderhaver og forekommer forvildet, f. Ex. *Sj.* i Hammermølleskoven ved Helsingør! *F.* Lykkesholms Skov; *J.* ved Nørre Tranders (H.).

76. Selinum. Seline.

399. **S. Carvifolia** L. (Kommenbladet S.) H. 313; Drej. n. 322; F. D. 667.

Stængelen furet, vinget-kantet; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* indskaarne, med lancetformede, braadspidsede, i Randen rue Flige; *Bladskederne* korte; *Smaasvøbbladene* traadformede.

2—3' høi. Kr. hvide. 7—8. ♃.

I Tørv- og Hedemoser, paa høie Enge mellem Krat, ikke sjelden men sporadisk, hyppigere paa Halvøen end paa Øerne.

77. Angelica. Angelik.

400. **A. silvestris** L. (Skov-A.) H. 321; Drej. n. 320; F. D. 1639.

Stængelen trind, stribet, foroven tilligemed *Skjærmens Straaler* fløielsagtigt duunhaaret; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* ægformet-elliptiske, fiint og skarpt saugtakkede; *Bladskederne* store, opblæste; *Storsvøbet* faabladet, affaldende; *Smaasvøbbladene* flere, traadformede.

3—5' høi. Stgl. huul, tyk, blaadugget. Kronerne hvide eller rødlige. 7—8. ♃.

I fugtige Skove og paa Enge mellem Krat, alm. udbredt.

78. Archangelica. Qvan.

401. **A. littoralis** [Fr. S. Veg. Sc. p. 181] (Vand-Q.) H. N. X, 23; Angelica Fr. fl. Hall. p. 51; Drej. n. 321; F. D. 2407; Angelica Archangelica *α*, L., H. 320 (tildeels, med Undtagelse af flere Synonymer og Voxestederne fra de nordlige Lande).

Stængelen trind, furet, glat; *Skjærmens Straaler* duunhaarede; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* skjævtægformede, grovt og skarpt saugtakkede, Endeafsnittet 3-fliget; *Bladskederne* store, opblæste; *Storsvøbet* mangebladet, med linieformede Blade; *Smaasvøbbladene* flere, linieformede; *Smaaskjærmene* hvælvede efter Afblomstringen.

4—6' høi. Stgl. tyk, huul, rødlig, Bld. blaagrønne, Kr. bleggrønne. 7—8. ♃.

Ved Bredderne af Bække og Aaer, som den ofte følger i lange Strækninger: bemærket i alle Provindser; ogsaa, men sjeldnere, ved Strandbredder: f. Ex. ved flere Fjorde paa Halvøens Østside (7). ☞

Anm. A. officinalis Hoffm. (Angelica Archangelica *β*, L.) er ikke funden i Danmark.

79. Laserpitium. Foldfrø.

402. **L. latifolium** L. (Bredbladet F.) H. 316; Drej. n. 316; F. D. 1513.

Stængelen trind, stribet; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* hjerteformede, saugtakkede; den indadvendte Side af *Skjærmens Straaler* ru; *Storsvøbet* mangebladet, med lancet-sylformede Blade.

3—5' høi. Kr. hvide. 7—8. ♃. Bladene paa Underfladen blaagrønne, alm. glatte, var.

β, *asperum* (Crantz). Bladstilke og Smaablade i Randen og paa Underfladen rue.

I Skove meget sjelden og kun funden i *Sjæll.*: Slangerup, Jonstrup Vang, Hareskoven (H.); ved Søndersøen S. for lille Værløse (14). ☞

80. Daucus. Gulerod.

403. **D. Carota** L. (Almindelig G.) H. 308; Drej. n. 315; F. D. 723.

Stængelen furet, stivhaaret-ru; *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* mere eller mindre dybt halvfinnede, med lancetformede, tilspidsede Flige; *Storsvøbets* Blade kamdeelte, sjeldnere 3-deelte, med linieformede Afsnit, ved Udspringningen omtrent af Skjærmens Længde; *Biribbernes* Torne af Længde med Frugtens Tværsnit.

1—2' høi. Roden (hos den vilde Pl.) hvidagtig, (hos den dyrkede brandguul), Skjærmen efter Afblomstringen huul (ved de ydre Straalers Sammentrækning), Kr. hvide eller rødlige, de midterste Blomster i Skjærmen ofte mørkrøde, golde. 7—8. ⊙.

Ved Gjærder og paa Marker, alm., især meget hyppig i ***Fyen*** og paa ***Loll.-Falst.!*** Dyrkes i Haver formedelst dens spiselige Rod.

81. Caucalis. Fodangel.

404. **C. daucoides** L. (Faastraalet F.) H. 307; Drej. n. 307; F. D. 2346.

Stængelen kantet, furet; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* fjersnitdeelte eller halvfinnede, med linie lancetformede, spidse Flige; *Storsvøbet* 0 eller 1-bladet; *Skjærmen* faa- (omtr. 3-)straalet; *Smaasvøbbladene* 3—5, lancetformede, med hindeagtig Rand og randhaarede; *Smaaskjærmene* fleerblomstrede, men kun med 2—3 frugtbare Blomster; *Frugten* elliptisk, *Biribbernes* Pigge hagekrummede, af Længde med Frugtens Tværsnit.

½—1' høi. Bld. og Stængelens Led haarede; Kr. rødlig. 6—7. ⊙.

Paa dyrkede Marker mellem Sæden, meget sjelden: ***Moen*** ved Sømark (H.), Graaryg (9), Fruerstuefaldet (14); ***Sl.*** i Egnen af Husum (Ferd. Müll.).

82. Torilis. Randfrø.

405. **T. Anthriscus** [Gmel. fl. bad. I, p. 615] (Hvashaaret R.) Drej. n. 308; Tordylium L., F. D. 919; Caucalis H. 307.

Stængelen opret, ru, foroven furet; *Bladene* dobbelt fjer-

snitdeelte; *Afsnittene* elliptiske, halvfinnede eller saugtakkede; *Skjærmene* langskaftede; *Storsvøbet* fleerbladet med linieformede Blade; *Biribbernes* Pigge sylformede, spidse, bøiede (ikke hagekrummede).

1—3' høi. Kr. rødlige eller hvide. 6—7. ⊙.

Ved Gjærder og Veie, i Krat o. s. v. alm. udbredt.

406. **T. nodosa** [Gärtn. fruct. I, p. 82] (Knudret R.) H. N. XII, 44; Tordylium L.; Caucalis Scop., H. 308; F. D. 1990.

Stængelen opstigende eller nedliggende, trind, stribet; *Bladene* dobbelt (de øvre enkelt-) fjersnitdeelte; *Afsnittene* mere eller mindre dybt halvfinnede; *Skjærmene* kortskaftede, modsatte Bladene, tætblomstrede (Blomsterne næsten siddende), mod Frugtmodningen kugleformede; *Storsvøbet* fleerbladet, med linieformede Blade; *de ydre Frugter* beklædte med hagekrummede Pigge, *de indre* med rue Vorter.

½—1½' høi. Kr. hvide. 6—8. ⊙.

Paa Diger og tørre Marker; i vor Flora kun funden paa Marskdigerne i det vestlige ***Slesvig***: Dagebøl, Husum (H.)! Eidersted (N.).

83. Anthriscus. Kørvel.

a. Frugterne beklædte med krogede Smaatorne.

407. **A. vulgaris** [Pers. syn. I, 320.] (Gjærde-K.) Drej. n. 311; Scandix Anthriscus L., H. 332; Caucalis scandicina Roth, F. D. 863.

Stængelen glat, trind, stribet; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* mere eller mindre dybt halvfinnede; *Bladskederne* randhaarede; *Bladstilke* og Nerver, især paa Underfladen, haarede; *Skjærmene* kortskaftede, modsatte Bladene; *Smaasvøbet* 2—3-bladet, med lancet-sylformede, randhaarede Blade; *Næbet* ⅓ af de ægformede Frugters Længde.

½—2' høi. Kr. hvide. 5—6. ⊙.

Ved Gjærder, især omkring Byer: i ***Sjæll.***, paa ***Bornh.*** og de øvrige sydlige Øer ikke sjelden; sparsommere i ***Fyen***; paa ***Halvøen*** sjelden: *J.* Horsens (13); *Sl.* Rødding, Husum (16).

b. Frugterne glatte.

† 408. **A. Cerefolium** [Hoffm. umb. p. 41] (Have-K.). Drej. p. 111; Scandix L., H. 331; Chærophyllum sativum Gärtn., F. D. 1640; Cerefolium sativum Bess.

Stængelen trind, stribet, Ledstykkerne ved Grunden duunhaarede; *Bladene* 3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* halvfinnede; *Bladskederne* randhaarede, Bladstilke og Nerver spredt-haarede; *Skjærmene* endestillede, paa kortere eller længere Skaft, eller sidestillede (modsatte Bladene), siddende; *Smaasvøbet* 2—3-bladet, med lancetformede, randhaarede Blade; *Næbet* 1/3 af den linieformede *Frugts* Længde.

1—3' høi. Har en stærk og behagelig Lugt. Kr. hvide. 5—6. ⊙. Ved Gjærder og omkring Byer, oprindelig forvildet fra Haver, hvor den dyrkes.

409. **A. silvestris** [Hoffm. umb. p. 40] (Vild K.) Drej. n. 310; Chærophyllum L., H. 333; F. D. 2050.

Stængelen furet, forneden haaret, foroven glat; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* mere eller mindre dybt halvfinnede, glatte eller paa Underfladen fjernt-haarede; *Skjærmene* endestillede, langskaftede, før Udspringningen nikkende; *Smaasvøbet* omtrent 5-bladet, med ægformede, tilspidsede, hule Blade; *Næbet* 1/5 af den æg-lancetformede *Frugts* Længde.

2—3' høi. Bladskederne og Bladstilkene ved Grunden af Afsnittene haarede. Kr. hvide, udstraalende. 5—6. ♃.

Paa Enge, ved Gjærder og i Skove meget alm.

84. Scandix. Langnæb.

410. **S. Pecten Veneris** L. (Kamformet L.) H. 331; Drej. n. 309; F. D. 844; H. N. IV, 28.

Bladene dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* haandsnitdeelte, med linieformede Afsnit; *Smaasvøbbladene* raandhaarede, hele eller i Spidsen 2—3-fligede; *Næbet* fladtrykt fra Ryggen, i Randen tilligemed Frugtens Ribber ru; *Griflerne* oprette.

1/2—1' høi. Kr. hvide, udstraalende. Griffelfoden mørkrød. 6—7. ⊙.

Paa Marker mellem Sæden, sjelden i den nordlige Deel af Landet: *J.* Aalborg (Dr.); *Sj.* udfor Tuborg (26), Vordingborg (Köbke); alm. Ukrud paa **Møen**, **Falster**, **Lolland** (!) og **Femern** (H.). *

85. Chærophyllum. Huulsvøb.

411. **C. temulum** L. (Knudret H.) H. 334; Drej. n. 312; F. D. 918.

Stængelen trind, stribet, under Ledene opsvulmet, forneden stivhaaret ru, foroven haaret; *Bladene* haarede, dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* ægformede, halvfinnet-lappede med rundtakket-saugtakkede Lapper; *Skjærmene* endestillede, før Udspringningen nikkende; *Smaasvøbet* 5—8-bladet med æg-lancetformede, tilspidsede, randhaarede Blade; *Ribberne* glatte.

1—2′ høi. Stgl. nedentil rødplettet. Kr. hvide. 6—7. ⊙.

Ved Gjærder og i Kratskove alm. udbredt.

86. Myrrhis. Sødskjærm.

412. **M. odorata** [Scop. fl. carn. p. 207] (Spansk Kørvel.) Drej. n. 313; F. D. 1928; Scandix L., H. 330.

Stængelen trind, furet; *Bladene* haarede, 2—3-dobbelt fjersnitdeelte med æg-lancetformede, halvfinnede *Afsnit; Skjærmene* endestillede; *Smaasvøbbladene* lancetformede, langt tilspidsede, haarede, nedhængende; *Griflerne* tilbagebøiede.

2—3′ høi. Stærktlugtende (omtr. som Anthriscus Cerefol.). Kr. hvide; den modne Frugt mørkbruun, glindsende (1/2″ lang). 5—6. ♃.

Omkring Haver, Byer o. a. beboede Steder, sporadisk i alle Provindser, (formodenlig forvildet fra en tidligere Tids Havekultur, skjøndt den nu ikke længere dyrkes).

87. Conium. Skarntyde.

413. **C. maculatum** L. (Plettet S.) H. 311; Drej. n. 314; F. D. 2168.

Stængelen glat, trind, oventil furet; *Bladene* 3-dobbelt fjersnitdeelte, med lancetformede, halvfinnede *Afsnit*; *Storsvøbet* 6—7-bladet; *Smaasvøbet* 3—4-bladet, ensidigt, med æg-lancetformede, glatte Blade.

2—4′ høi, glat, glindsende; Stgl. rødplettet. Giftig. Kr. hvide. 6—7. ⊙.

Ved Gjærder og Veigrøfter, især omkring Byer o. a. dyrkede Steder, ikke sjelden: mindre hyppig i Kjøbenhavns Omegn end i de fleste andre Egne af Landet.

88. Coriandrum. Koriander.

† 414. **C. sativum** L. (Have-K.) H. II, 158; F. D. 1989.

Stængelen trind, stribet, glat; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* fjersnitdeelte eller halvfinnede, med linieformede Flige (Rodbladene ligesaa, men med bredere Flige); *Smaasvøbbladene* ensidige, linieformede.

1—2' høi. Kr. hvide eller rødlige, udstraalende. Frugterne krydrede. 6—7. ⊙.

Dyrkes undertiden, dog sjeldent, i Haver, og forekommer forvildet: *Sj.* Kjøbenhavn ved Farimagsveien! Kjøge (9); *Ærø* (N.); *J.* Horsens (2); *Sl.* Aabenraa (H.). ⁎

III. Trigynia.

89. Corrigiola. Skorem.

415. **C. littoralis** L. (Sand-S.) H. 348; F. D. 334; H. N. XII, 59.

Fleerstænglet, med udstrakte, traadformede *Stængler; Bladene* omvendt-ægformet-linieformede, med hindeagtige *Axelblade*; *Blomsterne* stilkede, i Nøgler fra de øvre Bladhjørner; *Bægeret* vedblivende.

Kr. smaae, hvide. 7—8. ⊙.

Sandige Veie og Overdrev; mangler paa Øerne; *J.* sjelden: Rye (12); hyppigere i *Sl.*, f. Ex. Bommerlund, Bilskov v. Flensborg, Schuby ved Slesvig (16), Sønderbrarup (Frøl.), Rendsborg! ⁎

90. Viburnum. Qvalkved.

416. **V. Opulus** L. (Sneebolletræ) H. 343; Drej. n. 342; F. D. 661; Rchb. XVII, tab. 1171.

Bladene haandnervede, 3—5-lappede, med tilspidsede, tandede Lapper, *Bladstilken* foroven 2-kirtlet; 2—4 linieformede *Axelblade* ved Grunden af hvert Blad; *Blomsterne* i mangegrenet og mangeblomstret Qvast, Straaleblomsterne golde, med hjulformede *Kroner; Bærret* kugleformet; *Frøet* fladtrykt.

Kr. hvide. Straaleblomsterne have ofte 5 røde Kirtler (feilslaaede Støvdr.) i Svælget. Bær røde. 6. ♄.

I fugtige Kratskove, ved Gjærder, alm. udbredt. (I Haver dyrkes en Afart β, *roseum* R. & S., med lutter golde Blst. og store hjulformede Kr.)

91. Sambucus. Hyld.

417. **S. nigra** L. (Almindelig H.) H. 345; Drej. n. 344; F. D. 545; Rchb. XII, tab. 730.

Bladene fjersnitdeelte med 2 Par elliptiske, saugtakkede Afsnit og et uparret Endeafsnit; *Axelbladene* linie-børsteformede (eller 0), *Qvasterne* samlede til en 5-grenet Skjærm.

Bld. have en stærk, ubehagelig, Blst. en vammel-sødagtig Lugt. Kronerne hvide, Støvdr. gule, Bær sorte. $\frac{6}{2}$—$\frac{7}{1}$. ♄.

β, *laciniata* (Mill.) F. D. 2169; Bld. dobbelt fjersnitdeelte, med fligede Afsnit.

Ved Gjærder, i Kratskove og omkring Byer, meget alm. β, sjeldnere: ***Sl.*** Sommersted (16), Gram (1), Niesgrau i Angel (Jessen); ***Æro*** (H.).

† 418. **S. racemosa** L. (Klaseblomstret H.) Rchb. XII, tab. 731.

Bladene som foreg.; *Axelbladene* vorteformede; *Qvasterne* samlede til en ægformet Klase.

Blomsterne guulhvide, med tilbagebøiede Kronflige; Bær røde; Blomsterstilkene ved Frugtmodningen viol. 5. (Fr. 7). ♄.

Dyrkes hist og her i Plantager og forekommer derfra forvildet, Ex. ***Sj.*** Folehaveskov v. Rungsted! Ordrups Krat mellem Skovløberhuset og Ordrupsdal! Dronninggaard, Søndermarken, Vesterfælled (19), Philosophgangen ved Sorø! ***J.*** Hjørring (Juel); ***Sl.*** Fattigcolonien ved Husum (16); ***Loll.*** Søholt (5); ***Bornh.*** ved Rømersdal! Echodalen (20). ☞

419. **S. Ebulus** L. (Sommer-H.) H. 344; Drej. n. 343; F. D. 1156; Rchb. XII, tab. 729; H. N. IV, 7.

Afsnittene lancetformede med afrundet Basis, saugtakkede, 3—4 Par og et uparret Endeafsnit; *Axelbladene* bladagtige, ægformede; *Qvasterne* samlede til en 3-grenet Skjærm.

3—4' høi. Blst. rødlig-hvide (stærktlugtende); Støvdr. mørkrøde; Bær sorte. 7—8. ♃.

Ved Gjærder, sjelden: ***Sj.*** Jægerspriis (H.), Rolighed ved Sorø! ***Falst.*** v. Nykjøbing (H.); ***Loll.*** Kjettinge! Taars ved Saxkjøbing (5);

J. Fredericia (H.); *Sl.* Christiansfeld (28), Sønderborg (16), Digerne i Marsken (H.).

IV. Tetragynia.

92. Parnassia. Leverurt.

420. **P. palustris** L. (Hvid L.) H. 349; Drej. n. 345; F. D. 584.

Stængelen med 1 Blad nedenfor Midten og 1 endestillet Blomst; *Bladene* hjerteformede, *Rodbladene* stilkede, *Stængelbladet* siddende og omfattende; *Bikronbladene* med 9—13 kirtlede Fryndser.

½—1′ høi. Bld. glatte, med rødgule Punkter; Kronerne hvide med gjennemsigtige Aarer; Bikronbld. guulgrønne. 8—9. ♃.

Fugtige Enge, især paa törvholdig Grund, ikke sjelden, dog mindre hyppig paa Bornholm og Lolland-Falster!

V. Pentagynia.

93. Drosera. Soldug.

421. **D. rotundifolia** L. (Rundbladet S.) H. 354; Drej. n. 352; F. D. 1028; Rchb. fl. g. III, 4522.

*Bladene**) næsten kredsrunde (Breden større end Længden), *Bladstilkene* haarede; *Skaftet* opret, omtrent 3 Gange længere end Bladene; *Dækbladene* linieformet-traadformede; *Frøene* omgivne af en hindeagtig, linieformet Frøhud.

2—6″ høi. Kr. og Støvdr. hvide, Arrene hvide, kølleformede 7. ♃.

β, bracteata (Lyngby). *Blomsterne* i en gaffeldeelt Qvast; *Dækbladene* omvendt-ægformede, kirtelhaarede.

I Tørv- og Hedemoser mellem Sphagnum, alm. udbredt. *β*, i Mængde paa Hals ved Hofmansgave (Lgb.).

---

*) Bladene hos alle Arter i denne Slægt ere rosetformigt samlede ved Grunden, Skaftet bladløst.

422. **D. longifolia** L. (Langbladet S.) H. 355; Drej. n. 353; F. D. 1093; Rchb. l. c. 4524; H. N. V. 30; D. anglica Huds.

Bladene linieformet-tungeformede, budte, med glat *Bladstilk; Skaftet* opret, omtrent dobbelt saa langt som Bladene; *Dækbladene* linieformet-sylformede, af Længde med Blomsterstilkene, hurtigt affaldende; *Frøene* som foreg.

3—8" høi, Kr. hvide, Støvtraadene hvide med gule Støvknapper, Arrene kølleformede, hvide med røde Spidser. 7—8. ♃.

β, *obovata* Koch (D. obovata M. K., Rchb. 4525.) Bladene omvendt-ægformede.

I Hængedynd og Moser mellem Sphagnum, sporadisk og mindre hyppig end foreg. *Sj.* Adserbo Overdrev! Juul Sø i Rudehegn (13), Birkerød, Lyngby, Raavaddam! Ordrup (H), Kongsted Mose (13); *Loll.* Musse (Rasmussen), Nysted (5); *F.* Hals ved Hofmansgave (4); *J.* Gravens Mose i V. Hanherred (16), Ferslev ved Aalborg (Branth), Viborg (Morville), Hjerting (16); *Sl.* Huusby i Angel, Tolkwade Sø ved Slesvig (16). *β*, med Hovedarten ved Ferslev (Branth).

423. **D. intermedia** [Hayne i Schrad. Journ. 1801, p. 37] (Liden S.) H. II, 160; Drej. n. 352 b; F. D. 2108; Rchb. l. c. 4523; H. N. V, 32.

Bladene omvendt-ægformede, budte, med glat Bladstilk; *Skaftet* opstigende, af Længde med eller lidet længere end Bladene; *Dækbladene* sylformede, vedblivende; *Frøene* trinde, ovale, kirtlet-vortede, uden Frøhud.

1—3" høi. Kr. hvide; Støvtraadene gule; Arrene 2-kløvede, rødlige. 7—8. ♃.

Hedemoser og Klitsumpe, sandige Overdrev: paa ***Halvøen***, især den midterste og vestlige Deel, ikke sjelden; *F.* Rødskebølle (12); *Sj.* Rørvig (Feddersen), Adserbo Overdrev! Søborg (Lgb.), Gurre (1).

94. Statice. Hindebæger.

424. **S. Behen** [Drej. fl. exc. n. 350] (Tætblomstret H.) F. D. 2409; Rchb. XVII, tab. 1140; H. N. X, 21; S. Limonium L. (tildeels), Koch Syn. I, 684.

Bladene omvendt-ægformet-elliptiske, braadspidsede, med tydelige Sidenerver paa begge Flader; *Axene* halvskjærmformigt samlede, under Blomstringen tilbagebøiede, *Smaagrenene*

korte, med tætsiddende, taglagte Blomster; *Dækbladene* tilspidsede, de nedre paa Smaagrenene tomme.

Bld. paa Underfladen sort-punkterede. Dækbld. (i Randen) og Bæg. hvid-hindeagtige. Kr. blaa. 8—9. ♃.

Paa Syltenge: ved Kysterne af Nordsøen paa **Halvøen** fra Hjerting til Husum og de vestlige Øer; omkring Østersøen, især mod V. **Femern** (N.); **Ærø** (10); **Strynø**, **Drejø** (12); **F.** Bjørnemose (Jørgensen); **Thorseng** ved Stioul (Rafn); **Langel.** v. Fakkebjerg (Ørsted); **Loll.** Nakskov, Øerne i Rødby Fjord; **Sj.** Holsteinborg, Ormø, Reersø (Dr.). Mangler i Kattegat-Partiet. ⩱

Anm. S. Limonium H. 352, som indbefatter baade denne og følgende, angives ogsaa fra Saltholm og paa Næsset ved Assens (Kyll.), hvilke Voxesteder sandsynligviis begge høre til S. Behen.

425. **S. rariflora** [Drej. l. c. n. 349] (Fjernblomstret H.) F. D. 2410 og 315 (slet: S. Limonium); S. bahusiensis Fr. mant. 1, 10; Rchb. XVII, tab. 1140.

Bladene omvendt-ægformet-lancetformede, braadspidsede, med især paa Overfladen svage Sidenerver; *Blomsterstanden* halvskjærmformet, med udspærrede eller opstigende Grene, *Smaagrenene* (Axene) forlængede med tydeligt adskilte Blomster, paa de ydre Grene ensidige, paa de indre afvexlende; *Dækbladene* budte, paa Smaagrenene alle blomsterbærende.

Dækbld. og Bægerets Nerver røde, i Randen hvidhindede. Kr. blaaagtig-lila. 8—9. ♃. Forekommer under 2 Former:

α. danica Fr. S. Veg. Sc. I p. 200. (S. rariflora Drej., H. N. XI, 26); Bld. flade med en Braad fra Spidsen, Axene oprette; Væxten lavere (3—6″ høi).

β, borealis Fr. l. c. (S. bahusiensis Fr. mant. 1; H. N. III, 18), Bladene bredere, i Randen bølgede, med en Braad nedenfor Spidsen; Axene noget indbøiede. 1—2′ høi.

Paa Syltenge: i Danmark kun funden i Kattegat-Partiet; *α*, ved Roeskilde Fjord paa mange Steder, f. Ex. ved Fredrikssund (Dr.), mellem Jægerspriis og Nedre Draaby (21), Saltbæk N. for Kallundborg (Rafn); *β*, sjeldnere: **Sj.** Ourø (15), Hesseløen (Lgb.); **F.** v. Hofmansgave (4). ⩲

Anm. Skjøndt det af Prof. Fries givne Navn er ældre end Drejers, har jeg beholdt dette sidste fordi det betegner den mest iøinefaldende Forskjel mellem de to Arter og fordi det vel navnlig er den større Form, der har sit Centrum i Bahuslän, medens den mindre synes at være den fremherskende i Danmark.

95. Armeria. Engelskgræs.

426. **A. vulgaris** [Willd. Enum. hort. Berol. I, 333] (Almindelig E.) Rchb. fl. germ. XVII, tab. 1149; F. D. ined. tab. 2585; A. maritima H. 351 (ikke Willd); A. elongata Lge. Haandb. 1 Udg. n. 421; H. N. VIII, 15.

Bladene smalt linieformede, glatte eller randhaarede, samlede i flere Rosetter fra Spidsen af Rodstokken; *Skafterne* alm. glatte, flere Gange længere end Bladene; *de 3—4 ydre Svøbblade* tilspidsede af den udløbende bladagtige Midtnerve, *de indre* budte; *Bægerrøret* haaret paa de 5 ophøiede Nerver, i Furerne glat, omtr. af Længde med Smaablomsterstilkene; *Kronbladene* budte eller svagt indtrykte.

½—1' høi. Kr. ros. 5—9. ♃. Var.

α, elongata (Statice elongata Hffm.; S. Armeria F. D. 1092; A. campestris *γ*, Hoffmanni Wallr.; A. elongata Drej. n. 348). Skafterne langsstrakte, de ydre Svøbblade længere tilspidsede.

β, purpurea Rchb. l. c. tab. 1148 (Armeria purpurea Koch; Drej. n. 347; A. campestris *β*, Kochii Wallr.) Svøbbladene mere budte, Kronbld. mørk-ros.

γ, humilis Mey. Chl. hanov. (Rchb. l. c. tab. 1148) Lavere, med smalere, ofte randhaarede Bld.

Ved Strandbredder: i enkelte Egne, f. Ex. omkring Kjøge, meget alm., sjeldnere paa sandige Marker og Bakker inde i Landet. *β*, paa Enge, sjeldnere. !*

427. **A. maritima** [Willd. l. c.] (Strand-E.) F. D. ined. tab. 2584; Rchb. l. c. tab. 1148; Drej. n. 346; H. N. V, 12; A. vulgaris H. 351 (tildeels).

Bladene smalt linieformede, budte; *Skafterne* duunhaarede, omtr. dobbelt saa lange som Bladene; *Svøbbladene* kortere og mere budte; *Bægerrøret* overalt haaret; *Kronbladene* udrandede, forøvrigt som foreg.

3—6" høi. Kr. rødagtig-lila. 6—8. ♃.

Ved Strandbredder, især paa Syltenge, sjeldnere end foreg. *J.* Tornby i Vendsyssel, Østergaard ved Løgstør (12), *F.* Langø ved

Hindsholm! Schelenborg (12); *Sj.* Kongsøre Nebbe i Odsherred (9), Veirhøi! Roeskilde Fjord paa flere Steder (19, 21!). Dyrkes alm. i Haver til Indfatning af Blomsterbede.

Anm. Arterne i denne paa Former rige Slægt (Statice Armeria L.) trænge til en nøiere Undersøgelse og skarpere Begrændsning.

6te Klasse. Hexandria (Sexhannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

A. Blomsterdækket dobbelt.

1. **Bérberis** L. Bæger og Krone 6-bladede; Kronbladene med 2 Kirtler ved Grunden; Støvknapperne opspringe ved Klapper; Arret siddende, skjoldformet; Frugten 1—2-frøet Bær. ♄. (N. F. Berberideæ.)

2. **Peplis** L. Bægeret 12-tandet, de 6 Tænder mindre; Kronen 6-bladet (hurtigt affaldende, ofte 0); Frugt 2-rummet, mangefrøet Kapsel. ⊙. (N. F. Lythrarieæ).

Trientalis. Bæg. og Kr. 7-deelte; Fr. 1-rummet Kapsel. ♃. (7, 1).

Subularia o. fl. Firemægtige (15, 1—2).

B. Blomsterdækket enkelt.

a. Frugten undersædig, kapselagtig (Løgbærende Væxter).

3. **Galánthus** L. Blomsten omgivet af et Hylster; Blomsterdækket 6-bladet, dets 3 ydre Blade større, de 3 indre mindre, i Spidsen udrandede; Støvknapperne sylformigt tilspidsede, opspringende i Spidsen.

4. **Leucójum** L. Blomsterne omgivne af et Hylster; Blomsterdækket 6-bladet, alle dets Blade af lige Længde; Støvknapperne budte, opspringende i Spidsen.

5. **Narcissus** L. Blomsterne omgivne af et Hylster; Blomsterdækket 6 bladet, dets Blade alle ligestore og udbredte; en sambladet, krands- eller rørformet Bikrone befæstet til Svælget; Støvknapperne budte, opspringende ved Længdespalter (3—5. N. F. Narcissineæ).

b. Frugten oversædig, bæragtig (Urter uden Løg).

6. **Aspáragus** L. Blomsterdækket 6-deelt klokkeformet, med meget smalt Rør ved Grunden (hvorved Blomsterstilken faaer Udseende af at være leddet paa Midten); Griffelen deelt i 3 Ar (Tvebo).

7. **Convallária** L. Blomsterdækket 6-fliget eller -tandet; Griffelen udeelt, med 3-kantet Ar. (6—7. N. F. Smilaceæ).

c. Frugten oversædig, kapselagtig.

aa. Blomsterdækket kronbladagtigt farvet,

α, sambladet.

† *Muscári* Tournef. Blomsterdækket kugle- eller krukkeformet, 6-tandet med indsnøret Svælg; Kapselen skarpt 3 kantet. (N. F. Liliaceæ.)

† *Endýmion* Dumort. Blomsterdækket klokkeformet, næsten til Grunden 6-deelt; Fligene i Spidsen tilbagebøiede; Kapselen budt 3-kantet. (N. F. Liliaceæ).

β. Blomsterdækket fribladet,

αα, *med Honninggjemmer.*

8. **Fritillária** L. Perigonbladene med Honninggrube ved Grunden, Griffelen med 3-spaltet Ar; Frøene flade. (Løgvæxt).

9. **Lílium** L. Perigonbld. med Honningfure langs Midtlinien (forneden); Arret udeelt, 3-kantet; Frøene flade. (Løgvæxt).

ββ. Blomsterdækket uden Honninggjemmer.

* Støvknapperne befæstede med Basis til Støvtraadene.

10. **Túlipa** L. Griffel 0; Arret 3-lappet; Frøene flade. (Løgvæxt, med enkelt endestillet Blomst uden Svøb).

11. **Gágea** Salisb. Griffelen med afstumpet, udeelt eller utydeligt 3-lappet Ar; Frøene rundagtige (Løgvæxt med Blomsterne i Skjærm, omgivne af et Svøb).

** Støvknapperne befæstede med Ryggen til Støvtraadene.

† Blomster i Skjærm, omgivne af et fælles hindeagtigt Hylster.

12. **Állium** L. Støvdragerne tilvoxne til Perigonbladene, ved Grunden sammenhængende; Griffelen udeelt; Frøene kantede. (Løgvæxt, med en stærk og eiendommelig Lugt).

†† Blomster i Klase uden fælles Hylster.

13. **Ornithógalum** L. Støvtraadene hindeagtigt udvidede, glatte; Frøene runde (eller kantede), uden Tilhængsler. (Blomsterstilken uleddet. Løgvæxt).

14. **Anthéricum** L. Støvtraadene traadformet-sylformede, glatte; Frøene kantede, uden Tilhængsler. (Blomsterne tilleddede til Blomsterstilken. Rodstok med Trævlerødder. Intet Løg). 8—14. N. F. Liliaceæ).

15. **Narthécium** Moehr. Støvtraadene traadformede, uldhaarede; Frøene omgivne af traadformede Tilhængsler (Frøhuden). Krybende Rodstok med Trævlerødder; intet Løg. (N. F. Colchicaceæ).

bb. Blomsterdækket hindeagtigt eller bladagtigt (bruunt ell. grønt).

α. Blomsterne i Qvast eller Nøgler.*)

16. **Juncus** L. Kapselen 3-rummet, 3-klappet, mangefrøet. (Bladene skedeformede, trinde eller sammenrullede).

17. **Lúzula** DC. Kapselen 1-rummet, 3-klappet, 3-frøet; (Bladene flade). (16—17. N. F. Juncaceæ).

β. Blomsterstanden en Kolbe.

18. **Ácorus** L. Kolben falsk-sidestillet**); Kapselen 3-rummet, uopspringende. (Bladene sværdformede). N. F. Aroideæ.

d. Frugten oversædig, nødagtig.

Polygonum (6, 3).

---

*) Typisk forekommer hos disse 2 Slægter en af qvast- eller nøgleformede Blomsterstande 1 eller flere Gange sammensat Halvskjærm, hvis Grene paa den temmelig korte Blomsteraxe udvikle sig fra oven nedad, men derimod aftage i Længde franeden opad.

**) Stængelens bladagtige Forlængelse ovenfor Kolben er at ansee som et Hylsterblad, tilsvarende til det som findes hos Calla.

C. Blomsterdækket 0.

19. **Calla** L. Blomsterne i Kolbe, omgivet af et kræmmerhuusformet, i Spidsen tilbagebøiet Hylster, der er længere end Kolben; Frugten Bær. (Støvdragerne ofte i ubestemt Antal). (N. F. Aroideæ).

2. Orden. Digynia (Tohunnede).

Polygonum. Fr. Nød. (6, 3).
Ulmus. Fr. Vingefrugt (5, 2).

3. Orden. Trigynia (Trehunnede).

A. 1 Frugtknude, 3 Grifler (eller 1 Griffel med 3 Ar).

a. Frugt nødagtig.

20. **Polýgonum** L. Blomsterdækket farvet, dybt 5-deelt med ligestore Flige; Frugt en 3-kantet eller fladtrykt Nød; Arrene hovedformede.

21. **Rumex** L. Blomsterdækket (alm.) grønt, 6-bladet, dets 3 ydre Blade (Bægerbld.) udstaaende, de 3 indre (Kronbld.) større, ved Modenheden sammensluttende omkring den 3-kantede Nød; Arrene penselformede. (20—21. N. F. Polygoneæ).

b. Frugt kapselagtig.

22. **Cólchicum** L. Blomsterdækket sambladet, regelm. 6-deelt med langt Rør; Støvdragerne tilvoxne til Røret. Frugten spalter sig ved Modenheden til 3 Bællekapsler. (N. F. Colchicaceæ).

B. 3 Frugtknuder, siddende Ar.

23. **Scheuchzéria** L. Arret skjævt tilvoxet til Spidsen af Frugtknuden (tilsyneladende sidestillet); Frugterne (Fleerfoldfrugt) 3 samlede ved Grunden, frastaaende i Spidsen, uden fælles Frugtaxe, 2-klappet-opspringende, 1—2-frøede.

24. **Triglóchin** L. Arret endestillet; Fr. 3—6 enfrøede Spaltefrugter, befæstede omkring en fælles Frugtaxe og tilsidst løsrivende sig fra neden. (23—24. N. F. Alismaceæ, a.).

4. Orden. Hexagynia (Sexhunnede).

Triglochin maritimum (6, 3).

5. Orden. Polygynia (Mangehunnede).

25. **Alisma** L. Blomsterdækket 6-bladet, dets 3 ydre Blade (Bægerbld.) grønne, de 3 indre (Kronblade) farvede. Frugterne talrige Nødder (Fleerfoldfrugt). (N. F. Alismaceæ, b.).

I. Monogynia.

1. Berberis. Berberisse.

428. **B. vulgaris** L. (Almindelig B.) H. 397; Drej. n. 393; F. D. 904; Rchb. fl. germ. III, 4486.

Bladene omvendt-ægformede, tornet-saugtakkede, knippestillede (paa forkortede Grene), med en enkelt eller 3-grenet *Vedtorn* (et omdannet Blad) ved Grunden; *Blomsterne* i nikkende Klaser; *Bærrene* ovale.

Blst. gule, lugte sødt; Bær røde (af syrlig Smag), Støvdr. bøie sig ved Berøring elastisk hen mod Støvveien. 5—6. ♄.

Ikke sjelden ved Gjærder, hvor den især i tidligere Tid ofte har været plantet. I enkelte Egne forekommer den vildvoxende i Skove, f. Ex. ***Bornh.*** hyppig i Almindingen! ***Sj.*** Odsherred, Tryggerød (H.), Skovsborg! ***Falst.*** ved Nykjøbing (H.).

2. Peplis. Vandkryber.

429. **P. portula** L. (Portulak-V.). H. 399; Drej. n. 394; F. D. 64.

Stængelen udstrakt eller krybende, med modsatte Blade og Grene; *Bladene* omvendt-ægformede, stilkede, heelrandede; *Blomsterne* enlige, næsten siddende, i Bladhjørnerne.

Var. (efter det forskjellige Voxested) i Henseende til Plantens Farve (oftest rødagtigt anløben), Ledstykkernes Længde og Bladenes Størrelse. 6—9. ⊙.

Paa fugtige Steder, f. Ex. Overdrev, Veigrøfter, Moser, baade paa Leer-, Sand- og Tørvgrund); alm. paa ***Halvøen*** og ***Bornh.***; i de øvrige Provindser sjeldnere: ***Sj.*** sporadisk mod N. O., mod S. sjel-

den: Kjøgekro (9); ligesaa i *F.* Ulriksholm, Hindsholm (N. E. Hofm. Bang), Filstrup! Heldagergaard (12) og paa de sydlige Øer: *Falst.* i Horreby Lyng (H.), Bregninge (14); *Loll.* ved Ravnsby (19).

3. Galanthus. Vintergjæk.

† 430. **G. nivalis** L. (Almindelig V.) H. 361; Drej. p. 133; F. D. 1641; Rchb. fl. germ. IX, 807.

Bladene linieformede, paa Ryggen kjølede; *Skaftet* 1-blomstret; *Hylsteret* i Spidsen 2-kløvet; *Blomsterne* nikkende; *Blomsterdækkets ydre Blade* omvendt-ægformede, hule (hvide), de indre omvendt-hjerteformede (indvendig grønstribede, udvendig hvide med en grøn Plet foroven).

Løgvæxt. 3—5" høi. 3—4. ♃.

Paa Enge og i Krat, oprindelig forvildet fra Haver, hvor den dyrkes: *Sj.* Ørsholt (11), Kongens Have i Fredriksborg (Knæckenborg), Charlottenlund (15), Bernstorf, Antvorskov (H.); *F.* St. Jørgensgaard (12); *Sl.* Slotsengen ved Husum, Neuwerk ved Slesvig (16).

4. Leucojum. Hvidblomme.

431. **L. æstivum** L. (Sommer-H.) H. 361; F. D. 1265; Rchb. l. c. IX, 805.

Bladene linieformede; *Skaftet* tveægget, 2—4-blomstret med nikkende *Blomster*; *Hylsteret* budt; alle *Perigonbladene* elliptiske (hvide med en grøn Plet mod Spidsen).

Løgvæxt. 1—1½' høi. 5—6. ♃.

Paa Enge mellem Krat, sjelden og muligviis forvildet ligesom foreg.: *J.* Aalborg (16), Tagkjær ved Aarslev (H.), langs Braband Søes sydlige Enge fra Constantinsborg til Viby (2).

5. Narcissus. Narcis.

† 432. **N. poëticus** L. (Pindselilie) Drej. p. 133; Rchb. IX, 808.

Bladene linieformede, svagt rendede, budtkjølede; *Bikronen* rundtakket, hjulformet, meget kortere end Perigonbladene.

Løgvæxt. Blst. hvide, med guul, i Randen brandguul Bikrone. 5. ♃.

I Kratskove, forvildet fra Haver, hvor den dyrkes som Siirplante: *Sj.* mellem Ørsholt og Gurre (21), Esrom (Dr.); *Sl.* Frauenhof i Angel (16).

† 433. **N. pseudonarcissus** L. (Paaskelilie). H. II, 164; Drej. p. 133; F. D. 2170; Rchb. IX, 816.

Bladene linieformede, flade med en svag Kjøl; *Bikronen* tragtformet, i Randen bølget-rundtakket, af Længde med Perigonbladene.

Løgvæxt. Perigonbld. bleggule, Bikronen mørkere guul. 4—5. ♃.

I Kratskove, sandsynligviis oprindelig forvildet (da den ligesom foreg. dyrkes som Siirplante): *Sj.* Søborg ved Slotsruinerne (Lgby), Esrom (Dr.); *Loll.* Juellinge (Rostrup); *F.* Rødkilde! *J.* Kjærgaard Skov ved Ribe. (d'Origny); *Sl.* Frauenhof i Angel, Neuwerk ved Slesvig, Slotsengen ved Husum (16). ╤

6. Asparagus. Asparges.

434. **A. officinalis** L. (Almindelig A.) H. 373; F. D. 805; Rchb. X, 967.

Stængelen glat, tilligemed Grenene beklædt med spredte *Skjæl* (ufuldkomne Blade); *de secundære Blade* børsteformede, 2—5-knippeformigt samlede (forkortede Grene) fra Hjørnerne af Grenenes Skjæl.

1—3' høi. Alm. ere i nogle Blomster fortrinsviis Støvveien, i andre Støvdragerne udviklede og Pl. bliver da tvebo, uden at dog det andet Kjøn aldeles feilslaaer. — Kr. skident guulgrøn; Bær røde. De unge Stængler spiselige. 6—7. ♃.

Ved Strandbredder: *Sj.* Kalundborg (16), paa flere Steder ved Kysterne af Isefjorden, f. Ex. Ourø, Hammerbakken ved Vellerup (15), Oxholm (9) og Elhorn i Roeskildefjord (Albrecht), Hersløv ved Roeskilde! *Amager* (H.); *Sævedø* (17); *Falst.* Bøtø (14); *Flatø* i Guldborgsund! *Loll.* Kramnitze Odde (H.) o. fl. St. (5); *Langel.* ved Faareveile (12), *Hjortø*, *Avernakø*, *Ærø* (H.); *F.* paa Øerne i Odense Fjord (H.), Bjørnemose (Jørgensen). Forekommer desuden forvildet fra Haver, hvor den dyrkes som Kjøkkenvæxt.

7. Convallaria. Konval.

a. *Coelocrinon* Koch. Blomsterdækket klokkeformet, Støvdragerne befæstede ved Grunden af Røret. (Blomsterne i Klase).

435. **C. majalis** L. (Lilie-K.) H. 375; Drej. n. 376; F. D. 854; Rchb. l. c. X, 960.

Hovedaxen med 2—3 lancetformede eller elliptiske *Blade*, som tilligemed det bladløse, halvtrinde *Blomsterskaft* (Biaxen)

omgives af 5—6 hindeagtige *Skeder; Klasen* ensidig; *Blomsterstilkene* nikkende, længere end Dækbladene.

6—8'' høi. Bld. i Knoptilstanden kræmmerhuusformigt indrullede, Blst. hvide, vellugtende; Bær røde. 5—6. ♃.

I Skove, alm. udbredt.

b. *Polygonatum* Tournef. Blomsterdækket valse- eller kølleformet, Støvdragerne befæstede i Midten af Røret. (Blomsterne i Bladhjørnerne).

aa. Bladene krandsstillede, Bær røde.

436. **C. verticillata** L. (Krandsbladet K.) H. 376; F. D. 86; Rchb. 966; Polygonatum Moench, Drej. n. 377.

Stængelen svagtkantet; *Bladene* linie-lancetformede, 3—7 i hver Krands; *Blomsterstilkene* alm. 2-blomstrede; *Støvtraadene* glatte.

Stgl. 1—1½' høi, forneden rødplettet. Blst. hvide, i Spidsen af Fligene grønne. 6. ♃.

I fugtige Skove og Krat: i *Halvøens* østlige Skove ikke sjelden, især i Strækningen mellem Randers og Veile, sparsommere i det Indre af Landet mellem Krat paa Heden, f. Ex. Haraldslund! Fresenhagener Skov ved Leck (16); paa Øerne meget sjeldnere: ***F.*** mod N. V. (7), Sanderumgaard (H.); ***Sj.*** Egebæksvang (21), Dumpedals Mølle ved Birkerød (H.), mellem Ermelund og Ordrups Mose!

bb. Bladene spredte, Bær blaaagtige.

437. **C. multiflora** L. (Rundstænglet K.) H. 377; F. D. 152; Rchb. 961; Polygonatum Moench, Drej. n. 379.

Stængelen trind; *Bladene* ægformet-elliptiske, halvt omfattende; *Blomsterstilkene* 3—5-blomstrede; *Støvtraadene* haarede.

1½—2' høi. Rodstokken vandret, hvid, leddet, Stgl. i Knoptilstanden nikkende: Blst. hvide med grønspidsede Flige. (Spædere Former have stundom 1-blomstrede Blomsterstilke). 5—6. ♃.

I Skove, alm. udbredt.

438. **C. Polygonatum** L. (Kantet K.) H. 376; F. D. 377; Rchb. 964; Polygonatum anceps Moench, Drej. n. 378.

Stængelen kantet; *Bladene* elliptisk-ægformede, halvt omfattende; *Blomsterstilkene* 1—2-blomstrede; *Støvtraadene* glatte.

1—1½' høi. Rodstokken som hos foreg., men med fjernere Led. Blst. større. 5—6. ♃.

I høitliggende Skove, paa Brinker mellem Krat: paa ***Bornholm*** og ***Moens*** Klint alm.; i det nordøstlige ***Sj.*** ikke sjelden, men sporadisk; sparsommere mod V.: Næsbyholm (H.), Egholm i Storebelt (17) og i de øvrige Provindser; ***Falst.*** ved Grønsund! ***Thorseng*** (Lund); ***F.*** Hofmansgave (4); ***J.*** Aagaard i V. Hanherred (16), Dybdal ved Aalborg (Branth), Lundbykrat (H.), Ingerslev Bjerge (Selmer), Horsens (Jørg.); ***Sl.*** Haderslev, Kobbermølleskoven ved Flensborg, Immingsted og Süderholz ved Husum (16).

Muscari.

† *M. botryoides* DC. (Sukkertop). Drej. p. 134; Rchb. 998; Hyacinthus L., H. II, 168.

Bladene linie-lancetformede, ved Grunden meget smale; *Skaftet* bladløst, med Blomster i en tæt, endestillet, opret Klase; *Blomsterne* nikkende, de øvre golde, oprette.

Løgvæxt. Blst. mørkblaa. 5. ♃.
Forvildet fra Haver, sjelden.

Endymion.

† *E. nutans* Dumort. (Klokkehyacinth). Agraphis nutans Link., Rchb. 1008, Hyacinthus non scriptus L.

Bladene lancet-linieformede, rendede; *Skaftet* bladløst, med Blomster i en ensidig, nikkende Klase, *Blomsterne* hængende, blaae.

Løgvæxt. 5—6. ♃.
Hist og her forvildet i og omkring Haver.

8. Fritillaria. Keiserkrone.

439. **F. Meleagris** L. (Vibeæg). H. 366; Drej. p. 134; F. D. 972; Rchb. 974.

Skaftet bladbærende; *Bladene* spredte, linieformede, rendede; *Blomsten* enlig, endestillet, nikkende, med klokkeformet Blomsterdække; *Perigonbladene* lancetformede (kjødfarvet- og mørkrødt-tærnede, sjeldnere guulhvide), nedenfor Midten udvendig puklede, indvendig med en aflang Honninggrube.

Løgvæxt. 5. ♃.
I Kratskove, formodenlig forvildet fra Haver, sjelden: ***Sj.*** Char-

lottenlund paa en Eng bag Slottet, Sneesløv i Flakkebjerg Herred (H.); *F.* Hverringe paa Hindsholm (A. Lange); *Sl.* Neuwerk ved Slesvig (16).

9. Lilium. Lilie.

† *L. bulbiferum* L. (Løgbærende L.) H. II, 165; Rchb. 995.

Bladene spredte (1/3), linie-lancetformede, med *Løgknopper* i Bladhjørnerne; *Blomsterne* oprette, i en endestillet, faablomstret Skjærm; *Blomsterdækket* klokkeformet, med rette, indvendig ruvortede Perigonblade.

Løget med taglagte Skjæl. Blst. brandgule med rødbrune Pletter. 6—7. ♃.

Forvildet fra Haver, sjelden: *Sj.* Kjøge; *J.* Aalborg; *Sl.* Gottorp (H.) ⚹

† *L. Martagon* L. (Krandsbladet L.) H. II, 165; Rchb. 989.

Bladene krandsstillede, elliptisk-lancetformede, uden Løgknopper; *Blomsterne* i Klase, nikkende; *Blomsterdækket* med tilbagerullede, indvendig haarede Perigonblade.

Løget med gule, taglagte Shjæl. Blst. ros. med mørkrøde Pletter. 6—7. ♃.

Forvildet: *Sj.* Vodrofgaard (19), Skjoldnæsholm (9); *Sl.* Gottorp (H.). ⚹

10. Tulipa. Tulipan.

440. **T. silvestris** L. (Vild T.) H. 367; Drej. n. 380; F. D. 375; Rchb. 983.

Bladene (2—3) spredte, langstrakt- og smalt-lancetformede; *Blomsten* enlig, endestillet, lidet nikkende; *de indre Perigonblade* og *Støvdragerne* ved Grunden skjæghaarede.

Løget omgivet af brune Hinder. Blst. gule, vellugtende. 5—6. ♃.

I Kratskove omkring beboede Steder: muligviis forvildet fra Dyrkning i ældre Tider, bemærket i alle Provindser og i enkelte Egne i Mængde, f. Ex. omkring Kjøbenhavn.

11. Gagea. Guldstjerne.

a. 2—3 Rodblade ved Grunden af Blomsterskaftet.

441. **G. spathacea** [Schult. Syst. Veg. 7, p. 541] (Hylsterbladet G.) Drej. n. 382; Rchb. 1039; Ornithogalum Hayne, H. 367; H. N. I, 67; O. minimum F. D. 612.

Et større og mange smaae *Løg* indsluttede af en fælles Hinde; *Rodbladene* traadformede, halvtrinde, ikke rendede; 1 lancetformet, ved Grunden huult, i Spidsen trindt, langttilspidset Blad hylsterformigt omgivende den 2—4-blomstrede, ved en fælles Blomsterstilk fra Hylsteret fjernede *Skjærm; Smaablomsterstilkene* glatte (trinde), med 2—4 lancet-sylformede *Dækblade* ved Grunden; *Perigonbladene* budte, lancetformet-ovale; *Støvdragerne* meget kortere end Griffelen; *Frugtknuden* budt og utydeligt 6-kantet.

Blst. gule, tilsidst med rødligt Anstrøg. 5. ♃.

I Skove, især paa fugtig Grund, sporadisk, men ikke sjelden og bemærket i alle Provindser. ⚑

442. **G. arvensis** [Schult. l. c. 547] (Ager-G.) Drej. n. 383; Rchb. 1049—50; Ornithogalum Pers., H. II, 167; F. D. 1869.

2 rundagtige *Løg* indsluttede af en fælles Hinde; *Rodbladene* smalt linieformede, rendede; tilbagebøiede; 2 større *Svøbblade* tæt omgivende den mangeblomstrede, med flere mindre Dækblade forsynede *Skjærm; Smaablomsterstilkene* og de lancetformede, spidse *Perigonblade* paa Yderfladen duunhaarede.

Blst. gule. Har ofte Løgknopper ved Grunden af Smaablomsterstilkene. 4—5. ♃.

Paa Agre o. a. dyrkede Steder i Landets sydligere Egne, sjelden: f. Ex. *Sl.* ved Eckernförde (N.); **Lolland, Falster** i det østlige alm. (14); **Møen** i Haver (Dr.). ⚑

b. 1 Rodblad ved Grunden af Blomsterskaftet.

443. **G. minima** [Schult. l. c. 539] (Liden G.) Drej. n. 381; Rchb. 1040; H. N. XII, 71; Ornithogalum L., H. 369; F. D. 1331.

1 større og 1 mindre *Løg* omgivne af en fælles Hinde (eller det mindre udenfor samme); *Rodbladet* smalt-linieformet, fladt, paa Ryggen stribet; 1 lancetformet, tilspidset Svøbblad hylsterformigt omfattende den 2—6-blomstrede, ved en fælles Blomsterstilk fra Hylsteret fjernede *Skjærm; Smaablomsterstilkene* traadformede, glatte, med linieformede *Dækblade* ved Grunden;

Blomsterdækket ved Grunden stumpt afskaaret, med linie-lancetformede, tilspidsede Perigonblade; *Frugtknuden* 3-kantet.

Finere og spædere (men ikke lavere) og med mindre Løg end de øvrige. Bld. og Skaft ved Grunden haarfine; Blst. gule. 4—5. ♃.

I Skove og Krat, sporadisk og ikke alm., fra Slesvig er mig intet Voxested bekjendt, forøvrigt bemærket i alle Provindser. |*

444. **G. lutea** [Schult. l. c. 538] (Almindelig G.) Drej. n. 384; Rchb. 1045; H. N. XIV, 72; Ornithogalum L., H. 368; F. D. 378.

1 enkelt, ægformet *Løg* omgivet af Hinder; *Rodbladet* opret, linie-lancetformet, fladt eller rendet, paa Ryggen skarpkjølet, stribet, i Spidsen kappeformet; 2—3 *Svøbblade* (det ydre størst) ved Grunden af den 2—8 blomstrede *Skjærm*; *fælles Blomsterstilk* 0 eller meget kort; *Smaablomsterstilkene* glatte, uden Dækblade ved Grunden; *Blomsterdækket* med afsmalnet Basis, dets Blade lancet-linieformede, budte; *Frugtknuden* 3-kantet.

Svøbbladene alm. dunet-randhaarede. Ofte findes flere Smaaløg ved Grunden af det større Løg, men udenfor dettes Hinder. Var. med Bld. af blaagrøn Farve. Blst. gule. 4. ♃.

I Skove, Haver, ved Gjærder o. s. v., meget alm.

445. **G. stenopetala** [Rchb. fl. exc. p. 107] (Eng-G.) Ornithogalum Fr. fl. Hall., p. 58; H. N. II, 64; O. pratense H. II, 166; F. D. 2225; Rchb. 1033—37.

3 *Løg*: det ene hindedækket, udskydende Blad og Blomsterskaft, de 2 øvrige nøgne (det ene større, vandret, det andet mindre, lodret); *Bladene* flade; *Skjærmen* 2—4-blomstret, med 1—2 *Dækblade* ved Grunden af Smaablomsterstilkene; *Perigonbladene* langstrakt oval-linieformede, budte; forøvrigt som foreg., med hvilken den har megen Lighed.

Blst. gule. 4—5. (Lidet sildigere end foreg.) ♃.

Paa Grøftevolde og Agre, høie Enge og i Krat: ***Slesvig*** (Nolte); ***F.*** Dalby Klint paa Hindsholm (A. Lange); ***Falst.*** alm. (14); ***Sj.*** Lillehedinge i Stevns, Kirsebærgangene ved Kjøbenhavn (12), Charlottenlund (Lütken), Bognæs ved Roeskilde; ***Bornh.*** v. Arnager (20). Forekommer sandsynligviis paa mange flere Steder, men hidtil overseet paa Grund af de overjordiske Deles store Lighed med foreg. |*

12. Allium. Løg.

a. De 3 (indre) Støvdragere 3-tandede, den midterste Tand støvknapbærende (Bladene ligebrede).

aa. Bladene flade.

446. **A. Scorodoprasum** L. (Skov-L.) H. 362; Drej. n. 388; F. D. 1455; Rchb. 1073.

Bladene i Randen rue; *Skederne* tveæggede; *Skjærmen* faablomstret, med talrige Løgknopper ved Grunden af Blomsterne; *Hylsteret* 1-bladet, kort-tilspidset; *Støvdragerne* kortere end eller af Længde med Blomsterdækket, Tænderne sylspidsede, den midterste med Støvknappen halvt saa lang som Støvtraaden.

2—3' høi; Bld. indtil 1/2" brede. Flere, ofte stilkede Smaaløg ved Grunden af Hovedløget. Løgknopperne rundagtige eller omvendt-ægformede, mørkviolette; Blst. violetrøde. 6—7. ♃.

β, minus Fr. (A. arenarium Sm., Rchb. 1074; A. Scorodoprasum F. D. 290). Mindre og spædere, med smalere Blade, trinde Bladskeder.

I Kratskove, ved Gjærder og paa høie Enge, ikke sjelden, bemærket i alle Provindser og i enkelte Egne hyppig, f. Ex. paa ***Bornh.***, ved Helsingør og Kjøbenhavn. *β*, ***Sj.*** ved Kjøge (9), Vemmetofte (H.); ***Møen***; Flatø i Guldborgsund; ***F.*** Nyborg; ***J.*** Aarhuus, Palsgaard (H.).

† *A. Porrum* L. (Porre-L.) Rchb. 1071. Skjærmen tætblomstret, kugleformet, uden Løgknopper; Hylsteret langttilspidset; Blomsterdækket hvidt med røde Striber.

Dyrkes i Kjøkkenhaver.

† *A. sativum* L. (Hvid L.) Rchb. 1069. Skjærmen faablomstret, med Løgknopper; Hylsteret langt-tilspidset, affaldende; Blomsterdækket skident hvidt eller rødligt; Smaaløg ved Grunden af Hovedløget.

Dyrkes som foreg.

bb. Bladene hule, trinde eller halvtrinde.

447. **A. vineale** L. (Strand-L.) H. II, 162; Drej. n. 389 (undtagen Synon.); F. D. 1870 (slet); Rchb. 1075; A. arenarium Fr. nov. p. 84; H. N. VIII, 69.

Bladene halvtrinde, paa Overfladen svagt furede; *Hylsteret* 1-bladet, langt tilspidset; *Skjærmen* med Løgknopper ved Grunden af Blomsterne; *Støvdragerne* længere end Blomsterdækket, Tænderne sylspidsede, den midterste med Støvknappen længere end Støvtraaden.

½—2' høi. Bladene smale, alm. henvisnede (naar Blomsterne udspringe); Smaaløg ved Grunden af Hovedløget. Løgknopperne omvendt-ægformede, budte med en kort Spids; Blst. ros. ell. guulgrønne med Anstrøg af Rødt, var. grønne (viridiflorum Drej., F. D. 2227). 6—7. ♃.

α. capsuliferum Koch. Skjærmen mangeblomstret, med faae Løgknopper.

β. compactum Thuill. Løgknopperne danne et kugleformet Hoved; Blomsterne 0 eller meget faae.

Ikke sjelden i Nærheden af Kysterne i alle Provindser, f. Ex. paa Havstokken, Brinker med Stranden; sjeldnere inde i Landet ved Gjærder og i Krat. (*β* er hos os den hyppigste Form.)

Anm. A. sphaerocephalum L., H. II. 162; F. D. 2111; Rchb. 1080; med hule, trinde, ved Grunden fladtrykte *Blade*; 2-bladet *Svøb*; kugleformet *Skjærm* uden Løgknopper; *Støvdragerne* længere end det mørkrøde Blomsterdække, er mig ikke bekjendt at forekomme i vor Flora. Om det Kyllingske Voxested, (Løghøien ved Ribe, som citeres til denne), hører herhid, er meget tvivlsomt; da den imidlertid er funden i Holsteen af Prof. Nolte, kunde den muligviis ogsaa forekomme i Slesvig.

† *A. Cepa* L. (Rød L.) Rchb. 1083. *Løget* stort, enligt; *Stængelen* nedenfor Midten bugformigt opblæst; *Bladene* trinde, rørformede; *Skjærmen* kugleformet, mangeblomstret, uden Løgknopper; *Støvdragerne* meget længere end Blomsterdækket, med korte Tænder.

Dyrkes i Kjøkkenhaver.

† *A. ascalonicum* L. (Skalot-L.) *Løgene* smaae, flere samlede; *Stængelen* ligetyk overalt; *Bladene* trinde, rørformede; *Skjærmen* med eller uden Løgknopper; *Hylsteret* 2-bladet; *Støvdragerne* lidet længere end Blomsterdækket, med korte Tænder.

Dyrkes i Kjøkkenhaver, men blomstrer neppe hos os.

b. Alle Støvdragerne uden Tilhængsler.

aa. Bladene ligebrede, uden Sideaarer: Blst. røde eller rødlig-grønne.

α. Løget rundagtigt, dannet af kjødfulde Løgskjæl uden Plade; Løgknopper ved Grunden af Blomsterne.

448. **A. oleraceum** L. (Vild L.) H. 363; Drej. n. 390; F. D. 1456; Rchb. 1067.

Bladene rue, forneden halvtrinde, mod Spidsen flade, paa Overfladen furede, paa Underfladen mangestribede; *Hylsteret* 2-bladet, med langt-tilspidsede Blade, (det ene meget længere end det andet); *Skjærmen* faablomstret; *Blomsterstilkene* lange; *Blomsterdækkets Blade* budte, af Længde med *Støvdragerne.*

1—2' høi. Løgknopperne elliptiske, tilspidsede; Blst. hvid- eller guulgrønne, rødt anløbne eller blegt ros. med brune Striber. 7. ♃.

β, canaliculatum Fr. Høiere af Væxt; Bladene brede, rendede; Blomsterne bruunagtigt grønne.

I Skove og Krat, ved Gjærder o. s. v., alm. udbredt. *β*, med Hovedarten, f. Ex. Bastionerne ved Kjøbenhavn!

449. **A. carinatum** L. (Kjølet L.) H. II, 161; F. D. 2109; Rchb. 1057; H. N. VI, 64.

Bladene smalt linieformede, rendede, mod Spidsen flade, med 3—5 fremstaaende Striber; *Hylsteret* som foreg.; *Skjærmen* mangeblomstret; *Blomsterstilkene* lange; *Blomsterdækket* 3-kantet; *Perigonbladene* budte, med indrullet Spids, kortere end *Støvdragerne.*

1' høi. Blst. lila-ros., Bld. henvisnede i Blomstringstiden. 7. ♃.

I høitliggende Krat: *Sl.* ved Aabenraa (Bargum efter N.); *F.* Hofmansgave (18). Angives af Kyll. fra Stevns og Assens. (?)

β. Løget aflang-valseformet, dannet af de henvisnede Blades Skeder: Løgknopper 0.

† *A. Schoenoprasum* L. (Pur-L.) H. 365; F. D. 971; Rchb. 1085.

Bladene trinde, rørformede; *Skjærmen* kugleformet, noget længere end det 2—3-bladede *Hylster*; *Perigonbladene* lancetformede, spidse, længere end *Støvdragerne.*

6—10'' høi. Blst. violet-røde. 6—7. ♃.

Dyrkes i Kjøkkenhaver. Angives af O. F. Müller (i F. D.) fra Hindsgavl i Fyen, hvilket maaskee hidrører fra en Feiltagelse, hvis den ikke der tilfældigviis har været forvildet.

450. **A. montanum** [Schmidt. fl. boëm. IV, p. 28] (Kantet L.) Fr. mant. 2, p. 18; Rchb. 1094; A. angulosum L. (ex part.), Nolt. nov. p. 33 (?); H. II, 163 (?); F. D. 2110; A. fallax R. & S., H. N. V, 70.

Løgene udgaae fra en forlænget, næsten vandret *Rodstok; Bladene* smalt linieformede, flade, omtrent 5-nervede; *Skaftet* oventil skarpkantet; *Hylsteret* 2—3-bladet, af den hvælvede, mangeblomstrede *Skjærms* halve Længde; *Støvdragerne* længere end *Blomsterdækket.*

½—1' høi. Blst. ros., brune Støvdr. (Fr.). 7. ♃.

Lyngbakker og Heder, kun bemærket i *Slesvig*: Gelting Birk, Hedebakker ved Leck, Egekrat ved Königsmark pr. Husum (16), mellem Schauendal og Olderup (N.). ☞

Anm. Saavel Fig. i F. D. som de slesvigske Exemplarer jeg har seet (fra Gelting) stemme bedst overeens med A. montanum hos Rchb. (l. c.). Nolte (l. c.) angiver fremdeles *A. senescens* som funden i *Sl.* (mellem Enge og Leck). Da jeg ikke har seet Expl. fra dette Voxested og ingen Synonymer ere anførte, er jeg uvis om hvorhen denne hører; muligviis til *A. acutangulum* Schrad., (Rchb. 1095; A. fallax * serotinum Fr. l. c.), som adskilles ved høiere og mere kantet Stgl., længere og bredere Blade med tydeligere Midtnerve samt indsluttede Støvdr. Af samme Grund er jeg ikke sikker paa om de fra N. og H. anførte Synonymer ere rigtigt anvendte, saa meget mere som Synonymiken af de 2 Arter er meget forviklet. Disse ere dog maaskee kun 2 Former af samme Art (Irmisch, Zwiebelgew. p. 17 erklærer Charactererne fra Bladnerverne og Støvdr. for vaklende), frembragte ved Forekomst paa forskjellige Localiteter (A. acutangulum angives at voxe paa Enge).

bb. Bladene lancetformede, med Sideaarer, Blst. hvide.

451. **A. ursinum** L. (Rams-L.) H. 364; Drej. n. 387; F. D. 757; Rchb. 1109; H. N. II, 61.

Løget aflang-lancetformet, solidt; 3 *Blade*: det ydre hindeagtigt uden Plade, de 2 øvrige langstilkede, med flad Plade; det yderste af disse med en hindeagtig Skede omfattende det 3-kantede, paa Underfladen concave *Skaft* og det inderste Blads kjødfulde Skede; *Hylsteret* dybt 2—3-deelt, af Længde med den flade, faa- (8—20)-blomstrede *Skjærm; Løgknopper* 0; *Støvdragerne* kortere end Blomsterdækket.

Bladpladerne vende Underfladen opad; Løget dannes af det inderste Blads kjødfulde Skededeel, som i Aarets Løb fortæres med Undtagelse af de som krandsstillede Trævler vedblivende Karbundter. Hylsteret hurtigt affaldende. 5—6. ♃.

Paa skyggefulde, især noget fugtige Steder i Skove, oftest i Strandegne; ikke alm., men bemærket i alle Provindser, og hvor den voxer, findes den alm. i stor Mængde.

13. Ornithogalum. Fuglemælk.

† 452. **O. nutans** L. (Nikkende F.) H. 370; Drej. n. 386; F. D. 912; Albucea Rchb. 1031.

Blomsterne (efter Afblomstringen) nikkende, i ensidig Klase; *Blomsterstilkene* kortere end *Dækbladene* og *Blomsterdækket; Støvtraadene* hindeagtige, *de 3 indre* længere, linieformede, 3-kløvede (den midterste Flig kortere, støvknapbærende), *de ydre* mindre, oval-lancetformede, hele eller udrandede; *Frugtknuden* rundagtig, i Spidsen indtrykt, under Blomstringen kortere end *Griffelen.*

Blst. indv. hvide, udv. grønne. 4—5. ♃.

Ved Gjærder og paa skyggefulde Steder omkring Byer og Haver, funden i alle Provindser, men ikke overalt. Synes oprindelig at være udkommen fra Haver.

† 453. **O. umbellatum** L. (Halvskjærmblomstret F.) H. 369; Drej. n. 385; F. D. 1266; Rchb. 1019.

Blomsterne i Halvskjærm, *Blomsterstilkene* udspærrede eller opstigende, længere end *Dækbladene* og *Blomsterdækket*; *Støvtraadene* lancetformede, udeelte; *Frugtknuden* oval, under Blomstringen længere end *Griffelen.*

Bld. mørkgrønne med hvid Midtnerve; Blst. indv. hvide, udv. grønne. 5. ♃.

Paa lignende Steder som foreg., men sjeldnere, og ligesom hiin, oprindelig indført.

14. Anthericum. Edderkopurt.

454. **A. ramosum** L. (Grenet E.) H. 371; Drej. n. 391; F. D. 1157; Rchb. 1114; H. N. VI, 65.

Stængelen oventil grenet (dannende en Top); *Bladene* linieformede, noget rendede; *Dækbladene* flere Gange kortere end *Blomsterstilkene*; *Griffelen* ret.

Blst. hvide. 7. ♃.

β, Pseudo-Liliago! Stængelen ugrenet, Blomsterne i Klase.

Paa Bakker mellem Krat, sjelden: *Sj.* Jægerspriis (21), Frederikssund (Feddersen), Veile Viig i Voldborg Herred, Leire (Kyll.), Bidstrupgaard, Slangerup, Søllerød, Ørholm (H.), Brede Bakker! *β*, (som i Udseende ligner følg.) ved Brede med Hovedarten, og i enkelte Aar fremherskende fremfor denne (F. Schmidt). |*

455. **A. Liliago** L. (Ugrenet E.) H. 372; Drej. n. 392; F. D. 616; Rchb. 1115; H. N. VI, 65.

Stængelen ugrenet; *Blomsterne* i Klase; *Bladene* linieformede, rendede; *Dækbladene* af *Blomsterstilkenes* halve Længde; *Griffelen* opstigende.

Blst. hvide, større end hos foreg. 6—7. ♃.

I Kratskove, sjelden: *Sj.* Jægerspriis (9), mellem Bidstrup og Roeskilde, Fortunen (H.); *Sl.* mellem Schauendal og Olderup (N.), Egekrat ved Engelsborg pr. Husum (16). |*

Anm. Jeg har ikke seet *sjællandske* Expl. af denne Art, og maaskee henhøre de fra *Sj.* anførte Voxesteder til var. *β* af foreg., idetmindste synes dette at være Tilfældet med den af O. F. Müll. (F. D. l. c.) omtalte Form fra Kobbermøllen (?). Fig. i F. D. fremstiller dog den ægte *A. Liliago*, hvortil ogsaa de *slesvigske* Expl. henhøre.

15. Narthecium. Beenbræk.

456. **N. ossifragum** [Huds. fl. angl. 145] (Sværdbladet B.) H. 372; Rchb. 936; H. N. XIV, 73; Anthericum L., F. D. 42.

Rodstokken krybende (beklædt med Trævler af de henvisnede Blades Karbundter); *Rodbladene* linieformet-sværdformede; *Stængelbladene* skedeformigt omfattende; *Blomsterne* i Klase; *Blomsterstilkene* med 1 *Dækblad* ved Grunden og 1 ovenfor Midten; *Perigonbladene* længere end *Støvdragerne*, kortere end den spidse *Kapsel.*

½—1' høi. Blst. gule. 7—8. ♃.

I Tørv- og Hedemoser, kun bemærket paa *Halvøen*, i hvis vestlige og midterste Egne den ikke er sjelden; sparsommere mod Ø., f. Ex. Randers (7), Riis Mose mellem Horsens og Skanderborg (2), Brøndsted ved Fredericia! Flensborg!

16. Juncus. Siv.

a. Frøene med en til begge Sider udvidet Frøhud.

457. **J. maritimus** [Lam. dict. 3, 264] (Strand-S.) H. 383; Drej. n. 360; F. D. 1689; Rchb. fl. germ. IX, 895; H. N. IX, 69.

Rodstokken vandret; *de nedre Blade* skedeformede, uden Plade; *de øvre* nedentil omskedende, oventil ligesom de blomsterbærende og blomsterløse (nøgne) *Stængler* trinde, uleddede, sylspidset-stikkende; *Blomsterstanden* en dobbelt sammensat, falsk-sidestillet*) Qvast med oprette Grene; *de ydre Perigonblade* spidse, *de indre* budte med en Braad, alle af Længde med den elliptiske, braadspidsede *Kapsel*.

1—2' høi og meget stiv. 8—9. ♃.

Paa Strandenge, især i lerede Huller, som Vandet af og til overskyller: ***Sj.*** Kalundborg (H.), Jægerspriis (28), Saltholm (9), Holmene ved Præstø, Vordingborg (H.), Holsteinborg (17); ***F.*** Langø ved Hindsholm! Aastrup, V. Skjerninge; ***Thorseng***, ***Langeland*** (12); ***Loll.*** Nakskov, Bjerremark, Kjeldernæs; ***Falst.*** mellem Stubbekjøbing og Grønsund (19), Vennerslund (14); ***J.*** Nebbegaard ved Lillestrand! Aarø i Lillebelt (8); ***Als*** (H.); ***Sl.*** ikke sjelden paa Østkysten fra Aabenraa mod S., ***Femern*** (N.). *

b. Frøene uden (eller med en utydelig) Frøhud.

aa. Blomsterbærende og blomsterløse Stængler nøgne, med bladløse Skeder ved Grunden (Blomsterstanden falsk-sidestillet).

458. **J. conglomeratus** L. (Knop-S.) H. 380; Drej. n. 361; F. D. 1094; Rchb. IX, 912—13.

Tueformet; *Stængelen* fiint stribet, med sammenhængende Marv; *Blomsterstanden* dobbelt sammensat af kortstilkede Nøgler; *Perigonbladene* lancetformede, tilspidsede; *Støvdragerne* 3; *Kapselen* omvendt-ægformet, 3-kantet, indtrykt, med Griffelens vorteformede Basis i Indskjæringen.

De bladløse Skeder lysbrune. Blomsterstanden tæt, næsten kugleformet. Var. med længere Grene og Nøglerne derved fjernede fra hinanden. (En saadan Form med blegere og mindre Blomster er *J. subuliflorus* Drej. n. 362). 6—7. ♃.

Paa fugtig Leerjord, ved Grøfter og paa Overdrev, forekommer i alle Provindser, sjeldnere i det nordlige ***Jyll.*** (Drej.). *β*, en Skyggeform: ***Sj.*** ved Fuursøen (Dr.); ***J.*** Sæbygaards Skov i Vendsyssel (12); ***Sl.*** Aabenraa!

---

*) Falsk-sidestillet kaldes Blomsterstanden fordi den forlængede Spids, fra hvis Side den synes at frembryde, maa ansees som et Hylsterblad og ikke som en Fortsættelse af Stængelen.

459. **J. effusus** L. (Lyse-S.) H. 381; Drej. n. 363; F. D. 1096; Rchb. 920; H. N. IX, 70.

Tueformet; *Stængelen* jævn, ved Tørring meget fiint stribet, med sammenhængende Marv; *Blomsterstanden* dobbelt sammensat, med forlængede *Blomsterstilke; Perigonbladene* lancetformede, tilspidsede; *Støvdragerne* 3 eller 6; *Kapselen* omvendt-ægformet, 3-kantet, indtrykt, med forkortet *Griffel* udgaaende fra Indskjæringen.

De bladløse Skeder lysbrune. Blomsterstanden alm. en fjernblomstret Qvast, var. (*β*, *compactus* Leight.) med sammentrængt Blomsterstand. 6—7. ♃.

Paa lignende Localiteter som foreg., i de fleste Egne hyppigere end hiin. *β*, har jeg ikke selv iagttaget, men den anføres af Drej. (Krøy. Tidsskr. III, 415).

Anm. Paa Grund af Afændringsformer kan den ofte forvexles med foreg., og forenes af Flere med denne; (*J. communis* Mey.); dog synes de typiske Former af begge vel adskilte i Naturen, om end vanskelige at begrændse ved bestemte Kjendetegn.

460. **J. glaucus** [Ehrh. Beitr. 6, 83] (Blaagraa S.) H. 382; Drej. n. 364; F. D. 1159; Rchb. 922; H. N. I, 69.

Rodstokken sammentrængt, tueformet; *Stængelen* dybt stribet, blaagraa, med afbrudt Marv; *Blomsterstanden* dobbelt eller flere Gange sammensat, qvastformet, med spredte, forlængede *Grene* og *Blomsterstilke; Perigonbladene* lancetformede, tilspidsede, *de ydre* lidet længere, *de indre* kortere end den ovale eller elliptiske, budte, af den vedblivende Griffelbasis braadspidsede *Kapsel.*

2—3' høi. De bladløse Skeder mørk-kastaniebrune. 7—8. ♃.

Fugtige Steder paa Gruus- og Leergrund, især i Strandegne, bemærket i alle Provindser sporadisk, men ikke sjelden (f. Ex. meget hyppig paa Bornholm!) ⚹.

Anm. *J. diffusus* Hoppe, som adskilles fra denne ved en mere grøn Farve og sammenhængende Marv, fra de 2 foreg. ved rødbrune Skeder og 6 Støvdragere, kunde muligviis findes i vor Flora.

461. **J. balticus** [Willd. berl. Mag. 1809. p. 288] (Klit-S.) H. 381; Drej. n. 365; Rchb. 917; H. N. I, 68.

Rodstokken vandret krybende; *Stængelen* jævn, i tørret Tilstand stribet, med sammenhængende *Marv; Blomsterstanden*

enkelt eller dobbelt sammensat; *Perigonbladene* æg-lancetformede, de ydre spidse, de indre kortere, budte med en kort Braad; *Kapselen* elliptisk, braadspidset af den vedblivende Griffelbasis, af Længde med eller længere end de ydre *Perigonblade.*

Lavere (½—1½' høi), men mere robust end foreg., Kapselen næsten dobbelt saa stor; de bladløse Skeder lysbrune. 7—8. ♃.

* *inundatus* (J. inundatus Drej.; F. D. 2287; Rchb. 916). Stgl. lavere og meget finere, Blomsterstanden enkelt, forøvrigt som Hovedarten.

I Sandklitter: ikke sjelden i den nordvestlige Deel af ***Jylland*** fra Skagen til Holstebro (Drej., Poulsen); ***Bornh.*** ved Frydenlund N. for Rønne! Flyvesand Ø. for Boderne! * med Hovedarten; ***J.*** Tranum Strand (Dr.), Hjortdal (16), Kollerup, Bulbjerg, Nors Klit (Dr.).

462. **J. filiformis** L. (Traadstænglet S.) H. 382; Drej. n. 366; F. D. 1207; Rchb. 919.

Rodstokken vandret krybende; *Stænglerne* i Spidsen bøiede, jævne, ved Tørring stribede, med sammenhængende Marv; *Blomsterstanden* en enkelt, faablomstret Qvast omtrent paa Midten af Stængelen; *Perigonbladene* lancetformede, spidse; *Kapselen* næsten kugleformet, budt med en meget kort *Griffel.*

Stgl. ¼—1' høie, traadformede; de bladløse Skeder lysbrune. 7—8. ♃.

I Tørv- og Hedemoser, alm. i ***Halvøens*** Hedeegne og paa ***Bornh.!*** i ***Sjæll.*** sporadisk i den nordlige Deel, sjeldnere mod S. og paa de andre Øer: ***Falst.*** ved Bøtø (5); ***Thorseng*** v. Bregninge! ***Æro*** (10).

bb. Alle Stænglerne bladbærende (Blomsterne endestillede, i Nøgler eller oftere i en af talrige Nøgler enkelt eller dobbelt sammensat Qvast).

α. Bladene afdeelte ved Led paatværs.

463. **J. obtusiflorus** [Ehrh. Beitr. 6, 83] (Budtblomstret S.) H. 384; Drej. n. 371; F. D. 1872; Rchb. 901; H. N. I, 70; J. retroflexus Rafn II, 486.

Rodstokken vandret; *Stænglerne* oprette, 2—3-bladede, tilligemed *Blade* og *Bladskeder* trinde; *Blomsterstanden* en dobbelt sammensat Qvast med efter Blomstringen tilbagebøiede *Smaagrene; Perigonbladene* ligelange, budte, lidet kortere end den ægformede, tilspidsede, 3-kantede *Kapsel.*

1—2' høi. Dækblade og Perigonblade rødligt anløbne, i Randen hvidhindede. 7—9. ♃.

I Hængedynd og paa vaade Enge, sporadisk og ikke hyppig, men funden i alle Provindser (undtagen Bornh.). *

464. **J. acutiflorus** [Ehrh. Beitr. 6, 82] (Spidsblomstret S.) H. 385; Drej. n. 368; F. D. 2112; Rchb. 906—7; J. silvaticus Reichard.

Rodstokken vandret; *Stænglerne* oprette, 3—4-bladede, tilligemed *Blade* og *Bladskeder* trindt-sammentrykte, Bladenes Tværskillevægge tydelige, ingen Striber paalangs; *Blomsterstanden* en dobbelt sammensat Qvast, med korte, udspærrede *Smaagrene; Perigonbladene* sylspidsede, de indre længere, i Spidsen tilbagebøiede, alle kortere end den ægformede, langt-tilspidsede *Kapsel.*

1½—3' høi. Planten større og kraftigere, Blst. mindre end hos de følg. af samme Afdeling. 7—8. ♃.

β, macrocephalus Koch. Nøglerne dobbelt saa store, paa længere Grene.

I Tørvmoser og paa fugtige Enge, ikke alm. og hidtil, saavidt mig bekjendt, kun funden paa *Halvøen*: Borre Sø ved Silkeborg (7), Østbirk (2), mellem Ribe og Medolden (16), Papirmøllen ved Flensborg! Pulverholz Eng ved Slesvig (16), Husum, Rendsborg! *β*, med Hovedarten ved Flensborg, Brøndsted i *Jyll.*!

Anm. Det i H. N. VII, 71 indeholdte Expl. under Navn af J. acutiflorus fra Stockholm (Nyman), tilhører en Form af J. alpinus.

465. **J. lamprocarpos** [Ehrh. calam. n. 126] (Glandskapslet S.) Drej. n. 369; Rchb. 902—4; J. articulatus (*α*) L., F. D. 1097; H. N. V, 71.

Tueformet; *Stænglerne* opstigende, 3—6-bladede, tilligemed *Blade* og *Bladskeder* trindt-fladtrykte, Bladenes *Skillevægge* tydelige, Mellemrummene (ved Tørring) fiint stribede; *Blomsterstanden* en dobbelt sammensat Qvast med udspærrede *Grene; Perigonbladene* ligelange, de ydre spidse, de indre budte med en Braad, alle kortere end den 3-kantede, æg-lancetformede, braadspidsede *Kapsel.*

½—1½' høi. Kapselen glindsende sort eller mørkbruun. Nøglerne større end hos de 2 foreg. 7—8. ♃.

β, repens (J. repens Nolt. nov.) Stængelen krybende (eller i Vand flydende), rodslaaende.

γ, pauciflorus Sond. fl. Hamb. p. 193 (J. nigritellus D. Don, Bab. man.; J. articulatus *β*, subatratus H. N. XII, 72). Qvastens Grene færre og mere oprette, færre Blomster i Nøglerne.

δ, multiflorus! Nøglerne större, mangeblomstrede; de nedre Grene paa Stængelen udgaae *nedenfor* Bladet.

I Tørvmoser, paa Enge og ved Grøfter alm. udbredt. *β*, ved sandige Søbredder eller i selve Vandet; *γ*, med Hovedarten paa magrere Grund; *δ*, paa fugtige Steder, sjeldnere, f. Ex. *J.* Skagen (Drej.), Rørbek Sø ved Ø. Nykirke! *Sl.* mellem Lehmsick og Schwabstedt (Didr.). Denne sidste svarer omtrent til Beskr. af *J. lagenarius* Laharp., Gren. & Godr. fl. Fr. III, 346; J. repens Req., men forekommer mig ikke tilstrækkelig adskilt fra J. lamprocarpos.

466. **J. atricapillus** [Drej. i Krøy. Tidsskr. II, 182] (Sorthoved-S.) J. atratus H. N. XI, 68 (ikke Krock.).

Rodstokken vandret; *Stænglerne* oprette, 2—3-bladede, svagt fladtrykte; *Bladskederne* paa Ryggen kjølede; *Bladene* med tydelige *Skillevægge*, ved Tørring fiint stribede paa langs; *Blomsterstanden* en dobbelt sammensat Qvast med oprette *Grene; de inde Perigonblade* budte, *de ydre* lidet længere, spidse, kortere end den æg-lancetformede, braadspidsede *Kapsel.*

1—1½' høi. Nærmest beslægtet med følgende, fra hvilken den dog er let kjendelig ved Perigonbld. og et aldeles forskjelligt Habitus, ikke ulig rigblomstrede Former af J. compressus. Blst. og Kapsel mørkbrune. 8—9 (meget senere end de beslægtede Arter). ♃.

Forekommer under 2 Former:

α, congestus! Lavere; Qvasten kortgrenet og tætblomstret, med større Nøgler.

β, sparsiflorus! (J. anceps Laharp., Gren. & Godr. Fl. fr. III, 347; J. nigricans Rchb. 911), høiere af Væxt, med længere og finere Grene, færre Blomster i Nøglerne.

I *Halvøens* Sandklitter langs Vesterhavet ikke sjelden fra Skagen (Drej.) til Eidersted (16), samt paa de vestlige Øer: (Rømø (16); følger paa enkelte Steder Sandstrækningerne længere ind i Landet: Øland, Holstebro (16), Varde! De 2 Former synes hos os at være lige hyppige. (Fra Vestfrankrigs sandige Kyster har jeg Expl. under

Navn af J. anceps Laharp.? (Letourneux), som aldeles svare til Formen *β*). [*]

Anm. *J. atratus* Krock., Fr. mant. 3, p. 23, Rchb. 909—10, med 2—3' høie, opstigende Stgl., tydeligt og i tørret Tilstand dybt stribede Blade, Perigonbladene braadspidsede (de indre længere), omtr. ligelange med den ægformede, braadspidsede Kapsel, kunde muligviis findes i vor Flora. Den synes (efter Beskr. og Afbildn. hos Rchb.) at være nærmere beslægtet med J. acutiflorus og lamprocarpos end med foreg.

467. **J. alpinus** [Vill. Dauph. II, p. 233] (Sodfarvet S.) H. II, 169; F. D. 2171; Rchb. 896—900; H. N. VI, 66 og VII, 71 (J. acutiflorus); J. ustulatus Hpp., Drej. n. 370; Lge. Hndb. 1 Udg. n. 461.

Rodstokken vandret; *Stænglerne* oprette eller opstigende, 2—3-bladede, næsten trinde; *Bladskederne* paa Ryggen kjølede; *Bladene* ved Tørring fiint stribede paalangs; *Blomsterne* i enkelt eller sammensat Qvast med oprette *Grene; Perigonbladene* budte, de ydre med en Braad nedenfor Spidsen, ligelange, kortere end den æg-lancetformede, braadspidsede *Kapsel.*

½—1' høi, finere end de foreg., Perigonbld. sodfarvede, Kapslerne glindsende sortbrune. 7—8. ♃.

β, *rariflorus* Hartm. (H. N. VII, 72). Qvasten fjernblomstret, med 2—5-blomstrede Nøgler og blegere Blomster.

I fugtige Enge og Klitmoser: i ***Halvøens*** vestlige og nordlige Deel paa flere Steder (Drej., N.), ***Als*** (10); ***Sj.*** sjeldnere: Bidstrupgaard (N.), Fuursøen ved Kaningaarden (9), Mosen mellem Ermelund og Ordrups Krat! (Fra de andre Øer er den mig ikke bekjendt). *β*, ved Gurre Sø (8). [*

468. **J. supinus** [Moench pl. hass. n. 296] (Liden S.) H. 386; F. D. 1099; Rchb. 882—86; H. N. V, 72; J. uliginosus Roth, Drej. n. 367.

Tueformet, med sammentrængt, ofte knollet *Rodstok*, *Bladene* traadsmale, paa Overfladen rendede, utydeligt leddede paatværs; *Blomsterstanden* en enkelt eller sammensat Qvast med faae og fjerntsiddende Nøgler; *de ydre Perigonblade* spidse, *de indre* budte, alle ligelange og lidet kortere end den budte, braadspidsede *Kapsel;* 3—6 *Støvdragere; Støvknapperne* af Længde med Støvtraadene.

2—8" høi. Stgl. traadformede. 7—8. ♃. En meget foranderlig Plante i Henseende til Stængelens Retning, Blomsterstanden, Nøg-

lernes Størrelse, Blomsternes Farve o. s. v. De vigtigste Former ere:

α, *terrestris.* Stgl. oprette eller opstigende; Blst. bruunagtige.

β, *repens.* Stgl. krybende.

γ, *fluitans* (J. subverticillatus Wulf., F. D. 817; H. N. II, 64). Stgl. flydende, med forlængede Blomsterstilke; Nøglerne omgivne af Bladknipper; Blst. grønlige.

Alm. udbredt i alle Provindser: *α*, paa fugtig Hedejord, tørvholdige Enge; *β*, paa oversvømmede Steder; *γ*, i selve Vandet, især Tørvmoser.

β. Bladene uden Tværskillevægge.

αα. Perigonbladene af Længde med eller kortere end Kapselen.

469. **J. squarrosus** L. (Børstebladet S.) H. 383; Drej. n. 372; F. D. 430; Rchb. 893.

Tueformet; *Rodbladene* talrige, stive, børsteformede, rendede, de ældre udspærrede eller opstigende; *Stænglerne* oprette, fladtrykte eller svagt kantede, ved Grunden 1-bladede, forøvrigt bladløse; *Blomsterstanden* en sammensat Qvast, med 1- eller faablomstrede *Blomsterstilke*; *Perigonbladene* budte, af Længde med den omvendt-ægformede eller ovale, budte, braadspidsede *Kapsel*; *Støvknapperne* 4 Gange længere end Støvtraadene.

½—1' høi. Kaps. og Perigonbld. glindsende graabrune, de sidste ligesom de rødlige Dækblade i Randen hvidhindede. 6—8. ♃.

I Tørv- og Hedemoser, paa tørre og magre Enge, alm. udbredt, især hyppig i ***Halvoens*** Hedeegne og paa ***Bornholm***; sjeldnere i ***Fyen***! og paa ***Falst.*** (14).

470. **J. compressus** [Jacq. en. stirp. agr. vind. p. 60] (Fladstraaet S.) Drej. n. 373; Rchb. 890—92; J. bulbosus L.; H. 387; F. D. 431; H. N. IX, 71.

Rodstokken krybende eller sammentrængt; *Stænglerne* trindtfladtrykte, med 1 Blad omtrent paa Midten; *Bladene* linieformede, rendede; *Blomsterstanden* en enkelt eller sammensat Qvast med oprette Grene; *Perigonbladene* budte, omtrent halvt saa lange som den næsten kugleformede, kort braadspidsede *Kapsel; Griffelen* halvt saa lang som Frugtknuden.

¼—1′ høi. Stgl. ofte forneden knolleformigt opsvulmede; Perigonbladene brune med hindeagtig Rand og grønguul Midtnerve. 7—8. ♃.

Paa Enge saavel i Nærheden af Havet som inde i Landet, alm.

471. **J. Gerardi** [Lois. not. p. 60] (Botnisk S.) Rchb. 888—89; H. N. X, 63; J. bottnicus Wahlenb., Drej. n. 374; F. D. 2411; J. bulbosus maritimus H. 387.

Stænglerne næsten trinde, oventil 3-kantede; *Perigonbladene* budte, næsten af Længde med den ovale, svagt 3-kantede *Kapsel*; *Griffelen* af Frugtknudens Længde, forøvrigt som foreg., hvilken den meget ligner, og af hvilken Mange ansee den for en Afart. 7—8. ♃.

Paa Strandenge ikke sjelden, især hyppig paa Øerne og ved Fjordene paa Halvøens Østkyst.

ββ. Perigonbladene længere end Kapselen.

472. **J. tenuis** [Willd. Sp. pl. II, p. 214] (Tue-S.) F. D. 2468; Rchb. 887.

Rodstokken sammentrængt, tueformet, *Stænglerne* flere, oprette, fine, kun forneden bladbærende; *Bladene* linie-traadformede, rendede, oprette; *Blomsterstanden* en kortgrenet Qvast omgivet af 2—3 lange Dækblade ved Grunden og med 3—5 tæt sammenhobede Blomster paa Grenene; *Perigonbladene* ligelange, lancetformede, tilspidsede, 3-nervede, lidet længere end den ægformet-ovale *Kapsel*.

6—10″ høi, med talrige Bld. fra Rodstokken. Perigonbld. guulgrønne med hvidhindet Rand; Kapselen blegbruun. 7—8. ♃.

Expl. fra mager Jord paa *Ærø* (10) findes i J. Vahls Herbarium. Da den ogsaa voxer i Holsteen, kunde den maaskee findes paa flere Steder i Landet. ☞

Anm. Fra J. bufonius 'fasciculatus kjendes den ved en vedvarende Rodstok og kortgrenet Qvast, fra yngre Former af J. compressus ved de tilspidsede Perigonbld., som ere længere end Kapselen.

473. **J. Tenageja** [Ehrh. Beitr. 4, 148] (Tyndstænglet S.) H. 388; F. D. 1160; Tenageja Vaillantii Thuill., Rchb. 923.

Stænglerne trinde, 1—2-bladede; *Bladene* børsteformede, forneden rendede; *Blomsterstanden* qvastformet, med udstaaende

Grene og spredte, enlige *Blomster* (paa tydelige Blomsterstilke); *Perigonbladene* æg-lancetformede, sylspidsede, de indre af Længde med de ydre, længere end den budte, næsten kugleformede *Kapsel.*

2—8" høi; fleerstænglet, med traadfine Stgl.; Kapsler og Perigonbld. brune, de sidste med grøn Midtnerve. 6—8. ⊙.

Tørv- og Hedemoser, sandige Overdrev, kun funden paa Halvøen: Fra *Jyll.* (hvorfra den angives af H.) er mig intet Voxested bekjendt; *Sl.* Rødemis ved Husum, Wittensee (16). ⊠

474. **J. bufonius** L. (Tudse-S.) H. 388; Drej. n. 375; F. D. 1098; Rchb. 872—76.

Stængelen trind, 1-fleerbladet; *Bladene* børsteformede, forneden rendede; *Blomsterstanden* en Qvast med oprette *Grene* og enlige, spredte *Blomster* (siddende eller meget kortstilkede i Vinklerne og langs Siderne af Grenene); *Perigonbladene* lancet-sylformede, tilspidsede (de ydre længst), alle længere end den omvendt-ægformede, budte *Kapsel.*

4—8" høi, fleerstænglet og fleerblomstret; Perigonbld. hvidhindede med grøn Midtnerve. 6—8. ⊙.

β, fasciculatus Koch, H. N. VII, 73; (J. insularis Viv., Rchb. 877—81). 1—4" høi, Blomsterne 2—3 samlede i Nøgler.

Paa fugtig Grund meget alm.; *β*, ved Sø- og Aabredder: *Sj.* Damhuussøen (27), Flaskekroen! *F.* Martofte paa Hindsholm! *J.* Skjern Aa ved Lønborg! Rørbæk Sø! Nebbegaard! *Sl.* Seemühle ved Rendsborg! St. Peter i Eidersted (16).

475. **J. pygmæus** [Thuill. fl. par. 178] (Dværg-S.) H. II, 171; F. D. 1871; H. N. XI, 69; J. triandrus Rchb. 864.

Stængelen opret; *Bladene* børsteformede, rendede, samlede ved Roden; *Blomsterne* i 3—4-blomstrede Nøgler, som sidde enlige eller 2—3 samlede i Enden af Stængelen (det ene stilket, det andet siddende); *Perigonbladene* lancet-sylformede, lidet længere end den 3-kantede, pyramideformede *Kapsel;* 3 *Støvdragere.*

1—3" høi. En-fleerstænglet. 7—8. ⊙.

Paa fugtig Sandjord i Klitterne mod Vesterhavet paa *Halvøen:* Thy (Dr.), Løkken (7); *Sl.* List paa Sylt, Eidersted (N.) ⊠

476. **J. capitatus** [Weig. obs. bot. p. 28] (Fiinbladet S.) H. 389; F. D. 1690; Rchb. 862; H. N. I, 71.

Stængelen opret, traadformet, bladløs, ved Grunden omgivet af børsteformet-haarformede, rendede *Blade*, som ere kortere end Stængelen; *Blomsterne* 3—6 samlede i 1—2 endestillede Nøgler (det ene stilket, det andet siddende); de indre *Perigonblade* ægformede, spidse, lidet kortere end de ydre (langt tilspidsede), næsten dobbelt saa lange som den budte, ægformede *Kapsel;* 3 *Støvdragere.*

1—6" høi. En-fleerstænglet, Perigonbld. rødbrune med hindeagtig Rand og grøn Rygnerve. 6—8. ⊙.

Sandige Overdrev og fugtige Steder mellem Klitterne samt ved Veie i Hedeegnene; hist og her i *Halvøens* Sandstrækninger, paa Øerne sjelden: *Sj.* Adserbo Overdrev ved Frederiksværk! *Bornh.* ved Veie N. for Rønne og mellem Rønne og Pythuset! *

Anm. J. triandrus Gouan (J. pygmæus Rchb. l. c. 863) adskilles efter Koch væsenligt kun ved udstaaende Dækblad og hele Plantens rødbrune Farve. Denne findes muligen ogsaa i vor Flora, men er neppe en fra foreg. adskilt Art.

17. Luzula. Frytle.

a. Blomsterne i Halvskjærm med 1-blomstrede eller qvastformet 2—3-blomstrede Blomsterstilke. Frøene med en seglformet Frøhud i Spidsen.

477. **L. pilosa** [Willd. En. hort. berol. I, 393] (Haaret F.) H. 395; Drej. n. 359; F. D. 2533; Rchb. 848—49; L. Herb. VIII, 145; Juncus pilosus L., L. vernalis DC.

Bladene linie-lancetformede, langhaarede; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Perigonbladene* ligelange; *Kapselen* 3-kantet, pyramideformet, budt med en Braad.

½—1' høi. Perigonbladene sortbrune, glindsende, med hindeagtig Rand. 4—5. ♃. Var.

β, simplex Sonder fl. Hamburg. Rodbladene næsten linieformede, Blomsterstilkene oprette (Ved den bøiede Frøhud forskjellig fra L. Forsteri DC, som den noget ligner).

Almindelig i Løvskove. *β*, Haven Skov i Vendsyssel (12).

Anm. L. Forsteri DC., som adskilles ved linieformede Rodblade, Blomsterstilkene efter Afblomstringen oprette, Frøhuden ret, kunde

muligviis forekomme i vor Flora. (Den er funden af Prof. Nolte i Holsteen).

b. Blomsterne i faa- (3—5-)blomstrede Nøgler, samlede til en 2—3-dobbelt sammensat Halvskjærm, Frøene uden eller med en svag, korteformet Frøhud i Spidsen.

478. **L. maxima** [DC. fl. fr. III, p. 160] (Stor F.) H. 396; H. N. XIV, 74; L. silvatica Gaud., Rchb. 861; Juncus pilosus δ, L., F. D. 441.

Bladene bredt-linieformede, i Randen langhaarede; *Stængelbladene* kortere end Ledstykket ovenfor samme; *Dækbladene* kortere end Blomsterstanden; *Perigonbladene* ligelange, tilspidsede, omtrent af Længde med den ægformede, braadspidsede *Kapsel.*

1—2' høi. Perigonbld. mørkbrune, med blegere hindeagtig Rand. 5—6. ♃.

I høitliggende Bøgeskove, forekommer kun i den vestlige Deel af Landet og synes her at have sin Østgrændse: *J.* Hald Bøgeskov ved Viborg (H.), Kalbygaard (12), Sveibæk ved Himmelbjerget (16), Silkeborg (7), og derfra mod S. ikke sjelden i Skovene paa Halvøens Østkyst; *F.* Strandklinter ved Kongebroen (12), Fænø (8). *!

479. **L. albida** [DC. l. c. p. 159] (Blegblomstret F.) H. 395; Drej. n. 358; F. D. 2467; Rchb. 854; H. N. XII, 74.

Bladene linieformede, langhaarede; *Stængelbladene* længere end Ledstykkerne; *Dækbladene* længere end Blomsterstanden, hvis nederste Green er langt fjernet fra de øvre; *Perigonbladene* æg-lancetformede, spidse (de ydre kortere), alle lidet længere end den 3-kantede, spidse *Kapsel.*

1—1½' høi. Perigonbld. hvide eller i Midten kjødfarvet-blegbrune. 6—7. ♃.

I Skove, meget sjelden i Danmark: *Sj.* Gjels Skov (9); *Sl.* Schwabstedter Holz (16). [*!]

c. Blomsterne i mangeblomstrede (axformede) Nøgler, samlede til en Halvskjærm. Frøene med en kegleformet Frøhud ved Grunden.

480. **L. multiflora** [Lejeune fl. de Spa. I, 169] (Mange-

blomstret F.) Rchb. 838; L. Herb. III, 54; L. erecta Desv., Drej. n. 357; L. campestris erecta H. II, 172; Juncus campestris F. D. 1333.

Rodstokken forkortet, med tueformet samlede *Stængler,* uden Udløbere; *Bladene* linieformede, i Randen, især ved Grunden, langhaarede, tilsidst glatte; *Nøglerne* oftest talrige, *det øvre* siddende, *de øvrige* stilkede, med oprette *Stilke; Perigonbladene* tilspidsede, længere end den afrundede, braadspidsede *Kapsel.*

½—1' høi. 5—7. ♃.

β, pallescens (Hopp.) H. N. VI, 67; L. campestris pallescens H. 393; Blomsterne blegere, Nøglerne mindre.

γ, congesta Fr. (L. congesta Lejeune, H. 394; F. D. 1692.) Nøglerne kortstilkede eller næsten siddende (samlede til et tæt Hoved).

Paa Enge og i Skove alm. udbredt; *β,* i Skygge, mindre hyppig; *γ,* Hedemoser og Klitter; *Sj.* omkring Søndersøen ved Jonstrup (14); *J.* Klitter ved Henne! *Sl.* Hedemoser mellem Flensborg og Glücksborg (H.); Husum (F. Müll.).

481. **L. campestris** [DC. l. c. p. 161] (Mark-F.) H. 392, Drej. n. 356, F. D. 1386 (var.), Rchb. 831—33, H. N. XII, 73, L. Herb. III, 53; Juncus L.

Rodstokken krybende; *Nøglerne* 3—5 samlede i en Halvskjærm paa tilsidst nikkende *Blomsterstilke,* forøvrigt som foreg.

3—8" høi. 4—5 (har næsten fuldvoxne Frugter naar foreg. begynder at blomstre). ♃.

Paa Græsmarker, Fælleder og høie Enge meget alm.

18. Acorus. Kalmus.

482. **A. Calamus** L. (Almindelig K.) H. 378; Drej. n. 355; F. D. 1158; Rchb. l. c. X, 956.

Rodstokken krybende; *Bladene* sværdformede; *Stængelen* fladtrykt-vinget, med et linieformet, opret *Hylsterblad* ovenfor Kolben.

Hele Pl. har en behagelig og stærkt krydret Lugt, Bld. i Midten paatværs bølgede. 6—7. ♃.

Ved Sø- og Aabredder, ikke sjelden i de fleste Egne af Danmark, dog ikke overalt (f. Ex. sjelden i Kolding-Egnen (28) og paa Lolland-Falster!).

19. Calla. Mysse.

483. **C. palustris** L. (Kjær-M.) H. 902; Drej. n. 876; F. D. 422; Rchb. l. c. VII, 13.

Rodstokken skjævt opstigende, leddet; *Bladene* falsk-fjernervede, hjerteformede, tilspidsede, stilkede og omskedende med en i den øvre Halvdeel fri *Skede; Kolben* overalt beklædt med Blomster.

Hylsteret udv. grønt, indv. hvidt, Bær røde. 6—7. ♃.

I Tørvmoser og Sumper; i flere Egne hyppig, f. Ex. det nordøstlige *Sjæll.* og vestlige *Jyll.* fra Ringkjøbing til Ribe, forøvrigt sporadisk og i enkelte Egne (f. Ex. det sydvestlige Sj., F. og Øerne) sjelden. [*

III. Trigynia.

20. Polygonum. Skedeknæ.

a. *Bistorta* Tournef. 1 enkelt Ax eller axformet Klase i Spidsen af den udeelte Stængel. Kræmmerhusene valseformede, heelt omfattende Stængelen, 3 Grifler, Nød 3-kantet. ♃.

484. **P. viviparum** L. (Topspirende S.) H. 442; F. D. 13.

Rodstokken vandret; *Bladene* lancetformede eller linie-lancetformede, med tilbagerullet Rand; *Bladstilken* uvinget; *Axet* smalt, linieformet, med *Løgknopper* i de nedre og *Blomster* i de øvre Dækblades Hjørner; *Støvdragere* 8, længere end *Blomsterdækket.*

4—8" høi. Blst. hvide eller blegrøde, Støvknapperne viol., Løgknopperne spire ofte medens de endnu sidde paa Planten. 6—7.

I Moser mellem S. Tranders og Romdrup ved Aalborg (H.), Neufling Mose S. for Aalb. (Juel), Aalborg Exerceerplads (Branth); de eneste bekjendte Voxesteder i Danmark.

485. **P. Bistorta** L. (Tvevreden S.) H. 441; F. D. 421; H. N. XI, 52.

Rodstokken vandret, krumbøiet; *Bladene* aflang-hjerteformede, de øvre siddende, de nedre stilkede med vinget *Bladstilk; Klasen* tætblomstret, elliptisk eller valseformet; *Støvdragere* 8, længere end *Blomsterdækket.*

1—1½' høi. Blst. blegrøde, Støvknapperne hvide. 6—7.

Paa Enge, sjelden i Danmark: *J.* Podehuset ved Aalborg (H.), Haraldskjær (12); *Sl.* en Eng ved Flensborg (25), Neuwerk ved Slesvig, Slotsengen og Süderholz ved Husum (16). Paa Øerne angives den fra flere Steder, hvor den enten senere er forsvunden eller maaskee udvandret fra Haver (f. Ex. *Sj.* Gurre Vang (Heiberg), Dronninggaard (H.), Leersøen (19), Vedbæk, Roeskilde; *Loll.* (Kylling); ***Falst.*** paa en Eng ved Kirkeby (14). ☨

b. *Persicaria* Tournef. Stængelen grenet, med Ax fra Bladhjørnerne; Kræmmerhusene valseformede, heelt omfattende Stængelen, Nød 3-kantet eller fladtrykt.

aa. Axene tætblomstrede, valseformede.

α. 5 Støvdragere. ♃.

486. **P. amphibium** L. (Tveformet S.) H. 438; Drej. n. 399; F. D. 282.

Rodstokken krybende; *Bladene* bredt lancetformede, med afrundet eller hjerteformet Basis; *Axene* oval-valseformede, oftest enlige (tilsyneladende endestillede).

Blst. ros. 7—9. Var. efter Voxestedet, især under 2 Former:

α, *terrestre* Leers. Stgl. opret, Bladene kortstilkede, overalt haarede og rue; Kræmmerhusene tiltrykt-stivhaarede.

β, *natans* Moench. Stgl. flydende; Bld. langstilkede, i Randen rue, forøvrigt tilligemed Kræmmerhusene glatte; Axene kortere og mere afrundede.

Alm. udbredt: *α*, paa dyrket Jord, især fugtig Leerjord, ved Randen af Grøfter, *β*, i Damme og Søer.

β. 6—8 Støvdragere. ☉.

487. **P. lapathifolium** L. (Blegbladet L.) H. 439; Drej. n. 398; H. N. IV, 69; Rchb. ic. V, 688.

Stængelen opret eller nedliggende; *Bladene* elliptiske eller lancetformede; *Kræmmerhusene* kort-randhaarede, forøvrigt næsten

glatte; Axene valseformet-ovale (foroven afrundede; *Blomsterstilke* og *Blomsterdække* beklædte med Kirtler; *Griffelen* næsten til Grunden kløvet; *Nødden* fladtrykt med concave Sider.

Bld. grønne eller hvidgraae af tiltrykte Haar, med eller uden en 3-kantet Plet paa Midten. Var. med hvide, blegrøde eller skidengule Blomster. 7—9. Blandt de talrige Former ere de meest udmærkede:

β, pallidum Fr. mant. 2 p. 24; (P. pallidum With., F. D. 2412; H. N. IV, 70.) Axene tykke og korte, Endeaxet ovalt, Sideaxene kugleformede, siddende. Hele Pl. bleggrøn. Blst. oftest hvide.

γ, incanum Koch (P. incanum DC., Fr. H. N. IV, 73; P. lapathifol. δ, procumbens Sond.) Bladene lancetformede, især paa Underfladen hvidfiltede; Stængelen fra Grunden af grenet, med nedliggende Grene.

Paa dyrkede, især fugtige Agre et meget almindeligt Ukrud (den hvidgraa Form især paa tør Grund); β, med Hovedarten (f. Ex. ved Sorø!); γ, ikke sjelden og paa lignende Steder som Hovedarten.

*488. **P. nodosum** [Pers. Enchir. I, p. 440] (Ophovnet S.) Meisn. i DC. prodr. XIV, p. 118; Fr. nov. mant. 2, p. 25; Rchb. ic. V, 685 og 689; P. laxum E. B. 2822; P. lapathifolium γ, nodosum (autt. plur.) Lge. Haandb. 1 Udg. S. 221.

Stængelen opret, med opsvulmede Led og udspærrede Grene; *Axene* linie-valseformede, foroven tilspidsede, talrige og mere tæt samlede; *Griffelen* dybt tvedeelt, med tilbagebøiede Grene, *Dækbladene* bredt ægformede, oftest glatte, forøvrigt som foreg., men høiere, med ofte stærkt rødplettet Stgl. og smukt rosenrøde Blst. 7—9. Var. med flere eller færre Kirtler eller næsten glat.

Ved Randen af Grøfter og Vandløb hist og her, f. Ex. i Kjøbenhavns Omegn paa mange Steder.

Anm. Ligner i Udseende P. Persicaria, i Characterer P. lapathifolium, og har af forskjellige Forff. været henført snart til denne, snart til hiin. Maaskee er den kun en ved Voxestedet frembragt Form af P. lapathifol., men paa Grund af dens eiendommelige Udseende har jeg ikke taget i Betænkning med Meisner i det citerede monographiske Arbeide (DC. prodr.) at opstille den særskilt.

489. **P. Persicaria** L. (Færskenbladet S.) H. 438; Drej. n. 397; F. D. 702; Rchb. l. c. 684; H. N. IV, 74.

Kræmmerhusene tiltrykt-haarede og langt randhaarede; *Axene* valseformet-ovale, foroven afrundede; *Blomsterstilke* og *Blomsterdække* uden Kirtler; *Griflerne* til Midten sammenvoxne; *Nødderne* fladtrykte med 1 hvælvet og 1 flad Side; forøvrigt som de foreg., og var., ligesom hine, i Henseende til Blomsternes og Bladenes Farve, Beklædning og Form. 7—9.

β, *biforme* (Wahlenb.) Fr. m. 2, p. 28; H. N. X, 57. Opret; Bld. grønne; Axene i Begyndelsen tæt samlede, alle Dækbladene randhaarede; Blomsterdækket utydeligt nervet.

Paa dyrkede Marker et alm. Ukrud mellem Sæden. *β*, paa mere fugtige Steder.

bb. Axene traadformede, afbrudte ved Mellemrum mellem Blomsterne.

490. **P. strictum** [All. fl. ped. II, 207] (Liden S.) Fr. mant. 2, p. 32; H. N. XI, 53.

Stængelen tynd; *Bladene* linie-lancetformede, kortstilkede eller næsten siddende; *Kræmmerhusene* stivhaarede og langt randhaarede; *Axene* mod Frugtmodningen oprette; *Blomsterstilkene* af Længde med eller kortere end de randhaarede *Dækblade; Blomsterdækket* glat; *Støvdragere* 5—6; *Griffelen* til Midten 2—3 deelt; *Nødderne* smaae, glindsende, 3-kantede eller fladtrykte med convexe Sider. 7—9. ⊙.

α, *elatum* Fr. l. c. (P. minus Rchb. l. c. 686; P. mite nonn. autt., H. N. VII, 53.) Opret, 1—1½′ høi, oventil grenet; Blomsterne hvide eller blegrøde.

β, *pusillum* Fr. (P. pusillum Lam., P. minus H. 440; Drej. n. 396; F. D. 2230; H. N. IV, 75 og (P. mite) IV, 76?). Lavere (3—8″ høi), fra Grunden af grenet, med nedliggende eller opstigende Grene; Blomsterne ros.

Paa fugtig og tør Jordbund; *β*, forekommer hist og her i alle danske Provindser, især paa Tørvgrund; *α*, sjelden og især paa skyggefulde Steder: *Sj.* Frederiksborg (12), Rudersdal (1), Vedbæk!

Pedersborg ved Sorø! ***Falst.*** ved S. Kirkeby (Koch); ***Loll.*** ved Juellinge og Søllested (19); ***F.*** Ollerup Kohave! ***Sl.*** Flensborg! ⚹

491. **P. laxiflorum** [Whe. i Flora 1826 p. 746] (Fjernblomstret S.) Fr. l. c. p. 31; P. mite Pers., Koch.; P. dubium Stein; P. intermedium Ehrh., Hansens Herb. Nr. 1219.

Stængelen opret, *Bladene* lancetformede, kortstilkede eller næsten siddende; *Kræmmerhusene* tiltrykt haarede og langt randhaarede; *Axene* fjernblomstrede, nikkende; *Blomsterstilkene* omtrent af Længde med de randhaarede *Dækblade*, *Blomsterdækket* glat; *Støvdragere* 6—8, *Griffelen* 2—3-deelt, *Nødderne* glindsende, 3-kantede eller plan-convexe.

Fra den større Form af foreg. kjendes den ved tykkere Stængel, nikkende Ax og større Frugter. I Udseende ligner den mere den følgende, men adskilles let ved de anførte Kjendetegn og mangler desuden den bidende Smag. Blst. ros. 7—9. ⊙.

Paa fugtige Steder, sjelden: ***F.*** Rødskebølle (12); ***Sl.*** Hollingsted (Didr.) (I Holsteen har jeg fundet den ved Glückstadt). ⚹

Anm. Navnene P. mite Schrank og P. minus Huds. ere af forskjellige Forfattere tillagte forskjellige Arter, og derfor tvivlsomme. Af de talrige Bastardformer mellem denne og de övrige Arter af Gruppen Persicaria, som anføres (sml. Gren. & Godr. fl. Fr. III, p. 49—50) har jeg ingen bemærket i vor Flora.

492. **P. Hydropiper** L. (Bidende S.) H. 440; Drej. n. 395; F. D. 1576; Rchb. l. c. 687.

Stængelen opret eller opstigende; *Bladene* lancetformede, næsten siddende; *Kræmmerhusene* kort-randhaarede, forøvrigt glatte; *Axene* fjerntblomstrede, nikkende; *Blomsterstilkene* ved Frugtmodningen fremragende udenfor de ikke randhaarede *Dækblade*; *Blomsterdækket* kirtlet-punkteret; *Støvdragere* 6; *Griffelen* næsten til Grunden 2-deelt; *Nødderne* glandsløse, 3-kantede eller fladtrykte med convexe Sider.

Bladene og Frugterne have en skarp Smag. Blst. hvidgrønne med rødt Anstrøg. 7—9. ⊙.

Paa fugtige Steder almindelig.

c. *Avicularia* Meisn. Stængelen grenet med spredte Blomster i Bladhjørnerne, Kræmmerhusene tvedeelte eller uregelm. fligede; 8 Støvdragere, 3 Grifler med hovedformede Ar; Nødden 3-kantet.

493. **P. aviculare** L. (Udstrakt S.) H. 443; F. D. 803; Centinodium Rchb.; Drej. n. 434.

Bladene lancetformede eller elliptiske; *Blomsterne* 1—3 i Bladhjørnerne; *Kræmmerhusets* Flige tilspidsede, tilsidst lasetmangedeelte; *Nødderne* glandsløse, fiint stribede, omtrent af Blomsterdækkets Længde.

Blst. blegrøde med grøn Rygnerve, sjeldnere hvide eller mørkrøde. 7—9. ⨀. En yderst foranderlig Plante; dens vigtigste Former ere:

α, *prostratum*. (*ε*, depressum Meisn.) Stænglerne talrige, meget grenede, tiltrykte til Jorden; Bladene linie-lancetformede.

β, *littorale*. Stængelen med korte Ledstykker; Bladene brede, saftrige.

γ, *erectum* (latifolium). Stængelen opret, Bladene bredt lancetformede eller elliptiske, noget budte.

δ, *angustissimum* Meisn. Stgl. nedliggende eller opstigende, tynde, med forlængede Ledstykker, Bld. linieformede, Kræmmerhusene længere, Blst. faae og fjerntsiddende.

En meget almindelig Ukrudsplante, *α*, paa Gader og Veie; *β*, ved Strandbredder; *γ*, paa dyrkede Marker; *δ*, mellem Sæden, især paa Sandgrund.

d. *Tiniaria* Meisn. Stængelen slyngende; Blomsterne i mellembrudte Klaser, Kræmmerhusene korte, skraat afskaarne, 8 Støvdragere, 1 Griffel med 3 hovedformede Ar, Nød 3-kantet.

494. **P. Convolvulus** L. (Snerle-S.) H. 445; F. D. 744; Tiniaria Drej. n. 435.

Stængelen kantet-furet; *Bladene* piilformet-hjerteformede, tilspidsede; *Blomsterstilkene* kortere end Blomsten og tilleddede

til denne tæt nedenfor sammes Basis; *Blomsterdækkets* 3 ydre Flige budt-kjølede efter Afblomstringen; *Nødderne* glandsløse, fiint punkterede.

Hele Pl. svagt beklædt af et melet-dunet Overtræk. Blst. rødliggrönne, indvendig og i Randen hvide. 7—8. ⊙.

Almindelig paa dyrket Jord, især mellem Sæden.

495. **P. dumetorum** L. (Vingebægeret S.) H. 446; F. D. 756; H. N. XIII, 68, Tiniaria Drej. n. 436.

Stængelen trind, stribet; *Bladene* som hos foreg.; *Blomsterdækkets* 3 ydre Flige med tilsidst brede, hindeagtige Vinger paa Ryggen, nedløbende i en Blomsterstilk omtrent af Blomsterdækkets Længde; *Nødderne* glindsende, jævne.

Glat. Blomsternes Farve som foreg. 7—9. ⊙.

I Udkanten af Skove og Krat, ved Gjærder, forekommer i alle danske Provindser, men sporadisk, hyppigst i Fyen og paa Thorseng!

21. Rumex. Skræppe.*)

a. *Lapathum* Tournef. Blomsterne tvekjønnede, (Skræpper).

aa. *Hydrolapathum Fr. Krandsene tæt samlede, i Regelen bladløse; Kronbladene brede, næsten hjerteformede, heelrandede eller svagt takkede.*

496. **R. Hydrolapathum** [Huds. fl. angl. p. 154] (Vand-S.) H. 401; Drej. n. 409; F. D. 2348; H. N. VI, 52.

Bladene lancetformede, tilspidsede, bølget-rundtakkede; „*Bladstilkene* paa Overfladen flade uden Rand“; *Kronbladene*

---

*) Arterne af denne Slægt maa undersøges henimod Frugtens Modenhed, da Blomsterdækkets indre Blade (Kronbladene), som afgive vigtige Kjendetegn, først paa denne Tid have naaet deres fuldkomne Udvikling, idet de hos alle Arter, undtagen Nr. 509, tiltage i Størrelse og forandres i Form efter Afblomstringen. Til Kundskaben om de nordiske Arter af denne vanskelige Slægt ere Prof. Fries's fortræffelige Afhandlinger i Nov. p. 94, Mant. 3, p. 24; S. Veg. Sc. p. 202, de vigtigste Kilder.

3-kantet-ægformede, alle bruskbærende, heelrandede eller forneden svagt tandede.

3—5' høi. Rodbladene meget lange, paa Underfladen ofte blaagrønne. De nedre Krandse ofte langt adskilte. 7—8. ♃.

I Aaer og Bække, dybe Tørvgrave og Moser alm. udbredt.

497. **R. maximus** [Schreb. i Schweigg. & Kört. fl. Erlang. I, 152] (Stor S.) Drej. n. 408; F. D. 2347; H. N. VI, 53; R. heterophyllus Schultz.

Rodbladene og *de nedre Stængelblade* forlænget-ægformede med hjerteformet Basis; *de øvre Stængelblade* æg-lancetformede, alle Bladene spidse, fiint bølget-rundtakkede; „*Bladstilkene* paa Overfladen rendede eller flade med en fremstaaende Rand paa hver Side"; *Kronbladene* 3-kantet-hjerteformede, heelrandede eller forneden svagt tandede, alle bruskbærende.

3—6' høi. 7—8. ♃.

Ved Aa- og Søbredder sjelden: *J.* Bonderup og Ferslev ved Aalborg (Branth), Ormholt (12), Hjermeslevgaard og Høgholt i Vendsyssel, Simested Aa (Dr.); *Sl.* Süderhøft ved Trenefloden (F. Müll.); *Sj.* Paulinelyst v. Helsingör? (21); *Bornh.* Nexø (11). ☞

* 498. **R. Hélolapathum** [Drej. i Krøy. Tidsskr. II, 183] (Dynd-S.) F. D. 2288; R. aquaticus *β*, Drejeri Sond. fl. hamb. p. 207.

Rodbladene flade, 3-kantet-aflange med hjerteformet Basis, budte; *Bladstilkene* ved Grunden flade, foroven med en svag Rand af den nedløbende Bladplade; *Kronbladene* muurske-ægformede, budte, heelrandede, ikke bruskbærende.

I Sumper: Hjermeslevgaard og Hammelmose i Vendsyssel, ved Grøfter mod Vildmosen (Dr.), Estrup og Haven i Vendsyssel (12). ⊠

Anm. Kommer meget nær til *R. Hippolapathum* Fr., H. N. V, 55, som hidtil ikke er bekjendt fra vor Flora. Denne adskilles ved større, tilspidset-ægformede Kronblade og trinde, mod Bladpladen rendede Bladstilke. Maaskee er det dog rigtigst med Sonder at forene disse 2 Arter.

499. **R. domesticus** [Hartm. Sk. Fl. 1 Uppl. p. 148] (By-S.) Drej. n. 419; F. D. 2349; H. N. VII, 55.

Rodbladene og *de nedre Stængelblade* bredt oval-lancetformede med afrundet eller hjerteformet Basis, næsten heelrandede,

bølgede; *„Bladstilkene halvt-valseformede*, paa Overfladen flade med en svagt ophøiet Rand paa hver Side“; *Kronbladene* nyreformede eller bredt hjerteformede, heelrandede eller svagt rundtakkede, alle uden Brusk.

$1\frac{1}{2}$—3′ høi. Blomsterstanden tæt- og rigtblomstret. Undtagelsesviis findes Kronbld. undertiden bruskbærende. 7—8. ♃.

β, latifolius Hartm. (*aquaticus* Fr.) Høi af Væxt, med bredere, ved Grunden hjerteformede, næsten ikke bølgede Bld.

Paa Græsmarker og ved Veie, især i Nærheden af beboede Steder: paa ***Halvøen*** alm. udbredt fra Skagen (Drej.) saavel i de østlige frugtbare Egne som mod V. (Skjern! Ribe, Rødding, Fanø, Sylt (16); i ***Sj.*** ikke sjelden i den nordvestlige Deel, f. Ex. Helsingør! Donze (23), Rungsted! Kjøbenhavns Omegn! mod S. og paa de øvrige Øer ikke iagttaget. — *β*, i det nordlige ***Jyll.*** (Dr.), Lundehuusmosen!

Anm. Meisner (DC. prodr. XIV, p. 44) forener denne Art med R. Hippolapathum Fr. under Navn af *R. longifolius* DC. En slig Forening kan jeg ingenlunde antage for rigtig. R. domesticus forekommer mig at have langt mere Lighed med R. Patientia end med R. Hippolapathum, og denne sidste er desuden en Vandplante.

500. **R. crispus** L. (Kruset S.) H. 401; Drej. n. 407; F. D. 1334; Rchb. ic. VI, 783; H. N. VII, 56.

Bladene lancetformede, spidse, bølget-krusede; *„Bladstilkene* paa Overfladen flade uden Rand, foroven vingede af den nedløbende Plade“; *Kronbladene* bredt hjerteformede, budte, heelrandede eller svagt tandede, alle bruskbærende (*Bruskkornene* ægformede, det ene større end de øvrige).

$1\frac{1}{2}$—2′ høi. Undertiden ere de 2 Kronbld. uden Brusk, undertiden ere Kornene hos dem alle ligestore. 7—8. ♃.

Ved Gjærder, paa Græsmarker og omkring Byer, meget alm.

501. **R. conspersus** [Hartm. Sk. Fl. 3 uppl. p. 85] (Rødbroget S.) Fr. m. 3, p. 26; H. N. VII, 54.

Bladene aflang-ægformede med hjerteformet Basis; *„Bladstilkene* forneden halvtrinde, foroven sammentrykte fra Siden og rendede“; *Kronbladene* bredt hjerteformede, fiint tandede, det ene fortrinsviis, de andre svagt bruskbærende.

Stgl. 2—3′ høi, tilligemed Blst. rødligt anløben; Toppen stor med tætblomstrede Grene. 7—8. ♃.

Ved Søbredder sjelden: *Sj.* udenfor Kjøbenhavns Nørreport mellem Farimagsveien og Sorte Sø! *J.* Hørby og Estrup i Vendsyssel (12). ☞

bb. Oxylapathum Fr. Krandsene, idetmindste de nederste, adskilte, Kronbladene (typisk) forlænget-tilspidsede.

α, Rodbladene med afrundet eller hjerteformet Basis.

αα, *Kronbladene tandede.*

502. **R acutus** L. [Fr. S. Veg. Sc. p. 52] (Spidsbladet S.) R. pratensis M. & K., Drej. n. 405, H. N. IX, 58; R. cristatus Wallr., H. II, 173.

De nedre Blade aflange med hjerteformet Basis, spidse; „*Bladstilkene* halvtrinde, foroven svagt furede"; *Blomsterstandens Grene* oprette, med mangeblomstrede Krandse; *Kronbladene* 3-kantet-hjerteformede, nætformigt aarede, ved Grunden dybt sylspidset-tandede, det ydre (større) fortrinsviis, de andre svagt bruskbærende.

3—5' høi. Stgl. huul, tilligemed Blst. ofte rødligt anløben. 7—8. ♃.

Paa Græsmarker og ved Gjærder, sporadisk: *Sj.* Helsingør (Dr.); Hirschholm ved Forstplantagen! Donze (23); Kjøbenhavns Omegn alm.! *Falst.* Gaabense! *F.* Ørkilds Slotsbakke! o. fl. St. mod S. (12); *J.* Hjermeslevgaard, Hammelmose og Aalbæk i Vendsyssel, Viborg udenfor Skottenborg Port, Eveldrup (Dr.), Randers ved Hvidemølleport (7), Aarhuus (Dr.).

503. **R. obtusifolius** L. (Budtbladet S.) Drej. n. 404; F. D. 1335 (ikke god); H. N. V, 54 og X, 56; R. acutus H. 402 (?) R. silvestris Wallr., Sturm D. Fl. 73, 10—11.

De nedre Blade æg-hjerteformede eller afrundet-ovale med hjerteformet Basis; „*Bladstilkene* fladtrykte fra Siden, foroven furede ved en nedløbende Rand"; *Grenene* opret-aabne med mangeblomstrede Krandse; *Kronbladene* nætformigt aarede, ægformet-triangelformede med heelrandet Spidse, ved Grunden tandede af sylformede Tænder, alle (eller fortrinsviis det ene) bruskbærende.

* *divaricatus* (R. divaricatus Fr. mant. 3, H. N. VII, 57;

Lge. Hdb. 1 Udg. n. 494; R. obtusifolius Wallr., R. Friesii Gren. & Godr.) Grenene mere udspærrede, Kronbladene større, med mere forlænget Spidse og længere Tænder.

2—3' høi. Var. grøn (*α, concolor*) eller med mørkrøde Blst. og Bladnerver (*β, discolor* Wallr.). 7—8. ♃.

Omkring Byer og ved Gjærder alm. udbredt.

Anm. Afarten formaaer jeg ikke med Sikkerhed at adskille fra Hovedarten. Grenenes Retning og Kronbladenes Form og Størrelse forekomme mig yderst foranderlige; jeg har derfor ikke troet at burde beholde den som egen Art. Navnet *R. divaricatus* er i hvert Fald ikke heldigt, da det af Linné ogsaa har været anvendt paa en Afart af den sydeuropæiske R. pulcher.

ββ, Kronbladene heelrandede.

504. **R. conglomeratus** [Murr. prodr. fl. Goett. p. 52] Nøgleblomstret S.) Drej. p. 142; F. D. 2228; Rchb. ic. IV, 551; H. N. IX, 57; R. Nemolapathum Ehrh.; R. nemorosus H. 400 (tildeels).

Bladene i Randen bølgede, *de nedre* lancetformede, med ægformet Basis; *Grenene* udspærrede eller opstigende; *Krandsene* rigtblomstrede, alle adskilte og med Dækblade; *Kronbladene* aflang-linieformede, budte, alle bruskbærende.

1½—2' høi. 7—8. ♃.

Ved Grøfter, Søbredder og paa fugtige Steder i Udkanten af Skove: **J.** Ølands Skov (16), fra Veile af mod S. ikke sjelden i Østkystens Skovegne; i ***Fyen*** og paa de mindre Øer (Bornh. indbefattet) hist og her; sparsommere i ***Sj.*** Hammermølleskoven! Raavaddam! ved Fuursøen (19), Fredriksberg Allee! Sorø! ⚹

505. **R. nemorosus** [Schrad. i Willd. hort. berol. I, 397] (Skov-S.) H. 400 (tildeels); R. Nemolapathum Wallr., H. 400; Drej. n. 406; F. D. 2229; Rchb. ic. IV, 552; H. N. I, 53.

De nedre Blade aflange med hjerteformet Basis (ofte ovenfor Basis indsnørede), *de øvre* æg-lancetformede; *Grenene* opret-aabne; *Krandsene* faablomstrede, alle adskilte, kun de nedre med Dækblade; *Kronbladene* aflang-linieformede, budte, kun det ene bruskbærende.

1½—2' høi. 7—8. ♃. — Var. med udeelt Stængel og desuden:

α, viridis Sm. Hele Pl. grøn.

β, sanguineus (R. sanguineus L.) Stængel og Bladnerver røde.

I Skove paa fugtige, skyggefulde Steder alm. udbredt. *β*, paa mere solaabne Pladser, sjeldnere.

β, Rodbladene med afsmalnet Basis.

506. **R. palustris** [Sm. fl. brit. p. 394] (Sump-S.) H. 404 (undtagen Voxestederne); Drej. n. 403; F. D. 1873; H. N. II, 52.

Bladene forlænget-lancetformede, de øvre næsten linieformede; *Krandsene* adskilte, alle med *Dækblade; Kronbladene* ægformet-elliptiske, alle bruskbærende, i Spidsen heelrandede, ved Grunden med (oftest) 3 børsteformede *Tænder*, der ere kortere end selve Kronbladene; *Nøddernes* Sider ægformede, større end hos følgende.

Lettest kjendelig fra følg., som den meget ligner, ved de kortere og bredere Tænder paa Kronbld. og næsten dobbelt saa store Nødder. 7—9. ⊙ eller ♃.

Paa fugtige Steder, f. Ex. Randen af Søer og Grøfter, meget sjeldnere end følg.: *Sj.* Classens Have og Kastellet ved Kbhvn.! *Loll.* Errindlev (5), Sørup (Rasmussen); *J.* Ødstedgaard! *Sl.* Heilsbugt (28), Haderslev (7), Aabenraa! Gelting (16), Eckernförde (18). (De hos Horn. angivne Voxesteder høre sandsynligviis til følg.). *

507. **R. maritimus** L. (Strand-S.) H. 404; Drej. n. 402; F. D. 1208; H. N. I, 54.

Bladene linie-lancetformede, *de øvre* linieformede; *Krandsene* tæt samlede, kun de nederste adskilte, alle med Dækblade; *Kronbladene* ægformet-rudeformede, alle bruskbærende, i Spidsen heelrandede, ved Grunden med (oftest) 2 børsteformede Tænder, der ere længere end Kronbladene; *Nødderne* smaae, med elliptiske Sider.

Pl. guulgrøn; Bld. ofte i Randen krusede. 6—9. ⊙ eller ♃.

Bemærket i alle danske Provindser og ikke sjelden, men sporadisk; forekommer saavel ved Strandbredder som ved Randen af Søer og Moser inde i Landet.

b. *Acetosa* Tournef. Blomsterne tvebo (Syrer).

508. **R. Acetosa** L. (Syre). H. 405; Drej. n. 401; F. D. 2534; H. N. XI, 54; L. Herb. VI, 119.

Bladene æg-lancetformede med piilformet Basis; *Kræmmerhusene* fliget-tandede, bruunt-hindeagtige; ♀ *Bægerbladene* tilbagebøiede; *Kronbladene* rundagtigt-nyreformede, heelrandede eller bølgede, med et meget lidet, nedbøiet, skjælformet Bruskkorn ved Grunden.

1—1½' høi. Bld. have en behagelig syrlig Smag; Blst. ofte smukt røde. Var. i Henseende til Bladformen. 5—7. ♃.

Paa Græsmarker, Enge, ved Veigrøfter o. s. v. alm.

509. **R. Acetosella** L. (Rødknæ) H. 406; Drej. n. 400; F. D. 1161.

Bladene linie-lancetformede, med spydformet Basis og tilbagerullet Rand; *Kræmmerhusene* forlængede, lasede, hvid-hindeagtige; ♀ *Bægerbladene* tiltrykte; *Kronbladene* ægformede, heelrandede, uden Bruskkorn.

½—1' høi. Stgl. og Blst. mørkrøde. Kronbld. forstørres ikke mærkeligt efter Blomstringen. Bld. mangle ofte de spydformede Lapper ved Grunden. 6—7. ♃.

Paa udyrkede, især tørre og sandige Marker, alm. udbredt.

22. Colchicum. Tidløs.

510. **C. autumnale** L. (Høst-T.) H. 410; F. D. 1642; Rchb. fl. germ. X, 949—50.

Rodstokken knolleformet, omgivet af bruunt-hindeagtige Bladskeder; *Bladene* lancetformede; *Blomsterdækket* tragtformet; Kravens *Flige* budt-lancetformede, meget kortere end Røret.

Blst. lila eller hvide, udgaae umiddelbart fra Rodstokken (8—10); Bld. udvikles tilligemed Frugterne i det paafølgende Foraar (6). ♃.

Paa Enge og forvildet omkring beboede Steder, sjelden: *J.* Eng ved Barritskov (H.); *Sl.* Neuwerk ved Slesvig (16), Eckernførde (H.); *Loll.* ved Tiersted (H.), Christianssæde (2). *

23. Scheuchzeria.

511. **S. palustris** L. (Kjær-S.) H. 408; Drej n. 414; F. D. 76; Rchb. fl. germ. X, 927—29.

Stængelen opret, tilligemed den vandrette *Rodstok* leddet; *Bladene* omskedende, linieformede, halvtrinde, indadtil rendede, med en Pore i Spidsen; *Blomsterne* i en faablomstret Klase.

6—8″ høi. Blst. grønlig-brune. 6. ♃.

I dybe Tørvmoser og Hængedynd mellem Sphagnum: i det østlige *Sjæll.* hist og her, f. Ex. Ramløse (H.), N. f. Helsingør (21), Jonstrup (14), Ruderhegn! Birkerød, Dronninggaard, Bagsværd (H.), Lyngby Mose! Søholm i Stevns (9). I de andre Provindser er det mig ikke bekjendt at den er funden.

24. Triglochin. Trehage.

512. **T. palustre** L. (Kjær-T.) H. 409; Drej. n. 412; F. D. 490; Rchb. fl. germ. VII, 90—91; L. Herb. VIII, 158.

Bladene traadformet-linieformede, halvtrinde, paa Overfladen svagt rendede; *Arrene* 3, fryndset-haarede, udstaaende eller oprette; *Frugten* kantet, linieformet, 3-delelig, paa en til Axen tiltrykt Blomsterstilk.

½—1′ høi. Blst. grønlige. 6—7. ♃.

Paa Enge og i Tørvmoser alm.

513. **T. maritimum** L. (Strand-T.) H. 409; Drej. n. 413; F. D. 306; Rchb. l. c. 92—93; L. Herb. V, 100.

Bladene linieformede, halvtrinde, paa Overfladen næsten plane; *Arrene* 6, tilbagebøiede; *Frugten* ægformet, kantet, 6-delelig, paa en efter Afblomstringen udstaaende *Blomsterstilk.*

1—1½′ høi. Klasen mere tætblomstret end hos foreg., Blst. grønlige. 6—9. ♃.

Paa Strandenge ved alle Danmarks Kyster, især meget hyppig i det vestlige Slesvig, hvor den er en af de vigtigste Planter paa den nye (udendigs) Marsk (16), sjeldnere ved Indsøer og paa Færskvandsenge inde i Landet, f. Ex. Tiissø! Sorø! Leersøen!

V. Polygynia.

25. Alisma. Skeeblad.

514. **A. Plantago** L. (Veibredbladet S.) H. 411; Drej. n. 416; F. D. 561; Rchb. l. c. VII, 100.

Bladene (alle ved Grunden) 5—7-nervede, hjerteformet-ægformede; *Skaftet* opret, budt 3-kantet; *Blomsterstanden* en Top, sammensat af flere Rækker krandsstillede Skjærme; *Frugt-*

samlingen budt 3-kantet, med fladtrykte, afrundede, paa Ryggen 1—2-furede *Smaafrugter.*

1—3' høi. Kr. hvide eller blegt lila. 6—8. ♃. Var. især i Henseende til Bladformen.

β, *lanceolatum* With., Rchb. 101. Bladene lancetformede.

γ, *graminifolium* Ehrh., Rchb. 102. Bladene linieformede (fladtrykte Bladstilke uden Plader).

Ved Bredderne af Søer, Bække og Grøfter, alm. udbredt. *β*, sjeldnere og især ved sandige Søbredder f. Ex. Kjær paa Nordsiden af Amager! Høie Sandbjerg! Damhuussøen (12); Tiissø (11); *γ*, i selve Vandet: Eideren ved Rendsborg!

515. **A. ranunculoides** L. (Smalbladet S.) H. 413; Drej. n. 415; F. D. 122; Rchb. l. c. 97; H. N. IV, 87.

Bladene (alle ved Grunden) 3-nervede, linie-lancetformede; *Skaftet* opret eller opstigende; *Blomsterne* i enkelt Skjærm eller 2 ovenfor hinanden stillede Krandse; *Frugtsamlingen* kugleformet, med elliptiske, spidse, 5-kantede, furede *Smaafrugter.*

4—10'' høi. Krbld. lila eller blegrøde, større end hos foreg. 6—7. ♃.

β, *repens.* Rchb. l. c. 98; A. repens Lam. Skaftet nedliggende, ved Skjærmen rodslaaende.

Ved Bredderne af Søer og Tørvmoser, sporadisk, men bemærket i alle danske Provindser; *β*, ved grusede og lerede, af og til oversvømmede Søbredder, f. Ex. Maribo Sø! ☧

516. **A. natans** L. (Svømmende S.) H. 412; F. D. 1573; Rchb. 95.

Rodbladene linieformede (Bladstilke uden Plade); *Stængelen* flydende, ved Leddene udskydende Rødder og langstilkede *Blade* med 3-nervet, oval Plade; *Blomsterne* langstilkede, krandsstillede eller enlige fra Leddene; *Frugtsamlingen* næsten kugleformet, med omvendt-ægformede; budte, af den vedblivende Griffel braadspidsede, mangestribede *Smaafrugter.*

Kr. hvide. 6—8. ♃.

I Aaer og Grøfter, kun bemærket i Halvøens vestlige Egne: J. mellem Skjernbro og Ringkjøbing, ved Stauning (H.); Skjern Aa ved Lønborg! S. Vium!

7de Klasse. Heptandria (Syvhannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

1. **Æsculus** L. Bægeret uregelret 5-deelt; Kronen uregelret 4—5-bladet; Støvdragerne opstigende; Frugten en pigget, 3-rummet, oftest 1-frøet Kapsel med rumdelende Opspringning. ♄. (N. F. Hippocastaneæ).

2. **Trientális** L. Bæger og Krone regelmæssigt 7-deelte (Kronen hjulformet); Frugten en 1-rummet, mangefrøet Kapsel med 5—7 hurtigt affaldende Klapper. ♃. (N. F. Primulaceæ).

I. Monogynia.

1. Æsculus. Hestekastanie.

† 517. **Æ. Hippocastanum** L. (Almindelig H.) Rchb. ic. fl. germ. V, 4822.

Bladene modsatte, 5—7-koblede, med omvendt-ægformede, tilspidsede, dobbelt saugtakkede Smaablade; *Blomsterne* i oprette, pyramideformede Klaser.

Høit Træ; Kronbladene hvide, randhaarede, med en guul, tilsidst rød Plet ved Grunden af Pladen; Støvknapperne rustfarvede; Frøet stort, brunt med hvid Navle. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$.

Oprindelig indført fra Asien, alm. plantet i Alleer og Lystskove, og nu at betragte som acclimatiseret.

2. Trientalis. Skovstjerne.

518. **T. europæa** L. (Almindelig S.) H. 414; Drej. n. 417; F. D. 84; Rchb. ic. fl. germ. XVII, tab. 1083.

Bladene (oftest 6—7) næsten krandsstillede, i Spidsen af Stængelen, elliptiske, utydeligt tandede eller næsten heelrandede; *Blomsterne* 1—3, paa fine Blomsterstilke fra de ydre Bladhjørner.

3—6″ høi. Kr. hvid med en grønlig eller guul Ring ved Grunden. (Var. med 6—8-deelt Blomst). 6. ♃.

Paa Lyngheder og i Skove, saavel Løv- som Naaleskove, hyppig paa *Halvøen* og i det nordøstlige *Sjæll.*, sjeldnere i det sydvest-

lige *Sj.*, i *Fyen* (f. Ex. Hals ved Hofmansgave, Nyborg H.) og de mindre Øer: *Falst.* i Horreby Lyng (5), Hanenov Skov (14); *Bornh.* i Almindingen!

8de Klasse. Octandria (Ottehannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

A. Kronen fribladet.

a. Frugten undersædig.

1. **Chamænérium** Scop. Bægerrøret ikke forlænget ovenfor Frugten; Kronbladene 4, lidet uregelmæssige; Støvdragerne nedbøiede; Griffelen hagekrummet; Frugten en 4-kantet, linieformet, 4-rummet, 4-klappet Kapsel med rumdelende Opspringning; Frøene med Frøuld.

2. **Epilóbium** L. Bægerrørets Forlængelse 0 eller meget kort; Kronbladene regelmæssige; Støvdragerne oprette; Griffelen ret; Frugt og Frøe som foregaaende.

3. **Oenothéra** L. Bægerrørets Forlængelse ovenfor Frugten længere end Bægerfligene; Krone, Støvdragere og Griffel som foregaaende; Kapselen budt-kantet, ved Grunden bredere, forøvrigt som foreg.; Frøe uden Frøuld. (1—3. N. F. Onagrarieæ).

b. Frugten oversædig.

4. **Acer** L. Bægeret regelret 5-bladet; Kronbladene 5, befæstede tilligemed Støvdragerne paa en undersædig Skive; Frugten en 2-delelig Spaltefrugt, Smaafrugterne Vingefrugter, befæstede til en fælles, 2-delelig Frugtaxe. (Træer med modsatte, haandnervede Blade.) (N. F. Acerineæ).

5. **Monótropa** L. Bæger og Krone regelm. 4—5-bladede; Støvdragerne 8—10, befæstede paa Frugtbunden, hveranden med en hesteskoformet Kirtel ved Grunden; Frugten en 4—5-klappet, mangefrøet Kapsel. (Snyltende Urter med skjælformede, bruungule Blade). (N. F. Monotropeæ).

(Vaccinium Oxycoccos).

B. Kronen sambladet. Støvknapperne opspringe ved Huller i Spidsen. (Lave Halvbuske).

a. Frugten oversædig, kapselagtig (Støvknapperne ved Grunden 2-hornede.

6. **Eríca** L. Bægeret urteagtigt, kortere end den krukkeformede Krone; Kapselen med rumdelende Opspringning.

7. **Callúna** Salisb. Bægeret farvet, længere end den klokkeformede Krone; Kapselen med skillevægbrydende Opspringning. (6—7. N. F. Ericineæ, b.).

b. Frugten undersædig, bæragtig (Støvknapperne i Spidsen 2-hornede).

8. **Vaccínium** L. Bæger og Krone 4—5-deelte; Støvdragerne befæstede paa Randen af en oversædig Skive; Bærret kugleformet. (N. F. Ericineæ, a.).

C. Blomsterdækket enkelt, sambladet. (Busk).

9. **Daphne** L. Blomsterdækket farvet, med 4-deelt Krave; Støvdragerne tilvoxne til Røret (4 kortere, 4 længere); Frugten oversædig, 1-frøet Steenfrugt. (N. F. Thymeleæ).

2. *Orden. Digynia (Tohunnede).*

10. **Chrysosplénium** L. Blomsterdækket enkelt, 4-deelt, halvt-oversædigt, udvendig grønt, indvendig guult; Støvknapperne 1-rummede; Frugten en 2-klappet, mangefrøet Kapsel*). (Saftige Urter med Blst. i Qvast. N. F. Saxifragaceæ).

Scleranthus. Blomsterdækket 5-deelt, oversædigt; Fr. Skalfrugt (10, 2).

Ulmus effusa (5, 2).

Polygonum. Blomsterdækket 5-deelt, undersædigt; Fr. Nød (6, 3).

Acer. Bæger og Kronblade 5, undersædige; Fr. Vingefrugt (8, 1).

3. *Orden. Trigynia (Trehunnede).*

11. **Fagopýrum** Moench. Blomsterdækket enkelt, dybt 5-deelt; de 3 indre Støvdragere med Kirtler ved Grunden;

---

*) Forekommer undertiden med 5-deelt Blomsterdække og 10 Støvdragere.

3 Grifler med hovedformede Ar; Frugten 3-kantet Nød med midtliggende Kim og sammenfoldede Frøblade. (N. F. Polygoneæ).

Polygonum. Kimen sideliggende, Frøbladene flade (6, 3).

4. Orden. Tetragynia (Firehunnede).

12. **Paris** L. Bæger og Krone 4-bladede; Frugten et 4-rummet, oversædigt Bær. (Blomsten enlig, endestillet). (N. F. Smilaceæ, c.).

13. **Adóxa** L. Bægeret 2—3-deelt; Frugten et 4—5-rummet Bær, beklædt med det halvt-oversædige Bæger. (Blomsterne i et endestillet, 5-blomstret Hoved; Endeblomsterne med 4 Kronblade og Grifler, 8 Støvdragere; Sideblomsterne 5-delelige. (N. F. Araliaceæ).

14. **Elatíne** L. Bægeret 4-deelt; Kronen 4-bladet; Frugten 4-rummet, oversædig Kapsel med flere valseformede, mere eller mindre buekrummede Frøe i hvert Rum. Blomsterne i Bladhjørnerne*). (N. F. Elatineæ).

I. Monogynia.

1. Chamænerium. Gederams.

519. **C. augustifolium** [Scop. fl. carn. I, p. 271] (Smalbladet G.) Drej. n. 424; Epilobium L., H. 419; F. D. 289.

Bladene spredte, (sjeldnere krandsstillede), lancetformede, heelrandede eller utydeligt tandede; *Blomsterne* i Klase; *Kronbladene* omvendt-ægformede, med Negl.

3—4' høi. Kr. smukt violet-røde. 7—8. ♃.

I Skove, især paa aabne Pladser efter Bortrydning, ved Gjærder o. s. v., ikke sjelden, og i enkelte Egne i Mængde, f. Ex. Almindingen paa Bornholm!

---

*) Til denne Slægt høre Arter med 3-deelt Blomst og 6 Støvdragere, af hvilke dog ingen er funden i vor Flora.

2. Epilobium. Dueurt.

a. Blomsterknopperne før Udspringningen nikkende.

aa. Stængelen med 2—4 ophøiede Linier (af den nedløbende Bladsubstans.

520. **E. roseum** [Schreb. spic. fl. lips. 147] (Rosenbladet D.) H. 423; Drej. n. 430; F. D. 1815; Rchb. ic. pl. crit. II, 329; H. N. III, 34; E. nudum Schum. n. 360.

Rodstokken (om Efteraaret) med *kugleformede Bladknopper* *), dannede af kjødfulde, taglagt-tiltrykte Blade; *Stængelen* oventil duunhaaret; *Bladene* elliptiske, tæt og skarpt tandet-saugtakkede, alle tydeligt stilkede, de nedre modsatte; *Bægerfligene* kort tilspidsede; *Arrene* (oftest) kølleformigt sammenklæbede; *Frøene* næsten jævne, omvendt-ægformede.

1—2' høi. Stgl. alm. stærkt grenet; Bld. frisk grønne (ofte rødligt anløbne); Krbld. ros. eller blegrøde. 8—9. ♃.

Ved Grøfter, Randen af Damme o. a. fugtige Steder ikke sjelden.

bb. Stængelen trind (uden ophøiede Linier).

521. **E. montanum** L. (Glatbladet D.) H. 423; Drej. n. 427; F. D. 922; Rchb. ic. II, 328.

---

*) Knopperne, som hos Arterne i denne Slægt afgive gode Kjendetegn, maa undersøges i det sildige Efteraar, naar de have opnaaet den Form og Størrelse, de under Vintertilstanden skulle beholde. Uagtet samtlige Arter angives som vedvarende, er dette ikke strængt Tilfældet, idet Moderplanten hos flere bortdøer naar den har frembragt Knopper eller Bladrosetter. Især er dette Tilfældet med E. palustre, som kun fortsættes ved løglignende Knopper. Denne Forskjellighed hos Efteraarsknopperne kan ret vel benyttes som Inddelingsgrund ved Arternes Opstilling, og jeg har forsøgt dette i en tidligere Afhandling (Vidensk. Medd. af Naturhist. Foren. 1849 S. 97), men da en Haandbog, som for en stor Deel benyttes af Begyndere, formeentlig bør undgaae at benytte til Arternes Gruppering Forhold, som kun undtagelsesviis kunne erkjendes paa den Tid, da Planterne sædvanligt undersøges, har jeg kun opført de fra Knopperne hentede Kjendetegn ved Beskrivelsen af de enkelte Arter, men ikke benyttet dem til Slægtens Inddeling.

Rodstokken med *Bladrosetter* af langstrakt-oval Form; *Stængelen*, især oventil, duunhaaret; *Bladene* ægformede eller æg-lancetformede, tæt og skarpt tandet-saugtakkede, de nedre modsatte (sjeldnere 3 krandsstillede), kortstilkede, de øvre spredte, stilkløse; *Bægerfligene* budte; *Arret* tilsidst 4-kløvet; *Frøene* (under Lupen) fiint kornet-vortede, ovale.

1—2' høi; Stgl. oftest grenet; Bld. graagrønne, i Randen og paa Nerverne duunhaarede, Kr. ros. eller lila. Var. i Henseende til Bladenes Brede, Behaaringen, Kronbladenes Størrelse og Farve. 7—8. ♃.

Ved Gjærder og i Skove, meget alm.

522. **E. palustre** L. (Kjær-D.) H. 424; Drej. n. 428; F. D. 1574.

Rodstokken udskyder traadfine Udløbere med meget smaae Blade og forlængede Ledstykker, i hvis Spidse dannes en kugleformet-oval Knop med 4-radet taglagte, kjødfulde, skjælformede Blade; *Stængelen* duunhaaret; *Bladene* linieformede eller lancetformede, heelrandede eller fjernt og svagt tandede, stilkløse, indtil ovenfor Midten af Stængelen modsatte; *Bægerfligene* budte; *Arrets* Flige kølleformigt sammenklæbede; *Frøene* jævne, langagtige, forneden tilspidsede, foroven afsmalnede.

½—1½' høi; Stgl. mere eller mindre grenet; Bld. oftest glatte, paa Underfladen glindsende. 7—8. ♃.

I Tørvmoser og Kjær, især i Hængedynd mellem Sphagnum, alm.

b. De uudsprungne Blomster oprette.

aa. Stængelen kantet af 2—4 nedløbende Linier.

523. **E. virgatum** [Fr. nov. p. 113] (Riisdannet D.) H. II, 175; Drej. p. 149; F. D. ined. 2588; H. N. X, 46; E. tetragonum F. D. 1029 (?).

Stængelen ved Grunden opstigende og udskydende traadformede *Udløbere* med udviklede Blade og forlængede Ledstykker; de *ophøiede* Linier 4 (af de nedløbende Bladrande); *Bladene* stilkløse, lancetformede med bredere, afrundet Basis, fjernt og svagt tandede, fra Grunden til ovenfor Midten af Stængelen modsatte; *Bægerfligene* budte; *Arrets* Flige kølle-

formigt sammenklæbede; *Frugtknuden* tæt duunhaaret; *Frøene* kornet-vortede, omvendt-ægformede, ved Grunden spidse.

1—2' høi; Stgl. grenet; Bld. glandsløse, glatte eller paa Underfladens Nerver svagt duunhaarede. Kr. rødagtig-lila. 7—8. ♃.

Ved Randen af Tørvgrave, Hedemoser og Grøfter: paa ***Halvøen***, især dens midterste Deel alm., sjeldnere paa Øerne: ***F.*** Søbo (24), Ollerup! Egense, St. Jørgensgaard (12); ***Thorseng*** ved Bregninge! ***Sj.*** Høie Sandbjerg! Vedbæk! ***Bornh.*** ved Rønne o. fl. St.! *

Anm. Denne Art har af flere, især tydske Botanikere været anfægtet, men sikkert med Uret; den adskilles let fra foreg. foruden de angivne Kjendetegn ved et aldeles forskjelligt Udseende; fra følg. afviger den saavel ved Bladene som ved aldeles forskjelligt Voxested og Voxemaade. Om den, ligesom E. palustre, overvintrer ved løgformede Knopper, frigjorte fra Moderplanten, hvilket synes rimeligt paa Grund af Udløbernes Lighed, har jeg ikke med Vished kunnet udfinde.

524. **E. tetragonum** L. (Firekantet D.) H. 424; Drej. n. 429; Rchb. ic. II, 340; H. N. VIII, 41.

Rodstokken med tætbladede Bladrosetter; *Stængelen* kantet af 4 ophøiede Linier (de 2 hidrøre fra Bladenes Midtnerve); *Bladene* stilkløse (de midterste nedløbende), lancetformede med smalere Basis, tæt saugtakket-tandede, de nedre modsatte; *Bægerfligene* tilspidsede; *Arrets* Flige sammenklæbede; *Frugtknuden* svagt duunhaaret; *Frøene* kornet-vortede, omvendt-ægformede, ved Grunden budte.

1—2' høi. Stgl. stærkt grenet; Bld. glindsende, næsten glatte; Rosetternes Bld. om Efteraaret fuldt udviklede. Kr. som foreg. 7—9. ♃.

β, obscurum Schreb. (F. D. 1267; H. N. VIII, 42.) Stgl. høiere, Bld. bredere, glandsløse og duunhaarede.

Ved Grøfter og lignende fugtige Steder, især i Strandegne: hyppig paa de sydlige Øer, sporadisk i ***Sj.*** og ***F.!*** paa ***Halvøen*** sjeldnere: mellem Rye og S. Vissing! Husum (16); ***β,*** paa ***Bornholm*** ved Hammershuus (H.).

525. **E. purpureum** [Fr. fl. hall. p. 65] (Rødstænglet D.) Fr. mant. 3, 185; S. Veg. Sc. 178.

Rodstokken med tætbladede Rosetter af langstrakt Form; *Stængelen* med 2 nedløbende Linier af Bladnervens Fortsættelse; *Bladene* bredt lancetformede, med smalere Basis, saugtakkede,

stilkløse, modsatte, de øvre afvexlende; *Bægerfligene* tilspidsede; *Arret* udeelt eller 4-kløvet; *Frugtknuden* duunhaaret; *Frøene* fiint kornet-vortede, omvendt-ægformede, ved Grunden budte.

Stgl. 1—3' høi, stærkt grenet, tilligemed Bld. fiint duunhaaret og ofte rødagtig. 7—8. ♃.

Ved Gjærder udenfor Kolding! Hidtil ikke funden andensteds i Danmark. ⊠

Anm. Arret er paa alle de af mig samlede Expl. 4-kløvet, hvorimod det beskrives udeelt paa de svenske Expl. af Prof. Fries. Vor Plante mangler aldeles Kronblade. Sonder (fl. hamburg.) anseer denne Art for en Form af E. montanum, men ved de oprette Blomsterknopper, tilspidsede Bægerflige og Stængelens nedløbende Linier forekommer den mig tilstrækkeligt adskilt fra denne. Paa Grund af dens Sjeldenhed kunde man fristes til at antage den for en Bastardform (f. Ex. af E. montanum og tetragonum), men den sidstnævnte Art findes neppe i Egnen om Kolding. Jeg har desuden fundet Frøene fuldt udviklede og modne.

bb. Stængelen trind (uden ophøiede Linier).

526. **E. pubescens** [Roth tent. I, p. 167] (Dunet D.) H. 422; Drej. n. 426; F. D. 347; H. N. VIII, 43; E. parviflorum Schreb.; E. hirsutum *β*, L.

Efteraarsknopperne danne tætbladede Rosetter; *Stængelen* duunhaaret; *Bladene* stilkløse, lancetformede, fjernt og svagt tandede; de nedre modsatte, kortstilkede; *Bægerfligene* budte; *Arret* 4-kløvet; *Frøene* fiint kornet-vortede, omvendt-ægformede, ved Grunden budte.

1—3' høi. Kr. lila, alm. af Længde med Bæg. Bld. paa Rosetterne om Efteraaret fuldt udviklede, glatte, paa Underfladen viol. 7—8. ♃.

β, *subglabrum* Koch (E. rivulare Wahlenb., Rchb. ic. 301; H. N. V, 40.) Stgl. og Bld. glatte eller svagt haarede.

I Moser, Grøfter, ved Aa- og Søbredder, alm. udbredt. *β*, Thaersminde paa Thorseng!

527. **E. hirsutum** L. (Laaden D.) H. 421; Drej. n. 425; F. D. 326; H. N. V, 39.

Rodstokken udskyder underjordiske Udløbere med forlængede Ledstykker og ufuldstændige, skjælformede Blade; *Stængelen* haaret af længere Haar og kortere Kirtelhaar; *Bladene* stilk-

løse og omfattende med lidet nedløbende Basis, elliptiske eller æg-lancetformede, tandet saugtakkede, modsatte, de øvre afvexlende; *Bægerfligene* kort braadspidsede; *Arret* 4-kløvet; *Frøene* fiint kornet-vortede, omvendt-ægformede, ved Grunden spidse.

Stgl. 3—5' høi, grenet, Ledstykkerne undertiden oventil med svage Linier af de nedløbende Bladrande. Kr. store, 2—3 Gange længere end Bæg., smukt røde. 7—8. ♃. Var. i Henseende til Beklædningen o. s. v.

β, micranthum! Stgl. og Bld. tæt fløielshaarede; Blst. mindre, Kr. neppe 1/2 Gang længere end Bægerfligene.

Ved Sø- og Aabredder, i Tørvmoser, alm. udbredt. *β,* ved Bredderne af Sorø Sø! ⚹

⨯ *E. roseo-pubescens!* Bastardform af E. roseum og E. pubescens. Forskjellig fra førstnævnte ved oprette Blomsterknopper, fra Grunden til Spidsen duunhaaret Stængel og større Blomster, fra sidstnævnte ved stilkede, skarpt saugtakkede Blade, tilspidsede Bægerflige og nedentil svagt kantet Stængel. Alle Expl. med golde Frøe.

Mellem Stamarterne paa fugtige Steder i St. Jørgens Præstegaards Have!

3. Oenothera. Natlys.

† 528. **Oe. biennis** L. (Toaarig N.) H. 418; Drej. p. 150; F. D. 446.

Bladene spredte, utydeligt tandede; *Rodbladene* (det første Aars) elliptiske, langstilkede; *Stængelbladene* (det andet Aars) elliptiske eller bredt lancetformede, kortstilkede; *Kronbladene* længere end Bægerfligene og Støvdragerne, omtrent halvt saa lange som Bægerrøret.

Stgl. 2—3' høi, svagt haaret og ru af Haarenes udvidede, vedblivende Basis; Kr. store, lysgule, kun aabne om Natten. 6—8. ⊙.

Oprindelig indført som Siirplante, forekommer nu som Ukrud i og omkring Haver og stundom længere fra dyrkede Steder, f. Ex. ***Falst.*** i Strandsandet ved Hesnæs; ***Langel.*** ved Hou (H.). ⚹

Anm. Oe. muricata Murray (H. II, 175; F. D. 1752), som adskilles ved mere haaret og ru Stængel, smalere, mere tandede Blade

og mindre Kronblade (af Længde med Støvdragerne, ⅓ af Bægerrørets Længde) er ikke hidtil angivet fra Danmark, men da den findes ved Kiel! kunde den muligviis ogsaa forekomme i Sydslesvig.

4. Acer. Løn.

529. **A. Pseudoplatanus** L. (Valbirk). H. 435; Drej. n. 431; F. D. 1575; Rchb. fl. germ. V, 4829.

Bladene 5-fligede, med grovt og uregelmæssigt budt-tandede *Flige*; *Blomsterne* i hængende Klaser; *Frugtknuden* udvendig duunhaaret, indvendig silkehaaret, med opstigende *Vinger; Støvdragerne* omtrent af Kronens dobbelte Længde.

Smukt og høit Træ med glat Bark, Bld. paa Underfladen glandsløse, blaagrønne og (i yngre Tilstand langs Nerverne) duunhaarede, udvikles før Blomsterne. 5. ♄.

Forekommer alm. plantet i Alleer og Lystskove, angives af Kyll. og H. som voxende i Skove: *Sj.* v. Herlufsholm; *F.* Skjoldemose og Hundstrup (H.) og fl. St. i det sydlige (12); *Als*; *Sl.* Aabenraa, Flensborg (12). ⁎

530. **A. platanoides** L. (Tandbladet L.) H. 436; Drej. n. 432; F. D. ined. 2586; Rchb. l. c. 4828.

Bladene 5-lappede med afrundede Bugter mellem de dybt og spidst 3—5-tandede *Lapper; Blomsterne* i opret Halvskjærm; *Støvdragerne* af Længde med Kronen; *Frugtknuden* udvendig og indvendig glat, med udspærrede *Vinger*.

Smukt Træ, alm. af lavere Væxt end foreg.; Bld. glindsende, paa begge Sider frisk grønne og glatte; Blst. guulgrønne, udvikles samtidigt med Bld. 5. ♄.

Vildvoxende i Skovene paa Østkysten af *Bornholm*; (i Granit-Terrainet)! sjelden i de øvrige Provindser: *Sj.* Kulaas Skov i Odsherred! *J.* Haraldslund! Estrup mellem Kolding og Ribe (28). Forekommer desuden, ligesom foreg., men sjeldnere, plantet. |⁎

531. **A. campestre** L. (Naur). H. 437; Drej. n. 433; F. D. 1288; Rchb. 4825; H. N. I, 37.

Bladene 3—5-lappede; *Lapperne* budte, hele eller 3-lappede; *Blomsterne* i opret Halvskjærm; *Støvdragerne* i ♂ Blomsten lidt længere, i ☿ kortere end Kronen; *Frugtknuden* udvendig duunhaaret, indvendig glat, med vandret udspilede, ved Grunden ikke indtrykte *Vinger*.

Busk eller lavt Træ; de ældre Grene kantede, med revnet, korkagtig Bark; Bld. paa Underfladen mat-grønne og, idetmindste langs Nerverne, duunhaarede; Blst. grønne, udvikles efter Bld. Var. med glat Frugtknude. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. ♄.

I Skove, alm. i de sydlige Egne af Landet, f. Ex. Sydsjælland, Fyen, Øerne fra Møen til Als! I de nordligere Egne sjeldnere, f. Ex. Randers (7), Haraldslund! Skanderborg (7)! Mangler paa Bornholm! ⚹

5. Monotropa. Snylterod.

532. **M. hirsuta** [Hornem. oec. Pl. II, p. 179] (Haaret S.) Drej. n. 443; M. Hypopitys L., Wallr., F. D. 232; Rchb. ic. V, 674; M. Hypopitys α, hirsuta Nolt. nov. p. 43, Rchb. ic. fl. germ. XVII, tab. 1152.

Stængelen opret, udeelt, tæt beklædt med skjælformede *Blade; Klasen* før Udspringningen nikkende; *Bægeret* i Randen, *Krone, Støvdragere* og *Støvvei* haarede; *Frugtknuden* oval; *Griffelen* forlænget.

6—8" høi; hele Pl. saftrig, bleg-bruunguul, ved Tørring sortbruun. 6—7. ♃.

I skyggefulde Løvskove, især Bøgeskove, snyltende paa Trærødder mellem Løvet; ikke sjelden, men sporadisk og hyppigst i fugtige Sommere.

* 533. **M. glabra** [Bernh.] (Glat S.) H. II, 179; Drej. n. 444; M. Hypopitys β, glabra Roth, Nolte l. c., F. D. 2051, Rchb. fl. g. XVII, 1152; M. Hypophegea Wallr., Rchb. ic. V, 675.

3—6" høi; *Klasen* opret eller nikkende, faablomstret; *Blomstens Dele,* undtagen Støvtraadene og Arret, glatte; *Frugtknuden* kugleformet; *Griffelen* kort (omtr. halvt saa lang som Frugtknuden), forøvrigt som foreg., af hvilken flere Forfattere ansee den for en Afart.

Alm. lavere end foreg. 7. (♃. ⊙?).

I Skove, især Naaleskove, sjeldnere end foreg.: *Sj.* Sørup Hegn v. Fredensborg (Jørg.), Hesttangs Mølle (Wroblevsky), Ledreborg Dyrehave (15), Alindelille (1); *Møen* ved Dronningstolen (9); *Falst.* ved Kringelborg (14); *Loll.* ved Erikstrup (Krebs); *Sl.* Kobbermølleskoven ved Flensborg (Stisgaard).

6. Erica. Lyng.

534. **E. Tetralix** L. (Klokke-L.) H. 432; Drej. n. 419; F. D. 81; Rchb. XVII, tab. 1163.

Bladene krandsstillede, linieformede med tilbagerullet, stivhaaret Rand, paa Overfladen og Midtnerven af Underfladen duunhaarede; *Blomsterne* nikkende, samlede til en tætblomstret *Skjærm* i Enden af Grenene.

Lav Halvbusk med oftest 4 Bld. i Krandsene. Kr. smukt ros., sjeldnere hvide, efter Afblomstringen henvisnende. 7—8. ♄.

I Hedemoser, hyppig paa ***Halvøen***, især dens midterste Deel, i ***Nordsjælland*** og paa ***Bornholm***; sjeldnere i ***Sydsjæll.*** (Holmegaard! Fedet ved Lindersvold (H.), Kongsted (9)) og paa de øvrige Øer: ***F.*** Hofmansgave! V. Hæsinge! Steenstrup (H.); ***Loll***: Engestofte; ***Falst.*** Horreby Lyng (H.).

7. Calluna. Hedelyng.

535. **C. vulgaris** [Salisb. i Linn. trans. VI, p. 317] Almindelig H.) Drej. n. 418; Rchb. XVII, tab. 1162; Erica L., H. 430; F. D. 677.

Bladene korsviis-modsatte, tæt taglagte, linie-sylformede med piilformet Basis; *Blomsterne* i ensidig Klase paa Siden af Grenene.

Halvbusk med talrige, af de tætsiddende Bld. 4-kantede Grene; Blst. rødviol., sjeldnere hvide, efter Afblomstringen vedblivende uforandrede. 8—9. ♄.

β, *pubescens* Koch. Bladene tæt duunhaarede.

I Skove og Tørvmoser, men især paa tørre Heder, af hvilke den selv danner den væsenligste Bestanddeel; har sin største Udbredelse paa Høideryggen i Midten af Halvøen, det nordøstlige ***Sjæll.*** og Høilyngen paa ***Bornh.***, men forekommer hist og her i de øvrige Provindser, hvor en mager og ufrugtbar Jordbund eller Mangel paa Dyrkning begunstiger dens Fremtræden; sjeldnest paa Lolland-Falster! *β*, i Hedemoser ved Ørsholt i Sjæll. (9).

8. Vaccinium. Bølle.

a. *Myrtillus.* Bladene affaldende; Kronen krukke- eller kugleformet, Støvknapperne med 2 hornformede Tilhængsler ved Grunden.

536. **V. Myrtillus** L. (Blaabær). H. 426; F. D. 974; Rchb. XVII, tab. 1169; Myrtillus silvaticus Drej. n. 420.

Grenene kantede; *Bladene* ægformede, fiint saugtakkede, paa begge Flader grønne; *Blomsterne* nikkende, enlige i

Bladhjørnerne; *Bægerranden* smal, udeelt; *Kronen* kugleformet.

½—1' høi. Kr. grønlig med kjødfarvet Anstrøg. Bær sorte med blaa Dug, indvendig røde. 5. ♄.

Paa Lyngbakker og i høitliggende Skove, alm. paa ***Halvøen***, i ***Sjæll.*** og paa ***Bornh.***, sjeldnere i ***Fyen***: Assens, Steenstrup (H.), Høibjerg (12), Holsteenshuus, Søbo (24), og paa de mindre Øer: ***Loll.*** Fyrrevænget ved Saxkjøbing (5); ***Falst.*** i Horreby Lyng (H.); ***Møen!***

537. **V. uliginosum** L. (Mose-B.) H. 427; F. D. 231; Rchb. XVII, tab. 1168; Myrtillus uliginosus Drej. n. 421.

Grenene trinde; *Bladene* omvendt-ægformede, heelrandede, paa Underfladen blaagraae; *Blomsterne* nikkende, sammenhobede; *Bægeret* budt 4-tandet; *Kronen* krukkeformet.

½—1' høi; Kr. hvid eller voxguul med rødligt Anstrøg, Bær som foreg., men indv. hvide. 5—6. ♄.

I Tørv- og Hedemoser: i ***Halvøens*** nordlige Egne alm., sjeldnere mod S.: Varde! Vonsild, Dravitskov ved Lygumkloster (28), Gram (1), Rødding (16), Amrom (Jessen); i ***Nordsjælland*** ikke sjelden, sparsommere i ***Sydsjæll.*** og paa de øvrige Øer.

b. *Vitis idæa.* Bladene stedsegrønne; Kronen klokkeformet, Støvknapperne uden eller med utydelige Tilhængsler ved Grunden.

538. **V. Vitis idæa** L. (Tyttebær.) H. 428; Drej. n. 422; F. D. 40; Rchb. XVII, tab. 1168.

Bladene omvendt-ægformede, med tilbagebøiet, utydeligt rundtakket Rand, paa Underfladen punkterede; *Blomsterne* i nikkende *Klaser* fra Enden af Grenene; *Bægerfligene* ægformede.

6—8" høi. Bld. paa Overfladen mørkgrønne, glindsende; Kr. hvid eller blegrød; Bærret høirødt. 6—7. ♄.

Paa Lyngheder og i Hedemoser; alm. i de Egne af Halvøen, Bornholm og Nordsjælland, hvor Lyngen spiller Hovedrollen, i de andre Egne sporadisk: ***Sj.*** Frederiksdals Skov! Fedet ved Lindersvold! Aamosen (15); ***Falst.*** Horreby Lyng (14); ***F.*** Assens, Steenstrup (H.).

c. *Oxycoccos.* Bladene stedsegrønne; Kronen hjulformet; Støvknapperne uden Tilhængsler ved Grunden.

539. **V. Oxycoccos** L. (Tranebær). F. D. 80; Oxycoccos palustris Pers., H. 429; Drej. n. 423; Rchb. XVII, tab. 1169.

Stængelen traadformet, krybende; *Bladene* ægformede, heelrandede med tilbagerullet Rand, paa Underfladen blaagraae; *Blomsterne* langstilkede, enlige eller samlede til en faablomstret *Halvskjærm* i Enden af Grenene; *Bægerfligene* nyreformede; *Kronfligene* tilbagebøiede.

Kr. ros., Støvknapperne brandgule; Bær carmoisin. 6—7. ♄.
I Tørv- og Hedemoser, især mellem Sphagnum, alm. udbredt.

9. Daphne. Kjælderhals.

† 540. **D. Mezereum** L. (Pebertræ). H. 434; F. D. 268.

Bladene lancetformede, med størst Brede ovenfor Midten, heelrandede; *Blomsterne* i afbrudte *Ax*, dannede af 2—3-blomstrede Nøgler langs opad de aargamle Grene; *Blomsterdækket* med udvendig haaret Rør og ægformede Flige.

En lav Busk med ros., vellugtende Blst., som udspringe før de i Spidsen af Grenene fremkommende Blade; Fr. høirød. 3—4. ♄.

Er neppe oprindelig vildvoxende i Danmark, men dyrkes alm. i Haver, fra hvilke den stundom forekommer forvildet: *Sj.* Frydenlund (H.); *F.* St. Jørgensgaard! *J.* Enge mellem Krat ved Kjærsholm S. for Viborg (7), Kolding (H.).

II. Digynia.

10. Chrysosplenium. Milturt.

541. **C. alternifolium** L. (Almindelig M.) H. 467; Drej. n. 453; F. D. 366.

Stængelen opret, udeelt; *Bladene* nyreformede, rundtakketlappede; *Rodbladene* langstilkede; *Stængelbladene* kortstilkede, afvexlende; *Blomsterstanden* en endestillet, fladtrykt Qvast.

4—5" høi. Blst. gule. 4—5. ♃.
I fugtige Skove, især ved Kildevæld, alm.

542. **C. oppositifolium** L. (Smaabladet M.) H. 467; Drej. n. 452; F. D. 365; H. N. XIV, 47.

Stængelen opstigende, ved Grunden rodslaaende, ofte grenet; *alle Bladene* modsatte, ægformet-kredsrunde, ved Grunden afsmalnede til en kort Bladstilk, rundbugtede; *Blomsterstanden* en endestillet, fladtrykt Qvast.

4—6" høi. Bld. mindre end hos foreg.; Blst. grøngule. 5. ♃.

Paa lignende Steder som foreg., men mindre hyppig: i ***Halvøens*** østlige Skove ikke sjelden, sparsommere mod V.; ***F.*** sporadisk: Vissenberg (H.), Nyborg (4), Caroline-Amalielund ved Svendborg! Ollerup Kohave! o. fl. St. mod S. (12); i *Sj.* sjelden: Gisselfeldt (H.), Steensby Skov (Rosenørn-Lehn), Langebæk (Knæckenborg).

III. Trigynia.

11. Fagopyrum. Boghvede.

543. **F. tataricum** [Gärtn. fruct. II, p. 182, t. 119] (Tatarisk B.) Drej. p. 152; Polygonum L.

Bladene hjerteformet-piilformede, tilspidsede; *Blomsterne* i tætte Klaser; *Frugten* spids, 3-kantet med bugtet-udrandede Kanter og graaagtig, rynket Overhud.

Blst. grønlig-hvide. 7—8. ⊙.

Ukrud mellem Boghvede og anden Sæd, sjeldnere paa Øerne end paa Halvøen, hvor den tillige undertiden dyrkes. [*

† *F. esculentum* [Moench. meth. p. 290] (Almindelig B.) Drej. p. 152; Polygonum Fagopyrum L., H. 444.

Bladene langt tilspidsede; *Frugten* tilspidset, 3-kantet, med heelrandede Kanter og jævn, sort, ofte glindsende Overhud; forøvrigt som foreg.

Blst. hvide ell. ros. 6—7. ⊙.

Dyrkes alm., især i sandige Egne, og forekommer af og til forvildet. ⩱.

IV. Tetragynia.

12. Paris. Fireblad.

544. **P. quadrifolia** L. (Almindelig F.) H. 447; Drej. n. 439; F. D. 139; Rchb. fl. germ. X, 957.

Rodstokken vandret; *Skaftet* opret, bladløst med Undtagelse af 4 krandsstillede, grundnervede, elliptiske, heelrandede *Blade; Blomsten* enlig, endestillet; *Bægerbladene* lancetformede, længere end de traadformede *Kronblade.*

½—1' høi. Blst. grønne, med mørkrød Frugtknude og Grifler. Bær blaaagtig-sort. Var. med 3—6 Blade og Blomstens Dele i tilsvarende Antal. 5. ♃.

I Skove, alm. udbredt.

13. Adoxa. Desmerurt.

545. **A. moschatellina** L. (Almindelig D.) H. 448; Drej. n. 438; F. D. 94; Rchb. fl. germ. XVII, tab. 1172.

Rodstokken med hvide, tandformede Skjæl og udskydende *Udløbere; Bladene* dobbelt haandsnitdeelte, med lappede Afsnit; *Stængelen* opret, udeelt, med 1 Par modsatte Blade ovenfor Midten; *Blomsterhovedet* kantet.

3—4" høi. Blst. og Bær grønne. Hele Pl. lugter af Moskus. 4—5. ♃.

I Skove og Krat alm., især i løs og fugtig Muldjord.

14. Elatine. Bækarve.

546. **E. Hydropiper** L. (Bidende B.) H. 448; Drej. n. 437; F. D. 156.

Stængelen krybende eller rodslaaende, med oprette *Grene; Bladene* modsatte, ovale eller omvendt-ægformede, Pladen kortere end Stilken; *Blomsterne* afvexlende, siddende eller meget kortstilkede.

1—2' høi, under Vandet grøn, ovenfor samme rødlig. Var. med Bladpladen længere end Bladstilken. Kr. ros. 6—9. ⨀.

α, gyrosperma (Düb. i Bot. not. 1839). H. N. IX, 41. Kapselen fladtrykt, Frøene kredsformigt eller hesteskoformigt bøiede.

β, orthosperma (Düb. l. c.) Kapselen afrundet; Frøene bøiede i en svag Bue.

I rindende Vand og ved Randen af Søer, hyppigst under, sjeldnere ovenfor Vandet, ikke alm., skjøndt ofte overseet paa Grund af dens Lidenhed. (*α*, den almindeligere Form: *Sj.* Hirschholm (23), Frueskov ved Bagsværd, Frederiksdal, Frederiksberg (F. D.), Damhuussøen (Drej.)! *Sl.* Seemühle ved Rendsborg! *β*, forekommer i Slesvig (16), f. Ex. i Eiderslikken mellem Rendsborg og Süderstapel.

X 547. **E. Alsinastrum** L. (Krandsbladet B.) H. 449; Drej. p. 153; F. D. 2239; H. N. XIII, 55.

Stængelen opret eller opstigende; *Bladene* krandsstillede, siddende, *de nedre* (under Vandet) 1-nervede, linieformede, 8—10 i Krandsen; *de øvre* (ovenfor Vandet) 3—5-nervede, lancetformede, 3—5 i Krandsen; *Blomsterne* krandsstillede, siddende eller kortstilkede; *Frøene* meget svagt bøiede.

4—6" høi. Kr. hvide. 6—9. ♃.

Et Exemplar i Schumachers Herbarium angives at været samlet i en Sø ved Frederiksberg. Senere er den hverken funden der eller andetsteds i det egenlige Danmark. [*]

9de Klasse. Enneandria (Nihannede).

1. Orden. Hexagynia (Sexhunnede).

1, **Bútomus** L. Blomsterdækket farvet, 6-bladet, dets Blade i 2 Rækker; Frugterne 6 ved Grunden forenede Bællekapsler med talrige, vægstillede Frøe. (N. F. Alismaceæ).

I. Hexagynia.

1. Butomus. Brudelys.

548. **B. umbellatus** L. (Skjærmblomstret B.) H. 451; Drej. n. 440; F. D. 604; Rchb. fl. germ. VII, 103.

Bladene talrige fra den forkortede Rodstok, linieformede, 3-kantede; *Skaftet* bladløst med en af et 3-bladet Svøb omgivet mangeblomstret *Skjærm* i Spidsen.

2—3' høi. Blst. ros. 6—7. ♃.

Ved Bredderne af Aaer og Søer, funden i alle danske Provindser, men ikke lige alm. overalt: f. Ex. sjelden i ***Halvøens*** nordlige og østlige Egne, f. Ex. S. Tranders, Gistrup (H.), Als ved Mariager Fjord (Branth), Aarhuus! Østbirk (2); Horsens (Jørg.), Fredericia (1), Flensborg Mølledam (16) og i det sydlige ***Fyen***: (Søbø! Lydinge Mølle (12), hyppigst i Marskegnene og langs Aaerne paa Halvøens Vestkyst samt paa Loll.-Falster.

10de Klasse. Decandria (Tihannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

A. Kronen fribladet.

1. **Gerànium** L. Bæger og Krone 5-bladede; 10 knapbærende Støvdragere (hos G. rotundifolium de 5 golde); Griffelens Strænge ved Modenheden nedenfra sneglehuusformigt tilbagerullede; Fr. 5-delelig Spaltefrugt, Smaafrugterne 1-frøede, indvendig glatte Hindefrugter (Blomsterstilkene 1—2-blomstrede).

2. **Eródium** L'Herit. Bæger og Krone 5-bladede; 5 knapbærende Støvdragere og 5 golde Bistøvdragere; Griffelens Strænge ved Modenheden spiralformigt snoede; Frugten som foreg., med indvendig haarede Smaafrugter (Blomsterne i Skjærm). (1—2. N. F. Geraniaceæ.)*)

3. **Pýrola** L. Bægeret 5-deelt; Kronen 5-bladet, regelret; Støvknapperne opspringe ved Huller i Spidsen; Frugt 5-rummet, mangefrøet Kapsel med rumdelende Opspringning. (N. F. Ericineæ, c.).

Monotropa (8, 1).

---

*) Slægterne Geranium og Erodium henregnes af de Fleste (ogsaa af L.) til Klassen Monadelphia, men hos de danske Arter, som jeg har undersøgt, har jeg fundet Støvdragerne enten aldeles ikke eller kun saa svagt sammenvoxne, at man, uden iforveien at være underrettet derom, ikke let falder paa at søge dem iblandt de Enknippede. Jeg har henført disse Slægter efter Støvdragernes Antal til Decandria.

B. Kronen sambladet.

4. **Andrómeda** L. Blomsten undersædig; Støvknapperne med hornformede Tilhængsler og opspringende ved Huller i Spidsen; Frugt 5-rummet, 5-klappet, mangefrøet Kapsel med rumdelende Opspringning.

5. **Arctostáphylos** Adans. Blomsten undersædig; Støvknapperne som foreg.; Frugten et Steenbær med 5—7 enfrøede Stene. (4—5. N. F. Ericineæ, b.).

Vaccinium. Blomst oversædig, Fr. et Bær. (8, 1).
Lysimachia thyrsiflora. Blst. undersædig. Fr. Kapsel. (5, 1).

2. *Orden. Digynia (Tohunnede).*

A. Blomsterdækket enkelt.

6. **Scleránthus** L. Bægeret 5-deelt, oversædigt; Krone 0; Frugten en Skalfrugt, beklædt med det vedblivende Bægerrør. (N. F. Paronychiéæ).

Herniaria. / *Illecebrum.* } Blst. undersædig, 5 frugtb. og 5 golde Støvdr. (5, 2).
Chrysosplenium. Blst. halvt oversædig. Fr. 2-rummet Kapsel. (8, 2).

B. Blomsterdækket dobbelt.

7. **Saxífraga** L., Bægeret 5-deelt, undersædigt eller halvoversædigt; Kronblade 5; Frugten 2-rummet Kapsel med 2 Horn i Spidsen (de vedblivende Grifler), og opspringende ved et Hul mellem disse. (N. F. Saxifragaceæ).

8. **Gypsóphila** L. Bægeret tragt- eller klokkeformet, uden Bibæger; Kronbladene uden Bikrone; Frugten 1-rummet, 4-klappet Kapsel med midstillet Frøstol.

9. **Saponária** L. Bægeret rørformet, uden Bibæger; Kronbladene med skjælformede Bikronblade i Svælget; Frugt som foreg.

10. **Diánthus** L. Bægeret rørformet, med Bibæger; Kronbladene uden Bikrone, ofte med Haar i Svælget; Frugt som foreg. (8—10. N. F. Silenaceæ)*).

---

*) Slægterne 8—25, som høre til de naturlige Familier Silenaceæ og Alsinaceæ, have alle modsatte (eller krandsstillede), hele Blade

3. Orden. Trigynia (Trehunnede).

A. Bægeret sambladet, Kronbladene med lange Negle.

11. **Siléne** L. Bægeret 5-tandet eller -fliget, uden Bibæger; Kronbladene hele eller indskaarne, med eller uden Bikrone; Kapselen 6-tandet, ved Grunden 3-rummet. (N. F. Silenaceæ).

Melandrium noctiflorum Fr. (10, 4).

B. Bægeret fribladet, Kronbladene med korte eller ingen Negle. (12—17. N. F. Alsinaceæ).

a. Bladene med hindeagtige Axelblade (Kronbladene røde eller rødlig-hvide).

12. **Lepígonum** Fr. Kronbladene udeelte; Kapselen 3-klappet.

b. Bladene uden Axelblade (Kronbladene hvide).

aa. Kapselen 3-klappet.

13. **Alsíne** Wahlenb. Kronbladene udeelte eller svagt udrandede; Støvdragernes ydre Kreds med svage Honningkirtler ved Grunden; Frøene talrige, smaae.

14. **Haliánthus** Fr. Kronbladene hele; Støvdragernes ydre Kreds med (10) tydelige Honningkirtler ved Grunden; Frøene faae og store.

bb. Kapselen 6-klappet.

15. **Arenária** L. (part.) Kronbladene udeelte; Frøene nyreformede, uden Frøhud.

16. **Moehríngia** (L.) Kronbladene udeelte (eller svagt udrandede); Frøene nyreformede, omgivne af en Frøhud ved Grunden.

17. **Stellária** L. (Kronbladene i Spidsen 2-kløvede; Frøene nyreformede (uden Frøhud).

Holosteum. Frøene skjoldformede (3, 3).

---

samt en ved Tænder eller Klapper opspringende Kapsel med midtstillet Frøstol.

4. Orden. Pentagynia (Femhunnede).

A. 1 Frugtknude, 5 Grifler; Frugten en Kapsel.

a. Bægeret sambladet. (18—21. N. F. Silenaceæ).

18. **Agrostémma** L. Bægeret læderagtigt, 5-fliget; Fligene længere end Kronen; Kronbladene udrandede, uden Bikrone, Kapselen 1-rummet, 5-tandet.

19. **Melándrium** Roehling. Bægeret 5-tandet; Kronbladene 2-kløvede, med Bikronblade i Svælget; Kapselen opspringende ved Tænder af Griflernes dobbelte Antal.

20. **Lychnis** L. (part.) Bægeret 5-tandet, Tænderne kortere end Kronen; Kronbladene dybt fligede (med Bikronblade i Svælget); Kapselen 1-rummet, opspringende ved Tænder af Griflernes Antal.

21. **Viscária** Roehl. Bægeret 5-tandet, Tænderne kortere end Kronen; Kronbladene udrandede, med 2-kløvet Bikrone i Svælget; Kapselen ved Grunden 5-rummet, opspringende ved Tænder af Griflernes Antal.

b. Bægeret fribladet. (22—25. N. F. Alsinaceæ).

aa. Kronbladene i Spidsen udrandede eller 2-fligede.

22. **Cerástium** L. Blomsten 4—5-delelig; Kronbladene udrandede eller til Midten 2-fligede; Kapselen 10-tandet.

23. **Maláchium** Fr. Blomsten 5-delelig; Kronbladene dybt 2-deelte; Kapselen 5-klappet med 2-tandede Klapper.

bb. Kronbladene i Spidsen hele.

24. **Sagína** L. Blomsten 4—5-delelig; Kapselen 4—5-klappet; Frøene nyreformede, uvingede. (Bladene modsatte, uden Axelblade; Kronbladene mangle undertiden).

25. **Spérgula** L. (part.) Blomsten 5-delelig; Kapselen 5-klappet; Frøene kugleformet-lindseformede, vingede (Bladene krandsstillede, med hindeagtige Axelblade).

Oxalis. Støvdragerne ved Grunden sammenvoxne (16, 2).

B. 1 Frugtknude, 5 Grifler, Frugten et Bær.

Adoxa. Bægeret 2—3-bladet, halvt oversædigt (8, 4).

C. 5 Frugtknuder, Frugterne 5 Bællekapsler.

26. **Sedum L.** Bæger og Krone 5-bladede; 5 Skjæl ved Grunden af Frugtknuden (Saftrige Urter. N. F. Crassulaceæ).

I. Monogynia.

1. Geranium. Storkenæb.

a. *Batrachium* Koch. Rodstokken tyk, vandret eller skjæv, snoet, knudret, foroven skjældækt. ♃.

aa. Smaafrugternes Klapper (Frøgjemmet) jævne.

α, Blomsterstilkene 1-blomstrede.

549. **G. sanguineum** L. (Blodrød S.) H. 740; Drej. n. 682; F. D. 1107; Rchb. fl. germ. V. 4884.

Bladene kredsrundt-nyreformede, dybt haandfligede eller -snitdeelte, med omtrent 7, 3—5-fligede Afsnit; *Bægerbladene* 3-nervede, ægformede, hule, braadspidsede, halvt saa lange som de omvendt-hjerteformede, udrandede *Kronblade*; *Støvtraadene* med udvidet Basis, randhaarede; *Frøgjemmerne* kirtlet-duunhaarede, oventil langhaarede; *Frøene* fiint-punkterede.

Stgl. og Blomsterstilke stivhaarede af vandret udstaaende Haar. Krbld. mørk-ros., ovenfor Neglen skjæghaarede. 6—8. ♃.

Paa Bakker og Skrænter, især mellem Krat: i enkelte Egne ikke sjelden, f. Ex. det nordl. *Jyll.* (til Aarhuus), *Nordsjælland* og *Bornh.*; i de andre Egne sparsommere: *Falst.* Gaabense! *Loll.* (5); *F.* Hofmansgave (H.), Kjerteminde (Heiberg); *Sl.* Gelting Birk, Königsmark og mellem Schauendal og Olderup ved Husum (16).

β, Blomsterstilkene 2-blomstrede.

550. **G. palustre** L. (Kjær-S.) H. 736; Drej. n. 694; F. D. 596; Rchb. l. c. 4892.

Stængelen udstrakt eller opstigende, med udspilede *Grene* tilligemed Blomsterstilkene stivhaarede af nedadvendte Haar; *Bladene* haandformigt 5-fligede med indskaaret-saugtakkede Flige; *Axelbladene* urteagtige; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Bægerbladene* 5-nervede, ægformet-ovale, braad-

spidsede, halvt saa lange som de omvendt-ægformede *Kronblade; Støvtraadene* ved Grunden udvidede, randhaarede; *Frøgjemmerne* og *Næbet* tiltrykt-haarede, uden Kirtler; *Frøene* fiint punkterede.

Krbld. mørk ros. ell. rødviol., ovenfor Neglen skjæghaarede. 7.

Paa Enge mellem Buske, i fugtige Kratskove: i *Sjæll.* (især mod S. V.) samt paa *Loll.-Falster* ikke sjelden; *Ærø* (10); *Sl.* mellem Teesbæk og Bommerlund, mell. Kappel og Eckernförde, Selker Mose (16), Enge ved Gottorp Slot! (I *Jyll.* og *Fyen* er det mig ikke bekjendt at den er funden). ☞

551. **G. pratense** L. (Eng-S.) H. 737; Drej. n. 693; Rchb. 4883.

Stængelen opret, med opret-aabne, foroven, tilligemed Blomsterstilkene, kirtlet-duunhaarede *Grene*; *Bladene* haandsnitdeelte, med omtrent 7, dobbelt fjerfligede Afsnit; *Axelbladene* hindeagtige; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Bægerbladene* 3-nervede, ægformet-ovale, langstakkede, halvt saa lange som de omvendt-ægformede *Kronblade; Støvtraadene* ved Grunden brede, randhaarede; *Frøgjemmerne* og *Næbet* kirtelhaarede; *Frøene* fiint punkterede.

Hele Pl. større end foreg. og følg., Kronbld. blaaagtig-viol., ovenfor Neglen randhaarede. 7—8.

I Krat og ved Gjærder, sjelden: *Sj.* Brede (H.)? *Falst.* mellem Horbeløv og Meelse (14), Stubbekjøbing (19); *F.* Kratskov mellem V. Hæsinge og Tørringe! Svendborg (H.); *J.* Skjærup! Findes desuden forvildet omkring Haver og Byer, f. Ex. *Sj.* paa flere Steder i Kjøbenhavns Omegn, *Loll.* v. Pederstrup (19), *J.* Ødstedgaard! *Sl.* Husum, Tønning (F. Müll.), mellem Knoop og Holtenau!

552. **G. silvaticum** L. (Skov-S.) H. 736; Drej. n. 692; F. D. 124; Rchb. 4882.

Stængelen opret, med opret-aabne, tilligemed Blomsterstilkene kirtlet-duunhaarede *Grene; Bladene* dybt haandfligede, med omtrent 7, saugtakket-indskaarne (ofte 3-lappede) Flige; *Axelbladene* hindeagtige; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen oprette; *Bægerbladene* 3-nervede, ovale, braadspidsede, halvt saa lange som de omvendt-ægformede *Kronblade; Frøgjemmerne* og *Næbet* kirtelhaarede; *Frøene* fiint punkterede.

Mindre end foreg., Kronbld. rødviol., ovenfor Neglen skjæghaarede. 6—7.

I Skove og Krat: i det østl. *Jyll.* (især fra Aarhuus til Veile) ikke sjelden, sparsommere mod S. (fra *Slesv.* er mig intet Voxested bekjendt); paa *Øerne* sporadisk: *F.* Krat ved Lunde pr. Odense (18), Smallehave ved V. Skjerninge! *Sj.* Boserup, Ledreborg! Bernstorf (H.), Ørholm! Brede! Paa *Bornholm* alm.!

bb. Smaafrugternes Klapper paatværs rynkede.

† 553. **G. phæum** L. (Bølgekronet S.) H. 735; Drej. n. 685; F. D. 987; Rchb. 4891; H. N. IX, 33.

Stængelen opret, især ved Leddene tilligemed Blomsterstilkene stivhaaret af udstaaende Haar; *Bladene* haandfligede eller -lappede, med omtrent 7, indskaaret-saugtakkede Lapper; *Kronbladene* rundagtige med kort Negl, bølget-rundtakkede, fladt udbredte, lidet længere end de 5-nervede, ovale eller elliptiske, kort braadspidsede *Bægerblade; Frøgjemmerne* tiltrykt-haarede; *Frøene* fiint stribede.

Stgl. alm. rødprikket, Kronbld. mørkt violetbrune. 6—7.

I Skove og Krat, især omkring beboede Steder, sandsynligviis oprindelig forvildet fra Haver, hvor den dog nu ikke mere dyrkes: *Sj.* Sorgenfri i Krattet ved Aaen! Rosenborg Have, Sorø (H.); *Falst.* Moseby Præstegaards Have (14), Hanenov (19); *F.* Bramstrup (18); *J.* Ødstedgaard! *Sl.* Bommerlund, Grundhof i Angel, Neuwerk ved Slesv. (16). ⚘

b. *Batrachioides* Koch. Roden tapformet, ingen Rodstok. ♃.

554. **G. pyrenaicum** L. (Pyrenæisk S.) Drej. n. 688; F. D. 2240; Rchb. 4881; H. N. IX, 34.

Stængelen opret, duunhaaret; *Bladene* nyreformede, haandfligede, (de nedre 7—9-, de øvre 5-fligede), Fligene rundtakket-lappede; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Kronbladene* omvendt-hjerteformede, 2-kløvede, ovenfor den korte Negl skjæghaarede, næsten dobbelt saa lange som de randhaarede, kort braadspidsede *Bægerblade; Frøgjemmerne* jævne, tiltrykt-duunhaarede; *Næbet* kirtelhaaret; *Frøene* jævne.

Krbld. ros.-lila eller hvide. 7—9.

Ved Gjærder, omkring Haver og Byer, ikke alm. og paa de fleste Steder, som det synes, oprindelig forvildet: *Sj.* Helsingør (21), Dronninggaard, Sophienholm ved Fredriksdal, Roeskilde, Bidstrup! Ledreborg (24), Sorø! Bregentved, Nysø (9); *F.* Svendborg (12), Hofmansgave (18); *J.* Veile! *Sl.* Hesteberger Schützenkoppel ved Slesvig (16). ⚘

c. *Columbinum* Koch. Roden tynd, pæleformet, ingen Rodstok. ⊙.

aa. Smaafrugternes Frøgjemme jævnt.

α. Frøene jævne.

555. **G. rotundifolium** [L. fl. Suec., Fr. nov. p. 212] (Rundbladet S.); H. N. XIV, 35; G. pusillum H. 734; Drej. n. 687; F. D. 1994; Rchb. 4877.

Bladene kredsrundt-nyreformede, haandfligede, med 5—9, 3-lappede Flige; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Kronbladene* omvendt-hjerteformede, udrandede, med svagt randhaaret Negl, ligelange med de kort-braadspidsede *Bægerblade*, de 5 *Stordragere* golde; *Frøgjemmet* tiltrykt-haaret.

Hele Pl. meget fiint duunhaaret af udstaaende Haar, Blomsterstilkene kirtelhaarede, Kr. lila ell. skidenrøde. 6—8.

β, *minus* Fr. l. c. (G. pusillum L. sp.) Lavere og med mere spidst-lappede Blade.

Ved Gjærder, paa Marker o. a. dyrkede Steder meget alm. *β*, med Hovedarten, paa magrere Jord.

β, Frøene grubet-punkterede.

? *G. viscidulum* [Fr. nov. p. 216] (Klæbrig S.) G. rotundifolium L. sp., H. 739 (undt. Voxest.); Drej. n. 689; Rchb. 4878; H. N. XII, 52.

Bladene nyreformede, haandfligede, med 5—7, rundtakket-3-lappede Flige; *Blomsterstilkene* som hos foreg. (kortere end Bladene); *Kronbladene* omvendt-ægformede, heelrandede, med glat Negl, lidet længere end de kirtelhaarede, braadspidsede Bægerblade; Frøgjemmet duunhaaret af udstaaende Haar.

Stgl. og Blomsterstilke kirtelhaarede, Kr. lysrøde. 6—8.

Ved Gjærder og Mure. Angives af Hornem. som forekommende hist og her, hvilket vel beroer paa en Forvexling med den større Form af foreg. Det er mig ikke bekjendt at den er funden i Danmark, men da den forekommer saavel i Skåne som i Tydskland og England, kunde den muligviis ogsaa findes her, og anbefales derfor til nærmere Eftersøgning.

556. **G. dissectum** L. (Kløftbladet S.) H. 739; Drej. n. 691; F. D. 936; Rchb. 4876; H. N. XIV, 36.

Bladene nyreformede, de nedre 5—7-fligede med 3-lappede Flige, de øvre haandsnitdeelte med 3—5, dybt 3-fligede Afsnit (Fligene linieformede); *Blomsterstilkene* som hos foreg., kortere end Bladene; *Kronbladene* omvendt-hjerteformede, udrandede, med svagt randhaaret Negl, ligelange med de langt braadspidsede *Bægerblade; Frøgjemmerne* tilligemed Bæger og Blomsterstilke beklædte med udstaaende Kirtelhaar.

Stgl. med nedadvendte Haar. Kr. mørk ros. 6—7.

Paa dyrkede Marker, Grøftevolde o. s. v., ikke sjelden.

557. **G. columbinum** L. (Storbægret S.) H. 740; Drej. n. 690; F. D. 1222; Rchb. 4875.

Bladene haandsnitdeelte, Afsnittene 5—7, dybt 3—5-fligede, med linieformede Flige; *den fælles Blomsterstilk* længere end Bladene, med efter Afblomstringen tilbagebøiede Smaablomsterstilke; *Bægeret* 5-kantet; *Kronbladene* omvendt-hjerteformede, med randhaaret Negl, ligelange med de langstakkede Bægerblade; *Frøgjemmerne* fjernt- og tiltrykt-haarede (eller næsten glatte).

Stgl. svagthaaret af nedad tiltrykte Haar; Blst. større end hos de andre Arter af Afdelingen c., Kr. ros. 6—7.

Paa dyrket Jord, ved Gjærder, i aabne Kratskove, ikke sjelden.

bb. Smaafrugternes Klapper paatværs rynkede.

558. **G. molle** L. (Blød S.) H. 738; Drej. n. 686; F. D. 679; Rchb. 4879; H. N. I, 36.

Stængelen opstigende; *Bladene* kredsrundt-nyreformede, haandfligede; Fligene 7—9, budt-3-lappede; *Blomsterstilkene* som foreg.; *Kronbladene* omvendt-hjerteformede, udrandede, med randhaaret Negl, længere end de kort braadspidsede *Bægerblade; Frøgjemmerne* glatte; *Frøene* jævne.

Hele Pl. blødt-duunhaaret af udstaaende Haar. Krbld. smukt røde. 5—8.

Paa tørre Marker, Grøftevolde og Diger meget alm.

559. **G. lucidum** L. (Skinnende S.) H. 738; Drej. n. 684; F. D. 218; Rchb. 4872.

Stængelen opret, tilligemed Blomsterstilkene ensidigt haaret, forøvrigt glat; *Bladene* fjernt-haarede eller næsten glatte, kredsrundt-nyreformede, haandfligede, Fligene 5—7, rundtakket-lappede, med budte, braadspidsede Lapper; *Blomsterstilkene* som foreg.; *Bægeret* 5-kantet, med paatværs rynkede, braadspidsede Bægerblade, lidet kortere end Kronen; *Kronbladenes* Plade omvendt-ægformet, heelrandet, kortere end den glatte Negl; *Frøgjemmerne* stribede paalangs, foroven duunhaarede; *Frøene* jævne.

Hele Pl. glindsende, ofte rødligt anløben. Kr. ros. 6—8.

I Skove og Krat, sjelden: *Sj.* Helsingør (H.)? Tjustrup ved Sorø! mellem Taarnholm og Dyrehovedgaard ved Korsør (29); ***Bornh.*** ved Ruinerne af Gamleborg (H) og Lilleborg, Lindholmsklipperne i Røe Sogn (19), Randkleven (8), Ringbjerget (21).

560. **G. robertianum** L. (Stinkende S.) H. 737; Drej. n. 683; F. D. 694; Rbhb. 4871.

Stængelen opret eller opstigende, tilligemed Blomsterstilkene langhaaret af udstaaende, glindsende Haar; *Bladene* til Grunden haandsnitdeelte, Afsnittene 3—5, fjersnitdeelte med saugtakket-fligede Afsnit; *Blomsterstilkene* som foreg.; *Bægeret* 10-kantet-stribet, med langstakkede Bægerblade; *Kronbladene* som foreg.; *Frøgjemmerne* svagt duunhaarede; *Frøene* jævne.

Stgl. alm. rødligt anløben. Hele Pl. har en stærk, ikke behagelig Lugt. Kr. ros. 7—8. Var. i Henseende til Beklædningen, Bladenes Indskjæringer o. s. v. En afvigende Form er:

β, *rubricaule* Hornem. (b. purpureum Rchb. 4871) Stængelen nedliggende, meget grenet, mørkrød; Bladene mindre, med finere Flige; Frøgjemmerne glatte, mere rynkede.

I fugtige Skove og omkring dyrkede Steder alm. *β*, ved Strandbredder mellem Sand og Stene paa Havstokken: *Sj.* Strandbredder S. for Kjøge! Bredderne af Kattegattet ved Veirhøi! Nykjøbing i Odsherred (9); ***Samso*** (2); ***F.*** Havstokken Ø. for Hersnap paa Hindsholm! Avernakø (12); Søby Batteri paa ***Æro*** (10); ***Møen*** v. Kapellet (14).

2. Erodium. Tranehals.

561. **E. cicutarium** [L'Herit. i Ait. h. kew. ed. 1, II, 414] (Almindelig T.) Drej. n. 690; Rchb. 4864; Geranium L., H. 733; F. D. 986.

Bladene dobbelt-fjersnitdeelte, med saugtakket-fligede Afsnit; *Frøbladene* 3—5-lappede; *Bægerbladene* hule, budte med en Braad nedenfor Spidsen, langs Nerverne stivhaarede, i Randen fiinthaarede; *Kronbladene* uligestore, længere end Bægeret, omvendt-ægformede med skjæghaaret Negl; *Støvdragerne* glatte, de 5 frugtbare nedentil udvidede, med en mørkrød Kirtel ved Grunden; *Næbet* tiltrykt-haaret.

Stgl. og Bld. stivhaarede af udstaaende Haar, Kronbld. ros., de 2 kortere med en hvid, sortprikket Plet ved Grunden. Var. i Henseende til Bladenes Indskjæring. 4—7. ⊙.

Paa tørre Steder, f. Ex. Grøftevolde, Mure, alm.

Anm. E. pimpinellæfolium Willd. (Drej. n. 681; Rchb. 4865), som beskrives med udeelte Frøblade og Kronblade af Bægerets Længde, er en tvivlsom Form og maaskee neppe andet end en Afændring af foreg. Den angives fra Baarse og Lundbygaard ved Præstø.

3. Pyrola. Vintergrøn.

a. *Moneses* Salisb. Stængelen 1-blomstret; Kronbladene horizontalt udbredte; Kapselen opspringende ovenfra, uden Trævlenæt mellem Sømmene.

562. **P. uniflora** L. (Enblomstret V.) H. 466; Drej. n. 445; F. D. 8; Rchb. XVII, tab. 1156; Chimaphila Fr. Bot. not. 1840 p. 37; Moneses grandiflora Salisb.

Rodbladene omvendt-ægformet-kredsrunde, saugtakkede; *Skaftet* bladløst eller med et Dækblad ovenfor Midten; *Blomsterne* nikkende; *Støvdragerne* opstigende og tiltrykte til Kronen; *Arret* straaleformet, *Griffelen* ret, omtrent af Længde med den ved Modenheden oprette Frugt.

2—6" høi. Blst. hvide, vellugtende. 6—7. ♃.

I Naaleskove, sjelden: *Sj.* Hornbæks Plantage (17), Rungsted (Fru Pingel), Rudergaard (Frisenette), Bagsværd ved Teglgaarden (9), Frederiksdal (15); *J.* Skyum Krat, Skjørping (H.).

b. *Pyrolæ genuinæ.* Blomsterne i Klase, Kronblade og Støvdragere opadrettede; Kapselen opspringende nedenfra, med Trævlenæt mellem Sømmene.

aa. Pyrola Alefeld, Linnæa 1856 p. 18. Klasen ensidig; Støvknapperne fremragende, 2 Kirtler ved Grunden af hvert af Kronbladene.

563. **P. secunda** L. (Ensidig V.) H. 465; Drej. n. 446; F. D. 402; Rchb. XVII, 1155.

Bladene ægformet-elliptiske, spidse, saugtakkede; *Bægerfligene* ægformede, afrundede; *Kronbladene* sammensluttende; *Griffelen* fremragende og længere end Kapselen; *Arret* 5-lappet, uden Ring forneden.

4—6" høi. Kronbld. grønlig-hvide. 7. ♃.

I høitliggende Skove, funden i alle Landets Provindser, men sporadisk og ikke alm.

bb. Amelia Alef. l. c. Klasen alsidig; Støvknapperne indsluttede, ingen Kirtler ved Grunden af Kronbld., Griffelen ret, smalere end det skiveformede Ar.

564. **P. minor** L. (Liden V.) H. 464; Drej. n. 447; F. D. 55; Rchb. XVII, tab. 1155; Amelia minor Alef. l. c. p. 25.

Bladene ovale eller elliptiske, rundtakkede; *Bægerfligene* ægformede, tilspidsede; *Kronbladene* under Blomstringen tilsluttede; *Griffelen* indsluttet i Kronen og kortere end Kapselen, *Arret* 5-lappet, uden Ring forneden.

½—1' høi. Kr. ros. ell. hvide. 6—7. ♃.

I høitliggende Løvskove hist og her i alle danske Provindser, sjeldnere i Tørvmoser, f. Ex. Estrup i Vendsyssel (12) og paa Sandgrund, f. Ex. Frydenlund ved Rønne!

565. **P. media** [Sw. vet. ac. handl. 1804 p. 257, t. 7] (Klokkeblomstret V.) H. 464; Rchb. XVII, tab. 1154; H. N. IX, 56; P. rotundifolia F. D. 110; Amelia media Alef. l. c. p. 30.

Bladene ovalt-kredsrunde, utydeligt rundtakkede; *Bæger-*

fligene ægformede, spidse; *Kronbladene* under Blomstringen tilsluttende, *Griffelen* fremragende udenfor Kronen og længere end Kapselen, fra hvilken den udgaaer i en skraa Retning, *Arret* 5-lappet, udvidet forneden til en Ring.

½—1' høi. Kr. rødlig-hvide, meget større end hos foreg. 6—7. ♃.

I Skove og paa Bakker mellem Krat, meget sjelden: ***Bornh.*** i Almindingen! *J.* Bonderup Bakker (Branth), i Krattet Skatskov ved Eveldrup (Dr.).

cc. Thelaia Alef. l. c. Griffelen fra en nedbøiet Basis bueformigt opstigende, tykkere end Arret, forøvrigt som foreg.

566. **P. rotundifolia** L. (Aabenblomstret V.) H. 463; Drej. n. 449; F. D. 1816; Rchb. XVII, tab. 1153; Thelaia rotundifol. Alef. l. c.

Bladene budt-ægformede eller kredsrundt-ovale, heelrandede eller utydeligt rundtakkede; *Bægerfligene* lancetformede, spidse, af Kronbladenes halve Længde; *Kronen* under Blomstringen aaben; *Griffelen* længere end Kronbladene og Kapselen, foroven udvidet til en Ring, der er bredere end det opret-5-lappede Ar.

6—9'' høi. Kr. hvide. 6—7. ♃.

β, arenaria Koch (Thelaia intermedia Alef. l. c.) Lavere, med talrige, brede og budte Skjæl paa Blomsterskaftet, budte Bægerflige, kortere og mindre bøiet Griffel.

I Hængedynd og Hedemoser, ikke alm.: ***Sj.*** Tibirke Mose! Jonstrup Vang (14), Lyngby Mose! Heder ved Kjøge Bugt (15); ***J.*** Hjesbæk Mølle S. f. Aalborg (Dr.), Svenstrup (Branth), Fusing Vasehuus, Klausholm (7), Boller (Jørg.); ***Sl.*** Gremmerup Kjær i Angel (16), Olderup v. Husum (F. Müll.); ***Bornh.*** Hasle (11), Rytterknægten (19). *β*, paa fugtig Sandgrund, f. Ex. Adserbo Overdrev ved Frederiksværk!

567. **P. chlorantha** [Sw. vet. ac. handl. 1810. p. 190] (Grønblomstret V.) H. 464; Drej. n. 448; F. D. 1693; H. N. XIII, 65; Thelaia chlorantha Alef. l. c.

Bladene kredsrunde eller ovale (ofte med større Brede end Længde), i Spidsen afrundede eller svagt udrandede, heelrandede eller utydeligt rundbugtede; *Bægerfligene* ægformede

med en kort Spids, 1/4 af Kronbladenes Længde; *Kronen* under Blomstringen aaben; *Støvknapperne* rørformigt-forlængede; *Griffelen* som foreg.

1/2' høi. Bladstilkene rødbrune. Kr. bleggrøn (Blomsterknopperne til det følgende Aar ere allerede tydelige i Blomstringstiden). 6—7. ♃.

I Naaleskove meget sjelden: *Sj.* Granskov ved Bagsværd Sø (27!). |*

4. Andromeda. Rosmarinlyng.

568. **A. polifolia** L. (Vild Rosmarin) H. 461; Drej. n. 441; F. D. 54; Rchb. XVII, tab. 1161.

Bladene linie-lancetformede, heelrandede med tilbagerullet Rand, glatte og paa Underfladen hvidgraae; *Blomsterne* langstilkede, skjærmformigt samlede i Spidsen af Grenene; *Kronen* ægformet-krukkeformet.

1/2—1' høi. Halvbusk med stedsegrønne Bld. Kr. blegrød. 6—7. ♄.

I Hedemoser: ikke sjelden paa ***Halvøen***; i ***Sjæll.*** sporadisk, paa de øvrige Øer sparsom: ***Falst.*** Horreby Lyng! ***Loll.*** Søholt (5); ***Langel.*** v. Tranekjær (H.); ***F.*** Steenstrup, Fyenshoved (H.).

5. Arctostaphylos. Meelbærriis.

569. **A. officinalis** [W. & Gr. fl. sil. I, 391] (Immergrøn M.) Drej. n. 442; Rchb. XVII, tab. 1167; Arbutus Uva ursi L., H. 462; F. D. 33.

Stængelen nedliggende, stærkt grenet; *Bladene* omvendt-ægformede, heelrandede, glindsende, stedsegrønne, nætformigt-aarede; *Blomsterne* i sammentrængte, kortstilkede Klaser fra Spidsen af Grenene.

Kr. ros. ell. hvid med rød Krave. Bærret høirødt. (Bld. ligne Tyttebærblade. 5—6. ♄.

Paa Lyngheder: alm. paa ***Halvøen*** fra Hederyggen mod V., sjeldnere Ø. for samme; paa ***Øerne*** meget sjelden: ***Samsø*** (Jacobsen), ***Sj.*** Tidsvilde (H.).

II. Digynia.

6. Scleranthus. Knavel.

570. **S. annuus** L. (Enaarig K.) H. 479; Drej. n. 450; F. D. 504.

Stængelen leddet, gaffeldeelt-grenet; *Bladene* sylformede, alsidigt vendte, modsatte, med knippestillede Blade (forkortede Grene) fra Bladhjørnerne; *Bægerfligene* ægformede, spidse, grønne med en smal hindeagtig Rand, mod Frugtmodningen aabne.

Hele Pl. grøn. 5—7. ⊙. Var. med mere eller mindre grenet Stgl. og

β, biennis Fr. (Fl. Scan. p. 118; H. N. XII, 61). Bægeret mod Frugtmodningen aabent. ⊙.

Paa dyrkede Marker, et alm. Ukrud. *β*, paa tørre Bakker: *Loll.* ved Grønnegade (5).

571. **S. perennis** L. (Fleeraarig K.) H. 479; Drej. n. 451; F. D. 563; H. N. XII, 62.

Bladene ensidigt vendte; *Bægerfligene* ovale, budte, med bred, hindeagtig Rand og grøn Midtnerve, mod Frugtmodningen lukkede, forøvrigt som foreg.

Stgl. ofte rødlig. Forekommer hyppigst med korte Ledstykker og tæt sammentrængt, knippeformet Blomsterstand, men var., som foreg., med forlængede Ledstykker og stærkt forgrenet Qvast. 6—8. ♃.

Paa udyrkede, sandige Marker og Bakker, ikke sjelden paa Halvøen, i det vestlige Fyen, Nordjælland og Bornholm; i de øvrige Egne, især paa de mindre Øer, sparsom.

7. Saxifraga. Steenbræk.

a. *Hirculus* Tausch. Bægeret undersædigt, med tilbagebøiede Flige; Kronbladene gule. (Bladene heelrandede; overvintrer ved bladbærende Rodskud).

572. **S. Hirculus** L. (Filtstænglet S.) H. 472; Drej. n. 454; F. D. 200; H. N. I, 45.

Stængelen opret, i Spidsen beklædt med rustfarvet Filt, tilligemed de fremliggende eller opstigende Rodskud tætbladet;

Bladene lancetformede; *Blomsterne* 1—3 i Spidsen af Stængelen; *Bægerfligene* budte, randhaarede; *Kronbladene* omvendt-ægformede, med 2 bruskagtige Punkter (og flere brandgule Prikker) ved Grunden.

4—8" høi. 7—9. ♃.

I Hængedynd, fugtige Enge, ikke alm. og kun bemærket i Nordsjælland og paa Halvøen: *Sj.* Løvenborg, Slangerup (H.), Skjæremøllen ved Fredensborg (9), Tryggerød Mose! Terkelskov! Jonstrup, Langholmsmosen v. Dronninggaard (H.), Lyngby Mose (14), mellem Ermelund og Kongekilden! *J.* Estrup og Haven i Vendsyssel, Vildmosen, Gravens Mose (12), Ferslev og Gravlev v. Aalborg (Branth), Dalsgaard, Taastrup i Rindsherred (Dr.), fl. St. ved Viborg (Morville), Thorsted (2), Ringkjøbing (H.), Torslev, V. Velling (Dr.), Haraldslund, Kalbygaard! Pulverholz ved Slesvig (16).

b. *Nephrophyllum* Gaud. Bægeret halvt-oversædigt, med oprette Flige; Kronbladene hvide ell. rødlige; (Bladene indskaarne; ingen Rodskud).

573. **S. granulata** L. (Kornet S.) H. 473; Drej. n. 455; F. D. 514.

Rodstokken med kugleformede, duunhaarede Løgknopper; *Stængelen* opret, faabladet; *Rodbladene* langstilkede, nyreformede, rundtakket-haandlappede; *Stængelbladene* næsten siddende, 3—5-lappede; *Blomsterstanden* qvastformet; *Kronbladene* omvendt-ægformede, 2—3 Gange længere end Bægeret.

Hele Pl. kirtelhaaret, ½—1' høi. Kr. hvide. 5—6. ♃.
Paa høie Enge, Bakker og mellem Krat, meget alm.

574. **S. tridactylites** L. (Trekløvet S.) H. 476; Drej. n. 456; F. D. 1517; H. N. XIII, 58.

Stængelen opret, udeelt eller fra Grunden af grenet; *Bladene* omvendt-ægformede eller kileformede, 3-fligede (eller -lappede); *Dækbladene* parvise, lancetformede, heelrandede; *Blomsterstilkene* spredte, 1-blomstrede, 3—4 Gange længere end den fuldvoxne Frugt.

2—4" høi. Hele Pl. rødagtig, klæbrig-kirtelhaaret, Krbld. smaae, hvide. Var. (paa smaae Expl.) med alle Bld. heelrandede. $\frac{4}{2}$—$\frac{6}{1}$. ⊙.

Paa tørre, sandige Marker og Bakker. Fra *Slesvig* har jeg ikke seet Expl., forøvrigt forekommer den i alle Provindserne, men spo-

radisk og ikke i alle Egne; hyppigst i det nordl. ***Jyll.*** og ***Nordsjælland.***

8. Gypsophila. Gipsurt.

575. **G. muralis** L. (Muur-G.) H. 480; Drej. n. 461; F. D. 1268; Rchb. fl. germ. VI, 4997 (og G. serotina 4998).

Bladene linieformede; *Stængelen* gaffeldeelt-grenet; *Blomsterne* enlige, paa haarfine Blomsterstilke i Gaffeldelingerne; *Bægeret* 5-tandet, med afrundede Tænder; *Kronbladene* rundtakkede eller udrandede.

2—6" høi. Kr. ros. 7—8. ⊙.

Paa Marker og Steengjærder sjelden: ***Sj.*** Kronborg (H.). Hestkjøbgaarden ved Birkerød (Schum.), Kollekolle, Rudersdal (H.), Lyngbygaard pr. Skjelskjør (West); ***Loll.*** Nebbelunde (H.). (Er sandsynligviis paa flere af de angivne Steder nu forsvunden).

9. Saponaria. Sæbeurt.

576. **S. officinalis** L. (Læge-S.) H. 481; Drej. p. 160; F. D. 543; Rchb. l. c. VI, 4995; Silene Saponaria Fr. bot. not. 1842 p. 10.

Stængelen opret, udeelt eller i Spidsen grenet; *Bladene* elliptiske eller lancetformede, spidse, 3-nervede; *Blomsterne* i Knipper fra Spidsen af Stængelen og Grenene, samlede til en Halvskjærm eller Top; *Kronbladene* omvendt-ægformede, ofte udrandede i Spidsen.

1—2' høi. Hele Pl. glat ell. oventil svagt duunhaaret; Kr. bleg ros. ell. hvid. 7—8. ♃.

Ved Gjærder, især omkring Byer, ikke sjelden, men sandsynligviis i ældre Tider udvandret fra Haver, hvorom ogsaa det synes at vidne, at den hyppigst forekommer med fyldte Blomster.

10. Dianthus. Nellike.

a. Blomsterne i Hoveder eller Knipper.

577. **D. prolifer** L. (Knop-N.) H. 482; Drej. n. 457; F. D. 221; Rchb. l. c. 5009; H. N. II, 44; Tunica Scop.

Stængelen oventil 4-kantet, glat, udeelt eller grenet; *Bladene* linieformede; *Blomsterne* i tæt Hoved, omgivet af (alm.) 3 Par hindeagtige *Svøbblade*, af hvilke det ydre Par ere korte,

braadspidsede, de indre budte, af Længde med eller længere end Blomsterne; *Bibægeret* af Form med de indre Svøbblade; *Kronbladene* udrandede.

½—1½' høi; hele Pl. glat; Hylsterbladene blegbrune; Krbld. smaae, blegrøde (I hvert Hoved udspringer kun 1 Blomst ad Gangen). 7—8. ⊙.

Paa sandige Bakker og Skrænter, sjelden i Danmark: ***Bornh.*** v. Hammershuus (8), paa Skrænterne mod Havet fra Boderne til Pythuset! ***Møen*** v. Kjelby! Magleby og Ulfshale (Dr.); ***F.*** mellem Hessum og Gjerskov ved Hofmansgave (4), Samsø v. Maarup (2); ***J.*** Arnage Høi mellem Grenaa og Ebeltoft (H.). ⚹

578. **D. Armeria** L. (Knippeblomstret N.) H. 482; Drej. n. 458; F. D. 230; Rchb. l. c. 5011.

Stængelen trind, duunhaaret, i Spidsen grenet; *de nedre Blade* lancetformede med smalere Basis, *de øvre* linieformede, budte, ved Grunden sammenvoxne til et kort, ligesaa bredt som langt Rør; *Blomsterne* i Knipper fra Spidsen af Stængelen og Grenene; *Bibægerbladene* lancetformede, sylspidsede, tæthaarede, næsten af Længde med Bægerrøret, tilligemed de ydre kortere Svøbblade bladagtige; *Kronbladene* i Spidsen tandede, Pladen omtrent halvt saa lang som Neglen.

1—1½' høi. Bld. (idetmindste de øvre) tilligemed Bæg. haarede. Kr. mørkrød med hvide Pletter, kun aaben i Solskin. 7—9. ⊙.

Paa Bakker, tørre Marker og i Udkanten af Kratskove, alm. i de sydligere Egne af Landet, især i det sydl. ***Fyen*** og ***Øerne*** i Østersøen (Bornh. indbefattet), i de nordlige Egne af ***Sj.*** og ***F.*** sjeldnere og kun sporadisk; ***Samsø*** ved Nordby (2), i ***J.*** meget sjelden: Palsgaard (H.). ⚹

579. **D. Carthusianorum** L. (Kartheuser-N.) H. 481; F. D. 1694; Rchb. 5019.

Blomsterløse Bladknipper fra Rodstokken; *Stængelen* 4-kantet, glat, udeelt eller i Spidsen kortgrenet; *Bladene* smalt og spidst linieformede, ved Grunden sammenvoxne til et forlænget Rør; *Blomsterne* i tætte Knipper fra Spidsen af Stængelen; *Bibægerbladene* omvendt-ægformede, pludseligt tilspidsede i en sylformet Braad, halvt saa lange som Bægerrøret, tilligemed Svøbbladene (1—2 Par) bruunt-hindeagtige; *Kronbladene* saugtakkede, Pladen og Neglen omtrent ligelange.

½—1½' høi. Hele Pl. glat; Bæg. og Svøbblade i Spidsen randhaaret rue; Krbld. røde. 6—8. ♃.

Sandige Klitter paa Amrom (N.).

b. Blomsterstanden fjerntblomstret med tydeligt stilkede Blomster i Qvast eller Top.

580. **D. deltoides** L. (Rundtakket N.) H. 483; Drej. n. 459; F. D. 577; Rchb. 5040.

Rodstokken med blomsterløse Rodskud og (alm.) flere opstigende, grenede, duunhaaret-rue blomsterbærende Stængler; *Bladene* linieformede, de nedre budte, paa Rodskuddene linielancetformede; *Grenene* gaffeldeelte, 1- eller faa- og fjerntblomstrede; *Bibægerbladene* oftest 1 Par (uden Svøbblade), ægformet-elliptiske, sylformet tilspidsede, halvt saa lange som Bægerrøret; *Kronbladene* med omvendt-ægformet, tandet-rundtakket Plade kortere end Neglen.

½—1' høi. Bld. frisk grønne, i Randen og paa Rygnerven fiint haaret-rue. Krbld. ros. med en mørkere Plet (i Form af en Vinkel) ved Grunden. 6—8. ♃.

β, glaucus. H. N. VII, 31 (D. glaucus L., Rchb. ic. VI, 748). Mangestænglet, med kortere og mere tætbladede Stængler; Bladene budte, blaagraae; 2 Par Bibægerblade; Kronbld. hvide eller blegrøde, med en mørkere Plet.

Paa tørre, især sandige Marker og Bakker, alm. udbredt. *β*, sjeldnere: ***Sj.*** Sandmarker N. for Tiissø ved Halleby! Nestved, Kjøge (Dr.); ***Moen*** paa Mannehøiene (16); ***Loll.*** (5); ***F.*** Signenæs ved Horne (12); ***Bornh.*** ved Boderne (Rafn).

581. **D. superbus** L. (Strand-N.) H. 484; Drej. n. 460; F. D. 578; Rchb. 5032.

Rodstokken med flere blomsterløse Rodskud og alm. 1 opstigende, grenet, glat Blomsterstængel; *Bladene* lancet-linieformede, tilspidsede; *Grenene* oprette, gaffeldeelte, 2—5-blomstrede, danne en Top eller Qvast; *Bibægerbladene* 2 Par, de indre omvendt-ægformede, budte, kort braadspidsede, ¼ af Bægerrørets Længde; *Kronbladenes* Plade indtil nedenfor Midten deelt i mange traadformede Flige, omtrent lige lang med Neglen.

$\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$' høi. Blst. vellugtende; Krbld. rød-lila, i Svælget guulgrønne med mørkrøde Haar. 7—9. ♃. Var. med Grene næsten fra Grunden af og med faae, i Spidsen samlede Grene, samt

β, *cæspitosus* Drej. (l. c.) Finere; Bladene smalere; Kronbladene hvide.

γ, *micropetalus!* Kronbladene smaae (Neglen 2—3 Gange længere end Pladen).

Paa Bakker, Græsmarker og Fælleder, især i Nærheden af Stranden, funden i alle danske Provindser (undtagen Bornh.), men ikke alm., sjeldnest paa Halvøen: *J.* Vissegaard ved Aalborg (Branth), Skinnersbro (H.), Bakker mellem Randers og Riis Mølle (7): *Sl.* Hedebakker ved Leck pr. Husum (16). — *β*, ved Flaskekroen med Hovedarten (16); *γ*, Ulfshale paa Møen (Holst). [*

III. Trigynia.

11. Silene. Liimurt.

a. Bægeret blæreformigt opblæst, med talrige (20—30) Striber.

* *Behen Moench. Blomsterne i regelmæssig Qvast (eller enlige i Spidsen af Stængelen).*

582. **S. inflata** [Sm. fl. brit. 2, 467] (Blære-Smelle) Drej. n. 464; Rchb. l. c. 5120; Cucubalus Behen L., H. 485; F. D. 914.

Stængelen opret eller opstigende, grenet; *Bladene* lancetformede; *Blomsterne* nikkende, i en alm. mangeblomstret Qvast; *Blomsterstilkene* længere end eller af Længde med det under Blomstringen ovale, ved Grunden navleformigt indtrykte, mod Frugtmodningen ægformet kugleformede Bæger; *Bægertænderne* spidse, 3-kantet-ægformede; *Kronbladene* med kileformigt udvidet Negl, dybt 2-kløvet Plade og utydelig, 2-puklet *Bikrone*; *Kapselen* ægformet-kugleformet, omtrent $\frac{2}{3}$ længere end Frugtholderen *).

---

*) Ved Frugtholderen forstaaes den hos flere Arter i denne Familie forekommende, mere eller mindre forlængede Frugtbund, som har Form af en Stilk, ved hvilken Kapselen er fjernet fra Bægeret.

1—2' høi. Pl. glat, blaagrøn; Bæg. blegt (ofte rødagtigt) med mørkere Aarenæt; Kronbld. hvide. 6—8. ♃.

β, petræa Fr.! (Cucubalus Behen-petræus Fr. fl. Scan., H. N. IV, 51.) Stænglerne talrige, nedliggende eller opstigende, 1-, sjeldnere 2—3-blomstrede; Bladene korte, linie-lancetformede.

Ved Veie, paa tørre Enge, Marker og Bakker, alm. (I det sydlige Fyen sjelden og paa Smaaøerne Syd for F. ikke bemærket (12). *β*, Møens Klint nedenfor Sommerspiret (14).

Anm. Støvdragerne alm. fremragende, omtr. af Længde med Griflerne; en Form med mindre Kronbld. og indsluttede Støvdr. meget kortere end Bægeret, er funden paa Kjøbenhavns Volde!

583. **S. maritima** [With. bot. arr. II, 414] (Strand-L.) Rchb. 5119; Cucubalus Lam., H. 486; H. N. IV, 52; Cucub. Behen *β*, L., F. D. 857.

Stænglerne (talrige, saavel blomsterbærende som blomsterløse, fra Rodstokken) ved Grunden nedliggende, tilsidst træagtige, med vedblivende, smalt lancetformede, i Spidsen tilbagebøiede, kjødfulde *Blade; Blomsterne* i faablomstret Qvast (eller enlige), oprette; *Kronbladene* mindre dybt kløvede, med tydelig, 2-tandet *Bikrone*; *Kapselen* næsten kugleformet, omtrent dobbelt saa lang som *Frugtholderen*, forøvrigt som foreg.

½—1' høi. Kr. hvide. Var. med utydelig Bikrone (Hartm.). 6—8. ♃.

Paa Strandklinter, især paa Kalk, sjelden og kun bemærket ved de nordlige Kyster af Vesterhavet, Liimfjorden og Kattegattet: *J.* Bulbjerg (Fangel), Løkken, Hirtsholmen, Frederikshavn (H.), Løgstør, Bjørnsholm (12); Hesseløen (Brix i Kamphøv. Herb.). *

b. Bægeret valseformet eller tragtformet, 10-stribet.

** *Atocion Fr. Blomsterne i regelret Qvast i Spidsen af Stængelen.*

† 584. **S. Armeria** L. (Knippeblomstret L.) H. 489; Drej. p. 161; F. D. 559; Rchb. 5079; H. N. X, 39.

Stængelen opret; *Bladene* ægformede eller ovale; *Qvasten* tætblomstret, med oprette Blomster, der alle naae omtrent lige

høit; *Bægeret* forlænget-valseformet, mod Frugtmodningen tragt- eller kølleformet, med korte og budte Tænder; *Kronbladene* udrandede, med 2 sylformede *Bikronblade; Frugtholderen* af Længde med eller længere end *Kapselen.*

Hele Pl. glat, blaagrøn; Stgl. under de øvre Led klæbrig; Bæg. blegrødt med mørkere Striber, Kr. ros., Støvknapperne viol. 7—8. ☉.

Ukrud i Haver og paa Marker, sjelden og neppe oprindelig indenlandsk, men tilfældigt forvildet: *Sj.* Frederiksborg (Kyll.), Tryggerød, Taarbæk (19), Flaskekroen (H.), Boserup (Albrecht), Valø (Kyll.); *Loll.* (Kyll. og Heerforths Herb.!), paa flere Steder forvildet (19).

*** *Otites Fr. Blomsterne i Klase eller Top, dannet af modsatte, qvastblomstrede Grene.*

585. **S. Otites** [Sm. fl. brit. 469] (Smaakronet L.) Rchb. 5094; H. N. XI, 40; Cucubalus L., H. 487; F. D. 518.

Stængelen opret, med korte, blomsterløse Bladknipper ved Grunden; *de nedre Blade* omvendt-ægformede, langstilkede, *de øvre* linie-lancetformede; *Blomsterstanden* alsidigt klaseformet, med forkortede *Grene* og derved tilsyneladende krandsblomstret (med mange Blomster i Krandsene), eller de nedre Grene forlængede, oprette; *Blomsterne* oprette, oftest tvebo; *Bægeret* tragtformet-klokkeformet, med budte Tænder; *Kronbladene* hele, uden Bikrone; *Frugtholderen* meget kort eller 0.

½—1' høi. Stgl., fornemmelig i Midten, klæbrig, forøvrigt glat eller fiint haaret; Bld., især Dækbld., randhaarede; Blst. og Fr. meget mindre end hos de to følg. Kr. guulgrønne, Støvdr. bleggule. 6—7. ♃.

I Klitter og paa sandige Marker sjelden og kun bemærket i Halvøens vestlige Egne: *J.* fra Nymindegab til Skallingen (H.), Varde (10), Ribe (6); Fanø, Romø, Sylt, Amrom (N., 16).

586. **S. nutans** L. (Nikkende L.) H. 488; Drej. n. 463; F. D. 242; Rchb. 5108.

Stængelen opret, med korte Bladknipper ved Grunden; *Bladene* omvendt-ægformede eller lancetformede med størst Brede ovenfor Midten; *Blomsterstanden* ensidigt klaseformet, med udstaaende, 3—5-blomstrede (paa fattige Expl. ofte 1-blomstrede *Grene; Blomsterne* nikkende under Blomstringen; *Bægeret* kølleformet, mod Modenheden tragtformet, med spidse

Tænder; *Kvonbladene* 2-kløvede, med 2 sylformede *Bikronblade; Frugtholderen* ½—⅓ af Kapselens Længde.

1—1½' høi. Duunhaaret, oventil klæbrig. Bæg. grønlig-hvidt med viol. Striber; Krbld. guulhvide, (aabne sig om Aftenen), Støvknapperne viol. 6—7. ♃.

Anm. Den glatbladede Form (*S. infracta* W. K., H. N. IV, 50; Rchb. 5109) er saavidt mig bekjendt, ikke funden i Danmark.

Paa Bakker, Skrænter og i høitliggende Kratskove, bemærket i alle danske Provindser, men ikke overalt; hyppigst i Nordsjælland, paa Stevns og Møens Klint samt Bornholm!

587. **S. viscosa** [Pers. Syn. I, 497] (Klæbrig L.) Drej. n. 462; Rchb. 5099; H. N. XIII, 53; Cucubalus L., H. 487; F. D. 1209.

Stængelen opret; *Bladene* lancetformede eller elliptiske, med bredere Basis, i Randen bølgede; *Blomsterstanden* alsidig, med 1—5-blomstrede, oprette *Grene; Blomsterne* oprette; *Bægeret* valseformet, mod Modenheden indsnøret i Spidsen, med budte Tænder; *Kronbladene* 2-kløvede, uden Bikrone; *Frugtholderen* ½—⅓ af Kapselens Længde.

1—1½' høi, hele Pl. klæbrig-haaret. Bld., især de øvre, var. fra linie-lancetformede til bredt-ægformede. Kronbld. hvide. 6—7. ⊙.

Ved sandige Strandbredder, sjelden: *Sj.* Oxholm i Isefjorden (H.); ***Loll.*** Hyldekrog (5), Bredfjed (H.)! *F.* Fyenshoved, Romsø ved Hofmansgave (4); *J.* Øerne i Horsens Fjord, Palsgaard (H.) (de vestligste bekjendte Voxesteder i Europa). ☞

**** *Viscago Fr. Blomsterne enlige, afvexlende, danne fjerntblomstrede Klaser.*

588. **S. anglica** L. (Engelsk L.) H. 488; F. D. 1643, Rchb. 5056; H. N. VII, 32. (S. gallica og quinquevulnera L. og S. silvestris Schott (Rchb. 5054—55) høre til samme Art).

Stængelen opret eller opstigende, (ofte gaffeldeelt-grenet med enlige Blomster i Gaffeldelingerne; *Bladene* lancetformede, de nedre omvendt-ægformede; *Bægeret* med sylformede Flige, valseformet, mod Frugtmodningen ægformet, af Længde med eller lidet længere end de til samme Tid forlængede og udstaaende *Blomsterstilke*; *Kronbladene* omvendt-ægformede, heelrandede, tandede eller udrandede, med *Bikrone.*

$1/2$—$1\frac{1}{2}$' høi. Hele Pl., især oventil, klæbrig-duunhaaret; Bæg. grønstribet, Krbld. smaae, hvide, sjeldnere ros. 7—8. ⨀.

Ukrud mellem Sæden, sjelden: Kartoffelagre S. V. for Magleby paa Amager! og paa Amager Fælled (19). *

12. Lepigonum. Hindeknæ.*)

a. Frøene ru-punkterede.**)

589. **L. rubrum** [Fr. mant. 3 p. 33] (Mark-H.) Arenaria rubra *α*, L., Alsinella rubra Sw., H. 497; Alsine Wahlenb., Drej. n. 472; Spergularia Pers.

Stænglerne talrige, nedliggende eller opstigende, i Gjennemsnit trinde; *Bladene* traadformet-linieformede, flade, kort-braadspidsede; *Axelbladene* sølvglindsende, ægformede, tilspidsede, indbyrdes frie og i Spidsen alm. kløvede; *Blomsterstilkene* længere end Bægeret, efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Bægerbladene* lancetformede, budte, omgivne af en smal, hindeagtig Rand, omtrent af Længde med Kapselen; *Frøene* meget smaae, pæreformede, hvælvede, med ophøiet Rand, men uden Hindekant.

Bladene paa Grund af forkortede Grene i Bladhjørnerne tilsyneladende krandsstillede, alm. blaaagtig-grønne. Var. i Henseende til Beklædningen (glat eller kirtelhaaret), Ledstykkernes og Blomsterstilkenes Længde o. s. v. Kr. rød-lila. 5—7. ⨀ eller ⨀. Følgende Former kunne adskilles:

α, *campestre* (Fenzl.) Bladene kortere end Ledstykkerne, Stænglerne langstrakte, Qvastens Grene fjerntblomstrede, foroven klaseformede.

---

*) De meget foranderlige Arter i denne Slægt, som næsten enhver floristisk Forf. har behandlet paa forskjellig Maade, trænge endnu til fortsat Opmærksomhed og Undersøgelse. Det nyeste Arbeide herover (*Kindberg*, „synoptisk framställning af växtslägtet Lepigonum“ 1856) er mig desværre kun bekjendt i Udtog (Bot. not. 1857 p. 41).

**) Om Frøenes jævne eller rue Overflade, som Kindberg antager for Hovedsagen ved Arternes Adskillelse, er et virkelig constant Kjendetegn, forekommer mig tvivlsomt. Undersøgelsen af flere Arter fra Sydeuropa foranledige mig til at troe, at Frøene kunne variere i denne Henseende ligesaavelsom i Henseende til den vingede eller uvingede Rand.

β, arenarium! (Arenaria media F. D. 2232) Ledstykkerne meget korte (kortere end Bladene), Axelbladene stærkt udviklede, Qvasten kort og mere tætblomstret.

α, paa tørre Marker, Overdrev og ved Veie alm., *β*, paa mager Sandjord.

? 590. **L. neglectum** [Kindb. Bot. not. 1857 p. 84] (Kjødbladet H.) Spergularia rubra *β*, pinguis Fenzl i Ledeb. fl. Ross. II, 167? Lepigon. rubr. *β*, pingue Lge. Haandb. 1 Udg. p. 268 (excl. Syn. L. medium Fr.); Alsinella marina F. D. 2231.

Bladene halvtrinde, kjødfulde, *Axelbladene* korte, bredt ægformede, mindre glindsende; *Kronbladene* blegrøde ell. hvide, *Støvdragerne* ofte 5; *Kapselen* længere end Bægeret, forøvrigt som foreg.

Ved Strandbredder, sjeldnere end de øvrige Arter, f. Ex. Flaskekroen (Didrichsen). *

Anm. Det er kun med Tvivl at jeg henfører L. rubr. *β*, pingue til den af Kindberg opstillede nye Art, som jeg kun kjender af Beskr. (anf. St.), men saavidt jeg heraf kan skjønne uden at have seet Expl., ere ingen væsenlige Kjendetegn til Hinder for denne Forening. Den danner et Overgangsled fra foreg., som den ligner i Frøenes Bygning, til den følgende, som den i Habitus og de fleste øvrige Kjendetegn nærmer sig. *L. medium* Fr. (mant. 3, 34; H. N. VIII, 37) som jeg tidligere urigtig henførte hertil, adskilles efter Fr. og Kindb. (l. c.) ved en vedvarende Rod, trinde Stængler, ikke tilbagebøiede Blomsterstilke omtrent af Bægerets Længde, jævne Frøe. Denne findes muligen ogsaa hos os, men jeg er ikke istand til at angive noget bestemt Voxested.

b. Frøene jævne.

591. **L. salinum** [Fr. l. c. p. 34] (Glatfrøet H.) H. N. XIV, 42; Kindb. l. c. p. 43; Arenaria marina F. D. 740 (ikke god).

Stængelen enlig, ved Grunden udeelt og opret, eller flere fra Grunden og nedliggende, i Gjennemsnit fladtrykt; *Bladene* kjødfulde, trindt-fladtrykte, linieformede, budte; *Axelbladene* forneden sammenvoxne, med bredt triangelformede, spidse Flige; *Blomsterstilkene* lidet længere end Bægeret, efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Bægerbladene* ovale, budte, 1/3 kortere end den

budt 3-kantede *Kapsel; Frøene* omvendt-ægformede, med ophøiet Rand (af den bøiede Kim), alle (eller de fleste) uden Hindekant.

Frøene større end hos No. 589, mindre end hos følg. De unge Bladknipper i Bladhjørnerne faabladede eller 0. Var. desuden, ligesom de øvrige Arter, glat og kirtlet-duunhaaret. Kr. blegrød. 7—9. ⨀. De vigtigste Former af denne mangeformede Art ere følgende:

α, cymosum! Blomsterstanden med indtil Spidsen bladbærende Grene.

1, *apterum.* Alle Frøene uvingede.

2, *heterospermum.* Vingede og uvingede Frøe (endog i samme Kapsel) blandede indbyrdes.

3, *alatum.* Alle Frøene vingede.

β, racemosum! Qvastens Grene forlænget-klaseformede, i Spidsen bladløse.

Alm. ved Havkysterne paa feed Leer- eller Marskbund. Formen *α* 1, er den meest udbredte, 2, sjeldnere, 3, ved Dragør! Formen *β* har jeg kun seet fra Flaskekroen (Didr.).

592. **L. marinum** [Wahlb. fl. gothob. p. 47] (Vingefrøet H.) Fr. l. c. p. 35; H. N. VIII, 38; Arenaria rubra *β*, marina L., A. marina E. B. 958; Alsine Drej. n. 473; Alsinella H. 497 (indbefatter tillige foreg.); Aren. marginata DC.

Stænglerne talrige, udstrakte eller opstigende, i Gjennemsnit fladtrykte; *Bladene* halvtrinde, kjødfulde, linieformede, budte; *Axelbladene* forneden sammenvoxne, med bredt-triangelformede, spidse Flige; Qvastens Grene foroven bladløse; *Blomsterstilkene* udvidede under Bægeret og længere end dette, efter Afblomstr. tilbagebøiede; *Bægerbladene* ægformet-elliptiske, halvt saa lange som den trindt-ægformede, opblæste *Kapsel*; *Frøene* rundagtige, alle med en (under Lupen) stribet-tandet Hindekant.

Er i alle Dele større og kraftigere end de foreg. Hele Pl. glat med Undtagelse af Blomsterstanden, som var. mere eller mindre kirtelhaaret. Kr. blegrød. 7—9. ♃.

Paa lignende Steder som (og i Selskab med) foreg., ikke sjelden, især hyppig i Marskegnene paa Halvøens Vestkyst. *

13. Alsine. Norel.

593. **A. viscosa** [Schreb. Spicil. p. 30] (Klæbrig N.) H. N. I, 41; A. tenuifolia β, viscosa Koch Syn. 125; Alsinella Hartm. Sk. Fl. 1 Uppl. p. 176, H. 498; F. D. 389 (Arenaria tenuifolia) og 1754; Sabulina Rchb. fl. g. V, 4917.

Stængelen enkelt, næsten fra Grunden af gaffeldeelt-grenet og dannende en spredtblomstret *Qvast*; *Bladene* sylformede; *Blomsterstilkene* i Gaffeldelingerne, traadfine, oprette, mod Frugtmodningen længere end Bladene og 2—3 Gange længere end Bægeret; *Bægerbladene* lancet-sylformede, 3-nervede, længere end *Kronbladene*, af Længde med eller længere end den valseformede *Kapsel.*

1—3" høi. Blomsterstilke og Bæger kirtelhaarede; Krbld. hvide, meget smaae. 6—7. ⊙.

Paa tørre Marker og Bakker, sjelden: ***Moen*** mellem Aborrebjerget og Liselund! Steengaard (20); *Sl.* (N.)? Hovedarten (A. tenuifolia Wahlenb.) som er glat og alm. større af Væxt, med Kapselen oftest længere end Bæg., er ikke funden i Danmark.

14. Halianthus. Strandarve.

594. **H. peploides** [Fr. fl. Hall. p. 75] (Tykbladet S.) Drej. n. 474; Arenaria L., H. 500; F. D. 624; Honkenya Ehrh., Rchb. l. c. 3670.

Stængelen udstrakt, modsat-grenet (den ene Green mindre); *Bladene* tætsiddende, korsviis modsatte, ægformet-elliptiske, kjødfulde med en bruskagtig Rand; *Blomsterne* i faablomstret Qvast i Spidsen af Stængelen og Grenene; *Bægerbladene* ovale, budte, 1-nervede; *Kapselen* kugleformet.

Hele Pl. glat og glindsende. Kronbld. hvide. 6—8. ♃.

Alm. ved Strandkysterne paa den yngre sandige Havstok.

15. Arenaria. Sandvaaner.

595. **A. serpyllifolia** L. (Smaakronet S.) H. 502; Drej. n. 475; F. D. 977; Rchb. l. c. 4941.

Mangestænglet, med opstigende, oventil gaffeldeelte *Stængler*; *Blomsterstanden* qvastformet; *Bladene* stilkløse, ægformede, spidse,

i tørret Tilstand fleernervede; *Blomsterstilkene* ½ Gang længere end Bægeret; *Bægerbladene* lancetformede, tilspidsede, 3-nervede, længere end *Kronen* og af Længde med eller lidet længere end *Kapselen*.

6—8. ⊙. Var. betydeligt i Henseende til Beklædningen, Stænglernes og Ledstykkernes Længde o. s. v. De meest iøinefaldende Former ere:

α, *scabra* Fenzl. Graaagtig af meget korte og fine Haar.

* *tenuior* Koch. 4—6" høi; Ledstykkerne mange Gange længere end Bladene, Stængel og Blomsterstilke meget fine; Qvasten fjernt- og mangeblomstret.

** *condensata!* 1—2" høi; Bladene bredt-ægformede, længere end Ledstykkerne og derved taglagte; Stænglerne nedliggende, 1—3-blomstrede.

β, *glutinosa* Koch. Blomsterstilke og Bæger beklædte med kirtelbærende Haar.

Alm. paa Græsmarker, Bakker o. s. v. *α*, den hyppigere Form, *β*, sjeldnere, f. Ex. ved Sorø! ** paa tørre Sandmarker: *Sj.* Veirhøi! *Bornh.* ved Rønne!

16. Moehringia. Skovarve.

596. **M. trinervia** [Clairv. man. herb. 150] (Trenervet S.) Rchb. 4943; Arenaria L., H. 501; Drej. n. 476; F. D. 429.

Mangestænglet, med opstigende, oventil gaffeldeelt-grenede *Stængler; Bladene* ægformet-elliptiske, 3-nervede, de nedre stilkede; *Blomsterstilkene* i Spidsen nikkende, 2—3 Gange længere end Bægeret; *Bægerbladene* længere end Kronen og Kapselen, lancetformede, spidse, 3-nervede, med stærkere og randhaaret Midtnerve.

Bld. randhaarede, forøvrigt er Pl. mere eller mindre beklædt med korte Haar eller glat. 5—6. ⊙.

I fugtige Kratskove, ved Gjærder o. s. v. alm. udbredt.

17. Stellaria. Fladstjerne.

a. Bladene siddende, Stængelen glat.

aa. De nærmeste Blade ved Blomsterne urteagtige.

597. **S. Holostea** L. (Skarpbladet F.) H. 491; Drej. n. 470; Rchb. 4908.

Stængelen nedliggende, med opstigende, skarpt 4-kantede Grene; *Bladene* lancet-linieformede, fra en bredere Basis efterhaanden tilspidsede, i Randen og paa Rygnerven rue; *Blomsterne* i Qvast fra Spidsen af Grenene; *Bægerbladene* lancetformede, nerveløse, halvt saa lange som de til Midten kløvede *Kronblade*; *Kapselen* kugleformet, opblæst, omtrent af Længde med Bægeret.

Stgl. (og Grene) meget skjør, forneden beklædt med vedblivende, henvisnede Bld. og alm. skjult under Løvet, Blst. store. 5—6. ♃.

I Skove, Krat og ved Gjærder, alm. udbredt.

Anm. Den i F. D. tab. 698 under Navn af Stellaria Holostea afbildede Plante hører neppe hertil, men snarere til *St. graminea* eller *palustris*, og er forøvrigt for slet til med Sikkerhed at kunne bestemmes.

598. **S. crassifolia** [Ehrh. Beitr. 3, p. 60] (Tykbladet F.) H. 494; Drej. n. 466; F. D. 2114.

Stængelen 4-kantet, oventil gaffeldeelt-grenet; *Bladene* noget kjødfulde, linie-lancetformede eller elliptiske, med smalere Basis; *Blomsterne* enlige i Gaffeldelingerne; *Blomsterstilkene* under Bægeret udvidede og dannende en undersædig Skive, flere Gange længere end de lancetformede, i tørret Tilstand svagt 3-nervede *Bægerblade; Kronbladene* næsten til Grunden 2-deelte, lidet længere end Bægeret; *Kapselen* ægformet, $1/2$ Gang længere end Bægeret.

6—8. ♃. Var.

α, *elodes* (M. Bieb.) Rchb. 4909. Udløbere fra Grunden, Stgl. opret eller opstigende, oventil grenet, med forlængede Ledstykker og mindre kjødfulde Blade.

β, *brevifolia* [Rafn II, p. 763] H. N. V, 33; S. graminea c, F. D. 415; S. crassifolia Rchb. 3667. Stgl. fra Grunden af grenet, med nedliggende Grene og forkortede Ledstykker.

Sporadisk og ikke alm., men bemærket i alle Provindserne (hyppigst i det østl. *Sjæll.*): *α*, i Moser og fugtige Enge, *β*, paa Strandenge og ved Strandbredder mellem fugtig Tang. [*

bb. Bladene ved Blomsterne hindeagtige.

599. **S. uliginosa** [Murr. prodr. stirp. goett. p. 55] (Sump-F.) H. 494; Drej. n. 467; F. D. 2535; Rchb. 3669; H. N. III, 32.

Mangestænglet, med 4 kantede, svage, opstigende eller udspredte *Stængler; Bladene* lancetformede, ved Grunden svagt randhaarede; *Blomsterne* i Qvast fra Green- eller Bladvinklerne; *Dækbladene* glatte; *Blomsterstilkene* udspærrede, under Bægeret udvidede; *Bægerbladene* lancetformede, 3-nervede, meget længere end de næsten til Grunden 2-deelte *Kronblade; Støvdragerne* omkringsædige; *Kapselen* ægformet, af Længde med Bægeret.

Bld. mat-blaagrønne, ofte bølgede. Kr. meget liden. 5—7. ⊙. Ved Kildevæld og paa sumpige Steder ikke sjelden.

600. **S. palustris** [Retz. prodr. p. 106] (Kjær-F.) Drej. n. 468; H. N. VII. 33; S. glauca With., H. 493; F. D. 2115; Rchb. 4909.

Stængelen 4-kantet, fra Grunden af grenet, med oprette Grene; *Bladene* smalt- eller lancet-linieformede, med tilbagebøiet Rand, tilligemed *Dækbladene* glatte; *Blomsterne* 1—2 fra Spidsen af Grenene eller flere qvastformigt samlede i Green- eller Bladvinklerne; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen udspærrede; *Bægerbladene* æg-lancetformede, tilspidsede, svagt 3-nervede, kortere end de næsten til Grunden 2-kløvede *Kronblade; Kapselen* oval, omtrent af Længde med Bægeret.

6—7. ♃. Kronbld. snart dobbelt saa lange, snart kun lidet længere end Bæg. Var. desuden:

α, glauca. Hele Planten blaagrøn.

β, viridis. Bladene frisk-grønne.

I Hængedynd, Tørvmoser og fugtige Enge alm. (*α*, hypigere end *β*).

601. **S. graminea** L. (Græsbladet F.) H. 492; Drej. n. 469; F. D. 2116; Rchb. 4911.

Stængelen 4-kantet, fra Grunden af grenet, med svage, opstigende eller udstrakte *Grene; Bladene* lancetformede eller linieformede, tilligemed *Dækbladene* ved Grunden ofte randhaarede; *Blomsterne* i endestillet, fjernt- og mangeblomstret Qvast med efter Blomstringen udspærrede *Blomsterstilke; Bæger-*

bladene lancetformede, 3-nervede, af Længde med eller kortere end de næsten til Grunden kløvede *Kronblade*; *Kapselen* elliptisk eller oval, lidet længere end Bægeret.

Bl. mørkgrønne, glindsende. 6—8. ♃. Var.

α. grandiflora (♂). Blomsterne større; Kronbladene næsten dobbelt saa lange som Bægeret; Støvdragerne lidet kortere end Kronbladene, med rødt Støv.

β. parviflora (♀). Blst. mindre; Kronbladene omtrent af Længde med Bæg., Støvdr. kortere end Frugtknuden, med gult Støv; Grifferne næsten ligelange med Kronbl.

γ. spathulata Rchb. l. c. 4910. Bladene paa de blomsterløse Rodskud omvendt-ægformet-elliptiske, kortstilkede.

Paa Græsmarker, høie Enge og ved Gjærder, alm. udbredt (*α* og *β*); *γ*. i en Grøft ved Flaskekroen!

b. Bladene stilkede, med ved Grunden afrundet Bladplade; Stængelen idetmindste for en Deel haaret.

602. **S. media** [Vill. delph. 3, 615] (Fuglegræs). Drej. n. 465; Rchb. 4904; Alsine L., H. 348; F. D. 525.

Mangestænglet; *Stænglerne* opstigende eller udstrakte, trinde, ensidigt haarede; *Bladene* æg-hjerteformede, med randhaaret Bladstilk, forøvrigt glatte, de øverste (1—3 Par) stilkløse, elliptiske; *Blomsterstanden* gaffelformet; *Blomsterstilkene* ensidigt haarede, efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Bægerbladene* bredt-elliptiske eller ovale, længere end de til Grunden kløvede Kronblade, kortere end den ovale Kapsel.

Stgl. meget skjør. Blomstrer hele Aaret igjennem. ⊙. Var.

α. vulgaris. Stængelen fiin, Støvdragere 3—5; Kronbladene alm. kortere end Bægeret.

β. neglecta Koch; (S. neglecta Whe, Rchb. 4905; Alsine media decastemon H. 349; F. D. 435.) Høiere og kraftigere, med noget kjødfulde Blade; Kronbl. næsten af Længde med Bæg.; 10 Støvdragere.

γ. apetala! uden Kronblade.

Alm. Ukrud overalt paa løs, især dyrket Jord; *β*. især paa fugtige Steder i Skove; *γ*. Juellinge paa Lolland (19).

603. **S. nemorum** L. (Skov-F.) H. 491; Drej. n. 471; F. D. 271*; Rchb. 4906; H. N. VI, 28.

Stængelen fra en krybende *Rodstok* opret, alsidigt haaret (idetmindste foroven); *Bladene* hjerteformede eller ægformede, tilligemed Bladstilken randhaarede, de øverste Par stilkløse; *Blomsterne* i endestillet Qvast; *Blomsterstilkene* duunhaarede, før Blomstringen nikkende, efter samme udspærrede; *Bladene ved Blomsterne* grønne; *Bægerbladene* elliptiske, halvt saa lange som de næsten til Grunden kløvede *Kronblade*, kortere end *Kapselen.*

Bladene meget tynde. *Var.* med glat eller ensidigt haaret Stængel og glatte Blomsterstilke (Heiberg)! $\frac{6}{2}$—$\frac{7}{1}$. ♃.

I Lovskove sporadisk, men ikke sjelden, bemærket i alle Provindser.

IV. Pentagynia.

18. Agrostemma. Klinte.

604. **A. Githago** L. (Almindelig K.) H. 511; Drej. n. 480; F. D. 576; Githago segetum Desf., Rchb. 5132.

Bladene og *Bægerfligene* linieformede, de sidste dobbelt saa lange som det ægformede, 10-nervede *Bægerrør.*

Hele Pl., især Bæg., langhaaret. Frøene store, knudret-rue. Kr. violetrode med blaaagtige Striber. 6—7. ⊙.

Alm. Ukrud i Vintersæden.

19. Melandrium. Pragtstjerne.

a. Støvtraadene ved Grunden haarede; 5 Grifler, Blomsterne tvebo.

605. **M. diurnum** [Fr., Lychnis Sibth. fl. oxon. p. 145] (Dag-P.) Rchb. 5126; Lychnis silvestris Rafn II, 790; H. 513; Drej. n. 484; F. D. 2172; L. dioeca *α*, L.

De nedre Blade omvendt-ægformede eller elliptiske, langstilkede, *de øvre* ægformede eller elliptiske, stilkløse; *Blomsterstanden* en endestillet Qvast; ♀ *Bægeret* ægformet eller elliptisk,

med lancet-triangelformede Tænder; *Kapselen* ægformet-oval, med tilbagerullede Tænder; *Frugtholderen* meget kort eller 0.

Hele Pl. langhaaret, Haarene uden Kirtler; Kr. mørk-ros., aaben om Dagen og uden Lugt. 5—6. ♃.

β, expallens. Kr. blegrød eller hvid.

Ved Aabredder, i fugtige Kratskove, ikke sjelden (mindre hyppig i det sydlige og vestlige Sjæll.). *β, Sj.* Ordrup! *J.* Veile!

606. **M. vespertinum** [Fr., Sibth. l. c.] (Aften-P.) Lychnis pratensis Rafn 792; H. 514; Drej. n. 483, L. dioeca *β*, L., F. D. 792; Rchb. 5125.

Bladene elliptiske ellller lancetformede, de nedre kortstilkede, de øvre stilkløse; *Blomsterstanden* en endestillet, fjerntblomstret Qvast; ♂ *Bægeret* ovalt, ♀ *Bæg.* opblæst-ægformet, med forlænget-linieformede Tænder; *Kapselen* kugleformet-ægformet, med oprette, i Spidsen svagt udbøiede Tænder; *Frugtholderen* 0.

Stgl. og Bld. korthaarede, Blomsterstilke og Bæg. kirtelhaarede; Blst. større end hos foreg., udspringe om Aftenen, og have en svag, men behagelig Lugt. Kr. hvide. 6—9. ♃.

Ved Gjærder, paa Græsmarker og høie Enge alm.

b. Støvtraadene glatte; 3 Grifler; Blomsterne ☿.

607. **M. noctiflorum** [Fr. bot. not. 1842 p. 170] (Nat-P.) H. N. IX, 37; Silene L., F. D. 2470; Rchb. 5063.

De nedre Blade omvendt-ægformede, kortstilkede, *de øvre* lancetformede eller elliptiske, stilkløse; *Blomsterne* i endestillet, fjerntblomstret Qvast; *Bægeret* før Udspringningen valseformet, mod Frugtmodningen elliptisk, med forlænget-sylformede Tænder; *Kapselen* ægformet med tilbagebøiede Tænder, 6—8 Gange længere end *Frugtholderen*.

Hele Pl. klæbrig-kirtelhaaret; Kr. blegt-kjødfarvet, vellugtende, aabner sig om Aftenen. 7—9. ⊙.

Ukrud mellem Sæden, ikke alm. og oprindelig indført: *Sj.* Hillerød Ladegaard (A. Rafn), Taarbæk (15), Marker mellem Svanemøllen og Kalkbrænderiet! Bakkehuset! Amager paa fl. St. f. Ex. Sundbyvester, Kastrup! *Falst.* N. Orsløv, Øverup (14).

20. Lychnis. Trævlekrone.

608. **L. Flos cuculi** L. (Eng-T.) H. 512; Drej. n. 482; F. D. 590; Rchb. 5129.

Stængelen furet; *Bladene* smalt lancetformede; *Blomsterstanden* qvastformet i Spidsen af Stængelen og de modsatte Grene; *Bægeret* klokkeformet, med korte, spidst triangelformede Tænder; *Kronbladene* dybt haandformigt kløvede i 4 linieformede Flige; *Bikronbladene* sylformede, hindeagtige; *Kapselen* oval-kugleformet; *Frugtholderen* meget kort eller 0.

1—2' høi. Stgl. ru og beklædt med fjerne, nedadvendte Haar. Kr. ros., sjeldnere hvide. 6—7. ♃.

Alm. paa Enge.

21. Viscaria. Tjærenellike.

609. **V. purpurea** [Wimm. Fl. v. Schles. p. 67.] (Almindelig T.) Lychnis Viscaria L., H. 512; Drej. n. 481; F. D. 1032; Rchb. 5131.

Stængelen opret, jævn, under Ledene mørkrød-klæbrig, med mangebladede Bladknipper ved Grunden; *Bladene* lancet-linieformede; *Blomsterstanden* klaseformigt forlænget, dannet af modsatte, kortstilkede, 3—5-blomstrede Knipper; *Bægeret* tragtformet, med korte, spidst triangelformede Tænder; *Kapselen* oval, $^1/_3$ Gang længere end *Frugtholderen*.

1' høi, glat. Stængelbld. ved Grunden uldet-randhaarede. Kr. ros., sjeldnere hvide. 5—6. ♃.

Paa tørre Marker og Bakker, især paa sandig Grund, ikke sjelden og bemærket i alle Provindser, dog sjeldnere i det sydlige ***Fyen***, ***Loll.*** og ***Falst.*** end i de andre Egne.

22. Cerastium. Hønsetarm.

(Kronbladene hos alle Arterne hvide).

a. Enaarige. Hele Planten døer efter Frugtmodningen.

610. **C. tetrandrum** [Curt. fl. lond. fasc. 6 t. 31.] (Firehannet H.) H. II, 187; F. D. 2117; Esmarchia cerastoides Rchb. 4954.

De nedre Blade spadeformede, *de øvre* elliptiske; *Dækbladene*

heelt grønne, bredt ægformede; *Blomsterstilkene* 2—3 Gange saa lange som Bægeret, efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Støvdragere* og øvrige Blomsterdele 4; *Kapselen* ret, lidet længere end Bægeret.

Klæbrig-kirtelhaaret. 5.

I Sandklitterne paa Manø og den nordlige Deel af Sylt (N.). ☲

* 611. **C. pumilum** [Curt. l. c. t. 30] (Lav H.) Rchb. 4969.

Bladene ægformet-ovale; *Blomsterstilkene* først nikkende, efter Afblomstringen oprette, lidet længere end Bægeret; *Dækblade* og *Bægerblade* smalt hindekantede; *Kronbladene* svagt udrandede, neppe halvt saa lange som Bægerbld.; Støvdragere 5—10; *Kapselen* dobbelt saa lang som Bægeret, ret eller i Spidsen svagt bøiet.

Stgl. lav (1—2" høi), var. nedliggende eller opret, overalt tilligemed Bægeret korthaaret og mere eller mindre kirtelhaaret. 5—7.

Sjelden i Danmark: *Bornh.* paa sandige Marker mellem Pythuset og Stampen! Nexø (20), Christiansø (Didr.); *Sj.* Kongelunden paa Amager (19).

Anm. En tvivlsom Art, som af Grenier (fl. Fr. I, 269) forenes med foreg., af Babington (Man. ed. 3, p. 53) med C. glutinosum Fr. (Nov. p. 132, H. N. IV, 34; F. D. 2537), som adskilles ved kraftigere, mere klæbrige Stængler og Dækblade uden Hindekant. Sandsynligviis er den dog kun en Dværgform af denne sidste Art, hvis typiske Form neppe er funden i Danmark. Fra følg. er den let kjendelig ved en meget mere sammentrængt Qvast, kortere og efter Afblomstringen oprette Blomsterstilke og smalere Hinder paa Bæger- og Dækblade.

612. **C. semidecandrum** L. (Femhannet H.) Fr. nov. p. 134; H. 517; Drej. n. 490; F. D. 1212; Rchb. 4968.

Stængelen fiin; *Bladene* ovale eller elliptiske med kort Spids, de nedre omvendt-ægformede, kortstilkede; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede, efter Frøspredningen oprette, 2—4 Gange længere end Bægeret; *Dækbladene* med en bred hvid hindeagtig Rand; *Bægerbladene* længere end Kronbladene, med en bred, hindeagtig, i Spidsen gnavet-tandet, glat Rand; *Støvdragere* alm. 5; *Kapselen* ret eller i Spidsen svagt bøiet, neppe dobbelt saa lang som Bægeret.

5—6. En meget foranderlig Art i Henseende til Beklædningen, Bladformen, Blomsterstanden, Støvdragernes Antal (indtil 10) o. s. v.

α, *vulgare*. Hele Planten graaagtig-duunhaaret.

β, *viscidum* Fr., H. N. I, 39; C. viscosum H. 516; F. D. 1211, C. glutinosum Rchb. l. c. (ikke Fr.) Planten, især Blomsterstilke og Bæger, klæbrig-kirtelhaarede.

Alm. paa tørre Marker, Steengjærder o. s. v. (saavel *α* som *β*).

Anm. Den glatte Form — macilentum, Fr. nov. p. 135 (Aspegr.) er mig ikke bekjendt at være funden i Danmark. (Arterne af denne Afdeling i vor Flora fortjene en nærmere Eftersøgning og Undersøgelse).

613. **C. viscosum** L. (Opret H.) Fr. nov. p. 128; F. D. 1931; H. N. XIV, 41; C. ovale Pers., H. 516; C. glomeratum Thuill., Drej. n. 487; C. vulgatum Sm. (Linn. Herb.), Rchb. 4970.

Stængelen opret eller opstigende; *Bladene* rundagtigt-ovale med en meget kort Spids, de nedre omvendt-ægformede; *Blomsterne* i sammentrængt Qvast; *Blomsterstilkene* kortere end eller af Længde med Bægeret, efter Afblomstringen udstaaende, tilsidst oprette; *Dækbladene* heelt grønne; *Bægerbladene* paa Ryggen og i Spidsen haarede, med hindeagtig Rand, omtrent af Længde med de ved Grunden randhaarede *Kronblade; Kapselen* buekrummet, neppe dobbelt saa lang som Bægeret.

Hele Pl. bleggrøn, senere guulgrøn, beklædt med lange, udstaaende Haar (*eglandulosum* Koch), undertiden, især oventil, med Kirtelhaar. Kapselen glindsende straaguul. 5—8. ⊙ eller ⊙.

Paa dyrket Jord i Mark og Have, saavel paa aabne som skyggefulde Steder, ikke sjelden og funden i alle Provindser, men sporadisk. (Den haarede Form er hos os meget hyppigere end den kirtelbærende).

614. **C. strigosum** [Fr. fl. hall. p. 78] (Stivhaaret H.) Fr. nov. p. 131; H. 517; F. D. 2536; H. N. I, 38; C. brachypetalum Desport., Drej. n. 488; Rchb. 4971.

Stængelen opret, fra Grunden af grenet eller udeelt; *Bladene* elliptiske eller ovale med en kort Spids; *Qvasten* fjernblomstret; *Blomsterstilkene* (ved Frugtmodningen) 2—3 Gange længere end Bægeret, i Spidsen nikkende; *Dækbladene* heelt grønne, tilligemed de smalt hindekantede *Bægerblade* i Spidsen

skjæghaarede; *Kronbladene* kortere end Bægeret; *Kapselen* valseformet, næsten ret, lidet længere end Bægeret.

Hele Pl. graaagtig og stivhaaret af tiltrykte Haar. 5—6. ⊙. Paa tørre Marker og Bakker, meget sjelden i Danmark: ***Møen*** (H.), ***Bornh.*** Krat ved Lindholms-Klipperne i Røe Sogn (20), mellem Allinge og Gudhjem, Randkleven (8). ⚑

b. Vedvarende (⊙ eller ♃).

615. **C. vulgatum** L. sp. (Almindelig H.) Fr. nov. p. 125; H. 515; F. D. 1645; H. N. X, 40; C. triviale Link, Drej. n. 489; Rchb. 4972; C. viscosum Sm. (Linn. herb.)

Mangestænglet; *Stænglerne* fra en nedliggende og ofte rodslaaende Basis knæbøiet-opstigende; *Bladene* elliptiske eller lancetformede, de nedre omvendt-ægformede; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen udstaaende, omtrent dobbelt saa lange som Bægeret; *Dækbladene* og *de indre Bægerblade* i Randen og Spidsen hindekantede (uden Rand- eller Skjæghaar); *Kronbladene* af Længde med eller lidet længere end Bægeret; *Kapselen* buekrummet, lidet længere end Bægeret.

Stgl. forneden alm. mørkrøde, Pl. tæthaaret, Stængelens Haar udstaaende, Bladenes tiltrykte. 5—9. ♃ (eller sjeldnere ⊙). Forekommer under mange Former, af hvilke den meest afvigende er:

β, *holosteoides* Fr. l. c. Stængelen (afvexlende) ensidigt haaret; hele Pl. forøvrigt glat.

Meget alm. paa Græsmarker, Enge, ved Grøfter o. s. v. *β*, paa Strandenge, sjelden: ***Sj.*** Svinninge Veile ved Lammefjorden! Amager Fælled ved Kongelunden (19); ***Loll.*** Lidsø ved Rødby!

616. **C. arvense** L. (Storblomstret H.) H. 518; Drej. n. 486; F. D. 626; Rchb. 4980.

Stænglerne nedliggende eller krybende, med oprette eller opstigende Grene og tætbladede, blomsterløse Rodskud; *Bladene* linie-lancetformede; *Qvasten* fjerntblomstret; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen oprette, i Spidsen nikkende; *Dækbladene* randhaarede, tilligemed *Bægerbladene* bredt-hindekantede; *Kronbladene* dobbelt saa lange som Bægeret; *Kapselen* svagt bøiet, lidet længere end Bægeret.

Stgl. alm. korthaaret; Bld. var. duunhaarede, randhaarede eller aldeles glatte; i Stængelbladenes Hjørner ofte knippestillede Bld. af en uudviklet Green. (Ved den store Krone let kjendelig fra de øvrige Arter). 5—8. ♃.

Ved Gjærder og Randen af Veie, paa lerede Marker: *Sj.* i det østlige ikke sjelden, sparsommere mod V., f. Ex. Kongens Møller, Strædet ved Sorø! i de øvrige Provindser sjelden: *F.* Vindinge ved Nyborg! Dalum ved Odense, V. Hæsinge (24!), Qverndrup, Rødkilde, Ollerup (12); *Sl.* Gram (1), Taarnum, Agerskov (12), Haderslev, Cosel ved Slesvig (16), Rendsborg! *Bornh.* v. Rønne!

23. Malachium. Kløvkrone.

617. **M. aquaticum** [Fr. fl. hall. p. 77] (Vand-K.) Drej. n. 485; Rchb. 4967; H. N. VI, 27; Cerastium L., H. 520; F. D. 1337.

Stængelen foroven trind, forneden 4-kantet, nedliggende eller opstigende, ved Grunden rodslaaende; *Bladene* æg-hjerteformede, tilspidsede, stilkløse, de nedre kortstilkede; *Blomsterne* i en fjerntblomstret, udspærret Qvast; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen vandret udstaaende eller nedbøiede, i Spidsen nikkende; *Bægerbladene* lidet kortere end Kronbladene og den 5-kantet-ægformede *Kapsel.*

Stgl. skjør, foroven tilligemed Blomsterstilkene og Bæg. kirtelhaaret; Bld. ofte i Randen bølgede. 6—7. ♃.

β, *saxatile* Fr. Stængelen 4-kantet, med korte Ledstykker, Bld. mindre og smalere, næsten alle stilkede, med randhaaret Stilk, forøvrigt glatte, Qvasten faablomstret.

Ved Grøfter og Bække, paa fugtige Enge o. s. v. hist og her. *β*, ved Bredderne af Tiissø (paa Gruus)!

24. Sagina. Fiirling.

a. Bæg. og Kronblade, Støvdr. og Kapselens Klapper 4. (*Sagina* L.)

aa. Ingen midtstillede Bladrosetter. ⊙.

618. **S. stricta** [Fr. nov. ed. I p. 47] (Rank F.) H. 187; Drej. n. 494; H. N. I, 43; S. maritima Rchb. 4960; F. D. 2104.

Stængelen udeelt, opret eller fra Grunden af grenet med knæbøiet-opstigende, opadtil ranke *Grene; Bladene* kjødfulde,

glatte, linieformede, budte (i tørret Tilstand med en kort Braad); *Blomsterstilkene* under og efter Blomstringen oprette; *Bægerbladene* ovale, afrundede, udhulede; *Kronblade* 0.

Stgl., især nedentil, mørk-violetbruun. 5—8.

β, *maritima* Fr. l. c. (H. N. X, 42; S. maritima Don, S. erecta F. D. 845.) Stængelen spædere, af mere grøn Farve, ofte nedliggende, senere Blomstringstid.

Paa Strandenge, ikke sjelden og forekommer i alle danske Provindser.

619. **S. ciliata** [Fr. l. c.] (Randhaaret F.) Rchb. 4956; H. N. I, 42; S. apetala *β*, decumbens F. D. 2102 (nederste Fig.).

Mangestænglet; *Stænglerne* nedliggende eller bueformigt opstigende; *Bladene* linie-sylformede, braadspidsede, ved Grunden randhaarede; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen i Spidsen krummede, efter Frøspredningen rette; *Bægerbladene* af Længde med og tiltrykte til den modne Kapsel, de 2 ydre lancetformede, braadspidsede, de 2 indre budte, ovale; *Kronbladene* meget smaae, hurtigt affaldende.

Stgl. rødlig, finere, Blst. mindre end hos foreg. Var. (S. depressa Schultz) med Blade uden Randhaar. 6—7.

Paa tørre Marker og ved Veie, saavel paa Sand- som Leergrund: ***Bornh.*** ved Gudhjem og Vældensby! ***Falst.*** v. Meelse (14); ***Moens*** Klint paa Marker ved Aborrebjerget (var.)! *Sj.* Jersie ved Kjøge, Lindholm (15), Sorø paa Marker mellem Parnas og Skjelskjørveien! ***Thorseng*** v. Bregninge; *F.* Hofmansgave (18), Ollerup o. fl. St. i det sydlige (12); *J.* Agre ved Apotheket i Hanherred (16), Løgstør (A. Lange), Thyrsbæk (15), Brøndsted! Taulov! *

620. **S. apetala** L. (Kronløs F.) H. II, 136; F. D. 2102 (øverste Fig.); Rchb. 4958; H. N. XIII, 54.

Mangestænglet, *Stænglerne* opstigende eller oprette; *Bladene* linie-sylformede, braadspidsede, randhaarede; *Blomsterstilkene* før og efter Frøspredningen rette; *Bægerbladene* kortere end og udstaaende fra den modne Kapsel, ægformet-ovale, budte, udhulede, de 2 ydre med en kort, indadbøiet Braad; *Kronbladene* meget smaae eller 0.

Fiin som foreg., mere grøn. 7—8.

Paa tørre Marker i dyrket Jord: ***Sj.*** Soderup og Øde-Hastrup ved Roeskilde (15), Lillehedinge i Stevns! ***Falst.*** Bregninge, Meelse (14), Landeveien N. for Nykjøbing! ***Loll.*** Agre ved Maribo Sø! Hellinge (Rostrup); ***F.*** Hofmansgave (18), Ollerup (12), Kogtved ved Svendborg! Lyø (12).

bb. Stænglerne udgaae fra Grunden af en midtstillet Bladrosette (den forkortede Hovedstængel). ♃.

621. **S. procumbens** L. (Fremliggende F.) H. 187; Drej. n. 495; F. D. 2103; Rchb. 4959.

Stænglerne nedliggende, rodslaaende; *Bladene* smalt linieformede, braadspidsede, glatte; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen i Spidsen nikkende, efter Frøspredningen oprette; *Bægerbladene* ægformede, budte, lidet kortere end og udstaaende fra den modne Kapsel; *Kronbladene* neppe halvt saa lange som Bægeret, ofte 0.

β, *crassifolia* Nolte (maritima Fr.), F. D. 2103 n. 3. Bladene saftige, uden Braad.

γ, *spinosa* Gibson (Bab. man. p. 47). Bladene randhaarede.

Var. desuden med 5-delelige Blomster, kortere og længere Blomsterstilke o. s. v. 5—8.

Dyrkede og udyrkede Marker, saavel paa Sand- som Leergrund alm. *β*, ved Strandbredder; *γ*, en tørvholdig Eng ved Bagsværd! Knudsbølle paa Thorseng, Avernakø (12).

b. Bæger, Krone og Kapsel 5-delelige, Støvdragere 10. (*Spergella* Rchb.)

622. **S. subulata** [Torr. and. Gray fl. of N. Am. I, 178] (Sylbladet Femling). Spergula Sw., H. 523; H. N. IV, 56; Spergella Rchb. 4963; Drej. n. 492; Spergula laricina F. D. 858.

Stænglerne udstrakte eller tueformigt sammentrængte; *Bladene* linie-sylformede, langt braadspidsede, kirtlet-randhaarede; *Blomsterstilkene* meget lange, efter Afblomstringen nikkende, efter Frøspredningen oprette; *Bægerbladene* ægformede, budte med en indbøiet Braad, omtrent ligelange med de budte *Kronblade*, kortere end Kapselen.

Blomsterstilke og Bæg. kirtelhaarede. Kr. hvide. 6—7. ♃.

Sandige Marker og Klitter paa *Halvøen*: Klitter i Thy (Dr.), Provstlund (13), Obbekjær ved Ribe (6), Hjortlund (12), Romø (16), alm. paa Sylt, Føhr og Amrom (N.), Torreskov (16), Lygumkloster (28), Hüttener Berge (Jessen), Mielberg S. for Slesvig, St. Peter i Eidersted (16), Immingsted v. Husum (F. Müll.). (Angives ogsaa fra Flaskekroen af H., men er ikke senere gjenfunden, og forøvrigt ikke bemærket paa Øerne).

623. **S. nodosa** [Torr. and. Gray l. c.] (Knudret F.) Spergula L., H. 522; F. D. 96; Spergella Rchb. 4965; Drej. n. 493.

Stænglerne talrige, fra Grunden af et midtstillet Bladknippe opstigende; *Bladene* linieformet-traadformede, halvtrinde, tilsyneladende krandsstillede (især oventil) paa Grund af forkortede Grene i Bladhjørnerne; *Blomsterstilkene* oprette, enlige; *Bægerbladene* ægformede, budte, 2—3 Gange kortere end Kronbladene, omtrent af Længde med Kapselen.

Bld. aftage i Længde nedenfra opad. Kr. hvide. 7—8. ♃. Stgl. var. enkelte eller grenede, glatte eller (især oventil) kirtelhaarede (β, glandulosa Bess.) og desuden:

β, moniliformis! Stænglerne udstrakte, med meget forkortede Ledstykker, korte, kjødfulde Blade.

I fugtige Enge og Tørvmoser alm., sjelden paa høitliggende sandige Steder, f. Ex. Møens Klint! *β, J.* Sandklitter ved Henne nær Vesterhavet!

25. Spergula. Spergel.

624. **S. arvensis** L. (Almindelig S.) H. 520; Drej. n. 491; F. D. 1033.

Bladene linieformet-traadformede, paa Overfladen hvælvede, paa Underfladen furede; *Blomsterne* i Qvast, det øverste Ledstykke nedenfor Blomsterstanden neppe længere end de øvrige; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Støvdragerne* oftest 10; *Frøene* kugleformet-lindseformede, vortet-rue, omgivne af en smal hindeagtig Rand.

Planten mørkgrøn, klæbrig-kirtelhaaret, ½—1' høi. Kr. hvide. ⊙. Var.

α, vulgaris (Boenn., Rchb. ic. VI, 705). Frøene beklædte med hvidagtige, ophøiede Vorter.

β, sativa (Boenn.; S. arvensis Rchb. ic. VI, 704). Frøene sorte, fiint punkterede.

Paa tørre, sandige Marker, alm. udbredt, især i Halvøens magrere Egne; *β,* dyrkes hyppigt som Fodervæxt og forekommer derfor forvildet.

* 625. **S. maxima** [Whe. i Boenn. prodr. fl. Monast. n. 570] (Stor S.) Nolt. nov. p. 46; Rchb. ic. VI, 706; Hansens Herb. No. 674.

Høiere (1½—3′) med mere forlængede Ledstykker, Grene og Blomsterstilke; hele Planten glat eller kun foroven svagt haaret; Frøene 2—3 Gange større end hos foreg., tæt beklædte med hvide, ophøiede Vorter, forøvrigt som foreg.

Ukrud i Hørsæden. Angives fra Schauendal ved Husum (F. Müll.). Jeg har endnu ikke fundet den i Danmark, men da den findes flere Steder i Hertugdømmerne (Nolt., Hans., Sond.), vil den uden Tvivl ogsaa findes her.

626. **S. Morisonii** [Bor. rev. bot. p. 423] (Femhannet S.) Gren. & Godr. fl. Fr. I, p. 274; T. Fries i Bot. not. 1857 p. 8; S. pentandra autt. Scand., H. 521; F. D. 1930; H. N. IV, 55.

Bladene kortere, næsten trinde, uden Fure paa Underfladen; *Stængelens* øverste Ledstykke nedenfor Qvasten flere Gange længere end de øvrige; *Kronbladene* ovale, budte; *Støvdragerne* oftest 5; *Frøene* fladtrykt-kredsrunde med en ru-punkteret Rand og udenfor samme omgivne af en bred, straaleformigt stribet, lysbruun Hinde; forøvrigt som foreg., men af mere blaagrøn Farve.

3—6″ høi. Var. glat eller kirtelhaaret. Kr. hvide. 5—7. ⊙.

Paa sandige Marker, sjelden: *Bornh.* paa Klipperne ved Hammershuus Fyrtaarn! *Sl.* Sorgwohld N. for Rendsborg (16). [*

Anm. Den sydeuropæiske S. pentandra L. (Bor. l. c., T. Fr. l. c.) adskilles ved lancetformede, spidse Kronblade og jævne Frøe med en bredere, sølvhvid-glindsende Rand.

26. Sedum. Steenurt.

a. Bladene trinde, heelrandede, Planten overvintrer ved bladbærende overjordiske Rodskud.

aa. Kronbladene hvide.

627. **S. album** L. (Hvid S.) H. 507; Drej. p. 164; F. D. 66.

Stængelen krybende, de blomsterbærende og bladbærende *Grene* oprette eller opstigende; *Bladene* spredte, udspærrede, valseformede, paa Underfladen lidet fladtrykte, budte; *Blomsterne* i mangeblomstret og flere Gange gaffeldeelt Qvast; *Kronbladene* lancetformede, budte, 2—3 Gange længere end Bægeret.

Hele Pl. glat, Stgl. og Bld. rødprikkede, Kr. hvide med røde Punkter, Støvdr. mørkrøde. 7—8. ♃.

Klipperne ved Gudhjem paa Bornholm (H.)! I de andre danske Provindser er den neppe vildvoxende, men forekommer flere Steder plantet eller tilfældigt forvildet.

† *S. cruciatum* [Desf. cat. h. par. 162; S. monregalense Balb., Rchb. ic. III, 438] Bladene krandsstillede (1/4); Qvasten faablomstret, dens Grene kirtelhaarede; Kronbladene æg-lancetformede, tilspidsede, forøvrigt som foreg.

Forvildet eller plantet ved Dyrehavegjærdet mod Ordrup Mose (Heiberg) og i Frederiksdals Skov ved Kilden!

bb. Kronbladene gule.

628. **S. acre** L. (Bidende S.) H. 505; Drej. n. 477; F. D. 1457.

Stænglerne krybende, meget grenede; de blomsterbærende og golde *Grene* opstigende; *Bladene* tætsiddende og taglagt-tiltrykte, uregelm. spredte (paa de golde Rodskud i 4—6 Rader), ægformede, budte, med plan Overflade, ved Grunden nedenfor Tilhæftningspunktet afrundede; *Blomsterne* i Qvast med 2—3, under Blomstringen tilbagekrummede Grene, hver Green med 2—5 næsten siddende Blomster; *Bægerbladene* ægformede, budte, nedenfor Basis forlængede; *Kronbladene* lancetformede, spidse, udspilede, dobbelt saa lange som Bægeret; *Bællekapslerne* udspærrede.

6—7. ♃. Var.

α, genuinum Godr. Bladene spredte, af bidende Smag.

β, sexangulare Godr. (S. sexangulare L. sp.) Bladene tæt taglagte, paa de golde Stængler i 5—6 Rader, Blomsterne færre og mindre, Pl. af mindre bidende Smag.

Meget alm. paa sandige Marker og især paa Steengjærder, som den ofte beklæder i store Tuer. *β*, ved sandige Bredder af Tiissø!

629. **S. boloniense** (Lois. not. p. 71] (Sexkantet S.) Gren. & Godr. fl. Fr. 626; Koch. Syn. II, 1024; Rchb. ic. IX, p. 18; S. Forsterianum ib. f. 1135; S. sexangulare DC. fl. fr., H. 506; Drej. p. 164; F. D. 1644; H. N. IX, 43.

Stænglerne krybende, med opstigende, færre og mere spredte *Grene; Bladene* tætsiddende i 6 Rader, linieformede, budte, med en spids Forlængelse ved Grunden; *Qvasten* som hos foreg., men med 6—10-blomstrede Grene; *Bægerbladene* lancetformede, budte, ved Grunden ikke forlængede, halvt saa lange som *Kronbladene; Bællekapslerne* udspærrede.

Smagen ikke bidende. 7. (Blomstrer omtrent 14 Dage senere end foreg.). ♃.

Paa tørre Marker og Skrænter, sjelden: ***Falst.*** ved Grønsunds Færgested! Græsskrænter ved Næsgaard! Gaabense (H.); ***Sl.*** Neuwerk (16). ⁞*

Anm. Da den linneiske Beskrivelse af S. sexangulare (fol. subovata, flor. in corymbo 2 v. 3) ikke passer paa denne Art, som alm. gaaer under Navnet S. sexang., har jeg efter Godron forandret dens hidtil almindelige Benævnelse. I Linnés Herb. findes ogsaa (ifølge C. Hartm.), under Navn af S. sexangulare, en Form af S. acre.

630. **S. rupestre** L. (Bjerg-S.) H. 509; Rchb. ic. III, 439; H. N. IV, 58; S. reflexum F. D. 113.

Stængelen krybende, de golde og blomsterbærende *Grene* spredte, opstigende; *Bladene* spredte, paa de golde Grene tætsiddende, udstaaende eller tilbagebøiede, trindt-sylformede, spidse, med en sporeformet Forlængelse ved Grunden; *Qvasten* 3—5-grenet, med tilbagebøiede, ofte 2-deelte Grene; *Blomsterne* kortstilkede; *Bægerfligene* lancetformede, spidse, ved Grunden ikke forlængede, halvt saa lange som Kronbladene; *Bællekapslerne* oprette.

7—9. ♃. Var.

α, *glaucum* Koch (S. rupestre L., Fr.), Bladene blaagrønne.

β, *viride* Koch (S. reflexum L., H. 508; F. D. 1818) Større, med mere grønne Blade.

Angives fra ***Als*** (Fr. S. veg. Sc. p. 254); forekommer forøvrigt forvildet paa Steengjærder og omkring Haver, hvor den stundom dyrkes.

b. *Telephium* Koch. Bladene flade, tandet-rundtakkede; Roden knollet, overvintrer ved underjordiske Knopper.

631. **S. Telephium** L. (Fr.) (St.-Hansurt). H. 504; F. D. 2174; S. maximum Suter, Drej. n. 479; Rchb. ic. VIII, 969.

Bladene modsatte eller krandsstillede (1/2—1/3), ægformet-ovale med hjerteformigt omfattende Basis, fra Grunden af saugtakket-tandede; *Blomsterne* i bladet, tæt og mangeblomstret Qvast; „*Blomsterknopperne* 5-kantede med udhulede Sider; *Kronbladene* udstaaende; *Frugtknuderne* paa Ryggen hvælvede;“ *Støvdragerne* tilvoxne til Kronbladene tæt ved disses Basis.

Pl. alm. større, med længere Ledstykker og mere grøn end følg. Kr. hvidguul. 8—9. (senere end følg.). ♃.

Ved Gjærder og i Kratskove alm., især meget hyppig i Granit-Terrainet paa Bornholm.

* 632. **S. purpurascens** [Koch Syn. II, 284] (Rødstænglet S.) S. Telephium Drej. p. 322; Rchb. ic. VIII, 968.

Bladene spredte (eller de nedre modsatte), omvendt-ægformede eller ovale, med afrundet Basis, fra Grunden af saugtakket-tandede; *Blomsterne* i bladløs, tæt- og mangeblomstret Qvast; „*Blomsterknopperne* 5-kantede, med plane Sider;“ *Kronbladene* ovenfor Midten udbøiede, i 1/6 af deres Længde forneden sammenvoxne med Støvdragerne; „*Frugtknuderne* paa Ryggen furede.“

Stgl. mørkrød, Kr. bleggule med rødligt Anstrøg (aldeles røde har jeg ikke fundet dem i vor Flora). Støvdr. røde. 7—8. ♃.

Paa tørre Marker ved Ordrup og Charlottenlund! Stevns! sydlige Fyen (12), sandsynligviis vil den ved nærmere Undersøgelse findes paa flere Steder.

Anm. De af mig samlede Expl. stemme aldeles overeens med Fig. hos Rchb., som af Koch (l. c.) henføres til denne Art, og da de tillige svare til Kochs Beskr. (med Undtagelse af Kronbld., som angives skidenrøde), har jeg her indtil videre beholdt den som egen Art, skjøndt jeg er tilbøielig til at antage, at ikke alle de angivne Kjendetegn ere constante. Fra følg. er den meget forskjellig.

† 633. **S. lividum** [Willd. enum. suppl. p. 24?] (Blaagraa S.) Drej. n. 478; S. Telephium *β*, purpureum F. D. 686.

Bladene spredte, omvendt-ægformet-ovale, ved Grunden smalere, heelrandede, fra nedenfor Midten til Spidsen tandet-rundbugtede; *Blomsterne* i bladet, mangeblomstret Qvast; *Kronbladene* udstaaende, i $^1/_3$ af deres Længde nedentil sammenvoxne med Støvdragerne.

Bld. blaagrønne, Qvasten med mere spredte Blomster og oprette Grene end de foreg., Stgl. fiint rødprikket. Kr. mørk-ros. 8—9. ♃.

Meget sjelden: *Sj.* mellem Hillerød og Fredensborg (Münster), en Mose ved Dumpedals Mølle! Kobbermøllen (?) ved Kjøbenhavn (O. F. Müll.), Louisenborg Skov o. fl. St. ved Storehedinge (Visby); *F.* Strandbredder ved Kjerteminde (O. F. Müll.). Maaskee ikke oprindelig indenlandsk. Findes ofte som Siirplante i Haver. ⚘

Anm. Navnet S. lividum er brugt af Drej. og her beholdt som passende for Planten, skjøndt det er uvist om Willdenows Navn skal betegne denne. Fra *S. Fabaria* Koch (Syn. II, 258), H. N. XIV, 48 adskilles den ved at Planten er mindre, Bld. smalere hos sidstnævnte end hos vor, og at denne blomstrer seent paa Efteraaret, medens Koch angiver Blomstrringstiden for S. Fab. til Juni.

11te Klasse. Dodecandria (Tolvhannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

1. **Ásarum** L. Blomsterdækket enkelt, 3-kløvet, oversædigt, farvet; Støvknapperne med et i en Spids udenfor Rummene forlænget Knapbaand; 6 Ar; Kapselen 6-rummet. (N. F. Aristolochieæ).

2. **Lythrum** L. Bægeret 12-tandet (hveranden Tand kortere), omkringsædigt; Kronbladene 6, farvede, befæstede til Bægerrøret; Arret hovedformet; Kapselen 2-rummet, omgivet af det vedblivende Bæger. (N. F. Lythrarieæ).

2. Orden. Digynia (Tohunnede).

3. **Agrimónia** L. Bægeret sammenvoxet med Frugtknuden, beklædt med Hagebørster nedenfor den 5-fligede Krave; Kronbladene 5, tilligemed Støvdragerne befæstede paa Bægerranden; Frugten 1—2-rummet Skalfrugt tæt omgivet af Bægerrøret. (N. F. Rosaseæ, a).

3. Orden. Trigynia (Trehunnede).

4. **Reséda** L. Bægeret 4 (—6)-bladet; Kronbladene uligestore, fligede; Støvdragerne befæstede til en udvidet Skive ovenfor Kronbladene; Frugten en (før Modenheden) i Spidsen aaben Kapsel. (N. F. Resedaceæ).

Euphorbia. Blomsterne nøgne (i Blomsterkop), 3-delelig Spaltefrugt (21, 1).

4. Orden. Dodecagynia (Tolvhunnede).

5. **Sempervivum** L. Bæger- og Kronblade 12; Frugterne ligesaamange Bællekapsler; undersædige Skjæl ved Grunden af Frugtknuderne. (N. F. Crassulaceæ).

I. Monogynia.

1. Asarum. Tveblad.

634. **A. europæum** L. (Europæisk T.) H. 525; Drej. p. 171; F. D. 633; Rchb. fl. g. XII, 4339; H. N. XI, 55.

Rodstokken krybende, grenet, paa hver Green 2—3 nyreformede, heelrandede *Blade* og 1 før Udspringningen nikkende *Blomst; Blomsterstilken* kortere end Bladene; *Blomsterdækket* klokkeformet (udvendig bruunlig-grønt, indvendig mørkrødt, haaret).

Bladene langs Nerverne fiinthaarede, forøvrigt glatte og glindsende. 5. ♃.

Paa skyggefulde Steder, meget sjelden: Forhen i Rosenborg Have (H.); *J.* Gjøl i Limfjorden (Mortens. Herb.), Kidholm i Kolding Fjord (H., nu forsvunden: 28); *Sl.* Slotsvolden ved Gelting i Angel (16), Neuwerk ved Slesvig (Esmarch).

2. Lythrum. Kattehale.

635. **L. Salicaria** L. (Pilebladet K.) H. 526; Drej. n. 496; F. D. 671.

Stængelen opret, 4-kantet; *Bladene* korsviis-modsatte ($^1/_2$—$^1/_4$), lancetformede med hjerteformet Basis; *Blomsterne* falskt krands-

stillede i Bladhjørnerne; de øvre Krandse tæt samlede og derved dannende et Ax; *Bægerets* indre Tænder triangulære, flere Gange kortere end de ydre, sylformede; de 6 *Støvdragere* kortere, de 6 længere.

2—4' høi, var. glat eller duunhaaret, Kr. purp. 7—8. ♃.

β, *triphyllum.* Stgl. 6-kantet; Bld. krandsstillede (1/3).

γ, *tetraphyllum.* Stgl. 4-kantet; Bld. krandsstillede (1/4).

Ved Bredderne af Søer, Grøfter og Aaer alm. udbredt.

II. Digynia.

3. Agrimonia. Agermaane.

636. **A. Eupatoria** L. (Almindelig A.) H. 527; Drej. n. 497; F. D. 588; H. N. XI, 44.

Bladene mellembrudt- og uparret-fjersnitdeelte, med lancetformede eller elliptiske, dybt saugtakkede Afsnit; *Axelbladene* halvmaaneformede, fligede; *Blomsterne* i forlængede Klaser, paa korte, under Blomstringen oprette, mod Frugtmodningen nikkende *Blomsterstilke; de ydre Hagebørster* udstaaende; *Bægerrøret* (ved Modenheden) omvendt-kegleformet, med Længdefurer til Grunden.

1—2' høi, stivhaaret, især paa Stgl. og Bladenes Underflade. Bld. og Blst. vellugtende. Kr. gule. 7—8. ♃.

Ved Gjærder og paa solaabne Steder alm. udbredt.

637. **A. odorata** [Mill. dict. n. 2] (Vellugtende A.) F. D. 2471; H. N. XIV, 51; A. procera Wallr.

Bægerrøret klokkeformet, kun foroven, omtrent til Midten, furet; *de ydre Hagebørster* tilbagebøiede, forøvrigt som foreg., men alm. høiere (2—3'); *Bladenes* Afsnit længere tilspidsede; *Stængelen* mere ru, men (tilligemed Bladene) med svagere Haarbeklædning, hvoriblandt Kirtelhaar, som give Bladene en stærk Lugt.

Hos denne Art har jeg hyppigst fundet 2, hos foreg. kun 1 Frugt indsluttet i Bægerrøret. 7—8. ♃.

Ved Gjærder og i Kratskove. Fra ***Bornh.*** ere ingen Voxesteder mig bekjendte, forøvrigt er den bemærket i alle Provindserne, og i enkelte Egne alm., f. Ex. i ***Lolland*** og det sydlige ***Fyen.***

III. Trigynia.

4. Reseda. Vau.

638. **R. luteola** L. (Farve-V.) H. 528; Drej. n. 498; F. D. 864; Rchb. fl. germ. II, 4442; H. N. I, 32.

Stængelen rank-opret; *Bladene* spredte, lancetformede, heelrandede; *Blomsterne* i forlængede, tætblomstrede Klaser; *Blomsterstilkene* omtrent af Længde med det 4-bladede *Bæger*; *Kronbladene* alm. 3—4, det øvre (større) 4—7-fliget; de mellemste 2—3-fligede, det nedre udeelt; *Kapselen* klokkeformet, 3—4-kantet, rynket paatværs.

1—2' høi, glat, Kr. bleggule. 7—8. ⊙.

Ved Veie, især omkring Byer, paa Marker og Bakker, sporadisk, men forekommer i alle Provindser, hyppigst paa Bornholm! *

IV. Dodecagynia.

5. Sempervivum. Huusløg.

639. **S. tectorum** L. (Tag-H.) H. 532; Drej. n. 499; F. D. 601.

Rodskuddene med rosetteformigt samlede, tykke og saftrige, elliptiske eller omvendt-ægformede, braadspidsede, randhaarede *Blade; Stængelen* opret, med spredte, lancetformede eller elliptiske Blade, oventil deelt i en qvastformet *Blomsterstand* med ensidige *Blomster* paa Grenene; *Kronbladene* stjerneformigt udbredte, lancetformede, spidse, dobbelt saa lange som Bægeret; de undersædige *Skjæl* smaae, kirtelformede.

Stgl. 1—1½' høi, oventil kirtelhaaret. Kr. ros. De indre Støvdr. omdannes ofte til Frugtblade. 7—8. ♃.

Paa Straatage i Landsbyer, ikke sjelden.

12te Klasse. Icosandria (Bægerhannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

1. **Prunus** L. Bægeret omkringsædigt, 5-fliget, Kronbladene 5,*) Frugten fri, en saftig Steenfrugt. (N. F. Drupaceæ).

Cratægus monogyna (12, 2).

2. Orden. Di-Pentagynia (To-Femhunnede).

A. Blomsten oversædig eller halvt oversædig, Frugterne uopspringende, mere eller mindre omgivne af det kjødfulde »Underbæger« (ɔ: den udhulede Frugtbund). (2—5. N. F. Pomaceæ).

a. Frøgjemmets Vægge beenhaarde (Steenæble).

2. **Cratǽgus** L. (part.) Bægeret oversædigt; Frugt Steenæble med 1—5-Stene (ɔ: Frugtknudens Rum 1—5, 1-frøede og heelt omsluttede af Underbægeret).

3. **Cotoneáster** Lindl. Bægeret halvt oversædigt; Frugtknuderne 3—4, 1-frøede, nedentil omgivne af det tilsidst kjødfulde Underbæger.

b. Frøgjemmets Vægge hindeagtige eller bruskagtige (Kjærnefrugt).

4. **Sorbus** L. Bægeret oversædigt, henvisnende; Frugten et bærformigt Kjærneæble med 5 1-frøede Rum, omgivne af Frugtknudens hindeagtige Vægge og heelt omsluttede af Underbægeret.

5. **Pyrus** L. Frugten et paa Overfladen glat Kjærneæble med 5, 1—2-frøede Rum, omgivne af læderagtige Vægge og heelt indsænkte i Underbægeret; Bægerfligene henvisnende.

† 6. **Cydonia** Tourn. Frugten et paa Overfladen filtetduunhaaret Kjærneæble med 5 fleerfrøede Rum, omgivne af

---

*) Slægterne i denne Klasse, som alle høre til Familierne Drupaceæ, Pomaceæ og Rosaceæ, have 5-deelt Bæger og 5 Kronblade.

bruskagtige Vægge, og heelt indsænkte i Underbægeret; Bægerfligene grønne (vedblivende uforandrede).

Poterium L. (21, 6).

B. Blomsten undersædig, Frugterne opspringende, frie.

8. **Spiræa** L. Frugterne 5 eller flere, 2—6-frøede Bællekapsler. (N. F. Rosaceæ, e.).

3. Orden. *Polygynia (Mangehunnede).*

A. Bægeret 5-bladet, uden Yderbæger; (Buske med Barktorne).

8. **Rosa** L. Frugterne mange Nødder, indsænkte i den kjødfulde, bægerformigt udhulede Frugtbund (Hybenfrugt). Bægeret oversædigt. (N. F. Rosaceæ, b).

9. **Rubus** L. Frugterne mange Steenfrugter, tilhæftede udenpaa den kegleformede Frugtbund; Bægeret undersædigt. (N. F. Rosaceæ, c).

Spiræa (12, 2).

B. Bægeret 5-bladet, dets Blade afvexlende med et 5-bladet Yderbæger. (Urter uden Barktorne). (9—12. N. F. Rosaceæ, d).

9. **Fragária** L. Griffelen affaldende; Frugterne Nødder, befæstede paa den kjødfulde, ved Modningen affaldende Frugtbund.

10. **Potentilla** L. Griffelen affaldende; Frugterne Nødder, befæstede paa den tørre, vedblivende Frugtbund.

11. **Cómarum** L. Griffelen affaldende; Frugterne Nødder, befæstede paa den svampagtigt opsvulmede, vedblivende Frugtbund.

12. **Geum** L. Griffelen vedblivende i Spidsen af Nødderne og tilvoxende mod Modningen under Navn af Frøhale; Frugterne befæstede paa den tørre, vedblivende Frugtbund.

I. Monogynia.

1. Prunus. Kræge.

a. *Prunus* s. s. Blomsterne enlige eller parvise, udvikles før eller samtidigt med Bladene; Frugtens Overhud beklædt med Dug; Stenen fladtrykt.

640. **P. spinosa** L. (Slaaentorn) H. 541; Drej. n. 500; F. D. 926.

De unge Grene duunhaarede; *Bladene* lancetformede eller elliptiske, saugtakkede, paa begge Flader glatte; *Blomsterne* enlige; *Blomsterstilkene* glatte; *Frugterne* kuglerunde, oprette.

En lav Busk med talrige og stærke Vedtorne; de yngre Bld. duunhaarede; Kronbld. hvide; Blst. udvikles før Bladene. Fr. blaadugget, dens Smag sammensnærpende. 4—5. ♄.

β, coætanea W. & Gr. F. D. ined. 2590. (P. fruticans Whe.; P. insititia Drej. n. 501 (efter Voxestedet) Blade og Blomster udvikles samtidigt, Stammen høiere end hos Hovedarten; Blomsterne større, ofte parvise.

I Krat og ved Gjærder, udbredt overalt i Danmark. *β*, sjeldnere: *Sj.* et Gjærde mellem Helsingør og Egebæksvang (21), Frederiksdals Skov (14), Philosophgangen ved Sorø!

641. **P. insititia** L. (Almindelig K.) H. 540; Drej. n. 501 (undt. Voxest.); H. N. V, 48.

De unge Grene fløielshaarede; *Bladene* omvendt-ægformet-elliptiske, saugtakkede, paa Underfladen duunhaarede; *Blomsterne* parvise, med fiinthaarede *Blomsterstilke; Frugterne* kuglerunde, nikkende.

En større Busk med færre Vedtorne; Kronbld. hvide; Frugten større end hos foreg., dens Smag sød eller syrlig. (Er ifølge Koch Stamarten til de runde Blommer). 4—5. ♄.

Ved Gjærder og i Kratskove, i vild Tilstand sjelden: i det sydl. *Fyen* hist og her (12), *Langeland*, *Falster* (H.), Hasseløen ved Nykjøbing p. F.! *J.* Ødstedgaard! Dyrkes hyppigt i flere Afændringer.

† 642. **P. domestica** L. (Blommetræ.) H. 539; Drej. p. 173; Sv. bot. t. 193.

De unge Grene glatte; *Bladene* omvendt-ægformet-elliptiske, saugtakkede, paa Underfladen duunhaarede; *Blomsterne* parvise med duunhaarede *Blomsterstilke; Frugterne* aflange, nikkende.

En høi Busk eller Træ, uden Vedtorne; Kronbld. guulagtigthvide; Fr. af sød Smag (Stamart til de aflange Blommer, f. Ex. Svedsker). 5. ♄. (Var. med glatte Blomsterstilke).

Dyrkes alm. og forekommer hist og her forvildet: ***Langeland, Als*** (H.); ***Sj.*** Bernstorfsveien ved Lundehuset (Dr.).

b. *Cerasus* DC. Blomsterne i en sammentrængt Halvskjærm, udvikles samtidigt med Bladene; Steenfrugten uden Dug, Stenen kugleformigt opblæst (Ingen Vedtorne).

† 643. **P. Cerasus** L. (Kirsebærtræ.) H. 536; Cerasus Caproniana DC., Drej. p. 172.

Bladene elliptisk-ægformede, saugtakkede, glatte, jævne, uden Kirtler; *de indre Knopskjæl* bladbærende. Underjordiske *Udløbere.*

Træ af Middelstørrelse. Kr. hvide. Frugtens Smag syrlig (de sure Kirsebær nedstamme fra denne Art). 5. ♄.

Dyrkes alm. og forekommer hist og her forvildet: ***Sj.*** ved Bernstorfsveien, hvor Teglovnen har været (Schum.), Fægangsveien ved Sorø!

644. **P. avium** L. (Fuglekirsebærtræ.) H. 538; F. D. 1647; Cerasus DC., Drej. n. 503.

Ingen Udløbere; *Bladene* elliptisk-ægformede, dobbeltsaugtakkede, paa Underfladen duunhaarede, med 2 Kirtler ved Grunden af Pladen; alle *Knopskjællene* bladløse.

Høit Træ. Kr. hvide. Fr. af sød Smag (flere dyrkede søde Kirsebær nedstamme fra denne Art). 5. ♄.

Forekommer hist og her vildvoxende i Skove, i nogle Egne hyppig, f. Ex. paa ***Bornh.! Moens*** Storeklint! ***Langeland***, sydlige ***Fyen*** (12); ***J.*** ved Ødstedgaard!

c. *Padus* Koch. Blomsterne i Klase, udvikles efter Bladene. Frugt som foreg. (Ingen Vedtorne).

645. **P. Padus** L. (Hægebærtræ.) H. 535; F. D. 205; Cerasus DC., Drej. n. 502.

Bladene elliptiske, fiint saugtakkede, rynkede, med 2 Kirtler ved Grunden af Bladpladen; *Klaserne* hængende; *Kronbladene* tandede.

Et Træ af Middelstørrelse. Kr. hvide; Fr. smaae, sorte, af sammensnærpende Smag. ♄.

I Skove, alm. i *Fyen* og paa Østkysten af *Halvøen*, sjelden i det Indre og mod V., f. Ex. Bølling, Estrup (28), Rødding, Husum (16). I *Sjæll.* og paa de øvrige Øer sporadisk og ikke hyppig (funden paa Bornh. og Møen, ikke paa Lolland.).

II. Di-Pentagynia.

2. Cratægus. Hvidtorn.

646. **C. monogyna** [Jacq. fl. austr. t. 292, f. 1] (Engriflet H.) Drej. n. 507; F. D. 1162; Mespilus Willd., H. 547; C. Oxyacantha L. (Fr.) H. N. IX, 45.

Bladene fjernervet-3—5-fligede; *de nedre Sidenerver* udadbøiede fra Hovednerven; *Blomsterne* i Halvskjærm, med duunhaarede *Blomsterstilke*; 1 *Griffel* og 1 *Steen* i Frugten; *Bægerfligene* tilbagebøiede.

Kr. hvide. Bladfligene heelrandede eller fjernt saugtakkede. 6. (omtrent 14 Dage senere end følg.). ♄.

β, denudata Schum. en. p. 155. Blade og Bladstilke dunede, Blomsterstilkene glatte.

I Kratskove og ved Gjærder, bemærket i alle Provindser og ikke sjelden, dog mindre hyppig end følg. *β*, anføres af Schum. uden Angivelse af Voxested. *.

647. **C. Oxyacantha** [Jacq. l. c. f. 2.] (Almindelig H.) Drej. n. 506; F. D. 634; Mespilus Gärtn., H. 545; M. oxyacanthoides Thuill.

Bladene fjernervet-3—5-lappede; *de nedre Sidenerver* indbøiede mod Hovednerven; *Blomsterne* i Halvskjærm, med glatte *Blomsterstilke*; 2—5 *Grifler* og ligesaamange *Stene*; *Bægerfligene* opret-udstaaende, i Spidsen tilbagebøiede.

Kr. hvide. Bladets Lapper saugtakkede. Antallet af Støvveie var., undertiden er ved Reduction kun 1 tilstede, men er dog stedse en fra foreg. ved de mindre indskaarne Bld., Nervernes Retning og den forskjellige Blomstringstid vel adskilt Art. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. ♄.

I Krat og ved Gjærder, alm. udbredt i Danmark. Sædv. buskagtig, men undertiden, f. Ex. paa Dyrehavesletten ved Eremitagen og paa Bornholm forekommer den som høit Træ med udeelt Stamme og tæt Krone.

† *C. punctata* Ait. Bladene omvendt-ægformet-rudeformede, skarpt- og dobbelt-saugtakkede, forekommer forvildet ved et Gjærde mellem Jægersborg og Lyngby og i Philosophgangen ved Sorø!

3. Cotoneaster. Mispel.

648. **C. vulgaris** [Lindl. trans. linn. soc. 13 p. 101] (Smaabladet M.) Mespilus Cotoneaster L., H. 517; F. D. 112.

Bladene ægformet-ovale, heelrandede, paa Underfladen (ligesom de unge Grene) hvidfiltede; *Blomsterstilkene* 1—3-blomstrede, fra Bladhjørnerne, tilligemed *Bægerranden* duunhaarede.

Lav Busk. Bld. var. spidse, budte med en Braad eller udrandede. Kr. hvide eller blegrøde; Fr. røde. 5. (7—8-fr.). ♄.

Paa Klipper. I Danmark kun funden paa ***Bornholm*** i Granit-Terrainet paa Østkysten fra Hammershuus til Svanike.

4. Sorbus. Røn.

a. Bladene saugtakkede eller lappede.

649. **S. torminalis** [Crantz austr. fasc. 2 p. 45] (Tarmvrid-R.) Drej. n. 511; Cratægus L., F. D. 798; Pyrus Ehrh., H. 551.

Bladene æg-hjerteformede, 5—7-lappet-fligede, Fligene saugtakkede, spidse, det nedre Par større, udstaaende; *Underbægeret*, *Blomsterstilkene* og de *yngre Blade* paa Underfladen dunet-graafiltede.

Blst. i Halvskjærm (ligesom hos de øvrige Arter). Kr. hvide, Fr. røde. 6. ♄.

I Kratskove, meget sjelden i Danmark: ***Bornh.*** Helligdommen ved Røe (8), paa Lindholms-Klipperne ved Bobbeaaen (20); ***Moen*** ved Ulfshale (9); ***Loll.*** (Viborg). ⚘

650. **S. Aria** [Crantz. austr. fasc. 2 p. 46] (Axelbær-R.) H. 544; H. N. VI, 38; Cratægus Aria *β*, L. fl. Suec., F. D. 302.

Bladene omvendt-ægformede eller ovale, dobbelt saug-

takkede med nedadtil efterhaanden svagere Takker, ved Grunden heelrandede, paa Underfladen ligesom *Blomsterstilkene* og *Underbægeret* sølvhvid-filtede.

Buskagtig. Kr. hvide, Fr. røde, af sød Smag. 5—6. ♄.

Paa Klippegrund: i Danmark kun vildvoxende paa *Bornh.* Hammershuus (11), Helligdommen i Røe Sogn! Plantet og forvildet omkring Byer, f. Ex. Farumgaard (H.).

651. **S. scandica** [Fr. fl. hall. p. 83] (Selje-R.) Fr. nov. p. 138, H. N. VI, 39; S. intermedia H. 544; Cratægus Aria *α*, L. fl. Suec.

Bladene ægformet-ovale, fjerlappede (Lapperne saugtakkede, Indsnittene tiltage i Dybde nedad mod Grunden af Bladet), paa Underfladen graafiltede.

Større Træ. Kr. hvide. Fr. som foreg., men mindre. 5—6. ♄.

I Skove paa Klippegrund: alm. i Skovene paa Bornholm! I de øvrige Provindser er den ikke vildvoxende, men forekommer stundom i Plantager.

Anm. Dette Træ findes i Bursers Herbarium, under Navn af *Sorbus Herloviana*, fra Herlufsholms Skoles Have, med den Bemærkning at Ingen veed hvorfra det er kommet eller hvorlænge det har voxet der.

† 652. **S. fennica** [Kalm. fl. fenn.; Fr. S. Veg. Sc. p. 42] (Blandet R.) H. N. VI, 40; S. hybrida L. fil., H. 543, Cratægus Aria F. D. 301.

Forskjellig fra foreg. ved de foroven fjerfligede, forneden fjersnitdeelte *Blade* med (især i Spidsen) saugtakkede Flige, *Frugterne* af syrlig Smag.

Angives fra *Bornh.* (F. D., H.), men er forgjæves eftersøgt der af Alle som senere have besøgt Øen, saa at Angivelsen muligviis turde hidrøre fra en Forvexling med foreg. Findes, ligesom de foreg., undertiden plantet omkring beboede Steder.

b. Bladene uligefinnede.

653. **S. aucuparia** L. (Almindelig R.) H. 542; Drej. n. 510; F. D. 1034.

Smaabladene (6—8 Par) oval-lancetformede, saugtakkede, paa Underfladen duunhaarede, i ældre Tilstand næsten glatte; *Knopperne* filtede.

Træ af Middelstørrelse. Kr. hvide. Fr. røde, kugleformede, mindre end hos de foreg., af syrlig Smag. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. ♄.

I Skove; ikke sjeldent vildvoxende i Danm.; hyppigt plantet i Skove og Haver.

5. Pyrus. Abild.

654. **P. communis** L. (Pæretræ.) H. 548; Drej. n. 509; F. D. 2118.

Bladene ægformede eller ovale, budte eller kort tilspidsede, heelrandede eller fiint saugtakkede, med ligelang Stilk og Plade; *Blomsterne* i Halvskjærm; *Griflerne* frie.

I vild Tilstand ofte buskagtig med Vedtorne; i dyrket Tilstand et anseeligt Træ uden Vedtorne. Fr. ved Grunden afsmalnet (*α*, *Achras* Wallr.) eller afrundet (*β*, *Pyraster* Wallr.), ikke indtrykt; mellem de saftige Celler findes Korn (ɔ: saftløse Celler med stærkt fortykkede Vægge). Blomsterstilke, Underbægeret og Bld. i Randen og paa Underfladens Nerver duunhaarede. Kr. hvide. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. (fr. 8—9). ♄.

I Skove og Krat sporadisk og ikke alm.: *Sj.* Kjøbenhavns Glacier (12), Eremitagen (25), Ermelundsskoven (Schum.), Bognæs Vesterskov (20), Kjøge (9), Herlufsholm (H.); ***Moens*** Storeklint ved Taleren! ***Falst.*** Gaabense! ***Loll.*** Bjerremark (5); ***F.*** St. Jørgensgaard! Lindskov, Skjoldemose, Lyø (12); *J.* Mariager (7); ***Sl.*** Hadeby ved Slesvig (16). Dyrkes i Haver under mange Afændringer. *

655. **P. Malus** L. (Æbletræ.) H. 549; F. D. 1101; Malus silvestris Moench, Drej. n. 508.

Bladene ægformet-ovale, tilspidsede eller afrundede, saugtakkede, Stilken halvt saa lang som Pladen; *Blomsterne* i Skjærm; *Griflerne* ved Grunden sammenvoxne; *Frugten* ved Grunden navleformigt indtrykt.

Høit Træ, i vild Tilstand stundom med Vedtorne. Kr. lysrøde eller hvide. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. (fr. 8—9). ♄. Var.

α, *austera* Wallr. (P. acerba DC.) Bladene og Underbægeret glatte; Frugten af sammensnærpende Smag.

β, *mitis* Wallr. De yngre Blade og Underbægeret duunhaarede; Frugtens Smag sød eller syrlig.

I Skove, Krat og ved Gjærder alm.; *β*, sjeldnere, f. Ex. i Charlottenlund! Dyrkes i mange Afændringer.

6. Cydonia. Qvæde.

† 656. **C. vulgaris** [Pers. Syn. II, p. 40] (Alm. Q.) Pyrus Cydonia L. Jacq. fl. austr. t. 342.

Bladene ovale eller budt-ægformede, heelrandede, paa Overfladen glatte, paa Underfladen guulhvid-filtede; *Blomsterne*

enlige, kortstilkede; *Bægerfligene* kirtlet-tandede, Kronbladene indvendig, ligesom Grifler og Støvdragere, ved Grunden filtede; Frugten pæreformet.

Træ af Middelstørrelse. Kronbld. hvide ell. blegrøde. Frugtens Smag sammensnærpende. 5. (fr. 9). ♄.

Dyrkes undertiden i Haver (oprindelig indført fra Asien), og forekommer forvildet, f. Ex. Bønnet paa Falst. (Koch).

7. Spiræa. Mjødurt.

a. Urteagtige, med tandede Axelblade. Blomsterstanden qvastformet.

657. **S. filipendula** L. (Knollet M.) H. 552; Drej. n. 504; F. D. 635.

Roden trævlet, Trævlerne hist og her knolleformigt opsvulmede; *Bladene* paa begge Flader glatte, mellembrudt-fjersnitdeelte, Afsnittene bredere eller smalere lancetformede, fjerfligede (Endeafsnittet lige stort med de øvrige); *Frugterne* krandsstillede, haarede, rette Bællekapsler.

1—1½' høi. 5—7. ♃. Kr. hvide, i Knoptilstanden rødlige (da den røde Farve forsvinder efter Udspringningen, er Navnet „rødblomstret", som Horn. har tillagt den, mindre passende).

Paa Bakker og høie Enge, funden i alle danske Provindser, og i enkelte Egne alm., f. Ex. paa *Bornh.*, i *Sj.* omkring Roeskilde! *J.* i Hanherrederne (16) og Aalborg-Egnen (Branth); i andre Egne sjelden, f. Ex. i den sydlige Deel af Halvøen; ved Helsingør ikke bemærket (21).

658. **S. ulmaria** L. (Almindelig M.) H. 553; Drej. n. 505; F. D. 547.

Rodtrævlerne ikke opsvulmede; *Bladene* paa Underfladen tæt hvidfiltede (*α*, *discolor*) eller grønne og næsten glatte (*β*, *concolor*), paa Overfladen glatte, mellembrudt-fjersnitdeelte, Afsnittene elliptisk-ægformede, uregelm. og dobbeltsaugtakkede (Endeafsnittet 3-lappet, større end de øvrige); *Frugterne* glatte, krandsstillede, snoede Bællekapsler.

2—3' høi. Kr. mindre end hos foreg., hvide (ogsaa i Knoptilstanden), vellugtende; hele Pl. har en stærkt krydret Lugt naar den gnides. 6—7. ♃.

Paa Enge og i fugtige Skove alm. udbredt. Formen *α*, er den hyppigste; *β*, (S. denudata Hayne) sjeldnere, f. Ex. nordl. Jyll. (Drej.), Husum (F. Müll.).

b. **Buskagtige, uden Axelblade. Blomsterstanden klaseformet.**

† 659. **S. salicifolia** L. (Pilebladet M.) Engl. bot. t. 1468.

Bladene lancetformede, skarpt saugtakkede, glatte; *Blomsterstanden* en sammensat Klase med korte Grene.

Kr. hvide eller lysrøde. Var. med Blst. i pyramideformet Top (β, paniculata Willd.). 7—8. ♄.

Oprindelig indført som Siirbusk, men forekommer hist og her forvildet i Skove og ved Gjærder, f. Ex. *Sj.* Ruderhegn! Mose S. for Dronninggaard (14), Gamle Mose ved Lyngby (20); *F.* Tvede, Dongshøirup, Ollerup, Rødkilde (12); *J.* Kolding (28); *Sl.* Terp (1).

† *S. tomentosa* L. *Bladene* elliptiske, grovt saugtakkede, paa Underfladen hvidfiltede; *Blomsterstanden* en pyramideformet Top med længere Grene.

Kr. ros., mindre end hos foreg. $\frac{6}{2}$—7. ♄.

Forvildet i Ruderhegn (24).

III. Polygynia.

8. Rosa. Rose.*)

a. *Spinosissimæ.* Aarsskuddene tæt beklædte med Torne. Bægerfligene (oftest) hele.

660. **R. pimpinellæfolia** L. (Pimpinelle-R.) Fr. nov. p. 156; H. N. X, 52; R. spinosissima L. sp., H. 554; F. D. 398.

Stængelen og *Grenene* (især de yngre) tæt beklædte med kortere og længere, rette eller svagt krummede *Torne* og

---

*) Alle danske Arter af denne Slægt have uligefinnede Blade med en i omtrent dens halve Længde tokløvet Bladskede. Et af de vigtigste Kjendetegn mellem Arterne er (efter Fries) at søge i Underbægerets (Hybenets) Beskaffenhed, idet dette snart er læderagtigt, snart kjødfuldt eller melet, snart tidligere, snart senere modnende. Behandlingen af denne vanskelige Slægt skylder jeg for en stor Deel Cand. theol. M. T. Lange.

Børster; *Smaabladene* rundagtigt-ovale, saugtakkede; *Hybenet* sammentrykt-kugleformet, kjødfuld-læderagtigt; *Bægeret* vedblivende, med imod Modningen oprette og sammenstødende Flige.

Lavere og med mindre Smaabld. end de følg. Arter. Kronbld. bleggule eller hvide, Hybenet sortrødt, sildigt modende. 6. (Fr. 9). ♄.

I Sandklitterne paa *Halvøen* langs Vesterhavet fra Skagen til Blaavand (H.) og paa de vestlige Øer: Romø (16), Sylt, Amrom (H.); *Sj.* Sandbakkerne ved Tibirke mod Arresø! forøvrigt ikke funden paa Øerne. *|

† 661. **R. cinnamomea** L. (Mai-R.) H. 554; Fr. l. c. p. 153; F. D. 868 (R. fluvialis) og 1214; H. N. VII, 45—46.

Aarsskuddene med talrige, rette, de ældre Grene med faae, bøiede *Torne* (alm. parvise under Bladene); *Smaabladene* lancetformet-ovale, saugtakkede, paa Underfladen graaagtigt duunhaarede; *Hybenet* kugleformet, melet; *Bægerfligene* vedblivende, opret-sammenstødende.

Barken kanelbruun; Aarsskuddenes Torne smaae og tidligt affaldende, ofte 0. Kr. ros., Hybenet tidligt modent, rødt. 5—6. (fr. 8). ♄.

Findes paa flere Steder forvildet (f. Ex. Frederiksberg!) og dyrkes alm. (med fyldt Blomst) i Haver.

Anm. Den af H. fra Aalborg angivne R. cinnamomea (Beck) synes at være *R. laxa* Retz, som i Sverige hist og her findes plantet i Gjærder (Fr.).

b. *Caninæ.* Aarsskuddene med færre Torne, Bægerfligene (oftest) fligede.

α, Frugterne læderagtige, sildigt modne (sædv. i October); Tornene seglkrummede.

662. **R. rubiginosa** L. (Viin-R.) H. 556; Drej. n. 514; Fr. nov. p. 148; H. N. III, 41; R. suavifolia Lightf., F. D. 870.

Tornene stærke, seglkrummede, paa de unge Grene uligeformede; *Smaabladene* ovale eller rundagtigt-ægformede, dobbeltsaugtakkede, med udstaaende, kirtelbærende Takker, paa Underfladen og Bladstilken kirtelhaarede; Blomsterskjærmen oftest fleerblomstret; *Blomsterstilkene* rette, stivhaarede, *Hybenet* rundagtig-ovalt, kirtelhaaret eller glat; *Bægerfligene* tilbagebøiede, temmelig snart affaldende.

Bld. vellugtende (omtr. som Æbler), klæbe ved Tørringen fast til Papiret. Kr. mørk-ros. 6—7. ♄.

β, *horrida!* Stængelen i hele sin Længde beklædt med stærkere, mindre seglkrummede Torne.

Ved Gjærder, paa udyrkede Marker, hist og her i alle Provindser, men ikke overalt lige hyppig; sjeldnere i Klitter (Hjortels i Hanherred (Drej.). *β*, *Sj.* Frederiksværk (27).

663. **R. inodora** [Fr. fl. hall. p. 85] (Lugtløs R.) H. N. III, 41.

Smaabladene langstrakt-ægformede eller elliptiske, skarpt saugtakkede med faae Kirtelhaar paa Takkerne og Underfladen, forøvrigt glatte; *Bladstilkene* tæt kirtelhaarede; *Blomsterstilkene* glatte, *Hybenet* glat, forøvrigt som foreg.

Bld. have en svag Lugt. Krbld. hvide (?). 6—7. ♄.

I Krat paa Østenden af Lyø; Nyborgs Volde med foreg.? (12). *

Anm. Denne Art, som synes at variere meget, nærmer sig i Udseende meest følgende, i Characterer foreg.

664. **R. canina** L. (Vild R.) H. 556; Drej. n. 512; F. D. 555 og 1695.

Stængelens *Torne* stærke, seglkrummede; *Smaabladene* elliptiske, jævne, skarpt enkelt saugtakkede med opret-tiltrykte Takker uden Kirtler; *Hybenet* ved Modenheden opret, ovalt eller omvendt-ægformet, med efter Blomstringen tilbagebøiede, hurtigt affaldende *Bægerflige*.

Kr. lys-ros. 6—7. ♄. En meget foranderlig Art med Hensyn til Bladenes Form og Indskjæring, Takkernes Retning, Frugtens Form o. s. v. De vigtigste Former ere:

* *genuina*. Bladene glatte og jævne.

α, *nitida* Fr. H. N. VI, 41. Bladene paa Underfladen frisk grønne, paa Overfladen glindsende.

β, *opaca* Fr. H. N. VIII, 45. Bladene paa Overfladen matgrønne, paa Underfladen blaagrønne.

** *dumetorum* H. N. VII, 43. (R. dumetorum Thuill.) Bladene rynkede, paa Underfladen eller begge Flader tiltrykt-duunhaarede, med mere udstaaende Takker paa Smaabladene. (Nærmer sig R. coriifolia).

*** *eollina* H. N. VI, 42. (R. collina Jacq., H. 558). Blomsterstilkene kirtlet-stivhaarede; Hybenet omvendt-ægformet, beklædt med enkelte Kirtelhaar, mindre læderagtigt og tidligere modent; Bægerfligene længere vedblivende (Nærmer sig R. tomentosa).

Ved Gjærder og i Kratskove alm. udbredt (α og β), især meget hyppig paa Bornholm. ** sjeldnere: *Sj.* Helsingør (11), Sandbjerg! *F.* Ollerup, Lyø (12), ***Bornh.*** v. Bodilsker (20); *J.* i Hedeegnene. *** paa Bakker, ikke alm., f. Ex. ***F.*** Ollerup (12), Vildsund i Thy (Dr.).

β, Frugterne kjødfulde eller melede, tidligere modne. Stængelens og Grenenes Torne typisk rette (undt. hos No. 665).

665. **R. coriifolia** [Fr. fl. hall. p. 85] (Stivbladet R.) H. 557; Fr. nov. p. 147; H. N. VI, 43.

Tornene stærke, seglkrummede, *Smaabladene* ægformede, enkelt saugtakkede med udstaaende Takker, læderagtige, rynkede, paa Underfladen (eller begge Flader) og Bladstilkene haarede; *Blomsterstilkene* meget korte, glatte; *Hybenet* næsten kugleformet, kjødfuldt, glat, med vedblivende, tilsidst oprette *Bægerflige.*

Kr. mørk-ros. 6—7. (fr. 8—9). ♄.

Paa Marker og ved Gjærder, sjelden: *J.* Frederikshavns Kirkegaard (Drej. herb.); *Sj.* Kjøbenhavns Ladegaard ved Vandmøllen (9), Amager? (8). ⚹

Anm. Denne Art er nærmest beslægtet med R. mollissima, men deler de fleste Characterer med R. canina (dumetorum).

666. **R. tomentosa** [Sm. fl. brit. 2, 539] (Filthaaret R.) Koch Syn. II, 253; H. N. IX, 46; R. mollissima α, Drej. n. 515.

Tornene stærke, rette eller noget krummede; *Smaabladene* elliptiske, skarpt og dobbelt saugtakkede, med udstaaende Takker, paa begge Flader tiltrykt-duunhaarede; *Blomsterstilkene* rette, kirtlet-stivhaarede, *Hybenet* rundagtig-aflangt, kjødfuldt-læderagtigt, med blaa Dug som let afgnides og let affaldende Kirtelhaar; *Bægerfligene* udstaaende, temmelig snart affaldende; *Kronbladene* i Randen glatte.

Bld. graagrønne. Kr. mørk ros. 6—7. (fr. 9). ♄.

β, alba (R. alba H. 558; F. D. 1215; R. canina — alba Lge. Haandb. 1 Udg. S. 300). Kronbladene hvide.

I Hegn og Kratskove, ikke sjelden i de frugtbarere Egne af Landet. *β, F.* Hofmansgave (4), Juelsberg (H.), Sørup (12); *J.* Ørebro i Hanherred (16).

Anm. Nærmest beslægtet med R. canina (collina), men deler de fleste Characterer med R. mollissima.

667. **R. mollissima** [Willd. prodr. fl. Berol. n. 1237] (Hyben-R.) Fr. S. Veg. I, 174; H. N. VII, 42; R. villosa Linn. fl. Suec. & herb. (ex C. Hartm.), H. 555; R. mollissima *β* (R. mollis Sm.) Drej. n. 515; R. ciliatopetala Koch l. c.

Tornene rette; *Smaabladene* elliptisk-ovale eller omvendt-ægformede, dobbelt saugtakkede, tykke, paa begge Flader stærkt haarede, med ophøiede Nerver paa Underfladen; *Blomsterstilkene* rette, kirtlet-stivhaarede; *Hybenet* næsten kugleformet, med stive Kirtelhaar, melet; *Bægerfligene* vedblivende, tilsidst sammenstødende; *Kronbladene* glatte eller „kirtlet-randhaarede".

Bld. graagtige, Kr. mørk-ros. 6—7. Fr. (8—9) høirøde, glindsende. ♄.

β, nemoralis! Bladene mere grønne og mindre haarede, Blomsterne enlige, Hybenet glat (Ligner R. cinnamomea).

γ, arenaria! Bladene meget smaae, Hybenet glat, ved Grunden afsmalnet, mindre end hos Hovedarten.

I Kratskove og ved Gjærder, ikke sjelden, hyppigst i de magrere Egne af Landet. *β*, i Skove: ***Bornh.*** Echodalen (20), Allinge! *γ,* Jædderen v. Kjøge (9).

Anm. Koch o. fl. Forff. angive Kronbladene som kirtlet-randhaarede, men hos os forekommer den oftest, om ikke altid, uden Randhaar.

668. **R. pomifera** [Herm. Ros. p. 16] (Spansk Hyben.) Fr. nov. p. 150; Koch l. c.; Drej. n. 516; H. N. IX, 47; R. villosa pomifera H. 555.

Smaabladene oval-lancetformede, tynde og bløde; *Hybenet* beklædt med tykke Kirtelhaar; *Kronbladene* kirtlet-randhaarede; *Frugterne* meget store, melet-kjødfulde, paa nikkende *Blomsterstilke*; forøvrigt som foreg., men i alle Dele større.

Fr. mørkrøde, Bld. blaagrønne, klæbe ved Tørringen fast til Papiret. 6—7. (fr. 8—9). ♄.

Ved Gjærder og omkring Byer, funden i alle Provindser, men sparsommere end foreg. og paa mange Steder forvildet fra Haver, hvor den ofte dyrkes paa Grund af de spiselige Frugter.

9. **Rubus. Klynger.**

a. Urteagtige, med ægformede Axelblade.

669. **R. chamæmorus** L. (Multebær). H. 565; Drej. n. 517; F. D. 1; Whe. & N. Es. Rubi germ. t. 49.

Rodstokken krybende; *Stænglerne* (saavel de blomstrende som blomsterløse) oprette, 2—3-bladede; *Bladene* nyreformede, 5-lappede, med dobbelt-saugtakkede Lapper; *Axelbladene* tilvoxne til Stængelen; *Blomsterne* enlige og endestillede, tvebo; *Bægerbladene* under Blomstringen tiltrykte; *Kronbladene* rundagtige eller omvendt-ægformede.

3—8" høi. Kr. hvide, Fr. brandgule. 6. ♃.

I Tørvmoser, sjelden i Danmark og kun funden i det nordl. *Jyll.* (store Hammelmose i Vendsyssel, lille Vildmose, Tørsløv H.) og i *Nordsjælland*: Helsingør ved Ladegaarden (21), mellem Ørsholt og Gurre, paa Tuerne ved Gurre Sø (11).

670. **R. saxatilis** L. (Fruebær.) H. 564; Drej. n. 518; F. D. 134; Whe & N. E. l. c. t. 9.

De *blomsterbærende Stængler* oprette, de *blomsterløse* nedliggende eller krybende; *Bladene* 3-koblede, med rudeformetægformede, grovt og dobbelt saugtakkede *Smaablade; Blomsterne* 3—5 samlede i en kortstilket Halvskjærm; *Bægerbladene* under Blomstringen tilbagerullede; *Kronbladene* oprette, linie-spadeformede.

Kr. hvide, meget mindre end hos foreg., Bær høirøde, sure. 6—7. ♃.

I Skove, funden i alle Provindser, men sporadisk.

b. Buskagtige, med linie-lancetformede Axelblade.

aa. Idæi. Stænglerne oprette, Bladene paa Aarsskuddene uligefinnede, Frugtsamlingen løsnes ved Modenheden fra Frugtbunden.

671. **R. idæus** L. (Hindbær.) H. 560; Drej. n. 519; F. D. 788; Whe & N. Es. l. c. t. 47.

Stængelen trind, beklædt med talrige Naalebørster; *Bladene paa Aarsskuddene* alm. med 5, *paa de blomsterbærende Stængler* med 3, paa Underfladen sølvgraa-filtede, *Smaablade; Blomster-*

stilkene 2—3-blomstrede, i Bladhjørnerne eller halvskjærmformet samlede i Spidsen af Grenene; *Kronbladene* omvendt-ægformede, omtrent halvt saa lange som de ægformede, langt tilspidsede *Bægerblade.*

Stgl. overtrukken med en blaagraa Dug; Kr. hvide, Bær røde (ell. gule). 6.

β, microphyllus Wallr. Bladene meget smaae, de nedre 3-koblede, de øvre haandfligede.

I Skove og Krat meget alm., dyrkes i Haver (med større Frugter). *β, Sj.* Holmegaardsmosen ved Broxø!

bb. Fruticosi. Bladene (typisk) fingrede, Frugtsamlingen fastvoxet til Frugtbunden).*

α. Genuini. Aarsskuddene næsten oprette eller i Spidsen svagt bøiede, glatte, ikke duggede; Bladene paa begge Flader grønne; Blomsterstanden alm. enkelt; Bægerbladene paa Ryggen grønne, i Randen og paa Inderfladen hvidfiltede, langt tilspidsede.

672. **R. suberectus** [Anders. Trans. linn. soc. XI p. 218 t. 16] (Opret K.) H. 563; Arrh. monogr. Rub. p. 19; F. D. 1992; H. N. VI, 44.

Aarsskuddene oprette, i Spidsen lidet bøiede, forneden trinde, foroven svagt kantede, med faae, svage og rette Torne; *Bladene* tynde, tæt- og alm. enkelt-saugtakkede, med udstaaende Takker, 5—7-koblede, *paa de blomsterbærende Stængler* 3—5-koblede, de nedre Smaablade næsten siddende; *Blomsterstanden* halvskjærmformet, faablomstret; *Kronbladene* omvendt-ægformede.

---

*) Ved Undersøgelsen af denne Afdeling, hvis Arter fremtræde i saa stor Mangfoldighed, bør man lægge Mærke saavel til Aarsskuddene (de blomsterløse Stængler) som de blomstrende Stængler og Grene, da disse saavel i Gjennemsnit som i Henseende til Torne og Blade ere indbyrdes meget afvigende. De Dele af Planten, som afgive de mindst foranderlige Kjendetegn ere Stængelens Gjennemsnit, Tornene, Blomsterstanden, Bægerbladene og de modne Frugter. Ved enhver Art har jeg søgt at angive det typiske Forhold uden at tage Hensyn til de tilfældigt afvigende, især de i Skygge forekommende Former, som ofte ere saa forskjellige fra Hovedarten, at de blive ukjendelige eller idetmindste vanskelige at henføre til en bestemt Art (Skyggeformerne have alm. tyndere og mere grønne Blade).

Kr. hvide eller blegrøde, Fr. mørkrøde, glindsende, ofte feilslaaende. 6—7.

β, fissus (R. fissus Lindl., Bab. man. 3 ed. p. 93!) Aarsskuddene mindre oprette, med talrigere Torne; Bladene paa Blomsterstænglerne 3-koblede, med kileformede, forneden heelrandede, foroven dybt saugtakkede Smaablade.

I Krat, ved Gjærder og paa udyrkede Marker, hyppig i Landets magre Egne, hvor den ofte er den eneste forekommende Art, især paa Halvøen og i Nordsjælland. *β*, i Skove ved Rands pr. Fredericia!

673. **R. plicatus** [Whe. & N. E. l. c. p. 15, t. 1] (Brombær.) F. D. ined. 2589; R. fruticosus L. Fl. Suec., Arrh. p. 23; Drej. n. 520; H. N. V, 51. (R. nitidus Whe. t. 4 hører til samme Art).

Aarsskuddene oprette, i Spidsen bøiede, 5-kantede, med stærke, fjerne, paa Midten af Stængelen skjævt nedbøiede, foroven og paa de blomsterbærende Stængler seglkrummede *Torne; Bladene* 5-koblede, foldet-rynkede, næsten læderagtige, glindsende, paa Overfladen næsten glatte, paa Underfladen duunhaarede eller tiltrykt-silkehaarede, Endebladet hjerteformet, de øvrige ægformede, tilspidsede, de 2 nedre kortstilkede, alle dobbelt saugtakkede, alm. med udstaaende Tænder; *Blomsterstænglernes Blade* 3—5-koblede, med ægformet-elliptiske Smaablade; *Blomsterstanden* halvskjærmformet; *Bægerbladene* imod Frugtmodningen tilbagebøiede; *Kronbladene* rundagtigt-ovale eller omvendt-ægformede.

Kr. hvide ell. lys-ros., Fr. sorte, glindsende, velsmagende, noget syrlige. 6—7.

β, fastigiatus (R. fastigiatus Whe. l. c. t. 2.) Aarsskuddene udstrakte; Smaabladstilkene forlængede; Smaabladene og Bægerbladene meget langt tilspidsede.

Ved Gjærder og i Udkanten af Skove, alm. paa ***Bornh.***, i ***Sjæll.*** og i den sydlige Deel af ***Halvøen***, sparsommere i ***Fyen*** og det nordl. ***Jyll.*** til Aarhuus. *β*, i Skove: ***Sj.*** Helsingør (27); ***J.*** Brøndsted! ***Sl.*** Gjærder ved Aabenraa!

Anm. R. fastigiatus Whe. er aabenbart en Form af R. plicatus, og ikke, som Sond. (fl. hamb. p. 272) antager, synonym med R. suberectus.

674. **R. affinis** [Whe. & N. E. l. c. p. 18, t. 3] (Skarptakket K.) Arrh. p. 25; H. N. VI, 45; R. plicatus ** adfinis Lge. Haandb. 1 Udg. p. 305.

Aarsskuddene mere bøiede, 5-kantede med furede Sider; *Smaabladene* elliptisk-ægformede, paa de blomsterbærende Grene sammenknebne, skarpt og ofte dobbelt saugtakkede, med opadrettede Takker; *Blomsterstanden* forlænget, klase- eller topformet; *Bægerbladene* mindre langt tilspidsede, imod Frugtmodningen udstaaende, forøvrigt som foreg.

Kronbld. hvide, Fr. sorte. 7—8.

I Kratskove og ved Gjærder, meget sjeldnere end foreg: *Sj.* Hjulebækshuset ved Helsingør (9); *J.* Brøndsted pr. Fredericia; *Sl.* Aabenraa!

Anm. Denne Art er nærmest beslægtet med R. plicatus, med hvilken jeg tidligere havde forenet den, men de fleste Forfattere erklære den for en selvstændig Art, og i flere Characterer staaer den nærved R. thyrsoideus, med hvilken den ogsaa i Fl. dan. er forvexlet: den danner saaledes et Overgangsled til den følgende Gruppe. De her fundne Expl. staae midt imellem den hos Whe. afbildede og de svenske Former, som ere betydeligt afvigende.

β, Discolores. Aarsskuddene udstrakte eller overhængende (med alm. stærke Torne), Bld. alm. graafiltede paa Underfladen (undt. Nr. 675), det nedre Par Smaablade stilkede; Blomsterstanden forlænget (Klase eller Top); Bægerbladene overalt graafiltede (typisk kort tilspidsede).

αα, Aarsskuddene glatte, 5-kantet furede.

675. **R. thyrsoideus** [Wimm. fl. v. Schles. p. 131] (Duskblomstret K.) Arrh. p. 28; H. N. III, 42; R. fruticosus Whe. t. 7; R. affinis Lbm. i F. D. 2539.

Aarsskuddene ved Grunden oprette, i Spidsen buekrummede, dybt furede, med 5 budte, fremstaaende Kanter, glatte, med stærke, fjerne, forskjelligtformede Torne; *Bladene* 5-koblede, med ægformet-elliptiske, ved Grunden sammenknebne, paa Overfladen glatte, paa Underfladen filtede Smaablade; *de blomsterbærende Grene* haarede; *Bladene* 3-koblede, med lancetformet-omvendt-ægformede Smaablade; *Blomsterstanden* forlænget, top- eller klaseformet; *Bægerbladene* imod Frugtmodningen nedbøiede; *Kronbladene* omvendt-ægformede.

Kr. hvide eller blegrøde. „Fr. sorte, glindsende, velsmagende" (Arrh.). 7—8.

Følgende Former adskilles:

α, candicans Bl. & Fgh. (R. fruticosus Whe.) Bladene paa Underfladen hvidfiltede, Endebladet æg-hjerteformet.

β, gracilis Godr. (*α*, oblongifolius Metsch i Linnæa 28, p. 125) Bladene paa Underfladen graagrønt-filtede, Endebladet ægformet, Klasen sammenkneben, næsten enkelt.

Ved Gjærder og Skovkanter, især i de sydlige Egne af Landet, ikke alm: ***Bornh.*** v. Allinge! Gudhjem, Randkleven (8), Nexø (11); ***Moen*** v. Liselund (Dr.); ***Sj.*** Gjorsløv Bøgeskov (9), *β*, Holbek (Dr.); ***Sl.*** Aabenraa!

Anm. Til denne Art henføres desuden *R. cordifolius* Whe. t. 5 og *R. rhamnifolius* Whe. t. 6, men disse ere ikke hidtil fundne i vor Flora.

ββ, Aarsskuddene haarede (ikke kirtlede), kantede, men ikke furede.

676. **R. vulgaris** [Whe. & N. E. l. c. p. 39 t. 14] (Skov-K.) Sond. fl. hamb. p. 275; Metsch i Linnæa 28 p. 144; R. fruticosus F. D. 1163; H. N. X, 53 (R. Sprengelii) og XIII, 60 (R. umbrosus).

Aarsskuddene budt 5-kantede, mere eller mindre haarede eller tilsidst næsten glatte; med næsten rette *Torne*, 5-koblede, paa begge Flader grønne, paa Overfladen næsten glatte, paa Underfladen blødt duunhaarede *Blade*; Smaabladene bredt ægformede, Endebladet kredsrundt-hjerteformet; *Blomsterstanden* klaseformet, næsten enkelt; *Bægerbladene* imod Frugtmodningen tilbagebøiede.

Kronbld. hvide eller blegrøde. „Fr. store, sorte, velsmagende". 6—7.

α, umbrosus Whe. & N. E. (Arrh. p. 31.) Metsch l. c. p. 145; R. discolor * umbrosus Fr., Lge. Haandb. 1 Udg. S. 308). Aarsskuddene med rette Torne, større og bredere, paa Underfladen grønne Smaablade.

β, carpinifolius Bl. & Fgh. (Sond. l. c. p. 276; R. carpinifolius Whe. t. 13) Tornene noget bøiede, Smaabladene smalt ægformede, tilspidsede, paa Underfladen stundom graafiltede, Blomsterne større.

Paa skyggefulde Steder, ikke alm. ***J.*** ved Brøndsted; ***Sl.*** Aabenraa, Flensborg!

Anm. 1. Denne Art har jeg tidligere betragtet som en Underart af R. discolor, fra hvilken den i Characterer vanskelig kan sondres, skjøndt den i Udseende er meget forskjellig fra samme. Foruden de nævnte Former henføres (af Metsch l. c.) hertil endnu *R. silvaticus* Whe. t. 15 og *R. villicaulis* Whe. t. 17, men disse har jeg ikke med Sikkerhed kunnet erkjende i vor Flora.

Anm. 2. R. macrophyllus Whe. t. 12 (og dens Underart *R. Schlechtendalii* Whe. t. 11) forekommer uden Tvivl i vor Flora, og maa eftersøges. Den danner et forbindende Led mellem R. vulgaris og Gruppen Corylifolii.

677. **R. discolor** [Whe. l. c. p. 49 t. 20] (Forskjellig-farvet K.) F. D. 2414; H. N. VIII, 48; R. vulgaris * discolor Arrh. p. 32; R. fruticosus Sm. (L. herb.?, non Fl. Suec.).

Aarsskuddene skarpt kantede, tiltrykt-silkehaarede eller svagt haarede, med stærke, rette eller lidet bøiede Torne; *Bladene* 5-koblede, læderagtige, med elliptisk-ægformede, tilspidsede, paa Underfladen grøn- eller hvidfiltede, *paa de blomsterbærende Grene* 3-koblede Smaablade; *Blomsterstanden* forlænget, med talrige krummede Torne; *Bægerbladene* efter Afblomstringen nedbøiede; *Kronbladene* omvendt-ægformede.

Stgl. alm. rødbrunn; Kr. blegrøde eller hvide, Fr. mørkviolette, søde, med smaae, talrige Smaafrugter. 7.

Forekommer hos os især under følgende 2 Former:

α, genuinus (R. discolor Whe.) De blomsterbærende Grene zigzagbøiede, svagt haarede, Bladene tætsiddende, med kortere Bladstilke, paa Underfladen graa- eller hvidfiltede, med finere Aarer.

β, pubescens Bl. & Fgh. (R. pubescens Whe. t. 16.) De blomsterbærende Grene tæt haarede, næsten rette, Bladene fjernere, med meget lange Bladstilke, paa Underfladen grønfiltede, med grovere Aarer.

Ved Gjærder og i Udkanten af Skove, bemærket i alle Provindser, men ikke i alle Egne lige hyppig; meest udbredt i det sydøstl. Jyll. Formen *β*, er hos os hyppigere end *α*.

678. **R. vestitus** [Whe. l. c. p. 90, t. 33] (Rundbladet K.) R. discolor Drej. n. 522 (ex part.); R. leucostachys *β*, vestitus Bab. Brit. Rub. p. 15.

Aarsskuddene budtkantede, tæt haarede af udstaaende Haar; *Tornene* stærke, rette; *Bladene* 5-koblede, læderagtige, meget faste, paa Underfladen sølvglindsende af en tæt hvid eller guulgrøn Filt, *Smaabladene* næsten kredsrunde, pludseligt, men kort-tilspidsede, skarptandede og noget bølgede i Randen; *Blomsterstanden* forlænget, udbredt og rigblomstret, med lange og spidse, næsten rette Torne, *Bægerbladene* efter Afblomstringen nedhængende; *Kronblade* som hos foreg.

Stærk og anseelig Væxt, Kr. og Støvtraade mørk ros. (hvidblomstret har jeg aldrig fundet den hos os). Fr. sortviolette, sødagtige, med smaae og talrige Smaafrugter. 7—8.

β, *viridis!* Bladene paa begge Flader grønne, med langstilkede Smaablade, Tornene meget lange, rette; Blomsterstanden faablomstret, bladet indtil Spidsen.

Ved Gjærder. En af de hyppigste Rubus-Arter paa **Halvoens** Østkyst, i det sydl. **Fyen** og især paa **Thorseng**, **Langel.** og **Loll.! Falster** ved Gaabense! **Sj.** Pedersborg ved Sorø! **Moen!** *β*, i Skove ved Dyrehavegaard pr. Kolding! Lindeskoven ved Nykjøbing p. F. (14). *)

γγ, Aarsskuddene beklædte med talrige Haar, Kirtler og Naalebørster.

679. **R. Radula** [Whe. l. c. p. 100 t. 39] (Børstehaaret K.) F. D. 2413; H. N. VIII, 47; R. vulgaris * Radula Arrh. p. 34; R. hirtus Drej. n. 525 (ex loc., non W. K.).

Aarsskuddene skarpt kantede, med flade, stribede Sider, faac, men stærke og rette Torne; *Bladene* 5-koblede, *Smaabladene* tilspidsede, tæt og dobbelt tandet-saugtakkede, paa Underfladen graafiltede, Endebladet æg-hjerteformet, de øvrige ægformet-elliptiske; *Bladstilkene* og *Nerverne* paa Underfladen tæt beklædte med krumme Torne; *de blomsterbærende Grene* kantede, tæt kirtlet-haarede, med lange, rette Torne, som blive hyppigere op imod Spidsen, *Blomsterstanden* rigblomstret, forlænget, undertiden pyramideformet; *Blomsterstilkene* og de efter Afblomstringen nedbøiede *Bægerblade* beklædte med en tæt Filt og talrige Kirtelhaar; *Kronbladene* omvendt-ægformede.

Stærk og kraftig Væxt, let kjendelig fra de foreg. ved den rige Beklædning med Børster og Kirtelhaar, hvis øvre Deel tidligt affalder, medens den nedre Deel er vedblivende og gjør Stængelen ru

at føle paa; Kr. hvide, sjeldnere blegrøde; Fr. sorte, glindsende, søde med talrige Smaafrugter. 7—8.

β, *Köhleri* (R. Köhleri Whe. t. 25.) Aarsskuddene svagt kantede; Bladstilkene og Blomstergrenene beklædte med talrigere Torne og Kirtler, Blomsterstanden indtil Spidsen bladbærende.

Ved Gjærder og i Randen af Skove meget alm. i Danmark. β, Gjærder ved Aabenraa!

Anm. Til denne Art høre *R. rudis, R. Reichenbachii* o. fl. af de hos Whe. l. c. afbildede og beskrevne Arter, hvilke jeg ikke engang som Former formaaer at adskille ved bestemte Kjendetegn.

γ, *Divergentes.* Aarsskuddene svagt kantede eller n. trinde, haarede, uden Dug eller Kirtler; Bladene 3—5-koblede, eens paa begge Arter Stængler, de nedre Smaablade kortstilkede eller stilkløse; Blomsterstandens Grene udspilede; Bægerbladene langt tilspidsede.

680. **R. Sprengelii** [Whe. l. c. p. 33, t. 10] (Rødblomstret K.); H. 563; F. D. 1697 (Bladene t. 1696); R. Borreri Bell-Salt. (Bab. Brit. Rub. p. 16).

Aarsskuddene nedliggende og mangegrenede, budtkantede, med talrige, seglkrummede Torne; *Bladene* skarpt-saugtakkede, paa begge Flader grønne og haarede, *Nerverne* paa Underfladen stærkt fremtrædende, alm. 3-koblede, med ægformet, tilspidset *Endeblad* og skjævt-ægformede, 2-lappede *Sideblade*, sjeldnere 5-koblede med de nedre Smaablade elliptiske og Bladstilkene af de 2 nedre Smaablade paa hver Side sammenxoxne; *Bladene paa de blomsterbærende Stængler* 3-koblede med rudeformet-elliptiske Smaablade; *Blomsterstanden* halvskjærmformet, med faablomstrede *Grene*, faae og svage Torne; *Bægerbladene* efter Afblomstringen udstaaende; *Kronbladene* omvendt-ægformede.

Let kjendelig fra alle andre Arter ved Torne, Bladform og Blomsterstand. Kr. smukt og mørkt ros. Fr. sorte, glindsende. 7—8.

I Skove, sjelden paa Øerne: *Sj.* Hjortenæs Skov ved Sorø! *Falst.*: Hanenov Skov (14); *F.* Hverringe (H.); *Sl.* Ostenfeld pr. Husum (Didr.!), Aabenraa! Huusby i Angel (28), Holtenau! og sandsynligviis flere Steder paa Østkysten. *)

* 681. **R. Arrhenii** [Lge. Haandb. 1 Udg. S. 309 under R. Sprengelii].

Aarsskuddene trinde, med færre og svagere Torne; Bladene paa begge Arter af Stængler 5-koblede; Smaabladene

tilspidsede, tæt og skarpt saugtakkede, Endebladet ægformet, de øvrige elliptiske (det nedre Par meget kortstilkede), Bladstilken og de paa Underfladen stærkt ophøiede, guulagtige Nerver haarede, forøvrigt næsten glatte; Blomsterne i Top med rigtblomstrede Grene; Kronbladene smaae, guulhvide, forøvrigt som foreg. (Frugterne ubekjendte).

I Marieskoven ved Flensborg (Aug. 1846)! Uagtet jeg kun har fundet den paa dette ene Sted, kan jeg dog ved gjentagen Undersøgelse ikke andet end antage den for forskjellig fra R. Sprengelii, men anbefaler den forøvrigt til nærmere Undersøgelse. Med ingen anden af de her forekommende Arter kan den forvexles; kun *R. scaber* Whe. t. 32 har endeel Lighed med den, men denne Art afviger ved en tæt Beklædning af Kirtler paa Stænglerne, 3-koblede Blade paa de blomsterbærende Stængler o. s. v. ⊛

δ, *Glandulosi.* Aarsskuddene trinde, nedliggende, ofte rodslaaende, tæt beklædte med Kirtelhaar og smaae Torne; Blomsterstandens Grene udspilede; Bægerbladene langt tilspidsede, med talrige Børster og Kirtelhaar; Frugterne glindsende, sorte (ikke duggede).

682. **R. hirtus** [Waldst. & Kit. pl. rar. Hung. II, p. 150, t. 114] (Stivhaaret K.) H. II, 192; F. D. 2053! (ikke Drej.); Whe. t. 43.

Aarsskuddene stilkede, forneden trinde, foroven svagt-kantede, tæt beklædte med forskjelligtformede Torne, Naalebørster, Haar og Kirtler; *Bladene* 3—5-koblede, paa Overfladen svagt-, paa Underfladen tæt-haarede, graagrønne, med ægformet-elliptiske, langt, men ikke pludseligt tilspidsede *Smaablade; de blomsterbærende Grene* beklædte som Aarsskuddene, men med længere og stærkere Torne; *Blomsterstanden* forlænget, alm. bladet indtil Spidsen (*R. foliosus Whe.* t. 28), med udstaaende *Blomsterstilke; Bægerbladene* grønne med hvid Rand, efter Afblomstringen udstaaende eller tilbagebøiede; *Kronbladene* smaae, omvendt-ægformede.

Kr. hvide. „Fr. sorte, glindsende, med talrige Smaafrugter.“ 7.

I Skove, sjelden, og hidtil kun funden i de sydlige Dele af *Halvøen*: Skamlingsbanken! Jels Skove (28). ⊛

Anm. Til denne Art henhøre endnu *R. Menkei* Whe. t. 22, *R. apiculatus* Whe. t. 24 og *R. Hystrix* Whe. t. 41, hvilke Former dog ikke ere fundne hos os.

683. **R. glandulosus** [Bell. app. fl. ped. 24] (Kirtelhaaret K.) H. 562; Arrh. p. 40; F. D. 1696 (undt. Bld.); H. N. V, 52.

Aarsskuddene overalt trinde, tæt beklædte af Naalebørster, Kirtelhaar og meget svage Torne; *Bladene* 3-koblede, paa begge Flader grønne, glindsende af tiltrykte Haar, med ægformet-ovale, pludseligt og langt tilspidsede, fiint saugtakkede *Smaablade; Bladene paa de blomsterbærende Grene* 3-koblede, med omvendt-ægformede, grovt saugtakkede, budte eller kort tilspidsede Smaablade (de øverste under Blomsterne alm. enkelte, æg-hjerteformede), *Blomsterstanden* kort, halvskjærmformet, med udstaaende *Grene* og *Blomsterstilke; Bægerbladene* grønne med en hvid Rand, efter Afblomstringen tiltrykte; *Kronbladene* smale, spadeformede.

Kr. hvide, Fr. sorte, glindsende, velsmagende. (Bladene har jeg stedse fundet 3-koblede; i det sydlige Europa forekommer den ogsaa med 5-koblede Bld.). 7—8.

α, *genuinus* Gren. & Godr. fl. Fr. p. 542, (R. Bellardi Whe. t. 44.) Bld. mørkgrønne, læderagtige, Stgl. bruun.

β, *umbrosus* Godr., (R. Güntheri Whe. t. 21?) Bld. tynde, tilligemed Stgl. lysgrønne; den blomsterbærende Stængels Bld. med tilspidset-ægformede Smaabl., Blomsterstanden mere forlænget.

I Skove (*α*, paa solaabne Pladser, *β*, i Skygge), kun funden paa Halvøen: *J.* Mindstrup! Veile! Kolding (28); *Sl.* hyppigere, f. Ex. Jels (12), Flensborg! Schnellmarker Skov ved Eckernførde (16). ⚹.

684. **R. serpens** [Gren. & Godr. fl. Fr. p. 538] (Krybende K.) R. cæsius *ε*, hispidus Whe. t. 46.

Aarsskuddene ved Grunden trinde, foroven budt-kantede, blaaduggede, beklædte med talrige Kirtelhaar og større eller mindre, alm. rette Torne; *Bladene* 3-koblede eller 5-koblede med Bladstilkene af de 2 nedre Smaablade paa hver Side sammenvoxne, *Smaabladene* rynkede, paa begge Flader grønne, paa Overfladen grønne, næsten glatte, paa Underfladen graagrønne, duunhaaret-filtede, skarpt og dobbelt saugtakkede;

Blomsterstanden forlænget, 2—3-dobbelt sammensat, med halvskjærmformede Grene og talrigere og stærkere, ofte krumme Torne; *Bægerbladene* paa begge Sider graafiltede, efter Afblomstringen tiltrykte; *Kronbladene* omvendt-ægformede.

Ved Gjærder, sjelden: *J.* Kolding (28); *F.* Ollerup!

De Expl. jeg har seet herfra, have alle en stærkt blaadugget Stængel, hvilket ikke er Tilfældet med den fra Frankrig af Godr. beskrevne Art. Da den danske Form forøvrigt stemmer temmelig overeens med Beskr. (l. c.) og den citerede Fig. hos Whe, har jeg henført den hertil; i Beklædningen staaer den imellem R. Radula og glandulosus, i Habitus ligner den R. dumetorum, Bladene minde om R. cæsius, men fra enhver af disse Arter er den saa afvigende at den ikke kan indordnes under nogen af dem. Frugterne ere mig ubekjendte: de beskrives sorte, glindsende (Godr.).

ε. Corylifolii. Aarsskuddene fremliggende eller udstrakte, trinde eller svagt kantede, (uden Kirtler og oftest uden Haar, undertiden duggede); det nedre Par Smaablade stilkløse; Bægerbladene hvidfiltede, alm. kort tilspidsede.

* 685. **R. Wahlbergii** [Arrh. l. c. p. 43] H. N. IX, 49; R. latifolius Bab.! R. corylifolius *β*, intermedius Wahlb.

Aarsskuddene nedbøiede, budtkantede, glatte, med forskjelligtformede, større og mindre, ofte stærke, Torne; *Bladene* 5-koblede, Endebladet hjerteformet, de øvrige Smaablade ægformede, dybt og dobbelt tandet-saugtakkede, paa begge Flader grønne eller paa Underfladen hvidfiltede; *de blomsterbærende Grene* duunhaarede med stærke og talrige, oftest krumme Torne, store 3-koblede *Blade* med rudeformet-ægformede, grovt-tandede Smaablade; *Blomsterstanden* en rigtblomstret Top, sammensat af korte halvskjærmblomstrede Grene, de nedre Grene fjerne, i Bladhjørnerne; *Bægerbladene* kort tilspidsede, udstaaende fra den modne Frugt; *Kronbladene* rynkede, kredsrundt-ovale, smalere nedentil.

Kr. blegt ros. ell. hvide, større end hos følg. „Griflerne grønne,“ Fr. mørkblaae, sure. 7—8.

Ved Gjærder: *Sj.* Kongens Møller! Helsingør (Dr.); Hellebæk (9); *Falst.* Gaabense! *F.* Svendborg! Staagerup (12); *J.* Nebbegaard! og sandsynligviis ogsaa i de øvrige Provindser.

686. **R. corylifolius** [Sm. fl. brit. 2, p. 542] (Hassel-

bladet K.) Drej. n. 524; F. D. 2538; Engl. Bot. 827; H. N. IX, 50.

Aarsskuddene bueformigt nedbøiede, budtkantede eller næsten trinde, glatte eller svagt haarede, med ensformede, smaae og rette Torne; *Bladene* 5-koblede, læderagtige, Smaabladene i Randen bølgede, paa Overfladen grønne, svagt haarede, paa Underfladen lysgrønne, tæt duunhaarede, Endebladet bredt-hjerteformet, de øvrige ægformede; *de blomsterbærende Grene* furede, duunhaarede, med smaae, næsten rette Torne; *Blomsterstanden* halvskjærmformet; *Bæger-* og *Kronblade* som hos foreg.

Stgl. paa aabne Steder mørkrød; Bld. ofte meget store, β, *grandifolia* nob. (H. N. VII, 48), Smaabld. ligne Hasselblade; Kr. hvide; Griflerne grønne; Fr. store, mørkviolette, saftfulde, men af vandet Smag. 7.

α, *genuinus!* (R. corylifolius Arrh. p. 16.) Aarsskuddene budtkantede, ikke duggede, Kronbladene bredt omvendt-ægformede.

β, *pruinosus* (R. pruinosus Arrh. p. 15; H. N. VII, 47.) Aarsskuddene trinde, beklædte med en blaagraa Dug; Bladene 5—7-koblede; Kronbladene kredsrundt-ovale, bredere nedentil.

γ, *appendiculatus!* Blomsterstandens Grene forlængede, udspærrede, 1—3-blomstrede; Bægerbladene i Spidsen bladagtigt forlængede.

I Skove og Krat, ved Gjærder, en af de almindeligste Arter i Danmark, især paa Halvøens Østkyst. β, paa solaabne Steder ikke sjelden. γ, *Sj.* Brede (27); *J.* Støvringgaard Skov ved Randers! Lindholmsklipperne paa *Bornh.* (20).

* 687. **R. dumetorum** [Whe. & N. E. l. c. p. 111, tab. 45 A] (Lund-K.) Metsch l. c. 111 (tildeels); R. nemorosus Hayne Arzn. 3, t. 10?, H. 561; Arrh. p. 45 (ikke Sond.); H. N. VI, 47.

Aarsskuddene nedliggende, trinde eller svagtkantede, alm. blaaduggede, med svage, ensformede, rette Torne; *Bladene* mindre læderagtige end hos foreg., 3—5-koblede, Endebladet ægformet, ved Grunden sammenknebet; *Blomsterstanden* faablomstret, halvskjærmformet; *Bægerbladene* tiltrykte til den modne Frugt; *Kronbladene* omvendt-ægformede, forøvrigt som foreg.

Adskilles fra foreg. ved de langstrakte, aldeles nedliggende Stængler, de tyndere Bld. med mindre og anderledes formede Smaablade. Kr. hvide eller blegrøde; „Griflerne blegrøde;“ Fr. sorte, syrlige med store, men faae Smaafrugter. 7—8.

α, glabratus Arrh. De blomsterbærende Grene og Bladenes Underflade svagt haarede.

β, tomentosus Arrh. (R. dumetorum *β*, tomentosus Whe. t. 45. A.) De blomsterbærende Grene duunhaarede, Bladene rynkede, paa Underfladen hvidfiltede.

I Skove og Krat, paa *Halvøen* alm., især i Aarhuus-Egnen! sjeldnere paa *Øerne*. *α*, synes at være den typiske og hyppigst forekommende Form. *β*, i Skove ved Haraldslund i Jyll.!

Anm. Gruppen Corylifolii er sikkert den vanskeligste af hele Slægten at bestemme, og det er i mange Tilfælde ikke let muligt at afgjøre, til hvilken af disse tre Arter en given Form hører. Da imidlertid enhver af dem har i sine typiske Former et eiendommeligt Habitus, har jeg her vedligeholdt Adskillelsen, uden dog at ville lægge særlig Vægt paa denne Sondring. Tvertimod er jeg snarere tilbøielig til, med Sonder (fl. hamb. p. 284), Areschoug (bot. Not. 1855 p. 31) o. Fl. at ansee R. Wahlbergii for en større og mere udviklet Form af R. corylifolius, men med ligesaa god Ret troer jeg da at man bør føre R. dumetorum ind under samme Art, da man ogsaa af denne kan paavise talrige Overgangsformer til R. corylifol. R. Wahlbergii danner, paa Grund af de stærkere Torne, den kantede Stængel, forlængede Blomsterstand og udstaaende Bægerblade, et Mellemled til R. vulgaris, derimod nærmer R. dumetorum ved de vidtkrybende Aarsskud, den halvskjærmformede Blomsterstand og tiltrykte Bægerblade sig til R. cæsius. R. pruinosus Arrh. er neppe nogen selvstændig Art; de for den angivne Kjendetegn har jeg ikke fundet constante, og navnlig er Stængelens Overtræk med blaa Dug en Egenskab som for en stor Deel afhænger af Voxestedet og kan forekomme hos alle de 3 Former af Gruppen Corylifolii.

ζ. *Caesii.* Stænglerne trinde, nedliggende, tilligemed Frugterne blaaduggede; Bægerbladene langt tildspidsede.

688. **R. cæsius** L. (Korbær-K.) H. 560; Drej. n. 523; Arrh, p. 50; Whe. t. 46; F. D. 1213.

Stænglerne glatte, blaaduggede, tæt beklædte med korte og svage, let affaldende Torne; *Bladene* 3-koblede, paa Underfladen graafiltede, *Smaabladene* skjævt-ægformede, grovt og dobbelt tandede, Endebladet alm. 3-lappet, Sidebladene 2-lappede; *Blomsterstanden* kort og faablomstret; *Bægerbladene* tiltrykte til den modne Frugt; *Kronbladene* ovale, i Spidsen indtrykte.

Kr. hvide, Fr. blaaduggede, af syrlig-vandagtig Smag. 6—7.

α, *umbrosus* Wallr. Stængelen svagt beklædt, Bld. paa Underfladen grønne.

β, *agrestis* Whe. t. 46 A. Stgl. tæt duunhaaret, Bld. læderagtige, paa Underfladen graafiltede.

γ, *aquaticus* Whe. t. 46 A. Bld. paa Overfladen glatte, paa Underfladen svagt haarede og grønne, Bægerbl. langt-tilspidsede, Kronbld. omvendt-ægformede med lang Negl.

δ, *pseudo-idæus* Whe. t. 46 B. (R. Idæus *β*, canescens Metsch l. c. p. 105.) Bld. finnede; Blst. sædvanligt ufrugtbare.

Alm. udbredt i Danmark: *α*, i Skove; *β*, paa Marker og ved Gjærder; *γ*, paa fugtige Steder: Støvringgaard i *Jyll.*! *δ*, ved Gjærder og i Krat: *Sj.* Vedbæk! *Falst.* Nykjøbing! *J.* Krybily (28) og Dyrehavegaard ved Kolding! *Sl.* Aabenraa!

10. Fragaria. Jordbær.

689. **F. vesca** L. (Almindelig J.) H. 566; Drej. n. 526; F. D. 2235.

Rodstokken udskyder *Ranker; Bladene* 3-koblede, med rudeformet-elliptiske, dybt saugtakkede Smaablade; *Blomsterstilkene* tiltrykt-haarede; *Bægeret* ved Frugtens Modenhed udstaaende eller tilbagebøiet.

Skaftet 6—8" høit, omtr. af Længde med Bld., Kr. hvide, Fr. høirøde (sjeldnere hvide), syrligt-krydrede. 5—6 (fr. 6—7.). ♃.

Alm. ved Gjærder, paa Bakker og i aabne Skove. Dyrkes i flere Afarter.

690. **F. collina** [Ehrh. Beitr. 7, p. 26] (Bakke-J.) H. 569; Drej. n. 527; F. D. 1389; H. N. VI, 49.

Bægeret ved Modenheden tiltrykt til den mørk-rosenrøde, søde *Frugt*, forøvrigt som foreg. 5—6. (fr. 6—7). ♃.

Paa Bakker og i høitliggende Skove, bemærket i alle danske Provindser, men sporadisk og ikke alm., hyppigst paa *Bornh.*

† 691. **F. elatior** [Ehrh. l. c. p. 23] (Spansk J.) H. 567; Drej. p. 183; H. N. VI, 48.

Blomsterstilkenes Haar udstaaende; *Bægeret* ved Modenheden

tilbagebøiet eller udstaaende, forøvrigt som foreg., men *Skaftet* længere end Bladene (½—1' høit), *Blomsterne* større. (Ofte feilslaaer det ene Kjøn, saa at den bliver tvebo. 5—6. (fr. 6—7). ♃.

Dyrkes alm. i Haver, og er derfra forvildet ved Gjærder og i Skove: ***Sj.*** Fredensborg, Frederiksborg (15), Ruderhegn! Kaningaarden (9), Jægersborg Allee! Søndermarken! Philosophgangen ved Sorø! ***Møen*** v. Liselund! alm. i det østl. ***Falst.*** (14); ***F.*** Hvidkilde! ***J.*** Jungetgaard i Salling (16), Haraldslund! ***Sl.*** Haderslev, Neuwerk ved Slesvig (16), Husum (F. Müll.).

Anm. Foruden de foreg. dyrkes i Haver: *F. virginiana* (engelsk J.), *F. grandiflora* (Ananas-J.) o. fl. Arter.

11. Potentilla. Potentil.

a. Bladene fingrede.

aa. Fragariastrum. Smaafrugterne ved Grunden haarede, Kronbladene hvide.

692. **P. Fragariastrum** [Ehrh. herb. 146] (Jordbæragtig P.) P. Fragaria Sm., H. 577; Drej. n. 530; H. N. XIV, 54; Fragaria sterilis L., F. D. 1579.

Rodstokken krybende, med rankeformede blomsterløse og oprette eller opstigende blomsterbærende Grene; *Bladene* 3-koblede, med omvendt-ægformede, fra Midten til Spidsen rund- eller saugtakkede Smaablade; *Blomsterne* parvise eller enlige i Spidsen af Grenene; *Frugtbunden* haaret, *Kronbladene* omvendt-hjerteformede, lidet længere end Bægeret.

Hele Pl. silkehaaret, Haarene paa Bld. tiltrykte, paa Bladstilke og Stgl. udstaaende. 5. ♃.

I Randen af Skove, paa Græsmarker, sporadisk og ikke alm.: ***Sj.*** Høirup paa Stevns (Balslev), Ny Tappernøie (9), Krat ved Nysø (Stampe); ***Møen*** v. Marienborg (9); ***Falst.*** Stubbekjøbing (25) o. fl. Steder i det østlige (14); ***Loll.*** Nakskov (9); ***F.*** Vindinge (E. C. Lange); ***Als*** v. Mintberg (20); ***Sl.*** Ballastbakken ved Flensborg (16); ***J.*** Kolding (28), Thyrsbæk (10), Haraldslund (Meyer), Ebeltoft (Kyll.) ☞

bb. Smaafrugterne glatte, Kronbladene gule.

α, Terminales. Blomsterne flere samlede i Spidsen af en qvast- eller halvskjærmformet Blomsterstand fra Spidsen af Stængelen eller Grenene.

αα, Blomsterstilkene sidestillede (udgaae fra Grunden af en midtstillet, ikke blomsterbærende Bladrosette).

693. **P. opaca** L. (Matbladet P.) H. 573; Drej. n. 535; H. N. I, 51; P. verna F. D. 1648.

De blomsterbærende Stængler nedliggende, tilsidst opstigende; hele Planten tæt- og langhaaret af udstaaende Haar; *Rodbladene* 5—7-koblede, med langstrakt-kileformede, næsten fra Grunden til Spidsen fliget-saugtakkede *Smaablade*; *Yderbægerets* Blade linieformet-ovale, kortere end de ægformede *Bægerblade.*

Stgl. alm. rødlige. Kronbld. mindre end hos de 2 følg. 5. ♃.

Paa Græsmarker, Diger, i Randen af Skove: *Sj.* i Egnen af Kjøbenhavn (f. Ex. Charlottenlund) og ved Roeskilde alm.! mellem Frederikssund og Havelse alm. (19), Slangerup, Nestved (H.). Fra de øvrige Provindser har jeg ikke seet Expl. ☞

694. **P. verna** L. (Vaar-P.) H. 573 (undt. Voxest.); Drej. n. 534; F. D. 2510; H. N. IV, 66.

De blomsterbærende Stængler opstigende eller nedliggende; *Bladene* 5—7-koblede; *Smaabladene* omvendt-ægformede eller kileformede, fra Midten til Spidsen dybt saugtakkede, med budte Takker, overalt beklædte med lange, rette Haar; *Yderbægerets* Blade ovale, omtrent af Længde med de ægformede *Bægerblade.*

Haarbeklædningen svagere end hos foreg., stærkere end hos følg., fra hvilken den desuden let adskilles ved Mangel af Stjernehaar. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. ♃.

Paa tørre Bakker, sjelden: *J.* Skovbakker ved Aalborg (Branth); *F.* Hindsholm ved Hals Gab (18); ***Møens*** Klint ved Dronningstolen o. fl. Steder! ***Bornh.*** Arnager, paa Østkysten alm. (20).

695. **P. cinerea** [Chaix i Vill. delph. 3, 567] Graafiltet P.) F. D. ined. 2592; P. incana Moench, H. N. III, 46.

Bladene 3—5-koblede, paa Underfladen tæt graafiltede af korte, stjerneformede Haar og tillige beklædte med længere, udstaaende Haar; *Smaabladene* fra ovenfor Midten til Spidsen (eller kun i Spidsen) saugtakkede; *Yderbægerets* Blade linieformet-ovale, kortere end de ægformede *Bægerblade;* forøvrigt som foreg., men blomstrer noget tidligere (5).

Frugterne var., saavel hos denne, som flere af de øvrige Arter, endog paa samme Pl., jævne eller rynkede. Kjendetegnene som hentes fra Smaafrugternes Beskaffenhed, ere derfor usikkre.

Paa tørre Bakker, sjelden: *Sj.* Veirhøi! ***Bornh.*** Lindholms-Klipperne i Røe Sogn (20). ☞

ββ, Blomsterstænglerne udgaae fra Midten af en Bladrosette.

696. **P. collina** [Wib. fl. Werth. p. 267] (Bakke-P.) Koch Syn. II, 238; Fr. S. Veg. Sc. p. 171; F. D. ined. 2591; P. sordida Fr. mant. 3, p. 43, H. N. VII, 49—50; P. Güntheri Pohl.

De blomsterbærende Stængler nedliggende eller opstigende, stærkt grenede, med eller uden sidestillede Bladrosetter ved Grunden; *Bladene* 5-koblede, paa Underfladen tiltrykt duunhaarede eller graafiltede; *Smaabladene* kileformede, omtrent fra Midten til Spidsen dybt saugtakkede, i Randen ikke tilbagerullede; *Blomsterstanden* qvastformet; *Yderbægerets* Blade linielancetformede, kortere end Bægerbladene.

Paa Bakker og tørre Græsmarker: ***Bornh.*** ved Hammershuus (20), Arnager (Hjorth). ⚑

Anm. Denne Art nærmer sig til foregaaende Afdeling, naar den, hvilket oftest er Tilfældet, er forsynet med blomsterløse Bladrosetter: men disse ere ikke, som hos *αα*, en Fortsættelse af Hovedaxen, men Begyndelse til nye Sideaxer.

697. **P. argentea** L. (Sølv-P.) H. 571; Drej. n. 536; F. D. 865; H. N. IV, 64.

De blomsterbærende Stængler oprette eller opstigende; *Bladene* 5-koblede, paa Underfladen (tilligemed Stængelen) hvidfiltede; *Smaabladene* kileformede, fra nedenfor Midten til Spidsen fjerfligede, i Randen tilbagerullede, *Blomsterstanden* qvastformet; *Yderbægerets* Blade budt-lancetformede, kortere end Bægerbladene.

Bld. alm. paa Overfladen mørkgrønne, tiltrykt-haarede, var. paa begge Flader graafiltede (P. arg. *γ*, impolita Lehm.; P. impolita Wahlenbg.). 6—8. ♃.

Paa tørre, sandige eller kalkholdige Marker og Bakker, ved Grøftevolde o. s. v. alm. Afarten sjeldnere, f. Ex. ***Sj.*** Sundbyøster p. Amager (27), ***J.*** Haraldslund!

† *P. recta* L. (H. 2, 194; F. D. 1820, H. N. XI, 46).

Rodstokken vedvarende, *Stængelen* 1—2′ høi, opret, langhaaret, *Bladene* 5—7-koblede, med omvendt-ægformede, næsten fra Grunden til Spidsen saugtakket-fligede Smaablade;

Blomsterne i en endestillet Qvast, *Bægerbladene* ægformede, tilspidsede, af Længde med eller lidet kortere end de linielancetformede Yderbægerblade, *Kronbladene* store, bleggule.

Angives fra Süderholz ved Husum (P. pilosa Willd.) F. Müll., formodenlig forvildet.

γγ, Enaarige Væxter uden Bladrosetter ved Grunden af Stængelen.

698. **P. norvegica** L. (Norsk P.) H. 574; Drej. n. 533; F. D. 171; H. N. III, 45.

Stængelen opret; *Bladene* 3-koblede (eller *Rodbladene* 2—3-parret-finnede); *Smaabladene* lancetformede eller omvendt-ægformede, næsten til Grunden dybt saugtakkede, langhaarede, med tiltrykte Haar; *Blomsterne* i en stærkt forgrenet Qvast; *Yderbægerets* Blade lancetformede, omtrent af Længde med de æg-lancetformede Bægerblade; *Kronbladene* omvendt-ægformede, kortere end Bægeret.

Pl. af grøn Farve, Stgl. langhaaret, med udstaaende Haar, noget ru. 6—7. ⊙ eller ⊙.

Ved sandige og grusede Søbredder, i fugtige Skove, sjelden og sporadisk: *Sj.* Frederiksborg Slotsgaard (12), i de udtørrede Søer mellem Hirschholm og Rudersdal (H.), Jonstrup Vang (20), en sumpig Eng ved Bernstorf (Schum.); *Bornh.* ved Veien mellem Ø. Larsker og Almindingen (20). !*

Anm. Rodbladene ere stundom, men sjeldent, 5-koblede eller finnede, men dette Forhold er, ifølge Lehm. (rev. Pot. p. 200) ikke normalt, men 'grunder sig paa Dyrkning eller Forekomst i frodig Jordbund.

β, Axilliflorœ. Blomsterne enlige i Bladhjørnerne.

αα, Blomsterne typisk 4-deelte.

699. **P. Tormentilla** [Scop. carn. 1 p. 360] (Opret P.) Drej. n. 531; Tormentilla erecta L., H. 578; F. D. 589.

Stænglerne grenede, oprette, opstigende eller udstrakte (ikke rodslaaende); *Stængelbladene* siddende eller kortstilkede, 3-koblede, *Rodbladene* langstilkede, 3—5-koblede, *Smaabladene* kileformede, fra Midten til Spidsen saugtakkede; *Axelbladene* 3—5-fligede; *Blomsterne* langstilkede; *Bægerbladene* efter Afblomstringen udstaaende, kortere end Yderbægerets Blade; Frugterne svagt rynkede.

Rodstokken tyk, indvendig rød. Stgl. og især Blomsterstilke meget fine, Rodbld. henvisnede ved Blomstringstiden. Var. meget i Henseende til Stængelens Retning, Bladene, Behaaringen (tiltrykt-silkehaaret ell. næsten glat) o. s. v., men er dog stedse vel adskilt fra følg. Tilfældigviis forekommer undertiden en 5-deelt Blomst mellem de øvrige. ♃.

Paa Enge, Lyngheder, i Skove o. s. v. alm. udbredt.

700. **P. procumbens** [Sibth. fl. oxon. 162] (Fremliggende P.) Tormentilla reptans L., H. 579; F. D. 1217 og 1819 (Potent. nemoralis Nestl.); H. N. II, 51.

Stænglerne grenede, udstrakte, ved Ledene ofte rodslaaende; *Stængelbladene* stilkede, 3—5-koblede; *Rodbladene* 5-koblede, langstilkede; *Smaabladene* omvendt-ægformede, fra Spidsen til nedenfor Midten dybt-saugtakkede; *Axelbladene* hele eller faatandede; *Bægerbladene* efter Afblomstringen indbøiede, kortere end eller af Længde med Yderbægerets Blade; *Frugterne* rynkede.

Var. med 5-deelte Blomster. Rodstokken tyndere, Bld. alm. mere silkehaarede end hos foreg. 7—8. ♃.

⪤ *P. procumbenti-reptans* [Lehm. rev. Pot. p. 206] (P. mixta Nolte i Rchb. f. g. exs. n. 1743.) Stænglerne meget grenede, rankeformigt udstrakte, ikke rodslaaende, Stængelbladene alm. 5-koblede; Blomsterne 4- og 5-deelte; Frugterne især foroven vortet-rynkede.

Ved Gjærder, paa Græsmarker og høie Enge, paa Østkysten af Halvøens sydlige Deel ikke sjelden: *J.* Nebbegaard! Kongsted! Mørkholt (12), Seest! og især i *Slesv.*; mod V. sparsommere: Rødding, Rosendal og Ostenfeld ved Husum (16). Paa Øerne sjelden: *F.* mellem Hvidkilde og Rødskebølle (12); *Loll.* ved Sundby (Koch); *Falst.* paa Skrænter ved Næsgaard! ⪤ *Sl.* ved Wittensee (16). *

Anm. P. mixta Nolte er i Udseende meget forskjellig fra P. procumbens og næsten mere lig P. reptans, men ved Udsæd i den botaniske Have af Frø taget fra det Noltiske Voxested: Einfelder Søen i Holsteen, ere Planter fremkomne aldeles overeensstemmende med P. procumbens. Der synes ikke at være nogen Tvivl om at det er en Bastardform af denne og følg., saaledes som Nolte og Lehm. antage, saameget mere som den kun yderst sjeldent bærer modent Frø.

ββ, Blomsterne 5-deelte.

701. **P. reptans** L. (Krybende P.) H. 574; Drej. n 532; F. D. 1164.

Stængelen rankeformet, rodslaaende, oftest ugrenet; alle *Bladene* langstilkede, 5- (sjeldnere 3- eller 7-) koblede; *Smaabladene* omvendt-ægformede, næsten til Grunden saugtakkede; *Blomsterne* langstilkede; Yderbægerets Blade lancetformede, længere end de ægformede, spidse *Bægerblade; Frugterne* fiint-punkterede.

Bld. paa Underfladen silkehaarede, paa Overfladen alm. næsten glatte. Kr. store. 6—8. ♃.

Paa Agre, ved Veie og Gjærder o. s. v., alm. udbredt.

b. *Anserina.* Alle Bladene fjersnitdeelte.

702. **P. anserina** L. (Gaase-P.) H. 569; Drej. n. 529; F. D. 544.

Stænglerne rankeformede, krybende; *Bladene* mellembrudt- og mangeparret-fjersnitdeelte; *Afsnittene* elliptiske, fra Grunden til Spidsen dybt saugtakkede eller næsten halvfinnede, paa Underfladen tæt silkehaarede, sølvglindsende; *Axelbladene* fligede; *Blomsterne* enlige fra Bladhjørnerne; *Yderbægerets* Blade lancetformede, ofte fligede, af Længde med eller kortere end de ægformede *Bægerblade.*

Bladenes Overflade var. graaagtigt silkehaaret eller sjeldnere næsten grøn. Rodens Grene har jeg stedse fundet i Spidsen opsvulmede. 5—7. ♃.

Alm. paa Græsmarker, ved Veie og Strandbredder.

12. Comarum. Kragefod.

703. **C. palustre** L. (Kjær-K.) H. 582; Drej. n. 528; F. D. 636.

Bladene uligefinnede med alm. 5 lancetformede, dybt saugtakkede *Smaablade; Axelbladene* tilvoxne til Bladstilken, ved Grunden kræmmerhuusformigt omgivende Stængelen; *Kronbladene* omvendt-ægformede, tilspidsede, 3 Gange kortere end Bægerbladene.

Bld. paa Underfladen blaagrønne, glatte eller i yngre Tilstand duunhaarede. Kr. og Bæg. bruunrøde. (Bægerbld. ofte fligede). 6—7. ♃.

I Tørvmoser og dybe Kjær alm. udbredt.

13. Geum. Nellikerod.

704. **G. urbanum** L. (Feber-N.) H. 579; Drej. n. 537; F. D. 672.

Rodbladene lyreformet-fjersnitdeelte, med nedadtil aftagende Afsnit; *Stængelbladene* 3-fligede eller -snitdeelte, med spidse, grovt-tandede Flige; *Axelbladene* haandfligede; *Blomsterne* oprette; *Bægerbladene* under Blomstringen tilbagebøiede; *Kronbladene* rundagtige eller omvendt-ægformede, uden tydelig Negl, kortere end Bægerbladene; *Frugtbunden* siddende; *Frøhalen* 2-leddet: det øvre Led ved Grunden duunhaaret, omtr. 4 Gange kortere end det nedre.

½—2' høi. Kronbld. gule. 6—8. ♃.

Ved Gjærder, i Skove og Krat meget alm.

705. **G. intermedium** [Ehrh. Beitr. 6, 143] H. II, 195; Drej. n. 538; F. D. 1874; H. N. VI, 90.

Blomsterne nikkende; *Bægerbladene* under Blomstringen udstaaende; *Kronbladene* omvendt-ægformede, med kort Negl, omtrent af Længde med Bægerbladene; *Frøhalens* øvre Led ved Grunden langhaaret, forøvrigt som foreg., men Blomsterne større, Kronbld. rødgule, sjeldnere lysgule. 5—6. ♃.

I fugtige Skove og Krat, sporadisk: i *Sj.* ikke sjelden; *F.* Hunderup Skov ved Odense! Søbo (24), St. Jørgensgaard (12); *J.* Lundbykrat, Ødstedgaard (12); *Sl.* Angel, Neuwerk ved Slesvig (16); Lundsmark paa Als (20); *Loll.* Høibygaards Skov (5).

Anm. Denne Art danner et tydeligt Mellemled mellem foreg. og følg., men synes dog at være mere end en ved Krydsning frembragt Bastardform, da foreg. neppe er udsprungen naar følg. har afblomstret. Skjøndt den vel oftest forekommer i faae Expl., har jeg dog ogsaa fundet den i Mængde, f. Ex. i Krattet ved Aaen nedenfor Sorgenfri.

706. **G. rivale** L. (Eng-N.) H. 580; Drej. n. 539; F. D. 722.

Rodbladene lyreformet- og mellembrudt-fjersnitdeelte; *Stængelbladene* 3-fligede med grovt tandet-lappede, næsten budte Flige; *Axelbladene* tandet-fligede; *Blomsterne* nikkende; *Bægerbladene* opret-tiltrykte; *Kronbladene* omvendt-hjerteformede med lang Negl, af Længde med Bægerbladene; *Frugterne* befæstede til

en efter Afblomstringen forlænget *Frugtholder; Frøhalen* 2-leddet, det øvre Led langhaaret, over halvt saa langt som det nedre.

½—1' høi. 5—6. ♃. Kr. kjødfarvet, var. guul eller hvidagtig. Desuden forekommer hyppigt en Misdannelse med store, dybt-fligede Bægerbld. og topskydende Blomster (G. riv. hybridum H. 581).

Paa Enge og i fugtige Kratskove alm. udbredt.

13de Klasse. Polyandria (Mangehannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

A. Kronen 4-bladet. ♃ eller ⊙.

a. Bægeret 2-bladet. (1—3. N. F. Papaveraceæ).

1. **Papáver** L. Kapselen ufuldstændigt mangerummet, opspringende ved Huller under det siddende, mangestraalede, vedblivende Ar. (Enaarige Væxter med hvid Mælkesaft).

2. **Glaúcium** Tournef. Kapselen skulpeformet, ved en svampagtig Frøstol deelt i 2 Rum paalangs, opspringende ved Klapper fra oven; Arret 2-lappet, 3-kantet-piilformet. (Toaarig Urt med guul Mælkesaft).

3. **Chelidónium** L. Kapselen skulpeformet, 1-rummet, opspringende fra neden med 2 Klapper paalangs; 1 Griffel, 2-lappet Ar. (Vedvarende Urt med guul Mælkesaft).

b. Bægeret 4-bladet.

4. **Actǽa** L. Frugten et 1-rummet Bær med Frøene i 2 Rader paa en vægstillet Frøstol. (Vedvarende Urt. N. F. Ranunculaceæ, d.).

B. Kronen 5-bladet. ♄.

5. **Tília** L. Bægerbladene 5, ligestore, i Knopleiet sideliggende; Frugtknuden 5-rummet, ved Modenheden 1-rummet, 1-frøet, uopspringende. (Træer med spredte Blade, Blomster i skjærmformet Qvast og den fælles Blomsterstilk i sin halve

Længde sammenvoxet med et aflangt Dækblad. N. F. Tiliaceæ).

6. **Heliánthemum** Tournef. Bægerbladene 5, uligestore (de 3 indre større), i Knopleiet foldede; Frugten en 3-klappet Kapsel. (Halvbusk med modsatte Blade. N. F. Cistineæ).

C. Kronen ∞-bladet. (Vandplanter med heelrandede Blade og 1-blomstrede Blomsterstilke. 7—8. N. F. Nymphæaceæ).

7. **Nymphǽa** L. Bægeret 4-bladet; Kronbladene uden Honninggjemmer; Frugtknuden ∞-rummet, ∞-frøet; Arret siddende, ∞-straalet; Frøene omgivne af en nætformet Frøhud.

8. **Nuphar** Sm. Bægeret 5-bladet, Kronbladene med Honninggruber paa Ryggen; Frøene uden Frøhud, forøvrigt som foreg.

Delphinium (13, 2).

2. *Orden. Di-Pentagynia (To-Femhunnede).*

A. Bægeret farvet; Frugterne Bællekapsler. (9—11. N. F. Ranunculaceæ, c.).

9. **Delphínium** L. Bægeret 5-bladet, uregelret, det øvre Bægerblad med Spore; Kronen 1—4-bladet, de 1—2 øvre Kronblade med Spore; Bællekapslerne 1—3.

Anm. De i vor Flora forekommende Arter af denne Slægt have kun 1 Kronblad (med Spore) og alm. 1 Frugtknude.

10. **Aconítum** L. Bægeret 5-bladet, uregelret, det øvre Bægerblad (Hjelmen) hætteformet, Kronbladene 2, S-formede, med lang Negl; Bællekapslerne alm. 3.

11. **Aquilégia** L. Bægeret 5-bladet, regelret; Kronbladene 5, kræmmerhuusformede, med sneglehuusformet, indadrullet Spore; Bællekapslerne 5.

Helleborus (13, 3).

B. Bægeret grønt, Frugten en Kapsel.

Hypericum. Støvdragerne i 3 Bundter (18, 1).
Reseda (11, 3).

3. Orden. Polygynia (Mangehunnede).

A. Frugterne 1-frøede, nødagtige.

a. Bægeret farvet, Krone 0. (12—14. N. F. Ranunculaceæ, a).

12. **Anemóne** L. (part.) Frugtbunden kugleformet eller halvkugleformet; Bægerbladene 5—10; Nødderne uden Striber eller Ribber, med kort, uforandret vedblivende Griffel. (Blomsterne enlige (sjeldnere 2—3 samlede, omgivne af et 3-bladet Svøb).

13. **Pulsatilla** Mill. Nødderne med en haaret Frøhale (den udvoxende Griffel) i Spidsen, forøvrigt som foreg.

14. **Thalíctrum** L. (Frugtbunden liden, skiveformet; Bægerbladene 4—5, affaldende, Krone 0; Nødderne stribede eller ribbede paalangs, med kort, uforandret vedblivende Griffel. (Blomsterstanden mangeblomstret, uden Svøb).

b. Blomsterdækket dobbelt. (15—18. N. F. Ranunculaceæ, b).

aa. Bægeret uden Spore.

15. **Batráchium** Wimm. (Fr. mant. 3). Bægeret 5-bladet; Kronbladene 5, med en nøgen Honninggrube ved Grunden; Nødderne paatværs rynkede, opstigende, med skjæv Griffel. (Kronbladene hvide, med guul Negl, undtagen hos Nr. 732).

16. **Ranúnculus** L. (part.) Bægeret 5-bladet; Kronbladene 5, med en af et Skjæl bedækket Honninggrube ved Grunden; Nødderne oprette, med endestillet Griffel, uden Tværstriber (jævne eller vortede); (Kronbladene gule).

17. **Ficária** Dill. Bægeret 3-bladet; Kronbladene (oftest) 8—10; Nødderne stumpe, med siddende Ar, forøvrigt som foreg.

bb. Bægerbladene med en Spore ved Grunden.

18. **Myosúrus** L. Frugtbunden kegleformigt forlænget, Kronbladene med en traadformet Negl og en rørformet Honninggrube ved Grunden af Pladen.

B. Frugterne fleerfrøede, opspringende (Bællekapsler). (19—21. N. F. Ranunculaceæ, c).

a. Blomsterdækket enkelt.

19. **Caltha** L. Bægerbladene 5, farvede; Kronbladene 0.

b. Blomsterdækket dobbelt.

20. **Tróllius** L. Bægerbladene i ubestemt Antal, farvede, hvælvede, affaldende; Kronbladene smaae, fladtrykt-tungeformede; Bællekapslerne stilkløse, talrige, i flere Kredse.

21. **Eránthis** Salisb. Bægeret affaldende, farvet, 5—8-bladet; Kronbladene smaae, tolæbet-kræmmerhuusformede; Bællekapslerne 5—6, stilkede, i 1 Kreds. (Blomsten tæt omgivet af et bladagtigt, dybt fliget Svøb.

† 22. **Helléborus** L. Bægeret vedblivende grønt (eller farvet); alm. 5-bladet, Kronbladene som hos foreg.; Bællekapslerne stilkløse, 3—10 i en enkelt Kreds og ved Grunden lidet sammenvoxne.

I. Monogynia.

1. Papaver. Valmue.

a. Kapselen stivhaaret.

707. **P. Argemone** L. (Kølle-V.) H. 590; Drej. n. 541; F. D. 867; Rchb. fl. g. III, 4475.

Bladene dobbelt fjersnitdeelte med linieformede eller smalt lancetformede, haarspidsede Flige; *Støvtraadene* oventil udvidede; *Kapselen* langstrakt kølleformet, med 4—6-straalet *Ar.*

Stgl. og Blomsterstilke tiltrykt-stivhaarede; Kronbld. høirøde med sortbrun Negl. 5—7. ⊙.

β, lejocarpum! Kapselen glat.

Mellem Sæden, paa Grøftevolde o. a. dyrkede Steder, alm. udbredt. *β*, i Omegnen af Kjøbenhavn (Kph. herb.).

b. Kapselen glat.

708. **P. dubium** L. (Gjærde-V.) H. 591; Drej. n. 543; F. D. 902; Rchb. l. c. 4477.

Bladene fjersnitdeelte, Afsnittene fjerfligede med lancetformede Flige; *Blomsterstilkene*, idetmindste foroven, tiltrykthaarede; *Støvtraadene* sylformede; *Kapselen* kølleformet med adskilte Straaler i *Arret*.

Bld. graagrøne, tilligemed Stgl. langhaarede af udstaaende Haar. Kr. mønierød. Arrets Straaler flere end hos foreg., færre end hos følg. 6—7. ⊙.

Ved Gjærder, paa dyrkede Steder alm.

709. **P. Rhoeas** L. (Korn-V.) H. 592; Drej. n. 542; F. D. 1580; Rchb. 4470.

Bladene fjersnitdeelte, med saugtakket-fligede Afsnit; *Blomsterstilkenes* Haar udstaaende; *Støvtraadene* sylformede; *Kapselen* halvkugleformet eller omvendt-ægformet med afrundet Basis; under Frugtens Modenhed dække *Arrets* Straaler hinanden med Randene.

Stgl. og Bld. haarede. Kr. cinnoberrød, sjeldnere hvid, større end hos foreg. 6—7. ⊙.

β, strigosum. Blomsterstilkenes Haar tiltrykte.

Mellem Sæden og ved Veie, sjeldnere end de foreg.: ***Sj.*** Amager (19), Flaskekroen, Gundersløvholm! mod S. og V. hyppigere (H.); ***F.*** i den nordøstlige Deel alm., især paa Hindsholm, ved Odense og Nyborg! ***J.*** mellem Frederikshavn og Sæby, Hasselriis (H.), Ribe (16); ***Sl.*** Haderslev (21), Neuwerk ved Slesvig (16). *β*, dyrket og stundom forvildet mellem Sæden, f. Ex. ***F.*** Lehnshøi, Ollerup, Lindvads Mølle (12).

† 710. **P. somniferum** L. (Opiat-V.) H. 593; Drej. p. 188; Rchb. 4481.

Bladene bugtet-tandede, de øvre med hjerteformigt omfattende, de nedre med smalere Basis; *Støvtraadene* oventil udvidede; *Kapselen* næsten kugleformet, med adskilte Straaler i *Arret*.

Hele Pl. glat, blaagrøn. Kr. viol., rød eller hvid. 6—7. ⊙.

Oprindelig indført fra Orienten og Sydeuropa, forekommer alm. dyrket i Haver og ofte forvildet omkring beboede Steder.

2. Glaucium. Hornskulpe.

711. **G. luteum** [Scop. fl. carn. I, 369] (Blaagraa H.) H. 590; F. D. 585; Rchb. 4468; H. N. X, 29.

Bladene med omfattende Basis, fjerlappede; *Lapperne* bugtet-

tandede; *Kapselen* meget lang, valseformet, knudret-ru, med piilformet *Ar*.

Kr. guul. Hele Pl. blaagraa. 7—8. ⊙.
Sandige Strandbredder, sjelden: *J.* Vestervig ved Limfjorden (H.), Harboøre (24), Ottesund (Nødskov), Lemvig (Kirchmann).

3. Chelidonium. Svaleurt.

712. **C. majus** L. (Almindelig S.) H. 588; Drej. n. 540; F. D. 542; Rchb. 4466.

Bladene fjersnitdeelte, med rundtakket-lappede Afsnit; *Blomsterne* i Skjærm; *Støvtraadene* oventil udvidede; *Kapselen* linieformet, trind-fladtrykt, glat.

Kr. guul; Bld. blaagraae; hele Pl. indeholder en brandguul Mælkesaft. 5—8. ♃.

β, *crenatum* (C. laciniatum Willd., H. 589; F. D. 676 og 2054; Rchb. 4467.) Afsnittene fjerfligede, spidse; Kronbladene indskaarne; Kapselen snoet.

Ved Gjærder og Mure, især omkring Byer: alm. paa *Oerne*, sjelden i det sydl. *Jyll.* f. Ex. Store Velling, Mørkholt (12), Kolding! Ribe (d'Origny). *β*, paa lignende Steder som Hovedarten, men sjeldnere: *Sj.* Hirschholm, Holte, Virum (7), Ordrup, Grøfterne udenfor Østerport ved Kbhavn! Rosenborg Have (Schum.), Sorø! *F.* Middelfart, Viby, Harndrup, Odense (7); *Samsø* (Jacobsen); *J.* Skive, Viborg, Mariager, Randers, Aarhuus (7); *Sl.* Haderslev, Rødding (7), Neuwerk ved Slesvig (16).

4. Actæa. Druemunke.

713. **A. spicata** L. (Bær-D.) H. 587; Drej. n. 544; F. D. 498; Rchb. fl. g. IV. 4739.

Bladene dobbelt 3-koblede, *Smaabladene* dybt 3-deelte eller 3-fligede med grovt saugtakkede Flige; *Blomsterne* i ægformede Klaser; *Bægerbladene* concave, længere end Støvdragerne; *Kronbladene* omvendt-ægformede, af Længde med eller kortere end Støvdragerne.

1—2' høi. Bæg. og Kr. hvide, Bær sorte. 5—6. ♃.
I Skove, ikke sjelden i Danmark.

5. Tilia. Lind.

714. **T. grandifolia** [Ehrh. Beitr. 5, 158] (Storbladet L.)

H. N. XIV, 33, T. platyphyllos Scop., Rchb. fl. g. VI, 5139; T. pauciflora Hayne.

Aarsskuddene og Bladstilkene haarede; *Bladene* bredt og skjævt hjerteformede, næsten kredsrunde, kort tilspidsede, saugtakkede, paa Underfladen grønne, langs Nerverne og i Nervevinklerne haarede; *Dækbladet* forneden skjævt afrundet; *Qvasten* 3—4-blomstret; *Arrets* Flige oprette; *Kapselen* kantet-ribbet, filtet, med haardt Frøgjemme.

Blst. bleggule og vellugtende, ligesom hos de følg. Arter. 6—7. ♄.
I Skove. Vildvoxende har jeg fundet den paa Øen Flatø i Guldborgsund, andre Voxesteder ere mig ikke bekjendte. Plantes i Alleer, men sjeldnere end følg., f. Ex. Frederiksberg Allee!

† 715. **T. intermedia** [DC. prodr. 1, 513] (Almindelig L.) Rchb. 5138; T. europæa Sm., H. 596; T. vulgaris Hayne, Fr. S. Veg. Sc. 162; H. N. IX, 31.

Aarsskuddene og Bladstilkene glatte; *Bladene* skjævt hjerteformede, tilspidsede, saugtakkede, paa Underfladen lysere, i Nervevinklerne skjæghaarede, forøvrigt glatte; *Dækbladet* forneden smalt nedløbende paa Blomsterstilken; *Qvasten* mange-(7—11)-blomstret; *Arrets* Flige tiltrykte; *Kapselen* jævn, omvendt-ægformet-kugleformet, filtet, med haardt Frøgjemme.

7. ♄.
Alm. plantet i Alleer og Lystskove. Vildvoxende findes den neppe i Danmark.

716. **T. parvifolia** [Ehrh. l. c. 159] (Smaabladet L.) Drej. n. 546; Rchb. 5137; H. N. IX, 32; T. microphylla Willd., H. 598; T. europæa F. D. 553.

Bladene mindre, paa Underfladen blaagraae, i Nervevinklerne tæt bruunt-skjæghaarede; *Dækbladet* forneden skjævt-afrundet, alm. længere end den 5—7-blomstrede *Qvast*; *Arrets* Flige udstaaende; *Frugten* pæreformet, vortet-ru, med tyndt Frøgjemme; forøvrigt som foreg. 7. ♄.

I Skove: paa ***Bornh.***, ***Moen***, ***Loll.*** og i ***Sydsjæll.*** alm., i de andre Egne sjeldnere og sporadisk: ***Sj.*** Hornsherred, Jonstrup Vang; ***F.*** Fænø ved Middelfart, V. Skjerninge (12); ***J.*** Rindsholm ved Viborg (Strandg.), Kidholm i Kolding Fjord (H.), Seem, Roager og

Kloby Skove ved Ribe (16); *Sl.* Rødding, Harrislev Enge, Flensborg, Husum (16). (Plantes sjeldnere end foreg.)

6. Helianthemum. Soløie.

717. **H. vulgare** [Gärtn. fruct. l. t. 76] (Almindelig S.) Drej. n. 545; Rchb. l. c. III, 4547; Cistus Helianthemum L., H. 599; F. D. 101.

Halvbusk med opstigende *Grene; Bladene* modsatte, linieformet-ovale; heelrandede; *Axelbladene* lancetformede; *Blomsterne* i ensidig Klase med efter Afblomstringen tilbagebøiede Blomsterstilke.

Krbld. citrongule, undertiden med en brandguul Plet ved Grunden, aabne sig kun i Solskin. 6—7. ♄.

Paa tørre, især lerede Bakker: paa *Bornh.*, *Falst.*, *Møen* og i *Sjæll.*, især den nordlige og vestlige Deel, alm.; *J.* Aalborg (H.), Bjørnsholm (A. Lange), Hobro Skov og Bakkerne ved Hodalen (16). I de sydligere Egne af Halvøen, i Fyen og paa de øvrige Øer er det mig ikke bekjendt at den er funden.

7. Nymphæa. Nøkkerose.

718. **N. alba** L. (Hvid N.) H. 596; Drej. n. 547; F. D. 602; Rchb. l. c. VII, 117.

Bladene flydende, ovalt-nyreformede eller kredsrunde, med dybt indskaarne Lapper ved Grunden, heelrandede; *Kronbladene* i flere Rækker, efterhaanden overgaaende i *Støvdragerne*, som ere tilvoxne til Frugtknuden næsten op til det 12—20 straalede *Ar.*

Kr. hvide, store. 7—8. ♃.

I Aaer og Søer, alm., dog ikke i alle Egne, f. Ex. ikke bemærket paa Bornholm.

8. Nuphar. Aakande.

719. **N. luteum** [Sm. i Sibth. prodr. fl. graec. 1, 361] (Guul A.) Drej. n. 548; Rchb. 113; Nymphæa L., H. 594; F. D. 603.

Bladene som foreg., *Kronbladene* i 1—2 Rækker, *Støvtraadene* flade, *Støvknapperne* aflang-linieformede; *Arret* skjold-

formet, heelrandet eller svagt rundtakket, med 10—20 Straaler, som ikke naae til Randen.

Kr. gule, have en eiendommelig og ikke ubehagelig Lugt. 6—8. ♃.

Forekommer paa samme Steder som foreg. og oftest i Selskab med denne. I enkelte Egne findes de adskilte. Mangler, ligesom hiin, paa Bornholm.

Anm. *N. pumilum* Sm. (Rchb. 115; H. N. V, 21) som adskilles ved mindre Bld. og Blst., næsten 4-kantede Støvknapper, 10-straalet og dybt 10-tandet, tilsidst halvkugleformet Ar, er funden i de tydske Hertugdømmer og maa søges paa lignende Localiteter som foreg. — Blade, fundne i Huul Sø V. for Veile (10) synes at høre herhid, efter Beskr. skal den ogsaa voxe ved Kjærgaard i Vendsyssel, men da jeg ikke har seet Expl., tør jeg ikke med Bestemthed anføre den som dansk.

II. Di-Pentagynia.

9. Delphinium. Ridderspore.

720. **D. Consolida** L. (Korn-R.) H. 600; Drej. n. 549; F. D. 683; Rchb. fl. g. IV, 4669.

Stængelen opret, med udspærrede Grene; *Bladene* haandsnitdeelte, dobbelt 3-deelte, med linieformede Afsnit; *Klaserne* korte, faablomstrede; *Dækbladene* 3—4 Gange kortere end Blomsterstilkene; 1 glat *Frugtknude.*

Kr. blaa, sjeldnere hvid. 6—7. ⊙.

Ukrud i Vintersæden, især paa høitliggende, tørre Marker: hyppigst paa **Bornh.**, **Lolland**, **Falster** og i **Sydsjælland**; i enkelte Egne sjelden, f. Ex. Jyll. S. for Aalborg og i det østl. Sjæll.

† *D. orientale* J. Gay [Desmoul. Cat. Dord. p. 12], *D. Ajacis* Lge. Hdb. 1 Udg. S. 326. *Stængel* og Grene oprette; *Bladene* 2—3-dobbelt haandsnitdeelte med smalt linieformede, rendede Afnit; *Klaserne* tæt- og mangeblomstrede; *Dækbladene* længere end Blomsterstilkene; *Frugtknuderne* duunhaarede.

Kr. viol., rød ell. hvid. 7. ⊙.

Dyrkes alm. i Haver som Siirplante, og forekommer derfra forvildet.

10. Aconitum. Stormhat.

721. **A. Napellus** L. (Blaa S.) Drej. n. 550; Rchb. 4700; H. N. VI, 23; A. neomontanum H. 601; F. D. 1698.

Bladene haandsnitdeelte med spidse, fligede Afsnit; *Blomsterne* i Klase; *Hjelmen* halvkredsformet med en udstaaende Spids; *Kronbladenes* Negl bueformigt opstigende; *Støvdragerne* haarede; *Frugtbladene* i yngre Tilstand udstaaende; *Frøene* skarpt trekantede, rynket-foldede.

$1\frac{1}{2}$—3' høi. Kr. blaaagtigt-violet. 7—8. ♃.

Paa fugtige Steder, i Skove, sjelden: *Sj.* Hesttangs Mølle (Kyll., Nolt.!), Herlufsholm, Øerne i Sorø Sø (H.). Paa det sidste Sted har jeg i de senere Aar søgt den forgjæves. *

11. Aquilegia. Akeleie.

722. **A. vulgaris** L. (Almindelig A.) H. 602; Drej. p. 191; F. D. 695; Rchb. 4729—30.

Bladene paa Underfladen blaagraae, dobbelt trekoblede; *Bismaabladene* haandlappede, med budte, rundtakkede Lapper; *Blomsterstilkene* og *Frugtknuderne* kirtlet-duunhaarede; *Bægerbladene* ægformet-elliptiske, længere end Kronbladene.

2—3' høi. Bld. næsten glatte, Bæg. og Kronbld. alm. blaae, var. i Henseende til Farve, Antal og Form. Monstrositeter med talrige Bægerbld., Kr. 0, (1, stellata) og talrige Kronbld. uden Bæger (2, corniculata) dyrkes i Haver. 6—7. ♃.

Funden vildvoxende paa Klipperne ved Randkløveskaar paa *Bornh.* (20). Paa de andre Steder, hvor den er funden, er den maaskee i ældre Tid udkommen fra Haver, hvor den dyrkes som Siirplante: *Sj.* Dragerup Skov ved Holbek (15), Søskoven ved Sorø! *Møens* Klint (19); *Falst.* Lundeskole (14); *F.* Svendborg! *J.* Haraldslund! *Sl.* Slotsvolden ved Gelting (16).

III. Polygynia.

12. Anemone. Simmer.

a. *Hepatica.* Rodstokken lodret eller skjæv, Svøbets Blade udeelte, bægerlignende, tæt omgivende Blomsten.

723. **A. Hepatica** L. (Blaa S.) F. D. 610; Hepatica triloba Chaix, H. 602; Drej. n. 572; H. nobilis Rchb. 4642.

Bladene langstilkede, 3-lappede, med budte, heelrandede

Lapper; *Bladstilken* og Bladene i Randen og paa Underfladen silkehaarede; *Svøbbladene* ægformede.

Kr. blaa, sjeldnere hvid, Støvdragerne hvide; Bld. udvikles efter Blomsterne; men de ældre Blade hensidde uvisnede Vinteren over. $\frac{3}{2}$—$\frac{5}{1}$. ♃.

I Skove, funden i alle Provindser, men ikke i alle Egne lige alm. ⁎

b. *Anemone.* Rodstokken vandret, Svøbets Blade haandsnitdeelte med fligede Afsnit, fjernede fra Blomsterne.

724. **A. nemorosa** L. (Hvid S.) H. 605; Drej. n. 571; F. D. 549; Rchb. 4644.

Rodbladene langstilkede, ligedannede med Svøbbladene, ofte 0; *Svøbbladene* af Længde med eller kortere end den til-trykt-duunhaarede *Blomsterstilk*, deres Stilk halvt saa lang som Pladen; *Bægerbladene* 6—8, glatte.

Skaftet stedse enblomstret. Blst. hvide eller ros. $\frac{4}{1}$—$\frac{5}{1}$. ♃.
I skyggefulde Skove, paa Enge mellem Krat, meget alm.

725. **A. ranunculoides** L. (Guul S.) H. 606; Drej. n. 570; F. D. 140; Rchb. 4643.

Rodbladene som foreg.; *Svøbbladene* meget kortstilkede (Stilken mange Gange kortere end Pladen), *Blomsterstilken* duunhaaret af udstaaende Haar, af Længde med eller kortere end Svøbbladene; *Bægerbladene* alm. 5, udvendig duunhaarede.

Blst. gule, paa frodig Jord ofte 2—3 paa Skaftet. $\frac{4}{2}$—$\frac{5}{2}$. ♃.
I Løvskove, især paa fugtig Grund, ikke sjelden og funden i alle danske Provindser, men sporadisk og sparsommere end foreg. ⁎

13. Pulsatilla. Kobjelde.

726. **P. vulgaris** [Lob. ic. 281] (Opret K.) H. 604; Drej. n. 573; Rchb. 4657; Anemone Pulsatilla L., F. D. 153.

Rodbladene tredobbelt-fjersnitdeelte med linieformede Afsnit; *Svøbbladene* stilkløse, ved Grunden sammenvoxne, haandformigt mangedeelte; *Blomsterstilken* opret; *Bægerbladene* oprette, dobbelt saa lange som Støvdragerne.

Hele Pl. silkehaaret, Haarene udstaaende. Blst. lys-viol. 4—5. ♃.

I Kratskove, paa solaabne Græsmarker og Bakker: hist og her paa *Halvøen*, sjelden paa Øerne: *Samsø* (2); *F.* Bederslev (H.); *Sj.* Helsingør (Dr.), Charlottenlund!

727. **P. nigricans** [Störk. lib. puls. 1771.] (Nikkende K.) P. pratensis Mill.; H. 605; Drej. n. 574; Rchb. 4655; H. N. 1, 34; Anemone L., F. D. 611.

Rod- og *Svøbblade* som foreg.; *Blomsterstilken* under Blomstringen bueformigt nikkende; *Bægerbladene* lidet længere end Støvdragerne, i Spidsen tilbagerullede.

Beklædningen som hos foreg., Blst. mørk-viol. 4—5. ♃.

β, schizocalyx! Bægerbladene fligede.

Paa sandige Bakker: alm. i *Nordsjælland* og de magrere Egne af *Fyen*, sparsom i *Sydvest-Sjæll.* og ikke bemærket paa *Loll.-Falst.*; paa *Halvøen* sjeldnere end foreg. (efter de Oplysninger jeg har kunnet erholde): Kokkedal, Fjerritslev og Nørbjerg i Hanherred, Fruerlund paa Øland (16), Skandsen v. Aarhuus (2), Horsens (Jørg). *β*, Lappesteen ved Helsingör! |*

Anm. Disse 2 Arter kunne kun med Sikkerhed adskilles under Blomstringen, og deres Fordeling i Landet, om hvilken nøiere Oplysninger kunde ønskes, maa derfor iagttages i Foraaret.

14. Thalictrum. Frøstjerne.

a. Blomsterne oprette.

728. **T. flavum** L. (Guul F.) H. 608; Drej. n. 567; F. D. 939; Rchb. l. c. III, 4639; H. N. IX, 25.

Stængelen huul, furet; *Bladene* dobbelt finnede, *Smaabladene* kileformede eller omvendt-ægformede, i Spidsen 2—3-lappede eller hele, det nedre Par ofte med Smaaaxelblade ved Grunden; *Bladskedernes* Ører spidst-ægformede, bredere end selve Skeden; *Blomsterne* tæt samlede i en Halvskjærm eller Top; *Støvdragerne* oprette, med linieformede, budte Knapper; *Frugterne* elliptiske, 10-ribbede.

Bld. paa Underfladen blegere, Blst. hvidgule, Støvdr. gule. 7. ♃.

I fugtige Skove, paa Enge mellem Krat, ved Aabredder o. s. v., hist og her i alle danske Provindser, dog ikke overalt alm.

Anm. Den af Hornem. (p. 609) fra Bognæs Skov angivne *T. elatum*, der beskrives med en jævn Stængel, høiere end hos foreg. og blaagraae Bld., er mig ubekjendt og maaskee har her en Feiltagelse fundet Sted, idetmindste have de af mig paa det nævnte Voxested

fundne Expl. en furet Stgl. og høre aabenbart til T. flavum. (T. elatum Jacq. har desuden ogsaa en furet Stgl.).

b. Blomsterne nikkende (Ingen Smaaaxelblade).

729. **T. simplex** L. (Udeelt F.) H. 607; Drej. n. 568; Rchb. 4631; H. N. III, 26; T. minus F. D. 244; T. dubium Schum. n. 483.

Rodstokken krybende; *Stængelen* rank, udeelt, furet; *Bladene* dobbelt finnede, *Smaabladene* lancet-kileformede, hele eller 2—3-lappede (paa de nedre Blade omvendt-ægformede, 3—5-lappede); de øvre *Bladskeders* Ører ægformet-aflange, tilspidsede, tiltrykte til Stængelen; *Blomsterstanden* klaseformigt sammenkneben (aflang eller pyramideformet), med faablomstrede Grene; *Støvknapperne* linieformet-ovale med en kort Braad; *Frugterne* elliptisk-ægformede, 8-ribbede.

Blst. af samme Farve, men, ligesom Fr., meget mindre end hos foreg. 7. ♃.

Paa tørre, udyrkede Marker, ved Gjærder, sporadisk og temmelig sjelden: ***Bornh.*** ved Olsker, Bodilsker (20), Aakirkeby (11), Knudsker, Nyker (Hjorth); ***Sj.*** en Grøft mellem Christiansholm og Flaskekroen! bag Flaskekroen (Schum.!), Svogersløv Mose (19), Alindelille! Sævedø (17); ***Thorseng*** ved Stioul (9); ***F.*** Bjørnemose, Kogtved (12); Kejenæs p. ***Als*** (20); ***J.*** Nørbjerg, Aagaards Kalkbakker (16); Blegkilde ved Aalborg (12). I*

730. **T. minus** L. (Liden F.) H. 607; Drej. n. 569; Fr. S. Veg. Sc. 135; F. D. 732; Rchb. 4627; H. N. VII, 23.

Rodstokken kort, lodret eller skjæv, beklædt med bladløse Skeder; *Stængelen* ikke huul, grenet, stribet, med bugtede Ledstykker; *Bladene* tredobbelt finnede, (det nedre Par Smaablade større end de øvrige); *Smaabladstilkene* kantede, *Smaabladene* rundagtigt-kileformede, 3—5-lappede, paa Underfladen blaagraae; *Bladskedernes Ører* udstaaende, afrundede; *Blomsterstanden* udspærret, fjernblomstret; *Støvknapperne* linieformede, tilspidsede; *Smaafrugterne* „teenformede“, fladtrykt-tveæggede, 8-ribbede.

Pl. af blaagraa Farve. Var. i Henseende til Høiden (½—3′), Smaabladenes Form o. s. v. Blst. graae med viol. Striber. 7—8. ♃.

Sandige Bakker og ved Strandbredder paa Havstokken, sporadisk

og ikke alm.: *Sj.* mellem Flaskekroen og Kjøge! Lappesteen ved Helsingør! Tibirke Bakker og Adserbo Overdrev! Adelersborg (Rafn), Nykjøbing (9); ***Møen*** v. Ulfshale og Budsemark (Dr.); ***Falst.*** v. Grønsund! Bøtø (5), Tromnæs (H.); ***F.*** Holkenhavn (H.); Issehoved paa ***Samsø*** (2); *J.* Frederikshavn (H.), Nørbjerg, Bulbjerg (16), Aalborg (H.).

Anm. Store Expl. svare aldeles til T. majus Rchb. 4629. Skjøndt Yderformerne ere saa afvigende, høre disse dog utvivlsomt til een Art, hvilket Overgange vise, som man seer dem f. Ex. ved Helsingør, hvor den lave blaagraae Form findes paa den nye Havstok, medens Expl. tæt ovenfor paa den ældre Havstok mellem Krat efterhaanden antage en mere grøn Farve og naae en halv Mands Høide.

731. **T. flexuosum** [Rchb. fl. germ. III, 4628] (Bugtet F.) Fr. mant. 3, p. 47; S. Veg. Sc. 136; H. N. VII, 24.

Stængelen ved Grunden bladet; *Bladskedernes Ører* korte, tiltrykte, de øvre i Spidsen udstaaende; *Blomsterstanden* forlænget, med udspærrede, fjernblomstrede Grene; *Smaafrugterne* elliptiske, fladtrykt-tveæggede, 10-ribbede, forøvrigt som foreg.

Fr. mindre, mere regelmæssige end hos foreg. 7. ♃.

Paa Bakker, sjeldnere end foreg.: *J.* Jungbjerg N. O. for Aalborg (9); *F.* ved Fynshoved (27). (Maaskee høre nogle af Voxestederne fra foreg. herhid). ⚲

15. Batrachium. Frøpeber.

a. Alle Bladene haanddeelte.

732. **B. sceleratum** [L. sp., under Ranunc.] (Tigger-F.) Ranunculus L., H. 613; Drej. n. 563; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 735; F. D. 571; Rchb. 4598.

Stængelen opret, huul, grenet; *Bladene* dybt 3—5-deelte med rundtakket-lappede Afsnit, de øvre haandssnitdeelte med linieformede Afsnit; *Bladskederne* hindeagtigt ørede; *Blomsterstilkene* furede; *Bægerbladene* tilsidst tilbageboiede, længere end de omvendt-ægformede eller ovale *Kronblade; Frugtbunden* kegleformigt forlænget, haaret; *Frugtsamlingen* kugleformet-oval; *Frugterne* talrige, smaae, uden ophøiet Rand, i Midten fiint rynkede, med utydelig *Griffel.*

Bladene glindsende, tilligemed Stængelen glatte eller noget duunhaarede, Kronbld. bleggule. 6—8. ☉.

Paa fugtige Steder, f. Ex. ved Grøfter, Søbredder og i Tørvmoser, alm. overalt i Danmark.

733. **B. hederaceum** [Fr. mant. 3 p. 54.] (Vedbendbladet F.) Ranunculus L., H. 622; Drej. n. 552; Gren. & Godr. fl. Fr. p. 19; F. D. 321; Rchb. 4573; H. N. II, 43.

Stængelen trind, ved Leddene rodslaaende, krybende; *Bladene* nyreformede, budt 5-lappede; *Frugtbunden* glat; *Kronbladene* smalt kileformede, lidet længere end Bægerbladene; *Støvdragerne* faae (omtr. 10); *Frugterne* glatte, overalt indtil den ophøiede Rand tværrynkede; *Griffelen* hurtigt affaldende.

Kronbld. hvide. 6—8. ♃.

I Kilder, Grøfter og Bække: paa *Halvøen* hist og her, paa Øerne meget sjelden: *F.* Allesø (13), Lumby (18), Lunden ved St. Jørgensgaard (H.); Thorø v. Svendborg (12). (I Sjæll. og paa de øvrige Øer Ø. for Fyen findes den neppe).

b. Alle Bladene, eller idetmindste de nedre, haarformigt mangedeelte, de øvre ofte lappede. Frugtbunden haaret.

aa. De svømmende (lappede) Blade typisk tilstede.

734. **B. peltatum** [Fr. S. Veg. Sc. p. 141] (Skjoldbladet F.) H. N. XII, 48; Ranunculus Schrank; R. aquatilis L. (tildeels).

Stængelen budtkantet; *de nedsænkte Blade* langstilkede, børsteformigt-mangedeelte, Fligene uden Haar i Spidsen; *Bladskederne* uden Ører; *de svømmende Blade* altid tilstede, langstilkede, 3—5-lappede med rundtakkede Lapper, nyreformetkredsrunde; *Kronbladene* bredt omvendt-ægformede, dobbelt saa lange som Bægerbladene; *Støvdragerne* talrige, længere end Frugtsamlingen; *Frugtbunden* ægformet; *Frugterne* haarede eller glatte, budte, med en Braad af den vedblivende Griffel.

6—8. ♃.

I stillestaaende og flydende Vand. *J.* Hanherred (16). Fra andre Steder i Danmark har jeg hidtil ikke seet Expl., som kunde henføres til denne Art.

735. **B. heterophyllum** [Fr. l. c. p. 140] (Forskjellig-

bladet F.) H. N. XI, 32; R. aquatilis L. (tildeels), H. 623; Drej. n. 553 (undt. Var.); Rchb. 4576.

De nedsænkte Blade børsteformigt-mangedeelte med 1 eller flere Haar i Spidsen af Fligene, kortstilkede eller stilkløse, omskedende, med *ørede Bladskeder*, som i ²/₃ af deres Længde ere sammenhængende med Bladstilken; *de øvre, svømmende Blade* langstilkede, nyreformede, 3—5-lappede med rundtakkede Lapper, ofte 0; *Blomsterstilkene* af Længde med eller lidet længere end Bladene; *Frugtbunden* kugleformet, forøvrigt som foreg.

5—7. ♃. Blomsterstilkene udgaae alm. saavel fra Hjørnerne af de lappede som af de haardeelte Bld. (hos foreg. kun fra de første). Var.

β, *crassicaule* Fr. (R. aquatilis F. D. 2416). Stængelen tyk, opblæst; Kronbladene store; Frugterne glatte.

γ, *succulentum* (Koch). H. N. XI. 33. Ingen lappede Blade, de haardeelte Blades Flige tykke, saftrige.

Alm. i Damme, Søer og Grøfter (*α* og *β*); *γ*, ved Randen af udtørrede Damme og Vandhuller.

736. **B. confusum** [Gren. & Godr. fl. Fr. I, 22 under Ranunc.] (Trefliget F.) Ranunc. Petiveri Koch Syn. II, 13; H. N. X, 18; R. tripartitus Nolte nov. p. 51; H. II, 201 (ikke DC); F. D. 1993; R. aquat. *γ*, Drej. p. 192.

De øvre Blade dybt 3-fligede, med kileformede eller omvendt-ægformede Flige; *Blomsterstilkene* meget længere end Bladene; *Kronbladene* smalt omvendt-ægformet-kileformede, neppe dobbelt saa lange som Bægerbladene; *Griffelen* længere; *Frugtbunden* ægformet-kegleformet, forøvrigt som foreg. 6—8. ♃.

Paa lignende Steder som foreg., mindre hyppig, f. Ex. *Sj.* Grøfter ved Leersøen! Vandhuller ved Flaskekroen! Korporalskroen (19), Fedet v. Lindersvold, Nyord; ***Møen*** v. Ulfshale (9); ***Bornh.*** Porcellainsgaarden ved Rønne! ***Falst.*** ikke sjelden (14); ***Thorseng*** v. Stioul (12); ***Sl.*** Gram (1). ⚹

?737. **B. hololeucon** [Ranunc. ololeucos Lloyd. fl. Loir. inf. p. 3] (Sneehvid F.) R. Petiveri Coss. & Germ. fl. Par. Atlas tab. 1 fig. 5—6; R. tripartitus *β*, obtusiflorus DC.

Bladskedernes Ører store og brede, næsten til Grunden

adskilte, tilligemed Bladene og Stængelens øvre Deel haarede; *Kronbladene* (Neglen indbefattet) heelt hvide, mere end dobbelt saa lange som de alm. tilbagebøiede *Bægerblade*; Griffelen kortere og tykkere, forøvrigt som foreg.

Bld. dybere deelte end hos foreg., næsten skjoldformede. 6—7. ♃.

Christiansø (Didr.)? Udenfor Floraen funden ved Neumünster (16). Nærmere at eftersøge.

bb. Alle Bladene børsteformigt mangedeelte.

738. **B. trichophyllum** [Chaix i Vill. delph. I, p. 335 under Ranunc.]. (Haarfliget F.) Gren. & Godr. fl. Fr. I, 23; Ranunc. pantothrix Bertol., Rchb. 4576; H. N. IX, 27; R. paucistamineus Tausch, Koch Syn. II, 433; R. aquat. phellandrifolius Schum. n. 502 β; Drej. p. 192; F. D. 2357.

Alle *Bladenes* Flige haarfine, forlængede, udspærrede; *de nedre Blade* stilkede; *Bladskederne* ørede; *Blomsterstilkene* af Længde med eller lidet længere end Bladene; *Kronbladene* smalt omvendtægformede, neppe dobbelt saa lange som Bægerbladene, hurtigt affaldende; *Støvdragerne* 12—15, længere end Frugtsamlingen; *Frugterne* skarpkjølede, oftest haarede.

Ved de korte, efter Afblomstringen alm. bueformigt nedbøiede Blomsterstilke, smaae Kronbld. og faae Støvdr. let kjendelig fra de andre Arter. Var. tilfældigviis, men sjeldent, med lappede svømmende Bld. 6—8. ♃.

I Grøfter og Bække hist og her, f. Ex. ***Sj.*** et Kjær mellem Bernstorf og Lundehuset! Valdby (11), Bæk mellem Rudersdal og Fuursøen! Ledreborg (8), Bidstrupgaard, Korporalskroen (19); Billesborg ved Kjøge, Feddet ved Lindersvold (9); ***Bornh.*** v. Rønne (20); ***Moen*** paa Havstokken (9); ***Loll.*** ved Cypressegaarden (Panum), Faursted Skov (5); ***F.*** Hofmansgave (27); i det sydl. alm.; ***J.*** Vendsyssel alm. (12); ***Sl.*** Marskgrøfter ved Høyer og Husum (16).

739. **B. circinnatum** [Fr. mant. 3, p. 52] (Kredsbladet F.) H. N. IX, 29; Ranunculus Sibth., Drej. n. 554; F. D. 2236; Rchb. 4575; R. divaricatus Schrank; Gren. & Godr. fl. Fr. I, 25; R. pantothrix capillaceus H. 623; R. aquatilis β, L. sp.

Stængelen budt trekantet, hvid, gjennemsigtig, de nederste Blade kortstilkede, de øvre stilkløse, med korte, til alle Sider kredsformigt udspærrede Flige; *Bladskederne* alm. haarede, uden Ører; *Blomsterstilkene* meget længere end Bladene; *Kronbladene* 5, bredt omvendt-ægformede, 2—3 Gange længere end Bægerbladene,

seent affaldende; *Støvdragerne* talrige, længere end Frugtsamlingen; *Frugterne* haarede, uden Kjøl. 6—8. ♃.

I flydende og stillestaaende Vand, hyppigere end foreg. og bemærket i alle Provindser.

740. **B. marinum** [Fr. l. c. p. 51] (Flydende F.) H. N. IX, 28; R. fluitans H. 623; Drej. n. 555 (efter de danske Voxesteder; ikke Lam.).

Stængelen tyk, trind, hvid, gjennemsigtig, langstrakt-flydende; *Bladene* stilkløse eller meget kortstilkede, med langstrakte, parallele Flige; *Bladskederne* ørede; *Blomsterstilkene* længere end Bladene; *Blomsterknopperne* lindseformigt fladtrykte; *Kronbladene* 5, omvendt-ægformede, omtrent dobbelt saa lange som Bægerbladene; *Støvdragerne* talrige, kortere end Frugtsamlingen; *Frugterne* glatte, skarpkjølede.

Den største og anseeligste af de danske Arter. 6—7. ♃.

I stærkt flydende Vand eller ved Havkysterne i Brakvand, sjeldnere end de foreg.: *Sj.* Halleby Aa ved Udløbet i Tiissø! *J.* Rye Aa i Hanherred (16), Limfjorden ved Aalborg (Strandgaard), Gudenaa alm., Thorsted og Muldborg pr. Ringkjøbing (2), Nibs Aaen ved Ribe (16); *Sl.* Haderslev Fjord (8). *

Anm. F. D. 376 er forskjellig fra denne ved de korte Blomsterstilke, og er maaskee kun en Form af B. trichophyllum; men da nøiagtigere Analyser mangle, er dens Plads vanskelig at bestemme. — *B. fluitans* (Lam.) Fr., R. fluviatilis Web., adskilt fra foreg. ved tydeligt stilkede Blade, 9—12 aflang-kileformede Kronblade, glat Frugtbund og Frugter uden Kjøl, er neppe funden indenfor vor Flora.

16. Ranunculus. Ranunkel.

a. Bladene hele.

741. **R. Lingua** L. (Langbladet R.) H. 611; Drej. n. 557; F. D. 755; Rchb. 4597.

Stængelen trind, huul, stivt opret; *Bladene* ved Grunden omskedende, linie-lancetformede, tilspidsede, fjernt og utydeligt tandede; *Blomsterstilkene* jævne; *Frugterne* ende i et bredt, sværdformet Næb (den vedblivende Griffel).

2—3' høi. Fra de nedre Led af Stængelen udgaae krandsformigt stillede Rodtrævler og Udløbere med langstilkede, ægformet-ovale eller æg-hjerteformede Blade. Stgl. og Bld. alm. tiltrykt-haarede. Kronbld. store. 7—8. ♃.

I Moser, Aaer og ved Søbredder, ikke sjelden i de danske Provindser.

742. **R. Flammula** L. (Nedbøiet R.) H. 610; Drej. n. 556; F. D. 575; Rchb. 4595.

Stængelen kantet, opstigende eller udstrakt, ved Grunden rodslaaende; *Bladene* lancetformede, de nedre ofte æg-lancetformede, fjernttandede, de nedre langt-, de øvre kortstilkede med omskedende Basis; *Blomsterstilkene* furede; *Frugterne* ende i en meget kort Griffel.

$^1/_2$—1' høi. Ingen Udløbere. Forekommer undertiden i Vand med flydende Stængel. Bld. glatte eller svagt og tiltrykt-haarede. 6–8. ♃.

β, radicans Nolt. (intermedius Hartm.) Stængelen krybende, Bladene linie-lancetformede; Blomsterne mindre.

I fugtige Enge og Moser alm. *β*, paa fugtig Leergrund, f. Ex. *Loll.* Søholt (14); *F.* Hofmansgave (18); *Sl.* Gram (1).

743. **R. reptans** L. (Krybende R.) H. 611; F. D. 108; H. N. X, 27; R. Flammula *β*, Drej. p. 193; Rchb. 4595.

Stængelen trind, traadformet, grenet, nedliggende, med buekrummede Ledstykker; fra Leddene udgaae knippestillede Rodtrævler og enblomstrede Blomsterstilke; *Bladene* linieformede eller linie-lancetformede, heelrandede; *Frugterne* ende med en i Spidsen krumbøiet Griffel.

Hele Pl. spædere, Blst. mindre end hos foreg., hvis Form *β*, den ligner, men fra hvilken den ved Griffelens Form o. s. v. er vel adskilt. 6—9. ♃.

Ved sandige og grusede Søbredder, sporadisk: *Sj.* Tiissø! Gurre Sø! Fuursøen ved Frederiksdals Mølle! Emdrup (H.), Kattinge Sø ved Roeskilde (15), Korporalskroen (F. D.), Gisselfeld (H.); *Loll.* Søholt ved Maribo Sø! *J.* Haraldslund! Fiilsø! Ørnsø ved Ribe (6); *Sl.* Seemühle ved Rendsborg!

b. Bladene haanddeelte.

aa. Frugterne jævne.

α, Blomsterstilken trind; Frugtbunden glat.

744. **R. auricomus** L. (Nyrebladet R.) H. 613; Drej. n. 558; F. D. 665; Rchb. 4599.

Bladene nyreformede, glatte eller randhaarede; *Rodbladene* stilkede, haandformigt deelte, (lappede, fligede eller snitdeelte) med i Spidsen saugtakkede Flige, alle langstilkede, med Bladskeder; *Stængelbladene* siddende, haandsnitdeelte, med linieformede, heelrandede eller saugtakkede, til alle Sider udstaaende Afsnit; *Frugterne* duunhaarede, kortstilkede, med hagekrummet *Griffel.*

½—1' høi. Stængelen forneden violet. Planten glat, Blomsterstilke og Bæger duunhaarede. Var. med hele, tandede Rodblade. Ofte mangle nogle eller alle Kronbladene. 4—5. ♃.

I Skove og Krat, paa Enge o. s. v. alm.

745. **R. acris** L. (Bidende R.) H. 620; Drej. n. 559; F. D. 2415; Rchb. 4606.

Rod- og *Stængelbladene* stilkede, tiltrykt-silkehaarede, haandsnitdeelte eller haandfligede med dybt saugtakkede eller fligede Afsnit; *Frugterne* glatte, siddende, flere Gange længere end den hagekrummede *Griffel.*

1—3' høi. Stængel og Bladstilke med tiltrykte, Bladskederne med udstaaende Haar. Var. i Henseende til Bladenes Indskjæring. 5—7. ♃.

β, *Steveni* Andrz. (Rchb. 4605.) Planten lavere, Bladfligene bredere, tæt silkehaarede.

γ, *multifidus* DC. (R. Boræanus Jord.) Planten høiere, alle Bladenes Afsnit dybt fligede eller snitdeelte, med smale, linieformede Flige.

Paa Marker, høie Enge og ved Veirgrøfter meget alm. *β*, paa Strandenge, f. Ex. Bognæs Odde ved Roeskilde! Amager ved Kastrup! *γ*, hist og her med Hovedarten.

746. **R. lanuginosus** L. (Uldhaaret R.) H. 621; F. D. 397; Rchb. 4609; H. N. X, 26.

Rod- og *Stængelblade* stilkede, tilligemed hele Planten uldhaarede af udstaaende eller nedadvendte Haar, dobbelt haandlappede med tandet-saugtakkede Lapper eller haandfligede med tandet-lappede Flige; *Frugterne* glatte, siddende, med en tilbagerullet, ved Grunden fladtrykt *Griffel* næsten halvt saa lang som Frugten.

1—2' høi. Haarbeklædningen mere guulagtig, Kronbld. mørkere gule end hos de øvrige Arter. 6. ♃.

I høitliggende Skove paa Leergrund; kun funden i de vestlige Egne af Landet: *J.* Marselisborg Skov ved Aarhuus! Kolding (28); *Sl.* Haderslev (16), Langbjerg Skov (Rafn), Flensborg (12), Huusbyriis i Angel, Pulverholz (16), Klosterholz v. Slesvig (F. D.), Süderhøft ved Frederikstad (F. Müll.); *F.* Hindsgavls Skov mellem Middelfart og Kongebroen! (I *Sjæll.* og paa de øvrige Øer mangler den). [*]

β, Blomsterstilken furet; Frugtbunden haaret.

747. **R. repens** L. (Vandgrenet R.) H. 619; Drej. n. 562; F. D. 795; Rchb. 4610.

Krybende Grene (Ranker) fra de nedre Bladhjørner; *Bladene* enkelt eller dobbelt haandsnitdeelte, Afsnittene fligede med saugtakkede Flige (de primære Afsnit stilkede); *Bægerbladene* tiltrykte eller udstaaende; *Frugterne* svagt indtrykt-punkterede, med lang, svagt bøiet *Griffel.*

Var. i Henseende til Beklædningen, Bladenes Indskjæring o.s.v. 5—7. ♃.

Paa Enge, ved Grøfter o. s. v., meget alm.!

748. **R. polyanthemos** L. (Mangeblomstret R.) H. 619; Drej. n. 561; F. D. 1700; Rchb. 4607; H. N. X, 25.

Rodstokken sammentrængt, uden krybende Grene; *Bladene* enkelt eller dobbelt haandsnitdeelte med fligede Afsnit; *Bægerbladene* tiltrykte eller udstaaende; *Frugtbunden* stivt børstehaaret; *Frugterne* under Lupen svagt indtrykt-punkterede, med kort, bred, krumbøiet *Griffel.*

1—2' høi. 6—8. ♃. Var. i Henseende til Bladenes Indskjæring:

α, *angustifolius.* Bld. dobbelt snitdeelte, Afsnittene fligede med linieformede Flige; Stgl. forneden og Bladstilkene tæt- og stivhaarede.

β, *latifolius.* Bld. haandfligede, med brede, tandet-lappede Flige; hele Plantens Haarbeklædning svagere.

Paa høie Enge saavel ved Stranden som inde i Landet, i Kratskove; sporadisk og ikke alm. (*β*, især paa fugtige og skyggefulde, *α*, paa høiere og solaabne Steder): *Sj.* mellem Christiansholm og Flaskekroen! Kjøge (9); *Thorseng* ved Stioul (12), *F.* Ulriksholm, Odense (H.); *J.* Krat ved Donneruplund! *Sl.* Königsmark ved Husum (16), Slesvig (Esmarch); *Loll.* Lidsø i Rødbyfjord! *Falst.* Grønsunds Færge! [*

749. **R. bulbosus** L. (Løgrodet R.) H. 617; Drej. n. 560; F. D. 551; Rchb. 4611.

Rodstokken løgformigt opsvulmet, uden Udløbere; *Bladene* haandsnitdeelte. med enkelt eller dobbelt fligede Afsnit; *Bægerbladene* under Blomstringen tilbagebøiede; *Frugterne* med kort, hagekrummet *Griffel.*

½—1' høi. 5—6. ♃.

Paa tørre, især sandige Marker, ved Randen af Skove o. s. v. alm.

bb. Frugterne knudret-vortede eller piggede.

750. **R. Philonotis** [Ehrh. Beitr. 2, 145] (Stivhaaret R.) H. 618; Drej. n. 565; F. D. 1459; H. N. VII, 26; R. hirsutus Curt., Rchb. 4617.

Stængelen, især forneden, og *Bladstilkene* stivhaarede; *Bladene* dybt 3-deelte, med enkelt eller dobbelt 3-lappede eller -fligede Afsnit; *Blomsterstilkene* furede; *Bægerbladene* under Blomstringen tilbagebøiede, af Kronbladenes halve Længde; *Frugtbunden* haaret; *Frugterne* fladtrykte med en Kreds af vorteformede Punkter indenfor den ophøiede Rand; *Griffelen* kort, næsten ret.

½—1' høi. 5—8. ⊙.

β, *parvulus* (L.) 1—3" høi, mindre haaret, Stgl. 1—2-blomstret.

Enge og Marker paa Leer- og Kalkgrund, især i Nærheden af Havet: paa *Bornh.* og de øvrige Øer fra Møen til Ærø samt i Sydsjæll. alm., sparsommere i *Nordsjæll.* og *Fyen*; paa Halvøen sjelden: *J.* Ødstedgaard! *Sl.* Haderslev, Tønder, Pulverholz ved Slesvig (16), Eidersted (F. Müll.). *β*, paa Strandfælleder, f. Ex. paa Amager.

751. **R. parviflorus** L. (Smaablomstret R.) H. 622; Drej. n. 564; F. D. 1218; Rchb. 4616.

Bladene haandfligede med rundtakket-lappede Flige; *Blomsterstilkene* furede, modsatte Bladene; *Kronbladene* linieformet-omvendt-ægformede, omtrent af Længde med de tilbagebøiede Bægerblade; *Frugtbunden* glat; *Frugterne* fladtrykte, paa hele Fladen indenfor den ophøiede Rand kortpiggede, med bred, krumbøiet Griffel.

Hele Pl. haaret. 7. ⊙.

Mellem Sæden, meget sjelden: *Sj.* Dorothealyst (4); *F.* Odense (H.), Lyø (M. Vahl). (Ikke iagttaget i de senere Aar).

752. **R. arvensis** L. (Ager-R.) H. 621; Drej. n. 566; F. D. 219; Rchb. 4614; H. N. VIII, 27.

Bladene enkelt eller dobbelt haandsnitdeelte, med linie-lancetformede Afsnit; *Blomsterstilkene* jævne; *Bægerbladene* tiltrykte til Kronen og lidet kortere end denne; *Frugtbunden* haaret, meget kort; *Frugterne* kredsstillede, fladtrykte med ophøiet Rand, paa begge Flader langtornede, med lang, i Spidsen svagt bøiet *Griffel.*

Stængel og Blade svagt haarede. Kronbld. bleggule. 5—7. ⨀.

Ukrud mellem Kornet, især paa Kalk- og Leergrund: paa *Bornh.*, *Moen*, *Falst.* og *Loll.* alm., i de andre Provindser sporadisk: *Sj.* Vordingborg (H.), Præstø (Dr.), Vindbyholt (9), 3 Milepælen mellem Kbhavn og Kjøge (Dr.), Snedinge ved Skjelskjør (22); *F.* Svendborg (H.), Nakkebølle (12); *Sl.* Haderslev (16), Tønning (F. Müll.).

17. Ficaria. Vorterod.

753. **F. ranunculoides** [Roth. fl. germ. 2, p. 622] (Smørblomst.) Drej. n. 551; Rchb. 4572; Ranunculus Ficaria L., H. 612; F. D. 499.

Roden trævlet, med kølleformede eller pæreformede *Knoller* mellem Trævlerne; *Bladene* stilkede, hjerteformet-nyreformede; *Rodbladene* rundtakkede, *Stængelbladene* haandlappede.

Bld. glatte, glindsende, alm. med Løgknopper i Bladhjørnerne. Kronbld. glindsende gule. $\frac{3}{2}$—$\frac{5}{1}$. ♃.

I Haver og Skove meget alm.

18. Myosurus. Musehale.

754. **M. minimus** L. (Liden M.) H. 355; Drej. n. 354; F. D. 406; Rchb. 4569.

Talrige linieformede *Blade* og enblomstrede bladløse *Skafter* udgaae rosetteformigt fra en meget forkortet Rodstok; *Støvdragerne* 5—∞; *Frugtsamlingen* mod Modenheden valseformet, tilspidset; *Frugterne* talrige, tæt taglagte, trekantede med en kort Spids.

1—4" høi. 4—6. ⊙.
Paa dyrkede, tørre, især lerede Marker alm.

19. Caltha. Kabeleie.

755. **C. palustris** L. (Eng-K.) H. 626; Drej. n. 577; F. D. 668; Rchb. l. c. IV, 4712.

Stænglerne opstigende; *Bladene* hjerteformet-nyreformede, rundtakkede; *Bægerbladene* alm. 5, mørkgule, ovale, udstaaende; *Bællekapslerne* krandsstillede i alm. 1 Kreds.

4—5. ♃.
Paa fugtige Enge, i Skovmoser, Grøfter o. s. v., meget alm.

20. Trollius. Engblomme.

756. **T. europæus** L. (Almindelig E.) H. 624; Drej. n. 575; F. D. 133; Rchb. 4713.

Stængelen opret; *Bladene* haandsnitdeelte med fligede Afsnit; *Bægerbladene* talrige, kredsrunde, lysgule, lukkede omkring de linieformet-kileformede, safrangule Kronblade; *Bællekapslerne* i flere Kredse.

1—1½' høi. En af vore smukkeste Markblomster. $\frac{5}{2}$—6. ♃.
Paa Enge og fugtige Steder i Kratskove: i de fleste Egne af Landet almindelig, i nogle Egne sjelden, f. Ex. Stevns (Balslev), det sydvestlige Sjæll. (17), Lolland-Falster! og det nordl. Jyll. (12).

21. Eranthis. Vinterblomme.

† 757. **E. hiemalis** [Salisb. trans. Linn. soc. 8, 503] (Guul V.) H. 625; Drej. n. 576; F. D. 1391; Rchb. 4714; Helleborus L.

Rodstokken knolleformet, frembringer 1 kredsrundt, stjernesnitdeelt *Blad* og enblomstrede *Skafter*; *Bægerbladene* elliptiske eller ovale, citrongule; *Kronbladene* grøngule; *Bællekapslerne* fladtrykte, rynkede. 2—3. ♃.

I Skove, sandsynligviis oprindelig forvildet fra Haver, sjelden: *Sj.* Gl. Lellingegaard (9), Fiurendal (Jacobsen), Antvorskov (H.); ***Falst.*** ved Kraghave (14); ***F.*** Hofmansgave (18).

† *Helleborus. Nyserod.*

† **H. viridis** L. (Grøn N.) Rchb. 4718.

Stængelen foroven grenet; *Rodbladene* langstilkede, fodsnitdeelte, med lancetformede, saugtakkede Afsnit; *Stængelbladene* siddende, *Bægerbladene* udstaaende, grønne, *Kronbladene* halvt saa lange som Støvdragerne. 3—5. ♃.

Forvildet, f. Ex. *Loll.* ved Skjelstofte; *Sj.* Steensbøg Møller ved Vordingborg (19).

14de Klasse. Didynamia (Tomægtige).

1. Orden. Gymnospermia (Spaltefrugtede).

De i denne Orden indeholdte Slægter høre alle, med Undtagelse af Nr. 21, til *N. F. Labiatæ.* De have modsatte Blade, Blomsterne i Qvaster eller Nøgler (tilsyneladende krandsstillede) i Bladhjørnerne, tilsammen dannende Top eller Ax, tolæbet Krone med heel eller tvedeelt Overlæbe, tredeelt Underlæbe; Stængelen oftest 4 kantet; Bladene have en stærk og alm. behageligt krydret Lugt. Hos mange Arter af denne Familie fremtræde Blomsterne under en dobbelt Form (en Tilnærmelse til Tveboforholdet, ligesom det er Tilfældet med mange Asperifoliæ (S. 141), Primulaceæ (S. 161), Alsineæ (S. 307) o. fl.), nemlig den ene (♂) med større Krone, længere Støvtraade og mere udviklede Støvknapper, den anden (♀) med mindre Krone, kortere Støvtraade og mindre udviklede eller ganske feilslaaede Støvknapper*).

A. Smaafrugterne 4 før Modenheden indbyrdes adskilte Nødder; Blomsterne tilsyneladende krandsstillede.

AA. Bægeret 10-tandet.

1. **Marrúbium** L. Kronens Overlæbe linieformet, 2-kløvet; Støvdragerne og Griffelen indsluttede i Kronen; Nødderne afstumpede med en trekantet Flade foroven.

---

*) Uagtet begge disse Former forekomme omtrent lige hyppigt, er her i Regelen, saavel ved Slægts- som Artsbeskrivelser, taget Hensyn til den første. Hertil bedes Begyndere at lægge Mærke for ikke at vildledes, idet Beskrivelsen af flere Slægter kun passer paa den første, men ikke paa den sidste Form. Maaskee vil en og anden Rettelse blive nødvendig, men da Correcturen hertil læses om Vinteren, er det blevet mig umuligt at foretage en fuldstændig Revision efter levende Planter. Nogle Exempler paa den nævnte Dobbelthed i Blomstens Form, som ogsaa antydes af andre Forff. (f. Ex. Koch Synopsis, under Slægterne Thymus og Mentha), har jeg længe kjendt, men Regelens almindelige Gyldighed skylder jeg Hr. Prof. Steenstrups skarpe Blik og velvillige Meddelelse.

BB. Bægeret regelm. 5-tandet.

a. Støvtraadene parallele.

aa. Kronens Overlæbe hvælvet.

α. Støvknappernes Rum opspringe paatværs ved Klapper.

2. **Galeópsis** L. Midtfligen af Kronens Underlæbe budt eller udrandet, adskilt fra Sidefligene ved 2 opsvulmede Tænder; Nødderne oventil afrundede.

β. Støvknappernes Rum opspringe ved Længderidser.

αα. Nødderne oventil afrundede.

* Kronens Rør indvendig (ved Støvtraadenes Indføining) med en Haarkrands; Støvknaprummene i en næsten ret Linie udstaaende fra hinanden.

3. **Stachys** L. Underlæbens Flige budte; de 2 nedre Støvdragere efter Bestøvningen snoede, udadbøiede; Støvknappernes Rum danne en ret Vinkel med Støvtraaden.

4. **Ballóta** L. Underlæbens Flige budte; Støvdragerne efter Bestøvningen rette, Støvknappernes Rum danne en spids Vinkel med Støvtraaden.

** Kronens Rør uden Haarkrands; Støvknaprummene næsten parallele.

5. **Betónica** L. Underlæbens Flige budte, Støvdragerne efter Bestøvningen rette.

ββ. Nødderne afstumpede med en trekantet Flade foroven.

* Sidefligene af Kronens Underlæbe spidse (eller 0); Nødderne i Spidsen glatte.

6. **Lámium** L. Underlæbens Sideflige smaae, tandformede eller 0; Støvknapperne haarede. (Kronen hvid eller rød).

7. **Galeóbdolon** Huds. Underlæbens Flige alle spidse; Støvknapperne glatte. (Kronen guul).

** Underlæbens Sideflige budte, Nødderne i Spidsen haarede.

8. **Leonúrus** L. Blomsterkrandsene mangeblomstrede, danne et mellembrudt Ax; Bægerfligene tornede; Støvknappernes Rum divergerende.

bb. Kronens Overlæbe plan (eller 0).

α. Nødderne jævne.

9. **Népeta** L. Midtfligen af Kronens Underlæbe hvælvet, kredsrund; Støvknappernes Rum i en næsten ret Linie udstaaende fra hinanden.

10. **Gléchoma** L. Underlæben omvendt-hjerteformet, plan; Støvknappernes Rum danne en Vinkel indbyrdes, og ved deres Tilnærmelse til Gjenbostøvdragerne et Kors.

β. Nødderne grubet-punkterede.

11. **Ajúga** L. Kronens Rør indvendig med en Haarkrands ved Støvdragernes Indføiningslinie, Overlæben kort, utydeligt tokløvet; en Kirtel ved Grunden af Frugtknuderne.

12. **Téucrium** L. Kronens Rør indvendig nøgent; Overlæben synes at mangle, idet dens 2 Tænder ere bøiede henimod Underlæben, som derved synes 5-tandet.

b. Støvtraadene (efter Bestøvningen) bøiede fra hinanden foroven.

aa. Støvknappernes Rum parallele (Knapbaandet lige bredt).

13. **Mentha** L. Kronen tragtformet, 4-fliget, næsten regelret; Støvdragerne næsten ligelange. (Blomsterne i alsidige, endestillede Ax eller fjerntsiddende Krandse i Bladhjørnerne).

bb. Støvknappernes Rum divergerende (Knapbaandet bredere nedentil).

† 14. **Elshóltzia** Willd. Kronen 5-fliget, de 4 Flige næsten ligestore, Støvknaprummene udspilede og tilsidst indbyrdes sammenflydende. (Blomsterne i ensidige Ax med toradede Dækblade).

15. **Oríganum** L. Kronen tolæbet, Underlæbens Lapper ligestore; Støvknaprummene adskilte, danne en Vinkel forneden. (Blomsterne i alsidige Ax med 4-radede, taglagte Dækblade.

Stachys (s. Nr. 3).

CC. Bægeret tolæbet.*)

a. Støvtraadene divergerende,

aa. opadtil udadbøiede.

16. **Thymus** L. Bægerets Svælg lukket ved en Haarkrands, dets Overlæbe 3-tandet, Underlæben 2-fliget, med opstigende, sylformede Flige; Støvknaprummene forneden divergerende.

(Mentha Pulegium).

bb. Støvtraadene opadtil indadbøiede og sammenstødende under Overlæben.

17. **Ácinos** Moench. Blomsterne i 2—5-blomstrede Knipper, omgivne af faae og korte Dækblade; Bægeret ved Grunden puklet, dets Svælg lukket ved en Haarkrands, dets Overlæbe 3 fliget, Underlæben 2-fliget, alle Bægerfligene sylformede; Kronens Rør ret, dens Overlæbe plan; Støvknaprummene foroven adskilte, forneden divergerende.

18. **Clinopódium** L. Blomsterne i mangeblomstrede Knipper, omgivne af et fælles mangebladet Svøb, dannet af børsteformede Dækblade; Bægerets Rør krumt, valseformet, Kronens Overlæbe næsten plan, forøvrigt som foreg.

† *Melissa* L. Blomsterne i 3—6-blomstrede Knipper, omgivne af faae Dækblade; Bægeret ved Grunden ret, dets Rør klokkeformet, Overlæben 3-tandet med korte triangelformede Tænder, Underlæben 2-fliget; Kronens Rør opstigende, dens Overlæbe lidet hvælvet og med tilbagebøiede Spidser;

---

*) Det tolæbede Bæger forholder sig omvendt mod Kronen, idet Overlæben er 3-deelt, Underlæben 2-deelt. Flere af de med regelm. Bæger beskrevne Slægter vise en Tilnærmelse til det tolæbede Bæger, idet Bægertænderne ere uligelange, men af samme Form og med ligestore Mellemrum, (f. Ex. Glechoma, Nepeta, Leonurus Cardiaca).

Støvknaprummene efter Bestøvningen foroven sammenflydende, forneden udspilede.

b. Støvtraadene parallele.

19. **Brunélla** Tourn. Bægeret ved Frugtmodenheden tillukt, dets Overlæbe 3-tandet, Underlæben 2-deelt, omfattet af Overlæbens indbøiede Rande; Kronens Rør med en Haarkrands, dens Underlæbe med budte Lapper; Nødderne jævne.

20. **Scutellária** L. Bægeret ved Modenheden tillukt, dets Læber udeelte, Overlæben med et skjoldformet Tilhængsel; Kronrøret uden Haarkrands; Nødderne smaagrubede eller punkterede, befæstede til en Frugtholder.

Leonurus Cardiaca (s. Nr. 8).

B. Frugten før Modenheden udeelt, 4-rummet, tilsidst deelt i 4 Nødder. Blomsterne spredte.

21. **Verbéna** L. Bægeret 5-tandet; Kronen tolæbet; Blomsterne danne Ax. (N. F. Verbenaceæ).

2. *Orden. Angiospermia (Kapselfrugtede).*

A. Blomsten oversædig.

22. **Linnæa** Gron. Bægerets Krave 5-deelt; Kronen klokkeformet, næsten regelmæssig 5-deelt; Frugtknuden trerummet, Frugten enrummet, enfrøet, uopspringende. (Krybende Halvbusk med modsatte Blade og 2-blomstrede Blomsterstilke. N. F. Caprifoliaceæ).

B. Blomsten undersædig.

a. Kronen regelret 5-deelt.

23. **Limosélla** L. Bæger og Krone regelm. 5-fligede; Frugten enrummet, toklappet, mangefrøet. (Lav enaarig Dyndplante uden overjordisk Stængel. N. F. Scrophularineæ, b).

b. Kronen uregelret, (tolæbet eller maskeret).

aa. Kapselen torummet, med Frøstolen tilvoxet til Skillevæggen.

α. Støvknappernes Rum ved Grunden budte.

αα. Kronen maskeret); Kapselen opspringende i Spidsen eller paa Siden.*

24. **Linária** Tournef. Kronen med en Spore ved Grunden; Kapselen opspringer ved Tænder i Spidsen eller paa Siden ved Laag. (N. F. Scrophularineæ, b).

25. **Antirrhínum** L. (*part.*) Kronen ved Grunden puklet; Kapselen skjæv. opspringer ved Huller i Spidsen. (N. F. Scrophularineæ, b).

ββ. Kronen tolæbet, gabende; Kapselen opspringende fra Spidsen til Grunden.

26. **Scrophulária** L. Bægeret 5-deelt; Kronen uregelm. krukke- eller kugleformet; Stövtraadene befæstede til Kronrørets Basis; Støvknapperne enrummede, opspringende ved en Tværspalte. (N. F. Scrophularineæ, a).

27. **Digitális** L. Bægeret 5-deelt; Kronen uregelm. klokkeformet; Støvtraadene befæstede til Kronrøret ovenfor Basis; Støvknapperne torummede, opspringende paalangs. (N. F. Scrophularineæ, b).

† *Mimulus* L. Bægeret rørformet, 5-kantet og 5-tandet; Kronen tolæbet, med opret Overlæbe og udstaaende Underlæbe; Støvknapperne torummede, med tilsidst sammenflydende Rum. (N. F. Scrophularineæ, b).

β. Støvknappernes Rum ved Grunden tilspidsede.

αα. Bægeret 5-tandet (eller tolæbet).

28. **Pediculáris** L. Bægeret opblæst; Frøene nætformigt grubede. (N. F. Scrophularineæ, c).

---

*) Kronen kaldes maskeret, naar dens Underlæbe er forsynet med en opadrettet, alm. budt 2-lappet Fold (Ganen), som tillukker Svælget.

ββ. Bægeret 4-tandet.

* Kapselens Rum 1—2-fröede.

29. **Melámpyrum** L. Bægeret rør- eller tragtformet, ikke opblæst; Frøene jævne, uvingede. (N. F. Scrophularineæ, c).

** Kapselens Rum mangefrøede.

30. **Rhinánthus** L. Bægeret opblæst; Kronens Underlæbe 3-lappet, med udeelte Lapper; Kapselen fladtrykt-vinget; Frøene jævne.

31. **Euphrásia** L. (part.) Kronens Underlæbe 3-lappet, med 2-kløvede eller udrandede Lapper; Støvknappernes Rum med uligelange Tilhængsler ved Grunden; Griffelen indsluttet i Overlæben; Kapselen fladtrykt-hvælvet; Frøene riflede.

32. **Odontítes** Pers. Kronens Underlæbe 3-lappet, med udeelte Lapper; Støvknappernes Rum med ligelange Tilhængsler ved Grunden; Griffelen rager udenfor Overlæben; Kapselen hvælvet, næsten trind; Frøene riflede. (30—32. N. F. Scrophularineæ, c).

bb. Kapselen enrummet, med Frøstolene befæstede til Rygsømmen. (Snylteplanter med farvede, skjælformede Blade: N. F. Orobancheæ).

33. **Lathræa** L. Bægeret 4-fliget; den afblomstrede Krone heelt affaldende; Støvknapperne i Randen haarede, en fri Kirtel ved Grunden af Frugtknuden. (Blomsterne i ensidige Klaser med afrundede Dækblade).

34. **Orobánche** L. Bægeret til Grunden eller nedenfor Midten 4-deelt med hele, eller 2-deelt med 2-kløvede Flige; den afblomstrede Krone omkringskaaren ved Grunden, den øvre Deel affaldende, den nedre vedblivende. (Blomsterne i Ax med tilspidsede Dækblade).

I. Gymnospermia.

1. Marrubium. Marube.

758. **M. vulgare** L. (Almindelig M.) H. 655; Drej. n. 600; F. D. 1036; Rchb. fl. germ. XVIII, tab. 23.

Bladene ægformet-kredsrunde, rundtakkede, nætformigt aarede og rynkede; *Blomsterkrandsene* adskilte, mange- og tætblomstrede, næsten kugleformede; *Bægeret* med en Haarkrands i Svælget, dets Tænder sylformede, i Spidsen glatte, hagekrummede.

Hele Planten (især Stængelen og Bladenes Underflade) hvidfiltet; Kr. hvide. 7—9. ♃.

Paa grusede Steder, især ved Gjærder omkring Landsbyer, sporadisk: hyppigere paa *Bornh.* end i de andre Provindser.

2. Galeopsis. Hanekro.

a. Ledstykkerne ikke opsvulmede under Ledene.

759. **G. ochroleuca** [Lam. enc. 2, p. 600] (Guul H.) H. 650; F. D. 1650; Rchb. ic. I, 98; H. N. XII, 33; G. dubia Leers.

Stængelen blødt duunhaaret af nedad tiltrykte Haar; *Bladene* æg-lancetformede, saugtakkede; *alle Krandsene* adskilte; *Dækbladene* linieformede, kortere end Bægeret, opret-tiltrykte, kort tornspidsede; *Kronrøret* 3 Gange længere end Bægeret, *Overlæben* 2—3-tandet, *Underlæbens* Flige rundtakkede.

Stgl. oventil og Bæg. kirtelhaarede. Kr. svovlguul med en citronguul Plet ved Grunden af Underlæben. 7—8. ⨀.

Dyrkede, især sandige Marker, kun funden i *Halvøens* sydlige Deel: mellem Skudstrup og Vamdrup ved Kongeaaen! Lygumkloster, Marker N. f. Rendsborg (16). (Mangler paa Øerne). *)

760. **G. Ladanum** L. (Sand-H.) H. 649; Drej. n. 585; F. D. 1757; G. latifolia Hffm.; Rchb. fl. g. XVIII, tab. 27; G. Ladanum *α*, latifolia Wimm.; Lge. Haandb. 1 Udg. p. 345; G. intermedia Vill., Gren. & Godr. fl. Fr. II, p. 684.

Stængelen blødt duunhaaret af nedad tiltrykte Haar, *Bladene* elliptiske eller lancetformede, saugtakkede; alle *Blomsterkrandsene* adskilte; *Dækbladene* kortere end Bægeret, opret-tiltrykte; *Bægeret* kirtelhaaret, dets Flige ligelange, kort tornspidsede, oprette; *Kronrøret* dobbelt saa langt som Bægeret, *Overlæben* svagt udrandet; *Underlæbens* midterste Flig udrandet, Sidefligene budte, heelrandede.

Stgl., især foroven, kirtelhaaret. Kr. ros. med en guul, rødstribet

Plet ved Grunden af Underlæben. 7—8. ⊙. Var. med smalere eller bredere Blade.

Ukrud mellem Sæden, især alm. i sandige Egne.

761. **G. angustifolia** [Ehrh. Herb. 137] (Smalbladet H.) Rchb. l. c. tab. 28; G. Ladanum β, angustifolia Wimm.; Lge. l. c.; G. Ladanum E. Bot. 884.

Stængelen blødt duunhaaret af nedad tiltrykte Haar; *Bladene* linie-lancetformede, ved Grunden og i Spidsen forlænget-tilspidsede og heelrandede, i Midten fjernttandede eller næsten heelrandede; de øvre *Blomsterkrandse* sammenhobede; *Dækbladene* udadbøiede, længere end Bægeret, langt tornspidsede; *Bægeret* blødhaaret, ved Frugtmodningen opblæst, dets Flige uligelange, langt tornspidsede, tilsidst udstaaende; *Kronen* som foreg., men større, dens Overlæbe stærkere hvælvet.

Ved dens Udseende og ved talrige Kjendetegn synes den at være en fra foreg. vel adskilt Art. 7—8. ⊙.

Mellem Sæden ved Koster paa Møen (28). (I Sydeuropa er den hyppigere end den foreg.). *

b. Ledstykkerne oventil opsvulmede, de øvre Krandse sammenhobede.

* 762. **G. pubescens** [Bess. prim. fl. gal. 2, p. 27] (Duunhaaret H.) Rchb. ic. I, 100.

Stængelen duunhaaret af nedad tiltrykte Haar, under de svagt opsvulmede Led stivhaaret; *Bladene* ægformede, tilspidsede, saugtakkede; *Kronrøret* meget længere end Bægeret; *Underlæbens* midterste Flig plan, rundtakket.

Kr. smukt rød, ved Underlæbens Basis guul med røde Pletter, (vedligeholder den røde Farve ved Tørring). 7—8. ⊙.

Paa Marker mellem Sæden, i Krat: *Sj.* Pedersborg ved Sorø! (det eneste hidtil bekjendte Voxested i Danmark. *

763. **G. Tetrahit** L. (Almindelig H.) H. 649; Drej. n. 583; F. D. 1271; Rchb. ic. IX, 1174.

Stængelen stivhaaret af nedbøiede eller udstaaende Haar, under de stærkt opsvulmede Led tæt beklædt med Børster; *Bladene* elliptiske, tilspidsede, saugtakkede; *Kronrøret* omtrent af Længde med Bægeret; *Underlæbens Midtflig* plan, budt, fiint rundtakket.

Stgl. oventil og Bæg. kirtelhaarede med oftest mørkrøde Kirtler, Kr. blegrød eller hvidguul, ved Grunden af Underlæben rødplettet. 7—8. ⨀.

Paa dyrkede Steder, f. Ex. mellem Sæden, ved Gjærder o. s. v. alm.

* 764. **G. bifida** [Boenn. fl. monast. p. 178] (Tvedeelt H.) Drej. p. 201; H. N. VII, 8; Rchb. fl. germ. XVIII, tab. 29.

Kronrøret kortere end eller af Længde med Bægeret; *Underlæbens Midtflig* linieformet, i Spidsen 2-kløvet, med tilsidst tilbagerullet Rand, forøvrigt som foreg.

Kirtlerne paa Bæg. og Stængelens øverste Deel alm. gule. Kr. lysrød eller hvid med røde Aarer og en guul Plet ved Gr. af Underlæben. 7—8. ⨀.

Forekomst som foreg. og ligesaa hyppig som hiin, af hvilken flere Forff. ansee den for en Afart.

765. **G. versicolor** [Curt. fl. lond. f. 6 t. 38] (Hampagtig H.) Drej. n. 584; Rchb. ic. 1, 117; G. canabina Roth, H. 650; F. D. 929; G. Tetrahit β, L.

Kronrøret dobbelt saa langt som Bægeret, *Underlæbens Midtflig* afrundet, fiint rundtakket, violet, den øvrige Krone svovlguul, over dobbelt saa stor som hos de 2 foreg., forøvrigt som disse.

Kirtlerne alm. røde. 7—8. ⨀.

Mellem Sæden alm. udbredt.

3. Stachys. Galtetand.

a. Udløbere fra Rodstokken. ♃.

766. **S. silvatica** L. (Stor G.) H. 652; Drej. n. 590; F. D. 1102; Rchb. fl. germ. XVIII, tab. 31.

Alle *Bladene* langstilkede, hjerteformede, grovt saugtakkede; *Krandsene* 6-blomstrede; *Udløberne* ikke tykkere imod Spidsen.

Hele Pl. laaden af udstaaende Haar. Kr. mørk-bruunrøde (sjeldnere skident viol.) med hvide Aarer paa Underlæben; Bæg. og Kronens Overlæbe kirtelhaarede. Den har en ubehagelig, stinkende Lugt. 7—8.

I Skove og Krat meget alm.

767. **S. palustris** L. (Smalbladet G.) H. 653; Drej. n. 588; F. D. 1103; Rchb. fl. germ. XVIII, tab. 10.

Bladene lancetformede med afrundet eller svagt hjerteformet Basis, fiint saugtakkede, de nedre kortstilkede, de øvre siddende; *Krandsene* 6—12 blomstrede; *Udløberne* i Spidsen kølleformigt fortykkede.

Stgl. stivhaaret-ru af nedbøiede Haar, Bld. blødhaarede, paa Overfladen grønne, paa Underfladen graaagtige; Kr. lysros., med hvide Aarer paa Underlæben; Overlæben og Bæg. duunhaarede med faae Kirtelhaar. Pl. mindre stinkende end den foreg. 7—8.

β, canescens! (S. segetum Hagen.) Bladene smalere, paa begge Flader graafiltede.

I Tørvmoser, ved Grøfter og paa dyrkede, især fugtige Marker alm. *β*, paa mere tør Grund.

⨯ *S. palustri-silvatica* [Schiede pl. hybr. 43] (Tvivlsom G.) S. ambigua Sm., H. II, 206; Drej. n. 589; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 749; F. D. 1877; Rchb. ic. III, 369.

Alle *Bladene* kortstilkede, æg-lancetformede med hjerteformet Basis, saugtakkede; *Krandsene* 6—8-blomstrede; *Udløberne* som hos foreg.

Hele Pl. haaret, med nedbøiede Haar paa Stgl.; Kr. mørk ros. med hvide Aarer paa Underlæben. 7—8.

I Skove og paa dyrkede Steder meget sjelden: *Sj.* en Grøft ved Strandveien forbi Agershvile (Blytt); *J.* Eskjær Skov i Salling (Dr.); Haven i Vendsyssel (12).

Anm. De fleste nyere Forfattere ansee denne Plante for en Bastardform af de 2 foreg. Arter.

b. Udløbere 0. ☉.

768. **S. arvensis** L. (Ager-G.) H. 654; Drej. n. 587; F. D. 587; Rchb. ic. X, 1298; H. N. IV, 12.

Alle *Bladene* stilkede, æg-hjerteformede, budte, rundtakkede; *Krandsene* 4—6-blomstrede; *Bægertænderne* af Længde med eller længere end Kronrøret.

Hele Pl. stivhaaret, Haarene paa Stgl. udstaaende. Kr. blegrød ell. hvidagtig. 7—9.

Paa dyrkede Marker mellem Vaarsæden, i Haver o. s. v. et i flere Egne alm. Ukrud, især paa ***Bornh.***, i ***Sydsjæll.***, paa ***Loll.***, ***Falst.*** og i ***Fyen***, sjeldnere i det nordl. og vestl. Jyll. og Nordsjælland.

769. **S. annua** L. (Enaarig G.) F. D. 2541; Rchb. fl. germ. XVIII, tab. 11.

Bladene lancetformet-ovale, rundtakket-saugtakkede, de nedre kortstilkede, de øvre næsten stilkløse; *Krandsene* 4—6-blomstrede; *Bægertænderne* kortere end Kronrøret.

Stgl. duunhaaret, Bæg. stivhaaret, Bld. næsten glatte. Kr. hvid med blegguul Underlæbe. 7—9.

Mellem Sæden paa sandige Marker ved Hasle paa *Bornh.* (11).

4. Ballota. Tandbæger.

770. **B. ruderalis** [Swartz i Sv. bot. 389] (Almindelig T.) Fr. nov. p. 194; H. 655; Drej. n. 602; F. D. 1702; B. nigra L. fl. Suec., Fr. H. N. VII, 7; Rchb. ic. VIII, 1039.

Bladene æg-hjerteformede, grovt og uregelm. saugtakket-rundtakkede, rynkede af de stærkt forgrenede, paa Underfladen ophøiede, paa Overfladen indtrykte Nerver; *Bægeret* tragtformet eller næsten fladkravet, dets *Tænder* jævnt udløbende i en lang, sylformet Spids.

Hele Pl. haaret. Kr. ros.-lila med hvide Aarer, sjeldnere hvid (B. alba L. fl. Suec.). 7—9. ♃. Overlæben alm. heel, var.

β, nepetoides! Kronens Overlæbe 2-lappet, næsten plan.

γ, urticæfolia (B. urticæfolia Ortm.) Bladene dybt saugtakkede, næsten lappede; Bægertændernes Spids længere end hos Hovedarten, stakformet.

Ved Gjærder, især omkring Byer, meget alm. — *β*, med Hovedarten; *γ*, sjeldnere: Vedbæk!

* 771. **B. foetida** [Lam. fl. Fr. II, p. 381] (Stinkende T.) Fr. nov. p. 195; Drej. n. 601 (undt. Voxest.); Rchb. ic. VIII, 1041; H. N. XI, 18; B. nigra *α*, foetida Koch og *β*, borealis (Schweigg.) Rchb. fl. germ. XVIII, tab. 17.

Bladene mindre og alm. mindre dybt tandede; *Bægeret* fladkravet, med nætformig aarede, bredt ægformede, afrundede Tænder, som pludselig ende i en kort Braad; forøvrigt som foreg.

Har, ligesom foreg., men maaskee i noget høiere Grad, en stinkende Lugt, omtr. som Stachys silvatica. 7—9. ♃. Kronen alm. af Farve som foreg., *var.*

β, alba (B. alba L. sp.) Kronen hvid, Bægertændernes Braad længere end hos Hovedarten.

Formen *β* har jeg fundet paa Lange Linie ved Kbh. tæt ved Indgangen fra Citadellet. Hovedformen er, saavidt mig bekjendt, ikke fundet hos os, og den er sandsynligviis her (ligesom i Sverige) oprindelig indslæbt med Ballast. At *Hornem.* (B. nigra — efter Beskr.) og *Drej.* angive denne som den i Danm. hyppigste Art, hidrører i alt Fald fra en Feiltagelse. F. D. 673 (Mentha aquatica), som alm. henføres til B. foetida, er for slet til at kunne med Sikkerhed bestemmes. ⚘

Anm. Flere Forff. forene disse 2 Arter, og det kan ikke nægtes, at B. foetida *β*, alba i Bægerets Form synes at danne en Overgang. Dr. Sonder (som har sendt mig en lignende hvidblomstret Form fra Hamburg) bemærker (Fl. hamburg.), at han endog paa samme Pl. har fundet begge Bægerformer. Imidlertid vil man, ved at sammenligne den nordiske B. ruderalis med den i Sydeuropa ene forekommende B. foetida, finde disse himmelvidt forskjellige. Navnet B. nigra L., som bør beholdes naar man forener Arterne, kan ikke anvendes naar de adskilles, fordi det deels er lidet betegnende, deels af Forff. anvendt paa begge Arterne, og sandsynligviis af Linné selv brugt collectivt.

5. Betonica. Betonie.

772. **B. officinalis** L. (Læge-B.) H. 652; Drej. n. 586; F. D. 726; H. N. II, 23; B. stricta Ait., Rchb. ic. VIII, 954.

Bladene aflang-ægformede med hjerteformet Basis, grovt saugtakkede eller rundtakkede, de nedre langstilkede, de øvre næsten stilkløse; *Blomsterkrandsene* danne et tæt Ax (de nedre Krandse stundom fjernede fra de øvrige); *Bægertænderne* braadspidsede, med ægformet Basis; *Kronens Overlæbe* budt, i Spidsen tilsidst tilbagebøiet.

Hele Pl. haaret (især Bæg., Bladstilke og Stgl. under Ledene). Kr. ros., udvendig hviduldet. 7—8. ♃.

I Kratskove og paa høie Enge sjelden: *Sj.* Sophienberg (H.), Rygaard (Kyll.); *Loll.* Krat mellem Darket og Ottelund! Bjerremark, Rubjerggaard (5)', Svingelen ved Nakskov (9); *F.* Skovgaarde (7); *Sl.* Flensborg (25). ⚘

6. Lamium. Tvetand.

a. Bladene tilspidsede. ♃.

aa. Kronrøret krummet, med en Haarkrands indvendig i Røret.

773. **L. album** L. (Døvnælde-T.) H. 646; Drej. n. 593; F. D. 594; Rchb. fl. germ. XVIII, tab. 4.

Stængelen udeelt; *Bladene* æg-hjerteformede, grovt og uregelm. saugtakkede; *Krandsene* 10—20-blomstrede; *Bægertænderne* børsteformede; Haarkrandsen i Kronrøret skraa.

1—$1^1/_2$' høi. Kr. hvid, Underlæbens Midtflig bleggul med en bruun Plet ved Grunden, 2-lappet, Sidefligene ende i en spids Tand. 5—8.

β, integrifolium Nolt. (Hans. Herb. 1028.) L. parietariæfolium Benth. Bladene heelrandede, ægformede, de øvre smalere.

Ved Gjærder, omkring Byer o. s. v. meget alm. i de fleste Egne af Landet; sjelden paa ***Falst.*** (Stubbekjøbing 14), i det sydl. ***Fyen*** og paa Øerne deromkring (Vindeby p. Thorseng 12). *β*, Deetzbøl i ***Slesv.*** (F. Müll.).

774. **L. maculatum** L. (Plettet T.) H. 646; F. D. 1649; Rchb. ic. III, 362.

Stængelen grenet; *Bladene* hjerteformede, uregelm. saugtakkede, mnd hvidgule Pletter paa Overfladen; *Bægertænderne* smalt sylformede, lidet kortere end *Kronrøret*, som har en horizontal Haarkrands indvendig.

1—$1^1/_2$' høi. Stgl. rødlig. Kr. ros., med hvid- og rødstribet Underlæbe. 5—8.

Ved Gjærder meget sjelden: *Sl.* Vogelsang Skov (16). (I Holsteen paa flere Steder). *

bb. Kronrøret ret, med nøgent Rør.

† *L. garganicum* L. (Rchb. fl. germ. XVIII, tab. 6.) Bld. hjerteformede, dybt og uregelm. dobbelt saugtakkede, rynkede og duunhaarede; Bægertænderne bredt sylformede, meget kortere end Kronrøret; Kr. skidenrød med sækformigt udvidet Svælg.

Forvildet ved Risingsminde pr. Odense (Lefolii!).

b. Bladene budte eller afrundede, sjeldnere spidse (ikke tilspidsede). ☉.

aa. Kronrøret oftest krummet, med en Haarkrands indvendig (ovenfor Basis).

775. **L. purpureum** L. (Rød T.) H. 647; Drej. n. 595; F. D. 523; Rchb. fl. g. XVIII, tab. 3.

Bladene hjerteformede, uregelm. rundtakkede, alle stilkede *Bægertænderne* omtrent af Længde med Bægerrøret.

Kr. ros., sjeldnere hvid. 7—9.
Paa dyrkede Steder overalt meget alm.

bb. Kronrøret ret, indvendig nøgent.

776. **L. incisum** [Willd. sp. 3, p. 89] (Fliget T.) H. 647; Drej. n. 594; F. D. 2358; Rchb. ic. III, 370; H. N. X, 16; L. confertum Fr. S. Veg. Sc. p. 15 og 198.

Bladene uregelm. rundtakket-lappede eller indskaarne, de nedre hjerteformet-nyreformede, langstilkede, de øvre rudeformet-ægformede, kortstilkede med forneden udvidet *Bladstilk;* de øvre *Blomsterkrandse* tæt samlede; *Bægertænderne* af Længde med eller længere end Bægerrøret, sylformede, udstaaende, stivhaarede.

Kr. ros. Pl. mørkfarvet, alm. rødligt anløben. Flere af de angivne Kjendetegn variere, men ved sit hele Udseende er den noksom forskjellig fra og kan ikke forvexles med foreg. (12). Fra følg. er den aldeles forskjellig.

Paa lignende Steder som foreg., hist og her i alle Provindser. *

777. **L. intermedium** [Fr. nov. p. 192] (Nyrebladet T.) H. 649; Drej. n. 596; F. D. 1701 (ikke god); Rchb. ic. VIII, 964; H. N. I, 51.

Alle *Bladene* nyreformede, rundtakket-haandlappede, de nedre stilkede, de øvre næsten siddende eller omfattende med en kort, opblæst *Bladstilk; Blomsterkrandsene* adskilte; *Bægertænderne* som hos foreg., længere end Røret.

Kr. ros., Overlæben smukt og mørkt purp. 4—5 og 8—9.

Paa lignende Steder som de foreg., men sjeldnere og sporadisk (paa enkelte Steder periodisk i Mængde): *Sj.* Fortunen! Vibenshuus (Dr.), gl. Kongevei! Ballerup (1), Roeskilde, Holbæk (15); ***Falster! Loll.*** ved Rødby (H.); ***J.*** Thorup (12), Hobro (16), Randers! Haraldslund! Hjortlund (12).

778. **L. amplexicaule** L. (Liden T.) H. 648; Drej. n. 597; F. D. 752; Rchb. ic. III, 373.

Alle *Bladene* nyreformede, de nedre stilkede, rundtakkede, de øvre siddende og omfattende, haandlappede; *Blomsterkrandsene* adskilte; *Bægeret* blødt- og graaagtig-duunhaaret; *Tænderne*

kortere end Røret, før og efter Blomstringen sammenstødende i Spidsen.

Kr. som foreg., med meget langt Rør. 5—8.

β, clandestinum (Rchb. ic. VIII, 950.) Kronen liden, affaldende uudsprungen. 4.

Ved Gjærder og mellem Sæden ikke sjelden.

7. Galeobdolon. Barsvælg.

779. **G. luteum** [Huds. fl. angl. 258] (Guul B.) H. 651; Drej. n. 598; H. N. II, 24; Galeopsis Galeobdolon L., F. D. 1272; Lamium Galeobdolon Crantz, Rchb. fl. germ. XVIII, tab. 5.

Stængelen opstigende, duunhaaret af nedad tiltrykte Haar paa Kanterne, med *Vandgrene* fra Rodstokken; *Bladene* ægformede, saugtakkede; *Bægeret* tragtformet, med bladagtigtgrønne, spidst triangelformede *Tænder*.

De ældre Blade hvidplettede. Kr. lysguul med mørkere Underlæbe. 5—6. ♃.

I Løvskove, alm. i de sydlige Egne af Landet omkring Østersøen (f. E. *Bornh.*, *Loll.-Falst.*, *Sydsjæll.*, sydl. *F.* og *Halvøens* sydøstlige Skove). Sjelden mod N.: *Sj.* Hornbæk (20), Egebæksvang! Frederiksborg, Fredensborg (Jørg.); Hirschholm (19), Holbæk (15), (mangler ved Kbhvn); *F.* Holkenhavn, Ubberød, Vissenberg (H.); *J.* Lundbykrat (H.).

8. Leonurus. Hjertespand.

780. **L. Cardiaca** L. (Almindelig H.) H. 656; Drej. n. 599; F. D. 727 og 1756; Rchb. l. c. tab. 32.

Bladene alle stilkede, nætformigt aarede, haandfligede, de øvre 3-, de nedre 5-fligede; *Blomsterkrandsene* siddende, tætblomstrede, adskilte; *Bægeret* glat, næsten tolæbet, med bladspidset-stikkende, uligelange *Tænder*; *Kronens Underlæbe* med aflang Midtflig, dens Rør indvendig forsynet med en Haarkrands.

Kr. ros., udvendig hvidfiltet, Underlæben hvidguul med røde Prikker. 7—8. ♃.

Ved Gjærder, især omkring Landsbyer, alm. udbredt.

781. **L. Marrubiastrum** L. (Stortandet H.) H. 656; Chaiturus Marrubiastrum Rchb. fl. exc. p. 317, fl. germ. XVIII, t. 32.

Bladene stilkede, aflange, dybt tandede; *Bægeret* tiltrykt-duunhaaret, med braadspidset-stikkende *Tænder*; *Kronens Midtflig* rundagtig; *Kronrøret* indvendig nøgent.

Kr. lysrød, udvendig filtet. 7—8. ⊙.

Ved Landsbyer, kun fundet paa *Loll.*: Dannemarre (9), Gloslunde, Alminde (14), Østofte, Errindlev (Rasmussen). [*]

9. Nepeta. Katteurt.

782. **N. Cataria** L. (Almindelig K.) H. 637; Drej. n. 591; F. D. 580; Rchb. l. c. tab. 41.

Bladene stilkede, æg-hjerteformede, dybt saugtakkede; *Blomsterkrandsene* stilkede; *Bægertænderne* sylformede; *Nødderne* jævne, glatte.

Kr. hvid med rød-punkteret Underlæbe. Hele Pl. tæt-graafiltet. 6—8. ♃.

Ved Gjærder, især omkring Byer paa Gruus, sporadisk, men ikke sjelden.

† *N. nuda* L. Bladene aflang-hjerteformede, rundtakkede; Nødderne knudret-rue, i Spidsen duunhaarede.

Forvildet paa en Høi ved Bidstrupgaard (tilligemed flere fremmede Planter).

10. Glechoma. Korsknop.

783. **G. hederaceum** L. (Vedbende-K.) H. 645; Drej. n. 592; F. D. 789; Rchb. l. c. tab. 40; H. N. XI, 19 (var.).

De golde *Stængler* krybende, de blomsterbærende Grene oprette eller opstigende; *Bladene* stilkede, med en Haarkrands ved Grunden af Bladstilken, nyreformede, rundtakkede; *Krandsene* dannede af kortstilkede, 3—5-blomstrede Nøgler; *Bægertænderne* ægformede, sylspidsede, 3 Gange kortere end Røret.

Kr. blaaagtige, sjeldnere rød-viol. med mørkrødprikket og hvidstribet Svælg. (♀ Formen har indsluttede, ikke korsstillede Støvdr.). $\frac{4}{2}$—$\frac{6}{1}$. ♃.

Ved Gjærder, i Randen af Skove o. s. v., meget alm.

11. Ajuga. Læbeløs.

784. **A. reptans** L. (Krybende L.) H. 635; Drej. n. 608; F. D. 925; Rchb. l. c. tab. 33; H. N. IX, 15.

Vandgrene fra Rodstokken; *Bladene* omvendt-ægformede eller ovale, rundbugtede; *Rodbladene* stilkede; *de øvre Dækblade* af Længde med eller kortere end Blomsterne.

Var. svagthaaret eller næsten glat. Kr. blaa, sjeldent rød eller hvid. 5—6. ♃.

I Løvskove (sjeldnere paa høie Enge), oftest i Selskab med Galeobdolon lut., med hvilken den ogsaa i Henseende til Fordeling i Landet stemmer overeens: ***Nordsjæll.*** sporadisk: Ledreborg, Rygaard (15), Fredensborg (Jørg.), Frederiksborg, Hirschholm! Frederiksdal (H.), Lyngby (17), Frederiksberg Have (H.), mellem Valdby og Flaskekroen, Ordrups Mose ved Fuxveien! i ***Syd-*** og ***Vestsjæll.*** alm., ligesaa paa de sydligere Øer og i ***Fyen***; ***Samsø*** (2); ***J.*** i det nordl. sjelden: Skyum Krat, Randers (H.), Haraldslund! i det sydøstl. alm. ✱

785. **A. pyramidalis** L. (Pyramideformet L.) H. 633; Drej. n. 609; F. D. 185; Rchb. l. c. tab. 33; H. N. XII, 34.

Rodstokken uden Vandgrene; *Bladene* som foreg., med korte Stilke; *Blomsterkrandsene* danne et pyramideformet Ax med 4-radet stillede *Dækblade*, som alle ere meget længere end Blomsterne.

Stgl. og Bld. tæthaarede. Kr. lysblaa, mindre end hos foreg., sjeldnere hvid. 5—6. ♃ eller ⊙.

I høitliggende Skove, paa Bakker mellem Krat, Lyngheder, sporadisk og temmelig sjelden: ***Sj.*** Helsingørs Ladegaard (21), mellem Ørsholt og Gurre, Hjørlunde Mark ved Slangerup, Jonstrup (H.); ***J.*** Hjørring (H.), Torslev (Lgby), Overklitgaard og Agersted i Vendsyssel (16), Morsø (Schade), Margretelund v. Viborg (Morville), Lyne Kro ved Varde (16); paa ***Bornh.*** flere Steder (H., 20).

12. Teucrium. Kortlæbe.

786. **T. Scordium** L. (Løglugtende K.) H. 636; Drej. n. 610; F. D. 593; Rchb. l. c. tab. 38; H. N. I, 17.

Stængelen opstigende, med *Udløbere* fra Rodstokken; *Bladene* stilkløse, linieformet-ovale, tandet-saugtakkede, de øvre nedenfor Midten heelrandede; *Krandsene* omtrent 4-blomstrede.

Pl. haaret, har en løgagtig Lugt. Kr. lys-ros. 7—9. ♃.

Paa fugtige Steder, især paa Leergrund, f. Ex. ved Randen af Grøfter og Mergelgrave: ***Sj.*** en Grøft bag Flaskekroen! Magleby paa Amager (15), Svenstrup ved Kjøge (Burs. herb.), i ***Sydsjæll.***, paa ***Falst.***, ***Loll.*** og ***Langel.*** hist og her; ***Sl.*** Fobislet ved Haderslev (H.). I ***Jyll.*** og de andre nordlige Egne af Landet mangler den. ✱

† *T. Chamædrys* L. Rchb. l. c. tab. 38.

Rodstokken udsender traadformede, gule Udløbere; *Stænglerne* opstigende; *Bladene* kortstilkede, æg-lancetformede, rundtakkede, paa Overfladen glindsende, paa Underfladen blaagraaduunhaarede; *Krandsene* 4—6-blomstrede, samlede til ensidige, endestillede Klaser.

Kr. ros. ♄. 7—9.

Forvildet i Vemmetofte Dyrehave (Sünckenberg, Visby). ⚘

13. Mentha. Mynte.

a. *M. genuinæ.* Bægeret regelm. 5-tandet, med aabent Svælg; Kronens Overlæbe udrandet.

aa. Bladene stilkløse, Stængelbladene forskjellige fra Bladene ved Blomsterne; Blomsterkrandsene samlede til Ax.

787. **M. rotundifolia** L. (Rundbladet M.) F. D. 2542; Rchb. l. c. tab. 81; H. N. IX, 12.

Bladene hjerteformet-ovale, i Spidsen afrundede, rynkede, tiltrykt-saugtakkede; *Axene* korte, tætblomstrede; *Bægeret* ved Frugtmodenheden kugleformigt opblæst med lancet-sylformede, tilsidst sammenstødende *Tænder.*

Bld. hvidfiltede af kruset Uld. Kr. hvid, meget liden. 8—9. ♃.

Paa fugtige Steder, sjelden: ***Bornh.*** Ormebækken ved Pythuset, 1/4 Miil S. O. for Rønne (21); ***Sj.*** Storehedinge (Visby). ⚘

788. **M. silvestris** L. (Graa M.) H. 638; Drej. n. 581; F. D. 484 (slet) og 1932; Rchb. l. c. tab. 82; H. N. I, 18.

Bladene ægformet-elliptiske, spidse, skarpt-saugtakkede, ved Grunden afsmalnede (de nedre kortstilkede); *Axene* langstrakte, tætblomstrede (de nedre Krandse ofte adskilte); *Bægeret* ved Frugtmodenheden opblæst med indsnøret Svælg og linie-sylformede, tilsidst sammenstødende *Tænder.*

Bæg. og Bld. paa Underfladen graafiltede, Kr. rød-lila, duunhaaret, større end hos foreg. 8—9. ♃. Bld. var. i Brede, Beklædning o. s. v.

Ved Aa- og Søbredder, i fugtige Skove, sporadisk og sjelden: ***Sj.*** ved Nordbredden af Esrom Sø (21), Nøddebo (12), Fredensborg (Freuchen), Hirschholm (H.), Hesttangs Mølle (Schlichtkrull), Søndermarken (19), Svends Mølle ved Valø (21); ***Loll.*** Søholt Skov (5); ***F.*** Bjørnemose (H.); ***J.*** Williamsborg N. for Veile Fjord (H.); ***Sl.*** Wedelspang (16), ved Eideren mellem Carlshütte og Bargstedt! ⚘

789. **M. viridis** L. (Grøn M.) H. II, 204; F. D. 1876; H. N. VII, 9.

Bladene lancetformede, tilspidsede, fjernt, men skarpt saugtakkede; *Blomsterkrandsene* adskilte, danne et mellembrudt Ax; *Bægeret* furet, dets *Tænder* sylformede, rette, tilligemed de linieformede *Dækblade* randhaarede.

Bld. grønne. Hele Pl. glat eller Stgl. og Bld. paa Underfladen svagt haarede; Kr. lila, af Størrelse som hos foreg. 8—9. ♃.

Ved Gjærder og Landsbyer, især paa fugtige Steder, sjelden: *Sj.* en Bæk ved Skotterup pr. Helsingør (9), Broxø (Visby); *Falst.* Nykjøbing; *Loll.* Vesterborg (19); *F.* Ollerup! V. Skjerninge Mølle! Assens (Kyll.); *Sl.* Dammen ved Haderslev (N.); *J.* ved Skanderborg Sø (16), Ristrup (H.), Ørlev i V. Hanherred (16). *

Anm. En var. *canescens* med graafiltede Bld., som efter Fr. findes i Sverige, har jeg ikke fundet hos os. Alle Arterne i denne Slægt var. i Hens. til Beklædningen, men denne Art er, foruden dens typiske Mangel paa Haar, saa betydeligt forskjellig fra foreg., at de umuligt kunne forenes. Den af Koch (Syn. p. 633) for M. viridis L. antagne Var. (glabra) af foreg., er (efter Beskr.) meget forskjellig fra den her forekommende M. viridis. (Sml. Fr. mant. 3 p. 56).

bb. Stængelbladene stilkede, ensformede med Bladene ved Blomsterne.

α. Blomsterkrandsene (idetmindste de øvre) samlede til et endestillet Hoved.

790. **M. aquatica** L. (Vand-M.) Drej. n. 580; Rchb. l. c. tab. 85; H. N. II, 25; M. hirsuta aquatica H. 640; Origanum vulgare F. D. 638.

Bladene ægformede eller ovale, saugtakkede; *Bægeret* tragtformet, furet, med sylformede *Tænder*.

Kr. duunhaaret, lila. Var. betydeligt i Henseende til Bladenes Form, Beklædning og Blomsterstanden (*β*, *verticillata* Fr. nov. har Blomsterkrandsene adskilte), men er stedse forskjellig fra de følgende ved at Stængelen begrændses af Blomster og ikke af en Bladdusk. 7—9. ♃.

I Grøfter, Moser o. a. fugtige Steder alm.

β. Blomsterkrandsene stedse adskilte, Stængelen ender med en Bladdusk.

791. **M. sativa** L. (Krandsblomstret M.) Drej. n. 579; Rchb. l. c. tab. 85, 3 og tab. 87; H. N. II, 26; M. hirsuta sativa H. 640; M. palustris Rchb. ic. X, 1307.

Stængelen opret, med opstigende eller opret-aabne Grene; *Bladene* ægformede eller elliptiske, spidse, skarpt saugtakkede; *Bladene ved Blomsterne* stilkede; *Dækbladene* kortere end Krandsene; *Bægeret* af Kronens halve Længde, rør- eller tragtformet, med triangel-lancetformede, tilspidsede *Tænder*; *Blomsterstilkene* haarede.

Kr. lila. 7—9. ♃. Var. som foreg. De vigtigste Former ere:

α, vulgaris. Hele Pl. haaret, Haarene paa Stgl. nedadvendte.

β, glabra. Stgl., Blade og Blomsterstilke glatte eller meget svagt haarede.

γ, latifolia Nolte (F. D. 2057; H. 640.) Bld. bredt-ægformede, dybt saugtakkede; Blomsterkrandsene fjerne.

Paa Enge, i Moser og ved Vandgrøfter ikke sjelden, især hyppig i det vestlige Jylland! *β.* Skjærhoved i *J.*; *γ.* Aabenraa!

792. **M. gentilis** L. (Tvetydig M.) H. 642; F. D. 736 (?) H. N. VI, 13; M. pratensis Sole, Menth. britt. t. 17.

Stængelen opret med opret-aabne Grene; *Bladene* elliptiske eller æg-lancetformede, tilspidsede, skarpt saugtakkede; *Bladene ved Blomsterne* siddende; *Dækbladene* nedhængende, længere end de unge Krandse, i Randen og paa Underfladen stivhaarede; *Krandsene* fjerne, smaae, tætblomstrede; *Bægeret* lidet kortere end Kronen, rørformet-klokkeformet, med sylformede *Tænder*, randhaaret; *Blomsterstilkene* glatte.

Stgl. mørkrød, med faae, nedadvendte Haar; Blst. neppe halvt saa store som hos foreg.; Kr. blegrød-lila. 8—9. ♃.

Ved Lyrskov i Slesvig (Jessen). (Andre danske Voxesteder ere mig ikke bekjendte). ✶

793. **M. arvensis** L. (Ager-M.) H. 643; Drej. n. 578; F. D. 512; Rchb. ic. X, 1299.

Stængelen fremliggende eller opstigende, med vandret udspilede eller opstigende Grene og underjordiske *Udløbere*, ved hvilke den overvintrer; *Bladene* ægformede eller elliptiske, spidse, tiltrykt-saugtakkede; *Krandsene* tæt- og mangeblomstrede; *Bladene ved Blomsterne* stilkede, *Dækbladene* kortere end Krand-

sene, bredere end hos foreg.; *Bægeret* klokkeformet, med ægformet-triangelformede, korte (ligesaa brede som lange) *Tænder.*

Kr. lila (lidet større end hos foreg., mindre end hos næstforeg.). 7—9. ♃. Forekommer i talrige Former, hvoraf følgende ere de eiendommeligste:

α, vulgaris (Rchb. fl. germ. XVIII, tab. 88.) Bld. ægformede, Bladstilkene omtrent af Længde med Blomsterkrandsene; Blomsterstilkene haarede.

β, parietariæfolia Beck (Rchb. l. c.) Svagthaaret; Bld. store, elliptiske, forneden heelrandede og afsmalnede i en Bladstilk, som er meget længere end Krandsene; Blomsterstilkene glatte.

γ, glabriuscula Koch (M. gracilis Sole Menth. britt. t. 16; M. arvensis acuta Rchb. l. c. tab. 85). Bladene elliptisk-lancetformede, tilspidsede, tilligemed Stængelen svagthaarede, Bladstilkene kortere end Krandsene, Blomsterstilkene glatte.

δ, riparia Fr. nov. 189; H. N. II, 27. Stængelen lav, næsten opret, ugrenet; Bladene ægformede, tilligemed de tætsiddende Blomsterkrandse svagthaarede; Blomsterstilkene glatte. Hele Pl. af en mørkrød Farve.

Paa Agre, høie Enge, ved Grøfter o. s. v. meget alm. Afarterne sjeldnere: *β*, Bognæs Skov (Horn. Herb.); *γ*, ***Loll.*** ved Søllested (19); *δ*, i Holsteen ved Einfelder-Søen! (ikke funden i det egenlige Danmark, men anført fordi den formodenlig ogsaa forekommer her).

b. ***Pulegium*** Mill. Bægeret tolæbet, dets Svælg tilsidst lukket ved en Haarkrands; Kronens Overlæbe udeelt.

X 794. **M. Pulegium** L. (Polei-M.) H. 644; F. D. 1755; Rchb. l. c. tab. 89; Pulegium vulgare Mill., Koch Syn. II, 636.

Grenene talrige, fremliggende; *Bladene* ægformet-elliptiske, budte, utydeligt tandet-saugtakkede; *Blomsterkrandsene* alle adskilte; *Bægerets* Overlæbe med tilbagebøiede *Tænder.*

Kr. lila. 7—9. ♃.

Paa fugtige, oversvømmede Steder: ***Falst.*** ved Corselitze (H.). Ikke senere gjenfunden.

14. Elsholtzia. Krydermynte.

† 795. **E. cristata** [Willd. Sp. pl. 3, 59] (Ensidig K.) H. II, 207; Drej. p. 201; H. N. V, 8.

Grenene og *Bladstilkene* ensidigt haarede; *Bladene* stilkede, elliptiske, rundtakket-saugtakkede; *Dækbladene* kredsrundt-ægformede, pludseligt tilspidsede, randhaarede.

Kronerne smaae, blegt-lila. Pl. har en eiendommelig og gjennemtrængende Lugt. 7—8. ⊙.

Oprindelig indført som Haveplante fra Sibirien, forekommer nu forvildet paa mange Steder omkring Byer og Haver. ☞

15. Origanum. Merian.

796. **O. vulgare** L. (Almindelig M.) H. 657; Drej. n. 582; F. D. 1581; Rchb. l. c. tab. 61.

Bladene kortstilkede, elliptisk-ægformede, heelrandede eller utydeligt tandede; *Bægeret* regelm. 5-tandet, dets Svælg lukket ved en Haarkrands; *Blomsterne* fleerboe.

Bld. grønne, næsten glatte, Kr. røde, Bæg. og Dækbld. alm. mørkviol. 7—9. ♃.

Ved Gjærder og i Kratskove: hyppig i *Sydsjæll.*, paa *Møen*, *Falst.*, *Loll.* og i det sydl. *Fyen*, sjeldnere i *Nordsjæll.* (mangler f. Ex. ved Helsingør (21); paa *Halvøen* sporadisk, men ikke alm., paa Østkysten, mod V. ikke bemærket!

† *O. Majorana* L. (Have-M.) Rchb. l. c. tab. 62; Majorana hortensis Moench. Bld. elliptisk-ovale, paa begge Sider graafiltede; Axene ovale med tæt taglagte Dækblade; Bægeret paa den ene Side til Grunden kløvet, forøvrigt heelt; Kr. hvide. 7—8. ⊙.

Dyrkes som Kryderurt i Kjøkkenhaver.

16. Thymus. Timian.

797. **T. Serpyllum** L. [Fr. nov. 195] (Smalbladet T.) H. 659 (undt. var. 2 og 4); Drej. n. 603; F. D. 1165; Rchb. l. c. tab. 65; H. N. V, 7; T. angustifolius Pers.

Stænglerne alsidigt haarede, regelmæssigt firekantede eller næsten trinde, *de blomsterløse* krybende og forlængede, *de blomstrende* opstigende; *Bladene* linieformet-kileformede eller

omvendt-ægformede, ved Grunden randhaarede, paa begge Flader ophøiet-nervede; *Blomsterkrandsene* samlede til et Ax eller Hoved.

Kr. rød, sjeldnere hvid. 7—8. ♄. (Lav, ofte tueformigt sammentrængt Halvbusk). Var. i Henseende til Bladenes Form, Beklædning o. s. v.

Paa sandige Bakker og Lyngheder: alm. paa ***Bornh.***, ***Moens*** Klint, i det nordlige og nordøstlige ***Sjæll.*** samt i den vestlige og mellemste Deel af ***Halvoen.*** Paa ***Loll.***, ***Falst.***, i det sydl. og sydvestl. ***Sjæll.*** ikke bemærket! (I ***Fyen*** forekommer den kun paa de høiere Sandbakker (12, 24). [*

798. **T. Chamædrys** [Fr. nov. 197] (Bredbladet T.) Drej. n. 604; F. D. 2237; H. N. V, 6; T. Serpyllum vulgaris Rchb. l. c. tab. 66.

Stænglerne alle opstigende, firekantede med 2 smalere og 2 bredere Flader, langs Kanterne haarede (og derved tilsyneladende toradet-haarede); *Bladene* ovale eller elliptiske, stilkede, paa Overfladen utydeligt nervede.

Kronen rød, sjeldnere hvid. Høiere, med større Bld. end foreg. 7—8. ♄. *Var.*

α, capitatus! Blomsterkrandsene samlede til et Hoved eller de nedre fjerne.

β, verticillatus! Blomsterkrandsene adskilte, danne et langstrakt, mellembrudt Ax.

Paa tørre Marker og Bakker, ved Gjærder o. s. v.: hyppig i ***Syd-*** og ***Vest-Sjæll.***, paa ***Falster***, ***Langeland***, i ***Fyen*** og paa ***Halvoens*** Østkyst. Paa ***Loll.*** sparsom (f. Ex. Grønnegade. 5); forekommer sjeldent blandet med foreg. f. Ex. *J.* V. Velling (Dr.), Kalbygaard! Ø. Nykirke! Store Andst! *Sj.* Kjøbenhavns Omegn! Paa Bornh. og i de vestlige Dele af Halvøen mangler den.

† *T. vulgaris* L. (Have-T.) Rchb. l. c. tab. 63. Stænglerne alsidigt duunhaarede; Bld. i Randen tilbagerullede, ægformede, de øvre lancetformede; Kr. hvid eller lila. 7—8. ♄.

Dyrkes alm. i Kjøkkenhaver.

17. Acinos. Basilikon-Timian.

799. **A. thymoides** [Moench meth. 407.] Thymus Acinos L., H. 660; F. D. 814 og 1822 (var.); Calamintha Acinos Benth., Rchb. l. c. tab. 73; Drej. n. 605.

Stængelen fra Grunden af grenet, med opstigende *Grene;* *Bladene* ægformet-elliptiske, saugtakkede; *Krandsene* adskilte; *Blomsterstilkene* 1-blomstrede; *Bægeret* mod Frugtmodningen foroven sammensnøret, med opadbøiede *Tænder* i Underlæben.

4—8" høi. Kr. viol. 6—8. ⊙.

Tørre Marker og Bakker, især paa Leer- og Kalkgrund, funden i alle Provindser, men sporadisk og i de fleste Egne af Landet sparsom; hyppig i Omegnen af Aalborg (Branth); *Sj.* omkring Frederiksværk og Roeskilde samt paa *Moens* Klint!

18. Clinopodium. Krandsbørste.

800. **C. vulgare** L. (Almindelig K.) H. 657; Drej. n. 606; F. D. 930; Calamintha Clinopodium Benth., Rchb. l. c. tab. 73.

Rodstokken udsender Udløbere; *Stængelen* opret; *Bladene* ægformede, budte, fjernt og svagt saugtakkede; *Krandsene* 1—3, adskilte, den øvre endestillet; *Svøbbladene* stivhaarede, omtr. af Længde med Bægerne; *Bægerrøret* 10-stribet, kirtelhaaret, ved Grunden løst tilleddet til de korte Blomsterstilke og hurtigt affaldende.

1—1½' høi, haaret. Kr. mørk-ros., udv. duunhaaret, indv. med 2 haarede Længdestriber i Røret. 7—8. ♃.

I Randen af Skove og Krat, ved Gjærder, ikke sjelden; forekommer ofte i Selskab med Origanum vulgare, og er, ligesom denne, hyppigst i de sydlige Egne af Landet.

† *Melissa. Hjertensfryd.*

† *M. officinalis* L. (Læge-H.) Rchb. l. c. tab. 60.

Stængelen opret; *Bladene* ægformede, afsmalnede i en Bladstilk der er kortere end Pladen, grovt saugtakkede; *Blomsterstilkene* nikkende.

1½—2' høi, mere eller mindre haaret. Kronerne hvide eller blegrøde. Planten har en behagelig, citronlignende Lugt. 7—8. ♃.

Dyrkes som Kryderplante i Haver, og forekommer hist og her forvildet, f. Ex. *Loll.* Branderslev, Stokkemarke o. fl. St. (19). ✱.

19. Brunella. Prunel.

801. **B. vulgaris** [Moench meth. 414] (Almindelig P.)

Prunella L., H. 663; Drej. n. 607; F. D. 910; Rchb. l. c. tab. 22.

Stænglerne opstigende; *Bladene* ægformede, budte, heelrandede eller tandede; *Dækbladene* nyreformede, kort tilspidsede; *Bægerets Overlæbe* svagt 3-tandet, *Tænderne* kort-afstumpede, braadspidsede; *Underlæben* dybt 2-tandet, med lancetformede Tænder; alle *Støvdragerne* med en ret, tornformet Tand i Spidsen.

Kr. blaaagtig-viol., sjeldnere rød eller hvid. 7—8. ♃.
Paa Enge, i Skove o. s. v. alm.

802. **B. grandiflora** [Jacq. fl. austr. 4, p. 40, t. 377] (Storblomstret P.) H. II, 209; F. D. 1933; Rchb. l. c. tab. 22; H. N. IV, 14.

Stænglerne opstigende eller næsten oprette, *Bladene* aflang-ægformede, heelrandede eller ved Grunden tandede; *Dækbladene* nyreformede, tilspidsede; *Bægerets Overlæbe* 3-tandet, med triangelformede, sylformigt tilspidsede, *Underlæben* dybt 2-tandet med lancetformede *Tænder; Støvdragerne* med en kort, puklet Udvæxt i Spidsen.

Kr. viol., dobbelt saa stor som hos foreg. 7—8. ♃.
Paa Kalkbakker, sjelden: Dybdals Bakker ved Aalborg. ☞

20. Scutellaria. Skjolddrager.

803. **S. galericulata** L. (Blaa S.) H. 661; Drej. n. 611; F. D. 637; Rchb. l. c. tab. 55.

Bladene æg-lancetformede, med hjerteformet Basis, fjernt og budt rundtakkede; *Dækbladene* omtrent af Størrelse med Stængelbladene; *Blomsterne* parvise i Bladhjørnerne, alle fjerne fra hinanden; *Bægeret* svagt og kort duunhaaret.

Kr. blaa. 7—8. ♃. *Var.*

β, *hastæformis!* Bladene med afstumpet Basis, den nedre Tand større end de øvrige.

Paa Enge, i fugtige Skove og ved Aabredder alm.

? 804. **S. hastifolia** L. (Spydbladet S.) H. 662; F. D. 1822; Rchb. l. c. tab. 55; H. N. IV, 13.

Bladene spydformede, heelrandede; *Dækbladene* mindre end Stængelbladene; *Blomsterne* parvise i de øvre Bladhjørner, dannende en ensidig Klase; *Bægeret* kirtlet-duunhaaret.

Kr. blaa eller viol. 7—8. ♃.

Paa Enge og ved Grøfter. Angives fra *Sj.* Omegnen af Kjøbenhavn (Schum.), Kirkehyllinge i Hornsherred (Albrecht). Fra intet af disse Steder har jeg seet Expl.; muligviis kunde Var. af foreg., hvis Bld. nærme sig Spydformen, være antaget for denne Art. ☞

† *S. altissima* L. (S. commutata Rchb. l. c. tab. 56); *Bladene* hjerteformede, dybt rundtakkede; *Blomster* i ensidige Klaser med ægformet-elliptiske *Dækblade* omtr. af det kirtelhaarede Bægers Længde; *Kronen* lysblaa med hvid Underlæbe.

I Mængde paa en Høi ved Bidstrupgaard, tidligere plantet.

21. Verbena. Jernurt.

805. **V. officinalis** L. (Læge-J.) H. 638; Drej. n. 612; F. D. 628; Rchb. l. c. tab. 91; H. N. 1, 19.

Bladene fjerfligede eller fjersnitdeelte (de nedre Flige størst), afsmalnede til en bred Bladstilk; *Axene* traadformede, samlede til en Top.

1—2' høi. Blomsteraxen og Bæg. kirtelhaarede. Kr. blegrød eller lila. 6—9. ⊙.

Ved Gjærder, især i og omkring Landsbyer, sporadisk og ikke alm., men funden i alle Provindser, hyppigst paa ***Loll.***, ***Falst.*** og ***Bornh.*** ☞

II. Angiospermia.

22. Linnæa.

806. **L. borealis** L. F. D. 3; Rchb. ic. fl. germ. XVII, tab. 1170.

Stængelen langstrakt krybende og rodslaaende, halvbuskagtig; *Bladene* modsatte, ovale eller omvendt-ægformede, svagt saugtakkede; *Blomsterstilkene* spredte, oprette, oventil klæbrigt duunhaarede, med to sylformede *Dækblade* nedenfor de 2 hængende Blomster.

Kr. hvide, i Svælget rødlige, vellugtende. 7—8. ♄.

I Norges og Sveriges Naaleskove hyppig; i Danmark kun funden mellem Lyng i Vinding Skov ved Landeveien mellem Vedelsbo og Salten Bro i *Jyll.* (29). Tidligere har den sandsynligviis været funden ved Aarhuus, ifølge haandskreven Angivelse ved et Expl. opbevaret i Brix's Herb. (!)

23. Limosella. Dyndurt.

807. **L. aquatica** L. (Liden D.) H. 684; Drej. n. 634; F. D. 69.

Rodstokken med krybende *Udløbere; Bladene* langstilkede, lancet-spadeformede, tilligemed de 1-blomstrede *Blomsterstilke* knippeviis udgaaende fra Rodstokken og Udløbernes Led.

Pl. glat. Kr. hvidagtig-kjødfarvet. 7—8. ⊙.

β, minor (L. borealis Less.) Ingen Udløbere; Bladene smalt linieformede; Blomsterne meget smaae.

Paa lerede og dyndfulde, fugtige Steder, forekommer i alle danske Provindser, men ikke alm. *β*, ved Bredden af en Dam S. for Hirschholms Slotshave!

24. Linaria. Torskemund.

a. Blomsterne i Klase.

808. **L. vulgaris** [Mill. dict. n. 1] (Hørbladet T.) Drej. n. 628; Antirrhinum Linaria L., H. 679; F. D. 982.

Stængelen opret, med *Udløbere* fra Rodstokken; *Bladene* talrige, spredte, linieformede eller smalt lancetformede, heelrandede, glatte; *Klasen* tætblomstret; *Blomsterstilkene* af Bægerets Længde; *Kapselen* oval, mere end dobbelt saa lang som Bægeret, opspringende ved 4—6 Tænder i Spidsen; *Frøene* kredsrunde, fladtrykt-vingede, i Midten knudret-rue.

1—2' høi, glat; Blomsteraxen og Blomsterstilkene var. kirtelhaarede eller glatte, Kr. citronguul med orangefarvet Gane, fløielshaaret Svælg, sjeldnere heelt blegguul. 7—9. ♃.

◁ *Peloria.* Kronen regelret, med 5 Sporer, 5 Støvdr., feilslaaende Frugtknude.

Paa tørre Marker, ved Gjærder o. s. v., alm. ◁ (en Monstrositet) *Sj.* v. Brøndshøi (H.); *F.* Skjoldemose! *J.* Aalborg (12), Haraldslund!

† *L. genistæfolia* Mill. l. c. n. 14; Rchb. icon. V, t. 435.

Stængelen opret; *Bladene* spredte, lancetformede, heelrandede, tilspidsede, stive, blaagraae, *Blomsterstanden* en af fjernblomstrede Klaser sammensat Top; *Blomsterstilkene* kortere end Bægerfligene; *Frøene* trekantede med ujævne Sider.

Høiere end foreg., men med mindre Kroner (gule). ♃.

Forvildet paa Gurre Slots Ruiner (Kjærschou).

b. Blomsterne spredte i Bladhjørnerne.

809. **L. minor** [Desf. fl. atl. 2, 46] (Liden T.) Drej. n. 627; H. N. XI, 21; Antirrhinum minus L., H. 680; F. D. 502.

Stængelen opret med opret-aabne Grene; *Bladene* lancetformede, bredest foroven, budte, heelrandede, de nedre modsatte, de øvre spredte; *Blomsterstilkene* 2—3 Gange længere end Bægeret; *Sporen* kortere end de uligelange, budt-linieformede *Bægerflige*; *Kronens* Svælg ufuldstændigt lukket af Ganen; *Kapselen* oval, lidet kortere end Bægeret, opspringende ved 2 Tænder i Spidsen; *Frøene* aflange, furede paalangs.

4—8" høi. Hele Pl. kirtelhaaret. Kr. viol. med blegguul Underlæbe. 7—8. ☉.

Paa tørre Marker mellem Sæden, især paa Leer- og Kalkgrund: *Sj.* hist og her; paa ***Moen***, ***Falst.*** og ***Loll.*** alm.; i de andre Provindser sjeldnere; *J.* Drastrup, Horup Mølle (H.), Aalborg (12); ***Sl.*** Nordskov ved Gelting, Neuwerk ved Slesvig (16); ***Æro*** (10).

810. **L. Elatine** [Mill. dict. n. 16] (Spydbladet T.) Drej. n. 626; H. N. 1, 20; Antirrhinum L., H. 678; F. D. 426.

Stængelen fra Grunden af grenet, med nedliggende Grene; *Bladene* spredte, spydformede, spidse, heelrandede (paa den yngre Plante tandede); *Blomsterstilkene* glatte, traadfine, 3—4 Gange længere end Bægeret; *Sporen* tilspidset, længere end de lancetformede, tilspidsede *Bægerflige*; *Kapselen* kugleformet, opspringende paa Siden ved Laag; *Frøene* næsten kugleformede, nætformigt grubede.

Stgl. og Bld. haarede. Kr. guul, ved Grunden af Overlæben viol. 7—9. ☉.

Paa Marker mellem Sæden, sporadisk og ikke alm.: ***Bornh.*** Marker ved Blykobbegaarden! *Sj.* Tidsvilde (H.), Brøndshøi, Flaske-

kroen (Dr.), Amager ved Kastrup! mellem Valø og Billesborg, Gjorsløv i Stevns (9), Rude ved Skjelskør (17); *Falst.* Næsgaard (14), Taaderup (Hansen); *Loll.* Stokkemarke! Juellinge (19), Maribo! Aalholm (H.); *Ærø* (10); *Thorseng* (12); *F.* Hersnap og Dalby paa Hindsholm! Kjerteminde (Heiberg), Lunde ved Odense (18), Rødekro ved Faaborg (Riise), Horne (H.); *J.* Ødstedgaard! *Sl.* Falkenberg ved Slesvig (16). ⚹

† *L. Cymbalaria* [Mill. l. c. n. 17] (Lappet T.) Antirrhinum L., H. 677; F. D. 1220.

Stængelen krybende; *Bladene* nyreformede, 5-lappede, glatte; *Blomsterstilkene* mange Gange længere end Bægeret; *Frøene* som hos foreg.

Kr. viol. med guul Gane. 6—9. ♃.

Paa Murene af Slotshaven ved Gottorp (H.), Kjøge Kirkemuur (12); Dronninggaard, Bagsværd (14). Ikke oprindelig indenlandsk. ⚹

25. Antirrhinum. Løvemule.

811. **A. Orontium** L. (Langbægret L.) H. 680; Drej. n. 629; F. D. 941.

Bladene lancetformede, heelrandede, de nedre modsatte; *Bægerfligene* linieformede, længere end Kronen og mange Gange længere end Blomsterstilkene; *Frugtknuden* kirtelhaaret.

Kr. ros., sjeldnere hvid. 7—9. ⊙.

Paa tørre Marker mellem Sæden, saavel paa Leer- som Sandgrund, bemærket i alle Provindser, men ikke alm. overalt, hyppigst paa *Bornh.*, *Loll.*, *Falst.* og de øvrige sydlige Øer. ⚹.

26. Scrophularia. Bruunrod.

a. *Venilia Don.* Blomsterne i Knipper fra Bladhjørnerne. Ingen Bistøvdragere. (Planten haaret).

812. **S. vernalis** L. (Vaar-B.) H. 682; Drej. n. 633; F. D. 411.

Bladene modsatte, hjerteformede, dobbelt-tandede, tilligemed Stængelen og Bladstilkene klæbrigt-kirtelhaarede; *Knipperne* 3—7-blomstrede; *Bægerfligene* omvendt-ægformet-lancetformede, budte, uden hindeagtig Rand, i Spidsen tilbagebøiede.

1—2′ høi. Kr. grønguul. 5—6. ⊙.

Ved Gjærder, især omkring Byer, ikke alm. ***Sj.*** Classens Have, Frederiksberg Have tilvenstre fra Indgangen (H.)! Roeskilde alm.! Sorø! Frydendal! Knapstrup (15); ***F.*** Maaløs paa Hindsholm (12), Hverringe (Rafn), Odense (H.); ***Sl.*** Neuwerk og Værtshuset Berlin ved Slesvig (16). ✱

b. *Scorodonia Don.* Blomsterne i endestillet Klase eller Top, dannet af Qvaster fra de øvre Bladhjørner. En gold Støvdrager befæstet til Overlæben. (Pl. glat).

813. **S. aquatica** L. (Vand-B.) H. 682; Drej. n. 632; F. D. 507; H. N. XIV, 19; S. Ehrharti Steven., Koch Syn. II, 593; E. Bot. Suppl. t. 2875.

Rodstokken krybende; *Stængelen* 4-kantet, tilligemed *Bladstilkene* bredt-vinget; *Bladene* modsatte, ægformet-elliptiske, de nedre æg-hjerteformede, saugtakkede, de nedre Takker mindst; *Qvasterne* 7—9-blomstrede; *Bægerfligene* budte med en bred hindeagtig Rand; *Bistøvdrageren* omvendt-nyreformet, svagt udrandet; *Kapselen* budt, med vedblivende *Griffel.*

2—4′ høi, Kr. mørk rødbruun. 6—9. ♃.

Ved Kildevæld, Aaer og Bække, hist og her: i ***Sjæll.*** ikke alm., hyppigere i ***Fyen*** og paa de ***sydlige Øer.*** ✱

Anm. *S. Balbisii* Horn. (S. aquatica Bab. man. p. 233) som adskilles ved bredere, mere rundtakkede Blade, Bistøvdrageren rundagtig-nyreformet, ikke udrandet, Kapselen spids-ægformet, kunde muligviis ved nøiere Undersøgelse ogsaa findes i vor Flora. (Den maa søges paa lignende Steder som foreg.).

814. **S. nodosa** L. (Knollet B.) H. 681; Drej. n. 631; F. D. 1167.

Rodstokken knolleformigt opsvulmet, beklædt med tandformede Skjæl; *Stængelen* 4-kantet, uvinget (hos større Expl. svagt vinget); *Bladene* modsatte, ægformede eller æg-hjerteformede, dobbelt tandet-saugtakkede, de nedre Tænder størst; *Qvasterne* som foreg., *Bægerfligene* ægformede, budte, med en smal hindeagtig Rand; *Bistøvdrageren* omvendt-hjerteformet-spadeformet, udrandet; *Kapselen* ægformet, spids.

$1^1/_2$—3′ høi. Blomsterstilkene violet-kirtelhaarede. Kr. mørk olivengrøn, Overlæben mørkbruun. 6—8. ♃.

I Skove og Krat, ved Gjærder o. s. v. ikke sjelden.

27. Digitalis. Fingerbølle.

815. **D. purpurea** L. (Rød F.) H. 683; Drej. n. 630; F. D. 74; H. N. X, 18.

Stængelen opret; *Bladene* spredte, æg-lancetformede, tandet-rundtakkede, paa Underfladen nætformigt aarede og tilligemed Stængel og Bladstilke fiint graafiltede, *Blomsterne* i ensidig Klase; *Bægerfligene* ægformede.

2—3' høi. Kr. ros., sjeldnere hvid, indvendig mørkrød-punkteret. 6—8. ⊙.

I Skove: *Sj.* paa Øerne i Gurre Sø (11), Krogerup Skov (9); *J.* Thorstedlund Skov (Branth), Steenalt Skov (3), Serritslevgaard (Jørg.), Donneruplund! Kjærgaard Skov ved Ribe (H.); *Sl.* Gram (1), Sønderbrarup (Esmarch). (Paa flere af disse Steder og andetsteds forvildet, især omkring Haver, hvor den dyrkes som Siirplante).

† *Mimulus. Abeblomst.*

† *M. luteus* L. (Guul A.) Bot. mag. tab. 1501.

Stængelen opret eller ved Grunden opstigende, *Bladene* modsatte, kredsrundt-ovale, bugtet-tandede, de nedre stilkede, de øvre siddende og halvtomfattende; *Blomsterne* modsatte i de øvre Bladhjørner, danne en kort Klase; *Kronen* dobbelt saa lang som Bægeret, guul med større eller mindre mørkrøde Pletter i Svælget.

Forneden glat, foroven ofte duunhaaret. 6—7. ♃.

Oprindelig fra det vestlige Amerika, dyrkes i forskjellige Former paa fugtig Grund i Haver. Forekommer forvildet i stor Mængde langs Nordbredden af Viborg Sø (Morville). ⚘

28. Pedicularis. Troldurt.

816. **P. palustris** L. (Eng-T.) H. 671; Drej. n. 525; F. D. 2055.

Stængelen opret, fra Grunden af grenet; *Bladene* fjersnitdeelte med halvfinnet-lappede Afsnit, *Lapperne* rundtakkede; *Bægeret* tolæbet, med lappede, kruset-tandede Læber; Kronens Over- og Underlæbe ligelange, *Overlæben* seglformigt krummet, med et kort Næb og paa hver Side af dette en sylformet Tand.

Kr. ros. eller kjødfarvet. 5—7. ♃. (⊙?).

I fugtige Enge, Tørvmoser og Kjær alm. udbredt.

817. **P. silvatica** L. (Skov-T.) H. 672; Drej. n. 624; F. D. 225; H. N. XII, 38.

Stænglerne flere fra Grunden af, opstigende eller nedliggende; *Bladene* som foreg.; *Bægeret* 5-tandet, Tænderne oventil bladagtige, tandede; *Kronen* som hos foreg., med længere Rør, Underlæben kortere end Overlæben.

Kr. ros. 5—7. ♃. (⊙?)

I Hedemoser, fugtige Kratskove o. s. v., ikke saa alm. som foreg., hyppigst i Nordsjælland og paa Halvøen.

29. Melampyrum. Koføde.

(Alle Arterne i denne Slægt blive sorte ved Tørring).

a. Blomsterne alsidigt vendte.

818. **M. cristatum** L. (Firekantet K.) H. 667; Drej. n. 613; F. D. 1104.

Bladene linieformede eller linie-lancetformede, heelrandede; *Dækbladene* tilspidsede, ved Grunden hjerteformede, fligettandede, i 4 Rader, hvorved Axet bliver 4-kantet.

Kr. lysrød med hvidguul Underlæbe; Dækbld. ved Grunden rødviol. 6—8. ⊙.

I Skove og Krat, paa høie Enge, sporadisk, men funden i alle danske Provindser, hyppigst paa ***Bornh.***, i ***Fyen*** og paa ***Halvøens*** Østkyst, i de andre Egne ikke alm.

819. **M. arvense** L. (Ager-K.) H. 668; Drej. n. 614; F. D. 911.

Bladene lancetformede, i Randen tilbagerullede, ved Grunden bredere, spydformigt-tandet-fligede; *Dækbladene* æg-lancetformede, spidse, halvfinnede, med sylformede *Flige; Axet* kegleformigt forlænget.

Stgl. og Bld. korthaarede. Kr. rød med en guul Plet paa Underlæben ved Svælget, Dækbld. ros. 7—8. ⊙.

Paa Agre mellem Sæden, sjeldnere i Kratskove: paa ***Bornh.***, ***Falst.***, ***Loll.*** og i ***Sydsjæll.*** alm., forøvrigt sjelden: ***J.*** Fredericia! ***Sl.*** Haderslev (16); ***Langel.*** ved Tranekjær (11); ***F.*** Lundsgaard mellem Nyborg og Svendborg (F. Lange) o. fl. St. i det sydlige (12); ***Sj.*** Reersø (Dr.), Odsherred (21), Gyrstinge Skov! Amager (1.). *

b. Blomsterne ensidige.

820. **M. nemorosum** L. (Blaatoppet K.) H. 669; Drej. n. 615; F. D. 305.

Bladene æg-lancetformede, heelrandede; *Dækbladene* ved Grunden piilformede, fliget-tandede; *Blomsterne* tætsiddende; *Bægeret* haaret med lancet-sylformede, udstaaende *Flige* af Længde med Røret, naaende Halvdelen af Kronen.

Korthaaret. Kr. guul med brandguul Underlæbe; Dækbld. blaae, sjeldnere hvide. 6—7. ⊙.

I Skove og Krat: paa ***Halvøen*** sjelden: ***J.*** Lundbykrat, Andruplund, Palsgaard (H.); ***Sl.*** Vonsbæk (7); ***F.*** Juelsberg Skov ved Nyborg (Heiberg); ***Falst.*** Vennerslund (Boye); i ***Sjæll.*** alm., paa de andre Øer ikke bemærket. ☞

821. **M. pratense** L. (Almindelig K.) H. 669; Drej. n. 616; F. D. 2238.

Bladene lancetformede med bredere Basis, de øvre tilligemed *Dækbladene* ved Grunden 1—3-fliget-tandede eller heelrandede; *Blomsterne* fjernede fra hinanden, vandret udstaaende; *Bægeret* svagt duunhaaret eller glat, dets Tænder længere end Røret, der er 2—3 Gange kortere end Kronen; *Kronens Underlæbe* lige udstaaende.

Pl. næsten glat eller lidet ru. Kr. hvid med guul Underlæbe eller guul med blegguult eller hvidt Rør; Dækbld. grønne. 6—7. ⊙.

I Skove og Krat, paa Lyngheder: alm. udbredt.

822. **M. silvaticum** L. (Skov-K.) H. 670; F. D. 145.

Bladene smalt-lancetformede, kortstilkede, alle heelrandede; *Dækbladene* eensdannede med Bladene, de øvre stundom med en enkelt Tand ved Grunden; *Blomsterne* fjerne, oprette; *Bægeret* glat, med Tænder længere end Røret og næsten af Længde med *Kronen*, hvis *Underlæbe* er nedadbøiet.

Stgl. ensidigt haaret, Bld. paa Overfladen rue. Kr. gule. Dækbld. grønne. 7—8. ⊙.

I Skove og Krat: paa ***Halvøen*** (især Østkysten) hist og her; ***F.*** Kratskov ved Lunde N. for Odense (4, 18); ***Bornh.*** ved Almegaard (19), Rønne (Hjorth). Paa de andre Øer ikke bemærket.

30. Rhinanthus. Skjaller.

823. **R. major** [Ehrh. Beitr. 6, 144] (Stor S.) R. crista galli *β*, L. fl. Suec., H. 665; F. D. 981.

Bladene modsatte, linie-lancetformede med ægformet Basis, rundtakket-saugtakkede; *de øvre Dækblade* hjerteformet-rudeformede, saugtakket-fligede; *Axet* mangeblomstret; *Kronrøret* bøiet; *Overlæben* i Spidsen 2-tandet, med forlængede *Tænder; Griffelen* rager udenfor Overlæben.

Dækbld. og Bæg. guulgrønne; Kr. lysguul med viol. Tænder paa Overlæben. 5—7. ⨀. Var. glat og haaret, Bladenes Brede forskjellig. I Hens. til Frøene forekommer den hos os under 2 Former:

α, *platypterus* Fr. mant. 3, p. 60; H. N. VII, 11; Alectorolophus major Rchb. ic. VIII, 975; Drej. n. 618. Frøene omgivne af en bred, hindeagtig Vinge.

β, *apterus* Fr. l. c., H. N. X, 19; A. hirsutus Rchb. l. c. 976; A. Reichenbachii Drej. n. 619. Frøene uvingede.

Paa Enge og Marker alm. udbredt; *α*, den hyppigste Form; *β*, især mellem Sæden, i Vendsyssel hyppig (12); Røe paa Bornh.!

824. **R. minor** [Ehrh. l. c.] (Liden S.) H. 666; H. N. VII, 12; R. crista galli *α*, L. fl. Suec.; Alectorolophus minor Rchb. l. c. 973—74; Drej. n. 617.

Bladene som foreg.; *de øvre Dækblade* hjerteformede, saugtakket-fligede; *Axet* kort, faablomstret; *Kronrøret* ret; *Overlæbens* Tænder korte; *Griffelen* indsluttet i Overlæben; *Frøene* omgivne af en bred hindeagtig Vinge.

Dækbld. og Bæg. skidengrønne, violet anløbne; Kr. bruunguul, med hvide eller viol. Tænder paa Overlæben. 5—7. ⨀.

Paa lignende Steder som foreg. og ligesaa alm. udbredt.

31. Euphrasia. Øientrøst.

825. **E. officinalis** L. (Læge-Ø.) H. 667; Drej. n. 621; F. D. 1037; Fr. S. Veg. Sc. 195; H. N. IX, 17.

Stængelen budt-kantet; *Bladene* ægformede, paa begge Sider 4—5-tandet-fligede; *Dækbladene* hjerteformet-triangelformede, sylformigt tandede; *Kronens Svælg* haaret; *Underlæben* længere

end Røret, *Overlæben* tilsidst tilbagebøiet; *Kapselen* omvendt-hjerteformet, udrandet.

Kr. hvid eller lila med mørkere Striber og en guul Plet ved Grunden af Underlæben. 6—8. ⊙.

Paa Enge, aabne Pladser i Skove o. s. v., alm. udbredt, forekommer paa de forskjellige Voxesteder under forskjellige Former uden bestemt Grændse.

* 826. **E. parviflora** [Fr. S. Veg. Sc. 195] (Smaakronet Ø.) H. N. IX, 18.

Bladene ægformede, saugtakkede, med 3—5 Takker paa hver Side; *Dækbladene* æg-hjerteformede, tilspidset-tandede; *Kronens Svælg* næsten glat; *Underlæben* af Rørets Længde, *Overlæben* tilsidst tilbagebøiet; *Kapselen* oventil afrundet, neppe udrandet.

6—8. ⊙. Kr. mindre og lysere end hos foreg., var. ligesom hiin: de meest udmærkede Former ere:

β, imbricata! (campestris Fr. ?) Axene tætblomstrede, forlængede.

γ, curta Fr. H. N. II, 26. Axene korte, faablomstrede.

Paa tørre Marker og høie Enge o. s. v. ikke sjelden: *β*, paa Strandfælleder, f. Ex. Amager Fælled! Flaskekroen! *γ*, paa tørre Bakker.

Anm. Denne Art fortjener yderligere Opmærksomhed. Maaskee bør den ikke adskilles fra foreg., skjøndt den synes at have en analog Udviklingsrække. Formen *β*, forekommer mig især udmærket.

827. **E. gracilis** [Fr. fl. hall. p. 104; mant. 3, 62] (Spæd Ø.) Drej. n. 620; H. N. II, 30.

Stængelen trind, stivt opret med tiltrykte Grene; *Bladene* ægformet-elliptiske, paa begge Sider 3-takkede; *Dækbladene* ved Grunden kileformede, tilspidset-tandede; *Kronens Svælg* glat; *Underlæben* kortere end Røret, *Overlæben* opret; *Kapselen* linieformet-aflang, afstumpet.

Spæd og tyndstænglet; Kr. oftest viol., sjeldnere hvid med mørkere Striber, mindre end hos foreg. 7—9. ⊙.

Lyngheder og tørre Bakker, alm. i Halvøens Hedeegne og paa **Bornh**; paa de andre Øer sporadisk.

32. Odontites. Rødtop.

828. **O. littoralis** [Fr. S. Veg. Sc. p. 196] (Strand-R.) H. N. XII, 37; O. verna Rchb., Drej. n. 622.

Stængelen udeelt eller faagrenet; *Bladene* æg-lancetformede, budte, rundtakkede; *de nedre Dækblade* længere end Kronen; *Kapselen* længere end Bægeret.

Bld. kjødfulde; Kr. smukt rød, udv. dunet, større og mørkere end hos følg. 6—7. ⊙.

Paa Strandenge: i enkelte Egne ikke sjelden, f. Ex. langs Fjordene paa ***Halvøens*** Østkyst (7, 28!); Nordby paa Fanø (1), St. Peter i Eidersted (F. Müll.); ***Sj.*** alm. omkring Lammefjorden! Flaskekroen! Vordingborg (29), Reersø (21); ***Falst.*** p. fl. St. (14); ***F.*** Hofmansgave (18). ☞

829. **O. rubra** [Pers. syn. 2, 150] (Mark-R.) H. N. XI, 22; O. serotina Drej. n. 623 (ikke Koch); Euphrasia Odontites L., F. D. 625; Bartsia Odontites Sm., H. 664.

Stængelen fra Grunden af grenet; *Bladene* lancetformede, med smalere Basis, spidse, fjernt-saugtakkede; *Klasen* før Udspringningen i Spidsen nikkende; *Dækbladene* kortere end Kronen; *Kapselen* af Længde med eller kortere end Bægeret.

Kr. skidenrød, udv. dunet. 7—9. ⊙.

β, pallida. Kronen hvid, ved Tørring blegrød.

Paa Kornagre mellem Sæden, i Landsbyer ved Gadekjær o. s. v. alm. udbredt; *β*, meget hyppig i Egnen mellem Kolding og Aabenraa (hvor jeg ikke har bemærket den rødblomstrede Form)! Angel (16).

33. Lathræa. Skjælrod.

830. **L. squamaria** L. (Bruun S.) H. 670; Drej. n. 635; F. D. 136.

Rodstokken beklædt med tykke, tandformede, taglagte *Skjæl* (underjordiske Blade); *Skaftet* bladløst eller med faae, ligesom *Dækbladene*, hindeagtig-skjælformede Blade; *Blomsterne* i ensidig Klase; *Kronens* Overlæbe udeelt.

Hele Pl. rødlig, ved Tørring sort. Overlæben ros., Underlæben hvid. 4—5. ♃.

I Skove (Snylteplante paa Trærødder), funden i alle danske Provindser, men sporadisk og ikke alm.

34. Orobanche. Gyvelqvæler.

831. **O. major** L. (Stor G.) Fr. mant. 3, 57; H. N. XII, 35; O. elatior Sutton, H. 685; Drej. n. 636; F. D. 1338; O. stigmatodes Wimm., Koch Syn. II, 616. (?)

Bægeret indtil nedenfor Midten uregelm. 4-kløvet, omtrent af Længde med det bøiede *Kronrør; Kronens Læber* parallele, *Overlæben* 2-lappet, rundtakket-kruset, *Underlæben* 3-tandet; *Støvtraadene* befæstede nedenfor Midten af Kronrøret, i den nedre Halvdeel kirtelhaarede indadtil; *Griffelen* opstigende, svagt haaret; *Arret* 2-lappet, med kugleformede, glatte Lapper.

1—4' høi. Kr. rødviol., udv. kirtelhaaret, Arret viol. 7—8. ⊙.

Snyltende paa Rødderne af Centaurea Jacea og Scabiosa, sjelden: *Sj.* mellem Brøndshøi og Søborghuus (Dr.), Høie ved Bidstrupgaard (4)! Alindelille (27), Borreby (Ehrenr.); *Samsø* (28).

832. **O. minor** [Sutton trans. linn. soc. 4, p. 179] (Liden G.) H. 686; Fr. mant. 3, 59; F. D. 1219; Rchb. ic. VII, 876—77.

Bægeret indtil Grunden deelt i 2, fra en ægformet Basis pludseligt sylspidsede og omtrent til Midten 2-kløvede Flige, omtrent af Længde med det bøiede *Kronrør; Kronens Overlæbe* utydeligt 2-lappet, fremstaaende, *Underlæben* nedbøiet, med afrundede, ligedannede Lapper, begge Læberne aarede, bølget-rundtakkede; *Støvtraadene* befæstede nedenfor Midten af Kronrøret, foroven glatte, forneden haarede indadtil; *Griffelen* bøiet, svagt haaret; *Arret* 2-lappet, med frastaaende Lapper.

4—10'' høi. Spædere og med mere faablomstret Ax end foreg. Kr. skidenguul, Arret rødt.

Snylteplante, sjelden: *F.* Juelsberg Skov (4), Moderplanten ikke angivet; *Sj.* ved Faxø Kalkbrud (23) paa Picris hieracioides.

Anm. O. Picridis Vauch. er en nærstaaende Art, som adskilles ved mindre bøiet Kronrør, udeelt Overlæbe, Støvdragerne befæstede paa Midten af Kronrøret og mere haarede.

15de Klasse. Tetradynamia (Firemægtige).

Hele denne Klasse hører til *N. F. Cruciferæ*: Bæger og Krone (oftest regelm.) 4 bladede, Frugten en Skulpe, som alm. opspringer ved 2 Klapper, der løsne sig franeden og efterlade en hindeagtig Skillevæg, til hvilken Frøene ere befæstede i 2 Rækker paa hver Side (De fleste udmærke sig ved skarp Smag).

1. Orden. Siliculosa (Kortskulpede).

A. Skulpen uopspringende,

a. smalvægget (fladtrykt fra Siden).

1. **Senebiéra** Pers. Skulpen torummet, Rummene enfrøede. ○()*)

b. Skulpen bredvægget (fladtrykt fra Ryggen) eller trind,

aa. bestaaende af 1 Led (Blst. gule).

2. **Néslia** Desv. Skulpen kugleformet, 1-rummet, 1-frøet. ○()

3. **Búnias** L. Skulpen ægformet-aflang, 2-rummet ved en skjæv Skillevæg, Rummene 1-frøede. ○∽

bb. Skulpen deelt paatværs i 2 Led (Blst. røde eller hvide).

4. **Cákile** Tournef. Skulpen aflang; Rummene 1-frøede, det øvre fladtrykt-4-kantet, piilformet. ○⊂

5. **Crambe** L. Skulpens øvre Led kugleformet, 1-frøet, det nedre lidet, tomt; Støvtraadene af de længere Støvdragere i Spidsen 2—3-tandede (ɔ: 1—2 Tænder foruden det forlængede Knapbaand). ≫

---

*) De efter Slægtsbeskrivelserne vedføiede Tegn, som angive Forskjelligheder i Henseende til Frøbladenes og Rodspidsens gjensidige Stilling, ere forklarede i den foran i Bogen meddeelte Oversigt over de naturlige Familier (Fam. Cruciferæ), hvortil her henvises.

B. Skulpen opspringende,

a. smalvægget.

aa. Rummene 1—2-frøede.

6. **Teesdália** R. Br. Støvtraadene med Tilhængsler ved Grunden; Skulpen vinget; Rummene 2-frøede. ○⊂

7. **Lepídium** L. (part.) Støvtraadene uden Tilhængsler; Skulpen alm. vinget; Rummene 1-frøede. ○()

bb. Rummene fleerfrøede.

8. **Thlaspi** L. (part.) Skulpen kredsrund-oval, dybt udrandet, vinget. ○⊂

9. **Capsélla** Medic. Skulpen omvendt-hjerteformet-triangelformet, uvinget. ○()

b. Skulpen bredvægget eller trind,

aa. dens Klapper forsynede med Rygnerve.

10. **Camelína** Crantz. Skulpen pæreformet med hvælvede Klapper; Griffelen ved Frugtmodningen 2-delelig, affaldende med Klapperne. ○()

11. **Cochleária** L. Skulpen elliptisk eller kugleformet med hvælvede Klapper og fremstaaende Midtnerve; Griffelen ved Frugtmodningen udeelt, tilvoxet til Skillevæggen. ○⊂

12. **Draba** L. Skulpen elliptisk eller omvendt-ægformet, fladtrykt med svagt hvælvede Klapper og ikke fremstaaende Midtnerve; Griffelen 0. ○⊂

bb. Klapperne uden Rygnerve.

α. Støvdragerne med tand- eller vingeformede Tilhængsler ved Grunden.

13. **Alýssum** L. (part.) Kronbladene hele; Skulpen rundagtig, med 1—4-frøede Rum. (De kortere Støvdragere med børsteformede Tænder ved Grunden). ○⊂

14. **Bertéroa** DC. Kronbladene 2-kløvede; Skulpen oval, med 6-fleerfrøede Rum. (De længere Støvdragere ved Grunden vingede). ○⊂

β. Støvdragerne uden Tilhængsler.

15. **Subulária** L. Bægerbladene ved Grunden lige (ikke puklede); Skulpen oval, hvælvet, Klapperne budt kjølformede; Frøstrængene frie. ≫

16. **Lunária** L. De 2 Bægerblade ved Grunden sækformigt udvidede; Skulpen oval-kredsrund eller elliptisk, fladtrykt; Frøstrængene tilvoxne til Skillevæggen. ○⬭

17. **Nastúrtium** R. Br. (Fr.) Bægerbladene ved Grunden lige; Skulpen linieformet, elliptisk eller kugleformet, Klapperne hvælvede; Frøstrængene frie. ○⬭

2. *Orden. Siliquosa (Langskulpede).*

A. Skulpen uopspringende eller deelt paatværs.

18. **Ráphanus** L. Skulpen ved Tværskillevægge afdeelt til en Ledskulpe med mangenervede Klapper; Griffelen forlænget; Frøbladene omvendt-nyreformede, dybt udrandede. ≫

B. Skulpen opspringende paalangs.

a. Arret 2-fliget, med oprette, i Spidsen sammenstødende Flige.

19. **Hésperis** L. Skulpens Klapper 1-nervede; Frøene i 1 lige Linie; Frøbladene hele. ○()

b. Arret udeelt eller 2-lappet, med budte, frastaaende Lapper.

aa. Skulpens Klapper nerveløse.

20. **Dentária** L. Skulpen fladtrykt, med elastisk tilbagerullede Klapper; Frøstrængene brede; Frøene i 1 lige Linie, Frøbladene hele, foldede. ○⬭

21. **Cardamíne** L. Skulpen fladtrykt, med elastisk tilbagerullede Klapper; Frøstrængene traadformede; Frøene i 1 lige Linie; Frøbladene hele, flade. ○⬭

Nasturtium. Skulpen hvælvet (15, 1).

bb. Skulpens Klapper 1-nervede.

α. Griffelen kort.

αα. De 2 Rækker af Frøe paa hver Side af Skillevæggen ordnede i een lige Linie.

22. **Erýsimum** L. (part.) Skulpen 4-kantet; Frøene aflange, jævne, Frøbladene hele (Kronbld. gule). ○()

23. **Barbaréa** R. Br. Skulpen tveægget eller 4-kantet; Frøene fladtrykte, nætformigt-punkterede; Frøbladene hele (Kronbld. gule). o⊂⊃

24. **Árabis** L. Skulpen fladtrykt-hvælvet; Frøene aflange eller ovale; Frøbladene hele (Kronbld. hvide eller rødlige). o⊂⊃ *)

ββ. Frøene paa hver Side af Skillevæggen i 2 Rader.

25. **Turrítis** L. Skulpen tveægget-fladtrykt; Frøene smaae, fladtrykte, Frøbladene hele (Kronbld. hvide). o⊂⊃

† *Diplotáxis* DC. Skulpen sammentrykt, med convexe Klapper; Frøene større, aflange, jævne; Frøbladene rundagtige, svagt udrandede (Kronbld. gule). o>>

β. Griffelen forlænget.

26. **Brássica** L. Skulpen trind; Frøene kuglerunde, jævne eller fiint punkterede, ordnede i een lige Linie; Frøbladene omvendt-hjerteformede, dybt udrandede (Kronbld. gule). o>>

cc. Skulpens Klapper 3—5 nervede.

27. **Sínapis** L. Skulpen trind, med forlænget Griffel, tilvoxet til Skillevæggen; Frøene kuglerunde, i een lige Linie; Frøbladene omvendt-hjerteformede, dybt udrandede (Kronbld. gule). o>>

28. **Sisýmbrium** L. (part.) Skulpen trind eller fladtrykt-tveægget, med kort eller ingen Griffel; Frøene i een lige Linie, aflange, fiint punkterede; Frøbladene hele (Kronbld. gule). o()

29. **Alliária** Andrz. Skulpen 4-kantet med kort Griffel; Frøene i een lige Linie, aflange, stribede paalangs; Frøbladene hele (Kronbld. hvide). o()

---

*) Hos Arabis Thaliana, som ifølge 1-nervede Klapper og øvrige Kjendetegn hører til denne Slægt, er Kimen oftest o().

I. Siliculosa.

1. Senebiera. Ravnefod.

833. **S. Coronopus** [Poir. enc. 7, 76] (Liggende R.) Drej. n. 641; Rchb. fl. germ. II, 4210; Cochlearia L., F. D. 202; Coronopus Ruellii Gärtn., H. 707.

Mangestænglet, med nedliggende, til Jorden tiltrykte *Stængler; Bladene* enkelt eller dobbelt fjersnitdeelte med linieformede Afsnit; *Blomsterstanden* klaseformet, kortere end Bladene; *Skulperne* nyreformede, tilspidsede af den vedblivende *Griffel*, nætformigt rynkede, i Randen straaleformigt stribede og takkede.

Kronbld. hvide. 7—8. ⊙.

Ved Strandbredder, paa Byggepladser, Gader og lignende Steder: ikke sjelden i Marskegnene paa Slesvigs Vestkyst (16); fra ***Jyll.*** og ***F.*** ere ingen Voxesteder mig bekjendte, i de øvrige Provindser sporadisk: ***Sj.*** Finderup Præstegaard! Sorø Gader! Nørrefælled v. Kbhvn! Tømmerpladserne paa Christianshavn (Dr.), Amager Fælled, Kastrup! ***Nyord*** (9); ***Falst.*** p. fl. St. (14); ***Loll.*** v. Aunede (19); ***Bornh.*** alm.! Christiansø; ***Femern*** (H.).

2. Neslia. Rundskulpe.

834. **N. paniculata** [Desv. journ. bot. 3, 162] (Toppet R.) Drej. n. 656; Rchb. 4291; Myagrum L., F. D. 204; Rapistrum Gärtn., H. 692.

Bladene lancetformede med piilformet, halvt-omfattende Basis, heelrandede eller utydeligt tandede, rue; *Blomsterne* i enkelte eller til en Top samlede Klaser*); *Blomsterstilkene* fine, udstaaende; *Skulpen* rynket.

Kronbld. gule. 6—7. ⊙.

Ukrud mellem Kornet: paa ***Bornh.***, ***Møen***, ***Falst.***, ***Loll.*** og ***Sydsjæll.*** alm., i de andre Egne sporadisk (Fra Jyll. har jeg ikke seet Expl.). |*

3. Bunias. Takkeklap.

† 835. **B. orientalis** L. (Orientalsk T.) H. 710; Drej. p. 216; F. D. 1651; L. Herb. IV, 79; Lælia Desv., Rchb. 4162.

---

*) Klasen er, ligesom hos de fleste Arter i denne Klasse, før Blomstringen halvskjærmformigt sammentrængt.

De nedre Blade lyreformet-høvlformede, *de øvre* lancetformede, tandede; *Blomsterne* i en enkelt eller flere til en Top samlede Klaser, med opret-aabne *Blomsterstilke*; *Skulperne* skjævt ægformede, knudret-tandede, med vedblivende *Griffel.*

2—4' høi. Bld. var. i Indskjæring. Kronbld. gule. 6—8. ♃.

Paa Græsmarker omkring beboede Steder, oprindelig indført fra Rusland, men nu paa enkelte Steder alm., da den udbreder sig meget stærkt, f. Ex. *Sj.* Humlebæk (1), Bastionerne mellem Ø. og N. Port ved Kjøbenhavn! *F.* Rødkilde! Svendborg (H.)! Horsens (13), Kolding (28), *Sl.* Flensborg (Stisgaard). |*

4. Cakile. Strandsennep.

836. **C. maritima** [Scop. fl. carn. 2, 35] (Tykbladet S.) H. 709; Drej. n. 637; F. D. 1168; Rchb. 4158; H. N. III, 19; Bunias Cakile L.

Bladene fjersnitdeelte, med linieformede, budte, rendede, tandede Afsnit; *Blomsterstilkene* korte, tykke, udspærrede.

Bld. kjødfulde, glatte. Kronbld. lysrøde, sjeldnere hvide. 7—9. ⊙.

β, *integrifolia* Hornem. F. D. 1583; (C. ægyptiaca Willd.?) Bladene omvendt-ægformede, uregelret-budttandede eller rundtakket-lappede.

Ved Strandbredder paa den sandige Havstok, alm. udbredt. *β*, *J.* mellem Ribe og Kjærgaard (H.); *Sl.* Høyer (Kph.), St. Peter og Or-ding i Eidersted(F. Müll.).

5. Crambe. Kløftnaal.

837. **C. maritima** L. (Strandkaal.) H. 710; Drej. n. 638; F. D. 316; Rchb. 4164.

Bladene bugtet-fjerlappede med uregelret bølget-tandede Lapper; *Blomsterstilkene* opret-aabne, forlængede; *Arret* siddende.

2' høi. Hele Pl. blaadugget, kjødfuld, glat. Kr. hvide. 6—7. ♃.

Paa den sandige Havstok, bemærket i alle Provindser (undt. Bornh.), hyppigst ved Kysterne af Østersøen og paa enkelte Steder i Mængde, f. Ex. Veirø ved Samsø (H.), Seierø (21), Sprogø! Ærø (H.).

6. Teesdalia. Flipkrave.

838. **T. nudicaulis** [R. Br. H. Kew. ed. 2, 83] (Nøgenstænglet F.) Drej. n. 639; Rchb. 4189; H. N. 1, 31; Iberis L., H. 707; F. D. 323.

Bladene rosetteformigt samlede ved Grunden, lyreformigt

fjersnitdeelte; *Stænglerne* (alm.) flere, *den midterste* opret, bladløs, *Sidestænglerne* opstigende, med smaae, lancetformede Blade; *Kronbladene* uligestore, *Skulpen* oval-kredsformet, udrandet.

1—4" høi. Kronbld. hvide. 4—6. ⊙.

Paa høie og tørre, især sandige Marker alm., sjeldnere paa Lolland-Falster end i de øvrige Egne.

7. Lepidium. Karse.

a. Skulpen vinget, udrandet.

aa. Blomsterstilkene ved Frugtmodningen tiltrykte, Frøbladene 3-lappede.

839. **L. sativum** L. (Have-K.) H. 699; Drej. p. 217; F. D. 1761; Rchb. 4212.

Bladene enkelt eller dobbelt fjersnitdeelte, de nedre med tandet-lappede, de øvre med udeelte, linieformede Afsnit; *Skulperne* ovale, overalt vingede; *Griffelen* meget kort.

Pl. glat. Stgl. ofte overtrukken med en blaa Dug. Blst. smaae, Kronbld. hvide. Bld. have en behagelig skarp Smag. 6—7. ⊙.

Ukrud mellem Sæden, især Hørsæd, f. Ex. ved Kolding (28), Rantrum og Ostenfeld pr. Husum (F. Müll.), Eidersted, Sandklitterne paa Romø (16). Forekommer desuden som forvildet omkring Haver, hvor den dyrkes som Salatplante.

bb. Blomsterstilkene ved Frugtmodningen udstaaende. Frøbladene hele.

840. **L. ruderale** L. (Stinkende K.) H. 700; Drej. n. 643; F. D. 184; Rchb. 4215.

Rodbladene fjerlappede, tidligt affaldende, *de nedre Stængelblade* fjersnitdeelte, *de øvre* udeelte, linieformede; *Kronblade* oftest 0; *Støvdragere* 2; *Skulperne* kredsrundt-ovale, i Spidsen smalvingede; *Griffelen* utydelig.

Pl. glat, meget grenet, ubehageligt og stærkt lugtende. 6—8. ⊙.

Omkring Byer, især Kjøbstæder, paa Byggepladser, ved Mure, funden i alle Provindser sporadisk, i enkelte Egne hyppig f. Ex. *Sl.* paa Digerne i Marsken, i det sydl. *Loll.*, *Sj.* omkring Kbhvn.

841. **L. campestre** [R. Br. H. Kew. ed. 2, IV, 465] (Salomons Lysestage.) Drej. n. 642; Rchb. 4214; Thlaspi L., H. 701; F. D. 1221.

Rodbladene snart henvisnende, heelrandede eller bugtet-fjerlappede, omvendt-ægformede eller ovale, stilkede, *Stængelbladene* tandede, piilformede, omfattende; *Blomsterstilkene* stive, vandret udspærrede eller nedbøiede; *Skulperne* ægformede, i Spidsen bredvingede, vablet-punkterede; *Griffelen* kort.

Hele Pl. graaagtig-duunhaaret, stivt opret, ½—1' høi, enkelt eller alm. i Spidsen grenet; Blst. smaae, Kronbld. hvide. 6—7. ⊙.

Paa dyrkede Marker og ved Gjærder, paa Leer- eller Kalkgrund: paa **Øerne** i de fleste Egne alm., sjeldnere paa **Halvøen**, især mod S. og V.

b. Skulpen uvinget, ikke udrandet.

842. **L. latifolium** L. (Bredbladet K.) H. 699; Drej. n. 644; F. D. 555; Rchb. 4219; H. N. IX, 24.

Bladene saugtakkede, glatte, de nedre ægformede eller elliptiske, langstilkede, de øvre æg-lancetformede, kortstilkede; *Blomsterne* i Top med tætblomstrede Grene og haarfine *Blomsterstilke; Skulperne* ovale, duunhaarede, *Arret* siddende.

Omtrent 2' høi. Blst. meget smaae, Kronbld. hvide. 7—8. ♃.

Ved Strandbredder i leret Marskbund: paa Øerne fra **Moen** til **Ærø** ikke sjelden, i de andre Egne sparsom: *Sj.* Elhorn i Roeskilde Fjord (Kyll., Schlichtkr.), Tømmerpladserne ved Kbhvn. (Dr.), Kastrup paa Amager! Tappernøie (H.) og Evenbro ved Præstø! *F.* Hofmansgave (H.), Bjørnemose (12); *J.* Varde Aaes Udløb ved Hjerting (16); *Sl.* Hoptrup (28). ✳

8. Thlaspi. Pengeurt.

843. **T. arvense** L. (Almindelig P.) H. 701; Drej. n. 640; F. D. 793; Rchb. 4181.

Rodbladene omvendt-ægformede, stilkede, *Stængelbladene* elliptiske, med den piilformede Basis halvt-omfattende, tandede; *Blomsterstilkene* udspærrede eller opstigende; *Frøene* stribetrynkede.

Hele Pl. glat, ½—1' høi. Kronbld. hvide. 5—7. ⊙.

Paa Brakmarker og mellem Sæden et alm. Ukrud.

9. Capsella. Hyrdetaske.

844. **C. Bursa pastoris** [Moench meth. 271] (Almindelig H.) Drej. n. 645; Rchb. 4229; Thlaspi L., H. 702; F. D. 729.

Rodbladene lyreformet-tandede, halvfinnede eller fjersnitdeelte; *Stængelbladene* lancetformede, heelrandede eller tandede, med piilformet Basis; *Blomsterstilkene* imod Frugtmodningen udspærrede.

½—1' høi, mere eller mindre duunhaaret af stjerneformede Haar. Kronbld. hvide. 4—9. ⊙. (Var. betydeligt i Henseende til Høiden, Bladenes Indskjæring o. s. v.).

Paa Marker, i Haver o. a. dyrkede Steder meget alm.

10. Camelina. Dodder.

845. **C. foetida** [Fr. mant. 3, p. 70] (Hundehør) Myagrum sativum F. D. 1038.

Bladene lancetformede, heelrandede eller tandede, ved Grunden smalere, piilformede; *Blomsterstilkene* imod Frugtmodningen slapt nedhængende; *Skulperne* omvendt-hjerteformede eller næsten kugleformede, punkterede, i Spidsen indtrykte, med kort *Griffel*.

Kr. bleggul. 6—8. ⊙.
Alm. Ukrud mellem Hør. ☞

846. **C. dentata** [Pers. syn. 2 p. 191] (Fligbladet D.) Fr. S. veg. Sc. p. 152; Rchb. 4294; H. N. VII, 21; C. sativa dentata H. 691.

Bladene halvfinnede eller tandede; *Blomsterstilkene* imod Frugtmodningen aabent udstaaende; *Skulperne* omvendt-ægformede med en smal Rand, jævne, i Spidsen ikke udrandede; *Griffelen* længere; forøvrigt som foreg.

Kr. guul. Skulpens Klapper haardere end hos foreg. 6—7. ⊙.

α, *pinnatifida* (C. pinnatifida Horn. h. hafn. 2., p. 598; C. dentata F. D. 1824). Bladene dybt halvfinnede.

β, *integrifolia* (C. sativa Fr. mant. 3, p. 72; H. N. VII, 20). Bladene heelrandede eller svagt tandede.

Forekommer som Ukrud mellem Hør og anden Vaarsæd, men sjeldnere end foreg., f. Ex. *α*, *F.* Faaborg (15), Ringe; *Stryno* (12); *J.* Leerbæk ved Veile (1), Fredericia (12), Kolding (28!); *Sl.* Rødding (16). *β*, Odense (12); Stubbekjøbing (14); alm. paa *Bornholm*!

11. Cochlearia. Kokleare.

847. **C. danica** L. (Dansk K.) H. 704; Drej. n. 648; F. D. 100; Rchb. 4257; H. N. IV, 35.

Stænglerne nedliggende eller opstigende; *Rodbladene* langstilkede, hjerteformet-spydformede, *Stængelbladene* kortstilkede, æg-triangelformede eller rudeformede, 3—5.lappede; *Kronbladene* omtr. af Bægerbladenes dobbelte Længde; *Skulperne* ægformede eller ovale, med kort *Griffel*.

Kronbld. hvide. 5—6. ⊙. (Bld. hos denne og de følg. Arter glatte, kjødfulde, af en behagelig, skarp Smag).

β, *integrifolia* Drej. Bladene rundagtige, heelrandede.

Ved Strandbredder i Sandet og mellem raaden Tang, ikke sjelden. *β*, med Hovedarten, f. Ex. Aalholm i Isefjorden (Nolt.).

848. **C. anglica** L. (Engelsk K.) H. 704; Drej. n. 649; F. D. 329; Rchb. 4258; H. N. XIV, 31 og X, 35 (var.)

Stængelen opstigende eller opret; *Rodbladene* langstilkede, ægformet-ovale, ved Grunden afrundede; *Stængelbladene* stilkløse, halvt-omfattende, elliptiske eller rudeformede, bugtettandede; *Kronbladene* omtrent af Bægerbladenes 3-dobbelte Længde; *Skulperne* elliptiske med middelstor *Griffel*.

Kronbld. hvide. Frøene omtr. dobbelt saa store som hos de andre Arter. 5—6. ⊙.

Ved Strandbredder, sjeldnere end foreg. og følg., f. Ex. **Sj.** Ourø (15), Oxholm i Isefjorden (9), Dragør (H.), Saltholm! **Møen** ved Noret (27); **Falst.** ved Grønsund, Kalvø i Guldborgsund (14); **Loll.** Bjerremark (5), Saltvig (19); **Ærø** ved Ourehoved (12); **F.** Svendborg (H.), Hofmansgave (18); **J.** Estruplund (H.), Holmene i Randers Fjord (7), Horsens Fjord (Jørgens.); Kolding Fjord (28); **Sl.** Glücksborg (Hansen), Husum o. fl. St. i Marsken og paa Halligerne (N.). *|

Anm. Denne Art beskrives alm. med forlænget Griffel, men hos de af mig undersøgte Expl. er Griffelen kun lidet længere end hos foreg. og følg. (omtr. 1/6 af den fuldvoxne Skulpes Længde). Mellem Arterne i denne Slægt er det vanskeligt paa Papiret at drage nogen fast Grændse, og stundom synes de ogsaa i Naturen at sammenflyde, da næsten alle de angivne Kjendetegn ere Forandring underkastede; men de have dog hver sit eiendommelige Udseende, og i deres typiske Former ere de meget forskjellige.

849. **C. officinalis** L. (Læge-K.) H. 703; Drej. n. 650; F. D. 135; Rchb. 4260; H. N. XIII, 50.

Stænglerne oprette eller opstigende; *Rodbladene* langstilkede, spydformet-nyreformede; *Stængelbladene* stilkløse, halvtomfattende (de nedre ofte kortstilkede), ægformet-elliptiske eller rudeformede, bugtet-tandede eller lappede; *Kronbladene* omtr. dobbelt saa lange som Bægerbladene; *Skulperne* oval-kugleformede, med kort *Griffel*.

Alm. høiere, men spædere, med mindre Kroner, Skulper og Frøe end foreg. Kronbld. hvide. 5—6. ⊙.

Ved Strandbredder, funden i alle danske Provindser, men ikke overalt alm. Meget udbredt og hyppig omkring Isefjorden.

12. Draba. Gjæslingblomst.

850. **D. verna** L. (Vaar-G.) H. 693; Drej. n. 646; F. D. 983; Rchb. 4234; Erophila vulgaris DC.

Bladene rosetteformigt samlede ved Grunden, elliptiske eller lancetformede, i Spidsen tandede; *Skafterne* bladløse; *Blomsterstilkene* længere end de elliptiske *Skulper; Kronbladene* omtrent til Midten 2-kløvede.

1—6" høi. Kr. hvide. 3—5. ⊙.

β, *præcox* Stev. (Rchb. 4233; H. N. IV, 34) Skulperne ovale.

Paa tørre Marker, Grøftevolde o. s. v., meget alm.

851. **D. incana** L. (Hvidgraa G.) H. 696; F. D. 130; Rchb. 4249; H. N. V, 14.

Bladene ved Roden og paa de blomsterløse Bladknipper rosettestillede, *Stængelbladene* talrige, spredte (2/5), saugtakkede, lancetformede eller de øvre ægformede; *Blomsterstilkene* kortere end de lancetformede, tilsidst snoede Skulper; *Kronbladene* udrandede.

4—10" høi, graaagtig af stjerneformede Haar. Kr. hvide. 5—6. ♃.

Paa tørre Steder, især paa Kalkgrund, kun funden i den nordlige Deel af *Jyll.*: Lerup i Ø. Hanherred (Dr.), Korsø og Blis Kalkbakker i Thy (23), Dybdals Bakker og Sohngaardsholm ved Aalborg (Beck). ☨

13. Alyssum. Krognaal.

852. **A. calycinum** L. (Stivbægret K.) H. 697; Drej. n. 647; F. D. 1704; Rchb. 4269; H. N. 1, 29.

Stængelen fra Grunden af grenet, med opstigende *Grene*; *Bladene* tætsiddende, heelrandede, de nedre omvendt-ægformede, de øvre lancet-spadeformede; *Blomsterne* i valseformede, mangeblomstrede Klaser fra Spidsen af Grenene; *Bægerbladene* vedblivende, i Spidsen skjæghaarede, omtrent halvt saa lange som den kredsrunde, hvælvede, i Spidsen indtrykte, i Randen smalt vingede *Skulpe*.

3—8″ høi. Hele Pl. hvidgraa af stjerneformede Haar. Krbld. bleggule (i visnet Tilstand hvide). $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. ⊙.

Paa tørre Marker og Bakker, ved sandige Søbredder, sporadisk og ikke alm.: *Sj.* Nordbredden af Tiissø ligefor Veien til Halleby! en Kjæmpehøi mellem Blæsenborg Kro og Ledreborg (20), Kattinge Værk ved Roeskilde (19), Ø. for Fuursøen (14), Bakker mellem Yderholms Kro og Eiby (9), Snertinge v. Vordingborg (28); ***Moen*** paa Marker ved Liselund (20), Nyborre (13); ***Falst.*** hyppig ved Næsgaard (14); ***J.*** Horsens (13), Mindstrup (Michelsen!). ⁎

14. Berteroa. Kløvplade.

853. **B. incana** [DC. Syst. 2, p. 191] (Graa K.) Rchb. 4284; Alyssum L., H. 697; F. D. 1461; H. N. I, 30; Farsetia R. Br., Lge. Haandb. 1 Udg. Nr. 832.

Stængelen opret eller opstigende, foroven deelt i oprette *Grene*; *Bladene* lancetformede; *Skulpen* fladtrykt-hvælvet, ikke udrandet, med lang *Griffel*.

½—1½′ høi. Hele Pl. graa af stjerneformede Haar. Kronbld. hvide. 6—8. ♃.

Paa tørre Steder, især ved Veie og Byer, sjelden: ***J.*** Randers ved Kirkegaarden og Veiene Ø. for Byen! ***F.*** Faaborg (H.); ***Bornh.*** N. for Rønne! ⁎

15. Subularia. Sylblad.

854. **S. aquatica** L. (Vand-S.) H. 692; F. D. 35; Rchb. 4232; H. N. VI, 20.

Bladene sylformede, heelrandede, tæt samlede ved Grunden; *Blomsterskafterne* bladløse, udstrakte eller opstigende; *Kronbladene* smaae, heelrandede.

½—2″ høi. Roden trævlet, med hvide Trævler. Kronbld. hvide, paa Blst. under Vandet 0. 7—8. ⊙.

Ved Aa- og Søbredder (over og under Vandet) sjelden: *J.* Skjern Aa ved Lønborg! Ørnsø ved Ribe (6).

16. Lunaria. Sækbæger.

855. **L. rediviva** L. (Vedvarende S.) H. 708; F. D. 2241; Rchb. 4290.

Bladene hjerteformede, tilspidsede, fiint og skarpt tandede; *Skulperne* lancetformet-elliptiske, spidse; *Frøene* nyreformede, dobbelt saa brede som lange.

1½—2' høi. Kronbld. hvide eller blegt lila. 6—7. ♃.

Paa fugtige Steder i Skove, sjelden: *J.* Aaen ved Greis Mølle! Veile (4). ☞

† *L. biennis* [Moench meth. 126] Toaarig S.); F. D. 1880; Rchb. 4289; L. annua L., H. 708; Drej. p. 218.

Bladene hjerteformede, spidse, grovt tandede; *Skulperne* ovale, budte; *Frøene* hjerteformet-kredsrunde, ligesaa lange som brede. Kronbld. viol. eller hvide. 5—6. ⊙.

Forvildet omkring Haver, hvor den dyrkes som Siirplante.

17. Nasturtium. Brøndkarse.

a. Kronbladene hvide.

856. **N. Armoracia** [Fr. mant. 3, 65] (Peberrod.) H. N. VIII, 21; Cochlearia L., Rchb. 4262; Armoracia rusticana Fl. wett., H. 705; Drej. n. 651.

Rodbladene langstilkede, ægformet-ovale, rundtakkede; *Stængelbladene* siddende, lancetformede, de øvre heelrandede, de mellemste saugtakkede, de nedre halvfinnede; *Skulperne* kugleformede *), meget kortere end de oprette *Blomsterstilke*.

Roden lang, tapformet, Rodbld. meget store. 2—3' høi. Krbld. hvide. 6—7. ♃.

---

*) Skulpens Form hos Arterne i denne Slægt danner en Overgang fra denne til følg. Orden, og nogle af Arterne høre derfor strængt taget til Siliquosa. At adskille de kortskulpede i en egen Slægt (Roripa Bess., cf. Gren. & Godr. fl. Fr.) fra de langskulpede, er unaturligt, da idetmindste alle Arterne med gule Kronbld. ere saa nær beslægtede, at de nødvendigviis maa forenes i een Slægt.

Paa *Strynø* (som det synes, vildvoxende: 12); *Sl.* Tønning (F. Müll.). Dyrkes i Haver og paa fugtige Marker, og forekommer derfra forvildet. *

857. **N. officinale** [R. Br. hort. Kew. ed. 2, IV, 110] (Almindelig B.) Drej. n. 668; Rchb. 4359; Sisymbrium Nasturtium L.; H. 716; F. D. 690.

Stængelen fra en nedliggende Rodstok opstigende; *Bladene* lyreformet-fjersnitdeelte, med 2—4 Par rundagtigt-ægformede, rundbugtede eller heelrandede Afsnit; *Skulperne* linieformede, trinde, opstigende, af Længde med eller længere end de nedbøiede *Blomsterstilke.*

Fra Stængelens nedre Bladhjørner udgaae knippestillede Trævlerødder. Krbld. hvide. 6—7. ♃. Var. meget i Henseende til Høiden, Smaabladenes Størrelse og Form o. s. v.

β, siifolium (Rchb. 4361). Stængelen tyk og meget høi, Smaabladene store, æg-lancetformede.

γ, microphyllum (Rchb. 4360). Stængelen tyndere og lavere, Smaabladene kortstilkede, meget smaae.

Ved Bredderne af Bække, Kilder og Grøfter, hist og her, men ikke overalt lige alm. *β*, i selve Vandet; *γ*, paa mere tør Grund, f. Ex. *Sj.* Svinninge! *J.* Kolding (28). *

b. Kronbladene gule (*Brachyolobus* DC.),

aa. længere end Bægerbladene.

858. **N. amphibium** [R. Br. l. c.] (Vand-Peberrod.) Rchb. 4363; Sisymbrium L., H. 717; F. D. 984 (ikke god); Brachyolobus Drej. n. 652.

Bladene lancetformede, de nedsænkte fjersnitdeelte, de nedre ovenfor Vandet stilkede, halvfinnede, de øvre siddende, med halvt-omfattende Basis, saugtakkede; *Skulperne* elliptiske, lidet længere end Griflerne, 2—3 Gange kortere end de udspilede eller nedbøiede *Blomsterstilke.*

Bld. var. i Indskjæring. 6—7. ♃.

I Bække, Grøfter og Kjær alm.

859. **N. silvestre** [R. Br. l. c.] (Langskulpet B.) F. D. 1881; Rchb. 4368; H. N. XI, 35; Sisymbrium L., H. 716; Brachyolobus Drej. n. 654.

Alle *Bladene* stilkede, fjersnitdeelte, med elliptisk-lancetformede, paa de øvre Blade linieformede, saugtakkede Afsnit; *Skulperne* linieformede, fladtrykt-tveæggede, af Længde med eller længere end de udstaaende *Blomsterstilke; Griffelen* meget kort.

7—8. ♃.

β, rivulare (Rchb. 4365). Bladenes Afsnit smale, linieformede, Griffelen længere.

Ved Randen af Bække og Grøfter, sjelden og kun funden i de sydligere Egne af Landet: ***Bornh.*** Læsaaen ved Limensgade! Grødby Aa ved Boderne! Nexø (20); ***F.*** Ølstedgaard (24); ***Sl.*** Süderholz og Rødemis v. Husum (F. Müll.), Süderstapel (16). — *β*, Høireby og Raahave paa ***Loll.*** (5).

860. **N. anceps** [Rchb. Bot. Zeit. V, 1, 295] (Tveægget B.) Rchb. 4364; H. N. VI, 18; Sisymbrium Wahlenb., H. 718; Brachyolobus Drej. n. 653.

De nedre Blade lyreformet-fjersnitdeelte; *Skulperne* lancetformede, af Blomsterstilkenes halve Længde, 2—3 Gange længere end *Griffelen*, forøvrigt som foreg. og var., ligesom denne, i Henseende til Bladenes Indskjæring.

7—8. ♃.

Paa fugtige Steder, sjelden: ***J.*** Ribe (d'Origny); ***Sl.*** Hollingsted (Didrichsen), Treyaholm ved Trenefloden (Jessen), Rendsborg (28); Hummelmai paa ***Als*** (20). (Saavel denne som foreg. angives af Horn. som ikke sjeldne, hvilket maa beroe paa en Feiltagelse).

bb. Kronbladene af Længde med Bægerbladene.

861. **N. palustre** [DC. syst. II, 191] (Kjær-B.) Rchb. 4362; H. N. VI, 19; Sisymbrium Leyss., H. 717; F. D. 409 (S. islandicum) og 931; Brachyolobus Drej. n. 655.

Bladene lyreformet-fjersnitdeelte med elliptiske, tandede Afsnit, *de øvre* ved Grunden øreformet-halvtomfattende; *Skulperne* opblæste, linieformet-ovale, opstigende, af Længde med de udspilede eller nedbøiede *Blomsterstilke; Griffelen* meget kort.

Hele Pl. mørkgrøn, ofte bruunagtigt anløben. Kr. skidenguul. 6—8. ☉.

Paa fugtige Steder, f. Ex. ved Randen af Gadekjær og Grøfter, meget alm.

II. Siliquosa.

18. Raphanus. Reddike.

862. **R. Raphanistrum** L. (Kiddike.) H. 731; Raphanistrum segetum Baumg., Drej. n. 658; Rchb. 4172; Sinapis arvensis F. D. 678.

Bladene lyreformet-halvfinnede eller -snitdeelte; *Bægerbladene* tiltrykte, *Skulpen* halsbaandformigt indsnøret paatværs og tilsidst furet paalangs, længere end *Griffelen* og tilligemed denne flere Gange længere end Blomsterstilken.

Pl. blaagrøn; Kronbld. bleggule. 6—7. ⨀.

Alm. Ukrud i dyrket Jord, især mellem Vaarsæden.

Anm. Ved de angivne Kjendetegn skjelnes den let fra Sinapis arvensis, med hvilken den har nogen Lighed og stundom bliver forvexlet.

† *R. sativus* L. (Have-R.) Rchb. 4175. De nedre Blade lyreformede, de øvre ægformet-elliptiske, tandede; Skulpen trind, kegleformigt tilspidset, svagt eller ikke indsnøret, lidet længere end Blomsterstilken; Kronbld. viol. eller hvide. 6. ⨀.

Dyrkes i Kjøkkenhaver formedelst den spiselige Rod, og forekommer forvildet.

19. Hesperis. Aftenstjerne.

863. **H. matronalis** L. (Vellugtende A.) Drej. n. 669; Rchb. 4377—78; H. inodora L., H. 724; F. D. 921 og 924.

Rodbladene lancetformede; *Stængelbladene* ægformet-elliptiske, tilspidsede, tandede; *Kronbladene* omvendt-ægformede, budte eller svagt udrandede; *Blomsterstilkene* udstaaende, flere Gange kortere end den opstigende, valseformet-knudrede *Skulpe*.

Bld. rue. Kr. viol. eller hvide, vellugtende. 6—7. ♃.

I Kratskove og ved Gjærder, sjelden: *Sj.* Helsingør, Taarbæk, Springforbi (H.); *F.* Fjellebro (Kyll.), Ulriksholm, Vissenberg, Hindsgavl (H.); *J.* Blegkilde v. Aalborg (Branth), Frysenborg (2), Jensgaard (Kyll.), Gjærder ved Kolding! Forekommer desuden hist og her forvildet ved Haver, hvor den dyrkes som Siirplante. *

Anm. Den dyrkede Form (H. matronalis L.) er (efter Koch) ikke væsenligt forskjellig fra den vilde (H. inodora L.) undtagen deri, at den sidste kun lugter om Natten.

20. Dentaria. Tandrod.

864. **D. bulbifera** L. (Løgbærende T.) H. 711; Drej. n. 665; F. D. 361; Rchb. 4318.

Rodstokken vandret, tandet af hvidagtige, kjødfulde Skjæl; *de nedre Stængelblade* fjersnitdeelte med lancetformede, saugtakkede *Afsnit*, *de øvre* hele, lancetformede, saugtakkede; sorte *Løgknopper* i Bladhjørnerne.

Kr. lys-ros., kun faa Blomster frembringe Frugt. 5—6. ♃.

I høitliggende Skove, sporadisk og temmelig sjelden: *Sj.* Benzonslund (H.), Jægerspriis (Kyll.), Egelund pr. Hillerød (A. Rafn), Sorø (7), Vintersbølle (29); *Moens* Klinteskov! *Falst.* ved Hesnæs (14), Kraghave, Flatø i Guldborgsund (29), *Loll.* paa Borgø og Lindø i Maribo Sø (5); *F.* Trolleborg (Oppermann); *J.* Østed (Brix), Clausholm (7), Kalø (13), Palsgaard (H.), Veile! Kolding (28); *Sl.* paa flere Steder i Skovene, især paa Østkysten.

21. Cardamine. Springklap.

a. Bladstilken med piilformede Ører ved Grunden.

865. **C. impatiens** L. (Kronløs S.) H. 713; Drej. n. 662; F. D. 1339; Rchb. 4302.

Bladene mangeparret-fjersnitdeelte; *Afsnittene* paa de nedre Blade ægformet-elliptiske, halvfinnede, paa de øvre lancetformede, tandet-fligede eller paa den opadvendte Rand heelrandede; *Blomsterstilkene* opret-aabne; *Skulperne* opstigende.

½—1½' høi. Kronbld. hvide, omtrent af Bægerbladenes Længde, oftest 0. 5—6. ⊙.

Paa fugtige Steder i Skove, sjelden: *J.* Øland i Limfjorden (Aaby), Kidholm i Kolding Fjord (28); *F.* Ølstedgaard (24); *Falst.* (Heerforths Herb.); *Moens* Klinteskov (Freuchen).

b. Bladstilken uden Ører.

aa. Kronbladene dobbelt saa lange som Bægerbladene, med smal, opret Plade.

866. **C. parviflora** L. (Smaablomstret S.) H. II, 218; Rchb. 4301; H. N. III, 21.

Bladene mangeparret-fjersnitdeelte, alle *Afsnittene* ligestore, heelrandede, paa de nedre Blade ovale, paa de øvre linieformede; *Rodbladene* faae, *Stængelbladene* talrige; *Skulperne* opstigende, paa næsten retvinklet udstaaende *Blomsterstilke.*

Pl. finere og spædere end de følg., Blst. meget smaae, hvide. 6—7. ⊙.

Paa fugtige, oversvømmede Steder, meget sjelden: *Sl.* Aabenraa (N.). ⚑

867. **C. intermedia** [Horn. Oec. Pl. p. 714] (Rosettebladet S.) F. D. 1762 (ikke god); C. hirsuta L., Drej. p. 322; Rchb. 4304; C. hirsuta a, campestris Fr. nov. p. 201; H. N. III, 20.

Alle Bladene faaparret-fjersnitdeelte; *Rodbladene* talrige, rosetteformigt samlede, med kredsrundt-ægformede, rundbugtede *Sideafsnit* og større, kredsrundt-nyreformet Endeafsnit; *Stængelbladene* faae, mindre end Rodbladene, med ligestore, linie-lancetformede *Afsnit; Stænglerne* opstigende, ofte udstrakte, med rette Ledstykker; *Blomsterstilkene* opret-aabne, 3—4 Gange kortere end de oprette *Skulper*, de øverste Skulper meget længere end den blomstrende Deel af Klasen; *Støvdragerne* oftest 4.

Forekommer hos os oftere glat end haaret, hvorfor Navnet hirsuta synes mindre passende. 2—6" høi. Kronbld. hvide. 4—5. ⊙.

I Tørvmoser og ved Gjærder, især i løs Tørv- eller Sandjord, sporadisk: *J.* Hald og Hjarbæk pr. Viborg (Morville), Fiskergaarden ved Randers (Selmer), Skanderborg (16), Kolding (28); *Sl.* Christiansfeld, Aabenraa (N.), Flensborg (Hansen), Husum (F. Müll.); ***Als*** v. Sønderborg (20); i ***Fyen*** alm.! ***Langel.*** v. Tranekjær; ***Falst.*** v. Seminariet (H.), Bregninge (14); ***Moen*** v. Ulfsund (9); ***Sj.*** Haverup og Steenstrup ved Sorø! Mose mellem Nærum og Søllerød!

868. **C. silvatica** [Link i Hoffm. phytogr. Blätt. 1, 50] (Skov-S.) Koch Syn. II, 46; Rchb. 4303; C. impatiens F. D. 735; C. hirsuta H. 713 (undt. Var.).

Stængelen opstigende eller opret, med zigzagbøiede Ledstykker; *Rodbladene* faae og tidligt henvisnende; *Stængelbladene* talrige, alm. større end Rodbld., forøvrigt som hos foreg., men med flere Par større og bredere Afsnit; *Blomsterstilkene* udstaaende, 2—3 Gange kortere end de opstigende *Skulper*, af hvilke de øvre neppe naae høiere end Blomsterne.

Væxten kraftigere (4—8" høi), oftest haaret, med blegere grønne Bld. og forholdsviis mindre Blst. end foreg. Kronbld. hvide. 5—6. ⊙ eller ♃.

β, clandestina Fr. nov. p. 203; H. N. VII, 18. Kronbld. meget smaae eller 0, med senere Blomstringstid.

Paa fugtige Steder i Skove, sporadisk og ikke alm.: *J.* Østbirk (2), Veile, Høien, Trelde Skov (12); *Sl.* Jels (12), Gram (Reimers), Rødding (16), Aabenraa, Hoist, Slesvig (N.), Flensborg (12), Süderholz og Ostenfeld pr. Husum (F. Müll.); *Als* i Sønderborg Skov (20); *Sj.* Nyrupgaard ved Sorø! Hammermølleskoven, Skovsborg (12), Hareskoven (26); Græsholmen ved Christiansø (Didrichsen). — *β*, ved Kolding (28).

Anm. C. hirsuta *β*, silvestris Fr. nov. 202 hører efter Beskr. („caulis 1—2-pedalis, vix flexuosus, fol. in cæspitem densum collecta") neppe herhid. Links Beskr. af C. silvatica passer aldeles til den her forekommende Plante, men Cit. af F. D. ere urigtige (tab. 148 føres til C. silvatica, t. 735 til C. hirsuta). Imidlertid er Navnet baade passende og tilstrækkeligt forklaret ved Kochs Beskrivelse og Afbildningen hos Rchb. At den er en fra foreg. vel adskilt Art forekommer mig utvivlsomt.

bb. Kronbladene 3 Gange længere end Bægeret, med bred, udstaaende Plade.

869. **C. amara** L. (Vandkarse.) H. 715; Drej. n. 663; Rchb. 4305.

Stængelen opstigende eller opret, med Udløbere fra Grunden, kantet-furet, bladet indtil Spidsen; *Bladene* faaparret-fjersnitdeelte, med bugtet-tandede, paa de nedre Blade ovale, paa de øvre elliptiske eller lancetformede *Sideafsnit* og større Endeafsnit; *Støvdragerne* af Kronbladenes Længde, med violette *Støvknapper; Griffelen* forlænget, sylformet.

Krbld. hvide, paa aabne Steder svagt lila-stribede. 5—6. ♃.

β, *hirta* W. Gr.; C. hirsuta F. D. 148; C. h. silvatica H. 714. Stængel og Blade haarede, Blomsterstilkene glatte.

I Moser, ved Kilder og Bække, ikke sjelden. *β*, paa skyggefulde Steder.

870. **C. pratensis** L. (Engkarse.) H. 714; Drej. n. 664; F. D. 1039; Rchb. 4308.

Stængelen opret, trind, foroven svagt stribet, det øvre Ledstykke forlænget og Klasen derved fjernet fra Bladene; *alle Bladene* fjersnitdeelte, med heelrandede eller rundbugtede, paa de nedre Blade rundagtig-ovale, paa de øvre lancetformede *Sideafsnit* og større Endeafsnit; *Støvdragerne* af Kronbladenes halve Længde, med gule *Støvknapper; Griffelen* kort, (neppe saa lang som Skulpens Brede).

Krbld. lila, sjeldnere hvide. 5—6. ♃. Forekommer undtagelsesviis med Udløbere, og var. desuden i Henseende til Afsnittenes Form o. s. v.

β, *dentata* Schult. (Rchb. l. c. *β*). Smaabladene bugtettandede.

Paa Enge o. a. fugtige Steder meget alm. *β*, ved Bredden af Søllerød Sø! Gram (Reimers).

22. Erysimum. Hjørneklap.

871. **E. cheiranthoides** L. (Gyldenlak-H.) H. 722; Drej. n. 670; F. D. 731 (slet) og 923; Rchb. 4383.

Bladene lancetformede, fjernt rundbugtet-tandede eller næsten heelrandede, alle kortstilkede; *Blomsterstilkene* 2—3 Gange længere end Bægeret, mod Frugtmodningen vandret udspærrede, halvt saa lange som den fuldvoxne, opstigende *Skulpe*.

Skulpen (ligesom den øvrige Pl.) med faae, 3-grenede Haar. 6—8. ⊙.

I dyrket Jord, især mellem Sæden, funden i alle danske Provindser og ikke sjelden: hyppigst paa de sydlige Øer.

872. **E. hieraciifolium** L. (Rankskulpet H.) H. 722; Drej. n. 671; F. D. 229; Rchb. 4388; H. N. VIII, 19; E. strictum Fl. Wett., Koch Syn. II, 55 (non Gay).

Bladene lancetformede, saugtakket-tandede, de nedre stilkede, de øvre siddende; *Blomsterstilkene* af Længde med Bægeret, mod Frugtmodningen oprette, 3—4 Gange kortere end den fuldvoxne, opret-tiltrykte *Skulpe*.

Skulpen og Bld. tæt beklædte med 3-grenede Haar. Kr. større end hos foreg. 6—7. ⊙.

Paa Bakker o. a. tørre Steder: kun funden paa ***Moen***, hvor den forekommer flere Steder paa Storeklint! [*

23. Barbarea. Vinterkarse.

873. **B. stricta** [Fr. mscr. 1819, S. Veg. I, 146] (Rankskulpet V.) H. N. VI, 16; Rchb. 4355; B. parviflora Fr. nov. p. 207.

De nedre Blade langstilkede, udeelte, rundbugtede, ovale eller øreformede med ovalt Endeafsnit, *de mellemste* kortstilkede, ovale, rundtakkede, *Bladstilken* ved Grunden piilformigt udvidet,

de øvre siddende med piilformet Basis, elliptiske eller omvendt-ægformede, bugtet-tandede eller øreformede; *Kronbladene* ½ Gang længere end Bægeret; *Skulperne* tiltrykte, tveægget-4-kantede.

5. ⊙.

Paa fugtige Steder, sjelden: *Sj.* Kjøng og Barrit Moser ved Vordingborg (28); *J.* Hansted Mose (2), alm. ved Ribe (d'Origny), Enge ved Kolding Aa; *Sl.* Heilsminde, Broager (28), Haderslev Dam (8), Gram (1), Almdorf N. for Husum (F. Müll.).

874. **B. vulgaris** [R. Br. h. Kew. ed. 2, IV, p. 109] (Almindelig V.) Fr. nov. p. 205; Drej. n. 666; Rchb. 4356; Erysimum Barbarea L., H. 720; F. D. 985.

De nedre Blade lyreformet-fjersnitdeelte med rundagtigt-hjerteformet Endeafsnit; *de øvre Stængelblade* bugtet-halvfinnede med øreformigt omfattende Basis; *Kronbladene* dobbelt saa lange som Bægeret; *Skulperne* oprette, tveægget-4-kantede.

Bld. have en skarp, men ikke behagelig Smag. 6. ♃.

β, *arcuata* (Rchb. 4357; H. N. XII, 49). Blomsterstilkene udstaaende, Skulperne bueformigt opstigende.

Paa Græsmarker og ved Gjærder, ikke sjelden, men sporadisk. *β*, med Hovedarten, f. Ex. *Sj.* Kirke-Værløse (14); ***Møen*** ved Borre! *J.* Kolding (28).

875. **B. præcox** [R. Br. l. c.] (Tidlig V.) Fr. nov. p. 206; mant. 3, 75; H. N. I, 28; Rchb. 4358; Drej. n. 667; Erysimum Sm., H. 721; F. D. 1759; B. vulg. acidula Hartm.

De nedre Blade lyreformet-fjersnitdeelte, med oval-nyreformet eller ægformet Endeafsnit og talrige Sideafsnit; *de øvre Stængelblade* lyreformet-halvfinnede eller -snitdeelte med linieformede Sideafsnit; *Kronbladene* dobbelt saa lange som Bægeret; *Skulperne* opret-aabne, budt-4-kantede.

„Bld. have en behagelig, skarp, karseagtig Smag". (Fr.). 5—6. ⊙.

Paa lignende Steder som foreg., men sjeldnere: *Sj.* paa Vesterfælled! Nysø, mellem Præstø og Kallehave (H.); *Loll.* Hellinge (19); *J.* ved Viborg Sø (Morville), Kolding (28); *Sl.* Gram (1), Bugenhagen ved Kappel o. fl. St. (N.). (Om alle de angivne Voxesteder høre til denne, tør jeg ikke med Bestemthed paastaae, da den ofte er vanskelig at kjende fra foreg.).

24. Arabis. Gaasemad.

a. Stængelbladene talrige, med halvt omfattende Basis; Kronbladene med opret, omvendt-ægformet-linieformet Plade.

876. **A. hirsuta** [Scop. fl. carn. 2, 30] (Stivhaaret G.) Drej. n. 660; Rchb. 4342; H. N. XII, 50; Turritis L., H. 726, F. D. 1040.

Stængelen opret; *Rodbladene* kortstilkede, omvendt-ægformet-lancetformede, fjernt og svagt saugtakkede; *Stængelbladene* siddende, med hjerteformet Basis, saugtakkede; *Skulperne* tiltrykte til Stængelen, fladtrykte, mange Gange længere end de oprette *Blomsterstilke; Klapperne* med en tydelig Midtnerve, knudrede af de fremstaaende, tydeligt vingede Frøe.

½—1' høi. Stgl. ved Grunden stivhaaret, alle Bld. haarede af grenede Haar. Kronbld. hvide. 5—6. ♃.

Paa Bakker, især paa Leer- eller Kalkgrund, ved Gjærder, sjeldnere paa tørvholdige Enge: bemærket i alle Provindser, men sporadisk og ikke alm.

b. Stængelbladene faae, ikke omfattende; Kronbladenes Plade omvendt-ægformet, udstaaende.

877. **A. arenosa** [Scop. l. c. 2, 32] (Sand-G.) Drej. n. 659; F. D. 1760; Rchb. 4322; H. N. VII, 15 (og X, 34 A. suecica — biennis); Sisymbrium arenosum L., H. 718.

Stængelen grenet; *Rodbladene* rosetteformigt samlede, lyreformet-fjersnitdeelte eller halvfinnede; *Stængelbladene* kortstilkede, lancetformede, saugtakket-fligede, de øvre næsten heelrandede; de 2 *Bægerblade* ved Grunden puklede; *Blomsterstilkene* opret-aabne; Skulperne opstigende; *Klapperne* med svag Midtnerve, knudrede af de fremstaaende, svagt vingede *Frøe.*

4—10'' høi. Stgl. stivhaaret; Bld. tæt beklædte med grenede Haar. Kronbld. hvide eller lila. 5—7. ⊙.

Paa sandige eller kalkholdige Bakker, sjelden: *Sj.* Stevns Klint (9), Tappernøie (17); *Møens* Klint alm.! ☞

Anm. Mellem den Plante, som under Navn af A. suecica — biennis er fremstillet i H. N. (l. c.) og vore Expl. fra Møen formaaer jeg ikke at see nogensomhelst Forskjel. Stængelen har hos vor ligesaa mange Bld. og Skulperne findes snart opret-aabne, snart udstaaende.

878. **A. Thaliana** L. (Almindelig G.) H. 725; F. D. 1106; Sisymbrium Thalianum Gay, Drej. n. 674; Conringia Rchb. 4380.

Stængelen grenet; *Bladene* lancetformede, fjernt-tandede; *Rodbladene* rosetteformigt samlede, kortstilkede; *Stængelbladene* siddende, ofte heelrandede; *Bægerbladene* ikke puklede ved Grunden; *Blomsterstilkene* udstaaende; *Skulperne* opstigende, linieformede, med jævne, svagt 1-nervede *Klapper; Frøene* uvingede.

2—8" høi. Stgl. forneden stivhaaret; Bld. mere eller mindre haarede af grenede Haar. Krbld. hvide, mindre end hos foreg. 4—5. ☉.

Paa dyrkede, tørre Marker alm. udbredt.

25. Turritis. Taarnurt.

879. **T. glabra** L. (Glat T.) H. 726; Drej. n. 661; F. D. 809; Rchb. 4346; Arabis perfoliata Lam.

Stængelen stivt-opret, *de nedre Blade* stilkede, lancetformede, tandede eller halvfinnede, rue af 3-grenede Haar, *de øvre* piilformigt omfattende, heelrandede, glatte; *Skulperne* tiltrykte til Stængelen, mange Gange længere end de oprette *Blomsterstilke*.

1½—3' høi. Hele Pl. blaadugget. Kr. guulhvide. 6—7. ☉.

Paa Marker, ved Grøftevolde o. a. tørre Steder alm.

† *Diplotaxis*.

† *D. tenuifolia* [DC. Syst. II, p. 632] Rchb. 4420; Sisymbrium L.

Bladene glatte, fjersnitdeelte eller dybt halvfinnede, med fjerne, linie-lancetformede, budte Flige; *Klasen* fjernblomstret, efter Afblomstringen meget forlænget; *Bægerbladene* under Blomstringen vandret udstaaende, halvt saa lange som *Kronbladene*; *Skulperne* opstigende, omtrent af Længde med de opretaabne *Blomsterstilke*.

Stgl. ved Grunden halvbuskagtig. Kronbld. bleggule. 7—9. ♃.

Paa Gruusdynger ved Vordingborg (A. Lange), formodenlig hidført med Ballast.

26. Brassica. Kaal.

a. Blomsterstanden under Blomstringen en forlænget Klase, Støvdragerne næsten ligelange.

880. **B. oleracea** L. (Almindelig K.) F. D. 2056; Rchb. 4438.

Bladene blaagrønne, glatte; *de nedre* lyreformet-snitdeelte, stilkede, *de øvre* æg-lancetformede med omfattende Basis; *Bægerbladene* opret-tiltrykte; *Støvdragerne* alle oprette; *Frøene* jævne.

Kr. bleggule. 6—7. ⊙.

I vild Tilstand forekommer den ved Strandbredder og er fundet ved Kramnitze paa *Loll.* (9). (Fig. i F. D. er tegnet efter Expl. fra den ikke under vor Flora hørende Ø Helgoland). I Haver dyrkes den under en Mængde Afændringer og forekommer undertiden tilfældigt forvildet i Nærheden af Dyrkningsstedet. *)

b. Blomsterstanden under Blomstringen halvskjærmformet; de 2 Støvdr. meget kortere end de øvrige.

881. **B. Napus** L. (Raps.) H. 728; Drej. p. 226; Rchb. 4435 γ; H. N. XIV, 29.

Bladene blaagraae, glatte, *de nedre* stilkede, lyreformet-halvfinnede, *de øvre* lancetformede med piilformigt omfattende Basis; *Bægerbladene* oprette eller tilsidst noget udstaaende; *de 2 kortere Støvdragere* opstigende, *de længere* oprette; *Skulperne* udstaaende; *Frøene* svagt punkterede.

Kr. smukt gule. 5—6. ⊙ eller ⊙.

α, oleifera biennis. Toaarig, med stærk Rod (Vinterraps).

β, oleifera annua (H. N. X, 32). Enaarig, med tynd Rod (Sommerraps).

γ, rapifera Metzg. Toaarig, med tyk og kjødfuld Rod (Kaalrabi).

Findes som vild i *Slesvigs* Marskegne (efter H.). Formerne *α* og *β*, især den første, dyrkes som Olieplanter, dog i større Maalestok før end nu; *γ*, dyrkes som Foderplante. I de Egne, hvor den dyrkes, forekommer den hyppigt forvildet.

882. **B. campestris** L. (Ager-K.) H. 727; Drej. n. 678; F. D. 550 (slet); Rchb. 4434; H. N. IX, 21.

De nedre Blade fjernt-stivhaarede, de øvre glatte, tilspidset-ægformede, med hjerteformigt omfattende Basis; *Bægeret* tilsidst vandret udstaaende; *Blomsterstilkene* vandret udspilede; *Skulperne* opstigende, forøvrigt som foreg.

Kr. smukt gule. 6—7. ⊙ eller ⊙.

β, *esculenta* Gren. & Godr. B. Rapa L., Rchb. 4437 (*β*); H. N. IX, 22. Roden tyk, kjødfuld (Roe).

Alm. Ukrud i Vaarsæden, dog ikke lige hyppig overalt, mangler f. Ex. i flere Egne af Fyen. Roen, som efter de nyere Forfatteres Mening kun er en ved Dyrkning frembragt Form af Agerkaalen, dyrkes alm. i Have og Mark og forekommer derfra tilfældigt forvildet.

† 883. **B. lanceolata** Lge. mscr. (B. Richerii Lge. Hdb. 1 Udg. S. 338, non Vill.).

Alle *Bladene* stilkede, *de nedre* elliptiske, bugtet-halvfinnede eller tandede, *de øvre* lancetformede, heelrandede eller tandede; *Bægerbladene* oprette, tilsidst udstaaende; *Skulperne* noget fladtrykte, med Kjøl paa Ryggen, tilligemed *Blomsterstilkene* oprettaabne; *Frøene* grubet-punkterede.

Bld. paa Overfladen grønne, paa Underfladen blaagraae. ⊙ eller ⊙.

Denne Plante, som er aldeles forskjellig fra de andre mig bekjendte Arter af denne Slægt, og i flere Henseender lig B. Richerii Vill. (som bl. a. er forskjellig ved dens Varighed) har jeg i flere Aar fundet forvildet paa Gjødningspladser ved Farimagsveien udenfor Kjøbenhavn. (I den senere Tid har jeg ikke bemærket den).

884. **B. nigra** [Koch D. Fl. 4, 713] (Sort Senep.) Drej. n. 679; Sinapis L., H. 730; F. D. 1582; Rchb. 4427; L. Herb. IV, 80.

Alle *Bladene* stilkede, *de nedre* lyreformet-snitdeelte med lappet Endeafsnit, *de øvre* lancetformede, heelrandede eller med en enkelt Tand ved Grunden; *Bægerbladene* udstaaende; *Blomsterstilkene* oprette; *Skulperne* tiltrykte til Blomsteraxen, fladtrykt-4-kantede; *Frøene* grubet-punkterede.

Frøene mindre end hos de foreg., af skarp Smag. 6—7. ⊙.

Paa dyrket Jord, f. Ex. ved Veie, mellem Vaarsæden, ikke sjelden, især hyppig paa Øerne. Dyrkes desuden alm. i Have og Mark for Frøenes Skyld.

27. Sinapis. Senep.

885. **S. arvensis** L. (Ager-S.) H. 729; Drej. n. 676; F. D. 753; Rchb. 4425.

Bladene ægformede eller elliptiske, grovt og uregelm. tandede, *de nedre* ørede eller lyreformede; *Bægerbladene* under Blomstringen tilbagebøiede; *Skulperne* valseformede, knudrede, med 3-nervede *Klapper*, meget længere end de opret-aabne Blomsterstilke; *Griffelen* af Længde med eller kortere end Skulpen, kegleformigt-4-kantet, 3-ribbet med lige Afstand mellem Ribberne.

Stgl. stivhaaret, Bld., især de nedre, haarede, var. glat. Frøene sorte. 5—7. ⊙.

α, *vulgaris.* Skulperne glatte.

β, *hispida* Sond. (S. arvens. b. Schkuhriana Rchb. 4426 b; S. orientalis Schk. ?) Skulperne stivhaarede af korte, nedbøiede Haar.

Meget alm. Ukrud paa Brakmarker og mellem Vaarsæden overalt i Danmark. *β*, hist og her paa samme Steder som Hovedarten, f. Ex. *Loll.* Steensgaard (19); *F.* Svendborg! *Sl.* Husum (F. Müll.).

886. **S. alba** L. (Guul S.) H. 730; Drej. n. 677; F. D. 1393; Rchb. 4424; H. N. VII, 13.

Bladene fjersnitdeelte (de nedre lyreformede), med rundtakket-lappede Afsnit; *Bægerbladene* under Blomstringen udspærrede; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen vandret udstaaende, ligelange med Skulperne (Griffelen fraregnet); *Skulperne* opstigende, valseformede, stivhaarede, knudrede, med 5-nervede *Klapper*; *Griffelen* længere end Skulpen, fladtrykt-sværdformet med 3 imod Midten tæt samlede Ribber.

Pl. stivhaaret. Frøene lysgule, skarpe af Smag. 6—8. ⊙.

Mellem Sæden og ved Gjærder sporadisk og ikke alm., men funden i alle Provindser. Dyrkes paa Grund af de skarpe Frøe.

28. Sisymbrium. Gabeklap.

887. **S. officinale** [Scop. carn. 2, p. 26] (Rank G.) Rchb. 4401; Erysimum L., H. 720; F. D. 560; Chamæplium Wallr., Drej. n. 675.

Bladene høvlformet-fjersnitdeelte med spydformet Endeafsnit, *de øvre* spydformede; *Grenene* stivt udspærrede; *Skulperne*

fra en bredere Basis sylformigt tilspidsede, tæt tiltrykte til Blomsteraxen, flere Gange længere end de tykke *Blomsterstilke*; *Skillevæggen* uden Nerver.

Pl. rank og stiv, mere eller mindre haaret og noget ru. Kronbld. smaae, men længere end Bæg. 6—7. ⊙.

Ved Veie, Mure og Ryddepladser, især i Nærheden af Byer: ikke sjelden, i størst Mængde paa *Bornholm*!

† 888. **S. Irio** L. (Glatbladet G.) H. 719; Rchb. 4408.

Bladene som hos foreg.; *Skulperne* knudrede, bueformigt ;opstigende, 3—4 Gange længere og kun lidet tykkere end de udstaaende, meget tynde Blomsterstilke; *Skillevæggen* uden Nerve; de øvre Skulper naae op over den blomstrende Deel af Klasen.

Bld. glatte. Stgl. var. glat eller haaret. Kronbld. bleggule, smaae (men større end hos følg.). 7—8. ⊙.

Fæstningsmure paa Christiansø (18), sandsynligviis indført.

889. **S. Sophia** L. (Fiinbladet G.) H. 719; Drej. n. 672; F. D. 528; Rchb. 4405.

Bladene dobbelt fjersnitdeelte med linie-lancetformede Afsnit; *Grenene* opret-aabne; *Blomsterstilkene* udspærrede; *Skulperne* opstigende, traadformet-valseformede, noget knudrede; lidet længere og tykkere end Blomsterstilkene; *Skillevæggen* med 1 eller flere Nerver.

Var. duunhaaret eller næsten glat. Kronbld. grøngule, kortere end Bæg. 6—7. ⊙.

Alm. i hele Landet paa dyrkede Steder.

29. Alliaria. Løgurt.

890. **A. officinalis** [Andrz. i DC. syst. 2, 489] (Skov-L.) Rchb. 4379; Erysimum Alliaria L., H. 722; F. D. 935; Sisymbrium Alliaria Scop., Drej. n. 673.

De nedre Blade langstilkede, nyreformede, rundtakkede, *de øvre* kortstilkede, hjerteformede, tandede; *Skulperne* opret-aabne eller opstigende, mange Gange længere end de tykke, udstaaende *Blomsterstilke*.

Pl. ved Grunden duunhaaret, foroven glat. Bld. have, naar de gnides, en løgagtig Lugt. Kronbld. hvide. 5. ⊙.

I Skove og Krat, ved levende Hegn, alm. udbredt.

16de Klasse. Monadelphia (Enknippede).

1. Orden. Pentandria (Femhannede).

1. **Linum** L. Bæger og Krone 5-bladede; 5 Grifler; Frugten en 5-rummet, ved en Skillevæg fra Rygsømmen ufuldstændigt 10-rummet, 10-frøet Kapsel. (N. F. Lineæ).

Lysimachia. 1 Griffel med udeelt Ar. (5, 1).

Erodium. 1 Griffel med 5 Ar; 5-delelig Spaltefrugt. (10, 1).

Geranium pusillum (10, 1).

2. Orden. Decandria (Tihannede).

2. **Oxalis** L. Bæger og Krone regelm. 5-bladede; 5 lange og 5 korte Støvdragere; 5 Grifler; Frugten 5-klappet, ∞-frøet Kapsel, opspringende elastisk ved Ridser; Frøene omgivne af en Frøhud. (N. F. Oxalideæ).

Geranium. 1 Griffel med 5 Ar; 5-delelig Spaltefrugt.

Ononis *Ulex* *Sarothamnus* *Genista* *Cytisus* *Anthyllis*	Ærteblomst, 1 Griffel, Frugten en Bælle.	(17, 3).

3. Orden. Polyandria (Mangehannede).

3. **Althæa** L. Yderbægeret 6—9-fliget; Bægeret 5-deelt; Kronblade 5; Frugten ∞-delelig Spaltefrugt med nødagtige Smaafrugter, ordnede krandsformigt omkring den midtstillede Griffel.

4. **Malva** L. Yderbægeret 3-bladet, forøvrigt som foreg. (3—4. N. F. Malvaceæ).

I. Pentandria.

1. Linum. Hør.

891. **L. catharticum** L. (Vild H.) H. 353; Drej. n. 351; F. D. 851; Cathartolinum pratense Rchb. fl. germ. VI, 5153.

Bladene modsatte, elliptiske, de nedre ovale eller omvendt-ægformede; *Blomsterne* i Qvast; *Bægerbladene* elliptiske, tilspidsede, kirtlet-randhaarede, halvt saa lange som Kronbladene, omtrent af Længde med Kapselen; *Frøene* oval-halmaaneformede, blege.

¼—1′ høi. Kronbld. smaae, hvide med guul Negl. 6—8. ⊙.
Paa Enge, især med tørvholdig Bund, i Kratskove o. s. v.; alm. udbredt.

† *L. usitatissimum* L. (Sæd-H.) Rchb. 5155.

Bladene spredte, lancetformede; *Bægerbladene* ægformede, svagt randhaarede uden Kirtler; *Frøene* omvendt-ægformede, brune, glindsende.

1—1½′ høi. Kr. blaa. 7—8. ⊙.
Alm. dyrket.

II. Decandria.

2. Oxalis. Gjøgemad.

a. Ingen overjordisk Stængel. Kronbladene (hvide eller rødlige) 3—4 Gange længere end Bægeret); Frøene stærkt furede paalangs, med svagere Tværstriber.

892. **O. Acetosella** L. (Suurkløver). H. 509; Drej. n. 695; F. D. 980; Rchb. l. c. V, 4898.

Rodstokken vandret, med tandformede Skjæl af de vedblivende Bladpuder; *Bladene* 3-koblede; *Smaabladene* omvendt-hjerteformede, duunhaarede, især paa Underfladen; *Blomsterstilkene* længere end Bladene, med 2 skjælagtige, forneden sammenvoxne *Dækblade* ovenfor Midten; *Kronbladene* omvendt-ægformede, svagt udrandede.

Kronbld. hvide med røde Aarer. De senere Blomster kronbladløse, de tidligst udsprungne ofte ufrugtbare. 4—5. ♃.

β, lilacina! Kronbladene lila med viol. Aarer.

I Løvskove paa Muldjord, meget alm. *β*, ***Sj.*** Ledreborg! ***Moens*** Klint (5); ***Falst.*** p. fl. St. (14); ***Langel.*** ved Lindelse (12); ***F.*** Grøftebjerg (A. Lange).

b. Den overjordiske Stængel grenet; Kronbladene gule, af Bægerets dobbelte Længde; Frøene riflede paatværs.

893. **O. stricta** L. (Rank G.) H. 510; Drej. n. 696; Rchb. 4895; O. corniculata F. D. 873.

Rodstokken kort, bueformigt opstigende, med kjødfulde *Udløbere*, som overvintre, medens Hovedaxen bortdøer; *Stængelen* opret, *de nedre Grene* korte; *Bladene* som hos foreg., men med mindre, glatte eller i Randen svagt duunhaarede Smaablade; *Axelblade* 0; *Blomsterstilkene* 2—3-blomstrede, med smaae, sylformede *Dækblade* ved Grunden af de mod Modningen opret-aabne *Smaablomsterstilke.*

$^1/_2$—1' høi. Blst. meget mindre end hos foreg. 7—8. ♃.

Ved Gjærder, især omkring Byer, Ukrud i Haver og mellem Sæden, ikke alm. og sandsynligviis oprindelig forvildet: ***Sj.*** Frederiksværk! Ramløse (Rafn), Gurre (9), Helsingør, Fredensborg (Dr.), Nøddebo, Frederiksborg (H.), Ørholm! Lyngby! Classens Have (19), Nysø (H.), Sorø alm.! ***Moen*** v. Liselund (12) og Marienborg; ***Loll.*** Aalholm (H.); ***F.*** V. Skjerninge! ***Sl.*** Neuwerk (16). *

894. **O. corniculata** L. (Nedliggende G.) H. 510; F. D. 1753; Rchb. 4896.

Ingen Udløbere; *Stængelen* kort, de *nedre Grene* forlængede, nedliggende og rodslaaende; *Bladstilkene* og Bladenes Underflade duunhaarede; *Axelblade* tilvoxne til Bladstilken; *Blomsterstilkene* 1—5-blomstrede, med imod Modningen tilbagebøiede *Smaablomsterstilke*, forøvrigt som foreg. 6—9. ⊙.

Forekommer sjeldent som Ukrud, oprindeligt indført med Sæd fra Syd-Europa: ***Sl.*** Gelting, Slotsvolden ved Husum, alm. i Haver og ved Gjærder omkring Garding i Eidersted (16); ***Bornh.*** i Haver (Rafn). *]

III. Polyandria.

3. Althæa. Stokrose.

895. **A. officinalis** L. (Læge-S.) H. 741; Drej. n. 701; F. D. 530; Rchb. 4849.

Stængelen opret; *Bladene* æg-hjerteformede, de nedre 5-, de øvre 3-lappede, med grovt-tandede Lapper; *Blomsterstilkene* mangeblomstrede, i Bladhjørnerne, flere Gange kortere end Bladene; *Yderbægerets Flige* linie-lancetformede, kortere end Bægeret.

Hele Pl. blødt hvidfiltet, 2—3' høi. Kr. ros. 7—9. ♃.

Ved Strandbredder ikke alm. og kun funden i de sydlige Egne af Landet: *J.* Strandklinter ved Fredericia (12); *Sl.* Bæverør ved Gelting (16); Baagø ved Assens (Kyll.); *F.* Gyldensteen (18), *Thorseng* mellem Bregninge og Vemmenæs (H.); *Langel.* ved Rudkjøbing og Magleby (H.); *Loll.* Færgelandet ved Nakskov! Dueholm (9), Aalholm (H.), Blangs (19); *Falst.* ved Vennerslund (H.), Vaalse, Tjæreby Fang (14); *Møen* (H.); *Sj.* mellem Christiansholm og Flaskekroen (forvildet)! ⚹

4. Malva. Katost.

a. Stængelbladene dybt fligede eller snitdeelte, Blomsterne enlige i Bladhjørnerne.

896. **M. moschata** L. (Moskus-K.) H. 743; Drej. p. 231; F. D. 905; Rchb- 4841; H. N. X, 37.

Stængelen opret, haaret af udstaaende og oftest enkelte Haar; *Bladene* kredsrundt-nyreformede, *de nedre* haandlappede, *de øvre* haandsnitdeelte med enkelt eller dobbelt fjerfligede Afsnit; *Blomsterstilke* og *Bæger* stivhaarede; *Yderbægerets* Blade linie-lancetformede; *Smaafrugterne* jævne, tæt duunhaarede.

1—1½' høi. Bld. have, naar de gnides, en svag Moskuslugt, dog forekomme de ogsaa ulugtende. Kr. ros. eller hvide. 7—9. ♃.

I Krat og ved Gjærder, funden i alle Provindser, men ikke alm. og især ved beboede Steder, sandsynligviis oprindelig indført. ⚹

897. **M. Alcea** L. (Rosen-K.) H. 742; Drej. n. 697; F. D. 1882; Rchb. 4842; H. N. XIV, 34.

Stængelen opret, haaret af tiltrykte, knippestillede Haar; *Bladene* hjerteformede, *Rodbladene* haandlappede, *Stængelbladene*

dybt haandfligede eller -snitdeelte med tandede eller halvfinnede Flige; *Blomsterstilke* og *Bæger* graafiltede; *Yderbægerets* Blade ægformede; *Smaafrugterne* glatte, svagt rynkede paatværs.

$1^1/_2$—2' høi. Kr. ros., større end hos foreg. 7—8. ♃.

β, fastigiata (M. fastigiata Cavan.). Rchb. 4844 b; H. N. XIII, 51. De mellemste Stængelblade 5-fligede, de øvre 3-fligede, med faatandede eller næsten hele Flige.

Ved Gjærder og i Kratskove, forekommer i alle danske Provindser, men sporadisk og ikke alm. *β, Sj.* ved Classens Have! ***Falst.*** ved Vaalse (14); ***Loll.*** Juellinge (19); ***Sl.*** ved Eckernførde i Krat paa Veien til Louisenlund (16). ☞

b. Bladene lappede, Blomsterne knippestillede i Bladhjørnerne.

aa. Blomsterstilkene efter Afblomstringen oprette.

898. **M. silvestris** L. (Almindelig K.) H. 741; Drej. n. 698; F. D. 1223; Rchb. 4840.

Stængelen opret eller opstigende, tilligemed *Blad-* og *Blomsterstilke* samt Bægeret stivhaaret af udstaaende Haar; *Bladene* nyre-hjerteformede, de nedre (budt-) 5—7-, de øvre (spidst-) 3—5-lappede, *Lapperne* tandet-rundtakkede; *Yderbægerets* Blade lancetformede; *Kronbladene* omvendt-hjerteformede, dybt udrandede, 3 Gange længere end Bægeret; *Smaafrugterne* glatte, rynkede paatværs, skarpkantede.

2—3' høi. Kr. rødviol. 7—9. ⊙.

Ved Gjærder og Veie, omkring Byer, alm. i de fleste Egne af Danmark.

Anm. M. mauritiana L. Alle Bladene budt 5-lappede, Bladstilke og Blomsterstilke glatte, Kronbld. mørk carmoisinrøde, er funden forvildet paa Glacierne mellem Østerport og Kastellet (19).

M. nicæensis All. Bld. nyreformede, budt 5—7-lappede; Blomsterstilkene efter Afblomstringen oprette eller udstaaende, stivhaarede; Smaafrugterne haarede, nætformigt rynkede, med ophøiet Rand; Kronbld. knap dobbelt saa lange som Bægeret, blegblaa eller lila. Forvildet ved Kastrup Mølle paa Amager (19). (Tidligere paa Pladsen ved Thorvaldsens Museum)!

bb. Blomsterstilkene efter Afblomstringen nedadbøiede.

899. **M. vulgaris** [Trag., Fr. nov. p. 219] (Rundbladet K.) Drej. n. 699; Rchb. 4836; H. N. VIII, 34; M. rotundifolia L. (tildeels), H. 742; F. D. 721.

Stængelen opstigende eller fremliggende; *Bladene* langstilkede, nyreformede, haandlappede, med 5—7, tandet-rundtakkede *Lapper*; *Yderbægerets* Blade linie-lancetformede, kortere end det med Stjernehaar og længere Randhaar beklædte *Bæger*; *Kronbladene* kileformede, udrandede, 2—3 Gange længere end Bægeret; *Smaafrugterne* jævne, i Randen afrundede.

Kr. lila eller hvide med røde Aarer. 6—9. ⊙ eller ⊙.
Ved Gjærder, Veie, Rendestene o. s. v. meget alm.

900. **M. borealis** [Wallm. i Liljebl. Sv. Fl. ed. 3, 374] (Smaablomstret K.) Drej. n. 700; M. rotundifolia L. fl. Suec., Fr. nov. p. 218; Rchb. 4835; H. N. VIII, 33; M. pusilla With., H. 742; F. D. 1825.

Stængelen fremliggende eller opstigende; *Bladene* bredtnyreformede, haandlappede med 5—7 korte, saugtakket-rundtakkede *Lapper; Yderbægerets* Blade linie-lancetformede, af Længde med det randhaarede *Bæger; Kronbladene* svagt udrandede, af Længde med Bægeret; *Smaafrugterne* nætformigt rynkede, skarpkantede.

Kr. hvide med svagt Anstrøg af lila, meget mindre end hos foreg. 6—8. ⊙.
Ved Strandbredder, paa Diger omkring Byer, ikke alm. og forekommer især i Strandegnene: *Sj.* Dragør paa Amager, Sandbjerg By! Bagsværd (9), Herløv (14), Roeskilde (Nolt); ***Falst.*** Bregninge, Horreby (14); ***Loll.*** Rødby! ***Stryne*** (12); ***Als*** ved Miang! *J.* Hanherred; ***Sl.*** Gremmerup i Angel, Husum (16).

17de Klasse. Diadelphia (Toknippede).

1. Orden. Hexandria (Sexhannede).

1. **Fumária** L. (part.). Bægeret 2-bladet, affaldende; Kronen uregelm. 4-bladet, 2 ydre Kronblade, hvoraf det ene med Spore, og 2 indre, sammenstødende; Frugten 1-frøet, uopspringende.

2. **Corýdalis** DC. Bæger- og Kronblade som foreg.,

(Bægerbld. ofte 0), Frugten en fleerfrøet, i 2 Klapper opspringende Kapsel. 1—2. (N. F. Fumariaceæ).

2. Orden. *Octandria (Ottehannede).*

3. **Polýgala** L. Bægeret 5-bladet, med 2 indre, større og 3 ydre, mindre Blade; Kronen uregelret; Støvdragerne forneden sammenvoxne med Kronbladene; Frugten en 2-rummet Kapsel med 1-frøede Rum; Frøene hængende, haarede, med en 3-lappet Frøhud ved Grunden. (N. F. Polygaleæ).

3. Orden. *Decandria (Tihannede).*

(Bægeret 5-tandet eller -fliget, alm. 2-læbet; Kronen uregelm. 5-bladet (Ærteblomst): det øvre Blad (Fanen) større, de 2 mellemste indbyrdes ligestore (Vingerne), de to nedre sammenvoxne (Kjølen); Frugten en Bælle. (4—21. N. F. Leguminosæ *α*, Papilionaceæ).

A. Støvtraadene sammenvoxne til 1 Bundt. (16, 2).

a. Bægeret 2-læbet.

4. **Ulex** L. Bægeret til Grunden 2-deelt, Overlæben 2-, Underlæben 3-kløvet; 2 Dækblade i Form af et Yderbæger ved Grunden; Griffelen traadformet; Bællen opblæst, af Længde med Bægeret. (Bladene enkelte, tornformede).

5. **Genísta** L. Bægerets Overlæbe til Grunden 2-deelt, Underlæben 3-tandet; Griffelen sylformet, opstigende, glat; Bællen længere end Bægeret. (Bladene enkelte, ikke tornformede).

† 6. **Cýtisus** L. Bægerets Overlæbe 2-tandet, Underlæben 3-tandet; Griffelen sylformet, i Spidsen bøiet, med skjævt Ar; Bællen længere end Bægeret. (Bladene 3-koblede).

7. **Sarothámnus** Wimm. Griffelen sneglehuusformigt indrullet, i Spidsen udvidet, med hovedformet Ar, forøvrigt som foreg.

b. Bægeret 5-deelt.

8. **Onónis** L. Bægeret 5-fliget, vedblivende, ved Frugtmodningen aabent; Bællen siddende eller kortstilket (Bladene enkelte eller 3-koblede).

9. **Anthýllis** L. Bægeret uregelm. 5-tandet, vedblivende, opblæst, ved Frugtmodningen lukket; Bællen stilket, indsluttet af Bægeret (Bladene uligefinnede).

B. Støvtraadene sammenvoxne i 2 Bundter (9 og 1).

a. Bællen tværdelelig (Ledbælle).

10. **Ornı́thopus** L. Blomsterne i Skjærm; Bællen halsbaandformet, indsnøret ved Leddene, Tværrummene 1-frøede (Bladene uligefinnede).

b. Bællen opspringende paalangs eller uopspringende.

aa. Bladene uligefinnede.

11. **Onobrýchis** Tournef. Bællen 1-rummet, 1-frøet, uopspringende, nætformigt-rynket (Blomsterne i Klase).

12. **Astrágalus** L. Bællen ved den indbøiede Rygsøm ufuldstændigt 2-rummet, fleerfrøet (Blomsterne i Ax eller Hoved).

† *Phaséolus* L. Bællen opspringende, fleerfrøet, 1-rummet eller indsnøret ved ufuldstændige Skillevægge mellem Frøene; Griffelen sneglehuusformigt snoet; Blomsterne i Klase; Bladene sammensatte af et Par Sidesmaablade og 1 Endeblad, med Smaaaxelblade ved Grunden).

bb. Bladene ligefinnede.

13. **Vicia** L. Griffelen traadformet, noget fladtrykt, mod Spidsen overalt haaret eller paa Yderfladen under Arret skjæghaaret, forøvrigt glat; Bællen med et kortere eller længere Næb paa Grund af den bueformigt opstigende Rygsøm (Bladene oftest mangeparrede, Endebladet omdannet til en Slyngtraad eller Braad).

14. **Ervum** L., Griffelen trind, traadformet, mod Spidsen overalt haaret; Bællen faafrøet, i Spidsen afrundet, uden Næb (Bladene ende i en Slyngtraad).

15. **Pisum** L. Griffelen ved Grunden knæbøiet, paa Yderfladen udhulet, paa Inderfladen 3-kantet-kjølet; Arret flad-

trykt fra Siden, paa Inderfladen haaret (Bladene ende i en Slyngtraad; Axelbladene større end Smaabladene).

16. **Láthyrus** L. (part.). Griffelen bueformigt opstigende eller snoet, oventil fladtrykt fra Ryggen og i Spidsen paa Inderfladen haaret, paa Yderfladen glat (Bladene ende i en Slyngtraad).

cc. Bladene trekoblede.

α. Kronen fribladet, affaldende efter Afblomstringen; Bællen længere end Bægeret.

* *Bællen mangefrøet.*

17. **Lotus** L. (part.). Kjølen tilspidset i et Næb; Griffelen knæbøiet-opstigende, overalt traadformet og tyndere end Arret; Bællen trind, linieformet, ret, opspringende i snoede Klapper. (Blomsterne i Hoved eller Skjærm).

18. **Tetragonólobus** Scop. Griffelen bueformigt opstigende, i Spidsen under Arret udvidet; Bællen 4-kantet, paa Kanterne vinget, forøvrigt som foreg. (Blomsterne enlige eller parviis).

19. **Medicágo** L. Kjølen budt; Griffelen tyndere end Arret; Bællen seglformet eller sneglehuusformigt snoet, kun opspringende i den ene Søm eller uopspringende. (Blomsterne i Hoved eller kort Klase).

** *Bællen faafrøet.*

20. **Melilótus** Tournef. Kjølen budt; Bællen rundagtig-ægformet, 1—2-frøet. (Blomsterne i Klase).

(Medicago lupulina).

β. Kronen sambladet, vedblivende i visnet Tilstand efter Afblomstringen; Bællen kortere end Bægeret.

21. **Trifólium** L. Kronens nedre Deel sambladet og sammenvoxet med Støvtraadenes Bundt; Bællen faafrøet. (Blomsterne i Hoved eller Skjærm).

I. Hexandria.

1. Fumaria. Jordrøg.

901. **F. capreolata** L. (Klattrende J.) H. 750; Drej. n. 702; Hammar monogr. Fum. p. 24 tab. V; F. D. 2359; Rchb. fl. g. III, 4456; H. N. XIII, 47.

Stængelen klattrende ved Hjælp af de snoede Bladstilke; *Bladene* finnede, med 3-koblede Smaablade; *Bismaabladene* dybt 3-deelte, med kileformede, 2—3-lappede *Afsnit*, Lapperne ovale; *Smaablomsterstilkene* efter Afblomstringen bueformigt tilbagebøiede; *Bægerbladene* brede, ægformede, tandede, halvt saa lange som Kronen; *Frugterne* kuglerunde, jævne.

Pl. blaagraa. Var. med opret-aabne Blomsterstilke, Kr. hvid eller hvidguul, i Spidsen mørkrød. 6—9. ⨀.

Paa dyrkede Marker og ved Gjærder, sjelden: *J.* i Mængde ved Horsens i Korn- og Kartoffelmarker (Dr., nu forsvunden (2); *Sl.* Haveukrud ved Gram (20), Steengjærder ved Aschau pr. Eckernförde (16); *Moen* (H.). ⚹

902. **F. officinalis** L. (Læge-J.) H. 749; Drej. n. 703; Hamm. l. c. p. 1, tab. I; F. D. 940; Rchb. 4453.

Stængelen opret (sjeldnere svag, med snoede Bladstilke); *Bladene* som foreg., men med bredere eller smalere lancetformede, spidse *Lapper; Blomsterstilkene* efter Afblomstringen opret-aabne; *Bægerbladene* ægformede, tilspidsede, $^1/_3$ af Kronens Længde, bredere end Blomsterstilkene; *Frugten* kugleformet, i Spidsen indtrykt, næsten omvendt-nyreformet, knudret-rynket.

Pl. lidet blaagraa. Kr. mindre end hos foreg., ros., i Spidsen mørkrød, de ydre Kronbld. med grøn Midtnerve. 5—8. ⨀. Var. i Henseende til Blomstens Størrelse og Farve, Bægerbld. (hele eller tandede), Lappernes Form o. s. v., og desuden:

β, *minor* Hamm. l. c. p. 3 (F. offic. *β*, tenuiflora 1 Udg., non Fr.). Lapperne budte, Klaserne faablomstrede, med mindre Blomster; Planten mere blaagraa.

Paa dyrket Jord i Have eg Mark alm. — *β*, især ved Gjærder og paa skyggefulde Steder.

903. **F. Vaillantii** [Lois. not. p. 102] (Smalfliget J.) Hamm. l. c. p. 8, tab. II, Rchb. 4452; H. N. III, 25.

Stængelen svag, meget grenet, med oprette eller klattrende

Grene; *Bladene* som foreg., men *Afsnittene* 2—3-fligede, med linieformede, spidse *Flige; Bægerbladene* meget smaae, mange Gange kortere end Kronen, smalere end de efter Afblomstringen oprette eller udspærrede *Smaablomsterstilke; Frugten* kugleformet, i yngre Tilstand med en svag Spids, knudret-rynket.

Hele Pl. blaagraa; Kr. hvid eller blegrød, i Spidsen mørkrød, mindre end hos foreg. 6—8. ⊙.

Paa dyrkede Marker, meget sjelden: *J.* mellem Sæden paa Aagaards Kalkbakker (16). *

2. Corydalis. Lærkespore.

a. *Capnoides* DC. Rodstok 0; Stængelen mangebladet; Klaserne modsatte Bladene; 2 Frøblade.

904. **C. claviculata** [DC. fl. fr. 4, 638] (Klattrende L.) Rchb. 4457; H. N. XIII, 46; Fumaria L., H. 751; F. D. 340.

Stængelen svag, klattrende; *Bladene* finnede; *Smaabladene* alm. 2—3-koblede med elliptiske eller ovale, heelrandede *Bismaablade*, de yderste omdannede til *Slyngtraade*; *Dækbladene* æg-lancetformede, lidet længere end de meget korte *Smaablomsterstilke*; *Griffelen* affaldende.

Bld. meget tynde, paa Underfladen blaagraae. Kr. smaae, hvide eller bleggule. 6—7. ⊙.

Mellem Buske, især paa fugtig, tørvholdig Grund: ***Sj.*** V. for Helsingør mellem Rubus (21), Skovhusene i Gribs Skov nærved Esrom! ***Møen*** v. Askeby (Olufsen); i ***Fyen*** ikke sjelden; paa ***Halvøens*** Østkyst sporadisk: Steenalt Skov (H.), Nebbegaard ved Veile Fjord! Christiansfeld (H.), mellem Drey og Glücksborg (16). *

b. *Bulbocapnos* Bernh. Rodstokken knollet; Stængelen faabladet; Klasen endestillet; 1 Frøblad.

aa. Knollen heel, skjældækt, med knippestillede Rodtrævler; ingen Rodblade, men et skedeformet Blad uden Plade ovenfor Stængelens Basis.

905. **C. fabacea** [Pers. Syn. 2, p. 269] (Liden L.) H. 748; Drej. n. 705; T. Fries bot. not. 1854 p. 40; F. D. 1394; Rchb. 4460; H. N. X, 30; Fumaria bulbosa β, L.

Bladene dobbelt 3-koblede; *Bismaabladene* 2—3-fligede eller -snitdeelte, med kort braadspidsede eller næsten spidse

Flige; *Klasen* kort, faa-, men tætblomstret, før og efter Blomstringen nikkende; *Dækbladene* ægformet-elliptiske, hele, kortere end Blomsterne; *Sporen* næsten ret; *Griffelen* under Blomstringen opstigende; *Kapselen* æg-lancetformet, 3 Gange længere end de oprette *Smaablomsterstilke.*

2—6" høi. Var. (men sjeldent) med indskaarne Dækbld.; Kr. violetrød. 4—5. ♃.

I Løvskove, alm. udbredt. |*

906. **C. pumila** [Host fl. austr. 2, p. 304] (Kortstilket L.) T. Fr. l. c. p. 40; Rchb. 4461; H. N. VIII, 26; C. Halleri H. 749; Drej. n. 706; F. D. 1224; C. Lobelii Tausch.

Bladene som hos foreg., men med bredere og mere budte *Flige; Klasen* tæt, mangeblomstret, opret eller tilsidst nikkende; *Dækbladene* bredt-kileformede, fingerdeelte, af Længde med eller længere end Blomsterne; *Bægerbladene* 0; *Sporen* i Spidsen lidet bøiet; det sporeløse *ydre Kronblad* uden Pukkel ved Grunden; *Griffelen* opstigende; *Kapselen* æg-lancetformet, 3 Gange længere end de tilsidst udadbøiede *Smaablomsterstilke.*

3—8" høi. De ydre Kronbl. rødviol., de indre hvide eller bleggule. 4—5 (idetmindste 8 Dage senere end foreg.). ♃.

β, latiloba! (C. grandifolia Mortens. mscr.) Smaabladene og Dækbladenes Flige meget brede, Dækbladene længere end Blomsterne; det sporeløse ydre Kronblad puklet ved Grunden.

I Krat- og Løvskove med foreg., men sjeldnere: ***Sj.*** Egebæksvang (21)! Charlottenlund, Fortunen, Sorgenfri! Bidstrupgaard (20), Dragerup Skov ved Holbek (15); ***F.*** Hofmansgave (H.); ***J.*** Haraldslund (1), Ulsund ved Ringkjøbing (16); ***Sl.*** Haderslev, Neuwerk (16); ***Loll.*** ved Nakskov (Kisky); ***Bornh.*** Almindingen (20). *β*, ***Falst.*** ved Abelvig og Grønsund (14). |*

Anm. I Egebæksvang ved Helsingør har jeg fundet en Form forskjellig fra foreg. ved Blomsterstilkene over halvt saa lange som Kapselen. Om denne hører til *C. laxa* Fr. (mant. 3, 86, T. Fr. l. c. p. 39, H. N. VIII, 25), som beskrives med tætblomstret, nikkende Klase, Dækblade af Blomsternes Længde, Blomsterstilkene næsten saa lange som Kapselen, Sporen ret, Griffelen ikke knæbøiet), kan jeg formedelst Mangel af Blomster-Expl. ikke afgjøre.

907. **C. solida** [Sm. Engl. Fl. 3, p. 353] (Langstilket L.) Fr. mant. 3, 85; S. veg. Sc. 145; T. Fr. l. c. p. 39; H. N.

XI, 34; C. digitata Pers., Rchb. 4462; Fumaria bulbosa γ, L. sp. (α, Fl. Suec.); Bulbocapnos Halleri Drej. Bot. not. 1842 p. 34.

Bladene som hos foreg., men med smalere *Flige; Klasen* opret, forlænget, mangeblomstret; *Dækbladene* dybt fingerdeelte, kortere end Blomsterne; *Bægerbladene* 0 eller tidligt affaldende; *Sporen* i Spidsen bøiet; det sporeløse ydre *Kronblad* i Spidsen udrandet, med en skarp Kjøl paa Ryggen, som naaer heelt ud til Indskjæringen, ved Grunden puklet; *Griffelen* fra en knæbøiet Basis opstigende; *Smaablomsterstilkene* fine, tilsidst udbøiede, af Længde med den lancetformede *Kapsel.*

3—8" høi. Kronbl. violet-røde, de indre hvide med røde Striber. 4—5 (tidligere end foreg.). ♃.

I Kratskove meget sjelden: *Sl.* Gram forvildet (A. Rafn), Husum, Tønning (F. Müll.). ☞

bb. Knollen tilsidst huul, med spredte Rodtrævler, uden Skjæl; intet skedeformet Blad, men 2—flere fuldt udviklede Blade fra Rodstokken.

908. **C. cava** [Schweigg. & Kört. fl. erlang. 2, p. 44] (Huulrodet L.) Drej. n. 704; H. N. I, 33; C. bulbosa Pers. H. 747; Fumaria bulbosa α, L. Sp. (γ, Fl. Suec.), F. D. 605.

Stængelbladene som hos de foregaaende; *Rodbladene* langstilkede; *Klasen* forlænget, under og efter Afblomstringen opret; *Dækbladene* elliptiske eller ægformede, hele, kortere end Blomsterne; *Bægerbladene* meget smaae, tidligt affaldende; *Sporen* i Spidsen tyk, buekrummet, det sporeløse *ydre Kronblad* i Spidsen udrandet, med en skarp Kjøl paa Ryggen, som ikke naaer til Indskjæringen; *Griffelen* opstigende; *Smaablomsterstilkene* 2—3 Gange kortere end den modne *Kapsel.*

½—1' høi. Kronbld. røde eller hvide. 5. ♃.

I Løvskove paa løs Muldjord, funden i alle Provindser, men i mange Egne ikke alm., hyppigst i Sydsjælland, Fyen og paa de sydlige Øer. ☞

II. Octandria.

3. Polygala. Mælkurt.

909. **P. vulgaris** L. (Almindelig M.) H. 751; Drej. n. 707; F. D. 516; Rchb. ic. I, 52—53; H. N. XIV, 32 b.

De nedre Blade elliptiske, *de øvre* længere, lancetformede; *Klaserne* endestillede, ∞-blomstrede; *Dækbladene* 3 (det ene større), affaldende ved Afblomstringen; de 2 *større Bægerblade* elliptiske, 3-nervede, med i Spidsen sammenstødende Nerver, Sidenerverne udadtil forgrenede, med sammenløbende Grene; *Kapselen* omvendt-hjerteformet; kortere og oftest smalere end de større Bægerblade.

6—7. ♃. Var. i Henseende til Blomsternes Størrelse og Farve (blaa, ros. og hvide), Bægerbladenes Længde og Brede i Forhold til Kapselen o. s. v. De meest afvigende Former ere:

* *oxyptera* (Rchb. ic. I, 47—49). *Stænglerne* talrige, nedliggende; *Klasen* ensidig; de *større Bægerblade* smalere end Kapselen.

Hovedarten forekommer meget alm. paa udyrkede Græsmarker, Bakker og solaabne Steder i Skove; * paa Lyngheder og Overdrev ikke sjelden, især paa Halvøen.

910. **P. depressa** [Wenderoth Schrift. d. Ges. z. Marb. p. 1, t. 1] (Spæd M.) Drej. i Krøy. Tidsskr. I, p. 226; Coss. & Germ. Atl. tab. VIII; P. serpyllacea Whe.; P. vulgaris * depressa Fr. Mant. 2; Lge. Haandb. 1 Udg. p. 405.

Stænglerne talrige, fine, nedliggende, med oftest modsatte Grene; *de nedre Blade* modsatte, bredt elliptiske eller omvendt-ægformede; *Klaserne* faa- (4—6-) blomstrede; fra de øvre Bladhjørner udgaae Blomstergrene, der naae meget høiere end den endestillede Klase (som derved bliver tilsyneladende sidestillet, forøvrigt som foreg.

Ved de lavere og finere Stængler, frisk grønne, noget kjødfulde Blade og faae, men store, smukt blaae Blst. let kjendelig fra foreg. 7—9. ♃.

I Lyngmoser mellem Sphagnum, sjeldnere end foreg. og kun bemærket paa **Halvøen**: *J.* ved Eveldrup (Dr.), *Sl.* Gram (8), Marieskoven ved Flensborg!

911. **P. amara** L. (Bitter M.) H. 752; Gren. & Godr. fl. Fr. 196; F. D. 1169; H. N. III, 14; P. uliginosa Rchb. ic. I, 40—41.

Rodbladene rosetteformigt samlede, omvendt-ægformede, afrundede, *Stængelbladene* elliptisk-omvendt-ægformede; *Klaserne* endestillede; *Dækbladene* som hos foreg.; de 2 *større Bægerblade* elliptiske eller omvendt-ægformede, 3-nervede, med neppe sammenstødende Nerver, Sidenerverne udadtil forgrenede, med ikke sammenløbende Grene; *Kapselen* omvendt-hjerteformet, bredere, men lidet kortere end eller af Længde med de større Bægerblade.

Pl. lavere, Blst. mindre end hos de foreg., mørkblaae. Bld. af bitter Smag (dette er dog kun i ringe Grad Tilfældet med den sjællandske Pl.). 5—6. ♃.

Paa Enge og Kalkbakker, sjelden: *Sj.* Engen V. for Leersøen (mellem Uttersløv Mølle og Lygten)! *J.* Blegkilde (M. Vahl), Dybdal og Klarupgaard ved Aalborg (Dr.). |*

III. Decandria.

4. Ulex. Tornblad.

912. **U. europæus** L. (Opret T.) H. 756; Drej. n. 708; F. D. 608.

Grenene udspærrede, stikkende; *Bladene* naaleformede, furede, endende i en stikkende Torn; *Dækbladene* budte, ægformede; *Kjøl* og *Vinger* ligelange, lidet kortere end *Fanen; Bægeret* og *Bællen* tilligemed Blomsterstilke og Grene uldhaarede.

4—7' høi Busk. Kr. gule. 5—7. ♄.

Ved Gjærder, især paa sandig Jordbund, sporadisk og ikke alm.: *Bornh.* ved Rønne Citadel! *Sj.* Fredensborg (Jørg.), Charlottenlund (Dr.); *Moen* p. Lilleklint! *Falst.* ved Bøtø; *Loll.* ved Taars pr. Saxkjøbing (5); *F.* Gribsvad! Minnendal! Assens (H.), Hindsgavl (28); *J.* Steenalt Skov (H.), Rathlousdal (Jørg.), Houer! Veile (H.), Bredstrup (12), N. for Hjerting (16); *Als* ved Augustenborg (H.); *Sl.* Haderslev, Eckernförde, Friederichsruhe v. Rendsborg (16), Mildsted v. Husum (F. Müll.), Sylt (F. D.), Føhr (H.). Paa flere af disse Steder synes den oprindelig at være plantet som Hegn. *

5. Genista. Visse.

a. Stængelen tornet af tilspidsede Grene (Blomsterne udvikles af Biknopper ved Siden af de tornede Grene).

913. **G. anglica** L. (Engelsk V.) H. 755; F. D. 619; H. N. XIII, 63.

Bladene lancetformede, tilligemed *Grenene* glatte; *Axelblade* 0; *Dækbladene* bladagtige, længere end Blomsterstilkene; *Bællerne* lancetformede, opblæst-trinde, næsten valseformede, glatte, med 6—10 Frøe.

Kr. guul. 5—7. ♄.

Paa Lyngbakker og i Hedemoser: paa *Halvøen**) hyppig; i *Fyen* ved Hindsgavl (12), Middelfart (18), Verringe, Vissenberg (H.). Paa de øvrige Øer ikke bemærket. ☜

914. **G. germanica** L. (Tydsk V.) H. 755; F. D. 1826; H. N. XIII, 64.

Bladene oval-lancetformede, tilligemed *Grenene* haarede af udstaaende Haar; *Axelblade* 0; *Dækbladene* sylformede, kortere end Blomsterstilkene; *Bællerne* rudeformet-elliptiske, fladtrykte, uldhaarede, 3—5-frøede.

Kr. guul. 6—7. ♄.

Paa Lyngheder, sjelden og kun funden paa Halvøen: *J.* Nørholm (H.), Tinnet og Vonge i Ø. Nykirke Sogn! *Sl.* Oxenvad (12). ☜

b. Stænglerne tornløse (Blomsterne eller de blomsterbærende Grene udvikles af Hovedknoppen i Bladhjørnerne).

915. **G. tinctoria** L. (Farve-V.) H. 754; F. D. 526; H. N. V, 46.

Stængelen opret, med opstigende *Grene; Bladene* lancetformede, glatte, i Randen svagt haarede; flade; *Axelbladene* smaae, sylformede; *Blomsterne* i Klaser i Spidsen af de 1-aarige Grene; *Kronbladene* og *Bællen* glatte.

---

*) Hverken denne eller de øvrige Arter af Genista bemærket i Vendsyssel (12).

Kr. guul. 7—8. ♄.

Paa Lyngheder. Bakker, Græsmarker, ved Veie: alm. paa ***Halvøen***: i ***Fyen*** ved Hindsgavl, Vissenberg (H.)! Mangler paa de øvrige Øer. ⚹

916. **G. pilosa** L. (Haaret V.) H. 754; F. D. 1225; H. N. I, 46.

Stænglerne fremliggende eller opstigende, knudrede; *Bladene* omvendt-ægformede, budte, med indrullet Rand, tilligemed *Grenene* tiltrykt-silkehaarede; *Axelbladene* smaae, tandformede; *Blomsterne* enlige eller 2—3 samlede, omgivne af et Bladknippe, spredte eller i afbrudte Klaser langs op ad de 2-aarige Grene; *Fane* og *Kjøl* tilligemed Bællen silkehaarede.

Kr. guul. 5—7. ♄.

Lyngheder og sandige Bakker: paa Halvøen ikke sjelden mod V. og S. Mangler paa Øerne. ⚹

6. Cystisus. Guldregn.

† 917. **C. Laburnum** L. (Almindelig G.) Jacq. austr. t. 380.

Bladene langstilkede, trekoblede; *Smaabladene* elliptiske, paa Underfladen tiltrykt-silkehaarede; *Blomsterne* i mangeblomstrede, nedhængende Klaser.

Træ med glat Bark. Kronbld. gule med mørkbrune Striber paa Fanen. 5—6. ♄.

Dyrkes alm. i Haver og stundom i Hegn, forekommer forvildet, f. Ex. Frederiksdals Skov!

7. Sarothamnus. Gyvel.

918. **S. vulgaris** [Wimm. fl. v. Schles. ed. 2 p. 148] (Kost-G.) S. scoparius Koch Syn. I, 152; Drej. n. 709; Spartium scoparium L., H. 752; F. D. 313.

Stængelen opret, med riisformede, stive, kantede *Grene*; *Bladene* trekoblede, (paa de yngre Grene enkelte), med lancetformede, paa Underfladen tiltrykt-silkehaarede *Smaablade; Blomsterne* 1—2 i Bladhjørnerne; *Bællerne* fladtrykte, randhaarede.

Kronbld. mørkgule. 5—6. ♄.

Paa Bakker og Lyngheder, alm. paa ***Halvøen*** S. for Limfjorden; paa Øerne sporadisk: ***F.*** Faaborg (H.); ***Sj.*** omkring Helsingør alm.! Fredensborg (Jørg.), Smidstrup (15), Farum (1), Strandveien ved Charlottenlund! ***Møens*** Lilleklint!

8. Ononis. Krageklo.

919. **O. campestris** [Koch & Ziz cat. pal. 22] (Strand-K.) Fr. S. Veg. Sc. 162; H. N. X, 44; O. spinosa *β*, L. (tildeels), Koch Syn. II, 173; L. Herb. IX, 166; O. spin. *α*, glomerata Schum. n. 605; H. 757; O. procurrens Drej. n. 711 (ifølge Voxest. og Beskr. for en Deel).

Stængelen opret eller opstigende, tilligemed de tornede *Grene* ensidigt kirtlet-duunhaaret; *Bladene* enkelte eller 3-koblede; *Smaabladene* linie- eller lancetformet-ovale, skarpt saugtakkede, næsten glatte; *Axelbladene* æg-lancetformede; *Blomsterne* enlige i Bladhjørnerne, de øvre samlede til en Klase; *Bællerne* af Længde med eller længere end Bægeret; *Frøene* 2—4, rupunkterede.

Kr. ros. med hvid Kjøl. 7—9. ♄.

Paa Strandenge og Marker (hos os kun funden i Nærheden af Havet); i Egnene omkring Østersøen ikke sjelden og især alm. paa de sydlige Øer fra ***Falster*** til ***Ærø***! Ved Kysterne af Vesterhavet og Bælterne sporadisk: ***Sl.*** Husum (16); ***F.*** Kjerteminde (9); ***Sj.*** Reersø (11), Kalkbrænderiet, Amager, Flaskekroen! I de nordligere Egne (omkring Kattegattet) ikke bemærket.

Anm. Det linneiske Navn O. spinosa er tvivlsomt og for største Delen at henføre til følg. Art, hvorfor jeg med Fr. har optaget det ældre Kochske Navn, (for vor Floras Vedkommende vilde Navnet O. littoralis være meest passende). Drej. har (fl. exc. p. 235) sammenblandet Charactererne for denne og følg. Art, hvorfor hans Beskrivelse ikke kan benyttes.

920. **O. repens** L. (Mark-K.) O. arvensis (L., tildeels), Sm. Engl. Fl.; Fr. S. Veg. Sc. p. 162; H. N. X, 46; O. spinosa L. (tildeels), H. 757; Drej. n. 710 (tildeels); F. D. 783? O. procurrens Wallr.

Rodstokken krybende; *Stænglerne* nedliggende eller opstigende, alsidigt haarede af klæbrige Haar; *Grenene* oftest tornede; *Bladene* enkelte eller de nedre 3-koblede, *Smaabladene* bredt-ovale, saugtakkede, kirtelhaarede, især paa Underfladen; *Axelbladene* bredt-ægformede; *Blomsterne* enlige i Bladhjørnerne;

Bællerne kortere end Bægeret, 2—4-frøede; *Frøene* som hos foreg.

Kr. som hos foreg. 7—8. ♄. En meget foranderlig Plante, dens vigtigste Former ere:

β, *mitis* (O. spinosa *α*, L. Sp. II; H. N. X, 45). Grenene uden Torne, Blomsterne ofte parviis samlede.

γ, *spinosissima!* Tornene stærke, ofte grenede; Bladene rundagtigt-ovale, tilligemed Blomsterne mindre end hos *α*.

Ved Gjærder, paa Heder og saavel dyrkede som udyrkede Marker, alm. udbredt i Danmark. *β*, med Hovedarten, sjeldnere; *γ*, paa Sandbakker: *J.* Kollerup N. V. for Aarhuus! *Sj.* Beks Kro ved Tiissø! ***Bornh.*** Sandvig!

921. **O. hircina** [Jacq. hort. vind. I, 40, t. 93] (Stinkende K.) Drej. n. 712; F. D. 1584; H. N. X, 47; O. arvensis Retz. (Linn. herb.); H. 758.

Stængelen opret eller opstigende, tilligemed de tornløse *Grene* alsidigt klæbrig-laaden; *Bladene* trekoblede, *Smaabladene* elliptisk-ovale, saugtakkede; *Axelbladene* ægformede; *Blomsterne* parviis i Bladhjørnerne, samlede til Klaser i Spidsen af Stængelen og de øvre Grene; *Bællen* kortere end Bægeret, 4—5-frøet, *Frøene* som hos foreg.

Større i alle Dele end de foreg. Hele Pl. stærkt klæbrig-haaret, af ubehagelig Lugt. Kr. som hos foreg. 7. ♄.

Paa høie Enge og ved Gjærder, funden i alle Provindser, men i mange Egne sporadisk og ikke alm. Hyppig paa ***Bornh.***! i ***Lollands*** vestlige Deel! og i ***Jyll.*** N. for Liimfjorden. |*

9. Anthyllis. Rundbælle.

922. **A. vulneraria** L. (Guul R.) H. 758; Drej. n. 713; F. D. 988; H. N. X, 48; L. Herb. III, 57.

Bladene uligefinnede, *Smaabladene* linieformet-ovale eller elliptiske, Endebladet større end Sidebladene; *Blomsterne* i 2 tæt samlede Hoveder i Spidsen af Stængelen, omgivne af fingerdeelte *Dækblade*.

4—10″ høi. $\frac{5}{2}$—7. ♃. Stgl. og Bld. paa Underfladen tiltrykt-silkehaarede; Bæg. filtet, var. hvidt, næsten sølvglindsende og (især i Spidsen) rødviol.; Kr. lysere eller mørkere guul, var.

β, maritima (A. maritima Schweigg.) Høiere, mere grenet og haaret, med bleggule Blomster.

γ, rubriflora DC. H. N. XIV, 57. Kronerne mørkt høirøde, Stænglerne alm. lavere og mere udstrakte.

Paa tørre, sandige og kalkholdige Marker og Bakker, ved Veie o. s. v. alm. *β*, *Sl.* Klitterne ved Eidersted (F. Müll.); *γ*, ***Bornh.*** langs Østkysten fra Kobbe-Aaen til Randkløveskaar (20).

10. Ornithopus. Fugleklo.

923. **O. perpusillus** L. (Liden F.) H. 772; Drej. n. 735; F. D. 730; H. N. II, 49; L. Herb. II, 40.

Mangestænglet; *Stænglerne* udstrakte; *Bladene* 6—12-parrede med ovale Smaablade; *Blomsterstilkene* længere end Bladene, 2—4-blomstrede; *Ledbællerne* seglformigt krummede, Ledene stribede paalangs.

3—10" høi; Stgl. fine; Kr. liden, hvid med røde Striber. 6—7. ⊙.

Paa tørre, sandige Marker, alm. paa ***Halvøen***; i ***Fyen*** hist og her i Bakkepartiet fra Middelfart til Svendborg; ***Thorseng*** ved Bregninge! ***Langel.*** mellem Steengade og Tranekjær (12); længere mod Ø. sjelden: ***Sj.*** Præstø (H.). ⚹

11. Onobrychis. Esparsette.

† 924. **O. sativa** [Lam. fl. fr. 2, p. 652] (Foder-E.) Drej. p. 242; Hedysarum Onobrychis L., H. 773; F. D. 2243.

Bladene mangeparrede, med elliptisk-ovale eller lancetformede, braadspidsede *Smaablade; Axelbladene* hindeagtige, sammenvoxne og modsatte Bladet, med ægformede, sylspidsede Flige; *Blomsterne* i Klaser; *Bægerrøret* kort, Bægertænderne sylformede (den nedre kortere end de øvrige), længere end Kronens Vinger; *Bællen* omvendt-ægformet, med kjølformet, tornet-tandet Rygsøm.

1—2' høi. Kr. ros. med mørkere Striber. 6—7. ♃.

Har stundom været dyrket som Fodervæxt, og er derfra forvildet, f. Ex. ***Sj.*** Kalundborg, Amager (H.), Stevns Klint ved Mandehoved (9); ***Møens*** Klint S. for Graaryg (Lütken); ***Sl.*** (H.). ⚹

12. Astragalus. Astragel.

925. **A. danicus** [Retz. obs. 2, p. 41] (Dansk A.) A.

hypoglottis H. 777; Drej. n. 734; Lge. Haandb. 1 Udg. Nr. 903; H. N. XI, 49; L. Herb. I,15 (vix L.); A. arenarius F. D. 614.

Rodstokken grenet, med udstrakte eller opstigende *Stængler*; *Bladene* 8—12-parrede, *Smaabladene* paa *de nedre* Blade æg-formet-ovale, udrandede, paa *de øvre* lancetformede; *Axelbladene* forneden (omtrent til Midten) sammenvoxne og modsatte Bladet; *Blomsterstilken* længere end det støttende Blad, oventil tilligemed *Dækbladene* og *Bægeret* tiltrykt-haarede af sorte Haar; *Bællerne* æg-hjerteformede, langhaarede, rette og stilkede ved en kort *Frugtholder*, som under Blomstringen er halvt saa lang som Frugtknuden.

Stgl. 2—6" lange. Kr. blaa eller viol. 6—7. ♃.

Paa Strandenge, Marker og Bakker, især i Nærheden af Havet: i *Sj.* hist og her mod N. og hyppigst omkring Isefjorden fra Roeskilde til Odsherred! i Sydsjæll. og de andre Provindser sparsom: *F.* Hindsholm, Hals ved Hofmansgave, Munkebo Bakke (H.); *J.* Houer ved Veile (10), Fjeldsted Bakker ved Ribe (H.). ⊞

Anm. Den hidtil almindelige Mening, at A. danicus Retz. skulde være synonym med A. hypoglottis L. troer jeg ikke at kunne forsvares. Den linnéiske A. hypoglottis beskrives nemlig „legum. replicatis compressis, acumine reflexo" og siges at ligne meget A. pentaglottis, hvilket aldeles ikke passer paa vor Plante. Den angives desuden kun fra Spanien, men A. danicus, som voxer i England, Danmark og enkelte Egne af Tydskland, mangler i Frankerig og er efter alle de mig bekjendte Data ikke funden i Spanien. Dersom altsaa denne Plante ikke har været ukjendt af Linné, turde den snarere af ham være indbefattet under A. arenarius, idet han angiver denne fra England, hvor den (efter Bab.) ikke findes, og desuden citerer som synonym Raj. Angl. t. 12 f. 3, der aldeles utvivlsomt fremstiller A. danicus.

† 926. **A. Cicer** L. (Rundbællet A.) Jacq. fl. austr. t. 251; L. Herb. IX, 168.

Stænglerne opstigende; *Bladene* 10—16-parrede, med lancetformet-ovale, kort-braadspidsede *Smaablade*; *Axelbladene* frie, lancetformet-sylspidsede eller de øvre forneden sammenvoxne og modsatte Bladet; *Blomsterstilken* (kortere end det tilsvarende Blad) tilligemed *Dækblade* og *Bæger* tiltrykt-haarede af sorte Haar; *Bællerne* rette, opblæste, æg-hjerteformede, sorthaarede, næsten stilkløse; *Frugtholderen* meget kort eller 0.

1—1½' høi. Kr. blegguul. 6—7. ♃.

Paa Bastionerne mellem Nørre- og Vester-Port ved Kjøbenhavn (26)! formodenlig forvildet. ⊞

927. **A. glycyphyllos** L. (Sødbladet A.) H. 775; Drej. n. 733; F. D. 1108.

Stænglerne udstrakte eller opstigende; *Bladene* 5—6-parrede, med rundagtigt- ovale, budte *Smaablade*; *Axelbladene* frie, ægformede, tilspidsede; *Blomsterstilken* glat, kortere end det støttende Blad; *Bællerne* linieformede, i Gjennemsnit 3-kantede, glatte, bueformigt krummede, tilsidst sammenslyngede, befæstede til en *Frugtholder*, som under Blomstringen er 1/6 af Frugtknudens Længde.

Pl. næsten glat, 1½—3' høi. Bld. have en bittersød Smag, omtr. som Lakrits. Kr. skidenguul. 6—7. ♃.

I aabne Skove og Krat, ved Gjærder og Randen af Græsmarker, alm.

† *Phaseolus. Bønne.*

† *Ph. multiflorus* [Willd. sp. 3, p. 1030] (Pralbønne).

Stængelen slyngende; *Smaabladene* ægformede; *Blomsterstilkene* længere end Bladene; *Bællerne* nedhængende, seglformede, rue.

Var. med høirøde og hvide Kroner. Frøene viol. med sortagtige Pletter. 7—8. ⊙.

Dyrkes i Haver.

† *Ph. vulgaris* [Savi mem. 3, p. 14] (Almindelig B.)

Stængelen lidet slyngende; *Smaabladene* ægformede; *Blomsterstilkene* kortere end Bladene; *Bællerne* nedhængende, rette, næsten glatte.

Kr. hvide eller lila. Frøene mindre end hos foreg., var. i forskjellige Farver. 7—8. Var.

β, nanus (Ph. nanus L.). Stængelen ikke slyngende.

Dyrkes i Haver og paa Marker i flere Afarter.

† *Ph. compressus* [DC. prodr. II, 392] (Snittebønne).

Stængelen slyngende; *Bællerne* fladtrykte; *Frøene* hvide, større og mere fladtrykte end hos foreg., forøvrigt som denne.

Kr. hvide. 7—8. ⊙.

Dyrkes alm. i Haver.

13. Vicia. Vikke.

a. *Ervilia.* Griffelen fladtrykt fra Ryggen, i Spidsen svagt men alsidigt haaret.

aa. Axelbladene halvt piil- eller spydformede, næsten heelrandede.

928. **V. Orobus** [DC. fl. fr. 5, p. 577] (Lyng-V.) Drej. n. 742; H. N. VII, 41; Orobus silvaticus L., H. 763; Vicia cassubica F. D. 98.

Rodstokken kort, uden Udløbere; *Stænglerne* oprette eller opstigende; *Bladene* mangeparrede, endende med en kort Braad; *Smaabladene* æg-lancetformede, braadspidsede; *Blomsterstilken* (tilligemed Klasen) lidet længere end det støttende Blad; *Bællerne* lancetformede, 3—6-frøede, graabrune.

Hele Pl. haaret. Kr. hvide med rødviol. Aarer. 6—7. ♃.

Paa Lyngbakker og i Kratskove, især i Hedeegne: i *Jyll.* hist og her, men ikke alm.; *Sj.* Roeskilde, Brede Bakker (Dr.), mellem Lyngby og Frederiksdal (Hornem. Herb.) Den har i mange Aar forgjæves været eftersøgt paa de fra Sjælland angivne Voxesteder. *|

929. **V. cassubica** L. (Kassubisk V.) H. 767; Drej. n. 743; F. D. 1395; H. N. III, 40; L. Herb. II, 35.

Rodstokken med krybende *Udløbere; Stænglerne* oprette eller opstigende; *Bladene* mangeparrede, ende med en *Slyngtraad; Smaabladene* linieformet-ovale med bredere Basis, braadspidsede; *Blomsterstilken* lidet kortere end det støttende Blad; *Bællerne* korte, elliptiske, 1—2-frøede, graabrune.

Stgl. og Bld., især de nedre, duunhaarede. Kr. viol. med hvidagtig Kjøl. $\frac{6}{2}$—$\frac{7}{1}$.

I Kratskove: hyppig i Almindingen paa *Bornholm*! ikke sjelden i Kbhvns Omegn! i de andre Egne sporadisk: *Sj.* Jægerspriis (19), Kongsøre Skov i Odsherred (H.); *F.* Lykkesholm (H.); *J.* Agdruplund i Vendsyssel (9), Lundbykrat (H.), Skatskov ved Eveldrup (Dr.); *Sl.* Midsunde (16). |*

bb. Axelbladene halvmaaneformede, tandede.

930. **V. silvatica** L. (Skov-V.) H. 767; Drej. n. 745; F. D. 277.

Stængelen svag, klattrende; *Bladene* 6—8-parrede med en

Slyngtraad; Smaabladene ægformet-ovale, budte eller svagt udrandede, kort braadspidsede; *Axelbladenes* Tænder langt sylspidsede; *Klaserne* efter Afblomstringen længere end det støttende Blad; *Bællerne* linie-lancetformede, sorte.

Bld. glatte, tynde, smukt grønne. Kr. hvide med lila Aarer. 7—8. ♃. I skyggefulde Løvskove, funden i alle Provindser, men sporadisk.

b. *Cracca.* Griffelen fladtrykt fra Siden, i Spidsen alsidigt tæthaaret.

931. **V. Cracca** L. (Muse-V.) H. 768; Drej. n. 744; F. D. 804; L. Herb. VIII, 148.

Stængelen svag, klattrende; *Bladene* 8—10-parrede, med oval-lancetformede, paa begge Flader tiltrykt-silkehaarede *Smaablade; Axelbladene* halvt-spydformede, heelrandede; *Klaserne* mangeblomstrede, paa nikkende *Blomsterstilke* af Længde med eller lidet længere end det støttende Blad; *Bægerets* nedre Tænder kortere end Røret; *Fanens Plade* og *Negl* ligelange, *Vingerne* sammenstødende; *Bællerne* linie-lancetformede, 6—9-frøede, pludseligt sammendragne til en *Frugtholder*, som er kortere end Bægerrøret.

Kr. blaaagtigt-viol., sjeldent hvide. 6—8. ♃.

β, leptophylla (Fr. fl. Hall., H. 768.) H. N. VII, 42; Smaabladene linie-lancetformede, meget smale.

Ved Gjærder, paa dyrkede Marker og i Kratskove alm. *β*, paa Enge, især ved Stranden, f. Ex. *Sj.* Tryggerød Mose! Vesterfælled! *Falst.* Bøtø (Koch), *Jyll.* Nebbegaard!

932. **V. tenuifolia** [Roth fl. germ. 1, p. 309] (Tyndbladet V.) Fr. nov. p. 230; H. II, 232; F. D. 2177; H. N. XIII, 61; L. Herb. II, 36.

Stængelen stiv, bugtet mellem Ledene, lidet klattrende; *Bladene* 10—14-parrede; *Smaabladene* linie-lancetformede, paa Underfladen haarede af udstaaende Haar, forøvrigt, ligesom Stængelen, tiltrykt-haarede eller glatte; *Axelbladene* heelrandede, de nedre halvt-spydformede, de øvre linieformede; *Klaserne* mangeblomstrede, paa oprette *Blomsterstilke*, som ere meget længere end det støttende Blad; de nedre *Bægertænder* kortere

end *Røret; Fanens Plade* næsten dobbelt saa lang som *Neglen; Vingerne* frastaaende; *Bællen* lancetformet, 6—8-frøet, efterhaanden afsmalnet i en *Frugtholder* af Længde med Bægerrøret.

Høiere end foreg., med større, vellugtende Blomster; Kr. blaa, Vingerne blegere. 6—8. ♃.

Ved Gjærder og i Krat, sporadisk og ikke alm.: ***Æbelø*** (A. Meyer); ***F.*** Dalby paa Hindsholm (12); ***Sj.*** Kulbjerg paa Tudsenæs (15), Bognæsgaarden ved Roeskilde! Bidstrupgaard! Ermelundsskoven (Benzon); ***Møen*** ved Liselund, Sømark og paa Aborrebjerget! Stege Nor (9); ***Falst.*** mellem Gundslev og Stubbekjøbing! ✱

933. **V. villosa** [Roth l. c. 2, p. 182] (Duunhaaret V.) H. 769 (undt. Voxest.); F. D. ined. 2599; H. N. IV, 61; L. Herb. IX, 167.

Stængelen svag, klattrende; *Bladene* omtrent 8-parrede; *Smaabladene* oval-lancetformede, tilligemed Stængelen uldhaarede; *Axelbladene* halvt-spydformede, større end hos de foreg.; *Klaserne* mangeblomstrede, af Længde med eller lidet kortere end det støttende Blad; *de nedre Bægertænder* sylformede, længere end *Røret; Fanens Plade* ½ Gang kortere end *Neglen; Bællerne* rudeformet-elliptiske, fladtrykte, 3—6-frøede, pludseligt sammendragne til en *Frugtholder* af Længde med Bægerrøret.

Kr. store, blaaagtigt-viol., med blegere Vinger. 6—7. ⊙.

Paa dyrkede Marker mellem Sæden, meget sjelden. De eneste danske Expl. som jeg har seet, ere samlede paa Hasseløen mellem Lolland og Falster (Koch, Lütken) og ved Vesselsminde N. for Kjøbenhavn (19). Den angives af Hornem. fra ***Fyen*** (Einsiedelsborg, Hofmansgave, Svendborg) og ***Møen***, men de Expl. fra det sidstnævnte Voxested, som opbevares i Hornemanns Herb., høre til V. tenuifolia, Expl. fra Svendborg til en Form af V. Cracca. ✱

c. *Vicia s. s.* Griffelen fladtrykt fra Ryggen, i Spidsen paa Yderfladen skjæghaaret, forøvrigt glat.

aa. Blomsterne i en 3—10-blomstret Klase, Bællerne stilkede. ♃.

934. **V. dumetorum** L. (Krat-V.) H. 766; Drej. n. 746; F. D. 1464; L. Herb. VIII, 147.

Stængelen klattrende, kantet, næsten vinget; *Bladene* faa-(4—5) parrede; *Smaabladene* ægformede, budte med en Braad;

Axelbladene halvmaaneformede, med sylspidsede Tænder; *Klaserne* 6—10-blomstrede, længere end det støttende Blad; *Bægertænderne* korte, triangelformede, de nedre lidet længere end de øvre.

Glat og frisk grøn. Kr. mørk-ros., de modne Bæller guulbrune. 7—8.

I Skove og Krat, sjelden: *Sj.* Esbønderup (H.), Boserup Skov! Ledreborg, Korsør Skov (H.); *F.* Maglehøi ved Lykkesholm, Einsiedelsborg (H.), Næsbyhoveds Skov ved Odense! *J.* Lundbykrat (3), Hadsund ved Hobro (9). ⚑

935. **V. sepium** L. (Gjærde-V.) H. 771; Drej. n. 739; F. D. 699; L. Herb. VIII, 146.

Rodstokken med *Udløbere; Stænglerne* opstigende og klattrende; *Bladene* 5—8-parrede; Smaabladene oval-ægformede, budte med en Braad, aftage i Størrelse mod Spidsen af Bladet; *Axelbladene* halvt-piilformede, tandede; *Klaserne* 3—5-blomstrede, kortstilkede, meget kortere end det støttende Blad; *Bægertænderne* sylformede, de nedre meget længere end de øvre.

Pl. af mat grøn Farve, mere eller mindre haaret; Kr. skident røde eller viol., sjeldnere hvide. Bællerne ved Modenheden sorte (alm. komme kun 1—2 Bæller i hver Klase til Modenhed). $\frac{5}{2}$—$\frac{7}{1}$.

I Skove og Krat, ved levende Hegn, alm. udbredt.

bb. Blomsterne 1—2, næsten siddende, i Bladhjørnerne. Bællerne stilkløse ɔ: uden Frugtholder. ⊙.

α. Bladene ende med en Slyngtraad; Frøene jævne, runde.

936. **V. sativa** L. (Foder-V.) H. 769; Drej. n. 738; F. D. 522; L. Herb. V, 90.

Bladene 5—7-parrede; *Smaabladene* ovale eller omvendt-ægformede, udrandede med en Braad i Indskjæringen; *Axelbladene* halvmaaneformede, tandet-fligede, med en sort Plet i Spidsen; *Bægertænderne* ligestore, lancet-sylformede, af Længde med *Røret; Bællerne* oprette, duunhaarede; *Frøene* fladtrykt-kugleformede.

Fanen viol., Vingerne røde. 6—7.

Dyrkes som Sædart og forekommer som Ukrud, f. Ex. mellem Ærter.

937. **V. angustifolia** [Roth l. c. 1, 310] (Smalbladet V.) H. 770; Drej. n. 737; F. D. 1340; H. N. XII, 56; L. Herb. III, 55.

Bladene 3—5-parrede; *Smaabladene* paa de nedre Blade omvendt-hjerteformede eller ovale og i Spidsen indtrykte med en Braad i Indskjæringen, paa de øvre linieformet-ovale; *Axelbladene* halvt-piilformede, tandet-fligede; *Bægertænderne* ligestore, sylformede, kortere end *Røret; Bællerne* udstaaende, i moden Tilstand næsten glatte; *Frøene* kuglerunde.

Mindre og spædere end foreg. Kr. smukt og mørkt purp. 5—6.

β, *segetalis* (Thuill.) Smaabladene paa de øvre Blade linie-lancetformede.

I Krat, ved Gjærder og paa dyrket Jord alm. — *β*, især mellem Sæden.

β, Bladene ende med en Braad; Frøene tærningformede, rue.

938. **V. lathyroides** L. (Vaar-V.) H. 770; Drej. n. 736; F. D. 58; L. Herb. III, 56, H. N. XIV, 55.

Bladene 2—3-parrede; *Smaabladene* omvendt-hjerteformede eller omvendt-ægformede, i Spidsen udrandede og sædvanligt braadspidsede; *Axelbladene* halvt-piilformede, heelrandede; *Blomsterne* enlige; *Bægertænderne* omtrent ligestore, sylformede, kortere end *Røret; Bællerne* glatte.

Stgl. 2—4" lange, oftest flere og nedliggende. Paa kraftige Expl. forlænges stundom Braaden i Bladets Spidse og antager Form af Slyngtraad. Blst. smaae, rødviol. 4—5.

Paa græsklædte Marker og Bakker, især paa sandig Jordbund, ikke sjelden, men ofte overseet paa Grund af dens Lidenhed.

d. *Faba*. Griffelen i Spidsen paa Yderfladen skjæghaaret; Bællen tyk, svampagtig-puklet; Frøene aflange, fladtrykte paa Siderne.

† *V. Faba* L. (Hestebønne). Sturm D. Fl. h. 32; Faba vulgaris Moench.

Bladene 2—3-parrede, ende med en Braad; *Smaabladene* ovale eller elliptiske, budte; *Axelbladene* halvmaaneformede, tandede; *Blomsterne* 2—5 samlede i en kort Klase, meget

kortere end Bladet; *Bægertænderne* uligestore; *Bællen* duunhaaret.

Kr. hvide med en sort Plet paa Vingerne. Bællen ved Modenheden sort, Frøene blegbrune. 6—7. ⊙.

Dyrkes i flere Afarter deels paa Marker som Fodervæxt og deels i Haver (under Navn af valsk Bønne).

14. Ervum. Lindse.

939. **E. hirsutum** L. (Laaden L.) H. 772; F. D. 639; Vicia hirsuta Koch Syn. 1, 191; Drej. n. 740; L. Herb. VIII, 149.

Bladene 6—8-parrede; *Smaabladene* linieformede eller ovallinieformede, afstumpede eller indtrykte med en Braad; *Axelbladene* tandet-fligede; *Blomsterstilkene* 2—6-blomstrede; *Bægertænderne* omtrent ligestore, sylformede, af Længde med eller længere end *Røret; Bællerne* elliptiske, 2-frøede, tilligemed Bladene duunhaarede.

Kr. smaae, blaaagtigt hvide. 5—7. ⊙.

Paa Grøftevolde, tørre Marker og Bakker, mellem Sæden o. s. v., alm.

940. **E. tetraspermum** L. (Tadder-L.) H. 771; F. D. 95; Vicia Moench, Drej. n. 741; L. Herb. IV, 73.

Bladene 3—5-parrede, *Smaabladene* oval-linieformede, budte med en Braad; *Axelbladene* halvt-piilformede, heelrandede; *Blomsterstilkene* 1—2-blomstrede; *Bægerets Tænder* uligestore, de øvre triangelformede, de nedre sylformede, kortere end Røret; *Bællerne* linieformet-ovale, 4-frøede, tilligemed Bladene glatte.

Kr. lidet større end hos foreg., hvid med lila Fane. 6—7. ⊙.

Paa dyrkede Marker mellem Sæden, ved Gjærder, paa Bakker: sporadisk og hyppigere i de sydlige end i de nordlige Egne af Landet (sjeldnest i Jyll.).

15. Pisum. Ært.

† 941. **P. arvense** L. (Graae Ærter.) H. 759; Drej. p. 247; Sturm D. Fl. h. 4.

Bladene 1—3-parrede, med omvendt-ægformet-elliptiske *Smaablade; Axelbladene* halvt hjerteformede, ved Grunden tandede,

næsten ligesaa lange som de 1—2-blomstrede *Blomsterstilke;* Kronens *Fane* lila, grønligt stribet, *Vingerne* røde; *Frøene* kantede, graagrønne med brune Punkter. 6—7. ⊙.

Dyrkes som Sædart og forekommer hyppigt som Ukrud mellem anden Sæd, især mellem de alm. Ærter.

† *P. sativum* L. (Gule Æ.) Drej. p. 247.

Kronbladene hvide; *Frøene* kugleformede, gule, forøvrigt som foreg. 6—7. ⊙.

Dyrkes alm. i Mark og Have, forekommer stundom tilfældigt forvildet.

16. Lathyrus. Fladbælle.

a. Kronbladene gule.

942. **L. Aphaca** L. (Bladløs F.) Horn. i Krøy. Tidsskr. 1, 461; F. D. 2245.

Stængelen kantet, uvinget; *Bladene* heelt omdannede til en Slyngtraad (uden Smaablade); *Axelbladene* piilformede, kortere end de 1-blomstrede, ovenfor Midten leddede *Blomsterstilke; Bægertænderne* linie-lancetformede, næsten ligestore, meget længere end *Røret; Bællen* seglformigt krummet; *Frøene* jævne.

Hele Pl. glat, blaagrøn. 6—7. ⊙.

Paa dyrket Jord meget sjelden: *F.* Dæmningerne ved Næsbyhoveds Skov udenfor Odense! (Ikke funden i de senere Aar. Angives af Kyll. fra Falster). *)

943. **L. pratensis** L. (Guul F.) H. 764; Drej. n. 747; F. D. 527; L. Herb. VI, 113.

Stængelen 4-kantet med uligestore Sider; uvinget; *Bladene* med 1 Par elliptisk-lancetformede, grundnervede *Smaablade* og endende i en grenet Slyngtraad; *Axelbladene* skjævt piilformede; *Blomsterne* i Klase paa en Blomsterstilk som er længere end Bladene; *Bægertænderne* sylformede, uligestore, omtrent ligelange med *Røret; Frøene* jævne.

6—7. ♃. Var. i Henseende til Blomsternes Retning i Klasen (ensidige eller næsten alsidige), Beklædningen (næsten glat, tiltrykt-silkehaaret eller tæt-duunhaaret), Smaabladenes Størrelse o. s. v. (Sml. Drej. i Krøy. Tidsskr. II, 282).

Ved Gjærder, paa Enge og fugtige Steder i Skove alm. Den stærkt duunhaarede Form (villosus Dr.) sjeldnere og især paa høitliggende. solaabne Steder.

b. Kronbladene røde eller viol. (undtagelsviis hvide).

aa. Bladene ende i en Slyngtraad.

α. Stængelen kantet uden Vinger.

944. **L. tuberosus** L. (Knollet F.) H. 763; Drej. n. 748; F. D. 1463; H. N. 1, 50.

Rodstokkens Grene knolleformigt opsvulmede; *Stængelen* 4-kantet; *Bladene* 1-parrede, *Smaabladene* ovale, budte med en kort Braad; *Axelbladene* halvt-piilformede, tilspidsede; *Blomsterstilken* meget længere end Bladet; *Klasen* 2—6-blomstret; *Bægertænderne* uligestore: de øvre kort triangelformede, de mellemste æg lancetformede, den nedre sylformet, af Længde med *Røret; Bællerne* glatte, hvælvede; „*Frøene* svagt knudrede, med meget kort Navle."

Kr. ros., vellugtende; Rodknollerne spiselige. 7—8. ♃.

Paa Marker og ved Gjærder, sjelden: *Sj.* Kastelsvolden ved Kjøbenhavn (Schum., 20!), Bidstrupgaard ved Roeskilde. (Paa det sidste Sted, hvor den endnu findes, har den voxet fra ældgammel Tid, da Expl., samlede der, allerede findes i Bursers Herbarium).

945. **L. maritimus** [Fr. fl. Scan. p. 106] (Strand-Ært.) Drej. n. 749; H. N. II, 50; Pisum L., H. 759; F. D. 338; L. Herb. II, 37.

Stængelen 3-kantet, nedliggende; *Bladene* 4—5-parrede; *Smaabladene* elliptiske eller ovale, lidet spidse og med en kort Braad; *Axelbladene* spydformede, meget større end hos foreg.; *Blomsterstilken* omtrent af Længde med Bladet; *Klasen* 4—8-blomstret; *Bægertænderne* uligestore: de øvre triangelformede, den nedre linie lancetformet, længere end *Røret; Bællerne* fladtrykte, først duunhaarede, tilsidst glatte; *Frøene* jævne, Navlen omgiver omtrent 1/3 af Frøet.

Pl. blaagrøn; Bladstilkene alm. bueformigt tilbagebøiede; Kr. violetrøde. 7—8. ♃. Var. i Henseende til Smaabladenes Form, Beklædningen (alm. glat, sjeldnere duunhaaret: — *velutinus* Fr.) o. s. v. En meget afvigende Form er

* *acutifolius* Bab. Stænglerne tynde; Bladstilken udstaaende (ikke bøiet); Smaabladene elliptisk-lancetformede, spidse, meget mindre end hos Hovedarten; Bægertænderne længere tilspidsede; den nedre i Spidsen alm. tilbagebøiet.

Ved sandige Strandbredder, ikke alm.: *J.* Løkken (9), Hanstholmen (Dr.), Ringkjøbing (1); ***Sl.*** Sylt, Føhr (N.); ***Ære*** paa Halen og Dreiet ved Marstal (H.); ***Falst.*** mellem Tromnæs og Hesnæs! ***Sj.*** Skjelskør (H.), Nykjøbing, Holbæk (Bursers Herb.); ***Bornh.*** Hammershuus (19), Hasle (11), Rønne (8). *β*, *J.* i Klitterne ved Agger (Dr.), Harboøre (H.).

β. Stængelen vinget.

946. **L. palustris** L. (Kjær-F.) H. 766; Drej. n. 750; F. D. 399; L. Herb. II, 38.

Bladene 2—3-parrede, *Smaabladene* lancetformede, spidse eller budte med en Braad; *Axelbladene* halvt-piilformede; *Bladstilken* rendet, med en smal, ophøiet Rand; *Blomsterstilken* længere end Bladet; *Bægertænderne* uligestore: de øvre korttriangelformede, den nedre lancet-sylformet, lidet kortere end *Røret;* ved et afrundet Indsnit adskilt fra de mellemste; *Griffelen* retvinklet opstigende; *Frøene* jævne, Navlen omgiver omtrent $^1/_4$ af Frøet.

Kr. violet-blaa. 6—8. ♃. Var. i Henseende til Axelbladenes Størrelse og Smaabladenes Brede, (*α*, *latifolius*, med bredt lancetformede eller ovale, *β*, *ensifolius*, med smalt-lancetformede, næsten linieformede Smaablade), samt Smaabladenes Antal (Expl. med 1 Par Smaabld. fundne i Omegnen af Kbhavn. Koch).

I Moser og paa fugtige Enge, bemærket i alle danske Provindser, men sporadisk og paa flere Steder periodisk forsvindende.

947. **L. silvestris** L. (Skov-F.) H. 765; Drej. n. 751; F. D. 325.

Bladene 1-parrede; *Smaabladene* lancetformede, tilspidsede i en Braad; *Bladstilken* vinget, med smalere Vinger end Stængelen; *Axelbladene* halvt-piilformede, smalere end Stængelen; *Blomsterstilken* under Blomstringen lidet længere end Bladet; *Bægertænderne* uligestore: de øvre ægformede, sylspidsede, den nedre sylformet, lidet kortere end Røret, adskilt fra de mellemste ved et afrundet Indsnit; *Griffelen* bueformigt opstigende, snoet; *Frøene* jævne, *Navlen* omgivende det halve Frø.

Kr. ros., sjeldent hvid. 7—8. ♃. Var. i Henseende til Smaabladenes Brede:

β, platyphyllus (Retz.) F. D. 785; L. latifolius H. 765 (non L.). Smaabladene elliptiske (3—4″ lange), budte med en Braad eller spidse (ikke tilspidsede; Stængelen bredvinget.

γ, stenophyllus! Smaabladene lancet-linieformede, 1½—2″ lange, Stængelens Vinger smalere.

I Kratskove og ved Gjærder ikke sjelden. *β*, *Sj.* Holbæk (27), Kjøge! ***Falst.*** v. Næsgaard (H.); ***Loll.*** i Strandsandet ved Rødby (Müll. i F. D.); ***F.*** Krat ved Lunde pr. Odense (18), St. Jørgensgaard (12). *γ*, Tidsvilde (27).

948. **L. heterophyllus** L. (Bredvinget F.) H. N. IV, 62.

Bladene 1—2-parrede; *Smaabladene* lancetformet-elliptiske, spidse eller budte med en Braad; *Bladstilkens* Vinger lige saa brede som Stængelens; *Axelbladene* af Brede med eller bredere end Stængelen; *Bægertænderne* uligestore: de øvre kort triangelformede, den nedre sylformet, længere end *Røret*, ved et skarpt Indsnit adskilt fra de mellemste lancetformede; „*Frøene* knudretrue, *Navlen* neppe ⅓ af Frøets Omkreds“, forøvrigt som foreg.

Bld. paa Underfladen blaagrønne. Kr. ros. 7—8. ♃.

Gjærder ved Raahave paa ***Loll.*** (5); andre danske Voxesteder ere mig ikke bekjendte. ☞.

bb. Bladene ende i en kort Braad (Orobus L.).

α, Stængelen vinget.

949. **L. macrorrhizus** [Wimm. fl. v. Schles. p. 166] (Krat-F.) Orobus tuberosus L., H. 761; Drej. n. 752; F. D. 781; L. Herb. VIII, 151.

Rodstokken krybende, ved Ledene knolleformigt opsvulmet; *Stængelen* opstigende; *Bladene* 2—3-parrede, med oval-lancetformede *Smaablade; Axelbladene* halvt piilformede, naaende op over det nederste Bladpars Basis.

6—10″ høi. Bld. glatte, paa Underfladen glandsløse, blaagraae; Kr. rødviol. 5—6. ♃.

β, tenuifolius (Roth.) H. N. V, 49. Smaabladene linieformede.

Paa Lyngbakker, i Krat og Skove alm.; ikke bemærket paa *Loll.*, *Falst.*, det sydlige *Fyen* og Smaaøerne (14, 12!). — *β*, meest paa solaabne Steder.

β. Stængelen kantet, uvinget.

950. **L. niger** [Wimm. l. c.] (Sort G.) Orobus L., H. 762; Drej. n. 754; F. D. 1170; L. Herb. VIII, 150.

Stængelen opret, grenet; *Bladene* 4—7-parrede; *Smaabladene* ovalt-elliptiske, brasdspidsede, paa Underfladen mat-blaagraae; *Axelbladene* sylspidsede, de øvre linie-lancetformede, de nedre halvt piilformede, naaende op til det nedre Bladpars Basis.

1—2′ høi, glat, bliver sort ved Tørring. Kr. rød, Fanen med mørkere Aarer. 6—7. ♃.

I Skove og Krat, hist og her i alle Provindser, men ikke alm.

951. **L. vernus** [Wimm. l. c.] (Vaar-G.) Orobus L., H. 761; Drej. n. 753; F. D. 1226; L. Herb. IV, 74.

Stængelen opret, udeelt, forneden 4-kantet, foroven 3-kantet; *Bladene* 2—3-parrede; *Smaabladene* ægformede eller elliptiske, tilspidsede, svagt randhaarede, paa Underfladen grønne, glindsende; *Axelbladene* halvt piilformede (større end hos foreg.), ikke naaende til det nedre Bladpar.

½—1′ høi. Kr. rød eller viol., efter Afblomstringen blaaagtig-grøn. 5. ♃.

I skyggefulde Løvskove, funden i alle Provindser, men sporadisk og ikke alm. I*

17. Lotus. Kjællingtand.

952. **L. uliginosus** [Schkuhr Handb. 2, p. 412, t. 211] (Sump-K.) F. D. 1521; L. corniculatus silvaticus H. 789; L. major Scop., Drej. n. 729; L. Herb. VI, 115.

Stængelen opret, ved Grunden opstigende, huul; *Smaabladene* omvendt-ægformede; *Axelbladene* bredt og skjævt-ægformede, budte; *Blomsterne* i et 6—12-blomstret Hoved; *Bægertænderne* sylformede, før Udspringningen tilbagebøiede; Kronens Vinger svagt buede nedadtil, bredere end den jævnt opstigende *Kjøl*.

Bld. paa Underfladen blaagraae, var. glatte og haarede (Blomsterstilkene stundom 1—2-blomstrede). Kr. guul, bliver grøn ved Tørring. 7—8. ♃.

I fugtige Enge og Moser, ved Randen af Kilder og Bække, ikke sjelden paa *Halvoen*, i *Fyen*, *Loll.-Falst.* og det vestlige *Sjæll.*; sparsommere i de østlige Egne af Sjæll.

953. **L. corniculatus** L. (Almindelig K.) H. 788; Drej. n. 728; F. D. 991; L. Herb. VI, 114.

Stænglerne fremliggende; *Smaabladene* omvendt-ægformede; *Axelbladene* skjævt ægformet-elliptiske eller halvt-ægformede; *Blomsterhovedet* 4—6-blomstret; *Bægertænderne* fra en ægformet Basis kort-sylspidsede, før Udspringningen tiltrykte; *Vingerne* stærkt buede nedadtil, bredere end den retvinklet opstigende *Kjøl*.

Bld. paa Underfladen blaagrønne, Kr. af Farve som foreg., ofte med Anstrøg af Orange eller Høirødt, bliver grøn ved Tørring. 6—7. ♃. Alm. glat eller svagt haaret.

β, *villosus* (Thuill.) Hele Pl. graaagtig af en tæt Haarbeklædning.

γ, *carnosus* Pers. Bladene saftrige.

Paa Græsmarker, Bakker og ved Veie alm. — *β*, paa tørre Bakker og Lyngheder, sjeldnere; *γ*, ved Strandbredder.

954. **L. tenuis** [Kit. i Willd. h. berol. 2, 797] (Smalbladet K.) L. corniculatus angustifolius H. II, 235; F. D. 1995; L. tenuifolius Rchb., H. N. XII, 58; L. Herb. VI, 116.

Stænglerne oprette, opstigende eller nedliggende; *Smaabladene* linie-lancetformede eller linieformede, bredere foroven; *Axelbladene* linie-lancetformede; *Blomsterstilkene* fine, med 3—5-Blomster i Hovedet; *Vingerne* smalere end den retvinklet opstigende *Kjøl*, forøvrigt som foreg., men Stænglerne tyndere og mere grenede. 6—7. ♃.

Paa Strandenge hist og her paa Øerne. Fra Halvøen er intet Voxested mig bekjendt.

18. Tetragonolobus. Kantbælle.

955. **T. maritimus** [Roth fl. germ. I, p. 323] (Strand-K.) Drej. n. 730; L. Herb. VI, 117; Lotus marit. L., H. 788; F. D. 800; H. N. IV, 59; T. siliquosus *β*, maritimus Ser.

Stænglerne fra en træagtig, grenet *Rodstok* opstigende; *Smaabladene* omvendt-ægformede eller rudeformede; *Axelbladene*

skjævt ægformede, ved Grunden tilvoxne til Bladstilken; *Blomsterstilken* 2—3 Gange længere end det støttende Blad, med 1 endestillet *Blomst* omgivet af et 3-koblet *Dækblad* med linie-lancetformede Smaablade.

Blomsterstilke, Bægertænder og Bld. i Randen og paa Underfladen haarede; Bld. noget kjødfulde, paa Underfladen blaagraae. Kr. bleg-guul. 6—7. ♃.

Paa Strandenge: har sin største Udbredelse langs Kysterne af Store Bælt og Østersøen (i det vestlige og sydvestlige Sjæll. samt paa Smaaøerne): *Sj.* Gniben (1), Kalundborg, Øerne og Kongebroen ved Korsør, Skjelskør, Basnæs, Holsteinborg, Fiurendal (H.); ***Bornh.*** paa en Eng ved Rise (Rafn); Rønne (Hjorth), Randkleven (8); ***Loll.*** Bjerremark (5); ***Ærø*** ved Marstal (H.). Ved de øvrige Have sjelden: ***J.*** Løkken ved Vesterhavet (H.). ☞

Anm. Den hos os udelukkende i Nærheden af Stranden forekommende Form adskiller sig kun ved noget mere kjødfulde Bld. fra den i det Indre af Europas Fastland voxende Hovedart, *T. siliquosus* (L.), og er neppe engang som Afart at adskille derfra.

19. Medicago. Sneglebælle.

a. *Falcago* Rchb. Bællen opspringende, fladtrykt, seglformigt bøiet eller sneglehuusformigt snoet, i Midten aaben.

956. **M. sativa** L. (Foder-Lucerne). H. 789; Drej. p. 241; F. D. 2244; H. N. VII, 37; L. Herb. V, 91.

Stænglerne oprette; *Smaabladene* ovenfor Midten saugtakkede, i Spidsen udrandede med en Braad, paa de nedre Blade omvendt-ægformede, paa de øvre linieformet-kileformede; *Axelbladene* langt sylspidsede, ved Grunden æg-hjerteformede, tandede; *Blomsterstilken* længere end det støttende Blad, *Blomsterstanden* klaseformet; *Bællen* sneglehuusformigt snoet, tiltrykt-haaret.

1—1½' høi. Kr. lila med viol. Striber. 7—9. ♃.

Dyrket hist og her som Fodervæxt og, forvildet derfra, findes den nu paa flere Steder som vildvoxende, f. Ex. ***Møen***, ***Amager*** (H.); ***Sj.*** Brøndbyøster (19), Glacierne mellem N. og Ø. Port ved Kjøbenhavn! mellem Charlottenlund og Skovshoved (Dr.)! Skovsborg (15), Adelersborg! Kalundborg (H.), Korsør! ***Falst.*** Nykjøbing (19); ***F.*** Hofmansgave (18), Nyborg Vold (H.); ***J.*** Aagaards Kalkbakker (16); ***Sl.*** Sundeved (Nolt.).

957. **M. falcata** L. (Segl-S.) H. 790; Drej. n. 732; F. D. 233; H. N. VII, 40; L. Herb. V, 92.

Stænglerne opstigende; *Smaabladene* linieformet-kileformede; *Axelbladene* æg-lancetformede, sylspidsede, de nedre hindeagtige, tandede; *Klaserne* korte, halvskjærmformede; *Bællen* seglkrummet med concav Bugsøm; forøvrigt som foreg.

$^1/_2$—$1^1/_2$' høi. Kr. guul. 7—8. ♃.

Paa sandige eller kalkholdige Marker og Bakker, ved Gjærder: paa ***Bornh.*** alm., i *Sj.* og paa ***Møen*** hist og her; sjeldnere i de andre Provindser: *F.* ved Nyborg (24); *J.* Aalborg, mellem Grenaa og Scheel, ved Ebeltoft (H.).

958. **M. ornithopodioides** [Fr. mant. 3 p. 93] (Fugleklo-S.) Trifolium L., F. D. 368; Melilotus H. 779; Trigonella DC.

Stænglerne talrige, udstrakte; *Smaabladene* omvendt-hjerteformede, tandet-saugtakkede; *Axelbladene* sylformede, hindeagtige; *Blomsterstilken* 2—3-blomstret, kortere end det støttende Blad; *Bællen* seglformet, med convex Bugsøm, rynket paatværs, haaret.

2—5" høi. Kr. rødlig-hvide. 7. ⊙.

Meget sjelden: Sandmarker i den nordlige Deel af ***Sylt*** (F. D.); Østkanten af Christiansø (H.) Paa det sidste Sted søgt forgjæves i de senere Aar. ⊞

b. *Lupulina* Gren. & Godr. Bællen uopspringende, nyreformet, i Spidsen sneglehuusformigt snoet og i Midten lukket, uden Torne.

959. **M. lupulina** L. (Humleagtig S.) H. 791; Drej. n. 731; F. D. 992; L. Herb. IV, 76.

Smaabladene omvendt-ægformede eller omv.-hjerteformede, indtrykte med en Braad, ovenfor Midten tandede eller næsten heelrandede; *Axelbladene* ægformede, sylspidsede, tandede eller heelrandede; *Blomsterne* i ovale, tæt- og mangeblomstrede Ax; *Bællerne* nætformigt aarede, glatte eller tiltrykt-haarede, snoede i $1^1/_2$ Omgang.

$^1/_4$—1' høi. Kr. gule, smaae. Bællerne i moden Tilstand sorte. Ligner en Trifolium af Afdelingen a. 6—9. ⊙.

β, *Willdenowiana* (Boenn.). Bællerne beklædte med udstaaende, kirtelbærende Haar.

Ved Veie, paa høie Enge og lerede eller kalkholdige Marker, meget alm. — *β*, hist og her, mindre almindelig end Hovedarten.

c. *Spirocarpus* DC. Bællen uopspringende, kredsrund, sneglehuusformigt sammenrullet, beklædt med Torne, som udgaae deels fra Rygsømmen, deels fra en ophøiet Nerve indenfor Randen.

960. **M. minima** [Lam. dict. 3, p. 636] (Liden S.) H. 791; H. N. 1, 47; M. polymorpha μ, minima L., F. D. 211.

Fleerstænglet, med oprette eller opstigende *Stængler; Smaabladene* omvendt-ægformede, mod Spidsen tandede, indtrykte med en Braad; *Axelbladene* ægformede, sylspidsede, heelrandede eller tandede; *Blomsterne* i et 2—5-blomstret Hoved; *Bællerne* kugleformede, dannede af 3—5 Vindinger uden Længdeaarer, men med 2 Rækker af i Spidsen hagekrummede *Torne.*

2—8" høi. Hele Pl. mere eller mindre tæt duunhaaret. Kr. gule, lidet større end hos foreg. Bællen fra det foreg. Aar, hvoraf Pl. er fremspiret, findes alm. fasthæftet til Roden endnu under Blomstringen. 5—6. ⊙.

Paa tørre, især sandige Bakker, sjelden i Danmark: ***Bornh.*** paa Skrænterne langs Stranden fra Boderne til Pythuset! Hammershuus (H.); ***Møen***: Troldkonehøiene i Borre Sogn (Holst); ***Sj.*** Skrænterne ved Beks Kro N. f. Tiissø! ***F.*** Klintebjerg pr. Odense (N. E. Hofm. Bang)! ***Samsø*** ved Maarup Vig (2). *

† *M maculata* Willd. Smaabladene omvendt-hjerteformede, bruunplettede, Axelbladene fliget-tandede, Bællen med Længdeaarer og bøiede, ikke hagekrummede Torne.

Findes undertiden forvildet, f. Ex. i flere Aar paa Pladsen udenfor Thorvaldsens Museum, Kastrup Mølle paa Amager (Branth).

20. Melilotus. Steenkløver.

961. **M. alba** [Lam. dict. 4, p. 63] (Hvid S.) M. vulgaris Willd., H. 779; Drej. n. 725; F. D. 1705; H. N. VI, 35; L. Herb. V, 93.

Stængelen opret, grenet; *Smaabladene* omvendt-ægformede eller ovale, afskaarne eller budte, fjernt-saugtakkede; *Axelbladene* børsteformede, heelrandede; *Klaserne* forlængede; Kronens *Vinger* og *Kjøl* af lige Længde, kortere end *Fanen*; *Bællerne* uden Frugtholder, omvendt-ægformede, budte med en Braad, nætformigt rynkede, glatte, 1—2-frøede; *Bugsømmen* budt-kjølet.

2—4' høi. Pl. har (ligesom de øvrige Arter i Slægten), en stærk og efter Tørringen vedholdende Lugt (omtr. som Trigonella Foenum græcum eller Heracleum). Kr. hvide, „lugtløse". De modne Bæller graabrune. 7—9. ⊙.

Ved Strandbredder, Veie, omkring Byer, især i Nærheden af Stranden, sporadisk og ikke alm., men funden i alle Provindser.

962. **M. officinalis** [Willd. en. hort. berol. 2 p. 790] (Læge-S.) H. 777; Drej. n. 726; H. N. VI, 32—33; Trifolium Melilot. off. L., F. D. 934; M. macrorrhiza Pers., Koch. Syn. II, 182.

Stængelen opret, grenet; *Smaabladene* omvendt-ægformede, budte, de øvre linieformet-ovale eller kileformede, indtrykte, alle fjernt saugtakkede; *Axelbladene* børsteformede; heelrandede; *Klaserne* forlængede; *Fane*, *Vinger* og *Kjøl* af lige Længde; *Bællerne* ved en kort Frugtholder stilkede, omvendt-ægformede, spidse, med skarp kjølformet *Bugsøm*, nætformigt rynkede og duunhaarede, alm. 2-frøede.

2—3' høi. Kr. gule, „lugtende". De modne Bæller sorte, meget større end hos de øvrige Arter. 7—9. ⊙.

Ved Strandbredder, Veie og paa Marker ikke sjelden.

963. **M. arvensis** [Wallr. Sched. 391] (Mark-S.) H. N. VI, 34; M. officinalis Lam. dict. 4 p. 63; Koch Syn. II, 182; M. Petitpierreana Rchb.

De nedre Blades Smaablade omvendt-ægformede eller ovale, *de øvre* oval-lancetformede, alle tandet-saugtakkede; *Klaserne* forlængede, mindre tætblomstrede; *Vingerne* kortere end *Fanen*, længere end *Kjølen*; *Bællerne* kortstilkede, glatte, med budtkjølet Bugsøm, rynkede paatværs, forøvrigt som foreg.

1—2' høi. De modne Bæller grønbrune, tilligemed Blst. mindre end hos foreg. Kr. bleggule, sjeldnere hvide, „vellugtende". 7—9. ⊙.

Paa Marker, sjelden: *J.* Ferslev og Scheelsminde ved Aalborg (Branth); ***Falst.*** ved Corselitze og Karleby (Rasmussen). Sandsynligviis indført med fremmed Sæd.

964. **M. dentata** [Pers. Syn. 2, 348] (Strand-S.) H. 778; Drej. n. 727; F. D. 1883; H. N. X, 49; L. Herb. I, 16; Trifolium dentatum Waldst. & Kit. pl. rar. hung. I, p. 41 t. 42 (den første Kilde til Arten).

Stængelen opstigende eller opret, ofte fra Grunden af grenet; *Smaabladene* elliptisk- eller lancetformet-ovale, fiint og tæt saugtakkede; *Axelbladene* sylformede med børsteformede Tænder ved Grunden; *Klaserne* kortere og mere tætblomstrede end hos de foreg.; *Vingerne* kortere end *Fanen*, længere end *Kjølen; Bællerne* uden Frugtholder, omvendt-ægformede, svagt rynkede, glatte.

Lavere (1—1½' høi) og finere, med meget mindre Blomster end de foreg. Kr.gule, de modne Bæller sortbrune. 7—9. ⊙.

Ved lerede og dyndfulde Strandbredder, paa Strandenge, ikke alm. og fornemmelig i de sydlige Egne (omkring Bælterne og Østersøen): *Sl.* Haderslev (16); ***Femern***; ***Ærø*** (N.); ***Drejø*** (12); ***F.*** Hofmansgave (1), Koholm ved Svendborg (12); ***Thorseng*** v. Vemmenæs (12); ***Loll.*** Nakskov Færgeland! Flatø i Guldborgsund! ***Falst.*** Hesnæs, Nykjøbing, Bøtø (14); ***Sj.*** Avedøre (26), Flaskekroen ved Kalkovnen! Kastrup paa Amager (Dr.), Holbæk (15), Reersø (Dr.), Korsør! Skjelskør! ☞

21. Trifolium. Kløver.

a. *Chronosemium* DC. Smaabladenes Sideaarer udeelte; Kronbladene gule, efter Afblomstringen hindeagtigt vedblivende; Vinger og Kjøl bedækkede af den hvælvede og nedadbøiede Fane; Bællen med en Frugtholder.

aa. Axelbladene randhaarede; Griffelen 4—6 Gange kortere end Bællen.

965. **T. filiforme** [L. sp. pl. 1088, ex descr., loc. nat. et synon. Raj.] (Faablomstret K.) Sm. fl. brit. 1404; E. Bot. 1257; Gren. & Godr. fl. Fr. I, p. 422; T. micranthum Viv.; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 941.

Stænglerne nedliggende; *Smaabladene* omvendt-ægformede eller kileformede, rynket-nervede, i Spidsen svagt tandede og afskaarne eller udrandede, det midterste siddende; *Axelbladene**)

---

*) Axelbladene hos Trifolium-Arterne ere i omtr. deres halve Længde tilvoxne til Bladstilken. Ved Beskrivelsen af disse er her taget Hensyn til de midterste paa Stængelen, da de øvre, (under Blomsterstilkene) ofte have en fra hine meget afvigende Form. Blomsterstanden er hos alle Arterne for Enheds Skyld og fordi en

elliptiske (bredest paa Midten); *Blomsterstilkene* traadfine, noget bøiede, af Længde med eller lidet længere end det støttende Blad, 3—6-blomstrede; *Fanen* jævn, *Vingerne* oprette.

Stgl. 2—4" lange. Kr. bleggule, meget smaae. 6—7. ⊙.

Paa Strandenge, meget sjelden: *J.* Steensballesund ved Horsens (Mygind); *Loll.* ved Bjerremark (5). Fra andre Steder i Danmark er den mig ikke bekjendt.

966. **T. minus** [Sm. fl. brit. 1403] (Traadstænglet K.) E. Bot. 1256; T. filiforme DC., H. 787; Drej. n. 724; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 942; F. D. 1707; H. N. II, 48 og IX, 54; L. Herb. I, 20 (vix L.); T. procumbens L. Sp. (part.), Gren. & Godr. l. c. 423.

Stænglerne nedliggende eller opstigende; *Smaabladene* omvendt-ægformede eller omvendt-hjerteformede, i Spidsen svagt tandede og udrandede, det midterste stilket; *Axelbladene* ægformede; *Blomsterstilkene* fine, længere end Bladene, med 8—12-blomstrede, noget fladtrykte Hoveder; *Fanen* utydeligt stribet, *Vingerne* oprette.

Stgl. 3—10" lange; Kr. lysgule, visnede blegbrune. 5—8. ⊙.

Paa Græsmarker, tørre Enge, Bakker o. s. v., alm. udbredt.

967. **T. procumbens** [L. fl. Suec. (excl. syn. Raj.); Sm. fl. brit. 792] (Udstrakt K.) H. 787; Drej. n. 723; F. D. 796; H. N. IX, 53; L. Herb. IV, 78; T. agrarium Poll., Gren. & Godr. l. c. 423 (non L.).

Stænglerne opstigende eller udstrakte, med udstaaende Grene; *Smaabladene* omvendt-ægformede eller omvendt-hjerteformede, ophøiet-nervede, fra Spidsen til Midten tandede, udrandede, det midterste stilket; *Axelbladene* halvt-ægformede; *Blomsterstilkene* rette, udstaaende, alm. længere end Bladene, med halvkugleformede, tilsidst ovale, tæt- og mangeblomstrede Hoveder; *Fanen* med ophøiede Striber, dobbelt saa lang som Bællen; *Vingerne* udstaaende.

---

skarp Grændse er vanskelig at drage, benævnt et Hoved, skjøndt den hos nogle Arter ved Axens Forlængelse strængt taget er et Ax (f. Ex. Nr. 973), hos andre (f. Ex. Nr. 969—71) en Skjærm.

Hovederne meget større end hos foreg., mindre end hos følg. Kr. smukt gule, i visnet Tilstand blegbrune. 6—8. ⊙. Var. i Henseende til Stænglernes Længde, Beklædning (glat eller duunhaaret), og

β, *campestre* Schreb. (*α*, majus Koch Syn.) Stænglerne næsten oprette, Blomsterstilkene af Længde med Bladene, Kr. mørkere guul.

Ved Veie, paa Marker o. s. v. alm. *β*, med Hovedarten sjeldnere.

bb. Axelbladene glatte; Griffelen omtrent af Længde med Bællen.

968. **T. agrarium** L. (Humle-K.) H. 786; Drej. n. 722; F. D. 558; H. N. IX, 52; L. Herb. I, 19; T. aureum Poll., Gren. & Godr. l. c.

Stængler og *Grene* oprette; *Smaabladene* rudeformet-omvendt-ægformede, ophøiet-nervede, fra Midten til Spidsen tandede, afskaarne eller svagt-udrandede, alle siddende; *Axelbladene* lancetformede, sylspidsede, af Længde med Bladstilken; *Blomsterhovederne* først halvkugleformede, tilsidst ovale; *Fanen* med ophøiede Striber, dobbelt saa lang som Bællen; *Vingerne* udstaaende.

½—1' høi, bleggrøn. Kr. smukt guldgule, tilsidst blegbrune. 7—9. ⊙.

β, *brevipes* Drej. Grenene opret-aabne, Smaabladene oval-lancetformede, Blomsterstilkene kortere end det støttende Blad.

Ved Veie og paa Græsmarker: i det nordøstlige *Sjæll.* hist og her, sjeldnere i de andre Egne af Landet: *Sj.* Holbæk (15), Gyrstinge! Borød ved Sorø! Magleby p. Stevns (5); *Falst.* Halskov Vænge (Lütken); *Loll.* Mageltving (Rasm.); *F.* Kirkeby (12), Trolleborg! *Sl.* Rødding, Husum (16). — *β*, ved Teglbrænderiet mellem Farum og Slangerup (16). [*

Anm. 1. T. spadiceum L. (H. 786; H. N. III, 37) adskilt fra foreg. ved de øvre Blade modsatte, Bægertænderne langhaarede, Blomsterne tilsidst sodfarvede. er ikke hidtil funden i vor Flora, men derimod i Holsteen.

Anm. 2. Da de Linneiske Skjelnemærker ikke ere de samme som nu benyttes til Adskillelsen af de 4 foreg. Arter, og efterat de fleste Forff. ere enige i at ansee den under Nr. 965 opførte som en egen Art, er der yttret Tvivl om Anvendelsen af de linneiske Navne T. agrarium, procumbens og filiforme. Trifol. agrarium L. synes baade ifølge Linnés Beskrivelse, de anførte Synonymer og ifølge Expl. i Linnés Herbarium (cf. C. Hartm. i Vet. Ac. handl. 1851 p. 287) utvivlsomt at være den med dette Navn hidtil almindelig benævnte

Art, og til den foreslaaede Forandring i Navnet for denne Art forekommer der mig ikke at være nogensomhelst Grund. Linnés T. filiforme synes ganske overensstemmende med T. micranthum Viv., saavel naar der tages Hensyn til Beskr. („pl. vix spithamæa profert pedunculos vix capillo aut seta equina crassiores et in capitulis tantum 3 v. 5 flosculos distinctos, magis manifeste pedicellatos" etc.) som til Synonymer (Raj. Angl. t. 14 f. 4); den angives desuden kun fra England, men T. minus Sm., som førend Adskillelsen af T. micranthum almindelig antoges for T. filiforme L. er ikke sjelden i Norden og kunde neppe være ubekjendt for Linné. Grunden til den indtraadte Usikkerhed i Nomenclaturen synes at være den, at Linné har indbefattet under Navnet T. procumbens baade T. minus Sm. og den Art, som almindelig tillægges Navnet procumbens. Men da det er vanskeligt, om ikke umuligt, at udfinde hvilken af de 2 Arter Linné oprindelig har tænkt paa ved det formeentlig collective Navn, har jeg beholdt dette for den som Traditionen har tillagt det, og derimod anvendt Smiths Navn T. minus, som ikke er Tvivl underkastet, for den anden Art.

b. Smaabladenes Sideaarer grenede; Bællen uden Frugtholder; Kronbladene hvide eller røde.

aa. Blomsterne forsynede med Dækblade; Bægerets Svælg nøgent; Griffelen jævnt bøiet, opstigende.

* *Trifoliastrum* DC. Blomsterne stilkede; Bægerets Rør ikke opblæst.

969. **T. montanum** L. (Bjerg-K.) H. 785; Drej. n. 714; F. D. 1172.

Stængelen opret eller opstigende; *Smaabladene* lancetformede, spidse, med talrige og fremspringende Aarer mod Randen, skarpt og hvast saugtakkede; *Axelbladene* lancet-sylformede, jævnt og langt tilspidsede; *Blomsterhovedet* tæt, før Udspringningen fladtrykt, under Blomstringen kugleformet, tilsidst ovalt, paa Blomsterstilke fra de øvre Bladhjørner; *Smaablomsterstilkene* 1/3 af Bægerrørets Længde, efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Bægertænderne* sylformede, de to øvre kortere end den nedre; „*Bællen* 1-frøet".

Rodstokken tyk, træagtig. Stgl., de yngre Blades Underflade og Bæg. haarede. Kr. hvid. 7. ♃.

Paa Græsmarker og Bakker, sjelden: ***Bornh.*** mellem Aakirkeby og Limensgade! Arnager (H.); ***Sj.*** Nymølle (26), en Høi bag Flaskekroen (Dr.), mellem Skillingskroen og Kjøge Kro (M. Vahl i F. D.). ✝*

970. **T. hybridum** L. (Fladhoved-K.) H. 779; F. D. 1706; H. N. VII, 36; L. Herb. VIII, 152.

Stængelen opstigende eller opret; *Smaabladene* ovale eller rudeformet-omvendt-ægformede, budte, med ophøiede Aarer i Randen, flint og mere eller mindre tæt saugtakkede; *Axelbladene* æg-lancetformede, jævnt sylspidsede, stribede; *Blomsterhovedet* rundagtigt, efter Afblomstringen fladtrykt, paa Blomsterstilke fra de øvre Bladhjørner; *Smaablomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede, de indre 2—3 Gange længere end Bægerrøret; *Bægeret* randhaaret; *Tænderne* sylformede, de 2 øvre lidet længere end den nedre; „*Bællen* 2-frøet".

Hele Pl. glat. Kr. først hvid, senere smukt ros. 7—8. ♃.

Paa Græsmarker, sjelden og maaskee først indført med fremmed Sæd: *Sj.* Strandbredder ved Kalkbrænderiet! Marker bag Flaskekroen! Roholte i Sydsjælland! Bredderne af Sorø Sø! *F.* Midskov paa Hindsholm! Ollerup, Sørup (12); *Sl.* ved Slesvig (Esmarch). |*

971. **T. repens** L. (Hvid K.) H. 780; Drej. n. 715; F. D. 990; L. Herb. V, 96.

Stængelen krybende; *Smaabladene* kredsrund-ovale eller omvendt-ægformede, skarpt og tæt saugtakkede, budte eller udrandede; *Axelbladene* hindeagtige, æg-lancetformede, pludseligt tilspidsede; *Blomsterhovedet* først fladtrykt, siden rundagtigt, paa forlængede Blomsterstilke fra Bladhjørnerne, de indre *Smaablomsterstilke* af Længde med Bægerrøret; *Bægertænderne* glatte, lancetformede, de 2 øvre længere, tilsidst tilbagebøiede; *Bællen* 3—4-frøet; *Kronbladene* hvide, tilsidst ofte kjødfarvede, forøvrigt som foreg.

Blad- og Blomsterstilke undertiden duunhaarede, Pl. forøvrigt glat; Bladene have ofte en bleg eller bruun, halvmaaneformet Plet paa Midten. 6—8. ♃. En Monstrositet ▷ *phyllanthum!* med Bægerblade og Frugtknuder omdannede til Blade, de øvrige Blomsterdele mere eller mindre forvandlede, forekommer ikke sjeldent, og især i fugtige Sommere.

Paa Enge og Græsmarker, overalt alm.

** *Fragarioides.* Blomsterne siddende (i Hoved); Bægerrørets Rygside med de 2 øvre Tænder efter Blomstringen hindeagtigt-opblæst.

972. **T. fragiferum** L. (Jordbær-K.) H. 785; Drej. n. 716; F. D. 1042; H. N. XI, 50; L. Herb. V, 97.

Stængelen krybende; *Smaabladene* omvendt-ægformede eller ovale, budte eller udrandede, mod Randen ophøiet-nervede, tæt og skarpt saugtakkede; *Axelbladene* hindeagtige, forneden rørformigt sammenvoxne, fra en lancetformet Basis langt sylspidsede; *Blomsterhovedet* paa en forlænget Blomsterstilk fra Bladhjørnerne, under og efter Blomstringen kugleformet, omgivet af et mangebladet *Svøb* af Bægerets Længde; *Bægerets* øvre, opblæste Deel nætformigt-rynket, haaret; *Bællen* 1—2-frøet.

Glat, eller svagt haaret. Kr. kjødfarvet. 7—8. ♃.

Paa Strandenge alm., sjeldnere ved Bredden af Færskvandssøer og ved Veie inde i Landet, f. Ex. *Sj.* alm. mellem Glostrup og Herstedøster (12), Tjustrup Sø, Sorø, Tiis Sø!

† *T. resupinatum* L. (Omvendt K.) (Sturm D. Fl. h. 16).

Stænglerne grenede, med nedliggende eller opstigende *Grene; Smaabladene* rudeformet-elliptiske eller omvendt-ægformede, saugtakkede; *Blomsterhovedet* fladtrykt, efter Afblomstringen kugleformet, med 10—12-deelt, meget kort *Svøb*; opadvendte *Blomster;* Kronen ros., vellugtende, forøvrigt som foreg. 7—9. ⊙.

Er oprindelig indført fra Italien med Hø, der havde tjent til Indpakning af Thorvaldsens Arbeider; har siden den Tid i flere Aar voxet i Mængde paa Pladserne omkring Thorvaldsens Museum og er senere funden ved Kastrup Mølle p. Amager (Branth).

bb. Blomsterne uden Dækblade, siddende (i Hoved); Griffelen i Spidsen hagekrummet.

* *Lagopus.* Hovederne deels endestillede, deels sidestillede (fra Bladhjørnerne); Kronen omtr. af Bægerets Længde, blegrød eller hvid. ⊙.

973. **T. arvense** L. (Hare-K.) H. 783; Drej. n. 717; F. D. 724; L. Herb. I, 18.

Stængelen opret, med oprette eller udspilede *Grene; Smaabladene* linieformet-kileformede, i Spidsen udrandede, utydeligt tandede; *Axelbladene* hindeagtige, stribede, den frie Deel børsteformet; *Blomsterhovederne* ovale, tilsidst valseformede, ved en Blomsterstilk fjernede fra det støttende Blad; *Bægeret* tæt laadent, uden ophøiet Ring i Svælget, *Tænderne* børsteformede, næsten ligestore, længere end Røret og Kronen.

Hele Pl. blødhaaret, Axet graaagtigt af de tæthaarede Bægere; Kr. meget liden, hvidagtigt-kjødfarvet. 7—8.

Paa tørre, især sandige Marker og Bakker alm. udbredt.

974. **T. striatum** L. (Stribet K.) H. 784; Drej. n. 721; F. D. 1171; L. Herb. VI, 118.

Stængelen opstigende eller opret; *Smaabladene* paa de nedre Blade omvendt-hjerteformede, paa de øvre omvendt-ægformede eller kileformede, ovenfor Midten svagt saugtakkede; *Axelbladene* stribede, ægformede, den frie Deel triangelformet, pludseligt sylspidset; *Blomsterhovederne* ægformede eller ovale, stilkløse (ɔ: tæt omgivne af det støttende Blad); *Bægerrøret* tæt uldhaaret; *Svælget* indsnøret af en bruskagtig Ring; *Tænderne* braadspidsede, mod Spidsen næsten glatte, tilsidst udstaaende, (den nedre længere end de øvrige), kortere end Røret og af Længde med eller lidet kortere end Kronen.

Pl. haaret. Kr. blegrød. 6—7.

β, strictum Drej. Stængelen rank, Smaabladene rudeformet-elliptiske.

Paa dyrkede og udyrkede Marker, saavel paa Leer- som Sandgrund, ikke sjelden: hyppigst paa ***Halvøens Østkyst***, i ***Fyen*** og ***sydl.*** og ***vestl. Sjæll.*** — *β*, paa Marken mellem Charlottenlund og Øresundet (Dr.), Mannehøiene paa Møen (17). ⚹

** *Eutriphyllum* DC. Alle Blomsterhovederne endestillede, i Spidsen af Hovedstængelen og Grenene); Kronen meget længere end Bægeret, purp. (undtagelsesviis hvid). ♃.

975. **T. pratense** L. (Rød K.) H. 781; Drej. n. 719; F. D. 989; L. Herb. V, 94.

Stængelen opstigende, udeelt eller grenet, med rette *Ledstykker; Smaabladene* ovale eller omvendt-ægformede, heelrandede eller svagt tandede, i Spidsen indtrykte eller budte med en Braad; *Axelbladenes* frie Deel ægformet, pludseligt tilspidset i en børsteformet Spids; *Blomsterhovederne* enlige eller 2 samlede, tæt omgivne af det støttende Blad; *Bægerrøret* 10-nervet, duunhaaret, *Svælget* indsnøret af en bruskagtig, haaret Ring, *Tænderne* randhaarede, de 4 øvre omtr. ligestore, lidet kortere

end Røret, den nedre lidet længere end Røret, ikke naaende op til Vingerne; *Bællen* opspringende paatværs.

Bld. have alm. en halvmaaneformet Plet paa Midten. Kr. ros., sjeldnere hvid. 5—9.

β, *sativum* Schreb. Større i alle Dele og mere grenet; Blomsterhovedet stundom ved en Stilk fjernet fra det støttende Blad.

γ, *parviflorum* Bab. Blomsterhovederne aflange, ved en Stilk fjernede fra det støttende Blad, Blomsterne stilkede; Bægertænderne af Længde med eller længere end Kronen.

Paa Enge og Græsmarker, alm. vildvoxende og dyrket som Fodervæxt (*β*) over hele Landet. *γ*, (en meget afvigende Form) i Lundehuusmosen ved Kbhavn! Hjortenæs ved Sorø!

976. **T. medium** L. (Bugtet K.) H. 782; Drej. n. 718; F.D. 662 (T. alpestre) og 1273; L. Herb. V, 95; T. flexuosum Jacq.

Stængelen grenet, med zigzagbøiede *Ledstykker; Smaabladene* elliptiske eller lancetformede, mod Randen mangegrenet-nervede og heelrandede eller utydeligt saugtakkede; *Axelbladenes* frie Deel lancetformet, jævnt sylspidset; *Blomsterhovederne* enlige, mod Blomstringen ved en Stilk fjernede fra det støttende Blad; *Bægerrøret* næsten glat; *Svælget* med en Haarkrands; *Bællen* opspringende paalangs, forøvrigt som foreg.

Kr. mørk ros. Hovederne alm. større, men mindre tætblomstrede end hos foreg. og følg. 6—7.

β, *strictum* Hartm. Stængelen mere rank, Bladene mere duunhaarede.

Paa Græsmarker, Bakker, ved Veie og i Randen af Skove alm. udbredt. — *β*, i Skygge.

977. **T. alpestre** L. (Skov-K.) H. 783; Drej. n. 720; H. N. XIII, 62; L. Herb. I, 17.

Stængelen rank-opret, alm. udeelt, med rette *Ledstykker; Smaabladene* smalt lancetformede, mod Randen fiint og mangegrenet-nervede, Nerverne udløbende i hvasse, men meget korte Takker; *Axelbladenes* frie Deel sylformet, jævnt tilspidset i en lang, børsteformet Spids; *Blomsterhovederne* ofte 2 samlede, tæt omgivne af det beskyttende Blad; *Bægerrøret* 20-nervet, uld-

haaret, de 4 øvre *Tænder* omtrent ligestore, lidet kortere end Røret, den nedre næsten dobbelt saa lang som Røret; forøvrigt som foreg.

Kr. ros., sjeldnere hvid med rød Kjøl. 6—7.

I høitliggende Skove temmelig sjelden: *Sj.* Ledreborg! Boserup! Bidstrupgaard! Hvedstrup (8), Slangerup (H.), Jonstrup (14), Hareskoven, Fredriksdal (H.), Nymølle! Kjøge Aas (9)! *J.* i Aalborg-Egnen (12), Aarslev (H.). ☞

18de Klasse. Polyadelphia (Fleerknippede).

1. Orden. Polyandria (Mangehannede).

1. **Hypéricum** L. Bæger og Krone 5-bladede; Støvtraadene ved Grunden sammenvoxne i 3 Bundter; 3 Grifler; Frugten en 3-klappet Kapsel. (N. F. Hypericineæ).*)

I. Polyandria.

1. Hypericum. Perikon.

a. Stængelen fladtrykt-tveægget.

978. **H. humifusum** L. (Liggende P.) H. 795; Drej. n. 755; F. D. 141; Rchb. fl. germ. VI, 5176; H. N. I, 35.

Stænglerne talrige, nedliggende; *Bladene* ovale, med gjennemsigtige Punkter i Midten og spredte sorte Kirtler mod Randen; *Blomsterne* i en faablomstret Qvast; *Bægerbladene* heelrandede eller fjernt-tandede, med sorte Punkter mod Randen paa Underfladen, de 3 oval-linieformede, budte med en Braad,

---

*) Alle vore Arter af denne Slægt have modsatte, mere eller mindre gjennemsigtigt punkterede Blade og gule Kronblade, som ofte tilligemed Blade og Bægerblade ere forsynede med sorte Kirtler. Den alm. Adskillelse i Arter med eller uden Kirtler i Randen af Bægerbld. er ikke heldig, da idetmindste H. humifusum alm. har sorte Kirtler i Randen uagtet den angives uden disse, og Forskjellen saaledes ikke er skarp.

de 2 kortere, lancetformede; *Støvdragerne* 15—20; *Griflerne* kortere end Kapselen.

Stgl. fine, 2—6" lange (den mindste danske Art). Blst. aabne sig kun i Solskin. 6—8. ♃.

Paa Bakker og tørre Marker, ikke sjelden i de fleste Egne af Landet. Paa Bornholm hidtil ikke bemærket.

979. **H. perforatum** L. (Prikbladet P.) H. 794; Drej. n. 756; F. D. 1043; Rchb. 5177.

Stængelen opret; *Bladene* elliptiske eller ovale, med talrige gjennemsigtige Punkter og faae sorte Kirtler; *Blomsterne* i rigtblomstrede Qvaster fra Spidsen af Stængelen og Grenene; *Bægerbladene* ligestore, lancetformede, spidse, heelrandede eller i Spidsen svagt tandede, med sorte Punkter paa Underfladen; *Støvdragerne* ∞; *Griflerne* længere end Kapselen.

1—2' høi. Kronbld. med sorte Punkter og Streger i Randen. 7—8. ♃.

β, angustifolium Gaud. Bladene linieformede, med færre sorte Punkter.

Ved Randen af Veie, paa Diger, Græsmarker o. s. v. meget alm., ogsaa i Hedeegne. — *β*, sjeldnere, f. Ex. *Sj.* Brede Bakker! *Loll.* ved Steensgaard (19).

b. Stængelen 4-kantet.

980. **H. quadrangulum** L. [Fr. nov. p. 237] (Firekantet P.) H. N. XI, 37; Rchb. 5178; H. dubium Leers, H. 794; H. tetragonum (Fr.) Drej. n. 758.

Stængelen opret, skarpt 4-kantet, uvinget; *Bladene* ovale, budte, med faae (eller ingen) gjennemsigtige Punkter og sorte Kirtler: *Blomsterstanden* en Top, dannet af faablomstrede Qvaster fra Spidsen af Stængelen og de øvre Grene; *Bægerbladene* ægformet-ovale, budte, heelrandede, under Blomstringen udstaaende; *Kronbladene* elliptisk-ovale, budte, med talrige sorte Punkter.

1—2' høi. 7—8. ♃.

Ved Veie, paa Græsmarker og tørre Enge alm.

981. **H. tetrapterum** [Fr. nov. p. 236] (Firevinget P.) Drej. n. 757; Rchb. 5179; H. N. VII, 29; H. quadrangulum H. 793; F. D. 640.

Stængelen opret, 4-kantet-vinget; *Bladene* ovale, budte, med talrige gjennemsigtige Punkter og en Række af sorte Kirtler mod Randen; *Blomsterstanden* en tæt Halvskjærm, dannet af mangeblomstrede Qvaster fra Spidsen af Stængelen og de øverste Grene; *Bægerbladene* lancetformede, tilspidsede, heelrandede, under Blomstringen oprette, efter samme i Spidsen tilbagebøiede; *Kronbladene* lancetformede, med faae (eller ingen) røde Punkter.

Stgl. 1—2′ høi, ofte rødlig. Kr. blegere guul og mindre end hos foreg. 7—8. ♃.

Ved Bredderne af Aaer, Kilder og Grøfter: ikke sjelden paa *Halvøens* Østkyst, *Fyen* og *de sydlige Øer* (*Bornh.* indbefattet), sparsommere i *Sjæll.* og det nordlige og vestlige *Jyll.* *

c. Stængelen trind.

982. **H. montanum** L. (Bjerg-P.) H. 795; Drej. n. 760; F. D. 173; Rchb. 5187.

Stængelen opret; *Bladene* siddende, ægformede eller ovale, de øvre med, de nedre uden gjennemsigtige Punkter; *Blomsterne* i Halvskjærm eller kort Klase, dannet af tæt-, men faablomstrede *Qvaster*; *Bægerbladene* lancetformede, spidse, med stilkede, sorte Kirtler i Randen; *Frøene* valseformede, under Lupen fiint punkterede.

1—2′ høi. Bld. glatte, ofte paa Underfladen rue, var. bredere og smalere, spidse og budte. 7—8. ♃.

I høitliggende Skove og paa Bakker mellem Krat, findes i alle Provindser, men sparsom og sporadisk.

983. **H. pulchrum** L. (Smuk P.) H. 796; Drej. n. 759; F. D. 75; Rchb. 5185; H. N. VII, 30.

Stængelen opret; *Bladene* budte, i Randen tilbagerullede, gjennemsigtigt-punkterede; *Stængelbladene* æg-hjerteformede, siddende og omfattende; Bladene paa Grenene ovale, meget kortstilkede; *Blomsterne* i en forlænget Klase, dannet af faablomstrede Qvaster; *Bægerbladene* omvendt-ægformede, budte, med sorte, utydeligt stilkede Kirtler i Randen; *Frøene* valseformede, svagt halvmaaneformigt bøiede, under Lupen fiint punkterede.

Stgl. 1—1½' høi, ofte rødligt anløben; Bld. glatte, paa Underfladen blaagraae. Kronbld. smukt gule med sorte Kirtler i Randen og alm. brandgule Striber i Spidsen. 7—8. ♃.

I høie Skove og paa Lyngbakker: alm. paa *Halvoen*; paa Øerne sjelden: *F.* Hindsgavl (12), Svanninge Bakker, Hvidkilde (H.); *Moens* Klint (H.); *Sj.* Helsingør (!) Frederiksberg (Dr.)! *Bornh.* i Almindingen!

984. **H. hirsutum** L. (Laaden P.) H. 795; Drej. n. 761; F. D. 802; Rchb. 5189; H. N. XI, 38.

Stængelen opret, tilligemed de ægformet-ovale, kortstilkede, gjennemsigtigt-punkterede Blade haaret; *Blomsterstanden* en forlænget Klase eller Top, dannet af mangeblomstrede Qvaster; *Bægerbladene* lancetformede, spidse, randhaarede af kortstilkede, sorte Kirtler; *Frøene* valseformede, under Lupen vortet-punkterede.

1½—3' høi. Kronbld. bleggule med faae sorte Kirtler i Randen. Ved Beklædningen let kjendelig fra alle de øvrige Arter). 7—8. ♃.

I Skove og Krat, funden i alle Provindser; hyppig paa Østkysten af *Halvoen*, i *Fyen* og paa de *mindre Øer*; i *Sjæll.* sparsom.

19de Klasse. Syngenesia (Rörhannede).*)

1. Orden. S. æqualis (Lige Sambo).

Blomsterkurvene eenskjønnede (alle Blomsterne ☿.

I. *Semiflosculosæ.* Alle Blomsterne i Kurven med tungeformede Kroner; Kurvbladene bladagtige; Pl. indeholder Mælkesaft. (N. F. Synanthereæ a. Cichoraceæ).

A. Fnokken 0 eller hindeagtig.

1. **Lámpsana** L. Blomsterleiet nøgent; Kurvdækket 2-radet, den indre Kreds 8—10-bladet, med under Frugtmodningen

*) Alle de i denne Klasse indeholdte Planter høre til N. F. Synanthereæ. Blomsterne ere tæt samlede i en hovedformet Blom-

oprette Kurvblade, den ydre Kreds meget kort; Skalfrugterne svagt 20-stribede, med ingen eller utydelig Fnok (Kronerne gule).

2. **Arnóseris** Gärtn. Blomsterleiet afdeelt i Rum med hindeagtig tandet Rand; Kurvdækket 1-radet, mangebladet (med faae, korte Skjæl ved Grunden), under Frugtmodningen kugleformigt tillukt; Skalfrugterne 5-kantede, 10-stribede, med kort, hindeagtig, faatandet Fnok. (Kr. gule).

3. **Cichórium** L. Blomsterleiet afdeelt i Rum med børsteformigt-tandet Rand; Kurvdækket 2-radet, i den ydre Kreds 5, i den indre 8 Blade; Skalfrugten fladtrykt-kantet, fiint stribet; Fnokken dannet af en kort, hindeagtig, fryndset Rand (Kr. blaae, røde eller hvide).

B. Fnokken haarformet (ɔ: Straalerne udeelte, alm. fiint saugtakket-rue).

a. Skalfrugterne næbformigt forlængede nedenfor Fnokken.

4. **Taráxacum** Hall. Blomsterleiet nøgent; Kurvbladene i 2—3 Kredse, i den indre Kreds længere; Skalfrugten trind, svagt sammentrykt, ribbet; Ribberne foroven (henimod Næbet) skjælformigt piggede.

5. **Lactúca** L. (part.) Blomsterleiet nøgent; Skalfrugten fladtrykt, med jævne Ribber; Fnokken sneehvid.

---

sterstand (Blomsterkurv), paa en kort, ofte skiveformet Axe (Blomsterleiet) og omgivne af krands- eller spiralstillede Dækblade (Kurvdækket, dets enkelte Blade Kurvbladene). Bægeret sammenvoxet med Frugtknuden, dets Krave fjer- eller haarformet (Fnok), sjeldnere hindeagtig eller 0; Kronen regelm. 5 tandet eller tungeformet, enten eens hos alle Blomsterne i Kurven eller de ydre (Randblomsterne) forskjellige fra de indre (Skiveblomsterne). Støvdragerne 5 med sammenvoxne Støvknapper; Frugten en Skalfrugt beklædt med den vedblivende Fnok.

b. Skalfrugterne uden Næb (eller svagt indsnørede mod Spidsen),

aa. fladtrykte.

6. **Sonchus** L. Blomsterleiet nøgent; Kurvdækket efter Afblomstringen ved Grunden udvidet, med taglagte (spiralstillede) Kurvblade; Skalfrugten ribbet paalangs og ofte svagt stribet paatværs; Fnokken blød, sneehvid.

bb. Skalfrugterne i Gjennemsnit næsten trinde.

7. **Crepis** L. Blomsterleiet grubet med svagt haarettandet Rand, uden Avner; Kurvbladene 2-radede, den ydre Kreds kortere; Skalfrugten 10—20-stribet, med jævne Striber, lidet bredere ved Grunden og i Midten end i Spidsen (foroven afstumpet eller svagt afsmalnet), med blød, sneehvid Fnok.

8. **Arácium** Neck. Blomsterleiet grubet, uden tandet Rand; Kurvdækket under Blomstringen valseformet, med 2-radede, i den ydre Kreds kortere Kurvblade; Skalfrugten 10-stribet, med jævne Striber, lidet bredere ved Grunden og i Midten end i Spidsen; Fnokken skjør, skidenguul.

9. **Hierácium** L. (part.) Blomsterleiet grubet, med svagt tandet Rand; Kurvdækket taglagt; Skalfrugten 10-ribbet, med jævne Ribber, ligebred overalt eller smalere ved Grunden; Fnokken skjør, guulhvid eller skidenguul.

C. Fnokken fjerformet (ɔ: Straalerne med tydelige Sidegrene).

a. Skalfrugten med Næb.

10. **Hypochæris** L. Blomsterleiet beklædt med hurtigt affaldende, linieformede Avner; Kurvbladene spiralformigt taglagte; Skalfrugten stribet paalangs, og langs Striberne ru. (Bladene tandede).

11. **Tragopógon** L. Blomsterleiet grubet, Gruberne med en ophøiet Rand; Kurvdækket 2-radet med ligelange, ved Grunden sammenvoxne Kurvblade; Skalfrugten af Randblom-

sterne ribbet paalangs og især foroven, langs Ribberne pigget. (Bladene heelrandede).

b. Skalfrugten uden Næb (eller svagt indsnøret i Spidsen).

aa. Fnokkens Sidestraaler indvævede i hinanden.

12. **Scorzonéra** L. Kurvbladene spiralformigt taglagte, de ydre brede, de indre i Randen hindeagtige; Blomsterleiet fiint vortet, uden Avner; nogle af Fnokkens Straaler længere, i Spidsen ikke fjerede. (Bladene heelrandede).

bb. Fnokkens Sidestraaler frie.

α. Randblomsternes Fnok kort, hindeagtig, tandet.

13. **Thríncia** Roth. Kurvdækket taglagt; Skalfrugten i Spidsen indsnøret, oventil ru; Fnokken sneehvid.

β. Fnokken eens hos Rand- og Skiveblomster.

14. **Leóntodon** L. (part.). Kurvdækket taglagt; Skalfrugten i Spidsen indsnøret, riflet paatværs eller lidet ru; Fnokken skjør, skidengul, vedblivende, dens Straaler frie, alle eens eller en ydre Kreds kortere, haarformede.

15. **Picris** L. De ydre Kurvblade taglagte, tilbagebøiede, de indre meget længere og indbyrdes ligelange, oprette; Skalfrugten indsnøret i Spidsen, riflet paatværs; Fnokken blød, sneehvid, affaldende, dens Straaler ved Grunden sammenhængende.

(*Hypochæris glabra* var.)

II. *Capitatæ.* Alle Kronerne rørformede; Kurvbladene alm. stive, Kurven mere eller mindre kugleformet. Ingen Mælkesaft (N. F. Synanthereæ b, Cynareæ).

A. Kurvbladene i Spidsen hagekrummede.

16. **Lappa** Tournef. (Árctium L.). Blomsterleiet beklædt med børsteformede Avner; Støvknapperne med traadformede Tilhængsler ved Grunden; Fnokkens Straaler i flere Kredse, korte, haarformede, affaldende.

B. Kurvbladene spidse, alm. stikkende.

a. Fnokken haarformet, ru.

17. **Serrátula** L. Blomsterleiet beklædt med Avner; Kurvdækket ægformet med taglagte, spidse, ikke tornspidsede Kurvblade; Støvknapperne uden Tilhængsler; Fnokken vedblivende, dens Straaler frie, i flere Kredse, den indre Kreds længere end de øvrige.

18. **Onopórdon** L. Blomsterleiet afdeelt i flere Rum med hindeagtig tandet Rand; Kurvdækket kugleformet med taglagte, tornspidsede Kurvblade; Støvtraadene glatte, Støvknapperne uden Tilhængsler; Fnokkens Straaler forneden sammenvoxne til en Ring, tidligt affaldende.

19. **Cárduus** L. (part.). Blomsterleiet beklædt med Børster eller Haar; Kurvdækket kugleformet eller aflangt; Støvtraadene haarede; forøvrigt som foreg.

(Centaurea nigrescens) 19, 3.

b. Fnokken fjerformet.

20. **Círsium** Tournef. Blomsterleiet beklædt med Børster eller Avner; Kurvdækket taglagt; Støvtraadene frie, Støvknapperne uden Tilhængsler; Skalfrugten glat; Fnokkens Straaler enkelte, ved Grunden sammenvoxne til en Ring.

21. **Silybum** Gärtn. Støvtraadene sammenvoxne; Fnokkens Straaler med meget korte Sidegrene; forøvrigt som foreg.

22. **Carlína** L. Blomsterleiet beklædt med fligede Avner; Kurvbladene taglagte, de ydre oprette, stikkende, de indre udstaaende, hindeagtigt-raslende; Støvtraadene frie, Støvknapperne med hver 2 traadformede og fjerede Tilhængsler ved Grunden; Fnokken grenet, med fjerede Grene; Skalfrugten tæt beklædt med tiltrykte Haar.

III. *Discoideæ.* Alle Kronerne rørformede; Kurven valseformet, med urteagtige eller hindeagtige Kurvblade. Ingen Mælkesaft (N. F. Synanthereæ c, Eupatoriaceæ).

23. **Bidens L.** Blomsterleiet beklædt med skjælagtige Avner; Kurvbladene i 2 Kredse, den ydre Kreds udstaaende;

Arrene lancetformede; Skalfrugten fladtrykt; Fnokken dannet af 2—5 Børster eller Stak med nedadvendte Smaatorne.

24. **Eupatórium** L. Blomsterleiet nøgent; Kurvdækket faabladet, taglagt; Arrene meget lange, traadformede; Skalfrugten stribet eller kantet, med haarformet, mangestraalet Fnok.

(Artemisia maritima) 19, 2.

2. *Orden. S. superflua (Overflødig Sambo).*

Blomsterne i Kurven forskjelligkjønnede (i Randen ♀, i Skiven ☿).

I. *Discoideæ.* Alle Kronerne rørformede (undtagen hos Nr. 26). N. F. Synanthereæ c, Eupatoriaceæ.

A. Kurvbladene i 1 eller 2 Kredse (i den ydre Kreds mindre).

25. **Petasítes** Gärtn. Fleerbo (den ene Plante (☿) bærer Kurve med ☿ Blomster i Skiven og faae ♀ Blomster i Randen, den anden (♀) med ♀ Blomster i Randen og faae ♂ Blomster eller golde ☿ Blomster i Skiven)*). Blomsterleiet nøgent; ♀ Blomsterne skjævt afskaarne, næsten tungeformede), ♂ og ☿ Blomsterne 5-tandet-rørformede; Fnokken haaret. (Blomsterkurvene klaseformigt samlede).

26. **Tussilágo** L. (part.)**) Enbo: Randblomsterne ♀ i flere Kredse, med tungeformet Krone; Skiveblomsterne ☿ med rørformet, 5-tandet Krone, forøvrigt som foreg., men Blomsterkurven enlig, endestillet.

(Senecio vulgaris) Enbo (II).

B. Kurvdækket taglagt.

a. Fnokken 0 eller avneformet.

27. **Artemísia** L. Blomsterkurvene kugleformede eller ægformede; Blomsterleiet nøgent eller haaret; Skivekronerne

---

*) Hos ☿ Planten af P. officinalis har jeg fundet Skiveblomsterne ♀ og frugtbare, Randblomsterne ☿ ufrugtbare, med kort Griffel og ofte 4-kløvet Krone.

**) Denne Slægt hører ifølge den kunstige Inddeling til følgende Afdeling (Radiatæ), men paa Grund af dens nøie naturlige Slægtskab med Petasites har jeg anført den ved Siden af denne.

rørformede; Randkronerne traadformede; Skalfrugterne fladtrykt-3-kantede, uden Fnok (Blomsterstanden en Top).

28. **Tanacétum** L. Blomsterkurvene fladtrykt-halvkugleformede; Blomsterleiet nøgent, med ophøiede Vorter; Skivekronerne 5-tandede, Randkronerne 3-tandede; Skalfrugterne 5-kantede; Fnokken dannet af en svag Hindekant (Blomsterstanden Halvskjærm).

29. **Cótula** L. Blomsterkurv og Blomsterleie som foreg.; Skivekronerne 4-tandede, Randblomsterne kronløse; Støvdragerne med hornformede Tilhængsler i Spidsen; Skalfrugterne fladtrykt-vingede, uden Fnok; Randblomsternes Frugter stilkede, Skiveblomsternes siddende. (Blomsterkurvene enlige i Spidsen af Grenene).

(Anthemis Cotula β, disciflora (II).

b. Fnokken haarformet.

30. **Gnaphálium** L. Kurvbladene hindeagtigt-raslende; Skivekronerne rørformede, 5-tandede, Randkronerne traadformede, i Spidsen udvidede, 3—5-tandede; ingen Blomster mellem Kurvbladene; Arret 2-kløvet saavel hos Rand- som Skiveblomsterne; Fnokken hos alle Blomsterne eens.

31. **Antennária** Gärtn. Tvebo: Den ene Plante (♂) bærer golde ☿ Blomster, den anden (♀) frugtbare ♀ Blomster. ♂: Kronerne rørformede; Arret udeelt; Fnokkens Straaler i Spidsen kølleformigt udvidede. ♀: Kronerne traadformede; Arret 2-kløvet; forøvrigt som foreg.

32. **Filágo** L. (Fr. nov. p. 267) Kurvbladene urteagtige eller kun i Randen hindeagtige; i den yderste Kreds 5 ligestore; Skivekronerne rørformede, 4-tandede, Randkronerne traadformede, i Spidsen udvidede, 4—5-tandede; 1 eller flere Rækker Blomster uden Fnok mellem de indre Kurvblade.

(Inula Conyza) II.

II. *Radiatæ.* Skivekronerne rørformede, Randkronerne tungeformede. (N. F. Synanthereæ d, Radiatæ).

A. Fnokken 0 eller hindeagtig.

a. Blomsterleiet uden Avner.

aa. Kurvbladene ligelange.

33. **Bellis** L. Skiveblomsternes Ar i Spidsen fladtrykte; Skalfrugterne fladtrykte med en smalvinget Rand, uden Fnok.

bb. Kurvbladene taglagte.

34. **Chrysánthemum** L. (part.). Kurvdækket halvkugleformet; Blomsterleiet hvælvet eller fladt, ikke huult; Skiveblomsternes Skalfrugter trinde, stribede, Randblomsternes 4—∞-kantede; Fnokken 0 eller i Form af en svag Hindekant.

35. **Matricária** L. (part., Fr. mant. 3, 114). Kurvdækket under Blomstringen fladt; Blomsterleiet kegleformet eller hvælvet, mod Frugtmodningen indvendig huult; Skiveblomsternes Skalfrugter 3 kantede, forøvrigt som foreg.

b. Blomsterleiet beklædt med Avner eller Skjæl.

36. **Ánthemis** L. Blomsterkurven flad eller halvkugleformet; Straaleblomsterne talrige, med aflang Krave; Skalfrugterne trinde eller fladtrykt-4-kantede, med en svag Hindekant istedetfor Fnok.

37. **Achilléa** L. Blomsterkurven valseformet; Straaleblomsterne faae (4—10) med rundagtig Krave; Skalfrugterne fladtrykte, uden Fnok.

B. Fnokken haarformet.

a. Kurvbladene taglagte, uligelange (Skiveblomsternes Ar fladtrykte, paa Inderfladen haarede).

aa. Støvknapperne med haarformede Tilhængsler ved Grunden.

38. **Ínula** L. Blomsterleiet nøgent, punkteret; Straaleblomsterne talrige, eensfarvede med Skiveblomsterne (gule).

bb. Støvknapperne uden Tilhængsler.

α. Straale- og Skiveblomsterne eensfarvede (gule).

39. **Solidágo** L. Blomsterkurvene valseformede; Blomsterleiet nøgent, grubet; Straaleblomsterne faae; Skalfrugterne trinde.

β. Straale- og Skiveblomsterne forskjelligfarvede.

40. **Erígeron** L. Blomsterleiet grubet, uden Avner; Straaleblomsterne talrige, i flere Kredse, de indre ofte med traadformet eller ingen Krave; Skalfrugterne fladtrykte, med 1-radet, mangestraalet Fnok.

41. **Aster** L. (part.). Blomsterleiet grubet, Gruberne omgivne af en tandet Rand; Straaleblomsterne talrige, i 1 Kreds, alle tungeformede; Skalfrugterne fladtrykte, med fleerradet, mangestraalet Fnok.

b. Kurvbladene i 1—3 Kredse (med indbyrdes ligelange Blade i hver Kreds).

aa. Skiveblomsternes Ar fladtrykte, paa Inderfladen haarede.

† *Stenáctis* Cassin. Kurvbladene i 2 Kredse; Blomsterleiet med fine (kun under Lupen synlige) Avner; Straaleblomsterne i 2 Kredse (forskjelligfarvede fra Skiveblomsterne); Skalfrugterne fladtrykte; Fnokken hos Skiveblomsterne 2-radet (den ydre Kreds kort), hos Straaleblomsterne 1-radet.

bb. Skiveblomsternes Ar trinde, i Spidsen udvidede og penselhaarede.

α. Skiveblomsterne med, Straaleblomsterne uden Fnok.

42. **Dorónicum** L. Blomsterleiet grubet, mellem Gruberne fiinthaaret; Kurvdækket fladt eller halvkugleformet, dets Blade i 2—3 Kredse; Skalfrugterne næsten trinde, furede.

β. Alle Blomsterne med Fnok.

43. **Senécio** L. Blomsterleiet grubet, mellem Gruberne fiinthaaret; Kurvdækket fladt eller halvkugleformet, dets Blade i 2 Kredse, den ydre Kreds kortere (Kurvbladene i Spidsen brandplettede; Stængelbladene spredte).

44. **Cineräria** L. Blomsterleiet nøgent; Kurvdækket valseformet, dets Blade i 1 Kreds (ikke brandplettede), forøvrigt som foreg.

45. **Árnica** L. Blomsterleiet grubet, Grubernes Rand fiinthaaret; Kurvdækket valseformet, med 2 Kredse af ligelange Kurvblade; Straaleblomsterne ved Grunden af Kraven forsynede med 5 ikke sammenvoxne golde Støvdragere (Stængelbladene modsatte).

Tussilago (I).

3. Orden. S. frustranea (Unyttig Sambo).

Skiveblomsterne ☿, Randblomsterne kjønsløse.

46. **Centauréa** L. Blomsterleiet beklædt med Børster eller Avner; Kurvdækket æg- eller kugleformet, dets Blade taglagte; Skivekronerne rørformede, Randkronerne uregelm. tragtformede; Griffelen under Arret udvidet; Fnokken haarformet eller 0.

† *Heliánthus* L. Blomsterleiet beklædt med skjælformede Avner; Skivekronerne rørformede, Randkronerne tungeformede; Griffelen valseformet, ikke udvidet; Fnokken dannet af 2—flere affaldende Børster.

(Bidens cernua radiata). 19, 1.

4. Orden. S. necessaria (Nødvendig Sambo).

47. **Caléndula** L. Randkronerne frugtbare med tungeformede Kroner og 2-fligede Ar; Skiveblomsterne ☿ ufrugtbare med rørformede Kroner og kugleformede Ar; Skalfrugterne forskjelligformede (alm. baadformede), uden Fnok.

5. Orden. S. segregata (Særskilt Sambo).

48. **Échinops** L. Blomsterkurvene 1-blomstrede, med taglagt Kurvdække; mange Kurve samlede i et kugleformet Hoved; Fnokken kort, børsteformet.

6. Orden. Monogamia (Særbo).

Impatiens *Lobelia* *Viola* *Solanum*	Blomsterne ikke samlede i en Blomsterkurv. (5, 1).

I. Syngenesia æqualis.

1. Lampsana. Haremad.

985. **L. communis** L. (Almindelig H.) Lapsana c. H. 827; Drej. n. 762; F. D. 500.

Stængelen opret, foroven grenet og dannende en sammensat Halvskjærm*), *de nedre Blade* lyreformet-fjersnitdeelte, *Stængelbladene* bugtet-tandede; *Blomsterkurvene* faablomstrede.

Mere eller mindre haaret, Haarene ofte med røde Kirtler. 7—8. ⊙. Ved Veigrøfter, i Haver, Skove o. s. v., meget alm.

2. Arnoseris. Svineøie.

986. **A. pusilla** [Gärtn. fruct. 2, p. 355 t. 157] (Liden S.) Hyoseris minima L., H. 825; F. D. 201; H. N. II, 17.

Bladene omvendt-ægformede, tandede, rosetteformigt samlede ved Grunden; *Stænglerne* flere fra Grunden, bladløse, udeelte eller 1—2-grenede; *Grenene* med et skjælformet *Dækblad* ved Udgangspunktet fra Stængelen, forneden traadsmale, opadtil efterhaanden tykkere og under Blomsterkurven hule.

2—10″ høi. 7—8. ⊙.

Dyrkede Marker paa let, sandig Grund: paa ***Halvøen*** hyppig i Hedeegnene, paa Øerne temmelig sjelden: ***F.*** Strib, Assens (H.), Kirkeby! ***Thorseng*** v. Bregninge (12); ***Loll.*** mellem Kjettinge og Grønnegade (5); ***Falst.*** Bregninge Mølle, Halskov (14); ***Sj.*** Skaa-

---

*) Den alm. saakaldte Halvskjærm hos en stor Mængde Arter i denne Familie er strængt taget en Qvast, idet den øvre Kurv udvikles først og derpaa efterhaanden de i Ordenen nedenfor samme, men da de nedre Grene alm. overgaae de øvre i Længde, naae de sædvanligt lige Høide foroven.

ninge By pr. Jægerspriis, mellem Ørsholt og Louisenlyst v. Helsingør (21); ***Bornh.*** Arnager! o. fl. Steder (H.). ⚹

3. Cichorium. Cikorie.

987. **C. Intybus** L. (Almindelig C.) H. 827; Drej. n. 763; F. D. 907.

Stængelen opret, med stive Grene; *de nedre Blade* halvtomfattende, høvlformet-halvfinnede med tandede Flige, *de øvre* lancetformede med piilformet omfattende Basis, heelrandede; *Kurvene* 1—3, siddende eller kortstilkede, i hvert af de øvre Bladhjørner.

Stgl. og Bld. haaret-rue. Kurvbld. ofte kirtelhaarede. Kr. blaae, sjeldnere hvide eller lila. 7—9. ♃.

Ved Veie og Gjærder, paa udyrkede Marker: alm. i de fleste Egne, men aftager eller forsvinder i de magrere Egne, savnes f. Ex. omkring Helsingør (21) og er sjelden i det Indre af Halvøen: ***J.*** Skjærhoved! ***Sl.*** Rødding, Husum (16).

4. Taraxacum. Mælkebøtte.

988. **T. officinale** [Web. prim. fl. Hols. p. 56] (Almindelig M.) Drej. n. 781; T. off. *α*, genuinum Koch, Lge. Haandb. 1 Udg. S. 447; Leontodon Taraxacum L., H. 812; F. D. 574.

Roden tapformet; *Bladene* alle samlede ved Grunden, høvlformet-halvfinnede eller tandede; *Skafterne* oprette eller opstigende, bladløse, trinde, hule, med en enlig Kurv i Spidsen; *de ydre Kurvblade* tilbagebøiede, lancetformede, foroven afrundede, uden eller med en svag Pukkel i Spidsen; *Skalfrugten* grønlig-graa, foroven stærkt pigget.

Kr. gule. 5—9. ♃. Var. betydeligt i Henseende til Bladenes Indskjæring, Beklædning o. s. v.

Paa Græsmarker, i Haver, ved Veie o. s. v., overalt et almindeligt Ukrud.

989. **T. erythrospermum** [Andrz. in Bess. fl. podol. II, n. 1586] (Kambladet M.) F. D. 2594; T. offic. *β*, *glaucescens* Koch Syn. II, 492, Lge. S. 448; T. off. *β*, arenarium Drej.; L. Tarax. 3, obliquus Fr. nov. p. 243; H. N. XIII, 31; L. corniculatus Kit.

Bladene mellembrudt- og høvlformet-snitdeelte med langstrakt-triangelformede, kamagtigt tætsiddende Afsnit; *de ydre Kurvblade* æg-lancetformede, vandret udstaaende, *de indre* linieformede, med udvidet, afrundet Spidse og en Pukkel umiddelbart nedenfor samme; *Skalfrugten* rødbruun (eller graabruun), forøvrigt som foreg.

Pl. blaagraa, alle dens Dele mindre og finere end foreg. 5—6. ♃.

Paa Lyngheder, tørre Marker og Sandbakker, ikke alm.: ***Sj.*** Tibirke! Lappesteen ved Helsingør (21), Rungsted (Dr.), Lyngby! Flaskekroen (19), Sandmarkerne N. og S. for Kjøge! Nestved! Præstø (9), Stevns Klint (12); ***Moen***; ***Falst.*** ved Grønsund (9).

990. **T. palustre** [DC. fl. Fr. IV, p. 45] (Eng-M.) T. off. 1, *palustre* Fr. H. N. XIII, 29, Lge. S. 448; L. palustris Sm., F. D. 1706 og (L. obliquus) 1935; T. off. ε, lividum Koch.

Bladene høvlformet-snitdeelte, med fjerne, smalt-linieformede eller korte triangelformede Afsnit; *Skaftet* nedbøiet eller opstigende; *de ydre Kurvblade* ægformede, tiltrykte, *de indre* uden Pukkel i Spidsen; *Skalfrugten* grønlig-bruun, foroven svagt pigget.

Aldeles glat og n. glindsende, Skaft og Bladstilke ved Grunden rød-viol. 5—6. ♃.

Paa Enge, især Strandenge: ***Sj.*** Frederikssund, Bognæs (19), Hersløv ved Roeskilde! Engen ved Leersøen! Amager (27), bag Flaskekroen (Dr.); ***Bornh.*** ved Rønne (19); Bukkehave Mølle p. ***Thorseng*** (12); ***J.*** Hobro (16); ***Sl.*** Strandenge ved Flensborg, Langballig Aa i Angel (16).

Anm. Ifølge Hr. Rostrups Iagttagelse gaaer Skalfrugten hos denne Art jævnt over i Næbet, hvis nedre farvede Deel er 1/3 af Frugtens Længde, hos de 2 foreg. Arter er Overgangen fra Skalfr. til Næbet mere pludselig og dettes farvede Deel kun 1/4 af Frugtens Længde.

5. Lactuca. Laktuk.

a. Blomsterne gule.

991. **L. muralis** [Fresenius Taschenb. 1832 p. 484] (Skov-L.) Prenanthes L., H. 812; F. D. 509; Mycelis Rchb., Drej. n. 783.

Bladene med vinget, ved Grunden piilformigt-øret Bladstilk, høvlformet-snitdeelte, med kantede eller grovt tandede

Afsnit; *Blomsterne* i en Top med traadfine, faablomstrede *Grene; Kurvbladene* i 2 Kredse: den indre Kreds 5-bladet, mange Gange længere end den ydre; *Blomsterkurvene* omtr. 5-blomstrede; *Skalfrugtens* Næb kortere end Fnokken.

Bld. glatte, mat-blaagrønne. Kurvbl. alm. rødbrune. Kr. gule, Skalfr. mørkbruun. 7—8. ⊙ eller ♃.

Paa løs Muldjord i Løvskove, alm. udbredt.

992. **L. scariola** L. (Tornbladet L.) H. 811; Drej. n. 782; F. D. 1227; H. N. VIII, 4.

Bladene tværsstillede, siddende, med piilformet Basis, høvlformet-halvfinnede, (de øvre hele), i Randen tornet-tandede, paa Rygnerven tornede; *Toppen* pyramideformet, med mangeblomstrede *Grene; Blomsterkurvene* mangeblomstrede, med taglagte *Kurvblade; Skalfrugtens* Næb af Længde med Fnokken.

Kr. gule. Skalfr. blegbrune. 7—8. ⊙.

Ved Veigrøfter omkring Byer og beboede Steder: *Sj.* i Kbhavns Omegn alm., f. Ex. hist og her paa Voldene, langs Veien til Lundehuset! Amager (Dr.), forøvrigt sjelden: Vordingborg; *F.* v. Odense Kanal (H.); *J.* Diger ved Ribe (6). ⚘

† *L. sativa* L. (Salat), adskilt fra foreg. ved bredere, mindre indskaarne, ikke tværsstillede Blade alm. uden Torne, Blomsterne i en halvskjærmformet Top, dyrkes i Kjøkkenhaver og forekommer stundom forvildet omkring disse.

b. Blomsterne lila.

† *L. Plumieri* Gren. & Godr. (Sonchus L.) *Stængelen* opret, stribet, *Rodbladene* store, høvlformet-fjersnitdeelte med spydformet Endeafsnit og vinget Bladstilk; *Stængelbladene* omfattende Stængelen med afrundede Ører; *Blomsterkurvene* talrige i Halvskjærm; *Kurvbladene* glatte; *Skalfrugternes* Næb meget kortere end Fnokken. 7—8. ♃.

Forvildet ved Nykjøbing paa Falster (Lütken).

6. Sonchus. Svinemælk.

a. Blomsterstilkene og Kurvbladene kirtlet-børstehaarede. ♃.

993. **S. palustris** L. (Kjær-S.) H. 808; Drej. n. 787; F. D. 606 (S. arvensis) og 1109.

Stængelen i Spidsen skjærm- eller halvskjærmformigt grenet, med qvastblomstrede Grene; *Bladene* i Randen fiint tornet-tandede, ved Grunden piilformigt omfattende med nedadvendte Ører, de nedre høvlformede, de øvre hele; *Skalfrugterne* furede paalangs og svagt riflede paatværs.

4—8' høi. Rodstokken uden Udløbere. Kr. lysgule. 7—8.

Ved Aaer og Grøfter, især i Strandegne, hvor Saltvandet af og til gaaer op i Grøfterne, sjeldnere ved Færskvandssøer og Bredderne af selve Havet: paa *Halvøens* Østkyst alm. ved Fjordene fra Veile-Fjord til Eiderkanalen! paa Øerne sporadisk: ***F.*** Middelfart (12), Langensø (13), Odense Kanal, Ulriksholm, Hverringe (H.), Christiansminde ved Svendborg! ***Thorseng*** og ***Langel.*** ikke sjelden (12); ***Loll.*** Fuglsang Slots Ruiner; ***Falst.*** ikke sjelden mod V. (14); ***Sj.*** Lindersvold (H.), Parnas ved Sorø (Bredsd.), Kastellet og Kirsebærgangene ved Kbhavn (H.), Arre Sø (Rafn). ⚘

994. **S. arvensis** L. (Ager-S.) H. 809; Drej. n. 786; E. Bot. t. 674.

Rodstokken med Udløbere; *Stængelen* i Spidsen skjærm- eller halvskjærmformigt grenet, med 1 eller faae til en Qvast samlede Kurve paa Grenene; *Bladene* høvlformede, halvfinnede eller bugtede, ved Grunden hjerteformigt omfattende med tilbagebøiede Ører, i Randen grovt tornet-tandede; *Skalfrugterne* stribede paalangs og svagt riflede paatværs.

2—4' høi. Kr. mørkgule. 7—8. Var.:

β, integrifolius! F. D. 2543. Bladene hele, linieformede, fiint tandede, Stængelen med 1 eller faae Kurve.

γ, lævipes Koch. (maritimus Retz.) Blomsterstilkene glatte, Kurvbladene svagt kirtelhaarede.

Alm. Ukrud paa Marker mellem Sæden, ved Veie o. s. v. — *β*, i Sandklitter ved Skagen (Drej.); *γ*, ved Strandbredder.

b. Kurvbladene typisk glatte. ⊙.

995. **S. asper** [Vill. delph. 3 p. 158] (Ru S.) Drej. n. 785; F. D. 843; S. oleraceus asper H. 810.

Blomsterstanden skjærmformet; *Bladene* hele eller høvlformigt bugtede, ved Grunden hjerteformigt omfattende med tilbagebøiede Ører, i Randen fiint tornet-tandede; *Skalfrugterne* smalt vingede, jævne, stribede paalangs.

1—2′ høi. Bld. alm. læderagtige, ofte glindsende. Kr. gule, paa Underfladen rødlige. 6—9.

Paa dyrket Jord i Haver og især mellem Sæden, ikke sjelden.

996. **S. oleraceus** L. (Almindelig S.) H. 809; Drej. n. 784; F. D. 682.

Bladene høvlformet-halvfinnede eller -fjersnitdeelte, ved Grunden omfattende med lige udstaaende Ører, i Randen grovt tandede; *Skalfrugterne* uvingede, stribede paalangs og riflede paatværs; forøvrigt som foreg.

1—2′ høi. Bld. mere slappe, matgrønne eller blaagraae. Kr. bleggule. Var. med kirtelhaaret Kurvdække. 6—9.

Paa dyrket Jord alm., især et besværligt Ukrud i Haver.

7. Crepis. Høgeskjæg.

α. Stængelen bladbærende (Crepis DC., Fr.).

997. **C. biennis** L. (Toaarig H.) H. 824; Drej. n. 769; F. D. 1997; H. N. II, 5.

Stængelen opret, i Spidsen halvskjærmformigt grenet; *Bladene* høvlformet-halvfinnede, i Randen flade; *Stængelbladene* med øreformigt omfattende Basis; *Kurvbladene* linie-lancetformede, paa Inderfladen silkehaarede, de ydre udstaaende, de indre tiltrykte; *Griflerne* gule; *Skalfrugterne* 13—16-stribede, skident straagule, i Spidsen uden Næb.

Stgl. furet, 1—3′ høi, tilligemed Bld. mere eller mindre stivhaaret. Kurvene meget større end hos de følg. 6—7. ⊙.

Ved Veie og paa Marker, især paa Leer- og Kalkgrund, hist og her i alle Provindser, især hyppig i Roeskilde-Egnen, ***Syd-*** og ***Vestsjælland***, sydl. ***Fyen***, ***Loll.***, ***Falst.*** og ***Bornh.*** *

998. **C. tectorum** L. (Tag-H.) H. 823; Drej. n. 770; Leontodon autumnale F. D. 501.

Stængelen opret, omtrent fra Midten halvskjærmformigt grenet; *Rodbladene* lancetformede, høvlformet-halvfinnede eller tandede, *Stængelbladene* linieformede, heelrandede, med tilbagerullet Rand og piilformigt halvt-omfattende Basis; *de ydre Kurvblade* linieformede, udstaaende, *de indre* lancetformede, tiltrykte,

paa Inderfladen tiltrykt-haarede; *Griflerne* grønligt brune; *Skalfrugterne* kastaniebrune, 10-stribede, i Spidsen afsmalnede til et kort, ru Næb.

Stgl. 1—2' høi, furet, duunhaaret. Kr. gule. 6—8. ⊙.

β, *segetalis* Roth, H. N. II, 6; C. stricta Schultz, H. 824. Bladene heelrandede eller svagt tandede, Grenene stivt oprette, fine, 1- eller faablomstrede.

Paa dyrkede Marker mellem Sæden, ved Veie, alm. udbredt. (Navnet, som er hentet fra dens tilfældige Forekomst paa Huustage, er mindre passende). *β*, med Hovedarten. |*

999. **C. virens** L. (Grøn H.) Drej. n. 768; F. D. 2544; H. N. XIII, 27.

Stængelen opret eller opstigende, grenet, ofte fra Grunden af; *Rodbladene* høvlformet-snitdeelte, halvfinnede eller tandede; *Stængelbladene* linie-lancetformede, i Randen flade, heelrandede eller især mod Grunden fliget-tandede og piilformigt omfattende; *Kurvbladene* alle tiltrykte, de ydre linie-børsteformede, de indre linie-lancetformede, paa Inderfladen glatte; *Griflerne* gule; *Skalfrugterne* skident blegbrune, 10-stribede, jævne, uden Næb.

Bld. frisk grønne, tilligemed Stgl. næsten glatte. Kr. gule. 7—9. ⊙. Var. betydeligt i Henseende til Høiden, Stængelens Retning, Bladenes Form og Indskjæring. De meest iøinefaldende Former ere:

β, *elatior* Drej. 1½—2' høi, opret, de nedre Bld. høvlformet-snitdeelte, de øvre linieformede, ved Grunden fligede.

γ, *capillaris* Fr. (*α*. multicaulis Kph. i Drej. fl. exc.) F. D. 2545. Lav og spæd, med oftest talrige, nedliggende Stængler, traadfine Blomsterstilke.

Ved Gjærder, paa Marker o. s. v., ikke sjelden i de fleste Egne af Landet, især hyppig paa Østkysten af ***Halvøen*** (omtrent fra Randers mod S.) og i ***Fyen***. Ikke bemærket paa ***Bornh.!*** og i det ***nordlige Jyll.*** (Dr.). — *β*, med Hovedarten, paa frodig Jordbund. *γ*, paa tørre Marker (er ofte, men ikke altid, frembragt ved Hovedstængelens Afhugning). *|

b. Stængelen bladløs (Intybus Fr.).

1000. **C. præmorsa** [Tausch, Bot. Zeit. II, 1, p. 79] (Afbidt H.) Drej. n. 767; Hieracium præmorsum L., H. 819; F. D. 942; Intybus Fr., Lge. Haandb. 1 Udg. n. 971; H. N. XIII, 28.

Rodstokken nedentil afbidt; *Stængelen* et udeelt og bladløst, duunhaaret Skaft; *Rodbladene* oval-lancetformede, jævnt nedløbende i *Bladstilken*, fjernt og utydeligt tandede, duunhaarede; *Blomsterkurvene* i Klase, *de nedre Blomsterstilke* 2—3-blomstrede, *de øvre* 1-blomstrede; *Skalfrugterne* olivenbrune, linieformede, lidet afsmalnede imod Spidsen.

1—1½' høi. Kr. bleggule. 6. ♃.

Paa Enge og i Moser, ikke alm.: *Sj.* Lundehuusmosen! Kjøge Aas mod Lellinge (9), Bidstrupgaards Mose! Hareskoven ved Ballerup (H.), Jonstrup Vang (14); *J.* Aalborg (Strandg.), Hodal Mølle ved Hobro (16). !*

8. Aracium. Ørneøie.

1001. **A. paludosum** [Monn. ess. p. 73] (Kjær-Ø.) Drej. n. 771; Hieracium L., H. 821; F. D. 928; H. N. XII, 7; Crepis Moench, Koch Syn. II, 506.

Stængelen opret; *Rodbladene* stilkede, lancetformede, mod Grunden halvfinnet-tandede; *Stængelbladene* med hjerteformigt-øret Basis, omfattende, æg-lancetformede, tilspidsede, skarpt tandede; *Blomsterkurvene* i en faablomstret Halvskjærm; *Kurvbladene* tiltrykte, sort-kirtelhaarede.

1—2' høi, glat, mørkgrøn. Kr. gule. 6—7. ♃.

Paa Enge og fugtige Steder i Skove, alm.

9. Hieracium. Høgeurt*).

a. *Pilosella.* Skalfrugterne meget smaae, med fine, ligelange Straaler i Fnokken. (Udskyde i Regelen Udløbere fra Rodstokken).

aa. Blomsterkurven enlig i Spidsen af Stængelen, Kronerne paa Overfladen gule, paa Underfladen rødstribede.

1002. **H. Pilosella** L. (Haarrig H.) Fr. Symb. hier. p. 2; H. 816; Drej. n. 772; F. D. 1110; H. N. VI, 4; L. Herb. VIII, 155.

---

*) Til Undersøgelse af denne paa Grund af Arternes Mangfoldighed og Foranderlighed yderst vanskelige Slægt maa især benyttes Fries „Symbolæ ad historiam Hieraciorum" (i Forening med de i H. N. indeholdte Original-Exemplarer). Blandt de talrige Arter, som ere beskrevne i dette vigtige Værk er det muligt at endnu flere end de her anførte ville findes hos os, skjøndt Danmark er forholdsviis fattigere paa Hieracier end de tilgrændsende Bjerglande.

Bladene omvendt ægformet-lancetformede, graagrønne, paa begge Flader stivhaarede og paa Underfladen hvidgraae af en tæt stjerneformet Duun; *Skaftet* bladløst; *de ydre Kurvblade* budte, *de indre* spidse.

Skaftet 2—8" høit, tilligemed Udløberne stivhaaret, desuden ofte oventil ligesom Kurvbladene beklædt med sorte Kirtelhaar. Blomsterkurvene meget større end hos de andre Arter af Afdelingen a. 5—7. ♃. Var. med Udløberne omdannede til bladede Blomsterstængler, uden Udløbere og

β, pilosissimum Fr. Rodstokken stærkt udviklet, Skaft og Udløbere korte, tæt beklædte med stive, ved Tørring rustbrune Haar.

Ved Gjærder, paa tørre Græsmarker og Bakker meget alm. — *β, Sj.* paa Nykjøbings Lyng (9!) De øvrige af Fr. anførte Former har jeg ikke fundet hos os.

bb. Blomsterkurvene i Regelen flere, qvast- eller halvskjærmformigt samlede i Spidsen af Stængelen. Kronen ensfarvet paa begge Flader.

α, Rodstokken krybende, med forlængede Udløbere; Kurvbladene budte.

1003. **H. Auricula** L. (Lancetbladet H.) Fr. l. c. p. 14; H. 817; Drej. n. 773; F. D. 1111; H. N. VI, 6; XI, 14.

Bladene lancetformede, i Spidsen bredere og budte, heelrandede, nøgne*), glatte, ved Grunden randhaarede, blaaagtigt duggede; *Skaftet* alm. 1-bladet; *Halvskjærmen* dannet af 2—5 Blomsterkurve; *alle Kurvbladene* budte; *Griffelen* guul.

Udløberne mod Spidsen stivhaarede, paa kraftige Expl. ofte i Spidsen blomsterbærende; Skaftet ⅓—1' høit, nedentil næsten glat, foroven beklædt med Haar, sorte Kirtler og stjerneformet Duun (Paa smaae Expl. forekommer ofte kun 1 Kurv, paa store stundom flere end 5 og 2—3 Blade paa Skaftet (H. dubium H. 817). Kr. guldgule. 6—7. ♃.

Paa Bakker, Græsmarker og høie Enge, alm. udbredt, dog neppe saa alm. som foreg. !*

---

*) Udtrykket *nøgen* bruges i denne Slægt for at betegne Mangel af den stjerneformede Duun, *glat* om Mangel af længere Haarbeklædning.

1004. **H. pratense** [Tausch, Bot. Zeit. 11, 1, p. 56] (Eng-H.) Fr. l. c. p. 19; H. N. VI, 10.

Rodstokken vidtkrybende; *Rodbladene* bredt lancetformede eller omvendt-ægformede, budte, fjernt og svagt tandede, frisk grønne, nøgne, i Randen og paa Underfladen, især langs Nerverne, stivhaarede; *Skaftet* 1—2-bladet, langhaaret; *Halvskjærmen* qvastformet, med talrige smaae Blomsterkurve; alle *Kurvbladene* budte, alm. sort-kirtelhaarede; *Griffelen* guul.

Udløberne kortere eller længere, stundom rodslaaende; Skaftet 1/2—1 1/2' høit, især forneden beklædt med lange, hvide Haar, imod Spidsen tillige med stjerneformet Duun; Kr. gule. 6. ♃.

Paa Enge. Kun funden her i Landet paa „Ryerne" mellem Lundehuset og Strandveien ved Kbhavn (Rostrup 1857). |*

† 1005. **H. aurantiacum** L. (Pomeransfarvet H.) Fr. l. c. p. 23; H. 819; F. D. 1112; H. N. X, 9.

Skaftet fleerbladet, forneden tæt- og langhaaret; *Rodbladene* omvendt-ægformede, *Stængelbladene* lancetformede, alle Bladene frisk grønne, heelrandede eller svagt tandede, stivhaarede; *Halvskjærmen* med 3—10 Kurve; *alle Kurvbladene* budte; *Griffelen* bruun.

Forekommer stundom uden Udløbere. Skaftet 1/2—1 1/2' høit, Kurvene større og færre end hos foreg., var. i Hens. til Kronernes Farve (alm. høirøde, sjeldnere orange eller gule). Kurvbld. sorte, tilligemed den øvre Deel af Stgl. stivhaarede af alm. sorte Haar; Haarene paa Bld. og Stængelens nedre Deel skidengule eller rustfarvede. 6—7. ♃.

En Bjergplante, som neppe har sit Hjem her, men forekommer stundom forvildet, f. Ex. *Sj.* Græsmarker ved Nøddebo (A. Rafn), Charlottenlund (H.); *J.* Hatting ved Horsens (Jørg.), *Sl.* Stapelholm (Forchhammer), mellem Schwabstedt og Bergenhusen (F. Müll.).

β, Rodstokken sammentrængt; Udløbere korte eller 0; de indre Kurvblade spidse eller tilspidsede.

1006. **H. glomeratum** [Fr. l. c. p. 38] (Qvastblomstret H.) H. N. XIII, 11; H. cymosum H. 818; Drej. n. 774; F. D. 810 (var.); H. Nestleri Koch Syn. II, 513.

Skaftet 3—6-bladet, beklædt med tæt stjerneformet Duun, faae sorte Kirtelhaar og længere Haar; *Bladene* lange, linie-lancetformede, svagt tandede, stivhaarede og graaagtigt duun-

haarede, især paa Underfladen; *Halvskjærmen* sammensat, qvastformet, med mange, paa Grenene tæt sammenhobede Kurve; *Griffelen* guul.

Skaftet 1—3′ høit; Rodstokken ofte uden Udløbere; Kurvbld. stivhaarede og graafiltede. Har de mindste Kurve af alle danske Arter i denne Slægt. Kr. gule. 6—7. ♃.

Paa Skrænter og Bakker mellem Krat, sjelden: *Sj.* Strandklinterne mod Øresundet mellem Taarbæk og Strandmøllen! Stevns Klint ved Tommestrup (16, 28); ***F.*** Lundsgaards Klint pr. Kjerteminde (A. Lange); ***Æbelø*** (H.). |*

b. *Pulmonarea* Koch. Overvintre ved Bladrosetter, hvis vedblivende Blade tilligemed de i følgende Aar udviklede Rodblade ved Grunden omgive Stængelen (phyllopoda Fr.). Kurvbladene i afbrudte Spiraler (ɔ: næsten 2-radede); Fnokkens Straaler stive, uligelange.

1007. **H. murorum** L. (Muur-H.) Fr. l. c. p. 108; H. 820; Drej. n. 775; H. N. II, 7.

Rodbladene talrige, frisk grønne, hjerteformede eller ægformede, tandede, med større, nedadvendte eller udspærrede Tænder ved Grunden; *Stængelen* 1- eller faabladet; *Kurvene* i en fra det øvre Stængelblad fjernet Halvskjærm med opstigende *Grene; Kurvbladene* tilspidsede, grønne med sorte Kirtelhaar; *Griffelen* bruunagtig eller grønlig-guul; *Fnokken* næsten hvid.

1—2′ høi. Bld. blødhaarede eller næsten glatte, nøgne. Kr. gule. $\frac{6}{1}$—$\frac{7}{1}$. ♃. Var. betydeligt i Henseende til Bladformen, Stængelbladenes Antal, Beklædningen o. s. v. De i vor Flora meest afvigende Former ere:

β, *rotundatum* (H. rotundatum Kitaib.) Stængelen ofte bladløs; Rodbladene hjerteformede, næsten heelrandede.

γ, *silvaticum* Fr. Bladene langstilkede, meget tynde og slappe, Blomsterkurvene færre.

δ, *incisum* (Hopp.) H. N. XIII, 21. Bladene ved Grunden dybt tandede, blege, næsten blaagrønne; Kurvbladene graafiltede, uden Kirtler. (Har nogen Lighed med H. cæsium).

I Skove og Krat ikke sjelden: *β*, Marselisborg Skov ved Aarhuus! *γ*, i skyggefulde Skove hist og her; *δ*, *Møens* Klint.

1008. **H. integrifolium** (Ovalbladet H.) H. vulgatum *integrifolium Fr. l. c. p. 117; Lge. Haandb. 1 Udg. p. 456; H. rotundatum Hans. Herb. Nr. 1234 (non Kit.) H. murorum integrifolium H. N. XII, 23.

Rodstokken langstrakt, krybende; *Rodbladene* talrige, langstilkede, med langhaarede Bladstilke, omvendt-ægformet-ovale eller bredt elliptiske, heelrandede eller utydeligt tandede; *Stængelen* 1—3-bladet; *Halvskjærmens Grene* opstigende, tilligemed Kurvdækket beklædte med graae stjerneformede Duun og sorte, Kirtelhaar; *Kurvbladene* budte; *Griffelen* olivenbruun; *Fnokken* skident hvid.

1—2' høi. Bld. frisk grønne, i Randen og paa Underfladens Nerver langhaarede, nøgne. Kr. gule, i Spidsen randhaarede. 7. ♃.

Paaby Krat ved Kolding (28)! det eneste bekjendte danske Voxested.

Anm. Denne Art forekommer mig at være saa forskjellig baade fra H. murorum og fra H. vulgatum, at den med god Grund kan opstilles som egen Art. Fra hiin adskilles den ved en alm fleerbladet Stængel og skident guulhvid Fnok, fra denne ved talrige Rodblade og en olivenfarvet Griffel, fra begge ved den eiendommelige Bladform, budte Kurvblade og i Spidsen randhaarede Kroner. (Dette sidste Kjendetegn findes dog ikke hos de norske Expl., som forøvrigt aldeles ligne vore). I Habitus ligner den meget den sydeuropæiske Crepis succisæfolia Tausch. En Form af denne har været benævnt Hierac. integrifolium (Hopp.), men da den hører til en anden Slægt, turde dette Navn, som synes det meest passende for vor Art, overføres paa denne uden Frygt for Forvexling.

1009. **H. cæsium** [Fr. nov. ed. I, p. 76, Symb. Hier. p. 112] (Blaagrøn H.) F. D. 2598; H. N. XII, 19.

Bladene ægformede eller elliptiske, dybt tandede, ved Grunden ofte næsten fligede, blaagrønne, haarede eller næsten glatte, paa Underfladen svagt beklædte med stjerneformet Duun; *Rodbladene* talrige; *Stængelen* 1—faabladet; *Halvskjærmens Grene* opret-aabne, duunhaarede, uden Kirtler; *Kurvbladene*, især de ydre, budte, graafiltede; men med faae Kirtler; *Fnokken* skident guulhvid.

$^1/_2$—$1^1/_2$' høi. Bld. ofte plettede, alm. fastere end hos foreg. I Skygge tabe de undertiden den blaagrønne Farve. Kr. gule. 5—7. ♃. Var.

β, nemorum Fr. H. N. XII, 20. Bleggrøn, med tyndere Blade; Kurvbladene graafiltede med enkelte Kirtelhaar, Bladenes Filt spindelvævagtig, let affaldende.

α, paa aabne Bakker, i Kratskove, især paa Klippegrund, ikke alm.: ***Bornh.*** ved Hammershuus! ***Moens*** Klint (i Mængde); ***Sj.*** Stevns Klint! ***J.*** i det østlige Vendsyssel alm. (12). *β*, i Skove, hyppigere (og maaskee mere alm. end Nr. 1007, fra hvilken den hidtil ikke har været adskilt).

Anm. Denne Art er, ligesom H. murorum og vulgatum, meget foranderlig i sine Former, og enkelte af disse (hvis Bestemmelse ofte foraarsager Vanskelighed) nærme sig til H. murorum, andre til H. pallescens eller saxifragum. Griffelen beskrives af Fr. som „e livido fuliginosus", hos H. murorum „fusco-hispidulus"; jeg maa imidlertid antage at dette Forhold varierer, idetmindste har jeg paa de møenske Expl. fundet Griffelen, endog i tørret Tilstand, guul, af samme Farve som Kronen, sjeldnere grønagtig.

1010. **H. vulgatum** [Fr. nov. p. 258, Symb. p. 115] (Skov-H.) H. N. II, 8—10, XIII, 22—23; H. silvaticum Lam., Gren. & Godr. fl. Fr. II, p. 375.

Bladene lancetformede eller elliptiske, skarpt tandede, haarede, nøgne; *Rodbladene* faae; *Stængelen* fleerbladet; *Halvskjærmens Grene* opret-aabne, tilligemed *Kurvdækket* graafiltede og ofte sort-kirtelhaarede; *Kurvbladene* smale, spidse; *Griffelen* guul; *Fnokken* skident hvid.

1—3' høi. De nedre Rodbld. og Stgl. ved Grunden ofte rødviol. Kr. gule. $\frac{6}{2}$—$\frac{8}{1}$. ♃. Forekommer i utallige Afændringer i Hens. til Bladformen, Beklædningen, Stængelbladenes Antal o. s. v. Da jeg imidlertid ikke har kunnet opdage nogen skarp Grændse mellem de forskjellige hos Fries, Gren. & Godr. o. fl. Forf. anførte Afarter, har jeg ikke særligt opregnet disse. De bredbladede Former (H. vulg. nemorosum Fr. o. fl.) ere her i Landet hyppigere end de smalbladede (H. vulg. typicum Fr. o. s. v.).

I Skove og Krat, sjeldnere paa aabne Steder, den hyppigste Art i Danmark af Afdelingen b.

Anm. 1. Som en alm. Regel for Afændringerne i denne Art angiver Fr. at den alm. paa aabne Pladser faaer smalere Bld. og talrigere Stængelbld., men i Skygge er mere bred- og faabladet, medens det Modsatte er Tilfældet med H. murorum.

Anm. 2. *H. gothicum* Fr. Symb. p. 121, H. N. II, 12—14 (H. diaphanum *β* gothicum Griseb. revis. Hierac. p. 44) som danner Overgang fra

denne til følgende Afdeling og adskilles fra H. vulg. ved tidligt henvisnende Rodblade (hypophyllopodum Fr.), høiere og stivere, fleerbladet Stængel, budte Kurvblade og blegt rustfarvet Fnok, er efter Dr. Lindebergs Bestemmelse en hos os ikke sjeldent forekommende Form, men jeg er hidtil ikke istand til med Sikkerhed at adskille den fra Formen β af følgende.

c. *Accipitrina* Koch. Overvintre i lukkede Knopper, som udvikle en fleerbladet Stængel; Rodbladene ikke udviklede, de nedre Stængelblade tidligt henvisnende (aphyllopoda Fr.). Kurvbladene i uafbrudte Spiraler (regelm. taglagte), Fnok som foreg.

1011. **H. tridentatum** [Fr. S. Veg. Sc. p. 6; Symb. p. 171] (Tretandet H.) H. N. III, 4; XII, 14; H. murorum silvaticum F. D. 1113; H. rigidum β, tridentatum Griseb. l. c. p. 47.

Stængelen huul, stivt opret; *Bladene* paa Midten skarpt-, men faatandede (omtr. 3 Tænder paa hver Side), *de nedre* elliptiske, kortstilkede, *de øvre* æg-lancetformede, Bladene fortsættes indtil Grunden af Halvskjærmen; *Grenene* oprette, tynde; *Kurvene* smaae, efter Afblomstringen nedenfor Midten sammenknebne, med graafiltede, sortgrønne, i Randen blegere *Kurvblade* (de ydre budte, tilbagebøiede, de indre spidse, tiltrykte); *Griffelen* olivenbruun; *Fnokken* næsten hvid.

1—2' høi. Kr. gule. 7. ♃. Var.

β, *asperum* Fr. Stængelen ikke huul, forneden ru, Bladene smalere og stivere (næsten læderagtige).

α, i Skove, ikke alm., f. Ex. Ordrup, Bernstorf (27); β, især paa Bakker og i aabne Kratskove, (hyppigere end α): alm. paa *Halvøen*, i *Nordsjæll.* og paa *Bornh.* (Fra de øvrige Øer har jeg ikke seet Expl.).

Anm. Fig. i Fl. dan. 1113 henføres alm. til H. vulgatum, men paa Grund af de dybt 3-tandede Blade, Mangelen af Rodblade og især det taglagte Kurvdække maa jeg antage at den snarere er tegnet efter Expl. af H. tridentatum.

1012. **H. rigidum** [Hartm. Skand. Fl. ed. I, p. 300] (Rank H.) Fr. l. c. p. 173; H. N. IX, 3; XII, 13.

Stængelen ikke huul, stivt opret; *Bladene* lancetformede, i

Midten skarpt, men faa- (omtrent 3-) tandede, siddende, *de nedre* kortstilkede; Bladene fortsættes indtil Grunden af Halvskjærmen; *Grenene* udstaaende; *Kurvene* større end hos foreg., efter Afblomstringen ved Grunden budte, med budte, tiltrykte, eensformigt grønne, ved Tørring sorte *Kurvblade; Griffelen* guul eller bruun; *Fnokken* skident guulhvid med rustfarvet Anstrøg.

Stgl. 2—4' høi, alm. ru, ved Grunden rødlig; Bld. alm. smalere og mere tætsiddende end hos foreg., Kurvdækket i Begyndelsen beklædt med Duun, som hurtigt forsvinde, samt med vedblivende sorte Haar og Kirtler. Kr. gule. 7—8. ♃.

I Skove og Krat, paa Bakker, sjeldnere end foreg. og mig kun bekjendt fra Halvøen: *J.* Marselisborg, Klausholm! Viborg (Morville)? Dens Udbredelse i Landet bør nærmere iagttages).

1013. **H. boreale** [Fr. nov. ed. I, p. 77; Symb. p. 190] (Bredbladet H.) H. 821; H. N. XI, 10; XII, 12.

Stængelen opret, ikke huul, mangebladet; *Bladene* ægformede eller elliptiske, fra Grunden til Midten tandede, de nedre med smalere Basis (eller kortstilkede), de øvre siddende (paa bredbladede Former halvt omfattende), naaende til Grunden af Blomsterstanden, hvis *Grene* ere stivt oprette, samlede til en halvskjærmformet Top; *Blomsterstilkene* oventil tykkere og beklædte med skjælformede Blade; *Kurvbladene* brede, budte, tiltrykte, mørkgrønne, ved Tørring sorte, nøgne, uden Kirtelhaar og næsten glatte; *Griffelen* grønlig-guulbruun.

2—4' høi, Stgl. alm. ru, var. haaret eller glat. Har af alle danske Arter i denne Afdeling de bredeste Blade, men disse var. i Form og Indskjæring. Kr. gule. 8—9. ♃.

I høitliggende Skove, ikke sjelden paa Østkysten af Halvøen; paa Øerne sporadisk: ***F.*** Æbelø, Ulriksholm (18), Egebjerg! Thurø (12), ***Loll.*** Juellinge (19), Bjerremark (5); ***Falst.*** Gaabense! ***Sj.*** Springforbi! Charlottenlund! Viborggaard pr. Nestved (Visby), Steensby Møller ved Vordingborg (19).

Anm. Fr. bemærker, at jo færre Blade denne Pl. har, desto smalere ere de, og omvendt, medens det Modsatte finder Sted hos H. umbellatum. Den ved Egebjerg i Fyen samlede Form er meget udmærket ved en næsten mandshøi Stgl., tætsiddende, brede, hjerteformede Bld., som tilligemed Stgl. ere beklædte med stjerneformet Duun.

1014. **H. umbellatum** L. (Smalbladet H.) Fr. l. c. p. 177; H. 822; Drej. n. 777; F. D. 680 og 872 (H. sabaudum); H. N. IX, 1.

Stængelen ikke huul, tætbladet; *Bladene* siddende, linieformede eller lancetformede, heelrandede eller svagt tandede, med tilbagebøiet Rand; *Blomsterstanden* skjærm- eller halvskjærmformet med udstaaende Grene; *Blomsterstilkene* oventil tykkere; *Kurvbladene* ensfarvet-mørkgrønne, ved Tørring sorte, tilligemed Blomsterstilkene beklædte med hurtigt affaldende, stjernehaaret Duun, forøvrigt glatte, *de ydre* i Spidsen udspærrede eller tilbagebøiede, *de indre* oprette; *Griffelen* guul (i tørret Tilstand grønlig-bruun).

1—3' høi. Var. i Henseende til Beklædning, Bladenes Form og Indskjæring. Af de hos Fr. nævnte Former forekomme hos os:

β, *filifolium* Fr. Bld. meget lange, smalt linieformede, heelrandede. Pl. glat.

γ, *humile* Schum. Fra Rodstokken udgaae talrige smale, rosettestillede Blade, og faabladede, 3—6" lange Stængler med enlige Blomsterkurve.

δ, *coronopifolium* (Gmel.) Fr. Bld. smale, dybt tandede eller fjerfligede.

ε, *dunense* Reynier (*β*, *villosum!* i Bot. Foren. Catal.) Bld. bredt lancetformede, tandede, tilligemed den opstigende eller fremliggende Stgl. rue og stivhaarede.

Ved Gjærder, i Krat og paa udyrkede Marker meget alm. — *β*, paa Lyngheder og i Sandklitter: ***Romo*** (16); ***Amrom*** (Jessen); *γ*, i Sand: ***Thorseng*** v. Bregninge (12); ***Falst.*** (14); ***Romo*** (Nolt.); *δ*, Flyvesandet ved Skagen (Drej.); ***Thorseng*** (12); ***Sj.*** Helsingør (27); *ε*, ved sandige Strandbredder: ***J.*** Hvide Bjerge ved Veile Fjord! ***Samsø*** (Jacobs.); ***Sj.*** Adserbo Overdrev v. Frederiksværk! ***Loll.*** Bredfjed ved Rødby Fjord! ***Bornh.*** Rønne, Klause Mølle!

10. Hypochæris. Kongepen.

a. Stængelen glat; Fnokken 2-radet med børsteformede (ikke fjerede) Straaler i den ydre Kreds.

(Euhypochæris Duby).

1015. **H. glabra** L. (Glat K.) H. 826; Drej. n. 780; F. D. 424; H. N. II, 16.

Bladene alle samlede ved Grunden, bugtet-tandede eller høvlformede; *Kurvbladene* glatte, ligesaa lange som Blomsterne; *Randblomsternes Skalfrugter* uden eller med meget kort Næb.

Stgl. alm. flere, ⅓—1' lange, oprette eller nedliggende, grenede; Bld. glatte eller beklædte med faae, spredte Haar. Kr. gule. 7—8. ⊙.

Paa tørre, sandige Bakker: hist og her i det ***nordligste Jyll.*** (Dr.), ***Nordsjæll.*** og især alm. paa ***Bornh.***! I de sydlige Egne af Halvøen, ***Fyen*** og ***Sydsjæll.*** sjeldnere; paa ***Loll.-Falst.*** ikke bemærket.

1016. **H. radicata** L. (Almindelig K.) H. 826; Drej. n. 779; F. D. 150; H. N. XIV, 10.

Bladene samlede ved Grunden, bugtet-tandede eller høvlformigt halvfinnede, rue; *Kurvbladene* glatte, i Spidsen paa Rygnerven stivhaarede; *Blomsterne* længere end Kurvdækket; *alle Skalfrugterne* med Næb.

1—2' høi. Stgl. 1 eller flere, alm. grenede. Kurvene flere Gange større end hos foreg. Kr. gule, udv. grønlig-brune. 7—8. ♃.

Ved Veigrøfter, paa Græsmarker o. s. v. meget alm.

b. Stængelen stivhaaret-ru, Fnokken 1-radet, alle Straalerne fjerede. (*Achyrophorus* Scop.).

1017. **H. maculata** L. (Plettet K.) H. 825; Drej. n. 778; F. D. 149 og 901 (var.)?; Achyrophorus maculatus Scop.

Stængelen udeelt eller faagrenet; *Bladene* tandede, rue; *Kurvbladene* stivhaarede, ovenfor Midten filtet-randhaarede, kortere end Blomsterne; alle *Skalfrugterne* med Næb.

1—2' høi, alm. 1-stænglet; Stgl. ofte 1—2-bladet; Bld. alm. uregelmæssigt bruunplettede, Blomsterkurvene færre (1—3), men større end hos foreg. Kr. gule. 6—7. ♃.

Paa Skov- og Lyngbakker, forekommer i alle danske Provindser, men sporadisk og i enkelte Egne sjelden (i det sydlige Fyen kun bemærket paa Svanninge Bakker (15).

11. Tragopogon. Gedeskjæg.

† 1018. **T. porrifolius** L. (Porrebladet G.) H. 806; F. D. 797; H. N. X, 3.

Bladene fra en bred, omfattende Basis efterhaanden linieformigt afsmalnede, stivt oprette; *Grenene* kølleformigt opsvulmede under Blomsterkurvene; *Kurvbladene* 8, længere end de ydre Kroner; *Skalfrugterne* af Randblomsterne skjælformigt piggede.

Kr. viol. 6—7. ⊙.

Ved Gjærder og paa Marker, især omkring Byer, sporadisk og temmelig sjelden: *J.* Aalborg (Strandg.), Kolding (28!); *Sl.* Husum (16); *F.* Hvidkilde (12); *Sj.* Ørslev ved Skjelskør! Holsteinborg (22); *Loll.* Nakskov (F. D.); *Falst.* Nykjøbing, Moseby (H.); *Bornh.* Kanegaard ved Rønne (21). Er maaskee ikke oprindelig indenlandsk, men forvildet fra Dyrkning i tidligere Tid. (En Form med udvendig viol., indvendig gule Kroner, maaskee en Hybridform, er funden ved Hvidkilde. 12). *

1019. **T. pratensis** L. (Eng-G.) H. 805; Drej. n. 789; Fr. nov. p. 240; F. D. 906.

Bladene fra en bred, omfattende Basis jævnt linieformet afsmalnede, oprette eller i Spidsen nedbøiede; *Grenene* under Blomsterkurvene lidet opsvulmede; *Kurvbladene* 8, omtrent af Længde med de ydre Kroner; Randblomsternes *Skalfrugter* knudret-rue, ligelange med Næbet.

Blomsterne kun aabne om Formiddagen. Kr. gule. 6—7. ⊙.

β, tortilis Mey. chl. han., Bladene snoede, i Randen bølget-krusede.

Ved Veie, paa Marker og høie Enge, alm. udbredt. — *β*, med Hovedarten.

1020. **T. minor** [Fr. nov. p. 241] (Smaablomstret G.)

Bladene fra en bred, omfattende Basis pludseligt linieformede, meget smalt og langt tilspidsede, slapt nedhængende; *Kurvbladene* omtrent dobbelt saa lange som de ydre Kroner; *Skalfrugtens Næb* kortere end selve Frugten; forøvrigt som foreg., men alm. lavere af Væxt. 6—7. ⊙.

Paa lignende Steder som foreg. og, idetmindste i *Sjæll.*, ikke sjelden.

Anm. Denne Art har ved Dyrkning i vor botaniske Have bevaret et fra foreg. forskjelligt Udseende, men Characteren som hentes fra Kronernes og Kurvbladenes indbyrdes Længdeforhold, maa benyttes med Varsomhed, da Kronernes Længde hos foreg. Art er meget forskjellig, snart længere (grandiflorus Fr.), snart betydeligt kortere end Kurven (brachyglossus Fr.).

12. Scorzonera. Skorzonere.

1021. **S. humilis** L. (Lav S.) H. 806; Drej. n. 788; H. N. VII, 3; L. Herb. III, 59.

Rodstokken foroven skjældækt, med talrige, stilkede, heelrandede *Blade; Skaftet* 1—3-blomstret, med 1—3 smalt linieformede Blade; *Kurvbladene* ½ Gang kortere end Kronen; *Skalfrugterne* stribede, med jævne Striber.

Skaft og Bladstilke beklædte med en løs Uld, som let afgnides. Kr. gule. 5—6. ♃. Forekommer under 2 Former:

α, latifolia (F. D. 816, slet). Bladene elliptiske eller bredt lancetformede.

β, angustifolia (F. D. 1653). Bladene linieformede eller lancet-linieformede.

Begge Formerne, mellem hvilke ingen skarp Grændse kan drages, forekomme hist og her i alle Provindser, almindeligst paa ***Halvøen*** og ***Bornholm***: *α*, paa høie Enge og aabne Steder i Skove; *β*, paa tørre Steder, f. Ex. Lyngbakker. |*

† *S. hispanica* L. (Spansk S.) *Stængelen* fleerbladet; *Bladene* elliptiske eller lancetformede, tilspidsede, *de ydre Kurvblade* triangel-ægformede; *Skalfrugterne* piggede, forøvrigt som foreg.

Kr. gule, vellugtende (som Vanille). 5—7. ⊙.

Dyrkes i Haver paa Grund af den spiselige Rod, og forekommer tilfældigt forvildet, f. Ex. Tømmerup paa Amager (19), Engen mellem Peblingesøen og Farimagsveien!

13. Thrincia. Hundesalat.

1022. **T. hirta** [Roth. cat. bot. 1, p. 98] (Haaret H.) H. N. XIII, 32; Apargia Sm., H. 814; F. D. 1827; Thr. hispida Rchb. ic. VIII, 993.

Bladene rosetteformigt samlede ved Grunden, linie-lancetformede, tandede eller høvlformede, mere eller mindre haarede af i Spidsen alm. 2-kløvede Haar; *Skafterne* flere, bladløse, 1-blomstrede; *Blomsterkurven* før Udspringningen nikkende.

Kurvbladene var. haarede eller glatte; Bld. var. i Henseende til Indskjæring og Beklædning. Kr. gule, paa Underfladen graaagtigtrøde. 7—9. ♃.

Paa tørre Græsmarker og Bakker, sjelden: *J.* Haraldslund! Fjeldsted Bakker (H.); *F.* Ulriksholm (H.); *Loll.* Aalholm! *Sj.* Vesterfælled (19).

Anm. Leontodon hirtus L., som alm. citeres til denne Art, beskrives med udeelte Haar og Kronerne gule paa Underfladen, hvorfor den neppe kan høre herhid. Koch antager Leont. Villarsii Lois. for den linneiske L. hirtus.

14. Leontodon. Løvetand.

1023. **L. hispidus** L. (Stivhaaret L.) F. D. 862; H. N. VII, 4; Apargia Host, H. 813; Drej. n. 765; L. hastilis Koch Syn. II, 481.

Stængelen furet, bladløs, i Spidsen udvidet, før Blomstringen nikkende, alm. udeelt; *Bladene* tandede eller høvlformigt halvfinnede, tilligemed Skaft og Kurvdække mere eller mindre stivhaarede af 2—3-kløvede Haar; *Fnokkens Straaler* i 2 Kredse, den indre fjeret, den ydre kortere, ru.

Bld. var. i Indskjæring og Behaaring. Den glatte Form (L. hastilis L.) er saavidt mig bekjendt, ikke funden hos os. Ligner foreg., men er i alle Dele større. Kr. gule. 6—9. ♃.

Paa høie Enge, ved Randen af Veie o. a. udyrkede Steder alm. udbredt.

1024. **L. autumnalis** L. (Høst-L.) Apargia Willd., H. 815; Drej. n. 764; F. D. 1996; Oporina Don.

Stængelen grenet (sjeldnere udeelt), *Grenene* oprette, i Spidsen udvidede og beklædte med skjælformede Blade; *Rodbladene* glatte eller svagthaarede af ugrenede Haar; *Fnokkens Straaler* alle fjerformede.

Kr. gule. 7—10. ♃. Var. betydeligt i Henseende til Bladenes Indskjæring, Kurvdækkets Beklædning o. s. v. Blandt de mange Former udhæves:

β, *salinus* Aspegr. (*integrifolius* Bot. For. Cat.!) Bladene heelrandede eller med faae og utydelige Tænder; Kurvbladene glatte.

γ, *coronopifolius* (Bot. For. Cat.!) Bladene enkelt eller dobbelt fjersnitdeelte med smalt linieformede Afsnit; Kurvdækket beklædt med løs, hvidagtig Duun.

δ, *nigro-lanatus* Fr. (Apargia Taraxaci Sm., H. 815; F.

D. 1523; Hieracium Taraxaci L.) Stængelen alm. udeelt, Blomsterkurven større, med sorthaarede Kurvblade.

Meget alm. paa Enge, Græsmarker, ved Veie o. s. v., spiller især en betydelig Rolle paa vore Syltenge, paa hvilke Formen β, ligeledes forekommer (f. Ex. ved Lillestrand i ***Jyll.***). γ, paa tørre Marker og Overdrev ikke sjelden; δ, paa Øerne i Vesterhavet: ***Fanø, Sylt, Rømø*** (N.); ***Bornh.*** (H.), Christiansø (Didrichsen).

15. Picris. Bittermælk.

1025. **P. hieracioides** L. (Rubladet B.) H. 807; Drej. n. 766; F. D. 1522; H. N. 1, 8.

Stængelen opret, bladet, i Spidsen halvskjærmformigt grenet; *Bladene* elliptisk-lancetformede, bugtet-tandede; *Stængelbladene* halvt-omfattende; *Kurvbladene* i de ydre Kredse udstaaende eller tilbagebøiede.

Stgl. $1\frac{1}{2}$—3' høi, tilligemed Bld. stivhaaret-ru. Kr. gule. 7—8. ⊙.

Ved Randen af Veie, i Kratskove: bemærket i alle Provindser, (undt. Bornh.), ikke sjelden, men sporadisk. *

16. Lappa. Burre.

a. Kurvbladene indvævede i en spindelvævagtig Filt.

aa. Blomsterstanden halvskjærmformet (Grenene forlængede).

1026. **L. tomentosa** [Arctium toment. Schk. Handb. 3, p. 49] (Filtet B.) Drej. n. 794; Rchb. ic. fl. germ. XV, 811; A. Bardana Willd., H. 829; A. Lappa β, L., F. D. 642 og 2423 (var.).

Bladene budte, heelrandede eller svagt tandede, de nedre hjerteformede; *Blomsterkurvene* før Udspringningen ægformet-pyramideformede, efter samme kugleformede, tæt hvidfiltede; *de ydre Kurvblade* udstaaende, fra en bredere, grøn Basis sylformede, i Spidsen hagekrummede, guulbrune, *de indre* oprette, linieformede, i Spidsen mørkrøde, budte eller krusede (ikke hagekrummede).

2—4' høi. Kr. mørk-ros., Støvdr. blaae. 7—8. ⊙.

Ved Veie og omkring Byer: i ***Sjæll.*** meget alm. (den hyppigste Art); hist og her paa ***Bornh.***, ***Loll.-Falster*** og ***Als***! alm. paa Hindsholm! meget sjelden i de øvrige Egne af ***Fyen*** (Vibeltsdal ved

Svendborg! Tvede (12) og paa *Halvøen*: hist og her mellem Aalborg (Dr.) og Nibe (12), Randers (7), ved det nye Veianlæg S. for Horsens! Veile (12), Husum! [*

bb. Blomsterstanden klaseformigt forlænget (Grenene korte).

1027. **L. minor** [Arctium minus Schk. l. c.] (Liden B.) Drej. n. 793; Rchb. XV, 811; H. N. XIII, 6; A. Lappa L. (tildeels) H. 829 (var. minus).

Bladene grovt tandede, spidse eller budte, de nedre hjerteformede; *Blomsterkurvene* før Udspringningen ægformede, efter samme fladtrykt-kugleformede, tyndt filtede; *alle Kurvbladene* sylformede, hagekrummede, *de ydre* udstaaende, grønne, i Spidsen skidengule, *de indre* oprette, lidet bredere, heelt grønne.

Hele Pl. graagrøn, lavere (1½—2½') og mere sammentrængt end de øvrige Arter; Kurvene neppe mere end halvt saa store som hos følg. Kr. blegrød; Støvdr. lila. 7—8. ⊙.

Ved Veie og Gjærder, især omkring Byer, meget alm., især i Landets magrere Egne, hvor den ofte er den eneste forekommende Art.

1028. **L. intermedia** [Arct. intermed. Lge. mscr. (1843), Haandb. 1 Udg. n. 1000] (Skov-B.) Rchb. XV, 812; A. Lappa β, majuscula Hartm. Skand. fl. ed. 4 p. 260 (?); Lappa minor * campestris Fr. S. Veg. Sc. p. 5.

Bladene spidse, fjernt og svagt tandede, *de nedre* hjerteformede; *Blomsterkurvene* store, tyndt filtede, før Udspringningen rundagtige, efter samme ægformede; *alle Kurvbladene* hagekrummede, *de ydre* nedbøiede, sylformede, grønne, i Spidsen skidengule, *de mellemste* udspærret aabne, *de indre* oprette, lancetformede, i Spidsen mørkrøde; *Skalfrugterne* mere end dobbelt saa store som hos foreg.

Hele Pl. mørkgrøn, Stgl. ofte rødlig. Høiere end de øvrige Arter (3—5'), men tillige af slankere Væxt. Kr. ros., Støvdr. blaae. 7—9. ⊙.

Paa skyggefulde Steder saavel i Skove og Krat som ved levende Hegn, ikke sjelden i Danmarks Skovegne (Østkysten af Halvøen og paa Øerne).

Anm. Denne Art, som jeg i flere Aar har iagttaget og adskilt, er nærmest beslægtet med foreg., og Mange ville kun ansee den for en Skovform af denne. Da den imidlertid afviger ikke lidet, saavel ved

flere Characterer som især ved et forskjelligt Habitus, og da denne Forskjellighed har vedligeholdt sig ved gjentagne Udsædsforsøg i den herværende bot. Have, har jeg ingen Tvivl om dens Ret til at opstilles som en egen Art. (Om Schkuhr har kjendt og indbefattet denne under sin A. minus, har jeg ikke kunnet udfinde, men at han fortrinsviis skulde have tænkt paa den, anseer jeg ikke for rimeligt paa Grund af dens stedse høie Væxt).

b. Kurvdækkets Skjæl glatte (uden Filt).

1029. **L. major** [Schk. l. c. (Arctium)] (Glat B.) Drej. n. 792; F. D. 2424; Arctium Lappa L. (tildeels), H. 828; Lappa officinalis All., Rchb. XV, 812.

Bladene hjerteformede, spidse eller budte; *Blomsterstanden* halvskjærmformet; *Blomsterkurvene* i yngre Tilstand kugleformede, tilsidst noget fladtrykte; *alle Kurvbladene* linieformede, grønne, i Spidsen guulbrune, hagekrummede, *de ydre* tilbagebøiede, *de mellemste og indre* oprette.

3—4′ høi og kraftig af Væxt. 7—9. ⊙.

Ved Veigrøfter, omkring Byer: alm. i Landets frugtbare Egne (den hyppigste Art i ***Fyen*** og paa ***Østkysten af Halvøen***), men bliver sjeldnere eller forsvinder aldeles paa den magrere Jordbund (mangler f. Ex. aldeles ved Helsingør (21) og i Jyllands Hedeegne!) ⚹

17. Serratula. Skjær.

1030. **S. tinctoria** L. (Engeskjær.) H. 830; Drej. n. 791; F. D. 281; Rchb. XV, 802.

Stængelen opret, i Spidsen halvskjærmformigt grenet; *Bladene* lancetformede eller elliptiske, tilspidsede, skarpt saugtakkede, varierende i Indskjæring mellem hele og lyreformet-fjersnitdeelte, med i Dybde tiltagende Indsnit mod Bladets Basis.

Bld. ofte lidet rue paa Underfladen; Pl. forøvrigt glat; Kurvbld. i Spidsen brune, Kr. mørkrøde. 7—8. ♃.

Paa høie Enge, sjeldnere i Kratskove: meget alm. paa ***Bornh.!*** ikke sjelden paa ***Loll.***! i ***Sj.*** hist og her (ikke alm.); længere mod V. sjelden: ***Thorseng*** ved Stioul (9), ***F.*** Vesteraaby! Lunde pr. Odense (18); ***J.*** Aarhuus (H.). ⚹

18. Onopordon. Æselsfoder.

1031. **O. Acanthium** L. (Tornvinget Æ.) H. 837; Drej. n. 795; F. D. 909; Rchb. XV, 813.

Stængelen opret, bredvinget af de nedløbende Blade; *Bladene* elliptiske, tandede eller bugtet-lappede, Nerverne i Blade og Vinger ende i Torne; *Kurvbladene* filtede, lancet-sylformede, de ydre udspilede.

3—5' høi. Hele Pl. tæt beklædt af en hvidgraa, spindelvævagtig Filt. Kurvene store. Kr. ros. 7—8. ⊙.

Paa Diger og udyrkede Pladser omkring Byer, især Kjøbstæder, funden hist og her i alle Provindser, men ikke alm.

19. Carduus. Tidsel.

a. Blomsterkurvene aflang-valseformede.

1032. **C. tenuiflorus** [Curt. fl. Lond. f. 6 t. 55] (Tyndblomstret T.) H. 833; F. D. 2058; Rchb. fl. Germ. XV, 865.

Stængelen tornet-vinget; *Stængelbladene* nedløbende, bugtetlappede, med tornet tandede Lapper; *Kurvene* 2—flere sammenhobede i Spidsen af Stængelen og Grenene, mindre og smalere end hos de følg. Arter.

2—3' høi. Bld. paa Underfladen graafiltede; Kurvbld. bleggrønne og næsten glatte. Kr. lysrød-viol. 7—8. ⊙ (?).

Sjelden og hidtil kun funden paa Digerne i Sydslesvigs Marskegne: Husum (N.), Rødemishof, Papenburg, Steenslusen ved Süderstapel (16), Eidersted (F. Müll.). ⊡

b. Blomsterkurvene ægformede eller rundagtige.

aa. Kurvbladene ikke indsnørede.

1033. **C. crispus** L. (Kruset T.) H. 833; Drej. n. 802; F. D. 621; Rchb. fl. germ. XV, 880; H. N. XI, 4 (var.).

Stængelen opret, tornet-vinget; *Bladene* paa Overfladen grønne, næsten glatte, paa Underfladen hvidfiltede, bugtettandede, lappede eller halvfinnede, i Bugterne randhaarettornede; *Tænderne* ende i en stærkere Torn; *Kurvene* rundagtige, enlige eller sammenhobede paa korte, tornet-vingede eller i Spidsen nøgne Blomsterstilke; *Skalfrugterne* under Lupen riflede paatværs og utydeligt stribede paalangs.

Bld. meget foranderlige i Henseende til Indskjæringen. Kr. mørkeller violet-røde. 6—9. ⊙.

Ved Gjærder, omkring Byer, alm. udbredt, undtagen paa ***Bornholm***, hvor den synes at mangle!

Anm. *C. crispus β, polyanthemos* Godr. (*C. multiflorus* Gaud., Koch Syn. II, 459), Rchb. XV, 880, med halvfinnede, paa Underfladen uldhaarede eller spindelvævfiltede Blade, ægformede, 3—5 tæt sammenhobede Kurve, Skalfrugterne fiint stribede paalangs og utydeligt riflede paatværs, vil muligviis ogsaa findes i vor Flora. Den danner ligesom et forbindende Led mellem foreg. og følg. og forekommer mig at have noget Udseende af en Bastardform.

1034. **C. acanthoides** L. (Tornstænglet T.) H. 832; Drej. n. 803; Rchb. ic. crit. X, 1319; H. N. XI, 3.

Stængelen tæt tornet-vinget; *Bladene* graaagtige, næsten glatte eller paa Underfladens Nerver haarede, dybt halvfinnede eller fjersnitdeelte med 3-deelte eller bugtet-lappede Afsnit; *Lapperne* ende i en lang og stærk Torn; *Kurvene* rundagtige, enlige eller sammenhobede, paa korte, tornet-vingede Blomsterstilke; *Skalfrugterne* under Lupen tydeligt riflede paatværs.

Kurvbld. alm. i Spidsen tilbagebøiede, sjeldnere rette. Let kjendelig fra foreg. ved den forskjellige Beklædning og de talrigere, meget stærkere, straagule Torne. Kr. smukt purpurrøde. 7—9. ⊙.

Ved Veie og omkring Byer: paa ***Bornh.*** og i ***Sjæll.*** meget alm., paa ***Samsø*** (Jacobs.); ***F.*** hyppig paa Hindsholm! I det øvrige ***Fyen***, paa ***Loll.-Falst.*** og de mindre Øer ikke bemærket; paa ***Halvøen*** er den mig kun bekjendt at være funden ved Haderslev (16).

⨯ *C. crispo-acanthoides!* Bladene paa Underfladen hvidfiltede; Tornene svagere, Kronerne violetrøde, forøvrigt som foreg., uden Tvivl en Bastardform mellem denne og C. crispus, har jeg fundet mellem Hovedarterne ved Strandveien nærved Kalkbrænderiet!

bb. De mellemste Kurvblade nedenfor Midten indsnørede, tilligemed de ydre tilbagebøiet-udstaaende.

1035. **C. nutans** L. (Nikkende T.) H. 832; F. D. 675; Rchb. fl. germ. XV, 877; H. N. VII, 5.

Stængelen tornet-vinget; *Bladene* dybt halvfinnede, graagrønne, paa Overfladen haarede eller næsten glatte, paa Underfladen langs Nerverne uldhaarede; *Blomsterkurvene* enlige, paa forlængede, uvingede, i Spidsen nikkende *Blomsterstilke; Kurvbladene* ved Grunden ægformede, ovenfor Indsnøringen torn

spidset-sylformede; *Skalfrugterne* tydeligt stribede paalangs, svagt riflede paatværs.

Væxten lavere, Blomsterkurvene mere end dobbelt saa store som hos foreg. Kr. mørkt purp. 7—8. ⊙.

Ved Veigrøfter og Randen af Marker, meget sjelden i Danmark: *F.* Dalby paa Hindsholm! *Stryne* (Glahn); *Sl.* Høirup 1 Miil V. for Christiansfeld (12), mellem Hestebjerget og Neuwerk ved Slesvig (16).

⪤ *C. crispo-nutans* Koch (Sond. fl. hamburg p. 237). C. acanthoides Gren. & Godr. fl. Fr. II, p. 231 (non L.).

Forskjellig fra C. nutans ved høiere og mere grenet Stængel, 1—3-blomstrede, indtil Spidsen tornet-vingede Blomsterstilke, mindre Kurve og smalere Kurvblade; fra C. crispus ved fjersnitdeelte, paa begge Flader grønne Blade, som i Randen tilligemed Stængelens Vinger ere stærkere tornede; meget større, noget nikkende Blomsterkurve, nedenfor Midten indsnørede, i Spidsen stikkende Kurvblade.

I Selskab med Hovedarterne ved Dalby paa Hindsholm!

20. Cirsium. Bladhoved.

a. Stængelen tornet-vinget af nedløbende Blade. ⊙.

1036. **C. lanceolatum** [Scop. carn. 2 p. 130] (Lancetbladet B.) Drej. n. 797; Nägeli i Koch Syn. p. 989; Rchb. XV, 826; Carduus L., H. 831; F. D. 1173.

Bladene dybt halvfinnede; *Fligene* dybt 2-deelte, med lancetformede Smaaflige og fremstaaende, i en stærk og spids Torn endende Nerver, paa Overfladen tiltrykt-stivhaaret-rue, paa Underfladen hvidfiltede; *Blomsterkurvene* enlige eller 2—3 samlede, rundagtigt-ægformede, tæt filtede; *Kurvbladene* udstaaende, lancetformede, endende i en lang og spids Torn.

2—4' høi, med store Kurve. Kr. ros., sjeldnere hvide. 7—8. Var. i Henseende til Bladenes Indskjæring, Kurvenes Form og Antal paa Grenene o. s. v. Følgende afvigende Former (som af Rchb. ansees for adskilte Arter) høre uden Tvivl herhid:

* *nemorale* Nägeli l. c. p. 990. C. nemorale Rchb. fl. germ. exc. p. 286; ic. fl. germ. XV, 826. Bladene mindre dybt deelte, paa Underfladen spindelvævfiltede; Kurvene næsten kugleformede.

** *Drejeri* (C. Drejeri Rchb. ic. fl. germ. XV, 827) Stængelens Vinger bredere; Bld. kortere og mindre dybt deelte, paa Overfladen kort-stivhaarede, paa Underfladen graafiltede; Kurvene fladtrykte, de indre Kurvblade forlængede.

Ved Gjærder og paa udyrkede Steder meget alm. i hele Landet. — * *Møen* (Fries); *Slesvig* (Rchb.) ** *Møens* Klint! Hjermeslev og Thise i Vendsyssel, Korsøgaard ved Hobro (Drej.).

⨯ *C. oleraceo-lanceolatum* [J. Vahl mscr.].

Stængelen kantet-furet, overalt klæbrig-duunhaaret; *Bladene* halvt nedløbende, fjersnitdeelte med 2—3-fligede Afsnit, Fligene lancetformede, svagt tornspidsede, paa Overfladen næsten glatte, paa Underfladen svagt graafiltede; *Blomsterkurvene* i en mangegrenet Halvskjærm, paa forlængede, duunhaarede Blomsterstilke; *Kurvbladene* næsten glatte, svagt tornspidsede; *Kronbld.* skident røde.

Ved Kongekilden i Ordrups Krat med Hovedarten (27).

1037. **C. palustre** [Scop. l. c. p. 128] (Kjær-B.) Drej. n. 796; Näg. l. c. p. 990; Rchb. XV, 831; Carduus L., H. 833; Carduus acanthoides F. D. 1341.

Bladene fjersnitdeelte eller halvfinnede, med lancetformede, 2—3-fligede, tornet-tandede *Afsnit*, paa Overfladen spredthaarede, paa Underfladen graafiltede; *Blomsterkurvene* sammenhobede i Spidsen af Stængelen og de øvre Grene, svagt filtede, efter Udspringningen ægformede; *Kurvbladene* æg-lancetformede, tiltrykte, med en kort udstaaende Braad.

Stgl. 3—5' høi, alm. bruunagtig. Kr. rødviol., sjeldnere hvide. 7—8.

β, putatum Nägeli l. c. (C. Chailleti Gaud.) Bladene halvt nedløbende, paa begge Flader næsten ensfarvede; Kurvene enlige, paa uvingede, forlængede Blomsterstilke.

I Tørvmoser, Kjær og fugtige Enge alm. udbredt. — *β*, som har et meget afvigende Udseende, men kun er en ved Hovedstængelens Afhugning frembragt Form, har jeg fundet ved Leersøen udenfor Kbhavn.

b. Bladene ikke nedløbende. ♃.

aa. Kronens Krave spaltet til Midten.

⨯ *C. palustri-oleraceum* [Näg. l. c. p. 999]. Rchb. XV, 846.

Stængelen kantet-furet; *Bladene* omfattende, dybt halvfinnede med lancetformede, 2—3-lappede, tornet-tandede *Flige*, paa Underfladen lidet filtede; *Blomsterkurvene* flere samlede i Spidsen af Stængelen og de øvre Bladhjørner, kortstilkede, med smaae, lancetformede, tornet-saugtakkede *Dækblade; Kurvbladene* lancetformede, ved en mod Spidsen fremstaaende Nerve paa Ryggen tornspidsede.

Kr. hvidgule, Støvdr. i Spidsen og Griflerne lila-røde. (Ligner i Bladformen og de smaae Blomsterkurve C. palustre, ved Stængelen og de ikke nedløbende Blade samt Blomsternes Farve C. oleraceum. 7—8.

Tryggerød Mose ved Vedbæk (et Expl.)! Raavaddam, Bidstrupgaard (19).

1038. **C. oleraceum** [Scop. l. c. p. 124] (Grøn B.) Drej. n. 798; Nägeli l. c. p. 995; Rchb. XV, 834; Cnicus L., F. D. 860; Carduus Vill., H. 837.

Stængelen trind, furet, bladet indtil Spidsen og oventil grenet; *Bladene* lysgrønne, glatte eller svagt haarede, med omfattende Basis, de nedre halvfinnede eller fjersnitdeelte med hele, lancetformede, tornet-saugtakkede *Flige*, de øvre hjerteformede, tornetsaugtakkede eller fligede; *Blomsterkurvene* tæt omgivne af flere, ægformet-elliptiske, lys-guulgrønne *Dækblade; Kurvbladene* jævnt sylformet-tornspidsede; *Kronens Krave* lidet længere end Røret.

3—5' høi. Kr. bleggule; Støvdr. skident viol. Ved den svage Behaaring, lysgrønne Farve og de forskjelligfarvede Dækbld. let kjendelig fra de øvrige Arter. 7—8.

Paa Enge og i fugtige Skove: i de fleste Egne alm., men ikke overalt: (sjelden paa *Falster* (Moseby (5), Næsgaard, Brøgninge, Bellinge, 14), og *Loll.* (Egholm, Hunseby 5); ikke bemærket i V. Hanherred (12) eller paa *Bornholm!* |*

⨯ *C. oleraceo-acaule* [Hampe in Linnæa 1837 p. 1] Näg. l. c. p. 1010; C. acauli-oleraceum Rchb. XV, 858; C. decoloratum Koch Syn. I, p. 398; Carduus rigens La Chen., H. II, 243.

Stængelen grenet; *Bladene* paa Overfladen svagt, paa Underfladens Nerver tæt duunhaarede; *Stængelbladene* lancetformede, siddende (ikke omfattende), halvfinnede, med 3-lappede *Flige*, Lapperne ægformede, tornet-tandede; *Blomsterkurvene* enlige, omgivne af 2—3 lancetformede, med de øvrige Blade ensfarvede *Dækblade; Kurvbladene* lancetformede, jævnt, men kort tornspidsede; *Kronens Krave* som hos foreg.

1—1½' høi. Kr. bleggule eller svagt rødlig-gule. Ligner foreg. i Henseende til Blomsterkurvene og den forlængede, grenede Stængel, følg. i Bladene og Dækbld. 7—8.

Forekommer med Hovedarterne, men sjelden, og sædvanligviis kun faae Expl.: *J.* en Grøft ved Veien mellem Kolding og Seest! *Sl.* en Skoveng ved Aabenraa (Bargum).

1039. **C. acaule** [All. ped. I, p. 153] (Kortstænglet B.) Drej. n. 800; Näg. l. c. p. 993; Rchb. XV, 840, Carduus L., H. 836; F. D. 1114.

Den overjordiske Stængel udeelt, sædvanlig meget kort eller 0; *Bladene* kortstilkede (ikke omfattende), paa Underfladens Nerver duunhaarede, lancetformede, halvfinnede eller fjersnit-deelte, med ægformede, 3—4-lappede, tornet-tandede *Flige; Blomsterkurven* omgivet af 1—3 lancetformede, med de øvrige Blade ensfarvede *Dækblade; Kurvbladene* æg-lancetformede, budte, pludseligt og kort tornspidsede; *Kronens Rør* længere end Kraven.

Kr. smukt og mørkt ros. 7—8. Var.

β, caulescens F. D. 1884. Stængelen forlænget (indtil 1' høi), til Spidsen bladet.

Paa høie Enge, græsklædte Bakker og Overdrev, ikke sjelden. *β*, med Hovedarten, oftest i Skygge eller paa frodigere Jordbund. *

1040. **C. heterophyllum** [All. l. c. p. 152 t. 34] (Forskjelligbladet B.) Drej. n. 801; Näg. l. c. p. 903; Rchb. XV, 838; Carduus L., H. 835; F. D. 109.

Stængelen opret, filtet; *Bladene* paa Overfladen mørkgrønne, glatte, paa Underfladen tæt sølvhvid-filtede, i Randen fiint tornet-saugtakkede; *Rodbladene* stilkede, lancetformede, hele eller halvfinnede; *Stængelbladene* fra en bred hjerteformet Basis jævnt og langt tilspidsede, linie-lancetformede, de øvre hele, de nedre halvfinnede; *Blomsterkurven* enlig, ved en nøgen Blomsterstilk fjernet fra det øvre Blad og uden Dækblade; *Kurvbladene* lancetformede, budte, kort tornspidsede; *Kronens Rør* og *Krave* omtrent ligelange.

Stgl. 2—4' høi, udeelt eller sjeldnere med 2—flere Grene og 1 Kurv paa hver Green. Kr. smukt purp. 6—7.

I Skove paa Leergrund: i ***Halvøens*** østlige Skovegne ikke sjelden, sparsommere mod V., f. Ex. Skjærhoved! Nørholm (H.), Ribe (16); paa Øerne sjelden: ***F.*** Krat ved Lunde pr. Odense, Østrupgaards

Skov (18): *Loll.* Bjerremark (5): *Sj.* Slangerup, Hareskoven mod Ballerup (H.). Jonstrup Vang!

bb. Kronens Krave spaltet til Grunden. (Breea Less.).

1041. **C. arvense** [Scop. l. c. p. 126] (Agertidsel) Drej. n. 799; Näg. l. c. p. 995; Rchb. XV. 842; Serratula L., F. D. 644; Carduus Curt., H. 834.

Stængelen grenet (de nedre Grene blomsterløse), i Spidsen halvskjærmformet med 2—5 nøgleformigt sammenhobede *Kurve* i Spidsen af Grenene; *Bladene* hele eller bugtet-halvfinnede med tornet-tandede *Flige*; *Blomsterkurvene* ægformet-valseformede, filtede, med tiltrykte, ægformigt tilspidsede og i Spidsen udstaaende *Kurvblade*; *Kronrøret* i Spidsen bøiet, omtr. 4 Gange længere end *Kraven*.

Bld. var. glatte eller paa Underfladen filtede. Kurvene mindre end hos de foreg. (undtagen Nr. 1037). Blst. ofte tveboe. Kr. skident viol. eller lila-røde. 7—8. Var.

β. horridum W. & Gr. Bladene halvfinnede, i Randen bølgede, tæt og stærkt tornede.

γ. mite Koch. Bladene bugtet tandede, de øvre hele, svagt tornede.

δ. integrifolium W. & Gr., Fr. H. N. XIV, 9. Alle Bladene heelrandede eller svagttandede, paa Underfladen tæt hvidfiltede.

Paa dyrkede Marker mellem Sæden et meget almindeligt og besværligt Ukrud. Afarterne med Hovedarten, men sjeldnere: *δ*, Kjøbenhavns Glacier mellem Nørre- og Vesterport!

21. Silybum. Sølvblad.

† 1042. **S. marianum** [Gärtn. fruct. 2, p. 378. t. 162] (Marietidsel.) Drej. p. 259; Rchb. XV, 882; Carduus L., H. 835.

Stængelbladene omfattende, i Randen bølgede, tornet-tandede, de nedre bugtet-halvfinnede, de øvre hele; *Kurvbladene* med ægformet, tornet-randhaaret Basis og udstaaende, sylformet, i en lang Torn udløbende Spidse; *Kronrøret* meget længere end *Kraven*.

2—4' høi. Bld. grønne med hvide Pletter og Striber. Kurvene meget store. Kr. viol. 7—8. ⊙.

Omkring Byer, oprindelig forvildet fra Haver: *J.* Randers (H.), Hatting pr. Horsens (Jørg.); *Sl.* Hesteberger Koppel ved Slesvig (Esmarch), Husum (16); *F.* Bogense, Ulriksholm (H.), Assens (Kyll.), Faaborg (24); ***Moen*** ved Stege (Dr.).

22. Carlina. Bakketidsel.

1043. **C. vulgaris** L. (Almindelig B.) H. 838; Drej. n. 790; F. D. 1174; Rchb. XV, 742.

Stængelen stivt opret, tætbladet, udeelt eller i Spidsen halvskjærmformigt grenet; *Bladene* bugtet-halvfinnede eller tandede, i Randen tornede, paa Underfladen filtede; *de ydre Kurvblade* dobbelt halvfinnede, tornede; *de indre* linieformede, hindeagtigt-hvidgule, nedenfor Midten randhaarede.

1—1½' høi. Kr. rødgule, Støvdr. gule. 7—8. ⊙.

Paa Bakker og udyrkede Steder, ikke sjelden i Danmark, især paa Leergrund.

23. Bidens. Brøndsel.

1044. **B. cernua** L. (Nikkende B.) H. 839; Drej. n. 806; Rchb. XVI, 941.

Bladene modsatte, siddende eller kortstilkede, ved Grunden næsten sammenvoxne, lancetformede; *Blomsterkurvene* nikkende; *Avnerne* lancetformede, bredere foroven; *Skalfrugterne* omvendtægformet-kileformede, sortbrune; *Fnokken* lysere, alm. dannet af 3—4 Børster.

Pl. frisk grøn, Blst. bruungule. 8—9. ⊙. Var.

β, *radiata* F. D. 841; Coreopsis Bidens L. Randkronerne tungeformede, gule.

γ, *minima* (L.) F. D. 312. Dværgform (1—2" høi), Blomsterkurven enlig, alm. opret.

Ved Randen af Damme og Tørvmoser, alm. udbredt. *β*, hist og her med Hovedarten. *γ*, paa mere tør Grund og ved grusede Søbredder ikke sjelden.

1045. **B. tripartita** L. (Fligbladet B.) H. 839; Drej. n. 805; F. D. 2178; Rchb. XVI, 941.

Bladene modsatte, stilkede, fjersnitdeelte med lancetformede, saugtakkede Afsnit (de 1—2 nedre Par Afsnit større og derved

3—5-deelte); *Blomsterkurvene* oprette; *Avnerne* linieformede; *Skalfrugterne* omvendt-ægformede, graabrune, med alm. 2 Børster i *Fnokken.*

Pl. mørkgrøn, ofte bruunagtigt anløben. Kr. guulbrune. 8—9. ⊙. Var.

β, *minor.* Lavere (2—6″ høi), med udeelte, lancetformede saugtakkede Blade.

Ved Bredder af Moser og Gadekjær, i Dynd o. s. v. meget alm. *β*, paa mere tør Jordbund, sjeldnere.

24. Eupatorium. Hjortetrøst.

1046. **E. canabinum** L. (Hampagtig H.) H. 840; Drej. n. 804; F. D. 745; Rchb. XVI, 892.

Bladene modsatte, kortstilkede, dybt 3—5-deelte, med lancetformede, saugtakkede *Afsnit,* det midterste størst; *Kurvene* smaae, valseformede, faablomstrede, talrigt samlede i en tæt *Halvskjærm; Kurvbladene* budte.

Stgl. opret, 2—4′ høi, tilligemed Bladenes Underflade duunhaaret. Kr. blegrøde. 7—9. ♃.

Ved Søbredder, paa Enge mellem Krat, i fugtige Skove, alm. udbredt.

II. Syngenesia superflua.

25. Petasites. Hestehov.

1047. **P. officinalis** [Moench meth. p. 568] (Pestilensurt.) Drej. n. 807; Tussilago Petasites L., H. 856; F. D. 842; H. N. I, 7; P. vulgaris Desf., Rchb. XVI, 901.

Bladene bredt hjerteformede med afrundede Lapper ved Grunden, i Randen uregelm. tandede, paa Underfladen graaagtigt uldhaarede; ☿ (*T. Petasites* L.): *Klasen* æg-valseformet; *Kurvbladene* i den indre Kreds budte; *Arrene* korte, ægformede; ♀ (*T. hybrida* L.): *Klasen* pyramideformet; *Blomsterkurvene* ½ Gang mindre; *Kronerne* traadformede; *Arrene* linieformede.

Bld. ofte meget store (Stilken indtil 4′ lang, Pladen indtil 1½′ i Gjennemsnit). Blst. fremkomme, som hos de øvrige Arter, før Bld.

paa et med rødlige Skjæl (Bladskeder) beklædt Skaft. De nedre Skeder have ofte en svag Begyndelse til en Plade. ☿ er hos os langt hyppigere end ♀. Kr. ros. 4—5. ♃.

Ved Aa- og Søbredder, i sumpige Skove, ikke sjelden, men sporadisk: hyppigst i *Sydsjæll.*, paa **Øerne** og i det sydl. **Fyen**, hvor den ofte følger Aaløbene i lange Strækninger og aldeles beklæder disses Bredder med Udelukkelse af al anden Vegetation, f. Ex. Aaen mellem V. Aaby og Rødkilde i Fyen!

1048. **P. albus** [Gärtn. fruct. 2, p. 406] (Hvidblomstret H.) Drej. n. 808; Rchb. XVI, 899; Tussilago L., H. 855; F. D. 524; H. N. II, 3.

Btadene nyreformede, med afrundede *Lapper* ved Grunden, skarpt og uregelm. tandede, mellem de større Tænder bugtetudrandede, paa Underfladen hvidgraa-filtede; *Kurvbladene* i den indre Kreds smale, spidse; ☿ (*T. alba* L.): *Klasen* kort, ægformet, næsten halvskjærmformet; *Arrene* linie-lancetformede, tilspidsede; ♀ (*T. ramosa* Hopp.): *Klasen* forlænget, med fleerblomstrede Blomsterstilke; *Kronerne* traadformede, *Arrene* korte, linieformede.

Bld. mindre end hos foreg. Kr. guulhvide. 3—4. ♃.

I fugtige Skove paa Leergrund, ved Søbredder: *J.* Lundum Mølle ved Horsens (2), Brandbjerg (28), og derfra mod S. hist og her i de østlige Skove paa **Halvøen**; paa Øerne meget sjelden: *Sj.* Sorø? (H.), Petersværft (West), Næsgaard ved Dronninggaard (20). †*

1049. **P. spurius** [Rchb. fl. exc. p. 279] (Hvidbladet H.) Rchb. XVI, 897; Tussilago Retz., H. 857; F. D. 1828; H. N. II, 4.

Bladene triangelformet-piilformede eller hjerteformede, med 2—3-lappede, udadtil udspilede, indadtil indbøiede *Lapper* ved Grunden, i Randen fiint og næsten regelm. tandede, paa Overfladen bleggrønne, paa Underfladen sneehvidt og fløielsagtigt filtede; *Klasen* kort, tilsidst ofte halvskjærmformet; *Kurvbladene* i den indre Kreds brede, budte; ♀: *Kronerne* udvidede foroven, (næsten tungeformede); *Arrene* korte, ægformede; ☿: *Arrene* budttungeformede.

Kr. hvide eller blegrøde. 4—5. ♃.

Ved sandige Bredder af Havet (eller Indsøer), sjelden i Danmark (og ikke i alle Aar blomstrende): **Bornh.** ved Arnager (H.), fra Sosa-Odden til Pythuset (Lotze), Hasle (20); **Falst.** ved Grønsund! Hes-

næs (14); Stubbekjøbing (25), Gaabense! *Sj.* Langebæk Skov (West). ☞

26. Tussilago. Følfod.

1050. **T. Farfara** L. (Almindelig F.) H. 854; Drej. n. 809; F. D. 595; Rchb. XVI, 904.

Bladene nyreformet-hjerteformede, grovt og bugtet-tandede, med mindre Tænder mellem de større; *Blomsterkurven* efter Afblomstringen nikkende; *Randkronerne* smalt tungeformede.

Blst. udvikles, ligesom hos foreg. Slægt, før Bladene; Skaftet ½—1' høit, beklædt med skjælformede Bld. og tilligemed Bladenes Underflade overtrukken af en hvid Uld, som let afgnides. Kr. gule. 3—4 (5-fr.) ♃.

Paa leret Jordbund, meget alm. i Danmark.

27. Artemisia. Bynke.

a. *Absinthium* Tournef. Blomsterleiet haaret.

1051. **A. Absinthium** L. (Malurt) H. 844; Drej. n. 811; F. D. 1654; Rchb. XVI, 1029.

Stængelen opret; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte, med budt-lancetformede *Afsnit; Blomsterkurvene* kugleformede eller halvkugleformede, nikkende; *Kurvbladene* ligelange, *de ydre* linieformede, i Spidsen hindeagtige, *de indre* budte, med bred, hindeagtig Rand.

Hele Pl. sølvglindsende graa af fine og tæt-tiltrykte Silkehaar, har en stærk Lugt og bitter Smag. Kr. guulagtige. 7—8. ♃.

Ved Randen af Marker og Veie, omkring Landsbyer: meget alm. paa *Bornh.* og *Lolland*, i de øvrige Provindser sporadisk og temmelig sjelden.

b. Blomsterleiet nøgent.

aa. Seriphidium Bess. Alle Kronerne ☿, med en skjæv Basis befæstede til Frugtknuden.

1052. **A. maritima** L. (Strand-Malurt.) H. 842; Drej. n. 814; F. D. 1655; H. N. IV, 4.

Stænglerne opstigende eller oprette; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte, med smalt linieformede, budte *Afsnit; de nedre Stængelblade* med Ører ved Grunden; *Blomsterkurvene* æg-valseformede; *Kurvbladene* omvendt-ægformede, *de ydre* kortere, filtede, *de indre* i Randen hindeagtige.

De golde Stængler danne Tuer. Bld. mere eller mindre sølvgraa-
ltede, have en behagelig krydret Lugt og en mildt bitter Smag. Kr. rød-
ule. Var i Henseende til Grenenes og Blomsterkurvenes Retning. 8—9. ♃.

α, *typica.* Grenene i Spidsen nikkende, Blomsterkurvene
prette.

β, *gallica* (A. gallica Willd., F. D. 2119; Rchb. XVI,
034). Grene og Blomsterkurve oprette.

γ, *salina* Koch, Rchb. XVI, 1039 (A. salina Willd.). Grene
g Kurve hængende.

Ved Strandbredder, især paa feed og leret Marskbund, funden i
le Provindser (undt. Bornh.), men i de fleste Egne ikke alm.; hyp-
gst i Slesvigs Marskegne og paa Øerne i Østersøen (f. Ex. i det
dl. Loll.).

bb. Abrotanum Tourn. Randkronerne ♀.

1053. **A. campestris** L. (Mark-B.) H. 842; Drej. n.
12; F. D. 1175; Rchb. XVI, 1036.

Stænglerne opstigende; *Bladene* enkelt eller 2—3-dobbelt
ersnitdeelte med linieformede, kort braadspidsede *Afsnit;*
tængelbladene med Ører ved Grunden; *Blomsterkurvene* æg-
rmet-kugleformede, oprette eller nikkende; *Kurvbladene* æg-
rmede, glatte, med hindeagtig Rand, *de ydre* kortere.

De blomsterløse Stængler danne Tuer, de blomsterbærende tynde,
isformede, ofte rødbrune. Pl. næsten ulugtende. Kr. rødlig. 8—9.
Var. glat eller duunhaaret af tilsidst affaldende Haar og

β, *sericea* Fr. Bladene sølvglindsende af en tæt, ved-
ivende Filt.

Paa tørre, sandige Marker, ikke sjelden i de fleste Egne af
andet. β, i Sandklitter, f. Ex. *Sj.* Stevns Klint alm.! *Loll.* paa
redfjed i Rødby Fjord! *Bornh.* Sandflugtsstrækningen ved Rønne!

1054. **A. vulgaris** L. (Graa B.) H. 844; Drej. n. 813;
. D. 1176; Rchb. XVI, 1038.

Stængelen opret; *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte med spidst-
ncetformede (hele, saugtakkede eller fligede) *Afsnit,* paa Under-
den hvidfiltede; *Stængelbladene* med Ører ved Grunden; *Blom-
erkurvene* oprette eller lidet nikkende, æg-valseformede; *Kurv-
adene* filtede, i Randen hindeagtige, *de ydre* kortere.

Bladene have en svagt krydret, ikke behagelig Lugt. Kr. rød-
le. 7—8. ♃.

Ved Veigrøfter, i Randen af Skove, omkring Byer o. s. v., meget alm.

28. Tanacetum. Regnfang.

1055. **T. vulgare** L. (Almindelig R.) H. 841; Drej. n. 810; F. D. 871; Rchb. XVI, 996.

Stængelen opret; *Bladene* enkelt eller dobbelt fjersnitdeelte, med linie-lancetformede, saugtakkede *Afsnit; Blomsterkurvene* i Halvskjærmen naae ligehøit.

2—3' høi. Bld. have en stærk, krydret Lugt. Kr. gule. 7—9. ♃.
Ved Gjærder og Veigrøfter, alm. i de fleste Egne: hyppigst paa ***Loll.-Falst.***, sparsomt i ***Halvøens*** Hedeegne.

29. Cotula. Fiirkløft.

1056. **C. coronopifolia** L. (Fligbladet F.) H. 874; F. D. 341; Rchb. XVI, 998; H. N. XIV, 6.

Stængelen fra Grunden af grenet, med svage, opstigende Grene; *Bladene* omfattende, lancet-linieformede, halvfinnede; *Blomsterkurvene* enlige, i Spidsen af Grenene.

3—6" høi, glat; Grenene ofte rødagtige. Kr. gule. 7—8. ⊙.
Paa dyndfuld, leret Grund, saavel inde i Landet som paa Strandenge, hidtil kun funden paa faae Steder i Danmark: ***J.*** Harboøre (24); ***Thorseng*** i den sydlige Deel alm., især ved Gadekjær i Byerne (H., 12)! ***Ærø*** (Riise i Kph. Herb.). ⚑

30. Gnaphalium. Evighedsblomst.

a. *Helichrysum* Gärtn. ♀ Blomsterne i Randen i 1 Kreds.

1057. **G. arenarium** L. (Guul E.) H. 845; F. D. 641; Rchb. XVI, 950; H. N. II, 1; Helichrysum DC., Drej. n. 820.

Stængelen opstigende eller opret; *Rodbladene* spadeformede, budte; *Stængelbladene* linie-lancetformede; *Blomsterkurvene* i en endestillet, af flere Nøgler tæt sammensat Halvskjærm.

½—1' høi, hele Pl. graafiltet. Kr. stærkt gule, Kurvbld. citrongule (sjeldnere brandgule med høirøde Spidser eller hvide). 7—9. ♃.
Sandige Marker og Bakker, funden i alle Provindser, men ikke overalt: hyppigst i ***Nordsjæll.*** og paa ***Bornh.*** ⚑

b. *Gnaphalion* Koch. ♀ Blomsterne i flere Kredse.

aa. Blomsterkurvene nøgleformigt samlede i Spidsen af Grenene. ⊙.

1058. **G. luteo-album** L. (Guulhvid E.) H. 846; F. D. 1763; Rchb. XVI, 947; H. N. I, 1.

En—fleerstænglet, med nedentil udeelte *Stængler*, Hovedstængelen opret, Sidestænglerne opstigende eller nedliggende; *Bladene* halvt omfattende, i Randen bølgede, *de nedre* lancetspadeformede, budte, *de øvre* lancet-linieformede, spidse; *Skalfrugterne* ru-punkterede.

¼—1' høi, hele Pl. hvidgraa-filtet. Kr. kjødfarvet-gule, Kurvbld. sølvglindsende straagule. 7—8.

Paa sandige Overdrev, meget sjelden og kun funden i de sydligste Provindser: *Bornh.* ved Veie i Sandstrækningen mellem Pythuset og Stampen! *Sl.* Sorgwohld N. for Rendsborg (16). ☨

1059. **G. uliginosum** L. (Sump-E.) H. 849; Drej. n. 817; F. D. 859; Rchb. XVI, 948.

Stængelen fra Grunden af grenet, de nedre *Grene* opstigende; *Bladene* lancetformede, med størst Brede foroven, spidse, heelrandede eller svagt bølgede, tilligemed Stængelen graafiltede; *Skalfrugterne* jævne; *Fnokkens* Straaler 8—12.

3—6" høi. Kurvbld. olivengrønne med hindeagtig, straaguul Rand. Kr. guulagtig. 7—8.

Paa fugtige Agre, i sumpig Grund alm. udbredt.

* 1060. **G. nudum** [Hoffm. Bot. Tasch. 1791, p. 292] (Glat E.) F. D. 2474; H. N. XII, 6; G. uliginosum γ, glabrum Koch Syn. II, 400; Rchb. ic. crit. VIII, 999.

En—fleerstænglet, med svage, udstrakte, udeelte eller grenede *Stængler; Bladene* linieformede, spidse, heelrandede, tilligemed Stænglerne glatte, grønne; *Skalfrugterne* korthaaret-rue (eller jævne?), med 6—10-straalet *Fnok.*

Stgl. 1—2" lange. 7—8.

Ved Sø- og Aabredder, sjelden: *Sj.* Svogerslev Mose ved Roeskilde (20). ☨

Anm. Ved dens finere og mere udstrakte Stængler, smalere, aldeles grønne og glatte Bld. samt færre, til en kort og tæt Klase samlede Kurve i Spidsen af Stænglerne let kjendelig og saa forskjellig fra foreg. at den synes at fortjene Plads som en egen Art. Expl. fra det angivne Voxested saavelsom fra Geesthacht i Lauenborg (hvor jeg samlede den i Mængde i Selskab med foreg. uden Overgange) have rue Skalfrugter, hvorimod Koch (l. c.) beskriver dem jævne. Dette Kjendetegn synes altsaa at være foranderligt, hvilket muligviis ogsaa gjælder om G. pilulare Wahlenb. (H. N. X, 2), som i andre Henseender er langt mere lig G. uliginosum.

bb. Blomsterkurvene i Nøgler fra Bladhjørnerne, danne en bladet, axformet Klase. ♃.

1061. **G. silvaticum** L. (Rank E.) H. 847; F. D. 1229; Rchb. ic. fl. germ. XVI, 949; G. rectum Sm., Drej. n. 818.

Stængelen opret eller ved Grunden opstigende; *Rodbladene* lancetformede; *Stængelbladene* linieformede, spidse; *Skalfrugterne* korthaaret-rue; *Fnokken* mangestraalet.

Stgl. og Bld. graafiltede, de sidste ofte paa Overfladen glatte; Kurvbld. grønne, i Randen hindeagtige, i Spidsen brune. 7—9.

Paa Bakker, Lyngheder, i Krat og Randen af Skove alm.

31. Antennaria. Kattefod.

1062. **A. dioeca** [Gärtn. fruct. 2, p. 410, t. 167] (Sand-K.) Drej. n. 819; Rchb. XVI, 951; Gnaphalium L., H. 846; F. D. 1228.

Bladene paa de blomsterløse, krybende *Sidestængler* omvendt-ægformede eller spadeformede, budte, paa den oprette *Blomsterstængel* linie-lancetformede, spidse, tiltrykte; *Blomsterstængelen* udeelt, med 4—6 Kurve samlede til en tæt, kort *Halvskjærm* i Spidsen.

Kurvbld. og Kr. ros. eller hvide. Bld. paa Overfladen grønne, paa Underfladen hvidfiltede. Var. *β, hyperborea* (D. Don), med Bld. filtede paa begge Flader. 5—6. ♃.

Paa sandige Marker, Bakker og Lyngheder alm. *β*, *Bornh.* ved Rønne (19).

32. Filago. Museurt.

a, *Oglifa* Cass. Kurvbladene budte, efter Frugtens Modenhed udbredte i Stjerneform.

1063. **F. minima** [Fr. nov. p. 268] (Liden M.) Drej. n. 815; H. N. I, 3; F. montana F. D. 1276 (non L.); Gnaphalium montanum Willd., H. 850; Oglifa minima Rchb. XVI, 946.

En—fleerstænglet; *Stænglerne* oventil gaffeldeelte med opretaabne Grene; 3—5 Kurve samlede i ende- og axelstillede Nøgler; *Bladene* tiltrykte, lancet-sylformede, spidse; *Kurvene* 5-kantet-kegleformede, med budte, i Spidsen glatte *Kurvblade*; *Skalfrugterne* jævne eller under Lupen hvidt-punkterede.

Spædere og lavere (2—6" høi), mindre stærkt graafiltet end den følg. 7—8. ⊙.

Paa sandige Marker og Bakker alm.

1064. **F. arvensis** L. [Fr. l. c. 267] (Ager-M.) Drej. n. 816; F. D. 1275; F. montana—arvensis H. N. 1, 2; Gnaphalium arvense Willd., H. 851; Oglifa arvensis Cass., Rchb. XVI, 946.

Stængelen fra Grunden af grenet, med 3—7 nøgleformigt samlede *Kurve* i Spidsen af de oprette Grene; *Bladene* lancetformede, budte; *Kurvbladene* budte, overalt filtede; *Skalfrugterne* under Lupen hvidt-punkterede.

4—8" høi, hele Pl. tæt hvidfiltet. 7—8. ⊙.

Paa tørre, især sandige Marker og Bakker alm. ☞

Anm. Den ægte F. montana L. (Fr.), som især er kjendelig ved Grene beklædte med Nøgler fra Grunden af, og fra hvilken foreg. kun er en lidet afvigende Form, er saavidt mig bekjendt, ikke funden i Danmark.

b, *Gifola* Cass. Kurvbladene braadspidsede, efter Afblomstringen ikke stjerneformigt udbredte.

1065. **F. germanica** L. (part.) (Hvidgraa M.) Drej. n. 817; Rchb. XVI, 945 fig. I; H. N. VI, 3; Gnaphalium Willd., H. 850 (part.); F. canescens Jord. fragm. 3 p. 201, tab. 7 A.

Stængelen oventil gaffeldeelt, med 20—30 *Kurve* samlede i axel- eller endestillede, kugleformede Hoveder; *Bladene* smalt lancetformede, i Randen bølgede; *Kurvbladene* forneden filtede, i Spidsen glatte, straagule, hindeagtigt-braadspidsede; *Skalfrugterne* hvid-punkterede.

1/3—1' høi. Stgl. enkelt eller med opstigende Grene ved Grunden. Hovederne større og med talrigere Kurve end hos de foreg. Hele Pl. beklædt med en hvidgraa Filt. „Svagt lugtende" (G. E. Sm.). 7—8. ⊙.

Paa tørre Marker, Bakker, ved Randen af Veie o. s. v., ikke sjelden. ☨

* 1066. **F. apiculata** [G. E. Smith, Phytol. II (1846), p. 575] (Guulgraa M.) F. lutescens Jord. l. c. tab. 7 B; Rchb. l. c. fig. II; Filago germ. L. (part.); Gnaphalium germanicum F. D. 997.

Bladene bredere lancetformede, overalt beklædte med guulgraa eller graagrøn Filt; 15—20 Kurve i Hovederne; *Kurvbladene* i Spidsen mere eller mindre purpurrøde, forøvrigt som foreg.

„Lugter omtr. som Regnfang" (Sm.). 7—8. ⊙.

Paa sandige Marker og Bakker: ***Bornh.*** alm.! ***Sj.*** Kjøge, Borød ved Sorø! ***J.*** Ødstedgaard! Synes at være udbredt over hele Landet, men noget mindre alm. end foreg., fra hvilken den forekommer mig vel adskilt. *

Anm. Navnet F. germanica L. er saavel hos Linné som de fleste senere Forff. collectivt, og indbefatter baade denne og foreg. Art, hvorfor det neppe vil være muligt at paavise, om L. har havt nogen af disse særligt for Øie ved sin Beskrivelse. Jeg har imidlertid med de engelske Botanikere beholdt det linneiske Navn for den almindeligst forekommende Art.

33. Bellis. Tusindfryd.

1067. **B. perennis** L. (Almindelig T.) H. 868; Drej. n. 836; F. D. 503; Rchb. XVI, 918.

Bladene udgaae rosetteformigt fra en meget forkortet Rodstok, omvendt-ægformede eller spadeformede, rundtakkede eller rundbugtede; *Blomsterkurvene* enlige i Spidsen af Skafterne; *Kurvbladene* budte, ved Grunden sammenvoxne.

Skafterne 2—3" lange. Skivekr. gule, Randkr. hvide eller røde. Afændringer med lutter tungeformede (1, liguliflora) og lutter rørformede Kroner (2, tubuliflora) dyrkes i Haver. Skalfr. haaret og Kronrøret ved Grunden stundom beklædt med Haar, hvorved Frugten faaer Udseende af at være forsynet med Fnok. 1—12. ♃.

β, caulescens! (B. hybrida Ten.?) Rodstokken udsender flere forlængede, overjordiske Grene med langstilkede Blade; Skafterne ½—1' lange.

Paa side Græsmarker og høie Enge meget alm. *β*, i Skove, f. Ex. Ruderhegn (19).

34. Chrysanthemum. Oxeøie.

a. *Chrysanthemum* Tournef. Alle Kronerne gule; Randblomsternes Skalfrugter 3—4-kantede med 2 skarpt fremstaaende Vinger, Skiveblomsternes trinde, stribede.

1068. **C. segetum** L. (Onde Urter). H. 869; Drej. n. 837; F. D. 995; Rchb. XVI, 986.

Stængelen udeelt eller faagrenet; *Kurvene* enlige i Spidsen af Stængelen og Grenene; *Bladene* lancetformede, ved Grunden tandede, i Spidsen fligede, de øvre med omfattende Basis; *Kurvbladene* rundagtigt-ovale, med en bred, hindeagtig Rand; *Skalfrugterne* uden Hindekant.

Hele Pl. glat, blaagrøn. 7—8. ⊙.

Et besværligt Ukrud i Kornmarker, især i Vaarkornet, overalt i Danmark (under forskjellige Benævnelser), kun mindre hyppig hvor et bedre Agerbrug har udryddet den.

b. *Leucanthemum* Tournef. Skivekronerne gule, Straalekronerne hvide; alle Skalfrugterne trinde, de ydre furede, de indre stribede.

1069. **C. Leucanthemum** L. (Præstekrave.) H. 869; Drej. n. 838; F. D. 994; Leucanthemum vulgare Lam.; Tanacetum Leucanthemum Schultz bip., Rchb. XVI, 988.

En — fleerstænglet, *Stænglerne* udeelte eller faagrenede, med enlige *Kurve* i Spidsen; *de nedre Blade* stilkede, omvendtægformede, rundtakkede, *de øvre* siddende, linie-lancetformede, ved Grunden fjersnitdeelte, i Spidsen fliget-saugtakkede; *Kurvbladene* æg-lancetformede, grønne med bruun Indfatning og smal, hvid-hindeagtig, uregelm. tandet Rand; *Straalekronerne* linieformet-ovale, af Længde med eller længere end Skiven; *Skalfrugterne* (typisk) uden Hindekant.

Lugtløs. 6—7. ♃. Bld. alm. glatte, var. i Beklædning og Indskjæring:

β, *coronopifolium* Hartm. Alle Bladene fjersnitdeelte eller dybt halvfinnede, med øreformigt omfattende Basis.

γ, *hirsutum* Hartm. Stængel og Blade tæt beklædte med kort, kruset Uld.

Forekommer desuden med skjævttandet Hindekant paa Skalfrugten — auriculatum etc. Peterm.

Paa Græsmarker og ved Veie, meget alm. — *β*, og *γ*, med Hovedarten, men sjeldnere.

1070. **C. Parthenium** [Pers. syn. 2, 462] (Matrem.) Drej. n. 839; Pyrethrum Sm., H. 870; Matricaria L., F. D. 674; Tanacetum Schultz bip., Rchb. XVI, 992.

Bladene stilkede, fjersnitdeelte med ægformede, fjerlappede Afsnit; *Stængelen* oventil halvskjærmformigt grenet, med udspærrede *Grene; Kurvbladene* linie-lancetformede med hvidhindeagtig, duunhaaret Rand; *Straalekronerne* rundagtigt-ovale, kortere end Skiven; *Skalfrugterne* med meget kort Hindekant.

Stgl. og Bld. kort-duunhaarede; Pl. stærkt lugtende. 7—8. ♃. Paa Grøftevolde, især omkring Haver og Landsbyer, funden hist og her i alle Provindser, men ikke alm. (Dyrkes ofte i Haver, især en Var. med lutter tungeformede Kroner).

† *C. corymbosum* L. (Tanacetum corymbosum Schultz bip., Rchb. XVI, 993). *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte med linielancetformede, fliget-saugtakkede Afsnit; *Kurvene* i Halvskjærm med oprette Grene; *Randkronerne* linieformet-ovale, længere end Skiven; *Skalfrugterne* med tydelig Hindekant.

Forvildet paa en Høi ved Bidstrupgaard!

35. Matricaria. Kamille.

1071. **M. inodora** [L. Fl. Suec. 2, p. 765] (Lugtløs K.) Fr. mant. 3, 115; Chrysanthemum inodorum L. Sp., Drej. n. 840; F. D. 696; Pyrethrum Sm., H. 871; Tripleurospermum Schultz bip.; Chamæmelum Vis., Rchb. XVI, 985.

Stængelen opret, oventil halvskjærmformigt grenet; *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte, med traadformet-børsteformede Afsnit; *Kurvbladene* linieformet-ovale, budte med en bruunt-hindeagtig, ujævn Rand; *Blomsterleiet* halvkugleformet, under Blomstringen heelt; *Straalekronerne* udstaaende; *Skalfrugterne* paa Inderfladen 3-ribbede, paa Yderfladen hvælvede, stribede paatværs, med 2 Kirtler under den svagt tandede Hindekant.

Uden eller med meget svag Lugt. Randkr. hvide, Skivekr. gule. 6—10. ☉ (eller ⊙).

* *salina* Wallr. (Pyrethrum inodorum var. F. D. 1936; Tripleurospermum maritimum Koch Syn. II, 1026). Stængelen udstrakt, fra Grunden af grenet, ofte rødlig; Bladenes Afsnit kjødfulde.

** *borealis* Hartm. (M. inod. ambigua Fr.). Vedvarende, Kurvbladene større, med bred sortbruun Rand.

Paa Grøftevolde, Agre og omkring Byer, i de fleste Egne alm., især omkring Kjøbenhavn i stor Mængde. * ved Strandbredder, ikke sjelden. ** *Bornh.* Klipper ved Hammershuus (8).

Anm. Alt hvad jeg har seet fra Danmark under Navn af Matricaria maritima hører til Var. * af foreg., fra hvilken (ifølge Fr. l. c.) den ægte linneiske *M, maritima* (H. N. VII, 1, XII, 2) er adskilt især ved hvidhindede, heelrandede Kurvblade, større og tykkere Frugter samt bredere og kortere Bladafsnit. Da denne findes i Sverige ved Kysterne af Kattegattet indtil Kullen, kunde den muligviis ogsaa forekomme ved de nordlige danske Kyster.

1072. **M. Chamomilla** L. (Vellugtende K.) H. 872; Drej. n. 841; F. D. 1764; Rchb. XVI, 997.

Stængel og *Blade* som hos foreg.; *Kurvbladene* oval-linieformede, budte, med en hvid hindeagtig, heel Rand; *Blomsterleiet* kegleformet, efter Blomstringen huult; *Straalekronerne* mod Afblomstringen nedhængende; *Skalfrugterne* budt 5-kantede og 5-stribede.

Kronernes Farve som hos foreg., som den er meget lig, men fra hvilken den, foruden de angivne Kjendetegn, let adskilles ved mindre Kurve og især ved en stærk og ret behagelig Lugt. 6—10. ⊙.

Ved Veie og mellem Sæden, men især omkring Byer paa leret og gjødet Jordbund, funden i alle Provindser, men ikke lige hyppig overalt, og i enkelte Egne (f. Ex. i det sydlige Fyen og paa Smaaøerne. 12) aldeles ikke tilstede. En Form med lutter tungedannede Kroner findes i Hornemanns Herb., samlet ved Kalkbrænderiet S. for Flaskekroen.

36. Anthemis. Gaaseurt.

a. *Maruta* Cass. Avnerne paa Blomsterleiet linie-børsteformede, spidse.

1073. **A. Cotula** L. (Stinkende G.) H. 873; Drej. n. 846; F. D. 1179; Maruta Cotula Cass., Rchb. XVI, 1000.

Stængelen opret, furet; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte med linie-sylformede Afsnit; *Blomsterleiet* kegleformet; *Skalfrugterne* trinde, knudret-stribede med en rundtakket Rand foroven.

Bld. var. tiltrykt-duunhaarede eller næsten glatte. Har en stærk, men ubehagelig Lugt. Skivekr. gule, Straalekr. hvide. 6—9. ⊙.

β, disciflora. Alle Kronerne rørformede.

Ved Veie, Gadekjær og lignende noget fugtige Steder omkring Landsbyer, ikke sjelden, især meget hyppig paa *Lolland!* — *β, J.* ved den nye Landevei S. for Horsens!

b. Avnerne lancetformede, braadspidsede.

1074. **A. arvensis** L. (Ager-G.) H. 872; Drej. n. 845; F. D. 1178; Rchb. XVI, 1004; H. N. XV, 1.

Stængelen opret eller opstigende, stribet; *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte, med linie-lancetformede Afsnit; *Blomsterleiet* kegleformet; *Kurvbladene* med en hindeagtig, uregelm. tandet Rand; *Skalfrugterne* 4-kantede, jævnt stribede, *Randblomsternes* med en tydelig, rynket-ujævn, *Skiveblomsternes* med en svag, heelrandet Hindekant foroven.

Bld. tiltrykt-silkehaarede, have en svag, men ret behagelig Lugt*). Randblst. hvide, Skivekr. gule. 6—8. ⊙.

Paa Grøftevolde, i Kornagre o. a. dyrkede Steder, alm. udbredt.

1075. **A. tinctoria** L. (Farve-G.) H. 874; Drej. n. 844; F. D. 741; Rchb. XVI, 1010; H. N. VI, 1.

Bladene enkelt eller dobbelt fjersnitdeelte, med halvfinnede eller saugtakkede Afsnit; *Blomsterleiet* halvkugleformet; *Skalfrugterne* fladtrykt-4-kantede, smalt vingede, paa begge Sider 5-stribede, med en skarp Rand foroven.

Stgl. og Bld., især paa Underfladen, duunhaarede. Alle Kronerne gule. 6—7. ♃.

β, discolor Fr. Straalekronerne hvide, Bladene næsten glatte.

Paa tørre Bakker og Diger, sjelden: *Sj.* Ankersmedbakken ved Helsingør (Dr.), nu forsvunden (21), Gjærder ved Rudersdals Kro, Veien mellem Lyngby og Viintappergaarden! *F.* Svendborg (H.); *J.* Viborg (Morville). — *β*, mellem Hovedarten ved Rudersdal! *

37. Achillea. Røllike.

1076. **A. Ptarmica** L. (Nyse-R.) H. 875; Drej. n. 842; F. D. 643; Rchb. XVI, 1014.

Bladene lancet-linieformede, skarpt og ru-saugtakkede; *Blomsterkurvene* i en Halvskjærm i Spidsen af Stængelen, de

---

*) Denne og flere af de foreg. Arter forvexles ofte og bringes iflæng til Apotheket under Navn af Kamilleblomster. Foruden de angivne Slægts- og Arts-Kjendetegn skjelnes de let ved liden Øvelse paa Lugten, som hos hver af de paagjældende Arter er eiendommelig.

enkelte *Blomsterstilke* tykkere foroven, flere Gange længere end Kurven; *Straaleblomsterne* omtrent 8—10, af Længde med eller længere end Kurvdækket.

Stgl. foroven duunhaaret, Bld. alm. glatte, Kr. hvide. 7—8. ♃.

Paa Enge, ved Grøfter, alm. i de fleste Egne af Danmark. (Paa Falst. kun bemærket ved Kringelborg. 14).

1077. **A. Millefolium** L. (Almindelig R.) H. 875; Drej. n. 843; F. D. 737; Rchb. XVI, 1026.

Bladene i Omrids lancetformede, 2—3-dobbelt fjersnitdeelte, med linieformede, spidse Afsnit; *Kurvene* samlede i Spidsen af Stængelen til en tæt Halvskjærm; *Smaablomsterstilkene* omtrent af Længde med Kurven; *Straaleblomsterne* 4—6, af Kurvdækkets halve Længde.

Halvskjærmen indeholder flere, men mange Gange mindre Kurve end hos foreg. Kr. hvide, sjeldnere ros. (F. D. 1937). 7—9. ♃. Var. i Henseende til Beklædningen: duunhaaret eller næsten glat og

β, *lanata* Koch. Stængel, Blade og de meget korte Grene i Halvskjærmen filtet-uldhaarede.

Paa Græsmarker, ved Veie og i Krat meget alm. — *β*, paa tørre, solaabne Bakker sjeldnere: *Sj.* mellem Hellebæk og Helsingør (Heiberg); ***Bornh.*** ved Allinge og Rømersdal!

38. Inula. Alant.

a. *Conyzoides.* Randkronerne 3-kløvede, af Længde med Kurvbladene, ikke udstraalende.

1078. **I. Conyza** [DC. prodr. 5, p. 464] (Trekløft-A.) Rchb. XVI, 923; Conyza squarrosa L., H. 852; F. D. 622.

Bladene elliptisk-lancetformede, svagt saugtakkede, paa Overfladen duunhaarede, paa Underfladen kort, men tæt graafiltede, de nedre stilkede; *Blomsterkurvene* nøgleformigt samlede i Spidsen af Grenene og dannende en sammensat Halvskjærm; *Kurvbladene* i Spidsen tilbagebøiede, randhaarede; *Skalfrugterne* trinde, ovenfor Midten stivhaarede, med 1-radet *Fnok.*

1—2' høi. Kr. gule. Kurvbld. rødlige, med grøn Rygnerve og Spidse. 7—8. ⊙.

Paa tørre, udyrkede Bakker, sjelden: *J.* Vosnæsgaard (28); *F.* Fyenshoved (Schouw, Hofm. Bang), Assens (Kyll.). *)

b. Randkronerne tungeformede, udstraalende.

aa. Pulicaria Gärtn. Fnokken 2 radet, den ydre Kreds kort, ved Grunden sammenvoxet til en Krands.

1079. **I. pulicaria** L. (Loppe-A.) H. 865; F. D. 613; Pulicaria vulgaris Gärtn., Drej. n. 829; Rchb. XVI, 933; P. dysenterica H. N. XV, 2.

Bladene lancetformede, forneden smalere, med afrundet, halvt omfattende Basis, duunhaarede, i Randen bølgede; *Blomsterstanden* qvastformet; *Kurvene* halvkugleformede; *Straalekronerne* lidet længere end Kurvbladene; *Skalfrugten* duunhaaret; *den ydre Fnok* børsteformigt fliget.

½—1' høi. Stgl. oventil og Blomsterkurvene tæthaarede. (Randkr. meget smaae). 7—9. ⊙.

Ved Gadekjær, Randen af Veie, især omkring Byer, sporadisk og i de fleste Egne ikke alm., hyppigst paa de sydlige Øer, i *Sydsjæll.* og det sydl. *Fyen.*

1080. **I. dysenterica** L. (Strand-A.) H. 865; F. D. 410; Pulicaria Gärtn., Rchb. XVI, 933; H. N. XIII, 2.

Bladene elliptiske eller lancetformede, med hjerteformet eller piilformet-omfattende Basis, i Randen svagt tandede, paa Overfladen korthaarede, paa Underfladen graafiltede; *Blomsterkurvene* halvskjærmformigt samlede i Spidsen af Stængelen; *Straalekronerne* meget længere end Kurvbladene; *Skalfrugten* haaret; *den ydre Fnok* meget kort, takket.

1—1½' høi. Beklædning som hos foreg. Kurvene over dobbelt saa store som hos foreg., meget mindre end følg. 7—9. ♃.

Ved Grøfter og andre fugtige Steder, især paa Leergrund og stedse i Nærheden af Havet: ved Kysterne af Østersøen (ɔ: de sydlige Øer fra Møen til Als, sydl. Fyen og Slesvigs Østkyst) ikke sjelden; sjelden i *Sj.*: Vordingborg (29), Korsør (13), Holbæk (15), Eriksholm (Feddersen); i det nordlige *Fyen*: Hofmansgave (H.), Rørbæk, Odense! (I *Jyll.* ikke bemærket).

bb. Inula. Fnokkens Straaler i 1 Kreds.

α, Skalfrugterne haarede.

1081. **I. Britanica** L. (Soløie-A.) H. 864; Drej. n. 831; F. D. 413 (slet); Rchb. XVI, 926; H. N. IV, 5.

Bladene lancetformede, heelrandede eller fjernt tandede, paa begge Flader haarede, de nedre stilkede, de øvre med

en bredere, hjerteformet Basis omfattende; *Kurvene* enlige i Halvskjærm fra Spidsen af Stængelen; *Kurvbladene* spidse, hvidfiltede.

1—1½' høi. Stgl. og især Grenene hvidfiltede, Bld. var. i Beklædning, Kurvbld. i Længde. 7—9. ♃.

Strandenge og Overdrev i Nærheden af Strandkysterne: paa de sydlige Øer fra Falster til Ærø hist og her ikke sjelden; i de andre Provindser sparsommere: *Sj.* Amager ved Kastrup o. fl. Steder! Flaskekroen, Holsteinborg, Ormø, Reersø (Dr.), Lammefjorden ved Adelersborg (Rafn); *F.* Langø paa Hindsholm! Kjerteminde! Odense Fjord (H.); *J.* True pr. Aarhuus (2), Ødstedgaard! *Sl.* Aabenraa (Rafn), Langballig Aa i Angel (H.), Sliemünde (16), Schwansen (28), Fredriksort, Femern (16). (I det nordl. Jyll. og paa Bornh. er den ikke funden). |*

Anm. Hornemanns Navn „brittanisk Alant" er upassende, da den ikke forekommer i Storbritanien. Artsnavnet „Britanica" hidrører fra en i Oldtiden omtalt Lægeplante af dette Navn (*βρεταννικη* Diosc.), som af Fortolkerne har været overført paa forskjellige Planter, hvorefter Navnet af Linné benyttedes saavel for en Rumex-Art som for vor Plante.

β, Skalfrugterne glatte.

1082. **I. salicina** L. (Pilebladet A.) H. 866; Drej. n. 832; F. D. 786; Rchb. XVI, 928.

Bladene lancetformede (alle med størst Brede paa Midten), omfattende, heelrandede eller svagt tandede og i Randen rue, glatte eller paa Underfladen svagthaarede, med ophøiede Nerver paa Underfladen; *Kurvene* enlige eller i en faablomstret Halvskjærm; *Kurvbladene* spidse, randhaarede.

1—1½' høi. Stgl. glat eller forneden haaret, Grenene glatte. 7—8. ♃.

Paa høie Enge, ved Gjærder og i Kratskove, især paa Kalkgrund: fra *Slesv.* er intet bestemt Voxested mig bekjendt, forøvrigt findes den hist og her, men ikke alm., i alle de andre Provindser, paa *Bornh.* meget hyppig paa Engene. |*

1083. **I. Helenium** L. (Almindelig A.) H. 684; Drej. n. 830; F. D. 728; Corvisartia Helenium Mérat, Rchb. XVI, 921.

Rodbladene lancetformede, stilkede; *Stængelbladene* æg-hjerteformede, halvt omfattende, alle Bladene grovt og dobbelt tandede, paa Underfladen hvidfiltede; *Blomsterstanden* halvskjærmformet; *de ydre Kurvblade* ægformede, *de indre* linieformede, indsnørede paa Midten, mod Spidsen bredere, budte, med fryndset-tandet Rand; *Skalfrugterne* 4-kantede.

3—4' høi. Blomsterkurvene meget store. 7—8. ♃.

Paa fugtig Grund omkring Landsbyer o. a. beboede Steder, hist og her i alle Provindser, hyppigst paa *Loll.-Falster*! Paa de fleste Steder formodenlig forvildet fra Dyrkning i ældre Tid som en anseet Lægeplante, dog er den funden i J. paa Kalkbakker S. for Haraldskjær, som det synes vildvoxende (9).

39. Solidago. Gyldenriis.

1084. **S. Virga aurea** L. (Almindelig G.) H. 862; Drej. n. 833; F. D. 663; Rchb. XVI, 911.

Bladene elliptiske eller lancetformede, nedentil afsmalnede i en vinget Bladstilk, de nedre saugtakkede, de øvre ofte heelrandede; *Blomsterkurvene* paa længere eller kortere Grene fra Bladhjørnerne, danne en forlænget, enkelt eller sammensat Klase med oprette *Grene*.

Pl. næsten glat. Var. i Henseende til Høiden, Bladenes Brede og Grenenes Længde o. s. v. 7—9. ♃.

I Kratskove, paa udyrkede Bakker, Diger o. s. v., i de fleste Egne af Landet alm., sjeldnere i det sydvestl. *Sj.* (17) og *Loll.-Falst.!*

† *S. canadensis* L. Bladene smalt lancetformede, heelrandede, Blomsterstanden en Top, sammensat af bueformigt udstaaende, ensidige Klaser; Kurvene mindre.

Forvildet fra Haver, f. Ex. i Charlottenlund!

40. Erigeron. Bakkestjerne.

† 1085. **E. canadensis** L. (Kanadisk B.) H. 852; Drej. p. 269; F. D. 1274; Rchb. XVI, 917.

Stængelen stivhaaret-ru; *Bladene* linie-lancetformede, stivhaarede, især i Randen; *Rodbladene* noget bredere foroven, i Spidsen svagt tandede; *Blomsterstanden* en forlænget Top, sammensat af mangeblomstrede Klaser paa oprette *Grene*; *Kurvbladene* glatte, i Spidsen randhaaret-saugtakkede.

Stgl. grøn. Kurvene meget mindre, men talrigere end hos følg. Straalekr. hvidgule. 7—8. ⊙.

Oprindelig indført fra Nordamerika, forekommer nu paa enkelte Steder som Ukrud, f. Ex. *Sj.* Helsingør (H.), Nestved (Dr.); *Loll.* Stokkemarke (19); *Thorseng* v. Bregninge! *F.* Hofmansgave (18), Svendborg (H.), *Sl.* Haderslev (16).

1086. **E. acris** L. (Bitter B.) H. 853; Drej. n. 835; F. D. 2595 (var.); Rchb. XVI, 917.

Stængelen duunhaaret; *Bladene* linie-lancetformede, heelrandede, haarede; *Rodbladene* omvendt-ægformet-lancetformede; *Blomsterstanden* en enkelt eller lidet sammensat Klase; *Grenene* opret-aabne eller opstigende, med 1—3 Kurve; *Kurvdækket* graafiltet.

Stgl. alm. rødbruun. Straalekr. lila, af Længde med eller lidet længere end Skivekr. 7—8. ⊙ eller ♃.

* *strictus!* Alle Bladene omvendt-ægformet-lancetformede; Grenene stivt oprette, danne en Halvskjærm; Kurvbladene svagere haarede, hvorved deres violetbrune Farve bliver synlig (som hos Hovedarten næsten skjules af den tætte Filt).

Paa tørre, især sandige Marker, Bakker og Diger, alm. udbredt. * paa Bastionerne mellem N. og Ø. Port ved Kjøbenhavn!

Anm. Maaskee hører Formen *, som ved gjentagne Udsædsforsøg i bot. Have har bevaret sit Udseende, til E. a. — serotinus Fr. mant. 3, 107; som er mig ubekjendt. — Fig. i F. D. 874, som af Flere henføres til E. acris, hører efter Fr. og Lund (Christianias Fl. p. 21) ikke herhen, og har ogsaa kun liden Lighed med vor.

41. Aster.

1087. **A. Tripolium** L. (Strand-A.) H. 861; Drej. n. 834; F. D. 615; Rchb. XVI, 907; L. Herb. IX, 169.

Bladene linie-lancetformede, heelrandede eller svagt saugtakket-rue, kjødfulde; *Blomsterstanden* halvskjærmformet, med oprette *Grene; Kurvbladene* budte, tiltrykte.

1—2' høi, hele Pl. glat. Straalekr. viol., Skivekr. gule, tilsidst rødbrune. 8—9. ⊙.

Paa saltholdig Jordbund i Dynd, Leer og Slik, alm. ved Danmarks Kyster, især i Marskegnene.

† 1088. **A. salignus** [Willd. sp. pl. 3, p. 2040] (Pilebladet A.) H. II, 251; F. D. 2475; H. N. XIII, 1.

Bladene lancetformede, fiint saugtakkede, paa Overfladen henimod Randen rue; *Blomsterstanden* en Top med halvskjærmformede, opret-aabne *Grene; Kurvbladene* spidse, oventil udstaaende.

Straalekr. lila eller hvide, Skivekr. gule. 7—8. ♃.

Forekommer forvildet, især omkring Haver og Byer, f. Ex. ***Sj.*** mellem Egelund og Fredensborg (Jørg.), Pesthuset ved Kjøbenhavn! ***Falst.*** Stubbekjøbing (19); ***Sl.*** Eiderens Nordbred ved Rendsborg (16). ⊠

Stenactis. Smalstraale.

† *S. annua* [N. Es. Ast. p. 273]. Rchb. XVI, 912; Aster annuus L., H. 861; F. D. 486; Stenactis bellidiflora A. Braun, Lge. Haandb. 1 Udg. S. 488.

De nedre Blade elliptiske eller omvendt-ægformede, grovt, men fjernt saugtakkede, *de øvre* lancetformede, næsten heelrandede; *Blomsterstanden* halvskjærmformet.

Bld., Grene og Kurvdække haarede, Randkronerne smalt linieformede, hvide eller lila. 7—8. ⨀.

Tilfældigt forvildet omkring Haver: ***Sj.*** Frydenlund (H.), Flommen ved Sorø (Bredsd.); ***Sl.*** Gottorp (Hornem. Herb.). ⊠

42. Doronicum. Gemserod.

† 1089. **D. Pardalianches** L. (Hjertebladet G.) Jacq. fl. austr. t. 350; Rchb. XVI, 955.

Rodstokken med krybende, i Spidsen knolleformigt opsvulmede Udløbere; *Bladene* hjerteformede, tandede; *Rodbladene* langstilkede, *de nedre Stængelblade* stilkede med øreformigt omskedende Bladstilk, *de øvre* siddende, omfattende; *Stængelen* med 1 eller faae Blomsterkurve i Spidsen; *Kurvbladene* sylformet tilspidsede.

1½—2' høi. Pl. haaret. Kr. gule. 5—6. ♃.

Oprindelig en Bjergplante, som nu forekommer forvildet paa flere Steder: ***Sj.*** Plantagen ved Sorø Akademihave! Næsgaard ved Dronninggaard (19); ***F.*** Brobygaard (18); ***J.*** Fusing Skov (Selmer), Lillerup ved Horsens (E. H. Lange), Bygholm (Jørg.); ***Sl.*** Gram (6), Neuwerk ved Slesvig! ⊠

43. Senecio. Brandbæger.

a. Randkronerne rørformede eller tungeformede med tilbagerullet Krave.

1090. **S. vulgaris** L. (Almindelig B.) H. 857; Drej. n. 821; F. D. 513; Rchb. XVI, 959.

Bladene halvfinnede eller fjersnitdeelte, *de øvre* med øreformet-omfattende Basis; *Afsnittene* tandede; *Kurvbladene i den*

ydre Kreds talrige, meget kortere end *de indre*, tiltrykte, stærkt brandplettede; alle *Kronerne* rørformede; *Skalfrugterne* tiltrykt-duunhaarede.

½—1' høi. Bld. var. glindsende, næsten glatte og løst filthaarede. 3—10. ⊙.

β, radiatus Koch (S. denticulatus F. D. 791)*) Randkronerne tungeformede.

Paa dyrket Jord, især i Haver og paa sandige Marker meget alm. *β*, i Strandsandet paa **Lolland** (F. D.); Sandklitter paa Øerne i Vesterhavet: **Fanø, Manø, Sylt** (N.).

1091. **S. silvaticus** L. (Skov-B.) H. 858; Drej. n. 822; F. D. 869; Rchb. XVI, 960.

Bladene fjersnitdeelte, med halvfinnede eller tandede *Afsnit; de ydre Kurvblade* faae, meget kortere end *de indre*, svagt brandplettede; *Randkronerne* tungeformede; *Skalfrugterne* tiltrykt-duunhaarede.

½—2' høi. Stgl., især oventil, og Bld., især paa Underfladen, duunhaarede, ofte lidt klæbrige. Kurvene længere og smalere end hos foreg. 7—8. ⊙.

Paa tørre, aabne Steder i Skove, sandige Marker, Heder (især efterat Lyngen er afbrændt), ikke sjelden.

1092. **S. viscosus** L. (Klæbrig B.) H. 858; Drej. n. 823; F. D. 1230 (ikke god, ligner mere foreg.); Rchb. XVI, 960.

Bladene fjersnitdeelte, med tandet-halvfinnede *Afsnit; de ydre Kurvblade* faae, slappe, svagt brandplettede, omtrent halvt saa lange som *de indre; Randkronerne* tungeformede; *Skalfrugterne* glatte.

---

*) Uagtet Fries (mant. 3, 104) og Koch (Syn. II. 1026) henføre F. D. 791 til S. silvaticus, kan jeg dog ikke tiltræde denne Anskuelse, men maa, paa Grund af dens Mangel paa Haar og de talrige ydre Kurvblade, med Nolte (nov. p. 7) antage den for en Var. med Straalekroner af S. vulgaris. Former af denne sidste, som aldeles ligne den afbildede Fig. i Udseende (dog uden Straalekroner) fandt jeg i Strandsandet ved Rønne paa Bornh.

1—1½' høi, klæbrig-kirtelhaaret. Kurvene større end hos de foreg. 7—10. ⊙.

Paa Ryddepladser, sløifede Steder omkring Byer, især paa sandig Grund, ikke alm.: ***Bornh.*** Hasle Skandse (20); ***Sj.*** Flyvesand mellem Odinshøi og Hornbæk (20), Kronborg (Heiberg), Birkerød (H.); i Kbhavn hyppig efter Ildebranden, nu sparsommere (f. Ex. omkring Universitetet), ***Amager*** ved Götchens Batteri (Dr.); ***Falst.*** Stubbekjøbing; ***Loll.*** mellem Krønge og Søholt (Rasm.); ***Ære*** (10).

b. *Jacobæa* Moench. Randkronerne tungeformede, med fladt udstaaende Krave.

aa. Bladene fjersnitdeelte eller dybt halvfinnede.

1093. **S. erucæfolius** L. (Smalfliget B.) H. 859; F. D. 1885; Rchb. ic. crit. IV, 516; H. N. I, 4.

Bladene fjersnitdeelte, med linieformede, i Randen tilbagerullede, tandede eller (mere eller mindre dybt) halvfinnede *Afsnit*, det nedre Par heelrandede, øreformigt omgivende Stængelen; *de ydre Kurvblade* flere, tiltrykte, omtrent halvt saa lange som *de indre*; alle *Skalfrugterne* haaret-rue, med mangestraalet *Fnok*.

Bld. paa Underfladen løst uldhaarede, var. betydeligt i Henseende til Indskjæringerne og disses Brede. Kr. gule. 8—9. ♃.

Paa Græsmarker og ved Veie, sporadisk og temmelig sjelden: ***J.*** Dybdals Bakker ved Aalborg (Dr.); Randrup og Viskum Ø. for Viborg (Morville); ***Sl.*** Angel, Gottorp Slotsvold, Dreisprung ved Husum (16), Nordstrand (N.), Fredriksstad, Süderstapel (F. Müll.); ***F.*** Seden (12), Gjærder mellem Hessum og Skeby! o. fl. Steder N. for Odense Fjord (4); ***Loll.*** Aalstrup, Christianssæde (14), Bjerremark, Grønnegade (5); ***Bornh.*** Ø. Larsker! ⚘

1094. **S. Jacobæa** L. (Eng-B.) H. 859; F. D. 944; Rchb. ic. fl. germ. XVI, 964; Jacobæa vulgaris Moench, Drej. n. 824.

Rodbladene og *de nedre Stængelblade* lyreformet-fjersnitdeelte, stilkede, *de øvre* fjersnitdeelte med aflang-lancetformede, tandede eller halvfinnede *Afsnit* og mangedeelte, omfattende Ører ved Grunden; *de ydre Kurvblade* 2—4, meget kortere end *de indre; Randblomsterne* med faastraalet, affaldende *Fnok* og glatte *Skalfrugter; Skiveblomsterne* med mangestraalet Fnok, duunhaarede Skalfrugter.

Bld. glatte eller ved Grunden hviduldede. Kr. gule. 7—9. ♃. Paa Enge og ved Veigrøfter alm. udbredt.

1095. **S. aquaticus** [Huds. fl. angl. 366] (Vand-B.) H. 860; F. D. 784; Rchb. XVI, 965; H. N. III, 2; Jacobæa Drej. n. 825.

De nedre Blade stilkede, hele eller lyreformede med et ægformet, rundtakket eller tandet Endeafsnit, *de øvre* siddende eller kortstilkede, lyreformet-snitdeelte, med rundtakket-lappet Endeafsnit, linieformede, skjæve, tandede Sideafsnit og ørethalvomfattende Basis; alle *Skalfrugterne* glatte; forøvrigt som foreg.

Halvskjærmens Grene mere slappe, Kurvene større, men færre og fjernere end hos foreg. Kr. gule. 7—9. ⊙. (♃).

β, pinnatifidus Gren. & Godr. (S. pratensis Richt., Rchb. ic. fl. germ. XVI, p. 38; S. barbareæfolius Rchb. l. c. tab. 965 (non Krock.). Høiere, med længere Grene; de nedre Blade lyreformet-fjersnitdeelte, de øvre dybt fjersnitdeelte.

Ved Sø- og Aabredder, Gadekjær, i fugtige Skove: alm. paa ***Halvøen***, især den vestlige Deel, i det sydlige ***Fyen*** og paa ***Øerne*** (undt. Falster: 14); sparsommere i ***Sjæll.*** (især mod N. og Ø.). *β*, i Angel (Frølich i Hornem. Herb.)

bb. Alle Bladene hele, saugtakkede.

1096. **S. paludosus** L. (Kjær-B.) H. 860; F. D. 385; Rchb. XVI, 974; H. N. II, 2; Jacobæa paludosa Drej. n. 826.

Bladene siddende, linie-lancetformede; *de ydre Kurvblade* omtrent 10, halvt saa lange som *de indre; Straaleblomsterne* 12—15; *Skalfrugterne* glatte eller svagt duunhaarede, med skidenguul *Fnok.*

Stgl. 4—6' høi, huul, uldhaaret; Bld. glatte eller paa Underfladen uldhaarede. Kr. gule. 7—8. ♃.

I Aaer og Moser, sjelden i Danmark: ***Sj.*** en Aa ved Beldringe (Schum.); ***J.*** ved Langby Kro (Beck); ***Sl.*** Eiderens Nordbred ved Rendsborg! *

† 1097. **S. saracenicus** L. (Saracenisk B.) H. 861; F. D. 2059; Rchb. XVI, 970; Jacobæa sarracenica Drej. p. 267; S. salicetorum Godr.

Bladene lancetformede, de øvre siddende, de nedre afsmalnede til en kort Bladstilk, ved Grunden heelrandede; *de ydre Kurvblade* omtrent 5, over halvt saa lange som *de indre*: *Straaleblomsterne* 7—8; *Skalfrugterne* glatte; *Fnokken* hvid.

Rodstokken krybende, Stgl. 3—5' høi, heel, tilligemed Bld. glat. Kr. gule. 7—8. ♃.

Oprindelig indvandret, forekommer omkring Haver og dyrkede Steder: *Sj.* et Gjærde mellem Hillerød og Fredensborg! Frederiksberg Have, Søndermarken (Dr.), ved Leersøen (19); *Sl.* Neuwerk ved Slesvig (16). ⚹

44. Cineraria. Fnokurt.

1098. **C. palustris** L. (Almindelig F.) H. 863; Drej. n. 827; F. D. 573; H. N. I, 5; Senecio palustris DC., Rchb. XVI, 978.

Bladene lancetformede, i Randen bølgede, *de nedre* saugtakket-fligede, stilkede, *de øvre* heelrandede eller tandede, halvt omfattende; *Halvskjærmen* grenet; *Skalfrugterne* kantede, glatte.

Stgl. huul, 2—4' høi, hele Pl. klæbrig-haaret af leddede Haar. Kr. gule. 6—7. ⊙.

I Tørvmoser og dybe Kjær, alm. udbredt. ⚹

1099. **C. campestris** [Retz. prodr. fl. Scand. ed. I, p. 159] (Mark-F.) H. 863; F. D. 1177; C. alpina γ, L., Fr. H. N. I, 6; Senecio campestris DC., Rchb. XVI, 978.

Rodbladene omvendt-ægformede eller lancetformet-ovale, rundbugtede eller næsten heelrandede, sammendragne til en kort Bladstilk; *Stængelbladene* lancetformede, svagt tandede, de øvre linie-lancetformede, heelrandede, siddende; *Halvskjærmens Grene* udeelte; *Skalfrugterne* stivhaarede.

⅓—1' høi. Stgl. og Bld. i yngre Tilstand beklædte med en løs, hvid Filt, som let afgnides. Kr. gule. 6—7. ♃.

Paa aabne Kalk- og Kridtbakker, kun funden paa *Halvøen:* Thy (16), Aalborg, Horsekjær Riis (H.), Mergelbakker ved Hodal Mølle pr. Hobro (16), Randers (M. Vahl). ⚹

45. Arnica. Volverlei.

1100. **A. montana** L. (Bjerg-V.) H. 866; Drej. n. 828; F. D. 63; Rchb. XVI, 958.

Rodbladene oval-lancetformede eller omvendt-ægformede, med 2 stærke Nerver paa hver Side af Midtnerven, heelrandede eller bølgede i Randen; *Stængelbladene* modsatte, siddende; *Blomsterkurvene* store, enlige i Spidsen af den udeelte eller faagrenede *Stængel; Skalfrugterne* stivhaarede.

1—2' høi. Stgl. og Kurvbld. klæbrig-haarede af brune Kirtelhaar, som meddele Planten en stærk Lugt. Kr. orange. 6—7. ♃.

Paa Lyngheder, høie Enge, Skovbakker: paa ***Halvøen*** alm., i ***Fyen*** hist og her, aftagende i Hyppighed mod Ø.; i ***Sjæll.*** sjeldnere: Odsherred, Antvorskov (H.), Horsebøg ved Sorø! Hammermøllen o. fl. Steder ved Helsingør (21), Donze (28), Fredensborg, Rudergaard, Ballerup (H.), Jonstrup Vang (14), Bagsværd! (Paa ***Bornh.***, ***Loll.*** og ***Falst.*** ikke bemærket. [*

III. Syngenesia frustranea.

46. Centaurea. Knopurt.

a. Skalfrugterne uden Fnok.

1101. **C. Jacea** L. (Almindelig K.) H. 878; Drej. n. 847; F. D. 519; Rchb. XV, 754.

Bladene lancetformede eller linie-lancetformede, heelrandede, tandede eller ved Grunden øreformigt fligede; *Kurvbladene* med rundagtigt-ægformede, hule, bredt hindeagtige *Tilhængsler* i Spidsen; *Randblomsterne* kjønsløse, meget større end *Skiveblomsterne.*

Stgl. og Bld. haaret-rue. Kurvbld. lysere eller mørkere brune. 7—9. ♃. Var. betydeligt i Henseende til Stængelens Forgrening, Bladformen, Beklædningen og Kurvbladenes Indskjæring. De vigtigste Former ere:

α, genuina. Alle Kurvbladenes Tilhængsler heelrandede eller uregelm. spaltede.

β, cuculligera Rchb. XV, 754. Kurvbladenes Tilhængsler kappeformigt udhulede.

γ, lacera Koch. Tilhængslerne paa de indre Kurvblade uregelm. spaltede, paa de ydre regelm. fryndset-fligede; Bladene linieformede.

Paa høie Enge, udyrkede Steder, alm. udbredt. — *β*, Østervold ved Kjøbenhavn! *γ*, ***Loll.*** Søllested (19); ved Blykobbeaaen paa ***Bornholm!***

1102. **C. nigrescens** [Willd. sp. 3, 2288 (non DC)] (Sortskjællet K.); Gren. & Godr. fl. Fr. II, 241; C. decipiens Thuill., Rchb. XV, 759.

Bladene lancetformede, heelrandede eller bugtet-tandede; *Kurvbladene* med rundagtigt-ægformede, sortbrune, fryndset-randhaarede *Tilhængsler; Fryndserne* omtrent af Længde med selve Tilhængslens Brede, de 2—3 øvre Kredse af Tilhængsler fjernede fra de øvrige; alle *Blomsterne* ☿; *Randkronerne* lidet større end Skivekronerne.

Stgl. og Bld. haaret-rue. Kr. violetrøde. 7—8. ♃.

Ved et Gjærde S. for Lillehedinge i Stevns (1850)! |*|

Anm. Fra foreg. let kjendelig ved de sortbrune, mindre hule Kurvbld. med længere Fryndser, fra *C. nigra* L., F. D. 996 (som ikke er funden i vor Flora) ved Mangel af Fnok, kortere Fryndser og de øvre Kurvblades større Afstand fra de nedre. Efter Koch forekommer den hyppigst med større Straaleblomster, dette er ikke Tilfældet med de af mig fundne Expl., som henhøre til den Form, der er kaldet C. decipiens (Thuill.).

h. Skalfrugterne fnokbærende.

1103. **C. phrygia** L. (Fjeret K.) H. 876; F. D. 520 (ikke god); Rchb. XV, 764; H. N. XIII, 4.

Bladene elliptiske eller æg-lancetformede, heelrandede eller fjernt tandede; *Kurvbladene* ved Grunden lancetformede, med langt sylspidsede, tilbagekrummede, haarformigt-fryndsede *Tilhængsler; Fnokken* neppe 1/3 af Skalfrugtens Længde.

Stgl. og Bld. korthaaret-rue. Kr. rødviol. 7—8. ♃.

Ved Gjærder og i Kratskove: paa ***Halvøen***, især dens sydlige og østlige Egne ikke sjelden! i ***Fyen*** sporadisk: Gremmelykke! Kjærsgaard (H.), Langensø (13), Hunderup ved Odense, Lykkesholm, Ringe (H.), V. Hæsinge (24), Grønnerup! Svendborg (H.). I ***Sjæll.*** og paa de øvrige Øer mangler den. |*|

1104. **C. Scabiosa** L. (Stor K.) H. 878; Drej. n. 849; F. D. 1231; Rchb. XV, 774.

Bladene enkelt eller dobbelt fjersnitdeelte, med lancetformede, tandede eller heelrandede *Afsnit*, der ofte ende i en bruskagtig Spids; *Kurvdækket* kugleformet; *de ydre Kurvblade* ægformede, fryndset-randhaarede, *de indre* æg-lancetformede, sortgrønne, med ægformede, sortbrune, børsteformigt-fligede *Tilhængsler; Fnokken* af Længde med Skalfrugten.

Kurvene større end hos de øvrige Arter. Kr. viol., sjeldnere hvide. Var. i Henseende til Beklædning. 7—9. ♃.

I Krat, ved Gjærder og Veie, alm. i de fleste Egne af Landet.

1105. **C. Cyanus** L. (Kornblomst.) H. 877; Drej. n. 848; F. D. 993; Rchb. XV, 768.

Bladene lancet-linieformede, heelrandede eller med en enkelt Tand ved Grunden; *Kurvdækket* ægformet, med ægformede eller æg-lancetformede, foroven i Randen mørkbrune, børsteformigt saugtakkede *Kurvblade; Fnokken* af Længde med Skalfrugten.

Stgl. og Bld., især paa Underfladen, filtede. Kr. himmelblaa (i Haver dyrkes stundom hvide, røde eller viol. Afændringer). 6—7. ⊙.
Alm. Ukrudsplante i Vintersæden.

† *C. montana* L. (Rchb. XV, 771) Stgl. oprette; Bld. lancetformede, nedløbende, løst filtede; Blomsterkurvene enlige med ægformede, i Randen sortbruunt-fryndsede Kurvbld., himmelblaa Krone; Fnokken meget kortere end Skalfrugten.

Dyrkes hist og her som Siirplante i Haver, og er funden forvildet ved gl. Kongevei og Ryssensteens Bastioner ved Kjøbenhavn. (Heiberg.), Svenstrup!

Helianthus. Solsikke.

† *H. tuberosus* L. (Jordæble.) Rchb. XVI, 940.

Bladene tilspidsede, saugtakkede, rue, de nedre æg-hjerteformede, de øvre elliptiske; *Stængelen* foroven halvskjærmformigt grenet, med oprette *Blomsterkurve.*

Kr. gule; spiselige Rodknoller. 9—10 (blomstrer sjeldent hos os). ♃.
Dyrkes i Haver som Surrogat for Kartofler.

IV. Syngenesia necessaria.

47. Calendula. Morgenfrue.

† 1106. **C. officinalis** L. (Læge-M.) H. 879; Rchb. XV, 890.

Rodbladene stilkede, omvendt-ægformede; *Stængelbladene* siddende, elliptisk-lancetformede, svagt tandede; *Skalfrugterne* halvmaaneformede, paa Ryggen tornet-knudrede.

Kr. brandgule. 7—9. ☉.

Forekommer hist og her forvildet som Ukrud i og omkring Haver.

V. Syngenesia segregata.

48. Echinops. Tidselkugle.

1107. **E. sphærocephalus** L. (Fligbladet T.) H. 880; Drej. p. 272; F. D. 2179; Rchb. XV, 734.

Stængelen opret, trind, furet; *Bladene* halvfinnede, med tornet-tandede Flige; *Kurvene* lancetformede; *de ydre Kurvblade* talrige, børsteformede, halvt saa lange som *de indre*, lancetformede, børsteformet-randhaarede.

2—3' høi. Stgl. oventil tæt hvidfiltet; Bld. paa Overfladen klæbrigtduunhaarede, paa Underfladen hvidfiltede. Hovederne graaagtigt sølvglindsende. Kr. blaa. 7—8. ♃.

Paa Marker og ved Veie, sjelden: *Sj.* Snedinge, Holsteinborg (H.)! Glænø (14); *F.* Landeveien mellem Nyborg og Odense ved Birkende! *J.* Engelsholm (forvildet? 12). ⚑

20de Klasse. Gynandria (Hunbo).

1. Orden. Monandria (Enhannede).

Alle Slægterne i denne Orden (1—16) høre til N. F. Orchideæ: Blomsten dannet af et 6-bladet Blomsterdække i 2 Kredse: i den ydre Kreds 3 ligestore Blade (de 2 sidestillede, det tredie nedadvendt, men ved Blomstens Dreining opadvendt), i den indre Kreds 2 ligestore, sidestillede Blade, det tredie opad- (ved Dreiningen nedad-) vendte (Læben) af forskjelligt Udseende fra de øvrige, ofte med en sporeformet Tilhængsel; 1 2-rummet Støvknap fasthæftet til Arret og ved denne Sammenvoxning dannende en Griffelstøtte; Støvet i Masser (1—2 i hvert Rum), ofte ved en stilkformet Basis (Støvholderen) befæstede til en Kirtel; Arret ender ofte i et Næb mellem Støvknappens Rum; Frugten undersædig Kapsel. (Blst. i Ax eller Klase).

A. Støvknappen heelt tilvoxet til Støvveien (1—2 Knoller fra Rodstokken).

a. Læben forsynet med en Spore.

aa. Støvknappens Rum ved Grunden sammenstødende, med et Næb mellem Rummene.

1. **Orchis** L. (part.) Læben fliget; Støvknappens Rum ved Grunden forenede i en fælles 2-rummet Pung; Støvmasserne adskilte (med hver sin Støvholder); Knollerne udeelte eller haanddeelte.

2. **Anacámptis** Rich. Læben fliget; Støvknappens Rum ved Grunden forenede i en fælles 1-rummet Pung; Støvholderne ved Grunden sammenvoxne (Knollerne udeelte).

3. **Gymnadénia** R. Br. Læben fliget; Støvknappens Rum uden Pung; Støvholderne adskilte (Knollerne haanddeelte).

bb. Støvknappens Rum ved Grunden adskilte, uden Næb.

4. **Platanthéra** Rich. Læben udeelt; Sporen lang, traadsmal; Støvknappens Rum uden Pung (Knollerne udeelte).

5. **Coeloglóssum** Hartm. Læben fliget; Sporen kort, sækformet; Støvknappens Rum uden Pung (Knollerne haanddeelte).

b. Læben uden Spore.

6. **Hermínium** R. Br. Blomsterdækket klokkeformigt tillukt; Læben fliget, ved Grunden stundom puklet (Antydning af en Spore); Frugtknuden snoet; Støvmasserne uden Pung (Knollerne udeelte).

7. **Ophrys** L. (part) Blomsterdækkets Blade udstaaende; Læben fliget, (lappet eller tandet); Frugtknuden ikke snoet; Støvmasserne hver indesluttede i sin Pung (Knollerne udeelte).

B. Støvknappen fri (kun med sin nedre Deel tilhæftet til Arret).

a. Læben med en Spore. (Rodstokken uden Knoller, koralformigt grenet).

8. **Epipógum** Gmel. (Epipogium Rich.). Blomsterdækket med opadvendt, i Midten dybt indskaaren (2-leddet) Læbe; Frugtknuden ikke snoet; Støvmasserne 2, udeelte, kornede, ved

2 forlængede Støvholdere befæstede til en fælles Kirtel. (Bladene skjælformede).

b. Læben uden Spore,

aa. i Midten dybt indskaaren (2-leddet); Rodstokken uden Knoller, Roden trævlet.

9. **Cephalanthéra** Rich. Frugtknuden stilkløs, snoet; Griffelstøtten uddragen; Støvmasserne til Grunden 2-deelte, kornede, uden Støvholder og Kirtel.

10. **Epipáctis** Rich. Frugtknuden stilket, ikke snoet; Griffelstøtten kort, Læbens yderste Led ved Grunden puklet; Støvmasserne til Grunden 2-deelte, kornede, uden Støvholder befæstede til en fælles Kirtel.

bb. Læben uleddet,

α. lappet eller fliget. (Rodstokken koralformigt grenet eller krybende, med Trævlerødder, uden Knoller).

11. **Listéra** R. Br. Læben 2—3-fliget; Griffelstøtten forlænget ud over Støvknappen; Støvmasserne kølleformede, kornede, til Grunden 2-deelte, uden Støvholder befæstede til en fælles Kirtel (Bladene 2, modsatte, med udviklet Plade).

12. **Neóttia** (L.) Læben 2-fliget; Griffelstøtten naaer ikke udover Støvknappen; Støvmasserne kølleformede, kornede, til Grunden 2-deelte, uden Støvholder befæstede til en fælles Kirtel (Bladene spredte, skjæl- eller skedeformede, uden Plade).

13. **Corallorhíza** R. Br. Læben 3-lappet, ved Grunden sammenhængende med Blomsterdækkets 2 ydre Sideblade; Støvknappens Rum tværdeelte i 2 Smaarum, med 2 kuglerunde, voxagtige Støvmasser i hvert Rum (Bladene spredte, skjælformede uden Plade).

β, Læben udeelt eller svagt tandet (Rodstokken med 1—3 Knoller).

14. **Spiránthes** Rich. Perigonbladene ved Grunden sammensluttende og dannende en ret Vinkel med Frugtknuden, i Spidsen tilbagebøiede; Læben nedadvendt, ved Grunden huul, i Spidsen rundtakket; Støvknappen vedblivende, Støvmasserne

kølleformede, kornede, i Spidsen 2-lappede, uden Støvholder befæstede til en fælles Kirtel.

15. **Stúrmia** Rchb. Perigonbladene udstaaende, Læben opadvendt, heelrandet eller tandet; Griffelstøtten uddragen, bøiet, oventil 2-vinget; Støvknappen affaldende; Rummene adskilte, med 2 runde, voxagtige Støvmasser i hvert.

16. **Maláxis** Sw. (part.) Griffelstøtten kort, ret, med 2 Tænder foroven; Støvknappen vedblivende, Støvmasserne kølleformede, voxagtige, i Spidsen 2-deelte; forøvrigt som foreg.

2. Orden. Hexandria (Sexhannede).

17. **Aristolóchia** L. Blomsterdækket enkelt, sambladet, med skraat afskaaren Krave; Støvknapperne siddende, danne en 6-lappet Krands omkring det straaleformede Ar; Frugten en 6-rummet, mangefrøet, undersædig Kapsel. (N. F. Aristolochieæ).

I. Monandria.

1. Orchis. Gjøgeurt.

a. Knollerne*) udeelte, kuglerunde eller ovale.

aa. Læben dybt 3-fliget, den midterste Flig 2-lappet, alm. med en Tand i Indskjæringen.

1108. **O. fusca** [Jacq. fl. austr. 4, t. 307] (Storkronet G.) O. purpurea Huds., Rchb. ic. fl. germ. XIII—XIV, tab. 378; O. militaris β, L., H. 885; Drej. n. 852; F. D. 1277; H. N. X, 61.

Bladene elliptiske; *Dækbladene* hindeagtige, mange Gange kortere end Frugtknuden; *de ydre Perigonblade* forneden sammenvoxne, foroven sammenstødende i Form af en Hjelm; *Læbens*

---

*) Knollerne hos Slægten Orchis (o. fl. Slægter i denne Familie) 2: den ene fremskyder det indeværende Aars Stængel, den anden indeholder Knoppen til Blomsterstængelen for det følgende Aar.

Sideflige linieformede, udrandede eller takkede, *Midtfligen* omvendt-hjerteformet med afrundede, uregelmæssigt rundtakkede Lapper og en Tand i Indskjæringen; *Sporen* ikke halvt saa lang som Frugtknuden.

1—3' høi. Hjelmen mørk purp. med brune Punkter; Læben hvid eller lysrød med ophøiede, mørkrøde Punkter. 5—6. ♃.

I Skove og Krat paa Kalkgrund meget sjelden: ***Møen*** i Mængde paa Store- og Lilleklint; *J.* Trelde Skov ved Fredericia (!)

1109. **O. ustulata** L. (Rulæbet G.) H. 885; Drej. n. 853; Rchb. ic. fl. germ. XIII—XIV, tab. 368; H. N. XV, 65; Ophrys anthropophora F. D. 103.

Bladene lancetformede; *Dækbladene* hindeagtige, over halvt saa lange som Frugtknuden; *de ydre Perigonblade* frie, foroven sammenstødende til en halvkugleformet Hjelm; *Læbens Sideflige* og den dybt kløvede *Midtfligs* Lapper linieformede, i Spidsen rundtakkede eller udrandede; *Sporen* 1/3 af Frugtkudens Længde.

1/2—1' høi. Axet tætblomstret, valseformet, Blst. meget mindre end hos foreg., Hjelmen mørk purp., Læben hvid med fløielsagtigt ophøiede, purpurfarvede Punkter. 6—7. ♃.

Paa høie Enge og Bakker, især paa Kalkgrund, sporadisk og temmelig sjelden: *J.* Engskrænter ved Aagaards Kalkbakker (16), Buderupholm (H.), Blegkilde ved Aalborg (Branth), Horsens (Jørg.); ***F.*** Hunderup (H.); ***Sj.*** en Klint ved Tudsenæs, Tidsvilde (H.), Skullerupholm (Weilbach), Herthadalen (Sommerfeldt), Alindelille (20), Søllerød, bag Flaskekroen, Kjøge Aas (Dr.), Gjorsløv (d'Origny), Præstø (H.), Rosenfeldt Teglværk (29), mellem Ravnstrup og Nestved (20), Herlufsholm (H.), Rude (17), Fiurendal, Holsteinborg (22); ***Møen*** paa Aborrebjerget o. fl. St.! ***Falst.*** ved Stubbekjøbing (25); ***Bornh.*** Rønne, Aakirkeby, Bodilsker (20), Røe, Randkleven (8).

bb. Læben 3-lappet, med korte, brede Lapper, den midterste svagt udrandet.

1110. **O. Morio** L. (Grønstribet G.) H. 883; Drej. n. 855; F. D. 253 (slet); Rchb. l. c. tab. 363; H. N. I, 66.

Knollerne kuglerunde; *Bladene* lancetformede, *de nedre* udbredte, *de øvre* tiltrykte; *Dækbladene* farvede, af Længde med Frugtknuden; *de ydre* og 2 *indre Perigonblade* budte, sammenstødende foroven til en Hjelm; *Læbens Midtflig* svagt udrandet; *Sporen* vandret udstaaende eller opadbøiet, lidet kortere end Frugtknuden.

4 10" høi. Perigonbladene med grønne Aarer, purp. eller viol., sjeldnere ros. eller hvide. 5—6. ♃.

Paa høie Enge og udyrkede Marker, ikke sjelden, dog mindre hyppig end følg. og i adskillige Egne ikke bemærket: hyppigst i det sydl. og vestl. ***Sjæll.*** samt paa ***Moen.***

1111. **O. mascula** L. (Tyndaxet G.) H. 884; Drej. n. 856; F. D. 457; Rchb. l. c. 390.

Knollerne ovale; *Bladene* omvendt-ægformet-lancetformede; *Dækbladene* farvede, af Længde med Frugtknuden; *Blomsterdækkets ydre Sideblade* ægformede, spidse, foroven udadbøiede, det øvre budt eller spidst, længere end de af samme bedækkede 2 *indre Sideblade; Læbens Midtflig* udrandet (ofte med end Tand i Indskjæringen); *Sporen* vandret eller opadbøiet, lidet længere end Frugtknuden.

$^1/_2$—1' høi. Bld. alm. bruunplettede; Perigonbld. violetrøde, uden grønne Aarer, Læben dybere lappet end hos foreg. 5—6. ♃.

Paa høie Enge, i Skove og Krat, meget alm. (En Var. uden Spore funden paa ***Loll.*** ved Ourebygaard (Rosenørn Lehn).

b. Knollerne aflange, hele eller i Spidsen 2—3-deelte.

1112. **O. sambucina** L. (Bredlæbet G.) H. 886; Drej. n. 854 (bis); F. D. 1232; Rchb. 412; H. N. XIV, 65.

Bladene omvendt-ægformet-lancetformede; *Dækbladene* hindeagtigt farvede, de nedre bladagtige, fleernervede, længere end Frugtknuden og omtr. af Længde med Blomsterne; *de ydre Perigonblade* udstaaende; *Læben* svagt 3-lappet; *Sporen* nedadbøiet, af Længde med Frugtknuden.

4—10" høi. Var. med gule og violet-lysrøde Blst. 5—6. ♃.

Paa Bakker mellem Krat, sjelden: ***J.*** Sønderskovsgaards Krat i Ø.Hanherred (16), Estruplund (3), Aarslev (H.), Brabrand Mark (2), Lyngbakker ved Agrie (13); ***Sj.*** en Høi ved Slagelse (H.), Vordingborg (11); ***Bornh.*** Hammershuus, Lindholms Klipper, Nexø, Vældensby (20). !*

Anm. I flere Henseender, f. Ex. ved Dækbladene og især ved de snart hele, snart i Spidsen deelte Knoller danner denne Art en Overgang mellem foreg. og følg. Afdeling.

c. Knollerne dybt haanddeelte. (Dækbladene 3-nervede, bladagtige, Sporen nedadrettet, kortere end Frugtknuden).

1113. **O. majalis** [Rchb. ic. VI, p. 7, tab. 770] (Mai-G.) O. latifolia L., Fr. mant. 2, 53; H. 886 (part.); Drej. n. 855; Rchb. fl. germ. XIII—XIV, tab. 402.

Stængelen huul, 4—6-bladet; *Bladene* udstaaende, lancetformede eller elliptiske, med størst Brede paa Midten, *de øvre* naae omtrent til Axets Basis; *de nedre Dækblade* længere, *de øvre* kortere end Blomsterne; *Blomsterdækkets ydre Sideblade* opstigende; *Læben* omvendt-hjerteformet, 3-lappet, *Sidelapperne* rundtakkede, den midterste spids; Støvmasserne bleggule.

Bld. alm. med mørkbrune Pletter. Blst. violet-røde, sjeldnere blegrøde eller hvide. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. ♃.

Paa fugtige Enge, ikke sjelden i Danmark, dog ikke i alle Egne lige alm. *

1114. **O. incarnata** L. [Fr. mant. 3, 140] (Kjødfarvet G.) Drej. p. 275; F. D. 266 (O. latifol.) og 2476; Rchb. 397—99; H. N. VII, 65—66; O. angustifolia W. & Gr., O. latifolia Rafn D. Fl. I, 376.

Stængelen huul, 4—6-bladet; *Bladene* opret-tiltrykte, sværdformet-lancetformede, med størst Brede ved Grunden og en kappeformigt sammentrukken Spidse, *de øvre* naae op over Axets Basis; alle *Dækbladene* længere end Blomsterne; *Blomsterdækkets ydre Sideblade* tilsidst (næsten parallelt) tilbagebøiede; *Læben* omvendt-ægformet, utydeligt 3-lappet (med alm. nedbøiede Sidelapper); Støvmasserne blaagrønne.

Bld. uplettede. Blst. kjødfarvede, sjeldnere rødviol. eller hvide. 6. (blomstrer omtr. 8 Dage senere end foreg.). ♃. Var. (ligesom foreg.) med smalere (*α*, *angustifolia*) eller bredere Bld. (*β*, *latifolia* Fr. l. c.) og desuden:

β, *hæmatodes* Rchb. ic. fl. germ. XIII—XIV, p. 51, tab. 398, med tæt og fiint bruunplettede Blade, mørkere Blomster.

I dybe Moser med Hængedynd, paa fugtige Enge, ikke sjelden, og i mange Egne (f. Ex. omkring Kbhavn) hyppigere end foreg.

Forekommer snart i Selskab med, snart adskilt fra hiin. β, Ladegaarden ved Kjøbenhavn (I. Vahl jun.).

Anm. Saavel fordi begge Arterne variere bred- eller smalbladede, som fordi Navnene O. angustifolia og latifolia have været saa yderst forskjelligt anvendte, har jeg foretrukket de valgte Navne, som efter den critiske Undersøgelse over disse Arter af Prof. Fries (l. c.), sml. medFig. hos Rchb., ikke kunne være udsatte for Misforstaaelse. Arterne selv ere ofte vanskelige nok at adskille, og man finder (skjøndt sjeldent) Former, der have Kjendetegn tilfælles med begge. En saadan Form er den ovenfor nævnte β, som endeel ligner den i det nordlige Skandinavien forekommende O. cruenta Müll. F. D. 876, hvillken af Rchb. (l. c.) ogsaa henregnes til O. incarnata.

1115. **O. maculata** L. (Plettet G.) H. 887; Drej. n. 856 (bis); F. D. 933; Rchb. 407.

Stængelen heel, 6—10-bladet; *de nedre Blade* bredt, *de mellemste* smalt lancetformede, *de øvre* linieformede, det øverste ikke naaende Axets Basis; *Axet* tætblomstret; *de nedre Dækblade* af Længde med, *de øvre* kortere end Blomsterne; *Blomsterdækkets Blade* tilspidsede, *de ydre Sideblade* udstaaende; *Læben* flad, omvendt-nyreformet, tydeligt 3-lappet.

Bld. plettede. 6—7. ♃. Var. betydeligt i Henseende til Høiden, Bladenes Brede og Blomsternes Farve (alm. blegt ros. eller lila med mørkrøde Pletter og Striber).

β, *concolor!* Bladene uplettede; Blomsterdækket sneehvidt uden Pletter.

I Skove, Tørv- og Hedemoser, paa Lyngbakker o. s. v., meget alm. — β, ved Aborre Sø paa Møen!

2. Anacamptis. Horndrager.

1116. **A. pyramidalis** [Rich. mem. mus. d'hist. nat. 4, p. 55] (Pyramideaxet H.) Rchb. 361; Orchis L., H. 883; Drej. n. 854; F. D. 2113; H. N. VI, 57.

Knollerne 2, rundagtige, udeelte; *Bladene* lancet-linieformede, *de øvre* skedeformigt sammenrullede; *Axet* tætblomstret; *Dækbladene* farvede; *Læben* 3-lappet med 2 Folder ved Grunden og heelrandede Lapper; *Sporen* traadformet, af Længde med eller længere end Frugtknuden.

8—15" høi. De fleste Bld. ere visnede naar Blomstringen begynder. Blst. smukt og mørkt purp. 7. ♃.

I aabne Skove paa Kalkgrund, sjelden: *Møen* paa Storeklint! Aborrebjerget! Krat ved Kjelby (Mørch); *Sj.* Alindelille Fredskov! ✳

3. Gymnadenia. Traadspore.

1117. **G. conopsea** [R. Br. i H. Kew. ed. 2, V, 191] (Langaxet T.) Drej. n. 857; Rchb. 422; H. N. IX, 67; Orchis L., H. 888; F. D. 224.

Knollerne 2, haandformigt deelte; *Bladene* linie-lancetformede; *Axet* valseformet, forlænget; *de ydre Perigonblade* udstaaende; *Læben* 3-lappet med budte, ligestore Lapper; *Sporen* traadformet, spids, bøiet, næsten dobbelt saa lang som Frugtknuden.

1—1½' høi. Blst. mørk ros. $\frac{6}{2}$—$\frac{7}{1}$. ♃.

Paa Enge: sporadisk paa Øerne, hyppigst paa ***Bornh.*** (20) og i det ***nordl. Fyen*** (4); paa ***Halvøen*** sjeldnere: ***J.*** Teglgaardsholm mellem Varde og Henne (H.).

1118. **G. albida** [Rich. l. c. p. 57] (Hvid T.) Rchb. 419; H. N. XIV, 66; Satyrium L., H. 890; F. D. 115; Habenaria R. Br., Drej. n. 862.

Knollerne til Grunden deelte i tyndt kegleformede Trævler (som giver Udseende af en knippeformet Trævlerod); *de nedre Blade* omvendt-ægformede, *de øvre* lancetformede; *Axet* valseformet; *de ydre Perigonblade* sammensluttende til en rundagtig Hjelm; *Læben* dybt 3-fliget, den midterste Flig størst; *Sporen* budt, ret eller svagt bøiet, 3 Gange kortere end Frugtknuden.

6—10" høi. Axet næsten ensidigt; Blst. hvidgule. 7. ♃.

Paa Bakker og tørre Enge, sporadisk og temmelig sjelden, især paa Øerne: ***J.*** Lindenborg, Torslev (H.), mellem Thostrup og Tovelstrup Eveldrup (Dr.), V. Velling, Meilgaard, Grenaa, Kalø (H.), Donneruplund! Fredericia (H.), Bakker S. for Kolding Aa (7); ***Sl.*** Arrild Hede (20), Brecklum (F. Müll.), Schauendal og Lyngheder nær Mølledammen ved Husum (16); ***Sj.*** Bakker mellem Hjortekjærshuset og Nymølle! Brede (Dr.); ***Bornh.*** Rytterknægten (Lotze), Bodilsker (20), Klemensker (19).

4. Platanthera. Fladknap.

1119. **P. solstitialis** [Drej. l. c. n. 850, cf. Kröy. Tidskr. IV, p. 45] (Vellugtende F.) Rchb. 429; P. bifolia Rich. (part.), H. N. VI, 62; Orchis bifolia H. 882 (part.); F. D. 235.

Knollerne udeelte, elliptiske eller kegleformede; ovenfor de 2—3 *nedre* skedeformede *Blade* (uden Plade) 2 tætsiddende,

tilsyneladende modsatte Blade med lancetformet-omvendt-ægformet Plade, de 2—4 derpaa følgende spredte, meget mindre, linie-lancetformede; *Sporen* traadformet, meget længere end Frugtknuden; *Støvknappens Rum* parallele; „*de golde Støvdragere* kugleformet-nyreformede."

8—12" høi. Blst. vellugtende. De ydre Perigonbl. hvide, de indre (tilligemed Læben og Sporen) i Spidsen grøngule. 6—7. ♃. Drej. (Kröy. Tidskr. l. c.) adskiller følgende Former:

α, *latiflora* (F. D. 2360) Blomsterdækkets 2 indre Sideblade tilspidsede, opstigende og i Spidsen sammenstødende; Griffelstøtten foroven afrundet.

β, *densiflora* (F. D. 2361 a—h; P. brachyglossa Rchb. ic. IX, 1144). De 2 indre Sideblade budte, i Spidsen sammenstødende; Griffelstøtten afstumpet eller udrandet.

γ, *patula* F. D. 2361 i. De 2 Sideblade budte, frastaaende; Griffelstøtten budt.

Paa Bakker og høie Enge, findes i alle Provindser, hyppigst paa ***Halvøen***, i ***Fyen***, paa ***Møen*** og ***Bornh.***, sparsommere i det ***vestl. Sjæll.***, paa ***Loll.*** og ***Falster***. Fordelingen af de anførte Former kan jeg ikke nærmere angive.

1120. **P. chlorantha** [Custor i Rchb. Mössl. Handb. 2, p. 1565] (Grønlig F.) Drej. n. 851; F. D. 2362; H. N. VI, 61; Platanthera montana Rchb. 430; Orchis bifolia plur. autt. (part).

Sporen traadformet, i Spidsen fladtrykt-kølleformet, omtrent dobbelt saa lang som Frugtknuden; *Støvknappens* Rum forneden divergerende; „*de golde Støvdragere* omvendt-ægformede"; forøvrigt som foreg.

10—15" høi. Blst. mindre tætsiddende, men større end hos foreg., af svagere Lugt (idetmindste om Dagen), deres Farve som foreg., men ved den store Saftplet (Arrets frie Deel) have de et mere grønligt Udseende. 6—7. ♃.

Paa Enge og mellem Krat, ikke sjelden, og i ***Sjæll.*** hyppigere end foreg.

Anm. Navnet *O. bifolia* L. indbefatter begge Arter og kan derfor ikke citeres som Synonym til nogen af dem. Det Samme gjælder om Navnet Platanthera bif. Rich., der alm. anvendes paa den første Art. For denne har jeg derfor beholdt det Navn, som af Drej. er tillagt den i den ovenfor citerede klare og udførlige Afhandling, i

hvilken en nøiagtig Beskr. og Synonymik af de 2 Arter er givet. Det af G. Rchb. for P. chlorantha foretrukne Navn P. montana (efter Orchis montana Schmidt) er ikke heldigt, da denne Art netop hyppigst findes paa Enge, hiin paa Bakker.

5. Coeloglossum. Poselæbe.

1121. **C. viride** [Hartm. Skand. Fl. ed. I, p. 329] (Grøn P.) H. N. XV, 66; Satyrium L., H. 890; F. D. 77; Himantoglossum Drej. n. 858; Platanthera Lindl., Rchb. 434.

Knollerne dybt haanddeelte; *Bladene* elliptiske eller lancetformede; *Perigonbladene* budte, sammenstødende til en Hjelm; *Læben* linieformet, 3-tandet, den midterste Tand meget kort.

4—10" høi. Blst. skident guulgrønne med rødligt Anstrøg. 6—7. ♃.

Paa høie Enge og græsklædte Skrænter, sporadisk og sjelden: *J.* Ørsted (3), Brabrand (Viborg); *Sj.* en Klint ved Tudsenæs (H.), Charlottenlund (Kyll.); ***Falst.*** ved Stubbekjøbing (25); ***Bornh.*** ved Rønne (20).

6. Herminium. Pukkellæbe.

1122. **H. Monorchis** [R. Br. l. c. p. 191] (Grøn P.) Drej. n. 859; Rchb. 415; H. N. XI, 66; Ophrys L., H. 895; F. D. 102.

Knollen kugleformet; *Bladene* lancetformede; *Axet* linieformet; *de indre Perigonblade* ved Grunden svagt 3-lappede; *Læben* dybt 3-fliget, *Fligene* linieformede, den midterste størst.

3—6" høi. De nye Knoller (1—2) dannes i Spidsen af vandrette Udløbere, fjernede fra Moderknollen, og meget mindre end denne. Alm. 2 større Bld. nedenfor Midten og 1—2 mindre høiere oppe paa Stgl. Blst. grønne. 6—7. ♃.

I Enge og Moser: funden i alle danske Provindser, men sporadisk og ikke alm., forekommer sjeldnere paa Bakker (f. Ex. Møens Klint!).

7. Ophrys. Flueblomst.

1123. **O. Myodes** L. (Bruunlæbet F.) H. 896; Drej. n. 860; F. D. 1398; H. N. XV, 67; O. muscifera Huds., Rchb. 447.

Knollerne 2, kugleformede; *Bladene* oval-lancetformede; *Axet* forlænget, fjernblomstret; de 3 *ydre Perigonblade* ovale,

de 2 *indre* kortere, traadformede; *Læben* 3-kløvet, med linieformede *Sideflige* og 2-lappet *Midtflig.*

1—1½' høi. Læben mørk bruunrød, fløielshaaret, med Undtagelse af en glat, 4-kantet, blaaagtig Plet i Midten. Blst. have i Form Lighed med Fluer (ligesom overhovedet Blomsten hos flere Arter af denne Familie ligne Insekter). Pl. bliver sort ved Tørring. 6. ♃.

I aabne Skove paa Kalkgrund: kun funden i Alindelille Fredskov i *Sjæll.*, hvor den voxer i Mængde.

8. Epipogum. Knælæbe.

1124. **E. aphyllum** [Swartz Sv. bot. 512] (Bladløs K.) Rchb. 468; H. N. XV, 68; Satyrium Epipogium L., H. 892; Limodorum Epipogium Sw., F. D. 1233 og 1399; Epipogium Gmelini Rich., Drej. n. 873 (Epigogium).

Rodstokken koralformigt grenet; *Stængelen* ved Leddene omgivet af korte *Bladskeder* uden Plade, forøvrigt bladløs; *Klasen* faablomstret; *Blomsterne* hængende, hvorved *Sporen* bliver opadvendt; *de ydre* og 2 *indre Perigonblade* linie-lancetformede, næsten ligelange; Læben 3-lappet, de 2 Sidelapper afrundede, den midterste spids, hjerteformet, rundtakket, med 2 Rækker takkede Vorter langs nedad hver Side; *Frugtknuden* næsten kugleformet.

Pl. af en lysbruun, gjennemsigtig Farve. Blst. have en stærk Lugt. Læben bleg med viol. Pletter, de øvrige Perigonblade bleggule. 8. ♃.

I skyggefulde Skove paa raadent Træ, meget sjelden: *Sj.* Gyrstinge Skov (Albrecht); *Møens* Klint (4, 9, 28!) Synes ikke at komme til Udvikling i alle Aar. †

9. Cephalanthera. Skovlilie.

a. Blomsterne røde, Frugtknuden duunhaaret.

1125. **C. rubra** [Rich. Ann. Mus. IV, p. 60] (Rød S.) Drej. n. 864; Rchb. 464; Serapias L., H. 901; F. D. 345; Epipactis All., H. N. VIII, 66.

Bladene sværdformet-lancetformede; *Dækbladene* længere end Frugtknuden; alle *Perigonbladene* spidse; *Læbens yderste Led* ægformet, tilspidset.

1' høi. Blst. ros., Læben hvidguul med ophøiede Striber. $\frac{6}{2}$—7. ♃.

I Skove paa Kalkgrund, sjelden: *Møens* Storeklint alm.! *Sj.* Alindelille Fredskov! Gyrstinge Skov (Albr.)! Braaby Vesterskov og Tuel Skov v. Sorø (7); *J.* Buderupholm (Beck); *Sl.* Gravensteen (Freuchen).

b. Blomsterne hvide, Frugtknuden glat.

1126. **C. grandiflora** [Bab. man. p. 296] (Hvidguul S.) H. N. XIV, 70; Serapias grandiflora L. (part.) Scop., H. 900; Epipactis pallens Sw., F. D. 1400; Cephalanthera pallens Rich., Drej. n. 865; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 1097; C. Lonchophyllum Rchb. 471.

Bladene elliptiske eller ægformede; *Dækbladene* længere end Frugtknuden; alle *Perigonbladene* budte; *Læbens ydre Led* æg-hjerteformet.

1' høi. Blst. hvide, Læben med gule, ophøiede Striber. 6—$\frac{7}{1}$. ♃.

I Skove paa Kalkgrund, sjelden: *Møens* Klint i Mængde! *Sj.* Kjøge Aas (9), Ledreborg Dyrehave (15), Alindelille Fredskov! Gyrstinge, Braaby Vesterskov (7). *)

1127. **C. ensifolia** [Rich. l. c.] (Sværdbladet S.) Drej. n. 866; H. N. XIV, 69; Epipactis Sw., Serapias Sm., H. 900; S. grandiflora F. D. 506; Ceph. Xiphophyllum Rchb. 470.

Bladene sværdformet-lancetformede, *de øvre* linieformede; *Dækbladene* (undtagen de 1—2 nederste) meget kortere end Frugtknuden; *de ydre Perigonblade* spidse, *de indre* budte; *Læbens yderste Led* budt, af større Brede end Længde.

1' høi. Blst. sneehvide med en guul Plet i Spidsen af Læben. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. ♃.

I Skove, temmelig sjelden: *Bornh.* i Almindingen (20), Almegaard pr. Rønne (8); *Sj.* Udby (Badstüb.), Valø, Kjøge Aas (9), Aldershvile, Gjels Skov, Dronninggaard (H.), Alindelille og Kastrup Skove (20)! Alsted Skov, Glumsø Østerskov! Dragerup Skov ved Holbæk (15); *F.* Hverringe (H.), Hallenskov ved Svendborg (11), Kogtved (E. C. Lange).

10. Epipactis. Huullæbe.

a. Læbens yderste Led budt, rundtakket. Krybende Udløbere fra Rodstokken. (*Arthrochilium* Irm.).

1128. **E. palustris** [Crantz Stirp. austr. 462] (Sump-H.)

Drej. n. 870; Rchb. 483; H. N. XIV, 68; Serapias Scop., H. 899; S. longifolia L.; Helleborine latifolia F. D. 267.

De nedre Blade bredt, *de øvre* smalt lancetformede; *Blomsterne* nikkende; *de ydre Perigonblade* æg-lancetformede; *Læbens ydre Led* hjerteformet eller nyreformet; *Frugtknuden* duunhaaret.

$^1/_2$—1' høi. De ydre Perigonbld. blegbrune, de indre og Læbens nedre Led hvide med røde Striber, det ydre Led hvidt. 7. ♃.

I vaade Enge og Moser, forekommer hist og her i alle danske Provindser.

b. Læbens ydre Led spidst. Udløbere 0. (*Euepipactis Irm.*)

1129. **E. latifolia** [All. ped. 2, p. 152] (Bredbladet H.) Drej. n. 871, H. N. XIV, 67; Serapias L., H. 898; Epipactis Helleborine 4 *viridans* Crantz, Rchb. 488.

*Bladene**) bredt ægformede, spidse, langs Nerverne fiint duunhaaret-rue, tætsiddende (omtr. 2—3 Gange længere end Ledstykket ovenfor samme); *Klasen* tætblomstret, alsidig; *Blomsterne* under og efter Blomstringen udstaaende; *Perigonbladene* spidse, aabne, længere end den klæbrigt duunhaarede *Frugtknude; Læbens yderste Led* bredt hjerteformet, tilbagebøiet, dets *Pukkel* jævn, i Gjennemsnit rundagtig.

1—2' høi. Stgl. opadtil klæbrig-haaret. Bld. mørkgrønne (de nedre omskedende uden Plade, de øvre æg-lancetformede). Blst. grønne, alm. indvendig skident violetrøde. 7—8. ♃.

I Skove, ved levende Hegn o. a. skyggefulde Steder: alm. paa *Halvøens* Østkyst, i det sydl. *Fyen* og paa *Øerne*, sparsommere i *Sjæll.*

1130. **E. microphylla** [Swartz Vet. Ac. Handl. 1800 p. 232] Serapias Ehrh.; S. latifolia F. D. 811; Epipactis Helleborine 1, *microphylla* og 3, *varians* (viridiflora Irm.) Rchb. 484 og 487.

---

*) Da Bladene hos Arterne i denne Slægt ere meget forskjellige i Farve, Størrelse og indbyrdes Afstand paa forskjellig Høide af Stængelen, er her stedse, naar ikke andet udtrykkelig er nævnt, Tale om de midterste og meest fuldkomment udviklede Blade.

Bladene ægformede eller elliptiske, tilspidsede, glatte, fjerntsiddende (af Længde med eller ½—1 Gang længere end Ledstykket ovenfor); *Klasen* ensidig, faablomstret; *Blomsterne* efter Blomstringen nedhængende; *Perigonbladene* tilspidsede, lukkede, kortere end den glatte *Frugtknude; Læbens yderste Led* æg-hjerteformet, tilspidset, dets *Pukkel* i Gjennemsnit kantet-kruset.

1—1½' høi. Hele Pl. næsten glat. Foruden de angivne Mærker let kjendelig fra foreg. ved spædere Væxt, smalere, frisk grønne Bld. Blst. har jeg stedse fundet grønne eller med et svagt rødligt Anstrøg; Læben i Randen hvidagtig. 7—8. ♃.

I skyggefulde og fugtige Løvskove: i *Sjæll.* hist og her og i mange Egne hyppigere end foreg.; i de andre Provindser sparsommere: ***Moens*** Klinteskov (14); ***Falst.*** Hanenov Skov (Koch); ***Loll.*** Sæbyholm o. fl. St. (19); ***F.*** Faaborg (12), Vissenberg! ***Bornh.*** i Almindingen ved Gamleborg! ***J.*** Rugtved i Vendsyssel (12), Urup v. Horsens (2).

1131. **E. atrorubens** [Hoffm. Bot. Tasch. 1801, p. 182, under Serap. latif.] (Rødblomstret H.) Drej. n. 872; E. rubiginosa Gaud., Koch Syn. II, 801; E. media Fr. mant. 2, p. 54; H. N. VIII, 65; E. Helleborine 2, rubiginosa Crtz., Rchb. 485; Serapias microphylla H. 899; S. latifolia — atrorubens H. II, 260; F. D. 1938.

Bladene æg-lancetformede eller elliptiske, tilspidsede, sværdformigt tilbagebøiede, langs Nerverne fiinthaaret-rue, tætsiddende (3—5 Gange længere end Ledstykket ovenfor); *Klasen* ensidig, tætblomstret; *Blomsterne* opret-udstaaende, efter Blomstringen nikkende; *de ydre Perigonblade* aabne, tilspidsede, duunhaarede; *Læbens yderste Led* omvendt-nyreformet, meget kort tilspidset, med tilbagebøiet Spids, dets *Pukkel* i Gjennemsnit kantet-kruset; *Frugtknuden* klæbrig-duunhaaret.

½—1' høi. Rodtrævlerne tæthaarede. Stgl. foroven ligesom Blomsterstilkene klæbrigt haarede, Bld. mørkt og noget bruunagtigt grønne. Blst. smukt og mørkt ros. 7. ♃.

I Skove paa Kalkgrund: ***Moens*** Klint meget alm.! Saavidt mig bekjendt, det eneste Voxested i Danmark.

Anm. Fries anfører (l. c.) Afændringer (α) med hvide og (β) med grønne Blomster. Disse ere mig ubekjendte; men skjøndt denne Art altsaa, ligesom de foreg., kan forekomme af forskjellig Farve, har

dog enhver Art (idetmindste i vor Flora) en typisk Grundfarve, nemlig hos denne mørk ros., hos foreg. grøn og hos næstforeg. skident viol., hvorfor Navnet atrorubens synes mig meget passende, og det er derfor her beholdt, saa meget mere som det er det ældste (om end som Varietetsnavn). Flere Botanikere, og senest Irmisch (Linnæa XVI, 449; sml. Rchb. l. c. p. 141—44) have forenet de 3 sidstnævnte Arter til een. Jeg har i vor Flora stedse fundet dem vel adskilte, og jeg har derfor vedligeholdt Adskillelsen. Jeg anseer det for saare vanskeligt og ofte beroende paa Godtbefindende, at afgjøre, hvorvidt en Plante skal ansees for en Art eller en constant Underart, og troer det derfor rigtigere i en Localflora at adskille end at forene for meget.

11. Listera. Fliglæbe.

1132. **L. ovata** [R. Br. l. c. p. 201] (Ægbladet F.) Drej. n. 868; Rchb. 479; Ophrys L., H. 893; F. D. 137.

Rodstokken krybende, med talrige spredte Trævlerødder; *Skaftet* opret, med 2—3 Bladskeder ved Grunden og 1 Par modsatte, ovale eller ægformede *Blade* nedenfor Midten af Stængelen; *Klasen* forlænget, mangeblomstret; Perigonbladene hjælmformigt sammensluttende, *de ydre* ægformede, spidse, *de 2 indre* linieformede; *Læben* 2-fliget, med udeelte, linieformede *Flige*.

Stgl. 1—1½' høi, foroven duunhaaret; Blst. guulgrønne, lugte svagt af Moskus. 5—6. ♃.

I sumpige Skove, paa Enge mellem Krat, ikke sjelden.

1133. **L. cordata** [R. Br. l. c.] (Hjertebladet F.) Drej. n. 869; Rchb. 480; Ophrys L., H. 894; F. D. 1278.

Bladene hjerteformede, omtrent paa Midten af Stængelen; *Klasen* kort; *de 5 Perigonblade* aabne, budte, linieformet-ovale; *Læben* 3-fliget med linieformede *Flige*, den midterste 2-kløvet; forøvrigt som foreg.

4—6" høi. Stgl. glat. Blst. bruunlig-grønne. 5—6. ♃.

I Skove, især Naaleskove, sjelden: *J.* Stagsted Skov i Vendsyssel (Branth), Gjesing N. for Aarhuus (Lyngby); *Sj.* Hornbæks Plantage (17), Frederiksberg Have (M. Vahl, nu forsvunden).

12. Neottia. Fuglerede.

1134. **N. nidus avis** [Rich. l. c.] (Guulbruun F.) Drej. n. 867; Rchb. 473; Ophrys L., H. 892; F. D. 181.

Rodtrævlerne talrige, korte, knippeformigt sammenslyngede; *Stængelen* beklædt med brune Skeder uden Plade, forøvrigt

bladløs; *Klasen* mangeblomstret; *Blomsterstilkene* kortere end Dækbladene (eller 0); *Perigonbladene* omvendt-ægformede, budte; *Læbens Flige* budte, divergerende.

½—1' høi. Blst., ligesom hele Pl., bleg-bruunagtig. 6—7. ♃.

Snylteplante paa Trærødder i Løvskove, funden i alle Provindser og ikke sjelden, men sporadisk.

13. Corallorhiza. Koralrod.

1135. **C. virescens** [Drej. i F. D. 2363] (Skov-K.) C. innata R. Br., Drej. n. 863; Rchb. 490; Ophrys Corallorhiza L., H. 893; F. D. 451.

Rodstokken koralformigt grenet; *Stængelen* jævn, omgivet af 3—4 Skeder uden Plade, forøvrigt bladløs; *Klasen* faablomstret; *Læben* aflang-4-kantet, udrandet, forøvrigt udeelt med en budt Tand ved Grunden paa hver Side; *Griffelstøtten* bueformigt indbøiet; *Frugtknuden* stribet.

2—6" høi. Blst. grønne, Læben hvid med purp. Punkter. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. ♃.

I Løvskove, meget sjelden: *Møens* Klinteskov, f. Ex. bag Maglevandsfaldet! *Sj.* Krat ved Tibirke!

* 1136. **C. ericetorum** [Drej. i F. D. 2364] (Lyng-K.); Rchb. 491.

Rodstokken koralformigt grenet; *Stængelen* stribet, omgivet af omtrent 3 omskedende Blade uden Plade, forøvrigt bladløs; *Klasen* faablomstret; *Læben* aflang, 3-lappet, den midterste Lap udrandet; *Griffelstøtten* opret, S-formigt bøiet; *Frugtknuden* rundtakket-vinget.

2—4" høi. Blst. guulgrønne med rødligt Anstrøg, Læben hvid med purp. Pletter. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. ♃.

Paa Lyngheder ved Kjøge Bugt ½ Miil N. for Skillingskroen, mellem Calluna vulg. og Salix repens, i Mængde 1838! Hornbæks Plantage (20). ☒

Anm. Reichenbach (l. c. p. 160) anseer denne Plante for en ved Forskjellighed i Voxested frembragt Afart af foreg.

14. Spiranthes. Skrueax.

1137. **S. autumnalis** [Rich. l. c.] (Høst-S.) Drej. n. 861; Rchb. 474; Ophrys spiralis L., H. 894; F. D. 387.

Knollerne (alm. 2) langstrakt-ægformede eller pæreformede, filtede, udgaaende fra en meget kort Rodstok med et *Blomster-*

skaft og et sidestillet *Bladknippe* i Spidsen; *Rodbladene* ægformede eller elliptiske; *Stængelbladene* omskedende, uden eller med en kort, sylformet Plade; *Axet* spiralformigt snoet; *Læben* omvendt-ægformet, huul, rundtakket.

4—6" høi. Stgl. forоven duunhaaret. Blst. grønlig-hvide. 9—10. ♃.

Paa Græsmarker, sjelden: *Sl.* Aabenraa (Oeder), Langbjerg Bakker (Rafn); *Sj.* Steenved Overdrev ved Kjelsbjergene, en Høi ved Præstø (H.); *Falst.* ved Næsgaard (Olufsen), mellem Øverup og Kraghave (14); *Bornh.* ved Gaasebækken, nordre Teglværk, Baggeaaen, Terkels Mølle (Rafn), Rønne (8).

15. Malaxis. Hjertelæbe.

1138. **M. paludosa** [Swartz Vet. ac. handl. 1800 p. 235] (Sump-H.) H. 897; Drej. n. 874; Rchb. 494; H. N. XIV, 71; Ophrys L., F. D. 1234.

Rodstokken forlænget, næsten lodret, bærende 2 *løgformede Knoller*, den ældre forneden, beklædt med visnede Blade, den yngre ovenfor Jorden, dannet af 2—3 *Bladskeder* og 2—3 ægformede *Blade*; indenfor det øvre af disse en løgformigt opsvulmet *Axedeel* med et 5-kantet *Skaft* i Spidsen; *Axet* tætblomstret; *Perigonbladene* ægformede; *Læben* æg-hjerteformet, spids, heelrandet, halvt saa lang som de ydre og af Længde med de indre Perigonblade.

1—3" høi. Blst. grønne, meget smaae. 7—8. ♃.

I Tørv- og Hedemoser mellem Sphagnum, temmelig sjelden: *J.* Klitterne i Thy, Viborg, Fusing Vasehuus, Ø. Velling (7), V. Velling (3), Riis Mose mellem Horsens og Skanderborg (13), Ø. Nykirke! Nebbegaard! Ribe (6); *Sl.* Rødding (7), Flensborg, Tolkvade Sø ved Slesvig (16), Eidersted (F. Müll.); *Sj.* Aamosen (7), Tepri og Lyngby Moser (H.)! Kjøge Aas (9), Holmegaardsmosen! *Loll.* Birket (9); *Falst.* Horreby Lyng!

16. Sturmia. Mygblomst.

1139. **S. Loeselii** [Rchb. ic. crit. X, 1286] (Trekantet M.). Rchb. 492; Malaxis Sw., H. 897; Drej. n. 875; H. N. VI, 65; Ophrys Loeselii L.; O. paludosa F. D. 877.

Rodstokken kort, vandret, nedsender Rodtrævler og bærer 2 *Knopper* (som hos foreg.): den ældre knolleformig opsvulmet, omgivet af visnede Blade (og ofte med det forrige Aars Blom-

sterskaft i Spidsen), den yngre ved Siden af hiin, med 3 *Bladskeder* forneden og 2 oval-lancetformede *Blade* foroven; indenfor det øvre Blad en svagt opsvulmet Axedeel med et 3-kantet *Skaft* i Spidsen; *Axet* faablomstret; *de ydre Perigonblade* linieformede, snoede, *de indre* traadformede; *Læben* omvendt-ægformet, budt, heel eller 3—5-tandet, rundtakket, meget bredere end de øvrige Perigonblade.

3—6" høi. Bld. glindsende, tilligemed Blst. guulgrønne. Den ældre Knol alm. ribbet af de visnede Bladskeders Karbundter. Stundom findes endnu Rester af en tredie Knol (fra det næstforeg. Aar) tilbage. 6—7. ♃.

I dybe Moser og Hængedynd mellem Mosser, sporadisk og ikke alm.: *Sj.* Mose mellem Strandmøllen og Raavaddam! Lyngby Mose (H.), Lundehuusmosen! Bidstrupgaards Mose! Flommen ved Sorø! *Loll.* Birket (9), *F.* Birkende, Hofmansgave (H.); *J.* Hillerslev Eng i Thy (Dr.), Gjellerup Eng ved Brabrand Sø (2); *Sl.* Pulverholz ved Slesvig (16).

II. Hexandria.

17. Aristolochia. Slangerod.

1140. **A. Clematitis** L. (Hjertebladet S.) H. 902; F. D. 1235; Rchb. fl. g. XII, 1340.

Bladene stilkede, hjerteformede, heelrandede, med fiint forgrenet Aarenæt; *Blomsterne* knippeformigt samlede i Bladhjørnerne; *Blomsterdækket* kræmmerhuusformet, ved Grunden kugleformigt opsvulmet.

1—2' høi. Blst. gule. 7—8. ♃.

Ved Gjærder omkring Byer, sjelden, og formodenlig i ældre Tider indført: *J.* Aalborg (H.), Viborg (Dr.), Mariager (7), Ørsted, Veile (H.), Kolding! Kirkegaarden ved Ribe (6); *Falst.* Nykjøbing Slots Ruiner (9); *Sj.* Vemmetofte Dyrehave forvildet (Visby).

21de Klasse. Monoecia (Enbo).

1. Orden. Monandria (Enhannede).

A. Frugterne bæragtige (Urteagtige Væxter).

1. **Arum** L. Blomsterne samlede paa en i Spidsen nøgen Kolbe med ♂ Blomsterne ovenfor og adskilte fra ♀ Blomsterne; Kolben omgivet af et sammenrullet Hylster. (N. F. Aroideæ).

Calla. Kolben heelt beklædt af Blomster, Hylsteret fladt udbredt (6, 1).

B. Frugterne tørre (Nødder eller Hindefrugter). Urteagtige Væxter.

a. 1 Griffel for hver Frugtknude.

2. **Zostéra** L. ♂ og ♀ Blomsterne i 2 Rækker paa den ydre Side af en linieformet Kolbe, omgivne af et fælles, i Spidsen bladagtigt Hylster; ♂ Blomsterne bestaae af en enkelt Støvdrager, ♀ af en enkelt Frugtknude med forlænget Griffel og 2 Ar. (N. F. Fluviales, a.).

3. **Najas** L. Blomsterne enlige i Bladhjørnerne, hver omgivet af et sambladet, tandet eller fliget Hylster; ♂: enkelt Blomsterdække, 1 4-rummet Støvknap; ♀: Griffelen 0 eller meget kort, med utydeligt 2-lappet Ar. (N. F. Fluviales, b.).

4. **Zannichéllia** L. Begge Kjøn omgivne af et fælles Hylster; ♂: uden Blomsterdække, 1 Støvdrager; ♀: Blomsterdækket klokkeformet; 3—6 Frugtknuder med tydelig Griffel og skjoldformet Ar. (N. F. Fluviales, c.).

Lemna (21, 2).

b. 2—3 Grifler.

5. **Callítriche** L. Blomsterne i Bladhjørnerne, omgivne af 2 hindeagtige Dækblade (eller et 2-bladet Blomsterdække), 2 Grifler; Frugten 4-frøet, uopspringende eller tilsidst deelt i 4 Smaafrugter. (N. F. Callitrichineæ).

6. **Euphórbia** L. Blomsterne (i Greenvinklerne) i en Blomsterkop med et sambladet, 3—10-lappet Hylster (Kopdække); ♂ Blomsterne flere i en Kreds, hver bestaaende af 1 nøgen Støvdrager tilledet til en Blomsterstilk og omgivet af et Dækblad; ♀ Blomsten enlig i Midten, stilket, nøgen; 3 Grifler; 3-delelig Spaltefrugt (Springfrugt) med 2-klappede, 1-frøede Smaafrugter. (N. F. Euphorbiaceæ).

C. Frøene nøgne i aabne Frugtblade (Træagtige Væxter med naaleformede, spredte eller (paa en forkortet Green) knippestillede Blade; Blomster i Rakler: ♂ Raklen omgivet af skjælformede Dækblade, indsluttende talrige 1-hannede, nøgne Blomster; ♀ Raklen med talrige, spiralstillede, affaldende Dækblade, og indenfor hvert af disse 1 tilsidst træ- eller læderagtigt udvoxende Frugtblad, dannende en Kogle.) (7—9. N. F. Coniferæ, Abietineæ).

a. ♂ Raklen grenet.

7. **Pinus** L. (part.) Kogleskjællene i Spidsen tykkere og forsynede med et kantet, træagtigt Skjold; Bladene 2—5 knippeformigt samlede, vedblivende.

b. ♂ Raklen udeelt.

8. **Ábies** DC. Kogleskjællene jævne, læderagtige, mod Spidsen tyndere; Bladene spredte, vedblivende.

9. **Larix** DC. Kogleskjællene som hos foreg.; Bladene talrige, knippestillede, affaldende.

2. Orden. Diandria (Tohannede).

10. **Lemna** L. Bladløse, svømmende Planter; Rodtrævlerne med en Rodhætte i Spidsen; ♂ og ♀ Blomster omgivne af et fælles hindeagtigt Hylster; Blomsterdække 0; 1—2 Støvdragere; 1 Frugtknude. (N. F. Lemnaceæ).

3. Orden. Triandria. Trehannede.

a. Bladene parallelnervede.

11. **Typha** L. Blomsterne tæt samlede i valseformede Ax (eller Kolber), ♂ ovenfor ♀ Axet; Blomsterne omgivne af

flere Børster; Støvtraadene sammenvoxne; Frugten stilket, nødagtig (med hindeagtigt Frøgjemme); Arret udeelt. (N. F. Typhaceæ).

12. **Spargánium** L. Blomsterne tæt samlede i kugleformede Hoveder (♂ ovenfor ♀); Blomsterne omgivne af 3—5 Skjæl; Støvtraadene frie; Frugten siddende, steenfrugtagtig (med svampagtigt Mellemlag); Arret udeelt. (N. F. Typhaceæ).

13. **Carex** L. Blomsterne i enkelte eller sammensatte Ax, hver Blomst omgivet af et Dækskjæl; ♀: Blomsterdækket sambladet, krukkeformet, omgivende den siddende, nødagtige Frugt; 2—3 Ar; ♂: Blomsterdække 0; Støvtraadene frie. (N. F. Cyperaceæ, b.).

b. Bladene fjernervede.

14. **Amarántus** L. Blomsterdækket enkelt, 3—5-deelt; 3 Ar; Frugten 1-frøet, uopspringende*) Hindefrugt; Frøets Kim kredsformigt omgivende Frøhviden. (N. F. Amarantaceæ).

4. Orden. *Tetrandria. Firehannede.*

a. Blomsterdækket dobbelt.

15. **Littorélla** Berg. ♂: Blomsterne stilkede; Bægeret dybt 4-deelt; Kronen 4-fliget; ♀: Blomsterne stilkløse; Bægeret 3-bladet; Kronen sambladet, hindeagtig, med svagt 4-tandet Krave; Griffelen forlænget, udeelt; Frugten nødagtig. (N. F. Plantagineæ).

b. Blomsterdækket enkelt eller 0.

aa. Urteagtige Væxter. Arret penselformet. (N. F. Urticaceæ.)

16. **Urtíca** L. ♂: Blomsterdækket 4-deelt; ♀: Blomsterdækket 4-deelt i 2 ydre, mindre, og 2 indre, større Flige; Frugten nødagtig, omgivet af det vedblivende, hindeagtige Blomsterdække. (Haarene indeholde en brændende Vædske).

---

*) Hos de fleste udenlandske Arter i denne Slægt er Hindefrugten tværsopspringende; mange have 5 Støvdragere.

Parietaria. ☿ og ♀ Blomsterdækket 4-deelt. (Haarene ikke brændende). (4, 1).

bb. Træagtige Væxter. 2 traadformede Ar.

17. **Alnus** Tournef. Blomsterne af begge Kjøn i Rakler, som ere tilsyne om Efteraaret. ♂: Rakleskjællene udeelte, med 4—5 Biskjæl omgivende 3 Blomster; Blomsterdækket enkelt, 4-fliget; ♀: Rakleskjællene udeelte, 2-blomstrede; 1 Frugtknude med 2 Ar; Frugten Nød, omgivet af de vedblivende, tilsidst træagtige Rakleskjæl. (Knopperne omgivne af et enkelt Knopskjæl. N. F. Betulineæ.)

18. **Bétula** L. (part.) ♂: Raklerne synlige om Efteraaret; Rakleskjællene skjoldformede med 2 Sidelapper og indsluttende 2—3 Biskjæl; Støvdragerne 8—12 (ɔ: 4 for hvert Biskjæl); ♀: Raklerne om Efteraaret indsluttede i Knoppen; Skjællene 3-lappede, 2—3-blomstrede, ved Frugtmodningen affaldende; Vingefrugt. (Knopskjællene taglagte. N. F. Betulineæ).

† *Morus* L. Blomsterne af begge Kjøn i Ax; ♂: Blomsterdækket dybt 4-deelt; ♀: Blomsterdækket 4-bladet, med parviis modsatte Perigonblade (de ydre størst); Frugten en Nød, omgivet af det vedblivende og tilsidst kjødfulde Blomsterdække, hvorved Frugtstanden faaer Udseende af et Bær. (N. F. Moreæ.)

Corylus (21, 6).

5. Orden. Pentandria (Femhannede).

a. Blomsterdækket enkelt. Frugten nødagtig.

19. **Átriplex** L. ♂ og ☿: Blomsterdækket 3—5-deelt; 3—5 Støvdragere; ♀: Blomsterdækket 2-bladet eller 2-deelt, fladtrykt, omsluttende (ikke sammenvoxet med) Frugten; 2 Grifler; Frugten uopspringende Hindefrugt, Frøets Skal hornagtig. (N. F. Salsolaceæ).

20. **Hálymus** Wallr. ♀: Blomsterdækket fladtrykt, tilvoxet til Frugten og foroven udløbende i 2 hornagtige Flige;

Frøets Skal hindeagtig; forøvrigt som foreg. (N. F. Salsolaceæ).

Quercus. Fr. Nød omgivet af en Skaal (21, 6).

Xanthium. Støvtraadene sammenvoxne; Fr. Skalfrugt (21, 7).

b. Blomsterdækket dobbelt; Fr. Bær.

Bryonia (21, 8).

6. Orden. Hex—Polyandria (Sex—Mangehannede).

a. Blomsterdækket dobbelt.

21. **Sagittária** L. Bæger og Krone 3-bladede; ♂: Støvdragerne ∞; ♀: Frugtknuder ∞, oversædige paa en kugleformet Frugtbund; *Griffelen* kort; Arret haaret; 1-frøede, nødagtige Fleerfoldfrugter. (N. F. Alismaceæ, b.).

22. **Myriophýllum** L. ♂: Bægeret 4-deelt; Kronen 4-bladet, affaldende; Støvdragere 8; ♀: Bægeret 4-tandet, affaldende; Krone 0 eller 4-bladet, affaldende; 4 siddende Ar; Frugten undersædig, 4-delelig Spaltefrugt. (N. F. Halorrhageæ).

b. Blomsterdækket enkelt (eller 0).

aa. Urteagtige Væxter.

23. **Ceratophýllum** L. ♂ og ♀: Blomsterdækket uregelm. 8—12-fliget med tandede Flige; ♂: Støvknapperne omtr. 12, siddende, i Spidsen hornede; ♀: 1 Frugtknude med sylformet Griffel; Frugt fri, 1-frøet Nød (Vandplante med Blomsterne i Bladhjørnerne). (N. F. Ceratophylleæ).

24. **Potérium** L. Bægeret regelm. 4-deelt, ved Grunden omgivet af 3—4 affaldende Dækblade; *Krone* 0; ♂: Støvdragerne 20—30, med lange, fine Støvtraade; ♀: 2—3 Frugtknuder med traadformet Griffel og penselformet Ar; Frugten 2—3 rummet Skalfrugt ɔ: 2—3 Nødder tæt omgivne af Bægerrøret (Vedvarende Urt med Blst. i Hoved, foroven ♀, forneden ♂, i Midten ofte ☿ Blomster). (N. F. Rosaceæ, a.).

Arum }
Calla } Blomster i Kolbe, omgivet af et Hylster (21, 1).

bb. Træagtige Væxter med Blomsterne i Rakler. (25—28. N. F. Cupuliferæ).

α. Ar eller Grifler 2, Støvdragerne befæstede paa Rakleskjællene.

25. **Carpinus** L. Begge Kjøn i Rakler. ♂: Støvdragere omtrent 12, befæstede ved Grunden af de udeelte Rakleskjæl; Biskjæl 0; ♀: Blomsterne parviis, omgivne af 2 hele, affaldende Dækblade; Frugt nødagtig, beklædt med det efter Afblomstringen tilvoxende, tandede, oversædige Blomsterdække og omgivet af bladagtige og vedblivende, tilsidst 3-fligede Rakleskjæl.

26. **Corylus** L. ♂: Blomsterne i Rakler; 1 udeelt Rakleskjæl; Støvdragerne omtr. 8, befæstede paa Midten af de 2-fligede Biskjæl; ♀: Blomsterne i Hoved; Frugten Nød, beklædt af det vedblivende, svagt tandede, oversædige Blomsterdække og omgivet af et bladagtigt fliget Dækblad (Hase).

Betula. Vingefrugt (21, 4).

β. Ar eller Grifler 3, Støvdragerne befæstede i et Blomsterdække. Frugten heelt eller tildeels omgivet af flere sammenvoxne Dækblade i Form af en Skaal.

27. **Fagus** L. ♂: Raklen kugleformet; Blomsterdækket klokkeformet; ♀: Skaalen 4-fliget, 2-blomstret; Blomsterdækket oversædigt, fliget; Frugterne 3-kantede Nødder, heelt omgivne af Skaalen.

28. **Quercus** L. ♂: Raklen forlænget; Blomsterdækket hjulformet; ♀: Skaalen udeelt, 1-blomstret; Blomsterdækket oversædigt, svagt tandet; Frugten en oval, trind Nød, ved Grunden omgivet af den kopformede Skaal.

γ. Ar 2; Støvdragerne befæstede til et Blomsterdække; Frugterne uden skaalformede Dækblade.

† *Juglans* L. ♂: Blomsterne i Rakler; Blomsterdækket 2—6-fliget; ♀: Blomsterne 2—3 sammen; Blomsterdækket 4-deelt, oversædigt; Fr. Steenfrugt. (N. F. Juglandeæ).

7. Orden. Monadelphia (Enknippede).

29. **Xanthium** L. ♂: Flere Blomster omgivne af et ∞-bladet Svøb; Blomsterdækket sambladet, 5-tandet; 5 Støv-

dragere; ♀: 2 Blomster omgivne af et dobbelt Svøb: det ydre dybt 5—8-deelt, det indre i Spidsen 2-hornet og omgivende de modnende Skalfrugter; Blomsterdækket oversædigt, 5-tandet; 2 Ar. (N. F. Ambrosieæ).

Pinus, *Abies*, *Larix* (21, 1).
Typha (21, 3).

8. *Orden. Polyadelphia (Fleerknippede).*

30. **Bryónia** L. Bæger og Krone 5-fligede; ♂: Støvdragere 5, sammenvoxne i 3 Bundter (2. 2. 1.); ♀: Frugten et 3—6-frøet, undersædigt Bær. (Vedvarende Urt med klattrende Stængel. N. F. Cucurbitaceæ).

I. Monandria.

1. Arum.

1141. **A. maculatum** L. (Dansk Ingefær). H. 960; Drej. n. 949; F. D. 505; Rchb. fl. germ. VII, 8.

Rodstokken knollet; *Bladene* piilformede; *Hylsteret* længere end den i Spidsen nøgne, kølleformede, violetbrune, ovenfor Støvdragerne med snoede Traade beklædte *Kolbe*.

Bld. hos os alm. uplettede. Bær høirøde. 5—6 (fr. 7). ♃.

I fugtige Skove: *J.* Aalborg (H.), Kalø (13), Aarhuus, Palsgaard (H.), derfra mod S. ikke sjelden paa Halvøens Østkyst, Øerne fra Als til Møen, det sydl. Fyen og Sydsjæll.; i Nordsjælland sparsom: Odsherred (H.), Agersvold (16), Kbhavn bag Vesterbro, Rosenborg Have, Kastelsvolden (H.); *Bornh.* i Slammebjergs Skov ved Nexø (20). *

2. Zostera. Bændeltang.

1142. **Z. marina** L. (Hav-B.) H. 6; Drej. n. 877; F. D. 15; Rch. fl. g. VII, 4; H. N. XV, 83.

Bladene linieformede (omtrent 2''' brede), 3-nervede; *Kolbens Stilk* opadtil bredere; *Frugterne* stribede paalangs.

Bld. meget lange, overalt ligebrede, olivengrønne. 6—8. ♃.

β, angustifolia F. D. 1501; Rchb. l. c. 3, H. N. VI, 70; Z. nana Roth (efter Cit. af F. D. og Caulin.) Bladene smalere, omtr. 1''' brede, med utydelige Sidenerver; Kolbestilken længere, forneden meget tynd.

Paa Sandbund i Havet overalt ved de danske Kyster, især paa dybere Vand. *β*, med Hovedarten, men sjeldnere.

1143. **Z. minor** [Nolt. i Rchb. l. c. VII, p. 2 t. 2] (Dværg-B.) Z. Noltei H. II, 107; F. D. 2041; Z. nana Koch Syn. II, 783 (non Roth); H. N. XI, 70.

Bladene smalt linieformede (neppe 1''' brede), 1-nervede; *Kolbens Stilk* traadformet, ligebred overalt; *Frugterne* jævne.

Meget lavere og finere, med kortere Bld. end foreg. 7—8. ♃.

Paa Sandbund i Salt- og Brakvand, især i Fjordene hvor Vandet ikke er dybt, og kun bemærket i de vestligere Egne: J. Liimfjorden ved Aalborg (Dr.), mellem Fanø og Jylland (16), Rømø, Sylt, Amrom (N.), Eidermundingen (F. Müll.); Aarøsund (8) og derfra mod S. i alle Fjordene paa Slesvigs Østkyst; *F.* Falsled Bugt (15); ***Loll.*** ved Ravnsby (19). ✻

3. Najas. Najade.

1144. **N. marina** L. (Enfrøet N.) H. II, 279; F. D. 2121; N. major Roth, Koch Syn. II, 783; N. monosperma Willd., H. 955 (og Caulinia fragilis 911).

Bladene krandsstillede (1/3), linieformede, skarpt tandede, omskedende, med heelrandet *Skede*; *Frugterne* punkterede.

Bld. frisk grønne, Skederne rødlige. 8—9. ⊙.

I Salt- og Brakvand, sjelden og kun bekjendt fra ***Slesvig***: Noret ved Nordskov i Angel (16, 28), i Slien 1 Miil Ø. for Slesvig (Frølich, Suhr). |✻

4. Zannichellia. Vandkrands.

1145. **Z. palustris** L. (Kjær-V.) H. 911; Fr. mant. I, 16; F. D. 67; H. N. XV, 76.

Bladene linie-traadformede, krandsstillede (1/3); *Frugterne* 3—5, siddende eller med en fælles, kort Stilk, tilspidsede i en vedblivende *Griffel* af lidet over Frugtens halve Længde.

7—9. ♃. Var.

α, repens (Boenn.) Rchb. VII, 20. Stængelen ved Ledene rodslaaende.

β, major (Boenn.) Rchb. l. c. 24. Pl. større, med opret Stængel og bredere Blade.

I Færsk- og Saltvand, ikke sjelden: *α*, især i Damme og Vandhuller med grundt Vand.

1146. **Z. pedicellata** [Fr. mant. I, 18; 3, 135] (Stilkfrugtet V.) F. D. 2610; H. N. III, 66; Z. pedunculata Rchb. l. c. 21.

Frugterne 3—4, tydeligt stilkede med *fælles Stilk* og særegne *Smaastilke*; *Griffelen* fiin, af Frugtens Længde; forøvrigt som foreg.

Alm. spædere end foreg., men forekommer ogsaa i en større Form. Frugterne have en hindeagtig, rundbugtet, tilsidst tandet Kjøl paa Rygsømmen og stundom tillige paa Bugsømmen (i sidste Tilfælde Z. gibberosa Rchb. VII, 22). 7—8. ♃.

Paa lignende Steder som foreg. og ligesaa hyppig. *

1147. **Z. polycarpa** [Nolte nov. fl. Hols. p. 75] (Mangefrugtet V.) Fr. mant. I, 17; F. D. 2609; Rchb. l. c. 23; H. N. VI, 69 (Z. palustris) og X, 66.

Frugterne 4—6, siddende, halvmaaneformede, ved Grunden budte; *Griffelen* kort, omtrent ¼ af Frugtens Længde.

β, tenuissima Fr. Spædere, med omtrent 4 Frugter.

Voxested som de foreg., men sjeldnere: *Slesvig* (N.)? — *β, J.* Havnen ved Sæby (12); *Sj.* Esrom Sø ved Fredensborg (Heiberg), Hvedstrup (8), Gadekjær i Himmeløv pr. Roeskilde (15); *Loll.* Bollesminde (19). [*

5. Callitriche. Vandstjerne.

a. Alle Bladkrandsene adskilte, Dækblade 0.

1148. **C. autumnalis** L. (Høst-V.) H. 910; Drej. n. 882; F. D. 2120; Rchb. V, 4749; H. N. IV, 83.

Alle *Bladene* 1-nervede, linieformede, med bredere Basis, i Spidsen udrandede; *Ledstykkerne* korte; *Frugternes Kjøl* hindeagtigt vinget.

Bld. af en reen og mørk grøn Farve. 7—9. ♃.

I Søer og Aaer hist og her, ikke alm., f. Ex. *Sj.* Aaen ved Raavaddam! Frederiksdals Møllebæk (Dr.), Emdrup Sø, Ladegaardsaaen, Damhuussøen (9), Jonstrup (14), Ondløse! *F.* Egense ved Hofmansgave (4); *J.* Tøihuushaven ved Randers (7), Haraldslund! *Sl.* Jels Sø (16).

b. De øvre Bladkrandse samlede til en Rosette; Blomsterne omgivne af Dækblade (C. verna L.).

1149. **C. verna** [Kützing i Linnæa VII, p. 175] (Vaar-V.) Drej. n. 881; Rchb. 4746.

De nedre Blade linieformede, med smalere Basis, *de øvre* omvendt-ægformede, 3-nervede; *Dækbladene* svagt bøiede; *Griflerne* oprette, tidligt affaldende; *Frugterne* parallele, med skarp, meget smalvinget *Kjøl.*

Bld. (ligesom hos de følg.) lysere og mere mat grønne end hos foreg. Forekommer undertiden i flydende Vand med lutter linieformede, i Spidsen indtrykte eller udrandede Bld. (C. verna tenuifolia H. 910). 5—9. ♃.

I Færskvand (Bække, Grøfter og Moser), hist og her.

1150. **C. platycarpa** [Kütz. l. c. p. 181] (Fladfrugtet V.) Drej. n. 880; Rchb. 4748.

De nedre Blade linieformede, *de øvre* omvendt-ægformede, 3-nervede; *Dækbladene* seglformigt krummede; *Griflerne* vedblivende, tilsidst tilbagebøiede; *Frugterne* parallele, med vinget Kjøl.

Var. ligesom foreg., efter Vandets Beskaffenhed. 5—8. ♃.

I Kjær, hyppig (efter Drej.). ☞

1151. **C. stagnalis** [Scop. carn. 2, 151] (Korsfrugtet V.) Drej. n. 879; Rchb. 4747; H. N. XV. 63; C. verna repens H. 910; F. D. 129 og 1741 (C. verna).

Alle *Bladene* omvendt-ægformede, 3—5-nervede; *Dækbladene* seglkrummede, sammenstødende mod Spidsen; *Griflerne* vedblivende, tilsidst tilbagebøiede; *Frugterne* korsviis stillede, med vinget Kjøl.

5—8. ♃.

I Kjær og Grøfter, paa dyndfulde, oversvømmede Steder. Synes at være den hyppigste Art i Danmark. ☞

* 1152. **C. hamulata** [Kütz. i Koch Syn. ed. 1, p. 246] (Hagekrummet V.) Rchb. 4749; H. N. XV, 64.

Alle *Bladene* smalere ved Grunden, de nedre linieformede, de øvre omvendt-ægformede; *Dækbladene* seglkrummede; *Griflerne* vedblivende, meget lange, tilsidst tilbagebøiede; *Frugterne* lidet divergerende, med bredvinget Kjøl.

I Færskvand. Angives fra Husum Mølledam (F. Müll.). Andre Voxesteder ere mig ikke bekjendte.

Anm. Denne og de 3 foreg. Arter, som efter Vandets forskjellige Dybde og øvrige Beskaffenhed fremtræde under saa yderst forskjellige Former, fortjene nøiere Undersøgelse saavel i Henseende til Charactererernes Bestandighed som til deres Forekomst og Udbredelse i vor Flora. De enkelte Voxesteder, som jeg for hver af disse med nogenlunde Sikkerhed kunde angive, har jeg ikke anført, da jeg formoder, at de alle ved nærmere Undersøgelse ville befindes at være udbredte over den hele Flora.

6. Euphorbia. Vortemælk.

a. Stængelbladene spredte (2/5).

aa. Frøene rynket eller grubet-punkterede. ⊙.

α. Blomsterstandens første Forgrening en 5-grenet Skjærm, med qvastformigt 3-deelte Grene; Kopdækkets Lapper rundagtige, heelrandede.

1153. **E. Helioscopia** L. (Kilebladet V.) H. 530; Drej. n. 885; F. D. 725; Rchb. V, 4754.

Bladene kileformede eller omvendt-ægformede, ovenfor Midten saugtakkede; *Smaafrugterne* jævne; *Frøene* nætformigt grubede, næsten kugleformede.

2—8" høi; hele Pl. guulgrøn, Dækbld. gule. Smaae Expl. ofte ugrenede. 5—9. ⊙.

Almindeligt Ukrud paa dyrkede Steder, især mellem Sæden.

β. Blomsterstanden 2—4-grenet med gjentaget-gaffeldeelte Grene; Kopdækkets Lapper 2-hornet-halvmaaneformede.

1154. **E. exigua** L. (Liden V.) H. 529; Drej. n. 883; F. D. 592; Rchb. 4777, H. N. I, 52.

Bladene siddende, linieformede, heelrandede; *Dækbladene* ved Grunden af Smaagrenene æg-lancetformede med skjævt hjerteformet Basis; *Smaafrugterne* jævne eller ved Grunden utydeligt rue, med skarp, uvinget *Kjøl; Frøene* ovale, knudret-rynkede.

2—6" høi. Bld. var. spidse, budte med en Braad eller stumpt afskaarne. Skjærmen er paa store Expl. stundom 5-grenet.

Ukrud mellem Sæden: alm. paa de sydlige Øer fra **Lolland** til **Ærø**; i **Fyen** p. Hindsholm! sparsommere i **Sjæll.**: Glostrup (24), Kalkbrænderiet bag Flaskekroen! Amager (1), Roeskilde alm. (15),

Kjøge (9), Stevns! Hyllested ved Skjelskjør (17); fra ***Halvøen*** er den mig ikke bekjendt. *

1155. **E. Peplus** L. (Stilkbladet V.) H. 528; Drej. n. 884; F. D. 1100; Rchb. 4773.

Alle *Bladene* heelrandede; *Stængelbladene* kortstilkede, *de nedre* ovalt-kredsrunde, *de øvre* omvendt-ægformede; *Dækbladene* skjævt triangel-ægformede; *Smaafrugterne* med en dobbelt, smalvinget *Kjøl; Frøene* ovale, grubede.

6—10" høi. Pl. mørkgrøn. 7—8.

Paa dyrket Jord, især i Haver, et alm. Ukrud.

Anm. E. segetalis L. angives med Tvivl fra ***Bornh.*** af Hornemann. Den kjendes ved linieformede Bld., nyreformet-rudeformede Dækbld., 5-grenet Blomsterstand med gaffeldeelte Grene og nætformigt grubede Frøe. (Har forgjæves været eftersøgt af Alle, som senere have besøgt Øen).

bb. Frøene jævne. ♃.

† 1156. **E. Esula** L. (Lancetbladet V.) H. 530; F. D. 1270; Rchb. 4791; H. N. IV, 68.

Bladene lancetformede eller linie-lancetformede; *Blomsterstanden* mangegrenet med gjentaget-gaffeldeelte Grene; *Dækbladene* ved Grunden af Smaagrenene triangel-nyreformede, budte med en Braad; *Kopdækkets Lapper* 2-hornede; *Smaafrugterne* paa Ryggen svagt ru-punkterede.

1—1½' høi. Dækbld. gule. 6—7.

Forekommer hist og her omkring dyrkede Steder, oprindelig forvildet, f. Ex. ***J.*** Horsens (Jørgensen), Thyrsbæk (10); ***Sl.*** Neuwerk ved Slesvig (16); ***Ærø*** ved Ærøeskjøbing (10); ***F.*** Dæmninger ved Hofmansgave (18); ***Sj.*** Glacierne udenfor Østerport ved Kbhavn (26); ***Bornh.*** (Rafn). *

b. Stængelbladene korsviis-modsatte (½. ¼).

† *E. Lathyris* L. (Rchb. 4783). *Bladene* linieformet-ovale, de øvre ved Grunden hjerteformede; *Blomsterstanden* alm. 4-grenet med gjentaget-gaffeldeelte Grene; *Dækbladene* ægformede; *Kopdækkets Lapper* 2-hornede; *Smaafrugterne* i moden Tilstand rynkede; *Frøene* nætformigt aarede. 6—7. ⊙.

Forvildet omkring Haver, f. Ex. Østofte i ***Loll.*** (H.). *

7. Pinus. Fyr.

† 1157. **P. silvestris** L. (Almindelig F.) H. 972; Drej. p. 305; Rchb. fl. g. XI, 1127.

Naalene halvtrinde, rue, 2 sammen i hvert Knippe; *Koglen* før Modenheden ægformet-kegleformet. 5. ♄.

Alm. plantet i Skove, forekommer hist og her forvildet i Moser, f. Ex. Lyngby Mose (28), Rudehegn! Har i en tidligere Periode været vildvoxende i Danmark, hvilket de talrige Fyrrelevninger i Tørvmoserne antyde.

† *P. Strobus* L. (Weymouths-F.) Drej. p. 305.

Naalene 5 i hvert Knippe; *Koglen* valseformet. 5. ♄.

Forekommer hist og her i Plantager, indført fra Nordamerika.

8. Abies. Gran.

† *A. excelsa* [Poir. in Lam. enc. 6, p. 518] (Rød G.) Drej. p. 305; Rchb. 1138; Pinus Abies L., H. 971; F. D. 193; Picea excelsa Link.

Naalene firekantede, sylspidsede, heelt grønne; *Støvknappernes* Rum opspringende paalangs; *Koglen* hængende, med vedblivende, i Spidsen gnavet-tandede *Skjæl* (Frugtblade); *Dækbladene* saugtakkede, kortere end Kogleskjællene og tidligt affaldende. 5. ♄.

Alm. som plantet Træ i Skove og Plantager, ikke oprindelig indenlandsk. Funden forvildet i Moser i Nyrup Hegn pr. Helsingør (Heiberg).

† *A. pectinata* [DC. fl. fr. 3, p. 276] (Ædel-G.) Drej. p. 305; Rchb. 1139; P. Picea L.; Abies vulgaris Poir.

Naalene fladtrykte, i Spidsen budt-udrandede, mørkgrønne med 2 hvide Striber paa Underfladen; *Støvknappernes* Rum opspringende paatværs; *Koglen* opret, med affaldende, budte *Skjæl*; *Dækbladene* tandede, tilspidsede og i Spidsen tilbagebøiede, længere end Kogleskjællene og affaldende samtidigt med disse. Barken hvidagtig, glat. 5. ♄.

Plantet ligesom foreg., men sjeldnere.

9. Larix. Lærketræ.

† *L. europæa* [DC. fl. fr. 3, p. 277] (Almindelig L.) Drej. p. 305; Rchb. 1137; Pinus Larix L.

Naalene paa de forlængede Grene enlige, spredte, paa de forkortede Grene talrige, knippestillede, med en vorteformet Knude i Midten; ♂ og ♀ *Raklerne* langs opad de forlængede Grene; *Koglen* opret, ægformet, med budte, vedblivende *Skjæl*; *Dækbladene* tilspidsede, vedblivende, men ved Modningen kortere end Kogleskjællene. 5. ♄.

Almindelig plantet i Naaleskove. ⚘

II. Diandria.

10. Lemna. Andemad *).

a. *Staurogeton* Rchb. Løvet stærkt forgrenet, dets Plader langstrakte, tynde og næsten hindeagtige, jævnt afsmalnede i en længere Stilk.

1158. **L. trisulca** L. (Korsbladet A.) H. 912; Drej. n. 4; F. D. 1586; Staurogeton Rchb. fl. g. VII, 19.

Rodtrævlerne enlige; *Løvets Plader* lancetformet-elliptiske, budte eller kort braadspidsede, skjæve, under Lupen fiint randhaaret-tandede.

Lysgrøn, større end de følg., ligger største Delen af Aaret under Vandet. 5—6. (Jeg har ikke fundet den blomstrende). ♃.

I stillestaaende Vand almindelig.

b. *Lemnæ genuinæ.* Løvet svagere grenet, dets Plader ovale eller kredsrunde, tykkere (med udviklede Luftcellelag, der holde dem flydende paa Vandets Overflade), pludselig overgaaende i en kort, traadsmal Stilk.

1159. **L. polyrrhiza** L. (Stor A.) H. 913; Drej. n. 5; F. D. 1589; Spirodela Schleid., Rchb. l. c. 17.

Rodtrævlerne knippeformigt samlede; *Løvets Plader* kredsrunde, flade eller kun paa Overfladen svagt hvælvede.

Løvet større end hos de 2 følgende Arter, paa Underfladen rødagtigt. 6—7. ♃.

I Vand, ikke sjelden, dog mindre hyppig end den følgende.

---

*) Flere væsenlige Berigtigelser til Arternes Bekrivelse i denne Slægt skyldes Hr. Professor Steenstrups velvillige Meddelelse.

1160. **L. minor** L. (Liden A.) H. 913; Drej. n. 6; F. D. 1587; Rchb. 15.

Rodtrævlerne enlige; *Løvets Plader* oval-kredsrunde, svagt hvælvede eller paa begge Sider næsten fladtrykte.

Den mindste af Arterne, omtrent af Størrelse som et Lindsefrø, lysgrøn. 5–8. ♃.

Denne Art varierer betydeligt i Henseende til Løvpladernes Størrelse og de paa sammes Underflade forekommende luftfyldte Cellers Udvikling. En meget afvigende Form er

* *tenella* (Stp. mscr.) Løvpladerne mindre og smalere, fladtrykte paa Over- og Underfladen (som Følge af de luftfyldte Cellers ringe Størrelse).

I Aaer, Damme og Søer, meget alm. og ofte i stor Mængde. Formen * forekommer deels alene, deels blandet med den typiske Form, som da gjerne bedækker den, fordi den formedelst de større luftfyldte Celler ligger høiere paa Vandet. Den er fundet ved Hirschholm, Suusaaen ved Herlufsholm, Ribe Aa (23), og anbefales til yderligere Undersøgelse.

1161. **L. gibba** L. (Tykbladet A.) H. 913; Drej. n. 7; F. D. 1588; Rchb. 16; Telmatophace Schleid.

Rodtrævlerne enlige; *Løvets Plader* omvendt-ægformede, afrundede, paa Underfladen halvkugleformigt hvælvede.

Løvet ofte rødagtigt, paa Underfladen formedelst de store luftfyldte Celler svampagtigt hvælvet og næsten gjennemsigtigt. 6—8. ♃.

I Grave og Damme, funden i alle Provindser, men ikke saa hyppig som de øvrige Arter.

III. Triandria.

11. Typha. Duunhammer.

1162. **T. latifolia** L. (Bredbladet D.) H. 914; Drej. n. 890; F. D. 645; Rchb. l. c. IX, 747—48.

Bladene bredt linieformede; *Axene* valseformede, ♂ umiddelbart ovenfor ♀ Axet; *Støvtraadene* efter Bestøvningen 2—4 Gange længere end Støvknapperne; *Arret* skjævt ægformet, med den farvede Spidse ragende frem over det børsteformede *Blomsterdække*.

5—6' høi. Var. i Henseende til Bladenes Brede og Axets Tykkelse. 7. ♃.

I Tørvmoser og ved Aabredder, alm. udbredt.

1163. **T. angustifolia** L. (Smalbladet D.) H. 914; Drej. n. 889; F. D. 815; Rchb. 745.

Bladene smalt linieformede, ved Grunden rendede; ♂ *Axet* fjernet fra ♀; *Støvtraadene* efter Bestøvningen ½ Gang længere end Støvknapperne; *Arret* smalt linieformet, ragende langt frem over Børsterne.

4—6' høi; Bld. 2–4''' brede. Afstanden mellem Axene er forskjellig. 7. ♃.

Voxested som foreg., funden i alle Provindser (undt. Bornh.), men sjeldnere og kun i enkelte Egne i større Mængde eller endog fortrængende hiin.

12. Sparganium. Pindsviinknop.

a. Stængelen udeelt; ♂ Hovederne under Blomstringen næsten ligestore med ♀.

1164. **S. minimum** [C. Bauh., Fr. S. Veg. Sc. II, p. 560] (Spæd P.) S. natans H. 916; Drej. n. 886; F. D. 260; Rchb. 749 (non L.).

Stængelen svag; *Bladene* svømmende, langstrakt og smalt linieformede, budte, flade, ved Grunden omskedende; *Blomsterhovederne* (1 ♂ tidligt affaldende, 2—3 ♀) siddende (eller det nedre kortstilket) i Bladhjørnerne; *Frugterne* ustilkede; *Griffelen* kort, tilligemed det vedblivende, aflange, skjævt afskaarne *Ar* ¼ af Frugtens Længde.

Lysgrøn, ofte mere langstrakt, men altid spædere end følgende. Ved de budte, smale og svømmende Blade let kjendelig fra de andre Arter. 7. ♃.

I Tørvmoser, forekommer i alle danske Provindser, men sparsommere end de følg.

Anm. Den i det nordlige Skandinavien forekommende ægte S. natans L. (Fr. l. c., H. N. XIII, 76) adskiller sig (efter Fr.) ved bredere Bladskeder, flere ♂ Hoveder og omtr. 5 ♀ Hoveder, det nedre ofte langstilket, stilkede Frugter. Den findes neppe i Danmark.

1165. **S. simplex** [Huds. fl. angl. ed. 2, p. 401] (Rank P.) H. 916; Drej. n. 887; F. D. 932; Rchb. 750; H. N. XV, 79; S. erectum *β*, L.

Stængelen rank-opret; *Bladene* linieformede, spidse, forneden trekantede med flade Sider, ved Grunden omskedende, i Spidsen flade med en Kjøl paa Underfladen; ♂ *Blomsterhovederne* 4—flere, siddende; ♀ *Hovederne* 3—4, stilkede, *Stilkene* (med Undtagelse af den nedre) forneden sammenvoxne med Stængelen og derved udgaaende fra Midten af Ledstykket (ikke fra Bladvinklen); ♀ *Blomsterne* kortstilkede; *Griffelen* forlænget, af Længde med det linieformede *Ar* og tilligemed dette ligesaa lang som eller lidet længere end Frugten.

1—1½′ høi. 7—8. ♃.

I Søer, Kjær og Bække alm. udbredt.

b. Stængelen foroven grenet; ♂ Hovederne meget mindre end ♀.

1166. **S. ramosum** [Huds. l. c.] (Grenet P.) H. 915; Drej. n. 888; F. D. 1282; Rchb. 751; H. N. XV, 77—78; S. erectum *α*, L.

Bladene linieformede, budte, forneden skarpt trekantede med hule Sider, ved Grunden omskedende, mod Spidsen flade med en Kjøl paa Underfladen; *Grenene* udgaae fra Bladhjørnerne, længere end Ledstykket ovenfor, med 1—3 siddende ♀ *Hoveder*, talrige og tætsiddende ♂ *Hoveder*; ♀ *Blomsterne* siddende; *Griffelen* kort, tilligemed det linieformede *Ar* kortere end Frugten.

Høiere end foreg. (2—3′), med meget mindre ♂ Hoveder. Mørkgrøn, de nedre Bladskeder og Frugterne ved Grunden violetrøde. 7—8. ♃.

Paa lignende Steder som foreg., meget alm.

13. Carex. Star*).

A. *Monostachyæ.* 1 enkelt Ax i Spidsen af Straaet.

a. Tvebo.

1167. **C. dioeca** L. (Tvebo-S.) H. 917; Schum. n. 769; Drej. n. 891; F. D. 369; Rchb. fl. germ. VIII, 522; Andersson Cyp. Scand. t. III, f. 10, H. N. 86.

Rodstokken udskyder Udløbere; *Straaet* opret, jævnt; *Bladene* traadsmale, børsteformigt sammenrullede; *Dækskjællene* ægformet-ovale, budte; 2 *Ar; Frugterne* ægformede, mangenervede, foroven i Randen rue, tilsidst vandret udstaaende.

4—6" høi. ♂ Axene linieformede, ♀ (under Blomstringen) ovale. Frugterne mørkbrune. 5—6. ♃. Var.

β, *isogyna* Fr. mant. 3, 153; H. N. XV, Axet forneden ♀, foroven ♂.

γ, *scàbriuscula* Hartm. Straaet høiere, oventil ru.

I vaade Enge, Hængedynd: ikke sjelden. *β*, ved Raavaddam (19). *γ*, er angivet fra Danmark, men uden bestemt Voxested.

b. Enbo. Axet foroven ♂, forneden ♀.

1168. **C. pulicaris** L. (Loppe-S.) H. 918; Schum. n. 770; Drej. n. 892; F. D. 166 (slet) og 2546; Rchb. l. c. 524; And. l. c. III, 7; H. N. XIII, 87.

Straaene oprette, jævne, tueformigt samlede, uden Udløbere; *Bladene* børsteformigt sammenrullede; *Dækskjællene* ægformede, spidse; ♂ *Blomsternes* vedblivende; ♀ *Blomsternes* affaldende; 2 *Ar; Frugterne* elliptiske, tonervede, jævne, tilsidst nedhængende.

2—6" høi. Axet under Blomstringen lancetformet. Frugterne faae, glindsende brune. 5—6. ♃.

---

*) Carex-Arterne maae undersøges naar Frugterne have naaet deres fuldkomne Udvikling, og de her givne Beskrivelser, f. Ex. af Smaaaxenes Form, de enkelte Deles relative Længde o. s. v., gjælde, naar intet Andet er nævnt, denne Tilstand. Hvad der i Beskrivelserne er betegnet som „Frugten“ gjælder egenlig det Nødden tæt omgivende og vedblivende Blomsterdække (perigynium).

I Tørvmoser og fugtige Enge, hist og her i alle Provindser, men sjeldnere end foreg.; hyppigst paa *Halvøen.*

1169. **C. pauciflora** [Lightf. fl. scot. p. 543; t. 6 f. 2] (Faablomstret S.) H. 919; Drej. n. 893; Rchb. 526; And. III, 2; H. N. XI, 82; C. leucoglochin Ehrh., Schum. n. 771; F. D. 1279.

Rodstokken skjævt opstigende, med Udløbere; *det øvre Stængelblad* smalt linieformet, paa Overfladen rendet, *de nedre* meget korte; *Axet* faablomstret (1—2 ♂, 3—5 ♀ Blomster); ♀ *Dækskjællene* tilspidsede, affaldende; 3 *Ar; Frugterne* sylformede, langt tilspidsede, jævne, tilsidst nedhængende.

2—6″ høi. Fr. blegt straagule, let affaldende. 6. ♃.

I Tørv- og Hedemoser mellem Sphagnum, sjelden: *J.* Frederikshavn, Hasselriis, Svendstrup, Vesterkjær, Slumstrup (H.), Hørbylund V. for Silkeborg, Ø. Nykirke! *Sj.* Bidstrupgaard (H.), Bagsværd, Fredriksdal (M. Vahl).

B. *Homostachyæ.* 1 sammensat Ax i Spidsen af Straaet (Smaaaxene nærmere eller fjernere fra hinanden, alle [eller nogle] androgyne ɔ: sammensatte af ♂ og ♀ Blomster).

a. *Schelhammeria* Moench. Smaaaxene samlede til et Hoved, omgivet af et 2—5-bladet Svøb.

✕ 1170. **C. cyperoides** L. (Fladax-S.) H. 925; Drej. n. 894; F. D. 1465; Rchb. 576; And. IV, 42.

Straaene tueformigt samlede fra en sammentrængt Rodstok, budt trekantede med plane Sider, jævne, foroven lidt rue; *Hovedet* rundagtigt; *de ydre Svøbblade* meget lange; *Smaaaxene* forneden ♂; *Dækskjællene* langt tilspidsede, tilligemed Frugtens forlængede, tokløvede *Næb* i Randen tornet-saugtakkede; 2 *Ar.*

Hele Planten grøn. 7. ♃.

I en udtørret Dam ved Frederiksborg, funden i Mængde af Holbøll, formodenlig indført med Indpakning og i mange Aar søgt forgjæves; gjenfunden 1852 (Knæckenborg), men senere atter forsvunden. [*]

b. *Vignea* Koch. Smaaaxene samlede til et forlænget, fortløbende eller afbrudt Ax. 2 Ar.

aa. Acroarrhenæ Fr. Smaaaxene foroven ♂.

α. Chordorrhizeæ. Rodstokken vidtkrybende; Axene brunagtige, enkelt sammensatte.

1171. **C. incurva** [Lightf. fl. scot. 544 t. 24 f. 1] (Krumstænglet S.) H. 920; F. D. 432; Rchb. 533; And. III, 12; H. N. XIV, 85.

Straaet budtkantet, jævnt, krumbøiet, kortere end eller af Længde med de børsteformigt sammenrullede Blade; *Axet* æg-kugleformet, med tæt sammenhobede Smaaax; ♀ *Axskjællene* bredt ægformede, budte med en Braad, kortere end de ægformede, opblæste, nerveløse, i et jævnt, skjævt afskaaret Næb tilspidsede *Frugter.*

2—6" høi. 6—7. ♃.

Ved sandige Strandbredder, meget sjelden: Løkken i det nordvestlige *Jyll.* (Lyngby).

1172. **C. chordorrhiza** [Ehrh. i Linn. suppl. 414] (Mangegrenet S.) H. 921; Drej. n. 895; F. D. 1408; Rchb. 535; And. III, 14; H. N. IX, 85.

Rodstokken skjævt opstigende, mangegrenet; *Straaene* rette, jævne, forneden trinde og stribede, foroven budt trekantede, meget længere end de smalt linieformede, rendede *Blade; Axet* ægformet, med tæt sammenhobede *Smaaax; Frugterne* ægformede, opblæste, tydeligt mangenervede, pludseligt udløbende i et næsten jævnt, svagt udrandet *Næb*, lige lange med de ægformede, spidse *Dækskjæl.*

Høiere end foreg. (1/2—1'), med mindre Ax. Den største Deel af Pl. nedsænkt mellem Sphagnum o. a. Moseplanter. 6. ♃.

I dybe Moser med Hængedynd, sjelden: *Sj.* Dronninggaard (H.), Lyngby Mose! *Sl.* Oxager Mose i Angel (16, 28). !*

1173. **C. disticha** [Huds. fl. angl. 403] (Toradet S.) And. III, 15; H. N. XI, 81; C. intermedia Good., H. 922; Schum. n. 782; Drej. n. 896; F. D. 1343 (ungt Expl.); Rchb. 552.

Rodstokken vandret eller skjævt opstigende; *Straaene* rette,

trekantede, med rue Kanter; *Bladene* linieformede, flade; *Axet* forlænget, med toradet stillede og tæt samlede, ovale *Smaaax*, de nedre og øvre ♀, de midterste ♂; *Frugterne* ægformede, mangenervede, foroven smalvingede, jævnt udløbende i et ru, tokløvet *Næb*, længere end de ægformede, tilspidsede *Dækskjæl*.

1—2' høi. En Monstrositet med store, hindeagtigt-opblæste og bøiede Frugter er ikke sjelden. 5—6. ♃.

I Moser, vaade Enge og Grøfter alm.

1174. **C. arenaria** L. (Sand-S.) H. 921; Schum. n. 783; Drej. n. 897; F. D. 1766; Rchb. 551; And. III, 16; H. N. XIII, 86; L. Herb. VII, 140.

Rodstokken vandret med talrige og langstrakte Udløbere; *Straaene* foroven trekantet-rue, mod Frugtmodningen i Spidsen nikkende; *Bladene* smalt linieformede, tilsidst indrullede; *Axet* forlænget, med ægformet-elliptiske *Smaaax*, de øvre ♂, de midterste androgyne, de nedre ♀, ofte adskilte; *Frugterne* ægformede, tydeligt nervede, i Randen bredt vingede og langt tilspidsede i et saugtakket-ru, dybt tokløvet *Næb*, lige lange med de æg-lancetformede, tilspidsede *Dækskjæl*.

Straaene 1/2—1', Rodstokken ofte favnelang, tæt beklædt med visne Bladskeder. 5—6. ♃.

Paa Sandmarker og i Sandklitter, hyppig i de fleste Egne og kun sjeldnere hvor Jordbunden er mere frodig (f. Ex. i Fyen).

Anm. Den beskrives alm. med de androgyne Smaaax i Spidsen ♂, forneden ♀; men paa mange Expl. som jeg har undersøgt, fandt jeg det modsatte Forhold at finde Sted.

β. Paniculatæ. Rodstokken sammentrængt; Axene brunagtige, alm. dobbelt sammensatte; Frugterne opret-aabne.

1175. **C. teretiuscula** [Good. trans. Linn. soc. 2, p. 163, t. 19 f. 3] (Trindstænglet S.) H. 925; Schum. n. 786; Drej. n. 903; F. D. 1886; Rchb. 572; And. III, 22; H. N. VI, 79.

Rodstokken kort, skjævt krybende, fremskyder i liden Afstand fra hinanden flere forneden trinde, foroven trekantede og rue *Straae* med convexe Sider; *Axet* enkelt eller dobbelt sammensat, med kortgrenede eller siddende, tæt samlede (eller

de nedre fjerne) *Smaaax; Frugterne* ægformede, paa Ryggen hvælvede, ved Grunden svagt stribede, forøvrigt nerveløse, efterhaanden afsmalnede i et tokløvet, i Randen ru-saugtakket *Næb*, længere end de ægformede, spidse *Dækskjæl.*

Omtrent 1' høi. Bld. smale, blaagrønne. Dækskjællene graabrune med bred hindeagtig Rand. 5—6. ♃.

I Tørvmoser og Kjær, alm. udbredt.

1176. **C. paradoxa** [Willd. act. acad. berol. 1794, p. 39 t. 1] (Langaxet S.) H. 925; Drej. n. 902; F. D. 1887; Rchb. 573; And. III, 23; H. N. VI, 78; C. appropinquata Schum. n. 785.

Straaene tueformigt samlede, skarpt trekantede med convexe Sider, foroven rue; *Blomsterstanden* en sammentrængt Top med sammensatte, tydeligt stilkede *Grene; Frugterne* ægformede, paa Ryggen hvælvede, tydeligt nervede, pludseligt udløbende i et tokløvet, i Randen ru-saugtakket *Næb; Dækskjællene* ægformede, spidse, kortere end Frugten.

1½—2½' høi. Adskilt fra foreg. og følg. ved mindre blaagrønne Blade og ved de nedre Bladskeder, som opløses i lange sortbrune Trævler og omgive Tuerne. Dækskjællene brune med smal hindeagtig Rand, og Axene derved før Blomstringen brune. 5—6. ♃.

Paa fugtige, især tørvholdige Enge, ikke sjelden, og sandsynligviis udbredt i alle danske Provindser.

1177. **C. paniculata** L. (Top-S.) H. 924; Schum. n. 784; Drej. n. 901; F. D. 1116; Rchb. 574; And. III, 21; H. N. X, 81.

Straaene tueformigt samlede; skarpt- og ru-trekantede med 2 concave og en plan Side; *Blomsterstanden* en dobbelt sammensat Top med forlængede, tydeligt stilkede *Grene; Frugterne* ægformede, paa Ryggen hvælvede, ved Grunden svagt stribede, forøvrigt nerveløse, efterhaanden afsmalnede i et tokløvet, i Randen ru-saugtakket *Næb*, af Længde med de ægformede, tilspidsede *Dækskjæl.*

Af Høide med foreg., men kraftigere; Stgl., især ved Grunden, tykkere, Bld. bredere, blaagrønne. Dækskjællene graabrune med bred, hvid-hindeagtig Rand, hvorved Toppen i yngre Tilstand faaer et graa-

agtigt glindsende Udseende. 5—6. ♃. Forekommer hyppigst med stærkt forgrenet, ofte pyramideformet Top, men *var.*

β, *simplicior* And. (Cyp. Scand. p. 67). Blomsterstanden et sammmenknebet, enkelt-sammensat Ax med fjerne, siddende eller meget kortstilkede Smaaax.

I Moser og Kjær meget alm. *β*, med Hovedarten, sjeldnere, f. Ex. Flommen ved Sorø! *

γ. *Muricatæ.* Rodstokken sammentrængt; Axene grønlige, Frugterne udspærrede, længere end Dækskjællene.

1178. **C. divulsa** [Good. l. c. p. 160] (Mellembrudt S.) H. 924; Drej. n. 900; F. D. 1280; Rchb. 570; And. III, 20; H. N. VI, 80 (C. paniculata simplex).

Straaet fiint, 3-kantet, foroven ru, lidet nikkende; *Axet* forlænget, mellembrudt; *de nedre Smaaax* fjerntsiddende, ofte stilkede, sammensatte og med et Dækblad ved Grunden; *Dækskjællene* ægformede, braadspidsede, hvid-hindeagtige med grøn Rygnerve; *Frugterne* æg-kegleformede, plan-convexe, nerveløse, tilspidsede i et tokløvet, randhaaret-ru *Næb*.

1—1½' høi, frisk grøn. 6—7. ♃.

I skyggefulde Skove, sjeldnere ved Gjærder, sporadisk og ikke alm., men funden i alle danske Provindser.

1179. **C. muricata** L. (Spidskapslet S.) H. 923; Schum. n. 776; Drej. n. 899; F. D. 1526; Rchb. 561; And. III, 19; H. N. IX, 84.

Straaet opret; *Smaaaxene* tætsiddende og stilkløse, danne et fortløbende eller kun lidet afbrudt Ax; *Dækskjællene* bruunt-hindeagtige med grøn Rygnerve; *Frugterne* svagt nervede ved Grunden, mere vandret udspærrede; forøvrigt som foreg.

Omtrent 1' høi. 6—7. ♃. Hyppigt forekommer en Var. (eller rettere Monstrositet) med store, hindeagtigt opblæste og krumbøiede Frugter. Var. desuden:

α, *vulgaris* (C. contigua Hopp.) Axet tæt, med 4—6 Smaaax; Dækskjællene mere bruunagtige.

β, *virens* (And. III, 18, Rchb. 562; F. D. 2608; C. virens Lam., C. muricata Hopp., C. nemorosa Lumnitz.) Axet

forlænget, med flere Smaaax, det nedre ofte adskilt fra de øvrige og med et Dækblad ved Grunden; Dækskjællene mere grønne.

Almindelig over hele Landet: *α*, ved Gjærder, paa Græsmarker og høie Enge; *β*, i Skygge.

Anm. Formen *β*, kommer meget nær til foreg. Art, og har af nogle Forff. været sammenblandet med hiin, af andre benyttet til at forene de 2 Arter. Da dog flere Artsmærker og et forskjelligt Habitus tilraade Adskillelsen, har jeg med de fleste nyere Forff. vedligeholdt denne.

1180. **C. vulpina** L. (Ræve-S.) H. 922; Schum. n. 781; Drej. n. 898; F. D. 308; Rchb. 564; And. III, 17; H. N. IX, 83.

Straaet opret, skarpt- og ru-trekantet, med concave Sider; *Axet* tæt, dobbelt sammensat, med stilkløse, tætsiddende eller ved Grunden lidet adskilte *Smaaax; Dækskjællene* ægformede, langt braadspidsede, bruunt-hindeagtige med grøn Rygnerve, lidet kortere end de ægformede, plan-convexe, svagt 5—7-nervede, i et tokløvet, ru-saugtakket *Næb* tilspidsede *Frugter*.

1½—3' høi. Kraftigere og med bredere Blade end de foreg. 6—7. ♃. Var.

β, *nemorosa* (Rchb. 563; C. nemorosa Rebent., H. 923). Axet forneden mellembrudt, med forlængede Dækblade; Dækskjællene blegere.

Paa vaade Enge, i fugtige, lerede Grøfter, alm. *β*, en Skyggeform (analog med *β*. af foreg. Art), sjeldnere end Hovedarten.

bb. Hyparrhenæ. Smaaaxene forneden ♂.

α. Contiguæ. Smaaaxene tætsiddende eller de nedre lidet adskilte, i Regelen længere end de hindeagtige Dækblade.

αα. Frugterne vandret udspærrede.

1181. **C. stellulata** [Good. l. c. p. 144] (Stjerneaxet S.) H. 928; Schum. n. 772; Drej. n. 905; Rchb. 560; And. IV, 37; H. N. X, 84; C. muricata F. D. 284 (ikke god).

Straaene tueformigt samlede, oprette, trekantede, jævne eller foroven lidet rue; *Smaaaxene* 3—5, rundagtige, lidet adskilte; *Dækskjællene* ægformede, budte, brune med hinde-

agtig Rand, meget kortere end de bredt ægformede, tydeligt nervede, i et langt, tokløvet, ru-saugtakket *Næb* tilspidsede *Frugter.*

4—8" høi. Bld. smalt linieformede, frisk grønne. Ved de stjerneformigt udspærrede Frugter let kjendelig fra alle Arter i denne Afdeling. 5—6. ♃.

Paa fugtige Enge, alm.

ββ. Frugterne oprette.

1182. **C. leporina** L. (Hare-S.) Drej. n. 906; Rchb. 554; And. IV, 26; H. N. VIII, 80; C. ovalis Good., H. 926; Schum. n. 778; F. D. 1115.

Straaene tueformigt samlede, oprette eller opstigende, budttrekantede, jævne eller oventil lidet rue; *Smaaaxene* 4—6, ovale eller omvendt-ægformede; *Frugterne* ægformede, fladtrykte med en hindeagtig-vinget Rand, tydeligt nervede, tilspidsede i et tokløvet, ru-saugtakket *Næb*, af Længde med eller kortere end de lancetformede *Dækskjæl.*

½—1' høi. Det nedre Dækblad stundom bladagtigt, af Længde med Axet. Dækskjællene bruun-hindeagtige med grøn Rygnerve. 6—7. ♃. Var.

β, argyroglochin (Rchb. 555; H. N. VIII, 77; C. argyroglochin H. 927; F. D. 1710). Bladene længere, Smaaaxene fjernere, omvendt-ægformede, Dækskjællene hvid-hindeagtige med grøn Rygnerve.

Paa høie Enge, Græsgange og ved Veie, alm. — *β*, i Skove, sjeldnere: *J.* Haven i Vendsyssel (12); *Sj.* Kongens Møller! Sønderskoven ved Sorø!

1183. **C. elongata** L. (Forlænget S.) H. 929; Schum. n. 780; Drej. n. 907; F. D. 1236; Rchb. 565; And. IV, 32; H. N. X, 83.

Straaene tæt tueformigt samlede, oprette, slappe, ru-trekantede med plane Sider; *Smaaaxene* 6—10, afvexlende eller i 3 Rader, lidet adskilte (især de nedre), elliptisk-valseformede; *Dækskjællene* ægformede, budte med en meget kort Braad, omtrent halvt saa lange som de lancetformede, fladtrykt-convexe, paa begge Sider mangenervede, i et kort, ru, utydeligt tokløvet *Næb* tilspidsede *Frugter.*

1—2' høi. Bld. lange, guulgrønne; Dækskjællene brune med hvid-hindeagtig Rand og grøn Rygnerve. Var. med et bladagtigt forlænget Dækblad ved Grunden af det nederste Smaaax. 6. ♃.

I Moser og fugtige Skove, ikke sjelden.

1184. **C. canescens** L. (Kortkapslet S.) Drej. n. 908; F. D. 285; Rchb. 546; And. IV, 39; H. N. XI, 80; C. curta Good., H. 927; Schum. n. 973—74 (C. curta og canescens).

Rodstokken sammentrængt, med korte Udløbere; *Straaene* i Tuer, oprette, trekantede med concave Sider, mod Spidsen lidet rue; *Smaaaxene* 5—8, oval-kølleformede, afvexlende eller 3-radede, de nedre adskilte; *Dækskjællene* bredt-ægformede, braadspidsede, kortere end de taglagt-tiltrykte, ægformet-elliptiske, convexe, svagt nervede, i et kort, utydeligt udrandet *Næb* tilspidsede *Frugter*.

Omtr. 1' høi. Hele Pl. blaagrøn. Dækskjællene straagule med grøn Rygnerve. 6—7. ♃.

β, *tenuis* O. F. Lang (Linnæa 1851 p. 538). Spædere, med mere rue Straa, smalere og slappere Blade, Smaaaxene neppe halvt saa store som hos *α*; det nedre ofte omgivet af et bladagtigt Dækblad.

I fugtige Skove, alm. udbredt. *β*, *Sl.* Marieskoven ved Flensborg! Wittensee (20).

Anm. Formen *β*, er ikke lidet afvigende fra Hovedarten og i Udseende langt mere lig den nærbeslægtede *C. vitilis* Fr. (C. Personii Sieb.), saa at hvis den ikke afveg fra denne ved mindre dybt udrandede Frugter, hvilket angives som det vigtigste Skjelnemærke mellem C. canescens og C. vitilis, vilde jeg uden Betænkning have henført den til sidstnævnte, uanseet at denne er en alpinsk Plante. Den slesvigske Form danner altsaa et forbindende Led mellem de 2 Arter, og jeg anbefaler den til nærmere Undersøgelse i den frie Natur.

1185. **C. brizoides** L. (Bævre-S.) H. II, 270; F. D. 2180; Rchb. 548; And. III, 24.

Rodstokken med Udløbere; *Straaene* oprette, skarpt og rutrekantede; *Axet* kort, toradet, med omtrent 5, tætsiddende, elliptisk-lancetformede, bueformigt udbøiede *Smaaax; Frugterne* æg-lancetformede, nerveløse, fra Grunden til Spidsen randhaaret-rue, tilspidsede i et tokløvet *Næb*, lidet længere end de lancetformede, spidse *Dækskjæl.*

Omtr. 1' høi. Dækskjællene straagule. 6—7. ♃.

Paa Enge og i fugtige Skove, meget sjelden: *Sl.* Borby og Sehested ved Eckernförde (F. D.). Angives fra Sjælland, funden af Vahl og Schum. (Enum. n. 779), men da Beskrivelsen ikke er god og intet Expl. findes hverken i Vahls eller Schumachers Herb., maa denne Angivelse ansees for tvivlsom. [*]

β. Remotæ. Dækbladene, idetmindste det nedre, bladagtige, forlængede, (meget længere end det tilhørende Smaaax), de nedre Smaaax langt fjernede fra hinanden.

1186. **C. remota** L. (Axelblomstret S.) H. 928; Schum. n. 775; Drej. n. 904; F. D. 370; Rchb. 556; And. IV, 40; H. N. VII, 82.

Rodstokken tueformigt sammentrængt; *Straaene* tynde, i Spidsen nikkende, forneden jævne, foroven mellem Smaaaxene zigzagbøiede, rue; *Smaaaxene* 5—8, enkelte, omvendt-ægformede, afvexlende, de 3—4 nedre fjerne, med *Dækblade* længere end Straaet; *Dækskjællene* ægformede, spidse, sølvglindsende eller straagule med grøn Rygnerve, kortere end de ægformede, fladtrykte, nervede, i Spidsen saugtakket-rue og i et tokløvet *Næb* tilspidsede *Frugter.*

1—2' høi. Bld. smale, frisk grønne. 6—7. ♃.
I fugtige Skove, almindelig.

1187. **C. Boenninghausiana** [Weihe Bot. Zeit. 9, 2 p. 743] F. D. 2300; Rchb. 568; And. IV, 41; H. N. X, 82.

Rodstokken tueformet; *Straaene* rette, ru-trekantede; *Smaaaxene* 8—12, afvexlende, lancetformede, de 3—4 nedre fjerne, det nederste sammensat, med et *Dækblad* kortere end eller af Længde med Straaet, de derpaa følgende uden Dækblade og efterhaanden mindre sammensatte, de øvre tætsiddende, enkelte, tilsidst bueformigt udbøiede; *Dækskjællene* ægformede, spidse, guulbruun-hindeagtige med grøn Rygnerve, af Længde med de æg-lancetformede, plan-convexe, stribede, fra Grunden randhaaret-rue og i et tokløvet *Næb* tilspidsede *Frugter.*

2—3' høi. Danner tætte Tuer med lange og stærke Rodtrævler. Straaene forneden tykkere, Bld. bredere end hos foreg., blaagrønne. 7. ♃.

β, subpaniculata! Bladene bredere, de nedre Smaaax paa forlængede, dobbelt sammensatte Grene i Form af en Top, det nederste Dækblad meget kort.

Ved Randen af Grøfter o. a. fugtige Steder i Skove, sjelden: *J.* Fusing Skov (3); *Sj.* Philosophgangen ved Sorø! Braaby Vesterskov (7), Valø (?) og derfra indplantet i botanisk Have! — *β*, med Hovedarten ved Sorø! *

Anm. O. F. Lang (l. c. p. 492) har fremsat den Formodning, at C. Boenninghausiana skulde være en gold Form af C. paniculata, fordi han ikke har fundet den med modne Frugter. Denne Mening behøver neppe nogen særlig Gjendrivelse; den er himmelvidt forskjellig fra C. paniculata og hører utvivlsomt til samme Gruppe som C. remota og C. axillaris.

C. *Heterostachyæ.* ♂ og ♀ Axene adskilte fra hinanden*).

a. *Distigmaticæ* (Fr. bot. not. 1845), med 2 Ar.

aa. Straaene samlede i tætte Tuer, de nedre Bladskeder med optrævlet Næt.

1188. **C. stricta** [Good. l. c. p. 196] (Stivtoppet S.) H. 933; Schum. n. 802; Drej. n. 912; F. D. 2548; Rchb. 583; And. VI, 60; H. N. VIII, 73.

Straaene oprette, skarpt trekantede, rue, med faae eller ingen Straablade; *Bladene* ved Tørring i Randen tilbagerullede; *Dækbladene* stivt oprette, kortere end Straaet, uden Skeder, men med 2 Ører ved Grunden; ♂ *Axene* 1—2; ♀ *Axene* 2—3, siddende eller kortstilkede, oprette, langstrakt-valseformede; *Frugterne* elliptisk-ovale, fladtrykte, tydeligt nervede, tilspidsede i et kort, ikke udrandet *Næb*, tidligt affaldende.

---

*) Arterne i denne Afdeling have typisk Ax med adskilt Kjøn, men hos nogle ere i Regelen, hos andre undtagelsesviis, enkelte af Axene androgyne (Nr. 1195 har saaledes i Regelen et androgynt Endeax, hos Nr. 1188, 1192, 1193, 1201 o. fl. ere de øvre ♀ Ax næsten altid i Spidsen ♂). Flere Arter i denne Afdeling findes stundom med sammensatte ♀ Ax, hvorved de faae et meget forandret Udseende. Denne Misdannelse har jeg bl. A. iagttaget hos Nr. 1208, 1211, 1212, 1213, 1217 og 1220.

2—3' høi, blaagrøn og meget stiv, danner store og tætte Tuer, de bladløse Skeder talrige, med stærkt Trævlenæt. I Spidsen af ♀ Axene findes næsten altid ♂ Blomster, hvorved Axene blive tilspidsede. Var. betydeligt i Bladenes Brede, Axenes Antal, Form og gjensidige Afstand, Dækskjællenes og Frugternes Farve o.s.v. 5—6. ♃.

I Tørvmoser og Kjær meget alm.

1189. **C. cæspitosa** L. [Fr. mant. 3, 156] (Tue-S.) Rchb. 582; And. VI, 59; F. D. 2547; H. N. VIII, 78; C. pacifica Drej. n. 911; C. tenuis Schum. n. 791; C. Drejeri Lang.

Straaene oprette, skarpt og ru-trekantede, 3—5-bladede; *de nedre Blade* meget korte, *de øvre* ikke saa lange som Straaet; Bladene ved Tørring i Randen tilbagerullede; *Dækbladene* smaae, kortere end Straaet, det nedre bladagtigt, med 2 Ører ved Grunden, de øvre skedeformede med en Spids; ♂ *Axet* alm. 1, ♀ *Axene* 2—3, siddende eller kortstilkede, tæt samlede, ovale eller kort valseformede; *Frugterne* ægformet-elliptiske, nerveløse, paa begge Sider convexe, budte, med et meget kort, ikke udrandet *Næb*, længere end *Dækskjællene*.

½—1½' høi, danner tætte Tuer med lange, frisk grønne Rodbld. med mørkbrune Skeder ved Grunden; Trævlenættet svagere end hos foreg., men dog tydeligt tilstede (hvilket ikke sees af Fig. i Fl. dan.). Var. i Henseende til ♀ Axenes Antal og Form, Dækskjællenes Form og Farve. 4—5. ♃.

I Tørvmoser og paa Enge: *Sj.* ikke sjelden i det nordøstlige! *F.* Nielstrup (12); *J.* Thy (23), Hodalen o. fl. St. ved Hobro (16), Mariager (7), Ø. Velling (Dr.), Haraldslund! *Sl.* Husum (16). Fra andre Egne er den mig ikke bekjendt.

*1190. **C. turfosa** [Fr. Bot. not. 1843 p. 104] (Tørv-S.) And. VI, 58; H. N. X, 75.

Straaene tueformigt samlede, med eller uden Udløbere ved Grunden og meget svagt Trævlenæt ved de nedre Bladskeder; *Bladene* ved Tørring tilbagerullede; *Frugterne* nerveløse, i tørret Tilstand fiinstribede, forøvrigt ligesom følgende, med hvilken den er nær beslægtet, og fra hvis var. *γ*, jeg navnlig ikke formaaer med Sikkerhed at adskille tørrede Exemplarer.

I Tørvmoser; ikke sjelden i Sverige, men findes ogsaa, saavidt jeg af tørrede Expl. kan skjønne, her i Landet (*Sj.* Dyrehaven! Aldershvile (9); Liunge ved Sorø! *F.* Ollerup (12)) og maaskee vil den ved nærmere Eftersøgning findes paa flere Steder, men den maa undersøges i levende Tilstand. ☞

bb. Rodstokken med kortere eller længere Udløbere; Bladskederne uden Trævlenæt.

1191. **C. vulgaris** [Fr. mant. 3, p. 153] (Almindelig S.) And. V, 52; Rchb. 580—81; H. N. VIII, 76; C. cæspitosa Good., H. 932; Schum. n. 792; Drej. n. 910; F. D. 1281 og 2478.

Straaene tueformigt samlede, skarpt trekantede, forneden tæt beklædte med *Blade*, som næsten naae Straaets Længde; *Bladene* ved Tørring indrullede; *Dækbladene* bladagtige, uden Skede, men med 2 Ører ved Grunden, det nedre omtrent naaende Spidsen af ♂ Axet; ♂ *Axene* 1—2; ♀ *Axene* 2—4, siddende eller kortstilkede, oprette, valseformede; *Frugterne* oval-elliptiske, udadtil hvælvede, indadtil flade, mangenervede, med et kort, udeelt *Næb*, længere end de budte *Dækskjæl.*

5—6. ♃. En yderst foranderlig Plante: Blandt de talrige Afændringer i Henseende til Høiden, Voxemaaden, ♀ Axenes Form og Stilling, Frugternes og Dækskjællenes Farve o. s. v., maa fremhæves:

β, *stolonifera* Hartm. Udløberne langstrakte; Straaet kort, noget krumbøiet.

γ, *juncella* Fr. (H. N. X, 76). Udløbere 0, Bladene smale, børsteformigt sammenrullede, Axene fjerne, tynde og langstrakte.

δ, *tenuis* Hartm. Bladene flade, smale og slappe, ♀ Axene fjerne, de nedre tydeligt stilkede.

Enge og Moser, meget alm. over hele Landet. — *β*, paa mere tør Grund, f. Ex. Overdrev; *γ*, i Hedemoser, sjeldnere: *J.* Estrup (12) og Faurholt i Vendsyssel! Hørbylund V. f. Silkeborg! *Bornh.* Poulsker (20)! *δ*, i fugtige Skove; *Sj.* Dyrehaven! *J.* Haldum Skov ved Frysenborg!

? *C. aquatilis* [Wahlenb. fl. lapp. p. 246] (Vand-S.) F. D. Suppl. t. 33; Rchb. 587; And. V, 54; H. N. III, 77.

Straaene oprette, budtkantede, jævne; *Bladene* i tørret Tilstand med indrullet Rand; *Dækbladene* bladagtige, naae ud over Straaet, det nederste med en kort Skede; ♂ *Axene* 1—3,

♀ *Axene* 3—4, oprette, kølleformet-valseformede, de nedre tydeligt stilkede; *Frugterne* smaae, tæt og regelmæssigt stillede, ovale, nerveløse, budte, med et meget kort, udeelt *Næb*, lidet længere end *Dækskjællene*.

Et Expl. af denne Art findes i M. Vahls Herb. med Angivelse af at være samlet i Danmark, men uden Voxested (cfr. Drej. i Krøy. Tidsskr. III, 422). Maa nærmere eftersøges, da dens langt nordligere Voxekreds gjør dens Forekomst her i Landet tvivlsom.

Anm. *C. tricostata* Fr. mant. 3, 152, And. V, 55; H. N. X, 75 (var.) kunde muligviis ogsaa findes i vor Flora. Den beskrives med et høit (omtr. 2'), ru *Straa*, lange *Dækblade*, *Bladene* flade eller ved Tørring lidet tilbagerullede, ♀ *Axene* 3—4, valseformede, *Frugterne* tæt taglagte i 8 Rader, 3-nervede, budte med en kort Spids. Den maa søges ved Aabredder o. a. fugtige Steder. Om *C. obtusata* Schum. (n. 804) hører herhen, er ikke let at afgjøre, da intet Expl. er opbevaret i hans Herbarium, og Beskrivelsen ikke er tilstrækkeligt betegnende.

1192. **C. trinervis** [Degland i Lois. fl. gall. ed. 1, II, p. 731 (Klit-S.) Drej. Symb. Caricol. tab. 7; Fr. S. Veg. Sc. II, 561; Kze. Riedgr. t. 1, f. 2; F. D. ined. 2665; C. frisica H. Koch Flora 1846 p. 273.

Rodstokken krybende; *Straaet* kort (3—8'') og stivt, ved Grunden tæt omgivet af henvisnede Bladskeder, opret, budttrekantet, jævnt; *Bladene* tætsiddende, rendede, ved Tørring indrullede, i Spidsen trekantede; *Dækbladene* længere end Straaet, øreformigt-omskedende; ♀ *Axene* 3 eller flere, tæt samlede, valseformede; *Frugterne* ægformet-elliptiske, fiint punkterede, 3—7-nervede, af Længde med de budte, ofte braadspidsede *Dækskjæl*.

Ved Slesvigs vestlige Strandbredder (Nolte efter Fr.), Sandklitter paa Rømø (16!) og Sylt (F. Müll.). [*]

Anm. De af mig undersøgte Expl. afvige fra Beskr. (hos Kunze l. c.) ved Endeaxet i Spidsen ♀, de 2—3 derpaa følgende androgyne (i Spidsen ♂), de 2—3 nederste ♀, Frugterne elliptiske, med 7 Nerver (3 stærkere, 4 svagere), men stemmer forøvrigt aldeles overeens med Beskr. og Afbildn. saavelsom med Expl. fra Frankrigs Vestkyst, hvor den er almindelig. Den er en god Art, beslægtet deels med C. acuta, deels med C. aquatilis, men ved de rendede Bld. og tydeligt nervede Frugter forskjellig fra begge, og i Udseende mere lig C. vulgaris.

1193. **C. acuta** L. (Spidsaxet S.) H. 934; Schum. n. 803; Drej. n. 913; F. D. 2247; Rchb. 584; And. V, 56; H. N. VIII, 74.

Straaet i Spidsen nikkende, skarpt og ru-trekantet; *Bladene* flade, i Randen tilbagerullede; *Dækbladene* naae op over Straaet, bladagtige, det nedre uden eller med en kort Skede og 2 korte Ører ved Grunden; ♂ *Axene* 2—3, ♀ *Axene* 3—4, langstrakt valseformede, under og efter Blomstringen nikkende, det nedre kortstilket, de øvrige siddende; *Frugterne* oval-elliptiske, paa begge Sider hvælvede (eller næsten kugleformede), utydeligt nervede, ende i et kort, ikke kløvet *Næb*; *Dækskjællene* spidse, omtrent af Frugternes Længde.

1½—3' høi. Bld. alm. brede, ofte blaagrønne. 5—6. Var. med fjerne eller tætsiddende ♀ Ax, samt i Henseende til Dækskjællenes og Frugternes Form og Farve. ♀ Axene ofte i Spidsen ♂, var.

▷ *anomala.* Alle Axene ♂, bueformigt nikkende.

Ved Bredderne af Søer og Aaer, i Kjær, forekommer i alle danske Provindser. ▷ ved Bredderne af Peblingsøen ved Kbhavn!

*1194. **C. prolixa** [Fr. mant. 3, 150] And. V, 57, H. N. X, 74.

Rodstokken uden eller med korte Udløbere; *Bladene* bredere, slappe, frisk grønne; ♀ *Axene* adskilte, langstrakt-valseformede, tilsidst hængende; *Frugterne* ægformede, fladtrykt-convexe, tydeligt nervede, kortere end de tilspidsede *Dækskjæl*; forøvrigt som foreg.

Paa lignende Steder som C. acuta. Jeg har fundet den ved Sorø og tidligere paa flere Steder, som jeg ikke nu erindrer; jeg skulde næsten formode, at den er ligesaa hyppig hos os som hiin, men paa Grund af den foreg. Arts store Foranderlighed har den forekommet mig mere som en Underart af denne end som en virkelig adskilt Art. Herom skal jeg dog indtil videre ikke yttre nogen bestemt Mening, men anbefaler den til Andres nærmere Undersøgelse.

Anm. C. æmulans Drej. n. 909 (tildeels); med 1 kølleformet ♂ *Ax*; ♀ *Axene* fjerne, ægformet-ovale; *Dækbladene* brede, længere end Straaet o. s. v., er en eiendommelig Form, som har en fjern Lighed med C. acuta, men hverken kan forbindes med denne eller nogen anden mig bekjendt Art. Saa længe som imidlertid kun et enkelt, ikke fuldstændigt Expl. foreligger, bør den neppe optages

som egen Art i Floraen. (Af Drej. blev den forenet med en aldeles forskjellig Form: cfr. C. paludosa). Grøfter ved Røiels Bom (Dr., 11).

b. *Tristigmaticæ* (Fr.), med 3 Ar.

aa. Frugten uden eller med meget kort Næb.

α, 1 endestillet androgynt Ax. Frugterne fiint ru-punkterede.

1195. **C. Buxbaumii** [Wahlenb. Vet. ac. handl. 1803 p. 163] H. 943; Drej. n. 914; F. D. 1406; Rchb. 589; And. VI, 65; H. N. VIII; 79; C. polygama Schk. Riedgr. tab. Gg. (1801); C. subulata Schum. n. 793.

Straaene skarpkantede, lidet rue, forneden omgivne af *Skeder* med optrævlet Næt; *det nedre Dækblad* omtrent af Længde med (lidet kortere eller længere end) Straaet; *Endeaxet* kølleformet, foroven ♀; ♀ *Axene* 2—3 ovale, oprette, kortstilkede eller næsten siddende, det nedre fjernet fra, de øvre tæt ved Endeaxet; *Frugterne* elliptisk-ovale, budt-trekantede, tydeligt nervede, budte, med et meget kort, svagt udrandet *Næb*, omtrent af Længde med (længere eller kortere end) de braadspidsede *Dækskjæl*.

½—2' høi. Bld. alm. blaagrønne, Skederne rødlige. Fr. blege, Dækskjællene sortbrune eller mørkt rødbrune, og Axene derved brogede. 6. ♃.

I Tørvmoser, meget sjelden: *Sj.* en Mose ved Farum (M. Vahl). Siden den Tid hverken funden der eller andetsteds i Landet.

β, 1 endestillet ♂ Ax. Frugterne jævne (ikke punkterede).

1196. **C. limosa** L. (Dynd-S.) H. 945; Schum. n. 797; Drej. n. 915; F. D. 646; Rchb. 592; And. VII, 73; H. N. X, 71.

Rodstokken skjævt opstigende, med Udløbere; *Straaene* skarpt-trekantede, med smale, rendede *Blade*, meget kortere end Straaet; *Dækbladene* traadformede, rendede, ved Grunden øreformigt omfattende, kortere end Straaet; ♂ *Axet* linieformet; ♀ *Axene* 1—2, ægformet-elliptiske, langstilkede, mod Frugtmodningen hængende; *Frugterne* omvendt-ægformet-ovale, fladtrykt-trekantede, svagt nervede, med en meget kort,

udeelt *Spids*, omtrent af Længde med de elliptiske, tilspidsede *Dækskjæl.*

½—1' høi, blaagrøn. Dækskjællene glindsende rødbrune. 5—6. ♃.

I dybe Moser med Hængedynd, ikke alm.: *Sj.* Bøllemosen ved Hillerød (Knæckenborg), Søndersøen ved Værløse (14), Ruderhegn! Lyngby Mose! *Ærø* (10); *J.* Estrup i Vendsyssel (12), Sjørring og V. Vandet i Thy (Carst.), Moser ved Østbirk (2), Ribe (28); *Sl.* Schirnau ved Eideren (20).

1197. **C. pallescens** L. (Bleg S.) H. 947; Schum. n. 795; Drej. n. 917; F. D. 1050; Rchb. 617; And. VII, 78; H. N. XII, 84 (var.).

Rodstokken tueformet, uden Udløbere; *Straaene* foroven skarpkantet-rue; *Bladene* fiinhaarede og rue; *Dækbladene* længere end Straaet, med meget korte Skeder; ♂ *Axet* lancetformet; ♀ *Axene* 2—3, ovale, tætblomstrede, stilkede, mod Frugtmodningen nikkende; *Frugterne* ovale, budte, uden *Næb*, paa begge Sider convexe eller utydeligt trekantede, svagt stribede, omtrent lige lange med de ægformede, spidse *Dækskjæl.*

½—1' høi. Hele Pl. guulgrøn. ♂ Axet straaguult; ♀ Dækskjællene hvidhindede med grøn Rygnerve. (En tilfældig Form med Dækbladene ved Grunden rynkede paatværs: *C. undulata* Kunze, Rchb. 618, er neppe engang at ansee for en Afart). 5—6. ♃.

Paa høie Enge og i Skove, ikke sjelden.

1198. **C. strigosa** [Huds. fl. Angl. II, p. 411] (Tyndaxet S.) H. 944; F. D. 1237; Rchb. 602; And. VIII, 99; H. N. XI, 74.

Rodstokken tueformet, med korte Udløbere; *Straaene* budtkantede, jævne; *Bladene* brede, flade; *Dækbladene* bladagtige, langt omskedende, omtrent naaende Spidsen af Straaet; ♀ *Axene* 3—5, smalt linieformede, fjernblomstrede, alle fjernede fra hinanden, mod Frugtmodningen hængende, de nedre langstilkede; *Dækskjællene* æg-lancetformede, spidse, hvid-hindeagtige med grøn Rygnerve, kortere end de elliptiske, nervede, trekantede, i et skjævt afstumpet, udeelt Næb tilspidsede *Frugter.*

1—2' høi, frisk grøn. 5—6. ♃.

I Skove, meget sjelden og kun bekjendt fra *Sl.*: Kobbermølleskoven ved Flensborg (H.), Pulverholz og Louisenlund ved Slesvig (16). *]

1199. **C. maxima** [Scop. fl. carn. II, p. 229] (Kjæmpe-S.) C. pendula Huds.; Hans. Herb. n. 1248, Rchb. 604; C. Agastachys Ehrh.

Rodstokken tueformet; *Straaene* skarpkantede, oventil lidet rue; *Bladene* brede, flade, i Randen og paa den kjølformede Rygnerve rue; *Dækbladene* bladagtige, langt omskedende, naaende omtrent til Spidsen af Straaet; ♀ *Axene* 4—5, langstrakt valseformede, tætblomstrede, bueformigt hængende, alle fjernede fra hinanden; *Dækskjællene* lancetformede, tilspidsede, brune med grøn Rygnerve, kortere end de smaae, elliptiske, trekantede, nerveløse, i et kort udrandet Næb tilspidsede *Frugter*.

Høi (2—3') og bredbladet, Bld. blaagrønne, Frugterne forholdsviis smaae. 6—7. ♃.

I fugtige Skove, ved Bredderne af Vandløb, meget sjelden. Prof. Nolte har meddeelt mig at have fundet den i Skove ved Flensborg.

1200. **C. panicea** L. (Hirse-S.) H. 947; Schum. n. 796; Drej. n. 916; F. D. 261; Rchb. 607; And. VII, 76; H. N. IX, 75 (var.); L. Herb. VIII, 144.

Rodstokken med Udløbere; *Straaet* stribet, næsten trindt, jævnt (ikke ru); *Bladene* brede, i Randen og paa Rygnerven lidet rue, forøvrigt jævne; *Dækbladene* langt omskedende, af Længde med eller kortere end det tilhørende Ax, meget kortere end Straaet; ♂ *Axet* lancetformet; ♀ *Axene* 1—3, linievalseformede, fjernblomstrede, stilkede, oprette; *Frugterne* ovale med et kort *Næb*, paa begge Sider convexe, svagt nervede, længere end de ægformede, spidse *Dækskjæl*.

½—1' høi, blaagrøn. 5—6. ♃. Var.

β, *sublivida* Hartm.? Straaet fiint, Bladene meget smale, Frugterne og Axene mindre, det øvre ♀ Ax naaer ligesaa høit som ♂ Axet.

Paa fugtige Enge, meget alm. *β*, Enge ved Sorø!

γ. ♂ Axene flere. Frugterne ru-punkterede.

1201. **C. glauca** [Scop. carn. II, p. 223] (Blaagrøn S.) Drej. n. 931; Rchb. 648; And. VII, 79; H. N. IX, 76; C. recurva Huds., H. 949; Schum. n. 801; F. D. 1051.

Rodstokken udskyder Udløbere; *Straaet* opret, jævnt, *Bladene* flade, i Randen og paa Underfladens kjølformede Midtnerve rue; *Dækbladene* bladagtige, det nedre kort øreformigt-omfattende, omtrent af Straaets Længde; ♂ *Axene* alm. 2; ♀ *Axene* oval-valseformede, tætblomstrede, stilkede, mod Frugtmodningen hængende; *Frugterne* omvendt-ægformede eller ovale, budte, med et meget kort, vorteformet *Næb*, paa begge Sider convexe, paa de 2 Rande svagt haarede, omtrent ligelange med de ægformede, spidse *Dækskjæl.*

½—1′ høi, blaagrøn. 6—7. ♃. Var. med 1 ♂ Ax og med ♀ Axene i Spidsen androgyne, samt

β, *sphærostachya* Lge., F. D. ined. 2666 (C. thuringiaca Schk. Handb. 4 p. 184 tab. Ppp!) 1 ♂ Ax; 3—5 siddende, næsten kugleformede ♀ Ax.

I lerede Grøfter, paa Enge og fugtige Steder i Skove, alm. *β*, i stor Mængde paa en Eng mellem Raavaddam og Strandmøllen 1840! (senere ikke gjenfunden).

δ, 1 ♂ Ax. Frugterne duunhaarede.

αα. Dækbladene med meget kort eller ingen Skede.

* Rodstokken tueformet, uden Udløbere.

1202. **C. montana** L. (Bakke-S.) Drej. n. 928; F. D. 1769; Rchb. 633; And. VII, 85; H. N. VI, 72; C. collina Willd., H. 937.

Straaene talrige, tynde, oprette, foroven lidet rue, ved Grunden omgivne af faae og korte *Stængelblade* samt tætte Bladknipper med lange Blade; *Dækbladene* hindeagtige, omfattende og skraat afskaarne, i Spidsen udrandede med en sylformet Spids i Indskjæringen; ♀ *Axene* 1—2, ægformet-ovale, tætsiddende; *Frugterne* omvendt-ægformet-elliptiske, nervede, med et meget kort, svagt udrandet *Næb*, længere end de budte, kort braadspidsede *Dækskjæl.*

½—1′ høi, frisk grøn, de nedre Bladskeder mørkrøde. Bld. fra foregaaende Aar blive henvisnede siddende paa Planten og ere længere end de unge Straa. Dækskjællene og de hindeagtige Dækblade mørkt rødbrune. 5—6. ♃.

I høitliggende Skove og paa Bakker mellem Krat; er mig kun bekjendt fra Halvøen og Nordsjælland: *J.* Aagaards Veirmølle i V. Hanherred (16), Dybdals Bakker v. Aalborg (Dr.), Hobro, Mariager Klosterskov (16), Fusing Skov (Dr.), Haraldslund (Estrup); *Sl.* Rødding (16); *Sj.* Boserup! Jonstrup Vang! Hareskoven (Aaby), Gjels Skov! Fuglevad Mølle (9), Nymølle (1), Charlottenlund! *

1203. **C. pilulifera** L. (Kugleaxet S.) H. 937; Schum. n. 788; Drej. n. 927; Rchb. 631; And. VII, 82; H. N. XII. 83; C. filiformis Poll., F. D. 1048 (non L.).

Straaene tynde, tilsidst krumbøiede, foroven rue, ved Grunden faabladede og omgivne af tætte *Bladknipper*; *det nedre Dækblad* med 2 korte Ører ved Grunden, bladagtigt, linie- eller sylformet; ♀ *Axene* 2—3, næsten kugleformede, mere eller mindre tætsiddende; *Dækskjællene* ægformede, sylspidsede ved en udløbende Midtnerve, omtrent ligelange med de oval-kugleformede, nerveløse, fiinhaarede, meget kortnæbede *Frugter*.

½—1' høi. Dækskjællene blegbrune med grøn Midtnerve. Alm. omgivet af visne Bld. ved Grunden ligesom foreg. 6—7. ♃. Var.

β, longebracteata! Det nedre Dækblad meget langt, Axene blege, det nedre ofte adskilt fra de øvrige.

Paa tørre Bakker, aabne Steder i Skove o. s. v., alm. udbredt. *β*, i Skygge.

** Rodstokken med Udløbere.

1204. **C. ericetorum** [Poll. palat. 2, p. 580] (Lyng-S.) Drej. n. 929; F. D. 1765; Rchb. 636; And. VII, 83; H. N. VII, 75; C. ciliata Willd., H. 937.

Straaet jævnt, tilsidst noget bøiet; *det nedre Dækblad* meget kort, braadspidset, hindeagtigt omfattende; ♀ *Axene* 1—2, tætsiddende, ovale; *Dækskjællene* omvendt-ægformede, afrundede, randhaarede, med hvid-hindeagtig Rand og ikke udløbende, bruun Midtnerve, kortere end de oval-rundagtige, nerveløse, meget kortnæbede *Frugter*.

¼—½' høi. Bld. brede, korte og stive, næsten aldeles jævne. Axene have et graaagtigt glindsende Udseende. 5—6. ♃.

Paa tørre, solaabne Bakker og Lyngheder paa Halvøen hist og her, paa Øerne sjeldnere: *Sj.* Nedre Draaby i Hornsherred (19), Blæsenborg Kro ved Ledreborg (20)! Brinkerne i Frederiksdals Skov

mod Fuursøen! Brede (Dr.), Ørholm (7); ***Bornh.*** Helveds- og Paradiisbakkerne ved Nexø (20). |*

1205. **C. præcox** [Jacq. fl. austr. V, p. 23 t. 446] (Vaar-S.) H. 936; Schum. n. 787; Drej. n. 930; F. D. 1527; Rchb. 634; And. VII, 84; H. N. XI, 72.

Straaet jævnt, opret; *det nedre Dækblad* kort, bladagtigt, sylformet, omfattende eller kort omskedende; ♀ *Axene* 1—3, siddende eller kortstilkede, valseformet-elliptiske; *Dækskjællene* ægformede, tilspidsede eller budte, bruunagtige med grøn, udløbende Nerve; *Frugterne* omvendt-ægformet-ovale, nerveløse, med kort, svagt udrandet *Næb*, af Dækskjællenes Længde.

1/3—1' høi. Bld. brede, i Randen rue, forøvrigt jævne. Ved de brune Ax og ikke randhaarede Dækskjæl let kjendelig fra foreg. Det nedre Dækblads Skede stundom forlænget. 5. ♃.

Paa tørre Marker, Bakker, ved Randen af Veie o. s. v., alm. udbredt.

ββ. Dækbladene omskedende.

1206. **C. digitata** L. (Fingeraxet S.) H. 940; Schum. n. 784; Drej. n. 926; F. D. 1466; Rchb. 699; And. VII, 88; H. N. XI, 71.

Rodstokken tueformet, uden Udløbere; *Straaene* talrige, jævne, ved Grunden med skedeformede *Blade* uden eller med meget kort Plade samt tætte Bladknipper; alle *Dækbladene* omskedende, skjævt afskaarne, hindeagtige; ♀ *Axene* 2—3, stilkede, oprette, tilsidst fjernblomstrede; *Dækskjællene* omvendt-ægformede, budte eller udrandede med en meget kort Braad, glindsende brune med hindeagtig Rand og grøn, ikke udløbende Midtnerve; *Frugterne* omvendt-ægformede, med et meget kort *Næb*, ligelange med Dækskjællene.

6—8" høi, de nedre Bladskeder røde. ♀ Axene naae ved Stilkens Forlængelse op til eller ud over ♂ Axet, hvorved Blomsterstanden faaer et fingerformet Udseende. 5—6. ♃.

Skovbrinker, især paa Leer- eller Kalkgrund, sporadisk og ikke alm.: ***J.*** Palstrup ved Viborg, Himmelbjerget (7), Yding Skov ved Skanderborg, Skaadeklint v. Aarhus (2), Brandbjerg (28), Greis Mølle (12); ***Sl.*** Rødding, Gram (1), Kobbermølleskoven v. Flensborg, Dyrehaven v. Slesvig (16); ***Sj.*** Alindelille Fredskov! Ledreborg (12), Kattinge ved Roeskilde! Frederiksdals Skov paa Bakkerne mod Fuursøen! Brede (Dr.), Lellinge Skov ved Kjøge! ***Moens*** Klint alm.! ***Bornh.*** i Almindingen og i Skove ved Bobbe- og Kobbe-Aaen (20).

bb. Frugtens Næb forlænget, mere eller mindre dybt tokløvet.

α. 1 ♂ Ax.

αα. ♀ *Axene kortstilkede, under Modenheden oprette.*

1207. **C. flava** L. (Guul S.) H. 938; Schum. n. 789; Drej. n. 918; F. D. 1047; Rchb. 654; And. VII, 93; H. N. XIII, 82.

Straaene tæt tueformigt samlede, uden Udløbere, jævne, oprette; *Bladene* flade eller rendede, med kjølformet Midtnerve paa Underfladen; *Dækbladene* kort omskedende, bladagtige, meget længere end Straaet, tilsidst tilbagebøiede; ♀ *Axene* 2—4, tæt ved ♂ Axet og indbyrdes tæt samlede, kortstilkede (det nedre ofte fjernet fra de øvrige og langstilket), oval-kugleformede; *Frugterne* ægformede, opblæste, nervede, tilspidsede i et tilbagebøiet, lidet ru *Næb* af Perigyniets Længde, længere end de budte *Dækskjæl.*

Omtrent 1' høi, guulgrøn, ♂ Axet straaguult. 5—6. ♃.

* *lepidocarpa* (C. lepidocarpa Tausch, Kze. Suppl. Riedgr. t. 13 f. 2; H. N. X, 70). Spædere, med mindre, fra ♂ Axet fjernede, rundagtig-ovale ♀ Ax; Frugterne mindre, Næbet kortere end Perigyniet, mindre bøiet.

I Moser og paa fugtige Enge. * er hos os meget hyppigere end Hovedarten.

Anm. De Kjendetegn, som ere anførte for C. lepidocarpa, ere neppe tilstrækkelige til at adskille denne som en særegen Art.

1208. **C. Oederi** [Ehrb. Calam. n. 79] H. 939; Drej. n. 919; Rchb. 652; And. VII, 92; H. N. V, 85; L. Herb. VIII, 142; C. divisa F. D. 371; C. flava *β*, Schum. n. 789.

Straaene i tætte Tuer; *Bladene* smale, rendede, tilsidst i Randen indrullede; ♀ *Axene* mindre, rundagtig-ovale; *Frugterne* smaae, ægformet-elliptiske, med svagere Nerver, tilspidsede i et næsten ret, ru Næb af lidet over Perigyniets halve Længde; forøvrigt som foreg.

3—10" høi. 5—7. En meget foranderlig Plante. Dværgformen (*β*, pygmæa Anders. l. c. p. 25) med Straaene meget lave, kortere

end de golde Bladknipper, er C. demissa F. D. 1342. En mere afvigende Form er:

* *oedocarpa* Anders. p. 25. Dækbladene opret-aabne, omtrent af Længde med Straaet; ♂ Axet ved en tydelig Stilk fjernet fra de indbyrdes adskilte, ægformet-ovale ♀ Ax; Frugterne med stærkere Nerver og længere Næb.

Meget alm. ved Søbredder, paa oversvømmet Sandgrund og paa Tørvjord, især hvor Grønsværen nylig har været afskaaren. * (en meget afvigende Form, som synes at danne en Overgang til C. fulva — eller efter Andersson til C. speirostachya), er sjeldnere: ***Sj.*** Teglstrup Hegn (15), Ordrups Mose! Løngs Almanak ved Sorø! ***Falst.*** ved Pandebjerg (Estrup); ***Langel.*** ved Tranekjær (12).

1209. **C. extensa** [Good. l. c. p. 175] (Udspilet S.) H. 939; Drej. n. 920; F. D. 1709; Rchb. 655; And. VII, 91; H. N. III, 72.

Rodstokken tueformet, uden Udløbere; *Straaene* oprette, jævne; *Bladene* børsteformigt indrullede; *Dækbladene* meget længere end Straaet, tilsidst bueformigt udspilede, det nederste kort omskedende, de øvrige uden Skede; ♀ *Axene* 2—4, ovale, tæt samlede og siddende eller det nedre lidet fjernet fra de øvrige og kortstilket; *Frugterne* elliptiske, nervede, med et lige, jævnt (ikke ru) *Næb*, omtr. $^1/_3$ af Perigyniets Længde; *Dækskjællene* ægformede, braadspidsede, kortere end Frugterne.

$^1/_2$—1' høi og stiv, noget blaagrøn. 6—7. ♃. Var.

β, pumila And. (l. c. p. 26). Straaene meget lave (1—2''), noget bøiede, kortere end de seglformigt krummede Blade.

Paa Strandenge: hist og her (ikke alm.) ved Kysterne af Østersøen og Øresundet: ***Als*** ved Igenhaf (20); ***Sl.*** Gelting Birk (28) og Bæverør (16), Sliemünde ved Maasholm (Jessen); ***Femern*** (16); ***Loll.*** ved Nakskov Fjord (19); ***Falst.*** Grønsunds Nor mellem Oureby og Næsby! ***Saltholm*** (Schlichtkrull); ***Christiansø*** (H.). — *β*, i Vandhuller ved Hammeren paa Bornholm! ***F.*** ved Fyenshoved! *

Anm. De af mig paa Falster samlede Expl. afvige ved bredere, i frisk Tilstand næsten flade Blade, det nedre Dækblad langt omskedende; Næbet længere (næsten af Perigyniets Længde). Maaskee hører denne til Formen C. Balbisii Spreng., Rchb. l. 655 *β*.

1210. **C. distans** L. (Fjernaxet S.) F. D. 2434; Rchb. 622; And. VIII, 96; H. N. VII, 76; C. binervis H. 942; Drej. n. 923.

Rodstokken tueformet, uden Udløbere; *Straaene* jævne; *Bladene* flade, med en aflang, budt, Bladpladen modsat Hinde ved Grunden*); ♂ *Axenes* Skjæl skident straagule; ♀ *Axene* 2—3, fjerne, alle stilkede (det nedre ofte langstilket), valseformet-ovale, omgivne af bladagtige, langt omskedende *Dækblade*, der ere længere end de til samme hørende og næsten naae det følgende Ax; *Dækskjællene* ægformede, budte med en kort Braad af den udløbende, grønne Nerve; *Frugterne* længere end Dækskjællene, ægformede, budt-trekantede, nervede, tilspidsede i et lidet ru, paa den indre Side af Spaltningen smaatornet-ru *Næb*.

1/2—1 1/2' høi. Bld. korte, mat- og bleggrønne. Det nedre ♀ Ax udgaaer ofte nærved Grunden af Straaet. 6—7. ♃.

Paa Strandenge og Overdrev nærved Havet, funden i alle danske Provindser, men sporadisk og ikke alm.

Anm. Drejer (l. c.) beskriver Perigyniets Næb som „jævnt", hvilket jeg ogsaa har fundet paa ældre Expl., formodenlig paa Grund af at de rue Fremragninger, som i yngre Tilstand stedse ere tilstede, tidligt forsvinde. — Den ægte C. binervis Sm. er en aldeles forskjellig Plante, som ikke er funden og neppe findes i Danmark.

1211. **C. Hornschuchiana** [Hopp. in Flora 1824, p. 599] (Skedestilket S.) Drej. n. 922; Rchb. 621; And. VIII, 95; C. speirostachya Sm. Engl. Fl. (1828), F. D. 2249 og 1049 (C. distans); H. N. VI, 73; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 1178; C. distans Wahlenb., H. 941 (non L.); C. biformis *β*, fertilis Schultz.

Rodstokken udskyder korte, bueformigt opstigende Udløbere; *Bladene* med en kort afskaaren, Bladpladen modsat Hinde; ♂ *Axenes Dækskjæl* glindsende rødbrune med hvid-hindeagtig Rand og grøn Rygnerve; ♀ *Axene* 2—3, fjerne, alle stilkede, ægformet-ovale, omgivne af langt omskedende, bladagtige, smale *Dækblade*, der ere lidet længere end det tilhørende og ikke naae det følgende ♀ Ax; *Dækskjællene* ægformede, spidse,

*) Denne hindeagtige Forlængelse af Bladskeden i modsat Retning af den sædvanlige Skedehinde, som minder om en lignende Form blandt Græsarterne hos Melica uniflora, findes ikke hos alle Carex-Arter, hvorimod den egenlige Skedehinde er mere eller mindre tydelig hos de fleste Arter, om end temmelig kort (cf. Didrichsen Bot. not. 1850 p. 140).

brune med hvidhindet Rand og grøn, næsten udløbende Rygnerve; *Frugterne* længere end Dækskjællene, skjævt-ægformede, opstigende, paa begge Sider convexe, nervede, tilspidsede i et ru *Næb* uden Smaatorne i Spaltningen.

½—1' høi. Bld. korte, af blaagrøn Farve. Forekommer ofte med 2 ♂ Ax. 6—7. ♃.

I Enge og Tørvmoser, ikke sjelden i de fleste Egne af Danmark.

* 1212. **C. fulva** [Good. l. c. p. 177] (Bruunguul S.) H. 942; Drej. n. 921; F. D. 2435 og 1768 (?); Rchb. 620; And. VIII, 94; H. N. V, 86; C. biformis a, sterilis Schultz l. c.

Rodstokken udskyder meget korte, svagt opstigende eller næsten rette Bladknipper; *Straaet* ru; *Dækbladene* bredere, det nedre af Længde med Straaet eller idetmindste naaende ♂ Axet; *Frugterne* med ret Næb; forøvrigt som foreg., men Bladene længere, mere frisk grønne; ♀ Dækskjællene rødgule.

1—1½' høi. 6—7. ♃.

Paa Enge mellem Buske, sjeldnere end foreg.: *J.* Estrup i Vendsyssel (12), Koustrup i Thy (Dr.), Haraldslund! *Sl.* Rødding (7), Gram (Reimers), Husum (16); *F.* Otterup og Norup Moser (18), Ballen ved Ø. Skjerninge (12); *Sj.* Sorø! mellem Rønnede og Kjøge (Dr.), Mose mellem Raavaddam og Strandmøllen!

Anm. Nogle Forff. (Schultz l. c., cf. Lang i Flora 1847) ansee denne for en ved forandret Voxested frembragt Form af foreg., Andre for en Bastardform af C. flava og Hornschuchiana. Mod den sidste Mening strider det, at den ogsaa findes i Egne hvor den sidstnævnte ikke forekommer. Uagtet den Omstændighed, at den altid (?) findes med golde Frugter, vidner imod dens Berettigelse som egen Art, optages den dog indtil videre her som saadan, fordi den stedse har et fra foreg. temmelig forskjelligt Udseende. Overgangsformer har jeg ikke seet. — Fig. i F. D. 1768 er tegnet efter et Have-Exemplar, opkommet af Frø fra Norge, og har et meget forskjelligt Udseende fra den vildvoxende.

ββ. ♀ Axene langstilkede, mod Frugtmodningen hængende.

1213. **C. silvatica** [Huds. l. c.] (Skov-S.) H. 948; Schum. n. 799; Drej. n. 925; F. D. 404; Rchb. 603; And. VIII, 100; H. N. VII, 81; L. Herb. VIII, 143; C. Drymeja Ehrh.

Rodstokken sammentrængt, med bueformigt opstigende Bladknipper; *Straaet* forneden jævnt, foroven ru; *Dækbladene* bladagtige, langt omskedende, af Længde med eller kortere end Straaet; ♀ *Axene* 3—4, linieformede, fjernblomstrede, alle

fjernede fra hinanden og langstilkede, med traadformede Axstilke; *Dækskjællene* lancetformede, langt tilspidsede, paa Ryggen og i Spidsen saugtakket-rue, hindeagtige med grøn Rygnerve, næsten af Længde med de elliptiske, nerveløse, i et langt, tokløvet, jævnt *Næb* tilspidsede *Frugter*.

1—1½' høi; i Henseende til Bld. og Plantens Farve meget lig C. strigosa, men ved Frugter og Dækskjæl aldeles forskjellig fra denne. 6—7. ♃.

I skyggefulde Løvskove, alm. udbredt.

1214. **C. pseudocyperus** L. (Knippeaxet S.) H. 949; Schum. n. 800; Drej. n. 924; F. D. 1117; Rchb. 657; And. VIII, 111; H. N. XI, 75.

Rodstokken tueformet, uden Udløbere; *Straaet* skarpt trekantet med rue Kanter; *Dækbladene* bladagtige, naae langt ud over ♂ Axet, de nedre med en kort, de øvre uden Skede; ♀ *Axene* 3—6, tætsiddende, valseformede, tætblomstrede, alle langstilkede; *Dækskjællene* sylformede, langt tilspidsede, fra Midten til Spidsen randhaaret-rue, af Længde med eller længere end de bueformigt-bøiede, nervede, i et langt, dybt tokløvet, jævnt *Næb* tilspidsede *Frugter*.

1½—2' høi, stor og smuk Starart, hele Pl. frisk grøn, Bld. brede, meget rue, de nedre Bladskeder med optrævlet Næt. 6—7.

I dybe Moser og ved Søbredder, ikke sjelden; i enkelte Egne af Jyll. sparsom, f. Ex. omkring Randers og Aarhuus.

β. ♂ Axene i Regelen flere.

αα. Frugterne glatte.

1215. **C. vesicaria** L. (Blære-S.) H. 952; Schum. n. 807; Drej. n. 933; F. D. 647; Rchb. 658; And. VIII, 107; H. N. XIV, 81.

Rodstokken krybende; *Straaet* skarpt trekantet med rue Kanter; *Bladene* flade, frisk grønne; *Dækbladene* bladagtige, det nedre omtrent naaende Spidsen af Straaet, dets Skede meget kort, øreformet; 1—3 ♂ *Ax*; ♀ *Axene* 2—4, elliptiske eller ovale, *de nedre* stilkede, mod Modenheden nikkende; *Dækskjællene* lancetformede, spidse, jævne, kortere end de op-

ret-aabne, opblæst-ægformede, nervede, i et tokløvet *Næb* tilspidsede *Frugter.*

1—2′ høi. Hele Pl. frisk grøn, de nedre Bladskeder nætformigt optrævlede. 5—6. ♃. Var. i Henseende til ♀ Axenes Form og Axstilkenes Længde.

I Moser og ved Søbredder, alm. i Danmark.

1216. **C. ampullacea** [Good. l. c. p. 207] (Tosnablet S.) H. 952; Schum. 808 og 809 (C. obtusangula); Drej. n. 932; F. D. 2248; Rchb. 659; And. VIII, 106; H. N. X, 73.

Rodstokken krybende; *Straaet* budt trekantet med jævne Kanter (foroven mellem Axene lidet rue); *Bladene* blaagrønne, rendede med indrullet Rand; ♀ *Axene* 2—4, valseformede, oprette eller *de nedre* nikkende, kortstilkede; *Frugterne* næsten kugleformet-opblæste, udspærrede; forøvrigt som foreg.

Let kjendelig fra foreg. ved den mere blaagrønne Farve og de mere guulagtige ♀ Ax. Fr. mindre, men mere kugleformede. 6. (omtr. 8 Dage senere end foreg.). ♃.

I Tørv- og Hedemoser, Enggrøfter o. s. v., meget alm.

1217. **C. riparia** [Curt. fl. Lond. IV, t. 60] (Tykaxet S.) H. 951; Schum. n. 806; Drej. n. 935; F. D. 1118; Rchb. 647; And. VIII, 110; H. N. IX, 78.

Rodstokken med krybende Udløbere; *Straaet* skarpt trekantet, oventil ru; *Bladene* flade; *de nedre Dækblade* kort omskedende, naaende op til eller ud over Spidsen af Straaet; ♂ *Axene* 2—5, tykke; ♀ *Axene* 3—4, elliptisk-valseformede, *de nedre* langstilkede, mod Modenheden nikkende, *de øvre* kortstilkede, oprette; *Dækskjællene* æg-lancetformede, langt tilspidsede, i Spidsen saugtakket-rue, omtrent ligelange med de ægformede, paa begge Sider convexe, mangenervede, i et kort tokløvet *Næb* tilspidsede *Frugter.*

2—4′ høi (en af de største danske Carices), Bld. brede (indtil ½″). ♂ og ♀ Axenes Dækskjæl brune. 6—7. ♃.

β, gracilescens Hartm. (Anders. l. c.). Straaet mere ru, Bladene smalere, ♀ Axene forlængede, oprette; Frugternes Næb mere dybt kløvet.

I dybe Moser og Kjær, ved Aa- og Søbredder: funden i alle Provindser (undt. Bornh.), men ikke alm. — *β*, Ordrups Mose ved Kbhavn!

1218. **C. paludosa** [Good. l. c. p. 202] (Kjær-S.) H. 951; Schum. n. 805; Drej. n. 934; F. D. 1767 (et ungt Expl.); Rchb. 644; And. VIII, 109; H. N. IX, 77.

Straaet skarpt trekantet, ru; ♂ *Axene* 1—2; ♀ *Axene* 2—4, oprette, det nedre kortstilket, de øvre siddende; *Frugterne* ægformet-elliptiske, budt trekantede; *de nedre Bladskeder* nætformigt optrævlede; forøvrigt som foreg., fra hvilken den desuden kjendes ved smalere og mere rue *Blade*, færre og tyndere Ax.

2—3' høi og stiv, blaagrøn, meget ru. 6. ♃. Var. med 2 og 3 Ar, samt i Henseende til Antal og Form af Axene, Dækskjællenes Længde o. s. v. De meest afvigende Former ere:

β, *spadicea* Roth (*β*, elongata Schum. l. c.; C. Kochiana DC., Rchb. 651.) ♀ Axene længere og tyndere, alle stilkede, tilsidst udstaaende; Dækskjællene langt og hvast tilspidsede, lidet længere end Frugterne; Bladene alm. smalere.

γ, *depauperata* Lge. (Bot. not. 1849 p. 165); C. æmulans Drej. (tildeels). 1 kølleformet ♂ Ax, 3 ovale eller rundagtige ♀ Ax; Bladene smalere; oftest 2 Ar.

Paa lignende Steder som foreg., men mere alm. udbredt. *β*, Skoven mellem Ermelund og Ordrups Mose! *γ*, paa udtørret Mosebund: *F.* Rødkilde (12); *Sj.* ved Lyngby Sø! Ørholm! ved Fuxveien indenfor Dyrehavegjærdet!

Anm. Den under *γ*, anførte Plante, som synes at være en ved et mere tørt Voxested frembragt, i Delenes Antal og Størrelse reduceret Form, er af Drej. (l. c. p. 291) forenet med C. æmulans, men er aldeles forskjellig fra det Expl., hvorpaa hiin Arts Beskrivelse fornemmelig var grundet (cf. p. 616 Anm.).

ββ. Frugterne haarede.

1219. **C. filiformis** L. (Traad-S.) H. 950; Schum. n. 790; Drej. n. 936; F. D. 379 (C. hirta) og 1344; Rchb. 643; And. VIII, 103; H. N. IX, 79.

Rodstokken krybende; *Straaet* budtkantet, jævnt, oventil lidet ru; *Bladene* og *Dækbladene* traadformigt indrullede, glatte,

paa Overfladen rue; Dækbladene længere end Straaet, uden Skede, det nedre med korte Ører ved Grunden; ♂ *Axene* 1—2, linie-lancetformede, med glatte, lancetformede, spidse Dækskjæl; ♀ *Axene* 2—3, siddende eller det nedre kortstilket, lancetformede eller elliptisk-valseformede, oprette; *Dækskjællene* tilspidset-lancetformede, brune med hvidguul Rygnerve; *Frugterne* elliptiske, opblæste, med et kort, dybt tokløvet *Næb*.

1½—3' høi, tynd og rank, lettest kjendelig ved de traadsmale, sammenrullede Bld. De nedre Bladskeder med Trævlenæt. 6—7. ♃.

I dybe Kjær og ved Søbredder, hist og her, men ikke alm. Fra ***Bornh.*** har jeg ikke seet Expl.

1220. **C. hirta** L. (Haaret S.) H. 953; Schum. n. 810; Drej. n. 937; F. D. 425 (ungt Expl., Axet Tab. 379 tilvenstre); Rchb. 628; And. VIII, 101.

Rodstokken vidtkrybende; *Straaet* skarpt trekantet, jævnt; *Bladene* flade, tilligemed Skederne haarede; *Dækbladene* bladagtige, omskedende, omtrent af Længde med Straaet; ♂ *Axene* 1—2, lancetformede, med omvendt-ægformede, i Randen og paa Ryggen haarede Dækskjæl; ♀ *Axene* 2—3, elliptiske eller lancetformede, oprette, stilkede; *Dækskjællene* æg-lancetformede, langt tilspidsede, i Spidsen randhaaret-rue, hindeagtige, i Midten grønne, omtrent 5-nervede; *Frugterne* ægformede, tilspidsede i et langt tokløvet *Næb*.

½—1½' høi. Graaagtig af den tætte Beklædning. 6—7. ♃. Var.

β, *sublævis* Horn. F. D. 1711; C. hirtæformis Pers. Hele Planten, undtagen Frugterne, glat, grøn.

Meget hyppig, saavel paa tørre, som oversvømmede Steder, især paa Sandgrund. — *β*, ved Strandbredder og paa fugtige Steder: ***Sj.*** en Grøft ved Frederiksdal! ***Falst.*** paa flere Steder (14); ***Loll.*** Steensgaard (19); ***Als*** ved Sønderborg (H.).

14. Amarantus. Amarant.

† 1221. **A. Blitum** L. (Fremliggende A.) H. 957; F. D. 2246; Rchb. ic. crit. V, 663; H. N. I, 55; Euxolus viridis Moq.-Tand. in DC. prodr. XIII, 2, 273.

Stænglerne fremliggende; *Bladene* afvexlende, langstilkede, æg-

rudeformede, budte, i Spidsen indtrykte; *Blomsterne* nøgleformigt samlede i Bladhjørnerne og i Spidsen af Stængelen dannende et bladløst Ax; 3 *Dækblade* ved Grunden af Blomsterdækket, omtrent halvt saa lange som dette.

Bld. var. plettede. Blst. grønlige. 7–9. ⊙.

Ukrudsplante i Haver o. a. dyrkede Steder, formodenlig indført med Urtefrø og hidtil kun funden paa faae Steder: *Sj.* Fredensborg Slotshave (9), Amager ved Gøtchens Batteri! ***Møen*** ved Stege (H.); ***Falst.*** Øverup, Nykjøbing (14); ***Loll.*** Nakskov i Haver og paa Gader (9, 19); ***Bornh.*** Ukrud i Haver i Rønne (8). *

IV. Tetrandria.

15. Littorella. Strandbo.

1222. **L. lacustris** L. (Liden S.) H. 954; Drej. n. 940; Rchb. fl. germ. XVII, 1116; Plantago uniflora F. D. 170.

Bladene meget smalt linieformede, rendede, ved Grunden omskedende, tilligemed de enblomstrede *Blomsterstilke* udgaaende fra Rodstokken; *Støvtraadene* lange, haarfine.

1—2" høi. 6—7. ♃.

Ved Søbredder, især paa sandig Grund: paa ***Bornholm*** og i ***Halvøens*** Hedeegne ikke sjelden, paa Øerne sparsom: ***F.*** Hals ved Hofmansgave (H.); ***Sj.*** Nykjøbing (H.), Rørvig (Schum.), Skarritsø! Tjustrup Sø (Weilb.), Frederikssund (H.), Gurre Sø (11), Donze (H.), Ruderhegn (26), Emdrup, Damhuset (H.). Paa ***Loll.-Falst.*** ikke bemærket.

16. Urtica. Nælde.

1223. **U. urens** L. (Brænde-N.) H. 957; Drej. n. 941; F. D. 739; Rchb. fl. g. XII, 1320.

Bladene modsatte, ovale eller elliptiske, fliget-saugtakkede; *Blomsterne* enbo, i parviis stillede Nøgler fra Bladhjørnerne; Nøglerne kortere end Bladstilken.

½—1' høi, frisk grøn. 6—9. ⊙.

Paa dyrket Jord, især i Haver, et almindeligt Ukrud.

1224. **U. dioeca** L. (Tvebo-N.) H. 958; Drej. n. 942; F. D. 746; Rchb. l. c. 1324.

Rodstokken krybende; *Bladene* modsatte, æg-hjerteformede, langt tilspidsede, skarpt saugtakkede; *Blomsternøglerne* samlede i grenede Ax, 2—3 fra hvert Bladhjørne, hængende, længere end Bladstilken. *Tvebo.*

1—3′ høi. Bld. var. bredere eller smalere, paa unge Skud ofte dybt haandfligede, af mørkere og mere mat grøn Farve end foreg. 7—8. ♃.

Ved Gjærder, i Skove og paa andre udyrkede Steder alm. En Form med de nedre Ax ♀, de mellemste og øvre i Spidsen ♂ og ☿ (*β, polygama!*) har jeg fundet ved Kalkbrænderiet N. for Kbhvn.!

Anm. Begge Arter ere beklædte med Brændebørster, som ved Berøring udgyde en brændende Saft i Huden.

17. Alnus. Æl.

1225. **A. glutinosa** [Gärtn. fruct. 2, t. 90] (Rød Æ.) H. 955; Drej. n. 939; F. D. 2301; Rchb. l. c. XII, 1295; Betula Alnus *α*, glutinosa L.

Bladene rundagtige, ved Grunden kileformede, i Spidsen budte eller udrandede, uregelm. tandet-saugtakkede, rynkede, i Vinklerne mellem Aarerne paa Underfladen dunede, forøvrigt glatte, paa begge Flader grønne, klæbrige; ♀ *Raklerne* ovale.

Høit Træ med rødguult Ved og mørk graabruun, tidligt revnende Bark. 3—4. (fr. 8—9). ♄.

I fugtige Skove og Moser, alm. udbredt.

1226. **A. incana** [DC. fl. fr. 3, 304] (Graa Æ.) H. 956; Drej. n. 938; F. D. 2302; Rchb. 1291; Betula Alnus *β*, incana L.

Bladene ægformede, spidse, dobbelt saugtakkede, rynkede, paa Underfladen overalt graaagtigt duunhaarede; ♀ *Raklerne* ovale, længere end hos foreg., men paa kortere Stilke.

Vedet mere hvidt; Barken graa, glat. 3—4. (fr. 8—9). ♄.

Plantes ikke sjeldent; forekommer desuden stundom i Udkanten af Skove og Moser, men sjeldnere end foreg. (f. Ex. mellem Bagsværd og Jonstrup!), og maaskee ikke oprindeligt vildvoxende. †*

18. Betula. Birk.

1227. **B. verrucosa** [Ehrh. Beitr. 6, 98] (Rugrenet B.) Fr. S. Veg. Sc. p. 211; B. alba L. (part.), Koch Syn. II, 760; B. odorata Rchb. 1288 (non Bechst.).

Bladene æg-triangelformede eller rudeformede, langt tilspidsede, grovt og dobbelt saugtakkede; ♀ *Rakleskjællene* langstilkede, med bredt triangelformet, tiltrykt Midtflig og halvmaaneformet tilbagebøiede Sideflige; *Frugten* med en *Vinge* dobbelt saa bred som det elliptiske *Frø* og naaende op til Spidsen af Griflerne.

Høit Træ. Barken hvid, hos det gamle Træ bruun, revnet, Grenene tynde, ofte hængende (β, pendula), de unge alm. rue af talrige gjennemsigtige Vorter. 4—5 (fr. 7—8). ♄.

I Skove og Tørvmoser: paa ***Bornh.*** og i enkelte Egne af ***Halvøen*** ikke sjelden i Skovene, sparsommere paa ***Øerne***.

1228. **B. odorata** [Bechstein Diana I, p. 74 t. 1] (Klæbrig B.) Hentze in Bot. Zeit. 1848 p. 107; B. alba L. (Fr.), F. D. 1467; Rchb. 1282; B. glutinosa Wallr., Fr. S. Veg. Sc. p. 212, cf. 556; H. N. II, 54.

Bladene ægformede, spidse, enkelt eller dobbelt og mere fiint-saugtakkede; ♀ *Rakleskjællene* kortstilkede med en udstaaende Midtflig, Sidefligene afrundede, lige udstaaende; *Frugtens Vinger* bredere end (ikke dobbelt saa brede som) det omvendt-ægformede *Frø* og kun lidet længere end dette.

Høit Træ med hvid Bark, Grenene tykkere end hos foreg. (sjeldnere hængende), Knopperne og de unge Bld. klæbrige. 4—5 (fr. 7—8). ♄. *Var.*

β, tiliæfolia Læstad. (Nya bot. Not. 1856 p. 106 t. 3 f. 9) Bladene store, (omtrent af Størrelse som Bld. af Tilia parvifolia) rundagtig-hjerteformede, næsten til Grunden rundtakket-saugtakkede.

* *pubescens* (B. pubescens Ehrh., H. II, 284)? Lavere, oftest buskagtig, Bladene og de unge Grene duunhaarede; ♀ Raklerne kortstilkede, oprette, Rakleskjællenes Midtflig for-

længet, Sidefligene afrundede, noget bueformigt tilbagebøiede; Frugtens Vinger naae næsten op til Griflernes Spidse.

** *carpathica* (B. carpathica Willd., Hentze l. c. p. 108; B. carpath. γ, hercynica Rchb. 1286). Bladene elliptisk-rudeformede, indtil nedenfor Midten skarpt og dobbelt saugtakkede; de frugtbærende Rakler kortstilkede, oprette; Rakleskjællene længere stilkede, med skjævt afrundede Sideflige; forøvrigt som Hovedarten.

Hovedarten hyppigt plantet i Skove, sjeldent vildvoxende: *Sj.* Helsingør! Holmegaardsmosen! β, Tibirke Mose! — * ikke sjelden i Moser og fugtige Kratskove. ** i Skovene ved Silkeborg!

Anm. Birkearternes rette Begrændsning er endnu langt fra at være klar, og om Synonymien ere de fleste Forff. uenige, hvorfor en Monographi over denne Slægt maa imødesees med Længsel. Den udførlige Beskr. af B. odorata Bechst., som er meddelt af Hentze (l. c.), passer aldeles paa den Art, som alm. er kaldt B. glutinosa. De under * og ** anførte Former ere meget forskjellige fra Hovedarten, og muligviis virkelige Arter. * *pubescens* nærmer sig i Henseende til Frugterne B. verrucosa; den maa ikke forvexles med de unge eller buskagtige Expl. af B. odorata, som have en stærk Haarbeklædning. Behaaringen kan overhovedet neppe benyttes til Adskillelse mellem Arterne, da ogsaa B. verrucosa forekommer haaret i ung Tilstand.

V. Pentandria.

19. Atriplex. Mælde*).

a. *Euatriplex* (Mey.) Fleerbo: ♀: Blomsterdækket 2-bladet, Frugten lodret, ☿: Blomsterdækket 3—5-deelt, Frugten vandret.

† *A. hortensis* L. (Have-M.) H. II, 151; Schk. Handb. t. 349.

---

*) Begrændsningen af Arterne i denne Slægt, som høilig trænger til en monographisk Bearbeidelse, er forbunden med ikke faa Vanskeligheder, deels fordi de kun med nogenlunde Sikkerhed kunne bestemmes naar Frugterne og Blomsterdækket ere fuldvoxne (hvilket hos os sædvanligt indtræffer fra Slutningen af August til September), deels fordi Organerne ere saa foranderlige og For-

Stængelen opret; *Bladene* muurskeeformede eller hjerteformede, tandede, de øvre aflang-spydformede; de frugtbærende *Blomsterdækker* rundagtig-ægformede, heelrandede, nætformigt aarede.

Hele Pl. lysgrøn, undertiden findes en Var. med blodrøde Bld. 7—8. ⨀.

Dyrkes i Haver og forekommer stundom forvildet.

b. Enbo. ♀ Blomsterdækket mere eller mindre dybt 2-kløvet; Frugten lodret.

aa. Obionopsis nob. ♀ Blomsterdækket ved Frugtmodningen fra Grunden til Midten bruskagtigt, omtrent til Midten 2-deelt.

1229. **A. arenaria** [Woods, Bab. man. ed. 3, p. 271] (Sølvbladet M.) A. laciniata H. 288; Engl. Bot. t. 165; F. D. 1284; A. crassifolia Gren. & Godr. fl. Fr. III, 10; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 1199 (excl. synon.); A. rosea Moq. in DC. prodr. XIII, 2, p. 92 (part.), Rafn 2, 236?

---

merne som Følge deraf saa mangfoldige, at det vilde være let at opstille ligesaa mange Arter som man har Exemplarer i sit Herbarium. De vigtigste Kjendetegn hentes fra ♀ Blomsterdækket, Frugten og Frøet samt Bladenes Form og Indskjæring, men da selv intet af disse Organer er aldeles constant indenfor hver enkelt Art, er en fyldestgjørende Beskrivelse af de typiske Arter og deres meest eiendommelige Udviklingsformer saare vanskelig. At andre Botanikere, som have beskjæftiget sig med denne Slægt, have følt lignende Vanskeligheder, derom vidne de hyppige Uovereensstemmelser eller endog Modsigelser i Beskrivelsen af de med samme Navn betegnede Arter eller Afarter hos forskjellige Forfattere. Jeg er tilbøielig til at troe, at flere af de afvigende Former ere frembragte ved Krydsning mellem de forskjellige Arter, som ofte voxe i Mængde samlede i store Strækninger langs vore Kyster, men da jeg ikke er saa heldig at have havt Leilighed til at anstille Forsøg, hvormed jeg kunde bestyrke eller bevise denne Formodning, henleder jeg de danske Botanikeres Opmærksomhed paa dette Punkt, som ikke vil være uden Betydning med Hensyn til Arternes Bestemmelse.

Stænglerne udbredte eller opstigende, kantede, uden affarvede Striber *), med udspilede Grene; *Bladene* æg-muurskeeformede, budt- og rundbugtet-tandede, stundom næsten 3-lappede, de nedre modsatte, budte, de øvre spredte, lancet-spydformede, ♂ Blomsterne tæt samlede i Ax foroven, ♀ Blomsterne adskilte, knippestillede eller enlige i Bladhjørnerne; ♀ *Blomsterdækket* rudeformet-spydformet, tandet, paa Ryggen vortet; „*Frøene* ujævne, glandsløse."

Bld. kjødfulde, (tilligemed Stængelen) graaagtige, især paa Underfladen, af en tæt Beklædning med hvidgraae Skjæl. 8—9. ⊙.

β, parvifolia (A. rosea δ, parvifolia Moq. l. c.) Spæd og udstrakt, med meget smaae, rundagtige, svagt rundbugtede eller heelrandede og mindre kjødfulde Blade.

Ved Strandbredder, sjelden: ***J.*** Røddal ved Limfjorden (Beck), Blaavands-Huk (28), Sønderhoe p. Fanø (14); ***Føhr*** (M. Vahl, Nolt., Schiøtz!); ***Falst.*** ved Gjedserodde (H.); ***Sj.*** Frederikssund (Rafn)? *β*, Diger ved Husum!

Anm. Den her beskrevne og i Fl. dan. 1284 afbildede Plante, som synes at være almindelig udbredt langs det vestlige Europas Kyster, har været henført til forskjellige Arter, uden at det, saavidt jeg skjønner, endnu er godtgjort om den henhører til nogen af disse eller om den ikke rettere maa ansees for en særskilt Art, hvilket jeg anseer for rimeligt. I saa Fald bør den formeentlig beholde det af de nyere engelske Botanikere brugte Navn *A. arenaria*. Jeg har tidligere med Fries, Grenier & Godron o. Fl. henført den til *A. crassifolia* Mey., men denne altaiske Plante afviger, ifølge Ledebours Afbildning og Expl. i Hornemanns Herbarium, navnlig ved de mindre og axformigt sammentrængte ♀ Blomster, altfor meget fra vor Art til at kunne forenes med denne. Den ved Hallands og Bohusläns Kyster voxende *A. crassifolia* Fr. er forskjellig saavel fra Meyers og Ledebours Plante som fra den her omhandlede; Expl. fra Dr. Lindeberg tilhøre følgende Afdeling og stemme aldeles overeens med authentiske Expl. af *A. Babingtonii* fra England, meddeelte af Babington. Af de ældre engelske Botanikere, af Hornem. o. Fl. er vor Plante benævnt *A. laciniata* L. Sp., (non Fl. suec.), men dette (muligviis collective) Navn anvendes nu almindeligt paa en syd- og østeuropæisk Plante, som er forskjellig ved mere opret Stængel, længere, smalere og mere spidst fligede Blade, mindre og paa Ryggen sjeldent vortede Blomsterdække, som ere mere tæt samlede i mellembrudte Ax uden mellemliggende Blade (cf. H. N. XIV, 59). Nærmest forekommer den mig at være beslægtet med *A. rosea* L., hvortil Fl. dan. 1284 ogsaa citeres af Moquin (l. c.), og det kunde muligviis forsvares at henføre den som en Strandform til denne meget polymorphe Plante, skjøndt den ikke stemmer nøie overeens med

---

*) Hos alle (?) Arter af Afdelingen *bb* er Stængelen forsynet med stærke affarvede Længdestriber.

nogen af de hos Moq. anførte Varieteter og skjøndt de Expl. af den typiske *A. rosea* som jeg har sammenlignet, deels fra Sverige, deels fra det sydlige Europa, ere betydeligt forskjellige, f. Ex. ved en mindre skjældækt Stgl. og Blade, mindre Blomsterdækker, glindsende Frøe o. s. v. Den ægte A. rosea findes neppe i Danmark, thi de af Rafn anførte Voxesteder ere tvivlsomme.

bb. Schizotheca. ♀ Blomsterdækket bladagtigt, til nedenfor Midten eller næsten til Grunden 2-deelt.

1230. **A. Babingtonii** [Woods in Bab. man. ed. 3, p. 270] (Tykbladet M.) A. rosea Bab. Monogr. Atripl. p. 13, E. B. Suppl. t. 2880 (non L.); A. crassifolia Fr. mant. 3, 163; S. Veg. Scand. p. 201 (non alior.); H. N. XIV, 60.

Stængelen udstrakt eller opstigende, med udspilede *Grene*, i yngre Tilstand beklædte med hvidgraae Skjæl; *Bladene* ægtriangelformede, bugtet-tandede med 1—2 større Lapper ved Grunden (og derved ofte spydformede); ♀ *Blomsterdækket* til lidet nedenfor Midten 2-deelt, dets *Flige* rudeformet-ægformede med en kort Spids, svagt tandede og paa Ryggen vortede; *Frøene* ujævne, glandsløse.

8—9. ⊙. Danner i flere Henseender et Overgangsled mellem foreg. Afdeling og de følgende Arter, i Habitus især lig A. hastata β, salina. Bladene tykke og kjødfulde, alm. beklædte med Skjæl eller Meel, *var.*

β, virescens Lge. Større og kraftigere, med næsten grønne Blade og mere tandet Blomsterdække.

Ved Strandbredder: *Sj.* Flaskekroen! Østkysten af Amager (Lindeberg)! *J.* Toftlands Klint paa Føhr? (20). *β*, Strandbredder paa Avernakø (12), Dragør paa Amager! Sandsynligviis vil den ved nærmere at efterspores findes paa flere Steder.

1231. **A. hastata** L. [Fr. mant. 3, 162] (Spydbladet M.) Rafn II, 238; H. 288 (undt. var. 3); F. D. 1286; A. latifolia Wahlenb., Drej. n. 302.

Stængelen opret eller nedliggende; *de nedre Grene* udspilede; *Bladene* spydformede, med vandret udstaaende Lapper, tandede, *de øvre* lancetformede, heelrandede; *Blomsternøglerne* samlede til forneden mellembrudte Ax; ♀ *Blomsterdækket* næsten til Grunden 2-deelt, dets *Afsnit* triangel-murskeeformede,

heelrandede eller svagt tandede ved Grunden; *Frøene* glindsende.

Var. grøn eller graaagtig. 7–9. ⊙. De mærkeligste Former af denne meget foranderlige Art ere:

α, *deltoides* Moq. l. c. p. 94 (A. deltoidea Bab. l. c., E. B. Suppl. t. 2860). Bladene ofte modsatte, triangelformede med nedadvendte Lapper ved Grunden, bugtet-tandede eller næsten heelrandede; Blomsterdækket større end Frugterne, dets Afsnit æg-triangelformede, flade, paa Ryggen vortede.

β, *salina* (Wallr. s. A. patula; A. oppositifolia DC., Koch in Sturm D. Fl. h. 79; A. hastata 2, macrotheca Rafn l. c.?). Bladene modsatte, kjødfulde, heelrandede eller faatandede, Planten beklædt med Skjæl og derved graaagtig.

γ, *prostrata* (A. prostrata Bouch., H. II, 151, A. hast. *γ*, triangularis Moq. l. c.). Stænglerne tyndere, ofte nedliggende; Bladene triangel-spydformede, heelrandede eller faatandede; Blomsternøglerne adskilte, Blomsterdækket meget større end Frugterne, dets Afsnit æg-rudeformede, tilspidsede, convexe, uden Vorter paa Ryggen.

δ, *microcarpa* Koch (A. microsperma W. Kit., Drej. n. 301; A. hastata microtheca Rafn II, 239; H. 289; A. ruderalis Wallr., Koch in Sturm D. Fl. h. 79). Bladene tandede eller næsten heelrandede, ofte modsatte; Blomsternøglerne danne tætte Ax; ♀ Blomsterdækket lidet større end Frugterne, dets Afsnit æg-lancetformede, convexe, heelrandede eller tandede, med Vorter paa Ryggen; Frugterne meget smaae.

Ved Strandbredder (især *γ*) og paa dyrkede, gjødede Steder omkring Byer alm.

1232. **A. calotheca** [Fr. mant. 3, 164] (Skjønbægret M.) H. N. VIII, 45; A. hastata 3, calotheca Rafn II, p. 240; H. 289; F. D. 1638; A. laciniata L. fl. Suec. (non L. Sp.); A. hastata Sm., Drej. n. 304; Rchb. ic. crit. I, 33.

Stængelen opret eller opstigende; *de nedre Grene* udspilede; *de nedre Blade* spydformede, dybt bugtet-tandede, med opadvendte Tænder ved Grunden, *de øvre* lancet-spydformede;

Blomsternøglerne danne afbrudte Ax; *Blomsterdækket* næsten til Grunden 2-deelt, dets *Afsnit* triangelformede, tilspidsede, dybt fligede med sylspidsede Flige, paa Ryggen ophøiet-nervede (ikke vortede); *Frøene* glandsløse.

Alm. større og kraftigere af Væxt end de følg. Var. grønagtig eller beklædt med hvidgraa Skjæl. Frøene alm. større end hos foreg., mindre end hos følg., og, især hos Formen α, smaae i Forhold til Blomsterdækket. 8—9. ⊙. Følgende Former kunne adskilles:

α, *macrosepala!* (β, macrotheca Moq. l. c., vix Rafn). Bladene store, grønne, ofte dybt fligede, endog halvfinnede; Blomsterdækkets Afsnit større.

β, *microsepala!* (γ, microtheca Moq. l. c., non Rafn). Bladene tilligemed den øvrige Plante alm. melede, Blomsterdækket mindre.

γ, *parvifolia!* Stærkt melet, Bld. smaae og smale, mindre dybt fligede. (Har Udseende af en Bastardform mellem A. calotheca og A. prostrata).

Ved Strandbredder: alm. i de fleste Egne af Danmark. β, er den hyppigste Form; γ, har jeg fundet ved Kalkbrænderiet og Flaskekroen; α, paa oversvømmet Marskbund længere fra Havet. [*

* 1233. **A. longipes** [Drej. fl. exc. n. 303] (Stilkblomstret M.).

Stængelen opret, med opstigende *Grene; de nedre Blade* forlænget-spydformede med opadvendte Lapper, næsten heelrandede, *de øvre* æg-lancetformede, heelrandede; *Blomsternøglerne* i mellembrudte Ax; *Blomsterdækket* ofte langstilket, med ægformet-spydformede, heelrandede eller fligede, paa Ryggen ophøiet-nervede (ikke vortede) *Afsnit*; *Frøene* store, glindsende. 7—9. ⊙.

Paa Marker (Drej.) og ved Strandbredder (!) i Selskab med de andre Arter ikke sjelden omkring Kjøbenhavn, f. Ex. ved Flaskekroen, ved Kalkbrænderiet! paa Amager! ⊑

Anm. De af mig samlede Expl. stemme aldeles overeens med Beskrivelsen hos Drej., som dog selv yttrer Tvivl om denne Arts Bestandighed. Jeg er imidlertid tilbøielig til at ansee den for en vel adskilt Art, nærmest beslægtet med foreg. og følgende, men ved flere Kjendetegn saa forskjellig fra begge, at jeg ikke kan forene den med nogen af disse. Fra hiin adskilles den ved smalere, næsten heelrandede Blade

og større, glindsende Frøe, fra denne ved større, ofte dybt fliget Blomsterdække og større Frøe, fra begge ved de langstilkede Blomster. Fries henfører den til A. deltoidea Bab. l. c., som efter Beskrivelsen og de i E. Bot. afbildede Exemplarer er meget forskjellig fra vor Art, og nærmest beslægtet med A. hastata.

1234. **A. patula** L. (Svine-M.) Rafn II, 241; H. 290; Drej. n. 306; F. D. 1285; H. N. VIII, 53 (non Bab.).

Stængelen opret eller opstigende; *de nedre Grene* udspilede; *Bladene* spydformet-lancetformede, med opadrettede Lapper ved Grunden, *de øvre* linie-lancetformede, heelrandede; *Blomsternøglerne* tæt samlede i stivt oprette, kortgrenede Ax; ♀ *Blomsterdækket* næsten til Grunden 2-deelt, dets *Afsnit* spydformet-rudeformede, paa Ryggen ofte vortede; *Frøene* glindsende.

Bld. eensfarvet-grønne. 7—9. ⊙. Var.

β, *angustifolia* (A. angustifolia Sm., Drej. n. 299; H. II, 150; F. D. 2226). Stængelen ofte nedliggende, Bladene heelrandede, de nedre lancetformede, de øvre linieformede.

γ, *erecta* (A. erecta Huds., H. II, 152; Sturm D. Fl. h. 79). Stængelen opret, med opstigende Grene; Bladene alm. tandede; Blomsterdækket lidet større end Frugten, paa Ryggen vortet.

Alm. paa dyrkede Steder omkring Byer, mellem Sæden (især *β*), sjeldnere ved Strandbredder. *γ*, sjeldnere end *α* og *β*: Ordrup, Kjøbenhavn!

1235. **A. littoralis** L. (Strand-M.) Rafn II,241; H. 291; Drej. n. 298; F. D. 1287; H. N. V, 58.

Stængelen opret, med oprette eller tilsidst udspærrede *Grene*; *Bladene* linieformede eller smalt lancetformede, heelrandede eller svagt tandede (uden større Lapper ved Grunden); *Blomsternøglerne* danne mellembrudte Ax; ♀ *Blomsterdækkets Afsnit* triangel-rudeformede, tilspidsede, i Randen tandede og paa Ryggen vortede; *Frøene* glindsende.

Pl. alm. hvidmelet. 7—9. ⊙.

* *serrata* Moq. l. c. (A. serrata Huds., A. marina L., Rafn 243; Bab. man. ed. 2, p. 258; Koch i Sturm l. c. h. 80;

H. N. V, 59). Bladene bredere, tandede; Blomsterdækkets Afsnit triangel-hjerteformede, næsten budte.

Ved Strandbredder, meget alm. * sjeldnere end Hovedarten.

20. Halymus. Kilebæger.

1236. **H. pedunculatus** [Wallr. Sched. crit. p. 117] (Stilket K.) Drej. n. 305; H. N. I, 57; Atriplex L., Rafn 2, p. 244; H. 291; F. D. 304 (ikke god).

Stængelen urteagtig; *Bladene* omvendt-ægformede, budte, heelrandede, spredte eller de nedre modsatte; ♀ *Blomsterdækket* ved Modenheden omvendt-hjerteformet med en Tand i Indskjæringen, paa tilsidst forlængede, udspærrede *Blomsterstilke.*

Hele Pl. blaagraa af en tæt Beklædning med Skjæl, $^1/_2$—1' høi. 7—9. ⊙.

Ved Strandbredder paa Leer- eller Marskbund; funden i alle Provindserne (undt. Bornh.), men ikke alm. ⚲

1237. **H. portulacoides** [Wallr. l. c.] (Stilkløs K.) Atriplex L., H. II, 150; F. D. 1889; H. N. XIV, 61; Obione portulacoides Moq.

Stængelen buskagtig, opstigende; *Bladene* modsatte, omvendt-ægformet-lancetformede, heelrandede; *de frugtbærende Blomsterdækker* ustilkede, trelappede, paa Ryggen vortede.

Hele Pl., ligesom foreg., beklædt med hvidgraae Skjæl. 7—8. ♄.

Ved Strandbredder, sjelden og hidtil kun funden paa **Slesvigs** Vestkyst, hvor den efter Nolte er hyppig udenfor Marskdigerne (f. Ex. Husum) og paa Halligerne (f. Ex. Beenshallig), Gating paa **Føhr** (20), Amrom (Jessen). ⚲

VI. Hex-Polyandria.

21. Sagittaria. Piilblad.

1238. **S. sagittæfolia** L. (Spids P.) H. 962; Drej. n. 943; F. D. 172; Rchb. fl. g. VII. 94.

Bladene langstilkede, spidse, piilformede med forlænget-triangelformede, spidse Grundflige; *Skaftet* bladløst, med krandsstillede *Blomster* foroven, dannende en fjernblomstret Klase.

2—3' høi. Rodstokken skyder fra de nedre Bladhjørner Udløbere, hvis knolleformigt opsvulmede Spidse løsrives fra Moderplanten og i det følgende Aar danner en ny Plante. De yngre og under Vandet nedsænkte Bld. ere baandformede. Kronbld. hvide med rød Negl. 7. ♃.

I Aaer og Søer, hyppigst i de store Aaer paa ***Halvøens*** Vestkyst, sparsommere paa ***Øerne***. (Paa Loll., Falst. og Bornh. ikke bemærket).

22. Myriophyllum. Tusindblad.

1239. **M. spicatum** L. (Axblomstret T.) H. 961; Drej. n. 945; F. D. 681.

Bladene krandsstillede, børsteformigt kamdeelte med modsatte *Flige; Blomsterne* i Krandse, danne et mellembrudt, før Udspringningen opret Ax; *de nedre Dækblade* indskaarne, af Længde med eller lidet længere end Blomsterkrandsene, *de øvre* kortere, heelrandede.

Stgl., som hos de følg., flydende. Støvknapperne før Bestøvningen røde. 7—8. ♃.

I Færsk- og Brakvand, alm., og kun i enkelte Egne ikke tilstede, f. Ex. Thy (Dr.), Sydvest-Sjæll. (17).

1240. **M. alterniflorum** [DC. fl. fr. V, 529] (Haarfliget T.) Drej. n. 944; F. D. 2061; H. N. IV, 82.

Bladene krandsstillede, haarformigt kamdeelte, med alm. afvexlende *Flige; Dækbladene* som hos foreg.; *Blomsterne* i et mellembrudt, før Udspringningen nikkende Ax, dannet foroven af afvexlende ♂ Blomster, forneden af 2—3 halvt krandsstillede ♀ Blomster.

Finere og spædere end foreg. og følg. 7—8. ♃.

I Søer, Bække og Tørvgrave, sjeldnere end de andre Arter: ***J.*** Vadum i Vendsyssel, i Thy den hyppigste Art (Dr.), Fiilsø! i Kongeaaen og Tørvgrave i Nærheden af samme mellem Skodborg og Kolding (28); ***Sl.*** Husum Mølledam (F. Müll.); ***Sj.*** Gurre Sø (11); ***Bornh.*** en Sø i Almindingen!

1241. **M. verticillatum** L. (Krands-T.) H. 962; Drej. n. 946; F. D. 1046 (β).

Bladene krandsstillede, børsteformigt kamdeelte, med modsatte *Flige;* alle *Dækbladene* kamdeelte, længere end de regelmæssige, i Spidsen tæt samlede Blomsterkrandse, som danne et opret, forneden mellembrudt Ax.

Alm. mere frisk grøn end de foreg. Støvknapperne gule. 6—8. ♃. Var.

α, *pinnatifidum* Wallr. (M. verticillatum DC.) Dækbladene mange Gange længere end Blomsterkrandsene.

β, *pectinatum* Wallr. (M. pectinatum DC.) Dækbladene lidet længere end Blomsterkrandsene, hvorved disse danne et Ax.

I Søer, Damme og Grøfter alm.

23. Ceratophyllum. Hornblad.

1242. **C. oxyacanthum** [Chamisso i Linnæa 1829 p. 504] (Tornfrøet H.) Drej. n. 948; C. demersum L., H. 961; F. D. 2000; H. N. IX, 63.

Bladene haandsnitdeelte, dobbelt gaffeldeelte, med omtrent 4 bruskagtigt tandede *Flige; Frugten* med 2 tilbagebøiede Torne ved Grunden og en vedblivende *Griffel* af Frugtens Længde (eller længere) i Form af et Horn i Spidsen.

7—9. ♃. Var. med Tornene ved Grunden indskrænkede til korte Vorter (C. apiculatum Cham.).

I Søer og Damme, alm. i Danmark.

1243. **C. muticum** [Cham. l. c.] (Tornløs H.) Drej. n. 947; C. submersum L., H. 961; Nolt. nov. p. 75; F. D. 510 (ikke god); H. N. IX, 64.

Bladene krandsstillede, tredobbelt gaffeldeelte, med 5—8 finere og svagere tandede *Flige*; *Frugten* ved Grunden vortet, uden Torne, med et Horn (af den vedblivende Griffel) i Spidsen, som er meget kortere end selve Frugten.

Bladfligene finere og mere oprette end hos foreg. 6—7. ♃.

Paa lignende Steder som foreg., men meget sjeldnere: ***Sj.*** Roeskilde (Nolt.), mellem Hvedstrup og Heringeløse (15); ***Falst.*** Stubbekjøbing (19); ***Sl.*** Husum (F. Müll.), Frederiksstad (F. D.).

24. Poterium. Bibernelle.

1244. **P. dictyocarpum** [Spach, ann. sc. nat. 1846 p. 34] (Blodstillende B.) Gren. & Godr. fl. Fr. I, 562; P. Sanguisorba L. (part.), H. 963; F. D. 1939; H. N. VII, 52.

Stængelen kantet; *Bladene* uligefinnede med modsatte, ægformet-ovale, dybt saugtakkede *Smaablade; Blomsterhovedet* ovalt eller kugleformet; *Skalfrugten* beenhaard, nætformigt rynket, aflang med 4 budte, svagt vingede Kanter.

1—2' høi. Stgl. var. oprette, opstigende eller nedliggende, dens nedre Deel og Bladene glatte eller duunhaarede. 6—7. ♃.

Paa Kalkgrund, sjelden: *J.* Aagaards Kalkbakker (16), Aalborg (Brix), Dybdal! N. Sundby (12), Dal Hede (Branth), Viborg (H.), Tøihuushaven ved Randers (7); ***Bornh.*** ved Læsaaen og mellem Væl-densby og Arnager (19). Forvildet forekommer den ved Qvintus udenfor Kjøbenhavn (Hauberg)! ✳

25. Carpinus. Avnbøg.

1245. **C. Betulus** L. (Almindelig A.) H. 969; Drej. n. 951; F. D. 1345; Rchb. fl. g. XII, 1296.

Bladene ægformede, tilspidsede, rynket-fjernervede, skarpt og dobbelt saugtakkede; ♀ *Rakleskjællenes Midtflig* forlænget, saugtakket eller heelrandet, *Sidefligene* spidse; *Nødden* stribet; *Støvknapperne* i Spidsen skjæghaarede.

Høit Træ med lys askegraa Bark. 5. (fr. 7—8). ♄.

I Skove: paa ***Halvøen*** og i ***Nordsjælland*** sparsom, i ***Fyen***, ***Sydsjælland*** og paa de sydlige ***Øer*** temmelig hyppig, især i Mængde paa ***Bornholm***, hvor den træder istedetfor Bøgen. ✳

26. Corylus. Hassel.

1246. **C. Avellana** L. (Almindelig H.) H. 970; Drej. n. 952; F. D. 1468; Rchb. l. c. 1300.

Bladene æg-hjerteformede eller rundagtige, tilspidsede, dobbelt tandede; *Grifferne* purpurrøde; *Hasen* klokkeformig-aaben, i Spidsen uregelmæssigt fliget.

Buskagtig, sjeldnere middelstort Træ, Bladstilkene og de unge Grene alm. kirtelhaarede. Nøddens Form meget forskjellig. 3—4 (fr. 8—9). ♄.

I Kratskove alm., forekommer desuden overalt plantet ved levende Hegn og i Haver formedelst dens spiselige Frugter.

† *C. tubulosa* Willd. (Lamberts-N.) Rchb. 1301. Hasen bladagtigt forlænget ud over den ægformede, fladtrykt-tilspidsede Nød.

Dyrkes i Haver.

27. Fagus. Bøg.

1247. **F. silvatica** L. (Almindelig B.) H. 965; Drej. n. 953; F. D. 1283; Rchb. 1304; H. N. I, 59.

Bladene ægformet-elliptiske, spidse, utydeligt bølgettandede, i Randen og paa Nerverne silkehaarede; *Axelbladene* lancetformede, bruun-hindeagtige, hurtigt affaldende; *Skaalen* beklædt med Blødpigge.

Frøbladene nyreformede, kjødfulde, paa Underfladen hvide. 5. (fr. 8—9). ♄.

Det almindeligste Træ i de danske Skove, mangler paa ***Bornh.*** (plantet paa nogle faae Steder) og i ***Halvøens*** Hedeegne. (Kun i Vendsyssel har jeg fundet Bøgen paa Hedebakker, hvor den, blandet med Bævreasp, danner lavt Krat).

28. Quercus. Eg.

1248. **Q. pedunculata** [Ehrb. arb. n. 77] (Stilk-E.) H. 963; Drej. n. 954; Rchb. 1313; Q. foemina F. D. 1180; Q. Robur α, L.

Bladene meget kortstilkede eller næsten siddende, fjerlappede med hjerteformet Basis; *Knopskjællene* regelm. taglagte i 5 Rader; ♀ *Blomsterstilkene* ved Modenheden mange Gange længere end Bladstilkene.

Høit Træ med glatte, om Vinteren alm. affaldende Bld. 5 (fr. 8—9). ♄.

Almindelig i de danske Skove. De i Jyllands Hedeegne saa hyppige lave Egekrat (Pur) bestaae i Regelen af denne Art.

1249. **Q. sessiliflora** [Sm. fl. brit. 3, 1026] (Vinter-E.) H. 965; F. D. ined. 2667; Q. Robur β, L., Rchb. 1309.

Bladene stilkede med afrundet eller tilspidset Basis, de *frugtbærende Blomsterstilke* af Længde med eller kortere end Bladstilkene; *Frugterne* kortere, tykkere og mere afrundede; forøvrigt som foreg.

Bld. blive henvisnede siddende paa Træet om Vinteren. (fr. 8—9). 5. ♄.

I Skove og Krat, sjeldnere end foreg. og kun i enkelte Egne: ***J.*** Buderupholm (H.), Hald (Strandgaard), Silkeborg! i Skovene paa og omkring Himmelbjerget hyppig og den eneste Art, Rørbæk ved Veile (12); ***Sj.*** Dyrehaven (1 Træ, formodenlig plantet); ***Falst.*** (H.); ***Bornh.*** den hyppigste Egeart i Almindingen! I vore Tørvmosers ældre

Lag har Prof. Steenstrup (Vid. Selsk. Skr. 9, p. 53) kun fundet Levninger af denne Art.

Juglans. Valnødtræ.

† *J. regia* L. Schk. Handb. tab. 302. *Bladene* vellugtende, uligefinnede; *Smaabladene* 3—4 Par, ovale, næsten heelrandede; *Steenfrugten* oval-kugleformet; *Stenen* 2-klappet.

5. (fr. 10). ♄.

Dyrkes alm. i Haver paa Grund af de spiselige Frugter. ⚹

VII. Monadelphia.

29. Xanthium. Braadfrø.

╳ 1250. **X. strumarium** L. (Skræppeagtig B.) H. 959; Drej. n. 955; F. D. 970.

Bladene trenervede, hjerteformede eller nyre-hjerteformede, grovt og uregelm. tandet-lappede (alm. trelappede); flere halvkugleformede ♂ *Blomsterhoveder* i Spidsen af Stængelen; ♀ *Blomsterne* samlede til siddende eller kortstilkede Nøgler i Bladhjørnerne; *Frugterne* duunhaarede og beklædte med stive, i Spidsen hagekrummede Torne.

Blst. grønne. 7—9. ⊙.

I Nærheden af Byer og beboede Steder: tidligere funden sporadisk i Danmark, f. Ex. *Sj.* Græse (Kyll.), Amagerport og Salpeterværket udenfor Østerport ved Kbhavn, Kjøge (H.), ***Moen*** ved Stege; ***Falst.*** ved Nykjøbing (H.). I de senere Aar er den hverken funden paa de anførte Steder eller andetsteds, og er maaskee nu aldeles forsvunden af Floraen. ⚹

VIII. Polyadelphia.

30. Bryonia. Galdebær.

1251. **B. alba** L. (Enbo-G.) H. 974; Drej. n. 956; F. D. 813.

Stængelen klattrende ved Hjælp af *Slyngtraade; Bladene* rue, hjerteformede, haandlappede, med 5 grovt tandede *Lapper; Bægeret af* ♀ *Blomsten* af Længde med Kronen; *Arret* glat.

Blst. guulgrønne, Bær sorte. 6—8. ♃.

Ved Gjærder, især omkring Byer, funden i alle danske Provindser, men sporadisk og ikke alm. ⚑

1252. **B. dioeca** [Jacq. fl. austr. 2, t. 199] (Tvebo-G.) H. 975; F. D. 1830.

Stængelen som foregaaende; *Bladene* rue, hjerteformede, haandfligede med omtrent 5, heelrandede eller faatandede *Flige;* tvebo; ♀ *Bægeret* af Kronens halve Længde; *Arret* haaret.

Bladfligene smalere end hos foreg., Blst. skidengule, Bær høirøde. 6—8. ♃.

Ved Gjærder, sjelden: *J.* alm. omkring Ribe (6); ***Slesvig*** (16); *F.* Sanderumgaard, Faaborg (H.). ⚑

22de Klasse. Dioecia (Tvebo).

1. Orden. Monandria (Enhannede).

Najas (21, 1).
Salix purpurea (22, 2).

2. Orden. Diandria (Tohannede).

1. **Salix** L. ♂ og ♀ Blomsterne i Rakler; Blomsterne omgivne af 1 Rakleskjæl og 1—2 Kirtler; ♂: Støvdragere 1—8; ♀: 1 Frugtknude med 1 Griffel og 2 hele eller tokløvede Ar; Frugten toklappet, mangefrøet Kapsel; Frøene med Frøuld ved Grunden. (Træer eller Buske med affaldende Blade; Knopperne omgivne af 1 enkelt Knopskjæl. N. F. Salicineæ).

Fraxinus. Fr. Vingefrugt (2, 1).

3. Orden. Triandria (Trehannede).

2. **Émpetrum** L. Blomsterne i Bladhjørnerne; Bæger og Krone trebladede; ♀: Arret straaleformet; Frugten et fleerfrøet Bær. (Halvbusk med stedsegrønne Blade. N. F. Empetreæ).

Salix amygdalina (22, 2).
Carex dioeca (21, 3).
Valeriana dioeca (3, 1).

4. Orden. Tetrandria (Firehannede).

a. Urteagtige Væxter.

Urtica dioeca (21, 4).

b. Buskvæxter.

aa. Blomsterne enlige eller i Knipper, Frugten bæragtig.

3. **Hippóphäe** L. ♂: Blomsterdækket tobladet, med i Spidsen sammenhængende Blade; ♀: Blomsterdækket tofliget, tilsidst kjødfuldt og omgivende Frugten (et falsk Bær); Arret udeelt, linieformet (Busk med Vedtorne og skjældækte Blade). (N. F. Elæagneæ).

4. **Viscum** L. ♂: Blomsterdækket 4-deelt, Støvknapperne siddende paa Blomsterdækkets Flige; ♀: Bægeret en svag, oversædig Rand; Kronen firebladet; Griffelen 0; Arret afstumpet*). (Snyltevæxt med knippestillede Blomster i Vinklerne af gaffeldeelte Grene. N. F. Loranthaceæ).

Rhamnus catharticus (5, 1).
Salix cuspidata (22, 2).

bb. Blomsterne i Rakler, Frugten nødagtig.

5. **Myríca** L. ♂: Blomsterne nøgne; 4—6 Støvdragere befæstede ved Grunden af Rakleskjællene; ♀: Blomsterdækket skjælformet, 2—4-fliget; 1 Frugtknude med 2 traadformede Ar. (N. F. Myriceæ).

---

*) Efter Schleiden har Viscum et nøgent Æg (uden Frøgjemme), omgivet af den kjødfuldt tilvoxende Frugtbund.

5. Orden. Pentandria (Femhannede).

a. Urteagtige Væxter. (6—7. N. F. Urticaceæ, b.)

6. **Húmulus** L. ♂: Blomsterne i grenet Klase; Blomsterdækket 5-deelt; Støvdragerne oprette; ♀: Blomsterne i Rakle med 2—3-blomstrede, urteagtige Rakleskjæl; Blomsterdækket skjælformet, 2 traadformede Grifler; Frugten nødagtig. (Slyngende Væxt med haandfligede Blade).

† *Cánnabis* L. ♂ og ♀ Blomsterne knippestillede i Bladhjørnerne; ♂: Blomsterdækket 5-deelt; Støvdragerne hængende; ♀: Blomsterdækket spaltet i den ene Side og indhyllende den nødagtige Frugt; 2 traadformede Grifler. (Opret Væxt med fingrede Blade).

b. Træagtige Væxter.

7. **Juníperus** L. ♂: Blomsterne i Rakler: Støvknapperne befæstede til Underfladen af skjoldformede Rakleskjæl; ♀: Blomsterne i en kort Rakle, de nedre Rakleskjæl tomme, de 3 øvre ved Grunden sammenvoxne, tilsidst kjødfuldt tilvoxende og omsluttende de 3 ♀ Blomster (dannende et falsk Bær). (Busk eller lavt Træ med stedsegrønne Blade. N. F. Coniferæ, b, Cupressineæ).

Ribes alpinum (5, 1).
Salix pentandra (22, 2).

6. Orden. Hex—Polyandria (Sex—Mangehannede).

a. Træagtige Væxter.

aa. Blomsterne i Rakler.

8. **Pópulus** L. Blomsterne af begge Kjøn i Rakler, med saugtakket-fligede Rakleskjæl; ♂: 8—30 Støvdragere befæstede paa en skaalformet Udvidelse af Frugtbunden, ♀: 1 Frugtknude (ved Grunden omgivet af en Skaal ligesom ♂) med 2 fligede (sjeldnere 3—4-lappede) Ar; Frugten toklappet Kapsel*); Frøene

*) Var. med 3—4-klappet Kapsel (Rostr.).

talrige, med Frøuld ved Grunden. (Træer med affaldende Blade og spiralformigt taglagte Knopskjæl. (N. F. Salicineæ).

Salix pentandra (22, 2).
Myrica (22, 4).

bb. Blomsterne i Klase eller Halvskjærm.

Acer. 2-delelig Vingefrugt (8, 1).

b. Urter.

aa. Blomsterdækket undersædigt.

9. **Mercuriális** L. Blomsterdækket enkelt, tredeelt, grønt; ♂: 9—12 Støvdragere; ♀: 2 Bistøvdragere, 1 torummet Frugtknude med 2 næsten siddende Ar; Frugten todelelig Spaltefrugt med enfrøede, toklappede Smaafrugter (Hindefrugter). (N. F. Euphorbiaceæ).

Rumex Acetosa og *Acetosella* (6, 3).
Melandrium vespertinum og *diurnum* (10, 4).
Rubus Chamæmorus (12, 3).

bb. Blomsten undersædig. (11—12. N. F. Hydrocharideæ).

10. **Stratiótes** L. Bæger og Krone trebladede; talrige Bistøvdragere; ♂: 12 frugtbare Støvdragere; ♀: 6 tokløvede Grifler, Frugten 6-rummet, mangefrøet, uopspringende. (Bladene linieformede).

11. **Hydrócharis** L. Bæger og Krone trebladede; ♂: 9 Støvdragere, 3 ufrugtbare Grifler; ♀: 3 traadformede Bistøvdragere og 3 kjødfulde Skjæl, 6 tokløvede Grifler, Frugten sexrummet, mangefrøet, uopspringende (Bladene nyreformede).

7. Orden. Syngenesia (Rørhannede).

Antennaria } (19, 2).
Petasites }

I. (II) Diandria.

1. Salix. Piil*).

a. *Amerina* Fr. (Skjørpile). Raklerne stilkede, med bladet Stilk, udvikles samtidigt med Bladene, Rakleskjællene ensfarvede; Blomsterne (idetmindste ♂) med 2 Kirtler ved Grunden og de nederste i Raklen først udspringende; Støvknapperne gule; „Arrenes Flige rettede tilhøire og venstre (ɔ: parallelt med Axen“**).

aa. Fragiles. Træagtige med skjøre Grene, affaldende ♀ Rakleskjæl.

1253. **S. pentandra** L. (Laurbær-P.) H. 980; Fr. mant. 1, p. 41; Drej. n. 957; F. D. 943; Rchb. fl. g. XI, 1268; H. N. IX, 60.

---

*) Pilearterne maa undersøges deels om Foraaret under Blomstringen, deels senere paa Aaret naar *Bladene* ere fuldkomment udviklede, til hvilken Tid ogsaa *Axelbladene* først kunne tydeligt erkjendes, medens disse ofte paa de yngre Grene ere ufuldkomne eller endog aldeles ikke tilstede. *Støvdragernes* Antal er hos de fleste Arter 2, og kun naar et andet Antal findes, er dette udtrykkeligt nævnt i Beskrivelserne. En stor Deel af de her anførte Pile ere ikke oprindeligt indenlandske, men da det om mange er vanskeligt at afgjøre, hvorvidt de ere vildvoxende eller ikke, ere alle Arter, som ikke ere fundne i Moser o. a. udyrkede Steder og altsaa øiensynligt tilhøre vor Flora, betegnede med †. Blandt disse blive nogle plantede overalt og ere at betragte som acclimatiserede. Flere Arters fremmede Herkomst antydes ved at Spidserne af de unge Grene bortfryse om Vinteren, eller derved at kun det ene Kjøn findes hos os. (Efter Fries forekomme af de nordligere Arter mod disses Sydgrændse kun ♂, af de sydlige mod Nordgrændsen kun ♀). De fleste dyrkede Pile, selv de som efter deres Natur have en høi Stamme, sees her i Landet næsten altid kun som Buske, fordi Grenene afkappes og benyttes til Gjærder, Kurve o. s. v. Ved Revisionen af denne Slægt har jeg havt god Hjælp af Hr. Cand. *Rostrup*, som i de senere Aar med Opmærksomhed har iagttaget de danske Pilearter og meddeelt mig mange værdifulde Bemærkninger om disse.

**) De her anførte Kjendetegn, som ere hentede fra Raklernes forskjellige (centripetale eller centrifugale) Udspringning, har jeg ved

Bladene ægformet-elliptiske, spidse, fiint og kirtlet-saugtakkede med flere Kirtler ved Grunden af Pladen, mørkgrønne, glatte; *Støvdragerne* 5—7, med forneden haarede Støvtraade; *Kapselen* glat, kortstilket; *Stilken* 2 Gange længere end Kirtlerne; *Griffelen* af Middellængde, *Arrene* i Spidsen tokløvede.

Saavel Grene som Blade glindsende, glatte. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$ (den sildigst blomstrende af de danske Pile). ♄.

I Moser og fugtige Kratskove ikke sjelden.

Anm. Axelbladene beskrives som „ovatæ, rectæ"; jeg har kun yderst sjeldent fundet disse tydeligt udviklede (kun hos meget storbladede vilde Skud) og selv da som meget smaae, kirtellignende Legemer, hvorfor jeg har udeladt disses Beskr. blandt Kjendetegnene paa Arten.

1254. **S. cuspidata** [Schultz fl. Starg. Suppl. p. 47] (Firehannet P.) F. D. 2487; H. N. XV, 61; S. Meyeriana Willd.; Rchb. 1266; S. fragili-pentandra Wimmer*).

Bladene lancetformet-elliptiske, tilspidsede; *Axelbladene* halvt hjerteformede, skjæve; *Støvdragerne* 3—4; *Kapselens Stilk* 3—4 Gange længere end Kirtlerne; *Arrene* udrandede; forøvrigt som foreg., men blomstrer omtrent 8 Dage tidligere. (5.)

Ved Gjærder: *Sj.* ved Leersøen (19), forhen ved gl. Kongevei! *F.* Vildvoxende i Moser p. Hindsholm, ved Nielstrup, og ved Hegn i det sydlige ikke sjelden, hist og her i det sydl. og østl. *Jyll.* (12). ♀ Planten er ikke funden hos os, men stundom findes enkelte androgyne Rakler paa ♂ Planten. *)

† 1255. **S. fragilis** L. (Skjør-P.) H. 983; Fr. mant. 1, p. 42; Drej. n. 958; F. D. 2484; Rchb. 1264; H. N. I, 60 og XV, 62 a.

---

fleeraarige Undersøgelser fundet constante, og jeg er ved Andres samstemmende Meddelelser bestyrket i den Formening, at dette Forhold hensigtsmæssigt kan benyttes til Arternes Adskillelse. Bemærkningerne om Arrenes forskjellige Retning ere mig meddeelte af Hr. Rostrup. Disse Forhold anbefales til yderligere Undersøgelse.

*) Prof. Wimmer har i Fl. v. Schles. p. 474 o. flg., i flere senere Afhandlinger (sml. Anderssons nya bot. Not. 1849 p. 178) og i sin Exsiccatsamling („Salices exsiccatæ") søgt at bevise en stor Mængde Pilearters hybride Herkomst. Uden at gaae ind paa en nærmere Undersøgelse af dette Spørgsmaal, som ikke her vilde have sin rette Plads, skal jeg kun i Almindelighed bemærke, at

Grenene næsten retvinklet udspærrede; *Bladene* lancetformede, tilspidsede, saugtakkede, guulgrønne, paa Underfladen mat-grønne; *Axelbladene* halvt hjerteformede; *Støvtraadene* glatte eller svagt haarede ved Grunden; *Kapselen* glat, stilket; *Stilken* 2—3 Gange saa lang som Kirtlerne; *Griffelen* af Middellængde, *Arrene* tokløvede.

Grenene (i Vinklerne) meget skjøre; Bld. glatte, i yngre Tilstand ofte silkehaarede. Blomstrer omtr. 14 Dage senere end foreg. ($\frac{5}{2}$). Var.

* *pendula* (Ser.) S. Russeliana Sm.; Rchb. 1265 (S. albo-fragilis); Grenene tyndere, mindre skjøre, tilsidst nikkende; Bladene smalere, silkehaarede; Axelbladene længere tilspidsede, Raklerne mindre og tyndere; Støvtraadene ved Grunden uldhaarede; Kapslerne mindre.

Ved Gjærder, omkring Byer ikke sjelden, synes at mangle i det sydlige Fyen og paa Smaaøerne deromkring (12). (Egenlig vildvoxende har jeg ikke fundet den her i Landet). * som i Udseende nærmer sig endeel til S. alba, og som maaskee er en egen Art, forekommer sjeldnere plantet.

1256. **S. viridis** [Fr. nov. p. 283] (Grøn P.) F. D. 2486; H. N. 1, 61.

Grenene oprette (i en Vinkel mod Stammen af omtr. 60°); *Bladene* smalt lancetformede, tilspidsede, glatte, de yngre paa Underfladen blaagraae; *Axelbladene* meget smaae, ægformede (eller 0); *Raklerne* oprette eller udstaaende; *Støvtraadene* ved Grunden haarede; *Kapselen* glat, stilket; *Stilken* mod Frugtmodningen dobbelt saa lang som Kirtelen, *Griffelen* kort; *Arrene* udrandede.

De unge Grene glatte. Bld. smalere, mørkere grønne end hos foreg., fra hvilken den endog i bladløs Tilstand er let kjendelig ved meget tyndere, mere oprette Grene, samt ved mindre Knopper. (Hos ♀ Blomsterne har jeg kun fundet 1 Kirtel). $\frac{4}{2}$—5.

---

jeg ikke kan antage den Anskuelse i hele sin Udstrækning for holdbar, ifølge hvilken omtrent Halvdelen af vore Pilearter skulde være Bastardformer. For Fuldstændigheds Skyld har jeg angivet de Wimmerske Navne blandt Synonymerne for hver af de formeentlige hybride Arter.

Ved Gjærder, omkring Byer o. s. v., meget alm. og i de fleste Egne hyppigere end foreg. I Moser ved Helsingør har jeg fundet den, som det synes, vildvoxende. !*

† 1257. **S. alba** L. (Hvid P.) H. 994; Fr. l. c. p. 44; Drej. n. 959; F. D. 2552; Rchb. 1263; H. N. 1, 62.

Grenene oprette; *Bladene* lancetformede, tilspidsede, saugtakkede, paa begge Flader tiltrykt-silkehaarede; *Axelbladene* meget smaae, lancetformede (eller 0); *Raklerne* bueformigt krummede; *Støvtraadene* ved Grunden uldhaarede; *Kapselen* glat, meget kortstilket; *Stilken* kortere end Kirtelen; *Griffelen* meget kort; *Arrene* udrandede.

De unge Grene graafiltede. ♀ Blomsterne have, ligesom foreg., kun 1 Kirtel. $\frac{5}{2}$. Var.

β, coerulea Koch. (S. coerulea Sm., Engl. Bot. 2431). Bladene lange, linie-lancetformede, paa Underfladen blaaduggede, tilsidst glatte.

γ, vitellina Koch. (S. vitellina L.?). Grenenes Bark smukt rødbruun, Rakleskjællene mønnierøde.

Ved Landsbyer og Gjærder ikke sjelden. *β*, i Leersøen (19); *γ*, ved Overdrevskroen mellem Roeskilde og Ringsted!

bb, Amygdalinæ. Buskagtige, med *vedblivende ♀ Rakleskjæl.*

1258. **S. amygdalina** L. (Glat P.) Fr. mant. 1, p. 42; Drej. n. 960; F. D. 2558; Rchb. 1256—60; H. N. III, 5; S. triandra L., H. 980.

De unge *Grene* kantet-furede; *Bladene* kortstilkede, æglancetformede, tilspidsede, saugtakkede, glatte; *Axelbladene* store, halvt hjerteformede, takkede; *Rakleskjællene* i Spidsen glatte; *Støvdragerne* 3; *Kapselen* glat, stilket; *Stilken* 2—3 Gange længere end Kirtlerne; *Griffelen* meget kort; *Arrene* udspærrede, udrandede.

Ved de store, allerede paa de unge Grene kjendelige Axelblade let at adskille fra de foreg. 5. Var. i Bladformen og:

α, concolor. Bladene paa begge Flader grønne.

β, discolor. Bladene paa Underfladen blaagraae.

Ved Gjærder og Plantninger, hist og her (ikke alm.), sjelden i Moser: *J.* Vendsyssel (H), ved Kolding Aa (28), *Sj.* en Mose v. Grøn-

dal mellem Kbhavn og Brøndshøi! Leersøen (19). (Formen *α*, er her i Landet den hyppigste, tvertimod hvad der er Tilfældet i Sydeuropa, og ♂ er hos os meget sjeldnere end ♀).

† 1259. **S. undulata** [Ehrh. Beitr. 6, p. 101] (Bølgebladet P.) H. 980; Fr. l. c. p. 62; Drej. p. 307; F. D. 2550; Rchb. 1261; H. N. III, 55; S. triandra-viminalis Wimm.

De unge *Grene* trinde eller svagt kantede; *Bladene* linielancetformede, langt tilspidsede, i Randen saugtakkede og svagt bølgede; *Axelbladene* halvt hjerteformede, tilspidsede, takkede; *Rakleskjællene* uldhaarede; *Støvdragerne* 3; *Kapselen* duunhaaret eller glat, stilket; *Stilken* dobbelt saa lang som Kirtelen; *Griffelen* forlænget; *Arrene* tokløvede.

Bld. i yngre Tilstand duunhaarede, ældre glatte. Rakleskjællene stundom i Spidsen affarvede (røde). 5.

Ved Gjærder: *Sj.* Kbhavn ved Stadsgravene, gamle Kongevei, Lygten! Valby, Lundehuset (19); *J.* Vendsyssel og Thy (Viborg). Kun ♀ Planten er funden her i Landet. *

b. *Vetrix* (Baandpile). Grenene langstrakte, Raklerne siddende, udvikles før Bladene; Rakleskjællene i Spidsen forskjeligfarvede, 1 Kirtel.

aa. Pruinosæ. Yderbarken overtrukken af en blaaagtig Dug, Inderbarken citronguul. Støvknapperne før Bestøvningen brandgule, efter samme skidengule. (De øvre Blomster i ♂ Raklen udspringe først).

† 1260. **S. acutifolia** [Willd. sp. pl. 4, p. 668] (Blaadugget P.) Fr. l. c. p. 46; F. D. 2602; H. N. VIII, 58 og XIV, 63; S. pruinosa Wendl., Rchb. 1255.

Grenene mørkt violet-purpurrøde, om Efteraaret (og i tørret Tilstand) blaaduggede; *Bladene* linie-lancetformede, langt tilspidsede, saugtakkede, glatte og glindsende; *Axelbladene* lancetformede, tilspidsede; *Kapselen* glat, næsten siddende; *Griffelen* forlænget; *Arrene* linieformede, udeelte.

Funden som vildvoxende (♂) i Leersøens udtørrede Bassin (19). Plantet forekommer den hist og her, dog ikke almindelig og stedse kun ♂, f. Ex. *Sj.* ved Stadsgravene udenfor Nørreport i Mængde! Frederiksberg, Vedbæk (19); *J.* Østergaard og Næsby pr. Løgstør (12); *Bornh.* ved Hammershuus (19). 3—4. ⚑

bb. Purpureæ. Yderbarken uden Dug, Inderbarken citronguul, Støvknapperne før Bestøvningen rødgule, efter samme sorte. (De øvre Blomster i ♂ Raklen udspringe først; „Arrenes Flige rettede for- og bagtil ɔ: lodret paa Axen").

1261. **S. purpurea** L. (Purpur-P.) H. 984; Fr. l. c. p. 63; Drej. n. 961; F. D. 2554; Rchb. 1230; H. N. II, 56; S. monandra Hoffm.

Buskagtig; *Bladene* lancetformede, foroven bredere, tilspidsede, svagt saugtakkede; *Axelblade* 0; 1 *Støvdrager* dannet af 2 sammenvoxne Støvtraade med 1 (4-rummet) eller 2 (2-rummede) Støvknapper; *Kapselen* uldhaaret, siddende; *Kirtelen* naaende op over dens Basis; *Griffelen* kort, *Arrene* udrandede.

De unge Grenes Yderbark alm. mørkrød, sjeldnere guulbruun eller graaagtig, Grenene, især paa ♂ Expl., ofte i Spidsen henvisnede efter Vinterkulden. Bld. glatte eller i yngre Tilstand silkehaarede. Rakleskjællene i Spidsen sorte. 4—5. Var.

α, gracilis Gren. & Godr. (S. purpurea Sm.) Lav Busk. Bld. paa Underfladen blaagraae, Raklerne meget tynde; Griffelen meget kort, Arrene korte, ægformede.

β, Helix (L.) Rchb. 1232. Grenene opret-aabne, Bladene bredere, paa begge Sider ensfarvede; Griffelen længere, med linieformede Ar.

γ, Lambertiana (Sm.) Rchb. 1235. Høiere af Væxt, med bredere Blade, tykkere Rakler, forøvrigt som *β*.

Forekommer hyppigt plantet, f. Ex. ved Gjærder. *β*, Lundehuusmosen (19); *γ*, ved Sorø Sø!

1262. **S. rubra** [Huds. fl. angl. p. 428] (Rød P.) Fr. l. c. p. 63; F. D. 2555; Rchb. 1236; H. N. X, 60.

Høi Buskvæxt; *Bladene* langstrakt-lancetformede, tilspidsede, glatte eller duunhaarede, i Randen tilbagerullede og svagt saugtakkede, *Axelbladene* linieformede; *Raklerne* længere

og tykkere; *Støvdragerne* 2, sammenvoxne til Midten; *Griffelen* forlænget; *Arrets* Flige udeelte, linieformede; forøvrigt som foreg.

Ligner i Characterer S. purpurea, i Udseende S. viminalis, og ansees af Wimm. l. c. for en Bastardform mellem disse 2 Arter (S. purpureo-viminalis).

Sjelden: *Sj.* i Langholmsmosen ved Dronninggaard (9), Valby! Ryerne mellem Lundehuusmosen og Strandveien (19); *Sl.* Fresendelf ved Trenen (F. Müll.).

cc. Viminales. Buskagtige med lange riisformede Grene. Yderbarken uden Dug, Inderbarken grønlig-hvid. („Arrets Flige rettede for- og bagtil ɔ: lodret paa Axen").

† 1263. **S. mollissima** [Ehrh. Beitr. 6, p. 101] (Blød P.) H. 993; Fr. l. c. p. 62; F. D. 2604; H. N. I, 65.

Bladene langstrakt-lancetformede, tilspidsede, utydeligt saugtakkede, paa Overfladen grønne, paa Underfladen blødhaaret-graafiltede; *Axelbladene* ægformede, spidse (eller 0); *Raklerne* kortstilkede eller næsten siddende; *Rakleskjællene* langhaarede; de nedre Blomster i Raklen udvikles først; *Kapselen* tæthaaret, næsten siddende; *Griffelen* forlænget; *Arrets* Flige tokløvede, under Blomstringen af Længde med Rakleskjællenes Haar.

Grenene glindsende, glatte, bruungule; Rakleskjællene under Blomstringen røde, i Spidsen mørkere, senere rustgule. 4—5.

Sjelden: *Sj.* Kongens Enghave nær gl. Pesthuus (9), Utterslev, Ryerne mellem Lundehuset og Strandveien (19); *F.* i det sydlige p. flere Steder mellem Faaborg og Svendborg (f. Ex. V. Skjerninge (12); *Sl.* ved Bredderne af Eideren N. for Rendsborg! Tønning, Süderholz (F. Müll.). Saavidt mig bekjendt er ♂ Planten ikke funden her i Landet.

Anm. Den hos Rchb. (l. c. 1250) afbildede Plante af dette Navn afviger fra den her beskrevne ved langstilkede Kapsler og indtil Midten sammenvoxne Støvtraade. Denne Afbildning hører derfor neppe til den af Fries, Koch o. Fl. beskrevne Art, saameget mindre som Rchb. anseer sin Plante for en Bastard af S. purpurea og caprea, hvilket aldeles ikke kan passe paa de Expl. jeg har seet, som snarere minde om S. lanceolata eller undulata end om S. caprea. Wimm. l. c. antager S. mollissima for en Bastard af S. undulata og S. viminalis.

† 1264. **S. viminalis** L. (Baand-P.) H. 994; Fr. l. c. p. 61; Drej. n. 962; F. D. 2485; Rchb. 1248; H. N. I, 64.

Bladene linie-lancetformede, spidse, heelrandede med til-

bagerullet Rand, paa Overfladen graagrønne, paa Underfladen silkehaarede og sølvglindsende; *Axelbladene* linieformede; *Raklerne* tæt samlede, næsten siddende, de øvre Blomster i ♂ Raklen udspringe først; *Kapselen* hvidfiltet, næsten siddende, *Griffelen* forlænget; *Arrets* Flige linieformede, udeelte, fremragende ovenfor Rakleskjællenes Haar.

Ved de meget smale og stedse i Randen tilbagerullede Blade let kjendelig fra de øvrige Arter. Spidsen af Grenene bortfryser ofte Vinteren. Efter *Wimmer* (Schles. Fl. p. 479) forekomme Arrene, endog paa samme Plante, snart hele, snart kløvede, hvilket ogsaa Hr. Rostrup har bemærket at være Tilfældet hos os. $\frac{4}{2}$—$\frac{5}{1}$.

Meget alm. ved Gjærder overalt i Danmark.

† 1265. **S. stipularis** [Smith fl. Brit. 1069] (Langbladet P.) F. D. ined. 2668; Engl. Bot. 1214; Rchb. 1249.

Bladene langstrakt lancetformede, tilspidsede, svagt bølgetrundtakkede eller heelrandede (de ældre uden tilbagerullet Rand), paa Overfladen grønne, tilsidst næsten glatte, paa Underfladen graafiltede; *Axelbladene* store, halvt hjerteformede, tilspidsede, bølget-saugtakkede, af Længde med eller længere end Bladstilken; *Raklerne* siddende; Rakleskjællene rødbrune, beklædte med lange, hvide Haar, som naae til Spidsen af Griffelen; *Kapselen* hvidfiltet, næsten siddende (Kirtelen længere end Kapselstilken); *Griffelen* kortere end *Arrets* linieformede, forlængede, udeelte Flige.

Grenene hvidgraa-filtede. Har Lighed med S. viminalis og S. acuminata; ved kraftigere Væxt, bredere og svagere filtede Blade og tykkere Rakler forskjellig fra hiin, ved smalere Blade, lysere Rakleskjæl, kortere Kapselstilk og længere Ar fra denne, og ved de meget store Axelblade let kjendelig fra begge. $\frac{4}{2}$—5.

Ved Gjærder, sjelden og kun ♀: *Sj.* Lygten, Lundehuusmosen (19)! Hornbæks Plantage (Heiberg)? †

† 1266. **S. acuminata** [Sm. fl. brit. 3, 1088, (nec Hoffm., nec Koch)] (Spidsbladet P.) Engl. Bot. 1434; F. D. ined. 2669; H. N. XI, 60; S. dasyclados Wimm.

Bladene elliptisk-lancetformede, tilspidsede, i Randen bølgede, fjernt og utydeligt saugtakkede (med i yngre Tilstand ved Grunden tilbagerullet Rand), paa Overfladen sortgrønne,

tæt- men korthaarede, paa Underfladen blaagraa-filtede; *Axelbladene* halvt hjerteformede, tilspidsede; *Raklerne* siddende, de øvre Blomster udspringe først; *Rakleskjællene* næsten heelt sortbrune, beklædte med lange, hvide Haar, som naae op til Spidsen af Griffelen; *Kapselen* hvidfiltet, kortstilket, dens Stilk ligelang med *Kirtelen*; *Griffelen* af Længde med det udeelte eller udrandede *Ars* Flige.

Grenene meget tykkere end hos foreg. og følg., tilligemed Knopskjællene tæt beklædte med en sortgraa Filt. Raklerne tykke og meget laadne af de lange og tætsiddende Haar. Original-Expl. af *S. dasyclados* Wimm. stemme aldeles overeens med vor Plante. *S. acuminata* Rchb. 1252 hører neppe herhid. $\frac{4}{2}$—5.

Ved Gjærder, sjelden: *Sj.* mellem Gl. Kongevei og Falkoneer-Alleen ved Kbhavn! Lundehuusmosen (19), Strædet ved Sorø! ***Loll.*** Steensgaard (19). (Paa alle Steder kun ♀). ⚹

† 1267. **S. lanceolata** [Fr. nov. p. 283, mant. 1 p. 61 (nec Ser. nec Sm.)] (Lancetbladet P.) Drej. n. 963; H. N. I, 63 og II, 59; S. Smithiana (Koch?) H. II, 303; F. D. 2551; Rchb. 1251; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 1230; S. affinis Gren. & Godr.; S. viminali-caprea Wimm.

Bladene lancetformede, spidse, heelrandede eller svagt bølget-tandede, paa Overfladen graagrønne, paa Underfladen silkehaarede og sølvglindsende; *Axelbladene* halvt piilformet-hjerteformede; *Raklerne* siddende, alm. buekrummede, de nedre Blomster udspringe først; *Kapselen* graafiltet, kortstilket; *Stilken* af Længde med Kirtelen; *Griffelen* af Middellængde; alm. kortere end det tokløvede *Ars* linieformede Flige.

Grene og Knopskjæl næsten glatte. Arrene ere snart kløvede, snart hele. Saavel disse som Griffelen og Kapselstilken ere af forskjellig Længde. $\frac{4}{2}$—$\frac{5}{1}$. *Var.*

α, *acuminata* Wimm. (S. acuminata Koch, non Sm.). Bladene med afrundet Basis, paa Underfladen tæt hvidfiltede; Griffelen og Arrets Flige længere.

β, *capræformis* Wimm. Bladene lancetformede, imod begge Ender afsmalnede; svagere filtede; Griffel og Ar korte.

Alm. ved Gjærder (en af de hyppigst plantede Pilearter her i Landet, hvor jeg dog stedse kun har fundet ♀ Expl.).

Anm. Navnet *S. Smithiana* Willd. har været meget omtvistet og forskjellig anvendt. Gren. & Godr. anvende dette Navn paa en Form af *S. Seringeana* Gaud., S. lanceolata Ser. (non Fr.), som ikke hidtil er bemærket i vor Flora, men som muligviis kunde findes her. For vor Art har jeg foretrukket Navnet *S. lanceolata* Fr., som er mindre udsat for Forvexling.

c. *Caprea* Fr. (Graapile, Vidier). Grenene korte, knudrede; Raklerne siddende eller tilsidst stilkede, udvikles førend (hos Nr. 1271 samtidigt med) Bladene.

aa. Cinerascentes. Griffelen 0 eller meget kort, „Arrets Flige rettede for- og bagtil ɔ: lodret paa Axen“. Bladene rynkede, tæthaarede. (Forekomme typisk som Træer).

1268. **S. cinerea** L. (Graa P.) H. 992; Fr. l. c. p. 54; Drej. n. 965; F. D. 2601; Rchb. 1222; H. N. VII, 59; S. acuminata Hoffm.

Grenene og *Knopskjællene* graafiltede; *Bladene* elliptiske eller omvendt-ægformet-lancetformede, spidse, paa begge Flader graagrønne, paa Overfladen duunhaarede, paa Underfladen filtede, svagt bølget-saugtakkede; *Axelbladene* nyreformede; *Raklerne* siddende, valseformede (de øvre Blomster i ♂ Raklen udspringe først); *Kapselen* hvidfiltet, langstilket, Stilken 4 Gange længere end Kirtelen; *Arrets* Flige ægformede, tokløvede.

4—5. En Monstrositet med androgyne Rakler forekommer af og til. Bld. i Form meget foranderlige: β, *aquatica* (Sm.), H. 992; Rchb. 1223, har omvendt-ægformede, kort tilspidsede Bld., næsten af samme Form som Bladene hos S. aurita. En Var. *lejocarpa*, med glatte Kapsler, er funden i Lundehuusmosen (19).

I Moser og fugtige Kratskove, meget alm.

Anm. I Selskab med S. cinerea og hastata samlede jeg iaar paa flere Steder i det nordlige Jyll. (f. Ex. Broust, Fjerritslev) en Form, som synes at være frembragt ved Krydsning mellem de 2 nævnte Arter (S. cinereo-hastata). Bladene ere ovale eller bredt-elliptiske, budte eller med en meget kort Spids, saugtakkede, paa Overfladen svagthaarede, paa Underfladen (især i ung Tilstand) graafiltede, rynkede; Axelbladene store, hjerteformede, svagt saugtakkede. Da Blomster og Frugter manglede, er jeg dog endnu i Tvivl om dens rette Plads, og maa anbefale den til nærmere Undersøgelse i Blomstringstiden.

1269. **S. caprea** L. (Vidie-P.) H. 993; Fr. l. c. p. 54; Drej. n. 966; F. D. 245? (slet) og 2603; Rchb. 1224.

De ældre Grene og *Knopskjællene* glatte; *Bladene* bredt elliptiske, ovale eller ægformede, spidse, svagt rundtakkede, i yngre Tilstand paa begge Flader graafiltede, ældre paa Overfladen glatte og grønne; *Axelbladene* nyreformede; *Raklerne* ovale eller æg-valseformede (de nedre ♂ Blomster udspringe først); *Kapselen* hvidfiltet, langstilket, Stilken 4—5 Gange længere end Kirtelen; *Arrets* Flige tokløvede.

Bld. var. betydeligt i Form (fra elliptiske til næsten hjerteformede eller kredsrunde), Randen snart heel, snart rundtakket. Forekommer undertiden med tydeligt stilkede ♀ Rakler paa en bladet Stilk. 4—$\frac{5}{1}$.

I Moser og Skove alm. udbredt. Som høit Skovtræ forekommer den hyppigst paa Bornholm.

1270. **S. aurita** L. (Øret P.) H. 989; Fr. l. c. p. 55; Drej. n. 964; F. D. 2600; Rchb. 1220; H. N. VII, 60.

Knopskjællene glatte; *Bladene* omvendt-ægformede, spidse eller budte med en kort, tilbagebøiet Spids, tandet-rundtakkede, nætformig-aarede og rynkede, paa Overfladen duunhaarede, paa Underfladen blaagraa-filtede; *Axelbladene* halvt-nyreformede; *Raklerne* ovale (de nedre ♂ Blomster udspringe først); ♀ Raklerne kortstilkede, med bladet Stilk; *Kapselen* hvidfiltet, stilket, Stilken 2—3 Gange længere end Kirtlen; *Arrets* Flige udrandede eller tokløvede.

Lavere af Væxt end de foreg., med spædere Grene og alm. mindre Bld., som var. i Formen (men altid med størst Brede ovenfor Midten). Rakleskjællene i Spidsen rødbrune, hos de 2 foreg. Arter sortbrune. 4—5 (lidet senere end foreg.).

I fugtige Enge og Moser, sumpige Skove alm.

bb. Virescentes. Buskagtige, med idetmindste de ældre Blade glatte; Griffelen forlænget. (De øvre Blomster i ♂ Raklen udspringe først).

1271. **S. hastata** L. (Spydbladet P.) H. 982; Fr. l. c. p. 48; Drej. n. 967; F. D. 1238; Rchb. 1213; H. N. III, 53.

De unge Grene hvidfiltede; *Bladene* elliptiske, ægformede eller æg-hjerteformede, fiint saugtakkede, glatte, paa Underfladen blaagraae og fiint aarede; *Axelbladene* store, halvt hjerteformede, saugtakkede; *Raklerne* stilkede med bladet Stilk, udvikles samtidigt med Bladene*); *Rakleskjællene* kruset-uldhaarede; *Kapselen* glat, stilket, Stilken omtrent dobbelt saa lang som Kirtelen; *Arrets* Flige tokløvede, „rettede for- og bagtil (ↄ: lodret paa Axen)".

Bld. forandre ikke deres Farve ved Tørring. Herved, samt ved de store Axelbld. og fra Begyndelsen stilkede Rakler let kjendelig fra følg. 5—6.

I Moser, især paa Hedegrund, paa *Halvøen* hist og her, men ikke alm.: *J.* Hanherrederne, Thy (Dr.), Vendsyssel alm.! Nykjøbing p. M. (28), lille Vildmose! Eveldrup (Dr.), Ostrup Krat ved Randers (7), Aarslev (H.), Urup, Lundum, Hansted (2), Skjern! paa *Øerne* sjeldnere: *Sj.* Tibirke Mose mod Arresø! Himmeløv v. Roeskilde (8), Langholmsmosen ved Dronninggaard (H.), Leersøen (19).

1272. **S. nigricans** [Sm. Trans. Linn. soc. 6, 120] (Sortagtig P.) H. 981; Fr. l. c. p. 52; F. D. 2553; Rchb. 1217; H. N. V, 62 og VIII, 62; S. phylicæfolia *β*, L., F. D. 1053.

Høi Busk; *de yngre Grene* rød- eller sortagtige med hvidgraa-duunhaaret Beklædning; *Bladene* elliptiske eller ægformede, saugtakkede, paa Underfladen blaagraae, under Lupen fiint hvidpunkterede, med silkehaaret Midtnerve, forøvrigt alm. glatte; *Axelbladene* halvt hjerteformede med ret Spids, kirtlet-saugtakkede; *Raklerne* udvikles førend eller samtidigt med Bladene; ♂ *Raklerne* siddende, ♀ først kort-, tilsidst tydeligt stilkede, *Rakleskjællene* langhaarede; *Kapselen* langt tilspidset, stilket, med en Stilk 3—4 Gange længere end Kirtelen; *Arrets* Flige

---

*) Denne Art afviger ved stilkede Rakler og samtidig Udvikling af Bld. og Blst. fra de øvrige Arter i samme Afdeling (c), men kan paa Grund af naturligt Slægtskab ikke adskilles fra denne. En kunstig Gruppering af Pilearterne er paa Grund af de foranderlige Forhold hos mange Arter neppe mulig. Jeg har derfor i det Væsenlige fulgt den ypperlige naturlige Anordning, som er givet af Fries.

tokløvede eller udrandede, „rettede tilhøire og venstre (ɔ: parallelt med Axen)“.

Bld. var. betydeligt i Formen (fra ægformede til lancetformede), i frisk Tilstand grønne, tørrede blive de sorte og meddele Papiret, hvori de opbevares, en sort Farve. ♀ Raklerne var. fra forlænget valseformede til oval-kugleformede; Kapslerne snart glatte (*lejocarpa*), snart mere eller mindre filthaarede (*eriocarpa* Koch). Knopskjællene har jeg alm. fundet haarede hos ♀, ofte glatte hos ♂.

I fugtige Enge, sjelden i Danmark: Vildvoxende har jeg fundet den i Flommen ved Sorø (♀), plantet ved Gjærder mellem Falkoneer-Alleen og gl. Kongevei udenfor Kbhavn (♂). I Leersøens udtørrede Bassin findes begge Kjøn (19).

cc. Argenteæ. Lave Buskvæxter med (oftest) underjordisk Stamme, almindelig silkehaarede Blade; Griffelen kort, „Arrets Flige rettede for- og bagtil, ɔ: lodret paa Axen“.

1273. S. **ambigua** [Ehrh. Beitr. VI, p. 103] (Lav P.) Koch Syn. II, 753; F. D. ined. 2670; Rchb. 1243 b; S. incubacea (L.?) Fr. mant. 1 p. 66; S. plicata Fr. fl. Hall. p. 148; H. N. XI, 64; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 1235; S. aurito-repens Wimm.

Stængelen lav, buskagtig; *Bladene* omvendt-ægformet-elliptiske, spidse med tilbagebøiet Spidse, i Randen tilbagerullede, fjernt tandede eller heelrandede, paa Overfladen nedtrykt-, paa Underfladen fiint og ophøiet-aarede, silkehaarede; *Axelbladene* halvt ægformede; *de frugtbærende* ♀ *Rakler* kortstilkede med bladet Stilk; *Kapselen* silkehaaret, stilket, Stilken 2—3 Gange længere end Kirtelen; *Arrets* Flige næsten siddende, udrandede.

Var. i Bladenes Form og Beklædning (paa Overfladen duunhaarede eller glatte, paa Underfladen alm. silkehaarede). Forekommer under 2 Former: den ene (*S. spathulata* Willd. efter Wimm.) høiere, med kortere og bredere Bld., nærmer sig mere S. aurita, den anden (*S. ambigua* Ehrh., W.) med smalere Bld. og lavere Stgl. staaer nærmere S. repens. 4—5.

I Moser og fugtige Skove: *Sj.* Pedersborg ved Sorø! Hornbæks Plantage, Hammermølleskoven og Lappen v. Helsingør (Heiberg), Hareskoven mellem Kulhusene og Frederiksdal! Leersøen (19).

Anm. Denne Art danner et Mellemled mellem S. aurita og repens, og ligner denne i Udseende, hiin i de fleste Characterer, hvorfor den af Wimmer ansees for en Bastardform af disse 2 Arter.

Navnet S. incubacea L., som i de senere Skrifter af Fr. overføres paa denne, er meget omtvistet af Forff. og jeg har derfor foretrukket at betegne denne Art ved det Ehrhartske Navn. Hartm. søger S. incubacea L. i S. repens; Smith (efter Linn. Herb.) i S. angustifolia; S. incubacea Hornem. p. 991 er utvivlsomt en Form af S. repens.

1274. S. **repens** L. (Krybende P.) H. 990 og S. incubacea 991; Fr. l. c. p. 65; Drej. n. 968; F. D. 2489; Rchb. 1239; H. N. VI, 55; L. Herb. IX, 165.

Stængelen krybende med udstrakte eller oprette *Grene; Bladene* fra lancetformede til kredsrunde, heelrandede med tilbagebøiet Rand og Spidse; *Axelbladene* lancetformede (eller 0); *Raklerne* valseformet-ovale, under Blomstringen siddende, efter samme kortstilkede, med bladet Stilk, udvikles før Bladene; *Kapselen* glat eller haaret, med en Stilk 2—3 Gange længere end Kirtelen; *Griffelen* meget kort; *Arrets* Flige tokløvede.

4—5. En yderst foranderlig Plante i Henseende til Bladenes Form og Beklædning, Raklernes Form, Kapselens Beklædning o.s.v. Blandt de talrige Former nævnes som de vigtigste:

β, fusca Sm., Rchb. 1240; S. fusca L. (part.) Grenene ofte forlængede; Bladene elliptiske eller ovale; Kapselen filtet.

γ, argentea (Sm.); F. D. 2605; Rchb. 1243; S. arenaria L.; S. fusca H. 991; Bladene ovale eller kredsrunde, paa begge Flader (eller idetmindste paa Underfladen) tæt og tiltrykt silkehaarede, sølvglindsende; Kapselen filtet.

δ, lejocarpa Koch; Rchb. 1241. Bladene glatte eller paa Underfladen silkehaarede; Kapselen glat.

I Tørvmoser og Enge, paa fugtig Hede- og Sandgrund, alm. Af *β*, har jeg fundet en udmærket Form i Jægersborg Allee mellem Ordrup og Charlottenlund (svarende til Fig. 1240 hos Rchb. og foruden de anførte Kjendetegn mærkelig ved tilsidst langstilkede Rakler); *γ*, i Klitter, f. Ex. *J.* alm. i Klitterne ved Vesterhavet; *Sj.* ved Tiisvilde! o. fl. St. i Nordsjæll. (19); ***Bornh.*** alm.! *δ*, med Hovedarten, f. Ex. Lappen ved Helsingør (Heiberg), Heder mellem Flaskekroen og Kjøge! Lundehuusmosen!

1275. S. **rosmarinifolia** L. (Rosmarinbladet P.) H. 991; Fr. l. c. p. 64; Drej. n. 969; F. D. 2556; Rchb. 1242; H. N. VI, 56.

Stængelen krybende, med langstrakte, oprette *Grene; Bladene* linieformede eller linie-lancetformede, flade, med ret Spidse, *Raklerne* ægformet-rundagtige; forøvrigt som foreg. 5.

I Moser, meget sjeldnere end foreg.: *Sj.* Lyngby Mose (28), Lundehuusmosen! Leersøen (19), Ordrups Mose mod Ermelund!

* 1276. **S. angustifolia** [Wulf. in Jacq. coll. 3 p. 48] (Smalbladet P.) Fr. l. c. p. 65; F. D. 2557; Rchb. 1238; H. N. II, 60; V, 65; S. repenti-viminalis Wimm. Schles. Fl. p. 483.

Høi Busk med overjordisk *Stamme* og opstigende *Grene; Bladene* stivt oprette, langstrakt linie-lancetformede; *Axelbladene* lancetformede; *Raklerne* ovale, tilsidst kort valseformede; *Kapselens* Stilk kortere (lidet længere end Kirtelen); *Griffelen* længere; forøvrigt som foreg.

Bladene ligne Bld. af S. viminalis, i Characterer staaer den forøvrigt meget nær S. rosmarinifolia. Planten er mig for lidet bekjendt til at jeg tør have nogen Mening om, hvorvidt den, som Wimmer antager, er en Hybrid af S. viminalis og repens, en Formodning, som dens overalt sjeldne Forekomst maaskee dog kunde bestyrke. Koch (Syn. II, 755) bemærker om denne og de 2 foreg. Arter: „ægre hæ species describuntur, quæ vivæ non difficile distinguuntur". $\frac{4}{2}$—$\frac{5}{1}$.

Ved Veien i Frederiksborg store Dyrehave (9), Leersøen (19)! Andre Voxesteder i Danmark ere mig ikke bekjendte. *

†? 1277. **S. Doniana** [Sm. Engl. Fl. IV, p. 213] Engl. Bot. Suppl. 2599; S. purpureo-repens Wimm.

„Lav Busk (3—6′) med overjordisk *Stamme* og oprette *Grene; Bladene* lancetformede eller omvendt-ægformet-lancetformede med ret Spidse, fjernt saugtakkede, paa Overfladen glindsende, paa Underfladen silkehaarede; *Axelbladene* linieformede; *Raklerne* siddende, tilsidst kortstilkede; ♂ *Støvtraadene* sammenvoxne; ♀ *Kapselen* filtet, dens Stilk næsten dobbelt saa lang som Kirtelen; *Griffelen* kortere end *Arrets* udrandede, korte Flige."

Fra S. purpurea, som den meget ligner, adskilles den (foruden de angivne Kjendetegn) ved efter Bestøvningen bruungule (ikke sorte)

Støvknapper. Den er mig kun bekjendt af Beskrivelse og Afbildn. i E. B.

Funden ved Slesvig (Jessen, cf. Sond. Fl. hamb. p. 534).

II. (III) Triandria.

2. Empetrum. Krækling.

1278. **E. nigrum** L. (Revlingbær). H. 996; Drej. n. 970; F. D. 975; Rchb. l. c. V, 4810.

Stænglerne fremliggende; *Bladene* krandsstillede eller tæt spiralstillede (3/8), smalt oval-linieformede, budte, læderagtige, mørkgrønne med lysere Midtnerve paa Underfladen; *Arret* 9-straalet; *Frøene* 6—9.

Lynglignende Halvbusk med næsten naaleformede Bld. Kr. mørkrød, Bærrene sorte. 5. ♄.

I Tørvmoser og paa Lyngheder: paa Halvøen meget alm. i Hedeegnene, sjeldnere i de frugtbare Egne mod Ø. og paa Øerne: *F.* Hals ved Hofmansgave (H.); *Sj.* Aamosen (15), i det nordøstlige alm.! Lyngby Mose! Kjøge (9). Holmegaardsmosen! *Lqll.* (5); *Falst.* Horreby Lyng (H.); *Bornh.* ikke sjelden i Høilyngen.

III. (IV) Tetrandria.

3. Hippophaë. Tidse.

1279. **H. rhamnoides** L. (Sand-T.) H. 999; Drej. n. 972; F. D. 265; Rchb. XI, 1165.

Bladene lancet-linieformede, heelrandede, paa Underfladen sølvglindsende, paa begge Flader beklædte med hvidgraae, stjerneformede (Blomsterdækket med rustfarvede) *Skjæl;* ♂ *Blomsterne* i korte, alm. 4-radede Ax ved Grunden af de unge Grene.

Busk med stærke Vedtorne. Bærrene gule. 5—6. ♄.

Strandklinter (paa Leer eller Kalk) og Sandklitter, i den nordl. og nordvestl. Deel af *Jyll.* alm., sjeldnere mod S. (Riis Skov ved Aarhuus!) og paa Øerne! *F.* Vedelsborg (H.); *Sj.* Lerchenborg, Stevns

Klint (H.); ***Moens*** Klint i stor Mængde; ***Falst.*** mellem Corselitze og Grønsund (H.) og mellem Tromnæs og Bøtø (Koch); ***Bornh.*** (H).

4. Viscum. Fugleliim.

1280. **V. album** L. (Misteltein). H. 997; Drej. n. 971; F. D. 1657.

Grenene trinde, leddede, gjentaget-gaffeldeelte; *Bladene* modsatte, lancetformet-tungeformede, budte, 3—5-nervede, heelrandede; *Blomsterne* 3—5 nøgleformigt samlede i Greenvinklerne.

Bld. stedsegrønne, læderagtige, Blst. guulgrønne, Bær hvide. 4—5. ♄.

Snyltende Busk paa Træstammer, især Æbletræer, ikke alm.: ***Sj.*** store Elmue ved Lindersvold (Mørch)! Petersværft (H.); ***Loll.*** Soesmark (5), Oureby (Rosenørn Lehn); ***J.*** Trelde Skov ved Fredericia (H.); ***Sl.*** Bockholt pr. Arnis (16), Husum paa Pæretræer (F. Müll.).

5. Myrica. Pors.

1281. **M. Gale** L. (Mose-P.) H. 998; Drej. n. 973; F. D. 327; Rchb. XI, 1277.

Bladene lancetformede med størst Brede ovenfor Midten, fra Midten til Spidsen saugtakkede; *Raklerne* ovale, siddende tæt sammen i Spidsen af Grenene; *Rakleskjællene* bredt-ægformede med en kort Spids, bruun-hindeagtige.

Lav Busk. Blst. udvikles før Bld. Vellugtende af en harpixagtig Saft, som udskilles i Form af Draaber fra Blade og Rakler. 4—5. ♄.

I Moser, især i Hedeegne: alm. i den vestlige og midsterste Deel af ***Halvøen***, sjeldnere mod Ø. og paa Øerne: ***F.*** Sanderumgaard, Rønninge (H.), ***Sj.*** Tiisvilde! Frederiksværk, Gilleleie, Nykjøbing (H), Aamosen (15), Bromme ved Sorø (7), Særløse (20) og Skov-Hastrup ved Roeskilde (15), Holmegaardsmosen! ***Falst.*** Systofte (Koch); ***Loll.*** Søholt (H.), Alsø (5); ***Bornh.*** ved Snogebæk (Lotze), Dueodden (Hjorth).

IV. (V) Pentandria.

6. Humulus. Humle.

1282. **H. Lupulus** L. (Almindelig H.) H. 999; Drej. n. 974; F. D. 1239; Rchb. XII, 1326.

Stængelen slyngende, svagt kantet og paa Kanterne ru af hagekrummede Børster; *Bladene* modsatte, rue, haandlappede, med tilspidsede, saugtakkede Lapper; *Axelbladene* ovale eller ægformede, hele eller i Spidsen tokløvede.

Blst. grønne. ♀ Raklerne (Humlekopper) vellugtende, af bitter Smag. 6—7. ♃.

I Skove og ved Gjærder, alm. ♀ Planten dyrkes.

Cannabis. Hamp.

† *C. sativa* L. (Almindelig H.) Rchb. XII, 1325.

Bladene rue, haandsnitdeelte, med lancetformede, tilspidsede, saugtakkede *Afsnit.*

♀ Planten større og mørkere end ♂. Blst. grønne. 7—8. ⊙. Dyrkes som Handelsplante.

7. Juniperus. Ene.

1283. **J. communis** L. (Almindelig E.) H. 1007; Drej. n. 975; F. D. 1119; Rchb. XI, 1141.

Bladene krandsstillede (1/3), linie-sylformede, stikkende, paa Overfladen rendede; paa Underfladen kjølede; *Frugten* (Enebær) kugleformet, sortagtig, overtrukken med blaagraa Dug.

5—6 (Fr. modnes først i det andet Aar). ♄.

Paa Lyngheder og tørre Bakker: forekommer oftest buskagtig, men danner flere Steder i det midterste *Jyll.* Skove; hyppig i de magre Egne af Halvøen, i *Nordsjæll.*, paa *Møens* Klint og *Bornh.*, i de øvrige Egne sjelden, og mangler i de mere frugtbare og dyrkede Dele af Landet.

V. (VI) Hex-Polyandria.

8. Populus. Poppel.

a. *Leuce* Duby. Rakleskjællene randhaarede; 8 Støvdragere; de unge Grene (idetmindste hos unge Planter) filtede eller haarede.

† 1284. **P. alba** L. (Sølv-P.) H. 1001; Drej. n. 978; F. D. 2182; Rchb. XI, 1270; H. N. XIII, 69.

Bladene æg-hjerteformede, bugtet-tandede, *paa de unge Grene* hjerteformede eller ovale med hjerteformet Basis, 3—5-lappede, alle Bladene paa Underfladen og *Smaagrenene* sneehvidt filtede; ♀ *Rakleskjællene* lancetformede, saugtakkede; *Arrene* 2-deelte; *Knopperne* filtede.

Høit Træ. 4—5. ♄.

Alm. plantet omkring beboede Steder, sjeldnere i Skove og maaskee ikke oprindeligt vidvoxende. ⚹.

† 1285. **P. canescens** [Sm.? Koch. Syn. II, 759] (Graa P.) H. 1002; Drej. n. 979; F. D. 2183; P. hybrida M. Bieb., Rchb. 1271.

Bladene rundagtigt-ægformede, alle bugtet-tandede, paa Underfladen tilligemed *Smaagrenene* og *Knopperne* hvidgraafiltede, tilsidst glatte; ♀ *Rakleskjællene* lancetformede, saugtakket-fligede; *Arrene* 2—3-deelte.

4—5. ♄.

Omkring Byer og beboede Steder med foreg. ⚹

Anm. Forekommer stundom enbo (med ♂ og ♀ Rakler paa samme Træ), med androgyne Rakler eller med de nedre Blomster i Raklerne ☿, (4—8 Støvdragere mellem Skaalen og Kapselen (Didr., Rostr.)).

1286. **P. tremula** L. (Bævre-Asp). H. 1002; Drej. n. 977; F. D. 2184; Rchb. 1274.

Bladene ægformet-kredsrunde, tandet-rundtakkede, glatte; *Knopperne* klæbrige, glatte; *Grenene* glatte, hos det unge Træ eller paa Rodskuddene haarede; ♀ *Rakleskjællene* omvendt-ægformede, dybt haanddeelte; *Arrene* uregelm. 3—4-lappede.

Bladstilken vender Kanten (den smaleste Side) mod Pladen hos alle Poppelarter; men da Stilken hos denne er fladere end hos de

øvrige, bevæges Bld. let af Vinden, hvilken Egenskab den skylder sit Navn. 4—5. ♄.

* *villosa* (Lang) P. canescens (Sm.) Rchb. 1273. Bladene paa begge Flader eller paa Underfladen tiltrykt-silkehaarede, tilsidst glatte; „*Arrene* 4-kløvede."

I Skove og Krat, alm., ogsaa i Hedeegne, danner f. Ex. i Halvøens Hedestrækninger ofte Kratpartier (alene eller i Selskab med andre Træarter). * sjeldnere, f. Ex. *Sj.* Sorø Sønderskov! Charlottenlund! (Rchb. anseer denne for en egen Art og henfører til den Navnet P. canescens Sm. Da jeg ikke tør antage det for afgjort, om det Kjendetegn, som hentes fra Arrene, er bestandigt eller ikke, da den hele øvrige Plante er aldeles lig P. tremula, og da navnlig Bladenes Behaaring er et ingenlunde paalideligt Mærke, maa jeg ansee den kun for en simpel Varietet).

b. *Aegiros* Duby. Rakleskjællene glatte, Støvdragerne 12—30; alle Smaagrenene glatte.

† 1287. **P. monilifera** [Ait. h. Kew. ed. 1, 3, p. 407] Kanadisk P.) Drej. p. 312.

Grenene udstaaende, de yngre kantet-furede; *Bladene* triangelægformede, kort tilspidsede, saugtakkede, i Randen svagt duunhaarede.

Høit Træ. 4—5. ♄. De unge Blade rødlige.

Plantes alm. omkring Byer og i fugtige Skove, oprindelig indført fra Nordamerika. ♀ Planten er her i Landet meget sjelden: 1 Træ ved Svanholm paa gl. Kongevei (19).

† 1288. **P. nigra** L. (Sort P.) H. 1003; Drej. n. 976; Rchb. 1275; H. N. XII, 64.

Grenene udstaaende, de yngre trinde; *Bladene* triangelægformede, langt tilspidsede, i Randen glatte, saugtakkettandede.

Høit Træ. 4—5. ♄. Løvspringet 8—14 Dage tidligere end hos foreg., de yngre Bld. frisk grønne.

Paa lignende Steder som foreg., men sjeldnere. Jeg har aldrig fundet den vildvoxende, men den er sandsynligviis indført fra Syd-Europa. (Den ældste og største Poppel i Danmark, ved Herlufsholm, er et Expl. af denne Art).

† 1289. **P. pyramidalis** [Rozier in Lam. dict. 5, 235] (Pyramide-P.) Drej. p. 312; P. dilatata Ait.

Grenene opret-tiltrykte; *Bladene* rudeformede, kort tilspidsede, i Randen glatte, saugtakkede, nedenfor Midten heelrandede.

4—5. ♄.

Plantes ofte omkring beboede Steder, oprindelig indført fra Orienten eller Sydeuropa.

† 1290. **P. balsamifera** L. (Balsam-P.) Duham. II, t. 50.

Bladene ægformede, tilspidsede, fiint og tiltrykt-saugtakkede, *de yngre* og især *Knopperne* stærkt klæbrige, vellugtende.

5. ♄.

Plantes som de foreg., ikke sjelden, indført fra Amerika.

9. Mercurialis. Bingelurt.

1291. **M. perennis** L. (Vedvarende B.) H. 1004; Drej. n. 980; F. D. 400; Rchb. l. c. V, 4804.

Rodstokken krybende; *Stængelen* udeelt; *Bladene* ægformet-elliptiske, rundtakket-saugtakkede, ruhaarede; ♀ *Blomsterne* langstilkede.

Pl. faaer ved Tørring et mørkblaat eller violet Anstrøg. ♀ Pl. mørkere end ♂. Blst. grønne. 4—5. ♃.

I skyggefulde Løvskove, meget alm.

1292. **M. annua** L. (Enaarig B.) H. 1005; Drej. n. 981; F. D. 1890; Rchb. 4801.

Stængelen opret, grenet med korsviis modsatte *Grene* ($^1/_2$. $^1/_4$); *Bladene* ægformede eller ægformet-elliptiske, saugtakkede, glatte; ♀ *Blomsterne* kortstilkede eller siddende.

Pl. lysere grøn end foreg. Blst. grønne. 7—8. ⊙.

Ukrud i Haver, ikke alm.: *Sj.* Marienlyst ved Helsingør (Holbøll), Kongens Have ved Frederiksborg (A. Rafn), Kirsebærgangen ved Nørrevold (19), Universitetsgaarden (Heiberg), Rosenborg Have (Schum.); *J.* Aalborg (H.); *Sl.* Husum (F. Müll.); *Bornh.* (H.)

10. Stratiotes. Krebsklo.

1293. **S. aloides** L. (Aloebladet K.) H. 1006; Drej. n. 983; F. D. 337; Rchb. l. c. VII, 111.

Bladene rosetteformigt samlede ved Roden, linie-sværdformede, kjølede, i Randen tornede; *Skaftet* fladtrykt, med 2 Blomsten omgivende *Hylsterblade* i Spidsen, forøvrigt bladløst.

Fra Rodstokken udgaae lange og talrige Rodtrævler samt Udløbere med en Knop i Spidsen, der tilsidst løsrives fra Moderplanten. Pl. før og efter Blomstringen nedsænkt under Vandet. Kr. hvide. 7—8. ♃.

I Tørvmoser, Søer og Bække: hyppig paa *Halvøen*, især i Aaer og Marskgrøfter mod V., sparsommere paa *Øerne* (i det sydlige Fyen og paa Smaaøerne mangler den. (Jeg har kun fundet ♀ Planter hos os, og maaskee forekommer ♂ Planten ikke i vor Flora. Sml. Nolte Stratiotes u. Sagittaria p. 31).

11. Hydrocharis. Frøbid.

1294. **H. Morsus ranæ** L. (Vand-F.) H. 1005; Drej. n. 982; F. D. 878; Rchb. VII, 112.

Stængelen svømmende, med forlængede Ledstykker, fra Ledene udgaae *Rodtrævler* og langstilkede, kredsrundt-nyreformede, heelrandede *Blade;* ♂ *Blomsten* omgivet af 1—2 hylsterformede *Dækblade.*

Kr. hvid. Overvintrer ved Endeknopper fra Udløbere ligesom foreg. 7—8. ♃.

I Tørvgrave, Søer og Aaer, alm. overalt i Danmark.

23de Klasse. Cryptogamia (Lönbo).

1. Orden. Filices (Brægner).

Sporehusene (Kapsler, som indeholde en Mængde smaae, frie Sporer) samlede i Hobe (sori) paa Bagsiden af det oftest 1-flere Gange finnetdeelte Løv eller hos nogle (ved Bladkjødets Forsvinden) paa Bagsiden af den tilbageblivende Nerve og dennes Forgreninger. (Løvet i Knoptilstanden sneglehuusformig indrullet, udgaaende fra en underjordisk Rodstok, og ofte, især ved Grunden, beklædt med hindeagtige Skjæl (Avner).

a. Kapslerne omgivne af en leddet Ring. Frugthobene paa Bagsiden af Løvet,

aa, omgivne af et hindeagtigt Skjæl (Sløret, indusium).

α. Frugthobene linieformede eller aflange.

1. **Asplénium** L. (part.). Frugthobene rette eller krummede, omgivne af et enkelt Slør, som er fasthæftet ved

den ydre og aabner sig paa den indre Side*). (Løvet snitdeelt).

† 2. **Scolopéndrium** Roth. Frugthobene rette, parallele, i Retning med Løvets Sideaarer; 2 og 2 samlede og fra hver Side omgivne af et Slør, tilsidst sammenflydende. (Løvet heelrandet).

β, Frugthobene kredsrunde. (Løvet fjersnitdeelt).

3. **Aspídium** R. Br. Sløret kredsrundt, skjoldformet og befæstet i Midten af de rundagtige Frugthobe.

4. **Lastræ̀a** Presl. Sløret nyreformet, forøvrigt som foreg.

5. **Cystópteris** Bernh. Sløret rundt eller ægformet, befæstet med Randen til de rundagtige Frugthobe, tidligt affaldende.

bb. Frugthobene omgivne af Løvets tilbagerullede Rand (et uægte Slør).

α, de frugtbærende og golde Løv eensformede.

6. **Pteris** L. Frugthobene uafbrudt fortløbende langs Randen af det 2—3 Gange fjersnitdeelte Løvs secundære eller tertiære Afsnit.

β, de frugtbærende og golde Løv forskjelligformede.

7. **Blechnum** L. Løvet fjersnitdeelt med heelrandede Afsnit; Frugthobene i 2 parallele Rækker langs Afsnittenes Midtnerve, bedækkede af de indbøiede Rande.

8. **Struthiópteris** Willd. Løvet fjersnitdeelt med halvfinnede Afsnit; Frugthobene bedække Afsnittenes grenede Sidenerver og tilsidst deres hele Underflade, (i Begyndelsen skjulte af Afsnittenes lige indtil Midtnerven tilbagerullede Bladsubstans, tilsidst frie, idet Randen udbredes og spaltes fjerformigt).

---

*) Brægnerne maa undersøges medens Frugterne endnu befinde sig paa et yngre Udviklingstrin; i ældre Tilstand forstyrres ofte Forholdet, idet deels Sløret falder af, deels Frugthobene sammenflyde og saaledes tabe deres oprindelige Form.

cc. Frugthobene uden Slør.

9. **Polypódium** L. (part). De frugtbærende og golde Løv eensformede, fjersnitdeelte eller trekoblede; Frugthobene kredsrunde, spredte eller i regelmæssige Rækker.

b. Kapslerne uden Ring, i enkelte eller grenede Ax paa samme Stængel som (men af forskjelligt Udseende fra) de golde Løv.

aa. Kapslerne nætformigt stribede, kortstilkede.

10. **Osmúnda** L. (part.) Kapslerne kugleformede, toklappede, i grenede Ax. (Det golde Løv dobbelt fjersnitdeelt).

bb. Kapslerne uden Striber, siddende.

11. **Botrýchium** Sw. Kapslerne adskilte, i grenede Ax. (Det golde Løv deelt).

12. **Ophioglóssum** L. Kapslerne sammenhængende med deres Sider, toradet ordnede til et ensidigt, enkelt Ax. (Det golde Løv heelrandet).

2. Orden. *Lycopodiaceæ (Ulvefødder).*

Bladene taglagte, skjæl- eller sylformede, Frugterne opspringe i Klapper, siddende enlige i Bladhjørnerne eller samlede til Ax og omgivne af Dækblade forskjellige fra Stængelbladene.

13. **Lycopódium** L. (part.). Frugterne (Sporehuse) ensartede, i Form af rundagtige ellet nyreformede, toklappede, enrummede Kapsler med frie, støvlignende Sporer (Microsporer).

14. **Selaginélla** Spring. 2 Slags Frugter: nogle som hos foreg., andre 3—4-klappede med 3—4 større Sporer (Macrosporer), som ere næsten kugleformede og forsynede med 3 i Spidsen sammenløbende Striber.

3. Orden. *Isoëteæ (Brasenurter).*

15. **Isoëtes** L. Sporehusene rundagtigt-ovale, omgivne af en uopspringende Hinde og indsænkte i de linieformede Blades udvidede Basis; de i de indre Blades Skeder indsluttede

Sporehuse indeholde et meget stort Antal mindre Sporer (Microsporer), de i de ydre Bladskeder indsluttede et ringere Antal større, sphærisk-triangelformede (Macro-) Sporer.

4. Orden. *Rhizocarpeæ (Rodfrugtvæxter).*

16. **Pilulária** L. Bladene linie-børsteformede, før Udviklingen sneglehuusformigt sammenrullede; Frugterne paa Rodstokken ved Bladenes Basis, kortstilkede, kugleformede, 4-rummede og i udviklet Tilstand 4-klappet opspringende, indeholdende talrige Sporehuse, hvoraf de nedre indslutte 1 større (Macrospore), de øvre mange smaae (Micro-) Sporer.

5. Orden. *Equisetaceæ (Padderokker).*

17. **Equisétum** L. Stængelen leddet, med en tandet Skede ovenfor hvert Led, udeelt eller med krandsstillede Grene; Sporehusene kredsformigt ordnede i Form af Lapper paa Underfladen af kortstilkede, skjoldformede Forgreninger af den fælles Frugtaxe, hvorved der dannes en endestillet, axformet Klase.

6. Orden. *Characeæ (Krandsnaalvæxter).* *)

Vandplanter med leddede Stængler, uden ægte Blade, men med større eller mindre fra Ledene krandsformigt udgaaende Grene, hvilke enten forgrene sig paa samme Maade som Hovedaxen eller i Spidsen opløses i Straaler; to Slags Formeringsorganer, enten paa samme eller forskjellige Planter (Enbo eller Tvebo): 1, kugleformede *Antheridier* af rød Farve, indeholdende Spiraltraade og 2, *Sporehuse* af oftest aflang Form, indeholdende 1 Spore og omgivne af 5 spiralformigt snoede Celler, hvis frie Ender i Sporehusets Spidse danne en tandet Krone.

18. **Nitélla** Ag. Stænglernes Ledstykker encellede, jævne, i tørret Tilstand hindeagtige (kun undtagelsesviis incrusterede);

---

*) Uden at tage Hensyn til Spørgsmaalet om Characeernes Plads i Systemet, som har været meget omsvistet (de fleste Botanikere ere tilbøielige til at stille dem i Nærheden af Algerne), har jeg efter Opfordring fra forskjellige Sider og tillige af Hensyn til at vi i den danske botaniske Litteratur savne saagodtsom al Veiledning

Grenene krandsstillede, i Spidsen straaleformigt eller gaffelformigt deelte, uden Svøb eller Bracteer ved Grunden af Krandsgrenene eller Straalerne; Antheridierne (hos de enboe Arter) ovenfor Sporehusene i Straalernes eller Smaagrenenes Gaffeldelinger; Sporehusenes Krone opret, tidligt affaldende, dannet af en dobbelt Række Celler (2 i hver af de 5 Flige).

19. **Chara** Vaill. (Ag.). Stænglernes Ledstykker oftest dannede af en større central og flere mindre peripheriske Celler (og derved stribede), incrusterede, skjøre*) og uigjennem-

---

til at bestemme de her forekommende Arter af en talrig og eiendommelig Familie, fundet mig foranlediget til at forsøge en kort Fremstilling af denne og en Beskrivelse af de Arter, som efter hvad jeg har kunnet erfare, findes i Danmark. Jeg tør haabe, at den derved bevirkede Forøgelse af Haandbogens Omfang ikke vil blive misbilliget, hvis det maatte lykkes mig derved at lette Studiet af en Plantefamilie, til hvis Undersøgelse der i Tørvmoser, Mergelgrave og ved vore Kyster findes rigeligt Materiale. Bestemmelsen af Arterne er ofte forbunden med Vanskelighed, idet den samme Art paa forskjellige Alderstrin og paa forskjellige Voxesteder antager meget forskjellige Skikkelser, og i en kortfattet Beskrivelse at meddele nøiagtige Kjendetegn er derfor en vanskelig Opgave, som jeg ikke tør tiltroe mig at have løst overalt fyldestgjørende. Jeg havde hellere ønsket at oppebie den bebudede Monographi af Prof. *A. Braun*, og tillige at undersøge i den frie Natur de danske Characeer i længere Tid end jeg hidtil har været istand til, men jeg har paa den anden Side troet ikke at burde opsætte til en usikker Fremtid Meddelelsen af de Optegnelser jeg har indsamlet. Da Familien hidtil har været saa lidet paaagtet hos os, anseer jeg det for utvivlsomt, at der i vor Flora vil findes adskillige Arter foruden de her nævnte. Ved Arternes Beskrivelse har jeg især benyttet *Wallmanns „försök till en system. uppställning af växtfamiljen Characeæ“* Stockh. 1853; og foruden Hornemanns o. fl. Herbarier samt hvad der velvillig er mig meddeelt fra forskjellige Egne af Landet, har jeg havt god Hjælp af en rig Samling Characeer, som Prof. A. Braun har havt den Godhed at meddele mig tilligemed sin Bestemmelse af flere her fundne tvivlsomme Arter.

*) Characeerne maa undersøges i frisk Tilstand eller opbevarede i Spiritus; tørrede ere de vanskelige at undersøge, fordi deres fine Dele sammentrykkes og Frugterne let affalde og tillige fordi de

sigtige (sjeldnere encellede, gjennemsigtig-hindeagtige uden Incrustation); Grenene krandsstillede, med 1—2 Rækker naaleformede Celler (Svøb) ved Grunden, deres Axe gjentagne Gange leddet, med krands- eller halvkrandsstillede Forgreninger („Bracteer") udgaaende fra Ledene; Antheridierne (hos de enboe) udenfor Bracteerne, nedenfor eller ved Siden af Sporehusene, som i Spidsen bære en vedblivende, af 5 enkelte Celler dannet, ofte stjerneformigt udbredt Krone.

I. Filices.

1. Asplenium. Radeløv.

a. *Athyrium* Roth. Frugthobene aflange, bøiede (Løvet dobbelt fjersnitdeelt, dets Afsnit tiltage i Størrelse mod Midten).

1295. **A. Filix foemina** [Bernh. in Schrad. n. Journ. V, p. 2] (Mangefinnet R.) Polypodium L.; Aspidium Sw., H. II, 360; Athyrium Roth, Drej. n. 991; F. D. 2436.

Løvet i Omrids elliptisk; *Afsnittene* lancetformede, tilspidsede; *de secundære Afsnit* halvfinnede eller fjersnitdeelte med i Spidsen tandede Flige; *Sløret* fryndset, med Tilhæftningspunktet mod Randen af de secundære Afsnit; *Frugthobene* talrige, tilsidst rundagtige.

1—2' høi, Løvets Skaft kantet, nedentil beklædt med Avner. Var. betydeligt i Henseende til Størrelse, Løvets Indskjæring o. s. v. 7—9. ♃.

I Skove og ved Steengjærder, alm. i Danmark.

---

tildeels ere meget skjøre, især de Arter som ere overtrukne (incrusterede) af et tykt Lag kulsuur Kalk, der kun ved chemisk Behandling kan fjernes. (De fleste Arter have i levende Tilstand en stærk og meget ubehagelig Lugt).

b. *Asplenium* s. s. Frugthobene linieformede, rette.

aa. Løvet fjersnitdeelt, med rundtakkede Afsnit, de midterste størst.

1296. **A. Trichomanes** L. (Rundfinnet R.) H. II, 363; Drej. n. 987; F. D. 119.

Løvet i Omrids linie-lancetformet; *Afsnittene* skjævt ægformet-ovale, budte; *Skafterne* glatte, i ældre Tilstand sortbruunt-glindsende, paa Overfladen rendede med smal hindeagtig Rand.

4—6″ høi. (En af vore mindste, men smukkeste Brægner). 6—10. ♃.

I Klipperidser og mellem Stenene i Steengjærder, sporadisk og ikke alm.: *Bornh.* hist og her i Granit-Terrainet! *Sj.* Ravnsholms Hegn (13), Hillerød Skandsebakke (Knæckenborg), Birkerød (H.), Rudersdal! Hareskoven, Fuglevad Mølle (H.), Lundtofte (24), Ermelundsskoven mod Lyngby (Dr.), Sonnerupgaard (H.), Grydebjerg ved Sorø! Langebæk ved Kallehave (Rosenørn-Lehn); *Falst.* ved Idestrup (Krebs); *F.* Svindinge! Ørbæklunde! Hundstrup! *J.* Fredrikshavn (H.), Bæklund ved Viborg (Morville), Hald Bøgeskov (Strandgaard); *Sl.* Sundeved (H.); *Als* v. Adserballig (10).

bb. Løvet dobbelt fjersnitdeelt, Afsnittene tiltage i Størrelse nedadtil.

1297. **A. Adianthum nigrum** L. (Sort R.) H. II, 365; F. D. 250; H. N. X, 98.

Løvet glindsende grønt, i Omrids smalt og tilspidset-triangel-ægformet, dobbelt- (i Spidsen enkelt, ved Grunden ofte tredobbelt) fjersnitdeelt; *de secundære Afsnit* rudeformet-elliptiske, ved Grunden heelrandede, i Spidsen saugtakkede; *Sløret* heelrandet.

6—10″ høi. Løvskafterne nedentil glindsende mørkbrune. 6—9. ♃.

I Ridser af Granitklipperne paa *Bornholm* hist og her: Hammershuus, Kleven (20), Nørre Borgdal (8), Røe! Gudhjem (H.), Svanike (11).

1298. **A. Ruta muraria** L. (Muurrude). H. II, 365; Drej. n. 989; F. D. 190; H. N. XIV, 97.

Løvet mat grønt, i Omrids bredt og budt-triangel-ægformet; *de secundære Afsnit* omvendt-ægformede, med kileformet, heelrandet Basis, i Spidsen lappet-rundtakkede eller næsten heelrandede; *Sløret* fryndset.

2—4″ høi. (Smaae Expl. ere alm. kun enkelt fjersnitdeelte). Løvskafterne grønne, sparsomt beklædte med Avner. 6—9. ♃.

I Klipperidser og Steengjærder, sjelden: ***Bornh.*** i Almindingen (F. D., Rafn); *Sj.* Kronborg Mure (21); *J.* Viborg Domkirke (Morville); ***Als*** paa Sønderborg Slotsmuur (20); *Sl.* Beftoft og Nustrup Kirkemure (Kyll.), Nieblum Kirke p. ***Føhr*** (20).

cc. Løvet fingerformigt gaffeldeelt med lancet-linieformede Afsnit.

1299. **A. septemtrionale** [Sw. Synops. filic. 75] (Nordisk R.) H. II, 364; Drej. n. 988; Acrostichum L., F. D. 60.

Løvet langskaftet, ovenfor Midten 1—2 Gange uregelmæssig gaffeldeelt; *Afsnittene* foroven spidst og dybt 2—3-fligede, heelt bedækkede af Frugthobene.

4—6" høi. Løvskafterne tilsidst ved Grunden mørkbrune. 6—10. ♃.

Paa lignende Steder som foreg., sjelden: ***Bornh.*** i Granitterrainet hist og her (f. Ex. Bobbeaaen! Lehnsgaard, Nørre Borgdal (8), Gudhjem (11), Kleven (20)); *Sj.* Pæleveien i Gribs Skov! Rudehegn mod Dumpedals Mølle! Farumgaard (Mørch); Jonstrup Vang (14), Fuglevad Mølle (Schum.); *J.* Frederikshavn (H.), Torslev og Hørby Kirkemure i Vendsyssel (Lgby).

2. Scolopendrium. Miltbrægne.

X 1300. **S. officinarum** [Sw. syn. fil. 89] (Hjortetunge). H. II, 366; Drej. n. 990; H. N. X, 99; Asplenium Scolopendrium L.

Løvet lancet-tungeformet, spidst, med hjerteformet Basis, heelrandet eller bølget, længere end Skaftet; de 2 samlede *Frugthobe* sammenflyde tilsidst til een.

Løvskafterne og Midtnerven beklædte med Avner. De unge Løv hjerteformede. 7—8. ♃.

Angives fra Dronninggaard af Kyll., men er siden hans Tid ikke fundet der eller andetsteds, og altsaa nu sandsynligviis forsvunden af vor Flora. *

3. Aspidium. Skjoldbrægne.

1301. **A. angulare** [Kit. in Willd. sp. V, 257] (Tornfliget S.) F. D. 2559; H. N. XIII, 96; Polystichum Presl.; Aspidium aculeatum Sw. (Polypodium L.); Aspid. aculeatum β, Swartzianum Koch Syn.

Løvskaftet og *Løvets Midtnerve* tæt beklædte med brune, ægformede, tilspidsede Avner, Løvet dobbelt fjersnitdeelt, ligesom *de primære Afsnit* i Omrids lancetformet, tilspidset, *de*

secundære Afsnit skjævt ægformet-rudeformede eller halvt spydformede (med en øreformet Flig ved Grunden af den fra Løvets Axe bortvendte Side), braadspidset-tandede, det nederste i den øvre Rad af hvert Hovedafsnit størst.

De unge Løv paa Underfladen beklædte af finere Avner. (Ved den tætte Beklædning og Smaaafsnittenes Form let kjendelig fra vore andre Brægnearter). 7—8. ♃.

Paa Græsholmen ved Christiansø (Didrichsen 1849), det eneste bekjendte Voxested i vor Flora.

Anm. Den i Sydeuropa almindelige *A. lobatum* Sw. (Polypodium Huds.); A. aculeatum α, vulgare Doell., som er forskjellig fra den her forekommende Form ved smalere og stivere Løv med mindre dybt deelte Afsnit, hvis secundære Afsnit (med Undtagelse af det nedre Par) mangle den øreformede Flig ved Grunden, forenes af de fleste nyere Forfattere, vistnok med Rette, med A. angulare Kit., og for begge disse Former vil i saa Fald Fællesnavnet *A. aculeatum* (L.) Doell. rettest blive anvendt.

4. Lastræa. Mangeløv.

1302. **L. Thelypteris** [Presl Pteridogr. p. 76] (Kjær-M.) Polypodium L., F. D. 760; Aspidium Sw., H. II, 358; Drej. n. 998; Polystichum Roth, Koch Syn. II, 977.

Rodstokken vandret-krybende; *Løvet* fjersnitdeelt (de 1—2 nedre Par Afsnit mindre end de øvrige), med linie-lancetformede, nærmest Axen fjersnitdeelte, mod Spidsen halvfinnede *Afsnit* og budte, heelrandede eller rundbugtede (paa de frugtbærende Løv i Randen tilbagerullede og derved tilsyneladende spidse) *Flige; Frugthobene* i Forgreningerne af Fligenes 2-deelte Sideaarer, danne 2 parallele, tilsidst sammenflydende Rækker omtrent midt imellem Fligenes Rand og Midtnerve.

1—1½′ høi, Skaftet meget skjørt, glat; Løvet mat-blaagrønt, med faae og korte, kun under Lupen synlige Haar paa Underfladen, forøvrigt glat. (Frugtbærende Expl. ere temmelig sjeldne). 7—8. ♃.

I Moser og fugtige Enge alm. udbredt.

1303. **L. Oreopteris** [Presl l. c.] (Bjerg-M.) Polypodium Ehrh., F. D. 1121; Aspidium Sw., H. II, 359; Drej. n. 997.

Rodstokken tueformigt sammentrængt; *Løvet* fjersnitdeelt; *Afsnittene* jævnt aftagende i Størrelse fra Midten imod begge Ender, linie-lancetformede, tilspidsede (de nedre korte,

triangelformede), halvfinnede med budte, heelrandede eller rundbugtede, i Randen plane eller kun lidet tilbagerullede *Flige; Frugthobene* i 2 Rækker tæt indenfor Randen af Fligene og naaende næsten til Spidsen af disse; *Sløret* tidligt affaldende.

2—3' høi. Skaftet sparsomt beklædt med Avner, Løvets Underflade med spredte, kun under Lupen synlige Kirtler. 7—8. ♃.

Ved Steengjærder og i høitliggende Skove, sporadisk og sjelden: *J.* Frysenborg Skov (Dr.), Skove S. for Veile-Fjord (12); *Sl.* Huusby (28), Flensborg (1); *Sj.* Fredensborg (Herb. H. Hafn.), Skandsebakken ved Hillerød (Knæckenborg), Birkerød (H.), Gjærder mellem Nærum og Søllerød! Hvide Overdrev ved Særløse pr. Roeskilde (15); ***Bornh.*** Hammershuus (8), Almindingen (20).

1304. **L. Filix mas** [Presl l. c.] (Almindelig M.) Polypodium L.; Aspidium Sw., H. II, 360; Drej. n. 995.

Rodstokken tyk, tueformet, næsten lodret; *Løvet* fjersnitdeelt; *Afsnittene* lidet aftagende i Størrelse nedenfor Midten, lancetformede, fjersnitdeelte (i Spidsen halvfinnede), med afrundede eller afstumpede, rundtakkede, i Randen ikke tilbagebøiede *Flige; Fligenes Sidenerver* svage, gaffeldeelte; *Frugthobene* i 2 Rækker fra Grunden til Midten af Fligene, nærved disses Midtnerve; *Sløret* vedblivende.

2—4' høi. Løvene kredsformigt samlede i Spidsen af Rodstokken, glatte eller beklædte med faae Avner paa Underfladen, Skaftet mere eller mindre tæt beklædt med bruunt-hindeagtige Avner. 6—8. ♃.

β, erosa Doell (Aspid. erosum Schk. crypt. IV, t. 45). Afsnittene og deres Flige fjernere fra hinanden, Fligene uregelmæssigt og dobbelt saugtakkede eller fjerlappede med saugtakkede Lapper.

I Skove og ved Steengjærder meget alm. — *β*, (maaskee en tilfældig Monstrositet) ved Kjølstrup i ***Fyen*** (18); *J.* Gudumlund pr. Aalborg!

1305. **L. cristata** [Presl l. c. p. 77] (Budtfinnet M.) Polypodium L., Aspidium Sw., H. II, 359; Drej. n. 996; F. D. 1591; H. N. IX, 98.

Rodstokken sammentrængt; *Løvet* fjersnitdeelt, i Omrids smalt (lancetformet eller linie-lancetformet); *Afsnittene* kun lidet

aftagende i Størrelse fra Midten, triangel-ægformede, fjersnitdeelte (i Spidsen og hos de ufrugtbare Løv halvfinnede), med afrundede, braadspidset-saugtakkede, i Randen ikke tilbagebøiede *Flige; Fligenes Sidenerver* tydelige, fleerdeelte; *Frugthobene* i 2 Rækker fra Grunden til Spidsen af Fligene; *Sløret* vedblivende.

1½—2' høi. Skaftet paa det frugtbare Løv temmelig langt, beklædt med spredte Avner. 6—7. ♃.

Paa Tuer og mellem Krat i Tørv- og Hedemoser, sporadisk og ikke alm.

1306. **L. spinulosa** [Presl l. c. excl. *] (Skarpfinnet M.) Polypodium Müll. fl. Fredriksd., F. D. 707; Aspidium Sw., H. II, 361; Drej. n. 994; H. N. XIII, 97.

Rödstokken sammentrængt; *Løvet* i Omrids æg-lancetformet, dobbelt fjersnitdeelt, *det nedre Par Afsnit* kortere end de øvrige; *de secundære Afsnit* ægformet-elliptiske, spidse, fra Grunden braadspidset-saugtakkede med indbøiede Takker (eller halvfinnede med braadspidset-saugtakkede Flige); *Frugthobene* (mindre end hos foreg.), i 2 Rækker fra Grunden til henimod Spidsen af de secundære Afsnit.

1—3' høi, mørkgrøn. 7—9. ♃. Løvskaftet i forskjellig Grad beklædt med hindeagtige Avner, var. desuden i Henseende til Indskjæringens Grad, Afsnittenes og Fligenes Form o. s. v. Flere Former ere opstillede som egne Arter, blandt disse:

* *dilatata* (Presl) Aspidium dilatatum Sw., H. II, 362; F. D. 759 (Polypod. Dryopteris, ikke god) og 1346 (Aspidium Filix mas). Løvet større end hos Hovedarten, triangel-ægformet (det nedre Par Afsnit af Længde med eller længere end de øvrige), tredobbelt fjersnitdeelt med saugtakket-halvfinnede eller dobbelt fjersnitdeelt med halvfinnede Smaaafsnit.

I Skove, især paa fugtig Grund, ved Steengjærder o. s. v. alm. — * sjeldnere: ***Bornh.*** i Almindingen! ***Falst.*** hist og her (14); ***Sj.*** Jonstrup Vang (14), Høsterkjøb! Hammermøllen, Dragerup Skov ved Holbæk (18), Feldskoven ved Sorø! ***J.*** Aalborg (Strandg.), i stor Mængde ved N. Vosborg!

Anm. De Kjendetegn, der angives for at adskille * som egen Art forekomme mig foranderlige og ikke tilstrækkelige til at den kan ansees for mere end en Form af L. spinulosa.

5. Cystopteris. Bægerbrægne.

1307. **C. fragilis** [Bernh. in Schrad. n. Journ. v. 1, p. 2, pag. 26] (Skjør B.) Drej. n. 992; Polypodium L., F. D. 401; Aspidium Sw., H. II, 362.

Løvet i Omrids lancetformet eller elliptisk (det nederste Par Afsnit lidet kortere end de øvrige), dobbelt fjersnitdeelt; *de nedre secundære Afsnit* halvfinnede eller fjersnitdeelte med spidse eller budte, saugtakkede eller tandede *Flige; Frugthobene* uordenligt spredte, især henimod Randen af de secundære Afsnit, tilsidst næsten sammenflydende.

½—1' høi, Skaftet skjørt, alm. kortere end Løvet, forneden rødligbruunt, med faae Avner; Løvet fiint, lysgrønt, var. i Henseende til Afsnittenes Form og Indskjæring. 6—7. ♃.

I Steengjærder: paa Halvøen sjelden: *J.* Fredrikshavn (Drej.), Hørby i Vendsyssel (12); paa Øerne sporadisk og ikke alm.: ***F.*** Ørbæklunde, Peirup (12); Vornæs p. ***Thorseng*** (12); *Sj.* Alsted (Frk. E. Povelsen) og Haverup ved Sorø! Kongsdal! Odinshøi (Heiberg), Mærkerup, Kirkeværløse (14), Rudersdal, Brede, Fredriksdal, Kulhusene! Vemmetofte (9); ***Loll.*** ved Musse (5); ***Møens*** Klint (Mørch); ***Bornh.!***

1308. **C. montana** [Bernh. l. c.] (Bjerg-B.) Drej. n. 993; F. D. 2250; Aspidium Sw., H. II, 363; H. N. III, 96.

Løvet i Omrids triangelformet, tredobbelt fjersnitdeelt; *Afsnittene* stilkede, det nederste Par *Afsnit* længere end de øvrige, med meget større nedadvendte end opadvendte *secundære Afsnit; de tertiære Afsnit* halvfinnede med tandede (eller fjersnitdeelte med halvfinnede) *Flige*; *Frugthobene* uordenligt spredte.

½—1' høi, Skaftet længere end Løvet, med faae, spredte Avner, Løvet meget fiint deelt, i Omrids næsten ligt P. Dryopteris. 6—7. ♃.

I en udtørret Ellemose ved Knapstrup i ***Sjæll.*** (4), det eneste bekjendte Voxested i Danmark.

6. Pteris. Ørnebrægne.

1309. **P. aquilina** L. H. II, 367; Drej. n. 999; F. D. 2303.

Løvet tredobbelt fjersnitdeelt med stilkede Afsnit; *de tertiære Afsnit* oval-linieformede, budte, heelrandede, rundbugtede

eller ved Grunden med 1—3 Par Flige (eller dobbelt fjersnitdeelt med fra Grunden til Spidsen halvfinnede *Smaaafsnit*).

1—6' høi (i Skove ved Svendborg har jeg fundet Expl. 12' lange). Det nederste Par Afsnit meget større end de øvrige, ofte af Længde med Hovedaxen, hvorved Løvet bliver trekoblet; Løvet i yngre Tilstand paa Underfladen ofte duunhaaret, ældre glat, læderagtigt, med stærkt fremtrædende Nerver. Karbundterne i Skaftets underjordiske Deel danne i Tværsnit en flakt Ørn. 7. ♃.

I Skove, paa Heder mellem Krat o. s. v. meget alm.

7. Blechnum. Kambrægne.

1310. **B. Spicant** [Roth. fl. germ. 3, p. 44] Osmunda L., F. D. 99; Lomaria Desv., Drej. n. 1000; Blechnum boreale Sw., H. II, 366.

Løvet i Omrids langstrakt-lancetformet, fjersnitdeelt, med bueformigt-opadbøiede, heelrandede, paa de golde Løv tætsiddende, bredt linieformede, budte, paa de frugtbærende fjerne, smalt linieformede, spidse *Afsnit*; de nederste Afsnit af de golde Løv meget korte, budt ægformede.

8—12" høi. 7—8. ♃.

I Skove, især paa fugtig Grund mellem Mos og Stene, sporadisk og fortrinsviis i Hedeegne: paa ***Halvøen*** ikke sjelden, sparsommere paa Øerne: ***F.*** Kongebroen v. Middelfart (12); ***Sj.*** Birkerød, Rudergaard, Fredrikdal (H.), Særløse ved Roeskilde (20), Gisselfeld (H.); ***Bornh.*** Nørre Borgdal (8), Almindingen (25).

8. Struthiopteris. Strudsvinge.

X 1311. **S. germanica** [Willd. en. hort. ber. p. 1071] H. II, 371; S. europæa Drej. n. 1001; Osmunda Struthiopteris L., F. D. 169.

Det ufrugtbare Løv i Omrids elliptisk-lancetformet, fjersnitdeelt, *Afsnittene* aftage efterhaanden i Størrelse fra Midten af, halvfinnede med heelrandede, seglformigt udadbøiede, budte eller kortspidsede *Flige* (det nederste Par Flige i hvert Afsnit tiltrykte til Hovedaxen), *det frugtbærende Løv* langskaftet, lancetformet, fjersnitdeelt med linieformede, først sammenrullede, tilsidst fladt udbredte *Afsnit*.

Rodstokken tyk, kugleformigt sammentrængt, de ufrugtbare Løv yderst, i en tragtformet Kreds (2—3' høie), de frugtbare Løv i Midten, mørkbrune. 8—9. ♃.

Paa fugtige Steder i Skove: i det nordøstl. *Sjæll.* (fra Hammermøllen og Egebæksvang v. Helsingør til Fredriksborg og Bloustrød!) hist og her, ofte i stor Mængde; i de andre Egne af Landet sjelden: *Sj.* Skovsborg (15), Skjoldnæsholm, Gisselfeld (H.), Sparresholm (Dr.), Christianslund pr. Rønnede (Fru Brun), Langebæk ved Kallehave (Rosenørn Lehn); *F.* Holkenhavn, Hvidkilde, Vissenberg (H.), Høisholt i Tommerup Sogn (24). Paa Halvøen er det mig ikke bekjendt at den er funden. |*

9. Polypodium. Engelsød.

1312. **P. vulgare** L. (Almindelig E.) H. II, 354; Drej. n. 984; F. D. 1060.

Løvet fjersnitdeelt, med afvexlende, linieformede, budte, heelrandede eller svagt rundbugtet-tandede *Afsnit; Frugthobene* i 2 Rækker langs Afsnittenes Midtnerve.

Rodstokken tyk, krybende, tæt beklædt med brune Skjæl; Løvet mørkgrønt, tilligemed Skaftet glat; Frugthobene store, med brandgule Kapsler. 6—10. ♃.

Ved Steengjærder, i aabne Skove o. s. v. meget alm.

1313. **P. Phegopteris** L. (Duunhaaret E.) H. II, 355; Drej. n. 985; F. D. 1241.

Løvet i Omrids triangel-ægformet, dobbelt fjersnitdeelt; *Afsnittene* modsatte, lancetformet-tilspidsede, duunhaarede, jævnt aftagende i Længde mod Spidsen, *det nederste Par* nedadvendte; *de secundære Afsnit* linieformet-ovale, budte, de nederste Par paa begge Sider af Hovedaxen indbyrdes sammenvoxne; *Frugthobene* i 2 Rækker langs Randen af de secundære Afsnits nedre Deel.

Rodstokken tynd, krybende, tilligemed Skafterne af de unge Løv beklædt med faae brune Avner. Løvet blegt og mat grønt; Frugthobene smaae, med skidenbrune Kapsler. 6—8. ♃.

I Skove, især paa fugtig Grund, sporadisk: paa ***Halvøens*** Østkyst og i *Sjæll.* hist og her, paa de øvrige Øer sjelden: ***Møen*** (12); ***Falst.*** Bregninge (14); *F.* Ravnholt (A. Lange), Otterup (18).

1314. **P. Dryopteris** L. (Tredeelt E.) H. II, 356; Drej. n. 986; F. D. 1943.

Løvet i Omrids bredt triangel- eller muurskeeformet, tre-koblet, glat; *Smaabladene* dobbelt fjersnitdeelte, de secundære Afsnit forneden fjersnitdeelte, i Midten halvfinnede og i Spidsen tandede eller hele; *Fligene* linieformet-ovale, budte, heelrandede eller svagt rundtakkede; *Frugthobene* i 2 Rækker langs Randen af de secundære Afsnit.

Rodstokken tynd, krybende, sort, beklædt med faae brune Avner, Skafterne næsten glatte, glindsende, tilsidst sorte, Løvet blaagrønt; Frugthobene smaae, med blegbrune Kapsler. 6—8.

I høie Skove: ikke sjelden paa ***Bornh.***, i ***Sjæll.*** og paa Østkysten af ***Jyll.*** Paa de øvrige Øer sjelden: ***F.*** Brobygaard (24), Skjoldemose (12), Ravnholt (A. Lange); ***Falst.*** Bregninge (14).

10. Osmunda. Kongebrægne.

1315. **O. regalis** L., H. II, 372; Drej. n. 1002; F. D. 217; H. N. XII, 98.

Løvet dobbelt fjersnitdeelt; *de secundære Afsnit* linie-lancetformede med æg-hjerteformet, ofte tooret-lappet Basis, heelrandede eller med svagt saugtakket Rand af de talrige og stærke, heelt udløbende Nerver; *Frugterne* samlede i Spidsen af Løvet til en dobbelt finnet Top, sammensat af linieformede Ax.

3—5' høi. (Ved Grunden af det ufrugtbare Løvs Afsnit findes ofte nogle Rækker af Frugter, i Spidsen af de frugtbærende Grene ofte fladt udbredt Løv). 6—8. ♃.

I fugtige Skove, Overdrev og Tørvmoser mellem Krat, sporadisk og temmelig sjelden: ***Sj.*** Helsingør (H.), Frydenlund (11), Søer i Ruderhegn Ø. for Landeveien til Hirschholm! Søllerød (Dr.), Feddet ved Lindersvold! ***F.*** Holkenhavn (F. D.), Græsholmskoven ved Svendborg (H.), Rødskebølle (12), Moser N. for Ollerup! Trolleborg, Bommelund (24); ***Sl.*** Jels (7), Dravit Skov (Rafn), Marieskoven ved Flensborg (16); ***Loll.*** ved Stokkemarke (19), Søholt (5); ***Falst.*** Horreby Lyng, Virket (14); ***Bornh.*** ved Borre Sø (F. D.). ⚹

11. Botrychium. Maanerude.

1316. **B. Lunaria** [Sw. Syn. fil. p. 171] (Almindelig M.) H. II, 369; Drej. n. 1003; Osmunda L., F. D. 18 (Fig. sinistr.).

Det ufrugtbare Løv udgaaer omtrent fra Midten af Skaftet, i Omrids oval-hjerteformet, fjersnitdeelt; *Afsnittene* vifteformet-

halvmaaneformede med kileformet, heelrandet Basis, i Spidsen hele, rundbugtede eller rundtakket-lappede.

2—6" høi. Skaftet ved Grunden omgivet af brune Skeder. Undertiden findes Frugter i Spidsen af det golde Løvs Afsnit ligesom hos foreg. 6—7. ♃.

* *rutaceum* Fr. nov. p. 289; B. matricariæfolium A. Braun, Koch Syn. II, 972; F. D. 18 (Fig. dextr.)? Det ufrugtbare Løv triangel-ægformet, fjersnitdeelt, med halvfinnede Afsnit.

Paa Græsmarker, Bakker og Lyngheder, sporadisk og ikke alm., hyppigst har jeg fundet den paa Møens Klint. * paa lignende Steder som Hovedarten, men meget sjeldnere: *Sj.* Lyngheder mellem Kjøge og Kjøbenhavn! ***Møen*** (H.); ***Bornh.*** ved Hammeren (19).

Anm. Formen * betragtes af flere Forff. som egen Art, men uagtet den i Udseende er temmelig afvigende fra B. Lunaria, er den dog neppe andet end en Form af denne med i høiere Grad indskaaret Løv, hvilket Overgangsformer (fra Møen) have overtydet mig om.

1317. **B. rutæfolium** [A. Braun in Doell Rhein. Fl. p. 24] Stilkbladet M.) Koch Syn. II, 972; B. rutaceum Sw. (part.), H. II, 370 (excl. loc. nat.); B. matricarioides Willd., Fr. nov. p. 288; H. N. III, 99; F. D. 18 (Fig. sup.).

De ufrugtbare Løv alm. 2, det nedre omskedende, det øvre tilvoxet til Basis af Skaftet, i Omrids bredt triangel-hjerteformede, trekoblede med enkelt eller dobbelt fjersnitdeelte *Smaablade; Afsnittene* bredt ægformede, budte, heelrandede eller rundtakkede.

2—4" høi. 6—7. ♃.

Paa Lyngbakker og sandige Overdrev, sjelden: ***Falst.*** Bøtø (Benzon); *Sj.* Tiisvilde (27), Bagsværd (Benzon!).

12. Ophioglossum. Slangetunge.

1318. **O. vulgatum** L., H. II, 369; Drej. n. 1004; F. D. 147.

Det ufrugtbare Løv ægformet-elliptisk eller hjerteformet, heelrandet, befæstet lidet ovenfor Midten af det nedentil meget tynde *Skaft; Axet* linieformet.

4—10" høi. Rodstokken ofte knolleformigt opsvulmet, Rodtrævlerne i frisk Tilstand gule, Løvet frisk grønt, glindsende. 6—7. ♃.

Paa Enge, især i Nærheden af Stranden, fugtige Steder i Skove, funden i alle danske Provindser, men sporadisk og ikke almindelig.

II. Lycopodiaceæ.

12. Lycopodium. Ulvefod.

a. Frugterne i Hjørnerne af Stængelbladene.

1319. **L. Selago** L. (Otteradet U.) H. II, 350; Drej. n. 1005; F. D. 104.

Stænglerne oprette eller opstigende, flere Gange gaffeldeelte med ligehøie *Grene; Bladene* tiltrykt-taglagte eller tilsidst udstaaende, i 8 Rækker, lancet-ægformede, tilspidsede, læderagtige.

4—8" høi, glindsende mørkgrøn. I Spidsen af Grenene udvikles ofte flere Rækker af fladtrykte Knopper, som løsrevne fra Moderplanten, spire til nye Planter. 6—8. ♃.

I Hedemoser, sandige Overdrev ved Kildevæld, sporadisk og ikke alm.

b. Frugterne omgivne af Dækblade forskjellige fra Stængelbladene og samlede til Ax.

aa. Axene siddende.

1320. **L. inundatum** L. (Krybende U.) H. II, 352; Drej. n. 1006; F. D. 336; H. N. XV, 97.

Stængelen krybende, tiltrykt til Jorden, grenet, *de frugtbærende Grene* oprette; *Bladene* linie-traadformede, tilspidsede, paa Hovedstængelen ensidigt opadrettede, paa de frugtbærende Grene alsidigt spredte, opret-tiltrykte; *Dækbladene* ved Grunden udvidede, forøvrigt ligeformede med Stængelbladene; *Axet* valseformet, omtrent af Længde med og tykkere end den frugtbærende Green.

7—8. ♃.

Hedemoser og fugtige Overdrev: paa ***Halvøen*** hist og her, paa Øerne sparsom: ***F.*** Hals ved Hofmansgave (H.); ***Falst.*** Horreby Lyng (Koch); ***Sj.*** Tiisvilde, Rudersdal (H.), Heder ved Kjøge Bugt (15), Kjøge Kro (9); ***Bornh.*** ved Hammeren (19), Plantagen N. for Rønne (8).

1321. **L. annotinum** L. (Femradet U.) H. II, 351; Drej. n. 1007; F. D. 127.

Stængelen langstrakt, krybende, mangegrenet; *Grenene* oprette eller opstigende, *Bladene* oprette, paa Hovedstængelen i

5, paa Grenene i 8 Rækker, udspærrede eller tilbagebøiede, lancet-sylformede, tilspidsede, fjernt saugtakkede; *Dækbladene* bredt-ægformede, langt tilspidsede, med hindeagtig, gnavet-tandet Rand forneden; *Axet* valseformet, tyndere og meget kortere end den frugtbærende Green.

7—8. ♃.

I høitliggende Skove og paa Lyngheder: ikke sjelden paa ***Halvøen***, mindre hyppig paa Øerne: ***F.*** Flintholm (12); ***Sj.*** Skoven ved Marianelund (21), Gribs Skov! Gjels Skov (1), Rudehegn (19), Mose i Dyrehaven mod N. (7), Kollekolle (13), Roeskilde (Albrecht); ***Moens*** Storeklint (9); ***Falst.*** Abelvig Skov, Horreby Lyng (14); ***Bornh.*** Almindingen (20).

Anm. L. alpinum L. (F. D. 79), ved heelrandede, 4-radet-tiltrykte *Blade* forskjellig fra foreg., ved siddende *Ax* fra de følg., angives at være funden i Egnen af Hjørring (Drej. i Krøy. Tidsskr. II, 191) men da denne Angivelse beroer paa et enkelt Expl. fra et Herbarium, maa jeg indtil videre ansee denne Fjeldplantes Forekomst i vor Flora for tvivlsom, saa meget mere som en Forvexling med L. Chamæcyparissus, der ofte har stor Lighed med hiin, kunde antages at have fundet Sted.

bb. Axene stilkede.

1322. **L. complanatum** L. (Flad U.) H. II, 351; F. D. 78 (male) & 2671 (ined.).

Stængelen krybende; *Grenene* opstigende, gaffeldeelt-mangegrenede; *Smaagrenene* vifteformigt udspilede, fladtrykte, paa den indadvendte Side lidet concave eller næsten plane, med ophøiet Midtlinie, paa den udadvendte Side convexe; *Bladene* (paa Smaagrenene) 4-radede, sylformede, heelrandede, paa de flade Sider tiltrykte (det indadvendte meget mindre end det udadvendte), paa de skarpe Sider ligestore, i Spidsen udstaaende; *Axstilkene* gaffeldeelte, med 2—4 Ax samlede; *Dækbladene* rundagtigt-æg-hjerteformede, svagt tandede, jævnt tilspidsede i en ved Modenheden tilbagebøiet Spids.

Frisk grøn. 7—8. ♃.

Paa Lyngheder, sjelden: ***J.*** Hørby (12) og Allerup Bakker (Branth) i Vendsyssel, Mors (H.), i Viborg Amt hyppig (7), Eveldrup (Dr.), Mariager (7), Ø. Nykirke! Skjærhoved (12); ***Sl.*** (H.); ***Sj.*** Tiisvilde Indhegning (H.). |*

1323. **L. Chamæcyparissus** [A. Braun in Doell. Rhein. Fl. p. 36] (Cypresbladet U.) Koch Syn. II, 970; F. D. (ined.)

2672; L. sabinæfolium Willd. sp. pl. V, p. 20; H. N. XIII, 100.

Smaagrenene knippeformigt samlede; *Bladene* alle tiltrykte, de til hinanden svarende paa de flade Sider omtrent ligestore; *Axstilkene* gaffeldeelte, med 2—8 Ax samlede; *Dækbladene* muurskeeformet-hjerteformede, tandede, pludseligt tilspidsede i en længere Spids; forøvrigt som foreg.

Mat og blaaagtig grøn, Grenene mindre fladtrykte end hos foreg.

Lyngheder: *J.* Viborg (Morville), Thorsted pr. Ringkjøbing, Randbøl Hede! Holsted mellem Kolding og Varde (14); *Sl.* Arrild Hede (12); *Sj.* Svenstrup (J. Hofm. Bang); ***Bornh.*** i Almindingen (25!). ⚑

Anm. Jeg anseer den uden Betænkning for en fra foreg. vel adskilt Art, hvorom saavel de angivne Kjendetegn som Iagttagelse af deres forskjellige Habitus i levende Tilstand har overbeviist mig. Maaskee høre dog nogle af Voxestederne fra foreg. til denne, da der fra flere af disse Steder savnes Expl. for at kunne afgjøre dette.

1324. **L. clavatum** L. (Almindelig U.) H. II, 349; Drej. n. 1008; F. D. 126.

Stængelen krybende, mangegrenet; *Grenene* opstigende, næsten trinde; *Bladene* spredte, i mange Rækker, udstaaende, med indbøiet, i et Haar endende, Spidse, lancet-linieformede, fjernt tandede; *Axene* parviis samlede, paa en fælles, tæt skjældækt *Axstilk; Dækbladene* bredt ægformede, tandede, haarspidsede og udstaaende.

Pl. lysgrøn (Sporerne bekjendte under Navn af Hexemeel). 7—8. ♃.

Paa Lyngheder, i høitliggende Skove: alm. i *Nordsjæll.* og paa ***Halvøen***, sparsom i *Sydsjæll.*, ***Fyen*** og paa de mindre Øer.

14. Selaginella. Dværg-Ulvefod.

1325. **S. spinulosa** [A. Braun l. c. p. 38] H. N. XI, 100; Lycopodium selaginoides L., H. II, 352; F. D. 70.

Stængelen nedliggende, med opstigende *Grene; Bladene* spredte, udstaaende, lancetformede, tilspidsede, i Randen tornet-tandede; *Axene* langstrakt-kølleformede, enlige i Spidsen af Grenene; *Dækbladene* af Form med (men noget større end) Stængelbladene.

Spæd Væxt med smukt grønne Bld. og tilsidst guldgule Ax. 7—8. ♃.

I Hedemoser og fugtige Steder mellem Klitterne, kun funden i det nordvestlige *Jylland*: Aagaard i V. Hanherred (16), Hillerslev og Klitmøller i Thy (23), Kjærgaard (A. Lange), Løgstør (Dr.).

III. Isoëteæ.

15. Isoëtes. Brasenføde.

1326. **I. lacustris** L., H. II, 248; F. D. 191; Rchb. fl. g. VII, 1; H. N. XI, 99.

Rodstokken sammentrængt, med knippestillede *Rodtrævler; Bladene* tæt samlede, linieformede, halvtrindt-4-kantede, paalangs 4-rummede. 7—9. ♃.

I Søer (under Vandet), meget sjelden: *Sl.* Tolkvade Sø (16). Angives at være funden i en Dam i Frueskov ved Bagsværd (O. F. Müller), men da dette ikke senere har bekræftet sig, kan muligviis en Forvexling have fundet Sted, f. Ex. med Littorella, som, naar den voxer under Vandet, ikke er ulig Isoëtes.

IV. Rhizocarpeæ.

16. Pilularia. Pilledrager.

1327. **P. globulifera** L., H. II, 347; F. D. 223; H. N. XV, 98.

Rodstokken krybende, traadformet; *Frugterne* omtrent af Størrelse som et Frø af Vicia sativa, udvendig bruunfiltede. 7—8. ♃.

I Lyngmoser, Søer og Vandhuller, sjelden: *Bornh.* alm. i smaae, om Sommeren udtørrede Søer i Høilyngen! *Sj.* Søen mellem Lyngby og Frederiksdal (F. D.), Nykjøbing (H.); *J.* Vang i Vendsyssel (Dr.), Paderup Mose ved Randers (7); *Sl.* Jels Sø (7), Tolker Mose ved Slesvig (Jessen); *Føhr* p. fl. Steder (20).

V. Equisetaceæ.

17. Equisetum. Padderokke.

a. *Vernalia* A. Braun. De frugtbærende og golde Stængler forskjellige: hine ugrenede, ikke grønne, tidligt fremskydende og efter Sporernes Udtømmelse henvisnende, disse grenede, grønne og senere udviklede.

1328. **E. arvense** L. (Almindelig P.) H. II, 342; Drej. n. 1013; F. D. 2001.

Det frugtbærende Skaft gjennemsigtig - guulbruunt, med fjerne, klokkeformet-tragtformede *Skeder*, der i Spidsen ere kløvede i 8—10 tilspidset-lancetformede Tænder; *den golde Stængel* stribet-furet, krandsgrenet, *Grenene* 4-kantede med 4-tandede Skeder; *Tænderne* 1-nervede, sylformet-tilspidsede, grønne med hvidagtig Rand.

Rodstokken langstrakt og vidtkrybende, ved Ledene ofte knolleformigt opsvulmet. Grenene rue, var. med 5-tandede Skeder (Heiberg). 4—5. ♃.

β, *serotinum* Mey. chl. hanov. p. 666. De grenede Stængler i Spidsen axbærende. (Frugtbærende i Juli—Aug.).

Paa dyrkede Marker, ved Veigrøfter o. s. v., især paa Leergrund, meget alm. — *β*, sjelden: *Sj.* Bakker ved Nymølle!

Anm. De golde Stængler og Formen *β*, kunne forvexles med E. palustre, men foruden det forskjellige Voxested og de ovenfor angivne Kjendetegn adskilles den ved at Stængelens indre Rum hos denne ere alle ligestore, medens hos E. arvense det midterste er størst.

1329. **E. Telmateja** [Ehrh. Beitr. 2. p. 159] (Elfenbeens-P.) H. II, 343; Drej. n. 1014; F. D. 1469 (*β*); E. eburneum Roth.

Det frugtbærende Skaft bruunagtigt, med tætsiddende, tragtformede, 20—30-tandede *Skeder; Tænderne* børsteformet-sylspidsede; *den golde Stængel* hvidagtig-gjennemsigtig, glindsende, med talrige, krandsstillede, furet-8-kantede *Grene; Skederne* 4—5-tandede med 2-nervede, sylspidsede Tænder.

Den frugtb. Stgl. tyk, ½—1' høi, med omtr. 2" lange Ax, den golde Stgl. smukt elfenbeenshvid, 3—6' høi, med rue Grene. 5—6. ♃.

β, serotinum. Den grenede Stængel i Spidsen axbærende. 6—7.

I fugtige Skovdale, ved Randen af Grøfter og Bække, især paa Leer- og Kalkgrund, ikke sjelden i Skovene paa Halvøens Østkyst, mindre hyppig paa Øerne: *F.* Middelfart (1), Lundsgaards Klint ved Kjerteminde (24), Hvedholm (H.), Magaard! *Falst.* ved Tromnæs! *Møen* ved Maglevandsfaldet i stor Mængde! *Sj.* Haraldsted Skov ved Kilden (Aabye), Ledreborg (H.)! Egebæksvang (21)! *β*, sjeldnere: paa *Møen* med Hovedarten! *Falst.* (Koch); *F.* Hvedholm (H.), Lundsgaards Klint (Heiberg).

b. *Subvernalia* A. Braun. De frugtbærende Stængler brune, udvikles omtrent samtidigt med de golde (grønne), Frugtaxet efter Sporernes Udtømmelse henvisnende, men selve Frugtskaftet vedblivende og tilsidst grenet.

1330. **E. umbrosum** [Willd. sp. pl. 5, p. 3] (Lund-P.) H. II, 344; Drej. n. 1615; F. D. 1770; E. pratense Ehrh.; H. N. VI, 99.

Det frugtbærende Skaft med fjerne, dybt stribede, hvidgrønne *Skeder*, spaltede til Midten i 10—15 smalt sylspidsede, sortbrune *Tænder; Grenene* udspilede eller bueformigt nedbøiede, alm. ugrenede, 3—4-kantede med 3—4 tandede Skeder; *Tænderne* ægformede, spidse, 1-nervede, Nerven forsvindende nedenfor Spidsen.

½—1½' høi, Stgl. og Grene rue; Stængelens Furer dybere end hos følg. 5. ♃. *Var.*

β, ramulosum! De nedre Grene meget lange, med krandsstillede Smaagrene.

I fugtige og skyggefulde Løvskove, paa Skovenge, sporadisk, men ikke sjelden. *β*, paa Enge ved Skjerumbro mellem Lemvig og Ringkjøbing!

1331. **E. silvaticum** L. (Skov-P.) H. II, 344; Drej. n. 1016; F. D. 1182.

Det frugtbærende Skafts Skeder tragtformede, grøn- og bruunstribede, i Spidsen 5—6-lappet-tandede, med budt-ægformede, rødbrune *Tænder; Grenene* opret-aabne eller nedbøiede, 4-kantede,

med 3-kantede *Smaagrene* og 3—4-tandede *Skeder*, hvis *Tænder* ere sylformede, 1-nervede, med Nerven udløbende til Spidsen.

1—2' høi, mindre ru end foreg. 5. ♃.

I Skove, paa Skovenge og side Marker, alm. udbredt.

c. *Aestivalia* A. Braun. De frugtbærende og golde Stængler eensartede (grønne) henvisnende mod Vinteren, Frugtaxet budt.

1332. **E. palustre** L. (Kjær-P.) H. II, 345; Drej. n. 1010; F. D. 1183.

Stængelen grenet, dybt 6—8-furet, indvendig afdeelt i flere ligestore Rum; *Skederne* 6—8-tandede, med triangelformede, sylspidsede, i Spidsen brune, i Randen bredt-hindeagtige *Tænder; Grenene* 5—6-furede, med 5—6-tandede Skeder.

Pl. næsten jævn, 1/2—2' høi. 6—7. ♃.

β, *polystachyon*. Alle Grenene i Spidsen axbærende.

γ, *arenarium* Fr. Stængelen ved Grunden nedliggende, Grenenes Skeder dybt og tilspidset-tandede.

Paa slette Enge, ved Kildevæld og i Moser alm. og ofte et skadeligt Ukrud. *β*, med Hovedarten, men sjeldnere; *γ*, paa sandige Marker, ikke alm.: *J.* ved Haraldslund!

1333. **E. limosum** L. (Dynd-P.) H. II, 345; Drej. n. 1012; H. N. N. XI, 98.

Stængelen ugrenet eller faagrenet, i frisk Tilstand svagt, i tørret dybt stribet, indvendig huul (1-rummet); *Skederne* 10—20-tandede; *Tænderne* smalt sylformede, i Spidsen sortbrune med en meget smal, hindeagtig Rand; *Grenene* 5—6-furede, med 5—8-tandede Skeder.

1—2' høi, i alle Dele større end foreg., jævn, Stgl. og Skederne forneden glindsende. 5—6. ♃.

* *fluviatile*. H. II, 345; E. fluviatile L. fl. Suec., Drej. n. 1011; F. D. 1184; H. N. XI, 97. Stængelen mangegrenet, Skedernes Tænder bredt sylformede, tilligemed Skedens øverste Rand sortbrune.

I Kjær, ved Sø- og Aabredder alm. — * I Aaer og Søer hist og her.

Anm. Jeg har hidtil forgjæves søgt at udsondre E. fluviatile som Art fra E. limosum blandt de talrige og foranderlige Former som denne Art frembyder. Grenenes Antal og Længde samt Tændernes Form forekomme mig idetmindste at være uden bestemt Grændse, og jeg har derfor ikke adskilt disse 2 som forskjellige Arter.

d. *Hiemalia* A. Br. De golde og frugtbærende Stængler eensartede, stedsegrønne og vedvarende om Vinteren; Frugtaxet spidst.

1334. **E. hiemale** L. (Skavgræs). H. II, 345; Drej. n. 1009; F. D. 1409.

Skafterne ugrenede, 14—20-furede, rue; *Skederne* korte, valseformede og tæt sluttende omkring *Stængelen*, sorte eller hvide med en sort Rand forneden og foroven; *Tænderne* meget korte, budte med en hurtigt affaldende Spids.

1—3' høi. Fra alle de foreg. let kjendelig ved de rue Striber, som ridse Neglen. 6—7. ♃.

I fugtige Skove, ved Kildevæld paa Sandgrund, sporadisk og ikke alm. (fra Fyen er mig ikke noget Voxested bekjendt, forøvrigt funden i alle de danske Provindser).

1335. **E. variegatum** [Schleich. cat. pl. helv. p. 27] (Sand-P.) F. D. 2490.

Skafterne ugrenede eller ved Grunden faagrenede, 6—8-furede, rue; *Skederne* korte, forneden grønne, i Midten sorte, i Spidsen udvidede, hvidhindede med 6—8 korte, spidse, vedblivende eller affaldende (i Midten sorte, i Randen hvidhindede) *Tænder*.

½—1' høi og meget finere end foreg. 7—8.

Paa fugtige Steder i Sandegne: Det eneste Expl. jeg har seet fra Danmark findes i Drejers Herb. under Navn af E. palustre arenarium, samlet i Klitterne i Thy.

VI. Characeæ.

18. Nitella. Glandstraad.

a. *Nitellæ veræ.* Grenene*) opløses ved deres første Deling i flere eller færre ligestore, symmetrisk ordnede Straaler.

aa. Krandsgrenene 2—3 Gange deelte, Smaagrenene forsynede med Led, Endeledstykket braadspidset.

1336. **N. tenuissima** [Rabenh. Cryptog. Fl. p. 196] (Spæd G.) Wallm. monogr. p. 18; Coss. & Germ. Atl. fl. Paris, tab. 41 F.; Chara tenuissima Desv., A. Braun in Flora 1835, I, p. 53; Rchb. ic. crit. VIII, 1065—68.

Enbo, med traadfine *Stængler*, *Krandsgrenene* 6—8, korte, tæt og næsten kugleformet sammenhobede, tre Gange deelte; *Straalerne* i første og anden Deling 6—7, *Smaagrenene* 3—5, med et enkelt Led og et tilspidset, omtrent dobbelt saa langt som bredt *Endeledstykke; Sporehusene* meget smaae, ovale, 6—9-stribede, med kort, afstumpet *Krone*.

Fiin og meget spæd (2—3″ høi), oftest lysgrøn, stundom incrusteret. Ved de tæt og kugleformigt sammenhobede Grene og yderst smaae Frugter let kjendelig fra de følgende Arter.

I Færskvand. Angives fra Danmark (Wallm.), men intet Voxested er mig bekjendt. Hornemann anfører fremdeles fra Danmark „*N. flexilis batrachosperma*", men da der intet Expl. findes i hans Herbarium, tør jeg efter den korte Beskrivelse (H. II, 676) ikke have nogen begrundet Mening om der med denne menes *N. tenuissima* eller den ægte *N. batrachosperma* A. Br. (Rchb. l. c. 1070). *)

---

*) For at opnaae saavidt muligt faste Benævnelser for Characeernes talrige Forgreninger har jeg anvendt følgende Udtryk for disse: *Hovedstængelens* første, krandsstillede Forgreninger benævnes i begge Slægter *Hoved-* eller *Krandsgrene* (og der skjelnes mellem de golde og frugtbærende Grene, der ofte ere indbyrdes forskjellige), disses yderligere Forgreninger benævnes hos Nitella *Straaler* af første, anden Deling o. s. v. og Straalerne af sidste Deling særligt *Smaagrene*. Hos Chara kaldes Hovedgrenenes krands- eller halvkrandsstillede Forgreninger (efter Wallm.) *Bracteer*. Stundom udgaaer indenfor Hovedgrenenes Krandse en eller anden større Green; disse Grene, hvis Forgreningsmaade alm. er eensartet med Hovedstængelens, ere betegnede med Navnet *Vinkelgrene*.

1337. **N. gracilis** [Ag. Syst. Alg. p. 125] (Fiin G.) Wallm. l. c. p. 19; Coss. & Germ. l. c. t. 41, E.; Chara gracilis Sm., A. Br. l. c. p. 53; Engl. Bot. 4140; Rchb. ic. crit. 1069; Nitella flexilis b. gracilis H. II, 676.

Enbo, med tynde, bøielige *Stængler*, 6—7 længere, ikke tæt sammenhobede, 2—3 Gange deelte *Krandsgrene; Straalerne* i alle Delinger 3—4; *Smaagrenene* med 2—3 Led; *Endeledstykket* braadspidset, 2—3 Gange saa langt som bredt; *Sporehusene* forholdsviis store, 5-stribede, næsten kugleformede, med utydelig *Krone.*

2—6" høi, lys- eller guulgrøn, Grenene meget fine, men ved de angivne Kjendetegn adskilles den let fra foreg.

I Færskvand. Angives fra Danmark (Hornem., Wallm.), men jeg kan intet specielt Voxested anføre.

1338. **N. flabellata** [Kütz. phyc. germ. p. 256] (Viftegrenet G.) Wallm. l. c. p. 21; N. mucronata var. flabellata Coss. & Germ. l. c. t. 40, D, 1—3.

Enbo, med langstrakt, meget bøielig og gjennemsigtig *Stængel*, med forlængede, 1—3 Gange deelte *Krandsgrene* (i de nedre Krandse 7—8, i de øvre 4—5 Grene); *Straalerne* i første Deling 3—5, i sidste 2—3; *Smaagrenene* uligestore, 1—2-leddede; *Endeledstykket* braadspidset; *Sporehusene* ægformede, 4—5-stribede, med kort *Krone.*

Ved den langstrakte Stængel, meget tykkere Grene og mindre Sporehuse let kjendelig fra foreg., ved længere og alm. talrigere Smaagrene og Sporehusenes Form fra følg.

I Færskvand, funden i den botaniske Haves Parker! Andre danske Voxesteder ere mig ikke bekjendte. ⊠

1339. **N. mucronata** [Kütz. l. c. p. 256] (Braadspidset G.) Wallm. l. c. p. 25; Chara mucronata A. Braun l. c. p. 52; H. N. XII, 100; Chara flexilis Rchb. l. c. 1071.

Enbo; *Stænglerne* langstrake, bøielige og gjennemsigtige; *Krandsgrenene* 6—8 uligelange, 1—2 Gange deelte (de golde Grene undertiden udeelte); *Straalerne* i første Deling 3—4, i anden Deling 2; *Smaagrenene* korte, med et enkelt Led og

budt, braadspidset *Endeledstykke*; *Sporehusene* ovale, 7—8-stribede, med kort *Krone.*

Høi (indtil over 1'), mørkere eller lysere grøn og glindsende, med bøielige og temmelig lange Grene; Sporehusene mindre end hos foreg. *Var.*

β, heteromorpha A. Br. l. c., Coss. & Germ. l. c. t. 40, D, 4—5. De frugtbærende Krandse tæt sammentrængte i Spidsen af Hovedgrenene eller af Vinkelgrene fra Hjørnerne af de golde Grene; Straalerne talrigere, men kortere.

Hovedarten forekommer uden Tvivl i Danmark, og angives herfra af Wallm. *β*, i Aaen ved Have Mølle pr. Ringsted (Aabye!). *

bb. Krandsgrenene engang deelte eller udeelte med en Knæbøining i Delingens Sted; Smaagrenene uden Led.

α, Enbo.

1340. **N. flexilis** [Ag. l. c. p. 124] (Bøielig G.) Wallm. l. c. p. 33; H. II, 675 (excl. varr. a—h); Chara flexilis (L.?) Bruzel., A. Braun l. c. p. 50; Nitella Brongniartiana Coss. & Germ. l. c. t. 40, C, 1—2.

Stængelen lang, bøielig, glindsende; *Krandsene* fjerne; *Krandsgrenene* 6, omtrent af lige Tykkelse med Stængelen, 2—3-deelte eller udeelte; *Smaagrenene* lange, budte eller spidse (ikke braadspidsede); *Sporehusene* tilsidst næsten kugleformede, 7-stribede, deres *Krone* kort, med i Spidsen sammenstødende Tænder.

Lysere eller mørkere grøn og olieagtigt glindsende. Af denne, ligesom af flere andre Arter, forekommer undertiden en Form af afvigende Udseende (*nidifica*) med Vinkelgrene, hvis Ledstykker ere forkortede og Krandsgrenene flere Gange deelte.

I Færskvand, sjeldnere i Havet, ikke alm.: *Sj.* Ordrup Mose! Raavaddam (Aabye).

* 1341. **N. procera** [Wallm. l. c. p. 32] (Høi G.)

Stor og kraftig, med 10—12 meget lange, 3-straalede *Grene* i de nedre (golde) Krandse; de øvre, frugtbærende *Krandsgrene* 4—5, deelte i 2—3 *Straaler*; *Sporehusene* større,

stundom 2 samlede, forøvrigt som foreg., med hvilken den er nær beslægtet.

Gremmerup Mose i Angel (Wallm.). ⊠

β, Tvebo.

1342. **N. syncarpa** [Kütz. l. c. p. 256] (Tvebo-G.) Chara syncarpa Thuill., A. Br. l. c. p. 51; Rchb. 1073—77; N. flexilis d. syncarpa Wallr., H. II, 675.

Krandsene fjerne, med 8—9 udeelte eller 2—4-straalede *Grene*; *Smaagrenene* tilspidsede; ♂: *Antheridierne* snart enlige i Vinklerne af Smaagrenene, snart flere tæt samlede i et endestillet Hoved; ♀: *Sporehusene* 2—3 samlede nedenfor Straalernes Delinger eller fra Midten af de udeelte Straaler, 5—6-stribede.

Høi (indtil over 1'), smukt grøn. Saavel Antheridier som Sporehuse sidde oftest flere samlede enten paa de øvre Krandsgrene eller hyppigere paa de talrige forkortede Vinkelgrene. Ved det adskilte Kjøn let kjendelig fra *N. flexilis*, med hvilken den ofte har været forvexlet. Den forekommer under meget forskjellige Former, der af Flere ansees for særegne Arter. Af disse findes hos os:

* *pseudoflexilis* A. Br. (N. atrovirens Wallm. l. c. p. 35). Større og mørkere grøn, ikke incrusteret; Stængelens Ledstykker kortere end Krandsgrenene; Sporehusene enlige eller 2 samlede.

** *capitata* Coss. & Germ. l. c. t. 39, 1—6; Chara capitata N. E., Nitella Ag., Wallm. l. c. p. 37. Spædere, bleggrøn, ofte incrusteret, med længere Ledstykker; Sporehusene alm. 3 samlede; Antheridierne ofte hovedformigt samlede paa meget korte Vinkelgrene.

I Færskvand, hist og her. * J. i Mergelgrave ved Eveldrup (Drej.), Haraldslund! ** Kjøbenhavns Omegn (Hornem., Aabye)! *

b. *Polypella.* Hovedgrenenes Axe forlænget udover den første Deling, ved de 1—3 nedre Led forsynet med mindre Grene, som faae Lighed med Bracteer („falske Bracteer"); Smaagrenene forsynede med Led.

1343. **N. intricata** [A. Braun!] (Mangefrugtet G.) Chara intricata Trentep., Chara polysperma A. Br. l. c. p. 56; Ganter.

Oesterr. Char. p. 12 tab. I, 3; Nitella Kütz., Wallm. l. c. p. 41; Chara fasciculata Amici.

Enbo; *Krandsgrenene* 8—10; de nedre Grene *golde*, forlængede, deelte; *Smaagrenene* bestaae af flere Led og et tilspidset *Endeledstykke*; de *frugtbærende Grenes* Axe fortløbende i 2—3 Led og ved hvert Led forsynet med 3—5 langstrakte, enkelte eller deelte mindre Grene (*falske Bracteer*); *Antheridier* og talrige *Sporehuse* tæt samlede ved Grenenes nedre Led eller ved Grunden af Hovedgrenene; *Sporehusene* ovale, 10—12-stribede, gjennemsigtige, med kort, afstumpet *Krone.*

Stor (over 1') og stærkt forgrenet; de frugtb. Grene tæt sammenhobede, forneden incrusteret og i tørret Tilstand graaagtig. Udmærket og let kjendelig ved Smaagrenenes talrige Led, de mange tæt sammenhobede Frugter og den tidlige Fructification (4—5). Den har Lighed med Slægten *Chara* ved Incrustation og Forgreningsmaade.

I Leergrave ved Næsbyhoved pr. Odense (Lgby. i Horn. Herb.!) ✳

1344. **N. Stenhammariana** [Wallm. l. c. p. 43] (Fuglerede-G.) Chara Stenhammariana Wallm. add. ad Liljebl. Sv. Fl. ed. 3; H. N. XV, 100; Conferva nidifica F. D. 761; Chara nidifica Bruzel., Ch. flexilis c. nidifica H. II, p. 675.

Enbo; *Krandsgrenene* 6—8; de nedre Grene *golde,* udeelte; de *frugtbærende* Grene og *Vinkelgrenene* med sammentrængte Ledstykker, ved de 1—2 nedre Led forsynede med 3—4 udeelte, uligelange *falske Bracteer; Smaagrenene* (stundom tillige Hovedaxens og Hovedgrenenes Ledstykker) bestaae af flere Led, med budt *Endeledstykke; Sporehusene* 2—flere samlede, tilsidst kugleformede, 7—8-stribede, kastaniebrune, med spids *Krone; Antheridierne* enlige, ovenfor eller ved Siden af Sporehusene.

Lavere end foreg., i frisk Tilstand lysgrøn, tørret sortgrøn, ikke incrusteret. Ved de udeelte Grene og falske Bracteer samt ved budte Endeledstykker desuden kjendelig fra foreg. — Fructificerer senere paa Sommeren.

I Salt- og Brakvand: ***Sj.*** Kallebodstrand ved Kbhavn? (Aabye, ufuldst. Expl.); ***F.*** Odense Fjord ved Hofmansgave (Hofm. Bang!); mellem ***Loll.*** og ***Falst.*** (Müll.) ⊡

19. Chara. Krandsnaal.

a. *Lychnothamnus* Rupr. Stænglernes Ledstykker encellede, jævne, Antheridierne ved Siden af Sporehusene. (Gjennemsigtige og bøielige, uden Incrustation)*).

1345. **Ch. alopecuroides** [Delil., var. Wallrothii A. Br.] (Rævehale-K.) H. N. XV, 99; Ch. papulosa Wallr.; Ch. Wallrothii Rupr.; Nitella flexilis e, barbata H. II, 676.

Enbo; *Stænglerne* stivt oprette, med 5—8 *Grene* i Krandsene og ved Grunden af disse et forskjelligt Antal (4—13) forlængede, udstaaende eller tilbagebøiede *Svøbblade; Krandsgrenene* indadbøiede, 3—5-leddede, med 5—6 forlængede, naaleformede *Bracteer* ved hvert Led og indenfor hvert af disse enlige *Antheridier* og ovale, 11-stribede, gjennemsigtige *Sporehuse* med utydelig *Krone.*

1—4" høi og spæd, glindsende og smukt grøn, ikke incrusteret. Stængelens nedre Ledstykker forlængede, de øvrige forkortede, med duskformigt sammentrængte Krandse. I Habitus ikke ulig Ch. crinita.

I Salt- og Brakvand, sjelden: *J.* Øen Røn i Limfjorden (Aabye!); *F.* Odense Fjord ved Ulriksholm (H., 4, 18!). [*]

b. *Charæ genuinæ.* Stængelens Ledstykker stribede eller furede af flere parallele Celler, der som et Barklag omgive en større Celle i Midten; Antheridierne nedenfor Sporehusene.

*aa. Strigosæ. Stængelen beklædt med flere eller færre Børster eller Vorter (hveranden Række af Stængelens Striber (Hovedstriberne) med, hveranden (de secundære Striber) uden Børster**).*

---

*) Denne Afdeling danner i flere Henseender en Overgang fra Slægten Chara til Nitella. Flere Forff. have derfor, da der ogsaa blandt foreg. Slægt findes Arter som have flere Characterer tilfælles med Chara, vedligeholdt den tidligere Forening af Slægterne.

**) De med Børster beklædte Striber ligge undertiden dybere og ere mindre fremtrædende end de øvrige, og ere derfor ved Tørring ofte ukjendelige.

α, Enbo.

αα, I tørret Tilstand graaagtige, incrusterede, skjøre.

* *Foetidæ.* Stænglerne mindre dybt stribede, svagt beklædte med kornede Vorter, sjeldnere med Børster; Krandsgrenenes Endeledstykker og Bracteerne budte.

1346. **Ch. foetida** [A. Br. l. c. p. 63] (Stinkende K.) Wallm. l. c. p. 76—78; Coss. & Germ. l. c. tab. 37 (ex part.), Ch. vulgaris pl. autt., H. N. VI, 100 (dextr.).

Stænglerne forlængede, med 8—10 *Grene* i Krandsene, dens Ledstykker stribede, *Hovedstriberne* beklædte med vorteformede Ujævnheder, sjeldnere med Børster, mindre fremragende end de secundære; *Svøbet* kort eller 0; *Grenene* opstigende, 5—6-leddede, med *Bracteer* af ulige Længde; *Sporehusene* ovale, 13-stribede, med opret, temmelig kort *Krone.*

Graagrøn, i tørret Tilstand askegraa, og i Regelen stærkt incrusteret, meget stinkende. Af denne meget foranderlige Arts forskjellige Former forekomme her:

α, *vulgaris* A. Br. (Ch. vulgaris α Wallr., Kütz.; Ch. foetida Wallm. l. c. p. 76; Coss. & Germ. l. c. fig. 1—4). Bleggrøn, med tynde Stængler; Grenenes øverste Ledstykker uden Barklag; de indadvendte Bracteer 4 (2 af Frugternes Længde, 2 længere), de udadvendte 2 meget korte.

β, *longibracteata* A. Br., Coss. & Germ. l. c. fig. 7; (Ch. longibracteata α, Wallm. l. c. p. 77; Ch. vulgaris b. foliosa Horn. 676). Langstrakt, Grenene længere, med Barklag indtil Spidsen; de 2 inderste Bracteer meget lange (4 Gange Sporehusets Længde).

γ, *brevibracteata* A. Br. Stængelen lavere, de 2 længste Bracteer neppe dobbelt saa lange som Sporehuset.

δ, *subhispida* A. Br. l. c., Coss. & Germ. l. c. fig. 6. Stængelen foroven beklædt med Børster; Grenenes øverste Ledstykker uden Barklag.

ε, *munda* A. Br. ined. Uden Incrustation.

I Færskvand, almindelig, (især β). Formerne γ, og δ, forekomme hist og her (f. Ex. Hofmansgave); ε, *F.* Hofmansgave (18); *J.* Eveldrup (Drej. i Hornem. og Aabyes Herb.).

* 1347. **Ch. contraria** [A. Br. Schweitzer Char. p. 135] Wallm. l. c. p. 76; Ch. foetida var. hispidula & densa (?), Coss. & Germ. l. c. fig. 5 & 8.

Stængelens *Striber* beklædte med fine Vorter eller længere Børster, de med Ujævnheder beklædte Striber mere fremragende end de secundære Striber, og derved synlige ogsaa i tørret Tilstand; 4 *Bracteer* lidet længere end Sporehusene, forøvrigt som foreg., men spædere, med alm. kortere og ved Frugtmodningen stærkt indbøiede *Grene.*

I Færskvand: *F.* Hasmark Mose ved Hofmansgave (18!); *J.* Flade Sø ved Agger! (Expl. bestemte af Prof. A. Braun). [*]

** *Hispidæ.* Stængelens Ledstykker dybt furede, alm. beklædte med længere Børster; Grenenes Endeledstykker og Bracteerne spidse.

1348. **Ch. intermedia** [A. Braun ined.] Ch. papillosa Kütz., Wallm. l. c. p. 80.

Stængelen høi, tyk og kraftig, stærkt stribet; *Hovedstriberne* mere fremtrædende end de secundære, med faae og korte *Børster*; *Krandsgrenene* 6, bestaaende af 5 Led; de 4 nedre Ledstykker korte, med Barklag, *Endeledstykket* forlænget og tykt, uden Barklag, med en tilleddet Braad i Spidsen; de indre *Bracteer* lidet kortere eller længere end de store, ægformede *Sporehuse.*

Skjør og stærkt incrusteret. Danner efter Wallm. et Mellemled mellem *Ch. hispida* og foreg. Afdeling.

I Slien ved Klensby Nor (20!). Expl. bestemte af Prof. A. Braun. [*]

1349. **Ch. hispida** [L. (?), Sm. fl. britt. 1, 5] (Stivhaaret K.) Wallm. l. c. p. 80; A. Br. l. c. p. 66; H. II, 677 (excl. varr.); F. D. 154 (?) Coss. & Germ. l. c. tab. 38, B; H. N. XIV, 100 (var.).

Stængelen høi, tyk og kraftig, med spiralformigt bøiede Striber, *Hovedstriberne* mindre fremragende end de secundære, beklædte med lange og sylspidsede, spredte eller knippestillede, nedadvendte *Børster; Krandsgrenene* 8—10, i Frugttilstanden opret-aabne, med et *Svøb* dannet af 2 Rækker Torne nedenfor

hver Krands; fra hvert af Grenenes 4—8 Led udgaae 8—10 tilspidsede *Bracteer*, hvoraf de 3—5 indre ere længere, de 2—4 ydre kortere end Sporehusene (de ydre Bracteer ofte meget smaae eller 0); *Sporehusene* store, 10—13-stribede, med stor, opret-aaben *Krone.*

Den største og anseeligste Art, i frisk Tilstand mat lysgrøn, tørret graaagtig, sædvanlig incrusteret og temmelig skjør. Af dens forskjellige Former maa følgende særskilt nævnes:

β, *gymnoteles* A. Br. Stængelen mindre incrusteret, næsten uden Børster, Grenenes 2—3 øvre Ledstykker meget lange, uden Barklag.

γ, *echinata!* (Ch. baltica fastigiata Wallm., H. N. XIV, 99). Grøn, næsten uden Incrustation, Stængelen langstrakt, men spædere end hos Hovedarten, tæt beklædt med meget lange Børster; Svøbblade og Bracteer lange.

En af de almindeligste Arter, især i Færskvand. *β*, i Moser ved Kjøbenhavn! Sortedamsø (Aabye). *γ*, i Brakvand ved Hofmansgave (27!).

Anm. Den under *γ*, anførte Form, som aldeles stemmer overeens med den citerede, i Herb. Norm. fremstillede Plante, forekommer mig at staae i langt nærmere Slægtskab med *Ch. hispida* (navnlig med Formerne longispina og pseudocrinita) end med *Ch. baltica*, hvortil den af Wallm. henføres. Ogsaa synes det af Vedtegningen i Herb. norm. at fremgaae, at Fries nærer Tvivl om at den med Rette er henført til Ch. baltica. Denne sidste er tilstrækkelig adskilt ved meget lavere, men dybere furede Stængler og især ved de brede og budte Børster. Den omhandlede Form har i Udseende Lighed med en meget stor *Ch. crinita*, og muligviis er den ikke forskjellig fra *Ch. hispida pseudocrinita* A. Br. (Coss. & Germ. l. c. t. 38 B, 3), men denne beskrives som hvidgraa-incrusteret, medens den her forekommende er frisk grøn.

ββ, *Mindre skjøre, svagt eller aldeles ikke incrusterede og i tørret Tilstand grønne.*

1350. **Ch. Liljebladii** [Wallm. l. c. p. 86] Ch. distans Wallm. olim.

Stængelen tynd og langstrakt med mange og fine, lige stærke *Striber; Ledstykkerne* meget forlængede, de nedre uden, de øvre med faae og spredte, opret aabne *Børster; Krandsgrenene* 9—12, kortere end Ledstykkerne, med 2 Rækker nedbøiede *Svøbblade* ved Grunden; Grenenes Led 5—6, alle med

Barklag, det nedre *Ledstykke* kort og tykt, de øvrige traadformede, de 1—3 nedre Led frugtbærende, med 5—7 uligelange indre *Bracteer* (alle længere end Sporehusene) og en ydre kortere Bractee; de øvre Led golde, med færre Bracteer; *Sporehusene* aflang-valseformede, 10—15-stribede, med stor og udbredt Krone; *Antheridierne* store.

Af Størrelse som *Ch. hispida*, men meget finere, kun lidet incrusteret, og ved Stængelens talrigere, finere Striber, færre, mere opadvendte Børster og en lys, men frisk grøn Farve adskilt fra hiin.

„I Guldborgsund mellem Lolland og Kjeldsø, i saa stor Mængde at den hindrer Seiladsen“ (Viborg (?) 1792 i Hornem. Herb., Expl. bestemte af Wallm.). ⊠

1351. **Ch. baltica** [Fr. Nov. p. 289] (Østersøisk K.) Wallm. l. c. p. 85 (excl. var. γ); F. D. 2311; H. N. IX, 100; Ch. hispida a. baltica H. II, 677.

Stængelen dybt furet, beklædt med talrige og stærke, nedadvendte, enlige eller 3—flere knippeviis samlede *Børster; Krandsgrenene* omtrent 9, meget kortere end Ledstykkerne, med 2 Rækker *Svøbblade* ved Grunden; *Grenenes Led* 5—7, de 3 nedre Ledstykker frugtbærende, de øvre uden Barklag; *Bracteerne* talrige, krandsstillede, de ydre kortere end, de indre dobbelt saa lange som de oval-elliptiske, tilsidst sortbrune *Sporehuse* med kort, aaben *Krone.*

Skjør, men uden Incrustation. Dens vigtigste Kjendemærker fra *Ch. hispida* ere ovenfor angivne. *Ch. aspera* er tvebo og desuden adskilt ved en fiint stribet Stængel, meget finere Børster og en oftest guulgraa Farve. Med andre Arter kan den neppe forvexles. *Var.*

β, humilis Wallm. l. c. Lavere, guulgrøn, Grenenes øverste Ledstykke meget udvidet, fladtrykt.

I Saltvand: Øresund ved Kysterne af Saltholm i Mængde! Kallebodstrand v. Amager (Aabye); Store Bælt v. Korsør (4); *F.* Odense Fjord (4). *β,* findes i Hornem. Herb., men uden Angivelse af Voxested. ⊠

* 1352. **Ch. Nolteana** [A. Br. l. c. p. 62] (Mørkgrøn K.) Wallm. l. p. 84.

Stængelen kraftig, stribet, med faae og korte Børster; *Krandsgrenene* 8—12, længere end Ledstykkerne, med meget korte Svøbblade ved Grunden; Grenene 5—6-leddede, de 1—3

nedre Ledstykker kortere, og (ligesom Hovedstængelen) omgivne af Barkceller; de øvrige Ledstykker uden Barklag, længere og tykkere (af Hovedstængelens Tykkelse), indsnøret ved Ledene; *Endeledstykket* kort og tilspidset; *Bracteerne* faae, korte og uligelange; *Sporehusene* blege, med kort, aaben *Krone.*

Mørk olivengrøn, glindsende, uden Incrustation. En af vore sjeldneste og eiendommeligste Characeer, som i Udseende har Lighed med Former af den sydeuropæiske *Ch. scoparia* Bauer. Prof. Braun, som tidligere antydede dens Slægtskab med *Ch. hispida gymnoteles*, har meddeelt mig, at han nu er tilbøielig til at forene den med *Ch. baltica.* Med denne Art har den dog i Habitus kun ringe Lighed.

Slesvig (Nolt.), i Slien ved Louisenlund (20!). [*]

β, Tvebo.

1353. **Ch. ceratophylla** [Wallr. Ann. bot. p. 192] (Hornbladet K.) A. Braun l. c. p. 65; Ch. tomentosa β, ceratophylla Wahlenb., H. II, 677.

Stængelen stiv og tyk, med spiralformede Furer, svagt beklædt med korte og brede *Børster; Krandsgrenene* 6—8, aabne eller udspilede, ved Grunden omgivne af 2 Rækker *Svøbblade,* 3—6-leddede; *Endeledstykket* uden Barklag; *Bracteerne* krandsstillede, ligelange, korte, brede og spidse; *Sporehusene* lidet kortere end Bracteerne, 13—15-stribede, med udbredt *Krone.*

Skjør og incrusteret, mørkgrøn, i tørret Tilstand graaagtig. Ved de brede og korte Bracteer, den tykke Stgl. o. s. v. let kjendelig fra de følg. Arter i samme Afdeling. Med *Ch. hispida* og *Ch. foetida,* hvormed nogle af dens Former have Lighed, kan den paa Grund af Kjønnets Fordeling paa 2 Planter ikke forvexles. Den er forøvrigt en meget foranderlig Art, og hos os forekomme især 2 Former:

α, microptila A. Br. (?) Ch. ceratophylla Wallr. Stængelen langstrakt, med flere og længere Børster; Grenene og de talrige Bracteer længere, udstaaende.

β, macroptila A. Br. (Ch. latifolia Willd., F. D. 1656 (♂)). Stængelen kortere (2—3″ lang), med faae Børster, kortere og mere oprette Grene og Bracteer og et meget bredt, forlænget Endeledstykke.

* *tomentosa* (Ch. tomentosa L. (?), Wallm. l. c. p. 89; F. D. 1941 (♂); H. N. V, 100); Stængelen tyndere, med forlængede

Ledstykker, Grenene og Bracteerne længere, udstaaende; i frisk Tilstand orangefarvet, i tørret Tilstand frisk grøn, næsten uden Incrustation.

I Færskvand, temmelig sjelden: *α*, ***F.*** Egense ved Hofmansgave (18); *β*, ***Sj.*** Gyrstinge Sø (Aabye), Fuursøen (Lgby, Vahl!). * i Saltvand: ***F.*** Einsiedelsborg (F. D., Hofm. Bang!)

Anm. Wallmann adskiller Ch. tomentosa og Ch. ceratophylla, hvorimod disse sammenfattes under een Art af A. Braun. Efter de Expl. jeg har seet, maa jeg ansee den Braunske Mening, at de ere Modificationer af samme Art, frembragte ved forskjelligt Voxested, for den rigtigste, i modsat Fald burde Ch. latifolia, som er i høi Grad afvigende fra de øvrige Former, ogsaa sondres som en egen Art. Da de linneiske Navne i denne Slægt ere saa lidet sikkre og da tilmed Navnet Ch. tomentosa er lidet betegnende, har jeg foretrukket det nyere Wallrothske Navn for den samlede Art.

1354. **Ch. aspera** [Willd. Berl. Mag. III, 298] (Hvas K.) A. Br. l. c. p. 71; Wallm. l. c. 94; Coss. & Germ. l. c. t. 38, D; H. N. III, 100; Ch. hispida F. D. 1940; Ch. hispida e. aspera H. II, 678.

Stænglerne talrigt samlede, stivt oprette, tynde, fiint stribede, beklædte med flere eller færre, enlige, fine og sylspidsede, vandrette eller nedbøiede *Børster; Krandsgrenene* 7—8, oprette (i Spidsen lidet ud- eller indadbøiede), kortere end Stængelens Ledstykker, ved Grunden omgivne af 2 Rækker *Svøbblade*, 4--8-leddede med forlængede Ledstykker; *Bracteerne* 6—8 uligelange (de to indre dobbelt saa lange som, de mellemste af Længde med og de ydre kortere end Frugterne); *Sporehusene* oval-kugleformede, 10—11-stribede, voxgule, med tydelig, budt *Krone.*

Var. i Henseende til Grenenes Længde og Antal af Led, Børsternes Beskaffenhed o. s. v. Følgende ere de mærkeligste Former:

α, *maritima* (Wallm. l. c. 95). Mindre skjør og ikke incrusteret, tæt beklædt med Børster, der alm. ere lidet længere end Stængelens Gjennemsnit.

1. *pallida!* Bleg- eller guulgrøn.
2. *nigricans* (Ch. hispida d. nigricans Horn. l. c.). Hele Planten af en sortgrøn Farve.

β, *stagnalis* (Wallm. l. c.). Spædere, frisk grøn og

mere langstrakt, med længere Grene og færre Børster. Oftest incrusteret, meget skjør og af graaagtig eller lys spanskgrøn Farve.

γ, *aculeolata* (Wallm. l. c. p. 96), Ch. hispida c. curta Horn. l. c., Ch. curta Nolt. mscr. in Herb. Horn. (?). Stærkt incrusteret, skjør og lys askegraa, med meget korte Børster; Grenene korte, med indbøiet Spidse.

Hører til de hyppigste Arter i Danmark, deels i Salt- eller Brakvand (*α*) deels i Færskvand (*β* og *γ*). *α* 2, Brakvand ved Amager (27), *γ*, Gyrstinge Sø (Aabye).

Anm. Ch. fragilis er enbo, og desuden let kjendelig ved Stængelens Mangel paa Børster. Ch. hispida, med hvis mindre Former den har nogen Lighed, er ogsaa enbo, ligesom Ch. baltica, hvilken den staaer nærmest, men som ved flere ovenfor anførte Kjendemærker er tilstrækkelig adskilt. Med andre Arter kan den ikke forvexles. — Wallm. anseer denne Art for Linnés Ch. hispida.

1355. **Ch. crinita** [Wallr. Ann. bot. 190] (Tæthaaret K.) A. Braun l. c. p. 70; Ganter. l. c. p. 14, tab. II, 8; Ch. hispida b. crinita Horn. l. c. p. 678.

Stænglerne talrigt samlede, oprette, tynde og fine, tæt beklædte med talrige, knippestillede, vandret udspilede, haarfine *Børster* (der ere mere end dobbelt saa lange som Stængelens Tværsnit); *Krandsgrenene* 8—10, opret-aabne eller tilbagebøiede, 4—6-leddede, ved Grunden omgivne af en dobbelt Række *Svøbblade* (den øvre Række opad-, den nedre nedadbøiet); *Bracteerne* omtrent 8: de 6 ydre ligelange og meget fine (mere end dobbelt saa lange som Sporehusene), de 2 indre meget korte; *Sporehusene* svagt 10—13-stribede; tilsidst sortagtige, med kort og afstumpet *Krone*.

Mørkgrøn, ikke incrusteret. Dens spæde Væxt, talrige og lange Børster o. s. v. gjøre den let kjendelig fra de øvrige Arter. Exemplarer med Antheridier synes at være yderst sjeldne. — Man adskiller 2 Former:

α, *genuina* (Ch. crinita Wallm. l. c. p. 91; Ch. crinita *α*, leptosperma A. Br. l. c. 71). Høiere, med forlængede Ledstykker (længere end Krandsgrenene), lysere, i tørret Tilstand graaagtig-grøn; Sporehusene elliptisk-ovale.

β, condensata (Ch. condensata Wallm. l. c. p. 92; Ch. crinita *β*, pachysperma A. Br.; Ch. canescens Lois.). Lavere, med forkortede Ledstykker (kortere end Krandsgrenene), mørkgrøn, tørret olivenfarvet; Sporehusene kugleformede.

I Salt- eller Brakvand, sjeldnere i Færskvand, ikke alm. i Danmark: *α*, *J.* Norsminde Fjord (Aabye); *F.* Hofmansgave (18!); Øresundet ved Amager (Aabye); *β*, Hofmansgave (4), Kallebodstrand!

bb. Inermes. Stængelen uden Børster langs Striberne.

1356. **Ch. fragilis** [Desv. in Lois. not. p. 126] (Skjør K.) A. Braun l. c. p. 68; Wallm. l. c. p. 101; Coss. & Germ. l. c. t. 38, C; Ch. vulgaris (L. part.) H. II, 676.

Enbo; *Stænglerne* tynde, fiint stribede; *Krandsgrenene* 7—10, alm. kortere end Stængelens Ledstykker, i frugtbærende Tilstand opret-tiltrykte eller bueformigt indbøiede, med en dobbelt Række af smaae og tiltrykte (stundom utydelige) *Svøbblade;* Grenenes Led 6—10; *Bracteerne* fine og tilspidsede, hurtigt affaldende, de ydre meget smaae eller 0, de indre af forskjellig Længde; *Sporehusene* ovale eller ægformet elliptiske, 13—15-stribede, med lang, opret *Krone.*

Meget skjør, for det meste frisk grøn og uden Incrustation. I Udseende nærmer den sig meest *Ch. foetida*, men ved de meget finere Stængler, de tidligt affaldende Bracteer, hvorved Grenene (især de golde) synes nøgne o. fl. Kjendetegn adskilt fra denne. Fremtræder især under nedenstaaende Former, mellem hvilke dog neppe lader sig drage nogen skarp Grændse:

β, Hedwigii (Ch. Hedwigii Bruzel.; Ch. vulgaris a. Hedwigii Horn. l. c.; H. N. VI, 100 sinistr.). Større, blaagrøn, ofte incrusteret; de indre Bracteer af Sporehusenes Længde.

γ, pulchella (Ch. pulchella Wallr.; Ch. vulg. c. pulchella Horn. l. c., H. N. XII, 99). Finere, oliven- eller graagrøn, uden Incrustation; Krandsgrenene længere, med talrige Led; de indre Bracteer lidet kortere end Sporehusene.

δ, capillacea (Ch. capillacea Wallm.; Ch. fragilis *β*, longibracteata Rabenh., A. Br.). Meget fiin, frisk grøn, uden Incrustation; Krandsgrenene lange (ofte længere end Led-

stykkerne, de indre Bracteer ofte meget længere end Sporehusene.

I Færskvand, en af de almindeligste Arter i Danmark.

* 1357. **Ch. annulata** [Wallm. l. c. p. 100] (Mangeleddet K.)

Stænglerne lave, tueformigt samlede, fiint stribede; *Krandsgrenene* 5—7, kortere end Stængelens Ledstykker, uden (eller med meget korte) *Svøbblade* ved Grunden; *Grenenes* Ledstykker talrige (15—20) og korte, med mørkgrønne og lidet indsnørede Led, uden *Bracteer;* Endeledstykket kort braadspidset; *Sporehusene*?

Prof. Braun har meddeelt mig, at han anseer denne Art for en Form af Ch. fragilis, og at den er enbo (ikke tvebo, saaledes som Wallm. antager). Den er imidlertid saa iøinefaldende forskjellig fra de andre her forekommende Former af foreg., ved Plantens mørkgrønne Farve og de talrige, indsnørede sortgrønne Led samt ved Grenenes fuldstændige Mangel paa Bracteer, at jeg, saalænge ingen Overgangsformer ere mig bekjendte, anseer det for rigtigt at opføre den særskilt, og anbefale den til yderligere Undersøgelse.

I Slien ved Louisenlund 1858, Expl. uden Frugt (20!). ⚑

Tillæg og Rettelser,

som bedes bemærkede førend Brugen af Bogen.

Side 5 Lin. 5 tilføies ⁀*
— „ — 18 — *F.* Brobygaard (24).
— „ — 10 f. n. tilføies *J.* Silkeborg!
— „ — 14 - - — Fredensborg (Weilbach).
— 8 — 21 tilføies ⁀*
— 9 — 7 — |*
— „ sidste Linie tilføies ⁀*
— 10 efter Lin. 25 tilføies

† 18 a. **V. peregrina** L. (Fremmed Æ.) H. 25; F. D. 407.

Stængelen fra Grunden af grenet; de nedre *Blade* kortstilkede, elliptiske, svagt rundtakkede; *Dækbladene* siddende, smalt lancetformede, heelrandede, længere end Blomsterne; *Kapselen* næsten kredsrund, svagt udrandet, glat eller kirtelhaaret; *Griffelen* af Længde med Indskjæringen.

3—6" høi, glat eller svagt haaret; Bld. noget kjødfulde; Kr. hvid eller blegblaa, kortere end Bæg. 5—7. ⊙.

En i Amerika oprindelig hjemmehørende Ukrudsplante. Angives med Tvivl fra Amager (Oeder); *Sjæll.* (uden Angivelse af Voxested (J. Vahls Herb.); *Sl.* Coldenbüttel pr. Fredriksstad (F. Müller i Flora 1853 p. 492).

— 11 Lin. 14 f. n. tilføies: Ledreborg (Weilbach).
— 12 — 9 tilføies: Farrisbæk ved Rødding (20). |*
— 13 — 4 f. n. tilføies ⁀*
— 15 — 12 tilføies [*]
— 16 — 23 [*] rettes til ⌈*
— 17 — 20 tilføies ⌈*

Side 21 Lin. 8 *a* rettes til *b*.
— „ — 22 *a* — - *α*.
— 31 — 6 tilføies: *J.* Agger, Lemvig! *Sl.* Rosendal, Osterhusum (F. Müll.).
— „ Lin. 19 udgaaer *)
— 32 — 25 tilføies: *Falst.* Horbeløv (Koch).
— 33 — 21 — Fjerritslev i V. Hanherred, Østerild i Thy!
— 35 — 20 — H. N. XV, 90.
— 36 — 7 — Halvmaanen ved Husum (20).
— „ — 28 — H. N. XV, 89.
— 40 — 2 — St. Peter i Eidersted (F. Müll.).
— „ — 18 f. n. 19 rettes til 14.
— 41 efter Lin. 21 tilføies

β, *bifolius* (S. bifolius Wallr. sched. crit. p. 27) med høiere og kraftigere Stængler, bredere Blade af glindsende mørkgrøn Farve; Axet omgivet af 2 Svøbblade, det ene omtr. af Axets Længde, det andet meget længere; senere Blomstringstid (7/2—8).

— „ Lin. 25 tilføies: *F.* Rødkilde, Lyø (12); *J.* Fjaltring!
— „ — 27 — *β*, indenfor Klitterne ved Fjaltring (i Selskab med Hovedarten)! *Sl.* St. Peter i Eidersted (F. Müll.).
— 42 Lin. 10 tilføies: *F.* Ollerup, Nielstrup, Egense (12); *J.* Hillerslev i Thy (Drej.).
— 43 Lin. 25 tilføies: *Sj.* Sorø (Hoffmeyer); *J.* Kalbygaard!
— 44 — 2 — Langholmsmosen ved Dronninggaard (14).
— 45 — 28 — *Bladene* glatte, de yngre foldede; *Smaaaxene* under Blomstringen tiltrykte til Axen eller kun lidet udstaaende.
— „ efter Lin. 5 f. n. tilføies:

† *L. italicum* [A. Braun, Flora 1834 p. 241] (Italiensk R.) L. Bouchéanum Kth., Rchb. ic. fl. germ. VII, 238—39.

De yngre *Blade* indrullede i Randen, tilligemed Bladskederne lidet rue; *Smaaaxene* under Blomstringen stærkt udspærrede; den *nedre Inderavne* med en kort Stak nedenfor Spidsen, forøvrigt som foreg.

Dyrkes i de senere Aar hist og her som Fodervæxt og forekommer stundom forvildet, f. Ex. ved Rolighedsveien udenfor Kbhavn (19).

— 47 Lin. 2 f. n. tilføies: Magleby Dyrehave paa Stevns (Visby).
— 49 — 10 tilføies: Wyk paa Føhr (20).

Side 53 Lin. 15 tilføies: Nyborg (Jørgensen).
— „ — 10 f. n. tilføies: Husum (16).
— 54 — 9 tilføies: Kjerteminde (Heiberg), Hvidkilde, Faaborg (12).
— 55 — 7 — H. N. XV, 92.
— „ — 2 f. n. 328 rettes til 388.
— 56 — 6 tilføies: Stiftsbjergby (Weilbach).
— 58 — 14 — *F.* Ollerup, Holsteenshuus (12); ***Sl.*** Süderhøft i Eidersted (F. Müll.); ***Bornh.*** Rønne, Hasle (20).
— 61 Lin. 1 f. n. tilføies: Folehaveskov ved Hirschholm! Flyng (8), Magleby Dyrehave (Visby); ***F.*** Hofmansgave (18).
— 66 Lin. 11 f. n. tilføies: γ, meget alm. i Klitterne V. f. Lemvig! Eidersted (F. Müll.).
— 67 Lin. 5 f. n. tilføies: ***Sj.*** Ladegaardsaaen ved Kjøbenhavn (19); ***Thorseng*** ved Bukkehave (12); ***J.*** Kjølbygaard og Tandrup i Thy (Carst.); ***Sl.*** Cluesriis ved Flensborg (12).
— 68 Lin. 10 f. n. tilføies: Nakkehoved, Hellebæk (Heiberg).
— 70 — 9 tilføies: Thorsted pr. Ringkjøbing!
— „ — 16 — *Yderavnerne* uligelange; de 2 Blomster i Smaaaxet tæt samlede.
— „ efter Lin. 23 tilføies:

131 a. **A. uliginosa** [Whe. in Boenningh. fl. Monast. p. 25] (Sump-B.) F. D. Suppl. tab. 3; Deschampsia Thuillieri Godr. & Gren. fl. Fr. III, 508.

Rodbladene i tætte Tuer, meget fine, næsten haarformede; *Skedehinden* forlænget, tilspidset; *Toppen* opret, med haarfine, knn lidet bølgede og efter Blomstringen ikke udspærrede *Grene*; *Yderavnerne* næsten ligelange; *den øvre Blomst* omtrent ligelang med Smaaaxets øvre Ledstykke og derved fjernet fra den *nedre; Stakken* noget længere, forøvrigt som foreg. 7—8. ♃.

I Hedemoser og Klitsumper: synes at være udbredt over hele den nordlige og vestlige Deel af Halvøen, f. E. ***J.*** Hjallerup i Vendsyssel, Fjerritslev i V. Hanherred, Agger og Blissø i Thy, Thorsted pr. Ringkjøbing, Neiberg i Hammerumherred! Hjortlund (12); ***Sl.*** Süderhöft i Eidersted (F. Müll.).

— 72 Lin. 16 tilføies: Hesseløen (Lgby).
— 73 — 4 tilføies: Utterslev ved Kbhavn (19).
— 75 — 16 — β, meget alm. i Klitterne fra Agger til Fjaltring!
— 77 — 5 — Saltkilden ved Toftegaard i store Vildmose!
— „ — 12 f. n. tilføies: β, Ottesund paa Thyholm!

Side 81 Lin. 7 *bb* rettes til *cc.*
— 82 — 11 *cc* — - *dd.*
— 83 — 4 tilføies: Nyrup Hegn ved Helsingør (Heiberg).
— 87 — 23 — Dyrehaven ved Slesvig (20).
— 91 — 8 — *J.* Bovbjerg!
— 92 — 5 — *Sj.* Storehedinge (Visby).
— 96 efter Lin. 8 tilføies:

X *Trapa* L. Blomsten oversædig; Bægerflige og Kronblade 4, de sidste tilligemed Støvdragerne befæstede til en Skive omkring den foroven frie Frugtknude; Frugten en enfrøet Nød, tæt omgivet af det efterhaanden forhærdede Bægerrør og beklædt paa Siderne af de tilsidst hornformigt tilspidsede Bægerflige (N. F. Halorrhageæ).

— 99 Lin. 7 tilføies: Kjeldby Banke ved Tømmerup pr. Kalundborg (Baagøe).
— „ Lin. 8 f. n. tilføies: *Sj.* Sorgenfri (19); *F.* Lundsgaard v. Kjerteminde (Heiberg).
— 101 Lin. 7 „med en“ rettes til „uden“.
— „ — 10 tilføies: H. N. XV, 15.
— „ efter Lin. 17 tilføies: *γ*, *hyssopifolium* Koch. Frugterne glatte.
— „ Lin. 21 tilføies: *γ*, Vindeby Skov paa *Loll.* (19).
— 105 — 13 f. n. tilføies: H. N. XV, 17.
— 106 — 6 - - — ***Falst.*** Tunderup (Rasmussen).
— 107 — efter Lin. 23 tilføies:

* *intermedia* (P. intermedia Gilib., Gren. & Godr., fl. Fr. II, 720). Bladene blødere og tyndere (ikke læderagtige), duunhaarede, ved Grunden mere eller mindre dybt tandede, ægformet-elliptiske, jævnt afsmalnede i Bladstilken; Skaftet bueformigt opstigende; Axet kortere og noget afrundet foroven, forøvrigt som Hovedarten.

— „ efter Lin. 12 f. n. tilføies: * (som maaskee er en egen Art) voxer paa sandig Jord, Overdrev, især paa Steder som af og til oversvømmes: *Sj.* Flakekroen! Helsingør (Heiberg); *J.* fugtige Pletter mellem Klitterne ved Agger!
— 108 Lin. 1 „nordlige“ rettes til „nordøstlige“.
— 111 efter Lin. 4 tilføies:

Trapa. Hornnød.

X *T. natans* L. (Svømmende H.) H. II, 130; Schk. Handb. t. 25.

Vandplante; *Stænglerne* langstrakte, de *svømmende Blade* ægformet-rudeformede, skarpt tandede, kortere end de ovenfor Midten tilsidst ofte bugformigt opblæste Bladstilke; de *nedsænkte Blade* haarformig-kamdeelte; *Blomsterne* enlige i Bladhjørnerne; *Nødden* sortbruun (omtr. af en Kastanies Størrelse) med størst Brede paa Midten og med 4 korsstillede Horn af de forhærdede Bægerflige.

Nødder af denne Plante, som voxer i Moser og Søer i det sydligere Europa, men ikke hidtil har været funden vildvoxende hos os, ere samlede i Mængde i Tørvmoser paa Lolland (Galdemosen ved Steensgaard) af Hr. Rostrup, og den maa derfor nævnes som en fordum i den danske Flora hjemmehørende, men nu sandsynligviis aldeles forsvunden Plante. (Hornemann anfører den som efter Opgivende funden ved Lauenburg, men efter Rimelighed ogsaa derfra forsvunden).

Side 112 Lin. 10 f. n. tilføies: i Mængde paa Strandenge ved Klensby Nor og Steksvig ved Slesvig (20), Rantrum ved Husum, Süderhöft i Eidersted (F. Müll.).

— 117 Lin. 15 tilføies: Flade Sø ved Agger i Thy!

— 121 — 13 — Kongeaaen ved Hjortlund (12), Wittensee, Rendsborg (20), Süderstapel (F. Müll.).

— „ Lin. 15 a rettes til b.

— 122 — 9 tilføies: Utterslev Mose (19).

— 123 — 1 — alm. i Kongeaaen ved Hjortlund (12).

— „ — 10 — H. N. XV, 74.

— 124 efter Lin. 15 tilføies:

242 a. **P. zosteraceus** [Fr. nov. p. 51] (Mangegrenet V.) Fr. S. Veg. Sc. p. 216; Rchb. l. c. 33.

Stængelen meget langstrakt og grenet, med forneden fladtrykte, foroven tykkere Ledstykker; *Bladene* linieformede, flade, korttilspidsede, de øvre 3-, de nedre 5-nervede med tydelige Tværaarer; *Blomsterstilkene* meget lange, med langt Mellemrum mellem Blomsterkrandsene; *Blomsterdækkets Blade* omvendt-ægformede med indbøiet Spidse; „*Frugterne* næsten kugleformede, paa Ryggen 3-kjølede.“

I Henseende til Bladene ligner den *P. zosteræfolius*, i Henseende til Blomsterstanden *P. marinus*; i Forgreningsmaaden og dens hele Habitus staaer den nærmest *P. pectinatus.* Den af mig (efter et sterilt Exemplar) som *P. pecti-*

natus γ, flabellatus med Tvivl anførte Form (p. 124) hører sandsynligviis herhen, hvorimod *P. flabellatus* Bab. efter Expl. fra Forf. staaer saa nær ved *P. pectinatus*, at jeg ikke kan antage den for andet end en bredbladet Form af denne.

I Havet og i Aaer med stærk Strøm, sjelden: ***J.*** i Mængde i Kongeaaen mellem Hjortlund og Skodborg (12!); Lyø (12)?

Side 125 efter Lin. 15 tilføies:

β, fasciculatus (Rchb. 28—29; P. fasciculatus Wolfg.) Blomsterstilkene af Længde med eller kortere end Bladene.

— „ efter Lin. 20 tilføies: *β*, Gyrstinge Sø (12).

— 129 efter — 25 tilføies:

† *Polemonium* L. Bægeret 5-deelt; Kronen dybt 5-fliget, hjulformet-klokkeformet, med snoet Knopleie; Arret 3-deelt; Kapselen 3-rummet og 3-klappet med rumdelende Opspringning, indeholdende 6—9 kantede Frøe. (N. F. Polemoniaceæ).

— 130 efter Lin, 3 tilføies:

† *Villarsia* Vent. Bægeret dybt 5-deelt; Kronen hjulformet, 5-lappet, med randhaarede Lapper og fryndset Svælg; Frøgjemmet 1-rummet, uopspringende; Frøene fladtrykte, randhaarede. (N. F. Gentianeæ).

— 137 Lin. 8 f. n. „ikke synlige udenpaa Frøgjemmet“ udgaaer.

— 139 efter Lin. 2 tilføies:

† *Astrantia* L. Blomsterne i enkelt Skjærm, omgivne af et stort stjerneformigt Svøb; Bægerkraven 5-tandet; Hovedribberne tykke, beklædte med 2 Rader brede og budte, tandformede Skjæl.

— 140 Lin. 16 „finnede“ rettes til „fjersnitdeelte“.

— 142 — 6 f. n. tilføies: Hansted og Korsø i Thy (Carst.)

— 151 — 5 tilføies: ***Falst.*** ved Moseby (14); i det sydl. ***Fyen*** alm. (12).

— „ Lin. 7 tilføies: H. N. XV, 22.

— „ — 12 — H. N. XV, 21.

— 152 — 1 — Helsingør (Heiberg).

— 155 — 2 — ***Loll.*** ved Pederstrup (19).

— 156 — 15 — Vedbæk!

— „ — 4 f. n. tilføies: Fredriksdal med Hovedarterne (19).

Side 157 efter Lin. 20 tilføies:

† *Polemonium.* *Flok.*

† *P. coeruleum* L. (Jacobs Stige). H. 236; F. D. 255.

Stængelen opret, bladet; *Bladene* fjersnitdeelte, med lancetformede, heelrandede Afsnit; *Blomsterstanden* en Top eller Halvskjærm; *Kronen* omtrent dobbelt saa lang som Bægeret.

Glat eller foroven duunhaaret, Kr. blaa, sjeldnere hvid. 5—6. ♃.

Dyrkes som Siirplante og forekommer hist og her forvildet, f. Ex. i en Mose mellem Dronninggaard og Kaningaarden (19).

— 160 efter Lin. 18 tilføies:

† *Villarsia.*

† *V. nymphoides* [Vent. pl. Cels. no. 9 p. 2] Menyanthes L., F. D. 339; Waldschmiedia Web., H. 228; Limnanthemum Lk.

Stængelen nedsænkt under Vandet, ved Ledene rodslaaende; *Bladene* langstilkede og ved Grunden omskedende, kredsrundt-nyreformede, næsten heelrandede, læderagtige, paa Underfladen punkterede; Blomsterstilkene langstrakte, tilsidst bøiede, 1—4 udgaaende fra Bladhjørnerne.

Hele Pl. glat. Kr. store, smukt gule. Ligner i Bladformen Nymphæa og Hydrocharis. 7—8. ♃.

Findes vildvoxende i Marskgrøfter og Aaer i Holsteen, men neppe i det egenlige Danmark. I Kronborgs Fæstningsgrave, hvor den i flere Aar har voxet og udbredt sig, er den oprindelig indplantet (21).

— 160 Lin. 6 f. n. 19 rettes til 20.

— 162 nederste Lin. tilføies: Rimmen pr. Lemvig!

— 164 Lin. 8 f. n. — Stokkebjerg Skov (Weilbach).

— 165 — 2 - - — H. N. XV, 24.

— 167 — 21 tilføies: ***F.*** Hverringe (Heiberg).

— „ — 5 f. n. tilføies: Husum (F. Müll.).

— „ — 3 - - a rettes til *α*.

— 170 — 4 - - tilføies: ***J.*** Agger, Fjaltring, Thorsted o. fl. St. i Klitterne ved Vesterhavet! ***Sl.*** Eidersted (F. Müll.)

— 177 Lin. 12 f. n. tilføies: *♂*, Klitter ved Ræhr og Agger i Thy!

Side 181 Lin. 4 tilføies: mellem Horup og Leck (20).
— 183 — 9 f. n. tilføies: H. N. XV, 59.
— 184 — 4 - - — Dæmningerne ved St. Jørgens Sø (19)!
— „ efter Lin. 4 f. n. tilføies:

† *Ch. Botrys* L. (Egebladet G.) N. E. Fl. germ. IV, 56.

Stængelen opret; Bladene ovale eller omvendt-ægformede, budte eller udrandede, fjerlappede, med paa Underfladen stærkt fremstaaende Nerver; Blomsterstanden en forlænget, indtil Spidsen bladbærende Top, sammensat af qvastformede Grene fra Bladhjørnerne; Frøene jævne, lindseformigt fladtrykte, mindre end hos de foreg.

Hele Pl. beklædt med korte, kirtelbærende Haar eller siddende Kirtler, af stærk aromatisk, ikke ubehagelig Lugt. 7—8. ☉.

Forvildet ved Østrupgaard i Fyen, hvor den i flere Aar har voxet i Mængde (Møller!).

— 186 Lin. 6 tilføies: Næsby paa ***Falst.*** (Benzon).
— 188 — 24 — Føhr (20).
— 189 — 5 f. n. tilføies: ved gl. Kongevei, Tivoli, Kjøbenhavns Vold ligefor Nørregade; ***Loll.*** Nakskov (19).
— 194 Lin. 18 tilføies: i Aaer ved Thorsted pr. Ringkjøbing (2)!
— 198 — 13 — H. N. XV, 25.
— 199 sidste Lin. tilføies: Ørum Klit i Thy (Andresen).
— 203 Lin. 17 tilføies: V. Haldne i Vadum Sogn (Vendsyssel)!
— 205 efter Lin. 15 tilføies:

† *Astrantia.* *Stjerneskjærm.*

† *A. major* L. (Stor S.) Schk. Handb. t. 60.

Rodstokken beklædt med trævlede Rester af visne Bladskeder; *Bladene*, især de nedre, langstilkede, dybt haandfligede med grovt og dobbelt saugtakkede, i Spidsen uregelmæssig 2—3-deelte Flige; 1 endestillet Skjærm og modsatte sidestillede Grene (som ende med en Skjærm og ofte have modsatte Sideskjærme); *Svøbbladene* talrige, under Blomstringen stjerneformigt udbredte, lancetformede; *Bægerfligene* braadspidsede, længere end Kronbladene.

1—1½' høi, glat. Svøbbld. nætformigt aarede, hvide eller rødlige med grøn Spidse; Blomsterne og Frugternes Skjæl hvide. De sidestillede Skjærme ofte ufrugtbare. 6—8. ♃.

Dyrkes i Haver og forekommer hist og her forvildet, f. Ex. *Sj.* Dronninggaard, Humletofte (9), Aldershvile (19), Krattet ved Lundehuset!

Side 206 sidste Lin. tilføies: Owschlag, Nybel ved Rendsborg (20).
— 210 Lin. 16 tilføies: Sundbyvester paa Amager (19).
— 212 — 8 f. n. tilføies: Grevinge (Weilbach).
— „ — 1 - - „under" rettes til „efter".
— 213 — 6 tilføies: Egholm i Limfjorden (Mørch!).
— 214 sidste Lin. tilføies: hyppig paa Steenrevler ved Limfjorden paa begge Sider af Ottesunds Færge!
— 222 Lin. 22 tilføies: Charlottenlund (Weilbach).
— 224 — 19 Shjæl rettes til Skjæl.
— 225 — 15 tilføies: H. N. XV, 69.
— 226 — 3 f. n. tilføies: Samsø (Jacobsen).
— 236 — 21 tilføies: Hjortlund (12).
— 237 — 11 — ♂, Toftegaard i store Vildmose!
— 239 — 15 — H. N. XV, 72.
— 244 — 18 — Schulendamm ved Rendsborg (20).
— 248 sidste Lin. tilføies: Nyrup Hegn ved Helsingør (Heiberg!)
— 249 Lin. 17 tilføies: *Sj.* Ledreborg (Weilbach).
— 251 — 13 — Enkelte af Blomsterne, og især de tidligst udsprungne, have stundom uvinget Blomsterdække (23)!
— 255 Lin. 11 f. n. 19 rettes til 20.
— 257 — 4 - - tilføies: H. N. XV, 71.
— 259 — 10 tilføies: *β*, *J.* Staby ved Nissum Fjord! *Sl.* Bistensee (20).
— „ Lin. 11 tilføies: *γ*, Flade Sø ved Agger i Thy!
— „ sidste Lin. tilføies: Hee og Thim pr. Ringkjøbing (2).
— 271 Lin. 9 f. n. — *β*, Teglstrup Hegn, Humletofte (Heiberg).
— 272 — 3 - - — Fredensborg (Weilbach).
— 283 — 22 tilføies: Ascheffel (20).
— 285 — 11 — H. N. XV, 37.
— 289 — 8 f. n. 19 rettes til 20.
— 293 — 5 tilføies: H. N. XV, 40.
— 295 — 3 „Sandige Klitter" rettes til „Diger og Veikanter" (20).
— 297 — 10 f. n. tilføies: Ottesund paa Thyholm, Agger!
— 301 — 7 tilføies: H. N. XV, 46.
— 302 efter sidste Lin. tilføies:

*592 a. **L. fasciculare** [Lönnr. obs. crit., cf. Kindbg. in Nya bot. not. 1857 p. 44].

Stænglerne tæt og tueformigt samlede; *Bladene* spidse; *Blomsterstilkene* oprette, imod Frugtmodningen vandret udspærrede (ikke tilbagebøiede), tilligemed Bægeret tæt kirtelhaarede; *Kapselen* 1/2 Gang længere end Bægeret; *Frøene* omvendt-ægformede, med ophøiet Rand og uden Hindekant, forøvrigt som foreg. 7—9. ♃.

I Marskenge paa Føhr (20!)

Side 310 Lin. 3 f. n. tilføies: H. N. XV, 44.
— 313 — 14 - - — H. N. XV, 42.
— „ — 10 - - — *J.* Agger og Ottesund i Thy!
— „ — 8 - - — H. N. XV, 41.
— 314 — 7 tilføies: ***Falst.*** Ourupgaard (Koch).
— 315 — 11 f. n. tilføies: Bjergets Kro i V. Hanherred!
— 317 — 2 tilføies: Agger, Thorsted!
— 318 — 9 f. n. tilføies: Brinker paa N. O. Siden af Wittensee (20).
— 322 Lin. 8 tilføies: ***Sj.*** mellem Gurre og Helsingør (Heiberg); ***Føhr*** ved Alkersum (20).
— 327 Lin. 5 8 rettes til 7.
— „ — 20—28 9—12 rettes til 10—13.
— 328 — 21 tilføies: Sundbyøster paa Amager (19).
— „ — 5 f. n. tilføies: ***Sj.*** mellem Grøndal og Brøndshøi, Amager (19).
— 337 Lin. 7 tilføies: *β*, Hellebæk (Heiberg!).
— 338 — 8 — Steensgaard paa ***Loll.*** (19).
— „ — 21 — ***Sj.*** Helsingør (11!), Gurre (Heiberg); ***Loll.*** Nakskov (19!)
— „ Lin. 14 f. n. ⌊*⌋ rettes til |*
— 347 — 16 tilføies: H. N. XV, 49.
— 358 — 13 f. n. tilføies: ***Føhr*** (20).
— 359 efter Lin. 22 tilføies:

β, *tenella* Lge. Alle Plantens Dele finere og spædere, Bladstilken næsten ligelang med Pladen; Bladenes Afsnit 4—7 Par, dybt og skarpt saugtakket-fjerfligede, ved Grunden sammenknebne, paa Overfladen glatte og frisk grønne, paa Underfladen svagt tiltrykt-duunhaarede, Blomsterne meget smaae.

— „ Lin. 23 tilføies: *β*, Nieblum paa ***Føhr*** (20). Denne Varietet, som ikke findes omtalt i *Lehmanns* Monogr. Potent., er meget afvigende fra Hovedarten og endnu mere udmærket

end den grønlandske Form (P. Egedii Wormskj.), som i flere Henseender synes at staae midt imellem den typiske og den her beskrevne Form.

Side 365 Lin. 20 tilføies: *Loll.* Nakskov, Stokkemarke o. fl. St. (19).
— 366 — 5 — Dravet paa Thyholm!
— 367 — 3 f. n. tilføies: Gyrstinge (12).
— 368 — 13 „*Falster*" udgaaer.
— 372 — 3 tilføies: mellem Middelfart og Assens (Krabbe).
— 373 — 23 — Dybdal ved Aalborg!
— 376 — 21 — H. N. XV, 28.
— „ — 5 f. n. tilføies: Samsø (Jacobs.); *J.* Krogsdal Sø ved Fjaltring!
— 378 Lin. 20 tilføies: *J.* Flade Sø ved Agger! *Sl.* Slien, Wittensee (20!)
— 379 Lin. 7 f. n. tilføies: *J.* Flade Sø ved Agger! V. Vandet Sø i Thy (Carst.).
— 381 Lin. 4 tilføies: *J.* Riis Skov ved Aarhuus! *Sl.* Sehested (20!)
— 382 — 25 — *J.* Aarhuus!
— 398 — 12 — H. N. XV, 18.
— 400 — 1 f. n. tilføies: H. N. XV, 19.
— 401 — 5 tilføies: Harpelunde, Rolykke (19).
— 402 — 10 — Voldgravene mellem Kbhavns Øster- og Nørre-Port (Krabbe).
— 407 Lin. 22 tilføies: Hanstholm o. fl. St. i det nordvestlige Thy!
— 412 — 9 — H. N. XV, 23.
— 421 — 10 — Staby ved Nissum Fjord! Amrom (20!)
— 427 — 22 — H. N. XV, 36.
— 428 — 8 — Fredensborg (Weilbach).
— „ — 21 — *J.* Lemvig, Staby ved Nissum Fjord! Sønderho p. *Fanø* (14).
— 434 Lin. 15 tilføies: *Falst.* Ourupgaard (Koch!); *F.* Nyborg, Hvidkilde! *Sl.* Gram (20).
— 436 Lin. 5 tilføies: H. N. XV, 33.
— 437 — 11 — Nakskov (19).
— „ — 15 f. n. tilføies: Skovlund Aa mellem Flensborg og Leck, Husum (20).
— 452 efter sidste Lin. tilføies: i den udtørrede St. Jørgens Sø ved Kbhavn. (19).
— 455 Lin. 8 f. n. tilføies: Agger! og V. Vandet i Thy (Carst.).
— 463 Lin. 2 f. n. tilføies: Thorsted pr. Ringkjøbing!
— 469 — 6 tilføies: β, *J.* Klitterne ved Fjaltring pr. Lemvig!
— „ — 3 f. n. tilføies: Eckernförde (20).
— 474 — 27 tilføies: *Sj.* Marker ved Valby (Heiberg).

Side 480 Lin. 9 β rettes til * og tilføies: *J.* Klitter ved Fjaltring! Nieblum paa Føhr (20).
— 482 Lin. 10 f. n. tilføies: H. N. XV, 56.
— 483 — 17 tilføies: H. N. XV, 55.
— 485 — 6 f. n. tilføies: Bællerne alm. 1-frøede.
— 487 — 6 - - — *Falst.* Bregninge (14).
— 494 — 5 tilføies: H. N. XV, 54.
— 496 — 6 — mellem Søsum og Knardrup (14).
— 506 — 11 „4—∞-kantede" rettes til „trekantede eller mangefurede".
— 511 Lin. 11 tilføies: *Loll.* Rudbjerggaard (19).
— „ — 22 — Helsingør (Heiberg).
— 513 — 8 f. n. tilføies: β, *J.* Klitter ved Fjaltring!
— 516 — 9 tilføies: mellem Knardrup og Bringe (14).
— 517 — 14 — hyppig i det nordvestlige *Jyll.* i Pletter mellem Lyngen!
— 523 Lin. 13 tilføies: *Sl.* Eckernförde (20).
— 526 — 10 — Landeveien mellem Stubbekjøbing og Maglebrænde (14).
— „ Lin. 27 tilføies: H. N. XV, 6.
— 534 — 5 — *Falst.* S. Kirkeby (Koch!).
— 538 efter L. 23 tilføies:

ε, *semidecurrens* Lge. *Stængelens Ledstykker* foroven tornede af de halvt nedløbende *Blade; Grenene* meget talrige og langstrakte; *Blomsterkurvene* enlige i Spidsen af forlængede Blomsterstilke.

— „ efter Lin. 26 tilføies: ε, Klitter paa Sydenden af Amrom (20!)
— 545 Lin. 11 f. n. tilføies: *Amager* Fælled; Borgsum og Claus Limbæks Borg paa *Føhr* (blandet med foreg., men uden Overgangsformer. 20).
— 555 Lin. 13 tilføies: Midlum paa Føhr (20!)
— 556 — 3 f. n. tilføies: *Falst.* ved Bregninge (Hansen); *Sl.* Rendsborg (20).
— 563 Lin. 4 f. n. tilføies: *J.* Lille Vildmose ved Gudumlund!
— 583 — 10 - - — Borgsum p. Føhr, Suddorp p. Amrom (20!)
— 634 efter Lin. 23 tilføies:

Morus. Morbærtræ.

† *M. alba* L. (Hvidt M.) Rchb. ic. fl. germ. XII, 657.

Bladene ægformede, grovt saugtakkede eller lappede; ♀ *Axene* af Længde med eller kortere end Blomster-

stilkene; *Blomsterdækkets Blade* i Randen glatte; den *bæragtige Frugtstand* ved Modenheden hvid eller blegrød, af vandagtig Smag. 5—6. ♄.

Oprindelig hjemmehørende i Orienten, dyrkes i de senere Aar hist og her som Næringsplante for Silkeorme.

† *M. nigra* L. (Sort M.) Rchb. l. c. 658.

Bladene hjerteformede, mindre dybt saugtakkede, men mørkere og mere rue end hos foreg.; ♀ *Axene* meget længere end Blomsterstilkene, eller næsten siddende; *Blomsterdækkets Blade* randhaarede; Frugtstanden ved Modenheden sortrød, velsmagende.

Høiere og med større Frugter end foreg., frembringer her i Landet kun sjelden ♂ Ax. 6. (Fr. 8—9). ♄.

Dens Hjem er Orienten, den plantes hyppig i Haver paa Grund af dens spiselige Frugter.

Side 688 L. 2, 12 rettes til 13.

Register

over

de i Haandbogen indeholdte Arters og Varieteters Navne.

(De med *Cursiv* trykte Navne ere Synonymer).

B.

C.

P.

T.

U.

Alphabetisk Fortegnelse

over

de danske Plantenavne.

(Slægtnavnene ere trykte med opretstaaende Typer, de meest bekjendte og i Folkesproget optagne Navne for enkelte Arter med *Cursiv*).

A.

B.

C.

D.

Lange, Joh/Haandbog i den danske flora
3 5185 00104 2611

